

Susanna Clarke

A

HOLLÓKIRÁLY

SUSANNA CLARKE
A HOLLÓKIRÁLY*
([Tartalom](#))

1. KÖTET
MR. NORRELL

*Nagyon ritkán beszélt a mágiáról,
és akkor is olyan volt, mintha történelemórát tartana,
így senki sem bírta hallgatni.*

1

A könyvtár Hurlfew-ban
1806 őszétől 1807 januárjáig

NÉHÁNY ÉVVEL EZELŐTT volt Yorkban egy mágusokból álló társaság. Minden hónap harmadik szerdáján találkoztak, és hosszú, unalmas tanulmányokat olvastak fel egymásnak az angol mágia történetéről.

Úriember mágusok voltak, ami azt jelentette, hogy soha senkinek nem ártottak a varázstudományukkal – igaz, egy hangyányi jót sem tettek senkivel. Igazság szerint ebből a társaságból még senki nem mondott el egy varázsigét sem, nem használta fel a varázserejét arra, hogy egy falevelet megremegtessen, egy porszemet letérítsen az útvjáról, vagy akár egy hajszálat meggörbítsen valakinek a

fején. De ettől a mellékes körülménytől eltekintve széles körben elismerték, hogy a mágusok a legbölcsebb és legvarázslatosabb yorkshire-i úriemberek közé tartoznak. Egy nagy mágus egyszer azt mondta a hivatásáról és annak gyakorlóiról: „...ököllel kell beleverni a fejükbe a tudás legkisebb morzsáját is, de a veszekedéshez természet adta tehetségük van”^[1] – a yorki mágusok éveken keresztül bizonyították ennek az állításnak az igazát. 1806 őszén egy új tag érkezett a társaságba, bizonyos John Segundus nevű úr. Az első gyűlésen, amin részt vett, felállt, és beszédet intézett a többiekhez. Először az urak kiváló múltját dicsérte; felsorolta azt a sok ünnepeelt mágust és történészt, akik valamikor a yorki társasághoz tartoztak. Bevallotta nekik, hogy amit a társaságról megtudott, nem kis szerepet játszott abban, hogy Yorkba jött. Emlékeztette a hallgatóságot, hogy az északi mágusokat mindig jobban tisztelték, mint a délieket. Mr. Segundus azt is elmesélte, hogy hosszú évek óta tanulmányozta a mágiát, és ismerte az összes régi nagy varázsló történetét. Elolvasta a témában megjelent legújabb publikációkat is, sőt maga is gyarapította ezek számát, de az utóbbi időben egyre jobban furcsállja, hogy a nagy mágikus mutatóanyagok, amikről a könyvekben olvasni lehet, szinte eltűntek az utcáról és az újságokból. Mr. Segundus szerette volna tudni, hogy a modern mágusok miért nem gyakorolják a varázstudományt, amiről annyit írnak. Röviden arra volt kíváncsi, hová lett a mágia Angliából. Ennél kézenfekvőbb kérdést nem is lehetett volna feltenni. Ezt előbb vagy utóbb minden, a királyságban élő gyerek

megkérdezi a dadájától, a tanítójától vagy valamelyik szülőjétől. A yorki társaság mágusai viszont egyáltalán nem örültek neki, mégpedig azon egyszerű okból, hogy ők maguk sem tudták rá a választ.

A yorki társaság elnöke (akit dr. Foxcastle-nek hívtak) John Segundushoz fordult, és elmagyarázta neki, hogy a kérdése értelmetlen.

– Ez a kérdés azt feltételezi, hogy a mágusoknak kötelességük használni a varázstudományukat, ami ugyebár teljes képtelenség. Szerintem senkinek sem jutna eszébe kötelezni a botanikusokat, hogy új virágokat találjanak ki. A csillagászoknak sem kell átrendezniük a csillagokat. A mágusok, Mr. Segundus, a régi varázslatokat tanulmányozzák. Ki várna el ennél többet tőlük?

Egy idősebb úr, akinek fakó kék szeme volt és fakó öltözete (Hartnak vagy Huntnak hívták, Mr. Segundus sohasem értette pontosan a nevét), fakó hangon azt mondta erre, hogy egyáltalán nem számít, mit várnak tőlük. Egy úriember nem varázsolhat. A mágiát az utcai szemfényvesztők használják arra, hogy kicsaljanak a gyerekektől néhány pennyt. A mágia (gyakorlati értelemben) lezüllött. Csupa piszkos dologhoz kapcsolódott. A borostás arcok, a cigányok és a betörők kebelbarátja volt, visszaszorult a megsárgult függönyök mögé, a mocskos szobákba. Ó nem! Egy úriember nem varázsolhat. Egy úriember tanulmányozhatja a mágia történetét (ennél nincs is nemesebb dolog), de nem gyakorolhatja. A korosodó úr fakó, atyai tekintettel nézett Mr. Segundusra, és azt mondta, reméli, hogy nem

próbálkozott varázsigékkel.

Mr. Segundus elpirult.

De a híres mágus-alapelv itt is igaznak bizonyult: két mágus – ebben az esetben dr. Foxcastle és Mr. Hunt vagy Hart – nem juthat egyezsége, amíg legalább két másik varázsló el nem kezdi hangoztatni a véleményét. Többen is rájöttek, hogy tökéletesen egyetértenek Mr. Segundusszal, és hogy a mágia területén nincs is ennél fontosabb kérdés. Mr. Segundus leglelkesebb támogatója egy Honeyfoot nevű úr volt, egy szimpatikus, barátságos, ötvenöt éves férfi, vörös arccal és ősz hajjal. Ahogy a vita egyre hevesebb lett, és dr. Foxcastle mind szarkasztikusabban beszélt Mr. Segundusszal, Mr. Honeyfoot odafordult az új taghoz, és megnyugtató mondatokat suttogott a fülébe. Olyanokat, hogy „ne is törődjön velük, uram, én teljesen egyetérték önnel”, meg azt, hogy „magának teljesen igaza van, ne hagyja, hogy megingassák”, továbbá, hogy „maga aztán rátapintott! Valóban rátapintott, uram. Eddig csak az tartott vissza minket, hogy senki sem tette fel a megfelelő kérdést. Most, hogy maga is itt van, nagy dolgokat fogunk véghezvinni.”

John Segundus, akinek közben kiült az arcára a kétségbeesés, hálásan fogadta a kedves szavakat.

– Félek, hogy rossz benyomást tettem a társaságra – suttogta Mr. Honeyfootnak. – Nem állt szándékomban. Azt reméltem, hogy jó véleményük lesz rólam.

Mr. Segundus először csak lehangolt lett, de amikor dr. Foxcastle rosszindulatúan ráförmedt, teljesen felháborodott.

– Ez az úr – pillantott rá dr. Foxcastle ridegen – eltökélte, hogy a Manchesteri Mágusok Társaságának nyomorult sorsára juttat minket!

Mr. Segundus közelebb hajolt Mr. Honeyfoothoz.

– Nem hittem volna, hogy a yorkshire-i mágusok ilyen csökönyösek. Hát hol vannak a mágia barátai, ha nem Yorkshire-ben?

Mr. Honeyfoot barátsága Mr. Segundusszal nem ért véget azon az estén, ugyanis meghívta az új tagot a házába a High-Petergate-en, hogy a felesége és a három szépséges lánya társaságában vacsorázzon. Mr. Segundus nőtlen volt, és nem túl gazdag, ezért szívesen fogadta a meghívást. Vacsora után Miss Honeyfoot leült a zongorához, és Miss Jane olasz dalokat énekelt. Másnap Mrs. Honeyfoot elmondta a férjének, hogy Mr. Segundus pontosan olyan, amilyenek egy úriembernek lennie kell, de attól tart, hogy soha nem fog egyről a kettőre jutni, mert manapság már nem divat szerénynek, csendesnek és jószívűnek lenni.

A két úr egyre közelebbi kapcsolatba került egymással. Mr. Segundus hamarosan már minden héten két vagy három estét töltött a High-Petergate-en álló házban. Egy alkalommal nagyon sok fiatal gyűlt össze, és ez természetesen táncos mulatsághoz vezetett. Remek volt a hangulat, de Mr. Honeyfoot és Mr. Segundus gyakran kiosontak a teremből, hogy arról beszélgessenek, ami valóban érdekelte őket – hova lett a mágia Angliából? De akármennyit beszélgettek (sokszor hajnali kettőig vagy háromig), nem jutottak közelebb a válaszhoz; ez talán nem is volt olyan meglepő, hiszen mágusok, antikváriusok és

tudósok töprengtek a válaszon lassan több mint kétszáz éve.

Mr. Honeyfoot magas, jó kedélyű, mosolygós úr volt, tele energiával. Mindig társalgott valamiről és tervezgetett valamit, és ritkán kételkedett abban, hogy van-e értelme annak, amit kitalált. Az új dilemma eszébe juttatta a nagy középkori mágusokat[2], akik szembekerülvén egy-egy megoldhatatlannak tűnő problémával, legfeljebb pár tündér szolgálta társaságában lóháton útra keltek, és egy évig meg még egy napig távol voltak. A tündérek vezetésével mindig megtalálták a válaszokat a rejtélyekre. Mr. Honeyfoot elmondta Mr. Segundusnak, hogy legjobb lenne, ha versenyre kelnének azokkal a nagy emberekkel, akik közül néhányan Anglia, Skócia és Írország legeldugottabb részeibe is eljutottak (ahol a legerősebb volt a mágia), meg azokkal, akik teljesen kilovagoltak a világból, és a mai napig sem tudta senki, hogy hova mentek, és mi történt velük, amikor odaértek. Mr. Honeyfoot nem javasolta, hogy olyan messzire menjenek – egyáltalán nem akart nekivágni a világnak, mert tél volt, és az utak kirázták az ember lelkét. Arról azonban meg volt győződve, hogy el kellene menniük *valahova*, és beszélniük kellene *valakivel*. Közölte Mr. Segundusszal, hogy szerinte mindkettőjüknek ellaposodott a gondolkodása, és nagy szükségük lenne egy friss nézőpontra. Nem tudták kitalálni, merre induljanak, és kit keressenek. Mr. Honeyfoot már épp kezdett kétségbeesni, amikor eszébe jutott a másik varázsló.

Pár évvel korábban eljutott a pletyka a yorki társaságba, hogy él egy másik mágus is Yorkshire-ben. Ez az úr a vidék

egyik legféltreesebb pontján lakott, ahol (a mendemonda szerint) azzal töltötte a nappalokat és az éjjeleket, hogy ritka mágikus iratokat tanulmányozott csodálatos könyvtárában. Dr. Foxcastle kiderítette, hogy mi a neve és a pontos címe ennek a másik mágusnak, és írt neki egy udvarias levelet, amelyben meghívta, hogy csatlakozzon ő is a yorki társasághoz. A másik varázsló válaszolt. Megírta, hogy tisztában van vele, milyen nagy megtiszteltetés érte, de legnagyobb sajnálatára képtelen teljesíteni a kérést. Olyan nagy a távolság York és a Hurlfew Apátság között... Olyan alattomosak az utak... Annyi dolga van, amiket nem hanyagolhat el... stb. stb.

A yorki mágusok mind átfutották a levelet, és megállapították, hogy nem is lehet valamirevaló mágus az, akinek ilyen parányi a kézírása. Aztán – miután túltették magukat azon a csalódáson, hogy sohasem láthatják a csodálatos könyvtárat – lassan meg is feledkeztek a másik mágusról. Csakhogy Mr. Honeyfoot szerint az a kérdés, hogy „Hová lett a mágia Angliából?” volt annyira fontos, hogy ne hagyjanak ki egyetlen utat sem, ami talán a válasz megtalálásához vezet. Ki tudja, talán érdemes megkérdezni a másik varázslót is. Mr. Honeyfoot azonnal írt is egy levelet, amelyben felvetette a másik mágusnak, hogy Mr. Segundusszal együtt szívesen látogatást tennének nála a karácsonyt követő harmadik kedden pontban fél háromkor. A válasz nem sokáig váratott magára, és Mr. Honeyfoot a szokásos szívéllyességgel azonnal Mr. Segundusért küldetett, hogy megmutassa neki a levelet. A másik mágus apró betűivel azt írta, hogy örömmel látja

vendégül őket. Ennél több nem is kellett. Mr. Honeyfoot nagyon elégedett lett, és szólt Watersnek, a kocsisnak, hogy szükség lesz a szolgálataira.

Mr. Segundus, kezében a levéllel, egyedül maradt a szobában. Olvasni kezdte: „...Az igazat megvallva kicsit összezavart a váratlan megtiszteltetés. Alig hihető számomra, hogy a yorki mágusok, akik annyira elégedetten élvezik egymás társaságát és felmérhetetlen bölcsességét, éppen egy olyan magányos tudóssal akarnának értekezni, mint jómagam...”

Volt valami halvány gúny ezekben a sorokban, mintha a levél írója minden szavával csúfot űzött volna Mr. Honeyfootból. Mr. Segundus örült, hogy Mr. Honeyfoot nem vette észre a sorok mögött az iróniát, máskülönben nem ment volna ki olyan jókedvűen Watershez. *Olymértékben* barátságталannak érezte a levelet, hogy már nem is annyira akaródzott neki meglátogatni ezt a másik mágust. Mindegy, gondolta magában, el kell mennie, mert Mr. Honeyfoot nagyon szeretné – és végül is mi a legrosszabb, ami történhet? Meglátogatjuk, kiábrándulunk belőle, és jövünk is vissza.

Az utazás napját viharos időjárás előzte meg. Az eső hosszú, kusza pocsolyákat hagyott a csupasz, barna földeken, a nedves háztetők hideg kőtükrökre hasonlítottak, és Mr. Honeyfoot postakocsija egy olyan világon zötyögött keresztül, amiben sokkal több hűvös szürke ég, és sokkal kevesebb szilárd, kényelmes föld gyűlt össze, mint amit megszoktak.

Mr. Segundus már az első este óta szerette volna

megkérdezni Mr. Honeyfootot a Manchesteri Mágusok Tudós Társaságáról, amit dr. Foxcastle említett az első napon. Most megtette.

– Azt a társaságot nem olyan régen alapították – mesélte Mr. Honeyfoot. – Tagjai között voltak szegényebb fajtából való lelkészek, nagy tiszteletben álló egykori kereskedők, patikusok, ügyvédek, visszavonult malomtulajdonosok, akikre ragadt egy kis latin, meg hasonlók. Olyanok, akiket csak félig lehetne úriembereknek nevezni. Azt hiszem, dr. Foxcastle örült, amikor feloszlottak. Szerinte az ilyenfajta embereknek nem szabad mágiával foglalkozniuk. De tudja, akadt azért közöttük elég sok okos ember is. Úgy kezdték, ahogy maga: vissza akarták hozni a gyakorlati mágiát a világba. Gyakorlatias gondolkodású férfiak voltak, és a varázslatokra is szerették volna alkalmazni a termékek és áruk művészetében már bevált józan, tudományos elveket. Ezt úgy nevezték, hogy „Racionális Thaumaturgia.” Amikor rájöttek, hogy nem működik, elcsüggedtek. Nos, ezt nem is lehet a szemükre vetni. De aztán hagyták, hogy a kiábrándultságuk mindenféle bonyodalmakba keverje őket. Abban kezdtek hinni, hogy a világon nincs mágia, és soha nem is volt. Azt hirdették, hogy az aranykori mágusok mind csalók voltak, vagy őket csapták be. Meg azt is mondták, hogy a Hollókirály történetét csak az észak-angliai emberek találták ki, hogy távol tartsák maguktól a déli zsarnokokat (maguk is északról származtak, ezért rokonszenveztek ennyire a történettel). Ó, nagyon eredeti magyarázatokat fundáltak ki... De azt elfelejtettem, hogyan magyarázták a tündéreket. Feloszlottak, mint mondtam, és

az egyikük – ha jól tudom, Aubrey-nak hívták –, meg akarta írni az egészsét, hogy nyomtatásban is megjelenjen. Amikor viszont neki kellett volna kezdenie az írásnak, olyan makacs melankólia szállta meg a lelkét, hogy egyetlen betűt sem tudott papírra vetni.

– Szegény ember – sóhajtott Mr. Segundus. – Talán ez a kor szelleme. Ez a kor nem mágusoknak és tudósoknak való, ugye? A kereskedőknek, a tengerészeknek és a politikusoknak áll a világ, nem a mágusoknak. A mi napunk leáldozott. – Rövid ideig tűnődött magában. – Három évvel ezelőtt Londonban jártam, és találkoztam egy utcai mágussal, egy jellegzetes naplopó, akinek eléggé eltorzult a külseje. Rávettem, hogy adjak neki egy nagyobb összeget, és cserébe megoszt velem egy hatalmas titkot. Amikor kifizettem neki a pénzt, elmondta, hogy egy nap majd két varázsló visszahozza a mágiát Angliába. Egyáltalán nem hiszek a jóslatokban, mégis töprengeni kezdtem azon, amit mondott, és így jutottam el ahhoz a kérdéshez, amit feltettem a bukott helyzetünkről. Hát nem különös?

– Teljesen igaza van, a jóslatok mind értelmetlen badarságok – felelte Mr. Honeyfoot nevetve. Aztán, mintha hirtelen szállta volna meg egy gondolat, felcsillant a szeme.

– Ketten vagyunk és mágusok. Honeyfoot és Segundus – ízlelgette a szavakat, mintha azt próbálgatná, hogyan festenek majd az újságokban és a történelemkönyvekben. – Honeyfoot és Segundus... nagyon jól hangzik.

Mr. Segundus megrázta a fejét.

– Az a fickó tudta, hogy mivel foglalkozom, és igazán elvárható lett volna tőle, hogy legalább úgy tegyen, mintha

én lennék az egyik a kettő közül. De a végén egyértelműen kijelentette, hogy én nem tartozom közéjük. Először úgy tűnt, hogy nem biztos a dolgában. Volt valami furcsa benne... Leíratta velem a nevemet, és sokáig nézegette.

– Bizonyára rájött, hogy nem húzhat ki több pénzt önből.

A Hurtfew Apátság úgy tizennégy mérföldre északnyugatra helyezkedett el Yorktól. Már a neve is ősi patinájáról árulkodott. Régen valóban egy apátság volt, de annak már hosszú ideje; a mostani házat Anna királynő uralkodása idején építették. Elragadó látványt nyújtott szögletes, masszívnak tűnő formájával a kísérteties, nyirkos fákkal teli parkban (mert a köd folyton gyűlt a nap folyamán). Egy (Hurtnek nevezett) folyó szaladt át a parkon, és egy pompás klasszikus híd ívelt át fölötte.

A másik mágus (akit Norrellnek hívtak) az előcsarnokban fogadta a vendégeit. Apró volt, akárcsak a kézírása, és amikor üdvözölte Hurtfew-ban a látogatóit, a hangja is nagyon halknak tűnt, mintha nem lenne hozzászokva, hogy hangot adjon a gondolatainak. Mr. Honeyfoot, aki egy kicsit süket volt, nem is értette, amit mond.

– Öregszem, uram... gyakori hiba. Remélem, elnéző lesz velem.

Mr. Norrell egy kellemes szalonba vezette a vendégeit, ahol tűz égett a kandallóban. Nem gyújtottak gyertyákat, a két impozáns ablak bőven elég fényt engedett be – habár ez amolyan szürkés fény volt, egyáltalán nem szívmelengető.

Mr. Segundus újra meg újra arra gondolt, milyen jó lenne még egy tüzet gyújtani, meg arra, hogy valahol biztosan tartanak gyertyákat, ezért folyton forgolódott a székében, és

keresgélt a szemével. De nem talált semmit – talán csak egy tükröt és egy antik órát.

Mr. Norrell elmondta, hogy olvasta Mr. Segundus beszámolóját Martin Pale tündérszolgáinak pályafutásáról[3].

– Dicséretre méltó alkotás, uram, de kihagyta belőle Fallowthought Mestert. Egy szerényebb szellem volt, akinek segítőkészsége a nagy dr. Pale felé bizony megkérdőjelezhető[4]. Mégis, a története nem lehet teljes az ő szerepe nélkül.

Kis darabig hallgattak.

– Egy tündér, akit Fallowthoughtnak neveztek, uram? – kérdezte Mr. Segundus. – Én... igazság szerint... hogy őszinte legyek, még sohasem hallottam ilyen teremtményről. Sem ebben a világban, sem egy másikban. Mr. Norrell most először elmosolyodott, de ez amolyan befelé irányuló mosoly volt.

– Hát persze – válaszolt. – El is felejtettem. Fallowthought Mester csak Holgarth és Pickle visszaemlékezéseiben jelenik meg, amit aligha olvashatott. Gratulálok önnek, ez a két író meglehetősen ízléstelen, inkább bűnözők, mint mágusok: minél kevesebbet hallott felőlük az ember, annál jobb.

– Ó, uram! – kiáltott fel Mr. Honeyfoot, aki azt hitte, hogy Mr. Norrell az egyik könyvéről beszél. – Csodálatos dolgokat hallottunk a könyvtáráról. Az összes yorkshire-i mágus sárga lett az irigységtől, amikor megtudták, milyen rengeteg könyv gyűlt itt össze.

– Valóban? – kérdezte Mr. Norrell hidegen. – Ez meglep.

Nem tudtam, hogy ennyire széles körben ismerik a ténykedésemet... Alighanem Thoroughgood tehet róla. – Töprengve ejtette ki a nevet, annak a kereskedőnek a nevét, aki könyveket és ritkaságokat árult a yorki Coffey-yardban. – Childermass már sokszor figyelmeztetett, hogy Thoroughgood nagy pletykafészek.

Mr. Honeyfoot nem értette az egészet. Ha *neki* lenne ennyi mágiával foglalkozó könyve, egyfolytában róluk beszélne, örömmel fogadva az elismeréseket, és maga sem tudna betelni velük. Nem tudta elhinni, hogy Mr. Norrell nem így érez. Kedves akart lenni, és meg akarta nyugtatni a vendéglátójukat (mert fejébe vette, hogy az úriember túl szemérmes).

– Ha nem haragszik, bátorzkodnék előhozakodni a kívánságunkkal. Szívesen megtekintenénk az ön csodálatos könyvtárát.

Mr. Segundus biztos volt benne, hogy Mr. Norrell visszautasítja a kérést, de a házigazda egy darabig mélázva figyelte őket (apró, kék szeme volt, mintha valami rejtekhelyről figyelt volna, saját maga legmélyéről), aztán szinte könyörületesen rábólintott a kérésre. Mr. Honeyfoot sugárzott a hálától, mert azt hitte, hogy Mr. Norrellnek is akkora örömet okozott, mint saját magának.

Mr. Norrell végigvezette a két urat egy folyosón – amit Mr. Segundus egy nagyon is hétköznapi folyosónak látott, simára polírozott tölgyfával burkolt falakkal és padlóval, átható méhviasz-illattal. Aztán elértek egy lépcsőhöz, de lehet, hogy csak három-négy lépcsőfokhoz, és onnan egy újabb folyosóra jutottak, ahol hidegebb levegő fogadta

öket, és a falak is nemes yorki kőből készültek. Minden nagyon is szokványosnak tűnt. (Bár Mr. Segundus nem tudta eldönteni, hogy a második folyosó a lépcsők előtt vagy után volt, vagy hogy tényleg volt-e ott valamiféle lépcső.) Mr. Segundus azon szerencsés urak közé tartozott, akik mindig meg tudták mondani, merre van észak, dél, kelet vagy nyugat. Nem volt különösebben büszke erre – számára olyan természetesnek tűnt, mint az, hogy a feje még mindig a nyakán van –, de ez a képessége elhagyta Mr. Norrell házában. Később sehogy sem tudta felidézni, hogyan következtek egymás után a folyosók és a szobák, és arról sem volt fogalma, mennyi idő alatt értek el a könyvtárba. Még az égtájat sem sejtette; úgy tűnt, mintha Mr. Norrell felfedezett volna egy ötödik pontot az iránytűn – nem keletet, délt, nyugatot vagy északot, hanem egy egész más irányt –, és ebbe a furcsa irányba vezetné őket. Mr. Honeyfoot ellenben nem vett észre semmi különöset.

A könyvtár talán egy kicsit kisebb volt, mint a szalon, ahonnan elindultak. Fahasábok ropogtak a kandallóban, és minden nagyon kellemesnek és csendesnek tűnt. Mégis, a fény mintha nemcsak a három magas, tizenkét kazettára osztott ablakon keresztül érkezett volna, hanem valami egész más irányból is, és Mr. Segundust megint nem hagyta nyugodni egy bizarr érzés. Valahol kell lennie még gyertyáknak, ablakoknak, vagy egy másik tűznek, ami fényt áraszt. A helyiség ablakain át a végtelen, homályos angol esőt lehetett látni, ezért Mr. Segundus előtt rejtve maradt a táj, és azt sem tudta megállapítani, a háznak melyik

részében állnak.

Üres volt a helyiség, csak egy ember ült bent egy asztalnál, aki jöttükre felállt. Mr. Norrell röviden bemutatta: ő Childermass, a titkára.

Mr. Honeyfoot és Mr. Segundus maguk is mágusok voltak, ezért szavak nélkül is tudták, hogy a Hurtfew Apátságban a vendéglátójuk számára a könyvtár a legnagyobb kincs. Meg sem lepődtek, amikor meglátták, hogy a ház tulajdonosa micsoda gyönyörűséges ékszerdobozba zárta a legféltettebb kincsét. A falak mentén sorakozó könyvespolcokat angol fafajtákból készítették, és a temérdek faragással a gótikus boltívekhez tették őket hasonlónak. A faragások között voltak levelek (száritott és összetekeredett levelek, mintha a művész az őszt akarta volna kifaragni a fából), egymásba gabalyodó gyökerek és ágak, bogyók és folyondárok – egytől-egyig mesterien kidolgozva. De a könyvespolcok csodája eltörpült a könyvek csodája mellett.

Az első dolog, amit egy mágustanonc megtanul, az, hogy vannak mágiáról *szóló* könyvek, és vannak *mágikus* könyvek. A második tanulnivalója, hogy az első fajtát két-három guinea-ért megkaphatja egy jó könyvesboltban, míg a másik fajta értékét rubintokban lehet mérni(1). A yorki társaság gyűjteménye nagyon jó volt, szinte kiváló; a rengeteg kötet között szerepelt öt, 1550 és 1700 között írt munka is, amelyeket okkal lehet mágikus könyveknek nevezni (bár az egyik nem volt több néhány gyűrött oldalnál). Ritkán lehetett mágikus könyvekre bukkanni, és sem Mr. Honeyfoot, sem Mr. Segundus nem is látott

életében kettőnél vagy háromnál többet, és azokat is különböző magánkönyvtárakban. Hurtfew-ban minden falat könyvespolcok takartak, és minden polc tele volt könyvekkel. Az összes könyv, vagy majdnem az összes, mágikus könyvnek látszott. A könyvek nagy részét vadonatúj borítás fedte, de ezeket a köteteket Mr. Norrell minden bizonytal újraköttette (előnyben részesítette a borjúbőr kötést takarosán belenyomott kis ezüst betűkkel). De akadt ott szép számmal réges-régi könyv is málladozó gerinccel és sarkokkal.

Mr. Segundus végignézett a legközelebbi polcon sorakozó könyvek gerincén. Az első cím, amit elolvasott, ez volt: *Miként kérdezzünk a Sötétől, és hogyan értelmezendő a válasz?*

– Ostoba írás – jegyezte meg Mr. Norrell. Mr. Segundus meghökkent, mert nem tudta, hogy vendéglátójuk ennyire közel áll hozzá. Mr. Norrell folytatta. – Nem tanácsolnám, hogy egy pillanatig is ilyesmire fecsérelje a gondolatait.

Így hát Mr. Segundus tekintete továbbsiklott a következő könyvre, az *Instrukciókra*, amit Belasis írt.

– Belasist bizonyára ismeri – mondta Mr. Norrell.

– Csak hírből, uram. Sokszor hallottam, hogy hatalmas tudományokhoz volt kulcsa, de azt is mondják – és ebben az összes szaktekintély egyetért –, hogy az *Instrukciók* összes példányát megsemmisítették. És mégis, íme egy példány! De hiszen ez egészen rendkívüli! Csodálatos!

– Ön nagyon sokat vár Belasistól – felelte Mr. Norrell. – Egy időben én is éppen úgy viszonyultam hozzá, mint ön.

Emlékszem, hogy hosszú hónapokon át napi nyolc órán keresztül tanulmányoztam a munkáit. Azt kell mondjam, hogy soha más szerzőnek nem szenteltem ennyi figyelmet. De végül csalódnom kellett. Misztikus, amikor érthetőnek kellene lennie, és túlzottan érthető, amikor homályosan kellene fogalmaznia. Vannak dolgok, amiket nem szabad papírra vetni, hogy az egész világ elolvashassa. Ami engem illet, többé már nem vagyok jó véleménnyel Belasisról.

– Van itt egy könyv, amiről még csak nem is hallottam soha, uram – jegyezte meg Mr. Segundus. – *A judeo-keresztény bűvtudomány kiválóságai*. Erről mit tud mondani?

– Hah! – csattant fel Mr. Norrell. – A tizenhetedik században készült, de csak elítélően tudok nyilatkozni róla. Írója egy hazug, iszákos, házasságtörő csavargó. Örülök, hogy a világ teljesen megfélemezte róla.

Úgy tűnt, Mr. Norrell nemcsak az élő mágusokat veti meg. A halottakat is rátette a mérleg serpenyőjére, és könnyűnek találta őket.

Közben Mr. Honeyfoot felhevülten sétált könyvszekrénytől könyvszekrényig, karját a magasba emelte, mint egy metodista lelkész, aki Istent dicséri. Annyi időt sem töltött el egy polc előtt, hogy elolvassa az egyik könyv címét, máris egy másik kötet vont a magára a figyelmét a terem túlsó feléből.

– Ó, Mr. Norrell! – kiáltotta. – Ilyen szédületes mennyiségű könyv! Itt biztosan megtaláljuk a választ minden kérdésünkre.

– Kétlem, uram – válaszolt Mr. Norrell szárazon.

A titkár halkán felnevetett. Nyilvánvalóan Mr. Honeyfootot nevette ki, de Mr. Norrell nem szidta meg sem a pillantásával, sem szóval. Mr. Segundus el sem tudta képzelni, milyen ügyek intézését bízhatja a házigazda egy ilyen emberre. Hosszú haja olyan zilált volt, mint az eső, és olyan fekete, mint a vihar. Sokkal jobban illett volna egy szélfúttá mocsárba vagy egy koromfekete sikátorba, esetleg Mrs. Radcliffe egyik regényébe.

Mr. Segundus levette Jacques Belasis *Instrukcióit*, és Mr. Norrell elítélő véleménye ellenére azonnal két érdekesítő bekezdésnél nyitotta ki(2). Aztán észrevette, hogy mennyire szalad az idő, és közben a titkár rajta tartja eszelős, sötét szemét, ezért kinyitotta *A judeo-keresztény büvtudomány kiválóságait*. Nem nyomtatott kiadvány volt (amire számított), hanem egy kézirat, amit zaklatott macskakaparással vetettek papírra, ráadásul valamiféle fecnikre, nagyrészt kocsmai számlákra. Mr. Segundus ebben is nagyon izgalmas kalandok leírását találta. A tizenhetedik századi mágus gyér varázstudományát arra használta, hogy hatalmas ellenségekkel harcoljon; olyan küzdelmeket vállalt, amelyeket emberi mágusnak soha nem lett volna szabad. Hányaveti módon mesélt a győzelmeiről, és sorait mindig akkor firkantotta le, amikor az ellenségek éppen feléje közeledtek. A szerző nagyon jól tudta, hogy egyre fogy az ideje, és a halál a legjobb, amiben reménykedhet.

A helyiségre egyre sűrűbb sötétség borult, az ódon kézírás

elhalványodott a papíron. Két inas jött be a könyvtárba, és miközben a megbízhatatlannak látszó titkár minden lépésüket figyelte, gyertyákat gyújtottak, behúzták a függönyöket, és szentet dobtak a tűzre. Mr. Segundus úgy vélte, itt az ideje emlékeztetni Mr. Honeyfootot, hogy még el sem mondták a vendéglátójuknak, milyen ügyben érkeztek. Miközben elhagyták a könyvtárat, Mr. Segundus egy újabb furcsaságot fedezett fel. Egy széket húztak a kandalló mellé egy asztalhoz, amelyek, egy ősrégi könyv fedelei és bőrkötésének darabjai hevertek, valamint egy olló és egy erős, kegyetlennek tűnő kés – olyasféle, amilyennel a kertészek metszenek. De a könyv lapjait sehol sem látta. Mr. Segundus arra gondolt, hogy a mágus talán elküldte őket, hogy új kötést kapjanak. Csakhogy a régi kötés is erősnek látszott még, és miért kockáztatta volna meg Mr. Norrell, hogy miután nagy vesződséggel kiszedi a lapokat, esetleg meg is sérülnek? Ilyen munkát csak elsőrangú könyvkötőre szabad bízni.

Amikor ismét leültek a szalonban, Mr. Honeyfoot megszólította Mr. Norrellt.

– Amit ma a házában láttam, uram, meggyőzött arról, hogy ön az, aki igazán tud nekünk segíteni. Mr. Segundus és én azon a véleményen vagyunk, hogy a modern mágusok rossz úton járnak. Apróságokra fecsérlik az energiájukat. Nem ért velünk egyet, uram?

– Ó, dehogynem! – felelt Mr. Norrell.

– A kérdésünk az lenne – folytatta Mr. Honeyfoot –, hogy miért zuhant ilyen mélyre a mágia az egykori dicsőséges helyéről ebben a nagyszerű országban. Azt akarjuk

kérdezni, uram, hogy hová lett a mágia Angliából.

Mr. Norrell apró kék szeme egyre keményebben villogott, és az ajka is összeszorult, miközben megpróbálta elfojtani azt a nagy és titkos örömet, amit legbelül érzett. Olyan volt, gondolta magában Mr. Segundus, mintha régóta várta volna ezt a kérdést, és évek óta tartogatná magában a választ.

– Nem segíthetek a kérdésükkel kapcsolatban, uram, mert érthetetlen számomra. Ez egy rossz kérdés, uram. A mágia nem tűnt el Angliából. Én például egy elég tehetséges gyakorló mágus vagyok.

2

Az Agg Csillag fogadó

1807. január-február

AMIKOR A DELZSÁNSZ áthajtott Mr. Norrell birtokának lengőkapuján, Mr. Honeyfoot felkiáltott.

– Egy gyakorló mágus Angliában! És itt, Yorkshire-ben! Roppant különleges szerencsében volt részünk. Ó, Mr. Segundus, ezt önnek köszönhetjük. Ön ébren volt, amikor mi elaludtunk. Ha nem bátorít minket, sohasem fedezzük fel Mr. Norrellt. Biztos vagyok benne, hogy ő soha nem keresett volna fel minket; kissé visszahúzódó. Nem mesélt részletesen a gyakorlati mágia terén elért eredményeiről, éppenhogy csak sikerének pusztá tényét ismerte el. Ez szerintem rendkívül szerény karakterének tudható be. Remélem, egyetért velem abban Mr. Segundus, hogy egyértelmű a feladatunk. A mi kötelességünk, hogy

segítsünk legyűrni Mr. Norrell ösztönös féltékenységét és a dicsérettől való ódzkodását, és hogy szélesebb közönség előtt is diadalt arassunk vele.

– Lehet – felelte Mr. Segundus kétkedően.

– Nem mondom, hogy könnyű lesz. Némileg szűkszávú, és nem szereti a társaságot. De neki is be kell látnia, hogy a nemzet jólétének érdekében meg kell osztania páratlan tudását másokkal. Úriember: tudja a kötelességét, és teljesíteni is fogja, ebben biztos vagyok. Ó, Mr. Segundus! Maga ezért megérdemli az ország összes varázslójának háláját.

Akármit is érdemelt Mr. Segundus, az angol mágus egy különösen hálátlan emberfajta volt. Lehet, hogy Mr. Honeyfoot és Mr. Segundus a mágikus tudományok elmúlt három évszázadának legjelentősebb felfedezését tették – és akkor mi van? Szinte egy ember sem akadt a yorki társaságban, aki miután tudomást szerzett a történetkről, ne gondolta volna úgy, hogy ő nagyobb sikerrel járt volna. A Yorki Mágusok Tudós Társaságának következő keddi gyűlésén legalábbis szinte mindenki így vélekedett.

Kedd este zsúfolásig megtelt a stonegate-i Agg Csillag fogadó emeleti szobája. A hír, amivel Mr. Honeyfoot és Mr. Segundus visszaérkezett, minden városlakót megmozgatott, aki valaha is belekukkantott egy mágiáról írt könyvbe. York egészen kiürült, hiszen a maga nemében az egyik legmágikusabb város volt az országban; talán csak Newcastle, a Király Városa büszkélkedhetett több mágussal.

Olyan sok varázsló sereglett össze a helyiségben, hogy

többen átmenetileg állni kényszerültek, bár a pincérek folyamatosan hordták fel a székeket a lépcsőn. Dr. Foxcastle egy fenséges széken foglalt helyet: egy magas támlájú, fekete, trónszerű széken, amelyet különös faragások ékesítettek. A karosszék és a mögötte lógó vörös bársonyfüggönyök, valamint az a póz, ahogy dr. Foxcastle összekulcsolta a kezét a hasa előtt, mind-mind nagyon hivatalos jelleget kölcsönöztek neki.

Az Agg Csillag szolgálói jókora tüzet gyújtottak, hogy a januári este hidege ne szűrődjön be a szobába, és a legöregebb varázslókat ültették a tűz köré – akik még II. György uralkodása alatt élték fénykorukat. Az idős mágusok egyszerű sálakat viseltek, arcuk olyan volt, mint a sárguló pókháló. Hasonlóan élemedett korú segédek gyógyszeres flaskákat tartottak a zsebükben. Mr. Honeyfoot lelkesen üdvözölte az öreg varázslókat.

– Rég találkoztunk, Mr. Aptree! Hát önt is látni manapság, Mr. Greyshippe? Remélem, jól szolgál az egészsége, Mr. Tunstall. Boldog vagyok, hogy itt látom önöket, uraim. Remélem, azért jöttek, hogy velünk együtt örvendezzenek. A poros pusztaságban töltött éveinknek vége. Ó, senki nem tudja jobban önnél Mr. Aptree és önnél Mr. Greyshippe, hogy milyen idők voltak, hiszen oly sok évet végigéltek már. De a mágia most ismét Britannia legfőbb tanácsadója és védelmezője lesz! És a franciák, Mr. Tunstall! Mit fognak érezni a franciák, ha megtudják? Ami azt illeti, nem csodálkoznék, ha haladéktalanul letennék a fegyvert.

Mr. Honeyfootnak még sok hasonló értelmű mondanivalója lett volna. Hosszú beszéddel készült, hogy meggyőzze a

jelenlevőket nagyszerű felfedezése előnyeiről, amelyek kétségkívül Britanniát gyarapítják majd. De egyszer sem jutott tovább pár mondatnál, mert úgy tűnt, az egybegyűltek mindegyikének megvan a maga jól alátámasztott véleménye, amit kész azonnal előadni. Egyik vélemény sem várhatott, mindenki sürgősen meg akarta tárgyalni a saját nézeteit a többi úrral. Elsőként dr. Foxcastle szakította félbe Mr. Honeyfootot. Nagy fekete trónszékéről szólt hozzá.

– Nagyon sajnálom, uram, hogy a mágia iránt érzett őszinte tisztelete ellenére ilyen szégyenteljes helyzetbe hozza a tudományunkat a lehetetlen meséivel és a vad kitalációival. Mr. Segundus – fordult ahhoz a fiatalemberhez, akit az összes baj fő forrásának tartott –, nem tudom, mi a szokás ott, ahonnan érkezett, de mi Yorkshire-ben nem becsülünk nagyra egy olyan embert, aki azzal szerez magának hírnevet, hogy mások lelki békéjét háborgatja.

Dr. Foxcastle nem folytathatta, mert Mr. Honeyfoot és Mr. Segundus támogatói hangos és dühös kiabálásokkal belefojtották a szót. A következő úriember, aki túlkiabálta a többieket, azon csodálkozott, hogy Mr. Honeyfootot és Mr. Segundust ilyen könnyen rá lehetett szedni. Norrell nyilvánvalóan bolond, egy közönséges és közveszélyes örült, nem különb annál, aki az utcasarkon áll, és azt üvöltözi, hogy ő a Hollókirály. Egy vörösesszőke hajú úr, aki nagyon izgatottnak látszott, úgy gondolta, hogy Mr. Honeyfootnak és Mr. Segundusnak rá kellett volna vennie Mr. Norrellt, hogy azonnal hagyja ott a házát, és (a januári hideg ellenére) egy nyitott hintóban győzedelmesen

vonuljon be Yorkba, amikor is a vörössesszőke hajú úr borostyánlevelet szórhatott volna a nyomába[5]. Az egyik nagyon öreg mágus, aki a tűz mellett ült, szintén valami szenvedélyes véleményt hangoztatott, de a kora miatt annyira gyenge volt a hangja, hogy senki sem értette, akárhogy fülelt.

Volt a szobában egy magas, értelmes férfi is, akit Thorpe-nak hívtak. Csekély mágikus műveltséggel rendelkezett ugyan, de józanul gondolkodott, és ezt a legtöbb mágusról nem lehetett elmondani. Ktartott a nézete mellett, hogy ha Mr. Segundus ki akarja deríteni, hova tűnt a gyakorlati mágia Angliából, támogatást érdemel a többiektől – de akárcsak a többi jelenlévő, ő sem hitte volna, hogy ilyen hamar rábukkanhat a válaszra. Most, hogy volt egy válaszuk, Mr. Thorpe úgy gondolta, hogy nem szabad ilyen egyszerűen visszautasítaniuk.

– Uraim, Mr. Norrell azt állította, hogy tud varázsolni. Nagyszerű. Mi is hallottunk már Norrellről. Mindannyiunk fülébe eljutott a ritka szövegek híre, amiket állítólag a házában tart, és már ez a tény is elég ahhoz, hogy ne utasítsuk vissza a kijelentését alaposabb megfontolás nélkül. De tudok olyan érveket is, amelyek még inkább Norrell mellett szólnak: társaságunk két tagja – mindketten komoly tudósok – találkoztak vele, és meggyőzve tértek vissza. – Mr. Honeyfoothoz fordult. – Ön hisz abban az emberben. Mindenki láthatja az arcán, hogy hisz benne. Valami meggyőzte önt. Elmondaná nekünk, hogy mi volt az?

Mr. Honeyfoot talán egy kissé furcsán reagált erre a

kérdésre. Először hálásan mosolygott Mr. Thorpe-ra, aki mintha a legnagyobb kívánságát teljesítette volna: megkapta tőle a lehetőséget, hogy előadja az érveit, és bebizonyítsa, hogy Mr. Norrell valódi varázsló. Már nyitotta a száját, hogy belekezdjen, de hirtelen megállt, szünetet tartott, és körülnézett. Azok a kiváló érvek, amik pár pillanattal korábban még olyan nyomósnak tűntek, most egyszeriben köddé foszlottak, semmivé váltak a szájában, és egyetlen mondatot sem volt képes megformálni a nyelvével. Nem hagyta el egy értelmes szó sem a száját, csak motyogott valamit Mr. Norrell becsületes ábrázatáról. A yorki társaság nem találta ezt kielégítőnek (és talán ha ők is részesülnek abban a megtiszteltetésben, hogy előben láthatják Mr. Norrell ábrázatát, még kevésbé tartották volna annak). Így hát Mr. Thorpe Mr. Segundushoz fordult, és őt kérdezte.

– Mr. Segundus, ön is látta Mr. Norrellt. Mi a véleménye róla?

A yorki társaság tagjai csak most vették észre, milyen sápadt Mr. Segundus.

Volt, akinek csak akkor jutott eszébe, hogy nem is válaszolt nekik, amikor üdvözölték, mintha nem tudná összeszedni a gondolatait, hogy feleljen.

– Nem érzi jól magát, uram? – kérdezte Mr. Thorpe lágy hangon.

– De, de – motyogta Mr. Segundus. – Semmi bajom. Köszönöm a kérdését.

Ám annyira elveszítettnek tűnt, hogy az egyik úr felajánlotta neki a székét, egy másik meg elment, hogy szerezzen egy

pohár száraz fehér bort, az izgága, vörösesszőke hajú úriember pedig, aki annyira szeretett volna borostyánleveleket dobni Mr. Norrell léptei nyomába, titokban abban reménykedett, hogy Mr. Segundus valamilyen bűbáj hatása alatt áll, és hamarosan szenzációs jelenésnek lesznek szemtanúi. Mr. Segundus felsóhajtott, mielőtt válaszolt.

– Köszönöm, nem vagyok beteg, de az elmúlt héten meglehetősen nehéznek és tompának éreztem magam. Mrs. Pleasance adott nekem nyílgyökeret és édesgyökérből készült forró főzeteket, de egyik sem segített. Ezen nem is lepődtem meg, mert szerintem a zűrzavar a fejből ered. Most már sokkal jobban vagyok. Ha most megkérdeznék tőlem, uraim, hogy miért hiszem azt, hogy a mágia visszatért Angliába, azt mondanám: a saját szememmel láttam. Az a benyomás, hogy valóban láttam a mágiát, itt és itt a legerősebb... (– Mr. Segundus megérintette a homlokát és szívét. –) És mégis tudom, hogy nem láttam mágiát. Norrell nem varázsolt, amíg nála voltunk. Ezért úgy vélem, csak álmodhattam az egészet.

A yorki társaság tagjai erre ismét felzúdultak. A fakó úr fakón elmosolyodott, és azt kérdezte, hogy ért-e valaki valamit abból, amit hallottak. Aztán Mr. Thorpe kiáltott fel.

– Te jó ég, milyen abszurd, hogy itt ülünk, és azon vitatkozunk, mire képes és mire nem képes Norrell. Feltételezem, hogy mindannyian racionális lények vagyunk, és ki tudunk találni egy végtelenül egyszerű megoldást. Meg fogjuk kérni, hogy mutassa be varázstudományát, és így bizonyítsa az állítását.

Olyan ésszerű ötlet volt, hogy a mágusok egy darabig meg sem tudtak szólalni. Ennek ellenére nem mindenkinek tetszett a javaslat – épp ellenkezőleg. Több mágus (köztük Mr. Foxcastle is) azonnal elvetette az ötletet. Ha megkérnék Norrellt, hogy varázsoljon, fennállna annak veszélye, hogy tényleg mutat valamit. Nem akarták látni a mágiát; csak olvasni akartak róla a könyvekben. Mások úgy vélték, hogy a yorki társaság már azzal is nevetségessé teszi magát, hogy olvas a mágiáról. De végül a legtöbben egyetértettek Mr. Thorpe-pal, amikor kimondta a végszót.

– Tudósokként, uraim, megengedhetjük magunknak, hogy adunk egy lehetőséget Mr. Norrellnek, hátha meg tud győzni minket.

Így hát elhatározták, hogy valaki ír egy újabb levelet Mr. Norrellnek.

A mágusok egyöntetűen úgy gondolták, hogy Mr. Honeyfoot és Mr. Segundus sikertelen küldetést hajtott végre, és amikor Mr. Norrell csodálatos könyvtárára terelődött a szó, beszámolójuk kifejezetten együgyűnek tűnt. Mit láttak? Hát könyveket, nagyon sok könyvet. Töméntelen sok könyvet? Igen, akkor úgy gondolták, hogy töméntelen sok könyvet látnak. Ritka könyveket? Igen, valószínűleg. Megengedte nekik, hogy egyiket-másikat levegyék, és beleolvassanak? Ó, nem. Mr. Norrell azt már nem engedélyezte nekik. De a címeket csak elolvasták? Igen, elolvasták. Nos hát akkor tudnának mondani néhány címet a gyűjteményből? Nem tudtak, mert nem emlékeztek címekre. Mr. Segundusnak úgy rémlett, hogy volt egy cím, ami „B” betűvel kezdődött,

de ennél többet nem tudott előkaparni az emlékeiből. Nagyon furcsa volt.

Mr. Thorpe az elejétől fogva szeretne volna megírni a levelet Mr. Norrellnek, de a szobában ülő mágusok többsége valamiképp szeretett volna bosszút állni Mr. Norrellen az arcátlansága miatt, és úgy vélték, hogy a legjobb bosszú az lesz, ha dr. Foxcastle írja meg a levelet. Így is történt, és hamarosan egy meglehetősen indulatos válaszlevél érkezett.

Hurtfew Apátság, Yorkshire
1807. február 1.

Uram!

Az elmúlt években két levelet is kaptam a Yorki Mágusok Tudós Társaságától. Mindkét levélben arról értesítettek, hogy szeretnének megismerni. A napokban érkezett egy harmadik levél is, amelyben a társaság elégedetlenségéről tájékoztatnak. A yorki társaság jó hírneve éppoly könnyen elveszhet, amilyen könnyen megszerezte, és senki nem fogja tudni a pontos okát. A vádra, amit ön írt rólam a levelében, miszerint eltúlzom a képességeimet, és olyan hatalmat tulajdonítok magamnak, amilyennel valójában nem rendelkezem, csak annyit tudok felelni: mások előszeretettel hibáztatják a világot a kudarcukért ahelyett, hogy a saját szegényes tudásukat okolnák, de az igazság az, hogy a mágia ebben a korban is éppoly elérhető, mint bármikor korábban. Ennek igazát már többször bizonyítottam az elmúlt húsz évben, és tökéletesen elégedett lehetek a teljesítményemmel. De mi

a jutalmam azért, hogy jobban szeretem ezt a tudományt másoknál, és hogy keményebben tanultam a tökéletesítéséért? Külföldön már az a pletyka kering, hogy egyfajta meseíró vagyok; ócsárolják a képességeimet, kétségbe vonják a szavaimat. Ezekután feltételezem, nem fog meglepődni, ha tudatom Önnel, hogy ilyen körülmények között vonakodom szívességet tenni a yorki társaságnak, legyen szó akármiről – elsősorban a mágia bemutatásáról. A Yorki Mágusok Tudós Társasága legközelebb szerdán tartja gyűlését, és azon a napon kinyilvánítom Önöknek a szándékaimat.

Alázatos szolgája,
Gilbert Norrell

Volt az egészben valami nyomasztóan titokzatos. Az elméleti mágusok kissé nyugtalanul várták, mit válaszol nekik legközelebb a gyakorló mágus. Mr. Norrell elég ijesztő dolgot küldött nekik: egy ügyvédet, egy mosolygós, biccentgetős, hajlongós ügyvédet, egy tökéletesen szokványos ügyvédet, akit Robinsonnak hívtak. Elegáns, fekete öltözéket viselt, fess borjúbőr kesztyűvel, és egy dokumentumot hozott a hóna alatt, amelyhez hasonlót a yorki társaság tagjai még sohasem láttak. Egy megegyezés vázlata volt, amely formailag megfelelt a rég elfeledett angol mágia-törvényeknek.

Mr. Robinson pontban nyolckor érkezett meg az Agg Csillag emeleti szobájába, és szemlátomást arra számított, hogy a társaság már felkészült a fogadására. Saját irodája is volt, és két gyakornokot foglalkoztatott a Coney utcában.

Többen felismerték az arcát.

– El kell mondanom önöknek, uraim – mosolygott Mr. Robinson –, hogy ez az írás javarészt a megbízóm, Mr. Norrell munkája. Én nem vagyok jártas a thaumaturgia törvényeiben. Él még egyáltalán ember, aki jártas benne? Mégis, arra kérném önöket, hogy ha valamit eltévesztenék, legyenek szívesek kijavítani.

Többen bölcsen bólogattak a társaság tagjai közül.

Mr. Robinson kifinomult úr volt. Ápoltsága, egészséges külleme és életöröme olyan sugárzó volt, hogy szinte teljes valójában ragyogott – ami tökéletesen illett volna egy tündérhez vagy egy angyalhoz, de valahogy disszonáns volt egy ügyvédnél. Tisztelettel fordult a yorki társaság tagjaihoz, mert egyáltalán nem értett a mágiához, de annyit sejtett, hogy valami nagyon bonyolult és erős összpontosítást igénylő tudomány lehet. Szakmai szerénysége és a yorki társaság iránt tanúsított őszinte hódolata egyfajta boldog hiúsággal keveredett, amikor megkérte a jelenlévő monumentális elméket, hogy egy időre függeszék fel ezoterikus vizsgálódásaikat, és figyeljenek rá. Arany okulárét rakott az orrára, amitől külseje még csillogóbbá vált.

Mr. Robinson azzal kezdte, hogy Mr. Norrell kész bemutatni varázstudományát egy bizonyos helyen, egy meghatározott időben.

– Remélem uraim, nincs ellenükre, ha én választom meg az időt és a helyet.

Az urak nem tiltakoztak.

– Akkor hát legyen a katedrálisban mához két hétre

pénteken[6].

Mr. Robinson azt is elmondta, hogy ha Mr. Norrellnek nem sikerül bizonyágot adnia varázstudományáról, köteles visszavonni azt az állítását, hogy gyakorló mágus. Sőt semmilyen mágusnak nem vallhatja magát, és megesküszik rá, hogy többé nem tesz ilyen kijelentéseket.

– Erre már nincs szükség, uram – mondta Mr. Thorpe. – Mi nem kívánjuk megbüntetni, csak szeretnénk volna próbára tenni az állítását.

Mr. Robinson mosolyának ragyogása mintha eltompult volna kissé: úgy tűnt, valami kellemetlen dolgot kell közölnie, és nem tudja, hogyan fogjon hozzá.

– Várjunk csak – szólt közbe Mr. Segundus. – Még nem hallottuk az egyezés másik felét. Még nem tudjuk, hogy ő mit vár tőlünk cserébe.

Mr. Robinson bólintott. Mr. Norrell azt kívánta, hogy a yorki társaság minden egyes mágusa tegyen ugyanolyan ígéretet, amelyet ő is tesz. Más szavakkal: ha ő sikerrel jár, a társaságnak minden teketória nélkül fel kell oszlatnia magát, és soha többé nem használhatják a „mágus” címet. Végül is így igazságos, tette hozzá Mr. Robinson, hiszen akkor Mr. Norrell bebizonyíthatná, hogy ő az egyetlen igazi mágus Yorkshire-ben.

– Lesz ott egy harmadik fél is? Lesz ott egy független fél, aki majd eldönti, hogy valódi mágiát láttunk-e? – kérdezte Mr. Thorpe.

Mr. Robinson mintha elbizonytalanodott volna a kérdésre. Azt felelte, hogy reméli, elnézik neki, ha téved, és a világért sem akar megsérteni senkit, de eleve abból indult ki, hogy

az összes jelenlévő ember igazi mágus lesz.

Igen, persze, bólogattak a társaság tagjai, ők mind igazi mágusok.

Akkor hát bizonyára felismerik a mágiát, ha a saját szemükkel látják, érvelt Mr. Robinson. Náluk alkalmasabb testület úgysem létezik ennek eldöntésére.

Az egyik úr megkérdezte, hogy milyen mágiát akar előadni Norrell. Mr. Robinson alig győzött udvariasan szabadkozni és magyarázkodni, de nem világosíthatta fel őket, mert maga sem tudta.

Nem fárasztom az olvasóimat azzal, hogy felsorolom, milyen kacifántos érvekkel jutottak el a yorki társaság tagjai oda, hogy aláírják a megegyezést. Sokan csak hiúságból tették. Nyilvánosan kijelentették, hogy nem hisznek Norrell varázstudományában, és nyilvánosan felszólították, hogy mutasson be nekik valamit. Ilyen előzmények után furcsa lett volna, ha meggondolják magukat – legalábbis így okoskodtak.

Mr. Honeyfoot ellenben pontosan azért írta alá, mert *hitt* Norrell varázstudományában. Ő remélte, hogy Mr. Norrell képességeit nyilvánosan is el fogják ismerni, ha megmutatja varázserejét, és nyíltan folytathatja áldásos tevékenységét a nemzet szolgálatában.

Más urak kényszert éreztek rá, hogy a – (Norrelltől származó, és valamilyen okból Robinsonon keresztül érkező) – dokumentumra az aláírásuk mellé odabiggyesszék: csak akkor mutatják be a tudományukat, ha a két úr is ugyanezt teszi.

Végül azonban a yorki társaság tagjai kivétel nélkül ellátták

a Mr. Robinson által hozott dokumentumot a kézjegyükkel.
Mr. Segundus maradt utoljára.

– Én nem írom alá – közölte. – A mágia az életem, és igen, Mr. Norrellnek igaza van abban, hogy gyenge képességű tudós vagyok, de mégis, mihez kezdhetnék mágia nélkül?

Csend lett.

– Ó! – kiáltott fel Mr. Robinson. – Ezek szerint... Teljesen biztos benne, hogy nem írja alá a dokumentumot, uram? Akkor sem, ha az összes barátja aláírta? Egyedül marad, uram.

– Teljesen biztos vagyok benne – jelentette ki Mr. Segundus. – Köszönöm.

– Hát... – töprengett Mr. Robinson. – Ebben az esetben be kell vallanom, hogy nem egészen tudom, hogyan tovább. A megbízóm nem tért ki arra, hogy mi lesz, ha *nem mindegyik* tag írja alá a papírt. Reggel beszélnem kell vele. Dr. Foxcastle halkan megjegyezte Mr. Hartnak vagy Huntnak, hogy ismét egy új jövevény miatt került mindenki kutyaszorítóba.

De két nappal később Mr. Robinson újra felkereste dr. Foxcastle-t, és azt az üzenetet hozta, hogy Mr. Norrell szívesen szemet huny Mr. Segundus visszautasítása felett; úgy veszi, hogy a szerződést a yorki társaság minden tagja jóváhagyta *kivéve* Mr. Segundust.

A mágia bemutatására kitűzött nap előtti éjszakán hó hullott Yorkra, és reggelre a várost borító mocskok és sár helyét mindenhol átvette a makulátlan fehérség. A paták és lábak kopogását elnyelte a hótakaró, és York lakosainak hangját

is elnémította a mindent elnyelő és mindent átszövő fehér csend. Mr. Norrell egy nagyon korai időpontot jelölt meg. A yorki mágusok egyedül reggeliztek, ki-ki a saját házában. Némán figyelték, ahogy az inasaik kitöltik a kávéjukat, széttörik a meleg, fehér zsömléket, előveszik a vaját. A feleségük, a lánytestvérük vagy a lánygyermekük, aki egyébként ezeket a kis feladatokat végzi, még az igazak álmát aludta, és az asztal mellől hiányzott az a kellemes kis női csevej, amit a yorki társaság tagjai nyilvánosan annyira lenéztek, de ami valójában hétköznapi életük zenéjének édes és lágú refrénje volt. A szoba is, ahol reggeliztek, teljesen átalakult az előző naphoz képest. A téli szürkületnek nyoma sem volt, valami ijesztő fény vette át a helyét – a téli nap sugarait sokszorosán tükrözte vissza a hóval borított föld. A fehér vászonabroszon táncoló fényfoltok kápráztatták a szemet. A rózsabimbók, amelyek a mágusok lányainak bögréit díszítették, szinte táncoltak a játékos verőfényben. A napsugarak visszaverődtek unokahúguk ezüst kávéskannájáról, menyük mosolygós porcelán pásztorlánykáiból sugárzó angyalok lettek. Mintha az egész asztalt tündérek ezüst- és porcelántárgyaival terítették volna meg.

Mr. Segundus kidugta a fejét harmadik emeleti ablakából a Lady-Peckitt's-yardon, és azt hitte, hogy Norrell már el is végezte a varázslatot. A hó volt az. Valami baljós morajlást hallott a feje fölül, és épp idejében húzódott be, hogy ne hulljon a nyakára egy nagy adag fehér áldás a tetőről. Mr. Segundusnak nem volt inasa, sem felesége, lánytestvére, lánya, menyé vagy unokahúga, de ott volt neki Mrs.

Pleasance, a házinéni, aki mindig korán kelt. Az asszony sokszor hallotta az elmúlt két hétben a könyvei fölé hajoló Mr. Segundus sóhajtozását, és remélte, hogy felvidíthatja egy pompás reggelivel, amit két frissen grillezett heringből, teából és friss tejből, valamint egy kék-fehér porcelántányérra rakott vajos kenyérből állított össze. Ugyanezzel a jó szándékkal ült le mellé beszélgetni. Amikor látta, milyen csüggedt, felkiáltott.

– Ó, megmondanám én a magamét annak a vénembernek! Mr. Segundus ugyan nem mondta meg Mrs. Pleasance-nek, hogy milyen idős Mr. Norrell, az asszonymak mégis megvolt a maga elképzelése. Abból, amit Mr. Segundus elmesélt neki, az idős asszony úgy gondolta, hogy Mr. Norrell egy valódi fősvény, aki mágiát gyűjt arany helyett, és ahogy történetünkkel tovább haladunk, az olvasóra bízom Mrs. Pleasance ítéletének elbírálását Norrell természetét illetően. Mrs. Pleasance-hoz hasonlóan én magam is úgy gondolom, hogy aki fősvény, az csak öreg lehet. De ezt nem tudnám megindokolni, elvégre miért ne lehetne éppen annyi fősvény a fiatalok között, mint az öregek között? Hogy mennyire volt Mr. Norrell vénember, már csak azért is nehéz megmondani, mert abba a fajtába tartozott, akit már tizenhét évesen is öregnek tartanak.

– Amikor Mr. Pleasance még élt, mindig azt mondta, hogy egyetlen férfi vagy nő sincs Yorkban, aki olyan jó kenyeret tud sütni, mint én. Mások is dicsérték már, sokszor hallottam, hogy még soha életükben nem ettek ilyen jó házi kenyeret. De a konyhám azért volt mindig ilyen jó, mert őszintén szerettem sütni – főzni, és ha az Ezeregyéjszaka

valamilyik csodatévő szelleme kipattanna most ebből a teáskannából, és megkérdezné, mi lenne a három kívánságom, remélem, soha nem venne erőt rajtam olyan gonoszság, hogy azt kívánjam, mások ne tudjanak kenyeret sütni. Ha mások is tudnak ilyen jó kenyeret sütni, nem húzom fel az orrom, inkább örülök, hogy nekik is sikerült. Kóstolja csak meg, uram – mondta a házinéni, és a lakója felé tett egy tányérral az ő ünnepelt kenyeréből. – Rossz látni, hogy mennyire sovány. Az emberek azt fogják mondani, hogy Hettie Pleasance-nek már reszket a kezében a kanál. Bárcsak ne lenne annyira lehangolt, uram. Hiszen nem írta alá azt a hitszegő egyezséget, és amikor majd a többi úr kénytelen lesz feladni a hivatását, maga folytathatja. Nagyon remélem, Mr. Segundus, hogy hatalmas felfedezéseket tesz, és akkor talán az a Mr. Norrell is, aki olyan fölöttébb okosnak tartja magát, szívesen fogadja társául, és meg is bánja, hogy ilyen buta és rátarti volt.

Mr. Segundus elmosolyodott, és megköszönte a vigasztalást.

– Nem hiszem, hogy ilyesmi történne. A legfőbb gondom az lenne, hogy nincsenek meg az eszközeim. Kevés tulajdonom van, és ha felosztják a társaságot... Nos, el sem tudom képzelni, mi lesz a könyvekkel, de kétlem, hogy én kapnám meg őket.

Mr. Segundus a kenyeret majszolta (ami tényleg olyan kitűnő volt, amilyenek Mr. Pleasance és a barátai tartották), megette a heringet, és ivott a teából. Nem is gondolta volna, hogy a reggeli ennyire megnyugtató

zaklatott lelkét: észrevette, hogy jobb lett a közérzete. Újult lelkesedéssel vette fel a télikabátját, a kalapját, a sálját és a kesztyűjét, és a hólepte utcákon át elment arra a helyre, amit Mr. Norrell kijelölt az aznapi csodatételre – a yorki katedrálishoz. Remélem, az olvasóim valamelyest ismerősek a katedrális városában, különben attól tartok, hogy nehezen tudják majd megérteni, mi a jelentősége annak, hogy Mr. Norrell éppen azt a helyet választotta. Először is azt kell tudni, hogy a katedrális ódon városában a hatalmas, ősi templom nem egy épület a sok közül, h a n e m a z épület. Méretében, szépségében és magasztosságában is kiválik a többi közül. Még a modern időkben is, amikor már a katedrálisok városai is felszerelkeztek az új, elegáns tartozékokkal, polgári házakkal, gyűléstermekkel és találkozóhelyekkel (márpedig Yorkban jó sok volt ezekből), a katedrális minden más épület fölé emelkedik – ősapáink odaadásának tanúja. Mintha a város közepén valami olyasmi magasodna, ami sokkal nagyobb a városnál. Amikor az ember a keskeny utcák sártengerében intézi ügyes-bajos dolgait, könnyen elvesztheti szem elől, de egyszercsak kibukkan valahol, és megint meglátja: magassága és szélessége sokszorosán túlszárnyalja a többi épület méretét. Ilyenkor az ember észreveszi, hogy elért a város szívébe. Az összes utca és sikátor valamilyen módon oda vezetett arra a helyre, ahol sokkal mélyebben rétegződtek egymásra a misztériumok, mint bármely más helyen, amit Mr. Norrell ismert. Ilyen gondolatai támadtak Mr. Segundusnak, miközben elért a Close-ra, és megállt a katedrális nyugati homlokzatának

komor-kék árnyéka előtt. Aztán megjelent a hivatalos arcú dr. Foxcastle is: úgy siklott be az egyik sarkon, akár egy természetes, fekete hajó. Amikor észrevette, hogy Mr. Segundus már ott van, odasétált hozzá, és jóreggelt kívánt.

– Lehetne róla szó, uram – kezdte dr. Foxcastle –, hogy bemutasson Mr. Norrellnek? Nagyon szeretném azt az urat személyesen is megismerni.

– Részemről az öröm, uram – felelt Mr. Segundus, és körülnézett.

Sokan otthon maradtak az időjárás miatt, csak néhány sötét alak lépkedett sietősen a fehér mezőben, ami körülvette a nagy szürke templomot. Amikor jobban szemügyre vették őket, kiderült, hogy mind-mind a yorki társaság tagjai. Rajtuk kívül csak papok és a katedrális körül ügyködő emberek sürgölődtek az utcán: templomszolgák, sekrestyések, alkántorok, prépostok, kereszthajó-söprögetők és hasonlók – akiket a feletteseik küldtek ki a hóba, hogy intézzék a katedrális ügyeit.

– Én lennék a legboldogabb, uram, ha bemutatathatnám önöket egymásnak – folytatta Mr. Segundus –, de sehol sem látom Mr. Norrellt.

Aztán mégis megjelent valaki.

Egy férfi állt a hóban, közvetlenül a székesegyház előtt. Sötét alaknak tűnt, nem éppen tekintélyes megjelenésű úriembernek. Heves érdeklődéssel figyelte Mr. Segundust és dr. Foxcastle-t. Zilált haja úgy omlott a vállára, mint valami fekete víz, hosszú, vékony arcában volt valami göcsörtös, amitől egy fa gyökerére emlékeztetett, orra is hosszú volt és keskeny, és bár az arca kifejezetten sápadt

volt, mégis sötétnek tűnt – talán a szeme sötétje tette olyanná, vagy a hosszú, fekete, zsiros haj zuhatag. Kisvártatva odament a két mágushoz, és miután hanyagul meghajolt, elnézésüket kérte a zavarásért. Úgy tudta, a két úriember is ugyanabban az ügyben érkezett a katedrálishoz, mint ő. Elmondta, hogy John Childermassnak hívják, és bizonyos ügyekben Mr. Norrell intézőjeként járt el (bár azt nem árulta el, milyen ügyekben). – Úgy rémlik – válaszolt Mr. Segundus –, hogy ismerem az arcát. Találkoztunk már valahol korábban?

Valami átsuhant Childermass sötét vonásain, de azonnal el is tűnt, és senki meg nem mondta volna, hogy a homlokát ráncolta vagy mosolygott.

– Mr. Norrell gyakran küld Yorkba különböző ügyeket intézni, uram. Lehet, hogy a város egyik könyvkereskedésében látott.

– Nem – ellenkezett Mr. Segundus. – Láttam önt... Megpróbálom felidézni... Hol is?... Jaj, mindjárt eszembe jut.

Childermass felvonta az egyik szemöldökét, mintha azt akarná jelezni, hogy ebben nagyon is kételkedik.

– Azt akarja mondani, hogy Mr. Norrell nem fog idejönni? – kérdezte dr. Foxcastle.

Childermass elnézést kért a megbízója nevében, de úgy vélte, hogy Mr. Norrell nem fog eljönni, mert semmi oka nincs rá.

– Vagy úgy! – hökkent meg dr. Foxcastle. – Ezek szerint megadta magát? Hajjaj, szegény ember. Meg kell mondanom, meglehetősen balga módon viselkedik. Abban

azért megállapodhatunk, hogy bátor kísérlet volt. Nem neheztelünk rá azért, hogy megpróbálta.

Dr. Foxcastle nagyon megkönnyebbült, hogy nem fog mágiát látni, és mindjárt meglágyult a szíve is.

Childermass újfent bocsánatot kért dr. Foxcastle-tól, de attól tartott, hogy a mágus félreértette, amit mondott. Mr. Norrell valóban varázsolni fog, de nem itt, hanem a Hurtfew Apátságban, és az eredményét a saját szemükkel láthatják majd Yorkban.

– Az urak nem szeretik otthagyni a kényelmes tűzhelyüket, ha nem muszáj – magyarázta Childermass. – Merem állítani, uram, hogy ha megtehetné, maga is a saját szalonjából nézné végig a mágikus mutatványt, nem a hideg és nyirkos utcáról.

Dr. Foxcastle élesen szívta be a levegőt, és tekintete azt üzenté John Childermassnak, hogy kezd veszélyesen pimasz lenni.

Childermasst nem lombozta le dr. Foxcastle ki nem mondott véleménye. Épp ellenkezőleg, még szórakoztatta is.

– Itt az idő, uraim – mondta a titkár. – Foglalják el a helyüket a templom belsejében. Biztosan állíthatom, hogy nagyon megbánják, ha csak egy percet is elmulasztanak a sorsdöntő eseményből.

Húsz perccel a megbeszélte időpont után az összes mágus a déli kereszthajó ajtaján át igyekezett befelé a katedrálisba. Sokan körülnéztek mielőtt beléptek, mintha utoljára még búcsút akarnának venni attól a világtól, amit nem biztos, hogy viszontlátnak.

York kövei
1807. február

A NAGY ÓDON TEMPLOM általában eléggé lehangoló hely tél közepén, mintha száz meg száz tél nyomát őrizték volna meg kőfalak, hogy aztán előszivárognak onnan. A yorki társaság tagjai a katedrális hideg, nyirkos, homályos belső terében állva várták, hogy a varázsmutatvány lenyűgözze őket. Senki nem biztosította őket arról, hogy kellemes meglepetésben lesz részük.

Mr. Honeyfoot megpróbált derűsen a társaira mosolyogni, de a végeredmény csak gyengécske kísérlet volt attól az embertől, akitől annyira megszokták a szívből jövő barátságos mosolyt.

Abban a pillanatban megszólaltak a harangok. Csak a St. Michael-le-Belfrey harangjai kondultak meg, mint minden óra után harminc perccel, de a katedrális belsejében furcsának tűnt a hangjuk, mintha nagyon messziről, egy másik országból érkezett volna. A harangok tompa bongása éppenséggel nem vidította fel őket. A yorki társaság tagjai nagyon jól tudták, hogy a harangszó gyakran a mágiát kíséri, főleg a természetfeletti lények, a *tündérek* varázslatait. Tudták, hogy a régi időkben ezüstharangok kondultak meg, amikor a tündérek elloptak egy különösen erényes vagy szép angol férfit vagy nőt, hogy örökre magukkal vigyék egy idegen, kísérteties országba. Még a Hollókirálynak is – aki pedig nem tündér

volt, hanem egy angol ember – megvolt az a sajnálatos rossz szokása, hogy férfiakat és nőket rabolt el, hogy aztán a Másik Világok egyikében lévő kastélyában éljen vele.(3) Feltételezem, kedves Olvasóm, hogy ha nekünk hatalmunkban állna tetszésünk szerint bármely embert magunkkal ragadni, és örök időkre magunk mellett tartanunk őt, akkor csak a legutolsók között jutna eszünkbe olyan semmitmondó emberek közül válogatni, mint a Yorki Mágusok Tudós Társaságának tagjai. Persze ez a gondolat nem vigasztalta az urakat, akik a yorki katedrálisban várakoztak. Néhányuknak eszébe jutott, hogy Mr. Norrell talán éktelen haragra gerjedt dr. Foxcastle levele miatt, és most már igazán félni kezdtek.

Ahogy a harangzúgás moraja elhalt, egy hang szólalt meg az urak feje fölött a magasban, ahol vészjósló árnyak gyűltek össze. A mágusoknak hegyezniük kellett a fülüket, hogy értsék, amit mond a hang. Egyiknek-másiknak már annyira pattanásig feszültek az idegei, hogy azt képzelték, utasításokat kapnak, akár egy tündérmesében. Azt hitték, valamiféle rejtélyes tilalmakat közölnek velük. Jól tudták a tündérmesékből, hogy az ilyen utasítások és tiltások általában elég szokatlanok, de nem nehéz alkalmazkodni hozzájuk – legalábbis elsőre úgy tűnik. Rendszerint ehhez hasonlók: „Ne egyétek meg az utolsó cukrozott szilvát a kék üvegből, ami a sarokban álló vitrinben van!” vagy „Ne üssétek meg a feleségeket fehér ürömből lenyесett bottal!” A tündérmesékben mégis mindig úgy játszanak össze a körülmények, hogy a főhős kénytelen megszegni a tilalmakat, és ezzel szörnyűséges átkot hoz a saját fejére.

A mágusoknak még az is eszükbe jutott, hogy a hang saját sanyarú végzetüket ecseteli. De sehogy sem tudták eldönteni, milyen nyelven beszél. Mr. Segundus két érthető szót is kihallani vélt a dörgedelemből: azt, hogy „*álnok*” és azt, hogy „*interficere*”, ami latinul azt jelenti „megölni”. Nem volt könnyű megérteni a beszédet, mert amit hallottak, a legkevésbé sem hasonlított emberi hangra. Egyre biztosabban érezték, hogy valószínűleg tündérek ólálkodnak a közelben. Hihetetlenül durva, mély és reszelős hang volt, mintha két szikladarabot dörzsöltek volna egymáshoz, mégis beszéd akart lenni – és *valóban* az is volt.

Az urak rémült várakozással néztek fel a komor árnyak közé, de semmi egyebet nem láttak, csak egy kisebb homályos kőfigurát, amelyik az egyik oszlop tövéből nyújtózott ki a zord sötétségbe. Ahogy hozzászótkak a másvilági hanghoz, egyre több szót ismertek fel; észrevették, hogy régi angol és latin szavak halmozódnak egymásra, mintha a beszélő nem tudta volna, hogy két különböző nyelvet használ. Szerencsére ez a förtelmes zagyvaság nem okozott gondot a mágusoknak, hiszen legtöbbjük hozzászótkott a régi tudósok kevert nyelvű, bonyolult írásainak kibogozásához. Lefordítva tisztán érthető nyelvre, ilyesféle beszéd hangzott el a katedrálisban: *Réges-régen, (mondta a hang) több mint ötszáz évvel ezelőtt egy téli nap alkonyán egy fiatal férfi lépett be a templomba egy fiatal lánnyal, akinek borostyánlevelek díszítették a haját. Senki nem volt*

idebent a köveken kívül. Senki nem látta, ahogy a fiú megfojtja a lányt, csak a kövek. Hagyta, hogy holtan rázuhanjon a kövekre, és a köveken kívül nem látta senki. Nem büntették meg a tettéért, mert nem volt egyéb szemtanú, csak a kövek. Teltek az évek, és valahányszor a férfi a gyülekezettel együtt belépett a templomba, a kövek felsikoltottak: ez volt az a férfi, aki megfojtotta a lányt a borostyánlevelekkel a hajában – ám senki sem hallotta meg a sikoltást. De még nem késő! Tudjuk, hol temették el azt a férfit. A kereszthajó déli részének sarkában. Gyorsan! Gyorsan! Hozzatok csákányokat! Hozzatok lapátokat! Szedjétek fel a járóköveket! Ássátok ki a csontjait! Zúzzátok össze a lapátokkal! Csapjátok a koponyáját az oszlopokhoz, és törjétek össze! Hadd álljanak bosszút a kövek is! Még nem késő! Még nem késő!

A mágusoknak alig volt idejük felfogni, amit hallottak, és alig volt alkalmuk gondolkodni azon, ki beszélhet, amikor egy másik kőszerű hang is megszólalt. Ezúttal mintha a szentélyből érkezett volna, és csak angol szavakat használt. Igaz, valami különös angol nyelv volt ez, tele ősi, rég elfeledett kifejezésekkel. Ez a hang katonákra panaszkodott, akik beléptek a templomba, és összetörték az ablakokat. Pár évvel később megint eljöttek, összezúztak egy keresztet, leverték a faragott szentek arcát, és ledobták a serleget. Volt, hogy a szenteltvíztartó peremén élesítették meg nyilaik hegyét, háromszáz évvel később pedig pisztolyukkal lövöldöztek a káptalan

házában. A második hang nyilván nem tudta, hogy míg a nagy templomok évezredekig is állhatnak a helyükön, az emberek nem élnek olyan sokáig. „Élvezik a pusztítást!” – kiáltotta. – „Ők is azt érdemlik, hogy elpusztítsák őket!” Az első megszólalóhoz hasonlóan ez a beszélő is megszámlálhatatlan sok éve ott állt a templomban, és valószínűleg rengeteg istentiszteletet és imát végighallgatott, mégsem ismerte a legfontosabb keresztény erényeket – a megbocsátást, a szeretetet és az alázatosságot. Közben az első hang is tovább méltatlankodott a borostyánlevelekkel díszített hajú lány sorsáról, és a két reszelős hang együtt borzalmas zajt keltett.

Mr. Thorpe, aki bátor ember volt, egyedül lesett be a szentélybe, hogy megnézzze, ki beszél.

– Egy szobor – mondta.

Ekkor a yorki társaság tagjai megint felnéztek a fejük fölött tátongó sötétségbe, ahonnan az első hang érkezett. Most már csak kevesen kételkedtek benne, hogy a kis kőfigura beszél hozzájuk, mert ahogy jobban megfigyelték, észrevehették tömzsi kis kőkarjait, amikkel keservesen hadonászott.

Azután az összes szobor és emlékmű megszólalt a katedrálisban, és kőhangjukon elmesélték, miket éltek át kőéletük során. A hangzavar – ahogy Mr. Segundus később beszámolt róla Mrs. Pleasance-nek – leírhatatlan volt. Mert a yorki katedrálisban rengeteg apró kőemberke és kőállat lakott, amelyek ide-oda mozgatták a karjukat és a szárnyukat.

Sokan közülük a szomszédjukra panaszkodtak, amiben nem volt semmi meglepő, elvégre évszázadokon át kénytelenek voltak egymás mellett állni. Az egyik nagy, kőből készült szentélytartó fal mentén hatalmas kőkirályok álltak kőtalapzataikon. Hajuk csigákba pöndörödött, mintha papírból készült hajcsavarókra tekerték volna a tincseiket, és soha nem fésülték volna ki. Mrs. Honeyfoot minden látogatásakor azt mondta, hogy szívesen vinne egy hajkefét az összes királynak, hogy végre kibonthassák a fürtjeikét. Attól a pillanattól kezdve, hogy megszólalhattak, a kőkirályok veszekedtek, és egymást szidták, mert a talapzatok egyforma magasságban helyezkedtek el, és a királyok semmit sem utálnak jobban, mint amikor egyenrangúként kezelik őket másokkal. Az egyik ősi oszlop tetején egy fura figurákból álló csoport ácsorgott, egymás kezét fogták, és köszemükkel lefelé néztek. Ahogy a varázslat megkezdődött, az összes figura taszigálni kezdte a körülötte állókat. Úgy tűnt, még a kőkarok is sajogni kezdenek egy-két évtized után, és a kőembereknek is elégük lehet abból, hogy egymáshoz vannak láncolva. Az egyik szobor mintha olaszul beszélt volna. Senki nem tudta, mi ennek a magyarázata, de Mr. Segundusnak rémlett, hogy a szobor Michelangelo egyik művének másolata. Ez a kőfigura egy egészen más templomról mesélt, ahol az éles fekete árnyékok feltűnő kontrasztot képeztek a ragyogó fénnel. Más szóval ez a kőalak azt mondta el, amit az eredetije látott Rómában. Mr. Segundus örömmel állapította meg, hogy bár a mágusok nagyon megrémültek, kivétel nélkül bent

maradtak a templomban. Egyeseket annyira lenyűgözött az élmény, hogy hamarosan teljesen megfeledkeztek a félelmükről, és ide-oda szaladgáltak, hogy ne maradjanak le egy csodáról sem. Megfigyelték mindent, és ceruzával jegyzeteltek a kis zsebnotezeikbe, mintha elfeledték volna, hogy ettől a naptól fogva tilos a mágiát tanulmányozniuk. A mágusok (akiket sajnos már nem sokáig lehetett mágusoknak nevezni) fáradhatatlanul járkáltak az épület oldalhajóiban, és csodákat láttak. A visszataszító kakofónia, ami az ezernyi kőfigura hangjából állt össze, szünet nélkül sértette a fülüket.

A káptalan házának mennyezetét kőkupolák alkották, telis-tele apró kőfejekkel, amiknek különös fejdíszei zörögtek és egymáshoz csattantak. Több száz angol bokor- és fafaját véstek itt a falba: galagonyát, tölgyet, kökényt, fehér ürömöt, cseresznyét és pirítógyökeret. Mr. Segundus két sárkányt is talált a szobrok között, amelyek alig voltak hosszabbak az alkarjánál, és a kőből faragott galagonyabokrok, galagonyalevelek, galagonyagyökerek és galagonyaindák fölött, alatt és között siklottak át egymás után. Olyan kecsesen mozogtak, mint bármely más élőlény, de a kőizmok mozgásának hangja a kőbőr alól, amely a kőszívnek verődő kőbordákon súrlódott, szinte elviselhetetlen volt a fülnek. Mr. Segundus csodálkozott, hogy a mágusok nem fogják be a fülüket. Észrevette, hogy egy daraszerű porból álló felhő veszi őket körül, olyasféle, ami a kőfaragókat lengi körbe munka közben. A porfelhők szétterjedtek a levegőben. Mr. Segundus biztos volt benne, hogy ha a varázslat elég hosszú ideig hagyná őket

mozogni, elkoptatnák magukat, és nem maradna belőlük több egy vékony mészkő-szilánknál.

Reszkettek és rázkódtak a kőlevelek és a kőből készült fűfélék, mintha a szél tekergett volna körülöttük, egyik-másik olyannyira vetekedni próbált a valódi növényekkel, hogy még növekedésnek is indult. Később, amikor vége lett a mágikus mutatványnak, kőborostyán-indákat és kőcsipkerózsa-foszványokat találtak a székek, pulpitusok és imakönyvek köré fonódva – olyan helyeken, ahol azelőtt nem volt kőborostyán vagy csipkerózsa.

De azon a napon nemcsak a yorki társaság tagjai voltak csodák szemtanúi. Lehet, hogy Mr. Norrell nem akarta kiterjeszteni a varázslatot, a mágia mégis túljutott a katedrális közvetlen környezetén, és behatolt a városba. A katedrális nyugati homlokzatáról három kőszobrot kellett levenni, és elvinni Mr. Taylor műhelyébe, mert javításra szorultak. Évtizedeken át koptatták a kőfigurákat a yorkshire-i esők, és most már senki sem tudta, miféle nagy embereket ábrázoltak annak idején. Fél tízkor Mr. Taylor egyik kőfaragója éppen megemelte a vésőjét, hogy az egyik kőszobor arcából kifaragja egy mutatós női szent ábrázatát, amikor a szobor felsikoltott, és a karjával félrelökte a vésőt. A szegény mesterember ájultan esett össze. Később érintetlenül rakták vissza a szobrokat a katedrális falára: lapos arcuk és vajszerűen lágy vonásaik egy kétszersülthöz voltak hasonlatosak.

Aztán hirtelen minden megváltozott, a hangok egymás után haltak el, míg végül a mágusok meghallották a St. Michaelle-Belfrey harangjait, amik az egész óra utáni felet jelezték.

Az első hang (a köfigura a magasan tátongó sötétségből) még beszélt egy darabig, miután a többi elhallgatott, és bosszúsomjasan kiabált a leleplezett gyilkosról (*Még nem késő! Még nem késő!*). Aztán ő is elnémult.

A világ megváltozott, amíg a mágusok a templomban voltak. A mágia visszatért Angliába, akár tetszett a yorki tudósoknak, akár nem. Egészen prózai változások is történtek körülöttük: az eget elborították a súlyos, hótól dagadozó felhők. Nem is szürke felhők voltak, mert különös színben – a palakék és a tengerzöld keverékében – pompáztak. Ezek a szokatlan árnyalatok bizarr homályt borítottak a világra; ilyenek képzeletében az ember a mesebeli, tengeralatti királyságok fényeit.

Mr. Segundust nagyon kifárasztotta a kaland. A többi úr sokkal jobban megijedt nála, hiszen ő már látott mágiát, és minden más dolognál csodálatosabbnak tartotta. Most viszont, hogy véget ért, rájött, hogy a varázslat teljesen felzaklatta a lelkét, és semmit sem szeretne jobban, mint lopva hazamenni, anélkül hogy bárkivel szót kellene váltania. Ebben az érzékeny lelkiállapotában botlott bele Mr. Norrell titkárába, aki megállította, és megszólította.

– A megállapodás szerint – mondta Mr. Childermass – a társaságnak fel kell oszlatnia magát. Nagyon sajnálom. Lehet, hogy Mr. Segundus lehangoltsága volt a felelős ezért, de az a sejtelem motoszkált benne, hogy Childermass – rendkívül tiszteletteljes modora ellenére – valahol a lelke mélyén hangosan kineveti a yorki mágusokat. Childermass abból a kellemetlen társadalmi rétegből származott, amely alantas helyzete folytán egész

életében kénytelen a magasabb rendűeket szolgálni, de akik között bőven akad csavaros eszű és jó képességű ember is, akik számukra elérhetetlen sikerre és jutalmakra várnak. Néha előfordul, hogy az ilyen emberek is megtalálják az utat a valódi nagysághoz, ha a körülmények kivételesen kedvezően alakulnak, ám legtöbbször megkeseríti őket az a gondolat, hogy mi mindent elérhettek volna. Kelletlenül állnak be a szolgasorba, és ugyanolyan jól – vagy rosszul – végzik el a feladataikat, mint tehetségtelenebb társaik. Aztán ha elszalad velük a ló, kidobják őket, és végül lezúllenek.

– Elnézését kérem, uram – folytatta Childermass –, de lenne egy kérdésem önhöz. Remélem, nem veszi szemtelenségnek, de árulja el: szokott ön londoni újságokat olvasni?

Mr. Segundus igennel felelt.

– Valóban? Hát ez nagyon izgalmas. Én is kedvelem az újságokat. De nem engedhetem meg magamnak, hogy az olvasásnak hódoljak, kivéve amikor a Mr. Norrellnek végzett teendőim közepette a kezembe akad egy-két könyv. És miről lehet manapság olvasni egy londoni újságban? Bocsássa meg, hogy ilyeneket kérdezek, de arról van szó, hogy Mr. Norrell, aki soha nem olvas semmilyen újságot, tegnap ezt kérdezte tőlem, és nem tartottam magam elég felkészültnek a hiteles válaszadáshoz.

– Hát... – morfondírozott Mr. Segundus kissé zavartan. – Mindenféléről írnak. Mit szeretne tudni? Beszámolnak arról, hogy mi zajlik a tengeren, ahol őfelsége flottája küzd a

franciák ellen, leírják, milyen beszédek hangzottak el a kormány ülésein, botrányokról és válásokról cikkeznek. Ilyesmikre gondolt?

– Ó, igen! – csillant fel Childermass szeme. – Ön nagyon jól magyaráz, uram. Az jutott eszembe, hogy... – Eltöprengett.

– ...vajon vidéki hírekről is írnak-e cikkeket a londoni lapokban? Lehetséges, hogy (például) a mai nap csodás eseményei is megérdemelnének egy bekezdést az újságokban?

– Nem tudom. Én nagyon is lehetségesnek tartom, de tudja, Yorkshire olyan messze van Londontól. Talán a londoni szerkesztők fülébe soha nem jut el az, ami történt.

– Ó – sóhajtott fel Childermass, majd elhallgatott.

Szakadni kezdett a hó; először csak pár pehely hullott le, aztán egyre szaporodtak, míg végül millió és millió pehely táncolt lefelé a puha, tömören zöldesszürke égből. York összes épülete elhalványodott egy kissé, szürkébbé vált a hóban, és minden ember összetöpörödött. Sokkal távolabbinak tetszett minden hang, kiáltás, lépés és patakoppanás, mintha a szekerek nyikorgása és az ajtók csapódása is messzebről érkezett volna. Az ilyen dolgok lényegtelenné váltak, és végül csak a hóhullás maradt, a tengerzöld égbolt, a yorki katedrális homályos, szürke szelleme – és Childermass.

Childermass ezalatt meg sem szólalt. Mr. Segundus nem tudta elképzelni, mit akarhat még – minden kérdését megválaszolta. De Childermass csak várt, és furcsa fekete szemével Mr. Segundust fürkészte, mintha arra számítana, hogy a mágus még hozzátesz valamit. Úgy tűnt, minden

izében szinte tökéletes bizonyossággal arra vár, hogy Mr. Segundus kimondja azt, amire számított.

– Ha kívánja – szólalt meg végül Mr. Segundus, miközben lerázta a havat kabátjának körgallérrjáról –, minden kétséget eloszlathatok ebben az ügyben. Írhatok egy levelet a *The Times* szerkesztőjének, amelyben beszámolok Mr. Norrell egyedülálló mutatványáról.

– Ó! Micsoda nagylelkű ajánlat! – ujjongott Childermass. – Higgye el, uram, nagyon jól tudom, hogy a legtöbb ember nem lenne ilyen önzetlen egy vereség után. De én pont erre számítottam. Meg is mondtam Mr. Norrellnek, hogy Mr. Segundusnál előzékenyebb úriember nem létezik.

– Ugyan már... Semmiség.

A Yorkei Mágusok Tudós Társasága feloszlott, így tagjai nem foglalkozhattak többé mágiával (kivéve Mr. Segundust). Annak ellenére, hogy akadt közöttük jónéhány oktondi fráter, és nem mindegyikük volt barátságos természetű, nem hinném, hogy ilyen sorsot érdemeltek volna. Hiszen mihez kezdhet egy mágus, miután aláírt egy ilyen veszedelmes egyezményt, amely nem engedi többé a mágia közelébe? Nem tehet mást, mint hogy egész nap a háza körül sertepertél, zavarja az unokahúgát (vagy a feleségét vagy a lányát) hímzés közben, és olyan kérdésekkel nyaggatja a szolgákat, amik korábban soha nem érdekelték – mindezt azért, hogy legyen kihez beszélnie, míg végül a szolgák be nem panaszolják a gazdasszonyuknál. Elővesz egy könyvet, és olvasni kezdi, de oda sem figyel a szövegre, amíg el nem ér a 22. oldalra,

és észre nem veszi, hogy egy *regény* van a kezében. Mivel szívből megveti ezt a műfajt, undorodva teszi le a könyvet. Naponta tízszer kérdezi meg az unokahúgától (vagy a feleségétől vagy a lányától), hogy hány óra van, mert nem tudja elhinni, hogy ilyen lassan is múlhat az idő – és ugyancsak emiatt veszekszik a zsebórájával.

Mr. Honeyfoot jobban boldogult, mint a társai. Ezt a könyörületes szívű embert teljesen meghatotta a történet, amit a kicsi kőfigura mesélt a feneketlen sötétségből. Évszázadokig őrizte kicsiny kőszívében a szörnyű gyilkosság emlékét, fel tudta idézni a halott lány képét a borostyánlevelekkel a hajában, holott mások azt sem tudták, hogy létezett. Mr. Honeyfoot úgy gondolta, hogy a hűséges szobornak el kell nyernie méltó jutalmát. Ezért levelet írt a székesegyházi esperesnek, a kanonoknak és az érseknek; és sok fáradságába került kicsikarnia a választ ezektől a fontos személyektől. Végül megkapta az engedélyt, hogy felszedje a köveket a déli kereszthajóban, és leásson a földre. Amikor ez megtörtént, Mr. Honeyfoot és az alkalmazottai valóban rátaláltak egy ólomkoporsóra, és benne csontokra – éppen úgy, ahogy a kicsi kőfigura mondta. Akkor viszont az esperes közölte velük, hogy nem engedélyezheti a csontok elmozdítását a katedrálisból (Mr. Honeyfoot ugyanis ezt akarta), mert nincs más bizonyíték, mint egy kőfigura meséje. Ilyen dologra még nem volt precedens. Ó, dehogynem volt, ellenkezett Mr. Honeyfoot, és ezzel egy évekig tartó vita vette kezdetét. Annyi biztos, hogy Mr. Honeyfootnak nem maradt ideje azon bánkódni, hogy miért írta alá a megegyezést Mr. Norrellel[7].

A Yorki Mágusok Tudós Társaságának könyvgyűjteményét eladták Mr. Thoroughgoodnak a Coffe-yardba. Ezt viszont valamiért elfelejtették közölni Mr. Segundusszal, aki csak véletlenül értesült róla, miután Mr. Thoroughgood eladója elmondta egy barátjának (aki Priestley fehérneműkereskedésében dolgozott), és ez a barát említette a dolgot Mrs. Cockcroftnak a György Fogadóban, akitől végül eljutott a hír Mrs. Pleasance-hoz, Mr. Segundus házinénijéhez. Amint a fiatalember megtudta, mi történt, rögvest Mr. Thoroughgood üzletébe sietett a havas utcákon keresztül anélkül, hogy felvette volna a kalapját, a kabátját vagy a csizmáját. De a könyvek már nem voltak ott. Megkérdezte Mr. Thoroughgoodtól, hogy ki vette meg őket. Mr. Thoroughgood őszintén elnézést kért, de nem árulhatta el az úr nevét. Úgy gondolta, az illető nem szeretné, ha a neve széles körben ismertté válna. Mr. Segundus, aki kalap és kabát nélkül, átázott cipőben és sárfoltokkal a harisnyáján kifulladásra állt a boltban, az összes ember figyelmét magára vonta, aki a helyiségben tartózkodott. Önelégülten közölte a könyvkereskedővel, hogy nem számít, megmondja-e neki a nevet vagy sem, ő már úgymond tudja, kiről van szó.

Mr. Segundust nem hagyta nyugodni a kíváncsisága Mr. Norrellel kapcsolatban. Gyakran eszébe jutott, és többször beszélgetett róla Mr. Honeyfoottal is[8]. Mr. Honeyfoot biztos volt benne, hogy Mr. Norrell azért tesz mindent, amit tesz, mert őszinte és hőn áhított vágya visszahozni a mágiát Angliába. Mr. Segundusnak viszont voltak kételyei, és folyton valami közös ismerőst keresett, aki jobban

beavathatná Mr. Norrell ügyeibe.

Egy olyan helyzetben lévő ember, mint Mr. Norrell, akinek ilyen bámulatos háza és nagy birtoka van, mindig számíthat rá, hogy a szomszédai érdeklődni fognak iránta. Ha azok a szomszédok nem ostobák, meg is próbálnak minél jobban belélni az életébe. Mr. Segundus kiderítette, hogy él egy család Stonegate-ben, akik unokatestvéri szinten azzal a családdal állnak rokonságban, akiknek öt mérföldre van a birtokuk a Hurtfew Apátságától. Barátkozni kezdett ezzel a stonegate-i famíliával, és rávette őket, hogy rendezzenek egy nagy vacsorát, amire az unokatestvéreiket is meghívják. (Mr. Segundus maga is megijedt, hogy ilyen hadicseleket képes kitalálni.) Az unokatestvérek meg is érkeztek, és készségesen meséltek gazdag és hóbortos szomszédjukról, aki elvarázsolta a yorki katedrális. Végül egyhangúlag azt állították, hogy Mr. Norrell elhagyni készül Yorkshire-t, mert Londonba akar költözni.

Mr. Segundust meglepte ez a hír, de még jobban meglepődött azon, hogy milyen hatással van az ő lelkivilágára. Nagyon is zavarba hozta. Nevetséges, mondogatta magában. Norrell sohasem érdeklődött iránta, és soha nem tett neki egyetlen apró szívességet sem. Mostanra mégis Mr. Norrell maradt Mr. Segundus egyetlen kollégája. Ha elmegy, Mr. Segundus lesz az egyetlen és az utolsó mágus Yorkshire-ben.

1807 kora tavasza

KÉPZELJ MAGAD ELÉ egy embert, kedves Olvasóm, aki minden nap, reggeltől estig a könyvtárában ül. Alacsony emberke, vajmi kevés szimpatikus tulajdonsággal. A könyve előtte hever az asztalon. Új tollak vannak előkészítve neki, valamint egy kés, amivel megélesítheti a hegyüket, és van ott tinta, papír és jegyzetfüzet – mind-mind kényelmesen a keze ügyében. A helyiségben folyamatosan ég a tűz, mert a férfi nem lehet meg tűz nélkül. Túlzottan meggyötri a hideg. A szoba évszokról-évszakra változik; ő nem. Három magas ablak enged kilátást az angol vidékre, amely tavasszal békés, nyáron derűs, ősszel melankolikus, télen pedig borongós – vagyis olyan, amilyennek az angol tájnak lennie kell. De az évszakok változása egyáltalán nincs hatással a férfira, aki alig emeli fel a pillantását a könyvből. Ő is végez testmozgást, mint általában az urak: száraz időben hosszú sétákat tesz a parkban, és megkerüli a közeli kis erdőt, nedves időben csak jár egy kicsit a bozótosban. Ám ami azt illeti, nem sokat tud a bozótosról, a parkról vagy az erdőről. A könyve ott várja a könyvtár asztalán, és szemével még séta közben is úgy tesz, mintha még mindig a nyomtatott sorokat követné. Fejében még az imént olvasott gondolatokat görgeti tovább, ujjai szinte viszketnek, annyira várják, hogy újra megérintsék a kötetet. Negyedévente kétszer vagy háromszor találkozik a szomszédaival. Angliában az embert sohasem hagyják teljesen magára a szomszédai, nem engedik, hogy kizárja az életéből a társaságot, és végül olyan száraz és fancsali képű legyen, mint ő. Meqlátogatják, elküldik a névjeqyüket

a szolgálkával, és meghívják, hogy vacsorázzon velük, vagy csatlakozzon hozzájuk a bálteremben. Jószándékkal cselekszik mindezt, mert meggyőződésük, hogy az örökös magány nem tesz jót az embernek, de a kíváncsiság sem hagyja őket nyugodni: vajon változott valami, amióta legutoljára látták? Nem változott. Semmi mondanivalója nincs számukra, nem véletlen, hogy a legunalmasabb embernek tartják Yorkshire-ben.

Mégis, Mr. Norrell szívében olyan lelkesedés lobogott, amikor azon fáradozott, hogy visszahozza a mágiát Angliába, ami még Mr. Honeyfootot is elégedettséggel töltötte volna el. Sokáig halogatta a cselekvést, de most épp e célból határozott úgy, hogy Londonba költözik.

Childermass azt mondta, hogy nagyon kedvező az időpont, és Childermass ismerte a világot. Childermass tudta, milyen játékokat játszanak a gyerekek az utcákon; csupa olyan dolgot, amit a felnőttek már rég elfelejtettek. Childermass tudta, hogy mire gondolnak az öregemberek a tűz mellett, pedig őket már évek óta nem kérdezte senki. Childermass tudta, mit hallanak a fiatalemberek a dobpergésben és a sípszóban, ami ráveszi őket, hogy elhagyják az otthonukat, és beálljanak a hadseregbe – és azt is tudta, hogy egy fél tojástartónyi dicsőség és egy hordónyi szenvedés vár rájuk. Childermass ránézett az elegáns ügyvédre az utcán, és meg tudta mondani, mi van hosszú kabátja zsebében. A ház ura néha elmosolyodott azon, amit Childermass mesélt, néha hangosan felnevetett, de egyetlen hírrel vagy történettel sem sikerült egy gyűszűnyi sajnálatot sem kiváltani belőle.

Igy hát amikor Childermass azt mondta a gazdájának: „Menjen Londonba, uram. Induljon most!”, Norrell elhitte, hogy ezt kell tennie.

– Azért van egy dolog, ami nem tetszik nekem – közölte Mr. Norrell. – Nem örülök neki, hogy felhatalmazta Segundust, hogy írjon a londoni lapoknak az érdekünkben. Biztosan rengeteg hibát vét majd. Erre nem gondolt? Le merem fogadni, hogy megpróbálja majd értelmezni azt, ami történt. A harmadrangú tudósok soha nem tudják megállni, hogy saját magukat is belecsempésszék a szövegbe. Találgatni fog, és rossz következtetésre jut a mágikus mutatóvannal kapcsolatban, amit Yorkban látott. Épp elég nagy a káosz a mágia körül, nem kellene tovább tetéznünk. Feltétlenül szükségünk van erre a Segundusra?

Childermass a gazdájára szegezte sötét tekintetét, még sötétebben rámosolygott, és azt felelte, hogy igen, szükségük van rá.

– Mondja csak, uram, hallott ön egy bizonyos Baines nevű tengerésztisztról?

– Azt hiszem, tudom, kire gondol – válaszolt Mr. Norrell.

– Ó! És honnan hallott róla?

Mr. Norrell rövid ideig hallgatott.

– Nos hát... – szólalt meg ismét a mágus vonakodva. – Úgy rémlik, valamelyik újság címlapján láttam Baines kapitány nevét.

– Hector Baines hadnagy az *Észak Királya* nevű hajón szolgált, egy fregatton – mesélte Childermass. – Huszonegy évesen elveszítette az egyik lábát és két vagy három ujját amikor csatába keveredett a Nyugat-indiai-

szigeteken. Az Észak Királyának kapitánya sok tengerésszel együtt odaveszett ebben a csatában. Szerintem jócskán túloznak azok a beszámolók, amelyek szerint Baines hadnagy akkor is tovább irányította a hajót, és osztogatta a parancsokat a matrózoknak, amikor az orvos éppen a lábát fűrészelte, de kétségtelen tény, hogy egy rémisztően összeroncsolódott hajót kormányzott ki a Nyugat-indiai-szigetek közül. Aztán megtámadott egy spanyol hajót, hatalmas zsákmányra tett szert, és hősként tért haza. Faképnél hagyta azt a lányt, akit korábban eljegyzett, és egy másik nőt vett feleségül. Így jelent meg a kapitány története a *The Morning Post*-ban, uram. Most pedig elmondom, mi történt vele később. Baines is északról származik, akárcsak ön, uram, származását homály fedi, és nem voltak jó nevű barátai, akik megkönnyítették volna az életét. Röviddel a házasságkötésük után a feleségével együtt Londonba költözött, ahol egy ideig egy baráti családnál laktak a Seacoal közben. Amíg ott voltak, rengeteg különböző rendű és rangú ember látogatta meg őket. Őrgrófok feleségei rendeztek nekik vacsorákat, a parlament tagjai mondtak pohárköszöntőt az asztaluknál, és mindent megígértek Baines kapitánynak, amit a befolyásosok és a patrónusok csak megígérhetnek. Ezt a sikert, uram, nem tulajdoníthatjuk másnak, csak az újságcikk nyomán elnyert bizalomnak és megbecsülésnek. Talán önnek is vannak barátai Londonban, akik megtennék önnek ezt a szívességet az újságok szerkesztőinek bevonása nélkül,

uram?

– Nagyon jól tudja, hogy nincsenek – vágta rá Mr. Norrell türelmetlenül.

Mr. Segundus közben sokat dolgozott a levéllel, és fájlalta, hogy nem dicsérheti Mr. Norrellt annyira, amennyire szeretne volna. Úgy vélte, egy londoni újság olvasói joggal várnák tőle, hogy Mr. Norrell személyes erényeit ecsetelje, és csodálkozni fognak, miért nem tette meg.

Nemsokára meg is jelent a levél a *The Timesban*, a következő címmel: „RENDKÍVÜLI ÉS CSODÁS ESEMÉNYEK YORKBAN: FELHÍVÁS AZ ANGOL MÁGIA BARÁTAIHOZ”. Mr. Segundus részletesen leírta, mi történt a katedrálisban, és azzal a gondolattal zárta sorait, hogy az Angol Mágia Barátai bizonyára megértik Mr. Norrell visszahúzódsát, elvégre ennek köszönhető a roppant nagy tudás, amire szert tett, és ami meg is hozta gyümölcsét, amikor testet öltött a yorki katedrálisban. Mr. Segundus azzal a kéréssel fordult az Angol Mágia Barátaihoz, hogy vele együtt könyörögjenek Mr. Norrellnek: ne térjen vissza magányos tanulmányainak színhelyére, hanem lépjen elő, és vegyen részt a Nemzet ügyeinek intézésében, hogy végre új fejezettel folytatódhasson az Angol Mágia Története.

A „FELHÍVÁS AZ ANGOL MÁGIA BARÁTAIHOZ” című levél szenzáció lett, kiváltképp Londonban. A *The Times* olvasóira villámcsapásszerű hatással voltak Mr. Norrell eredményei. Hirtelen mindenki látni akarta Mr. Norrellt. A fiatal hölgyek szájalommal emlegették a szegény yorki öregurakat, akik annyira megijedtek a mágustól, és azt

kivánták, bárcsak egyszer ők is hasonló rémségeket élhetnének át. Nem volt túl sok esély rá, hogy ilyen csodák újra megismétlődjenek. Mr. Norrell mindenestre haladéktalanul Londonba akart költözni.

– Szereznie kell nekem egy házat, Childermass – mondta.
– Olyan házat kerítsen, ami már a megjelenésével is tiszteletet ébreszt a mágia iránt. Ami azt sugallja, hogy legalább annyi tiszteletet érdemel, mint a jog, de mindenképpen többet, mint az orvostudomány.

Childermass megkérdezte a gazdáját, hogy szeretne-e egy olyan monumentális épületet, amelynek tekintélye az egyházzal vetekedik.

Mr. Norrell (aki tudta, hogy léteznek viccek a világon, különben nem írnának róluk a könyvekben, de még sohasem találkozott egy viccel, és soha nem fogott vele kezét) egy darabig törte a fejét, mielőtt válaszolt. Aztán azt mondta, hogy nem kell, erre nincs semmi szükség.

Így hát Childermass (aki talán azt gondolta, hogy semmi sem ébreszthet nagyobb tiszteletet az emberekben, mint a pénz) a Hanover térre vezette gazdáját, ahol a gazdagok és sikeresek házai sorakoztak. Nos, nem tudom, mi a Te véleményed, kedves Olvasóm, de az igazat megvallva nekem nem tetszenek a Hanover tér déli részén álló épületek. Egytől-egyig magasak és keskenyek, legalább négy emeletesek, és az összes magas ablakuk ridegen szabályos. Annyira egyformák, hogy úgy festenek egymás mellett, mint egy magas fal, ami elzárja az ember elől a kilátást. Akárhogy is van, Mr. Norrell (akinek sokkal szegényesebb fantáziája volt, mint nekem) meg volt

elégedve az új házával. Annyira volt elégedett, amennyire csak egy vidéki lakos lehet, aki eddig egy hatalmas épületből, egy érett fákkal körülvett park közepéről szemlélte a világot, amely arrafelé nem állt másból, csak takaros birtokokból és erdőkből. Az a fajta ember volt, akinek addig soha nem kellett látnia más emberek házát, amikor kinézett az ablakon.

– Elég kicsi ház, Childermass – állapította meg Mr. Norrell.

– De én nem panaszkodom. Tudja, mennyire mellékes számomra a saját kényelmem.

Childermass azt felelte, hogy a ház sokkal nagyobb volt, mint a legtöbb londoni ház.

– Tényleg? – kérdezte Mr. Norrell őszintén meglepődve.

Akkor döbbsent meg igazán, amikor meglátta, milyen kicsi a könyvtár. A harmadát sem tudta volna elhelyezni benne azoknak a könyveknek, amiket nélkülözhetetlennek tartott. Megkérdezte Childermasstól, hogy hol tartják a londoniak a könyveiket. Lehet, hogy nem is olvasnak?

Mr. Norrell még alig három hete tartózkodott Londonban, amikor levelet kapott egy bizonyos Mrs. Godesdone-tól. Korábban soha nem hallotta ezt a nevet.

„...El tudom képzelni, mennyire *fellháborító* lehet az ön számára levelet kapni valakitől, akit egyáltalán nem ismer, & most biztossan azt kérdi: ki ez a tolakodó nőszemély? Nem is tudtam, hogy ilyen személy létezik! Biztos fellháborítóan vakmerőnek tart stb. stb., de Drawlight kiválló barátom, és megnyugtató, hogy ön a legaranyosabb emberi lény a földön, és nem fog ezért megharagudni rám.

Türelmetlenül várom, hogy megismerkedhesek önnel, & nagy megtiszteltetésnek venném, ha eljönne hozzám vacsorára, és emelné az est fényét a részvétellével. Jövő hét csütörtökjén tartjuk. Ne féljen, nem hívok nagy tömeget, tudom, hogy irtózna az ijesztőtől, és én is utálom a nyüzsgést. Csak a legközelebbi barátaimat hívom meg, hogy megosszák önnel társaságukat...”

Nem az a fajta levél volt, ami jó benyomást tett Mr. Norrellre. Gyorsan átolvasta, és undorodó felkiáltással dobta félre, majd ismét a könyvét vette a kezébe. Nem sokkal később Childermass is megérkezett, hogy intézze a délelőtti ügyeket. Ő is elolvasta Mrs. Godesdone levelét, és megkérdezte Mr. Norrellt, hogy milyen választ kíván adni rá.

– Visszautasítást – közölte a ház ura.

– Igazán? És írom azt, hogy korábban már máshová ígérkezett el?

– Tessék csak, ha úgy látja jónak.

– És *valóban* elígérkezett máshová?

– Nem.

– Vagy úgy – csücsörített Childermass. – Talán azért utasítja vissza ezt a meghívást, mert a többi napján olyan sok programja van, hogy attól tart, túlzottan elfáradna?

– Nincsenek programjaim. Nagyon jól tudja, hogy semmilyen programom nincs. – Mr. Norrell egy-két percig tovább olvasott, mielőtt még egy megjegyzést tett (látszólag a könyvének). – Még mindig itt van.

– Igen – felelt Childermass.

– Nos hát, mit akar még? Van valami mondanivalója?
– Azt hittem, azért jött Londonba, uram, hogy megmutassa az embereknek, milyen egy modern mágus. Nagyon lassan fog haladni, ha állandóan itthon van.

Mr. Norrell nem válaszolt semmit. Felvette a levelet, és belenézett.

– Drawlight – mondta végül. – Mit akar ezzel mondani? Nem ismerek ilyen nevű embert.

– Nem tudom, mire céloz. Egy dolgot viszont biztosan tudok: egyelőre nem szabad túl szívélyesnek lennie.

Mrs. Godesdone partijának estéjén nyolc órakor Mr. Norrell a konflisában ült a legjobb szürke télikabátjába burkolózva, és az asszony kedves barátján, Drawlighton gondolkodott. Arra riadt fel a tépelődéséből, hogy a konflis már nem mozog. Amikor kinézett az ablakon, emberek, hintók és lovak hatalmas, kaotikus tömegét látta a temérdek lámpa fényében. Azt hitte, mindenki olyan nehezen igazodik el a londoni utcákon, mint ő, ezért először ösztönösen arra gondolt, hogy valószínűleg az ő szolgálai is eltévedtek. Botjával ütni kezdte a hintó tetejét, és kifelé kiabált.

– Davey! Lucas! Nem hallottátok? Azt mondtam, Manchester utca! Miért nem tájékozódtatok alaposabban, mielőtt elindultunk?

Lucas, aki a bakon ült, visszakiáltotta, hogy már megérkeztek a Manchester utcára, de ki kell várniuk a sorukat. Rengeteg konflis hosszú sora várta, hogy megközelíthesse a szemben álló házat.

– Milyen házat? – kérdezte Mr. Norrell.

– Ahova ők is igyekeznek, felelte Lucas.

– Nem-nem, tevédsz – tiltakozott a mágus. – Ez egy szűk körű összejevetel.

De alighogy a konflis begördült a ház elé, Mr. Norrell hirtelenjében Mrs. Godesdone legközelebbi barátainak legalább százfős tömegében találta magát. Az előcsarnok és a fogadószobák dugig tele voltak emberekkel, és minden percben további vendégek érkeztek. Mr. Norrell teljesen megrökönyödött, de végül is mi volt ebben annyira meglepő? Egy divatos londoni partira hívták, ugyanolyanra, mint amelyet a hét minden napján tartanak féltucatnyi házban a város legkülönbözőbb részein.

Hogy is lehetne leírni egy londoni estélyt? Szemkápráztatóan sok, gyertyákkal telerakott kristálycsillárt helyeznek el mindenhol a házban, és az elegáns tükrök háromszorosán vagy négyszeresen verik vissza a fényt, míg a ragyogás végül túlszárnyalja a nappali világosságot. Üvegházban termesztett tarkabarka gyümölcsöket halmoznak tekintélyes piramisokba a fehér abrosszal leterített asztalokon. Ékszerekkel teleaggatott, fényes alakok vonulnak át párosával a helyiségeken, miközben egymásba karolnak, és élvezik a csodáló tekinteteket. A hőség viszont letaglózza az embert, és a tülekedés és a zaj is kibíráhatatlan, ráadásul alig van ülőhely, sőt állni sem lehet háborítatlanul. Az ember meglátja az egyik barátját a terem túlsó végében, és hirtelen tengernyi sok mondanivalója támad, mégsem juthat át hozzá soha. Szerencsésebb esetben még egyszer találkozhat vele valahol a tolongásban, és éppen annyi idejük lesz, hogy kezet rázzanak, mielőtt az áramlat elsodorja őket

egymástól. Ingerült és felhevült idegenekkel körülvéve a vendégnek annyi esélye van beszélgetni, amennyi egy afrikai sivatagban. Az embernek már csak az a kívánsága marad, hogy megóvhassa kedvenc alkalmi öltözékét a tömeg tombolásától. Mindenki a hőségre és a levegőtleniségre panaszkodik. Nincs olyan, aki ne tartaná elviselhetetlennek. De ha a vendégeknek ekkora szenvedést jelent a fogadás, vajon mennyire szenvedhetnek azok, akiket nem hívtak meg? A jelenlévők nyomorúsága semmi a távolmaradókéhoz képest! És holnap el lehet majd mondani egymásnak, milyen pazar összejövetelel jártunk.

Mr. Norrell történetesen épp egy nagyon idős asszonnyal együtt érkezett meg a partira. Bár a hölgy alacsony és elég ellenszenves volt, fontos személynek látszott (roskadozott a gyémántok alatt). A szolgálai körülvették, így Mr. Norrellnek alkalma volt észrevétlenül beosonni a házba. Egy zsúfolásig tömött terembe lépett be, és azonnal észrevett egy pohár puncsot az egyik kis asztalon. Miközben az innivalót kortyolgatta, eszébe jutott, hogy még senkinek sem mondta meg a nevét, következésképpen azt sem tudják, hogy már itt van. Kissé zavarba jött, mert nem tudta, hogyan tovább. A többi vendég lelkesen üdvözölte az ismerőseit, de Mr. Norrell nem mert odamenni egyik inashoz sem, hogy elmondja a nevét. Kellemetlenül érezte magát a büszke arcú, leírhatatlan fensőbbségét sugárzó emberek között. Kár, hogy a yorki mágustársaság egykori tagjai nem lehettek jelen, és nem látták őt elhagyatott és szánalmas állapotában. Biztosan nagyon jól szórakoztak

volna rajta. De végül is mindannyian hasonlóan viselkednénk. A jól ismert környezetünkben vidáman és könnyedén mozgunk, ám ha hirtelen beleszöppenünk egy idegen társaságba, ahol senkit sem ismerünk, és senki sem ismer minket, te jóisten, milyen szerencsétlenül húzzuk be a nyakunkat!

Mr. Norrell teremről-teremre járkált, és azt kívánta, bárcsak hazamehetne. Váratlanul egy beszélgetés hangja állította meg: a saját nevét hallotta, amit egy meglehetősen titokzatos mondat követett.

– ...biztosított róla, hogy soha nem mozdul ki a misztikus éjkék köpenye nélkül, amit természetfeletti szimbólumok díszítenek. De Drawlight – aki nagyon jól ismeri Mr. Norrellt – azt mondja, hogy...

Abban a rettenetes zajban kész csoda, hogy Mr. Norrell ennyit is hallott. Egy fiatal nő mondta ezt, és a mágus eszeveszetten forgolódott, hogy megláthassa a beszélőt – sikertelenül. Egyre inkább kíváncsi lett rá, hogy miket beszélnek a háta mögött.

Hamarosan egy hölgy és egy úr mellett találta magát. A *nőt* szinte semmi sem különböztette meg az átlagtól – értelmes, negyvenesnek vagy ötvenesnek látszó asszony volt –, viszont a *férfi*hoz hasonló embert nemigen látott Yorkshire-ben. Alacsony testét gondosan elrejtette a kitűnő fekete kabát és a makulátlanul fehér vászonanyag. Parányi ezüst okulárét viselt, amit fekete bársonyszalaggal kötött a nyakába. Megnyerő, szabályos vonásai voltak, rövid sötét haja, tiszta fehér bőre – kivéve az orcáján, ahol mintha kissé kipirosodott volna. De leginkább a szeme vona

magára a figyelmet: a nagy, szép formájú, sötét szempár úgy csillogott, mintha folyékony lett volna. Hosszú, valószínűtlenül sötét szempilla keretezte. Számos apró trükkel tette magát feminin jelenséggé, de a szemét és a szempilláját a természet tervezte ilyen nőiesre.

Mr. Norrell hegyezte a fülét, hátha róla beszélgetnek.

– ...a tanácsot, amit Lady Duncombe-nak adtam a lányával kapcsolatban – mesélte az alacsony férfi. – Lady Duncombe borzalmasan vérszegény férjet talált a lányának, legalább kilencszáz évesnek nézett ki. De a csacsi leányzó beleszeretett egy koldusszegény dragonyos kapitányba, mire az anyja dührohamot kapott. „Ó, asszonyom!” – kiáltottam fel, amikor meghallottam a történetet. „Csak nyugodjon meg! Bízva rám a dolgot. Nincsenek különleges képességeim, de ahogy kegyed bizonyára tudja, éppen az ilyen ügyekhez van egy furcsa tehetségem.” Ó, drága hölgyem! Nagyot fog kacagni, ha megtudja, hogyan intéztem el a dolgot. Nincs még egy ember a világon, aki ilyen szórakoztató haditervet eszelt volna ki. Elvittem Miss Susant Gray üzletébe a Bond utcára, ahol egy kellemes délelőttöt töltöttünk el nyakláncok és fülbevalók felpróbálásával. Élete javát Derbyshire-ben töltötte, és nem volt hozzászokva a valóban *figyelemreméltó* ékszerekhez. Nem hinném, hogy korábban akár egyszer is *komolyan* átgondolta volna ezeket a szempontokat. Lady Duncombe-bal megmondtuk neki, hogy ha hozzámegy Hurst kapitányhoz, soha többé nem engedheti meg magának, hogy ilyen csodás dolgokat vásároljon, míg ha Mr. Wattsnak adja a kezét, a mesés ékszerek közül is a

legmesésebbeket választhatja. Második lépésként megismerkedtem Hurst kapitánnyal, és rávettem, hogy kísérjen el Boodle-hoz, ahol – nos, nem akarok kertelni maga előtt, hölgyem – szerencsejáték folyik. – Az alacsony emberke kuncogott. – Kölcsönadtam neki egy kis pénzt, hogy tegye próbára a szerencsáját. Nem az én pénzem volt, ne aggódjon. Lady Duncombe adta nekem a nemes cél érdekében. Háromszor vagy négyszer játszottunk, és a kapitány annyi adósságot szedett össze, hogy... Nos, hölgyem, azt sem tudom, megszabadul-e tőlük valaha életében! Lady Duncombe és én elmagyaráztuk neki, hogy egy dolog nőül venni egy fiatal lányt csekély jövedelemmel, és egészen más dolog elvárni tőle, hogy osztozzon egy eladósodott ember sorsában. Először nem akart ránk hallgatni. Eleinte igencsak – hogy is fogalmazzak – *katonás* kifejezések hagyták el a száját, aztán kénytelen volt elismerni, hogy igazunk van.

Mr. Norrell látta, hogy az intelligensnek tűnő hölgy arcán viszolygás suhan át. Aztán alig észrevehetően, hidegen biccentett egyet, és szó nélkül otthagya a férfit. Az alacsony úr nem bánkódott, hanem egyszerűen a másik irányba fordult, ahol azonnal talált egy újabb ismerőst.

A mágus figyelmét ezután egy feltűnően szép fiatal nő vonta magára, aki fehér és ezüst estélyi ruhát viselt. Egy jóvágású, magas fiatalember szórakoztatta, és minden mondatával sikerült őszinte nevetést kiváltania az ifjú hölgyből.

– ...és mi lenne, ha felfedezne egy vörös és egy fehér

sárkányt a ház alapjai alatt, ahol örök küzdelmet folytatnak egymással? Kiderítené, hogy az a harc Mr. Godesdone jövőbeli megsemmisülését jelképezi. Biztos vagyok benne – tette hozzá a férfi alamuszi arckifejezéssel –, hogy magácska sem bánná.

Az ifjú hölgy megint felnevetett, még vidámabban, mint azelőtt, és Mr. Norrell jócskán meglepődött, amikor a következő pillanatban úgy szólították meg: „Mrs. Godesdone.”

Mr. Norrell rájött, hogy talán itt lett volna az alkalom, hogy beszéljen vele, de mire észbekapott, a fiatal hölgyet már sehol sem látta. Megelégette a zajt és az irdatlan sok ember látványát, ezért úgy döntött, hogy ideje távozni. Csakhogy valami balszerencse folytán éppen akkor sűrűsödött össze a tömeg a kijáratnál annyira, hogy képtelen lett volna átverekedni magát rajta. A mágust magával sodorta az emberáradat, és a terem egy másik részébe vitte. Körbe-körbe forgott, mint egy száraz levél a kanálisban, de az egyik forgásnál végre észrevett egy nyugodt sarkot az egyik ablak közelében. Egy magas, gyöngyházberakásos ébenfa spanyolfal állt ott, és – minő boldogság! – félig eltakart egy könyvszekrényt. Mr. Norrell belopódzott a spanyolfal mögé, levette John Napier művét, a *Keresztelő Szent János kinyilatkoztatásainak elemzését*, és olvasni kezdte.

Még egészen rövid ideje tartózkodott ott, amikor véletlenül felnézett, és meglátta a magas, jóképű fiatalembert, aki Mrs. Godesdone-t szórakoztatta azzal az alacsony, sötét emberkével, aki nagy fáradozások árán törte szét Hurst

kapitány álmait a házasságkötésről. Hevesen vitatkoztak, de olyan elviselhetetlennek találták a tömeg tülekedését, hogy egy idő után az alacsony férfi minden ceremónia nélkül megragadta a fiatalember karját, és magával húzta a spanyolfal mögé, a csendes sarokba, amit Mr. Norrell kinézett magának.

– Nincs itt – mondta a magas férfi, és nyomatékosításként minden szónál belebökött a másik férfi vállába. – Hol van az ádázul égő tekintet, amit megígért nekünk? Hol van a megmagyarázhatatlan révület? Talán megátkoztak már valakit? Nem hinném. Felidézte, mint egy szellemet a feneketlen mélységből, mégsem jött el.

– Ma délelőtt találkoztam vele – tiltakozott az alacsony ember –, és elmesélte, milyen lenyűgöző varázsmutatványokat próbált ki az elmúlt napokban. Megerősítette, hogy eljön.

– Éjfél is elmúlt. Most már nem fog jönni. – A magas ifjú felettébb gögösen mosolyodott el. – Vallja be, nem is ismeri.

Az alacsony ember is elmosolyodott, mintha rivalizálni akarna a magasabbal. A két úr valóságos lovagi tornát rendezett a mosolyokkal.

– Nálam jobban senki sem ismeri őt Londonban. Be kell ismernem, egy kicsit... egy egész kicsit csalódott lettem.

– Ha! – hőkölt vissza a magas férfi. – Az egész teremnek egybehangzóan az a véleménye, hogy gyalázatosan rászedtek minket. Azzal a reménnyel jöttünk ide, hogy valami egészen kivételes multságban lesz részünk, most viszont arra kényszerülünk, hogy a saját

szórakoztatásunkról gondoskodjunk. – Véletlenül Mr. Norrellre esett a pillantása, és úgy folytatta. – A zaz úr például könyvet olvas.

Az alacsony férfi a háta mögé nézett, és a könyökével közben véletlenül meg is lökte *Keresztelő Szent János kinyilatkoztatásának elemzését*. Hűvösen mérte végig Mr. Norrellt, amiért egy olyan kicsi helyet foglal el egy olyan hatalmas könyvvel.

– Mondtam már, hogy csalódott vagyok – ismételte az alacsony úr. – De egyáltalán nem lep meg. Ön nem ismeri őt úgy, ahogy én sem. Ó, biztosíthatom róla, hogy ez a mágus tisztában van a saját értékével. Ő ismeri a legjobban a saját értékeit. Annak a férfinak, akinek a Hanover téren van háza, mindenben tökéletes stílusérzéke van. Ó igen! A Hanover téren vett házat magának. Gondolom, ezt még nem is hallotta. A bőre alatt is pénz van. Volt egy vén nagybátyja, valami Haythornwaite, akitől mesés vagyont örökölt. Az apróságok mellett olyan ingatlanok is a tulajdonába jutottak, mint a Hurtfew Apátság, egy remek ház óriási birtokkal Yorkshire-ben.

– Nocsak – jegyezte meg a magas férfi szárazon. – Ritka szerencséje volt. Vészes hiány van az országban gazdag öreg nagybácsikból, akik még meg is hálnak.

– Igen, így van – helyeselt a másik. – Ismerek egy családot, Griffinéket, akiknél van egy elképesztően öreg nagybácsi. Évek óta gondozzák, és rengeteg figyelmességgel veszik körbe. De annak ellenére, hogy már akkor is százéves volt, amikor ápolni kezdték, még mindig él és virul. Örökké akar

élni, csak hogy borsot törjön az orruk alá, Griffinék pedig egymás után öregszenek és halnak meg a legnagyobb kétségbeesés közepette. Abban viszont biztos vagyok, hogy önnek, kedves Lascelles, nem kell ilyen idegőrlő vénemberekkel bajlódnia. A vagyona éppen elég kényelmet nyújt önnek, nem igaz?

A magas fiatalember úgy döntött, hogy elengedi a füle mellett a szemtelenséget, inkább hűvösen Mr. Norrell felé fordult.

– Úgy látom, ez az úr beszélni kíván önnel.

A szóbanforgó úr Mr. Norrell volt, akit egészen megdöbbenett, hogy ilyen nyíltan tárgyalják ki a vagyoni helyzetét, és már jónéhány perce szólni akart.

– Elnézést kérek – mondta.

– Igen? – rivallt rá az alacsony férfi élesen.

– Én vagyok Mr. Norrell.

Az alacsony férfi szeme egészen elkerekedett, és a magas fiatalember is ugyanígy nézett a mágusra.

Kis ideig csönd volt, aztán az alacsony úr, aki eleinte sértettnek tűnt, aztán egymás után váltogatta az üres és a zavarodott arckifejezéseket, megkérte Mr. Norrellt, hogy ismétlje meg a nevét.

Mr. Norrell megtette, mire az alacsony férfi habogni kezdett.

– Már megbocsásson uram... de... hogy is mondjam... Remélem, nem veszi arcátlanságnak, ha megkérdezem: lakik a házában a Hanover-téren egy férfi, aki mindig feketét hord, és olyan az arca, mint egy vékony, göcsörtös gyökér?

Mr. Norrell némi töprengés után válaszolt.

– Childermass. Biztosan Childermassra gondol.
– Ó, Childermass! – kiáltott fel az alacsony úr, mintha most már minden világos lenne számára. – Hát persze! Milyen ostoba voltam! Childermass volt az. Ó, Mr. Norrell, alig találok szavakat, annyira örülök, hogy megismerhetem! Az én nevem Drawlight, uram.

– Ismeri Childermasst? – kérdezte Mr. Norrell zavartan.

– Én... – Mr. Drawlight kis szünetet tartott. – Láttam egy embert a háza környékén, akire illik ez a leírás. Ki-be járkált a bejárati ajtón... Ó, Mr. Norrell, nem is hiszem el, hogy ilyen tökfilkó voltam. Összetévesztettem önnel. Kérem, ne vegye sértésnek. Most, ahogy személyesen is találkozunk, meg kell állapítanom, hogy bár *neki* van olyan vad, romantikus külseje, amelyen egy mágushoz illik, *önből* sugárzik az a meditatív szellem, ami egy valódi tudósra jellemző. Lascelles, nem úgy látja, hogy Mr. Norrell a tipikus komoly, józan tartású tudóseMBER?

A magas férfi különösebb lelkesedés nélkül azt felelte, hogy valószínűleg igen.

– Mr. Norrell, ez itt a barátom, Mr. Lascelles – mondta Drawlight.

Mr. Lascelles alig észrevehetően meghajtotta magát a mágus előtt.

– Ó, Mr. Norrell! – folytatta Mr. Drawlight. – El sem tudja képzelni, mennyi gyötrelmet okozott nekem a gondolat, hogy talán nem is jön el ma este. Hét órakor már annyira ideges voltam, hogy nem bírtam magammal. Lementem a Glasshouse utcára a vendéglőbe, és megkérdeztem Davey-t és Lucast, mi a véleményük. Davey biztos volt

benne, hogy nem fog eljönni. Képzelterheti, mennyire elkeseredtem!

– Davey és Lucas! – ismételte Mr. Norrell megrökönyödve. (Ahogy az olvasó bizonyára emlékszik, Mr. Norrell kocsisáról és inasáról van szó.)

– Ó igen! – folytatta Mr. Drawlight. – Időnként a Glasshouse utcában lévő vendéglőből szerzik be a birkahúst. De merem remélni, hogy ezt ön is tudja.

Mr. Drawlight némi szünetet tartott a csevegésben, épp csak annyi időre, hogy meghallja, amint Mr. Norrell ezt motyogja magában: „Nem, nem tudtam.”

– Nagyon szorgalmasan ecseteltem a hallgatóságnak, milyen csodás képességek vannak az ön birtokában – beszélt tovább Mr. Drawlight. – Én voltam az ön Keresztelő Szent Jánosa, és előkészítettem önnek az utat. Bátorkodtam azt állítani, hogy mi ketten nagyon jó barátok vagyunk, mert már az elejétől fogva úgy éreztem, kedves Mr. Norrell, hogy jó barátok leszünk. Amint látja, igazam is lett, hiszen itt állunk mind a ketten, és kellemes társalgást folytatunk.

5

Drawlight

1807 tavaszától őszéig

MÁSNAP KORÁN REGGEL Mr. Norrell az étkezőbe hívatta a titkárát, Childermasst. A mágus éppen reggelizett, amikor a titkár belépett. Sápadtak és rendkívül idegesnek

látszott.

– Valami baj van? – kérdezte Childermass.

– Ó! – fortyant fel Mr. Norrell, miközben felnézett rá. – Még meri ezt kérdezni? Annyira elhanyagolta a feladatát, hogy bármilyen haramia kifigyelheti, mi történik a házamban. Zavartalanul kikérdezheti a szolgálmat! És ami még szörnyőbb: választ is kap tőlük! Árulja már el, miért alkalmazom én magát, ha nem azért, hogy megóvjon az ilyen inzultusoktól?

Childermass vállat vont.

– Gondolom, Drawlightra céloz.

A mágus kis ideig megkövülten hallgatott.

– Hát tudott róla? – kiáltott fel aztán. – Az ég szerelmére, ember, hát mire számított? Ezerszer hallgattam végig a szájából, hogy a magánéletem védelme érdekében meg kell akadályozni a szolgák pletykálkodását.

– Igen, így volt, uram. De attól tartok, hogy a magánélettel kapcsolatban kissé csökkentenünk kell a védelmi intézkedéseket. A visszavonultság és az elzárkózás helyes dolog volt Yorkshire-ben, de most már nem Yorkshire-ben vagyunk.

– Igen, igen – háborgott Mr. Norrell idegesen. – Tudom, hogy nem ott vagyunk. Nem is ez a kérdés. Az a kérdés, hogy mit akar Drawlight?

– Abba a kivételes helyzetbe akar kerülni, hogy a londoniak közül elsőként kössön ismeretséget egy mágussal. Ennyi az egész.

De Mr. Norrell félelmeit nem lehetett racionális érvekkel eloszlatni. Idegesen dörzsölte össze sárgásfehér kezeit, és

rettegő pillantásokkal nézett a helyiség árnyékos sarkai felé, mintha azt gyanítaná, hogy minden sutból egy-egy Drawlight kémkedik utána.

– Abban a ruhában nem úgy nézett ki, mint egy tudós – mondta –, bár ez még nem bizonyít semmit. Nem viselt gyűrűt, ami a hatalmát vagy valahova tartozását mutatta volna, mégis...

– Nem értem, amit mond, uram – szólt közbe Childermass.

– Beszéljen világosan.

– Nem gondolja, hogy neki is lehet valamilyen *képessége*?

– kérdezte Mr. Norrell. – Vagy talán egyes barátai irigyek a sikereimre. Kik a szövetségesei? Milyen tanulmányokat végzett?

Childermass arcának egyik felén hosszú mosoly nyújtózott felfelé.

– Vagy úgy. Ha jól látom, meggyőzte saját magát, hogy Drawlight egy másik mágus ügynöke. Nos uram, nem így van. Erről kezeskedem. Miután megkaptuk Mrs. Godesdone levelét, úgy döntöttem, persze mindvégig az ön érdekeit szem előtt tartva, hogy egy kis nyomozást folytatok Drawlight után. Legalább annyit, amennyit ő nyomozott ön után. Fura egy mágus lenne az, aki pont egy ilyen alakot fogad fel ügynöknek. Arról nem is beszélve, hogy ha létezne ilyen mágus, ön már régóta tudna róla, nem igaz? Már ki is találta volna, hogyan fossa meg a könyveitől, és hogyan vessen véget a varázslói pályafutásának. Ebben már van tapasztalata.

– Ezek szerint ártalmatlannak tartja ezt a Drawlightot?

Childermass felvonta az egyik szemöldökét, és megint

csálén mosolyodott el.

– Épp ellenkezőleg – felelte.

– Ó! – kiáltott fel Mr. Norrell. – Tudtam! Akkor hát ebben az esetben nincs más teendőm, mint hogy elkerülöm a társaságát.

– Miért? – kérdezte a titkár. – Én nem javasoltam ilyesmit. Hát nem épp az imént mondtam, hogy teljesen ártalmatlan? Mit számít az önnek, hogy egy alávaló fickó? Fogadja el a tanácsomat, uram, és éljen a rendelkezésére álló eszközeivel.

Aztán Childermass elmesélte Mr. Norrellnek, hogy mit derített ki Drawlightról. A londoni urak egy olyan fajtájába tartozott, akik főfoglalkozásként drága és divatos ruhákat viseltek, feltűnő semmittevással töltötték az idejüket, szerencsejátékokkal és féktelen ivászatokkal múltatták az időt, és néha hónapokig üdültek Brightonban és más divatos fürdőhelyeken. Ezt az emberfaját akár Christopher Drawlightról is elnevezhették volna. A legkedvesebb barátai is azt állították, hogy egyetlen jó tulajdonsága sincs[9].

Annak ellenére, hogy Mr. Norrell minden újdonság hallatán csettinteni kényszerült a nyelvével és önkéntelenül is visszatartotta a lélegzetét, a beszélgetés kétségtelenül jót tett neki. Amikor tíz perccel később Lucas belépett a szobába egy csésze forró csokoládéval, a mágus már higgadtan ette a pirítóst és a dzsemet. Nyoma sem volt rajta annak az idegességnek és félelemnek, ami korábban eluralkodott rajta.

Valaki hangosan kopogott a bejárati ajtón, mire Lucas

element, hogy kinyissa. Halk lépések nesze hallatszott a lépcsőről, amikor Lucas visszajött, hogy bejelentse a látogatót.

– Mr. Drawlight!

Kisvártatva az alacsony férfi lépett be a szobába.

– Ó, Mr. Norrell! Hogy szolgál az egészsége? – köszönt Mr. Drawlight.

Sötétkék kabátot viselt, kezében ezüst fogantyús elefántcsont botot tartott. Úgy tűnt, kitűnő hangulatban van, mert újra meg újra meghajolt, vigyorgott, és ide-oda járkált a helyiségben olyan lendülettel, hogy öt perc múlva már nem volt egy zsebkendőnyi felület sem a szőnyegen, amire rá ne taposott volna, nem volt egy asztal vagy egy szék, amit finoman és törődően meg ne simított volna, sem egy tükör, ami előtt táncot ne járt volna, vagy egy festmény, amire rá ne villantotta volna mosolyát.

Mr. Norrell már nem hitte, hogy Drawlight nagy mágus lenne vagy egy hatalmas varázsló szolgája, de még mindig úgy érezte, hogy jobb lesz megfogadnia Childermass tanácsát. A lehető leghűvösebben ajánlotta fel Drawlightnak, hogy csatlakozzon hozzá a reggelizőasztalnál, és igyon a forró csokoládéból. Csakhogy a mogorva hallgatás és a sötét pillantások nem szegték Mr. Drawlight kedvét, mert amint beállt a csönd, azonnal kitöltötte saját fecsegésével. A sötét pillantásokhoz már bőven volt alkalma hozzászokni, ezért nem zavarták.

– Remélem, egyetért velem abban, uram, hogy a tegnapi fogadás kivételesen elragadó volt. Bár ha megengedi, be kell vallanom: megértem, amiért ilyen korán távozott. Utána

körbementem a teremben, és mindenkinek elmondtam, hogy az úr, akit az imént távozni láttak, nem más, mint Mr. Norrell. Ó, higgyen nekem uram, a távozása igenis felkeltette a vendégek figyelmét. Masham méltóságos úr például biztos volt benne, hogy látta az ön nagyra becsült vállát, Lady Barclay úgy vélte, hogy megpillantotta az ön nagytiszteletű parókájának egyik csinos kis göndör ősz tincsét, Miss Finkerton pedig valósággal ekstázisba került, mert mintha a tekintete egy pillanatra az ön tudós orrának hegyére esett volna. Az a kevés, amit láttak önből, uram, csak még jobban felkeltette az érdeklődésüket. Nagyon szeretnék most már az egész embert látni.

– Ó – nyugtázta Mr. Norrell némi elégedettséggel.

Mr. Drawlight addig-addig ecsetelte, hogy Mrs. Godesdone vendégei mennyire el voltak bűvölve a mágus jelenlététől, amíg Mr. Norrell vele szemben táplált előítéletei gyengülni kezdtek. Mr. Drawlight megfogalmazása szerint Mr. Norrell részvétele olyan volt, mint a fűszer: egy csipetnyi is elég a mámoros ízhez. Mr. Drawlight annyira megkedveltette magát, hogy hamarosan Mr. Norrell is beszédesebb lett.

– Milyen szerencsés körülményeknek köszönhetjük, uram, hogy megosztja velünk a társaságát? – kérdezte Mr. Drawlight. – Mi hozta Londonba?

– Azért jöttem Londonba, hogy előmozdítsam a modern mágia ügyét. Az a szándékom, uram, hogy visszahozom a mágiát Angliába – válaszolt Mr. Norrell komoly arccal. – Nagyon sok mondanivalóm van korunk nagy embereinek. Sok téren a szolgálatukra lehetek.

Mr. Drawlight udvariasan azt motyogta, hogy ebben ő is

biztos.

– Elárulom önnek – folytatta Mr. Norrell –, hogy szívesen átengedném ezt a feladatot egy másik mágusnak.

Mr. Norrell sóhajtott, és annyira nemes ábrázatot öltött, amennyire csak apró, hegyes vonásaiból tellett. Elég különös, hogy egy olyan ember, mint Mr. Norrell – aki már sok mágustársa pályafutását derékba törte –, szívesen átadná a hivatásában elérhető dicsőséget egy másik varázslónak, de miért is kételkednénk benne, hogy Mr. Norrell komolyan beszélt?

Mr. Drawlight együttérzőn motyogott. Biztos volt benne, hogy Mr. Norrell túlzottan is szerény. Egy pillanatig sem gondolta, hogy bármilyen más mágus képes lenne elvégezni ezt a roppant nehéz feladatot.

– De némi hátránnyal látok neki a munkának – vallotta be Mr. Norrell.

Mr. Drawlight meglepődött.

– Nem ismerem ezt a világot, uram – magyarázta a mágus.

– Tisztában vagyok vele, hogy nem ismerem. Én a csendet és a magányt szeretem, mint általában a tudósok. Számomra az a legrosszabb kínszenvedés, ha egy szobában kell ülnöm egy rakás idegennel, és üres fecsegéssel kell múlatnom az időt. De nincs kétségem felőle, hogy hozzá kell szoknom az ilyesmihez. Childermass is ezt bizonygatja.

Mr. Norrell reménykedve nézett Mr. Drawlightra, mintha azt várná, hogy ellentmond neki.

– Ó – töprengett el Mr. Drawlight, aztán felcsillant a szeme.

– Pontosan ezért örülök annyira, hogy mi ketten

összebarátkoztunk! Nem akarom azt a látszatot kelteni, hogy tudós vagyok, mert valójában szinte semmit sem tudok a mágiáról vagy a mágia történetéről. Gyanítom, hogy néha fárasztónak fogja találni a társaságomat, de tegye mérlegre az ilyen bosszúságokat, és vesse össze mindazzal a jóval, amiben rajtam keresztül része lesz. Beszélni fogok önről, és bemutatom különböző társaságokban. Ó, Mr. Norrell! El sem tudja képzelni, milyen hasznos segítője leszek!

Mr. Norrell nem egyezett bele, hogy minden olyan helyre elkísérje Mr. Drawlightot, amit új ismerőse bűbájosnak nevezett, és mindenkiel találkozzon, akinek a barátsága – Mr. Drawlight szerint – megédesíthetné a mindennapjait, de szavát adta, hogy aznap este elmegy vele egy vacsorára Lady Rawtenstallhoz a Bedford térre.

Mr. Norrell számára nem volt olyan kimerítő a vacsora, ahogy előre gondolta, ezért amikor új ismerőse másnap Mr. Plumtree házába hívta meg, rábólintott.

Mr. Drawlight társaságában a mágus sokkal magabiztosabban lépett ki az emberek közé, mint addig. Számtalan helyre hívták meg: délelőtt tizenegyől éjjél utánig folyamatosan meghívásoknak tett eleget. Reggeli látogatásokra járt, szalonokban költötte el az ebédjét a város különböző pontjain, estélyeken, bálokon és hangversenyeken vett részt, ahol olasz zenét játszottak, és találkozott bárókkal, örgróffokkal, örgrófok feleségeivel, nagyméltóságú ikszekkel és ipszilonokkal. Gyakran lehetett látni a Bond utcában, ahol Mr. Drawlighttal sétált karöltve, és a Hyde-parkban, ahol Mr. Drawlighttal és annak kedves

barátjával, Mr. Lascellesszel kocsikázott.

Egy nap, amikor Mr. Norrell otthon maradt, Mr. Drawlight is a mágus Hanover téri otthonában fogyasztotta el a birkahúsból készült ebédjét. Mr. Norrell tudta, hogy újdonsült barátja szívesen eszik nála, mert Childermass kinyomozta, hogy Mr. Drawlightnak egyáltalán nincs pénze. Childermass úgy fogalmazott: Mr. Drawlight a fürge észjárásának köszönhetően bírta ki az adósságok súlya alatt, és egyik jóbarátja sem látogatta meg a saját otthonában soha, mert az ő otthona nem volt több egy szűkös kis lyuknál a Little Ryder utcában egy cipész boltja felett.

Mint minden új házról, a Hanover téren álló – és eleinte tökéletesnek látszó – épületről is kiderült, hogy kisebb-nagyobb javításokra szorul. Mr. Norrell természetesen a lehető leggyorsabban szeretett volna túlesni az egészen. Megkérdezte Mr. Drawlightot: egyetért-e vele abban, hogy a londoni mesteremberek feltűnően lassúak. Barátja válaszként visszakérdezett: eldöntötte-e már, hogy milyen színeket, tapétákat, szőnyegeket, bútorokat és dísz tárgyakat szeretne a házba. Mr. Norrell válaszai közül egyik sem tetszett neki. Negyedórán keresztül vitatkoztak erről a témáról, aztán Mr. Drawlight megkérte az inasokat, hogy készítsék elő Mr. Norrell konflisát, és szólt Davey-nek, hogy vigye őket egyenesen Mr. Ackermann boltjába a Strandre. Ott Mr. Drawlight egy könyvet mutatott Mr. Norrellnek, és abban két képet Mr. Reptonról és az ő szalonjáról. Az első képen Mr. Repton üres, régimódi szalonja látszott, és annak falán egy I. Erzsébet korabeli

festmény, amelyből egy csontos arcú vénember bámult kifelé. Üres székek ásítottak egymásra, mint egy unalmas estély vendégei, akiknek semmi mondanivalójuk nincs egymás számára. De átlapozva a következő oldalra – ó, mennyit számít a mesteri asztalosmunka, tapétázás és kárpitozás! –, ugyanaz a szalon a felismerhetetlenségig megváltozott, valósággal kivirult. Legalább egy tucat elegánsan öltözött hölgyet és urat csábított befelé az elragadó új lakás, akik alig várták, hogy előkelő testtartásban elhelyezkedhessenek az új székeken, és társaloghassanak egymással, vagy egy sétát tegyenek a szőlővel teleaggatott üvegházban, amely a franciaablakokon túl ködlött fel titokzatosan. A tanulság az, magyarázta Mr. Drawlight, hogy ha Mr. Norrell meg akarja nyerni az embereket a modern mágia ügyének, sokkal több óriási franciaablakot kell csináltatnia.

Mr. Drawlight megtanította a mágust arra, hogy ahol csak lehet, arisztokratikus vörösre kell cserélnie a gyerekkora óta megszokott, tiszteletet sugárzó, egyhangú zöldet. A modern mágia érdekében Mr. Norrell házának megfakult anyagait átfestették és kifényesítették, hogy – akár a színészek a színpadon – olyasvalamit képviseljenek, ami ellentétes volt a természetükkel. A vakolatot átmázolták, hogy fára hasonlítson, a fát pedig különböző fajták szerint alakították át. Mire odáig jutottak, hogy kiválasszák az étkező berendezését, Mr. Norrell már olyannyira megbízott Mr. Drawlight ízlésében, hogy mások megkérdezése nélkül ráhagyta az étkészlet kiválasztását.

– Nem fogja megbánni, drága uram! – ujjongott Drawlight.

– Három héttel ezelőtt B... grófnéjának választottam egy készletet, és amikor meglátta, valósággal felsikoltott. Még soha életében nem látott ahhoz fogható gyönyörűséget.

Egy ragyogó májusi délelőttön Mr. Norrell Mrs. Littleworth házában vendégeskedett a Wimpole utcában. Mr. Drawlightot és Mr. Lascellest is meghívták vele együtt. Mr. Lascelles is rendkívüli módon élvezte a mágus társaságát – noha a sorban csak második lehetett Mr. Drawlight mögött –, ám ő egészen más indítékok miatt érdeklődött. Okos, cinikus észjárású fiatalember volt, aki nagyon is nevetségesnek tartotta, hogy egy öreg tudós varázslónak képzelje magát. Ezért amikor csak lehetett, egyfolytában a mágiáról faggatta Mr. Norrellt, és remekül elszórakozott a válaszokon.

– Hogy tetszik önnek London, uram? – kérdezte.

– Egyáltalán nem tetszik – felelte a mágus.

– Sajnálom – felelte Mr. Lascelles. – De bizonyára talált már egy-két mágustestvért, akikkel eszmét cserélhet.

Mr. Norrell összevonta a szemöldökét, és azt válaszolta, hogy szerinte nincs más mágus Londonban, vagy ha mégis van, hát neki nem sikerült megtalálnia, akárhogy próbálta.

– Ó, uram! – szólt közbe Mr. Drawlight. – Ebben nagyon téved. Valaki gyalázatosan félrevezette. Vannak mágusok Londonban, legalább negyvenen. Lascelles, ön is tudja, hogy százával élnek mágusok Londonban. Szinte minden sarkon beléjük lehet botlani. Mr. Lascelles és én szívesen megismertetjük önt azokkal a varázslókkal. Van közöttük egy királyféleség is, akit Vinculusnak hívnak. Magas, szakadt madárijesztőszerű figura, aki egy sáros bódében

varázsol a St. Christopher Le Stocks mellett. Ha ad neki két pennyt, előbújik a piszkos, sárga függöny mögül, és jövendöl önnek.

– Vinculus mást sem tud jövendölni, csak katasztrófát – nevetett Mr. Lascelles. – Nekem már megjósolta azt, hogy megfulladok, hogy megtébolyodom, hogy minden vagyonom odavész egy nagy tűzben, és azt is, hogy öregkoromban a saját lányom áskálódik majd ellenem.

– Szívesen elviszem oda, uram – ajánlotta Mr. Drawlight Mr. Norrellnek. – Izgalmas hallgatni, amit Vinculus mond.

– De vigyázzon, ha odamegy, uram! – figyelmeztette Mrs. Littleworth. – Ezek az alakok páni félelmet tudnak elültetni az ember szívében. Cruickshankék elhívtak egyszer egy koszos, bűdös mágust a házukba, hogy mutasson pár trükköt a barátaiknak, de amikor megérkezett, kiderült, hogy egyáltalán nem tud varázsolni. Ezért nem is akartak fizetni neki. A gazfickó dührohamot kapott, és azzal fenyegetőzött, hogy szenesvödörre változtatja a kisbabájukat. Akkor lett igazi riadalom, amikor sehol sem találták a gyereket. Igaz hogy nem bukkantak sehol új szenesvödörré, csak azt látták, ami addig is megvolt. A pincétől a padlásig átfésülték a házat, és Mrs. Cruickshank úgy érezte, belehal az aggodalomba. Még az orvost is kihívták. Aztán megjelent a dajka az ajtóban, kezében a kisbabával, és bevallotta, hogy elvitte a kicsit megmutatni az anyjának a James utcára.

Akárhogy próbálták meggyőzni, Mr. Norrell nem egyezett bele, hogy elkísérjék Vinculus sárga bódéjához.

– És mi a véleménye a Hollókirályról? – kérdezte Mrs.

Littleworth kíváncsian.

– Nincs róla véleményem. Soha nem jut eszembe.

– Tényleg? – csodálkozott Mr. Lascelles. – Remélem megbocsátja, amit mondok Mr. Norrell, de ez mégiscsak különös kijelentés. Eddig még egy varázslóval sem találkoztam, aki ne tartotta volna a Fekete Királyt a legnagyobb mágusnak, a *par excellence*-nek. Azt mondják, arra is képes lett volna, hogy kicsavarja Merlint a fából, megforgassa párszor a feje tetején, és úgy rakja vissza[10].

Mr. Norrell nem válaszolt.

– Komolyan érdekel – bizonygatta Mr. Lascelles. – Az aranykori mágusok közül senki sem vehette vele fel a versenyt, igaz? Minden birodalom fölött ő uralkodott a világon[11]. Ember- és tündérkirályok serege leste a parancsait. Szavára még az erdők is elvándoroltak a helyükről. Nem is beszélve hosszú életéről és háromszáz éves uralkodásáról. Állítólag még élete végén is fiatalnak tűnt, legalábbis a külsejét tekintve.

Mr. Norrell most sem felelt.

– Talán úgy véli, hogy nem igazak ezek a történetek? Sokszor hallottam olyat is, hogy a Hollókirály soha nem élt, vagy hogy nem is mágus volt, hanem mágusok hosszú sora, akik mind egyformán néztek ki. Lehet, hogy ön is így gondolja?

Mr. Norrell szemlátomást megint szívesen csendben maradt volna, de Mr. Lascelles annyira közvetlenül szólította meg, hogy kénytelen volt válaszolni.

– Nem – mondta végül. – Biztos vagyok benne, hogy

tényleg élt. De úgy gondolom, nagyon rossz irányba befolyásolta az angol mágia fejlődését. Roppantul veszélyes mágiát űzött, és számomra a lehető legnagyobb örömet az jelentené, ha mindenki megfeledkezne róla. Nem is érdemel mást.

– Önnek is vannak tündérszolgái, uram? – kérdezte Mr. Lascelles. – Csak ön látja őket? Vagy más emberek is érzékelhetik valahogy a jelenlétüket?

Mr. Norrell elfintorodott, és azt felelte, hogy nincsenek tündérszolgái.

– Egy sem? – kiáltott fel meglepetten egy szegfűpiros ruhába öltözött hölgy.

– Ön nagyon bölcs, Mr. Norrell – ismerte el Mr. Lascelles. – A Tubbs *kontra* Starhouse eset intő példa minden mágus számára.(4)

– Mr. Tubbs nem mágus – közölte Mr. Norrell. – Soha nem hallottam, hogy annak vallotta volna magát. De ha történetesen a keresztény világ legnagyobb mágusa lenne, akkor sem helyes tündérek társaságára vágyakoznia. Soha nem létezett náluk veszélyesebb mótely és ellenség az angol nép számára. A mágusok java része túl lusta és tudatlan ahhoz, hogy eredményesen tanulmányozhassa ezt a kérdéskört. Inkább igyekeznek szerezni maguknak egy tündérszolgát, és ha sikerült, megbízzák, hogy tegyen meg mindent helyettük. Az angol történelem tele van ilyen alakokkal, és egy részük szerencsére meg is kapta a büntetést, amit érdemelt. Gondoljanak csak Bloodworthre.(5)

Mr. Norrell sok új ismeretséget kötött, de igazából senkivel

sem sikerült mélyebb barátságot kialakítania. Általánosságban véve ki lehet jelenteni, hogy London nagyot csalódott a mágusban. Nem varázsolta, nem átkozott senkit és nem jövendőt. Mrs. Godesdone házában egyszer azt találta mondani, hogy talán esni fog, de ezzel – ha egyáltalán prófécia volt – nem arathatott sikert, mert nem is esett. Sőt egy csepp eső sem esett a következő szombatig. Nagyon ritkán beszélt a mágiáról, és akkor is olyan volt, mintha történelemórát tartana, így senki sem bírta hallgatni. Egyetlen jó szót sem szólt a többi mágusról, kivéve azt az egy alkalmat, amikor az előző század egyik nagy varázslóját, Francis Sutton-Grove-ot dicsérte.(6)

– De én úgy tudom, uram – ellenkezett Mr. Lascelles –, hogy Sutton-Grove teljességgel olvashatatlan. Igen, azt hallottam, hogy a *De Generibus Artiumot* nem lehet elolvasni.

– Nos nem tudom, mit gondolnak a hölgyek és az urak, de az én véleményem az, hogy egy komoly mágiatudós nem értékelheti eléggé Sutton-Grove-ot. Sutton-Grove elsőként határozta meg a műveiben a mágiának azon területeit, amelyeket a modern mágusnak meg kell tanulnia, és példamutató módon listákba és táblázatokba rendezte az ismereteket. Igaz, hogy Sutton-Grove osztályozási rendszerébe sok hiba csúszott, és talán ön is ezért tartja olvashatatlannak. Én viszont nem ismerem szívmelengetőbb látványt annál, mint amikor a táblázatai tucatjával kerülnek a szemem elé. Egy tanulónak csak végig kell rajtuk futtatnia a szemét, és máris megszerezheti, hogy mit tud, és milyen teendői vannak még. Amit lát, legalább négy vagy öt évre

elegendő munkát biztosít neki.

A yorki katedrális szobrainak története annyira jellegtelenné vált a sokszori ismétlés során, hogy az emberek már azt gyanították: Mr. Norrellnek nem is volt más varázslata. Mr. Drawlight kénytelen volt további példákat kitalálni.

– Ó asszonyom! – kiáltott fel Mr. Drawlight. – Van olyan varázslat, amire Mr. Norrell nem képes? Képzelve, egy téli napon közel egy évvel ezelőtt Yorkban – vagyis Mr. Norrell szülővárosában, ahogy azt kegyed bizonyára tudja – hirtelen förtelmes vihar támadt északról. A kitergetett ruhákat egytől-egyig leszakította, és belefújta a sárba és latyakba. A városatyák meg akarták kímélni a háziasszonyokat attól, hogy mindent újra ki kelljen mosniuk, ezért Mr. Norrellhez folyamodtak segítségért, aki egy sereg tündérért küldetett. A tündérek újra kimosták a ruhákat, befoltozták a szakadásokat az emberek ingein, hálósipkáin és alsószoknyáin, és kijavították a kirojtosodott részeket. Mindenki azt mondta, hogy még soha életében nem látott ahhoz fogható fehérséget.

Ez a történet nagyon népszerű lett, és gondoskodott arról, hogy azon a nyáron mindenki hetekig Mr. Norrellről beszéljen. Amikor pedig maga a mágus is megszólalt, és előadást tartott a modern mágiáról, a hallgatóság azt hitte, hogy a tündérek mosására, varrására és hasonlókra gondol.

De nemcsak a londoni szalonok és ebédlők előkelő közönsége csalódott Mr. Norrellben, hanem Mr. Norrell is legalább ugyanannyira csalódott *bennük*. Folyton arról

panaszkodott Mr. Drawlightnak, hogy milyen frivol kérdéseket tesznek fel neki, és állította, hogy az angol mágia ügye egy tapodtat sem haladt előre, amíg a társaságukban tartózkodott.

Egy szürke, szeptember végi szerda délelőttön Mr. Norrell és Mr. Drawlight a Hanover téri ház könyvtárában ültek. Mr. Drawlight éppen azt mesélte bő lére eresztve, hogy miként sértette meg Mr. F. Lord S-t, és mit gondolt az egészről Lady D., amikor Mr. Norrell hirtelen közbevágott.

– Hálás lennék, Mr. Drawlight, ha felvilágosítana egy kérdésben: értesítette valaki Portland hercegét arról, hogy Londonba jöttem?[12]

– Ó, uram – mosolyodott el Drawlight –, csak ön tehet fel ilyen kérdéseket azzal a ritka szerény természetével. Biztosíthatom róla, hogy mostanra az összes miniszter hallott már az egyedülálló Mr. Norrellről.

– De ha tényleg így van, miért nem küldött őkegyelmessége valami üzenetet? Nem, én lassan kezdem azt hinni, hogy egyáltalán nem is tudnak a létezésemről. Ezért hálás lennék, Mr. Drawlight, ha elmondaná, milyen kapcsolatai vannak a kormányban, és kihez fordulhatnék.

– A kormányban, uram? – hökkent meg Mr. Drawlight.

– Azért jöttem, hogy hasznossá tegyem magam – mondta Mr. Norrell panaszos hangon. – Azt reméltem, hogy mostanra valami fontos szerephez juthatok, és segíthetem a franciákkal folytatott küzdelmünket.

– Őszintén sajnálom, ha elhanyagoltnak érzi magát, uram!

– méltatlankodott Mr. Drawlight. – De biztosíthatom róla,

nincs oka rá. Rengeteg hölgy és úr él a városban, akik alig várják, hogy bemutasson nekik valami kis trükköt vagy illúziót valamelyik nap vacsora után. Ne féljen attól, hogy túlterhel minket. Kötélből vannak az idegeink.

Mr. Norrell erre nem mondott semmit.

– Ugyan már, uram – folytatta Mr. Drawlight, miközben lágy mosollyal felvillantotta fehér fogsorát, és sötét, folyékonynak tűnő szemével békéltetően nézett a mágusra –, ez az egész nem ér annyit, hogy veszekedjünk miatta. Bárcsak tehetnék önnek további szívességeket, de amint látja, az én befolyásom eddig tartott. A kormánynak megvan a maga köre. Ahogy nekem is az enyém.

Igazság szerint Mr. Drawlight nagyon is sok különféle beosztású embert ismert a kormányban, akik szívesen megismerkedtek volna az ő barátjával – és cserébe csak annyit kérték volna, hogy tartsa titokban azokat a pikáns részleteket, amiket a magánéletükről ismer. De hogy egészen őszinték legyünk, Mr. Drawlight nem érezte, hogy bármi személyes haszna lenne abból, hogy bemutatja a mágust azoknak az uraknak. Jobbnak látta, ha Mr. Norrell megmarad a londoni étkezők és szalonok világában, ahol reményei szerint – ha elég kitartóan próbálja meggyőzni – végre bemutatja azokat a mágikus trükköket és egyéb látványosságokat, amiket Mr. Drawlight ismerősei már annyira szerettek volna látni.

Mr. Norrell sürgős leveleket fogalmazott a kormány képviselőinek, amiket Mr. Drawlightnak is megmutatott, mielőtt Childermass-szal elküldette volna őket. Csakhogy a miniszterek nem válaszoltak. Mr. Drawlight már előre

figyelmeztette a mágust, hogy nem fognak válaszolni. A kormány miniszterei általában rendkívül elfoglaltak.

Majdnem egy héttel később Mr. Drawlight meghívást kapott egy házba a Soho téren, hogy hallgassa meg egy Rómából érkezett szoprán énekesnő előadását. Természetesen Mr. Norrellt is meghívták. Amikor viszont Mr. Drawlight megérkezett a házhoz, nem találta a tömegben a mágust. Lascelles a kandallópárkányra támaszkodva társalgott egy másik úrral. Drawlight odament hozzá, és megkérdezte, nem látta-e Mr. Norrellt.

– A mágust? – vont a szemöldökét Lascelles. – Elment, hogy meglátogassa Sir Walter Pole-t. Mr. Norrell szeretne eljuttatni egy fontos üzenetet Portland hercegének. Sir Walter Pole-t választotta ki arra a feladatra, hogy minél előbb adja tovább az üzenetet.

– Portland hercegének? – kiáltott fel egy másik úr. – Hogyan? Hát már a miniszterek is ilyen kétségbeesett helyzetbe jutottak? Mágusokkal tanácskoznak?

– Téves nyomon indult el, barátom – csóválta a fejét Lascelles. – Ez az egész Norrell ötlete volt. Fel akarja ajánlani a szolgálatait a kormánynak. Állítólag az a terve, hogy a mágia segítségével győzzük le a franciákat. De nem tartom valószínűnek, hogy akár egy minisztert is meg tudna győzni. A kontinensen a franciák szorongatják a torkukat, a parlamentben az összes többi képviselő... Szerintem senki nincs náluk kellemetlenebb helyzetben, de annyi végképp biztos, hogy egy percük sincs mindenféle yorkshire-i urak hóbortjaira.

Ám akár egy tündérmesében, Mr. Norrell rájött, hogy saját

erejéből is el tudja érni, amit akar. Egy mágusnak is lehetnek rokonai, és így történt, hogy felfedezte egy távoli hozzátartozóját (anyai ágról), aki egyszer egy levél miatt már kikerült Mr. Norrell kegyeiből. Hogy ilyesmi soha többé ne forduljon elő, Mr. Norrell nyolcszáz fontot ajándékozott annak az embernek (aki ezzel el is érte a célját), de sajnálatos módon azt kell mondanom, a távoli rokont ezzel sem sikerült elhallgattatni. A hitványság az ereiben csörgedezett. Nemsokára írt egy *második* levelet is a mágusnak, amelyben dicséretet dicséretre halmozott, és kijelentette: „...innen fogva úgy tekintem magamat és a barátaimat, mint az Ön lekötelezettjeit, és készen állunk arra, hogy a következő választásokon úgy szavazzunk, ahogy Becses Személye kívánja. Ha bármikor a jövőben úgy alakul, hogy szüksége lenne a szolgálataimra, megtiszteltetésnek veszem majd az utasításait, melyek dicsfényel öveznek majd a világ szemében. Őszinte és alázatos szolgálója, Wendell Markworthy.”

Mr. Norrellnek eddig soha nem volt szüksége Mr. Markworthy szolgálataira, ezért nem is biztosíthatott neki dicsfényt a világ szemében a megbízásaival, de most (Childermass áldásos nyomozói tevékenységének köszönhetően) kiderült: Mr. Markworthy arra használta az említett összeget, hogy magának és a fiának állást szerezzen a Kelet-indiai Társaságnál. El is utaztak Indiába, és tíz év elteltével meggazdagodva tértek haza. Mivel Mr. Markworthy soha nem kapott utasítást Mr. Norrelltől arra vonatkozólag, hogy kire adja le voksát, politikai döntésekben felettese, Mr. Bonnell példáját követte a

Kelet-indiai Társaságnál, és barátait is erre biztatta. Mr. Markworthy nélkülözhetetlenné tette magát Mr. Bonnell számára, aki jóbaráti viszonyt ápolt Sir Walter Pole-lal, a politikussal. A kereskedelem és a kormányzás szövevényes világában ez a törvény: egyik úr szívességgel tartozik egy másiknak, aki szintén lekötelezettje egy harmadiknak, és az ígéretekéből és szolgálattételekből valóságos láncolat alakul ki. Ebben az esetben ez a láncolat Mr. Norrelltől egészen Sir Walter Pole-ig terjedt, márpedig Sir Walter Pole miniszter volt.

6

„A mágiának nincs tekintélye, uram”

1807 október

AKKORIBAN nehéz volt miniszternek lenni.

A háború megnyerésével kapcsolatban egyre kevesebb volt a remény, és a kormányt mindenki megvetette. Ha valami katasztrófa történt, mindig találtak egy vétkest, akit legalább részben okolni lehetett, de általánosságban felelősnek tartották az összes minisztert. Szegény miniszterek nem mutogathattak másra, csak egymásra – ezt viszont egyre gyakrabban tették.

Nem arról van szó, hogy a miniszterek nehézfejúek lettek volna, épp ellenkezőleg: több briliáns elmét is lehetett közöttük találni. Az sem igaz, hogy egészében véve rossz emberek voltak; sokan közülük teljesen átlagos életet éltek otthon, nagyon szerették a gyerekeket, a zenét, a kutyákat és a tájképfestészetet. A kormány mégis annyira

népszerűtlen volt, hogy ha a külügyminiszter nem mondja el körültekintően megfogalmazott beszédeit, jóformán nem is lehetett volna egyről a kettőre jutni az Alsóházban.

A külügyminiszter szónoki képességeivel nem lehetett felvenni a versenyt. Mindegy mennyire vetették meg a kormányt az emberek, amikor a külügyminiszter felállt és beszélni kezdett – ő, mennyire másnak tűnt akkor minden! Kiderült, hogy minden bajért a korábbi kormányzat a felelős (az a gonosz társaság, akikben az általános döreség a szándékos aljassággal vegyült). Ami a jelenkori minisztériumokat illeti, a külügyminiszter szerint az ókor óta nem gyűlt össze annyi erélyes, egyszersmind félreértett úriember, akikről gátlástalan ellenségeik torz képet festenek. Egytől-egyig bölcsek voltak, mint Salamon, nemesek, mint Caesar, és bátrak, mint Marcus Antonius. Az őszinteség tekintetében senki sem hasonlított annyira Szókratészra, mint a pénzügyminiszter. De annak ellenére, hogy ilyen elképesztő erény és csodás képesség gyűlt össze a kormányzatban, a franciák leverésére kitalált összes tervükkel kudarcot vallottak, és sokan kétségbe vonták a józan eszüket. A vidéki urak, amikor az újságban elolvasták ennek és ennek a miniszternek a beszédét, azt motyogták magukban: igen, ez valóban okos ember. De a vidéki urak cseppet sem érezték magukat jobban ettől a gondolattól. A vidéki urakban lassan tetet öltött a gyanú: az okosság nem tartozik a kifejezetten *brit* tulajdonságok közé. A vidéki urak kénytelenek voltak elismerni, hogy fáradhatatlan és kiszámíthatatlanul briliáns elmének inkább az ősi ellenség vezérért, Bonaparte Napóleon császárt lehet

nevezni.

Sir Walter Pole negyvenkét éves volt, és – mi tagadás – semmivel sem talpraesettebb a kormány többi tagjánál. Gyakran vitázott a kor nagy politikusaival, és egyszer egy nagy ivászat közepette Richard Brinsley Sheridan jól fejbe is vágta egy üveg madeirai borral. Később Sheridan így számolt be a történekről York hercegének: „Pole kellemes modorban és úriemberhez méltó módon fogadta a bocsánatkérésemet. Szerencsére annyira jellegtelen ember, hogy eggyel több vagy kevesebb sebhely az arcán már igazán nem számít.”

Én nem láttam olyan jellegtelennek. Igaz, rendkívül előnytelen vonásokat örökölt: arca kétszer olyan hosszú volt, mint másoké, nagy orra a végén egészen előre csúcsosodott, sötét szeme okos kis széndarabokra hasonlított, és két zömök szemöldöke úgy úszkált az arc hatalmas tengerében, mint két apró halacska. Ezek a rút vonások egészében véve mégis valahogy kellemes benyomást keltettek. Ha az ember nyugalmi helyzetben látta az arcát (amely ilyenkor büszkeséget és egy kis melankóliát sugárzott), azt képzelhette, hogy mindig ilyen, és hogy nem is létezik még egy arc, amely ennyire képtelen az érzelmek kifejezésére. De súlyos tévedés lett volna ilyesmit gondolni.

Sir Walter Pole arckifejezését egyetlen szóval is le lehet írni: *ámuldozás*. A szeme kikerekedett, a szemöldöke felszaladt a homlokán, hirtelen hátrahőkölt, és szinte megszólalásig hasonlított azokra a figurákra, amik Mr.

Rowlandson és Mr. Gillray faragásain szerepelnek. A nyilvánosság előtt az *ámuldozás* nagyon sok előnnyel járt Sir Walter Pole számára. „Ugyan már! Nem gondolhatja komolyan, hogy...” – szokta mondani. A legtöbb javaslatra leesett az álla, és rendkívül ostobának tartotta. Ilyenkor mindenkit óvott az illető úriembertől, aki ilyen abszurd ötlettel állt elő, és azt mondta, hogy legfeljebb akkor álljanak szóba vele, ha különös élvezetüket lelik egy sötét elme próbálkozásaiban. Azokon a napokon, amikor Sir Walter Pole szabadjára engedte a rosszindulatát, szórakoztatóbb volt, mint egy színdarab a Drury közben. A nehézfejű urak mindkét házban megrökönyödtek, és igyekeztek elkerülni, ha tudták. (Amikor végigvonult a kövezett úton, ami összekötötte az Alsóházat és a Lovas Testőrök Laktanyáját, az idős lordok feléje lengték a sétapálcájukat, és hátrakiáltottak neki: „Önnel nem beszélek, uram! Kiforgatja a szavaimat. Addig csúri-csavarja, míg a végén éppen az ellenkezőjét jelenti.”)

Egyszer, amikor a néphez intézett emlékezetes beszédet a városban, Angliát és annak politikusait egy elárvult fiatal lányhoz hasonlította, akit kéjsóvár, kapzsi öregemberek gondjára bíztak. Ezek a gazfickók ahelyett, hogy megóvták volna a fiatal lányt a világ romlottságától, ellopták az örökségét, és kifosztották a házát. A hallgatóságot nem zavarta különösebben, hogy néha beletörik a foguk Sir Walter Pole szavaiba (hála a miniszter kitűnő klasszikus műveltségének). Mindannyian el tudták képzelni a szegény fiatal lányt, ahogy hálóingében áll az ágyán, és rémülten nézi a vezető whig-párti politikusokat, akik kipakolják a

szekrényeit, hogy eladják a holmikát az ószeresnek. A fiatalembereket is kellemesen megdöbbsentette a jelenet. Sir Walter nagylelkű ember volt, és gyakran megesett a szíve másokon. Egyszer azt mondta valakinek: reméli, hogy minden ellenségének van oka félni tőle, és minden barátjának van oka szeretni őt. Szerintem általánosságban véve szerették is. Derűs modora, mesterkéletlensége és okossága, no meg a magas pozíció, ahova felküzdötte magát – ezek mind-mind rokonszenvéssé tették. Olyan súlyos problémákkal kellett szembenéznie, hogy egy kevésbé kiváló ember már összeroppant volna tőlük, de ő megőrizte jókedélyét. Az egyetlen dolog, ami igazán le tudta törni, a pénz volt. Nem az a lényeg, hogy üres volt a bukszája. A szegénység egy dolog. Adósságok alatt görnyedni viszont már egy egészen más dolog. Azért volt szánandó Sir Walter Pole helyzete, mert nem a saját hibájából szegényedett el. Ő soha nem költekezett, és nem kezelte léhán a pénzt, de egy meggondolatlan ember fia volt, és egy másik meggondolatlan ember unokája. Sir Walter Pole már beleszületett az adósságokba. Ha másféle természetű ember lett volna, talán nem aggasztja a helyzet. Ha katonavér csörgedezik az ereiben, hamar a hadseregnél találja magát, és a jutalmakból egész komoly vagyont gyűjt össze. Ha a földet szereti, a lehető legjobbat hozza ki a birtokaiból, és a kukoricából szerez vagyont magának. Ha ötven évvel korábban lesz miniszter, húszszázalékos kamattal helyezheti letétbe a kincstár vagyonát, és zsebrevághatja a hasznot. De mit tehet egy modern politikus? Sokkal több pénzt kell elköltenie, mint

amennyit kereshet.

Néhány évvel ezelőtt barátai a kormányban megsegítették: megkapta az általános államtitkári posztot a Szupplikációs Hivatalban. Ehhez a címhez járt egy speciális kalap, egy kis darab elefántcsont, és évi hétszáz font jövedelem. Ezzel a címmel nem járt különösebb tennivaló, mert már senki sem emlékezett arra, hogy mi a dolga a Szupplikációs Hivatalnak, és mire jó az elefántcsontdarab. Aztán Sir Walter barátai letöltötték az idejüket a kormányban, és új miniszterek jöttek a helyükre, azzal a szándékkal, hogy eltörlik a haszontalan és kényelmes állásokat. Megmetszették a kormány túlterebélyesedett fáját, és többek között a Szupplikációs Hivatalt is levágták.

1807. tavaszán már úgy tűnt, Sir Walter politikai karrierje a vége felé közeledik (az utolsó választás majdnem kétezer fontjába került). A barátai szinte őrjöngtek. Egyik jóbarátja, Lady Winsell egy alkalommal Bath-ban járt, ahol olasz zenészek koncertjét hallgatta meg, és összeismerkedett egy Wintertowne nevű özvegygel és a lányával. Egy héttel később ezt írta Sir Walternek: „Pontosan ez az, amit mindig is kívántam Magának. Az anya minden erejével azon van, hogy összehozzon egy jó házasságot, ezért nem fog az útjába állni. Ha mégis akadékoskodna, a Ön vonzerejére kell támaszkodnunk, és hinnünk kell, hogy el tudja őket bűvölni. Ami pedig a pénzt illeti... Őszinte leszek Magával, barátom: amikor az asszony megnevezte az összeget, amit a lánya örököl majd, könnyek szöktek a szemembe! Mit szól évi ezer fonthoz? Az ifjú hölgyről egyelőre nem írok semmit, bízom benne, hogy ha személyesen találkoznak,

Őn sokkal jobban megfogalmazott dicsérő szavakat fog mondani róla, mint amilyenek nekem most eszembe jutnak.”

Azon a napon, amikor Mr. Drawlightot meghívták az itáliai énekesnő szólóestjére, három órakor Lucas, Mr. Norrell inasa bekopogott egy ház ajtaján a Brunswick téren, ahova Mr. Norrellt hívták a Sir Walterrel tervezett találkozóra. A mágust beengedték a házba, és bevezették egy kellemes szobába az első szinten.

A falakon temérdek gigantikus festmény lógott bonyolultan faragott, aranyozott keretben; egytől-egyig Velencét ábrázolták. Ám miután egy hideg, viharos esőzés elérte a várost, annyira borongós lett odakint az idő, hogy Velence – a város, ami a napsütötte márvány és a napsütötte tenger egyforma arányú keverékéből épült – szinte belefűlt London homályába. A képek, amelyeken tobzódott a sok akvamarinkék, felhőfehér és aranyosan csillogó színfolt, mintha lesüllyedtek volna a tengerfenékre, ahol minden szürke és zöld volt. A szél időnként élesen nekicsapta az esőt az ablaknak (melankolikus zenét szolgáltatva), és a szürke fényben a gondosan polírozott rózsafa fehérműszekrények és diófa íróasztalok mind fekete tükrökké változtak, amelyek sötétben verték vissza egymás képét. A fényűző kialakítás ellenére a szobából hiányzott minden kényelem; még gyertyát sem gyújtottak, hogy világítsanak a homályban, és a kandallóban sem lobogott tűz, hogy védjen a hidegtől. Mintha a házra olyan ember felügyelt volna, aki úgy lát a sötétben, mint a macska, és soha nem érzi a hideget.

Nemsokára Sir Walter Pole is megérkezett, és sugárzó tisztelettel mutatta be Mrs. Wintertowne-t és lányát, Miss Wintertowne-t. Bár Sir Walter *kétf* hölgyről beszélt, Mr. Norrell csak *egyef* látott, egy érett korú, rendkívül méltóságos és hivatalos viselkedésű asszonyt. Mr. Norrell zavarba jött. Sir Walter nyilvánvalóan tévedett, de nem lett volna okos dolog már a beszélgetés elején vitába szállni vele. A mágus összezavarodva hajolt meg a fenséges tartású asszony előtt.

– Nagyon örvendek, hogy megismerhetem, uram – szólt Sir Walter. – Már sokat hallottam önről. Olyan, mintha London már semmi másról nem beszélne, csak a rendkívüli Mr. Norrellről. – Sir Walter a méltóságteljes asszonyhoz fordult, és úgy folytatta. – Mr. Norrell egy mágus, hölgyem, és szülőföldjén, Yorkshire-ben nagy becsben tartják.

A felsőbbségét sugárzó asszony Mr. Norrellre nézett.

– Ön egyáltalán nem olyan, amilyennek elképzeltem, Mr. Norrell – jegyezte meg Sir Walter. – Nekem azt mondták, hogy ön egy *gyakorló* mágus. Remélem, nem sértem meg, uram, mindössze arról van szó, hogy nekem így mondták. Őszintén szólva megkönnyebbülést jelent látnom, hogy mégsem abba a fajtába tartozik. Londont úgy ellepte a rengeteg álvarázsló, mint a pestis. Kicsalják az emberektől a pénzüket, és mindenféle lehetetlen dolgot ígérnek nekik. Láttam például azt a Vinculus nevű alakot, aki egy kis bódében fogadja az embereket a St. Christopher Le Stocks mellett? Ő a legrosszabb közöttük. Gondolom ön egy *elméleti* mágus. – Sir Walter bátorítón mosolygott. –

Úgy értesítettek, hogy valamit kérni szeretne tőlem.

Mr. Norrell azt felelte, hogy már megbocsásson, de ő valóban egy gyakorló mágus. Sir Walter ámuldozott. Mr. Norrell remélte, hogy ezzel a beismeréssel nem veszítette el a miniszter jó véleményét.

– Nem, nem. Semmiképpen – motyogta Sir Walter udvariasan.

– A téveszme, ami önhöz is eljutott – folytatta a mágus –, az a téves elképzelés, hogy minden gyakorló mágus sarlatán, annak az elképesztő hanyagságnak a következménye, amit az angol mágusok tanúsítottak az elmúlt kétszáz évben. Nemrég kipróbáltam egy kisebb varázsmutatványt, amit York lakossága, nagyon kedvesen, lenyűgözőnek nevezett. De az igazság az, Sir Walter, hogy ilyen mutatványra bármelyik szerény tudású mágus képes lenne. A közöny annyira elterjedt, hogy megfosztotta nagy nemzetünket a legerősebb támaszától, és kiszolgáltatottá tett minket. Én ezt a hiányosságot szeretném pótolni. Más mágusok talán elhanyagolhatják a kötelességüket, de én nem. Azért jöttem önhöz, Sir Walter, hogy felajánljam a segítségemet a jelenlegi problémák megoldásában.

– A jelenlegi problémák? – kérdezte a miniszter. – A háborúra gondol? – Tágra nyitotta apró fekete szemét. – Kedves Mr. Norrell! Mi köze a háborúnak a mágiához? Vagy mi köze a mágiának a háborúhoz? Úgy tűnik, mintha hallottam volna a yorki mutatványairól, és remélem, hogy a háziasszonyok hálásan fogadták, de nem igazán értem, hogyan használhatnánk a mágiát a háborúban. Igaz, hogy a katonák nagyon bepiszkolódnak, de hát mint ön is tudja –

kezdett nevetni a miniszter –, nem érnek rá ezzel foglalkozni.

Szegény Mr. Norrell! Ha nem hallotta volna a történetet, amit Drawlight talált ki a ruhákat kimosó tündérekéről, ez a mondat letaglózta volna. Biztosította Sir Waltert, hogy soha életében nem mosott ruhákat – sem mágiával, sem másképp –, és elmesélte neki, mi volt az, amit tényleg megtett. Csakhogy különös módon amennyire lélegzetelállítóak voltak Mr. Norrell mutatványai, annyira szárazon mesélte el másoknak. Ezért Sir Walternek az volt a benyomása, hogy félezer mozgó és beszélő kőszobor látványa a yorki katedrálisban egészen unalmas esemény, és jobban tette, hogy távol maradt.

– Valóban? – kérdezte. – Ez igazán érdekes. De még mindig nem értem, hogyan...

Abban a pillanatban viszont valaki köhögni kezdett, és amikor Sir Walter meghallotta a köhögést, félbehagyta a mondatot.

Mr. Norrell körülnézett. A szoba legtávolabbi és leghomályosabb sarkában egy fiatal, fehér ruhás lány hevert az egyik kanapén. Egy fehér stólat tekert szorosán maga köré. Egészen mozdulatlanul hevert ott. Az egyik kezével egy zsebkendőt nyomott a szájához. A testtartása, a mozdulatlansága, és minden más vele kapcsolatos dolog fájdalmat és betegséget sugallt.

Mr. Norrell annyira nem számított még valaki jelenlétére a sarokban, hogy hirtelen megrémült, mert azt hitte: a hölgyet egy másik mágus varázsolta oda. Miközben ezen ámuldozott, a fiatal lányra megint rájött egy köhögésroham,

és ez szemmel láthatólag kényelmetlen érzéssel töltötte el Sir Waltert. Nem is nézett az ifjú hölgyre (pedig a tekintete körbe-körbe kalandozott a szobában). Felvett egy aranyozott dísz tárgyat a mellette álló kisasztalról, megfordította, megnézte az alját, aztán visszatette. Végül ő is felköhögött, de csak enyhén megköszörülte a torkát, mintha azt akarta volna jelezni: mindenki köhög. A köhögés a legtermészetesebb dolog a világon, és semmilyen körülmények között nem szabad tőle megijedni. A szófán fekvő lány rohama végre lecsillapodott, és egészen csendben, szinte mozdulatlanul hevert, de jól hallották, hogy levegőt venni is nehezebbre esik.

Mr. Norrell pillantása az ifjú hölgyről a heverő fölött lógó, hatalmas, borongós hangulatú festményre vándorolt. A mágus megpróbálta visszaidézni, miről beszélt legutóbb.

– Egy házasság – szólalt meg az előkelő tartású idős hölgy.

– Hogy mondta, asszonyom? – kérdezett vissza Mr. Norrell. Ám a hölgy válaszként csak a festmény felé intett a fejével, és méltóságteljesen mosolygott a mágusra.

A szófa fölött lógó kép Velencét ábrázolta, akárcsak a többi festmény a helyiségben. Az angol városokat rendszerint dombokra, hegyekre építik, ezért az utcák hol felfelé kapaszkodnak, hol lefelé ereszkednek. Mr. Norrellnek abban a pillanatban úgy tűnt, hogy Velence a leglaposabb, egyben a legfurcsább város a világon. Éppen ez a laposság keltette azt az érzést, hogy a festő a perspektívákat gyakorolta: szobrok, oszlopok, kupolák, kastélyok és katedrálisok nyúltak a messzeségbe, egészen

addig, amíg össze nem csókolóztak a végtelen és búskomor éggel. Az épületek falait ostromló tenger telis-tele volt díszesen faragott és aranyozott bárkákkal, meg azokkal a sajátos fekete velencei hajókkal, amelyek gyászruhás hölgyek cipőire emlékeztetnek.

– A kép Velence és az Adriai-tenger szimbolikus házasságát ábrázolja – magyarázta az asszony (akiről most már biztosan tudhatjuk, hogy Mrs. Wintertowne). – Sajátságos itáliai ceremónia. A festményeket, amelyeket ebben a szobában láthat, mind a néhai Mr. Wintertowne vette, amikor a kontinensen utazgatott. Esküvönket követően ezeket kaptam tőle ajándékba. Az itáliai művész akkor még teljesen ismeretlen volt Angliában. Később miután Mr. Wintertowne a szárnyai alá vette, felbátorodott, és Londonba jött.

Az asszony beszéde is olyan méltóságteljes volt, mint az egész lénye. Minden mondat után szünetet tartott, hogy Mr. Norrellnek legyen ideje megemésztetni az új információt.

– És amikor majd szegény Emma lányom férjhez megy, ezeket a festményeket kapják nászajándékba Sir Walterrel. Mr. Norrell megkérdezte, mikor lesz Miss Wintertowne és Sir Walter esküvője.

– Tíz nap múlva! – vágta rá Mrs. Wintertowne győzedelmesen. A mágus gratulált nekik.

– Ön varázsló, uram? – kérdezte az asszony. – Sajnálattal hallom. Kimondottan viszolygok ettől a foglalkozástól.

Miközben ezt mondta, metsző pillantással nézett Mr. Norrellre, mintha a rosszallása önmagában is elég lenne ahhoz, hogy a mágus felhagyjon a hivatásával, és valami

más pálya után nézzen.

Amikor látta, hogy Mr. Norrell hajthatatlan, leendő vejéhez fordult.

– A mostohaanyám nagyon hitt a mágusokban, Sir Walter. Miután az apám meghalt, a mágus állandóan nálunk volt. Amikor beléptem egy üresnek hitt szobába, rám ijesztett egy sötét sarokból, ahol eltakarta egy függöny. Néha a kanapén feküdt sáros csizmában. Egy cserzővarga fia volt, és minden mozdulatából lehetett látni, milyen alantas körökből származik. Hosszú mocskos haja volt, és olyan arca volt, mint egy kutyának, de el kellett fogadnunk az asztalunknál, mintha úriember lett volna. A mostohaanyám mindenben hallgatott a szavára, és hét évig jóformán ő volt az úr a házban.

– Magát senki sem kérdezte, asszonyom? – kérdezte Sir Walter. – Ez mélységesen meglep!

Mrs. Wintertowne nevetett.

– Én csak nyolc vagy kilenc éves voltam, amikor elkezdődött az egész, Sir Walter. A mágust Dreamditchnek hívták, és mindig azt hajtogatta, hogy mennyire örül a barátságunknak. Hiába mondogattuk a bátyámmal, hogy mi nem vagyunk a barátai. De ő csak vigyorgott, mint egy kutya, amelyik olyan jól megtanult vigyorogni, hogy már abba sem tudja hagyni. Félreértés ne essék, Sir Walter, a mostohaanyám sok szempontból kiváló asszony volt. Az apám annyira becsülte, hogy évi hatszáz fontot hagyott rá, és a három gyereket is rábízta. Az egyetlen nagy hibája az volt, hogy botor módon nem bízott a saját képességeiben. Az apám úgy hitte, hogy egy nő számos téren ugyanolyan

rátermett, mint egy férfi, és éppúgy meg tudja ítélni, mi a jó és mi a rossz. Ebben én is egyetérték vele. Apám halála után viszont a mostohaanyám visszariadt a felelősségtől. Én nem riadtam vissza, amikor Mr. Wintertowne meghalt.

– Hát persze hogy nem, asszonyom – motyogta Sir Walter.

– A mostohaanyám visszariadt, és minden bizalmát abba a mágusba, Dreamditchbe helyezte – folytatta Mrs. Wintertowne. – Egy hangyányi varázserő sem szorult abba az alakba, és folyton arra kényszerült, hogy mindenféle trükköket találjon ki. Különböző szabályokat agyalt ki, amelyekhez nekem, a bátyámnak és a húgomnak alkalmazkodnunk kellett, hogy megóvjanak minket. Bíborszínű szalagokat hordtunk szorosán a mellkasunkra kötözve. A szobánkban hat személyre kellett megteríteni, hogy rajtuk kívül legyen hely annak a három ártó szellemnek is, amik Dreamditch szerint a nyomunkban voltak. Még azt is tudta, hogy hívták őket. Maga szerint mi volt a nevük, Sir Walter?

– El sem tudom képzelni, asszonyom.

Mrs. Wintertowne megint felkacagott.

– Csormolya, Naplepke és Aranyfürt. A bátyám, Sir Walter, aki ugyanolyan független lélek volt, mint én, gyakran szidta őket a mostohaanyánk füle hallatára: „Átkozott Csormolya! Átkozott Naplepke! Átkozott Aranyfürt!” A szegény babonás asszony alig győzött neki könyörögni, hogy ne keltse fel a haragjukat. Azok a tündérek aztán semmi jót nem hoztak. A húgom megbetegedett. Sokszor ott találtam Dreamditchet az ágya mellett, és láttam, hogy hosszú, koszos sárgás körmeivel simogatja a szegény kislány sápadt arcát és

tehetetlen kezét. Szinte sírt az a fajankó. Megmentette volna, ha képes rá. Varázsigéket is mondott, de a húgom hamarosan meghalt. Gyönyörű gyerek volt, Sir Walter. Évekig gyűlöltem a mostohaanyám mágusát. Évekig úgy gondoltam, hogy elvetemült gazember, aztán később rájöttem, hogy nem több egy szomorú és szánalmas bolondnál.

Sir Walter megfordult a székében.

– Miss Wintertowne! Mondott valamit? – kérdezte a menyasszonyát. – Nem értettem tisztán.

– Emma, mi az? – faggatta az anyja is.

Lágy sóhaj érkezett a heverő felől. Aztán egy halk, tiszta hangot hallottak.

– Azt mondtam, hogy tévedsz, mama.

– Hogy én tévedek, csillagom?

Mrs. Wintertowne, akiből máskor hihetetlen erő sugárzott, és aki úgy hangoztatta a véleményét, mint Mózes a Tízparancsolatot, szemmel láthatólag egyáltalán nem sértődött meg azon, hogy a lánya ellentmond neki. Mintha még örült is volna.

– Már hogylene léteznének mágusok? – kérdezte az ifjú hölgy. – Ki más magyarázhatná el nekünk Anglia történelmét, főleg az északi történelmet a sötét Királlyal? A közönséges történészek nem képesek rá. – Egy darabig csend volt. – Szeretem a történelmet.

– Ezt nem is tudtam – jegyezte meg Sir Walter.

– Ó, Sir Walter! – szólt közbe Mrs. Wintertowne. – Az én drága Emmám nem fecsérli az energiáit regényekre, mint a többi fiatal hölgy. Sokkal szélesebb az érdeklődési köre.

Nincs még egy olyan lány a világon, aki ennyi életrajzot és verset ismerne.

– Én azért remélem, hogy a regényeket sem veti meg – csillant fel Sir Walter szeme, miközben áthajolt a szék támlája felett, hogy jobban lássa a jegyesét. – Ugyanis akkor felolvashatnánk egymásnak. Mi a véleménye Mrs. Radcliffe-ről? Hát Madame d'Arblay-ről?

De Sir Walter nem tudhatta meg, hogy mit gondol Miss Wintertowne az említett kiváló írónőkről, mert egy újabb roham uralkodott el rajta, és annyira küzdött a köhögéssel, hogy kénytelen volt – nagy erőfeszítéssel – ülésbe tornászni magát. A miniszter kis ideig várt a válaszra, ám amikor a köhögés alábbhagyott, a fiatal lány fájdalmas és elgyötört arccal visszahanyatlott a szófára, és behunyta a szemét.

Mr. Norrell csodálkozott, hogy senki sem siet az ifjú hölgy segítségére. Mintha a szobában összeesküvők ültek volna, akik megállapodtak abban: nem vesznek tudomást a menyasszony betegségéről. Senki sem kérdezte meg tőle, hogy hozzon-e neki valamit. Senki sem javasolta, hogy feküdjön le az ágyába, pedig Mr. Norrell szerint – aki maga is gyakran betegeskedett – ez lett volna a legjobb megoldás.

– Mr. Norrell – szólalt meg újra Sir Walter. – Igazság szerint nem nagyon értem, miféle segítséget ajánl fel nekem...

– Nos igen. Ami a részleteket illeti – felelt a varázsló –, én éppoly keveset tudok a hadi tudományokról, amilyen keveset a tábornokok és admirálisok tudnak a mágiáról. Ennek ellenére...

– Akármilyen legyen az ajánlata, sajnálattal közlöm önnel,

hogy nem tartunk rá igényt – vágott közbe Sir Walter. – A mágiának nincs tekintélye, uram. A mágia nem... – A miniszter jól láthatóan kereste a megfelelő szót. – ...komoly. A kormány nem kotnyeleskedhet bele ilyen dolgokba. Még ez a mai rövid beszélgetés is kínos helyzetbe hozhat minket, ha az emberek értesülnek róla. Őszintén szólva, Mr. Norrell, ha előre tudom, milyen témát fog felvetni, megtagadtam volna öntől ezt a találkozót.

Sir Walter hangjában nem volt gorombaság, amikor beszélt, de szegény Mr. Norrell majdnem lefordult a székről. Az a kijelentés, hogy a mágia nem komoly dolog, furkósbotként vágta fejbe. Megsemmisítő érzés volt, hogy egy kalap alá veszik olyan szemfényvesztőkkel, mint az a bizonyos Dreamditch és Vinculus. Hiába hangoztatta tiltakozva, hogy régóta fáradozott a mágia megbecsülésének visszaszerzésén, és hiába említette Sir Walternek azt a hosszú listát, amelyben összegyűjtötte a mágiát rendszabályozó törvényjavaslatait. A miniszter egyikre sem volt kíváncsi. A fejét rázta és mosolygott.

– Attól tartok, Mr. Norrell, hogy semmit sem tehetek önért. Amikor aznap este Mr. Drawlight megérkezett a Hanover térre, kénytelen volt végighallgatni a mágus siránkozását. Vég nélkül panaszkodott neki, amiért kudarcot vallottak a Sir Walter Pole-nál tett próbálkozásai.

– Nos uram, mit mondtam önnek? – kiáltott fel Drawlight. – De azt nem gondoltam volna, hogy ilyen nyersen fognak bánni önnel. Nagyon sajnálom, Mr. Norrell. Azt azonban meg kell mondanom, hogy egy cseppet sem vagyok meglepve. Sokszor hallottam már, hogy azok a

Wintertowne-ék gögös és fölényeskedő népség. Sajnos nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy volt egy kis kettősség Mr. Drawlight természetében, mert az igazat megvallva nem sajnálta annyira a történeteket, amennyire mondta. Úgy érezte, Mr. Norrell szándékosan mellőzte a társaságát, és ezért meg akarta büntetni valahogy. A következő héten csak a legcsendesebb vacsorákra vitte magával a mágust, és bár vigyázott rá, hogy Mr. Norrell ne kerüljön az ő cipészével vagy a Westminster-apátság emlékműveit takarító hölgygel egy társaságba, azért gondoskodott róla, hogy a lehető legszürkébb, legjelentéktelenebb vagy legkevésbé divatos házakba kapjanak meghívást. Azt az érzést akarta kelteni a mágusban, hogy nemcsak a Pole-ok és a Wintertowne-ok, de jóformán az egész világ semmibe veszi. Így legalább majd észreveszi, ki az igazi barátja, és talán már nem zárkózik el annyira attól, hogy végre előadja a mágikus trükköket, amelyeket Drawlight már hónapok óta ígéretet az embereknek.

Ilyen reményeket és cselszövéseket őrizgetett a szívében Mr. Norrell legközelebb barátja, de csakhamar letört a lelkesedése, amikor észrevette, hogy a Sir Walter házában megélt kudarc annyira kétségbe ejtette a mágust, hogy fel sem tűnt neki a társaság megváltozása. Drawlightnak senki mást nem sikerült megbüntetnie, csak saját magát.

Miután a miniszter szinte elérhetetlenné vált a mágus számára, Mr. Norrell egyre biztosabb lett abban, hogy Sir Walter lenne számára a legideálisabb pártfogó. A jókedélyű, energikus, kellemes és könnyed modorú Sir

Walter Pole éppen az ellentéte volt Mr. Norrellnek. Ebből következik, érvelt a mágus, hogy Sir Walter mindent elér, ami neki *nem* sikerül. A kor befolyásos emberei sokat adtak Sir Walter szavára.

– Bárcsak Sir Walter meghallgatott volna – sóhajtott Mr. Norrell egyik este, amikor kettesben vacsoráztak Drawlighttal. – De nem találtam a megfelelő szavakat a meggyőzéséhez. Most már persze bánom, hogy önt és Mr. Lascellest nem vittem magammal. Világi emberekkel csak világi emberek érthetnek szót. Most már tudom. Talán elő kellett volna adnom valami mágikus mutatványt. Mondjuk nyúllá változtathattam volna a teáscsészéket vagy aranyhallá a teáskanalakat. Akkor legalább hitt volna nekem. De nem hiszem, hogy az idős asszony örült volna egy ilyen mutatványnak. Nem tudom. Önnek mi a véleménye?

De Drawlight akkor már azon gondolkodott, hogy ha valaha valaki belehal az unalomba, az egészen biztosan ő lesz az elkövetkező negyedórában. Már beszélni sem volt kedve, és a legtöbb, amit ki tudott préselni magából, egy hervadt mosoly volt.

7

Ilyen alkalom talán soha többé nem adódik

1807. október

– URAM, MOST bosszút állhat! – tört be a könyvtárba váratlanul Mr. Drawlight a Hanover téren.

– Bosszút? – kapta fel a fejét Mr. Norrell. – Hogy érti ezt?
– Hát úgy, hogy Sir Walter menyasszonya, Miss Wintertowne meghalt. Ma délután távozott az élők sorából. Két nap múlva lett volna az esküvőjük, de szegény leány nem bírta tovább. Évi ezer font! Képzelve el, mennyire kétségbeesett a miniszter. Egész más lenne a helyzet, ha az a leányzó legalább a hét végéig kibírja! A miniszternek égető szüksége van arra a pénzre, ezért most teljesen összeomlott. Nem lepődnek meg, ha holnap arról értesülünk, hogy felvágta az ereit.

Mr. Drawlight rátámaszkodott egy impozáns, kényelmes székre a kandalló mellett, aztán amikor lefelé nézett, egy régi barátot pillantott meg a tűz mellett.

– Ó, Lascelles, mi a fene... Ön bújt el az újság mögött?

Mr. Norrell közben töprengett, és Mr. Drawlightot nézte.

– Azt mondja, az ifjú hölgy meghalt? – kérdezte csodálkozva. – A fiatal lány, akit abban a szobában láttam? Alig tudom elhinni. Micsoda váratlan fordulat!

– Ó éppen ellenkezőleg, uram – felelte Drawlight. – Semmi nem volt ennél valószínűbb.

– De hát az esküvő! Az a rengeteg készülődés! Ezek szerint nem tudták, milyen súlyos az állapota.

– Biztosíthatom, uram, hogy tisztában voltak az állapotával. Mindenki tudta, milyen beteg. Képzelve, egy Drummond nevű fickó látta egyszer egy zártkörű karácsonyi fogadáson Leamington Spaban, és ötven fontban fogadott Lord Carlisle-lal, hogy egy hónapon belül halott lesz.

Mr. Lascelles bosszankodva csettintett a nyelvével, és letette az újságot.

– Nem, dehogyis! Az nem Miss Wintertowne-ra vonatkozott. Ön Miss Hookham-Nixre gondol, akit a fivére azzal fenyegetett, hogy lelövi, ha beszennyezi a család hírnevét. Márpedig ez mindenki szerint meg fog történni előbb vagy utóbb. De ezt a fogadást Worthing kötötte, és nem Lord Carlisle-lal, hanem Exmoor hercegével.

Drawlight egy darabig elmélázott azon, amit hallott.

– Azt hiszem, igaza van – mondta végül. – De nem számít, mert igenis *mindenki* tudta, hogy Miss Wintertowne beteg. Kivéve persze az öregasszonyt. Ő úgy gondolta, hogy a lánya maga a megtestesült tökéletesség, márpedig mi köze Tökéletesség kisasszonynak a betegséghez? Tökéletességet csak csodálni és imádni lehet, Tökéletességnek nincs egyéb dolga, mint előkelő házasságot kötni. De az öregasszony soha nem engedte, hogy Tökéletesség beteg legyen, azt sem bírta, ha valaki felhozta ezt a témát. A szegény lány örökké csak köhögött, ájultozott, és folyton a heverőn feküdt, de az anyjának egyszer sem jutott eszébe orvost hívni hozzá.

– Sir Walter biztosan jobban gondját viselte volna – mondta Lascelles, és egy határozott rázással kiegyenesítette az újságot, hogy tovább olvashasson. – A politikai nézeteivel lehet vitatkozni, de senki nem tagadhatja, hogy érzékeny ember. Kár, hogy az ifjú hölgy nem húzta ki csütörtökig.

– De Mr. Norrell! – fordult Drawlight a barátja felé. – Ön egészen sápadtnak és betegnek tűnik. Ki merem jelenteni, hogy önt valósággal sokkolta a fiatal és ártatlan teremtés halálának híre. Mély érzései most is becsületére válnak, mint mindig, és én is tökéletesen átérzem a fájdalmát,

hiszen egy ilyen üde és finom leány halála olyan, mintha valaki csizmával taposott volna szét egy zsenge kis virágot. Vérzik érte a szívem, és legszívesebben kitörölném a fejből a történeteket. De hát ön is tudja, mennyire beteg volt, és hamarosan így vagy úgy meg kellett halnia. Mindamellet az ön beszámolójából tudom, hogy *önhöz* nem volt túl kedves. Lehet, hogy nem illő most ilyet mondanom, de én vagyok a legszigorúbb bírója azoknak az ifjaknak, akik nem adják meg a kellő tiszteletet az olyan meglett tudós embereknek, mint ön. Utálok minden arcátlanságot, feleselést, meg hasonlót.

Csak hogy Mr. Norrell szinte egyáltalán nem hallotta a barátja kedves és vigasztaló szavait, és amikor végre megszólalt, elsősorban saját magának címezte a mondatait. Mélyet sóhajtott, és az orra alatt motyogott.

– Soha nem gondoltam volna, hogy itt ennyire megvetik a mágiát. – Szünetet tartott, majd gyorsan és mély hangon hozzátette: – Nagyon veszélyes dolog visszahozni valakit a halálból. Háromszáz éve nem kísérleteztek ilyesmivel. Nem szabad megkockáztatnom!

Mivel még sohasem hallottak ehhez fogható szokatlan kijelentést, Mr. Drawlight és Mr. Lascelles egyforma döbbenettel néztek barátjukra.

– Ez bizonyára így van, uram – szólalt meg Mr. Drawlight –, és senki sem mondja, hogy ilyesmit kellene tennie.

– Persze ismerem a lépéseit – folytatta Mr. Norrell, mintha Drawlight ki sem nyitotta volna a száját –, de ez a mágiának abba az ágába tartozik, aminek hátat fordítottam. Annyira sok benne a... Annyira sok a...

Egyszerűen megjósolhatatlan a kimenetele. A mágusnak szinte semmi beleszólása nem lehet a fejleményekbe. Nem, nem szabad megpróbálnom. Gondolnom sem szabad rá.

Egy darabig senki nem szólt semmit. Ám a mágus hiába fogadkozott, hogy nem gondol többet erre a veszélyes kísérletre, egyre csak fészkelődött a székében, rágta a körmét, és egyéb jeleket mutatott, amikből arra lehetett következtetni, hogy nagyon tipródik.

– Kedves Mr. Norrell – szólalt meg végül Mr. Drawlight lassan. – Azt hiszem, kezdem érteni, mire célzott az imént. El kell ismernem, ragyogó ötletnek tűnik. Egy nagy varázsmutatványon töri a fejét, ami végre igazolná, milyen roppant varázserő birtokosa. Képzelve csak el, uram! Ha sikerülne, akkor az ilyen Wintertowne- meg Pole-félék ott sorakoznának az ajtaja előtt, és alig várnák, hogy végre megismerkedhessenek a csodálatos Mr. Norrell-lel!

– Ha viszont nem sikerülne – vetette közbe Mr. Lascelles szárazon –, mindenki bezárná az ajtaját a hírhedt Mr. Norrell orra előtt Angliában.

– De hát miket beszél, Lascelles? – kiáltott fel Drawlight. – Szavamra mondom, nincs még egy olyan egyszerű dolog a világon, mint a kudarc kimagyarázása. Végül is mindenki folyamatosan ezt csinálja.

Mr. Lascelles nem értett egyet ezzel, és már éppen vitatkozni kezdtek volna, amikor barátjuk, Mr. Norrell egy elkínzott kiáltással szakította őket félbe.

– Ó istenem! Mit tegyek? Mit tegyek? Hónapokat töltöttem azzal, hogy elfogadtassam a hivatásomat az emberekkel,

és még mindig ott tartunk, hogy elítélnek. Mr. Lascelles, ön ismeri a világot. Áruja el nekem...

– Jaj, uram, nagyon sajnálom – vágott közbe Mr. Lascelles sietve. – Határozottan megfogadtam, hogy soha senkinek sem adok tanácsot.

Azzal visszatért az újságjához.

– Kedves Mr. Norrell – szólalt meg Drawlight (meg sem várva, hogy az ő véleményét is kérdezze valaki) –, ilyen alkalom talán soha többé nem adódik... (Ez nyomós érv volt, és a mágusnak is mélyen sóhajtania kellett)... és meg kell mondanom, hogy soha nem bocsátanám meg magamnak, ha hagynám, hogy elszalassza. Egy mozdulattal visszaadhatja nekünk azt az édes fiatal leányt, akinek halálhírért mindenki megkönnyezte. Visszaadhatja egy kiváló embernek a vagyonát, és önnek köszönhetően ismét a mágia lesz az egyik legnagyobb erő a birodalomban az eljövendő generációk számára. Miután bebizonyította a képességeinek értékét, hasznosságát és a többi, már senki sem tagadhatja meg a mágusoktól a tiszteletet és a dicséretet. Ugyanolyan becsületük lesz a mágusoknak, mint az admirálisoknak, de legalábbis sokkal nagyobb becsben tartják majd őket, mint a tábornokokat. A befolyásuk akkora lesz, mint a püspököké és a főkancellároké. Az sem lenne meglepő ha őfelsége új rangok és címek garmadáját hozná létre, és a jövőben lennének általános mágusok, kanonizált mágusok, fizetés nélküli mágusok, és sok egyéb fajta mágus. A csúcson pedig ön állna, Mr. Norrell, mint Főmágus. És mindezt egy mozdulattal, uram! Egyetlen mozdulattal!

Drawlight elégedett volt a beszédével. Lascellesnek, aki idegesen gyűrögette kezében az újságot, bőven lett volna ellenvetése, de miután kijelentette, hogy a fogadalma szerint soha nem ad tanácsot, kénytelen volt megtartani magának a véleményét.

– Talán nincs is a világon még egy területe a mágiának, ami ennyire veszélyes lenne – jelentette ki Mr. Norrell rémült suttogással. – Ugyanúgy veszélyes a mágusra, mint az alanyra.

– Nos, uram, nincs kétségem felőle, hogy az önre leselkedő veszélyeket senki nem tudja önnél jobban felmérni – érvelt Drawlight. – Az alany viszont, ahogy az imént nevezte, halott. Mi rosszabb történhetne vele ennél? Drawlight egy darabig várta a választ erre az érdekesítő kérdésre, de Mr. Norrell nem adta meg neki.

– Most csöngetek a hintóért – közölte Drawlight, és azon nyomban meg is tette. – Azonnal odahajtatok a Brunswick térre. Ne aggódjon, Mr. Norrell, minden okunk megvan reménykedni abban, hogy a javaslatunk az összes fél részéről kedvező fogadtatásra talál majd. Egy órán belül visszajövök.

Miután Drawlight elsietett, a mágus még legalább negyedóraig ült a helyén, és bámult maga elé, és bár Lascelles nem hitt a mágikus mutatóban, amire Mr. Norrell készült (így abban a veszélyben sem, ami a varázsló szerint a fejük fölött fog lebegni), mégis örült annak, hogy nem látja azt, amit Mr. Norrell lát.

Aztán a mágus váratlanul felállt a helyéről, kapkodva levett öt vagy hat könyvet, és felnyitotta őket. Valószínűleg azokat

a bekezdéseket kereste, amik halott ifjú hölgyek felélesztéséről szóltak. Az olvasás és a keresgélés még háromnegyed óráig lefoglalta, egészen addig, amíg figyelmesek nem lettek a szomszédos szobából jövő zajra. Mr. Drawlight hangja hamarabb ért a könyvtárba, mint ő maga.

– ...A létező legnagyobb szívesség a világon! Annyira lekötelezne minket... – Ahogy Mr. Drawlight betáncolt a könyvtár ajtaján, az egész arca merő egy széles mosoly volt. – Mindent elintéztem, uram! Sir Walter eleinte húzódozott egy kicsit, de aztán elintéztem. Megkért, hogy mondjam el önnek, mennyire hálás az odaadó figyelméért, ám aggódott, hogy talán nem vezet jóra az ilyen próbálkozás. Erre én azt feleltem: ha az nyugtalanítja, hogy utólag kiszivárog a dolog, és mindenki erről fog beszélni, nem kell félnie, mi nem akarjuk kellemetlen helyzetbe hozni. Biztosítottam róla: Mr. Norrell leghőbb vágya, hogy a szolgálatára legyen, Lascelles és én pedig abszolút diszkrét urak vagyunk. Ő azt válaszolta, hogy a pletyka már nem érdekelné, mert az emberek úgyszólván mindig kinevetik a minisztereket, csak lehet, hogy jobb lenne hagyni Miss Wintertowne-t békében nyugodni. Úgy érezte, a jelen állapotában több tiszteletet kell tanúsítanunk iránta. „Hogy mondhat ilyet, kedves Sir Walter?” – kérdeztem. – „Nem gondolhatja komolyan, hogy egy gazdag és gyönyörű ifjú hölgy örömmel hagyta itt ezt a világot az esküvője előtti estén! Főleg hogy ön lett volna a szerencsés vőlegény! Ó, Sir Walter! Lehet, hogy nem hisz Mr. Norrell

varázserejében, de kinek árt azzal, ha megpróbálja?” Az idős hölgy azonnal megértette, micsoda lehetőség van a kezünkben, és a saját érveit is felsorakoztatta az enyéme mellé. Elmesélte, hogy ismert egy mágust gyerekkorában, egy nagyon tehetséges embert, aki hű barátja volt a családjának, és aki évekkel meghosszabbította súlyosan beteg húga életét. Én mondom önnek, Mr. Norrell, szavakkal ki sem lehet fejezni, mennyire hálás önnek Mrs. Wintertowne a jóságáért, és könnyögött, hogy szóljak: azonnal jöjjön a házukba. Sir Walter is azt mondta, hogy nem látja értelmét a késlekedésnek. Ezért megmondtam Davey-nek, hogy várakozzon az ajtónál, és egy tapodtat se mozduljon. Ó, Mr. Norrell, ez a megbékélések éjszakája lesz! Tisztázhatják az összes félreértést, az összes rosszul kimondott szót, és a belőlük leszárt rossz következtetéseket. Olyan lesz, mint egy Shakespeare-színdarab!

Mr. Norrell felvette a télikabátját, és beszállt a hintóba. A meglepett arcból ítélve, amit a mágus akkor vágott, amikor az egyik oldalról Mr. Drawlight, a másiktól pedig Mr. Lascelles ült be mellé, arra kell következtetnem, hogy Mr. Norrell nélkülük akart a Brunswick térre menni.

Lascelles hátradőlt a hintóban, horkantva nevetgélt, és azt mondta, hogy még soha életében nem vett részt ilyen nevetséges dologban. Ahogy Mr. Norrell hintójában kényelmesen végigkocsikáztak London utcáin, úgy érezte magát, mint az ősi francia és itáliai mesék bolond szereplői, akik tejeskannában ülve hajóznak ki a kacsausztató közepére, hogy kihalásszák a hold

tükörképét a tő vizéről. A mágus ezt könnyen zokon vehette volna, ha nem köti le az izgatott tervezetés.

Amikor megérkeztek a Brunswick térre, egy kisebb tömeget találtak a bejárat előtti lépcsőn. Két férfi szaladt előre, hogy megragadja a lovak kantárját, és a lépcső fölött felakasztott olajlámpások még legalább egy tucat embert világítottak meg: Mrs. Wintertowne szolgálit. Izgatottan várták a mágus felbukkanását, mert ők is hallották, hogy fel akarja éleszteni ifjú úrnőjüket. Tudván, milyen kíváncsi az emberi természet, ki merem jelenteni, hogy volt közöttük olyan is, aki csak látni akarta a mágust a saját szemével. De sok sápadt arcú is akadt közöttük, akiken látszott, hogy gyászolnak, és ők – érzésem szerint – valami nemesebb indíttatásból mentek ki éjfélkor az utcára, ahol némán virrasztottak.

Egyikük megragadott egy gyertyát, és elvezette a vendégeket a házig, ami nagyon sötétnek és hidegnek tűnt. Már a lépcsőn jártak, amikor bentől meghallották Mrs. Wintertowne kiáltását.

– Robert! Robert! Mr. Norrell érkezett meg? Ó, hála istennek, uram! – Az asszony hirtelen elénk toppant a bejárati ajtóban. – Már azt hittem, nem is jön.

Mr. Norrell legnagyobb megrökönyödésére az özvegy a kezei közé vette a kezét, megszorongatta, és esedezett, hogy a legerősebb varázsigéit felhasználva hozza vissza Miss Wintertowne-t az élők sorába. A pénz nem számít. Bármilyen összeget megnevezhet. Csak mondja, hogy visszahozza az ő drágaságát, ígérje meg neki.

Mr. Norrell megköszönte a torkát, és valószínűleg arra

készült, hogy előadja valamelyik unalmas monológját a modern mágia filozófiai háttéréről, amikor Mr. Drawlight előresietett, megragadta az asszony kezét, és mindkettejüket megmentette.

– Nagyon kérem, asszonyom – szólalt meg Mr. Drawlight –, próbáljon megnyugodni! Amint látja, Mr. Norrell eljött, és így adhatunk egy esélyt az ő varázstudományának. Azt kéri, hogy ne említse többször a pénzt. Amit ma éjjel tesz, az egy őszinte baráti gesztus.

Ekkor Mr. Drawlight lábujjhegyre állt, és felemelte az arcát, hogy Mrs. Wintertowne mögött megkeresse Sir Walter Pole-t. A miniszter abban a pillanatban kelt fel a székéből, és egy kicsivel arrébb megállt, hogy szemügyre vegye a vendégeket. A gyertyafényben sápadtnak tűnt, karikás volt a szeme, és volt benne valami komorság, amit eddig még soha nem láttak. Az udvariasság azt követelte volna, hogy kijöjjön az ajtóhoz, és beszélgessen velük, de ő némán a háttérben maradt.

Senki sem értette, miért torpant meg Mr. Norrell a küszöbön, és miért nem engedi, hogy beljebb vezessék, de a mágus ragaszkodott hozzá, hogy mielőtt beljebb megy, beszélni akar a miniszterrel.

– Muszáj beszélnem Sir Walterrel! Csak néhány szót. A legvégsőig elmegyek önért, Sir Walter! – kiáltott be az ajtóból. – Mivel az ifjú hölgy még csak nem régen... öhm... hagyott itt minket, ígéretesnek tűnik a kísérlet. Igen, ki merem jelteni, hogy a helyzet rendkívül biztató. Most megyek, Sir Walter, és elvégzem a munkámat. Remélem, hogy nemsokára jó hírral térek vissza.

Bár Mrs. Wintertowne volt az, aki biztató szavakért könyörgött – mindhiába –, az izgatott Mr. Norrellt csak az érdekelte, hogy Sir Walterben tartsa a reményt, holott a miniszter nem kívánta ezt. Menedékhelyéről, a szalonból biccentett a jövevények felé, és amikor látta, hogy a mágus nem megy beljebb, rekedt hangon kikiáltott.

– Köszönöm, uram. Köszönöm!

Szája furcsán félrehúzódtott: feltehetőleg mosolyogni akart.

– Nagyon boldog lennék, Sir Walter – kiáltotta vissza Mr. Norrell –, ha feljöhetne velem, és végignézhetné amit csinálok, de ez a fajta mágia nagyon kényes természetű, ezért egyedül kell végeznem. Remélem, hogy egy másik alkalommal bemutathatom önnek a tudásomat.

Sir Walter alig láthatóan biccentett, majd elfordult.

Mrs. Wintertowne akkor éppen az inasával, Roberttel beszélgetett, ezért Mr. Drawlight kihasználta, hogy nem figyel, és gyorsan félrevonta a mágust. Feldúltan suttogott a fülébe.

– Ne, ne tegye ezt, uram! Ne küldje el őket! Én azt tanácsolom, hogy annyi embert gyűjtsön maga köré, amennyit csak rá tud beszélni. Biztosíthatom róla, hogy ez lesz a legjobb garancia arra, hogy holnap mindenki az ön éjjeli hőstettéről beszéljen. Nyugodtan alkalmazzon mindenféle egyéb látványos trükköt, hogy lenyűgözze a szolgákat, vegye elő a legérdekesebb igéit! Ó, én féleszű! Bárcsak hoztam volna egy kis kínai port, hogy a tűzbe szórhassuk! Gondolom, magánál nincs egy csipet sem.

Mr. Norrell nem válaszolt erre, hanem azt kérte a háziaktól, hogy haladéktalanul vezessék abba a szobába, ahol Miss

Wintertowne fekszik.

Noha Mr. Norrell többször is hangoztatta, hogy egyedül akar maradni, kedves barátainak, Mr. Drawlightnak és Mr. Lascellesnek nem volt szíve hagyni, hogy egymagában nézzen szembe pályafutásának eme nagy krízisével. Ezért Robert, az inas mindhármukat felvezette az első emeleti szobába.

8

A bogáncspihe hajú úr
1807. október

SENKI SEM volt a szobában.

Jobban mondva volt ott valaki. Miss Wintertowne feküdt az ágyon, de még egy filozófusnak is nehéz lett volna megállapítania, hogy ő a jelen állapotában számított-e valakinek vagy sem.

Fehér ruhába bújtatták, és ezürtláncot akasztottak a nyakába. Megfésülték, elrendezték gyönyörű hosszú haját, fülébe gyöngyökkel és gránátkövekkel díszített fülbevalót tettek. De kétlem, hogy Miss Wintertowne-t a történetek után érdekelte volna, milyen díszekbe öltöztetik. A szolgák gyertyákat gyújtottak, és alaposan befűtöttek a kandallóba, a szobát pedig rózsákkal ékesítették, amelyek hamarosan az egész helyiséget elárasztották édes illatukkal. Miss Wintertowne-nak mindez már nem számított; ugyanígy feküdt volna a város legbűzősebb padlásszobájában is.

– Azt mondja, szemrevaló lány volt? – kérdezte Mr. Lascelles.

– Miért, ön sohasem találkozott vele? – kérdezett vissza Drawlight. – Ó, mennyei szépségű teremtés volt. Éteri jelenség. Mint egy angyal.

– Tényleg? És most micsoda nyomorult látványt nyújt. Melegen ajánlom a környezetemben élő szép kisasszonyoknak, hogy soha ne haljanak meg. – Mr. Lascelles közelebb hajolt. – Lezárták a szemét.

– A szeme maga volt a tökéletesség – közölte Mr. Drawlight. – Tiszta sötétszürke szempár, hosszú sötét szempillával és sötét szemöldökkel. Kár hogy nem látta még életében; éppen az a fajta szépség volt, aki rabul ejtette volna önt. – Drawlight Mr. Norrellhez fordult. – Nos uram, készen áll a varázslatra?

Mr. Norrell helyet foglalt egy székből a kandalló mellett. Megérkezése óta úgy viselkedett, mint egy elszánt üzletember, de most egészen megváltozott, és lehajtott fejjel, mélyeket sóhajtva ült a széken. A szőnyegbe fúrta a tekintetét. Mr. Lascelles és Mr. Drawlight érdeklődve nézték – mindketten a saját vérmérsékletükre jellemző kíváncsisággal. Ez azt jelentette, hogy Mr. Drawlight izgett-mozgott és tágra nyitotta a szemét, Mr. Lascelles pedig hűvös kétkedéssel figyelte az eseményeket. Mr. Drawlight tiszteletteljesen hátrébb lépett az ágytól, hogy a mágus kényelmesen megközelíthesse az ifjú hölgy holttestét. Mr. Lascelles közben nekitámaszkodott a falnak, és karba fonta a kezét (ahogy a színházban is gyakran látni lehetett). Mr. Norrell megint sóhajtott.

– Mr. Drawlight, már elmagyaráztam önnek, hogy ez a fajta mágia teljes magányt követel. Meg kell kérnem, hogy várjon

az alsó szinten.

– De kérem, uram! – tiltakozott Mr. Drawlight. – Nem mondhatja komolyan, hogy a legközelebbi barátai, Lascelles és én az útjában állunk, amikor varázsol! Nálunk csendesebb lények nem is léteznek a világon. Két perc múlva már meg is feledkezik róla, hogy itt vagyunk. Szerintem a mi jelenlétünk abszolút mértékben szükséges a varázslathoz. Hiszen ki fogja elmesélni az embereknek az eredményeinket holnap reggel, ha nem Lascelles és én? Ki írja majd le nekik annak a pillanatnak a kimondhatatlan nagyszerűségét, amikor ön diadalmaskodik, és az ifjú hölgy felkel holtából? Vagy annak a pillanatnak az elviselhetetlen szenvedését, amikor kénytelen volt elismerni a kudarcát? Ön nem tudná olyan érzékletesen elmesélni ezeket a dolgokat, mint mi, drága uram. Ön is tudja, hogy nem képes rá.

– Lehet – felelte Mr. Norrell. – De akkor is lehetetlent kérnek tőlem. *Nem tudom* addig elkezdni a varázslatot, amíg ki nem mennek a szobából.

Szegény Drawlight! Nem kényszeríthette rá a mágust, hogy akarata ellenére kezdjen hozzá a varázslathoz, de olyan hosszú ideig várt, hogy végre lásson valamit a mágiából – és tessék, az utolsó pillanatban kiküldik a szobából! Úgy érezte, ezt már ki sem lehet bírni. Még Mr. Lascelles is csalódott volt egy kissé, mert abban reménykedett, hogy valami nagyon mulatságosat fog látni, és jót nevetet majd rajta.

Amikor végre egyedül maradt a szobában, Mr. Norrell felállt a székéből, és kinyitotta az egyik könyvet, amit magával

hozott. Kinyitotta egy összehajtott levéllel megjelölt résznel, aztán lerakta egy kis asztalra, hogy szükség esetén kéznél legyen. Aztán belekezdett a varázsigébe.

Szinte azonnal meglett az eredménye, mert hirtelen valami zöldet pillantott meg – ott, ahol azelőtt semmi zöld nem volt. Az erdők és mezők friss, édeskés illata áradt szét a szobában. Mr. Norrell elhallgatott.

Valaki állt a szoba közepén: egy magas, jóképű férfialak, sápadt, tökéletes bőrrel és roppant sűrű hajkoronával, ami olyan világos és fényes volt, mint a bogáncspihe. Fagyos kék szeme élesen felfelé ívelő, hosszú és sötét szemöldök alól ragyogott elő. Hétköznapi öltözéket viselt, leszámítva a kabátját, aminél élénkebb zöldet a mágus még sohasem látott. A kora nyári leveleknek volt ilyen színük.

– *O Lar!* – szólalt meg Mr. Norrell reszkető hangon. – *O Lar! Magnum opus est mihi tuo auxilio. Haec virgo mortua est et familia eius eam ad vitam redire vult.*^[13]

Mr. Norrell az ágyon fekvő testre mutatott.

Amikor a bogáncspihe hajú férfi meglátta Miss Wintertowne-t, hirtelen nagyon izgatott lett. Meglepett örömmel tárta szét a karját, és lelkesen hadarva latinul kezdett beszélni. A mágus, aki már hozzászokott a nyomtatott könyvekhez és az írott latinhoz, észrevette, hogy hallás után nem képes olyan gyorsan követni a kihalt nyelvet. Néha felismert egy-két szót, például azt hogy „*formosa*” és „*venusta*” – ezeket a női szépség leírására használták.

Mr. Norrell megvárta, amíg az ismeretlen úr zaklatottsága

csillapodik, aztán a kandallópárkány fölött lógó tükörre irányította a figyelmét. A tükörben megjelent Miss Wintertowne alakja, amint éppen egy keskeny sziklás ösvényen sétál egy hegyes, borongós táj kellős közepén.

– „*Ecce mortua inter terram et caelum!*” – kiáltotta a mágus. – „*Scitio igitur, O Lar, me ad hanc magnam operam te elegeris quia...*” [14]

– Igen, igen! – vágta rá a másik úr, és már nem latinul beszélt. – Azért döntöttél úgy, hogy *engem* hívsz elő, mert varázstudományom messze fölötte áll fajtám képességeinek. Mert már Thomas Godblessnek, Ralph Stokesey-nak, Martin Pale-nek és a Hollókirálynak is szolgálja, bizalmasa és barátja voltam. Mert bátor vagyok, tele lovagi erényekkel, nagylelkűséggel, és külsőm is oly ragyogó, mint a nap. Ezt tökéletesen értem. Botorság lett volna bárki mást megidézni. Mindketten tudjuk, hogy én ki vagyok. A kérdés csak az: *ki* a csuda vagy te?

– Én? – rökönödött meg Mr. Norrell. – Én vagyok a Kor Legnagyobb Mágusa!

A bogáncspihe hajú úr felvonta az egyik tökéletes szemöldökét, mintha meglepné, amit hall. Komótosan körbesétálta a mágust, és minden szögből szemügyre vette. Ami a legzavaróbb volt az egészben: még a parókát is levette Mr. Norrell fejéről, hogy alánézhessen. Mintha legalábbis Mr. Norrell egy fazék lett volna a tűzhelyen, aminek felemelik a fedelét, hogy megnézzék, mi lesz vacsorára.

– Én... én vagyok az, akinek feltett szándéka visszahozni a

mágiát Angliába! – dadogta Mr. Norrell, miközben elkapta a parókáját, és kissé csálén visszatette a fejére.

– Tényleg te lehetsz az, hiszen máskülönben én sem lehetnék itt – bólintott a férfialak. – Nem képzeled, hogy egy harmadrangú, útszéli mágusra pazarolnám az időmet! De *k i* vagy te? Ezt akarom tudni. Milyen varázslatokkal foglalkozol? Ki volt a mestered? Milyen mágikus világokban jártál? Milyen ellenségeket győztél le? Kik a szövetségeseid?

Mr. Norrell meghökkent a sok kérdéstől, és nem volt felkészülve arra, hogy válaszoljon rájuk. Habozott egy ideig, mert nem tudta eldönteni, melyik kérdést válassza, aztán leragadt az egyiknél, amire érzése szerint értelmes választ tudott adni.

– Nem volt mesterem. Saját magamat tanítottam.

– Hogyan?

– Könyvekből.

– Könyvekből?! (A kérdés a lehető legnagyobb megvetéssel hangzott el.)

– Igen, így van. Mostanában az ember nagyon sok mágiát találhat a könyvekben. Természetesen többnyire csupa sületlenséget. Nálam jobban senki sem tudja, mennyi badarság jelenik meg nyomtatásban. De az ember hasznos ismereteket is szerezhethet, és akármilyen meglepő: miután valaki szert tesz az alapvető tudásra, egyre többet...

Mr. Norrell kezdett belemelegedni a témába, de a bogáncspihe hajú úrnak általában nem volt türelme végighallgatni mások mondanivalóját, ezért közbevágott.

– Én vagyok az első a fajtámból, akivel találkozol?

– Ó igen!

Ez a válasz tetszett a bogáncspihe hajú úriembernek, ezért elmosolyodott.

– Akkor hát tegyük fel, hogy segíték visszahozni ezt az ifjú hölgyet az életbe. Mi lesz a jutalmam érte?

Mr. Norrell megköszöri a torkát.

– Miféle jutalomra...? – kérdezte volna rekedten, ám a másik úr félbeszakította.

– Ó! Ebben könnyen megegyezhetünk. Nem is lehet szerényebb kívánsága senkinek. Szerencsére tökéletesen hiányzik belőlem a mohóság és a hitvány törtetés. Ami azt illeti, te is rá fogsz jönni, hogy az ajánlatom sokkal inkább szolgálja a te javad, mint az enyémet. Meglátod, milyen önzetlen jellem vagyok. Csak annyit kívánok, hogy hadd legyek a segítőd az összes vállalkozásodban, hadd legyek a tanácsadód minden téren, és hadd irányítsam a további tanulmányaid. Ó, és meg kell ígéred, hogy tudatod a világgal: kimagasló eredményeid elsősorban nekem köszönheted.

Mr. Norrell olyan arcot vágott, mint aki elrontotta a gyomrát. Köhögött, és az orra alatt motyogott valamit az úr nagyvonalúságáról.

– Ha az a fajta mágus lennék, aki szívesen bízza a dolgait egy másik emberre, boldogan fogadnám az ajánlatát. De sajnós... Attól tartok... Röviden: nem áll szándékomban önt alkalmazni, sem mást az ön fajtájából. Soha többé.

Sokáig csend volt.

– Micsoda hálátlanság! – szólalt meg aztán a férfialak ridegen. – Vettem a fáradságot, és megjelentem előtted.

Ezzel nem keveset kockáztattam. A lehető legnagyobb jóindulattal hallgattam végig unalmas és sivár mondanád. Türelemmel viseltem, hogy nem ismered, ezért be sem tartod a mágia alapvető etikettjét. És mit kapok cserébe? Megvetéssel fogadod, amikor felajánlom a segítségemet. Tudd meg, hogy más varázslók kínszenvedéseket is vállaltak azért, hogy elnyerjék a támogatásomat. Talán azzal a másik mágussal többre jutnék. Talán ő jobban tudja, hogyan kell beszélni a hozzám hasonló magas rangú és nagyra becsült személlyel. – A bogáncspihe hajú úr körbenézett a szobában. – Őt nem látom sehol. Hol van?

– Kire céloz?

– Arra a másikra.

– Másik kire?

– Másik mágusra!

– Mágu... – Mr. Norrell megpróbálta kiejteni a szót, de elhalt az ajkai között. – Nem, nem! Nincs semmiféle másik mágus! Csak én vagyok. Biztos lehet benne, hogy én vagyok az egyetlen. Miből gondolja, hogy...

– *Már hogyan lenne* másik mágus? – förmedt rá a férfialak, mintha úgy gondolná, nevetséges letagadni egy ilyen magától értetődő dolgot. – Ő a te legeslegjobb barátod.

– Nekem nincsenek barátaim.

Mr. Norrell teljesen zavarba jött. Kire gondolhat a tündér? Childermassra? Lascellesre? *Drawlightra*?

– Vörös a haja és hosszú az orra. Azonkívül meglehetősen beképzelt, mint minden angol! – közölte a bogáncspihe

hajú úr.

Ez sem segített. A maga módján Childermass, Lascelles és Drawlight is beképzelt volt. Childermassnak és Lascellesnek is hosszú orra volt, de egyiküknek sem volt vörös a haja. Mr. Norrell egy szót sem értett az egészből, ezért nagyot sóhajtván visszatért az eredeti témához.

– Nem segít nekem? – kérdezte. – Nem éleszti fel az ifjú hölgyet?

– Ezt nem mondtam! – vágta rá a bogáncspihe hajú férfialak, és a hangja azt sugallta, hogy el sem tudja képzelni, hogy jutott *ilyesmi* a mágus eszébe. – Be kell vallanom, hogy az utóbbi évtizedekben kissé meguntam a családom és a szolgálaim társaságát. A nővéreimnek és az unokatestvéreimnek sok jó tulajdonságuk van, de korántsem hibátlanok. Sajnos azt kell mondanom, hogy bosszant a dicsekvésük, az önhittségük és a gőgösségük. Áruld el nekem – mutatott Miss Wintertowne-ra –, ebben a hölgyben megvolt minden elvárható jó tulajdonság és erény? Kecses volt? Szellemes? Vidám? Szeszélyes? Úgy táncolt, mint a napsugár? Úgy lovagolt, mint a szél? Úgy énekelt, mint egy angyal? Úgy hímzett, mint Pénélopé? Beszélt franciául, olaszul, németül, breton és walesi nyelven, meg sok egyéb nyelven is?

A mágus azt felelte, hogy szerinte igen. Úgy tudja, manapság ilyen dolgokat muszáj elsajátítaniuk az ifjú hölgyeknek.

– Ó, akkor nagyon elbűvölő társam lesz! – ujjongott a bogáncspihe hajú alak, és összeütötte a tenyerét.

Mr. Norrell idegesen megnyalta a száját.

- Egész pontosan mit akar ezzel?
- Add nekem a hölgy fél életét, és megkötöttük az egyezséget.
- A fél életét? – visszhangozta a mágus.
- A felét – ismételte a bogáncspihe hajú úr.
- De mit fognak szólni a barátai, ha megtudják, hogy egy alkun elígértem a fél életét?
- Ó, még csak sejteni sem fogják. Ezt a részét nyugodtan rám bízhatod. Nem beszélve arról, hogy most egyáltalán nincs élete. Egy fél élet is jobb mint a semmi.
- Egy fél élet tényleg sokkal többnek tűnt a semminél. Ha visszakapná a fél életét, Miss Wintertowne hozzámehetne Sir Walterhez, és megmenthetné az anyagi csődtől. Akkor Sir Walter megőrizhetné a hivatalát, és támogatná Mr. Norrell összes tervét, amivel visszaállítani szándékozik az angol mágiát. Csakhogy Mr. Norrell épp elég könyvet olvasott ahhoz, hogy tudja: valahányszor az angol mágusok alkut kötöttek ennek a másik fajnak a tagjaival, minden alkalommal átverték őket. Már azt is tudni vélte, hogyan akar túljárni az eszén a tündér.
- Milyen hosszú egy élet? – kérdezte.
- A bogáncspihe hajú úr széttárta a kezét, mintha őszinteségét nem is lehetne kétségbe vonni.
- Milyen hosszúnak szeretné?
- Mr. Norrell eltöprengett.
- Tegyük fel, hogy kilencvennégy éves koráig élne. A kilencvennégy év elég jól hangzik. Most tizenkilenc éves, ami azt jelenti, hogy még hetvenöt éve van hátra. Ha tud neki még hetvenöt évet adni, nem látom akadályát annak,

hogy öné legyen a fél élete.

– Akkor hát hetvenöt év – bólintott a bogáncspihe hajú úr –, aminek pontosan a fele az enyém.

Mr. Norrell idegesen figyelte a férfialakot.

– Van még valami tennivalónk? – kérdezte. – Alá kell írunk valamit?

– Nem, de magammal kell vinnem valamit, ami a kisasszonyé, hogy később igazolhassam az igényeimet.

– Vegye le az egyik gyűrűjét – javasolta Mr. Norrell. – Vagy szedje le a nyakláncát. Biztosan ki tudom magyarázni, hogy varázslat közben eltűnt egy gyűrű vagy egy nyaklánc.

– Nem – ellenkezett a tündér. – Nekem valami olyan kell, ami... Ó, már tudom is!

Drawlight és Lascelles abban a szobában ültek, ahol Mr. Norrell először találkozott Sir Walter Pole-lal. Egészen komor volt most a helyiség. A lángnyelvek szinte eltűntek a tűzrostély mögött, és a gyertyáknak sem volt sok hátra. A függönyöket nem húzták el, és a zsalukat sem nyitotta ki senki. Az ablakokon kopogó eső hangja még szomorúbbá tette a hangulatot.

– Éppen ideális éjszaka egy halott felkeltéséhez – jegyezte meg Mr. Lascelles. – Esőcseppek és faágak ostorozzák az ablaktáblákat, a szél a kéményben sóhajtozik. Egy színdarabhoz sem lehetne jobb díszletet kitalálni. Gyakran érzek késztetést arra, hogy színműveket írjak, és lehet, hogy a ma éjszaka eseményei fel is keltik bennem az ihletet. Egy tragikomédiát kellene írni, ami egy elszegényedett miniszterről szól. A miniszter elkeseredetten próbál pénzt

szerezni, és semmilyen eszköztől nem riad vissza. Még az érdekházasságtól és a mágiától sem. Szerintem a közönség nagyon lelkesen fogadná. Már találtam is egy címet hozzá: *Szegényke jobblétre szenderült.*

Lascelles szünetet tartott, hátha Drawlight nevetni fog a sziporkázásán, de Drawlightnak semmi kedve nem volt nevetni amióta a mágus megtagadta tőle, hogy bent maradjon és szemtanúja legyen a varázslatnak.

– Ön szerint hova tűntek a háziak? – kérdezte jobb híján.

– Nem tudom.

– Ha azt vesszük, mennyi mindent köszönhetnek önnek és nekem, jobb bánásmódot érdemelnénk! Egy félórája még alig győztek hálálkodni nekünk. Szégyen-nyalázat, hogy ilyen hamar megfélekeztek rólunk. Amióta megérkeztünk még egy szelet süteménnyel sem kínáltak meg minket. Most már vacsorázni is késő lenne, pedig ami engem illet, kopog a szemem az éhségtől! – Rövid időre elhallgatott. – Már a tűz is majdnem kialudt.

– Akkor tegyen rá még szemet – javasolta Lascelles.

– Hogyan? Azt akarja, hogy összepiszkoljam magam?

A gyertyák lassan egytől-egyig kialudtak, és apránként a tűz is elhamvadt, mígnem a velencei festményekből nem maradt más, mint egy sor nagy mélyfekete négyszög a kissé fakóbb fekete falakon. A két férfi hosszú ideig ücsörgött szótlánul.

– Hallotta az órát? Hajnali fél kettőt ütött! – kiáltott fel aztán Drawlight. – Milyen siralmas hang... Uhh... A regényekben mindig akkor történik valami szörnyűség, amikor a templomharangja megkondul vagy az óra megszólal egy

sötét házban!

– Én nem emlékszem olyan esetre, amikor éppen hajnali fél kettőkor történt volna valami szörnyűség – közölte Lascelles.

Abban a pillanatban léptek hangját hallották a lépcső felől, majd a folyosóról. A szalon ajtaja kitérült, és ott állt valaki gyertyával a kezében. Drawlight a piszkavas felé nyújtotta a kezét. De csak Mr. Norrell volt az.

– Nyugodjon meg, Mr. Drawlight. Semmitől sem kell félnie. Amikor a mágus feljebb emelte a gyertyatartót, Mr. Drawlight látta, hogy az arca igenis félelmet sugároz. Sápadt volt, és tágra nyílt szeméből még nem tűntek el a rémület maradványai.

– Hol van Sir Walter? – kérdezte. – Hol vannak a többiek? Miss Wintertowne az anyját szeretné látni.

Mr. Norrellnek még kétszer meg kellett ismételnie az utolsó mondatot, hogy a másik két úr végre felfogja, amit beszél.

Lascelles kettőt vagy hármat pislogott, és a szája is kinyílt a döbbenettől, de aztán összeszedte magát, becsukta a száját, és fölényes arckifejezést erőltetett magára. Az éjszaka hátralévő részében nem is változtatott ezen, mintha legalábbis rendszeresen járna olyan házakba, ahol halott ifjú hölgyeket támasztanak fel, és ezt a konkrét esetet meglehetősen unalmasnak találná. Drawlightnak ellenben bőven lett volna mondanivalója, és meg is eredt a nyelve, de sajnos abban a pillanatban senkinek nem volt felesleges figyelme, amit rá pazarolhatott volna.

Drawlightot és Lascellest elküldték, hogy keressék meg Sir WALTERT. A miniszter aztán előkerítette Mrs. Wintertowne-t,

aki rettegve és reszketve követte Mr. Norrellt a lánya szobájába. Közben a Miss Wintertowne feltámasztásáról szóló hírek eljutottak a ház többi részébe is, és amikor a szolgák meghallották, nagyon boldogok lettek. Mélységes hálát éreztek Mr. Norrell, Mr. Drawlight és Mr. Lascelles iránt. Egy inas és két férfi szolga megkereste Mr. Drawlightot és Mr. Lascellest, és felajánlották nekik, hogy ha bármilyen kívánságuk van, amit egy inas vagy egy szolga teljesíteni tud, csal szólnak nekik.

Mr. Drawlight suttogva megjegyezte Mr. Lascellesnek: azelőtt soha nem gondolta volna, hogy egy jótétemény után ennyire bizalmas hangon fogják megszólítani az alacsonyabb rendű emberek, és mivel roppant kellemetlennek találta, többé nem is akar ilyen helyzetbe kerülni. Szerencsére az alacsonyrendű emberek annyira magukon kívül voltak az örömtől, hogy észre sem vették, mennyire megsértették Mr. Drawlightot.

Később mindenki értesült róla, hogy Miss Wintertowne felkelt az ágyból, és Mr. Norrell karjára támaszkodva átment a saját szalonjába, ahol leültették a kandalló mellé. Már egy csésze teát is rendelt magának.

Mr. Drawlightot és Mr. Lascellest felhívták a takaros kis emeleti szalonba, ahol Miss Wintertowne-nal, az özvegy édesanyával, Sir Walterrel, Mr. Norrellel és néhány szolgálóval találkoztak.

A kinézetükből a kívülálló arra következtethetett volna, hogy Mrs. Wintertowne és Sir Walter járták meg a hátborzongató természetfeletti világokat. Mindkettőjüknek szürke és nyüzött volt az arca. Mrs. Wintertowne egyfolytában sírt, Sir

Walter meg újra és újra sápadt homlokára tette a kezét, mintha rémségeket látott volna.

Velük ellentétben Miss Wintertowne higgadt volt és összeszedett, mintha egy csendes, eseménytelen estét töltött volna el a saját otthonában. A székben ülve ugyanazt az elegáns ruhát viselte, amiben Drawlight és Lascelles legutoljára látta. Felállt, és Drawlightra mosolygott.

– Azt hiszem, uram, mi nem találkoztunk korábban, de elmondták nekem, mennyi mindent tett értem. Attól félek, ez egy olyan adósság, amit soha nem lehet törleszteni. Az, hogy egyáltalán itt vagyok, nagymértékben az ön fáradozásának és kitartásának köszönhető. Nagyon hálás vagyok önnek, uram. Szívből köszönöm, amit tett.

Azzal mindkét kezét felé nyújtotta, Mr. Drawlight pedig megszorította.

– Ó, kisasszony! – kiáltott fel hajlongva és mosolyogva. – Biztosíthatom felőle, hogy ez számomra hatalmas megtiszt...

Ekkor viszont hirtelen elhallgatott, és egy darabig nem szólalt meg.

– Kisasszony... – nyögte aztán.

Röviden és zavartan felnevetett (ami már önmagában is furcsa volt, lévén, hogy Drawlightot nem lehetett egykönnyen zavarba hozni). Nem engedte el az ifjú hölgy kezét, de úgy nézett körbe a szobában, mintha bajban lenne, és valakitől segítséget várna. Aztán felemelte Miss Wintertowne egyik kezét, és megmutatta neki. Az ifjú hölgy egyáltalán nem lepődött meg a látványon, sőt még jobban felemelte a kézfejét, hogy az anyja is láthassa.

9

Lady Pole

1807. október

EGYSZER EGY hölgy (aki ilyen téren sokkal tájékozottabb volt nálam) azt mondta, hogy a világ általában élénken érdeklődik azok iránt a fiatalok iránt, akik meghalnak vagy megházasodnak. Így hát nem nehéz elképzelni, milyen sokan érdeklődtek Miss Wintertowne iránt. Előnyösebb helyzetben már nem is lehetett volna: kedden meghalt, szerdán a korai órákban feltámasztották, csütörtökön pedig megházasodott – habár egyesek szerint ez túl sok izgalom volt egy hétre.

Ezek után mindenki őt akarta látni. A legtöbb ember csak annyit tudott róla, hogy elvesztette az egyik ujját, miközben erről a világról átszállt a másikra, aztán vissza. Még a gondolat is gyötrelmes volt: vajon történt vele valami más is? Senki sem tudta biztosan.

Szerda reggel (vagyis a boldog visszatérést követő reggelen) a csodálatos kaland résztvevői mintha összeesküdtek volna az emberek kíváncsisága ellen; úgy tűnt, szándékosan fosztják meg a várost a hírektől. Akik a délelőtt folyamán ellátogattak a Brunswick térre, csak annyit tudtak meg, hogy Miss Wintertowne és az édesanyja pihen, és ugyanez volt a helyzet a Hanover téri házban is. Mr. Norrell teljesen kimerült, és senkivel sem kívánt találkozni. Ami Sir Walter Pole-t illeti, senki sem tudta

biztosan, hol tartózkodik (csak gyanították, hogy Mrs. Wintertowne házában van a Brunswick téren). Ha nincs Mr. Drawlight és Mr. Lascelles (a két jótét lélek), a város bele is hal az információéhségbe. A két úriember viszont szorgalmasan járta London utcáit, és megszámlálhatatlan sok szalonban, nappaliban, étkezőben és kártyaszalonban tettek látogatást. Lehetetlen megmondani, hány helyre hívták Drawlightot vacsorára – és szerencse, hogy sohasem volt nagy ínyenc, mert szerdán maradandó károsodást okozhatott volna az emésztésének. Legalább ötvenszer elmesélte, hogyan sírt együtt Mrs. Wintertowne-nal, miután a lánya visszatért a halálból, hogyan szorította meg Sir Walter Pole kezét, mennyit hálálkodott neki a miniszter, mert nem győzte megköszönni neki amit értük tett, és végül azt is minden házban előadta, hogy Mrs. Wintertowne mennyire ragaszkodott ahhoz, hogy őt és Mr. Lascellest a saját hintójában vigyék haza.

Sir Walter Pole hét óra körül hagyta el Mrs. Wintertowne házát, és hazament, hogy aludjon néhány órát, de dél körül visszatért a Brunswick térre, ahogy a város lakói számítottak rá. (Látcsővel figyelnek ám minket a szomszédaink!) Addigra már Mrs. Wintertowne is tudta, hogy a lánya híresség lett, és egyik napról a másikra valóságos nemzeti kiválósággá nőtte ki magát. Rengeteg névjegyet találtak az ajtónál, és minden órában százával érkeztek a gratuláló levelek és üzenetek Miss Wintertowne-nak. Olyan feladó is akadt bőven, akinek a nevét Mrs. Wintertowne még soha életében nem hallotta. „Engedje meg nekem, Asszonyom” – írta az egyikük –, „hogy

könyörögve kérjem: igyekezzen megszabadulni a nyomasztó, gyászos lepeltől, amely Kegyed házára borult a minap.” Mrs. Wintertowne nem örült annak, hogy vadidegenek érzik magukat felhatalmazva különböző levelek írására, és saját szájizük szerint értelmezik a lánya halálát és feltámadását, ráadásul hosszú sorokban támadják Miss Wintertowne-t a kíváncsiságukkal. A maga jólnevelt módján meg is fogalmazta a véleményét ezekről a közönséges és neveletlen alakokról, és amikor Sir Walter megérkezett a Brunswick térre, ő is kénytelen volt végighallgatni az asszony méltatlankodását.

– Én azt tanácsolom, asszonyom, hogy ne törődjön velük – mondta a miniszter. – Mi politikusok jól tudjuk, hogy az ilyen arcátlansággal szemben a legjobb védekezés a méltóságteljes hallgatás.

– Ó, Sir Walter! – kiáltott fel leendő anyósa. – Örömmel tölti el a szívemet, hogy ilyen sok mindenben egyezik a véleményünk. Méltóság és hallgatás. Pontosan. Azt hiszem, soha nem lehetünk eléggé óvatosak szegény drága Emma szenvedéseivel kapcsolatban. Ami engem illet, megfogadom, hogy a holnapi naptól kezdve egy szót sem beszélek többé a történekről.

– Szerintem ez azért túlzás lenne. Tudja, asszonyom, nem szabad megfeledkeznünk Mr. Norrellről. A mágus a szemünkben mindig maga lesz az élő emlékezet. Attól tartok, gyakran kell majd vendégül látnunk, és azok után amit tett, semmiféle ellenszolgáltatás nem lehet elég részünkről. – Elhallgatott, majd rút arcát elfintorítva folytatta.

– Szerencsére Mr. Norrell már kigondolta, hogy *én* hogyan

lehetek leginkább a szolgálatára.

A miniszter arra a beszélgetésre célzott, amit hajnali négykor folytatott Mr. Norrell-lel. A mágus félrevonta Sir Waltert a lépcsőfordulóban, és hosszas előadást tartott neki arról, hogyan tervezi a franciák legyőzését a mágia segítségével.

Mrs. Wintertowne azt felelte, hogy természetesen semmi kifogása nincs az ellen, hogy Mr. Norrellt megkülönböztetett tisztelettel és figyelemmel kezeljék, és nem is fogja titkolni, mennyire nagyra becsüli. Hatalmas varázstudományától eltekintve – amit nem szükséges emlegetni, ha látogatóba jön – egészen normális úriembernek tűnik.

– Így van – helyeselt Sir Walter. – De a legfontosabb feladatunk most arról gondoskodni, hogy Miss Wintertowne ne vállaljon többet, mint amennyit bír. Pontosan erről akartam magával beszélni. Nem tudom, mi a véleménye, asszonyom, de szerintem nem ártana egy-két héttel elhalasztani az esküvőt.

Az özvegy nem bólinthatott rá erre a javaslatra, hiszen már túl voltak az előkészületeken, és az esküvői vacsora is csak arra várt, hogy feltálatásra kerüljön. Elkészült az összes leves, kocsonya, főtt hús, pácolt kecsége és a többi – hagynák kárba veszni mindet csak azért, hogy egy-két hét múlva az összes fogást újra el kelljen készíteni? Sir Walter nem sokat értett a háztartással összefüggő gazdasági kérdésekhez, ezért inkább azt tanácsolta, kérdezzék meg Miss Wintertowne-t: elég erősnek érzi-e már magát a ceremóniához.

Fel is keltek a székükből a jejes szalonban (ahol addig

beszélgettek), és felmentek Miss Wintertowne nappalijába az emeletre, hogy feltegyék neki a kérdést.

– Ó, még soha életemben nem éreztem magam jobban! – virult ki az ifjú hölgy arca. – Jól vagyok, és erősnek érzem magam. Ma délelőtt már ki is mentem a házból. Nem szoktam sétálni. Régebben mindig gyengének éreztem magam hozzá, de ma délelőtt már úgy éreztem magam itthon, mint egy börtönben. Friss levegőre vágytam.

Sir Walteren látszott, hogy aggódik.

– Bölcs dolog volt ez? – Mrs. Wintertowne-hoz fordult. – Helyesen döntött?

Az özvegy már nyitotta a száját, hogy tiltakozzon, de a lánya hangosan felnevetett, és megelőzte.

– Ó, biztosíthatom róla, hogy a mama semmit sem tudott az egészsről! Akkor sétáltam, amikor ő a szobájában aludt. De Barnard is velem jött. Húszszor körbesétáltuk a Brunswick teret. Húszszor! Hát nem mulatságos? Ki hallott már ilyet? De annyira ellenállhatatlanul vágytam a sétára. Sőt szerettem volna futni, és ha a londoni utcákon lehetne futni, meg is tettem volna... – Megint nevetett. – Én még tovább mentem volna, de Barnard nem engedett. Egyfolytában a kezét tördelte és aggodalmaskodott, hogy hirtelen elájulok az utca kellős közepén. Nem engedte, hogy olyan messzire menjünk, ahonnan már nem látni a házat.

Az özvegy és a miniszter döbbenten nézték a lányt. A többi furcsaságtól eltekintve az volt a legszokatlanabb, hogy Sir Walter még sohasem hallotta a menyasszonyát ilyen hosszasan beszélni. A lány egyenesen ült a székében, a szeme ragyogott, és az arca úgy kivirult, mint egy hamvas

rózsa. Az egészség és a szépség mintaképe volt. Meglepően gyorsan beszélt, vidám volt és túlradóan élénk. Mintha Mr. Norrell nemcsak az életét adta volna vissza, hanem a korábbihoz képest kétszer vagy háromszor annyi életet lehelt volna belé.

Nem tudták abbahagyni a csodálkozást.

– Persze ha elég erősnek érzi magát a testmozgáshoz, senki sem tartja vissza kegyedet – mondta Sir Walter. – A rendszeres testmozgás megerősíti és segít megőrizni az egészségét. Mégis azt mondom, hogy egyelőre nem kellene csak úgy szó nélkül kimennie a házból. Barnard egyedül nem tudja megvédeni. Holnaptól, ha megengedi, magam szeretném kivívni ezt a megtiszteltetést.

– De magának rengeteg dolga van, Sir Walter – emlékeztette a menyasszonya. – A kormányban folyton akad munkája.

– Igen, de...

– Ó tudom, hogy magát állandóan lefoglalják a hivatalos ügyek. Ennek tudatában mondtam igent.

A fiatal lány annyira derűsen fogadta a tényt, miszerint jövődöbelije valószínűleg elhanyagolja majd, hogy a miniszter szája önkéntelenül is tiltakozásra nyílt. Aztán rájött, hogy a lány igazat beszél, és nem lenne értelme ellenkezni. Már akkor lenyűgözte Miss Wintertowne szépsége és a kecsessége, amikor először megpillantotta Lady Winsell bathi házában. Aztán hamar rájött, hogy nemcsak szívesen venné nőül, hanem szívesen meg is ismerné közelebbről. Néha már meg is feledkezett a pénzről, ami a friggyel az ölébe pottyanna, és csak arra

figyelt, milyen ideális feleség válna Miss Wintertowne-ból. Remélte, hogy már egy órányi beszélgetés után is kialakulhat közöttük az a tökéletes meghittség és bizalom, ami elengedhetetlenül fontos a házastársi kapcsolatban. Alig várta, hogy négy szemközt beszélgethessenek – biztosan kiderülne, hogy kölcsönösen rokonszenveznek egymással, és az ízlésük is hasonló. Az ifjú hölgy több elejtett mondatából is erre következtetett. Lévéen hogy ő maga meglett, tájékozott negyvenkét éves férfi volt, könnyedén hozzászólt bármilyen témához, és minden felmerülő dologról elő tudta adni a jól kialakult véleményét. A bájos tizenkilenc éves fiatal lánnyal akármilyen témáról szívesen elcsevegett volna. Tudta, hogy a kisasszonyt le fogja bilincselni az intelligenciája. De eddig még nem sikerült tisztázniuk, hogyan egyeztetik össze a férfi elfoglaltságát a fiatalasszony betegségével, és Sir Waltert felkészületlenül érte, hogy az ifjú hölgy ugyanolyannak képzei az életüket az esküvő után, mint előtte. Úgy tűnt, Miss Wintertowne egy cseppet sem bánja férje elfoglaltságát. Sőt újdonsült virgoncságával jót mulatott azon, hogy a miniszter valaha is máshogy képzelte a kettejük együttélését.

Sir Walter sajnos már amúgy is lekéste a megbeszélést a külügyminiszterrel, ezért megfogta Miss Wintertowne kezét (az egyben maradt jobb kezét), és lovagias csókot nyomott rá. Elmondta neki, mennyire várja már a holnapot, amikor menyasszonya a világ legboldogabb emberévé teszi őt. Kezébe vette a kalapját, hozzáfűzött egy-két mondatot ahhoz, amit Mrs. Wintertowne mondott az esküvőről, aztán

részéről lezárta a témát azzal, hogy elhagyta a házat – amilyen hamar csak tudta.

Másnap délelőtt végül sor került az esküvőre a Szent György templomban a Hanover téren. Őfelsége összes minisztere jelen volt, azonkívül két vagy három királyi herceg, féltucat admirális, egy püspök és számtalan tábornok. De sajnós be kell ismernünk, hogy akármilyen fontosak voltak ezek a személyek a nemzeti béke és jólét szempontjából, azon a napon amikor Miss Wintertowne hozzáment Sir Walter Pole-hoz, senki sem méltatta őket figyelemre. Mindenki egy emberre mutatott, miközben a szomszédja fülébe suttogott, és minden tekintet egy emberre szegeződött: a mágusra, Mr. Norrellre.

10

Egy mágus alkalmazásának nehézségei

1807. október

SIR WALTER CSAK fokozatosan akarta bevezetni a mágia témakörét a parlamentbe, mert azt szerette volna, ha a többi miniszter lassan szokik hozzá a gondolathoz: Mr. Norrellt be kellene vetniük a háborúban. Attól félt, hogy a parlament tagjai a mágus ellen fognak beszélni. Mr. Canning biztosan szarkasztikus megjegyzésekkel fogadja, Lord Castlereagh nem akar majd együttműködni, Chatham grófja pedig egyszerűen ki fogja nevetni.

De ezek a félelmek alaptalanok voltak. Hamarosan kiderült, hogy a miniszterek éppen olyan élénk érdeklődéssel

fogadják az új helyzetet, mint bárki más Londonban. A kabinet következő ülésén a Burlington House-ban(7) kinyilvánították, hogy szívesen alkalmazzák Anglia egyetlen mágusát. Csak azt nem tudták eldönteni, hogy mihez kezdjenek vele. Több mint kétszáz év telt el azóta, hogy az angol kormány legutoljára igénybe vette egy mágus segítségét, és már elszoktak az ilyesmitől.

– Én azért aggódom leginkább – kezdte Lord Castlereagh –, hogy utánpótlást találjunk a hadsereg számára. Szinte lehetetlen feladat, mivel a brit tudvalevőleg nem harcos fajta. De remélem, hogy Lincolnshire-ben megtaláljuk a megoldást. Úgy hallottam, hogy arrafelé különlegesen jóféle disznók vannak, és az ottani lakosok feltűnően izmosak és erősek attól a hústól. Én akkor lennék elégedett ha valami varázslat folytán három- vagy négyezer lincolnshire-i fiatalember hirtelen égető vágyat érezne arra, hogy katona legyen és a franciák ellen harcoljon. – Sóvárogva nézett Sir Walterre. – Mit gondol, a barátja ismer ilyen varázsigét, Sir Walter?

Sir Walter azt felelte, hogy nem tudja, de meg fogja kérdezni Mr. Norrellt.

Később a nap folyamán Sir Walter csakugyan felkereste a mágust, és feltette neki a kérdést. Mr. Norrell nagyon örült. Úgy tudta, ilyet még soha nem kértek egyetlen mágustól sem, ezért azt üzenté Sir Walterrel Lord Castlereagh-nak, hogy ő a legeredetibb elme, akivel eddig találkozott. Aztán elgondolkodott azon, hogy egyáltalán lehetséges-e ilyen varázslat.

– Szerintem gond lehet abból, hogy csak Lincolnshire-re

korlátozzuk az ígét, és azon belül is a fiatalemberekre. Fennáll a veszélye annak, hogy ha sikerrel járunk – márpedig ebben nincs okunk kételkedni –, Lincolnshire és a szomszédos megyék esetleg teljesen elnéptelenednek. Sir Walter visszament Lord Castlereagh-hoz, és elmondta neki, miért adott a mágus elutasító választ.

A következő ötlet, amit a kormánytagok felvetettek, sokkal kevésbé tetszett Mr. Norrellnek. Lady Pole feltámasztása mindenkit ámulatba ejtett Londonban, és a miniszterek sem tudták kivonni magukat az általános elragadtatásból. Az egészet Lord Castlereagh kezdte, amikor megkérdezte a képviselőtársaitól, hogy kitől félt a legjobban Bonaparte Napóleon. Ki volt az, aki mindig előre tudta, mire készül az aljas francia császár? Ki aratott olyan megsemmisítő győzelmet a gallok felett, hogy azóta sem merik kidugni azt a francia orrukat a kikötőikből? Ki volt az, aki egymagában egyesített minden angol erényt? Ki más, kérdezte Lord Castlereagh, mint Lord Nelson? Egyértelmű, hogy az első és legfontosabb feladat visszahozni Lord Nelsont a halálból. Lord Castlereagh elnézést kért Sir WALTERTŐL – talán félreértett valamit –, de nem tudta felfogni, miért kell tovább húzni az időt.

Mr. Canning viszont közbevágott, mert amúgy is energikus és kötekedő úr volt. Elismerte, hogy Lord Nelson halála rettentő nagy tragédia, hiszen valóságos nemzeti hős volt, és minden igaz, amit Lord Castlereagh mondott róla. De le kell szögeznie – anélkül, hogy meg akarná sérteni a legdicsőségesebb brit intézményt, a nemzeti flottát –, hogy Nelson csak egy tengerész volt, míg a néhai Mr. Pittnek

nem akadt párja[15]. Ha már visszahoznak valakit a halálból, nem választhatnak mást, csak Pittet.

Lord Chatham (a néhai Mr. Pitt fivére) természetesen támogatta az ötletet, de nem értette, miért kell választaniuk. Miért nem támasztják fel Pittet és Nelsont is? Legfeljebb majd kétszer fizetnek a mágusnak, de ez ellen senkinek sem lehet ellenvetése.

Aztán más miniszterek is előhozakodtak egyéb halott úriemberekkel, és végül annyi név került fel a feltámasztandók listájára, hogy minden második kripta kiürülhetett volna Angliában. A lista nemsokára túrhetetlenül hosszú lett, és a miniszterek szokás szerint vitatkozni kezdtek.

– Ez így nincs rendjén – közölte Sir Walter. – Kiindulópontként meg kell állapotodnunk valamiben. Ha jól sejtem, mindnyájunkat Mr. Pitt barátsága segített elindulni a politikusi pályán. Nagy hibát követnénk el, ha egy másik embert részesítenénk előnyben.

Egy hírvivőt küldtek Mr. Norrell házába a Hanover térre, és a Burlington House-ba hívták a mágust. Mr. Norrellt bevezették a csodálatos falfestményekkel ékesített terembe, ahol a miniszterek ültek. Sir Walter elmondta neki, hogy egy újabb feltámasztáson gondolkodnak.

Mr. Norrell elsápadt, és valami olyasmit motyogott, hogy az előző feltámasztást is csak a Sir Walter iránti tiszteletből vállalta, mert máskülönben nem kísérletezett volna ilyesfajta mágiával. Másodszor nem szeretné megkísérelni. A miniszterek nem tudják, hogy mit kérnek tőle.

De amikor Mr. Norrell értesült róla, hogy *kit* akarnak

feléleszteni, szemmel láthatóan megkönnyebbült, és a *test* állapotáról mondott valamit.

Akkor már a minisztereknek is eszükbe jutott, hogy Mr. Pitt már több mint két éve halott. Tisztelték a megboldogult miniszterelnököt annyira, hogy ne akarják jelen állapotában látni. Lord Chatham (Mr. Pitt fivére) szomorúan hozzátette, hogy szegény William mostanra már nagyon összezilálódhatott.

Nem is hozták fel többé a témát.

Egy héttel később Lord Castlereagh azt javasolta, hogy küldjék Mr. Norrellt Hollandiába vagy Portugáliába – azokba az országokba, ahonnan a miniszterek támogatást szerettek volna kapni a franciák ellen. Ott kipróbálhatja a varázsmutatványait a tábornokok és az admirálisok felügyelete mellett. Ezért el is küldtek két katonát a Hanover térre, hogy látogassák meg Mr. Norrellt. Az egyikük, Paycocke admirális, egy öreg, vörös képű tengerész volt, a másik az ifjú Harcourt-Bruce kapitány, aki a 20. könnyűfegyverzetű dragonyos hadosztályt vezényelte.

Harcourt-Bruce kapitány nemcsak szenvedélyes, jóképű és bátor katona volt, hanem romantikus fiatalember is. Egészen lázba hozta a gondolat, hogy a mágia újra méltó helyére kerül Angliában. Szívesen olvasta az izgalmasabb történelmi írásokat, és folyton ősi csaták kavargtak a fejében, ahol az ellenség létszáma messze meghaladta az angolokét, ezért az angol katonák már csak a gyors halálban reménykedhettek. Ilyenkor hirtelen valami különös földöntúli zene hangzott fel, és az egyik hegy tetején

megjelent a Hollókirály hosszú fekete palástjában, amelyen vadul borzolta a szél a hollótollakat. Nagy fekete lován levágtatott a hegyről, nyomában száz ember-lovaggal és száz tündér-lovaggal, hogy a mágiájával végső csapást mérjen a franciákra.

Így képzelte el Harcourt-Bruce kapitány a mágusokat. *Ilyen* jeleneteket akart látni most is a kontinens összes harcmezején. Ehhez képest amikor leült Mr. Norrell szalonjában a Hanover téren, végig kellett néznie, ahogy az öregúr durcásan panaszkodik az inasának a teájában lévő túl tejszínes tejszínről, aztán meg a túl vizes tejszínről. Nos, a kedves Olvasó bizonyára nem lepődik meg, ha kijelentem: a kapitány keserűen csalódott. Sőt annyira megviselte a csalódás, hogy még Paycocke admirális, ez a nyers modorú öregember is megsajnálta, és csak nagyon visszafogottan mert rajta nevetni és csúfolódni.

Paycocke admirális és Harcourt-Bruce kapitány visszamentek a miniszterekhez, és bejelentették, hogy sehova sem küldhetik Mr. Norrellt; ezt a bünt az admirálisok és a tábornokok soha nem bocsátanak meg a kormánynak. Azon az őszön néhány hétig úgy tűnt, hogy a miniszterek soha nem fognak megfelelő megbízatást találni a mágusnak.

11

Brest

1807. november

NOVEMBER ELSŐ hetében egy francia hajóraj készült

elhagyni a Bretagne nyugati partján fekvő város, Brest kikötőjét. A franciák azért indultak el, hogy a Biscay-öböl mentén őrzéjatozzanak, és foglyul ejtsék a brit hajókat, vagy ha ez lehetetlen, legalább megakadályozzák a briteket a szándékuk megvalósításában – akarjanak bármit is.

A szél egyenletesen a part felől fúj. A francia tengerészek gyorsan és hatékonyan készítették fel a hajókat, és már majdnem készen álltak, amikor váratlanul nagyhasú fekete felhők jelentek meg az égen, és eleredt az eső.

Természetes, hogy egy olyan fontos kikötővárosban mint Brest, többen is foglalkoznak a szél és az időjárás tanulmányozásával. A hajók éppen vitorlát bontottak, amikor hirtelen egy csoport ember rohant le a partra, és izgatottan arra figyelmeztették a tengerészeket, hogy ez valami egészen furcsa eső. Azt mondták, hogy a felhők északról érkeznek, miközben a szél keletről fúj. Ilyen a valóságban nem történhet meg, mégis megtörtént – a szemük láttára. A kapitányoknak éppen csak annyi idejük volt, hogy megdöbbenjenek, hitetlenkedjenek egy sort, vagy felidegesítsék magukat a hír hallatán – kinek mit diktált a vérmérséklete –, amikor egy másik hír is érkezett.

Brest kikötője egy külső és egy belső öbölből áll. A zárt belső öblöt egy hosszú, vékony földnyelv választja el a nyílt tengertől. Miközben az eső egyre hevesebben csapkodta a vizet, a hajókat irányító francia tisztek megtudták, hogy szinte a semmiből egy hatalmas angol flotta jelent meg a külső öbölben.

Hány hajó volt odakint? A tisztek hírhozói nem tudták. Több mint amit egyszerre meg lehet számolni – lehetett ott száz

is. Akárcsak az eső, a hajóraj is mintha egy szempillantás alatt bukkant volna fel az üres tengeren. Milyen hajók? Ó! Ez volt az egészben a legkülönösebb! Egytől-egyig sorhajók voltak, két- és háromfedélzetes, alaposan felfegyverzett hadihajók.

Erre a hírré mindenkinek végigfutott a hátán a hideg. A hajók száma és mérete még sokkal rémisztőbb volt, mint maga a tény, hogy hirtelen a semmiből kerültek oda. Az Angol Flotta régóta blokád alatt tartotta Brestet, de huszonöt hajónál több soha nem horgonyzott a közelben, és abból is csak tíz vagy tizenkettő volt sorhajó, a többi fürge kis fregatt, őrhajó vagy gyengébb vitorlázatú brig.

Olyan valószínűtlen volt a mese a száz angol hajóról, hogy a francia kapitányok nem is hitték el, amíg el nem lovagoltak vagy el nem eveztek Lochristbe, Samaret Saint-Julienbe vagy valami más helyre, ahol a magas hegycsúcsok ideális kilátást nyújtottak a külső öbölre.

Teltek-múltak a napok. Az ég ólomszínű volt, és az eső sem állt el. A brit hajók makacsul ott maradtak ahol voltak. Brest lakosai attól rettegetek, hogy a hajók egyszer csak közelebb jönnek a parthoz, és ostrom alá veszik a várost. De a brit hajók nem mozdultak.

Nemsokára még különösebb híreket lehetett hallani a Francia Birodalom más kikötőiből, például Rochefortból, Toulonból, Marseilles-ből, Genovából, Velencéből, Flushingból, Lorientből, Antwerpenből, és több mint száz kisebb városból. Ezeket a kikötőket is egyik pillanatról a másikra vette blokád alá egy száz hadihajóból álló angol hajóraj. Senki nem értette, mi történik. Ha megszámozták

volna, mennyi hajót látnak összesen, több jött volna ki, mint amennyi hajója az Angol Flottának van. Sőt sokkal több mint amennyi az egész világon van.

Abban az időben Desmoulins admirális volt a rangidős tiszt Brestben. Volt egy szolgálja is, aki nem nőtt nagyobbra egy nyolcéves gyereknél, és olyan sötét volt a bőre, amilyen sötét csak egy európai ember bőre lehet. Úgy nézett ki, mint akit beraktak a sütőbe, és túl sokáig hagytak benn, ezért egy kicsit oda-kozmált. Kávébab színű bőrének felülete a szikkadt tejberizsre emlékeztetett. Gubancos, zsíros fekete haja a sült csirke kevésbé ínycsiklandó részeit juttatta az ember eszébe, ahol még látszanak a csontok és a tollak. Perroquet-nek hívták (ami papagájt jelent). Desmoulins tengernagy nagyon büszke volt Perroquet-ra: a magasságára, az ügyességére, a fürgeségére és mindenekelőtt a bőre színére. Desmoulins admirális gyakran dicsekedett azzal, hogy látott már feketéket, akik Perroquet mellett egészen sápadtnak néztek ki.

Perroquet négy napig ült egy helyben, és a látcsövén keresztül a hajókat figyelte. Apró ívelt Napóleon-kalapjáról visszacsapódtak az esőcseppek, és a két végéről is úgy fröccsent ki a víz, mint a vízköpőből. Az eső becsurgott gyerekméretű köpenyének redői közé, otrombán nehézzé és filcessé téve a finom gyapjút. Apró patakokban folyt végig a víz a katona odakozmált, zsíros bőrén, de Perroquet egyáltalán nem törődött vele.

Négy nap után Perroquet felsóhajtott, talpra ugrott és nyújtózott egyet. Aztán levette a kalapját, alaposan megvakarta a fejét, ásított, majd így szólt:

– Nos, admirális, ezek a legfurcsább hajók, amiket valaha láttam. Érthetetlen az egész.

– Mit tart ilyen érthetetlennek, Perroquet? – kérdezte az admirális. Perroquet-vel együtt Desmoulins tengernagy és Jumeau kapitány is kiállt a Camaret Saint-Julien melletti hegyfokra. Az ő Napóleon-kalapjukról is visszafröccsent az eső, és az ő gyapjúköpenyüket is összefilcesítette. Ráadásul a csizmájuk is megtelt vagy fél hüvelyknyi vízzel.

– Azok a hajók úgy állnak a tengeren mintha szélcsend lenne, pedig egyáltalán nincs szélcsend – magyarázta Perroquet. – Nagyon erős nyugati szél fúj, aminek már rég a parti sziklákhöz kellett volna csapnia a hajókat. Nézze meg, még mindig ott vannak érintetlenül. Védekeznek valahogy? Nem. Bevonják a vitorlákat? Nem. Meg sem tudom számolni, hányszor változott meg a szél amióta itt ülök, és mit tesznek az emberek azokon a hajókon? Semmit.

Jumeau kapitány, aki nem szerette Perroquet-t, és féltékeny volt arra, hogy a tengernagy ennyire ad a szavára, elnevette magát.

– Ez az ember örütségeket beszél, admirálisom. Ha a britek tényleg annyira lusták és hanyagok lennének, ahogy mondja, mostanra a hajók helyén már csak ázott rudak és deszkák ringatóznának a hullámokon.

– Inkább olyanok, mint a hajókról festett képek – tűnődött Perroquet, mintha meg sem hallotta volna amit a kapitány mondott. – Nem valódi hajóknak néznek ki. A legfurcsább mind között az a háromfedélzetű hadihajó északon, a sor elején. Hétfőn még úgy nézett ki mint az összes többi, de

mostanra cafatokban lógnak a vitorlái, a hátsó árboca eltűnt, és egy egyenetlen lyuk van az oldalán.

– Hurrá! – kiáltott fel Jumeau kapitány. – Egy bátor francia csapat meglékelte őket, mialatt mi itt álltunk, és beszélgettünk.

Perroquet elvigyorodott.

– Gondolja, kapitány, hogy a britek közel engednének magukhoz egy francia csónakot csak azért, hogy meglékelje az egyik hajót, aztán békében elvitorlázzon? Ohó! Szeretném látni, ahogy ön tesz ilyet a kis csónakjával, kapitány. Nem, admirális, nekem az a véleményem, hogy az a brit hajó egyszerűen olvad.

– Olvad? – kérdezett vissza meglepetten a tengernagy.

– A törzs fel van dagadva mint egy teletömött kelengyetartó. A orrárboc és az átlórudas vitorla már félig behajlik a tengerbe.

– Micsoda hallatlan ostobaság! – kiáltott fel Jumeau kapitány. – Hogyan olvadhat el egy hajó?

– Nem tudom – felelte Perroquet töprengve. – Attól függ, miből készült.

– Jumeau, Perroquet, szerintem az lesz a legokosabb, ha kihajózunk, és közelebről is megvizsgáljuk azokat a hajókat – jelentette ki Desmoulins admirális. – Ha úgy látjuk, hogy a brit flotta támadni akar, visszafordulunk, de talán addig is kideríthetünk valamit.

Azzal Perroquet, az admirális és Jumeau kapitány vitorlát bontott az esőben néhány bátor katonával együtt. Bár a katonának tudni kell józanul harcolni, mégis babonás fajta, ezért muszáj volt a saját szemükkel látniuk a szokatlan

hajókat. Amellett nemcsak Perroquet vette észre, milyen különös brit flotta állomásozik a külső öbölben.

Amikor hőseink megközelítették a külső öblöt, látták, hogy a furcsa hajók teljesen szürkék és csillognak a fényben – még a zuhogó esőtől homályos sötét ég alatt is. Egyszer egy pillanatra szétnyíltak a felhők, és a nap fénye visszaverődött a tenger felszínéről. A hajók eltűntek. Aztán összezárult a felhőtakaró, és a hajók megint ott voltak.

– Te jó Isten! – kiáltott fel az admirális. – Mit jelentsen ez?

– Lehet, hogy a brit flotta elsüllyedt, és ez csak a kísértetük – töprengett Perroquet nyugtalanul.

A hajók továbbra is csillogtak és ragyogtak, és a katonák azon kezdtek tanakodni, vajon miből készültek. A tengernagy úgy vélte, hogy vasból vagy acélból építhették őket. (Még hogy fémhajók! Ez a francia tényleg hóbortos népség.)

Jumeau kapitánynak eszébe jutott, hogy talán ezüstpapírból készültek.

– Ezüstpapírból! – szökkent fel az admirális szemöldöke.

– Igen, igen! – folytatta a kapitány lelkesen. – A hölgyek ezüstpapírból szoktak vesszőket sodorni, aztán azokból kosarakat hajtogatnak, amit virágokkal díszítenek, és cukrozott szilvával töltenek meg.

A tengernagy és Perroquet elcsodálkozott, ám Jumeau kapitány jóképű férfi volt, ezért sokkal többet tudott a hölgyek szokásairól, mint ők.

De ha egy hölgy egy este alatt hajtogat egy kosarat, akkor mennyi idő kell egy egész flotta hajtogatásához? Az admirális mepróbált utána gondolni, de belefájdult a feje.

A nap újra kisütött. Most még közelebb voltak, és látták, hogy a fény *átsüt* a hajókon és kifakítja a színüket, mígnem végül nem marad más belőlük csak pár halvány szikra a vízen.

– Üveg – szólalt meg az admirális, és ezzel már majdnem megoldotta a rejtélyt.

Végül az okos Perroquet tapintott rá az igazságra.

– Nem, admirálisom, ez az eső! Esőből vannak.

Ahogy az eső lefelé áradt az égből, a cseppek egybefolytak, és szinte szilárd alakot öltöttek. Aztán valaki az így létrejött rudakból, gerendákból és vitorlákból száz gyönyörű hajót formált.

Perroquet, az admirális és Jumeau kapitány oldalát furdalta a kíváncsiság: ki képes ilyen mutatványra? Mesteri esőkovács lehet.

– Nemcsak mesteri esőkovács – mondta a tengernagy –, hanem mesteri bábjátékos is! Nézzék, hogyan ringatóznak fel-le a vízen! Hogy dagadnak és ernyednek a vitorlák!

– Kétségtelen, hogy ennél szebbet még soha életemben nem láttam, admirálisom – bólintott Perroquet –, de nekem még mindig az a véleményem, hogy aki ezt létrehozta, semmit sem tud a vitorlázásról vagy a tengerészek világáról.

Az admirális fából ácsolt hajója két órán keresztül vitorlázott ide-oda az esőből készült hajók között. Mivel esőből voltak, semmilyen hangot nem adtak ki – nem nyikorgott a deszkázatuk, nem csapkodtak a vitorlák a szélben, nem kiáltoztak egymásnak a tengerészek. Többször is láttak

simaképű esőembereket kijönni a korláthoz, akik a hús-vér emberek fahajóját figyelték, de senki nem tudta megmondani, mi járhat a fejükben. Az admirális, a kapitány és Perroquet érdekes módon mégis biztonságban érezték magukat.

– Még ha tüzelnének is ránk, az ágyúgolyóik is esőből vannak. Legfeljebb még jobban megázunk – jegyezte meg Perroquet.

Perroquet-t, az admirálist és Jumeau kapitányt egészen elkápráztatták a hajók. Nem jöttek rá, hogy túljártak az eszükön, és közben egy egész hetet elvesztegettek. Ezalatt a hét alatt a brit csapatok beosontak a Baltikum kikötővárosaiba, a portugál kikötőkbe és temérdek más öbölbe, ahová Bonaparte Napóleon császár nem akarta beengedni őket. Ám egy idő után gyengülni kezdett a varázslat, ami a hajókat a helyükön tartotta (valószínűleg ezért kezdett olvadni a nagy hajó a flotta északi végében). Két óra múlva elállt az eső, és ugyanabban a pillanatban megtört a varázs. Perroquet, az admirális és Jumeau kapitány is rájöttek erre valahogyan, mert az érzékeik közben egészen kifordultak magukból. Mintha megkóstoltak volna egy vonósnyegyest vagy megsüketítette volna őket a kék szín látványa. Az esőhajók egy lélegzetvételnyi időre ködhajókká váltak, aztán szétoszlatta őket a gyenge tengeri szellő.

A franciák egyedül maradtak az üres Atlanti-óceánon.

Az Angol Mágia Szelleme Britannia megsegítésére kéri Mr.
Norrellt

1807. december

EGY DECEMBERI napon két stráfkocsi ütközött össze Cheapside-ban. Az egyik felborult, és a rajta szállított sherryvel teli hordók szétgurultak a földön. Amíg a fuvarosok azon marakodtak, hogy melyikük a hibás, a járókelők észrevették, hogy az egyik hordóból szivárog az ital. Nemsokára szomjas emberek vették körbe a hordót poharakkal és pintes üvegekkel a kezükben. Mások kampókat és rudakat hoztak, hogy felfeszítsék az érintetlenül maradt hordókat is. A két stráfkocsi és a tömeg hamarosan annyira megbénította Cheapside forgalmát, hogy az összes szomszédos utcában feltorlódtak a hintók. Így vált járhatatlanná Poultry, a Threadneedle utca, a Bartholomew köz, illetve az ellenkező irányban Aldersgate, Newgate és a Paternoster köz. Úgy tűnt, hogy a hintókból, lovakból és emberekből fonódott óriás csomót soha többé nem lehet kibogozni.

Az egyik fuvaros tetszetős külsejű férfi volt, a másik meg kövér, ezért a kibékülésük után úgy néztek ki, mint a mondabeli dorbézolok, Bacchus és Silenus. Hogy saját magukat és a többi embert szórakoztassák, egymás után nyitották rá a hintók ajtaját a bent ülő gazdagokra. A kocsisok és a szolgák megpróbálták megakadályozni ezt a szemtelenséget, de ilyen nagy tömeget nem lehetett feltartóztatni, sőt a szesztől elködösült fejű emberek akkor sem tágítottak, amikor a gorombább kocsisok ostorral csapkodtak feléjük. A kövér fuvaros Mr. Norrellt fedezte fel

az egyik hintóban.

– Jé! Az öreg Norrell! – kiáltott fel.

Mindkét fuvaros felmászott a hintóra, hogy kezét rázzon a mágussal, telelehelje az arcát sherrygőzzel, és biztosítsa arról: késlekedés nélkül eltakarítják az útból a tömeget, hogy Mr. Norrell – a francia blokád hőse – zavartalanul továbbhaladhasson. Be is tartották az ígéretüket, és a köztisztelőben álló gazdag urak hamarosan azt vették észre, hogy a lovaikat félrerángatják, őket pedig tímárok udvarára és egyéb piszkos helyekre kényszerítik. Voltak, akiket keskeny sikátorokba szorítottak be, ahonnan csak nagy nehezen tudtak kijönni, és közben a hintójukról is lepattogzott a külső lakkréteg. Miután a fuvarosok megnyitották a diadal útját Mr. Norrell előtt, beálltak a hintója mögé, és nagy ujjongás közepette egészen a Hanover térig kísérték. Közben a kalapjukat dobálták, és dalokat költöttek róla.

Úgy tűnt, mindenki nagyon örül Mr. Norrell sikereinek. A francia flotta nagy részét egy ügyes varázsmutatvánnyal tizenegy napig bent tartotta a kikötőkben, és ez idő alatt a britek szabadon vitorlázhattak a Biscay-öbölben, az Angolcsatornában, a Német-tengerben, és akadálytalanul hajthatták végre az eltervezett feladatokat. Új kémeket küldtek a Francia Birodalom különböző pontjaira, a régi kémeket pedig visszahívták Angliába, hogy meghallgassák a beszámolóikat Bonaparte császárról. A brit kereskedőhajók zavartalanul lerakhatták kávé-, gyapot- és fűszerszállítmányukat a holland és a balti partokon.

A hírek szerint a császár egész Franciaországot átfésülte,

hogy találjon magának egy mágust – de nem járt sikerrel. Londonban a miniszterek el sem tudták hinni, hogy végre olyasmit tettek, amit a nemzet is jónak talált.

Mr. Norrellt magához hívatta a haditengerészeti miniszter, és a tanácssteremben madeirai borral kínálta. Miután felkínáltak neki egy kényelmes széket a kandalló mellett, a haditengerészeti miniszter, Lord Mulgrave és a haditengerészeti minisztérium első titkára, Mr. Horrocks hosszú megbeszélést folytatott vele. A kandalló fölött fából faragott hajózási eszközöket és virágfüzéreket lehetett látni; ezeket a mágus nagyon megdicsérte. Elmesélte milyen gyönyörű faragások díszítették a könyvtárát a Hurtfew Apátságban.

– Mégis... irigylem önt, kedves lord – vallotta be Mr. Norrell. – A szívem mélyéből. Olyan eszközöket láthat maga előtt a faragásokon, amik a hivatását juttatják eszébe. Bárcsak én is ilyesmivel büszkélkedhetnék! Így lehet a legjobban összpontosítani. Az ember hozzákezd a munkájához, és szárnyakat kap attól, hogy maga előtt látja a hivatásának kellékeit. Ha nincsenek a kezében, hát ott lógnak a kandalló fölött, jóféle angol tölgyből kifaragva. De a mágusok olyan kevés eszközt használnak. Elárulok önnek egy titkot, kedves lordom: minél több felszerelést lát egy varázslónál – színes port, kitömött macskát, mágikus süveget és hasonlókat –, annál biztosabb lehet benne, hogy közönséges szemfényvesztő.

Mr. Horrocks udvariasan megkérdezte, hogy miből áll az a kevés felszerelés, amire egy mágusnak tényleg szüksége van.

– Hát... tulajdonképpen semmi – felelte Mr. Norrell. – Csak egy ezüstpál, amiben felidézheti a képeket.

– Ó! Mit meg nem adnék azért, hogy egyszer végignézhessek egy *ilyen* mutatványt! – sóhajtott Mr. Horrocks. – Ön nem így érzi, lordom? Mr. Norrell, hogy vehetnék rá önt, hogy mutasson nekünk egy ilyen ezüstpálás trükköt?

A mágus amúgy soha nem teljesített volna ilyen mihaszna kívánságokat pusztán csak azért, hogy valakinek a kíváncsiságát kielégítse, de annyira szívmelengető fogadtatásban részesült a haditengerészetnél (a két úr vég nélkül dicsérte), hogy szinte azonnal beleegyezett. Elküldtek egy szolgát egy ezüstpálért.

– Az átmérője legyen egy láb – rendelkezett Mr. Norrell. – És tiszta vízzel töltsék meg!

A haditengerészet nemrég utasítást küldött három hajónak, hogy találkozzanak Gibraltártól délre, és Lord Mulgrave szerette volna tudni, hogy teljesítették-e a parancsot. Talán Mr. Norrell kideríthetné. A mágus nem ígérhette biztosra, de megpróbálta. Amikor előkerült az ezüstpál és Mr. Norrell fölé hajolt, Lord Mulgrave és Mr. Horrocks áhítattal lestek. Az ősi mágia dicsőségének szele érintette meg őket; úgy érezték magukat, mintha visszarepültek volna Stokesey, Godbless és a Hollókirály korába.

Az ezüstpálba töltött víz felszínén egy kép jelent meg: három hajó szelte a kék tenger hullámain. A mediterrán színek élesen és tisztán ragyogtak ki a tálból a decemberi szürkességbe, és megvilágították a vizet néző három úr arcát.

– Ez mozog! – kiáltott fel Lord Mulgrave csodálkozva.

Tényleg mozgott. Az elképzelhető legédesebb tejszínhabfelhők úsztak tova a kék égen, a hajók egyre csak szelték a hullámokat, miközben apró emberek sürgölődtek a fedélzeten. A hadügyminiszter és a titkár könnyen el tudta olvasni a hajók oldalára festett feliratokat: ÖHH (Öfelsége Hadihajója) *Winchesteri Katalin*, ÖHH *Babérkoszorú* és ÖHH *Kentaur*.

– Ó, Mr. Norrell! – kiáltott fel Mr. Horrocks. – A *Kentaur* az unokafivérem hajója. Meg tudná nekem mutatni Barry kapitányt?

A mágus fészkelődött egy kicsit, aztán éles sziszegéssel nagy levegőt vett, és pillantását mereven az ezüstitálba mélyesztette. Lassanként ráközelített egy rózsaszín arcú, aranyhajú, köpcös, kerubszerű emberre, aki körbe-körbe járkált a fedélzet egyik sarkában. Mr. Horrocks büszkén mondta, hogy ez bizony az ő unokafivére, Barry kapitány.

– Nagyon jól néz ki, nem igaz? – ujjongott. – Örülök neki, hogy ilyen jó egészségben látom.

– Hol vannak? Meg tudja mondani? – kérdezte Lord Mulgrave a mágustól.

– Sajnos az ilyen képidézés a legpontatlanabb varázslatok egyike[16] – sóhajtott Mr. Norrell. – Boldoggá tesz, hogy megmutathattam lordságodnak öfelsége három hajóját, és még boldogabbá tesz, hogy éppen azokat a hajókat, amiket kerestünk. Őszintén szólva nem reméltem, hogy ilyen jól fog sikerülni. De attól félek, ennél többet nem deríthetünk ki.

A haditengerészet annyira elégedett volt Mr. Norrell teljesítményével, hogy Lord Mulgrave és Mr. Horrocks igyekeztek minél hamarabb új feladatot találni neki. Őfelsége Flottája nemrég elfogott egy francia sorhajót, az elején egy csodálatos faragott orrszoborral, ami egy habléányt ábrázolt. A szeme ragyogó kék volt, a szája korallpiros, és sűrű, göndör arany fürtjei közé művészi tengeri csillagokat és rákokat faragtak. A sellő farkát aranyozott ezüst pikkelyekkel borították, és úgy nézett ki, mintha mézeskalács lenne a belsejében. Mindenki tudta, hogy mielőtt a hajót elfogták volna, számtalan helyen megfordult: volt Toulonban, Cherbourgban, Antwerpenben, Rotterdamban és Genovában, ezért a habléány sok olyan várost látott, ami az ellenség védőbástyájának számított. Annak is szemtanúja volt, hogyan halad Bonaparte Napóleon császár nagyszabású hajóépítő-terve. Mr. Horrocks megkérte a mágust, hogy egy varázsigével vegye rá a sellőt: mondjon el mindent, amit tud. Mr. Norrell teljesítette a kérését. De hiába szólalt meg a szobor, eleinte semmivel sem lehetett rávenni, hogy válaszoljon a kérdéseikre. A britek kérelhetetlen ellenségének vallotta magát, és nagyon örült annak, hogy végre beszélhetett, mert így elmondhatta nekik, mennyire gyűlöli őket. Mivel egész életét tengerészek között töltötte, rengeteg szitokszót ismert, és készségesen rázúdította bárkire, aki megközelítette. A hangja ilyenkor olyan volt, mint a vad szélben nyikorgó árboc és a deszkák zaja. De nemcsak szavakkal fejezte ki az indulatát az angolokkal szemben. Három angol tengerész javítgatta a hajót, ám amikor

véletlenül közel kerültek a szoborhoz, a sellő felkapta őket farkjával, megszorongatta őket fa-kezeivel, és bedobta őket a vízbe.

Mr. Horrocks maga ment le Portsmouthba, hogy beszéljen a hableánnyal, de hamar elfogyott a türelme, és megfenyegette a szobrot: feldarabolgatja, és máglyát rak belőle. Francia létére a sellő meglepően bátor volt, és azt válaszolta, hogy szeretné látni azt az embert, aki megpróbálja tűzifává aprítani. Fenyegetően csapkodott a farkával és ide-oda lengette a karját, még a tengeri csillagok és a rákok is felborzolódtak a hajában.

A dilemma akkor oldódott meg, amikor azt a fiatal és jóképű kapitányt küldték le a szoborhoz, aki elfogta a hajót. A kapitány tiszta, jól érthető franciasággal magyarázta el neki, hogy miért harcolnak a britek és miért tekintik ellenségnek a franciákat. Nem lehet tudni, hogy a beszéde vagy a megnyerő külseje győzte meg a sellőt, de végül mindent elmondott Mr. Horrocksnak, amit tudni akart.

Mr. Norrell minden nappal egyre nagyobbra és nagyobbra nőtt az emberek szemében. Egy vállalkozó szellemű nyomdász, akit Hollandnak hívtak, és akinek egy saját kis nyomdája volt St. Paul's Churchyardban, különös ötlettel állt elő. Egy ihletett állapotában megrendelt egy rézkarcot, ami a mágust ábrázolta, és ennek lenyomatait akarta árusítani a boltjában. A rézkarcon Mr. Norrell mellett egy lenge köpenybe öltözött ifjú hölgy állt. Valami sűrű, sötét anyag örvénylett és kavargott a lány teste körül, de nem ért hozzá, és hogy a női alak titokzatossága még feltűnőbb legyen, zilált hajfürtjei között még egy holdsarló is fénylett.

Megfogta (a jól láthatóan elképedt) Mr. Norrell karját, és nagy lendülettel húzta felfelé egy lépcsőn. Nyomatékosan a lépcső teteje felé mutatott, ahol egy érett korú asszony ült. Az idősebb asszony is köpenyt és különböző szöveteket viselt, fején pedig egy tetszetős római sisak fénylett. Olyan keservesen zokogott, hogy nem tudta visszafojtani a könnyeit. Egyetlen társa, egy idősödő oroszán zord ábrázattal kuporgott a lábánál. A rézkarc, amelynek azt a címet adták, hogy *Az Angol Mágia Szelleme Britannia megsegítésére kéri Mr. Norrellt*, hatalmas sikert aratott, és Mr. Holland havonta majdnem hétszáz nyomatot adott el belőle.

Mr. Norrell már nem járt annyit társaságba, mint korábban. Inkább otthon ült, és őt keresték fel mindenféle rendű és rangú nagy emberek. Nem ritkán egy délelőtti folyamán öt vagy hat előkelő hintó állt meg a háza előtt a Hanover téren. Még mindig ugyanaz a csendes és ideges természetű kis emberke volt, mint azelőtt, és ha nincs mellette Mr. Drawlight és Mr. Lascelles, a fenséges hintók gazdái borzasztóan unatkoztak volna. Minden látogatásnál Mr. Drawlight és Mr. Lascelles gondoskodott az izgalmas témákról. Az igazat megvallva, Mr. Norrell napról-napra egyre jobban rászorult a két úr segítségére. Childermass egyszer azt mondta, hogy fura mágus lenne az, aki Drawlightot alkalmazza, és lám, most már jóformán Mr. Norrell alkalmazottjai közé tartozott. Örökké a mágus hintójában lehetett látni, miközben a mágus ügyeit intézte. Mr. Drawlight már korán reggel beállított a Hanover térre, és beavatta a mágust mindabba, ami a városban történt.

Elmondta neki, kinek a csillaga emelkedik, kié van leáldozóban, ki fuldoklik adósságokban, ki az, aki fülig szerelmes – és Mr. Norrell, aki általában csak egyedül ült a könyvtárban, hamarosan olyan sokat tudott a városiakok ügyes-bajos dolgairól, mint bármelyik városi matróna. Még ennél is meglepőbb volt, hogy Mr. Lascelles is hirtelen érdeklődni kezdett az angol mágia iránt. De erre egyszerű volt a magyarázat. Mr. Lascelles abba a kellemetlen emberfajtába tartozott, akik lenéznek minden állandó foglalatosságot. Bár tökéletesen tisztában volt kimagasló képességeivel, soha nem fáradt azzal, hogy belevesse magát valamilyen szakmába vagy tudományba. Már betöltötte a harminckilencet is, de még mindig nem volt alkalmas egyetlen hivatásra vagy foglalkozásra sem. Ha körülnézett, olyan embereket látott, akik egész fiatalkorukat szorgalmas munkával vagy tanulással töltötték, és így idővel hatalmat vagy befolyást szereztek. Kétségtelenül irigyelte őket. Éppen ezért nagyon hízelgőnek találta, amikor a kor legnagyobb mágusa kinevezte maga mellé főtanácsadónak, mert ilyen minőségben még a király miniszterei is kérdéseket tettek fel neki. Természetesen ezek után is ugyanolyan gondtalanul és közömbösen viselkedett, mint korábban, de valójában nagyon is féltékenyen őrizte újonnan szerzett fontosságát. Egyik este Bedfordban egy üveg portói fölött megegyeztek Drawlighttal abban, hogy két barát épp elég egy olyan csendes úrnak, mint Mr. Norrell. Amolyan szövetséget kötöttek, hogy megvédjék egymás érdekeit, és megakadályozzák, hogy más emberek is befolyásolhassák

a mágust.

Mr. Lascelles volt az első, aki azt tanácsolta Mr. Norrellnek, hogy írjon. Szegény Mr. Norrell állandóan azzal szembesült, hogy az emberek félreértik a mágiát, és folyton arra panaszkodott, hogy milyen szörnyen tudatlanok ezen a téren.

– Azt kérik tőlem, hogy mutassak nekik tündéreket – kesergett. – Meg egyszarvúkat, meg szárnyas oroszlánokat meg hasonlókat. Azt már nem fogják fel, hogy mi a *haszna* az én mágiámnak. Csak a komolytalan varázslatok érdeklik őket.

– A varázsmutatványok csak a *nevét* teszik ismertté, uram – közölte Mr. Lascelles. – Ha azt akarja, hogy a *véleményét* is megismerjék, írnia kell.

– Igen, igaza van – lelkesedett Mr. Norrell. – Nem rossz ötlet, és szívesen írnék is egy könyvet, de attól tartok, hogy még évekig nem lesz rá időm.

– Persze, hiszen egy könyvet megírni irdatlan nagy munka – ismerte el Mr. Lascelles egykedvűen. – De én nem is könyvre gondoltam, hanem csak két vagy három cikkre. Merem állítani, hogy egy lapszerkesztő sincs Londonban vagy Edinburgh-ben, aki ne fogadná szívesen, amit ön küld, legyen akármilyen nyúlfarknyi írás. Írhatna folyóiratoknak is, de ha rám hallgat, az *Edinburgh-i Szemlét* választja. Alig akad a királyságban olyan valamirevaló nemesi ház, ahol ne olvasnák ezt a lapot. Ez a leggyorsabb módja annak, hogy szélesebb körben is ismertté tegye a nézeteit.

Mr. Lascelles olyan meggyőző volt, hogy Mr. Norrell már

látta a lelki szemei előtt, miként hevernek ott minden könyvtárasztalon a cikkei, és hogyan vitatják meg minden szalonban az ő nézeteit. Ha nem irtózott volna annyira az *Edinburgh-i Szemlé*től (ami tele volt szakszerűtlen kritikai írásokkal), ott helyben leül és megírja a cikkét. Sajnos az *Edinburgh-i Szemle* elsősorban a radikális hangvételéről vált ismertté, meg arról, hogy folyton szapulja a kormányt, és ellenzi a franciákkal folytatott háborút. Ezekkel a nézetekkel Mr. Norrell nem tudott egyetérteni.

– Ami azt illeti, semmi kedvem mások könyveiről kritikát írni – közölte a mágus. – A mágiáról írott modern publikációk nagyon ártalmasak, mert tele vannak téves elgondolásokkal és félrevezető véleményekkel.

– De hát önnek joga van ezt megírni. Minél könyörtlenebb a kritikája, annál jobban fog tetszeni a szerkesztőknek.

– Csakhogy én a saját nézeteimet szeretném ismertté tenni, nem másokét.

– Ó, uram, gondolja csak meg – ellenkezett Mr. Lascelles.

– Pontosan azzal teheti ismertté a nézeteit, hogy mások írását bírálja, és rámutat a hibáikra. Nincs is annál egyszerűbb dolog, mint a saját céljainkra felhasználni egy kritikát. Elég, ha egyszer vagy kétszer megemlíti az adott könyvet, különben pedig úgy fejt ki a nézeteit, ahogy csak kívánja. Biztosítom róla, hogy mindenki ezt csinálja.

– Hm... – töprengett Mr. Norrell. – Talán igaza van. De nem. Még úgy tünne, hogy valami olyasmit támogatok, aminek soha nem lett volna szabad nyomtatásban megjelennie.

Erről a meggyőződésről már nem lehetett a mágust lebeszélni.

Lascelles család volt. Az *Edinburgh-i Szemle* éles elméjű és szellemes újságíróinak köszönhetően túlszárnyalta minden riválisát. Ennek a lapnak a cikkeit a legegyszerűbb segédlelkészeketől kezdve a miniszterelnökig mindenki falta a királyságban. Az *Edinburgh-i Szemlé*hez képest a többi újság hihetetlenül unalmas volt.

Mr. Lascelles már majdnem teljesen lemondott a dolgról, sőt szinte el is felejtette, amikor kapott egy levelet egy Murray nevű ifjú könyvkereskedőtől. Mr. Murray tiszteletteljesen azt kérte Mr. Lascellestől és Mr. Drawlighttól, hogy jelöljenek meg egy időpontot, amikor meglátogathatja őket. Azt írta, lenne egy javaslata, amit eléjük szeretne tární – egy javaslata, ami Mr. Norrell-lel kapcsolatos.

Lascelles és Drawlight néhány nappal később a Bruton utcában, Mr. Lascelles házában találkozott a könyvkereskedővel. A fiatalember lendületesen és üzletiesen gondolkodott. Nem habozott, hanem rögtön a tárgyra tért.

– Mint a szigetek összes többi lakója, én is ámuldozva fogadtam az angol mágia lélegzetelállító visszatérését, uraim. Az is magával ragadott, hogy a brit nyilvánosság ennyire lelkesen fogadta egy rég kihalt művészet feltámadását. Meggyőződésem, hogy egy új, mágiával foglalkozó folyóirat rendkívüli sikereket érne el. Az irodalom, a politika, a vallás és az utazás már bevált témák, és mindig népszerűek lesznek a folyóiratok terén,

de a mágia – a valódi, gyakorlati mágia, amit Mr. Norrell is űz – a teljes újdonság varázsával hatna. Bevallom, uraim, abban reménykedtem, hogy önök előre meg tudják nekem mondani, hogyan fogadná Mr. Norrell ezt a javaslatot. Úgy hallottam, Mr. Norrellnek nagyon sok mondanivalója van ebben a tárgyban. És azt is hallottam, hogy Mr. Norrell nagyon meglepő nézeteket vall! Persze mindannyian tanultunk egy kis mágiatörténelmet és -elméletet az iskolában, de régóta nem gyakorolta senki a mágiát a szigeteken, és ki merem jelteni, hogy a tananyag is tele volt hibákkal és téves elgondolásokkal.

– Micsoda kiváló megfigyelőképessége van, Mr. Murray! – ujjongott Mr. Drawlight. – Boldoggá tenné Mr. Norrellt, ha ezt elmondaná neki is. Hibák és téves elgondolások. Így van, szó szerint! Ha hozzánk hasonlóan ön is részesül majd abban a megtiszteltetésben, hogy beszélgethet a mágussal, a saját fülével hallhatja, mennyire igaza volt.

– Mr. Norrellnek régóta az a leghőbb vágya, hogy szélesebb körben is előadhassa a nézeteit, és így jobban megértesse az emberekkel a modern mágiát – magyarázta Mr. Lascelles. – De sajnos a személyes kívánságokat sokszor háttérbe szorítják a nyilvános kötelezettségek, neki pedig minden percére igényt tart a haditengerészet és a hadügyminisztérium.

Mr. Murray udvariasan azt felelte, hogy természetesen semmi sem lehet fontosabb a háború szent ügyénél, és Mr. Norrell mindenekelőtt egy nemzeti kincs.

– De remélem, találhatnunk olyan megoldást, amivel a teher nagy részét levesszük Mr. Norrell válláról – folytatta a

könyvkereskedő. – Keresünk egy szerkesztőt, aki minden lapszámot megtervez, összegyűjti a cikkeket és a kritikákat. Természetesen mindvégig Mr. Norrell irányítása alatt.

– Ó persze! Mindvégig Mr. Norrell irányítása alatt! Ehhez ragaszkodunk! – közölte Mr. Lascelles.

A megbeszélés nagyon barátságos hangulatban ért véget mindkét oldalról. Lascelles és Drawlight megígérte Mr. Murray-nek, hogy haladéktalanul felvetik az ötletet Mr. Norrellnek.

Mr. Drawlight figyelte, ahogy a könyvkereskedő kimegy a szobából.

– Egy skót – jegyezte meg, miután bezárult az ajtó.

– Igen, úgy van – felelte Lascelles. – De mit számít ez? A skótok gyakran nagyon tehetségesek és rátermettek az üzlethez. Szerintem ennek nem lehet rossz vége.

– Elég tiszteletreméltó embernek látszott, majdnem úriembernek. Leszámítva azt a furcsa trükköt, hogy miközben a jobb szemét valakire szegezi, a bal szeme körbe-körbe jár a szobában. Ez egy kissé nyugtalanító.

– A jobb szemével nem lát.

– Valóban?

– Igen. Canningtól hallottam. Valamelyik iskolamestere egy zsebkést szúrt bele gyerekkorában.

– Szentséges ég! De képzelje csak el, kedves Lascelles! Egy folyóirat, ami egyetlen ember tiszteletére jelenik meg! Nem hittem volna, hogy ez lehetséges. A mágus el lesz ragadtatva, amikor meghallja.

Mr. Lascelles elnevette magát.

– Szerintem természetesen fogja venni. A hiúsága mindennél erősebb.

Ahogy Mr. Lascelles megjósolta, Mr. Norrell semmi különöset nem talált a javaslatban, sőt azonnal akadékoskodni kezdett.

– Kitűnő terv – jelentette ki a mágus –, csak sajnos kivitelezhetetlen. Nincs időm folyóiratot szerkeszteni, márpedig egy ilyen fontos feladatot nem bízék senki másra.

– Én is törtem ezen a fejem, uram – mondta Lascelles. – Aztán eszembe jutott Portishead.

– Portishead? Milyen Portishead? – kérdezte Mr. Norrell.

– Nos... Ő egy elméleti mágus *volt*, de...

– Egy elméleti mágus? – szólt közbe Mr. Norrell rémulten. – Tudja, hogy mi a véleményem róluk!

– De még nem hallgatott végig – folytatta Lascelles. – Annyira csodálja az *ön* munkásságát, uram, hogy amikor meghallotta, mennyire megveti az elméleti mágusokat, azonnal abbahagyta a tanulmányait.

– Valóban? – kérdezte Mr. Norrell valamivel higgadtabban.

– Két vagy három könyve jelent meg. Már nem is emlékszem, miről szóltak. A tizenhatodik századi mágia története gyerekeknek vagy valami ilyesmi[17]. Meggyőződésem hogy Lord Portisheadre nyugodtan rábízhatja a folyóiratot, uram. Ne féljen attól, hogy olyasmit jelentet meg, ami önnek nem tetszik. Az egész királyságban tisztességes emberként ismerik. Biztos lehet benne: nem lesz annál fontosabb célja, mint hogy az ön kedvére tegyen[18].

Mr. Norrell egy kicsit vonakodott, de végül beleegyezett hogy találkozzon Lord Portisheaddel. Mr. Drawlight egy levélben meghívta a lordot a Hanover térre.

Lord Portishead harmincnyolc éves nyurga fiatalember volt, hosszú végtagokkal. Általában fehéres színű kabátot és világos nadrágot hordott. Jámbor ember volt, szinte minden zavarba tudta hozni: zavarba hozta a feltűnő magassága, zavarba hozta a tény, hogy korábban elméleti mágus volt (elég intelligens volt ahhoz, hogy rájöjjön: Mr. Norrell lenézi ezért), zavarba hozta az olyan kifogástalan modorú úriemberek társasága, mint Drawlight és Lascelles, de legfőképpen attól jött zavarba, hogy találkozhatott rajongva tisztelt példaképével, Mr. Norrell-lel. Annyira izgatott volt, hogy előre-hátra ingatta magát a lábával, és így – tekintve hogy roppant magas volt, és fehéres ruhákat viselt – szinte megszólalásig hasonlított egy vad szélben hajladozó nyírfára.

Idegessége ellenére sikerült elmondania Mr. Norrellnek, hogy mekkora megtiszteltetés számára ez a találkozás. Mr. Norrellt egészen meghatotta a lord rendkívüli rajongása, és kegyesen engedélyezte neki, hogy újra tanulmányozza a mágiát.

Lord Portishead természetesen már ennek az ajánlatnak is nagyon örült, de amikor meghallotta, hogy milyen feladattal akarják megbízni, csaknem kibújt a bőréből. Mr. Norrellnek az volt a kívánsága hogy a lord a szalonja egyik sarkában ücsöröggjön, szívjon magába mindent, amit ő a modern mágiáról mond, aztán szintén az ő irányítása alatt jelentesse meg az elhangzottakat Mr. Murray új

folyóiratában.

Az új folyóirat címét – *Az Angol Mágia Barátai* – Mr. Segundustól vették, abból a cikkből, amit az előző tavaszon írt a *Times*nak. Érdekes módon Mr. Norrell egyetlen cikket sem írt a folyóiratba, mert képtelen volt befejezni akár egyetlen írást is. Soha nem volt elégedett azzal, amit papírra vetett. Nem tudta eldönteni, hogy túl sokat vagy túl keveset időzött egy-egy témánál.⁽⁸⁾

A korai lapszámokban nem sok érdekes témát találtak azok, akik komolyan akarták tanulmányozni a mágiát. Csak azok a cikkek lógtak ki a sorból, amelyekben Lord Portishead Mr. Norrell nevében a többi varázslót támadta: a mágus-úriembereket, a hölgy-mágusokat, az utcai mágusokat, a vándormágusokat, a csodagyerek-mágusokat, a Yorki Mágusok Tudós Társaságát, a Manchesteri Mágusok Tudós Társaságát, a mágusok tudós társaságait általában, illetve mindennemű egyéb mágust.

13

A mágus a Threadneedle utcából

1807. december

LONDON LEGHÍRESEBB utcai mágusa kétségkívül Vinculus volt. Varázsbódéja a St. Christopher Le Stocks temploma előtt állt a Threadneedle utcában az Angol Nemzeti Bankkal szemben, és nehéz megmondani, melyik volt híresebb: a bank vagy a bódé.

Vinculus elég titokzatos úton vált híressé – vagy inkább hírhedtté. Nem volt különb a többi hosszú hajú sarlatánál, akik hozzá hasonlóan megsárgult függönyök mögé rejtőztek. A varázsigéi nem hatottak, a jóslatai nem váltak valóra, és nem fér kétség hozzá, hogy akkor is csalt, amikor révületbe esett.

Évekig tartotta lázban a megszállottság, hogy mély és sokatmondó beszélgetéseket folytat a Temze Folyó Szellemével. Transzba esett, és kérdéseket tett fel a Folyószellemnek, a Szellem pedig az ő száján keresztül válaszolt mély, vizes és szeles hangon. 1805-ben egy téli napon egy asszony kereste fel, és egy shillinget fizetett neki azért, hogy mondjon neki valamit az eltűnt férjéről. A Szellem nagyon érdekes dolgokat közölt vele, és lassan egy egész tömeg gyűlt össze a bódé körül, hogy hallgassa. Néhány járókelő valóban hitt Vinculus képességeiben, és lenyűgözve figyelte a mutatványt, mások viszont gúnyolni kezdték a mágust és az ügyfelét. Az egyik csúfolódó (egy nagyon agyafúrt fickó) meggyújtotta Vinculus cipőjét, miközben a sarlatán beszélt. Vinculus azonnal visszajött a révületből, ugrálni kezdett, nyüszített és rángatta a cipőjét, de nem tudta, hogy melyik a sürgősebb: megszabadulni a cipőtől vagy eltaposni a tüzet. Ide-oda dobálta magát, a tömeg pedig nagyon élvezte a mulatságos látványt. Hirtelen azonban valami kiesett a mágus szájából. Két férfi ugrott előre, hogy megnézzék mi az. Egy kis fémszerkentyű volt, alig másfél hüvelyk hosszú. Egy miniatúr szájharmonikára hasonlított, és amikor az egyik férfi betette a szájába, ő is képes lett a Temze Folyó Szellemének hangján beszélni.

Az ilyen megszegyenyítések ellenére Vinculus megőrizte a tekintélyének egy részét, mert veleszületett méltósága biztosította számára a kiemelt tiszteletet a londoni utcai mágusok között. Mr. Norrell barátai és csodálói fáradhatatlanul unszolták a mágust, hogy keresse fel Vinculust, és meglepődve látták, mennyire irtózik még a gondolattól is.

Egy késő decemberi napon, amikor a viharfelhők alpesi tájjá változtatták az eget London felett, amikor a szél olyan eszelősen fújt, hogy az egyik pillanatban homályba borította a várost, a másik pillanatban meg szétspriccelte a napfényt, amikor néha eső is kopogott az ablakpárkányon, Mr. Norrell kényelmesen ült a székében a meghittlen duruzsoló tűz mellett. A mellette álló kisasztalra mindent kikészítettek neki, amit csak megkívánhatott. Kezében Thomas Lanchester könyvét, az *Értekezés a madarak nyelvéről* tartotta. Éppen az egyik kedvenc bekezdését kereste benne, amikor hirtelen majdnem kiugrott a szíve a helyéből: egy hang váratlanul hangosan és megvetően megszólította.

– Mágus! Te azt hiszed, hogy mindenkit elbűvöltél a varázsmutatványaiddal!

Mr. Norrell felnézett, és riadtan vette észre, hogy rajta kívül más is van a szobában. Korábban még sohasem látta azt az alakot. Vékony, rongyos figura volt, leginkább egy csapzott sólyomra emlékeztetett. Az arca színe akár a háromnapos tejé, haja mint a széntől, füsttől és hamutól bemocskolt londoni ég, a ruhái pedig a Temzét idézték a szennyes Wapping kikötőnél. Nem volt rajta egy ujjnyi tiszta

terület sem – sem az arcán, sem a haján, sem az öltözékén –, de minden más tekintetben megfelelt a modern mágusról festett általános képnek (annak, aminek Mr. Norrell biztosan nem felelt meg). Egyenes derékkal állt, és ádáz szürke szemével parancsolón nézett a mágusra.

– Ó hogyné! – folytatta az ismeretlen, és mérgesen villogott a szeme. – Azt hiszed, nagyon különleges fickó vagy, mi? Hát tudd meg, Mágus, az eljöveteledet már nagyon rég megjósolták. Én az elmúlt húsz évben mindvégig a felbukkanásodat vártam. Hol bujkáltál eddig?

Mr. Norrell döbönt csendben ült, és tátott szájjal nézett a vádlójára. Úgy érezte magát, mintha az idegen belemarkolt volna a mellkasába, kitepte volna a legrejtettebb gondolatát, és feltartotta volna a fénybe. Már sokkal korábban érezte, hogy készen áll, jóval azelőtt, hogy a fővárosba jött volna. Már évekkel korábban szolgálhatta volna Anglia javát a varázslataival, már rég legyőzheték volna a franciákat, és az angol mágia arra a magasztos helyre kerülhetett volna a nemzet szemében, amit Mr. Norrell szerint el kellene foglalnia. A gondolat is kint okozott neki, hogy a késlekedésével elárulta az angol mágiát. Mintha a saját lelkiismerete öltött volna szilárd testet a rongyos alakban, hogy rázúdítsa a vádjait. Ez a kellemetlen érzés hátrányba juttatta a titokzatos idegennel szemben. Lassan sikerült eldadognia egy kérdést: azt akarta tudni, hogy kivel áll szemben.

– Vinculus vagyok, a Threadneedle utca mágusa!

– Ah! – kiáltott fel Mr. Norrell, és megkönnyebbült, hogy nem valami túlvilági jelenséggel van dolga. – Gondolom,

azért jött, hogy kolduljon. Akkor szedheti is a sátorfáját! Nem ismerem el önt mint mágus-társat, és nem adok önnek semmit. Nem adok pénzt. Nem ígérek semmiféle segítséget. Nem fogom másoknak ajánlani. Sőt, elárulom, hogy szándékomban áll...

– Megint tévedsz, Mágus! Én semmit sem akarok a magam számára. Azért jöttem, hogy megvilágítsam előtted a sorsodat, mert erre születtem.

– A sorsodat? Ó, jövődölésekre gondol – szegte fel a fejét gögösen Mr. Norrell. Felállt a székéből, és erősen megrángatta a csengő zsinórját, de egy szolga sem került elő. – Az égvilágon semmi mondanivalóm nincs olyanoknak, akik prófétáknak hiszik magukat. *Lucas!* A jövődölés kétségtelenül a legaljasabb trükk, amit a magához hasonló gazfickók eljátszhatnak a becsületes emberekkel. A mágia nem lát a jövőbe, és aki az ellenkezőjét állítja, az hazudik. *Lucas!*

Vinculus körülnézett.

– Úgy hallottam, minden könyv megvan neked, amit valaha a mágiáról írtak. Sokan azt is mondják, hogy még azokat is visszaszerezted valahogy, amiket elpusztított a tűz az alexandriai könyvtárban. Biztosan kívülről fújod valamennyit.

– A jó könyvek és az újságok a tudomány alapját jelentik, és az igényes tudós legalapvetőbb eszközei – közölte Mr. Norrell kimérten. – A mágia is ugyanolyan alapokon nyugszik, mint a többi tudomány.

Vinculus hirtelen előre hajolt, és megfeszített figyelemmel nézte a mágust, mintha ki akarna esni a szeme. Mr. Norrell

szinte akarata ellenére hallgatott el, és ő is előrehajolt Vinculushoz, hogy hallja, amit súg.

– *Kinyújtottam a kezem* – suttogta Vinculus –; *Anglia folyói megfordultak, és visszafelé folytak a medrükben...*

– Hogy mondja?

– *Kinyújtottam a kezem* – ismételte Vinculus egy kicsit hangosabban –; *Az ellenségeim vére megállt az ereikben...*

Kiegyenesedett, szélesre tárta a karját, és behunyta a szemét, mintha valamiféle vallásos áhítat lett volna úrrá rajta. Erős, tiszta, szenvedéllyel teli hangon folytatta:

Kinyújtottam a kezem; a gondolatok kiszálltak az ellenségeim fejből, akár a seregélyek raja;

Az ellenségeim összerogytak, mint az üres zsákok.

Ködből és esőből öltöttem előttem testet;

Az álmukból jöttem elő éjfélkor;

Egy csapat holló képében repültem feléjük hajnalban északról;

Amikor biztos rejtekbe bújtak, én voltam a kiáltás, és felvertem a téli erdő csendjét...

– Blablabla! – vágott közbe Mr. Norrell. – Tényleg azt hiszi, hogy most hallom először ezt a sületlenséget? Az összes örült ezt az elcsépelt zagyvaságot üvöltözi az utcasarkokon, és az összes sárgafüggönyös csavargó ilyen versikékkal akarja magát titokzatossá tenni. Minden harmadrangú mágia-könyvben benne van, amit csak az

elmúlt kétszáz évben kiadtak: „Egy csapat holló képében repültem feléjük!” Már csak azt kellene tudni, hogy mi ennek a jelentése! Ki repült kihez egy csapat holló képében?
Lucas!

Vinculus mintha meg sem hallotta volna. Erőteljes bömbölése elnyomta Mr. Norrell vékony, magas hangját.

*Az esőből kapu lett, és én rajta átmentem;
A kövekből trón lett, és én ráültem;
Három királyság hullt a kezembe mindörökre;
Megkaptam Angliát, hogy uraljam örök időkre.
A névtelen rabszolga ezüst koronát viselt;
A névtelen rabszolga idegen földön király lett...*

– Három királyság! – kiáltott fel Mr. Norrell. – Ha! Most már tudom, mi akar lenni ez az agyrém! A Hollókirály próféciája! Hát sajnálom, de ha azt hitte, hogy lenyűgöz annak az úrnak a történetével, csalódni fog. Ó igen, ön végzetes tévedés áldozata! Nincs mágus, akit nála jobban megvetnék![\[19\]](#)

*Az ellenségeim fegyverei a Pokolban szent kincsek;
Az ellenségeim haditervei ott megszentelt tekercesek;
Csatamezőn hullt véremet a Pokol sekrestyései kaparják fel az ősi földről, és ezüsttel vert elefántcsont tálba teszik.
Mágiát adtam Angliának, értékes örökséget
De az angolok szívből megvetik ajándékom
A mágiát az égre írja a szürke eső, de elolvasni nem*

tudják;

A mágiát a hegyek kőarcára írja a szél, de szemükkel nem látják;

Télen mágikus írás a sok csupasz fekete fa, de megérteni ostobák.

– Minden angol embernek születési előjoga, hogy igénybe vehesse hozzáértő és képzett mágusok segítségét – szólt közbe Mr. Norrell. – Ön mit ajánl nekik ehelyett? Misztikus zagyvaságokat kövekről, esőről és fákról! Ön olyan, mint Godbless, aki azt vallotta, hogy az erdei vadállatoktól kellene mágiát tanulnunk. Miért ne mindjárt a disznóktól az ólban? Vagy éppenséggel a kóbor kutyáktól? A mai civilizált embereknek nem ilyesféle mágiára van szükségük!

Feldúltan nézett Vinculusra, de közben valamin megakadt a szeme.

Az utcai mágus elég hanyagul öltözködött. Piszkos sálját hanyagul tekerte a nyaka köré, és így a sála és az inge között kilátszódott egy kis folt mosdatlan bőreből. Azon a helyen egy görbe jel éktelenítette a bőrét, élénk kék színű volt, mintha tollal húzták volna. Lehetett volna sebhely is – egy régi utcai verekedés emléke –, de sokkal jobban hasonlított azokra a barbár tetoválásokra, amelyeket a Déltenger szigeteinek őslakosain lehet látni. Különös módon Vinculust, azt az embert, aki magabiztosan kiállt a saját ügyéért egy másik úr házában, zavarba hozta a bőrén lévő jel. Mr. Norrell megfigyelte, hogy a torkához emeli a

kezét, és odagyúri a sálját, hogy eltüntesse a tetoválást.

– *Két mágus jelenik meg Angliában...*

Valami kiáltásféle szakadt fel Mr. Norrell torkából, de az ordításból végül gyenge, lemondó sóhaj lett.

Az első féli hatalmam; a második látni vágy engem;

Az elsőt tolvajok és gyilkosok űzik; a második saját pusztulását hajtja;

Az első sötét erdő hava alá temeti a szívét, mégis érzi a kínját;

A második az ellenség kezében látja meg legféltettebb kincsét...

– Ó, most már értem! Csak azért jött, hogy engem megsebezzen. Az a helyzet, álvarázló úr, hogy ön irigy a sikereimre. A mágiámat nem tudja elpusztítani, ezért eltökélte, hogy befeketíti a nevemet, és feldúlja a békémet...

Az első egyedül éli le az életét; önmaga börtönőre

lesz;

A második magányos utakon jár, csak a vihar követi, s egy magas hegy csúcsán sötét tornyot keres...

Abban a pillanatban kivágódott az ajtó, és két férfi rohant be.

– Lucas! Davey! – üvöltött Mr. Norrell hisztérikusan. – Hol voltatok eddig?

Lucas magyarázott valamit a csengőzsinórról.

– Mi? Azonnal fogjátok le! Siessetek!

Davey a többi kocsishoz hasonlóan keménykötésű fickó volt, hiszen nap mint nap meg kellett küzdenie az erejük teljében lévő, makacs lovakkal. A derekánál és a nyakánál fogva megragadta Vinculust. Az utcai mágus megveszekedettten küzdött. Közben még mindig maradt annyi ereje, hogy folytassa Mr. Norrell lehordását.

Fekete trónon árnyak közt ülök, de nem látnak.

Az esőből kapu lesz, és én rajta átmegyek;

A kövekből trón lesz, és én ráülök...

Davey és Vinculus egy kisasztal felé tántorodtak, és levertek róla egy halom könyvet.

– Aááh! Vigyázzatok! – kiáltott fel a mágus. – Az isten szerelmére, óvatosabban! Még felborítja azt a tintásüveget. Tönkreteszi a könyveimet!

Lucas is segített Davey-nek lefogni Vinculus megvadult szélmalomhoz hasonlóan kapálózó karjait, Mr. Norrell pedig közben körbeszaladt a könyvtárban – olyan gyorsan, ahogy senki nem látta őt mozogni évek óta –, hogy felvegye a könyveit, és megmentse őket a pusztulástól.

– *A névtelen rabszolga ezüst koronát visel majd* – zihálta Vinculus, de Davey karja még szorosabban kulcsolódott a torkára, így nem sikerült a hatásos szónoklatot befejeznie. Az utcai mágus utoljára még egyszer összeszedte magát, és kiszabadította a felsőtestét a szolga szorításából. – *Ez a*

névtelen rabszolga idegen földön király lesz...

Ám mielőtt befejezhetné volna, Lucas és Davey félig kiráncigálták, félig kivitték a szobából.

Mr. Norrell leroskadt a kandalló melletti székre. Magához vette a könyvét, de hamar rájött, hogy a zaklatottsága nem engedi olvasni. Összevissza fészkelődött, rágcsálta a körmeit, körbe-körbe járkált a könyvtárban, és folyton visszatért azokhoz a könyvekhez, amik a dulakodás közben leestek a földre. Többször is megvizsgálta őket (bár komolyabb károkat nem talált), és űzöten vissza-visszatért az ablakhoz, hogy kilessen: nem ólálkodik-e valamiféle rossz szándékú idegen a ház körül. Három óra tájékán homály borult a szobára. Lucas visszatért, hogy meggyűjtsa a gyertyákat és tegyen a tűzre, utána pedig Childermass is megérkezett.

– Na végre! – kiáltott fel Mr. Norrell. – Hallotta, mi történt? Minden oldalról elárultak! Más varázslók figyelik a házamat, és a bukásomat tervezik. A semmirekellő szolgálaim nem törődnek a kötelességükkel. Teljesen mindegy nekik, hogy elvágja-e valaki a torkomat vagy sem. És ami magát illeti, átkozott gazember, maga a legrosszabb az összes közül! Én mondom: ez a bűnöző olyan hirtelen került a szobába, mintha *mágikus úton* jutott volna be! Amikor pedig megrángattam a csengőt és segítségért kiáltottam, *senki nem jött!* Tegye félre az összes egyéb feladatát. Mostantól fogva az lesz a munkája, hogy kiderítse milyen varázslattal jutott be az az ember a házamba. Hol tanulta ezt a fogást? Mit tud még?

Childermass ironikus arckifejezéssel nézett a gazdájára.

– Nos, ha ennyi a munkám, akkor már el is végeztem. Nem volt ebben semmi varázslat. Az egyik konyhalány nyitva felejtette a kamra ablakát, Vinculus bemászott, és addig kutakodott a házban, amíg meg nem találta önt. Ez minden. Azért nem jött senki, mert Vinculus elvágta a csengőzsinórt, így Lucas és a többiek nem hallották meg a hívást. Csak akkor hallottak valami zajt, amikor a sarlatán tombolni kezdett, de akkor már azonnal itt termettek. Nem így volt, Lucas?

Lucas a kandalló mellett térdelt kezében a piszkavassal, és élénken helyeselt.

– Megpróbáltam elmondani önnek, uram, de nem hallgatott rám.

Csakhogy Mr. Norrell olyannyira felzaklatta magát Vinculus behatolásán, és annyira rettegett attól, hogy a sarlatánnak talán mégis van valami varázsereje, hogy ez a magyarázat cseppet sem nyugtatta meg.

– Akkor is... Biztos vagyok benne, hogy ártani akart nekem. Ami azt illeti, már így is nagyon sok kárt okozott.

– Úgy van – bólogatott Childermass. – Nagyon sok kárt! Mert amíg a kamrában volt, három adag húspástétomot is megevett.

– És két krémsajtot – tette hozzá Lucas.

Mr. Norrell kénytelen volt bevallani magának, hogy az ilyesmi nem vall egy nagy mágusra, ám mégsem tudott addig lecsillapodni, amíg ki nem töltötte valakin a haragját. Mivel akkor leginkább Childermass és Lucas volt kéznél, velük kezdte. Végig kellett hallgatniuk hosszas kirohanását

Vinculus ellen, akit a valaha élt legnagyobb gonosztevőnek nevezett, aztán több célzást tett arra is, milyen csúnyán végezték a szemtelen és hanyag szolgák a történelem során.

Childermassnak és Lucasnak jóformán minden héten végig kellett hallgatnia egy ilyen korholást, amióta Mr. Norrell szolgálatában álltak, ezért nem is ijedtek meg különösebben. Megvárták amíg a gazdájuk kibeszéli magából a dühét, aztán Childermass megszólalt.

– Félretéve a húspástétomot és a krémsajtot, az utcai mágus nagy bajba sodorta magát azzal, hogy behatolt a házába. Ilyesmiért akasztás is járhat. Mit akart?

– Hogy mit akart? Előadta nekem a Hollókirály jövődöléseit. Micsoda banális ötlet! Ugyanolyan értelmetlen zöldség volt, mint a többi hasonló tiráda. Valami csataterről beszélt, meg egy trónról, meg valami ezüstkoronáról, de legfőképpen egyvalamit akart: egy másik mágust éltetni. Gondolom, saját magát.

Most, hogy Mr. Norrell számára világossá vált, hogy Vinculus nem rettenetes vetélytárs, sajnálta, hogy egyáltalán szóba állt vele. Sokkal jobb lett volna leereszkedő és hivatalos stílusban viselkedni vele, és legfőképpen hallgatni. Azzal nyugtatta magát, hogy visszaidézte Vinculus képét, amikor Lucas és Davey kirángatták a szobából. Akkor már elég szálnalmas látványt nyújtott. Ez az emlékkép és az a gondolat, hogy kettejük műveltségét és tehetségét nem is lehet egy napon említeni, lassan, fokozatosan megnyugtatta. De sajnos ez a kényelemérzet sem tartott sokáig. Mert amikor újra

beleolvasott az *Értekezés a madarak nyelvéről* című munkába, a következő bekezdésre bukkant:

...A mágia lényegében ugyanaz, mint a madarak vad gondolata amint belevetik magukat a semmibe. Nincs is olyan lény a világon, amelyik alkalmasabb lenne a varázslásra. Még a legkisebb madár is képes egyenesen kirepülni ebből a világból, és véletlenül valamelyik Másik Világba megérkezni. Honnan jön a szél, ami megsimítja az arcod, honnan a fuvallat, ami belelapoz a könyvedbe? Ahol az apró vadmadarak szeleburdi varázslata találkozik az Ember mágiájával, ahol a szél, az eső és a fák nyelve érthetővé válik, ott találkozunk a Hollókirállyal...[20]

Amikor Mr. Norrell legközelebb találkozott Lord Portisheaddel (két nappal később), azonnal lerohanta és rázúdította a méltatlankodását.

– Őszintén remélem, lordom, hogy maróan éles kritikát fog írni Thomas Lanchesterről a folyóiratban. Évek óta csodáltam az *Értekezést a madarak nyelvéről*, mert azt gondoltam: végre egy könyv, ami arra vállalkozik, hogy tisztán és átfogóan bemutassa az aranykori mágusok varázstudományát. De közelebről szemügyre véve rá kellett jönnöm, hogy Lanchester írását a legalantasabb aranykori vonások szennyezik be... Ez egy misztikus, lordom! Ez az ember egy misztikus!

Szívszilánk Farm

1808. január

JÓ HARMINC ÉVVEL AZELŐTT, hogy Mr. Norrell Londonba költözött azzal a szándékkal, hogy felélessze az angol mágiát és ezzel lenyűgözze a világot, egy Laurence Strange nevű ember megkapta az örökségét. Ez az örökség egy düledezőfélben lévő házból, néhány terméketlen földdarabból, valamint egy halom adósságból és jelzálogból állt. Ezek bizony súlyos gondok voltak, de Laurence Strange nem hitte reménytelennek a helyzetét: csak egy nagyobb pénzösszegre van szüksége. Ezért, ahogy az már az elszegényedett fiatalemberекnél szokás, minden gazdag örökösőre kivetette a hálóját. Jóképű és elegáns modorú ifjú volt, ügyesen csűrte-csavarta a szót, így nem telt bele sok idő, máris magáénak tudta egy bizonyos Miss Erquistoune kezét. A skót hölgygel együtt évi 900 fontnak is várományosa lett.

Miss Erquistoune hozományából Laurence Strange felújította a házat, termővé tette a földjeit, és visszafizette az adósságokat. Hamarosan úgy gondolta, hogy nem elég a meglévő pénz, ideje egy kicsit fiatalatni. Kiterjesztette a birtokát, és tizenöt százalékos kamattal adott kölcsönt másoknak. Lassan minden percét kitöltötte a pénzügyekkel való foglalkozás, és apránként a feleségét is elhanyagolta. Mi több, kijelentette, hogy az ifjú hölgy társaságát és a vele való beszélgetést nagyon fárasztónak találja. Ezekután a fiatalasszony is egyre rosszabbul érezte magát mellette. Laurence Strange birtoka Shropshire-ben, az ország egyik

eldugott szegletében a walesi határnál terült el. Mrs. Strange egy árva lelket sem ismert arrafelé. A városi élethez volt szokva, az edinburgh-i bálókhoz és üzletekhez, és az edinburgh-i barátaival folytatott szórakoztató társalgásokhoz. Lehangotha az örök walesi esőben ázó magas és borús hegyek látványa. Öt évig élt ebben a kényszerű magányban, aztán egyszer – miután éppen ezeken a borús hegyeken sétált magányosan a viharban – súlyosan megfázott, és meghalt.

Mr. és Mrs. Strange-nek egyetlen gyermeke volt, aki az anyja halálakor alig töltötte be negyedik életévét. Még csak néhány napja temették el az asszonyt, amikor Laurence Strange és elhunyt felesége családja hevesen vitatkozni kezdett a gyermekről. Az Erquistoune család ragaszkodott hozzá, hogy a házassági szerződés értelmében Mrs. Strange vagyonának nagy részét a fiának kell félretenni, amíg az el nem éri a nagykorúságot. Laurence Strange azt felelte erre, hogy a felesége pénze teljes mértékben őt illeti, és azt tesz vele amit akar. Ezen senki nem lepődött meg. Mindkét fél ügyvédhez fordult, és két pert is indítottak egyszerre: az egyiket a Civil Jogászok Egyesülése előtt, a másikat a skót bíróságon. Évekig húzódott a két per – Strange *kontra* Erquistoune, illetve Erquistoune *kontra* Strange –, és Laurence Strange idővel már látni sem bírta a fiát. Számára a gyerek olyan volt, mint a mocsaras föld vagy egy beteg fákkal teli csallitos – papíron ér valamennyi pénzt, de az éves jövedelem szempontjából elenyésző volt. Ha az angol törvények engedélyezték volna Laurence Strange-nek, hogy eladja a fiát, és vegyen helyette egy

jobbat, biztosan megteszi[21].

Közben az Erquistoune család is rájött, hogy Laurence Strange-nek hatalmában áll ugyanúgy megnyomorítani a fia életét, ahogy hajdan az asszony életét is megnyomorította, ezért Mrs. Strange fivére hamar írt egy levelet Laurence Strange-nek, amiben azt javasolta, hogy a fia minden évben töltsön néhány hónapot az ő edinburgh-i házában. Mr. Erquistoune legnagyobb meglepetésére Mr. Strange-nek nem volt semmi ellenvetése[22].

Így történt, hogy Jonathan Strange gyermekkorában minden második félévét Mr. Erquistoune házában töltötte az edinburgh-i Charlotte téren, ahol – magától értetődő módon – azt tanulta meg a környezetétől, hogy az apja egy utolsó gazember. A skót család házában kezdték taníttatni, három unokanővérével, Margaret, Maria és Georgiana Erquistoune-nal együtt[23]. Edinburgh kétségtelenül a világ egyik legcivilizáltabb városa, és lakói éppoly éleslátásúak és éppúgy szeretik élvezni az életet, mint a londoniak. Valahányszor a kisfiú a nagybátyja házában tartózkodott, Mr. és Mrs. Erquistoune mindent megtett azért, hogy jól érezze magát. Remélték, hogy ezzel ellensúlyozhatják azt a közönyt és hidegséget, amiben az apja birtokán része volt. Ezért nincs is mit csodálkozni azon, hogy kissé elkényeztetett és öntörvényű felnőtté vált, aki sokszor elfogultan szemlélte saját magát.

Laurence Strange egyre idősebb és gazdagabb lett, de a természete mit sem változott.

Pár nappal azelőtt, hogy Vinculus betört Mr. Norrell

szobájába, egy új inas jelentkezett munkára Laurence Strange birtokán. A többi szolga készségesen segített neki és felvilágosította: elmondták, hogy Laurence Strange büszke és rosszindulatú ember, hogy képtelenség kedvelni, hogy mindennél jobban szereti a pénzt, és hogy évek óta egy szót sem beszélt a fiával. Arra is figyelmeztették, hogy a gazdának olyan a vérmérséklete, mint az ördögé, ezért vigyázzon, nehogy valamivel felbosszantsa, mert nagyon pórul jár.

Az új inas megköszönte nekik az útbaigazítást, és megígérte, hogy nem felejt el a jótanácsot. Ám a régebbi szolgák egyvalamit akkor még nem tudtak: az új alkalmazottnak legalább olyan ördögi temperamentuma volt, mint Mr. Strange-nek, vagyis néha gúnyosan, néha durván viselkedett, emellett nagyon nagyra tartotta a saját képességeit, és ezzel együtt lekicsinyelte mások teljesítményét. Az új inas egyszerűen azért nem említette ezeket a jellemhibákat a régi szolgáknak, mert nem tudott róluk. Bár gyakran keveredett vitába a barátaival és a szomszédaival, ennek okára sehogy sem tudott rájönni, és mindig úgy gondolta, hogy a másokban van a hiba. De mielőtt a kedves Olvasó azt hinné, hogy ez a fejezet csak elviselhetetlen emberekről fog szólni, elárulom, hogy szemben Laurence Strange-dzsel – aki velejéig romlott és elvetemült ember volt – az új inas természetében az árnyék mellett volt néhány világosabb folt is. Józanul gondolkodott, és tetterősen cselekedett, amikor valaki komoly veszélybe került – ilyenkor legalább olyan tetterős volt, mint amikor a saját vélt sérelmeit torolta meg másokon.

Laurence Strange már megöregedett, és elég keveset aludt. Sőt gyakran sokkal elevenebb volt éjszaka, mint nappal. Ilyenkor leült az íróasztalához, leveleket írt, és az üzleti ügyeit bonyolította. Természetesen valamelyik szolgának is virrasztania kellett vele együtt, és néhány nappal azután, hogy bekerült a házba, ez a feladat az új inasra hárult.

A nyugalom viszont csak addig tartott, amíg Mr. Strange éjjel kettőkor magához nem hívatta az új inast, hogy egy pohár sherryt kérjen tőle. Egyszerű megbízatás volt, az új inas azonban mégsem találta könnyűnek. Miután minden lehetséges helyen kereste az italt, kénytelen volt felébreszteni az első szobalányt, hogy megkérdezze: merre van a főkomornyik hálószobája. Utána a főkomornyikot is felkeltette, és tőle kérdezte meg, hol tartják a sherryt. Az új inasnak meg kellett várnia, amíg a főkomornyik kicsodálkozta magát. Mr. Strange-nek nem volt szokása sherryt inni. Ellenben Mr. Strange fia, Mr. Jonathan Strange – magyarázta a komornyik, hogy jobban megvilágítsa a helyzetet az új inasnak – nagyon kedvelte a sherryt, és általában tartott is egy-két üveggel a saját szalonjában.

A főkomornyik utasításait követve az új inas felhozta a bort a pincéből. Ehhez jónéhány gyertyát meg kellett gyújtania, hosszasan kellett botorkálnia a sötét, hideg folyosókon, és temérdek mocskos régi pókhálót kellett leszednie a ruhájáról. Többször beverte a fejét a dohos régi plafonról lógó rozsdás fémkarokba, és ilyenkor keservesen törölgette a vért és a koszt az arcáról. Bevitte a pohár sherryt Mr. Strange-nek, aki azonnal lehajtotta, és újabbat

kért.

Az új inas úgy gondolta, hogy aznapra már eleget látott a pincéből, ezért felidézte magában a komornyik szavait, és felment az emeletre, Mr. Jonathan Strange szalonjába. Óvatosan lépett be a helyiségbe, ami üres volt ugyan, de telerakták égő gyertyákkal. Az új inas nem lepődött meg ezen, mert tudta, hogy a gazdag agglagények egyik legfurcsább szokása a gyertyák pazarlása. Kinyitogatta a fiókokat és a szekrényeket, belenézett az éjjeliedénybe, bekukkantott az asztalok és a székek alá, és belesett a vázák belsejébe is. (Ha az Olvasót meglepi, milyen helyeken kereste az új inas a bort, le kell szögeznem, hogy neki sokkal több tapasztalata volt a gazdag agglagények vagy özvegyemberek szokásairól, mint bármelyikünknek, és jól tudta, hogy elég szeszélyesen irányítják a házuk ügyeit.) Végül az történt, amire számított: a borosüveget az egyik csizmában találta meg – sámfának használták.

Miközben az új inas kitöltötte a bort egy pohárba, véletlenül felnézett a falon lógó tükörrre, és észrevette, hogy a helyiség mégsem üres. Jonathan Strange ott ült egy magas támlájú, magas karfájú székben, és megrökönyödve figyelte őt. Az új inas meg sem próbált magyarázkodni – elvégre milyen magyarázatot adhatott volna, amit egy úriember végig is hallgat? Egy szolga azonnal együttértett volna vele, megértve, hogy a következő pillanatban miért sietett ki a szobából.

Az új inas megérkezése óta dédelgette magában a reményt, hogy tekintélyes pozíciót vívhat ki magának a szolgák közt. Úgy érezte, felsőbbrendű intellektusa és a

világban szerzett páratlan nagy tapasztalata alapján egyedül ő lenne alkalmas arra, hogy a két Mr. Strange helyetteseként mozogjon a birtokon. Meg volt győződve róla, hogy csak ő tudná elvégezni a legnehezebb feladatokat, és képzeletében már hallotta is, ahogy valamelyik Mr. Strange kijelenti: „Amint azt ön is tudja, Jeremy, ezek komoly dolgok, és senki másra nem bízám őket, csak önre.” Talán túlzás lenne azt állítani, hogy az új inas reményei azonnal szertefoszlottak, de nem tagadhatta le maga előtt, hogy Jonathan Strange meglehetősen ellenségesen fogadta a behatolását a lakosztályába. Még rosszabb benyomást sikerült rá tennie azzal, hogy elrejtett borkészletéből önkényesen töltött egy pohárával.

Így történt, hogy az új inas megnyirbált ambíciókkal és veszélyesen felpaprikázott hangulatban tért vissza Laurence Strange dolgozószobájába. A gazda egy szempillantás alatt legurította a bort a torkán, és rövid töprengés után kért egy harmadik pohárral is. Erre az új inas valami fojtott kiáltást hallatott, a haját kezdte tépni, és ráförmedt a gazdájára.

– Az istenfáját, miért nem ezzel kezdte, maga öreg fajankó? Akkor felhoztam volna egy egész üveget!

Mr. Strange elképedve nézett rá, és szelíden azt felelte, hogy ha ilyen nagy fáradságot jelent, akkor ne hozzon egy újabb pohárral.

Az új inas visszament a konyhába (és közben eszébe jutott, hogy talán egy kissé udvariatlanul viselkedett). Pár perccel később megint megszólalt a csengő.

Mr. Strange egy levéllel a kezében ült az íróasztalánál, és

az ablakon keresztül a koromfekete esős éjszakát bámulta.

– A hegy túloldalán lakik egy ember – mondta. – Még pirkadat előtt el kell neki juttatnia ezt a levelet, Jeremy.

Ó, hát már el is kezdődött! – ujjongott magában az új inas. Egy sürgős ügy, amit az éjszaka leple alatt kell elintézni. Vajon mit jelent ez? Akármit is jelentsen, annyi bizonyos, hogy a gazda máris előnyben részesítette az ő szolgálatait másokéhoz képest. Nagyon hízelgőnek találta a megbízatást, és azt felelte, hogy azonnal indul, hogy kézbesítse a levelet a titokzatos felirattal: „Wyvern”. Megkérdezte hogy van-e a háznak valami elnevezése, mert ha esetleg eltévedne, útbaigazítást kell kérnie.

Mr. Strange már éppen azt kezdte magyarázni, hogy a háznak nincs neve, ám hirtelen elhallgatott és elnevette magát.

– Keresse Wyvernt a Szívszilánk Farmon.

Elmondta az új inasnak, hogy a főútról egy törött kiskapunál kell lekanyarodnia Blackstock kocsmájával szemben. A kiskapu mögött egy ösvényt fog találni, ami egyenesen a Szívszilánk Farmra vezet.

Az új inas kerített egy lovat és egy masszív lámpást, aztán kisietett a főútra. Komor és lehangoló éjszaka volt. A levegőben a süvítő szél és a könyörtelenül ostromzó eső csatázott egymással, a víz pedig befolyt az öltözéke minden apró részén, ezért hamarosan már a fagyhalál kerülgette.

A kanyargós, felfelé vezető ösvényt, ami Blackstock kocsmájával átellenben kezdődött, félelmetesen benőtte a gaz. Talán nem is lehetett ösvénynek nevezni: facsemeték

nőttek ki a kellős közepén, amikből aztán a szél gallyakat tört le magának, hogy azokkal korbácsolhassa az úton botladozó inast. Jeremy alig fél mérföld után már úgy érezte, mintha egy csapat keménykötésű fickóval kellett volna megverekednie (forrófejű ember lévén elég gyakran verekedett össze másokkal nyilvános helyeken, ezért ez az érzés nem volt ismeretlen számára). Wyvernt átkozta, azt a nemtörődöm, semmirekellő frátert, aki még az ösvényeit sem volt képes rendben tartani. Már egy óra is eltelt, mire elért ahhoz a helyhez, ami valamikor egy mező lehetett. Mostanra viszont az egész területet benőtte a vadrózsa és a földiszeder. Jeremy egyre jobban sajnálta, hogy nem hozott magával fejszét. Egy fához kötötte a lovát, és megpróbált utat törni magának az aljnövényzetben. A tengernyi ormóttan túske fájdalmasan szurkálta, és néhanéha olyannyira belegabalyodott a vadrózsa ágaiba – egyik karja a feje fölött, az egyik lába a háta mögött kifordulva –, hogy azt hitte, már sohasem szabadul ki a tövisrengetegből. El sem tudta képzelni, hogy valaki egy ilyen áthatolhatatlan sövény mögött lakjon, és egyre élénkebben jelent meg előtte a kép: Mr. Wyvern száz éve alszik odaát. Nos, engem az nem is zavarja, amíg nem nekem kell megcsókolni – gondolta magában az inas.

Amikor a szomorkás szürke hajnal fényei megjelentek a hegy fölött, az inas egy düledező viskóhoz ért. A viskónak nem a szíve tört szilánkokra, hanem a csontjai. A kémény fala nagy ívben kifelé domborodott, a tetején pedig egy kémény maradványa egyensúlyozott. A tetőről földcsuszamlásszerűen omlottak le a cserepek, és a

helyükön maradt lyukakon át bordaszerűen látszottak ki a gerendák. Odabenn bodza- és túskebokrok vertek tanyát, és olyan hevesen növekedtek, hogy kitörték az összes ablakot, és kilökték az ajtókat a kereteikből.

Az új inas egy darabig csendben állt az esőben, és a nyomasztó látványt figyelte. Amikor megint felnézett, egy embert látott lefelé jönni a hegyoldalon, egyenesen az ő irányába. Olyan volt, mint a tündérmesék szereplői: fején különös nagy kalappal, kezében bottal. Közelebről viszont tisztán látszott, hogy egy egyszerű környékbeli gazda, egy józan eszű parasztember, akit csak a feje köré csavart, az eső ellen védelmet nyújtó vászondarab tett olyan természetfelettivé.

Harsányan szólította meg az inast.

– Ember! Hát mit csinált magával? Tetőtől-talpig csupa vér, a ruhája meg cafatokban lóg!

Az új inas végignézett magán, és rájött, hogy az ember igazat mond. Elmagyarázta neki, hogy az ösvényt benőtte a gaz és tele van tüskékkel. A földművesnek tátva maradt a szája.

– De van ott egy jó út! – ordította. – Alig negyed mérföldre nyugatra. Fele annyi idő alatt idehozta volna. Ki a fene mondta magának hogy azon a régi ösvényen jöjjön?

Az új inas nem válaszolt, hanem megkérdezte, hogy merre van Mr. Wyvern, a Szívzilánk Farm tulajdonosa.

– Az ott Wyvern kunyhója, de ő már több mint öt éve halott. Azt mondta, Szívzilánk Farm? Ki mondta magának, hogy ez a neve? Valaki nagyon ócska trükköket játszik magával, barátocskám! Az ősrégi ösvényre küldi, onnan meg a

Szívszilánk Farmra! Bár őszintén szólva nem is olyan rossz ez a név: Wyvernnek tényleg szilánkokra tört itt a szíve. Szerencsétlenségére volt egy földje, amit megirigyelt tőle egy úr odalenn a völgyben. Wyvern viszont nem akarta eladni a földet, ezért a másik úr haramiákat küldött az éjszaka közepén, hogy szedjék ki a földből a babot, a répát meg a káposztát, amit szegény Wyvern ültetett a földjén. Ezzel sem sikerült elúznié innét, úgyhogy pert indított ellene. Szegény Wyvern mit sem konyított a joghoz, és egy szót sem értett az egészből.

Az új inas egy darabig töprengett magában.

– Azt hiszem, tudom is, hogy hívják azt az urat – mondta végül.

– Ó hát azt mindenki tudja! – kiáltott fel a földműves, és kissé közelebbről is megszemlélte az inast. – Ember, hiszen olyan fehér az arca, mint a tejbegríz, és úgy reszket, hogy mindjárt széttörnek a csontjai!

– Fázom – vallotta be Jeremy.

A gazda (akit Bullbridge-nek hívtak) erősködni kezdett, hogy az inas menjen vele a házába, és üljön le a tűzhelyénél melegedni, meg enni és inni egy kicsit. Talán még le is feküdhetne egy kis időre. Az új inas megköszönte neki, és azt mondta, hogy nincs semmi baja, csak fázik.

Így hát Bullbridge visszakísérte az inast a lovához (egy kerülőúton, ahol nem voltak tüskék), és megmutatta neki, hol érdemes visszamenni a főútra. Ezután az új inas visszament Mr. Strange házába.

Rideg fehér nap kelt fel a rideg fehér égen, akár a kétségbeesés allegorikus képe. Miközben az új inas

hazafelé lovagolt, úgy érezte, hogy a Nap a szegény Wyvern, az ég pedig a Pokol, és Wyvernt Mr. Strange rakta oda az izzó fehérségbe, hogy örökké szenvedjen.

Amikor visszatért a birtokra, a többi szolga köré sereglett.

– Ó fiacskám! – kiáltott fel a főkomornyik. – Milyen szörnyen nézel ki! A sherry miatt van, Jeremy? A bor miatt lett ennyire mérges az úr?

Az új inas lebukott a ló hátáról, és majdnem összeesett a földön. Megragadta a komornyik kabátját, és könyörögve kérte, hogy hozzon neki egy horgászbót, mert ki akarja fogni szegény Wyvernt, hogy megmentse a Pokolból.

Ebből és a többi összefüggéstelen mondatából a szolgák arra következtettek, hogy súlyosan megfázott és belázasodott. Ágyba dugták, és elküldettek az orvosért. De amikor Laurence Strange is értesült a történekről, egy második hírvivőt is küldött az első után, és megüzente az orvosnak, hogy nincs rá szükség. A gazda ezekután zabkását kívánt enni, és meghagyta a főkomornyiknak, hogy csak az új inas hozhatja fel neki. A komornyik elkeseredésében felment Mr. Jonathan Strange szobájába, hogy könyörögjön neki: tegyen valamit. Jonathan Strange viszont kora hajnalban lóra pattant, és elment Shrewsburybe, ahol legalább egy napot akart maradni. Így hát a szolgák kénytelenek voltak kihúzni az új inast az ágyból, felöltöztetni, és beletenni elgyengült kezébe a zabkásával teli tálcát. Aztán kituszkolták az ajtón. Mr. Strange egész nap jóformán szünet nélkül apró feladatokat talált ki, és kínosan ügyelt arra, hogy minden kívánságát az új inas teljesítse.

Estére az új inas már olyan forró volt, mint egy felhevített fémkanna, és folyton osztrigákkal teli hordókról beszélt. Ám Mr. Strange már akkor kijelentette, hogy a következő éjszakán is fent szándékozik maradni, és azt akarja, hogy az új inas szolgálja ki a dolgozószobájában.

A főkomornyik bátran szembeszállt a gazdájával, és kérte, hogy hadd maradjon inkább ő fenn.

– Jaj ön el sem tudja képzelni, mennyire megkedveltem azt a fickót – felelte Mr. Strange gyűlölettől szikrázó szemmel.

– Azt szeretném, ha mindig a közelemben lenne. Azt mondja, hogy rosszul néz ki? *Szerintem* egyszerűen csak friss levegőre van szüksége.

Azzal kinyitotta az íróasztala fölötti ablakot. A szobában pillanatok alatt jéghideg lett, és egy maroknyi hópehely is beszökött odakintről.

A komornyik sóhajtva nekitámasztotta az inast a falnak (mivel Jeremy már alig állt a lábán), és titokban kézmelegítőket rejtett a zsebébe.

Éjfélkor a szobalány újabb adag zabkását vitt fel Mr. Strange-nek. Amikor visszatért a konyhába, elmondta, hogy Mr. Strange megtalálta a kézmelegítőt, kivette az inas zsebéből, és kitette az asztalra. A szolgák fájó szívvel feküdtek le, mert biztosan tudták, hogy az új inas nem éri meg a reggelt.

Virradatkor Mr. Strange dolgozószobájának ajtaját zárva találták. Elérkezett a hét óra, és senki sem rángatta meg a csengőzsinórt. Csend és mozdulatlanság. Az óra elütötte a nyolcat, majd a kilencet is. Aztán elérkezett a tíz óra. A szolgák kétségbeesetten tördelték a kezüket.

De arról megfeledkeztek – sőt Laurence Strange is megfeledkezett róla –, hogy az új inas fiatal és erős férfi volt, míg a gazdája öreg és gyenge. Laurence Strange kénytelen volt osztozni az inas szenvedésében azon az éjszakán. Hét perccel tíz óra után a komornyik és a kocsis úgy döntöttek, hogy benyitnak a dolgozószobába. Azt látták, hogy az új inas a földön alszik, és a láznak már nyoma sincs. A helyiség másik végében viszont ott ült Laurence Strange – halálra fagyva az asztala mellett.

Hamar híre kelt a két éjszaka furcsa eseményeinek, és mindenki az új inast akarta látni. Úgy beszéltek róla, mint egy sárkányvadászról vagy egy óriást legyőző harcosról. Az új inas természetesen örült ennek a hirtelen jött hírnévnek, és annyiszor mesélte el a történeteket, hogy végül szó szerint fel tudta idézni, hogy mit mondott *valójában* Mr. Strange-nek, amikor a harmadik pohár sherryért küldte. „Lehet, hogy most azt hiszi, nagyon jól áll magának az erőszak, aljas vén gazember. Lehet, hogy most azt képzelem, hogy a becsületes emberek sírjátétele csak szórakozás. De közeledik az a nap – az a nem is olyan távoli nap –, amikor felelnie kell minden sóhajért, amit a becsületes emberek torkából kényszerített ki, és minden könnycseppért, amit az özvegyek szeméből csikart ki!” A környéken lakók nemsokára azt is megtudták, hogy amikor Laurence Strange a fagyos éjszakában rányitotta az ablakot a lázas inasra, Jeremy így kiáltott fel: „Először a hideg, Laurence Strange, de aztán a forró! Először a hideg, aztán a forró!” Akár egy próféta, előre megjósolta, hol köt ki

15

„Hogy van Lady Pole?”

1808. január

HOGY VAN LADY POLE?

Ezt a kérdést lehetett hallani a város minden részén, mindenféle rendű és rangú ember szájából. Hajnalban a Covent Gardenben az utcai árusok odahajoltak a virágáros lányokhoz, és megkérdezték: „Hogy van Lady Pole?” Ackermann üzletében a Stranden maga Mr. Ackermann tudakolta a vásárlóitól (nemesektől és egyéb kiválóságoktól): van-e valami hírük Lady Pole-ról. Az Alsóházban az unalmasabb beszédek alatt a miniszterek ezt a kérdést suttogták a mellettük ülőknek (szemük sarkából fürkészve Sir WALTERT). A Mayfair előkelő öltözőiben a szobalányok korán reggel bocsánatot kértek az úrnőjüktől, és így folytatták: „...de Lady Pole is ott volt a tegnapi estélyen? Hogy érzi magát önnagysága?”

Így járt körbe-körbe a kérdés: „Hogy van Lady Pole?”

– Önnagysága jól van, nagyon jól van – érkezett a válasz.

Ez a felelet jól mutatja, milyen szegényes tud lenni az angol nyelv, ugyanis önnagysága nemcsak egyszerűen jól volt. Őmellette minden más ember sápadtnak, fáradtnak, sőt félholtnak nézett ki. Az a túlaradó energia, ami a felélesztését követő reggelen beleköltözött, többé el sem hagyta. Ha sétálni indult, a járókelők megrökönyödve figyelték, mert még soha nem láttak hölgyet ilyen gyorsan

menni. A kifulladás és kivörösödött szolga, aki kísérte, rendszerint jócskán lemaradt, mert alig győzte követni. Egyik délelőtt a Charing Crosson a hadügyminiszter éppen kilépett Drummond boltjából, amikor váratlanul és hirtelen összeütközött a szaporán közeledő öngagságával, és elveszítette az egyensúlyát. Lady Pole felsegítette, azt mondta, reméli, hogy nem ütötte meg magát, és el is tűnt, mielőtt a miniszter egy szót is szólhatott volna.

Mint az összes többi tizenkilenc éves fiatal hölgy, Lady Pole is megőrült a táncért. Egy táncot sem hagyott ki a bálokon, és közben egyszer sem fulladt ki. El is csüggedt, amikor látta, hogy a vendégek milyen korán távoznak.

– Nevetséges, hogy egy ilyen lagymatag összejövetelet bálnak neveznek! – fakadt ki Sir Walternek. – Hiszen alig táncoltunk három órát! – Aztán a többi táncos gyengeségére panaszkodott. – Szegény emberek! Sajnálom őket.

A hadseregben, a tengerészetnél és az egyház köreiben is gyakran koccintottak az egészségére. Sokszor nevezték Sir Waltert a legszerencsésebb férfinak a királyságban, és erről Sir Walternek sem volt más a véleménye. Miss Wintertowne – a szegény, sápadt, beteg Miss Wintertowne – felkeltette az együttérzését, de Lady Pole, akiből szüntelenül a kitűnő egészség és a féktelen jókedv sugárzott, a csodálatát váltotta ki. Amikor a felesége véletlenül fellökte a hadügyminisztert az utcán, Sir Walter úgy gondolta, ez a világ legjobb vicce, és mindenkinek elmesélte, akivel csak találkozott. Lady Winsellnek, legbensőségesebb jóbarátjának azt is bevallotta, hogy

Lady Pole-t tartja az ideális feleségnek – olyan okos, olyan eleven, megvan benne minden, amit valaha is kívánt magának. Különösen tetszett neki, hogy a feleségének mindig önálló véleménye volt.

– Múlt héten azt tanácsolta nekem, hogy a korábbi döntéssel ellentétben a kormány ne küldjön pénzt és alakulatokat a svéd királynak, hanem próbáljuk meg inkább a portugál és a spanyol kormányokat támogatni. Így ezek az országok válhatnának a legfőbb támaszunkká a Bonaparte elleni hadjáratban. El tudja képzelni, hogy egy tizenkilenc éves lány ennyi mindent meg tud érteni a világ dolgaiból, és ilyen okos következtetéseket tud levonni? Tizenkilenc évesen ilyen bátran ellentmondani a kormánynak! Természetesen azt válaszoltam, hogy neki is a parlamentben lenne a helye.

Lady Pole-ban egy személyben egyesült a Szépség, a Politika, a Vagyon és a *Mágia* vonzereje. A divatos körök egyre inkább meggyőződtek arról, hogy az ifjú hölgynek kitüntetett vezető szerepet kellene adni a társasági életben. Már három hónapja feleség volt: eljött az ideje, hogy elinduljon azon az úton, amit a sors és a divatos társaságok kijelöltek számára. Így hát január második hetében Mr. és Mrs. Pole ki is küldte a meghívó kártyákat egy nagyszabású vacsorára.

Egy ifjú feleség első fogadása mindig roppant jelentős esemény, és rengeteg apró vesződséggel jár. Már nem elég az a sok különböző ismeret, amire az iskola befejezése óta eltelt három évben szert tett. Már nem elég, hogy kifoqástalanul öltözködik, hogy minden alkalomhoz a

megfelelő ékszereket választja ki, hogy beszél franciául, hogy zongorázik vagy énekel. Ezentúl szakértővé kell válnia a francia konyha és a francia borok terén is. Bár a divatos társaságok törvényei nem tiltják, hogy legyen egy tanácsadója, de elsősorban a saját ízlésére és véleményére kell hallgatnia. Meg kell vetnie azokat a szórakozási formákat, amiket az anyja kedvelt, és egészen más dolgokban kell örömet lelnie. Londonban a divatos emberek hetente négyszer vagy ötször vacsoráznak vendégségben. Nem könnyű feladat egy ifjú feleségnek – aki alig múlt tizenkilenc, és nem sok konyhai tapasztalattal rendelkezik – kigondolnia egy olyan menüt, ami ezeket a hivatásos vendégeskedőket is elkápráztatja.

A szolgálkkal is könnyen meggyűlhet a baja. Egy új feleség új házában az inasok is újak, és még ismerkednek a feladatukkal. Mi lesz, ha hirtelen kell egy gyertya, egy másfajta villa vagy egy vaskos vászondarab, amivel a forró levesestálakat meg lehet fogni? Hogy fogják megtalálni? Lady Pole esetében, aki a Harley utca 9-es szám alatt lakott, ezek a gondok háromszor olyan súlyosan jelentkeztek. A szolgálk felét Northamptonshire-ből – őnagysága great hitherdeni birtokáról hozták át –, a másik felét pedig már Londonban bérelték fel. Ahogy az köztudott, a vidéki és a londoni szolgálkat egy egész világ választja el egymástól. Nem a feladatokról van szó. Akárcsak Londonban, Northamptonshire-ben is az a szolgálk feladata, hogy főzzenek, takarítsanak, behozzanak és kivigyenek dolgokat. Nem, a különbség inkább a feladatok elvégzésének módjában rejlik. Teqyük fel, hogy egy

northamptonshire-i birtokos meglátogatja az egyik szomszédját. Amikor vége a látogatásnak, az inas előhossa a vendég nagykabátját, és felsegíti rá. Teljesen természetes, hogy közben a szolga a birtokos feleségének hogyléte felől érdeklődik. A gazda nem sértődik meg, sőt ő maga is feltesz kérdéseket. Talán a birtokos is hallott arról, hogy az inas nagymamája elesett, és megütötte magát, amikor káposztákat nyesett a kertjében, ezért megkérdezi, hogy meggyógyult-e már. A vidéki birtokos és az inas egy zárt kis világban él, és általában gyerekkoruk óta ismerik egymást. Londonban viszont soha nem történhet ilyesmi. Egy londoni inasnak nem szabad megszólítania a gazdája vendégét. Úgy kell tennie, mintha nem is léteznének a világon nagymamák és káposzták.

A Harley utca 9-es szám alatt nem is érezték jól magukat Lady Pole vidéki szolgálói. Örökösen attól féltek, hogy valamit rosszul csinálnak, és soha nem lehettek biztosak abban, hogy helyesen teszik a dolgukat. Még a beszédjüket is hibásnak találták, és gúnyolódtak rajta. Northamptonshire-i akcentusukat nem mindig értették meg a londoni szolgák (akik, lássuk be, nem is igyekeztek igazán megérteni őket), ráadásul furcsa szavakat használtak: egres helyett azt mondták, hogy savanya, a spárgát csirágnak nevezték, a gombócot dödöllének, a kutyát meg cenkének.

A londoni szolgák előszeretettel tréfálták meg a vidékieket. Büdös, szennyes vízzel teli tányérokat nyomtak a fiatal inas, Alfréd kezébe, és azt mondták neki, hogy francia levesspecialitás, amit fel kell szolgálnia a többi szolgának.

vacsorára. Gyakran küldtek üzenetet a vidéki szolgálkkal a hentes kifutófiújának, a péknek és a lámpagyújtogatónak, de ügyeltek rá, hogy az üzenet tele legyen londoni szlenggel, amiből a vidékiek egy szót sem értenek. Csakhogy a hentesfiú, a pék és a lámpagyújtogató pontosan értette, és rendkívül közönségesnek és sértőnek találta az üzeneteket. Amikor Alfréd átadta az üzenetet a hentesfiúnak, jókora nyaklevest kapott, a kamrában bujkáló londoni szolgák meg jóízűt kacagtak rajta.

A vidéki szolgák természetesen egyfolytában panaszkodtak Lady Pole-nak (akit születése óta ismertek) erről a kíméletlen bánásmódról, és Lady Pole-nak legalább ilyen gyötrelmet okozott a tudat, hogy a régi barátai ilyen rosszul érzik magukat az új otthonukban. De a tapasztalatlansága miatt nem tudta, mitévő legyen. Nem kételkedett abban, hogy a vidéki szolgák igazat beszélnek, de attól tartott, hogy bármit is tesz, csak rontana a helyzeten.

– Mit kellene tennem, Sir Walter? – kérdezte egyik nap a férjétől.

– Tenni? – kérdezte a miniszter meglepetten. – Semmit sem kell tennie. Hagyja rá az egészet Stephen Blackre. Ha Stephen kezelésbe veszi őket, a végére olyan szelídek lesznek, mint a bárányok, és olyan gondtalanok, mint a rigók.

Mielőtt megnősült volna, Sir Walter csak egyetlen szolgát tartott: Stephen Blacket. A miniszter teljes mértékben megbízott benne. Black a Harley utca 9-cs szám alatt „inas” minőségben szolgált, de a feladatok és felelősség terén

messze átlépte egy hétköznapi inas hatáskörét. Ő tárgyalt a bankárokkal és az ügyvédekkel Sir Walter nevében, ő nézte át Lady Pole birtokainak könyvelését, amiről aztán beszámolt Sir Walternek, azonkívül elvégezte a számlákkal kapcsolatos teendőket. Akár a gazdája megkérdezése nélkül is alkalmazott szolgákat és munkásokat, akiknek irányította a munkáját, és a bérét is ő fizette.

Természetesen sok háznál van olyan szolga, aki kimagasló képességei és intelligenciája révén a szokásosnál nagyobb tekintélyt vív ki magának. Csakhogy Stephennek volt még egy kirívó tulajdonsága: feketebőrűnek született. A „kirívó” szót nem véletlenül használtam: hiszen általában mindenkit többre tartanak egy házban a fekete inasnál – legyen akármilyen szorgalmas vagy okos. Stephen Black mégis talált módot rá, hogy dacoljon ezzel az egyetemes törvénnyel. Igaz, hogy volt néhány adottsága, amelyek eleve előnyhöz juttatták. Megnyerő ábrázata magas, jó felépítésű testtel párosult. Bizonyára nem bánta, hogy egy olyan politikus alkalmazásában áll, aki szívesen hangoztatta liberális elveit, és példát is szolgáltatott másoknak azzal, hogy házának és üzleti ügyeinek igazgatását egy feketebőrűre bízta.

A többi szolga eléggé meglepődött azon, hogy egy fekete férfi utasításainak kell engedelmeskedniük, annál is inkább, mert többen közülük még soha nem láttak ilyesfajta embert korábban. Sokan először méltatlankodtak, és megfogadták, hogy ha a feketebőrű parancsolgatni kezd nekik, nagyon durván fognak válaszolni. De bármit is forgattak a fejükben, azonnal letettek róla, amikor Stephen

megjelent. A feketebőrű szolga mindig komolyan viselkedett, tekintélyt sugárzott magából, és ésszerű utasításaival nem lehetett vitatkozni.

A hentesfiú, a pék, a lámpagyújtogató és a Harley utcai szolgák többi új ismerőse már az elejétől fogva nagy érdeklődéssel fogadta Stephent. Folyton faggatták a Harley utcai szolgákat: hogyan éli Stephen az életét, mit eszik és mit iszik, kikkel barátkozik, és hova megy, amikor akad egy kis szabadideje? Amikor a Harley utcai szolgák azt válaszolták, hogy Stephen három keménytojást evett reggelire, a hadügyminiszter walesi inasa a legjobb barátja, és hogy előző este egy szolgáknak rendezett bálon vett részt Wappingben, a hentesfiú, a pék és a lámpagyújtogató hálásan megköszönte a felvilágosítást. A Harley utcai szolgák megkérdezték tőlük, hogy miért akarják tudni. A hentesfiú, a pék és a lámpagyújtogató megdöbbsent. Hát tényleg nem tudják a Harley utcai szolgák, hogy miért? A Harley utcai szolgák tényleg nem tudták, miért. Erre a hentesfiú, a pék és a lámpagyújtogató elmagyarázták, hogy a Londonban évek óta keringő pletyka szerint Stephen valójában nem is inas. Többen tudni vélik, hogy igazából egy afrikai herceg, egy hatalmas királyság örököse, és ha elege lesz az inaskodásból, hazatér, és feleségül vesz egy hozzá hasonló fekete szépséget.

Azok után, hogy a Harley utcai szolgák értesültek a pletykákról, ők is lesni kezdték Stephent a szemük sarkából, és megegyeztek abban, hogy a hír alighanem igaz lehet. Hercegi mivoltának az volt a legékesebb

bizonyítéka, hogy a többi szolga engedelmeskedett neki. Ezek a független gondolkodású és büszke angol férfiak és nők sohasem fogadták volna el egy *fekete férfi* tekintélyét, ha nem érzik ösztönösen azt a tiszteletet és hódolatot, amit a közember érez egy király iránt.

Stephen Black mindeközben nem is sejtette, milyen pletykák keringenek róla a háta mögött. Ugyanolyan szorgalmasan végezte a dolgát, mint azelőtt. Tovább fényesítette az ezüstöt, tanította az inasokat a *service à la française* művészetére, dorgálta a szakácsokat, virágot, evőeszközt és ágyneműt rendelt, és még ezernyi feladatot ellátott, hogy a házat és a szolgálkat felkészítse a fontos és fejedelmi fogadásra. A fogadás valóban ragyogóra sikerült, és ezt a háziak Stephen találékonyságának köszönhették. Üvegházban termesztett rózsákat szerzett be, majd a virágokkal teli vázákat a szalonban, az étkezőben és a lépcső mentén helyeztette el. Az asztalt nehéz fehér damasztal terítette le, amely fölött a sok ezüst, üveg és gyertyaláng csillogó fénykavalkádot hozott létre. Két óriási velencei tükör lógott a falon – Stephen utasítására egymással szemben –, amelyek megkétszerezték vagy megháromszorozták a ragyogást, sőt mintha hatszor annyi ezüst, üveg és gyertyaláng szikrázott volna a teremben. A bejövő vendégek lágyan beleolvadtak a szemkápráztató arany fénybe, és úgy néztek ki, mint az áldott lelkek, akiknek glóriája összefolyik a magasban.

Mr. Norrell volt a kitüntetett vendég. Mennyit változott azóta, hogy Londonba költözött! Akkoriban egy senki volt,

láthatatlanul elvegyült a tömegben. Most az ország nagyjai között foglalt helyet, és mindenki az ő kegyeit kereste. A többi vendég állandóan megjegyzésekkel és kérdésekkel ostromolta, és derűsen fogadták az ilyesféle rövid, barátságtalan válaszokat: „Nem tudom, kire gondol” vagy „Sajnos nincs szerencsém ismerni azt az urat” vagy éppen „Még soha nem jártam az ön által említett helyen.”

A mágus beszélgetéseinek nagy részét – a szórakoztatóbb részét – Mr. Drawlight és Mr. Lascelles bonyolította le. A két oldalán ültek, és továbbították az asztalnál ülőknek a modern mágiával kapcsolatos nézeteit. Aznap este mindenkinek a mágia volt a kedvenc témája. Egy asztalnál ültek Anglia egyetlen élő mágusával, ráadásul az asztalnál ott ült a mágus leghíresebb varázslatának alanya is. Természetes hogy semmi másról nem beszélhettek. Kisvártatva már mindenki arról mesélt, ki milyen mágikus trükkkel próbálkozott az országban azóta, hogy Mr. Norrell sikeresen feltámasztotta Lady Pole-t.

– A vidéki újságokban naponta két vagy három ilyen hírt is közölnek – mondta Lord Castlereagh. – Épp a minap olvastam a *Bath Chronicle*-ben egy Gibbons nevű emberről, aki a Milsom utcai házában egyik éjjel betörök neszezésére ébredt. Állítólag hatalmas gyűjteménye van mágikus könyvekből, és ki is próbált egy ígét, amivel egérré változtatta a betörőket.

– Tényleg? – kérdezte Mr. Canning. – És mi történt az egerekkel?

– Elmenekültek a lambéria résein át.

– Ha! – kiáltott fel Mr. Lascelles. – Higgye el, uram, ebben

nem volt semmi mágia. Gibbons valami neszt hallott, attól félt, hogy betörték hozzá, elmondott egy varázsigét, aztán kinyitotta az ajtót – és nem betörőket, hanem egereket látott. Az igazság az, hogy végig egerek mászkáltak a házában. Az összes ilyen történetről kiderül, hogy hamis. Él egy Malpas nevű nőtlen lelkész Lincolnban a húgával, és ők arra vállalkoznak, hogy utánajárnak minden ilyen históriának. Eddig még az összes ilyen mutatvány hazugságnak bizonyult.

– Ez a lelkész és a húga valósággal rajonganak Mr. Norrellért! – tette hozzá Mr. Drawlight lelkesen. – Annyira boldoggá teszi őket, hogy végre akadt egy ember, aki visszahozza a mágia nemes művészetét Angliába! Nem bírják elviselni, hogy egyesek hazugságokkal akarnak híressé válni, és a nagy mágust akarják majmolni. Még a gondolatot is gyűlölik, hogy egyes emberek Mr. Norrell kárára akarnak fontosabbnak tűnni. Számukra ez személyes sértés. Mr. Norrell volt szíves beavatni őket azokba a csalhatatlan módszerekbe, amelyekkel ki lehet deríteni, mi az igazság. Így hát Mr. Malpas és Miss Malpas a hintójukkal járják az országot, és igyekeznek megzavarni ezeket az imposztorokat.

– Szerintem ön túl nagylelkűen emlegeti Gibbonst, Mr. Lascelles – jegyezte meg Mr. Norrell a szokásos pedáns stílusában. – Nem lepne meg, ha kiderülne, hogy alantas szándékkal találta ki ezt a hazug mesét. Már a könyvtára is egy nagy hazugság. Elküldtem Childermasst, hogy nézzen utána, és ő azt mondta, hogy nincs is 1760-nál korábbi kiadású könyve. Mind értéktelen. Közönséges szemét.

– Azért reménykedjünk benne, hogy a lelkész és a húga nemsokára találnak egy valódi, tehetséges mágust – szólalt meg Lady Pole. – Akkor végre segíthetne magának valaki, uram.

– De hát olyan nincs! – fortyant fel Mr. Drawlight. – Nincs másik mágus. Tudja, asszonyom, Mr. Norrell hosszú évekig a világtól elzárva élt, és csak az olvasásnak szentelte magát, hogy tökéletesíthesse egyedülálló képességeit. Sajnos nagyon kevés ember képes ilyen odaadással küzdeni a hazája érdekeiért. Biztos lehet benne, hogy nincs még egy ilyen ember.

– A lelkésznek és a húgának mégsem szabad felhagynia a kereséssel – ellenkezett a ház úrnője. – A saját példából tudom, mennyi munkát kell belefektetni egyetlen varázsmutatványba. Gondoljanak csak bele, mennyire jól jönne egy segéd Mr. Norrellnek.

– Valóban jól jönne, de nem valószínű, hogy lesz – közölte Mr. Lascelles. – A Malpas testvérek eddig még nem találtak arra utaló nyomot, hogy ilyen személy létezik.

– De azok alapján, amit maga mondott, Mr. Lascelles, egyáltalán nem is keresik – makacskodott Lady Pole. – A fő céljuk a hamis történetek leleplezése, és nem új mágusok felkutatása. Pedig ha már egyszer a futókocsijukkal járják a vidéket, miért ne kérdezhetnék meg mindenhol: ismer-e valaki egy mágust a környéken, vagy egy olyan embert, akinek mágikus könyvtára van. Szerintem nem jelentene számukra akkora terhet. Bármit megtennének, hogy segítsenek magának, uram. – Ezt Mr. Norrell felé fordulva mondta. – És mindannyian reméljük,

hogy sikerrel járnak, mert már biztosan kezdi magát egyedül érezni.

Nemsokára nagyjából az összes – közel ötven – fogás megfelelő mértékben elfogyott, ezért az inasok leszedték az asztalt. A hölgyek visszavonultak, a férfiak pedig az asztalnál maradva iszogatták a borukat. Ám az urak ezúttal még annyira sem élvezték egymás társaságát, mint máskor. Lassacskán már mindent elmondtak a mágiáról, amit el lehetett mondani. Nem volt gusztusuk az ismerőseikről pletykálni, és a politikát is unalmasnak találták. Röviden: azt szerették volna, ha újból vethetnek egy pillantást Lady Pole-ra, ezért kijelentették Sir Walternek, hogy hiányolja a feleségét. A miniszter azt felelte, hogy nem hiányolja. A többi úr viszont hallani sem akart erről. Mindenki tudta, hogy az újdonsült férjek igazából rosszul érzik magukat, ha nincs mellettük a feleségük, sőt a legrövidebb távollét is mélyen lehangolja őket, és megzavarja az emésztésüket. Sir Walter vendégei hamar meggyőzték egymást arról, hogy a miniszter epebajosnak tűnik. A házigazda tiltakozott. Akármit is találtak ki, ő kénytelen volt jó képet vágni a dologhoz. Egészen ügyesen védekezett, de titokban egyre jobban elkeserítette a helyzet. Az urak végül megkönyörültek rajta, és felálltak az asztaltól, hogy csatlakozzanak a hölgyekhez. Stephen Black a sarokban álló kredenc mellől figyelte a távozó urakat. Három inas maradt a szobában: Alfréd, Geoffrey és Robert.

– Menjünk utánuk, és szolgáljuk fel a teát, Mr. Black? – kérdezte Alfréd ártatlan arccal.

Stephen Black vékony ujját felemelve jelezte, hogy maradjanak az étkezőben. Enyhén összevonta a szemöldökét, csendre intve őket. Megvárta, amíg az urak biztosan hallótávolságon kívül érnek, aztán felkiáltott.

– Mi a fene ütött ma mindenkibe? Alfréd! Tudom, hogy ritkán volt alkalmad eddig ilyen társaságban mozogni, de ez nem ok arra, hogy megfélemedj az arról, amire tanítottak. Egészen megdöbbenett az ostobaságod!

Alfréd bocsánatkéréseket motyogott.

– Lord Castlereagh azt kérte tőled, hogy hozzád neki *foglyot szarvasgombával*. Jól érthetően mondta a szavakat, én is hallottam. Erre te mit csinálsz? *Eper fagylaltot* tálalsz fel neki! Mi járt a fejedben, ember?

Alfréd valami érthetetlen dolgot motyogott magában, amiből csak annyit lehetett tisztán hallani: „féltem.”

– Féltél? Mitől féltél?

– Úgy láttam, mintha egy furcsa alak állt volna önagysága széke mögött.

– Alfréd, miket beszélsz itt összevissza?

– Magas alak volt csillogó ezüst hajjal, zöld kabátban. Előrehajolt, hogy közelebbről is megnézze önagyságát. Aztán a következő pillanatban eltűnt.

– Alfréd, nézz a szoba szemközti végébe!

– Igenis, Mr. Black.

– Mit látsz?

– Egy függönyt, Mr. Black.

– És még mit?

– Egy csillárt.

– Egy zöld bársonyfűggönyt és egy csillárt, amiben

gyertyák égnek. Ott van a te zöldkabátos, ezüsthajú alakod, Alfréd. Most menj, és segíts Cissie-nek szétosztani a porcelánt, a jövőben pedig embereld meg magad. – Stephen Black a következő inashoz fordult. – Geoffrey! Te éppen olyan minősíthetetlenül viselkedtél, mint Alfréd. Megesküdnék rá, hogy egészen máshol jártak a gondolataid. Mit tudsz felhozni mentségedre?

Szegény Geoffrey hirtelenjében nem is tudott mit válaszolni. Sűrűn pislogott, összeszorította a száját, és sok más olyan dolgot csinált, ami ezt jelezte: a sírás kerülgeti.

– Sajnálom, Mr. Black, de a zene elvonta a figyelmemet.

– Milyen zene? – förmedt rá Stephen. – Nem volt semmiféle zene! Hallgasd csak! Most kezdett bele a vonósnégyes a szalonban. De mostanáig nem játszottak!

– Jaj nem, Mr. Black, én a furulyáról és a hegedűről beszélek, amiket a szomszéd szobából lehetett hallani, amíg az urak és a hölgyek vacsoráztak. Ó Mr. Black, az volt a legszomorúbb muzsika, amit valaha hallottam!

Stephen összezavarodva nézett az inasra.

– Egy szót sem értek. Nem volt itt semmiféle furulya meg hegedű. – A feketebőrű férfi végül a harmadik inashoz fordult, egy tagbaszakadt, sötét hajú, negyven év körüli férfihoz. – Ami meg téged illet, Robert, szóhoz se jutok. Azt hittem, mindent megbeszéltünk tegnap.

– Igen, megbeszéltünk, Mr. Black.

– Ha jól emlékszem, elmondtam, mennyire számítok rád abban, hogy jó példát mutatsz a többieknek.

– Így volt, Mr. Black.

– Akkor mivel magyarázod, hogy ezen az estén féltucatszor

is odamentél az ablakhoz? Lady Winsell közben itt forgolódott, mert szerette volna, ha valaki hoz neki egy tiszta poharat. A te dolgod az, hogy az asztal körül sűröjforogj, és kiszolgálj ő nagysága vendégeit, nem pedig az, hogy kifelé báméskodj az ablakon.

– Sajnálom, Mr. Black, de úgy hallottam, mintha valaki kopogott volna az ablakon.

– Kopogott? Ugyan ki kopoghatott volna az ablakon?

– Csak a faágak verődtek neki az üvegnek, Mr. Black.

Stephen Black türelmetlenül fújtatott.

– De Robert! A ház körül nincsenek fák! Te is nagyon jól tudod, hogy nincsenek.

– Úgy láttam, mintha egy erdő nőtt volna a ház köré.

– Hogyan? – hőkölt hátra Stephen.

16

Elveszett Remény

1808. január

A HARLEY UTCÁBAN dolgozó szolgák továbbra is meg voltak győződve róla, hogy kísérteties jelenségeket látnak, és gyászos hangokat hallanak. A szakácsot, John Longridge-et és a konyhalányokat borús harangzúgás üldözte. John Longridge elmesélte Stephen Blacknek, hogy a harangszó hatására minden halott eszükbe jutott, akit életében ismertek, ráadásul visszaemlékeztek minden elvesztett jó dologra és minden rosszra, ami valaha is történt velük. Végül annyira lehangolódtak és

elszomorodtak, hogy már az életnek sem látták értelmét. Geoffrey-t és Alfrédet, a két legfiatalabb inast az a furulya- és hegedűszó gyötörte, amit Geoffrey a fogadás idején hallott először. Mindig a szomszéd szobából hallották a zenét. Stephen végigvezette őket a ház összes helyiségén, hogy megmutassa: sehol nem játszanak semmilyen hangszeren, de hasztalanul próbálkozott. Az inasok továbbra is rettegetek, és búslakodtak.

Stephen mégis Robertért, a legidősebb inasért aggódott leginkább. Ez a férfi kezdettől fogva egy komoly gondolkodású, lelkiismeretes és megbízható embernek tűnt – röviden: ő volt a legutolsó, aki áldozatul eshetett mindenféle képzelt félelmeknek. Robert mégis makacsul állította, hogy egy láthatatlan erdő nőtt a ház köré. Valahányszor egy kis időre abbahagyta a munkát, kísérteties ágak neszezését hallotta, ahogy végigsúrolták a falakat és bekopogtattak az ablakokon. Biztos volt benne, hogy a fák alattomos gyökerei benyúlnak az épület alapzata alá, és befúrják magukat a téglák közé. Robert azt mondta, hogy egy öreg és rosszindulatú erdő veszi őket körül. Ha egy vándor tévedne abba az erdőbe, legalább annyira kellene félnie a fáktól, mint attól, hogy egy másik ember rejtőzködik valahol.

Stephen megpróbálta jobb belátásra bírni. Felvilágosította, hogy a legközelebbi erdőfészeség legalább négy mérföldre a Hampstead Heathen van, és az ottani fák megbízhatóan háziasított példányok. Nem veszik körbe emberek házáat, és nem próbálják meg elpusztítani őket. Stephen viszont mondhatott amit akart, Robert továbbra is a fejét rázta, és

reszketett.

A feketebőrű inast csak az vigasztalta, hogy ez a furcsa mánia legalább elfeledtette a szolgák között fennálló ellentéteket. A londoni szolgákat már nem érdekelte, hogy a vidékiek lassan beszélnek, és elavult szokásaik vannak. A vidéki szolgák már nem panaszkodtak Stephennek amiatt, hogy a londoniak csúfos játékokat űznek velük, és kitalált megbízásokkal küldözgetik őket szerteszét. A szolgák között kialakult az egység: mind egyetértettek abban, hogy a házban kísértetek járnak. Munka után összegyűltek a konyhában, és elmesélték egymásnak azokat a szörnyű történeteket, amiket más kísértetjárta házakról hallottak. Iszonyodva hallgatták a történeteket az elétkozott épületekről, amelyeknek lakóira szörnyű végzet várt.

Egyik este, körülbelül két héttel Lady Pole nagyszabású vacsorája után, a szolgák szokás szerint körbeülték a tűzhelyet a konyhában, és elmerültek kedvenc foglalatosságukba. Stephen hamar elunta a rémtörténeteket, és visszavonult a saját kis szobájába újságot olvasni. Alig pár perce feküdt az ágyon, amikor hirtelen megszólalt egy csengő. Letette az újságot, felvette a fekete kabátját, és elindult, hogy kiderítse, miért hívatják. A konyhát és a főkomornyik szobáját egy kis folyosó kötötte össze, itt sorakoztak egymás mellett a csengők a falon, alattuk barna feliratok jelezték, hogy melyik helyiséghez tartoznak. *A Velencei Nappali; az Étkező; Lady Pole Szalonja, Lady Pole Hálószobája; Lady Pole Öltözője; Sir Walter Dolgozószobája; Sir Walter*

Hálósobája; Sir Walter Öltözője; Elveszett Remény.

– Elveszett Remény? – kerekedett ki Stephen szeme. – Hát ez mi az ördög?

Aznap reggel fizette ki az asztalost a csengősorért, és be is írta a tételt a könyvelési füzetbe: *4 shilling Amos Juddnak a konyha folyosóján kifüggesztett 9 csengőért és az aláfestett szobanevekért.* Csakhogy most tíz csengőt látott. Az „Elveszett Remény” feliratú csengő pedig erőszakosan tovább szólt.

– Lehet, hogy Judd meg akart tréfálni – gondolta magában Stephen. – Ez esetben holnap visszahívom, és megmondom, hogy hozzon mindent rendbe.

Mivel nem tudta, mitévő legyen, jobb híján felment a földszintre, és az összes szobába benézett. Mindet üresen találta. Aztán felment a lépcsőn az első emeletre.

A lépcső tetején egy olyan ajtóba ütközött, ami korábban nem volt ott.

– Ki az? – suttogta egy hang az ajtó mögül.

Stephen nem ismerte ezt a hangot, és azon is módfelett csodálkozott, hogy lehet ilyen átható egy suttogás. Nem is a fülén, hanem valami egész más úton szivárgott be a fejébe.

– Valaki áll a lépcső tetején – folytatta a suttogó hang. – Egy szolga? Bejönnél, ha már itt vagy? Szükségem van rád.

Stephen kopogtatott, aztán belépett.

A szoba minden ízében ugyanolyan titokzatos volt, mint az ajtó. Ha valaki megkéri Stephent, hogy írja le, amit lát,

annyit mondott volna, hogy egy gótikus berendezésű helyiségbe lépett – mert erről a meghökkentő helyszínről semmi más jelző nem jutott volna eszébe. Ugyanakkor hiányoztak belőle az olyan gótikus díszítések, amelyeket Mr. Ackermann könyvében, a *Művészetek tárházában* látni lehet. Nem voltak csúcsos középkori boltívek, cirádásra faragott fafelületek és egyéb egyházi motívumok sem. A szoba falai és padlója egyszerű szürke kőből készültek, és helyenként hepehupásra koptatták. A kőmennyezetet boltozatosra alakították. Egyetlen apró ablakon lehetett kilátni a csillagfényes égre, de ebből is javarészt hiányzott az üveg, így a téli szél besüvített a szobába. Egy sápadt úr állt az egyik falnál, és egy repedezett tükörben nézte magát. Volt is mit nézni: elképesztő mennyiségű ezüstös bogáncspihe-hajkorona díszlett a fején. Mégis nagyon elégedetlenül nézte a tükörképét.

– Ó hát itt vagy – fordult keserűen Stephen felé. – Az ember csak rángatja a csengőt ebben a házban, és rá se hederít senki.

– Nagyon sajnálom, uram, de nekem senki nem mondta, hogy ön itt van.

Az inas csak arra tudott gondolni, hogy az úr Sir Walter vagy Lady Pole vendége lehet. Ezt még meg is értette volna, de a szobát sehogy sem tudta hova rakni. Gyakran előfordul, hogy több napra is vendégül látnak urakat – na de szobákat?...

– Miben lehetek a szolgálatára, uram? – kérdezte Stephen.

– Micsoda fajankó vagy te! – rivallt rá a bogáncspihe hajú férfi. – Hát nem tudod, hogy Lady Pole ma este hivatalos a

bábra az én házamba? A saját szolgám váratlanul eltűnt, és azóta sem tudom, hol bujkál. Hogy jelenhetnék meg a gyönyörű Lady Pole oldalán ebben az állapotban?

Az úrnak valóban volt oka panaszra: arca csupa borosta volt, furcsa haja csimbókokban meredezett, és még fel sem öltözött, csak egy avított háziköpenybe tekerte magát.

– Várjon egy pillanatot, uram – válaszolt Stephen. – Először meg kell találnom a módját, hogy megborotváljam. Gondolom, nem is sejti hova tette a szolgája a borotváját.

Az úr vállat vont.

A szobában még egy tükrös asztal sem volt, ahol borotválkozni lehetett volna. Sőt több fontos bútordarab is hiányzott. Az összes berendezést a repedezett tükör, egy háromlábú fejőszék és egy különös faragott karosszék alkotta, amely ráadásul úgy nézett ki, mintha csontokból rakták volna össze. Stephen nem akarta elhinni, hogy a szék emberi csontokból készült, de amikor alaposabban ránézett, megerősödött benne a gyanú.

Az inas végül a fejőszéken egy csinos kis dobozka mellett találta meg az ezüst borotvát. A szék lábánál egy vízzel teli, ütött-kopott ónedényt helyeztek a padlóra.

Érdekes módon a szobából hiányzott a kandalló is, csak egy rozsdás szénszerpenyő állt a helyén, és az izzó széndarabok szennyes hamut köpködtek a földre. Stephen kénytelen volt a szénszerpenyőn megmelegíteni a vizet, hogy megborotválhassa a vendéget. Amikor befejezte, az úr szemügyre vette magát a tükörben, és kijelentette, hogy nagyon elégedett az eredménnyel. Levette a köpenyét, és alsónadrágban várta, hogy az inas egy sörtekefével

megmasszírozza a bőrét. Stephen meglepődött, mert az urak általában rákvörösek lettek a kefétől, de a bogáncspihe hajú férfi ugyanolyan sápadt maradt, amilyen volt. Csak annyi változott rajta, hogy a dörzsölés helyén a bőre fehér holdfényként vagy gyöngyházként ragyogott.

Stephen még soha nem látott olyan finom ruhákat, amilyeneket ez az úr viselt: inget ilyen tisztára nem is lehetett mosni, és a cipője is úgy fénylett, mint két fekete tükör. De a legcsodálatosabb a fél tucat fehér muszlinkendő volt a nyaka körül – vékonyak, mint a pókháló, mégis kottaszerűen merevek.

Két órán át rendezgette az úr toalettjét, mert mint kiderült, hiúsága nem ismert határokat. Ezalatt a vendég kezdte egyre jobban megkedvelni az inast.

– Be kell vallanom, hogy az én oktondi szolgáltnak fele annyi tehetsége sincs a borotváláshoz és az öltöztetéshez, mint neked – közölte. – Amikor pedig arra kerül a sor, hogy megkösse azokat a muszlin sálakat... hirtelen azt sem tudja fiú-e vagy lány.

– Nos uram, én pontosan az ilyen feladatokat szeretem. Bárcsak rá tudnám venni Sir Waltert, hogy törődjön többet az öltözködésével! De a politikus uraknak ezer fontosabb dolguk van.

Stephen felsegítette az úrra a levélzöld kabátot (az elképzelhető legjobb minőségű és legdivatosabb kabátot), aztán a vendég odament a fejőszékhez, és felvette róla a dobozát. A porcelánból és ezüstből készült doboz akkora volt, mint egy dohányszelence, de annál egy kicsit hosszúkásabb. Stephen hangosan megdicsérte a dobozka

színét, ami nem volt egészen halványkék, de nem is szürke, sőt nem lehetett egyértelműen sem levendulaszínűnek, sem orgonailának nevezni. Bánatszínű volt leginkább.

– Igen, szerintem is gyönyörű – csillant fel az idegen úr szeme lelkesen. – Nem is könnyű elkészíteni. A festékbe jó családból származó vénkisasszonyok könnyeit kell belekeverni, de csak olyan jöhet szóba, aki az utolsó szívdobbanásig makulátlan tisztességben élt, és úgy halt meg, hogy egy napig sem volt igazán boldog egész életében.

– Szegény hölgyek! – sóhajtott Stephen. – Örülök neki, hogy ilyen ritka ez a festék.

– Ó, nem a festék a ritka, nekem otthon tele van a kamrám vele. Attól ilyen ritka kincs ez, hogy nehéz megfelelően kikeverni a festéket.

Addigra a vendég annyira feloldódott, és annyira beszédessé vált, hogy Stephen nem félt tovább kérdezősködni.

– És mit tart ebben a gyönyörűszép dobozban, uram? Dohányt?

– Ó nem! Az egyik legnagyobb kincsemet tartom benne, és szeretném, ha Lady Pole ezt viselné a ma esti bálon.

Kinyitotta a bánatszínű dobozt, és megmutatta a benne lévő apró fehér ujjat az inasnak. Stephen először rendkívül szokatlannak találta a látványt, de a meglepettsége azonnal elmúlt, és ha valaki abban a pillanatban megkérdezi tőle, hogy mit gondol az egészről, biztosan azt feleli: az urak gyakran hordanak maguknál emberi ujjakat kis szelencékben. Számptalan példát látott már erre.

– Régóta van a családja tulajdonában, uram? – kérdezte udvariasan.

– Nem, nem régóta.

A vendég becsukta a dobozt, és visszatette a zsebébe.

Az inas és a vendég együtt csodálták a tükörből visszanező bogáncspihe hajú alakot. Stephennek azonnal feltűnt, milyen tökéletesen kiegészítik egymást: a fénylő fekete bőr az opálosan fehér mellett, ráadásul mindkettő egy-egy jellegzetes férfitípus feltűnően szép képviselője. Az úrnak is ugyanez jutott eszébe.

– Milyen jól nézünk ki egymás mellett! – ámuldozott. – De most már látom, mekkora baklövést követtem el. Azt hittem, hogy ön egy szolgáló ebben a házban. Pedig ez lehetetlen! Ön olyan méltóságteljes és megnyerő, hogy biztosan nemesi származású, sőt talán királyi sarj. Talán ön is csak egy látogató itt, mint én magam. Kérem bocsásson meg, amiért a nyakába akaszkodtam, és hadd köszönjem meg, hogy ilyen önzetlenül segített felkészülnöm az álomszép Lady Pole-lal való találkozásra.

Stephen elmosolyodott.

– Téved, uram. Én egy szolga vagyok. Sir Walter szolgája.

A bogáncspihe hajú úriember megdöbbenően vonta fel az egyik szemöldökét.

– Egy ilyen tehetséges és szemrevaló fiatalembernek nem szabadna szolgának lennie! Miért nem a birtokát szemlélgeti a kastélyából? Mi másra való a szépség, ha nem arra, hogy rikító jelként hirdesse a felsőbbrendűségünket a többiekhez képest? De azt hiszem, most már értem. Az ellenségei összeszövetkeztek

ön ellen, és megfosztották az összes birtokától, hogy aztán letaszítsák a tudatlanok és alacsonyrendűek sorába!

– Nem, uram, ön megint téved. Én mindig is szolga voltam.

– Hát én ezt akkor sem értem – jelentette ki a bogáncspihe hajú úr, és zavartan megcsóválta a fejét. – Itt valami titok lappang, és ki is derítem, amint lesz egy kis szabadidőm. Addig is, hálából azért, hogy ilyen mesterien rendbehoztad a hajam, és ilyen jó szolgálatot tettél nekem, meghívlak a ma esti bálomra.

Olyan rendkívüli ajánlat volt ez, hogy Stephen hirtelenjében nem is tudott mit válaszolni.

„Vagy örült vagy egy olyan radikális politikus, aki minden faji megkülönböztetést el akar törölni” – gondolta magában az inas, aztán hangosan válaszolt a vendégnek. – Tudatában vagyok, milyen megtiszteltetés ez a meghívás, de szerintem nem gondolta át elég jól, uram. A többi vendég azért megy majd az ön házába, hogy a saját rangjához tartozó hölgyekkel és urakkal találkozzon. Ha megtudják, hogy egy szolga is van a társaságban, biztosan felháborodnak majd. Köszönöm a kedvességét, de nem szeretném kínos helyzetbe hozni önt, vagy megsérteni a barátait.

A bogáncspihe hajú úr erre még jobban meglepődött.

– Micsoda nemes lélek vagy te! Feláldoznád a saját szórakozásodat mások kényelmének érdekében! Nos be kell vallanom, hogy én soha nem lennék képes ilyesmire. Viszont annál elszántabban szeretném megnyerni a barátságodat, és megtenni minden tőlem telhetőt, hogy a segítségedre legyek. Úgy látom, nem értettél meg. Azok a

vendégek, akik miatt ennyit aggályoskodszt, mind az én hűbéreseim és alattvalóim. Egy sem akad közöttük, aki kritizálni merészelne *engem* vagy egy olyan személyt, akit én a barátomnak választottam. És ha mégis kritizálni mernek? Akármikor megölhetjük őket. Különben is – folytatta az idegen úr, mintha hirtelen meguntta volna a társalgást –, mi értelme van erről beszélni, amikor már közénk is csöppentél?

Azzal a bogáncspihe hajú úr távolabb sétált, Stephen pedig egy bálteremben találta magát, ahol az emberek valamiféle szívszaggató zenére táncoltak.

Az inas most is csodálkozott, de egy pillanat alatt megszokta a helyzetet, és körülnézett. Bármivel is bízatta az idegen úr, kissé nyugtalanította, hogy esetleg felismerhetik. De elég volt néhányszor körbepillantania a termen, máris meggyőződött róla: Sir Walter barátai közül senki sincs jelen. Sőt egyetlen ismerős arcot sem látott, és Stephennek az volt az érzése, hogy a vendégek közül még soha senkivel sem találkozott. Tiszta, gondosan kivasalt fekete öltözéket és ragyogó fehér inget viselt, ezért bárki úrnak nézhetne. Örült, hogy Sir Walter sohasem követelte meg tőle a libéria és a rizsporos paróka hordását, mert akkor jelenléte szinte kiáltásszerűen hatott volna az előkelő környezetben.

A teremben kizárólag a legnemesebb és legújabb divat szerint öltözött emberek gyűltek össze. A hölgyek ruhája mesés árnyalatokban pompázott (habár az igazat megvallva Stephen még soha életében nem látta ezeket a színeket), az urak térdig érő nadrágot, fehér harisnyát és

barna, zöld, kék vagy fekete kabátot viseltek. Fehér ingük szinte sziporkázott a fényben, és borjúbőr kesztyűjüket sem csúfította el egyetlen folt sem.

Viszont akármilyen elegánsak voltak a vendégek, és akármilyen jókedv áradt szét a teremben, az inasnak valahogy mégis az volt az érzése, hogy a ház már nem őrzi régi pompáját. A helyiségben enyhe homály uralkodott, mert csak faggyúgyertyák világítottak, és abból sem gyújtottak eleget. A zenét egyetlen furulya és egyetlen hegedű szolgáltatta.

– Valószínűleg erről a zenéről beszélt Geoffrey és Alfréd – gondolta magában Stephen. – Milyen furcsa, hogy én nem hallottam korábban! Igazuk volt, egészen szívet tépő muzsika.

Egy keskeny, beüvegezetlen ablakoz sétált, és amikor kinézett, körös-körül sötét kusz a erdőséget látott a csillagok fényében.

– És itt van az erdő, amiről Robert mesélt. Milyen gonosznak tűnik! Biztosan van valahol egy harang is.

– Ó hát persze! – válaszolt egy hölgy, aki a közelben állt.

Ruhájának színe a viharra, az árnyakra és az esőre emlékeztetett, nyakláncát pedig megszegett ígéretekből és megbánásból fűzték. Az inas megrökönyödött, mert biztos volt benne, hogy egyik gondolatát sem mondta ki hangosan.

– Valóban van itt egy harang – folytatta a hölgy. – Fent van magasan az egyik toronyban.

A hölgy mosolyogva nézte az inast, és tekintetében olyan őszinte csodálat honolt, hogy Stephen faragatlannak érezte

volna magát, ha nem válaszol.

– Elbűvölően elegáns a ma esti összejövetel, hölgyem. Nem is emlékszem, mikor láttam utoljára ennyi csinos arcot és kecses alakot egy helyen. Ráadásul mindegyikük majd kicsattan a fiatalságtól. Bevallom, kissé meglep, hogy nem látok itt idősebb embereket. Ezeknek a hölgyeknek és uraknak nincsenek szülei? Vagy nagynénjeik, nagybátyjaik?

– Micsoda lehetetlen megjegyzés! – kiáltott fel a hölgy nevetve. – Miért hívna meg az Elvesztett Remény Házának ura idős és csúnya embereket a bálba? Ki akarná őket nézni? Egyébként mi sem vagyunk olyan fiatalok mint hiszi. Anglia nem volt több kietlen erdőségnél és terméketlen mocsárnál, amikor legutoljára láttuk az apáinkat és az anyáinkat. De várjon csak! Nézzen oda! Ott jön Lady Pole! Stephen a táncosok között megpillantotta őnagyságát. Mélykék bársonyruhát viselt, és amikor a bogáncspihe hajú úr meglátta, azonnal a táncparkett közepére vezette. Akkor a hölgy, akinek a ruhája olyan színű volt mint a vihar, az árnyak és az eső, az inas felé fordult, és megkérdezte, hogy táncolna-e vele.

– Örömmel – felelte Stephen.

A többi hölgy csodálkozva leste, milyen jól táncol, és Stephen rájött, hogy bármelyiküket megkaphatja partnernek. Miután abbahagyta a táncot a vihar-árnyeső ruhájú hölgygel, egy másikat kért fel, akinek nem volt haja, ám helyette parókaként fényes bogarak hemzsegtek a fején. A harmadik partnere mindig feljajdult, valahányszor hozzáért a ruhájához, és figyelmeztette, hogy áthangolja a

dallamát. Stephen lenézett, és látta, hogy a hölgy ruhája apró szájakból áll, amelyek a magas, kísérteties ének szólamaihoz igazodva nyílnak és csukódnak.

Bár a táncosok a szokásoknak megfelelően minden második tánc után lecserélték a partnerüket, az inas észrevette, hogy a bogáncspihe hajú úr egész este csak Lady Pole-lal hajlandó táncolni. Mással még csak nem is beszélt a teremben. Stephenről viszont nem feledkezett meg. Akárhányszor az inas elkapta a tekintetét, az ezüsthajú házigazda elmosolyodott, és meghajtotta a fejét. Minden apró jellel azt igyekezett a tudomására hozni, hogy akármennyi örömforrást lehet találni a bálteremben, a legjobban Stephen Black jelenlétének örül.

17

Huszonöt guinea érthetetlen felbukkanása

1808 január

A VÁROSBAN A LEGJOBB fűszeres a St. James's utcai Brandy's volt. Ezzel a véleményemmel nem vagyok egyedül, hiszen Sir Walter Pole nagyapja, Sir William Pole is megfogadta annak idején, hogy sehol máshol nem vesz kávé, csokoládét és teát, csak ebben az üzletben. Kijelentette hogy Mr. Brandy Szuperfinomra Örölt Duplán Pörkölt Törökkávéjához képest minden más kávé lisztízű. Az igazsághoz hozzátartozik az is, hogy Sir William Pole pártfogása nemcsak jót hozott Mr. Brandy-nek. Bár a dicséreteket bőkezűen osztogatta, és mindig udvarias és kegyes volt a bolti dolgozókkal szemben, a számláit szinte

soha nem fizette ki, ezért halálakor az adósságát már hegyekben lehetett volna mérni. Mr. Brandy ingerlékeny, savanyú képű, goromba öregember volt, és amikor meghallotta Sir William Pole halálhírét, olyan mérges lett, hogy szinte tombolt. Nem sokkal később ő is meghalt, és azt rebesgették, hogy szándékosan fejezte be földi életét, hogy a túlvilágon üldözhesse előkelő adósát.

Mr. Brandy halála után az egész vagyon az özvegyre szállt. Mr. Brandy elég későn nősült, és az Olvasóimat bizonyára nem lepi meg ha elárulom, hogy a felesége nem volt teljesen boldog ebben a házasságban. Mrs. Brandy elég hamar rájött, hogy a férje sokkal jobban szereti a guineákat és a shillingeket nézni, mint őt. *Én* azt mondom, furcsa ember lehetett, ha nem szeretett ránézni erre a hölgyre, hiszen a feleségét szinte csak elragadó és szeretnivaló tulajdonságokkal áldotta meg az ég. Kedves arcát lágy barna fürtök keretezték, szeme egészen világoskék volt. Számomra egyértelmű, hogy ha egy öregember semmi más jó tulajdonságot nem tud felmutatni, csak a pénzét, még jobban meg kell becsülnie egy ilyen szép és fiatal feleséget, és mindent meg kell tennie azért, hogy az asszonyka kedvében járjon. De Mr. Brandy nem törődött a feleségével. Még azt is megtagadta tőle, hogy egy saját házat kaphasson, pedig könnyen megengedhette volna magának. Annyira ragaszkodott minden lyukas garashoz, hogy a St. James's utcai ház bolt feletti kis szobájából sem volt hajlandó elköltözni. Házasságának tizenkét éve alatt Mrs. Brandynek mindvégig ezzel a szobával kellett beélnie: ez volt a társalgó, a hálószoba, az étkező és a konyha is.

Alig három héttel a férje halála után vett egy házat Islingtonban, közel az Angelhez, és felfogadott három szobalányt: Sukey-t, Dafney-t és Delphinát.

Két férfit alkalmazott az üzletben, hogy kiszolgálják a vevőket. John Upchurch kiegyensúlyozott, szorgalmas és ügyes ember volt, a vörös hajú Toby Smith viszont izgága és kiszámíthatatlan. Toby viselkedése gyakran zavarba hozta Mrs. Brandyt: néha csendes és búskomor volt, aztán hirtelen felvidult, és megtelt érthetetlen magabiztossággal. Mivel a könyvelésbe olykor ellentmondások csúsztak (bár ez minden üzletben előfordul), és Toby is sokszor gyanúsan szorongott, amikor az özvegy rákérdezett a könyvelésre, Mrs. Brandy kénytelen volt azt hinni, hogy Toby zsebre teszi a különbözetet. Egy januári estén az asszony dilemmái furcsa fordulatot vettek. Épp a bolt fölötti kis szalonban ült, amikor hirtelen kopogtattak, és Toby Smith csoszogott be az ajtón. Kerülte az özvegy tekintetét.

– Mi történt, Toby?

– Bocsásson meg, asszonyom – kezdte a férfi ide-oda jártatva a szemét –, de valami nincs rendjén a pénzzel. Johnnal többször is összeszámoltuk, asszonyom, és legalább tucatszor összeadtuk a tételeket, de nem fér a fejünkbe, hogyan lehetséges.

Mrs. Brandy csettintgetett a nyelvével, felsóhajtott, aztán megkérdezte, mennyi a különbözet.

– Huszonöt guinea, asszonyom.

– Huszonöt guinea! – kiáltott fel Mrs. Brandy rémülten. – Huszonöt guinea! Hogy hiányozhat ekkora összeg? Ó, remélem, tévednek, Toby. Huszonöt guinea! Nem is

gondoltam, hogy egyáltalán lehet ennyi pénz abban az üzletben! Ó, Toby! – nyöszörgött, de aztán egy alattomos ötlet jutott az eszébe. – Biztosan kiraboltak minket!

– Nem, asszonyom – felelte Toby. – Bocsásson meg, asszonyom, de tévedni tetszik. Nem azt akartam mondani, hogy huszonöt guinea hiányzik. Azt akartam mondani, hogy annyival több van, asszonyom. Ezt az összeget nem tudjuk hova tenni.

Mrs. Brandy csak bámult a fiatalemberre.

– Megnézheti maga is, asszonyom – folytatta Toby. – Jöjjön le velem az üzletbe. Nyitva tartotta az ajtót az özvegynek, arca csupa védekező idegesség volt.

Mrs. Brandy lesietett a lépcsőn a boltba, az eladó pedig követte.

Kilenc óra körül járt az idő, a hold nem sütött azon az estén. John és Toby bezárták az összes zsalut, és eloltották a lámpákat. A boltban olyan sötétségnek kellett volna lennie, mint egy teáskanna belsejében, ehelyett valami lágy aranyfény töltötte meg. A fény valami aranyszínű dologból áradt, ami a pulton hevert.

Egy halom guinea csillogott ott. Mrs. Brandy felvett egy érmét és megvizsgálta. Olyan volt, mintha egy lágy sárga fényből álló golyót tartott volna a kezében egy érmével az alján. Különös fény volt ez: hatására Mrs. Brandy, John és Toby egészen máshogy néztek ki, mint máskor. Az özvegy büszkének, sőt gőgösnek tűnt, John alamuszinak és csalónak látszott, Tобыn pedig mintha eluralkodott volna a kegyetlenség. Mondanom sem kell, ezek a tulajdonságok nagyon idegenek voltak a természetüktől. Ám a boltban

még ennél is különösebb változás történt. Az egyik falat teljes szélében és hosszában mahagóni fiókok borították, rajtuk aranyozott feliratokkal: *Petrezselyem (szárított), Mustármag (hántolt), Szerecsendió, Őrölt Kömény, Babérlevél, Jamaicai Bors, Olajbogyó, Köménymag, Borsszem, Szezám*. Ezekon kívül volt ott még sok egyéb felirat is, olyan cikkeket hirdetve, amik egy divatos és virágzó fűszerbolt készletéből nem hiányozhattak. De most ilyesféle szavakat lehetett a fiókokon olvasni: *Nincs Kegyelem (áhitott), Utálat (kárhozz), Szerencsefiók, Őrült Remény, Balsejtemény, Jajgató Sors, Örökhagyó, Káosznap, Bálterem, Sirám*. Még jó, hogy egyikük sem vette észre a változást. Mrs. Brandy talán el is ájult volna, hiszen azt sem tudta, mihez kezdjen ezekkel az ismeretlen árucikkkel.

– Nos valahonnan biztosan érkezett – közölte az özvegy. – Nem küldött valaki pénzt a mai napon, hogy kifizesse az adósságát?

John megrázta a fejét. Toby ugyanezt tette.

– Ami azt illeti – tette hozzá Toby –, senki sem tartozik ennyi pénzzel. Kivéve természetesen Worksop hercegnőjét, de őszintén szólva asszonyom, ő nem lehetett, mert...

– Igen, tudom, Toby, nem kell többet mondanod – szakította félbe Mrs. Brandy. Kis darabig gondolkodott. – Lehet, hogy az egyik vásárló megázott az esőben, és meg akarta törölni az arcát, de amikor előrántotta a kendőjét, a pénz is kihullott a zsebéből, és szétgurult a földön.

– De mi nem a földön találtuk – közölte John. – Itt volt a kasszában a többi pénzzel együtt.

– Hát... nem is tudom, mit mondjak – tipródott az asszony.

– Volt ma olyan vevő, aki guinea-vel fizetett?

John és Toby azt válaszolták, hogy nem járt az üzletben olyan vevő, aki guinea-vel fizetett volna, főleg nem huszonöt guinea-vel, sőt huszonöt vevő sem fizetett egy guinea-ssekkel.

– És milyen sárga guinea-k ezek, asszonyom! – állapította meg John. – Úgy hasonlítanak egymásra, mint a tojások, és tökéletesen patyolattiszták.

– Hívjam ide Mr. Blacket, asszonyom? – ajánlkozott Toby.

– Ó igen! – csillant fel az özvegy szeme. – De nem, az mégsem lenne jó. Nem szabad Mr. Blacket zavarnunk a munkájában, hacsak nincs valami nagy baj. Végül is nem történt semmiféle nagy baj, nem igaz Toby? Vagy talán mégis? Nem tudom.

Modern korunkban annyira ritka, hogy a semmiből hirtelen nagy mennyiségű pénz kerüljön elő, hogy sem Toby, sem John nem volt képes válaszolni az özvegy kérdésére. Nem tudták, hogy jó vagy rossz dolog történt-e velük.

– Ide Mr. Black intelligenciája kell – töprengett tovább Mrs. Brandy. – Merem állítani, hogy egy pillanat alatt rájönne a rejtély nyitjára. Siess a Harley utcára, Toby. Add át jókívánságaimat Mr. Blacknek, és mondd meg neki, hogy ha van egy kis szabadideje, jöjjön át, mert beszélni szeretnék vele. Ne, várj! Ezt ne mondd, túl gőgösen hangzik. Mondd inkább azt, hogy elnézést kérsz a zavarásért, és ha netalántán akadna egy-két szabad perce,

hálás lennék... nem, megtisztelve érezném magam... nem, hálás lennék... szóval hálás lennék, ha néhány szót válthatnánk.

Mrs. Brandy akkor ismerte meg Stephen Blacket, amikor Sir Walter megörökölte a nagyapja adósságait, az özvegy pedig megörökölte a férje üzletét. Stephen minden héten megjelent egy-két guinea-vel hogy apránként lerója az adósságot. Érdekes módon Mrs. Brandy nem mindig akarta elfogadni a pénzt. „Ó, Mr. Black, tegye csak el!” – mondta ilyenkor. – „Biztos vagyok benne, hogy Sir Walternek most nagyobb szüksége van rá, mint nekem. Múlt héten is nagy nyereséggel zártunk. Üzletünk újdonsága a Carracca Csokoládé, és a vevők szerencsére lelkesednek érte. Azt mondják, hogy ez a legjobb csokoládé Londonban, az íze és a selymes állaga semmi mással nem hasonlítható össze. A város minden részéből érkeznek megrendelések. Nem iszik egy csészével, Mr. Black?”

Azzal Mrs. Brandy egy szép kék-fehér porceláncsészét hozott, amit teletöltött forró csokoládéval. Izgatottan várta az inas véleményét; úgy tűnt, hiába a sok lelkes megrendelő, az özvegyet csak Mr. Black győzheti meg a csokoládé kiváló minőségéről. Ennyivel viszont még nem ért véget a gondoskodása. Folyton aggódott az inas egészségéért. Ha hideg volt odakint, félt, hogy esetleg nincs elég melegen felöltözve, ha esett, attól tartott, hogy megfázik, a forró és száraz napokon pedig a kis zöld kertre néző ablak mellé ültette, hogy friss levegőt szívhasson.

A pénzt csak akkor hozta szóba, amikor az inas már menni

készült.

– Ami a jövő hetet illeti, Mr. Black, nem is tudom hol kezdjem... – mondta ilyenkor. – Azt hiszem, jövő héten égető szükségem lesz arra a guinea-re. Tudja, az emberek nem mindig fizetik ki a számláikat. Ezért bátorkodom megkérni önt, hogy szerdán hozza el a következő guinea-t. Szerdán úgy három óra tájt. Addigra biztosan felszabadulok egy kissé a feladatok alól, és előkészítek magának egy csésze csokoládét. Ha egyszer ennyire ízlik, ugyebár...

Férfiolvasóim bizonyára mosolyognak a bajszuk alatt, és azt gondolják magukban: hát ennyire értenek a nők az üzlethez. Női Olvasóim viszont biztosan egyetértenek velem abban, hogy Mrs. Brandy nagyon is értett az üzlethez, hiszen az özvegy életének az volt a legfontosabb üzleti vállalkozása, hogy magába bolondítsa Stephen Blacket, akibe halálosan beleszeretett.

Toby nemsokára visszatért a Harley utcáról, de nem üzenetet hozott, hanem magát Stephent. Mrs. Brandy idegességét, amit a titokzatos érmék miatt érzett, azonnal elsöpörte egy egészen másfajta – és sokkal kellemesebb – izgalom.

– Ó Mr. Black! Nem számítottunk rá, hogy ilyen hamar jön. Azt hittem, nagyon elfoglalt.

Stephen a sötétben állt, nem lépett be a helyiség fényárban úszó részébe.

– Nem számít, hogy hol vagyok ma este. Az egész ház a feje tetején áll. Önagysága nem érzi jól magát.

Mrs. Brandy, John és Toby egészen megrémültek a hír

hallatán. A többi londoni lakoshoz hasonlóan őket is minden érdekelte a miniszter feleségével kapcsolatban. Bármilyen ismeretségnek örültek, ami arisztokratikus személyekhez kötötte őket, de természetesen Lady Pole pártfogására voltak a legbüszkébbek. Dagadt a keblük a büszkeségtől, ha elmesélhették valakinek, hogy Lady Pole minden reggelijénél az ő üzletükben vásárolt dzsemmel kente meg a zsemléjét, és az ő kávébabjúból készített feketével töltötte meg a csészéjét.

Mrs. Brandy-nek hirtelen egy nyugtalanító gondolat jutott eszébe.

– Remélem, őnagysága nem a gyomrát rontotta el valamivel – mondta.

– Nem – felelte Stephen sóhajtva. – Egészen más baja van. Minden végtagja fáj, folyton rosszat álmodik, és rázza a hideg. Legtöbbször csak hallgat, és nagyon rosszkedvű. Ha hozzáér az ember, egészen jéghidegnek érzi a bőrét.

Stephen belépett a rejtélyes fénybe.

Az a változás, amit a fény Mrs. Brandyre, Johnra és Tobyra gyakorolt, semmi volt ahhoz képest, ahogy Stephent átváltoztatta. Az inas veleszületett vonzereje öt-, hét-, sőt tízszeresére erősödött, arca olyan nemesnek tűnt, mintha nem is e világi lény lenne, és ami a legkülönösebb volt az egészben: a homloka körül egy sávban összesűrűsödött a fény, mintha egy csillogó diadémmal koronázták volna meg. De a boltban lévő emberek most sem találták furcsának, amit láttak.

Stephen vékony fekete ujjával forgatni kezdte az egyik érmét.

– Hol találta őket, John?

– Itt a kasszában, a többi pénz között. Honnan kerülhettek ide, Mr. Black?

– Én is ugyanolyan tanácstalan vagyok, mint önök. Nem tudok rá magyarázatot. – Az inas Mrs. Brandy felé fordult. – Én viszont nem emiatt aggódom a legjobban, asszonyom. Meg kell védenie magát azoktól a vádaktól, amelyeket a talált pénzzel kapcsolatban esetleg a szemére vethetnek. Bárki megvádolhatja azzal, hogy becsstelen úton jutott hozzá. Szerintem át kellene adnia a pénzt egy ügyvédnek. Bízva meg az ügyvédet azzal, hogy adjon fel egy hirdetést a *The Timesban* és a *The Morning Chronicle*-ben, és próbálja meg így kideríteni, hagyott-e valaki véletlenül huszonöt guinea-t Mrs. Brandy boltjában.

– Egy ügyvédet, Mr. Black? – kiáltotta Mrs. Brandy rémülten. – De hát az egy vagyona fog kerülni!

– Az ügyvédek mindig egy vagyona kerülnek, asszonyom. Abban a pillanatban egy úr sétált el a St. James's utcán Mrs. Brandy boltja előtt, és mivel az aranyszínű ragyogás átszűrődött az ablaktáblák repedésein, észrevette, hogy valaki van bent. Éppen teára és cukorra volt szüksége, ezért bekopogtatott.

– Vevő jött, Toby! – szólalt meg az özvegy.

Toby sietett kinyitni az ajtót, John pedig közben eltette a pénzt. Abban a szempillantásban, amikor lecsukta a kassza fedelét, irdatlan sötét lett, és a boltban lévők rájöttek, hogy csak az érmék túlvilági fényében látták egymást. John körbeszaladt a helyiségben, újra meggyújtotta a lámpákat, így már kellemesebben érezték

magukat az üzletben. Toby közben kimérte a vásárlónak, amit kért.

Stephen Black helyet foglalt egy széken, és kezével megtörölte a homlokát. Arca egészen elszürkült, holtfáradtnak nézett ki.

Mrs. Brandy leült mellé egy másik székbe, és nagyon gyengéden megérintette az inas kezét.

– Rosszul érzi magát, kedves Mr. Black?

– Azt hiszem... minden tagom fáj... mintha egész éjjel táncoltam volna.

Az inas felsóhajtott, és az öklére hajtotta a fejét.

Mrs. Brandy visszahúzta a kezét.

– Nem tudtam, hogy bált rendeztek tegnap este – mondta egy árnyalatnyi féltékenységgel a hangjában. – Remélem, jól érezte magát. Kikkel táncolt?

– Nem, nem. Nem rendeztünk semmilyen bált. Valóban olyan fájdalmaim vannak, mintha egész éjjel táncoltam volna, de sajnos nem volt részem ilyen mulatságban. – Stephen hirtelen felemelte a fejét. – Maguk is hallják?

– Mit, Mr. Black?

– A harangot. Zúg a harang, mintha valakit temetnének.

Az özvegy egy darabig fülelt.

– Nem, én nem hallok semmit. Remélem, itt marad vacsorára, kedves Mr. Black. Nagy megtiszteltetés lenne számunkra. Biztos nem lesz olyan elegáns vacsora, mint amilyenhez hozzászokott, és nincs is sok élelem a háznál. Szinte semmi. Van egy kis füstölt osztriga, egy kis galambpástétom, és birkaragu. De egy ilyen régi barát, mint maga, ennyivel is meg fog elégedni. Majd Toby hoz

egy kis...

– Egészen biztos benne, hogy nem hallja?

– Tényleg nem hallom.

– Nem maradhatok. – Úgy tűnt, Mr. Black még mondani akar valamit, és már nyitotta is a száját, hogy beszéljen, de mintha megint elvonta volna a figyelmét a harangzúgás. – Szép estét maguknak!

Felállt a székből, és egy gyors főhajtással kísértelt az üzletből.

A harang tovább zúgott a St. James's utcában. Az inas úgy haladt előre, mintha sűrű ködbe keveredett volna. Éppen kiért a Piccadillyre, amikor egy kötényes hordár lépett ki az egyik sikátorból, kezében egy hallal teli kosárral. Stephen megpróbálta kikerülni a hordárt, de azzal a mozdulattal neki is ütközött egy kék kabátot és Bedford-kalapot viselő testes úrnak, aki az Albemarle utca sarkán állt.

A testes úr megfordult, és szembenézett Stephennel. Hirtelen megrémült: egy fekete arcot látott maga előtt, és két fekete kezét a zsebei és az értéktárgyai közelében. Nem is figyelte az inas előkelő öltözetét és méltóságteljes kisugárzását, mert azt hitte, ki akarják rabolni vagy le akarják ütni. Felemelte az esernyőjét, és önvédelemből lesújtott vele.

Stephen egész életében ettől a pillanattól félt. Rettegett tőle, hogy rendőröket hívnak, és a bírók elé rángatják, ahol aztán talán még Sir Walter Pole pártfogása és barátsága sem menti meg. Fel tudja egyáltalán fogni egy angol bíróság, hogy létezik feketebőrű ember, aki nem lop és nem hazudik? Vajon el tudják képzelni, hogy egy

feketebőrű ember tiszteletreméltó személy is lehet? Stephen kételkedett ebben. Viszont most, hogy mindez bekövetkezett, egyáltalán nem félt és nem volt ideges – úgy fogadta az eseményeket, mintha egy vastag üvegen keresztül nézne egy színelőadást, vagy egy tó fenekén zajló drámát figyelne.

A testes úriember szeme egészen tágra nyílt a rémülettől, a dühtől és a megbotránkozástól. Szidalmazásra nyitotta a száját, ám abban a pillanatban változni kezdett. Testéből fatörzs lett, hirtelen minden irányba karok nyújtóztak ki belőle, a karokból ágak lettek, az arca pedig kerek odúvá változott. Pillanatok alatt legalább húsz láb magasra nőtt. Ahol azelőtt a kalapja és az esernyője volt, most sűrű borostyán koronázta meg a fát.

– Egy tölgyfa a Piccadillyn! – csodálkozott Stephen. – Milyen furcsa!

Akkor viszont már az egész Piccadilly átalakulásba kezdett. Éppen egy hintó haladt át a téren: valószínűleg egy nemesember ült benne, mert a kocsison kívül két inas kíséerte, ajtaját címer díszítette, és négy, gondosan kiválogatott szürke mén húzta. Miközben Stephen a hintót figyelte, a lovak egyre nyúlánkabbra nőttek, egyre jobban elvékonyodtak, aztán el is tűntek, és a helyükre egy zsenge, ezüst nyírfákból álló liget került. A hintóból magyalbokor lett, a kocsis a bakon átváltozott bagollyá, a két inas meg fülemüleként röppent fel a helyéről. Egy közelben sétálgató pár hirtelen minden irányba gallyakat növesztett: bodzabokor lett belőlük. Volt ott egy kutya is, de már csak egy bozontos, száraz saspáfrányt lehetett látni a helyén. Az

út felett lógó gázlámpákat felszippantotta az ég, és csillagként díszítették a téli fák sorának koronáit. Az egész Piccadilly összeszűkül, és végül nem maradt más belőle, mint egy átjárhatatlannak tűnő ösvény egy sötét téli erdőben.

De akárcsak egy álomban, ahol a legkülönösebb dolgok is egy szempillantás alatt kiteljesednek és megmagyarázzák saját magukat, Stephen hamarosan már nem látott semmi furcsát ebben a tájképben. Sőt úgy rémlett neki, hogy a Piccadilly mellett mindig is volt egy mágikus erdő.

Elindult az ösvényen.

Az erdőben sötétség és csend volt. Olyan fényes csillagok ragyogtak az égen, amilyeneket korábban elképzelni sem tudott. A fák fekete alakoknak tűntek, akiket megfosztottak a csillagfénytől.

A sűrű, szürke gyötrelem és tompaság, ami egész nap az inas mellkasára nehezedett, mostanra elillant, és Stephennek eszébe jutott az előző esti szokatlan álom: a zöldkabátos, bogáncspihe hajú túlvilági figura, és a ház, ahol egész éjjel különös emberekkel táncolt.

A gyászos harangszót sokkal tisztábban lehetett hallani az erdőben, mint Londonban, és az inas továbbment az ösvényen a hang irányába. Rövidesen egy hatalmas kőházhoz ért, amelynek ezer ablaka volt. Néhány nyíláson gyengécske fény szűrődött ki. A házat magas fal vette körül. Stephen átment a falon (bár maga sem értette hogyan, hiszen kapunak nyomát sem látta), és egy széles, kietlen udvaron találta magát, ahol koponyák, törött csontok és rozsdás fegyverek heverték a földön. Mintha

évszázadokkal azelőtt szórták volna szét őket. Az épület nagysága és magasztossága ellenére csak egy keskeny kis ajtón lehetett bemenni, és Stephennek jócskán le kellett hajolnia, hogy beférjen. Alighogy belépett, rengeteg embert pillantott meg, akik egytől-egyig csodás ruhákba öltöztek. Két úr állt az ajtó mellett. Finom anyagú, sötét kabátot viseltek, makulátlan fehér, tiszta harisnyával, kesztyűvel és különleges, tánchoz használt cipővel. Egymás közt beszélgettek, de amikor meglátták Stephent, az egyikük odafordult hozzá, és elmosolyodott.

– Hát itt vagy, Stephen Black! Már vártunk.

Abban a pillanatban újra megszólalt a hegedű és a furulya.

18

Sir Walter különböző szakemberek tanácsát kéri

1808. február

LADY POLE SÁPADTAN és mosolytalanul ült az ablaknál. Ritkán szólalt meg, és akkor is olyan furcsa dolgokat mondott, amiket senki sem tudott hova tenni. Amikor a férje és a barátai aggódva megkérdezték tőle, hogy mi baja van, azt felelte, hogy elege van a táncból, és soha többé nem akar táncolni. A zenét pedig kifejezetten utálta, nem is tudta elképzelni, mit szeretett benne régen.

Sir Waltert nagyon nyugtalanította, hogy a felesége hirtelen ilyen csendes és közömbös lett. Ez az állapot túlzottan is hasonlított arra a betegségre, ami a házasságuk előtt gyötörte őnagyságát, és tragikusan korai halálát okozta. Vajon akkor is ilyen sápadt volt az arca? Mindenesetre

most ijesztoően sápadt volt. Akkor is a hideg rázta? Hát most is egyfolytában didergett.

A korábbi betegsége idején egyetlen orvos sem látta, és természetesen minden doktor a szakmája elleni támadásnak tartotta, hogy nem hívták ki a kisasszonyhoz.

„Ó!” – kiáltottak fel valahányszor Lady Pole nevét hallották.

– „Kétségtelen, hogy lenyűgöző a varázslat, ami visszahozta őt az életbe, de ha időben felírják a megfelelő gyógyszereket, nem lett volna szükség a mágiára.”

Mr. Lascellesnek igaza volt, amikor azt mondta, hogy ez a mulasztás Mrs. Wintertowne hibája. Az asszony megvetette a doktorokat, és soha egyet sem engedett a lánya közelébe. Sir Walternek viszont nem voltak ilyen előítéletei, és nyomban el is küldetett Mr. Baillie-ért.

A skót származású Mr. Baillie hivatásának egyik legelismertebb képviselője volt Londonban. Sok könyvet írt – egytől-egyig fontosnak hangzó címekkel –, és ő volt a Király Kitüntetett Orvosdoktora. Arca feltűnő értelmet sugárzott, és ugyanígy igyekezett mutatni kivételes rangját is: sétabotjának arany fogantyúja előkelő címének szimbóluma volt. Azonnal válaszolt Sir Walter hívására, mert szerette volna bebizonyítani, mennyivel többet ér az orvostudomány a mágiánál. Megvizsgálta önmagát, aztán kijött a szobából. Lady Pole kiváló egészségnek örvend, jelentette be, még egy gyenge náthát sem szedett össze.

A miniszter megint elmagyarázta, milyen más most Lady Pole, mint pár nappal korábban.

Mr. Baillie töprengve nézte Sir Waltert. Azt mondta,

meggyőződése, hogy valami egész más van a háttérben. Sir Walter és őnagysága csak nemrég házasodtak össze, igaz? Nos elnézését kéri, de egy orvosnak gyakran kell olyan dolgokat is kimondania, amelyekről mások nem beszélnek. Sir Walter még nincs hozzászokva a házaselethez. Nemsokára rá fog jönni, hogy a házastársak sokat veszekednek. Ezen nincs mit szégyellni – néha még azok a párok is egymás ellen fordulnak, akik egyébként rajonganak egymásért, és ilyenkor nem ritka, hogy valamelyik fél idegenkedik és rosszul érzi magát. Nem mindig az asszony teszi ezt. Lady Pole talán sóvárog valami után? Ha csak egy új ruháról vagy kalapról van szó, jobb lenne megvenni neki, ha már annyira eleped utána. Amennyiben nagyobb tétje van, például egy új ház vagy egy utazás Skóciába, le kell ülni megbeszélni. Mr. Baillie biztos volt benne, hogy Lady Pole-lal bármiről lehet értelmesen beszélni.

Hosszú szünet következett, mialatt Sir Walter mindvégig az orvost bámulta.

– Őnagysága és én nem veszekedtünk – mondta végül.

Ó, sóhajtott fel Mr. Baillie kedvesen. Lehet hogy a miniszter úrnak úgy tűnik, hogy nem volt veszekedés, de az urak gyakran nem veszik észre a jeleket. Az orvos azt tanácsolta Sir Walternek, hogy gondoljon utána alaposabban. Nem mondott véletlenül valamit, amivel felingerelte őnagyságát? Mr. Baillie semmivel sem akarta vádolni Sir Waltert: ez is egy apró része volt a házastársak összeszokási folyamatának.

– Rá sem ismerek Lady Pole-ra! Azelőtt soha nem

viselkedett úgy, mint egy elkényeztetett gyerek! – fakadt ki a miniszter.

Persze, persze, legyintett az orvos. De őnagysága még annyira fiatal, és a fiataloknak néhanapján még megengedhető az a szeszélyes viselkedés. Nincs olyan, hogy fiatal a test és öreg a fej, Sir Walternek nem is szabad ilyesmit elvárnia. Mr. Baillie egyre jobban belemelegedett a témába. Számtalan példát tudott hozni arra (a történelemből és az irodalomból), hogy józan gondolkodású, okos férfiak és nők csacszkaságokat követtek el fiataalkorukban, ám elég volt egy pillantás Sir Walter arcára, és az orvos jobbnak látta abbahagyni az érvelést.

Sir Walter hasonló helyzetben volt. Sok mondanivalója lett volna, és alig tudta türtőztetni magát, de elbizonytalanodott. Aki negyvenkét éves korában nőszül először, tökéletesen tisztában van vele, hogy az ismerősei sokkal többet tudnak nála az otthoni ügyek folyásáról. Így hát meg kellett elégednie annyival, hogy mérgesen nézett Mr. Baillie-re, aztán mivel már majdnem tizenegy óra volt, előkészíttette a hintóját, hívatta a titkárát, és elhajtatott a Burlington House-ba, hogy találkozzon a többi miniszterrel.

A Burlington House-ban oszlopos udvarokon és aranyozott fogadótermeken ment keresztül, hatalmas márvány lépcsősorokat mászott meg, amelyek fölött festett mennyezet terült szét, rajta lehetetlen számú istenséggel, istennővel, hőssel és nimfával, akik a kék égből öltöttek testet, és bolyhos felhőkön pihentek. Seregnyi parókás, libériás inas hajolt meg előtte, míg végül megérkezett a

terembe, ahol a miniszterek már tanulmányozták az újságokat, és marakodtak egymással.

– De miért nem hívhatja Mr. Norrellt, Sir Walter? – kérdezte Mr. Canning amint értesült a történekről. – Csodálkozom, hogy ezt nem tette meg eddig. Biztos vagyok benne, hogy őnagysága rossz közérzete nem több, mint a mágia egyik mellékhatása, egy enyhe rendellenesség. Mr. Norrell kiigazítja a varázsigét, és megint minden a régi lesz.

– Így van! – kiáltott fel Lord Castlereagh. – Én is úgy vélem, hogy Lady Pole állapota már meghaladta azt a szintet, ahol az orvosok beavatkozhattak. Velem együtt ön is Isten kegyelméből van ezen a világon, Sir Walter, de őnagysága Mr. Norrell kegyelméből van életben. Az ő élete egész más alapokon nyugszik, mint a miénk, teológiai és – merem állítani – orvosi szempontból is.

– Valahányszor Mrs. Perceval rosszul érzi magát – szólt közbe Mr. Perceval, egy alacsony, jelentéktelennek látszó ügyvédember, aki a kiemelkedő pénzügyminiszteri posztot foglalta el –, először a szobalányát kérdezem ki. Elvégre ki ismeri jobban egy asszony állapotát, mint a szobalánya? Mit mond Lady Pole szobalánya?

Sir Walter a fejét rázta.

– Pampisford ugyanolyan tanácstalan, mint én. Egyetért velem abban, hogy őnagysága két nappal ezelőtt még pompás egészségnek örvendett, most viszont hideg, sápadt, közömbös és lehangolt. Pampisford erről csak ennyit tudott mondani, aztán kísértetekről kezdett zagyválni, akik a házunkban járkálnak. Egyszerűen nem értem, mi ütött a szolgákba. Furcsán, zaklatottan viselkednek. Az

egyik inas azzal jött hozzám reggel, hogy éjfélkor találkozott valakivel a lépcsőn. Az illető zöld kabátot viselt, és hatalmas, ezüstös fészek volt a fején.

– Hogyan? Egy kísértet? Egy jelenés? – kérdezte Lord Hawkesbury.

– Igen, azt hiszem, ezt akarta mondani.

– Milyen érdekes! És beszélt is hozzá? – faggatózott Mr. Canning.

– Nem. Geoffrey azt mondta, hogy csak hidegen, megvetően végigmérte, aztán eltűnt.

– Ó, az ön inasa álmódott, Sir Walter. Biztosan álmódott – közölte Mr. Perceval.

– Vagy berúgott – tette hozzá Mr. Canning.

– Igen, ez nekem is eszembe jutott – vette vissza a szót Sir Walter. – Meg is kérdeztem Stephen Blacket. De ő is teljesen hasznavehetetlen. Alig tudok belőle kihúzni egy értelmes szót.

– Nos ezek után le sem tagadhatja, hogy a mágia még mindig jelen van a házában – mondta Mr. Canning. – Hát nem Mr. Norrell dolga magyarázatot adni olyan jelenségekre, amik előtt mások értetlenül állnak? Küldessen el Mr. Norrellen, Sir Walter!

Ez olyan okos ötletnek tűnt, hogy Sir Walter maga sem értette, miért nem jutott eszébe már korábban. Kissé elfogult volt a saját képességeivel kapcsolatban, és nem olyannak ismerte magát, mint akinek elsiklik a figyelme egy ilyen nyilvánvaló összefüggés fölött. Be kellett ismernie, hogy mindez azért van, mert *nem szereti* a mágiát. Soha nem szerette – akkor sem, amikor kételkedett benne, és

most sem, amikor már kiderült, hogy valóság. Ezt viszont nem mondhatta el a többi miniszternek. Elvégre ő volt az a politikus, aki kétszáz év után először javasolta a mágia bevetését egy háborúban!

Fél négykor visszatért a Harley utcára. Elérkezett a téli nap leghátborzongatóbb szakasza. Az alkony elmosódott, fekete ürességgé változtatta a házakat, miközben az ég szédítően ezüstös-kék maradt, tele hideg fénnel. A téli naplemente rózsaszín és vérvörös szalagokat festett az összes utca végébe, és bár a látvány kellemes volt a szemnek, a szívet megdermesztette. Ahogy Sir Walter kifelé bámészkodott a hintója ablakán, hálát adott az égnek, hogy nem babonás: másvalaki talán már idegeskedni kezdett volna azon, hogy olyankor kell egy mágust hívatnia a házába, amikor London utcái ilyen bizarr vérvörös-fekete köntösbe öltöznek.

Geoffrey kinyitotta a Harley utca 9-es számú ház ajtaját, Sir Walter pedig felment a lépcsőn. A földszinten elhaladt a velencei szalon mellett, ahol őnagysága az egész délelőttöt töltötte. Valami rossz előérzet arra készítette, hogy bekukkantson a terembe. Először úgy tűnt mintha senki sem lenne a helyiségben. A tűz már majdnem elaludt a kandallóban: a szalonban egy második alkony köszöntött be. Még gyertyákat és lámpákat sem gyújtottak. Aztán Sir Walter meglátta a feleségét.

Egyenes tartással ült az ablak előtti széken, háttal az ajtónak. Minden – a szék, őnagysága testtartása, még ruhájának és sáljának redői is – ugyanolyan volt, mint amikor a miniszter elment otthonról.

Alighogy beért a dolgozószobájába, Sir Walter leült az asztalához, és egy sürgős üzenetet írt Mr. Norrellnek.

A mágus nem jött azonnal. Egy vagy két óra is eltelt. Amikor végre megérkezett, valami megrendíthetetlen nyugalmat lehetett látni az arcán. Sir Walter a társalgóban ültette le, és elmesélte neki a történeteket. Aztán azt javasolta, hogy menjenek fel együtt a velencei szalonba.

– Ó – szólt közbe Mr. Norrell sietve. – Abból ítélve, amit elmondott uram, nem hiszem, hogy háborgatnunk kellene Lady Pole-t. Attól tartok, hogy nem segíthetek rajta. Fájdalom számomra kimondani, kedves Sir Walter, hiszen tudja, hogy mindig szolgálatára állok, ha szüksége van rám, de őszintének kell lennem: akármilyen is okozza őnagysága búskomorságát, nem hiszem, hogy a mágiával helyrehozhatnánk.

Sir Walter sóhajtott. Ujjaival beletúrt a hajába, és egyre jobban elkeseredett.

– Mr. Baillie semmi rendelleneset nem talált, ezért gondoltam, hogy...

– Ó de hát pontosan ezért hiszem azt, hogy nem segíthetek ebben a helyzetben. A mágia és az orvoslás nem áll mindig olyan távol egymástól, ahogy ön azt gondolja. Gyakran fedi egymást a két terület. Egy betegségnek lehet orvosi és mágikus gyógymódja is. Ha őnagysága tényleg súlyos beteg lenne, vagy – ne adj' Isten – újból meghalna, bizvást használhatnánk a mágiát a meggyógyítására vagy a feltámasztására. De bocsásson meg, Sir Walter, abból, amit ön elmondott, arra következtetek, hogy nem testi, hanem valami lelki betegsége van, és ezt sem a mágia,

sem az orvostudomány nem tudja helyrehozni. Én nem vagyok szakértő ebben a kérdésben, de talán egy lelkész tudna segíteni.

– De Lord Castlereagh úgy gondolta, bár én nem tudom igaz-e... Szóval Lord Castlereagh úgy gondolta, hogy mivel Lady Pole a mágiának köszönheti az életét... Őszintén szólva nem értettem egészen pontosan, amit mondott, de szerintem azt akarta mondani, hogy ha őnagysága élete a mágián alapul, akkor egyes-egyedül a mágia tudja meggyógyítani.

– Valóban? Ezt mondta volna Lord Castlereagh? Ó, ebben téved, de nagyon érdekes, hogy pont ez jutott eszébe. Ezt az elméletet régen úgy hívták: a „Meraud-féle eretnokség.”(9) Egy Rievaulx nevű tizenkettedik századi apát az egész életét ezen elmélet megsemmisítésének szentelte, és később szentté is avatták. Persze a mágia teológiája soha nem tartozott a kedvenc területeim közé, de úgy hiszem, joggal állítom azt, hogy William Pantler *A három tökéletesíthető létállapot* című könyvének hatvankilencedik fejezete...[24]

Mr. Norrell megállíthatatlanul belesodródott egy újabb hosszú és száraz fejtegetésbe az angol mágia történetéről, folyton olyan könyvekre utalgatva, amelyekről még soha senki más nem hallott. Sir Walter kénytelen volt közbevágni.

– Igen, igen, de van valami elképzelése arról, hogy ki lehetett az a zöld kabátos, ezüsthajú alak?

– Vagy úgy! Szóval ön is úgy gondolja, hogy volt ott valaki. Én kételkedem ebben. Sokkal valószínűbb, hogy egy

hanyag szolga otthagytott egy köpenyt az egyik fogason. Egy olyan helyen, ahol senki nem számított rá. Én magam is sokszor megijedtem már ettől a parókától, amit most a fejemen lát. Lucasnak minden este el kellene raknia. Nagyon jól tudja, hogy minden este el kellene raknia, de már sokszor otffelejtette a kandallópárkányon, egy parókatartón, pont a tükörnél. Valahányszor arra járok, és megpillantom, azt hiszem, hogy két idegen úr dugta össze a fejét, hogy rólam pusmogjanak.

Mr. Norrell sűrűn pislogva nézett Sir Walterre. Még egyszer kijelentette, hogy nem tud mit tenni az ügyben, aztán jó éjszakát kívánt, és elhagyta a házat.

A mágus egyenesen hazament. Alighogy hazaért a Hanover térre, felsietett a második szintre a dolgozószobájába. Csendes kis szoba volt a ház hátsó részében, az ablaka egy kertre nézett. A szolgák soha nem mentek be, ha a ház ura odabent dolgozott, és még Childermass belépéséhez is valami különösen nyomós indok kellett. Bár Mr. Norrell sohasem jelezte előre, hogy ebben a kis szobában kíván dolgozni, a ház szabályai közé tartozott, hogy ezt a dolgozószobát folyamatos készenlétben kellett tartani. Most is tűz lobogott a kandallóban, és az összes lámpa meg volt gyújtva, de valaki elfelejtette behúzni a függönyöket, amitől az ablak egy nagy fekete tükörnek látszott, ami visszaverte az egész szoba képét.

Mr. Norrell leült az íróasztalhoz az ablakkal szemben. Kinyitotta az asztalon heverő egyik vastag könyvet, és egy varázsigét kezdett mormolni magában.

Egy széndarab arrébb gurult a kandallóban, és valami árny suhant át a szobán, ezért a mágus felnézett. Saját ijedt arca pillantott rá vissza a sötét ablakról, és látta, hogy valaki áll mögötte – egy sápadt, ezüstös arcú figura, ragyogó hajkoronával.

Mr. Norrell nem fordult meg, hanem az ablakon keresztül förmedt rá a titokzatos alakra.

– Amikor azt mondtá, hogy elveszi az ifjú hölgy fél életét, természetesnek gondoltam, hogy a hetvenöt év első felében meghagyja őt érintetlenül a családjá és a barátai számára. Azt hittem, olyan lesz, mintha egyszerűen meghalt volna.

– Soha nem ígértem ilyet.

– Becsapott! Egyáltalán nem segített nekem. Az egész vállalkozást veszélyezteti a trükkjeivel! – kiabált a mágus.

Az ablakban tükröződő alak helytelenítő hangokat adott ki.

– Reméltem, hogy sokkal értelmesebben beszélgetünk majd a második találkozásunkkor. Ehelyett fröcsög belőled az arrogancia, és indokolatlanul támadsz engem. *Én* tartottam magam a megállapodásunkhoz! Megtettem, amit kértél, és semmi olyat nem vettem el, ami nem az enyém! Ha tényleg érdekelne Lady Pole boldogsága, megnyugtatna a tudat, hogy most a barátai között lehet, akik őszintén szeretik és megbecsülik.

– Ó ez a része valóban teljesen hidegen hagy – fújtatott Mr. Norrell. – Mit számít egyetlen fiatal nő sorsa az angol mágia ügyéhez képest? Nem, engem a férje érdekel, az az ember, aki miatt az egészet vállaltam. Teljesen magába

roskadt az ön arulása miatt. Mi lesz, ha soha többé nem áll talpra? Mi lesz, ha lemond a miniszteri címről? Soha többé nem találok olyan szövetségest, aki ilyen készségesen segít nekem[25]. Soha többé nem tudom elérni, hogy egy miniszter ennyire lekötelezettnek érezze magát velem szemben.

– Szóval téged a férje érdekel? Akkor majd keresek neki valami zsíros pozíciót. Sokkal nagyobb hatalmat adok a kezébe, mint amit a saját erejéből valaha is megszerezhetne. Ő lesz a miniszterelnök. Vagy inkább Nagy-Britannia császára? Melyik tetszik jobban?

– Nem, nem! – tiltakozott Mr. Norrell. – Már megint félreértett. Csak azt akarom, hogy Sir Walter elégedett legyen velem, és meggyőzze a többi minisztert arról, milyen csodálatos szolgálatot tehet a mágia az országnak.

– Egyszerűen nem tudom megérteni, hogy miért az ő támogatását keresed az enyém helyett – közölte az ablakban tükröződő figura gőgösen. – Mit tud ő a mágiáról? Semmit. É n viszont megtaníthatom neked, hogyan emelj hegyeket a semmiből, és hogyan zúzd szét velük az ellenségeidet. Csak egy szavadba kerül, és a felhők énekelni fognak, ha kilépsz az utcára. Ha én akarom, tavasz lesz minden érkezéskor, és tél lesz minden távozásodkor. Ha én akarom...

– Ó hogyne! Nem akar többet, csak rátenni a kezét az angol mágiára, és a saját szeszélyei szerint irányítani. El fogja rabolni az angol férfiakat és nőket az otthonukból, és előkészíti az országot a saját elkorcsosult népe számára. Nem, ez túl sok ár a segítségért.

Az ablakban tükröződő alak nem adott közvetlen választ ezekre a vádakra. Ehelyett az egyik gyertyát röppentette fel az egyik kisasztalról, ami aztán átszállt a szobán, és összetörte a szemközti falon lógó tükröt Thomas Lanchester mellszobrával együtt.

Aztán csend lett.

Mr. Norrell rémülten reszketve ült az asztalánál. Lenézett az asztalán keverő könyvekre, de ha olvasott is, valami mágikus olvasást gyakorolhatott, mert a szeme nem követte a sorokat. Eltelt pár perc, mire megint felnézett. A rejtélyes figura eltűnt az ablakról.

Lady Pole-on senki sem tudott segíteni, bárhogy próbálkoztak. Az esküvő néhány hétig csupa szépet és jót ígért mindkét fél számára, de miután az ifjú feleségen eluralkodott a letargia és a közöny, a férj folyton ideges és borús hangulatban volt. Ónagysága nem lett a divatos körök vezető egyénisége, sőt ki sem tette a lábát otthonról. Őt sem látogatta meg senki, és a divatos körök egy idő után elfelejtették.

A Harley utcai szolgák egyre kevésbé akartak belépni abba a szobába, ahol az úrnőjük tartózkodott, bár egyikük sem tudta megmondani, miért. Az igazat megvallva valami halk, gyászos harangszót lehetett hallani a közelében. Mintha valahonnan messziről fagyos szélrohamok támadták volna meg, és mindenki vacogni kezdett, aki a közelébe került. A fiatal feleség folyton egy helyben ült a kendőjébe burkolózva, mozdulatlanul és szótlanul, és egyre csak szenvedett a körülötte összegyűlt árnyaktól és

19

A „Pitymallat Fiúk”

1808. február

ÉRDEKES MÓDON SENKI sem vette észre, hogy őnagyságát pontosan ugyanaz a különös kórság támadta meg, ami Stephen Blacket. Az inas is fáradtságra és hidegrázásra panaszkodott. Ráadásul mindketten nagyon ritkán szólaltak meg, és ha mondtak is valamit, halkán és csüggedten beszéltek.

De talán mégsem olyan érthetetlen, hogy az emberek ezt nem vették észre. Egy hölgy és egy inas annyira különböző életet élnek, hogy minden közöttük lévő hasonlóság elmosódik. Az inasnak megvannak a maga feladatai, amiket muszáj elvégeznie. Lady Pole-lal ellentétben ő nem volt arra kárhóztatva, hogy órákon át tétlenül és szótlanul üldögéljen az ablak mellett. Lady Pole esetében a tünetek megkapták a „betegség” rangot, Stephennél viszont mindenki csak lehangoltságról beszélt.

John Longridge, a Harley utcai szakács már több mint harminc éve szenvedett krónikus lehangoltságtól, és kapva kapott az alkalmon, hogy üdvözölhesse Stephent a melankolikusok szabadkőműves páholyában. Még örült is annak, hogy ezután már nem lesz egyedül örökös bánatában. Esténként, amikor Stephen a tenyerébe temetett arccal ült a konyhaasztalnál, megjelent John Longridge, és leült az asztal túloldalára, hogy osztozzon az

inassal a gyötrelemben.

– Őszintén együttérzek önnel, uram. A lehangoltságánál szörnyűbb kórság nem is támadhatja meg az embert, Mr. Black. Néha úgy érzem, hogy egész London egy nagy adag hideg borsófőzelék, még a színe és az állaga is arra hasonlít. Az emberek hideg-borsófőzelék arccal és hideg-borsófőzelék kézzel járkálnak a hideg-borsófőzelék utcákon. Jaj nekem! Milyen nyomorultul érzem magam olyankor! Még a nap is hideg és szürke az égen, az is olyan pépes és főzelékszerű, és egyszerűen képtelen felmelegíteni a tagjaimat. Ön is gyakran fázik, uram? – John Longridge ilyenkor az inas kezére tette a kezét. – Ó, Mr. Black, ön olyan hideg, mint egy sírkő.

Stephen inkább úgy érezte magát, mint egy holdkóros. Már nem is élt, csak álmodott. Álmodta a Harley utcai házat és a többi szolgát. Álmodta a munkáját, a barátait és Mrs. Brandy-t is. Néha rendkívül furcsa dolgokat álmodott – olyanokat, amikről lelkének valami fagyos, távoli szegletében tudta, hogy a valóságban nem létezhetnek. Végigment egy folyosón, vagy felment egy lépcsőn a házban a Harley utcában, és amikor megfordult, további folyosókat és lépcsőket látott, amelyek ismeretlen messzeségbe vezettek, és amelyek korábban nem voltak ott. Olyan volt, mintha a Harley utcai ház véletlenül beköltözött volna egy sokkal nagyobb és régibb épületbe. A porral és árnyakkal teli folyosók fölött boltozatos mennyezet jelent meg. A lépcsők és a padlók kövezete annyira egyenetlenné vált, hogy inkább hasonlított a természetben található sziklafelületekre, mint építőkövekre.

Az egészben mégis az volt a legkülönösebb, hogy Stephen valamiképp ismerősnek találta ezeket a falakat. Nem értette, hogyan és miért, de azon kapta magát, hogy ilyeneket motyog az orra alatt: „Igen, azon a sarkon túl van a Keleti Fegyvertár” vagy „Az a lépcső vezet a Kibelezők Tornyába.”

Amikor ezeket a folyosókat nézte, vagy a jelenlétüket észlelte anélkül, hogy a szemével látná őket, egy kicsivel mindig élénkebbnek érezte magát, egy kicsit közelebb került a régebbi énjéhez. Akármilyen fátyol is borított meg benne (a lelke, a szíve?), ilyenkor egy leheletnyit felengedett, és újra lüktetni kezdett benne a gondolat, a kíváncsiság és az érzelem. Máskülönben semmi sem szórakoztatta, és semmi sem volt számára kielégítő. Mindent beborított az árnyék, az üresség, a visszhang és a por.

Nyughatatlan lelke néha rávette, hogy hosszú, magányos sétákra induljon a Mayfair és a Piccadilly körüli sötét téli utcákon. Az egyik február végi estén épp egy ilyen séta közben jutott el Mr. Wharton Oxford utcai kávéházába. Jól ismerte ezt a helyet. A felső szinten találkoztak a „Pitymallat Fiúk” elnevezésű csoport tagjai. Ennek a klubnak csupa olyan kimagasló férfiszolga volt a tagja, akik London előkelőbb házaiban dolgoztak. Jeles tagjai között volt például Lord Castlereagh komornyikja, Portland hercegének kocsisa, és természetesen Stephen is. A „Pitymallat Fiúk” minden hónap harmadik csütörtökjén találkoztak, és ugyanazokat az előnyöket élvezték, mint minden más londoni klub tagjai – ettek-ittak, szerencsejátékokkal múltatták az időt, politikáról

beszélgettek, és az úrnőjükről pletykáltak. A hónap többi napján is előfordult, hogy valamelyik tag a szabad estéjén felment a kávéház felső szintjére, és kellemesen eltársalgott a klub többi tagjával.

Mr. Wharton kávéházának felső szintje ugyanolyan volt, mint a város többi hasonló gyülekezőhelye. Itt is vágni lehetett a dohányfüstöt, akárcsak a többi, férfikluboknak fenntartott helyen. Sötét fával burkolták az egész helyiséget, és ugyanilyen fából ácsolták a boxokat elválasztó falakat is, így a vendégek visszahúzódhattak saját kis fából készült világukba. Minden nap friss fűrészpórral szórták fel a csupasz padlót, hogy kellemesen lehessen járni rajta. Az asztalokat mindig tiszta fehér abrosszal takarták le, és tisztán tartották az olajlámpásokat is, kanócukat gondosan rövidre vágva. Stephen leült az egyik boxba, rendelt egy pohár portóit, amit aztán komoran bámult, amikor lerakták elé.

Amikor a „Pitymallat Fiúk” klub valamelyik tagja elhaladt Stephen asztala mellett, a feketebőrű inas általában lagymatagon felemelte a kezét, és intett neki, de most még ezzel sem fáradt. Miután ez kétszer-háromszor megtörtént, Stephen hirtelen valami élénk suttogásfélét hallott: „Nagyon helyesen teszed, hogy rájuk sem hederítesz! Hiszen végül is csak szolgák és robotolók. Amikor az én segítségemmel felemelkedsz a téged megillető pozícióba, a nemesség és a hatalom csúcsára, örülni fogsz neki, hogy idejekorán megszakítottad velük a kapcsolatot!” Csak suttogás volt, de Stephen a klubtagok és a többi vendég lármázása ellenére is tisztán hallotta. Volt egy olyan furcsa érzése, hogy a

hang, bár nem több a suttogásnál, áthatol a kövön, a vason és a bronzon is. Ezer lábbal a föld alól is lehetett volna hallani. Szét tudta repeszteni a gyémántot, és meg tudott tébolyítani bárkit.

Olyan furcsa volt az egész, hogy egy pillanatra a letargiájából is kizökkent. Erőt vett rajta a kíváncsiság: ki akarta deríteni, hogy ki szólt hozzá, ám hiába nézett körül a helyiségben, senkit sem látott. A válaszfal fölött átnézett a következő boxba. Egy feltűnő külsejű figura ült ott. Teljesen ellazult, karját a válaszfal tetejére támasztotta, és csizmás lába az asztalon pihent. Sok-sok szembetűnő vonása közül hatalmas ezüst hajkoronája vonta először magára a figyelmet – olyan ragyogó, lágy és fényes, mint a bogáncspihe. Stephenre kacsintott. Aztán felállt a helyéről, és átsétált az inas boxába.

– Sajnálattal kell megállapítanom – kezdte módfelett bizalmasan –, hogy ez a város már a töredékét sem őrzi hajdani pompájának. Amióta visszatértem, folyamatosan csalódások érnek. Valamikor régen olyan volt ránézni Londonra, mintha tornyok, díszes házoromzatok és templomcsúcsok erdejére néznék. Olyan sok színes zászló lobogott rajtuk, hogy belekáprázott a szemem. A tornyok minden oldalán faragások díszlettek, olyan finomak, mint az ujjcsontok, és olyan bonyolultak, mint a folyóvíz. A házak falán nyüzsögtek a kőből faragott sárkányok, griffek és oroszlánok, amik a bennük lakó emberek bölcsességét, bátorságát és vadságát hirdették. Ugyanazoknak a házaknak a kertjében a lakók hús-vér sárkányokat, griffeket és oroszlánokat tartottak erős ketrecekben. Üvöltésük

megremegtette az utcákat és a gyávák szívét. Minden templomban egy áldott szent lakott, és minden órában egy misztériumjátékot adott elő a közönségnek. A szenteket egy elefántcsont ereklyetartóban helyezték el, amit drágakövekkel kirakott ládába raktak, a ládát pedig csodálatos, aranyból és ezüstből készült szentélyre tették, amin éjjel-nappal ezer viaszgyertya égett. Minden nap tartottak egy látványos felvonulást valamelyik áldott szent tiszteletére, és az egész világ London csodáit emlegette! Persze abban az időben a város lakói első lépésként *hozzám*jöttek megkérdezni, hogyan építsék fel a templomokat, hogyan alakítsák ki a kertjüket, hogyan díszítsék a házukat. Ha elég tiszteletteljesen kértek, mindig jó tanácsokkal láttam el őket. Ó igen! Amikor London még *nekem* köszönhette a megjelenését, gyönyörű volt, nemes és páratlan. De most...

A figura nagy ívben meglendítette a karját, mintha labdává gyúrná és messzire dobná Londont.

– Milyen ostobának tűnsz, amikor így bámulsz rám! Nem kevés bajba kevertem magam azért, hogy meglátogathassalak ezen a helyen, te meg némán és mogorván tátod itt a szádat. Meglepődtél, amikor megláttál, ezt megértem. De attól még nem szabadna megfélekedned a jó modorról. Persze az angolok mindig megrökönyödnek, amikor meglátnak – folytatta amolyan engedékeny stílusban. – Nincs is ennél természetesebb. Mi viszont elég jó barátok vagyunk ahhoz, hogy melegebb fogadtatást érdemeljek.

– Találkoztunk már, uram? – kérdezte Stephen döbbsen.
– Az álmaimban már sokszor megjelent. Gyakran álmodom azt, hogy ön és én egy végtelen, poros folyosókkal teli hatalmas kastélyban vagyunk.

– „Találkoztunk már, uram?” – ismételte gúnyosan a bogáncspihe hajú alak. – Ugyan már! Miket zagyválsz itt össze? Mintha nem mulattunk volna együtt hetek óta minden este ugyanazokon a fogadásokon, bálokon és vacsorákon!

– Dehogynem... Az álmaimban...

– Nem hittem volna, hogy ennyire buta vagy! – kiáltott fel az idegen úr. – Az Elveszett Remény nem álom! Az a legrégebbi és legszebb kastélyom, pedig sok kastélyom van. Legalább annyira valóságos, mint a Carlton House[26]. Sőt sokkal valóságosabb! Ha nem tudnád, én a jövőbe látok, és pontosan tudom, hogy húsz év múlva a Carlton House a földdel lesz egyenlő, és London is csak szűk kétezer ével éli túl. Az Elveszett Remény viszont az emberiség következő korában is meglesz! – Úgy tűnt, a bogáncspihe hajú úr nagyon is elégedett magával, és hozzá kell tennem, hogy a természetes viselkedésében is sok volt az önhittség. – Nem, ez nem álom. Mindössze egy bűbáj hatása alatt állsz, és így minden este részt vehetsz egy tündérmulatságon az Elveszett Remény kastélyában.

Stephen értetlenül nézett az idegen úrra. Aztán összeszedte magát, mert attól félt, hogy ha néma marad, továbbra is mogorvasággal és modortalansággal fogják vádolni.

– És... és ez a bűbáj az ön műve, uram?

– Hát persze!

A fényes hajú alak önelégülten hátradőlt. Meg volt győződve arról, hogy az elbűvölésnél jobbat nem is tehetett volna Stephennel. Az inas udvariasan meg is köszönte neki.

– Habár... – tette hozzá – ...el sem tudom képzelni, mivel érdemeltem ki ezt a kegyet. Ha őszinte akarok lenni, nem tettem én semmit.

– Ó! – kiáltott fel az úr mosolyogva. – Neked kifogástalan modorod van, Stephen Black. Taníthatnál egyet s mászt a gögös angoloknak a megfelelő tiszteletről, amit a hozzám hasonló kiválóságokkal szemben tanúsítani illik. A t e j ó modorod még a végén szerencsét hoz neked.

– Hát azok az arany guinea-k Mrs. Brandy kasszájában – folytatta az inas –, azok is az ön érdemei voltak?

– Ó, szóval most állt benned össze a kép! Hát nem bámulatos, milyen ügyesen intéztem a dolgokat? Eszembe jutott, amit a környezetedről mondtál, hogy mennyi ellenség ármánykodik ellened éjjel-nappal, ezért az egyik barátodnál helyeztem el a pénzt. Így amikor összeházasodtok, maradéktalanul a tiéd lehet.

– Honnan tudja... – kérdezte volna Stephen, de hirtelen elhallgatott. Egyértelmű hogy a furcsa úr az egész életét – az összes titkával együtt – ismerte, és nem volt olyan része, amibe ne avatkozhatott volna be. Mindenre fel volt hatalmazva. – Csakhogy az ellenségeimmel kapcsolatban téved. Nincsenek ellenségeim.

– Drága Stephen! – kiáltott fel az idegen úr olyan arccal, mintha jól szórakozna. – *Már hoggyne lennének ellenségeid? A legrosszabb mind közül a gazdád, az a*

megátalkodott ember, Lady Pole férje. Rákényszerít téged, hogy a szolgája legyél, és éjjel-nappal a parancsait lesd. Olyan feladatokat talál ki neked, amik egyáltalán nem méltóak a te szépségedhez és nemességedhez. És vajon miért teszi mindezt?

– Biztos azért, mert...

– Pontosan! – vágott közbe az idegen úr diadalmasan. – Azért, mert végtelen gonoszságában láncra vert, és most szabadon rendelkezik veled. Győztesként táncikál fel-alá, és vérszomjas hörgéssel szórakozik a szenvedéseden!

Stephen kinyitotta a száját, hogy megmagyarázza: Sir Walter Pole-ra egyik vád sem igaz, mert mindig a lehető legnagyobb jóindulattal és elkötelezettséggel viszonyult hozzá, hogy fiatalkorában – akármilyen szegény volt – pénzt szerzett Stephen taníttatására, hogy később, amikor még szegényebb lett, gyakran osztotta meg vele az ételét, és engedte, hogy az ő tűzhelyénél melegedjen. Az inas sokszor látta Sir WALTERT önelégült mosollyal örülni a sikereknek, amiket a politikai ellenfelein aratott, de soha nem látta táncikálni és vérszomjasan hörögni. Már éppen nekikezdett volna a felsorolásnak, amikor a „lánc” szó említésére hangtalan és fájdalmas villám cikázott végig rajta. Hirtelen valami sötét hely jelent meg előtte, egy szörnyűséges, rémülettel és gyötrellemmel teli hely – egy forró, bűdös, zárt hely. Árnyak imbolyogtak és súlyos fémláncok zörögtek-csörögtek a sötétben. Fogalma sem volt, honnan került elő a kép, vagy mi volt a jelentése. Annyi bizonyos, hogy nem az emlékeiből jött elő. Nem emlékezett rá, hogy valaha ilyen helyen járt volna.

– ...Képzeld csak el, mi lenne, ha rájönne, hogy te és a felesége minden este elszöktök az én házamba szórakozni! Le merem fogadni, hogy dührohamot kapna a féltékenységtől, és állítom: talán meg is próbálna végezni veletek. De nem kell félned, drága egyetlen Stephenem! Majd én gondoskodom róla, hogy sohase derüljön ki. Ó mennyire megvetem az ilyen önző embereket! Én aztán tudom, milyen érzés, amikor a gőgös angolok lenéznek és lealacsonyítanak, és méltatlan, alacsonyrendű munkára kényszerítenek! Látni sem bírom, hogy ezt veled is megteszik! – A bogáncspihe hajú úr szünetet tartott, és közben jéghideg ujjával megcirógatta Stephen orcáját és homlokát, amitől az inasnak viszketni kezdett a bőre. – El sem tudod képzelni, mennyire őszintén érdekel a sorsod, és mennyire szeretnék jó szolgálatot tenni neked! Ezért találtam ki azt a tervet, hogy segítek neked királlyá válni valamelyik tündérbirodalomban!

– Ööö... Már megbocsásson, uram, de itt valami tévedés van. Azt mondja, hogy királlyá válni, uram? Nem, uram. Belőlem nem lehet király. Csak a saját nagylelkűsége hiteti el önnel, hogy ez lehetséges. Különben is attól félek, nem tudnám otthon érezni magam egy tündérbirodalomban. Azóta, hogy először megfordultam a házában, egyfolytában ostobának és tompának érzem magam. Reggel, délben és este is fáradt vagyok, a saját puszta életem is teher számomra. Lehet, hogy bennem van a hiba, de talán az embereket nem teheti boldoggá az, aminek a tündérek örülnek.

– Ó ez a tompaság csak annak köszönhető, hogy nehezen

viseled Anglia szürkéségét. Hiszen minden este az én csodálatos kastélyomban ünnepelsz és táncolsz egy olyan csodálatos társaságban, ahol mindenki a legelegánsabb ruháját viseli.

– Biztos igaza van, uram, én mégis arra szeretném kérni: találjon rá módot, hogy megszabadítson ettől a varázslattól. Nagyon hálás lennék önnek.

– De hát ez lehetetlen! – kiáltotta az ezüsthajú úr. – Hát nem tudod, hogy az én gyönyörű nővéreim és unokahúgaim – akiknek kezéért királyok haltak meg dicső küzdelemben, és akik miatt birodalmak hulltak szét – mind azon vitatkoznak, hogy melyikük legyen a következő táncpartnered? Mit szólnának, ha azt mondanám nekik, hogy többé nem jössz az Elveszett Remény kastélyába? Sok jó tulajdonságom közül talán az a legjobb, hogy figyelmes fivér és unokafivér vagyok. Nem tudom elviselni, hogy a környezetemben élő hölgyek rosszul érezzék magukat. Tényleg vissza akarsz utasítani egy királyi címet? De hiszen nincs jobb dolog a világon, mint amikor mindenki meghajol előtted, és válogatott nemesi címeiken szólítanak. Megint dicsérni kezdte Stephen külsejét, méltóságteljes arcát, elegáns tánclépéseit – vagyis azokat a dolgokat, amik szerinte a legfontosabb tulajdonságai egy hatalmas tündérbirodalom királyának –, aztán azon kezdett gondolkodni, hogy melyik ország felelne meg Stephennek a legjobban.

– Kimondatlan Áldás például egy pompás hely, tele sötét, átjárhatatlan erdőségekkel, magányos hegyekkel és irdatlan tengerekkel. Nagy előnye, hogy jelenleg nincs

uralkodója. Igaz, van egy kis hátránya is: huszonhatan pályáznak a trónra, így azonnal egy véres polgárháború közepébe csöppennél. De lehet, hogy téged ez nem is zavarna. Aztán ott van Irgalmazz Grófság. A jelenlegi grófnak nincsenek említésre méltó barátai. Ó... én viszont nem tudnám elviselni, hogy valamelyik barátom egy olyan szánalmas kis hely uralkodója legyen, mint Irgalmazz Grófság.

20

A valószínűtlen kalapos

1808 február

SOKAN REMÉNYKEDTEK benne, hogy a mágus közbelépése után a háború nemsokára véget ér. Ők azonban alaposan kiábrándultak.

– Mágia! – fortyant fel Mr. Canning, a külügyminiszter. – Egy szót sem akarok hallani a mágiáról! Az is olyan, mint minden más: tele van buktatókkal és csalódásokkal.

Ebben volt némi igazság, és Mr. Norrell minden alkalommal készségesen – bár szokás szerint hosszasan – elmagyarázta, hogy ez vagy az a dolog miért nem lehetséges. Egyszer egy ilyen magyarázat közben olyasmi is kicsúszott a száján, amit később megbánt. Burlington House-ban voltak, és ő éppen a belügyminiszternek, Lord Hawkesbury-nek[27] magyarázta el, hogy egy bizonyos varázsmutatvány nem lehetséges, mert legalább egy tucat mágus kellene hozzá, akik éjjel-nappal csak ezzel

foglalkoznak. Hosszú és fárasztó beszédet tartott az angol mágia szálnalmas helyzetéről, és ezzel fejezte be:

– Én is azt kívánom, bárcsak másképp lenne, de ahogy azt lordságod is tudja, a tehetséges fiatalok mind a hadsereg, a haditengerészet és az egyház felé fordulnak. Ott akarnak fényes pályát befutni. Az én hivatásom sajnos még a lista utolsó helyén sem szerepel.

Aztán nagyot sóhajtott.

Mr. Norrell ezzel nem célzott semmire, talán csak a saját egyedülálló tehetségére akarta felhívni a figyelmet, de Lord Hawkesbury fejében már megfogant egy gondolat.

– Ó! – kiáltott fel. – Úgy érti, hogy több mágusra lenne szükségünk? Igen! Most már értem. Hát persze! Egy iskolát kellene létrehozunk. Vagy egy királyi társaságot, amit őfelsége pártfogol. Nos Mr. Norrell, azt hiszem, a részleteket önre kell bízunk. Ha volna olyan szíves, és kidolgozna egy javaslatot erről a témáról, szívesen elolvasnám, hogy a többi miniszter elé terjeszthessem. Mindannyian tudjuk, milyen nagy tehetsége van az ilyen tanulmányok elkészítéséhez, milyen érthetően és részletesen ír, és mennyire olvasható a kézírása. Meg merem ígérni önnek, uram, hogy előteremtünk önnek egy kis pénzt valahonnan. Gondolja át, ha lesz annyi ideje. Nem kell sietnie. Tudom, milyen elfoglalt.

Szegény Mr. Norrell! Még a gondolatra is kirázta a hideg, hogy mágus-utánpótlásiskolát fognak létrehozni. Azzal nyugtatta magát, hogy Lord Hawkesbury egy példamutató miniszter, aki odaadóan végzi a munkáját, és a legkisebb gondja is nagyobb ennél. Hamarosan ügyis megfelelkezik

az egészről.

Csakhogy amikor a mágus legközelebb betette a lábát a Burlington House-ba, Lord Hawkesbury izgatottan odaszaladt hozzá.

– Jaj Mr. Norrell! Beszéltem a királlyal arról a tervéről, hogy új mágusokat akar kiképezni. Őfelsége nagyon örült, kitűnő javaslatnak tartotta, és kijelentette, hogy szívesen támogatja.

Szerencsére mielőtt Mr. Norrell válaszolhatott volna, a svéd nagykövet lépett be a terembe, és a belügyminiszternek sürgősen ott kellett hagynia a mágust.

De egy héttel később megint találkozott Lord Hawkesbury-vel a Carlton House-ban azon a vacsorán, amit a walesi herceg az ő tiszteletére adott.

– Ó Mr. Norrell, hát itt van! Gondolom, nincs önnél a Mágusok Iskolájára vonatkozó javaslat. Az a helyzet, hogy épp a minap beszéltem Devonshire hercegével, akit nagyon érdekelt az ötlet. Azt mondta, hogy a Leamington Spaban található háza éppen megfelelő színhely lenne, és faggatni kezdett a tantervről, az iskolai imádságokról, a tanulók fekhelyének elrendezéséről, meg mindenféle egyéb dologról, amiről fogalmam sem volt. Esetleg... lenne olyan kedves és beszélne vele? Ott áll a kandalló mellett. Ó nem, már meglátott minket, és el is indult felénk. Kegyelmes uram, ez itt Mr. Norrell, aki majd mindent elmond önnek az iskolával kapcsolatban.

Mr. Norrellnek sok fáradságába került meggyőzni Lord Hawkesbury-t és Devonshire herceget arról, hogy egy iskola létrehozása túl sok időt venne igénybe, és ami őt

illeti, még soha nem találkozott eddig olyan tehetséges fiatallal, aki miatt érdemes lett megpróbálni. Őkegyelmessége és a lord – némi vonakodás után – végül kénytelenek voltak belátni, hogy Mr. Norrellnek egy sokkal fontosabb feladatra kell összpontosítania az erejét: a létező mágusok megsemmisítésére.

Mr. Norrellt nagyon régóta bosszantották London városának utcai mágusai. Már akkor kérelmeket küldött a parlament tagjainak és más kimagasló személyiségeknek, amikor még senki sem ismerte a nevét, és már akkor szerette volna, ha valahogy eltávolítanák ezeket a csavargó szemfényvesztőket. Természetesen azok után, hogy elismert emberré vált, kétszeresen, sőt háromszorosan is küzdött ellenük. Először azt találta ki, hogy a parlament alkosson törvényt a mágiáról, és kösse engedélyhez a gyakorlását (bár erre az engedélyre egyelőre csak önmagát tartotta érdemesnek). Azt javasolta, hogy hozzanak létre egy Mágiaügyi Tanácsot, amely megfelelően szabályozza ezt a területet, de sajnos ezzel túllőtt a célon.

– Nem szeretnénk megsérteni egy olyan embert, aki ennyire sokat tett az országért – mondta Lord Hawkesbury Sir Walternek –, de egy ilyen hosszú és bonyolult háború kellős közepén lehetetlen teljesíteni a kívánságát! Még hogy egy Mágiaügyi Tanács titkárokkal, tanácsosokkal, meg a jó ég tudja még mikkel! És mindezt miért? Hogy Mr. Norrellt hallgassák és dicsérjék vég nélkül? Szó sem lehet róla. Kérem, Sir Walter, beszélje le erről a tervről!

Így hát amikor legközelebb találkoztak (Mr. Norrell házában

a Hanover téren), Sir Walter a következő szavakkal fordult a mágushoz:

– Senki sem vitatja, hogy jogos és dicséretre méltó a célkitűzése, uram, de nem egy Mágiaügyi Tanács a megfelelő megoldás. Londonban egy ilyen kormány szervnek nem lenne tekintélye, pedig a probléma forrása pont ez a város. Megmondom önnek, mit fogunk tenni: holnap ön és én elmegyünk a főpolgármesterhez a Mansion House-ba, és találkozunk más városi főtisztviselőkkel is. Szerintem rövid idő alatt találunk támogatókat az ügyünknek.

– De kedves Sir Walter! – kiáltott fel Mr. Norrell. – Így nem jutunk egyről a kettőre. Ez nemcsak London problémája. Azóta tanulmányozom a kérdést, hogy elhagytam Yorkshire-t... (Belenyúlt a mellette álló kisasztalon lévő papírkötegbe, és valami iratot kezdett keresni.) Tizenkét utcai varázsló van Norwichben, kettő Yarmouthban, kettő Gloucesterben, hat Winchesterben, és *negyvenkettő* Penzance-ben! Gondoljon csak bele! A minap az egyik – egy szutykos nőszemély – eljött hozzám, és nem nyugodott addig, amíg személyesen nem beszélt velem. Követelte, hogy adjak neki egy papírt, amivel igazolom, hogy ért a mágiához, és megerősítem, miszerint hiszek a tudományában. Még soha nem rendültem meg ennyire életemben! Azt mondtam neki: „Asszonyom...”

– Ami a többi várost illeti, amiket említett – vágott közbe Sir Walter gyorsan –, onnan is el fog tűnni minden sarlatán, ha egyszer Londonnak sikerül megszabadulnia tőlük. Egyik nagyváros sem szeretne lemaradni a többihez képest.

Mr. Norrell hamarosan meggyőződött róla, mennyire igaz van a miniszternek. A főpolgármester és a főtisztviselők lelkesen támogatták az angol mágia dicsőséges feltámasztását. Rávettek a város közgyűlését, hogy hozzon létre egy szervezetet Mágikus Ügyek Bizottsága elnevezéssel, amely bizottság azonnal nyilatkozatot is tett: a város határain belül kizárólag Mr. Norrell gyakorolhatja a mágiát, és ha más személyek „bódékat vagy üzleteket nyitnak, vagy egyéb módon molesztálják London polgárait a mágiára hivatkozva”, azonnal ki lesznek toloncolva a városból.

Az utcai mágusok bezárták a kis bódéikat, talicskákra rakták szedett-vedett holmijukat, és kivonultak a városból. Egyik-másik még vette a fáradságot, hogy távozás közben megátkozza Londont, de általánosságban nézve egészen jól viselték a sorscsapást. A legtöbben belenyugodtak, hogy ezentúl fel kell hagyniuk a varázslással, és koldusként vagy tolvajként kell majd tengetniük az életüket. Mivel amatőr szinten már évek óta foglalkoztak koldulással és tolvajlással, az elválás okozta fájdalom nem volt olyan hatalmas, mint gondolnánk.

Ám az egyikük Londonban maradt. Vinculus, a Threadneedle utca mágusa nem mozdult a bódéjából, tovább jósolta a csapásokat, és jó pénzért tovább vállalta a bosszúállást cserbenhagyott szerelmeseknek és megalázott gyakornokoknak. Mr. Norrell ebbe természetesen nem nyugodott bele, hanem tovább nógatta a bizottságot – elvégre Vinculust gyűlölte a legjobban. A Mágikus Ügyek Bizottsága erre altiszteket és rendőröket

küldött a Threadneedle utcára, hogy kalodával fenyegezzék meg Vinculust. Ő viszont rájuk sem hederített, ráadásul annyira népszerű volt Londonban, hogy a bizottság attól félt: ha erőszakkal távolítják el, még a végén zendülés tör ki.

Egy fanyar februári napon Vinculus a St. Christopher Le Stocks templom melletti bódéjában ült. Azoknak az Olvasóimnak a kedvéért, akik gyerekkorukból nem emlékezhetnek a mágusbódékra, elárulom, hogy a bódé formája épp olyan volt, mint amilyeneket a bábszínházak vagy az árusok állítanak fel a vásárokon. Fából és vászomból készült. A sárga függönyt, ami ajtóként és egyfajta cégérként is szolgált, fele magasságig koszfolatok tarkították.

Ezen a bizonyos napon egyetlen kuncsaft sem tért be Vinculushoz, és a mágus már nem is várt senkit. A város utcái jóformán kihaltak. A London fölött lebegő szomorúszürke köd füsttől és kátránytól bűzlött. A kereskedők temérdek szemet raktak a tűzre, és az összes lámpájukat meggyújtották, ám hiába próbálták elűzni a hideget és a sötétséget. Ezen a napon egyetlen ablakból sem szűrődött ki kellemes fény: a fénysugarak nem tudtak áthatolni a sűrű ködön. Ezért senkinek sem akaródzott betérni a boltokba, és a kereskedők fehér kötényükben és rizsporos parókájukban zavartalanul beszélgettek egymással, és melegedhettek a tűzhely mellett. Az ilyen napokon akinek csak otthon volt dolga, egész nap otthon szorgoskodott, akinek viszont el kellett mennie otthonról, olyan gyorsan végzett a teendőjével, amilyen gyorsan csak tudott, hogy minél előbb hazatérhessen.

Vinculus mogorván és félig átfagyva ücsörgött a bódéjában, és azon töprengett, kik azok a kocsmárosok, akik hajlandóak lennének egy-két korsó fűszeres forralt bort adni neki hitelbe. Már éppen eldöntötte, hogy melyik kocsmánál próbálkozik először, amikor meghallotta, hogy valaki toporog és a tenyerét fújálja a bejárat előtt. Ügyfél érkezett. Vinculus elhúzta a függönyt, és kilépett.

– Ön a varázsló?

Vinculus kissé gyanakvóan bólintott (az idegen ugyanis amolyan végrehajtófélének nézett ki).

– Kitűnő. Lenne egy megbízatásom.

– Két shilling az első konzultáció.

A férfi benyúlt a zsebébe, kivette a tárcáját, és két shillinget nyomott Vinculus kezébe.

Aztán elmesélte neki, milyen problémát kellene megoldania a mágia segítségével. Érthetően magyarázott, sőt azt is elmondta, mit kellene a varázslónak tennie. Viszont minél többet beszélt, Vinculus annál kevésbé hitt neki. A férfi azt mondta, Windsorból jött. Ebben még nem volt semmi különös. Igaz, hogy északi akcentussal beszélt, de ebben sem volt semmi furcsa, hiszen gyakran jöttek le északról az emberek, hogy délen találják meg a szerencséjüket. A férfi azt is elmondta, hogy egy sikeres kalapüzlet tulajdonosa. Ezt Vinculus már nehezebben tudta elképzelni, mert annak, aki szegényebb egy kalaposnál, nehéz elképzelnie, milyen lehet egy kalapos. A varázsló csak annyit tudott, hogy egy kalapos valószínűleg a legutolsó divat szerint öltözködik. Az idegen viszont egy ósdi fekete kabátot viselt, amit már tucatszor foltoztak és javítottak. Inge ugyan tiszta volt, de

már húsz évvel korábban kiment a divatból. Vinculus nem tudta pontosan, miféle dolgokat készítenek a kalaposok, de azt tudta, hogy jól ismerik a saját portékájukat. Ez a férfi viszont csak azt mondta rájuk: „hóbelevanc”.

Az ilyen fagyos napokon alattomos jég és fagyott sár borította a talajt, és miközben Vinculus az ügyfél adatait írta le egy zsíros kis jegyzetfüzetbe, valahogy elvesztette az egyensúlyát, és beleütközött a valószínűtlen kalaposba. Megpróbált felállni, de a talaj annyira csúszós volt, hogy kénytelen volt belekapaszkodni az idegenbe, mint valami létrába. A valószínűtlen kalapost visszataszította a Vinculus szája felől érkező erős sör- és káposztaszag, valamint a karjába vájódó tíz csontos ujj, de nem szólt egy szót sem.

– Elnézését kérem – mondta a varázsló, amikor végre feltornászta magát.

– Semmiség – válaszolt a valószínűtlen kalapos udvariasan, miközben a száraz morzsákat, az összezsúmolódott koszt és zsírt és a többi Vinculus-féle mocskot letakarította a kabátjáról.

Vinculus is a ruháját igazgatta, ami eléggé összekuszálódott a birkózásban. A valószínűtlen kalapos folytatta a történetét.

– Szóval ahogy mondtam, az üzlet virágzik, az én kalapjaim a legkeresettebbek Windsorban, és nem telik el hét, hogy a hercegnők a kastélyból ne küldetnének új kalapokért meg a többi hóbelevancért. Feltettem a királyi címer aranyozott gipszmásolatát az ajtóm fölé, hogy mindenki lássa: királyi pártfogóim vannak. De az igazat megvallva ez a kalaposdi nagyon kemény munka. Késő éjjelig fent kell maradni

kalapokat varrni, pénzt számolni, és így tovább. Szerintem sokkal könnyebb lenne az életem, ha valamelyik hercegnő belém szeretne, és hozzám jönne feleségül. Van ilyen varázsigéje, mágus?

– Szerelmi bűbáj? Már hogyan lenne. De nem lesz olcsó. Általában négy shillinget kérek egy fejlány elcsábításáért, tíz shillinget egy varrónőért, és hat guinea-t egy özvegyért, akinek saját üzlete van. Egy hercegnő... Hmm. – Vinculus koszos körmeivel vakargatta borostás állát. – Negyven guinea – kockáztatta meg végül.

– Rendben van.

– Melyik az? – kérdezte a varázsló.

– Mi melyik?

– Melyik hercegnőről van szó?

– De hát olyan egyformák, nem? Attól függ az ár, hogy melyik hercegnőt akarom?

– Nem, dehogyis. A varázsigét leírom egy papírra, és odaadom önnek. Tépje szét, és a felét varrja be a kabátja bélésébe, a mellkasnál. A másik felét el kell rejtenie a kiválasztott hercegnő egyik ruhadarabjában.

A valószínűtlen kalapos megdermedt.

– Hát azt hogy képzelem?

Vinculus az idegenre nézett.

– Mintha az előbb azt mondta volna, hogy ön varrja a kalapjukat.

A kalapos felnevetett.

– Ó igen! Hát persze!

Vinculus gyanakvóan méregette a férfit.

– Maga csak annyira kalapos, amennyire én... én...

– Mágus? – kérdezte az idegen. – Ugyan már, vallja be, hogy nem ez az egyetlen foglalkozása. Az előbb ügyesen kiűrtette a zsebeimet.

– Csak azért, hogy megtudjam, miféle gazemberrel állok szemben – vágott vissza Vinculus, és addig rázta a karját, amíg minden tárgy kiesett a ruhájából, amit a vendég zsebéből csent ki.

Volt ott egy marék ezüstérme, két arany guinea, és három-négy összehajtott papír. A varázsló felvette a papírokat.

Apró, vastag, kiváló minőségű papírdarabok voltak, telis-tele apró, rendezett sorokban írt betűkkel. Az első papír tetejére ezt írták: *Két ige arra, hogy egy makacs ember elhagyja Londont, és egy ige arra, hogy kiderítsem, mit csinál most az ellenségem.*

– A mágus a Hanover térről! – kiáltott fel Vinculus.

Childermass (mert ő állt vele szemben) bólintott.

Vinculus végigolvasta a varázsigéket. Az első ige azt akarta elhíttetni az alannyal, hogy minden londoni templomkertben az ott elhantolt emberek kísértete bolyong, és minden hídon az onnan leugrott öngyilkosok szelleme kísért. Az alany közben látja a kísérteteket, és rajtuk az erőszak, betegség és túlhaladott kor összes jelét. Végül annyira elhatalmasodik rajta a félelem, hogy többé nem mer elmenni egy templom mellett sem, és egyik hídon sem mer átkelni. Ez igen nagy kellemetlenséget jelent Londonban, mert szinte minden száz méteren van egy híd, templomok meg még sűrűbben. A második ige arról győzte meg az alanyt, hogy csak vidéken található rá az igaz

szerelemre és a boldogság többi forrására. A harmadik ige – amivel a mágus azt akarta kideríteni, hogy mit csinál éppen az ellensége – egy tükröt idézett elő, amit Mr. Norrell valószínűleg azért talált ki, hogy kilesse Vinculust. Az utcai mágus gúnyosan elmosolyodott.

– Azt üzenem annak a mayfairi mágusnak, hogy rám nem hatnak az igéi.

– Valóban? – kérdezte Childermass szarkasztikus hangon.

– Ez valószínűleg azért van, mert még nem mondtam el őket.

Vinculus leszórta a papírokat a földre.

– Na most mondja el!

Az utcai varázsló dacosan összefonta a karját, és szemhéja úgy remegett, mint amikor a Temze folyó szellemével beszél.

– Köszönöm, de inkább nem.

– És miért nem?

– Mert önhöz hasonlóan én sem szeretem ha előírják, hogy végezzem a feladatomat. A gazdám utasítása csak annyi volt: intézzem el, hogy ön elhagyja Londont. De én úgy végzem el a munkát, ahogy én akarom. Jöjjön, nekünk lenne mit megbeszélünk egymással, Vinculus.

Az utcai mágus elgondolkodott.

– Lehetséges lenne, hogy valami melegebb helyen beszélgessünk? Mondjuk egy kocsmában.

– Ha ez a kívánsága.

A papírokat, amikre Mr. Norrell a varázsigéket írta, ide-oda fújkalta a szél a lábuk körül. Vinculus lehajolt, és mit sem törődve a rájuk ragadt szénával és sárral, összeszedte, és

bedugta őket a kabátja belső zsebébe.

21

A marseilles-i kártyák

1808. február

AZ ANANÁSZ NÉVRE keresztelt kocsmá valamikor egy hírhedt rablógyilkos menedéke és búvóhelye volt. Ennek a rablónak volt egy ellensége, aki éppen olyan aljas volt, mint ő maga. Együtt hajtottak végre valami rettenetes bűncselekményt, de a rabló a zsákmány mindkét felét megtartotta magának, és küldött egy üzenetet a bírácnak, amiben elárulta, hol rejtőzik a bűntársa. Az ellensége később megszökött a Newgate-ből, és az éjszaka közepén harminc emberével visszatért az Ananászba. Rájuk parancsolt, hogy szaggassák le a cserepeket a tetőről, és szedjék ki a téglákat a falakból, hogy utat csináljanak neki az épület belsejébe. Senki sem látta, ami azután történt, de sokan hallották a vérfagyasztó sikolyokat a koromsötét utcáról. A tulaj rájött, hogy az Ananász sötét hírneve jót tesz az üzletnek, ezért nem is hozatta rendbe a házat, csak deszkákkal és szurokkal tapasztotta be a réseket. Mintha a kocsmá összetűzésbe keveredett volna a szomszédos házakkal, és ezért kellett volna bekötözni a sebeit.

A bejárati ajtótól három koszos lépcsőfok vezetett le a homályos fogadóterembe. Az Ananásznak sajátos szaga volt: sörből, dohányfüstből, a vendégek természetes kipárolgásaiból és a Fleet folyó istentelen szagából állt össze. A folyót már időtlen idők óta használták

csatornaként. A víz az Ananász alapjai alatt folyt, és a legtöbb ember úgy hitte, hogy a kocsmá lassacskán elsüllyed benne. A terem falait olcsó metszetek díszítették – a múlt század híres bűnözői voltak rajtuk, akiket már felakasztottak, és a király romlott fiai, akikre még akasztás várt.

Childermass és Vinculus az egyik sarokban ültek le. Egy beesett arcú lány olcsó faggyúgyertyát hozott, valamint két forró, fűszeres sörrel teli ónkupát. Childermass fizetett.

Egy darabig némán iszogattak, aztán Vinculus felnézett Childermassra.

– Mi volt az a sok zagyvaság a kalapokról meg a hercegnőkről?

A mágus titkára elnevette magát.

– Ó, az csak úgy eszembe jutott. Azóta, hogy ön először megjelent a gazdám könyvtárában, Mr. Norrell folyamatosan kérvényeket ír a rangos barátainak, amelyekben a segítségüket kéri az ön eltávolításához. Megkérte Lord Hawkesbury-t és Sir Walter Pole-t, hogy a nevében emeljének panaszt a királynál. Szerintem azt akarta, hogy őfelsége indítson háborút ön ellen, de Lord Hawkesbury és Sir Walter azt felelték, hogy a király aligha veszi a fáradságot, hogy harcba szálljon egy sárgafüggönyös, toprongyos varázslóval. Ekkor jutottak eszembe a hercegnők. Ha őfelsége meghallaná, hogy valaki a lányai szüziességét támadja, azonnal más fényben látná a dolgot^[28]. – Childermass megint belekortyolt a sörébe. – De árulja el nekem, Vinculus, nincs még elege a hamis igékből és az ál-jóslatokból? Minden második

kuncsaft csak azért megy a bódéjához, hogy kinevesse. Nem hisznek jobban a varázserejében, mint ön. Az ön napja már leáldozott. Angliának most már van egy valódi mágusa.

Vinculus undorodva felhorkantott.

– A Hanover téri mágus! Mást sem hallani London nagy embereinek szájából, csak azt hogy még sohasem láttak ilyen becsületes férfit. De én tudom, milyenek a mágusok, és tudom, milyen a mágia, és csak annyit mondhatok: minden mágus hazudik, és ez az egy még a többinél is jobban.

Childermass vállat vont, mintha még arra se venné a fáradságot, hogy megcáfolja. Vinculus előrehajolt az asztal fölött.

– *A mágiát a hegyek kőarcára írja a szél, de szemükkel nem látják. Télen mágikus írás a sok csupasz fekete fa, de megérteni ostobák.*

– Fák és hegyek, Vinculus? Mikor látott utoljára fát vagy hegyet? Miért nem azt mondja, hogy a mágia a koszos házak falára van írva, vagy a füst kanyarít mágikus írást az égre?

– Ez nem az én jóslatom!

– Ó igen. Hát persze. A Hollókirály prófécijából idézett. Nos, ebben nincs semmi szokatlan. Minden sarlatán, akivel eddig találkoztam, a Hollókirály hírvivőjének tartotta magát.

– *Fekete trónon ármnyak közt ülök, de nem látnak* – folytatta Vinculus. – *Az esőből kapu lesz, és én átmegyek rajta.*

– Rendben van. Ha nem ön írta ezeket a prófécákat, akkor

hol talált rájuk?

Vinculus egy darabig úgy tett, mintha nem akarna válaszolni, aztán mégis megszólalt.

– Egy könyvben van leírva.

– Egy könyvben? Milyen könyvben? A gazdámnak hatalmas könyvtára van. Mégsem ismer ilyen próféciát.

Vinculus nem válaszolt.

– Az ön egyik könyve? – kérdezte Childermass.

– Én őrzöm.

– És honnan szerezte azt a könyvet? Hol lopta?

– Nem loptam. Örökségként kaptam. Ez a legnagyobb dicsőség és a legnagyobb teher, amit a mai korban bárki örökül kaphat.

– Ha tényleg olyan értékes, eladhatná Mr. Norrellnek. Ő már nagy összegeket fizetett ki ritka könyvekért.

– A Hanover téri mágus soha nem fogja megkapni azt a könyvet. Még csak meg se nézheti.

– És hol tartja azt a hatalmas kincset?

Vinculus hidegen nevetett, mintha ezzel azt akarta volna mondani, hogy az ellensége szolgájának fogja legutoljára elárulni ezt a titkot.

Childermass szólt a pincérlánynak, hogy hozzon nekik még sört. Meg is kapták, és hosszasan, csendben kortyolgatták. Aztán a mágus titkára elővett egy kártyapaklit a kabátja belső zsebéből, és megmutatta Vinculusnak.

– A marseilles-i kártyák. Látott már valaha ilyen kártyát?

– Sok tarot kártyát láttam már – felelte az utcai mágus. – De ezek egészen mások.

– Annak a paklinak a másolata, amit egyszer egy

tengerésznél láttam Whitbyben. Az illető Genovában vette azért, hogy kiderítse vele, hol rejtették el a kalózok az aranyukat, de amikor megnézte a lapokat, rájött, hogy semmit sem ért belőlük. Felajánlotta, hogy megvehetem tőle, de akkor még olyan szegény voltam, hogy ilyesmire nem futotta. Ezért egyezséget kötöttünk: én jósolok neki, és ő cserébe kölcsönadja nekem a kártyákat annyi időre, amíg lemásolom őket. Sajnos a hajója elhagyta a kikötőt mielőtt befejezhettem volna, így nem végeztem az összes lappal, és a felét emlékezetből kellett megrajzolnom.

– És mit jósolt neki?

– Azt ami a valóságban is történt: hogy egy éven belül megfullad a tengeren.

Vinculus elismerően nevetett.

Childermass azt is elárulta, hogy amikor megkötötte az egyezséget a néhai tengerésszel, olyan szegény volt, hogy még papírt sem tudott venni. Ezért kocsmái számlák hátuljára, mosodai listákra, levelekre, régi könyvelési papírokra és színlapokra rajzolgatta a mintákat. Később aztán színes kartonpapírra kopírozta át a lapokat, de sokszor a papírok túloldalán lévő írás vagy nyomtatás is átütött, és ezért elég furcsák lettek a kártyák.

Childermass kilenc lapot rakott ki egy sorba. Felfordította az elsőt.

A kép alatt egy számot és egy nevet lehetett látni: *VIII L'Ermite*. A titkár egy öregembert rajzolt rá szerzetesi köpenyben és szerzetesi csuklyában. Egy lámpást vitt a kezében, valamint egy botot – mintha lassan már a végtagjait sem tudná használni a sok ülés és tanulás után.

Arca fanyar volt és gyanakvó. Már ránézésre is egyfajta száraz hangulatot keltett a szemlélőben, hisz mintha a kártyalapból kiáradó por beburkolta volna.

– Hm – csücsörített Childermass. – Az ön viselkedését jelenleg a remete irányítja. Nos, ezt legalább már tudjuk.

A következő kártya címe ez volt: *Le Mat*. A képes lapok közül ez volt az egyetlen, aminek egyáltalán nem volt száma, mintha a rajta lévő figura valamiképpen kilógna a történetből. Childermass rajza egy férfit ábrázolt, aki egy nyárfa alatt sétált egy úton. Egy botra támaszkodott, míg a másik botját – amelynek végére tarisznyát kötöttek – a vállán tartotta. Egy kiskutya szökdécselt a nyomában. A férfialak az ősi idők bolondját vagy udvari tréfamesterét hivatott ábrázolni. Egy csengő lógott a sapkájáról, a térdét pedig szalagok díszítették, amiket Childermass vörösre és zöldre színezett. Úgy látszott, a mágus titkára nem igazán tudja, hogyan kellene értelmezni a kártyát. Kis ideig gondolkodott, aztán felfordította a következő két kártyát. *VIII La Justice*, egy koronás nőalak karddal és mérleggel a kezében; valamint a *Botok Kettes*. A két bot egymást keresztezte, így akár egy útkereszteződést is jelképezhettek.

Childermassból röpke nevetés szakadt ki.

– Lám-lám! – fonta keresztbe a karját, miközben felderülve figyelte Vinculust. – Ez a kártya – mutatott a *La Justice* feliratú lapra – azt mutatja, hogy alaposan felmérte a lehetőségeket, és döntést hozott. Ez a kártya pedig azt jelzi – mutatott a *Botok Kettes* felé –, hogy a döntése

értelmében hamarosan világgá megy. Ezek szerint csak vesztegettem az időmet. Ön már meghozta a döntést, hogy elhagyja Londont. Mire volt jó az a sok tiltakozás, Vinculus, ha egyszer már eldöntötte, hogy elmegy?

Az utcai varázsló megvonta a vállát, mintha azt akarná mondani: mit várt tőle?

Az ötödik kártya a *Valet de Coups*, a *Kelyhek Apródja* volt. Az ember általában fiatalnak gondolja az apródokat, de a kártyán egy érett korú férfit lehetett látni lehajtott fejjel. Haja bozontos volt, szakálla sűrű. Bal kezében egy súlyos kelyhet tartott, mégsem valószínű, hogy attól lett volna olyan furcsa, elgyötört az arca – hacsak nem a világ legnehezebb kelyhét fogta. Nem, biztos egy másik súly alatt nyögött, amit nem lehet azonnal látni. Mivel Childermassnak mindenféle szedett-vedett anyagot fel kellett használnia a kártyák elkészítéséhez, néhány lap egészen különösre sikeredett. Ezt a lapot például egy levél hátoldalára rajzolta, és az írás átütött a papíron. A férfi ruhája tele volt kusza betűkkel, és még az arcán és a kezén is betűket lehetett látni.

Vinculus elnevette magát, amikor meglátta, bár felismerte a lapot. Üdvözlésképpen háromszor is megpaskolta. Ettől aztán talán még bizonytalanabb lett, mint azelőtt volt.

– Egy üzenetet akar elküldeni valakinek – mondta tétován Childermass. Vinculus bólintott.

– És a következő kártya megmutatja, hogy kinek? – kérdezte.

– Igen.

– Ó! – mondta az utcai mágus, és a saját kezével fordította fel a hatodik kártyát. A hatodik kártya a *Cavalier de Baton*

volt, azaz a *Botok Lovagja*. Egy széles karimájú kalapot viselő férfi ült keseszínű lován. Csak pár szikla jelezte körülötte a tájat, meg néhány fűcsomó, ami a lova patájára ragadt. Gondosan szabott ruhái értékesnek látszottak, de valami megmagyarázhatatlan okból egy bunkósbotot vitt a vállán. A „bunkósbot” szó talán túlzottan is súlyos volt ehhez a bothoz, ugyanis alig volt nagyobb egy vastag ágnál, amit a férfi akár egy fáról, akár egy sövényről is letéphetett; még az apró gallyak és levélkék is rajta maradtak.

Vinculus felvette a kártyát, és figyelmesen nézegette.

A hetedik kártya a *Kardok Kettes* volt. Childermass nem mondott semmit, hanem azonnal továbbment a nyolcadik kártyára – *La Pendv*, vagyis *Az Akasztott Ember*. A kilencedik kártyán ez a felirat szerepelt: *Le Monde*, azaz *A Világ*. Egy meztelen nőalak táncolt rajta, a kártya négy sarkában pedig egy angyalt, egy sast, egy szárnyas ökröt, és egy szárnyas oroszlánt lehetett látni – az evangélisták szimbólumait.

– Számíthat egy találkozásra – magyarázta Childermass. – Abból a találkozásból pedig valami nagy szerencsétlenség következik, talán halál is. A kártyák nem mondják meg, hogy ön túléli-e vagy sem, de akármi történik, ez a kártya – mutatott a legutolsó lapra – azt mondja, hogy el fogja érni a célját.

– És most már sokkal többet tud rólam? – kérdezte Vinculus.

– Nem egészen, de mindenesetre többet, mint amennyit azelőtt tudtam.

– Most már ön is tudja, hogy nem vagyok olyan, mint a többiek – mondta Vinculus.

– Ezekben a kártyákban nincs semmi, ami arra utalna, hogy ön különb a többi sarlatánnál – közölte Childermass, és elkezdte összerakni a kártyáit.

– Várjon! – állította meg Vinculus. – Most én jósolok önnek. Vinculus elvette a paklit, és kiterített kilenc kártyát. Aztán egyenként felfordította őket: *XVIII La Lune*, *XVI La Maison Dieu* fejjel lefelé, *Kardok Kilences*, *Botok Apródja*, *Botok Tíz*es fejjel lefelé, *II La Papesse*, *X La Rove de Fortune*, *Korongok Kettes*, és a *Kelyhek Királya*. Vinculus elmerült a lapokban. Felvette a *La Maison Dieu-t*, és megvizsgálta, de nem mondott semmit.

Childermass nevetett.

– Igaza van, Vinculus. Ön nem olyan, mint a többi. Itt van az egész életem, kiterítve az aszatra. És nem tudja elolvasni. Furcsa egy szerzet ön. Éppen az ellentéte az elmúlt évszázadok mágusainak. Ők túlzásba vitték a tanulást, de tehetségük nem volt. Önnek van tehetsége, de nincs tudása. Abból sem tud hasznot húzni, amit a szemével lát.

Vinculus piszkos körmével vakargatta hosszú, sárgásfakó arcát. Childermass megint hozzáfogott, hogy összeszedje a kártyákat, de az utcai mágus megint megakadályozta, és rávette, hogy rakják ki újra a lapokat.

– Hogyan? – kérdezte a titkár meglepetten. – Én már jósltam. Önnek nem sikerült megmondania az én jövőmet. Mit akar még?

– Most megnézzük az ő jövőjét.

– Kiét? Mr. Norrellét? De nem fogja érteni a jeleket.

– Keverje meg a kártyákat – erősködött Vinculus.

Így hát Childermass megkeverte a lapokat, Vinculus pedig kihúzott kilencet, és kiterítette őket. Aztán megfordította az *első*: *III L'Empereur*. A képen egy király ült a semmiben lebegő trónján, a szokványos királyi felszerelésekkel: a koronával és a jogarral. Childermass előrehajolt, és alaposan szemügyre vette.

– Mi az? – kérdezte Vinculus.

– Azt hiszem, nem sikerült jól lemásolni ezt a kártyát. Eddig észre sem vettem. Rosszul bántam a tintával. Vastag vonalakat húztam, és el is kenődtek, ezért a császár haja és palástja majdnem fekete lett. A sasra pedig valaki rányomta a mocskos ujját. A császárnak öregebbnek kellene lennie. Én egy fiatal férfit rajzoltam. Mégis megkockáztatja az elemzést?

– Nem – közölte Vinculus, és állának egy megvető rándításával jelezte a titkárnak, hogy emelje fel a következő kártyát.

III L'Empereur. Rövid ideig csend volt.

– Ez lehetetlen – mondta Childermass. – Ebben a pakliban nem lehet két császár. Tudom, hogy nincs.

Ez a király még fiatalabbnak és erőszakosabbnak tűnt, mint az előző. A haja és a köpenye egészen fekete volt, és a koronája nem volt több egy vékony, homályos fémpántról. Ezen a kártyán nem láttak ujjlenyomatot, de a nagy madár a sarokban határozottan befeketült, és a tekintete egészen megváltozott. A sastekintet helyett egy jellegzetesen angol madár, a holló pillantásával találkoztak.

Childermass felfordította a harmadik kártyát is. *III L'Empereur*. Aztán a *negyediket*. *III L'Empereur*. Az ötödiknél eltűnt a szám és a lap neve is, ám a kép ugyanaz maradt: egy fiatal, sötéthajú király, akinek lábánál egy nagy fekete madár lépdelt peckesen. A titkár az összes lapot felfordította. A pakli maradékát is megvizsgálta, de idegességében annyira remegett a keze, hogy véletlenül szétszórta a lapokat. Fekete királyok vették körbe Childermasst, pörögtek-forogtak a hideg, szürke levegőben. Minden kártyán ugyanaz a figura szerepelt, ugyanazzal a világos, kérlelhetetlen pillantással.

– Tessék! – szólalt meg Vinculus halkan. – Ezt üzenem a Hanover téri mágusnak! Ez az ő múltja, jelene és jövője!

Mondanom sem kell, hogy amikor Childermass visszatért a gazdája házába, és elmesélte neki a történeteket, Mr. Norrell nagyon dühös lett. Már az is elég felháborító volt, hogy Vinculus továbbra is szembeszegült vele, de ami még ennél is rosszabb: azt állította, hogy van egy könyve, amit Mr. Norrell még csak el sem olvashat. Az utolsó csepp pedig az volt a pohárban, hogy meg akarta jósolni Mr. Norrell jövőjét, és azzal fenyegette, hogy mindenhová a Fekete Király képmásait varázsolta.

– Bolondot csinált önből! – förmedt rá Mr. Norrell a titkárára. – Elrejtette az ön kártyáit, és a sajátjaival helyettesítette. Csodálkozom, hogy hagyta magát rászedni.

– Így igaz – helyeselt Mr. Lascelles, és hűvösen végigmérte a titkárt.

– Annyi bizonyos, hogy Vinculus nem képes másra, csak

közönséges cirkuszi mutatványokra – bólogatott Drawlight.
– Ennek ellenére szívesen megnéztem volna. Ha szórakozásról van szó, nem utasítom el Vinculust. Bárcsak előre mondta volna, hogy hozzá készül, Mr. Childermass. Önnel tartottam volna.

A titkár egyáltalán nem törődött Lascellesszel és Drawlighttal, ő csak a gazdájához beszélt.

– Tegyük fel, hogy képes valamiféle mágikus trükkre, bár ez szerintem csak a valóság megcsúfolása. Én akkor sem értem, hogy honnan tudott az én marseilles-i kártyáimról. Honnan tudta meg, ha még ön sem tudott róluk, Mr. Norrell?
– Igen, és addig volt jó önnek, amíg nem tudtam róla. Jóslás képes kártyákkal... Ó hogy megvetem az ilyesmit! Ez az egész dolog az elejétől a végéig egy nagy baklövés volt!

– Hát a könyv, ami állítólag ennél a varázslónál van? – kérdezte Lascelles.

– Valóban, ott van még a könyv is – mondta Mr. Norrell. – Az a különös prófécia. Szívem szerint semmibe venném, de volt benne egy-két kifejezés, ami nagyon ősi eredetre utal. Azt hiszem, legjobb lenne, ha magam vizsgálnám meg azt a könyvet.

– Nos, Childermass? – kérdezte Lascelles.

– Nem tudom, hol tartja.

– Ez esetben jó lenne, ha kiderítené.

Így hát Childermass kémeket bízott meg azzal, hogy kövessék Vinculust, és hamarosan vissza is tértek az első és legmeglepőbb felfedezéssel: kiderült, hogy Vinculus nő. Sőt sokkal inkább nő, mint a többi férj. Összesen öt

felesége volt London különböző kerületeiben és a környező városokban és községekben. A legidősebb már betöltötte a negyvenötöt, míg a legfiatalabb alig volt több tizenöt évesnél, és természetesen nem tudtak egymásról. Childermass elhatározta, hogy szép sorjában mind az ötlet találkozni fog. Kettejüket kalaposként kereste fel, a harmadiknak úgy mutatkozott be, mint vámtisztviselő, a negyedik kedvéért részeges csavargónak öltözött, aki a szerencsejátékok rabja. Az ötödiknek azt mondta, hogy bár a világ a nagy, Hanover téri mágus szolgájaként ismeri, igazából ő maga is egy mágus. Az első kettő megpróbálta kifosztani, a harmadik azt mondta neki, hogy bármit elmond, amíg fizeti a ginjét, a negyedik rá akarta venni, hogy menjen el vele egy metodista istentiszteletre, az ötödik pedig – mindenki nagy megrökönyödésére – fülíg szerelmes lett belé. Végül azonban minden színészi fáradozása hiábavalónak bizonyult, mert egyik feleség sem tudott semmiféle könyvről, azt meg pláne nem tudták, hogy Vinculus hol tarthatja.

Mr. Norrell nem akarta elhinni, amit a titkára mond, ezért a második emeleti dolgozószobájában mindenféle varázsmutatványok és varázseszközök – például a vízzel teli ezüsttál – segítségével próbált kutakodni Vinculus öt feleségének otthonában. Sehol sem talált olyan tárgyat, ami könyvre hasonlított volna.

Közben egy emelettel feljebb Childermass is kirakta a kártyáit egy kicsi szobában, amit neki alakítottak ki. A lapok ismét a régi arcukat mutatták, kivéve a Császár figuráját, aki még mindig nagyon hasonlított a Hollókirályra.

Bizonyos kártyákat többször is kihúzott, többek között a *Kelyhek Ászát* – egy templomi hangulatú kelyhet, ami olyan finoman volt kidolgozva, hogy leginkább egy hosszú száron kivirágzott városra hasonlított – és a *Főpapnőt*. Childermass úgy érezte, mindkét kártya valami rejtett dologra utal. A *Botok* sorozata is kellemetlenül sokszor jelent meg, de mindig magasabb számokkal: kihúzta a Hetest, a Nyolcast, a Kilencest és a Tízest is. Addig-addig nézegette a botok sorait, hogy végül elkezdtek írásra hasonlítani. Ugyanakkor korlátnak is érezte őket: akadályozták abban, hogy megértse az üzenetet. Ezért Childermass arra a következtetésre jutott, hogy ha van is Vinculusnak könyve, valami ismeretlen nyelven írhatták.

22

A Botok Lovagja 1808. február

JONATHAN STRANGE SOKBAN különbözött az apjától. Nem volt kapzsi, nem volt büszke, sőt nem volt ellenszenves és összeférhetetlen sem. De annak ellenére, hogy hiányoztak belőle ezek a feltűnő hibák, a jó tulajdonságait is éppen olyan nehéz volt észrevenni. A weymouthi multságokon és a bathi szalonokban minden divatos személyiség, akivel csak találkozott, úgy nyilatkozott róla, hogy „ő a legelragadóbb ember a világon.” Ez viszont nem jelentett többet, mint hogy jól beszélt, jól táncolt, és ugyanúgy vadászott és kártyázott, mint a többi

üriember.

Magassága és testfelépítése alapján jó alkatú ifjúnak tartották. Egyesek jóképűnek is titulálták, de ezzel nem mindenki értett egyet. Már rögtön az arcán lehetett látni két szembetűnő hibát: hosszú volt az orra, és mindig valami ironikus kifejezés uralta a vonásait. Emellett a hajában is volt egy leheletnyi vörös árnyalat, és tudvalévő, hogy akinek vörös a haja, az nem is lehet igazán jóképű.

Amikor az apja meghalt, éppen azon fáradozott, hogy egy bizonyos hölgy kezét elnyerje. Az apja halálának napján Shrewsburyből tért vissza, és amikor a szolgák elmondták neki a rossz hírt, először arra gondolt, vajon hogyan fogják a történetek befolyásolni a leendő házasságát. Most már szívesebben mond igent a hölgy? Vagy kevésbé szívesen?

Úgy tűnt, a menyegzője megszervezése a legegyszerűbb dolog a világon. A barátai mind ideális párnak tartották őket, a hölgy fivére – az egyetlen élő rokona – pedig legalább annyira lelkesen fogadta a frigy ötletét, mint maga Jonathan Strange. Laurence Strange ugyan hevesen tiltakozott volna a kiválasztott hölgy szegénysége miatt, de mivel halálra fagyott, szerencsére már nem nagyon tudott semmibe sem beleszólni.

Csak hogy hiába volt Jonathan Strange az említett hölgy hivatalos udvarlója hónapok óta, az eljegyzésre – amire már minden ismerős annyira várt – nem került sor. Nem arról volt szó, hogy a hölgy nem szerette; Jonathan biztosan tudta, hogy a kisasszony szerelmes belé, csak néha úgy tűnt, mintha csak azért akarta volna vele összekötni az életét, hogy veszekedhessen vele. Jonathan nem értette,

miért történik ez. Meg volt győződve róla, hogy a kisasszony minden kérését teljesítette, és erején felül igyekezett javítani a viselkedésén. A kártyázást és a többi szerencsejátékot szinte teljesen abbahagyta, és alig nézett már a pohár fenekére – már nem volt olyan nap, amikor egy üvegnél többet ivott volna. Azt is elmondta a hölgynek, hogy akár templomba is gyakrabban fog járni, ha ezt kívánja tőle. Egyszer egy héten, vagy ha nagyon ragaszkodik hozzá, kétszer is. A hölgy viszont azt válaszolta, hogy inkább Jonathan lelkiismeretére bízta az ilyen dolgokat, mert ezt senkinek sem lehet kívülről megszabni. Jonathan tudta, hogy a hölgy nem nézi túl jó szemmel a gyakori látogatásait Bath-ban, Brightonban, Weimouthban és Cheltenhamben, de megnyugtatta kedvesét, hogy nem kell tartania azoktól a nőktől, akikkel ott találkozik. Kétségtelen, hogy vonzó teremtések, de semmit sem jelentenek neki. A hölgy azt mondta, hogy nem ez zavarja. Sőt e zeddig eszébe se jutott. Csak szeretne volna, ha hasznosabb dolgokkal tölti az idejét. Nem akart moralizálni, hiszen nála jobban senki sem szeretne jobban az üdüléseket, de ki hallott már olyat, hogy valaki folyamatosan üdüljön! Jonathan tényleg ezt akarja? Ez a fajta élet teszi boldoggá? Jonathan azt válaszolta, hogy egyetért vele, sőt az elmúlt évben sok-sok tervet szőtt arról, hogy elsajátít valamilyen szakmát vagy tanulni kezd. Tényleg nagyra törő terve voltak. Először azt remélte, hogy talál egy nyomorgó költőzsenit, akinek pont az ő pártfogására van szüksége. Aztán a jog felé fordult az érdeklődése, de csakhamar a Lyme Regis partján

fellelhető kövületekre lett kíváncsi. Később vaskohót akart venni, és meg akarta tanulni a vasolvasztás mesterségét. Utána egy ismerőst akarta kifaggatni az új mezőgazdasági módszerekről. Kis idő múlva már teológiát szeretett volna tanulni, de aztán rájött, hogy még ki sem olvasta azt a lebilincselő könyvet a mérnöki munkáról, amit két vagy három évvel azelőtt az apja könyvtárának egyik sarkában hagyott egy kisasztalon. Hamarosan azonban az összes nagyszabású tervének valami áthághatatlan akadály állt az útjába. Kevesebb nyomorgó költözseni létezett, mint ahogy képzelte(10); a jogi könyveket unta, nem jutott eszébe annak a fickónak a neve, aki ismerte a mezőgazdasági módszereket, és aznap, amikor elindult volna a Lyme Registre, szakadt az eső.

És ez így ment végeérhetetlenül. Jonathan elmondta a hölgynek, hogy szeretett volna már évekkorábban beállni a haditengerészethez. Annál megfelelőbb foglalkozást keresve sem találhatott volna! Ám az apja soha sem egyezett volna bele, és időközben be is töltötte a huszonnyolcat. Most már késő volt elkezdni haditengerészeti karrierjét.

Ezt a különösen elégedetlen hölgyet Arabella Woodhopenak hívták, és a Clunburyben található St. Swithin's templom néhai káplánjának lánya volt[29]. Laurence Strange halálának idején a barátainál vendégeskedett Gloucestershire községben, ahol a fivére volt a káplán. Részvétnyilvánítását Strange az apja temetésének napján kapta meg. Mindent beleírt, ami elvárható volt egy ilyen esemény után – osztozott Jonathannal a veszteség

fájdalmában, de nem feledkezett meg az idősebb Strange hibáiról sem, amiket szülőként elkövetett. Emellett viszont valami más is kiéreződött a sorok közül. A hölgyet őszintén érdekelte Jonathan sorsa. Sajnálta, hogy nem lehet ott Shropshire-ben, és nem tetszett neki, hogy az ifjú Strange-nek egyedül, barátok nélkül kell megbirkóznia ezzel a sorscsapással.

Jonathan azonnal döntött. El sem tudta képzelni, hogy valaha ennél előnyösebb helyzetbe kerülhet. A hölgyben épp ekkor tengett túl a gyengéd együttérzés, ő pedig épp ekkor volt a leggazdagabb. (Nem akarta elhinni, hogy Arabella valóban ennyire közömbös a vagyona iránt.) Úgy vélte, az apja temetése után ildomos lenne várni egy kicsit a házassági ajánlattal. Három nap elegendőnek tűnt, így hát a negyedik nap reggelén utasította az inasát, hogy csomagolja össze a ruháit, és szólt az istállófiúnak, hogy készítse elő a lovát, aztán elindult Gloucestershire-be.

Magával vitte az új inast, aki ott volt az apja halálakor is. Már többször beszélgetett vele, és úgy találta, hogy energikus, leleményes és rátermett ifjú. Az új inas örült, hogy gazdája őt választotta ki az útra (bár hiúsága azt súgta neki, hogy ez volt a legtermészetesebb választás). Mostanra azonban az új inas túllépett „óriásokkal küzdő” korszakán, kilépett a mitikus ködből, és belesüllyedt a sűrű szolgai munkába. Ezért illő, hogy a továbbiakban hétköznapi, halandó néven szólítsuk: Jeremy Johnsnak hívták.

Az utazás első napján semmi különös nem történt velük, csak azok a szokásos események, amik minden utazóval

megesnek: összevesztek egy emberrel, aki ok nélkül rájuk uszította a kutyáját, és megijedtek, amikor az egyik ló gyengélkedés jeleit mutatta. Tüzetesebb vizsgálat után persze kiderült, hogy makkegészséges. A második nap reggelén egy kellemes, lágy lankákkal, havas erdőkkel és termékenynek látszó, rendezett farmokkal teli tájon ügettek keresztül. Jeremy Johns közben azt próbálgatta, mennyi gőgöt kell mutatnia egy olyan úriember inasának, akinek nemrég pottyant az ölébe egy tekintélyes vagyon. Jonathan Strange Miss Woodhope-ra gondolt.

Most, hogy elérkezett a viszontlátás napja, kétségei támadtak a fogadtatással kapcsolatban. Örült neki, hogy a hölgy a fivérével van, hiszen a szegény jó Henry őszintén lelkesedett a frigyért, és – Strange biztos volt benne – gyakran próbált meg a húga lelkére hatni. Sokkal inkább aggasztották a hölgy barátai, akiknél vendégeskedett. Egy lelkész és a felesége. Ki tudja, milyen előadásokat tartanak neki naponta a patyolattiszta erényességről és a szükségtelen önfeláldozásról?

Az alacsonyan járó nap hórihorgas árnyakat rajzolt az útra. Jég és zúzmara csillogott a faágakon és a mező üregeiben. Megpillantott egy férfit, aki a földet szántotta, és eszébe jutott, mennyire szívén viseli Miss Woodhope azoknak a családoknak a sorsát, akik a Strange-birtokokon élnek. A képzeletében máris egy beszélgetés körvonalazódott. *És mi a szándéka a bérlőivel kapcsolatban?* – kérdezné Arabella. – *A szándékaim?* – kérdezne vissza ő. – *Igen* – bólintana az ifjú hölgy. –

Hogyan tervezi a terheik csökkentését? Az apja az utolsó krajcárt is kisajtolta belőlük. Nyomorba taszította őket. – Tudom – felelné ő. – Soha nem pártoltam az apám cselekedeteit. – Ezek szerint már csökkentette a járadékokat? – kérdezné Miss Woodhope. – Beszél már a községi elöljárókkal? Szerepel a tervei között egy öregotthon és egy iskola kialakítása a számukra?

– Nem hinném, hogy járadékokról, öregotthonokról és iskolákról kérdezne – gondolta magában Strange komoran. – Elvégre az apám csak a múlt kedden halt meg.

– Milyen furcsa! – szólalt meg Jeremy Johns.

– Hmm? – kapta fel a fejét Strange.

Akkor vette észre, hogy megálltak egy fehér kapu előtt. Az út egyik oldalán egy takaros, fehérre festett kis házikó állt. Nemrég épülhetett, hat oldala volt és gótikus ablakai.

– Hol a vámszedő? – kérdezte az inas.

– Hmm? – nézett körbe Strange.

– Ez egy vámház, uram. Látja a táblát a fizetendő díjak listájával? De nincs itt senki. Hagyjak itt egy hatpennyst?

– Igen, igen. Ahogy gondolja.

Így hát Jeremy Johns a küszöbre tette a pénzt, és kinyitotta a kaput, hogy Strange-dzsel együtt továbbmehessenek. Száz méterrel arrébb egy faluba érkeztek. Egy ősi kőtemplomot láttak a tél arany fényeibe burkolózva, valamint egy széles utat, amit évszázados, göcsörtös gyertyánfák szegélyeztek. Biztosan vezetett is valahova. Körülbelül húsz kedves kis kőkunyhó sorakozott a faluban, kéményükből füst tekergett fölfelé. Az út szélén egy patak

csordogált, a partján a magas, száraz, sárga fűcsomókról jégcsapok lógtak.

– Hol vannak az emberek? – kérdezte Jeremy.

– Tessék? – rázta a fejét a gazdája. Amikor jobban körülnézett, két kislányt látott, akik az egyik kunyhó ablakából néztek kifelé. – Ott vannak.

– Nem, uram. Azok gyerekek. Én a felnőttekre gondoltam. Nem látok egyet sem.

Az inasnak igaza volt: egyetlen felnőttet sem lehetett látni sehol. Csirkék kapirgáltak az udvaron, egy macska ült egy szénával teli, rozoga talicskán, a mezőn lovak kószáltak, de ember nem volt a környéken. Ám alighogy Strange és Jeremy Johns elhagyták a falut, erre a különös jelenségre is megtalálták a magyarázatot. A település utolsó házától körülbelül száz méterre kisebb tömeg gyűlt össze egy örökzöld sövény mellett. Többféle fegyver is volt náluk: gallyazó kések, sarlók, botok és puskák. Nagyon különös jelenet volt, egyszerre félelmetes és kissé nevetséges is. Az ember azt gondolhatta, hogy a falusiak háborút indítottak a galagonyabokrok és bodzafák ellen. Az alacsony téli nap végigszántott rajtuk a sugaraival, hogy aztán felcsillanjon fényes fegyvereiken és furcsa, elszánt arcukon. Hosszú kék árnyékok vonaglottak mögöttük. Teljes csöndben álltak, és valahányszor valamelyikük megmozdult, a lehető legóvatosabban tette, mintha nem akarna zajt kelteni.

Strange és Jeremy elhaladva mellettük felegyenesedtek a nyeregben, és nyújtogatták a nyakukat, hátha megpillantják azt a valamit, amit a falusiak figyeltek.

– No hát ez meglepő! – szólalt meg ismét az inas, amikor már elhagyták őket. – Nem volt ott semmi.

– Ez nem igaz – közölte Strange. – Volt ott egy férfi. De nem lep meg, hogy nem látta. Először én is azt hittem, hogy valami gyökér, de most már biztosan tudom, hogy férfi volt. Egy szürke, sovány, viharvert ember. Tényleg nagyon hasonlított egy gyökérre, de mégis ember volt.

Az út egy sötét, havas erdőbe vezette őket. Jeremy Johns egyre kíváncsibb lett: tudni akarta, ki volt az a férfi, és mit akartak tenni vele a falusiak. Strange szórakozottan válaszolgatott egy-két kérdésére, de sokkal inkább Miss Woodhope-nál jártak a gondolatai.

– Legjobb lesz, ha egyáltalán nem kerül szóba, hogy milyen változásokkal jár az apám halála – döntötte el magában. – Túl veszélyes. Könnyed, semleges témákkal fogom kezdeni, például elmesélem neki, mi mindent láttunk útközben. De vajon történt olyasmi, ami érdekelhetné? – Felnézett. Komor, csöpögő fák vették körül. – Biztos volt valami. – Eszébe jutott a szélmalom, amit Hereford közelében látott, és amelynek egyik karjára egy gyerek piros köpenye akadt fel. Ahogy a szélmalom karjai forogtak, egyszer belemártották a köpenyt a latyakba és a sárba, másszor úgy lebegtették a magasban, mint valami titkos zászlót. – Ez biztos megfelel valami allegorikus képnek. Aztán elmesélem neki az üres falut a gyerekekkel, akik a függönyök közül leskelődtek. Az egyiknek egy baba volt a kezében, a másiknak egy kis faló. Utána pedig elmondom, milyen furcsa volt a néma gyülekezet a fegyverekkel és a sövény alatt fekvő férfi.

Ó! – kiált majd fel Miss Woodhope. – *Szegény ember! Mi történhetett vele?* – *Nem tudom* – feleli majd Strange. – *De hát csak ott maradt, hogy segítsen!* – mondja majd a kisasszony. – *Nem* – ismeri be Strange. – Ó... – szontyolodik el az ifjú hölgy.

– Várjunk csak! – kiáltott fel Jonathan, és meghúzta a lóva gyeplőjét. – Ez így nem lesz jó. Vissza kell mennünk. Valami rosszat érzek azzal az emberrel kapcsolatban, aki a sövény alatt feküdt.

– Ó! – hökkent meg az inas, de meg is könnyebbült. – Örülök, hogy ezt mondja, uram. Nekem is rossz érzéseim vannak.

– Gondolom, nem rakott be pisztolyokat az útra, ugye? – kérdezte Strange.

– Nem, uram.

– A fe... – fortyant fel Strange, de aztán elharapta a nyelvét, mert tudta, hogy Miss Woodhope nem szereti a szitkozódást. – Hát egy kést? Vagy valami hasonlót?

– Nem, semmit, uram. De ne aggódjon. – Jeremy leugrott a lováról, és belevetette magát az aljnövényzetbe. – Levágok néhány ágat ezekről a bokrokról, és máris lesznek botjaink. Azok majdnem olyan jók, mint a pisztoly.

Talált is néhány ágat, amit valaki a fák csalitosából vágott le, és otthagyt a földön. Jeremy felvette az egészet, és odaadta a gazdájának. Nem igazán lehetett furkósbotnak nevezni, inkább volt ágacska leveles hajtásokkal.

– Hát... – nézegette Strange a botot kételkedve. – Talán ez is jobb, mint a semmi.

Az inas magához vette a másik hasonló ágat, és így felfegyverkezve visszalovagoltak a faluhoz és a néma falulakókhoz.

– Te ott! – kiáltott rá Strange az egyik férfira, aki juhászköpenyt viselt, és több kötött sálát tekert a nyaka köré. Széles kalap volt a fején. Néhányszor meglengette a botját, mintha fenyegetni akarná őket. – Mi a...

Ebben a pillanatban többen is megfordultak, és a szájuk elé tették a kezüket, hogy csendre intsék.

Egy másik férfi odament Strange-hez. Barna kordkabátjában sokkal elegánsabb benyomást keltett, mint a juhászköpenyes. Mielőtt megszólalt volna, a kalapjához érintette az ujját.

– Ne haragudjon, uram, de nem tudnák távolabb vinni a lovaikat? Topognak a lábukkal, és nagyon hangosan horkantgatnak.

– De... – tiltakozott Strange.

– Hallgasson, uram! – suttogta a férfi. – Túl erős a hangja. Fel fogja ébreszteni.

– Felébredtetni? Kit?

– A férfit a sövény alatt, uram. Ő egy mágus. Még sohasem hallott arról, hogy ha idő előtt felébredt egy alvó mágust, rászabadítja az álmait a világra?

– És ki tudja, milyen szörnyűségeket álmodik! – helyeselt egy másik férfi suttogva.

– De honnan... – értetlenkedett Strange, ám páran megint megfordultak, és felháborodva, mérgesen néztek rá. Mindegyik el akarta hallgattatni valamilyen jellel. – De honnan tudják, hogy mágus? – kérdezte végül suttogva.

– Ó, már két napja Monk Grettonban van, uram. Mindenkinek azt mondta, hogy mágus. Az első napon varázsigékkel rávett néhány gyereket, hogy lopjanak pástétomot és sört az anyjuk kamrájából. Azt mondta, a tündérek királynőjének kell. Tegnap észrevettük, hogy a Farwater Hall körül ólalkodik. Az a legnagyobb ház a faluban, uram. A ház tulajdonosa, Mrs. Morrow felkérte, hogy jósoljon neki, de ő csak annyit mondott, hogy a fiát, Morrow kapitányt lelőtték a franciák. Szegény asszony lefeküdt az ágyára, és azóta is azt mondogatja, hogy ő már többé nem fog felkelni onnan. Megértheti, uram, hogy mennyire elégünk lett ebből az emberből. El akarjuk kergetni innen. Ha nem megy el, bevitetjük egy dologházba. – Végül is jogos a szándékuk – suttogta Strange. – Már csak azt nem értem, hogy...

Abban a pillanatban a sövény alatt fekvő ember kinyitotta a szemét. A csoport egyszerre mordult fel, és többen védekezően hátrébb léptek.

A férfi megpróbált kiszabadulni a sövényből. Nem volt könnyű dolga, mert az éjszaka folyamán a sövény részei – galagonyaágak, bodzagallyak, borostyánhajtások, temérdek fagyöngy és boszorkányseprű – belegabalyodtak a ruhájába, a végtagjaiba és a hajába, és jéggel tapasztották hozzá magukat. Felült. Egyáltalán nem lepődött meg azon, hogy közönsége van, sőt úgy viselkedett, mintha egyenesen erre számított volna. Végignézett rajtuk, miközben becsmérőn szipáskolt és horkantgatott.

Ujjaival beletúrt a hajába, és kiszedte belőle a halott

leveleket, gallydarabokat, valamint legalább egy tucat fülbemásztót.

– Kinyújtottam a kezem... – motyogta csak úgy magában. – Anglia folyói megfordultak, és visszafelé folytak a medrükben.

Meglazította a sálját, és kihalászott néhány pókot, amelyek az ingében vertek tanyát. Mialatt a nyaka körül turkált, mindenki láthatta, hogy a torkánál különféle furcsa minták díszlenek: kék csíkok, pöttyök, kereszttek és körök. Aztán visszatekerte a sálát a nyakára, és amikor már elégedett volt az öltözékével, felállt.

– Engem Vinculusnak hívnak – jelentette be. Ahhoz képest, hogy épp az imént töltött el egy éjszakát egy havas-jeges sövény alatt, egészen hangosan és tisztán beszélt. – Tíz napja bandukolok nyugat felé, hogy megtaláljam azt az embert, akiből hatalmas mágus válhat. Tíz nappal ezelőtt mutattak nekem egy képet arról az emberről, és most bizonyos misztikus jelek azt mutatják nekem, hogy ön az!

Mindenki körülnézett, hogy lássa, kire mutat.

A juhászköpenyt és kötött sálakat viselő férfi odament Strange-hez.

– Önről beszél, uram – mondta.

– Rólam? – kérdezte Jonathan.

Vinculus is odasétált Strange-hez, és beszélni kezdett:

Két mágus jelenik meg Angliában;

Az első féli hatalmam; a második látni vágy engem;

Az elsőt tolvajok és gyilkosok űzik; a második saját

pusztulását hajtja;

Az első sötét erdő hava alá temeti a szívét, mégis érzi a kínját;

A második az ellenség kezében látja meg legféltettebb kincsét...

– Vagy úgy – csücsörített Strange. – És melyik vagyok én, az első vagy a második? Nem, ne is árulja el. Nem számít. Mind a kettő nagyon félelmetesen hangzik. Ahhoz képest, hogy ennyire szeretne mágust csinálni belőlem, nem mondhatnám, hogy vonzó képet fest a mágusok életéről. Házasodni készülök, márpedig egy olyan élet, amit erdőben, tolvajok és gyilkosok között kell eltölteni, nem igazán való házas embernek. Válasszon valaki mást.

– Nem én választottam önt, uram. Már réges-régen ki lett választva.

– Nos akárki választott ki, csalódott lesz.

Vinculus meg sem hallotta ezt a megjegyzést. Erősen megragadta Strange lovának kantárját, mintha azzal akarná megakadályozni, hogy elmenjen. Aztán elmondta az egész próféciát, amit Mr. Norrellnek korábban már volt alkalma meghallgatni a Hanover téri könyvtárban.

Strange hasonló lelkesedéssel fogadta a régi jóslatokat, és amikor Vinculus befejezte, előrehajolt a lován, és nagyon lassan, határozottan így szólt:

– Egyáltalán nem tudok varázsolni.

Vinculus habozott. Úgy nézett ki, mint aki kész elismerni, hogy ez bizony komoly akadályt jelenthet a mágussá válás

útján. Szerencsére azonnal eszébe jutott egy mentő ötlet: belenyúlt a kabátja mellrészébe, és kivett néhány szénaszálakkal összeragadt papírdarabot.

– Hát akkor – folytatta, ha lehet még titokzatosabban és hatásosabban – van itt néhány varázsigé, amik... Nem, nem! Ezeket nem *adhatom* önnek! (Strange már kinyújtotta a kezét, hogy elvegye a lapokat.) Ezek értékes tárgyak. Évekig tűrtem a kínszenvedéseket és gyötrelmeket, hogy az enyémekek lehessenek.

– Mennyi? – kérdezte Strange.

– Hét shilling és egy hatpennys – vágta rá Vinculus.

– Jól van.

– Ugye nem akar neki pénzt adni, uram? – kérdezte Jeremy Johns.

– Ha azután abbahagyja ezt a zagyválást, természetesen.

A tömeg közben egyre barátságtalanabban figyelte Jonathant és az inasát. A megjelenésük többé-kevésbé egybeesett Vinculus felébredésével, és a falusiak már kezdtek arra gyanakodni, hogy két álombeli figura bukkant fel mellettük.

Mindegyikük azzal vádolta a másikat, hogy felébresztette a mágust. Már éppen belemelegedtek a veszekedésbe, amikor egy hivatalos viselkedésű ember érkezett, akinek már a kalapja is fontosságot sugallt. Közölte Vinculusszal, hogy koldus lévén be kell vonulnia egy dologházba. Vinculus azzal vágott vissza, hogy nem fog bevonulni, mert már nem koldus többé – van hét shillingje és egy hatpennyse. Azzal pimaszul megcsörgette az érméket a férfi arca előtt. Éppen amikor a legnagyobb perpatvar

küszöbén álltak, a béke hirtelen visszatért Monk Grettonba, azon egyszerű oknál fogva, hogy Vinculus sarkon fordult és elment, Strange és Jeremy Johns pedig a másik irányba távozott.

Öt óra táján egy fogadóhoz értek S... falu határában, Gloucester közelében. Strange már teljesen el volt keseredve, ugyanis biztos volt benne, hogy a találkozása Miss Woodhope-pal csak szerencsétlenséget hozhat mindkettőjük fejére. Inkább másnap reggelre halasztotta a látogatást. Rendelt magának egy jó vacsorát, aztán leült a tűz mellett, és magához vett egy újságot. Nemsokára viszont rá kellett jönnie, hogy a kényelem és a nyugalom nem helyettesítheti Miss Woodhope társaságát, ezért lemondta a vacsorát, és továbbindult Mr. és Mrs. Redmond házába. Ha már boldogtalanná kellett válnia, legyen túl rajta minél hamarabb. Csak a hölgyeket – Mrs. Redmondot és Miss Woodhope-ot – találta otthon.

A szerelmeseket csak ritkán érinti meg a racionalitás szele, ezért Olvasóim bizonyára nem fognak meglepődni, ha elárulom, hogy nagy álmodozása közepette Jonathan Strange meglehetősen pontatlan képet festett kiválasztottjáról. A képzeletbeli beszélgetésekben talán helytálló volt Miss Woodhope *véleménye*, de Strange nem túl hitelesen idézte fel a hölgy *természetét* és *s modorát*. Neki ugyanis nem volt szokása gyászoló embereket olyan követelésekkel zaklatni, hogy építtessenek iskolákat és öregek otthonát. Nem is keresett hibát minden mondatukban – nem volt ennyire természetellenes.

Egészen máshogy köszöntötte Jonathant, ahogy az ifjú

elképzelte. Egyáltalán nem volt nyers és nem dorgálta meg. Nem kívánta tőle, hogy azonnal tegyen jóvá minden bűnt, amit az apja elkövetett, hanem kitüntetett kedvességgel fogadta, és láthatólag nagyon örült a viszontlátásnak.

Miss Woodhope körülbelül huszonkét éves volt. Vonásait nyugalmi helyzetben csak némi túlzással lehetett szépnek nevezni. Az arca és az alakja is hétköznapi volt, de érdekes módon beszélgetés vagy nevetés közben teljesen felélénkültek és átalakultak a vonásai. Vidám természetéhez gyors észjárás és a humor iránti fogékonyság párosult. Gyakran mosolygott, és mivel a mosoly a legelőnyösebb ékszer, amit egy hölgy csak viselhet, néhanapján olyan kisasszonyokat is elhalványított maga mellett, akiknek szépségét messze földön is emlegették.

A barátnője, Mrs. Redmond kedves, békés természetű negyvenöt éves asszony volt. Nem lehetett vagyonosnak vagy különösebben eszesnek nevezni, és nem is járta még be a fél világot. Más körülmények között zavarba jött volna attól, hogy egy olyan világi emberrel kell beszélgetnie, mint Jonathan Strange, de szerencsére a fiatalember apja nemrég halt meg, így ez rögtön témát szolgáltatott a beszélgetéshez.

– El tudom képzelni, mennyi a dolga. Azt sem tudja, hova kapjon, Mr. Strange – szólalt meg a lelkész felesége. – Emlékszem, amikor az én apám meghalt, temérdek tennivaló zúdult rám. Annyi volt a hagyaték! Volt otthon néhány porcelánkancsónk, amiket a konyhai tűzhely párkányán tartottunk. Az apám azt kívánta, hogy az összes

régi szolgánk kapjon egyet. De olyan zavarosan írta le a kancsókat a végrendeletében, hogy szinte lehetetlen volt eldönteni, melyik személy melyik kancsót kapja. A szolgák is egymásnak estek, mert mindannyian a sárga kancsót szerették volna a rózsaszín rózsákkal. Ó, azt hittem, soha nem jutok dűlőre azzal a hagyatékkal! A maga apja sok örökségről rendelkezett, Mr. Strange?

– Nem, asszonyom, egyáltalán nem. Mindenkit utált.

– Ó micsoda szerencse. Nincs igazam? És most mit fog tenni?

– Tenni? – ismételte Strange.

– Miss Woodhope-tól tudom, hogy a maga szegény drága apja vett és eladott dolgokat. Maga is ezzel foglalkozik majd?

– Nem, asszonyom. Ha végre szabadon cselekedhetek – remélem, minél hamarabb –, véget vetek az apám üzleti ügyeinek.

– Ó, abban az esetben, gondolom, minden idejét lefoglalja majd a birtoka. Miss Woodhope azt mondta, hogy kiterjedt birtoka van.

– Ez igaz, asszonyom, de kipróbáltam magam birtokosként, és meg kell állapítanom, hogy nem nekem találták ki.

– Ó... – felelte Mrs. Redmond bölcsen.

Csend lett. Mrs. Redmond órája halkán ketyegett, a széndarabok pedig alig észrevehetően mocorogtak a tűzrostélyon. A lelkész felesége elővette a selyem hímzőfonalát, ami addig az ölében hevert, és megpróbálta kiboqozni a rajta képződött irdatlan csomót. Fekete

macskája is előkerült: játéknak nézte a hímzőfonalat, ezért a kanapé mellé somfordált, és játszani kezdett a lelógó szálakkal. Arabella felnevetett, felvette a macskát, aki vele folytatta a játékot. Éppen ilyen nyugodt, otthonos jelenetekre vágyott Jonathan Strange a saját otthonában (bár Mrs. Redmond nélkül, és talán a macskát is mellőzte volna). Annál is inkább vonzó volt számára az ilyen hangulat, mert a gyermekkori otthonában mással sem találkozott, csak hidegséggel és viszolygással. Már csak az volt a kérdés: hogyan győzze meg Arabellát arról, hogy ő is ezt akarja? Hirtelen mentő ötlete támadt, és ismét megszólította Mrs. Redmondot.

– Nem kertelek, asszonyom, egyszerűen nem lesz időm. Mágiát fogok tanulni.

– Mágiát? – kiáltott fel Arabella, és döbbenten nézett Jonathanra.

Éppen faggatni kezdte volna erről, amikor pont ebben az érdekes pillanatban meghallották, hogy Mr. Redmond az előszobában motoszkál. Káplánja, Henry Woodhope kíséerte – Arabella fivére és Jonathan Strange gyerekkori jóbarátja. Természetesen túl kellett esni az üdvözléseken és a magyarázkodáson (Henry Woodhope nem is sejtette, hogy Jonathan látogatóba jön), ezért egy időre megfeledkeztek Strange meglepő bejelentéséről.

Az urak éppen egy egyházközségi tanácskozásról érkeztek, és miután mindenki újra helyet foglalt a szalonban, Mr. Redmond és Henry elmondták a híreket Mrs. Redmondnak és Arabellának. Aztán megkérdezték Strange-től, hogy utazott, milyen állapotban vannak az utak,

és hogy megy a földművesek sora Shropshire-ben, Herefordshire-ben és Gloucestershire-ben (ugyanis ezeken a megyéken utazott keresztül). Hétkor a szolgák behozták a tea kellékeit. A beálló csendben, miközben majszoltak és iszogattak, Mrs. Redmond egyszer csak megszólította az urát.

– Mr. Strange mágus lesz, szívem.

Úgy mondta, mintha ez lenne a legtermészetesebb dolog a világon – hiszen neki az volt.

– Mágus? – kérdezte Henry megrökönyödve. – Miért akarna mágus lenni?

Strange nem válaszolt azonnal. Nem akarta felfedni a valódi okot – vagyis azt, hogy igazából Arabellát akarta lenyűgözni az elszántságával, amivel valami józan és tudós hivatásba akart kezdeni –, ezért kénytelen volt a másik magyarázatra támaszkodni.

– Találkoztam egy emberrel egy sövény alatt Monk Grettonban, aki azt mondta, hogy mágus vagyok.

Mr. Redmond tapsolva nevetett. Nagyon élvezte a viccet.

– Kitűnő! – kiáltotta.

– Tényleg így volt? – kérdezte a lelkész felesége.

– Nem értek egy szót sem – rázta a fejét Henry Woodhope.

– Gondolom, maga sem hisz nekem – fordult Strange Arabella felé.

– Ó dehogynem, Mr. Strange – mondta a hölgy hamiskás mosollyal. – Ez a jelenet tökéletesen beleillik az ön eddigi terveinek sorába. Ez is éppen olyan szilárd alap egy karrierhez, mint az eddigi próbálkozásai. Pont ilyet vártam magától.

– De ha már hivatást választ magának – vette át a szót Henry –, bár megjegyzem, nem értem, minek fáradna ilyesmivel most, hogy az öné lett a birtok, választhatna valami jobbat is a mágiánál. Ennek semmi gyakorlati haszna nincs!

– Ó, ön alighanem téved – mondta Mr. Redmond. – Gondoljon csak arra a londoni úrra, aki illúziókkal segített legyőzni a franciákat. Elfelejtettem a nevét. Minek is hívja az elméletét? Modern mágia?

– De vajon miben különbözik a modern mágia a régimódi mágiától? – tanakodott Mrs. Redmond. – És ön melyiket fogja választani, Mr. Strange?

– Igen, árulja el nekünk, Mr. Strange – erősködött Arabella pajkos tekintettel.

– Melyiket választja?

– Egy kicsit mindkettőből, Miss Woodhope. Egy kicsit mindkettőből. – Jonathan a lelkész feleségéhez fordult, és így folytatta: – Három varázsigét vettem attól a férfitől, aki a sövény alatt feküdt. Szeretne hallani egyet, asszonyom?

– Ó hogyne! Persze!

– Miss Woodhope? – kérdezte Strange.

– Milyen igék azok?

– Nem tudom. Még nem olvastam őket.

Jonathan Strange elővette a három varázsigét, amiket Vinculus adott át neki a kabátja belső zsebéből, aztán átnyújtotta Miss Woodhope-nak, hogy nézze meg.

– Nagyon piszkosak – mondta Arabella.

– Ó, mi mágusok nem törődünk egy kis piszokkal. Nem beszélve arról, hogy ezek nagyon régi papírok lehetnek. Az

ilyen ősi, rejtélyes varázsigék gyakran...

– Ide van írva a dátum a lap tetejére. 1808. február 2. Az két héttel ezelőtt volt.

– Valóban? Észre sem vettem.

– *Két ige arra, hogy egy makacs ember elhagyja Londont*

– olvasta Arabella.

– Vajon miért akarta az a mágus, hogy valaki elhagyja Londont?

– Nem tudom. Kétségtelen, hogy túl sok ember van Londonban, de lehetetlen nagy munka lenne egyenként eltávolítani mindet.

– De ezek borzalmas igék! Tele vannak szellemekkel és szörnyőségekkel! Elhitesi az emberrel, hogy az egyetlen nagy szerelmével fog találkozni, és közben semmi ilyesmi nem történik.

– Hadd nézzem! – Strange visszavette az otromba szövegeket. Gyorsan átnézte őket, aztán így szólt: – Esküszöm, kisasszony, egyáltalán nem ismertem a tartalmukat, amikor megvettem őket. Semmit sem tudtam róluk. Az igazság az, hogy egy csavargó adta el nekem őket, akinek nem volt egy lyukas garasa sem. Az a pénz mentette meg a dologháztól, amit én adtam neki.

– Ennek nagyon örülök. De ezek az igék akkor is rémségesek, és remélem, nem fogja használni őket.

– És a legutolsó ige? *Egy ige arra, hogy kiderítsem, mit csinál most az ellenségem.* Ez ellen már igazán nem lehet kifogása. Hadd próbáljam ki az utolsót.

– De tényleg működik? Ugye magának nincsenek

ellenségei?

– Tudtommal nincsenek. Ezért nem történhet semmi baj, ha megpróbálom, nem igaz?

Az instrukciókban egy tükör és néhány elszáradt virág szerepelt[30], ezért Strange és Henry leemelték a tükröt a falról, és az asztalra tették. A virágokkal már nehezebb dolguk volt: február közepén jártak, és Mrs. Redmond nem tudott mást előkeríteni, csak szárított levendulát, rózsát és kakukkfűvet.

– Ezek megfelelnek? – kérdezte a lelkészné. Jonathan vállat vont.

– Ki tudja? Lássuk csak... – Strange megint olvasgatni kezdte az instrukciókat. – A virágokat a tükör köré kell helyezni, így ni. Aztán az ujjammal rajzolok egy kört a tükör fölé. Így... Utána négy részre osztom a kört. Végül háromszor ráütök a tükörrre, és azt mondom...

– Strange – szólt közbe Henry Woodhope. – Honnan szedte ezt a botorságot?

– A férfitől, aki a sövény alatt feküdt. Henry, ön nem figyel rám.

– Gondolom, nagyon becsületesnek látszott.

– Becsületesnek? Nem, nem mondanám. Inkább... talán fagyosnak. Igen, a „fagyos” nagyon illik rá, meg az „éhes” is.

– És mennyit fizetett ezekért az igékért?

– Henry! – szólt rá a húga. – Mr. Strange épp az imént mondta, hogy jótékonyaságból vette meg őket.

Jonathan közben szórakozottan rajzolta a köröket a tükör felszínére, és négy részre osztotta őket. A mellette ülő

Arabella hirtelen megrémült és összeborzadt. Strange lenézett.

– Te jó ég! – kiáltotta.

A tükörben egy szoba jelent meg, de nem Mrs. Redmond szalonja volt. Egy kisebb helyiséget láttak, amelyet nem túl díszesen, de jó ízléssel bútoroztak be. Az irdatlan magas mennyezet arra engedett következtetni, hogy a lakás egy nagyobb, valószínűleg sokkal előkelőbb ház belsejében van. Könyvekkel teli polcok sorakoztak a falak mentén, és az asztalokon is könyvek heverték. Tűz égett a kandallóban, és gyertyák világítottak az íróasztalon. Egy férfi dolgozott az asztalnál. Úgy ötven éves lehetett, egyszerű szürke kabátot és régimódi parókát viselt. Csendes, jelentéktelen embernek látszott. Sok könyv feküdt kinyitva az asztalán: az egyikből olvasott egy kicsit, a másikba beleírt néhány sort.

– Mrs. Redmond! Henry! – kiáltott fel Arabella. – Gyertek gyorsan! Nézzétek, mit csinált Mr. Strange!

– De ki az ördög ez? – csodálkozott Strange.

Felemelte a tükröt, és benézett alá; nyilván azt hitte, hogy megtalálja alatta a parányi emberkét a szürke kabátban, és azonnal választ is kaphat tőle. Amikor visszatette a tükröt az asztalra, a másik szoba és a másik férfi még mindig ott volt rajta. Egyetlen hang sem érkezett az idegen helyiségből, de a lángok táncoltak a kandallóban, és a szürke ember okuláréja is villogott, miközben egyik könyvről a másik felé fordította az arcát.

– Miért lenne ez az ember a maga ellensége? – kérdezte Arabella.

- El sem tudom képzelni.
 - Talán pénzzel tartozik neki? – kérdezte a lelkész.
 - Nem hinném.
 - Lehet, hogy bankár. Úgy néz ki az a szoba, mint egy könyvelési iroda – vélte Arabella.
- Strange elnevette magát.
- Jaj, Henry, ne nézzen már rám olyan dühösen! Ha igaz is, hogy mágus vagyok, hát nem nagyon árthatok senkinek. Más szakértők tündéreket és rég halott királyokat idéznek meg. Én csak egy bankárt varázsoltam a tükörbe.

2. KÖTET

JONATHAN STRANGE

– *A mágusok ölni is tudnak a mágiával? – kérdezte Lord Wellington Strange-től.*

Strange a homlokát ráncolta. Láthatólag nem tetszett neki a kérdés.

– *Szerintem a mágusok tudnak – vélte –, de az úriembereknek nem szabad.*

23

Az Árnyékház
1809. július

EGY NYÁRI napon 1809-ben, két lovas baktatott

Wiltshire egyik poros vidéki útján. Az ég ragyogó mélykék színű volt, és alatta úgy terült el Anglia, mintha csak egy vázlat lenne, amely sötét árnyékokból és az ég tüzes fényeinek ködös visszatükröződéseiből áll. Egy óriás vadgesztenyefa hajolt az út fölé, és jókora árnyék-tócsát vetett a földre. Amikor a két lovas elérte az árnyas részt, az mintha elnyelte volna őket, annyira, hogy a hangjukon kívül szinte semmi nem maradt belőlük.

– ...És meddig gondolkodik még azon, hogy könyvet jelentet meg? – kérdezte az egyik. – Hiszen muszáj írnia! Sokat tépelődtem magam is, és arra jöttem rá, hogy minden modern mágusnak a könyvírás a legfontosabb kötelessége. Meglepő, hogy Norrell nem ír.

– Szerintem csak idő kérdése – felelte a másik. – Ami az én írásaimat illeti, ugyan ki akarná azokat elolvasni? Manapság, amikor Norrell minden héten egy újabb varázsmutatvánnyal áll elő, nem hiszem, hogy bárkit is érdekelne egy tisztán *elméleti* mágus okfejtése.

– Ó, ön túl szerény – mondta az első hang. – Ne higgye, hogy Norrell mindenható. Ő sem képes mindenre.

– De képes. És meg is tesz mindent – sóhajtott a második hang.

Milyen kellemes régi barátokkal találkozni! Mert a két lovon Mr. Honeyfoot és Mr. Segundus ült. De vajon merre utaztak? Egyikük sem kedvelte ezt a fajta testmozgást, és egyikük sem lovagolt rendszeresen. Mr. Honeyfoot túl öreg volt hozzá, Mr. Segundus pedig túl szegény. Ráadásul épp egy ilyen napot választottak! Mr. Honeyfoot eleinte csak izzadt a hőségtől, aztán vakarózni kezdett, és végül vörös

kiütések jelentek meg a bőrén. A vakító napfény irtózatos fejfájással fenyegette Mr. Segundust. Azon kívül mit kerestek Wiltshire-ben?

Az történt, hogy miután Mr. Honeyfoot magára vállalta a küldetést, hogy megkeresi a borostyánkoszorús lány gyilkosát, akiről a kis kőfigura beszélt, úgy érezte, végre forró nyomon jár. Biztos volt benne, hogy egy aveburyi férfi személyében megtalálta a gyilkost. Azért jött Wiltshire-be, hogy Avebury egyházközségi könyvtárában megnézzon néhány régi iratot.

– Ha ugyanis sikerül kideríteni, *ki* volt a gyilkos, akkor talán közelebb jutok ahhoz is, hogy kiderítsem a lány személyét, és azt a sötét indokot, ami a gyilkost motiválta – magyarázta Mr. Segundusnak.

Mr. Segundus elkísérte a barátját, vele együtt olvasta a dokumentumokat, és segített neki kibogarászni az ősi latin mondatok jelentését. Hiába szerette azonban Mr. Segundus a régi iratokat (nála jobban senki sem rajongott értük), és hiába hitt abban, hogy a kutatómunkájuk eredményes lesz, titokban kételkedett benne, hogy hét latin szó mindent elmondhat egy ember életéről. Mr. Honeyfoot viszont tele volt optimizmussal. Aztán Mr. Segundusnak eszébe jutott, hogy ha már Wiltshire-ben járnak, meg kellene látogatniuk a megye egyik leghíresebb épületét, az Árnyékházat, amit még egyikük sem látott azelőtt.

A legtöbben már iskolás korunkban hallottunk az Árnyékházról. A név említésére a mágia jut eszünkbe, és halványan valamiféle romokra is emlékszünk, de egyikünk sem tudja már felidézni, miért olyan fontos az a ház.

lgaszág szerint maguk a mágiatörténészek is vitatkoznak a jelentőségéről – és egy részük meggyőződéssel állítja, hogy az épületnek semmi jelentősége nincs. Egyetlen fontos esemény sem történt a falai között, amit az angol mágia története megőrzött volna, ráadásul a két mágus közül, akik ebben a házban laktak, az egyik egy sarlatán volt, a másik egy nő – vagyis olyan alakok, akiknek semmiféle hitelük nem lehet a mai kor úriember-mágusainak és mágiatörténészeinek szemében. Az Árnyékházat mégis két évszázada mágikus helyként tartják számon.

A házat Gregory Absalom, VIII. Henrik, Mária királynő és Erzsébet királynő udvari mágusa építtette a tizenhatodik században. Ha egy varázsló teljesítményét a sikeres varázslatok számával mérjük, Absalom nem is tekinthető mágusnak, hiszen a varázslatai mindig hatástalanok maradtak. Ha viszont eltekintünk ettől, és inkább azt a pénzt számoljuk, amit a varázslataival összegyűjtött, biztosan állíthatjuk, hogy Absalom volt az egyik legnagyobb mágus, aki valaha élt. Nyomorúságba született, és gazdag emberként halt meg.

Egyik legmerészebb vállalkozása az volt, amikor meggyőzte Dánia királyát, hogy fizessen neki egy marék gyémántot, és ő cserébe egyetlen varázslattal vízzé változtatja a svéd király testét. A varázslat természetesen nem sikerült, de a pénz feléből, amit a drágakövekért kapott, felépíttette az Árnyékházat. Török szőnyegekkel, velencei tükrökkel és üvegekkel rendezte be, valamint száz meg száz hasonlóan gyönyörű bútordarabbal. Amikor

viszont a ház elkészült, valami különös dolog történt... vagy történhetett... vagy nem is történt egyáltalán. Egyes tudósok szerint – bár mások hevesen tagadják ezt – a varázstrükkök, amikkel Absalom a látogatóit akarta lenyűgözni, egy idő után önálló életre keltek a házban.

Egy holdfényes éjszakán 1610-ben két szobalány nézett ki az egyik emeleti ablakból, és húsz vagy harminc csodaszép ifjút és leányt látott körtáncot járni a kertben. 1666 februárjában az ír Valentine Greatrakes héberül társalgott Mózes és Áron prófétákkal a nagy kétajtós szekrény melletti kis folyosón. 1667-ben a ház egyik vendége, Mrs. Penelope Chelmdorton belenézett az egyik tükörbe, ahonnan egy három vagy négy éves kislány nézett vissza rá. Miközben nézte, a kislány nőni kezdett, és ahogy idősödött, az asszony felismerte benne saját magát. Mrs. Chelmdorton képmása addig idősödött, mígnem egy aszott holttest állt vele szemben. Az Árnyékház ilyen történetekkel alapozta meg sötét hírnevét.

Absalomnak csak egy lánya volt, Maria. Az Árnyékházban született, és ott élte le egész életét. Ha ki is mozdult egyszer-kétszer, egy-két napnál tovább soha nem maradt távol. Fiatalkorában rengeteg király, nagykövet, tudós, katona és költő fordult meg az otthonában. Még az apja halála után is sokan keresték fel az épületet, hogy találkozzanak a mágia utolsó foszlányaival, mielőtt a ház beleájult hosszú téli álmába. Aztán lassan elmaradoztak a látogatók, a ház ereje meggyengült, a falak pusztulásnak indultak, a kert elgazosodott. De Maria Absalom nem hozta rendbe az apja házáét. Ha leesett egy-két edény, és

összetört a földön, a szilánkok végleg ottmaradtak.(11)

Mire az asszony ötvenéves lett, a borostyán annyira megerősödött, hogy benyúlt a házba, és felfeszítette a szekrényeket. A levelektől csúszós padlón életveszélyes volt járni. A madárdal egyszerre érkezett a ház belsejéből és a kertből. Aztán Maria betöltötte a százat, és ugyanolyan romos lett, mint az otthona – de még mindig pislákolts benne az élet, akárcsak a házban. Még negyvenkilenc évig élt, és végül egy nyári reggelen halt meg az ágyában, amit egy nagy kőrisfa takart be levelei árnyékával, és amely köré a tompa napfény vont fátylat.

Mr. Honeyfoot és Mr. Segundus kissé idegesen közelítették meg az Árnyék-házat ezen a forró délutánon, mert féltek tőle, hogy Mr. Norrell esetleg értesül az útjukról. (Hiszen annyi admirális és miniszter látogatta meg Mr. Norrellt nap mint nap, és annyi levelet kapott mindenhonnan, hogy a karja egyre messzebbre nyúlt, és szeme lassan mindent látott.) A két úr attól tartott, hogy a mágus szerződészegéssel vádolja majd Mr. Honeyfootot. Ezért nagyon ügyeltek arra, hogy a lehető legkevesebben tudjanak az útjukról. Senkinek nem mondták el, merre mennek, már pirkadatkor elindultak, lovakat béreltek egy birtokon, és a lehető legeldugottabb kerülő úton jutottak el az Árnyékházig.

A poros, fehér út végén egy magas kapuhoz érkeztek. Mr. Segundus leszállt a lóról, hogy kinyissa. A kapu előkelő kasztíliai kovácsoltvasból készült, de mostanra sötét élénkbordóra színezte a rozsa, és eredeti formáját is elveszítette: össze-vissza vetemedett és zsugorodott.

Amikor Mr. Secundus visszahúzta a kezét, poros nyomokat látott rajta, mintha milliányi megszárított és porral lepett rózsát tömörítettek és alakítottak volna álomszerű kapuvá. A kacskaringós vasrudakat dévajul nevető arcok tették még díszesebbé, de ezek a faragások most már olyanok voltak, mint az izzó parázs, és részben szét is porladtak. Mintha a Pokolnak abban a részében, ahova ezek a pogányok zuhantak, egy figyelmetlen démon túlforrosította volna a kondéraját.

A kapu mögött ezernyi halványrózsaszín rózsát láttak, és bólogató, magas, napsütötte szilfákat, kőrisfákat és gesztenyefákat, azon túl pedig a kék eget. Az épület négy magas oromfalból állt, valamint temérdek szürke kéményből és kő-rácsos ablakból. Az Árnyékház már több mint egy évszázada omladozott, és mára építőanyagai között legalább annyi volt a bodzafa és a gyepűrózsa, mint az ezüstös mészke. Végül a nyárillatú fuvallatok is erősebbek lettek a vas és a gerendák szagánál.

– Mintha nem is ezen a földön lenne, hanem a Többi Ország valamelyikében – préselte az arcát a kapuhoz lelkesen Mr. Secundus, mire a poros díszrózsák belenyomódtak a bőrébe.(12)

Mr. Secundus kinyitotta a kaput, és bevezette a lovát. Mr. Honeyfoot követte. Egy kőmedencénél kikötötték a lovaikat, aztán elindultak, hogy felfedezzék a kertet.

Az Árnyékházat körülvevő terület talán nem is érdemelte ki a „kert” nevet. Már száz éve nem törődött vele senki. De erdőnek vagy vadonnak sem lehetett nevezni. Az angol nyelv nem ismer olyan kifejezést, amit rá lehetne aggatni

egy mágus kertjére kétszáz évvel a mágus halála után. Gazdagabb volt és sokkal zavarosabb, mint bármely más kert, amit Mr. Segundus és Mr. Honeyfoot valaha látott.

Mr. Honeyfootnak minden nagyon tetszett, amit ott látott. Fel is kiáltott, amikor megpillantott egy jókora szilfából álló fasort, ahol a sűrűn nőtt gyűszűvirágok majdnem a fák törzsének derekáig felnyújtóztak. Hangosan csodált egy rókát ábrázoló kőszobrot, amelynek szájába egy kőcsecsemőt faragtak. Valósággal áradozott a hely feltűnő mágikus kisugárzásáról, és kijelentette, hogy itt még Mr. Norrellnek is lenne mit tanulnia.

Csak hogy Mr. Honeyfoot nem érzékelte olyan kifinomultan a kisugárzásokat, mint Mr. Segundus, aki hamar megérezte, hogy valami nincs rendjén. Absalom kertje egy idő után különös hatást kezdett gyakorolni a lelkére. Többször is előfordult, hogy miközben Mr. Honeyfoottal sétálgattak, azon kapta magát, hogy valakihez beszél, akit az ismerősének vél. Vagy felismert egy helyet, ahol soha nem járt azelőtt. De minden alkalommal, amikor épp eszébe jutott, hogy mit is akart mondani, rájött, hogy az ismerősnek vélt személy csak egy árnyék az egyik rózsabokron. A férfi feje nem volt egyéb, mint pár halovány rózsafej, a keze pedig szirmok tömkelege. Amikor úgy érezte, hogy egy-egy hely olyan ismerősen bizsergeti a szívét, mint gyermekkorának emlékei, ráébredt, hogy csak a sárga bokrok, a kósza bodzaágak és a ház élesen megvilágított sarkai játszanak az érzékeivel. Különben sem tudta volna megmondani, milyen barátról vagy milyen helyről van szó. Egy idő után annyira összezavarodott, hogy

egy óra elteltével azt javasolta Mr. Honeyfootnak, üljenek le egy kicsit.

– De drága barátom! – kiáltott fel Mr. Honeyfoot. – Mi baj van? Rosszul érzi magát? Annyira sápadt, és a keze is remeg. Miért nem szólt már korábban?

Mr. Segundus megsimította az arcát a kezével, és alig érthetően valami olyasmit motyogott, hogy ezen a területen valamiféle mágia készülődik. Tisztán érezte, hogy erről van szó.

– Mágia? – kiáltotta Mr. Honeyfoot. – De hát milyen mágia? – Idegesen nézett körbe, mintha attól tartana, hogy az egyik fa mögül hirtelen Mr. Norrell lép elő. – Biztos vagyok benne, hogy csak a hőség zavarta meg önt. Nekem is nagyon melegem van. Ez a mi hibánk, drága barátom, mi vagyunk ilyen tökfilkók, hogy a tűző napon sétálunk, amikor enyhet is kereshetnénk. Amott árnyasabb! Frissüljünk fel! Üljünk le a magas fák árnyékába... például ide... az édesen csörgedező patak mellé... így ni... Ez egy olyan erősítőszert, amit senki sem tilthat meg nekünk. Jöjjön, Mr. Segundus, üljünk le!

Egy barnás színű patak fűvel borított partján foglaltak helyet. A meleg, balzsamos levegő és a rózsák illata megnyugtatta Mr. Segundust, és csillapította a félelmeit. Lehunyta a szemét. Aztán kinyitotta. Aztán megint lehunyta. Egyre lassabban és nehezkesebben nyitotta fel...

Szinte azonnal álmodni kezdett.

Egy apró ajtót látott valami sötét helyen. Ezüstös-szürke kőből faragták ki, ami csillogott is egy kicsit, mintha a

holdfény itatta volna át. Az ajtó két oldalsó oszlopa két férfira hasonlított (de lehet, hogy mindkettő ugyanaz a férfi volt).

A figura mintha kifelé vonult volna a falból, és John Segundus azonnal rájött, hogy egy mágus az. Az arcából csak annyit lehetett megállapítani, hogy fiatal és jóképű. A fején csúcsos sisakot viselt, amelynek két oldaláról hollószárnyak tárultak szét.

John Segundus bement az ajtón, és egy darabig csak a fekete eget, a csillagokat és a szelet észlelte. Aztán észrevette, hogy csakugyan van ott egy szoba, de nagyon romos. Ennek ellenére a falakat csodálatos képek, faliszőnyegek és tükrök díszítették. A falikárpitok figurái mozogtak és beszélgettek egymással, a tükrök pedig nem azt tükrözték vissza a szobából, amit kellett volna. Pár közülük valami egészen más helyet mutatott.

A helyiség távolabbi sarkában valaki ült egy asztalnál, de alakját teljesen elmosta a holdfény és a gyertyák derengése. A nő egy ősrégi ruhát viselt, amely sokkal több anyagból készült, mint amire szükség lett volna, vagy mint amennyiből egy ruhadarab egyáltalán készülhetett – legalábbis John Segundus megítélése szerint. Furcsa, régies, gazdag kék színe volt, és mindenütt a dán királytól kapott gyémántok ékesítették, mint megannyi káprázatos fénylő csillag. A nő felnézett a közeledő John Segundusra. Két szomorú vágású szeme távolabb ült egymástól, mint a szabályos emberi

arcokon, és hosszú szája mosolyra húzódott, amelynek üzenetét a férfi nem tudta felfogni. Az imbolygó gyertyafényben a nő haja legalább olyan élénk színűnek tűnt, mint a ruhája, csak vörös volt.

Hirtelen egy harmadik személy is megjelent John Segundus álmában: egy modern öltözetet viselő úriember. Az úr meg sem lepődött a választékosan (habár kissé divatjamúltnak) felöltözött asszony láttán, de őszintén megrökönyödött, amikor John Segundust meglátta. Előrenyúlt a karjával, megragadta vállát, és erősen rázni kezdte...

Mr. Segundus rájött, hogy Mr. Honeyfoot fogta meg a vállát, és ő rázogatta finoman.

– Bocsásson meg! – szólalt meg a barátja. – De kiabált álmában, és úgy gondoltam, talán jobb lesz, ha felébresztem.

Mr. Segundus egy kissé zavarodottan nézett rá.

– Álmodtam valamit – mondta. – Valami nagyon különös.

Mr. Segundus elmesélte az álmát Mr. Honeyfootnak.

– Milyen szokatlanul mágikus hely ez! – bólogatott Mr. Honeyfoot. – Az ön álma is ezt bizonyítja, hiszen tele volt furcsa jelképekkel és előjelekkel.

– De mi a jelentése? – kérdezte Mr. Segundus.

– Ó! – kiáltott fel Mr. Honeyfoot, és egy pillanatra megállt, hogy gondolkozzon. – Nos, azt mondta, hogy a hölgy kék ruhát viselt, ugye? Nézzük csak... A kék a halhatatlanság, a szüziesség és a hűség színe, Jupiterhez köthető, és a bádoggal jeleníthető meg. Öhöm... Ettől vajon most

okosabbak lettünk?

– Szerintem nem – közölte Mr. Segundus. – Sétáljunk tovább.

Mr. Honeyfoot annyira kíváncsi volt erre az elvarázsolt helyre, hogy lelkesen bólogatott, és azt javasolta, hogy a házban is nézzenek körül.

Az ádáz napfényben semmi más nem látszott a házból, csak valami felfelé tornyosuló, kékeszöld köd. Amikor az előtérből beléptek a Nagyterembe, Mr. Segundus felkiáltott.

– Ó!

– Hát most meg mi baj van? – kérdezte Mr. Honeyfoot ijedten.

Az ajtó két oldalát egy-egy kőfigura őrizte, amik a Hollókirályt ábrázolták.

– Ezeket láttam álmomban – magyarázta Mr. Segundus.

A Nagyterembe lépve Mr. Segundus körbenézett. A tükrök és a festmények, amiket álmában látott, már rég eltűntek, és helyettük orgona- és bodzabokrok ágai díszítették a töredezett falakat. Vadgesztenyefák és kőrisfák alkották a mennyezetet, és az ezüstös-zöld levéltenger csak rezgő hullámokban villantotta fel a kék eget. Az üres kőablakokra is került csipkefüggöny: finom zöld fű és kakukkszegfű hajladozott bennük.

A terem másik felében mintha két homályos alakot láttak volna a beszűrődő napfényben. Furcsa tárgyak voltak szétszórva a padlón, mint valami mágikus szeméthalom – papírfecnik rájuk firkált varázsige-foszlányokkal, egy vízzel teli ezüsttál és egy félig leégett gyertya egy ősi bronz gyertyatartóban.

Mr. Honeyfoot jó napot kívánt a két úrnak a terem túlsó végében, mire az egyik komoly udvariassággal viszonzta, a másik viszont éktelen haraggal felkiáltott.

– Henry! Ő az! Ő az a fickó! Ő az, akiről meséltem neked! Nem látod? Alacsony emberke olyan sötét szemmel és hajjal, hogy akár olasz is lehetne, bár néhány tincse már őszül. Viszont a vonásai olyan nyugodtak és szégyenlősek, hogy kétségtelenül angol. A kopott kabátja poros és foltos, a kezelője meg olyan rojtos, hogy inkább levagdossa, és úgy próbálja eltüntetni. Ó, Henry, pontosan erről az emberről beszéltem! Ön uram! – kiáltotta hirtelen megszólítva Mr. Segundust. – Magyarázza meg a történeteket!

Szegény Mr. Segundus teljesen megrökönyödött azt hallván, hogy egy vadidegen ember ilyen részletességgel festi le őt és a ruházatát – és már maga a leírás is olyan lehangoló volt. Az idegen egyáltalán nem akart udvarias lenni. Mr. Segundus ott állt földbe gyökerezett lábbal, és próbálta összeszedni a gondolatait, ám a kivehetetlen alak közelebb sétált, belépett az egyik kőrisfa árnyékába az északi falnál, és akkor Mr. Segundus életében először megpillantotta Jonathan Strange-et.

Habozott egy ideig (mert maga is furcsának tartotta, amit mondani akart), aztán megszólalt.

– Láttam önt az álmomban, uram. Azt hiszem.

Strange erre csak még idegesebb lett.

– Ön az én álmomról beszél, uram! Azzal a szándékkal feküdtem le, hogy megálmodjam azt az álmot. Bizonyítékaim és tanúim vannak rá, hogy az az álom az

enyém volt! Mr. Woodhope – mutatott a társára – látta, ahogy álomba merültem. Mr. Woodhope lelkész, egy gloucestershire-i egyházközség lelkésze, és az ő szavát senki sem vonhatja kétségbe. Meggyőződésem, hogy Angliában mindenkit megillet a jog a saját álmához. Szerintem törvény is szabályozza ezt, de ha mégsem, hát legfőbb ideje, hogy a parlament hozzon egy ilyen törvényt! Aljas dolog betolakodni egy másik ember álmába. – Strange elhallgatott, hogy levegőt vegyen.

– Uram! – szólt közbe Mr. Honeyfoot türelmetlenül. – Meg kell kérnem, hogy több tisztelettel beszéljen ezzel az úrral. Önnek, velem ellentétben, nincs szerencséje ismerni őt, de biztos vagyok benne, hogy ha megismeri, ön is rájön, hogy a barátom senkinek sem tudna ártani.

Strange elkeseredetten nyögött fel.

– Tényleg nagyon különös, hogy az egyik ember bejuthat a másik álmába – állapította meg Henry Woodhope. – Talán nem is ugyanaz az álom volt.

– Ó, sajnós attól tartok, igen – sóhajtott Mr. Segundus. – Amióta beléptem ebbe a kertbe, úgy éreztem, mintha láthatatlan ajtók vennének körül, és sorban átsétálnék mindegyiken, mígnem végül nagyon elálmosodtam. Akkor láttam azt az álmot, amiről ez az úr beszél. Nagyon össze voltam zavarodva. Tudtam, hogy nem én nyitottam ki azokat az ajtókat, de különösebben nem törődtem vele, hogy ki volt. Én csak azt akartam látni, hova vezetnek.

Henry Woodhope ránézett Mr. Segundusra, és látszott az arcán, hogy egy szót sem ért az egészből.

– Szerintem az akkor sem lehetett *ugyanaz* az álom –

magyarázta Mr. Segundusnak, mintha egy bugyuta kisgyerek lenne. – Ön mit látott álmában?

– Egy kékruhás hölgyet – felelte Mr. Segundus. – Azt hiszem, Miss Absalom volt az.

– *Hát persze* hogy Miss Absalom volt az! – bosszankodott Strange, mintha el sem bírná viselni, hogy valaki egy ilyen egyértelmű dolgot magyaráz. – De sajnós annak a hölgynek csak egyetlen úrral lett volna találkozója. Érthető, hogy megzavarta két férfi jelenléte, és ezért azonnal el is tűnt. – Strange megrázta a fejét. – Angliában alig van öt ember, akinek bármiféle köze is lehet a mágiához, erre az egyik éppen itt ólálkodik a környéken, és megzavarja a találkozómat Absalom lányával. El sem tudom hinni! Én vagyok a legszerencsétlenebb ember Angliában! Isten a tanúm, hogy mennyit dolgoztam ezért az álomért. Három héten keresztül egyfolytában erre készültem, éjjel-nappal, és gyakoroltam a hívó igét, ráadásul...

– De hát ez elképesztő! – szólt közbe Mr. Honeyfoot. – Ez csodálatos! Szerintem még maga Mr. Norrell sem lenne képes ilyen varázsmutatványra!

– Ó! – fordult Strange Mr. Honeyfoothoz. – Nem olyan nehéz, mint azt ön képzei. Először egy meghívót kell küldeni a hölgynek, amire bármilyen előidéző ige megfelel. Én Ormskirkét használtam.(13) Természetesen az volt a legnehezebb az egészben, hogy Miss Absalom és én egyszerre jelenjünk meg az álmomban, mert ehhez át kellett alakítani Ormskirk igéjét. Ormskirk elég hanyagul kezelte az igét, ezért ha az eredeti változatot alkalmazzuk, a felidézett személy szabadon mászkálhat időben és térben,

és mégis úgy érezheti, hogy teljesítette a kötelességét. Nos ez tényleg nem volt könnyű feladat. Mégis azt kell mondanom, hogy elégedett vagyok az eredménnyel. Második lépésként magamra kellett egy varázsigét használnom, hogy mágikus álomba merüljek. Persze már hallottam hasonló igékről, de még soha nem láttam, hogy valaki meg is próbálkozzon velük. Így hát kénytelen voltam kitalálni egyet. Sajnos elég gyengére sikerült, de hát mit lehet tenni?

– Te jó ég! – kiáltott fel Mr. Honeyfoot. – Azt akarja mondani, hogy ezt az egész varázsmutatványt ön találta ki?

– Hát tulajdonképpen... – hebegett Strange. – Ami azt illeti... ott volt Ormskirk. Mindent Ormskirkre alapoztam.

– De ha már alapoz valakire, nem lett volna jobb Hether-Grayt választani, mint Ormskirköt? – kérdezte Mr. Segundus.[\(14\)](#) – Bocsásson meg nekem, én nem vagyok gyakorló mágus, de valahogy mindig az volt az érzésem, hogy Hether-Gray sokkal megbízhatóbb, mint Ormskirk.

– Tényleg? – kérdezte Strange. – Természetesen hallottam már Hether-Grayról. Nemrég levelezni kezdtem egy lincolnshire-i úrral, aki azt állítja, hogy birtokában van egy példány Hether-Gray *Egy minotaurusz anatómiája* című művéből. Szóval azt gondolja, érdemes foglalkozni Hether-Gray írásaival?

Mr. Honeyfoot kijelentette, hogy Hether-Gray egy percnyi figyelmet sem érdemel, és a könyvei tele vannak a létező legnagyobb sületlenségekkel. Mr. Segundus vitatkozott vele, Strange pedig egyre kíváncsibb lett. Már el is felejtette, hogy haragudnia kellene Mr. Segundusra.

Ki is tudott volna haragudni Mr. Segundusra? Lehet, hogy vannak a világon olyan emberek, akik neheztelnek a jóságért és a kedvességért, akiket kifejezetten bosszant az udvariasság – de szerencsére Jonathan Strange nem tartozott ezek közé. Mr. Segundus elnézést kért, amiért megzavarta a varázsmutatványát, Strange pedig mosolygós biccentéssel csak annyit mondott, hogy nem számít.

– Nem kérdezem meg, uram, hogy ön mágus-e – mondta Strange. – Olyan könnyedén hatol be más emberek álmaiba, hogy kétségem sincs a varázslói képességei felől. – Strange Mr. Honeyfoothoz fordult. – De ön is mágus, uram?

Szegény Mr. Honeyfoot! Ilyen nyers kérdéssel belevágni egy ember legérzékenyebb pontjába! Mr. Honeyfoot a szíve mélyén még mindig mágus volt, és nem szeretete, ha a nagy veszteségre emlékeztetik. Azt válaszolta, hogy nemrég még *valóban* mágus volt, de rákényszerítették, hogy hagyjon fel a hivatásával. Ő egyáltalán nem akarta. Szerinte a mágia tanulmányozása – főleg az angol mágia tanulmányozása – a létező legnemesebb foglalatosság a világon.

Strange meglepetten nézett rá.

– Nem egészen értem, amit mond. Hogyan kényszeríthette rá bárki önt arra, hogy akarata ellenére felhagyjon a hivatásával?

Ekkor Mr. Segundus és Mr. Honeyfoot elmesélték, hogy régebben a Yorki Mágusok Tudós Társaságának tagjai

voltak, és azt is elmondták, hogy Mr. Norrell hogyan vetett véget a munkásságuknak.

Mr. Honeyfoot megkérdezte Strange-től, hogy mi a véleménye Mr. Norrellről.

– Ó! – mosolyodott el Strange. – Mr. Norrell az angol könyvárusok védőszentje.

– Hogy érti ezt? – kérdezte Mr. Honeyfoot.

– Ahol csak könyvesboltok vannak, Newcastle-től Penzance-ig, az ember mindenhol az ő nevét hallja – magyarázta Strange. – A kereskedő elmosolyodik, meghajol, és azt mondja: „Sajnálom, uram, de későn érkezett. *Nagyon sok* könyvem volt a mágiáról és a történelemlről. De mindet eladtam egy tudós yorkshire-i úriembernek.” Persze mindig Norrellre céloznak. Ha az embernek van hozzá kedve, esetleg megveheti azokat a könyveket, amiket Norrell otthagyt. Amiket pedig Mr. Norrell otthagyt, általában csak tűzgyújtásra jók. De arra nagyon.

Mr. Segundus és Mr. Honeyfoot természetesen egyre jobban szerették volna megismerni Jonathan Strange-et, és új ismerősüknek sem volt ellenére, hogy beszélgessen velük. Ezért miután feltették az ilyenkor szokásos ismerkedő kérdéseket, és kölcsönösen megválaszolták őket („Hol lakik most?” „Ó igen, a George Avebury-ben!” „Hát ez igazán kitűnő! Mi is ott szálltunk meg”), sietve elhatározták, hogy mind a négyen visszalovagolnak Avebury-be, és együtt vacsoráznak.

Miközben elhagyták az Árnyékházat, Strange megállt a Hollókirály szobra mellett az ajtónál, és megkérdezte Mr.

Segundus és Mr. Honeyfootot, hogy jártak-e már a király régi fővárosában, az északi Newcastle-ben. Mindketten a fejüket csóválták.

– Ez a szobor annak a másolata, amit abban a városban minden utcasarkon látni lehet – mesélte Strange. – Az eredeti változat akkor készült, amikor a király még Angliában tartózkodott. Ott azt érzi az ember, hogy a király bármikor előléphet az egyik sötét, poros árkád alól, és megközelítheti. – Strange fintorogva elmosolyodott. – De az arca mindig félig a sötétben marad, és egy szót sem szól.

Öt órakor együtt ültek asztalhoz a George fogadóban Avebury-ben. Mr. Honeyfoot és Mr. Segundus nagyon kellemes embernek ismerték meg Jonathan Strange-et: eleven volt és beszédes. Henry Woodhope ellenben csak a falatozással volt elfoglalva, és az evés befejeztével is csak kifelé bámult az ablakon. Mr. Segundus attól tartott, hogy esetleg mellőzöttnek érzi magát, ezért odafordult hozzá, és dicsérni kezdte neki a varázsmutatványt, amit Strange az Árnyékházban előadott.

Henry Woodhope meglepődött.

– Nem is gondoltam, hogy ilyesmiért gratulálni szoktak – közölte. – Strange nem mondta, hogy valami különleges mutatványra készül.

– De drága uram! – méltatlankodott Mr. Segundus. – Ki tudja, mikor kíséreltek meg utoljára ilyen csodálatos mutatványt Angliában!

– Tudja, én nagyon keveset tudok a mágiáról. Úgy értesültem, hogy valami divatos dolog, láttam is a

beszámolókat a londoni lapokban. De egy lelkésznek kevés ideje van olvasni. Amellett gyerekkorom óta ismerem Strange-et, és mindig elég szeszélyes természetű volt. Csodálkozom, hogy ez a mágia-rögeszméje még most is tart. Biztos vagyok benne, hogy nemsokára ezt is megunja, mint minden mást.

Azzal felállt az asztaltól, és elment, hogy sétát tegyen a faluban. Jó estét kívánt Mr. Honeyfootnak és Mr. Segundusnak, aztán otthagyta őket.

– Szegény Henry! – sóhajtott Strange, miután Mr. Woodhope távozott. – Azt hiszem, végtelenül unatja a társaságunk.

– Az viszont a jó természetéről árulkodik, hogy elkísérte önt ezen az úton, miközben ez az egész téma hidegen hagyja – jegyezte meg Mr. Honeyfoot.

– Ez igaz, de őszintén szólva nem is nagyon volt más választása – felelte Mr. Strange. – Otthon túl nagy a nyugalom. Henry néhány hétre látogatóba érkezett hozzánk, de mi egy félreeső vidéken lakunk, és sajnós attól tartok, hogy engem is túlzottan lefoglalnak a tanulmányaim.

Mr. Segundus megkérdezte Mr. Strange-et, hogy mikor kezdett mágiával foglalkozni.

– Múlt év tavaszán.

– De hogy lehet, hogy azóta ilyen magas szintre jutott? – kérdezte Mr. Honeyfoot. – Kevesebb mint két év alatt! Drága Mr. Strange, ez egészen bámulatos!

– Ó, úgy gondolja? Nekem úgy tűnik, hogy szinte semmit sem csináltam. Bár az is igaz, hogy nem volt kihez fordulnom a kérdéseimmel. Önök az első

mágustestvéreim, akikkel találkozom, és figyelmeztetem önöket, hogy a fél éjszakát ébren kell tölteniük, hogy a kérdéseimre válaszoljanak.

– Szívesen segítünk önnek mindenben, amiben csak tudunk – ígérte Mr. Segundus. – De sajnos kétlem, hogy nagy szolgálatára lehetnénk. Mi mindig csak az *elméleti* mágiával foglalkoztunk.

– Önök túl szerények – tiltakozott Mr. Strange. – Gondoljanak csak bele, mennyivel többet olvashattak, mint én.

Ezek után Mr. Segundus felsorolt néhány író és könyvet, amit Mr. Strange talán nem ismert, Mr. Strange pedig buzgón jegyzetelt, igaz, csak találomra előkotort noteszekbe, éttermi számlákra vagy éppen a saját kézfejére. Aztán kérdezgetni kezdte Mr. Segundust a könyvekről.

Szegény Mr. Honeyfoot! Annyira szeretett volna részt venni ebben az izgalmas beszélgetésben! A maga módján részt is vett benne, de valójában csak saját magát sikerült becsapnia a hadicseleknek szánt kis közbeszólásaival.

– Mondja el neki, hogy mindenképp olvassa el a *Madarak nyelvét* Thomas Lanchestertől – mondta inkább Mr. Segundusnak, mint Mr. Strange-nek. – Ó, tudom, hogy nincs róla nagy véleményyel – tette hozzá. – De azért sokat tanulhat az ember Lanchestertől is.

Ekkor Mr. Strange elmesélte nekik, hogy az ő tudomása szerint öt évvel korábban még négy példány volt a *Madarak nyelvéből* Angliában: az egyik egy gloucesteri

könyvárusnál, a másik egy kendali úriember-mágus magánkönyvtárában, a harmadik egy kovács tulajdonában Penzance közelében (a kovács egy vaskapu megjavításáért kapta a fizetség feleként), a negyedik pedig a Durhami katedrális közelében, egy fiúiskolában maradt fenn, ahol az egyik ablak hézagának betömésére használták.

– De hova lettek ezek a könyvek? – kérdezte Mr. Honeyfoot. – Ön miért nem vette meg valamelyiket?

– Norrell minden alkalommal megelőzött. Mire eljutottam ezekre a helyekre, már csak hűlt helyüket találtam. Még soha nem találkoztam azzal az emberrel, mégis minden lépésemet meghíúsítja. Ezért jutott eszembe az a terv, hogy egy halott mágust fogok megidézni, és neki teszem fel a kérdéseimet. Gondoltam, egy *hölgy* sokkal segítőkészebb lesz, ha megtudja, mennyit küszködöm. Végül így jutottam el Miss Absalomig[31].

Mr. Segundus megrázta a fejét.

– Az ismeretszerzésnek ez a módja számomra inkább drasztikus, mintsem kényelmes. Nem jutott eszébe valami egyszerűbb megoldás? Elvégre az angol mágia Aranykorában sokkal kevesebb könyv volt, mint most, mégis sok volt a mágus.

– Sokat olvastam az aranykori mágusokról, és tanulmányoztam a pályafutásukat – közölte Mr. Strange. – Azt derítettem ki, hogy amint egy ember felfedezte, hogy van tehetsége a mágiához, azonnal felkeresett egy másik, idősebb és tapasztaltabb mágust, és felajánlotta neki, hogy a tanítványa lesz.(15)

– Akkor önnök Mr. Norrellt kellene felkeresnie! – kiáltott fel Mr. Honeyfoot. – Ez a legjobb megoldás. Ó igen-igen, tudom – emelte fel a kezét, amikor látta, hogy Mr. Segundus tiltakozni készül. – Norrell egy kicsit magának való, de annyi baj legyen! Mr. Strange tudni fogja, hogyan kell legyőzni a tartózkodását, ebben biztos vagyok. Akármennyi hibája van, Mr. Norrell sem bolond, és nagyon jól tudja, mennyi előnye származik abból, ha maga mellé fogad egy segédet.

Mr. Segundus sokáig tudott volna vitatkozni a barátjával, különösen amikor arra gondolt, mennyire berzenkedik Mr. Norrell a többi mágustól, de Mr. Honeyfootot annyira elragadta a lelkesedése, hogy hamarosan őt is meggyőzte a javaslat nagyszerűségéről. Rövidesen mindketten lázasan győzködtek Strange-et, és semmi hátrányát nem látták a tervnek.

– Ó igen, azzal egyet kell értenem, hogy Norrell soha nem nézett jó szemmel minket, *elméleti* mágusokat – mondta Mr. Segundus. – De ki merem jelteni, hogy egész másképp fog viselkedni egy olyan emberrel, aki *egyenrangú* vele.

Strange sem tiltakozott az ötlet ellen, mert ösztönösen kíváncsi volt Mr. Norrellre. Mr. Segundus gyanította, hogy Strange a lelke mélyén már döntött, ezért hagyta, hogy lassanként az utolsó kétségeit és ellenérveit is eloszlassák. – Ez Nagy-Britannia nagy napja, uram! – kiáltott fel Mr. Honeyfoot. – Ha belegondolunk, hogy egyetlen mágus milyen hatalmas tetteket vitt véghez, vajon két mágus mire lehet képes? Strange és Norrell! Ó, milyen remekül

hangzik!

Mr. Honeyfoot még többször elismételte a két nevet – „Strange és Norrell” –, és annyira jókedvű lett, hogy Strange hangosan nevetni kezdett.

De akárcsak a finom lelkű embereknek általában, Mr. Segundusnak is könnyen változott a hangulata. Amíg a magas, mosolygós és magabiztos Mr. Strange ott állt előtte, ő is teljesen bízott abban, hogy Mr. Strange tehetségének meg kell kapnia a méltó elismerést – akár Mr. Norrell segítségével, akár az ő mesterkedése ellenére. Viszont amikor másnap reggel felébredt, és elbúcsúzott Strange-től és Henry Woodhope-tól, emlékezetében felidéződött az összes mágus, akiket Mr. Norrell szánt szándékkal tönkretett, és elbizonytalanodott: lehet, hogy Mr. Honeyfoot és ő félrevezették Strange-et?

– Nem tudom elhessegetni a gondolatot, hogy jobban tettük volna, ha minden erőnkkel óvjuk Mr. Strange-et Mr. Norrelltől – jegyezte meg. – Nem kellett volna bátorítanunk arra, hogy keresse fel Mr. Norrellt. Inkább tanácsoltuk volna azt, hogy rejtőzzön el előle!

De Mr. Honeyfoot nem értette, hogy a barátja miért aggódik annyira.

– Az emberek nem szeretik, ha rejtőzködésre buzdítják őket – mondta. – Ha pedig Mr. Norrell ártani akarna Strange-nek, amit én egyáltalán nem tartok valószínűnek, biztos, hogy Mr. Strange lenne az első, aki rájönne.

A másik mágus
1809. szeptember

MR. DRAWLIGHT KISSÉ elfordult a székén, elmosolyodott, és így szólt:

– Úgy tűnik, uram, riválisa akadt.

Mielőtt Mr. Norrell kitalálhatott volna egy megfelelő választ, Lascelles megkérdezte, hogy hívják az úriembert.

– Strange – felelte Drawlight.

– Nem ismerem – vágta rá Lascelles.

– Ó, szerintem ismernie kellene – mondta Drawlight. – Jonathan Strange Shropshire-ből. Évi kétezer font.

– Elképzelésem sincs, kiről beszél. De várjon csak! Nem arról az emberről van szó, aki mielőtt végzős lett Cambridge-ben, megijesztette a Corpus Christi igazgatójának macskáját?

Drawlight azt felelte, hogy pontosan arról az emberről van szó. Lascelles felidézte az emlékeiben, és mindketten jót nevettek.

Mr. Norrell mindvégig mozdulatlanul ült, akár egy kő. A mondat, amellyel Drawlight a beszélgetést kezdte, valóságos arculcsapásként érte. Olyan volt, mintha Drawlight maga felé fordította volna, hogy megüsse – vagy mintha egy festett figura, egy asztal vagy egy szék fordította volna meg, hogy az arcába csapjon. Szinte még a lélegzete is elakadt a megrázkódtatástól; biztos volt benne, hogy meg fog betegedni. Bele sem akart gondolni, mi lesz Drawlight következő mondata – biztos a felsőbb hatalmakról fog beszélni, és olyan csodákról, amelyek

mellett Mr. Norrell varázslatai nevetségesnek tűnnek. Mennyit fáradozott azért, hogy eltüntessen minden riválist az útjából! Úgy érezte magát, mint aki éjszaka gondosan bezárja az ajtókat és bereteszeli az ablakokat, hogy aztán meghallja az emeletről egy idegen ember hangjait.

Ám ahogy a beszélgetés tovább haladt, ezek a kényelmetlen érzések egyre csillapodtak, és Mr. Norrell kezdte kellemesebben érezni magát. Drawlight és Lascelles sokat mesélt Mr. Strange üdüléseiről, bathi látogatásairól, shropshire-i birtokáról, és a mágus kezdte érteni, miféle emberről lehet szó: egy Lascelleshez hasonló divatkövető, felszínes férfiről. Ha pedig így van (mondta Mr. Norrell magának), az sem kizárt, hogy a „riválisa akadt” megjegyzés nem is neki szólt, hanem Lascellesnek. Ez a Strange (gondolta magában a mágus) valószínűleg valami szerelmi ügyben vagy egyéb versengésben lehet riválisa Lascellesnek. Norrell lenézett az ölében összefonva tartott kezére, és megmosolyogta a saját butaságát.

– Ez azt jelenti, hogy Strange most már egy mágus? – kérdezte Lascelles.

– Ó! – kapta fel a fejét Drawlight, és Mr. Norrellre nézett. – Biztos vagyok benne, hogy még a legközelebbi barátai sem hasonlítanak a tehetségét a nagytiszteletű Mr. Norrelléhoz. Ugyanakkor elég nagy hírnevet szerzett magának Bristolban és Bath-ban. Most épp Londonban tartózkodik. A barátai azt remélik, hogy Mr. Norrell lesz olyan kedves, és engedélyez neki egy személyes beszélgetést. Nagy merészség lenne tőlem, ha kifejezném óhajom, hogy én is itt lehessen eme csodálatos tudomány

művelőinek beszélgetésénél?

Mr. Norrell nagyon lassan emelte fel a pillantását.

– Szívesen találkozom Mr. Strange-dzsel.

Mr. Drawlightnak nem kellett sokáig várnia arra, hogy kívánsága teljesüljön, mert a két mágus találkozására hamarosan sor került (és ezt Drawlight szerfelett díjazta, mert nem szeretett várni). Elküldték a meghívót, Drawlight és Lascelles pedig úgy intézte ügyeit, hogy jelen lehessenek az eszmecserén.

Jonathan Strange nem volt olyan fiatal, ahogy a mágus hitte, és nem volt annyira jóképű sem. Közelebb járt a harminchoz, mint a húszhoz, és amennyire ezt egy másik férfiember meg tudta ítélni, ábrázatra sem volt vonzó jelenség. De Mr. Norrell azon lepődött meg leginkább, hogy vendége egy fiatal hölgyet is magával hozott: Mrs. Strange-et.

Mr. Norrell azzal kezdte, hogy megkérdezte Mr. Strange-et: elhozta-e magával valamelyik írását. Hozzátette, hogy nagyon szeretne olvasni valamit az ő tollából.

– Egy írásomat? – kérdezte Mr. Strange, és egy kis ideig csak kereste a szavakat. – Attól tartok, uram, nem egészen értem, mire céloz. Én semmit sem írtam.

– Hát ez érdekes – csücsörített Mr. Norrell. – Mr. Drawlight azt mondta nekem, hogy felkérték önt, írjon valamit az *Úriemberek Magazinjának*, de lehet, hogy...

– Ja arra gondol! Ez eszembe sem jutott volna. Nichols azt mondta, hogy a kéziratot elég jövő hét pénteken leadnom.

– Péntekhez egy hétre, és még el sem kezdte! – kiáltott fel Mr. Norrell megrökönyödve.

– Ugyan – legyintett Strange. – Szerintem annál jobb, minél gyorsabban ki tudja rázni az ember az ilyen írásokat az ujjából. Aztán mehet is a nyomdába. Biztosan ön is így van vele, uram – mosolygott barátságosan a házigazdára.

Mr. Norrell inkább nem mondott semmit, hiszen neki még sohasem sikerült egy elképzelését sem papírra vetnie és nyomdába küldenie, ugyanis minden próbálkozása még csak az átdolgozás valamelyik szakaszában járt.

– Ami pedig a témát illeti, még nem nagyon tudom, miről fog szólni – folytatta Strange. – Valószínű, hogy egy cáfolatot fogok írni Portishead cikkéhez, ami a *Modern Mágusban* jelent meg[32]. Olvasta, uram? Egy hétig dühöngtem rajta. Azt akarta bizonygatni, hogy a modern mágusnak nem szabad a tündérekkel foglalkoznia. Be kell ismernünk, hogy már nem áll hatalmunkban ilyen lényeket megidézni, de felháborító dolog kijelenteni, hogy a szándékról is le kell mondanunk! Nem bírom elviselni ezt a kényeskedést. De az a legdöbbenetesebb, hogy még sehol sem olvastam olyan cikket, amiben bírálták volna Portishead írását. Most, hogy egy afféle mágikus közösség van kialakulóban, nagy hiba lenne részünkről válasz nélkül hagyni ilyen tompa eszű emberek írásait.

Strange észrevette, hogy alighanem túl sokat beszélt egyszerre, ezért elhallgatott, és várta, hogy valamelyik úr válaszoljon.

Rövid ideig csend volt, aztán Mr. Lascelles felvilágosította a vendéget, hogy Lord Portishead Mr. Norrell kifejezett kérésére, az ő segítségével és jóváhagyásával írta meg a

cikket.

– Valóban? – kérdezte Strange elhűlve.

Megint hallgattak egy darabig, aztán Lascelles egykedvűen megkérdezte a vendéget, hogy miként tanulják az emberek mostanában a mágiát.

– Könyvekből – felelte Strange.

– Ó, uram! – csillant fel Mr. Norrell szeme. – Mennyire örülök, hogy ezt hallom az ön szájából! Esedezve kérem, ne fecsérelje az idejét más célok üzésére, hanem szentelje magát a szüntelen olvasásnak! Az olvasásból nyert előny megér minden fáradságot és időt.

Strange kissé gunyoros arccal mérte végig Mr. Norrellt, mielőtt megszólalt.

– Sajnos annyira kevés a könyv, hogy e téren komoly akadályokba ütközöm. Nem is sejti, uram, hogy milyen kevés mágikus könyvet lehet kapni Angliában. Minden könyvárus azt mondja, hogy évekkal ezelőtt még rengeteg ilyen könyv volt, de most...

– Tényleg? – vágott közbe Mr. Norrell sietve. – Hát ami azt illeti, ez valóban nagyon különös.

Ezek után valami egészen furcsa csend állt be. A modern kor két mágusa ott ült egymással szemben. Az egyik kijelentette, hogy nincsenek könyvei; a másik arról vált híressé, hogy két háza is telis-tele volt könyvekkel. A legegyszerűbb udvariassági szabályok is azt diktálták volna, hogy Mr. Norrell felajánljon valamiféle – akármilyen csekély – segítséget, ám Mr. Norrell egy szót sem szólt.

– Valami nagyon szokatlan dolognak kellett történnie ahhoz, hogy éppen mágus akarjon lenni – szólalt meg Mr.

Lascelles egy kis idő után.

– Ez így van. Valóban szokatlan volt.

– Nem akarja nekünk elmesélni?

Strange kajánul mosolygott.

– Mr. Norrell biztosan hízelgőnek találja majd, ha elárulom, hogy neki volt a legnagyobb szerepe abban, hogy mágus lettem. Sőt kijelenthetjük, hogy Mr. Norrell tett engem mágussá.

– Én? – kiáltott fel Mr. Norrell rémulten.

– Az igazság az – szólt közbe Arabella Strange –, hogy Jonathan már minden mást kipróbált: földművelést, költészetet, még a vaskohászatba is belekóstolt. Egy év leforgása alatt temérdek foglalkozást kipróbált, de egyik mellett sem ragadt le. Arról a szándékáról viszont nem tudott letenni, hogy előbb vagy utóbb belekóstoljon a mágiába.

Újabb csend állt be, aztán megint Jonathan Strange vette át a szót.

– Nem tudtam, hogy Lord Portishead az ön utasítására írta azt a cikket, uram. Talán helyette ön is meg tud nekem magyarázni néhány dolgot. Őlordsága összes cikkét elolvastam az *Angol Mágia Barátaiban* és a *Modern Mágusban*, de egyik cikkben sem találtam meg a Hollókirály nevét. Annyira feltűnő a hiánya, hogy kezdem azt hinni: szándékosan hagyták ki mindenből.

Mr. Norrell bólintott.

– Az egyik legfőbb törekvésem, hogy úgy töröljem ki azt az embert a nép emlékezetéből, ahogy megérdemli.

– De lássa be, uram, a Hollókirály nélkül ma nem lenne

mágia, és nem lennének mágusok sem.

– Kétségtelen, hogy ez az általános vélemény. De még ha igaz is lenne – ami szerintem lehetetlen –, régen eljátszotta a bizalmunkat, és elveszítette a megbecsülésünket. Hiszen mi volt az első tette, amint megérkezett Angliába? Háborút indított Anglia törvényes királya ellen, és elorozta tőle a királysága felét! Talán azt kellene terjesztenünk, hogy ön és én, Mr. Strange, egy ilyen embert választottunk példaképünknek? Hogy őt ismerjük el a hivatásunk *legnagyobb* képviselőjének? Ez talán majd tiszteletet ébreszt az emberekben? Ez majd meggyőzi a király minisztereit, hogy bízzanak bennünk? Szerintem nem! Ha már nem tudjuk elfeledtetni a nevét, Mr. Strange, a mi kötelességünk, az öné és az enyém, hogy terjesszük az iránta érzett megvetésünket. Mindenkinek meg kell értenie, hogy mennyire visszataszítónak találjuk romlott természetét és gonosz cselekedeteit.

Egyre tisztábban lehetett érezni, hogy a két mágusnak menthetetlenül ellentétes a vérmérséklete és a véleménye, ezért Arabella Strange hamarosan úgy döntött, hogy ideje elindulniuk, ahelyett, hogy közös szobába zárva ingerlik egymást. Nemsokára rávette a férjét, hogy hagyják el a mágus házát.

Természetesen Mr. Drawlight volt az első, aki véleményt mondott az új mágusról.

– Nos hát... – szólalt meg, még *mielőtt* az ajtó becsukódott volna. – Nem tudom, önök mit gondolnak, de én talán még soha nem döböntem meg ennyire életemben! Több

embertől is azt hallottam, hogy jóképű fiatalúr. Önök szerint mire céloztak? Ez az orr és ez a haj! Ez a vörösesbarna frizura annyira jellegtelen, ráadásul semmilyen formája nincs, és biztos vagyok benne, hogy ősz hajszálatokat is láttam benne. Pedig nem lehet több... mondjuk... harmincnál... vagy harminckettőnél. A fiatalasszony viszont feltűnően kellemes jelenség! Micsoda elevenség! Azok a göndör barna fürtök, imádnivalóan elrendezve az arca körül! Csak azt sajnáltam, hogy nem igyekszik jobban tájékozódni a londoni divatról. A rakott muszlinruha, amit viselt, kétségtelenül nagyon ízléses, de szívesebben láttam volna valami stílusosabb öltözékben. Mondjuk fenyőzöld selyemben fekete szalagokkal és fekete brosstűvel. Persze ez csak az első benyomásom, és talán ha legközelebb látom, megváltozik majd a véleményem.

– Ön szerint ez a mágus felkelti az emberek kíváncsiságát?
– kérdezte Mr. Norrell.

– Ó hogyne! – vágta rá Mr. Lascelles.

– Hm... Ebben az esetben attól félek... és remélem, hogy ön, Mr. Lascelles, mellettem áll majd... szóval attól félek, hogy Lord Mulgrave elküldet majd Mr. Strange-ért. Nagyon dicséretes őlordsága lelkesedése, amivel a mágiát a háborúban alkalmazni kívánja, de sajnos fennáll a veszély, hogy mindenféle könyv a kezébe akad, válogatás nélkül olvas mindenféle szövegeket a mágia történetéről, és ezek alapján alakítja ki a véleményét. Most az a terve, hogy boszorkányokat hív segítségül a franciák ellen. Szerintem azokra a félig tündér, félig ember asszonyokra gondol, akiket a régmúlt rosszindulatú emberei uszítottak rá a

szomszédjaikra. Ilyen boszorkányokról írt Shakespeare is a *Macbethben*. Azt kérte tőlem, hogy idézzek meg három vagy négy ilyen boszorkányt, és igencsak csalódott volt, amikor visszautasítottam. A modern mágia sok mindenre képes, de a boszorkányok megidézése nagyon nagy bajt hozhat a fejünkre. Most viszont attól tartok, hogy Mr. Strange segítségét fogja kérni. Mr. Lascelles, ön nem tartja ezt valószínűnek? Mr. Strange pedig, feltehetőleg mit sem sejtve a veszélyről, meg fogja kísérelni. Talán az lenne a legbölcsebb, ha megkérnénk Sir Waltert, hogy ültesse el őlordsgága fülében a bogarat: óvakodjon Mr. Strange-től.

– Ó – sóhajtott Mr. Lascelles. – Szerintem erre nincs szükség. Ha *ön* úgy gondolja, hogy Mr. Strange mágiája nem biztonságos, hamarosan úgyszólván fény derül rá.

Később a nap folyamán vacsorát rendeztek Mr. Norrell tiszteletére egy Great Titchfield-i házban, ahova Mr. Lascellest és Mr. Drawlightot is meghívták. A szó természetesen hamar a shropshire-i mágusra terelődött.

– Mr. Strange rokonszenves úriember – jelentette ki Mr. Norrell. – Emellett tehetséges mágusnak tűnik, és tevékenységével nagyon hitelesen járulhat hozzá hivatásunk hírnevének öregbítéséhez, ami sajnos az utóbbi időben kevesebb becsületnek örvend.

– Mr. Strange-nek sajátos elképzelései vannak a mágiáról – közölte Mr. Lascelles. – Nem vesződött túl sokat azzal, hogy utánanézzon a modern mágia eredményeinek. Az eredmények alatt természetesen Mr. Norrell kutatásait értem, amelyek annyira elkápráztatták a világot a tisztaságukkal és a tömörségükkel.

Mr. Drawlight megismételte avéleményét, mely szerint Mr. Strange hajának semmilyen formája nem volt, de Mrs. Strange ruhája – annak ellenére, hogy semmi köze nem volt a divathoz – előkelő selyemből készült.

Körülbelül akkor, amikor ez a beszélgetés zajlott, egy másik csoport (köztük Mr. és Mrs. Strange) egy szerényebb ház étkezőjében vacsorázott a Charter-house téren. A házaspár barátai természetesen kíváncsiak voltak arra, milyen benyomásuk alakult ki Mr. Norrellről.

– Azt mondta, hogy reméli, hamarosan mindenki elfelejti a Hollókirályt – mesélte Strange elképedve. – El tudják ezt képzelni? Egy mágus, aki azt reméli, hogy hamarosan mindenki elfelejti a Hollókirályt! Ez olyan, mintha a canterburyi érsekről kiderülne: titokban azon mesterkedik, hogy mindenki felejtse el a Szentháromságot.

– Olyan, mint egy muzsikus, aki Mr. Händel zenéjét akarja elfeledtetni az emberekkel – bólogatott egy turbános hölgy, aki mandulás articsókát csipegetett.

– Vagy egy halász, aki arról akarja meggyőzni az embereket, hogy a tenger nem is létezik – mondta egy úr, aki éppen egy nagy szelet fehérboros szószban párolt tengeri halat szedett magának.

A többi vendég is hasonló példákat hozott fel az értelmetlenségre, és mindenki jóízűen nevetett, kivéve Mr. Strange-et, aki borús arccal nézegette a tányérját.

– Azt hittem, segítséget akart kérni Mr. Norrelltől – jegyezte meg Arabella.

– Hogy kérhettem volna, ha az első pillanattól fogva veszekedtünk? – kérdezte Strange. – Nem szimpatizál

velem. Én sem vele.

– Nem szimpatizál? Hát lehet, hogy nem *szimpatizál* magával, de más embert észre sem vett a szobában, amíg ott voltunk. Valósággal felfalta a szemével. Tudja, mit gondolok? Szerintem magányos. Hosszú éveken át tanult, és senkivel sem válthatott egy szót sem a tanultakról. Azokkal a kellemetlen figurákkal biztosan nem beszélhetett... El is felejtettem a nevüket. De most, hogy látta magát, és tudja, hogy maga méltó beszélgetőpartnere lehetne, nem csodálkoznék, ha újra meghívná.

A Great-Titchfield utcában Mr. Norrell letette a villáját, és megtörölgette a száját egy szalvétával.

– Természetesen bele kell vetnie magát a tanulásba. Bátorítottam, hogy szentelje az idejét a tanulásnak.

Strange a Charterhouse téren azt mondta:

– Szerinte a tanulásnak kellene szentelnem magamat. „Hogyan?” – kérdeztem. „Hát olvasással” – felelte. Szinte a földre gyökerezett a lábam. Már ott volt a nyelvem hegyén, hogy milyen könyvekből tanuljak, amikor mindegyiket begyűjtötte magának?

Másnap Strange azt mondta Arabellának, hogy bármikor visszamehetnek Shropshire-be, amikor csak kedve tartja, mert szerinte már semmi sem tartja őket Londonban. Azt is elárulta, hogy elhatározta: kitörli a fejéből Mr. Norrellt. Ez nem igazán sikerült neki, mert Arabellának a következő pár napban sokszor végig kellett hallgatnia, ahogy a férje Mr. Norrell hibáit sorolja – a hivatás – és jellembelieket egyaránt.

Közben a Hanover téren Mr. Norrell folyamatosan Mr.

Strange-ről faggatta Mr. Drawlightot: mit csinál éppen, kiknél tesz látogatást, és mit gondolnak róla az emberek. Mr. Lascellest és Mr. Drawlightot kissé megijesztette ez a fejlemény. Már több mint egy éve élvezték a mágus bizalmát, és nem kevés befolyásuk volt a döntéseire, ráadásul a barátai lévén admirálisokkal, tábormokokkal, politikusokkal és mindenféle más emberrel találkozhattak, akik Mr. Norrell véleményét akarták kikérni, vagy szívességre kérték meg. Idegesítette őket a gondolat, hogy egy másik mágus sokkal közelebb kerülhet majd Mr. Norrellhez, mint ők ketten valaha is, és nagyobb hatása lesz a mágus döntéseire, mint nekik valaha is volt. Mr. Drawlight azt javasolta Mr. Lascellesnek, hogy valahogy tegyék még ellenszenvesebbé a shropshire-i mágust Mr. Norrell szemében, és habár Mr. Lascelles szarkasztikus természete nem engedte, hogy akadékoskodás nélkül egyetértsen valakivel, erre a javaslatra ő is azonnal rábólintott.

Csakhogy három vagy négy nappal Mr. Strange látogatása után Mr. Norrell így szólt:

– Sokat rágódtam ezen a problémán, és arra jutottam, hogy segítenünk kell Mr. Strange-nek. Panaszkodott, hogy nincsen anyag, amiből tanulhatna. Persze tudom, hogy ez aggályokat is felvethet, de... nos röviden úgy határoztam, hogy egy könyvet ajándékozok neki.

– De uram! – kiáltott fel Drawlight. – Önnek nagyon értékes könyvei vannak! Nem szabad odaadnia másoknak, főleg nem olyan mágusoknak, akik nem képesek önhöz hasonló bölcsességgel felhasználni a bennük rejlő tudást!

– Ó – csóválta a fejét Mr. Norrell. – Nem is a saját könyveimre gondoltam. Nem tudnék nélkülözni egyet sem. Nem, vásároltam egy kötetet Edwards és Skittering üzletében, és azt fogom odaadni Mr. Strange-nek. Be kell vallanom, hogy nehéz volt választani. Számos könyv van, amit őszintén szólva még nem szívesen ajánlanék Mr. Strange-nek, mert egyszerűen nem eléggé felkészült hozzájuk. Mindenféle ostobaságot szűrne le magának belőlük. Ennek a könyvnek is sok hibája van – sandított a kezében tartott kötetre idegesen Mr. Norrell. – Attól tartok, túl sok is. Mr. Strange nem tanulhat majd belőle használható mágiát. De sokat olvashat a kitartó és gondos kutatómunkáról, és annak veszélyeiről, ha valaki túl korán kezd el írogatni. Remélem, megfogadja ezeket a tanácsokat.

Így hát Mr. Norrell megint meghívta Mr. Strange-et a Hanover térre, ahol Drawlight és Lascelles ismét jelen voltak. Strange ezúttal viszont egyedül érkezett.

A második találkozáskor a Hanover téri ház könyvtárában került sor. Strange döbbenetesen nézte a felhalmozott könyvgyűjteményt, de egy szót sem szólt. Talán már elpárolgott a dühe. Mintha mindkét mágus eltökélte volna, hogy most már barátságosabban fognak viselkedni egymással.

– Ez számomra nagy megtiszteltetés, uram – mondta Strange, amikor átvette az ajándékot Mr. Norrelltől. – Az *Angol mágia* Jeremy Tott-tól. – Belelapozott a könyvbe. – Erről a szerzőről még nem is hallottam.

– Ez a fivérének, Horace Tottnak az életraja, aki a múlt

század egyik legnagyobb elméleti mágiatörténésze volt – magyarázta Mr. Norrell[33].

Azt is elmondta, milyen sokat lehet tanulni belőle a szorgalmas kutatómunkáról, és arról, hogy mennyire óvatosan kell bánni az írással. Strange udvariasan mosolygott, meghajolt, és azt felelte, hogy biztosan nagyon érdekes olvasmány lesz.

Mr. Drawlightnak nagyon tetszett Mr. Norrell ajándéka.

A házigazda furcsa arckifejezéssel vizslatta Strange-et, mintha szívesen elbeszélgetne vele hosszasan is, de nem tudná, hol kezdje.

Mr. Lascelles emlékeztette Mr. Norrellt, hogy Lord Mulgrave, a haditengerészeti feje egy órán belül megérkezik.

– Önnek fontos dolga van, uram – mondta Strange. – Nem akarok alkalmatlankodni. Nekem is megvan a magam teendője Mrs. Strange-dzsel a Bond utcában, amit szintén nem hanyagolhatok el.

– Talán egy nap szerencsénk lesz látni valamilyen varázsmutatványt is öntől, Mr. Strange – jegyezte meg Drawlight. – Nagyon szeretem nézni a mágiát.

– Talán – válaszolta Strange.

Mr. Lascelles csengetett az inasért.

– Én most szeretnék látni egy mutatványt Mr. Strange-től – szólalt meg hirtelen Mr. Norrell. – Ha lenne oly szíves, és megtisztelne minket egy kis látványossággal.

– Ó – vont a szemöldökét Mr. Strange. – De hát én nem...

– Ez számomra lenne megtiszteltetés – bizonygatta Mr.

Norrell.

– Hát legyen – sóhajtott Strange. – Szívesen mutatok önöknek valamit. Talán furcsa lesz ahhoz képest, amihez hozzá vannak szokva. Kétlem, hogy a kivitelezés eleganciája terén fel tudnám venni önnel a versenyt, Mr.

Norrell.

Mr. Norrell biccentett.

Jonathan Strange kétszer-háromszor körbenézett a szobában, és azon gondolkodott, hogy mit is varázsolhatna. A pillantása hamarosan egy tükörrre esett, ami a helyiség egyik félreeső, fénytől elzárt szegletében függött. Úgy tette Jeremy Tott művét, az *Angol mágiát* a könyvtár asztalára, hogy pont annak a tükörképét lehessen látni a tükörben. Egy darabig csak mereven bámulta, és nem történt semmi. Aztán valami különös mozdulatsor következett: mindkét kezével végigsimította a haját, megmarkolta a tarkóját, és úgy nyújtóztatta ki a vállát, mintha görcs kínozná a nyakát. Aztán elmosolyodott, és úgy tűnt, nagyon is elégedett magával.

A többiek nem értették, hiszen a könyv érintetlenül hevert az asztalon.

Lascelles és Drawlight, akik már hozzászótkak Mr. Norrell csodás mágiájának látványához, és az összes mutatványáról hallottak, nem voltak elragadtatva: ennél bármelyik vásári mutatványos többet tud. Mr. Lascelles már nyitotta a száját, hogy valami csípős megjegyzést tegyen, amikor Mr. Norrell hirtelen belefajta a szót döbbsé kiáltásával.

– De hát ez bámulatos! Ez igazán... Kedves Mr. Strange! Ilyen mágiáról eddig még nem is hallottam! Ez Sutton-Grove-nál sem szerepel. Biztosíthatom felőle, drága barátom, hogy ilyen Sutton-Grove-nál sincs!

Lascelles és Drawlight zavartan néztek hol az egyik, hol a másik mágusra. Lascelles megközelítette a könyvet, és kidülledt szemmel nézte.

– Talán egy kicsit hosszabb, mint volt – jegyezte meg végül.

– Én nem látom – mondta Drawlight.

– Most barna – közölte Lascelles. – Azelőtt nem kék volt?

– Nem, ez mindig barna volt – mondta Drawlight.

Mr. Norrell hangosan felnevetett. A mágus, akinek arcán még mosoly is ritkán lehetett látni, rájuk nevetett.

– Nem, nem, uraim. Nem találták el! Nem bizony! Ó, Mr. Strange, el sem tudom mondani, mennyire... de hát ők nem is értik, hogy mit tett! Vegye fel! – kiáltotta. – Vegye fel a könyvet, Mr. Lascelles!

Mr. Lascelles talán még soha nem volt olyan zavart, mint amikor a kezébe akarta venni a könyvet. Csak az üres levegőt érintette. A könyvet csak a szem láthatta, kéz nem érinthette.

– Kicserélte a könyvet és a tükörképét – magyarázta Mr. Norrell. – Az igazi könyv ott van a tükörben. – Odasétált a tükörhöz, és heves szakmai érdeklődéssel szemlélte. – De hogy csinálta?

– Tényleg, hogyan is? – motyogta Strange, miközben ő is átsétált a szoba túlsó végébe, hogy több szemszögből is megnézze a tükörképet, mintha egy biliárdjátékos lenne, aki hol az egyik szemével, hol a másikkal méregeti a

golyókat.

– Vissza tudja hozni? – kérdezte Drawlight.

– Sajnos nem – vallotta be Strange. – Hogy őszinte legyek, csak halvány elképzelésem van arról, hogy mit csináltam. Gondolom, ön is hasonló érzést érez, amikor varázsol, uram: olyan mintha a tarkóm tájáról valami zenét hallanék. Az ember egyszerűen tudja, hogy mi lesz a következő hang.

– Egészen rendkívüli – ámuldozott Mr. Norrell.

A mutatvány is rendkívüli volt, de messze elmaradt ahhoz a csodához képest, ami Mr. Norrell lelkében végbement: egész életében attól rettegett, hogy egyszer majd akad egy riválisa, és amikor végül szembetalálkozott egy másik ember mágiájával, nem omlott össze az élménytől, hanem egészen megmámorosodott.

Mr. Norrell és Mr. Strange nagyon szívélyes hangulatban búcsúztak el egymástól aznap délután, és másnap délelőtt immár Mr. Lascelles és Mr. Drawlight tudtán kívül találkoztak. A beszélgetés végén Mr. Norrell felajánlotta Mr. Strange-nek, hogy legyen a tanítványa. Mr. Strange elfogadta.

– Csak azt bánom, hogy nő – mondta Mr. Norrell bosszúsan. – A mágusoktól távol áll a házasság intézménye.

25

A mágusstanonc

1809. szeptember-október

TANONCSÁGÁNAK ELSŐ reggelén Strange

meghívást kapott egy korai reggelire a Hanover tέρre.

– Vettem magamnak a bátorságot, és összeállítottam önnek egy tantervet a következő három vagy négy évre – mondta Mr. Norrell, miután mindketten helyet foglaltak.

Strange kissé megütődött, amikor azt hallotta, hogy „három vagy négy év”, de nem szólt semmit.

– Három-négy év olyan kevés, hogy akármilyen gondosan tervezgettem, nem garantálhatom, hogy elég magas szintre fogunk jutni – folytatta Mr. Norrell sóhajtvá.

Legalább egy tucat papírt nyújtott át Strange-nek. Minden lap tele volt írva a házigazda apró, kínosan precíz betűivel, a szöveget pedig három szabályos oszlopba rendezte. Az oszlopokba a különféle varázslatokat gyűjtötte össze[34].

Strange átfutotta a listákat, és megjegyezte, hogy a jelek szerint sokkal több a tanulnivaló, mint gondolta volna.

– Ó, én irigylem magát, uram – közölte Mr. Norrell. – Nagyon is irigylem magát. A mágia *gyakorlása* csak csalódást és kudarcélményeket hoz, de a *tanulmányozása* kifogyhatatlan örömforrás! Az ember Anglia összes nagy mágusát társának és vezetőjének érezheti. A kitartó munka eredménye a tudás növekedése, és az egészben az a legjobb, hogy az embernek nem kell egyik hónapról a másikra a hozzá hasonló szerzetek ábrázatát néznie, ha nem akarja.

Mr. Norrell néhány pillanatra teljesen belemerült az örvendezésbe, aztán hirtelen összeszedte magát, és kijelentette, hogy nem vonhatják meg maguktól tovább azt az örömet, amit Strange képzése jelent, ezért

haladéktalanul át kell vonulniuk a könyvtárba, hogy nekilássanak.

Mr. Norrell könyvtára az első emeleten volt. A kellemes helyiség tökéletesen megfelelt tulajdonosa ízlésének, aki mindig akkor jött ide, amikor vigaszt és nyugalmat keresett. Mr. Drawlight meggyőzte a házigazdát, hogy rakjon kis tükroket a homályos sarkokba és szegletekbe, ez ugyanis divatba jött Londonban. A tüköröknek köszönhetően a helyiségben tartózkodó ember folyamatosan a kintől beszűrődő ezüstös fényekben és a járókelők váratlanul felbukkanó tükörképében gyönyörködhetett. A falakat világoszöld tapéta borította, amelyen a mintát zöld tölgyfalevelek és göcsörtös tölgy-gallyak alkották. A mennyezet közepén egy kupolát lehetett látni, amely tavaszi fényekkel átítatott lombkoronához hasonlított. A könyvek fakó borjúbőr borítása harmonizált egymással: a címüket hasonló, nagy ezüst betűkkel nyomták a gerincükre. A nagy elegancia és összhang közepette meglepőnek tűnt, hogy annyi helyen foghíjas a könyvgyűjtemény, és annyi polc áll teljesen üresen. Strange és Mr. Norrell helyet foglaltak a tűz két oldalán.

– Ha megengedi, uram, szeretném azzal kezdeni, hogy felteszek önnek néhány kérdést – szólalt meg Strange. – Be kell vallanom, hogy amit a minap a tündérekkel kapcsolatban hallottam, teljesen megdöbbenett, ezért úgy gondoltam, megpróbálom rávenni önt, hogy fejtse ki ezt a témát bővebben. Milyen veszélyeknek teszi ki magát egy varázsló, amikor tündérekkel lép kapcsolatba? Ön szerint hasznosak is lehetnek ezek a lények?

- A hasznosságukat alighanem túlértékelték, a veszélyt pedig alábecsülik – közeiké Mr. Norrell.
- Ó, tehát ön is azokkal ért egyet, akik szerint a tündérek elvetemült démonok?
- Épp ellenkezőleg. Szerintem az általános vélemény nagyon is helytálló. Ismeri Chaston írásait erről a témáról? Nem lepne meg, ha kiderülne, hogy az összes szerző közül Chaston járt a legközelebb a valósághoz[35]. Nem, én egészen más okból tiltakozom a tündérek ellen. Árulja el nekem, Mr. Strange, ön szerint miért függ annyira az angol mágia – legalábbis látszatra – a tündérek segítségétől? Strange egy darabig gondolkodott.
- Szerintem azért, mert az angol mágia teljes egészében a Hollókirálytól származik, aki egy tündérkirály udvarában tanulta a mágiát.
- Abban egyetértünk, hogy a Hollókirálynak nagy szerepe volt ebben – felelte Mr. Norrell. – De nem egészen úgy, ahogy ön képzeli. Ne feledje, hogy amikor a Hollókirály uralta Észak-Angliát, egyben egy tündérbirodalomnak is uralkodója volt. Ne feledje, hogy soha egyetlen királynak sem sikerült rajta kívül alattvalójává tennie embereket és tündéreket is. Ne feledje, hogy legalább annyira nagy király volt, amennyire nagy mágus. A történészek nagy része nem törődik ezzel a részletkérdéssel. Szerintem a Hollókirály legfontosabb célkitűzése mindig az volt, hogy a kétféle népet valahogy közelebb hozza egymáshoz. Ezt pedig csak úgy tudta elérni, Mr. Strange, hogy *szándékosan eltúlozta a tündérek szerepét a mágiában*. Így képes volt megnövelni a tündérek becsületét az emberek szemében,

a tündér alattvalóinak pedig hasznos időtöltést talált, és elérte, hogy a kétféle népnek szüksége legyen egymásra.

– Igen – mondta Strange tünődve. – Ezt értem.

– Meggyőződéseim – folytatta a házigazda –, hogy még a legnagyobb aranykori mágusok is eltúlozták a tündérek szerepét az emberi mágiában. Gondoljon csak Pale-re! Ő annyira szükségesnek tartotta a tündérek részvételét a varázslásban, hogy azt írta: az ő legnagyobb kincse az a három-négy tündér, aki a házában lakik! Az én példám viszont azt igazolja, hogy a *tiszteletreméltó* mágiát szinte teljes egészében el lehet sajátítani a tündérek segítségével is! Tettem valaha is olyat, amihez egy tündér segédlete kellett volna?

– Értem, amit mond, uram – mondta Strange, aki azt hitte, hogy a mágus utolsó kérdése pusztán költői volt. – És be kell vallanom, hogy ilyen szempontból még sohasem gondoltam át a kérdést. Erről még egyetlen könyvben sem olvastam.

– Én sem – vette át a szót Mr. Norrell. – Ez nem jelenti azt, hogy bizonyos varázslatokhoz nem lenne szükség a tündérek közbeavatkozására. Lesz olyan alkalom is, bár remélem, nagyon ritkán, amikor önnek és nekem együtt kell működnünk azokkal a veszedelmes lényekkel. Természetesen ilyen alkalmakkor a lehető legnagyobb óvatossággal kell eljárunk. Akármelyik tündért is idézzük elő, biztosak lehetünk benne, hogy már volt köze az angol mágusokhoz. Szívesen felidézi majd nekünk, mely nagy mágusokat szolgálta, sőt azt is elsorolja majd, hogy milyen szolgálásokat tett nekik. Sokkal jobban fog érteni ezekhez a

műveletekhez, mint mi, hiszen lesz már tapasztalata. Ezért meglehetősen nagy hátrányban leszünk hozzá képest. Annyi bizonyos, Mr. Strange, hogy sehol sem ismerik jobban az angol mágia hanyatlásának okát, mint a Többi Országban.

– Ugyanakkor a tündérek a mai napig nagyon népszerűek a hétköznapi emberek körében – ellenkezett Strange. – Talán ha alkalmanként együttműködne egy-egy ilyen lényel, a mágia is sokkal népszerűbbé válna. Még mindig sokan ellenzik a mágia bevetését a háborúban.

– Sajnos ez így van! – kiáltott fel Mr. Norrell mérgesen. – Az emberek azt hiszik, hogy a mágia a tündérekkel kezdődik és végződik. Szinte semmibe veszik az emberi mágusok képességeit és tudását. Nem, Mr. Strange, nekem ez az érv nem elég ahhoz, hogy igénybe vegyem tündérek segítségét. Épp ellenkezőleg! Száz évvel ezelőtt a nagy mágiatörténész, Valentine Munday még azt is tagadta, hogy a Többi Ország létezik. Szerinte mindenki hazudik, aki azt állítja, hogy valaha járt a tündérek földjén. Ebben persze tévedett, de én továbbra is sok mindenben egyetértek vele, és örülnék neki, ha minél több ember osztaná a nézeteimet. Természetesen Mundaynek is voltak túlzásai, például azt is állította, hogy Amerika és Franciaország sem létezik. Szerintem a halála napján már abban sem hitt, hogy van Skócia, sőt Carlisle létezésében is kezdett kételkedni... íme a könyve[36].

Mr. Norrell felállt, és levette a kötetet a polcról. De nem adta oda azonnal Strange-nek.

Rövid hallgatás után Strange megszólalt.

– Ön szerint el kellene olvasnom azt a könyvet?

– Hogyne. Feltétlenül el kell olvasnia.

Strange tovább várt, de Norrell csak nézte a kezében tartott kötetet, mintha nem tudná, hogyan folytassa.

– Akkor talán elkérhetném? – kérdezte Strange udvariasan.

– Hát persze – vágta rá Mr. Norrell.

Óvatosan közelítette meg Strange-et, és sokáig tartotta a könyvet a kezében, mielőtt egy különös mozdulattal belecsúsztatta a tanítvány kezébe. Mintha nem is egy könyvet adott volna neki, hanem egy apró madarat, amely ragaszkodott hozzá, és semmiképpen nem akart máshoz menni. Úgy viselkedett, mintha egy trükkal kellene megszabadulnia tőle. Annyira lefoglalta a művelet, hogy szerencsére nem nézett fel Strange-re – különben látta volna, hogy a fiatalabb mágus csak nehezen tartja vissza a nevetést.

Mr. Norrell egy darabig mozdulatlanul állt, és vágyódva nézett a könyvre Strange kezében.

Ám miután megvált a könyvtől, a szenvedéseinek is vége szakadt. Fél órával később már egy másik könyvet ajánlott Strange-nek, és azt már különösebb cécó nélkül át is adta neki. Délben már csak rámutatott egy-egy könyvre, és engedte, hogy a tanítványa maga vegye le őket a polcról. A nap végére Strange-nek már egy nagy halom könyv állt rendelkezésére. Mr. Norrell közölte, hogy a hét végéig kap időt az elolvasásukra.

Ritkán engedhették meg maguknak azt a fényűzést, hogy egész nap beszélgessenek és együtt tanuljanak. Mr.

Norrellhez minden nap érkeztek látogatók – emberek a divatos körökből, akiket Mr. Norrell még mindig fontosnak tartott a kapcsolatok miatt, vagy a különböző minisztériumok képviselői.

Két héttel később Mr. Norrell lelkesedése Mr. Strange kitaníttatása iránt már nem ismert határokat.

– Az embernek elég egyszer elmagyaráznia neki valamit, és ő azonnal megérti! – mondta Sir Walternek. – Emlékszem, hány hétig küszködtem, hogy megértsem Pale értekezését, a *Következtetések az Eljövendő Dolgok Megérzésének Képességéről* című írást, ő viszont alig négy óra leforgása alatt elsajátította ezt a kivételesen bonyolult elméletet.

Sir Walter elmosolyodott.

– Kétségtelenül bámulatos. De szerintem ön lekicsinyli a saját eredményeit, uram. Mr. Strange számára nagy előny, hogy van egy tanára, aki a nehéz dolgokat is el tudja neki magyarázni. Önnek egyedül kellett megszereznie a tudást. Úgy is mondhatjuk, hogy ön *előkészítette* neki a terepet, így minden lépése sima és könnyű lett.

– Ó igen, csak hogy amikor Mr. Strange-dzsel leültünk még egyszer megvitatni a *Következtetéseket*, rájöttem, hogy sokkal tágabb értelemben is lehet alkalmazni ezt az elméletet, mint korábban gondoltam. Tudja, uram, az ő kérdései vezettek el engem is addig, hogy mélyebben megértsem dr. Pale elgondolásait.

– Nos, uram, nagyon örülök, hogy végre talált magának egy barátot, akinek ugyanolyan nyitott az elméje a mágia iránt,

mint önnek. Az ilyesmi roppant kellemes érzés.

– Egyetértek önnel, Sir Walter! – sugárzott Mr. Norrell. – Őszintén egyetértek.

Strange kissé visszafogottabban áradozott Mr. Norrellről. A mágussal folytatott egyhangú beszélgetések és tanára sajátos viselkedési szokásai lassan az idegeire mentek. Éppen akkor árasztotta a panaszaival Arabellát, amikor Mr. Norrell őt dicsérte Sir Walternek.

– Még most sem tudok eligazodni a mágus természetén. Ő egyszerre a kor legnagyobb és legfárasztóbb embere. Délelőtt kétszer szakítottuk meg a beszélgetést azért, mert egy egér motoszkálását vélte hallani a könyvtárban. Irtózik az egerektől. Két inas, két szobalány és jómagam toltuk szét a bútorokat, hogy megkeressük az egeret, miközben ő a félelemtől megdermedve állt a kandalló mellett.

– Van macskája? – kérdezte Arabella. – Be kellene szereznie egyet.

– Az lehetetlen! A macskákat még jobban utálja, mint az egereket. Elárulta nekem, hogy ha valaha valami balszerencse folytán egy szobába kerülne egy macskával, egy órán belül biztosan vörös kiütések lepnék el a testét.

Mr. Norrell őszintén szerette volna, ha Mr. Strange minél alaposabb képzésben részesül, de olyan sokáig élt titokzatos és színlelő életet, hogy nem könnyen szabadult meg a régi szokásaitól. Egy decemberi napon, amikor a hó hatalmas, puha pelyhekben hullott a súlyos, zöldesszürke felhőkből, a két mágus megint leült beszélgetni a könyvtárban. Az ablakokon túl lassan hullámzó hóesés, a tűz melege és a nagy pohár sherry, amivel Mr. Norrell

megkínálta (és ő botor módra elfogad), mind hozzájárultak ahhoz, hogy Strange egyre tompább és álmosabb legyen. A fejét már csak a kezével tudta megtámasztani, és a szeme is majdnem lecsukódott.

Mr. Norrell nem hagyta abba a beszédet.

– Sok mágus kísérletezett már azzal, hogy a mágiát egy tárgyba zárja be – mondta egymásnak támasztva az ujjait.

– Nem különösebben bonyolult művelet, és a mágus bármilyen tetszése szerinti tárgyat választhat. Próbálkoztak már fákkal, ékszerekkel, könyvekkel, töltényekkel és kalapokkal is ilyen-olyan célból. – Mr. Norrell összevont szemöldökkel nézte az ujjbegyeit. – Azzal, hogy egy mágus a varázserejének egy részét egy tárgyba zárja be, azt kívánja biztosítani, hogy akkor is megmaradjanak a képességei, amikor valami betegség vagy az öregedés meggyengíti. Velem is előfordult már, hogy alig tudtam ellenállni a csábításnak, ugyanis egy súlyosabb megfázás vagy egy torokgyulladás nagyon legyengít. Hosszas mérlegelés után azonban úgy döntöttem, hogy túl veszélyes ilyen módon megosztani az erőnket. Vizsgáljuk meg a helyzetet egy gyűrű példáján keresztül. A gyűrűket régóta alkalmasnak tartják az ilyen műveletekre, mert elég kicsik. Az ember éveken keresztül az ujján tarthat egy gyűrűt, ebben senki nem talál semmi szokatlant. Más a helyzet akkor, ha az ember egy könyvhöz vagy egy kavicsához ragaszkodik. Mégis, alig akad olyan mágus a történelemben, aki miután képességének és erejének egy részét egy mágikus gyűrűbe helyezte át, ne vesztette volna el azt a gyűrűt, és ne kellett volna a poklok poklát

elszenvednie, hogy visszaszerezze. Vegyük példának a tizenkettedik századi mágust, a nottinghami mágusmestert, akinek a lánya azt hitte apja mágikus gyűrűjéről, hogy egy közönséges csecsebecse, felhúzta az ujjára, és elment a vásárba St. Matthewba. Ez a hanyag leányzó...

– Hogyan? – kiáltott fel Strange hirtelen.

– Hogyan? – visszhangozta Mr. Norrell döbbenet.

Strange metszőn és kérdően nézett a tanárára. Mr. Norrell kissé ijedten viszonzta a pillantását.

– Bocsásson meg, uram, de jól értettem, amit mondott? – kérdezte Strange. – Olyan mágikus erőről beszélünk, amit valamilyen módon gyűrűkbe, kövekbe, amulettekbe és hasonlókba rejtenek?

Mr. Norrell bizalmatlanul bólintott.

– De én azt hittem, hogy ön szerint... Vagyis... – dadogta Strange, és megpróbálta higgadtan folytatni. – *Mintha* néhány héttel ezelőtt azt mondta volna nekem, hogy a mágikus gyűrűk és kövek csak a mesékben léteznek.

Mr. Norrell rémülten nézett a tanítványára.

– Lehet, hogy csak én értettem rosszul – tette hozzá Strange.

Mr. Norrell nem szólt semmit.

– Igen, tévedtem – folytatta Strange. – Ne haragudjon, uram, hogy közbeszóltam. Folytassa, kérem.

Ám Mr. Norrell hiába könnyebbült meg, hogy Strange egy legyintéssel elintézte a dilemmát, már nem volt kedve folytatni, inkább azt javasolta, hogy igyanak meg egy teát.

Mr. Strange készségesen beleegyezett. [\(16\)](#)

Aznap este Strange mindent elmesélt Arabellának, amit

Mr. Norrell mondott, és azt is, amit ő válaszolt.

– Hát ez aztán nagyon különös! Annyira megrémült attól, hogy lelepleződött, hogy meg se tudott mukkanni. Úgy éreztem, nekem kell új hazugságokat kitalálnom, amikkel védekezhet. Kénytelen voltam magam ellen érvelni.

– De nem értem, miért keveredik ilyen furcsa ellentmondásba?

– Ó, mert eltökélt szándéka, hogy bizonyos dolgokat megtartsen magának. Hisz nyilvánvaló. Szerintem egyszerűen néha elfelejti, hogy mit akart titokban tartani, és mit nem. Emlékszel, amikor azt meséltem, hogy hiányosságok vannak a könyvtárában? Egyre inkább arra gyanakszom, hogy amikor felfogadott engem tanítványának, öt polcot azonnal kiürített, és a könyveket visszavitte Yorkshire-be, nehogy olyan kötetek jussanak a kezembe, amik még túl veszélyesek számomra.

– Te jó ég! Hogyan sikerült rájönnie erre? – kérdezte Arabella meglepetten.

– Drawlight és Lascelles árulták el. Ők nagyon jól szórakoztak rajta.

– Azok az aljas semmirekellők!

Mr. Norrell nagyon csalódott volt, amikor megtudta, hogy egy-két nap szünetet kell tartaniuk a tanulásban, mert Strange és Arabella házat keres Londonban.

– Minden baj forrása a felesége – magyarázta a mágus sóhajtván Drawlightnak. – Ha egyedülálló férfi lenne, biztos nem tiltakozott volna az ellen, hogy ideköltözzön a házamba.

Drawlightot megijesztette, hogy Mr. Norrell ilyen terveket

forgat a fejében, és hogy megelőzze a további hasonló gondolatokat, gyorsan rávágta:

– De uram! Gondoljon a munkájára, amit a haditengerészetnek és a hadügyminisztériumnak végez! Ezek módfelett fontos és titkos feladatok. Ha még egy ember jelen lenne a házban, jókora akadályt jelenthetne a munkájában!

– De hát Mr. Strange azokban is segíthetne nekem! – ellenkezett Mr. Norrell. – Nagyon helytelen lenne megfosztani az országot Mr. Strange tehetségétől. Múlt csütörtökön Mr. Strange-dzsel elmentünk a haditengerészethez, hogy találkozzunk Lord Mulgrave-vel. Szerintem a lord eleinte nem örült, hogy Mr. Strange-et is magammal vittem...

– Hát persze, hiszen hozzá van szokva az ön felsőbbrendű mágiájához! Biztosan úgy gondolja, hogy egy ilyen *amatőrnek*, legyen akármilyen tehetséges, nem szabad belekontárkodnia a haditengerészet ügyeibe.

– ...ám amikor őlordsága végighallgatta Mr. Strange ötleteit a mágia alkalmazásáról a franciák ellen, széles mosollyal az arcán felém fordult, és azt mondta: „Ön és én, Mr. Norrell, kissé ellanyhultunk. Némi vérfrissítésre volt szükségünk ahhoz, hogy feléledjünk, nem igaz?”

– Lord Mulgrave *ilyet* mondott? *Önnek?* – hüledezett Drawlight. – Ez förtelmesen durva megjegyzés volt. Remélem, uram, olyan elítélően nézett rá, ahogy megérdemli!

– Tessék? – kérdezte Mr. Norrell, aki annyira belemerült a saját történetébe, hogy szemernyi figyelmet sem szentelt

Drawlightnak. – Ó, én azt válaszoltam neki: „Én is így vélekedek, kedves lordom. De hallgassa csak végig Mr. Strange ötleteit, hiszen még a felét sem hallotta!”

Nemcsak a haditengerészetnél történt ez így, hanem a hadügyi kabinetnél és az összes többi minisztériumban is. A kormánytagok nagyon örültek Jonathan Strange felbukkanásának. Egyszeriben temérdek dolog könnyebb lett, ami azelőtt megoldhatatlannak látszott. A király miniszterei már régóta dédelgették azt a tervet, hogy rémálmokat küldjenek Nagy-Britannia ellenségeire. A külügyminiszter először 1808 januárjában vetette fel az ötletet, Mr. Norrell pedig egy éven keresztül szorgalmasan olvasta Bonaparte Napóleon fejére a lidércnyomásokat. De semmi változás nem történt. A császár birodalmát nem sikerült legyőzni, és maga Bonaparte is ugyanolyan higgadtan ment csatába, mint azelőtt. Végül megkérték Mr. Norrellt, hogy hagyja abba az álom-varázslatokat. Amikor négy szemközt maradtak, Sir Walter és Mr. Canning osztották azt a nézetet, hogy Mr. Norrellnek nincs tehetsége a rémségek megidézéséhez. Mr. Canning kifejtette, hogy azok a rémálmok, amiket a mágus küldött a császárnak (és amelyekben általában egy dragonyos kapitány szerepelt, aki a császár szekrényében rejtőzött el), még a gyerekei dajkáját sem ijesztenék meg, nemhogy azt a férfit, aki már fél Európát meghódította. Egy ideig gyözködte a többi minisztert: kérjék meg a kor nagy regényíróit, Mr. Beckfordot, Mr. Lewist és Mrs. Radcliffe-et, hogy gyűjtsenek olyan hatásos rémálmokat, amiket aztán élénk és iszonytató képek formájában átültethetnek Bonaparte

fejébe. A többi miniszter válasza viszont az volt, hogy éppen elég a mágust alkalmazni, odáig már nem hajlandóak lealacsonyodni, hogy regényírókkal tárgyaljanak.

Strange megjelenésekor viszont újra előkerült ez a terv. Strange és Mr. Canning arra gyanakodott, hogy az elvetemült francia császár védett a rossz álmokhoz hasonló testetlen rémképekkel szemben, ezért úgy döntöttek, hogy ezúttal először a szövetségesével, Sándor orosz cárral próbálkoznak. Megkönnyítette a dolgukat, hogy sok barátjuk volt Sándor udvarában: orosz nemesek, akik azáltal gazdagodtak meg, hogy fát adtak el Nagy-Britanniának, és türelmetlenül várták az újabb üzleti lehetőséget. Szövetségesük volt még egy bátor és találékony skót hölgy is, Sándor cár komornyikjának felesége.

Miután megtudták, hogy az orosz uralkodó könnyen befolyásolható ember, és nyitott a különféle misztikus elképzelésekre, Strange elhatározta, hogy egy baljós előjelekkel és szimbólumokkal teli álmot bocsát rá. Sándor cár hét napon keresztül azt álmodta, hogy kényelmesen helyet foglal az asztalnál, ahol Napóleonnal együtt szarvashúsból főzött levest vacsorázik. Ám alighogy a császár belekóstolt a levesbe, felugrott és kiabálni kezdett. „*J'ai une faim qui ne saurait se satisfaire de potage!*”[\[37\]](#) Aztán hirtelen nőstényfarkassá változott, és felfalta Sándor macskáját, aztán a kutyáját, majd a lovát, és utána a gyönyörűséges török ágyasát is. Aztán sorjában felfalta a

cár barátait és rokonait, de közben szétnyílt a hasa, és kigurult belőle a macska, a kutya, a ló, a török ágyas, valamint az összes barát és rokon, iszonyúan eltorzult formában. Minél többet falt a farkas, annál nagyobb lett, végül már akkora volt, mint a Kreml. Végül megfordult, és miközben emlői súlyosan hullámoztak jobbra-balra, és hasából ömlött a vér, rátámadt Moszkvára, hogy bekebelezze az egészet.

– Nincs abban semmi becstelen, hogy olyan álmokat küldünk neki, amikben figyelmeztetjük: ne bízzon Bonapartéban, mert a végén gyalázatosan el fogja árulni őt a francia – magyarázta Strange Arabellának. – Végül is akár egy levelet is írhatnék neki figyelmeztetés gyanánt. A cár *valóban* téved, és kétségtelen, hogy Bonaparte *tényleg* elárulja majd a végén.

A cári udvarban élő skót hölgy nemsokára azt üzenete, hogy az orosz uralkodót nagyon felzaklatták az álmok, és akárcsak Nabukodonozor király a Bibliában, ő is asztrológusokért és jósokért küldetett, hogy értelmezzék az álmait. Azok értelmezték is neki.

Strange még több álmot küldött az orosz cárnak.

– Megfogadtam a tanácsát – mondta Strange Mr. Canningnek. – Még ködösebbé és bonyolultabbá tettem a rémképeket, hogy a cár varázslóinak bőven legyen dolguk. A fáradhatatlan Mrs. Janet Archibaldovna Barsukova nemsokára azt a megnyugtató hírt közölte, hogy Sándor cár teljesen hátat fordított a kormányzás és a háború ügyének, és reggeltől-estig az álmai jelentésén morfondírozik. Az asztrológusok és a varázslók mindig ott ültek mellette, hogy

segítsenek. Valahányszor egy levél érkezett Bonaparte Napóleon császártól, a cár elsápadt, és reszketni kezdett.

26

Korona, jogar és országalma

1809. szeptember

LADY POLE-T ÉS Stephen Blacket kivétel nélkül minden este elhívta a szomorú csengőszó a kísérteties bálba, amit az Elveszett Remény kastélyában tartottak. Kétségtelenül divatos és elragadó mulatságok voltak ezek, a legpompásabb bálók, amelyeket Stephen valaha látott, de a táncosok előkelő ruházata és kellemes megjelenése éles kontrasztban állt a kastéllyal, amelyen már szaporodtak az enyészet nyomai. A zene sem változott soha. Az egy szem hegedű ugyanazokat a dallamokat nyöszörögte ki magából, és a furulya is ugyanazt a fájdalmas muzsikát játszotta. A zsíros faggyúgyertyák – amelyekből Stephen tapasztalata szerint sokkal több kellett volna egy ilyen hatalmas terembe – furcsa árnyékokat vetettek a falakra, és ezeket az árnyékokat a tovapördülő táncosok újra meg újra elsodorták.

Más alkalmakkor Lady Pole és Stephen hosszú felvonulásokon vett részt. Ilyenkor az összesereglett emberek zászlókat vittek végig a poros, gyéren megvilágított folyosókon (a bogáncspihe hajú úr nagyon kedvelte ezeket a ceremóniákat). A zászlók egy része vastag, ősrégi anyagból volt, amelyen már foszladozott a hímzés, az újabbak viszont a háziqazda gyözelmeit

ábrázolták az ellenségei felett. Ez utóbbiak sárga bőrből készültek, és a kastély urának női rokonai a legyőzött ellenségek megőrzött bőrét, ajkát, szemét, haját és ruháját is rájuk hímezték. A bogáncspihe hajú úr sohasem unta meg ezeket a kedvteléseket, és bízott benne, hogy Lady Pole-t és Stephent is ugyanaz szórakoztatja, ami őt.

Akármilyen rapszodikus személyiség volt, két dologhoz ragaszkodott: Lady Pole iránti rajongásához és Stephen Black iránti rokonszenvéhez. Ez utóbbinak folyton jelét is adta bőkezű ajándékokkal, és azzal, hogy egy-egy csipetnyi jó-szerencsét küldött neki. Az ajándékok egy részét Mrs. Brandynek küldte Stephen nevében, más részüket közvetlenül Stephennek küldte a következő üzenettel: „Az ön aljas ellensége nem is sejtí!” (Sir Walterre célt.) „Ravaszul elvakítottam a varázslataimmal, nem is fog eszébe jutni, hogy gyanakodjon valamire. Képzelve csak el! Holnapra ön lehet Canterbury érseke, és neki egy rossz szava sem lenne hozzá. Mi több, senkinek!” Ekkor hirtelen egy újabb ötlet jutott eszébe. „Szeretne holnap Canterbury érseke lenni, Stephen?”

– Nem, köszönöm, uram.

– Biztos benne? Nekem nem jelent gondot, és ha önt vonzza az egyház...

– Egyáltalán nem vonz, uram.

– A jó ízlése a becsületére válik, mint mindig. Kevés olyan kényelmetlen ruhadarab van, mint az érseki főveg, és önnek nem is állna jól.

Szegény Stephenre szinte záporoztak a csodák. Minden harmad- vagy negyednap történt valami, ami az ő javát

szolgált. Néha nem is az anyagi haszon volt kimagasló – talán nem is volt több pár shillingnél –, hanem az a mód, ahogyan a nyereséghez hozzájutott. Egyik nap például egy intéző látogatta meg, aki azt állította, hogy néhány évvel korábban egy kakasviadalon találkozott Stephennel Richmond környékén, Yorkshire északi részén. Egy fogadásra hivatkozott, amikor Stephen azt állította, hogy a walesi herceg egy nap majd szégyent hoz az egész országra. Mivel ez most megtörtént (a felügyelő szerint a herceg igenis szégyent hozott az országra azzal, hogy elhagyta a feleségét), neki is el kellett jönnie Londonba a nagy postakocsival, hogy elhozza Stephennek a huszonhét shillinget és a hat pennyt. Ugyanis szerinte ennyiben fogadtak. Hiába bizonygatta Stephen, hogy soha nem járt kakasviadalon vagy a yorkshire-i Richmondban, az intéző nem nyugodott meg, amíg el nem vette tőle a pénzt.

Pár nappal az intéző látogatása után egy nagy szürke kutyát vettek észre az utcán a Harley utcai házzal szemben. A sár teljesen eláztatta szegény pára bundáját, és más jelekből is látszott, hogy nagyon nagy távolságot tett meg. Ennél is furcsább volt azonban, hogy egy iratot tartott a szájában. A másik két inas, Robert és Geoffrey, valamint John Longridge, a szakács, ordítva üvegeket és csontokat dobáltak felé, hogy elűzzék, ám a kutya filozofikusan tűrte a támadásokat, és addig moccanni sem volt hajlandó, amíg Stephen Black ki nem jött az esőbe, és ki nem vette az iratot a szájából. Miután ez megtörtént, az állat csendes elégedettséggel elvonult, mintha saját magának gratulált volna a nehéz feladat elvégzéséhez. A

papíron egy derbyshire-i falu térképe volt, és sok más meglepő részlet mellett egy titkos ajtót is mutatott, ami az egyik hegy oldalába vezetett.

Egy másik alkalommal az inas levelet kapott Bath polgármesterétől és előljáróitól, amelyben leírták neki, hogy két hónappal korábban Wellesley márkija járt náluk, aki ott tartózkodása alatt másról sem beszélt, csak Stephen Black páratlan becsületességéről, intelligenciájáról és a gazdája iránti hűségéről. A polgármestert és az előljárókat annyira meghatotta a dicséret, hogy azonnal rendeltek egy érmét, amelybe Stephent éltető sorokat verettek. Amikor az ötszázadik érme is elkészült, a polgármester és az előljárók az általános örvendezés közepette szétosztották az elkészült alkotásokat Bath prominens háztulajdonosai között. A levélhez Stephennek is mellékeltek egy érmét, és könyörögve kérték, hogy jelezze, ha legközelebb Bath-ban jár, mert egy nagyszabású vacsorát akarnak rendezni a tiszteletére.

Stephent azonban egyik csoda sem tudta felvidítani. Csak még jobban felerősítették benne az érzést, hogy az élete nagyon bizarr fordulatot vett. Tisztában volt vele, hogy az intéző, a kutya és a polgármester mind az akaratuk ellenére cselekedtek: az intézők imádták a pénzt – soha nem adtak ki egy lyukas garast sem a kezükből, hacsak nem élet-halál kérdésről volt szó; a kutyák nem túrték ilyen szelíden a többhetes furcsa felfedezőutakat; a polgármesterek és a városi előljárók pedig nem érdeklődtek élénken olyan fekete bőrű szolgák iránt, akiket még soha életükben nem láttak. Ugyanakkor barátai és

ismerősei semmi szokatlant nem találtak az inas sorsának alakulásában. Stephen már rosszul volt az arany és az ezüst látványától, és elege volt abból, hogy Harley utcai padlásszobájában mozdulni sem lehetett a témérdek kincstől.

Stephen már majdnem két éve nyögött a furcsa idegen úr varázslatai alatt. Sokszor kérte, hogy engedje szabadon – vagy ha őt nem, hát legalább Lady Pole-t –, de a bogáncspihe hajú úr hallani sem akart erről. Ezért Stephen Black elhatározta, hogy be fog avatni valakit mindabba, ami vele és a ház asszonyával történik. Egyre jobban érdekelte, hogy vajon előfordult-e már valakivel hasonló. De egyre kevesebb reménye lehetett arra, hogy valaki segít nekik megszabadulni az átoktól. Elsőként Robertet, az inast akarta beavatni. Előre figyelmeztette, hogy nagyon személyes témáról lesz szó, és Robert ennek megfelelően ünnepélyes és komoly arckifejezést öltött. Ám amikor Stephen megszólalt, a száján – saját maga legnagyobb megdöbbenésére – egészen más szavak jöttek ki. Elmélyült és gazdag tudásanyaggal megalapozott előadást tartott a borsó és a bab termesztéséről és felhasználásáról – olyan témákról, amelyekről egyébként semmit sem tudott. Még ennél is ijesztőbb volt, hogy olyan sületlenségek is elhagyták a száját, amiktől egy földművesnek vagy egy kertésznek kettéállt volna a füle. Elmagyarázta, hogy mennyire más tulajdonságai vannak a babnak, ha holdfénynél ültetik vagy szedik le, és mennyire más, ha holdvilágtalan éjszakán, a Beltane-ünnepen vagy Szentivánéjkor teszik ezt. Azt is tudni vélte, mennyire

megváltoznak a bab jellemzői, ha ezüst ültetőkanállal vagy ezüstkéssel helyezik be a földbe.

Stephen másodjára John Longridge-et választotta ki arra, hogy sanyarú helyzetéről meséljen neki. Ezúttal sem azt mondta, amit akart, hanem arról tartott pontos és izgalmas előadást, hogy miket tett Július Caesar, amikor Britanniában tartózkodott. Azok a történészek sem tudtak volna hitelesebben beszélni a témáról, akik húsz éve tanulmányozzák a történelemnek ezt a fejezetét. Most is olyan részletek hagyták el a száját, amiket egyetlen könyvben sem lehet megtalálni.(17)

Még két alkalommal próbált beavatni másokat szörnyűséges helyzetébe. Mrs. Brandynek hosszasan ecsetelgette, miért nem volt bűnös Iskarióti Júdás, és kijelentette, hogy Júdás utolsó cselekedeteit két személy megbízásából hajtotta végre. Ez a két alak John Copperhead és John Brassfoot voltak, akiket Júdás angyaloknak hitt.

Toby Smith-szel, Mrs. Brandy eladójával is beszélni próbált, de neki sem azt mondta el, amit akart, hanem felsorolta azoknak az ír, skót, walesi és angol embereknek a nevét, akiket az elmúlt kétszáz évben tündérek raboltak el. Korábban egyikük nevét sem hallotta.

Stephennek rá kellett jönnie, hogy akármennyire szeretné, egyszerűen *nem beszélhet* a helyzetéről.

Kétségtelen, hogy mind közül Mrs. Brandy szenvedte meg a legjobban, hogy Stephen ilyen hallgatag és búskomor lett. Az özvegy nem vette észre, hogy az inas az egész világ

szemében megváltozott, neki csak az tűnt fel, hogy *vele* mennyire másképp viselkedik. Egy kora szeptemberi napon Stephen meglátogatta őt a boltja fölötti kis lakásban. Akkor már több hete nem találkoztak, és az asszony annyira elkeseredett, hogy írt egy levelet Robert Austinnak, aki felkereste Stephent, és megróttta az érdektelenségéért. Az inas ugyan megérkezett Mrs. Brandy lakásába a St. James's utcára, de senki sem hibáztathatta volna az özvegyet azért, hogy hamarosan már el akarta zavarni. Stephen a tenyerébe temette az arcát, nagyokat sóhajtozott, és semmi mondanivalója nem volt. Az asszony Dél-Afrikából származó Constantia borral, dzsemmel, régimódi teasüteménnyel is kínálta, meg még tucatnyi finomsággal, de az inas mindent visszautasított. Így Mrs. Brandy is helyet foglalt a tűzhely másik szélénél, és a kezébe vette a hímzést. A hálósipkát is a szeretett férfinak készítette.

– Talán elege van Londonból és belőlem, és visszavágyik Afrikába? – kérdezte az özvegy.

– Nem – felelte Stephen.

– Gondolom, Afrika bája utánozhatatlan – erősködött Mrs. Brandy, aki mindenáron úgy akarta megbüntetni magát, hogy visszaküldi Stephent Afrikába. – Annyiszor hallottam már. Bármerre néz az ember, narancsot és ananászt lát, meg cukornádat és csokoládéfákat. – Tizennégy éve dolgozott a fűszerüzletében, és az egész világot ezen a sajátos szemüvegen keresztül látta. Keserűen felnevetett. – Nekem nem sok jövőm lenne Afrikában. Mi szükségük lenne ott az embereknek boltokra, ha egyszerűen csak

kinyújtják a kezüket, és leszednek egy gyümölcsöt a legközelebbi fáról? Ó, igen... Egy pillanat alatt tönkremennek Afrikában. – Egy cémát dugott a fogai közé. – Nem mintha nem indulnék szívesen akár már holnap. – Ingerülten döfte bele a cémát a tú ártatlan szemébe. – Ha valaki megkérne, hogy menjek vele.

– Eljönne Afrikába a kedvemért? – kérdezte Stephen meglepődve.

Az özvegy felnézett.

– Bárhova elmennék a maga kedvéért. Azt hittem, ezt maga is tudja.

Bánatosan méregették egymást.

Aztán Stephen azt mondta, hogy vissza kell térnie a Harley utcára, mert dolga van.

Odakint az utcán egyre sötétebb lett, és eleredt az eső. Az emberek kinyitották az esernyőjüket. Ahogy Stephen a St. James's utcán sétált, különös látványra lett figyelmes: egy fekete hajó úszott felé az esős, szürke levegőben a tömeg feje fölött. Két láb magas fregatt volt, koszos, szakadt vitorlával és málladozó festéssel. Fel-le hintázott, egy, a tengeren ringatózó hajó mozgását utánozta. Stephen összeborzadt, amikor meglátta. Aztán egy koldus lépett elő a tömegeből. Bőre olyan fekete és fényes volt, mint az inasé. Az ő kalapjához volt rögzítve a hajó. Ahogy a tömegben sétált, hol behúzta, hol kidugta a fejét, így utánozta a hullámokon való vitorlázást. Nagyon óvatosan egyensúlyozott mozgás közben, és lassan nyújtogatta a nyakát, nehogy felboruljon a túlméretezett fejfedője. Úgy nézett ki, mint egy elképesztően lassan táncoló ember. A

koldust Johnsonnak hívták. Szegény, megnyomorodott tengerész volt, akinek nem adtak nyugdíjat. Mivel nem tudott máshogy kenyeret keresni, énekelni és táncolni kezdett, hogy ne kopjon fel az álla. Így hamar sikeres lett, és meg is jegyezték a nevét a városban: Johnson a mókás kalappal. A koldus kinyújtotta a kezét Stephen felé, de az inas elfordította a fejét. Mindig nagyon ügyelt arra, nehogy szóba elegyedjen alacsonyabb rendű fekete bőrű személyekkel, sőt ha lehet, észre se vette őket. Attól félt, hogy ha együtt látják egy ilyen alakkal, azonnal kapcsolatot fognak feltételezni kettejük között.

Hallotta, hogy valaki a nevét kiáltja, és úgy ugrott fel, mintha épp leszidták volna. De csak Toby Smith-t látta maga előtt, az eladófiút Mrs. Brandy boltjából.

– Ó, Mr. Black! – sietett oda hozzá Toby. – Hát itt van! Mindig olyan gyorsan szokott menni! Azt hittem, már vissza is ért a Harley utcára. Mrs. Brandy minden jót kíván, uram, és ön után küldött valamit, amit otthagyt a széke mellett.

Toby egy ezüst diadémot adott át Stephennek, egy finoman kidolgozott ékszert, amely pontosan illett az inas fejére. Semmi más nem díszítette, csak néhány furcsa jel, és a felületére vésett ismeretlen betűk.

– De hát ez nem az enyém! – tiltakozott Stephen.

– Ó! – mondta Toby üres arccal, de látszott rajta, hogy azt hiszi: az inas viccel vele. – Jaj, Mr. Black, mintha nem láttam volna már százszor az ön fején!

Azzal nevetve meghajolt, és visszafutott a boltba, Stephen fején hagyva a diadémot.

Az inas a Piccadillyn keresztül átvágott a Bond utcára. Még

alig ért át, amikor kiáltást hallott, és látta, hogy egy apró figura szalad végig az utcán. Testalkatát tekintve nem tűnt többnek négy vagy öt évesnél, de holtsápadt, markáns arca sokkal idősebbnek mutatta. Két vagy három ember rohant a nyomában, és azt kiáltozták: „Tolvaj! Fogják meg!”

Stephen kiugrott a tolvaj elé, hogy megállítsa, és bár a fiatal csínytevő nem tudott teljesen kiszabadulni a markából (Stephen elég rugalmasan mozgott), az inas nem volt képes elég erősen tartani (a ruhája ugyanis elég csúszós volt). A tolvaj egy hosszúkás, vörös vászonba tekert csomagot tartott, amit most valami körmönfont mozdulattal sikerült átadnia az inasnak. Utána egy pillanat alatt eltűnt a Hemming aranyműves boltja előtt összegyűlt tömegben. Ezek az emberek éppen akkor léptek ki a boltból, és sejtelmük sem volt az üldözésről, ezért nem is rebbentek szét, amikor a tolvaj közéjük vetette magát. Már senki sem tudta volna megállapítani, merre tűnt el.

Stephen ott állt a csomaggal a kezében. A puha, régi bársonyanyag könnyen szétcsúszott, és valami ezüstrúd bukkant elő belőle.

Az első üldöző, aki odaért, egy sötét hajú, megnyerő férfi volt, visszafogottan elegáns öltözékben.

– Egy pillanatra megfogta, igaz? – kérdezte Stephentől.

– Sajnálom, hogy nem tudtam feltartóztatni, uram – felelte az inas. – De a jelek szerint a tulajdonát sikerült visszaszerezni.

Stephen átnyújtotta a férfinak a vörös bársonyanyagba burkolt ezüstrudat, de az úr nem vette el tőle.

– Az anyám hibája! – fortyant fel az úr mérgesen. – Ó, hogy

lehetett ennyire figyelmetlen? Ezerszer megmondtam neki, hogy ha állandóan nyitva hagyja a szalon ablakát, előbb-utóbb bemászik egy betörő. Nem mondtam már százszor, Edward? Nem mondtam, John?

A kérdések a szolgálinak szóltak, akik szintén a tolvaj nyomába eredtek. Nem tudtak válaszolni, hiszen a futás után levegőt sem kaptak, de helyeslő bólogatással bizonygatták Stephennek, hogy így történt.

– Az egész világ tudja, hogy a házam tele van kincsekkel – folytatta az úr. – De hiába könyörgök, az anyám mindig nyitva hagyja az ablakot! Most bezzeg ott ül és siránkozik, hogy elveszett az egyik legnagyobb kincsünk, ami már évszázadok óta a családunk birtokában van! Az anyám nagyon büszke a családunkra és az örökségünkre. Ez a jogar például azt bizonyítja, hogy Wessex ősi királyainak leszármazottjai vagyunk, ugyanis Edgáré, Alfrédé vagy valamelyik másiké volt.

– Akkor haza kell vinnie, uram – sürgette Stephen. – Az édesanya nagyon meg fog könnyebbülni, ha látja, hogy épségben megkerült.

Az úr kinyújtotta a kezét, hogy átvegye a jogart, de váratlanul visszahúzta a kezét.

– Nem! – kiáltotta. – Nem veszem vissza! Esküszöm, hogy nem kell. Ha visszavinném ezt a kincset az anyámhoz, soha nem tanulná meg, hogy milyen katasztrófákat hoz a fejünkre a hanyagsága! Soha nem fogja megtanulni, hogy zárva kell tartani az ablakot! És ki tudja, mit lopnak el legközelebb? Képzelve csak el: holnap hazamegyek, és egy üres házat találok az otthonom helyén! Nem, uram, tartsa csak meg a

jogart! Fogadja el jutalomképpen azért, hogy megpróbálta megfogni a tolvajt.

Az idegen úr szolgálai bólogattak, mintha tényleg lenne értelme annak, amit a gazdájuk mond. Aztán megjelent egy hintó, és az úr a szolgálival együtt elhajtattott.

Stephen ott állt az esőben, egyik kezében a diadémmal, a másikkban a jogarral. Végignézett a Bond utcán, ahol a királyság legdivatosabb boltjai sorakoztak. A kirakatok tele voltak selyemmel és bársonnyal, gyöngyös fejdísszel és pávatollal, gyémánttal, rubinnal, ékszerekkel és mindenféle arany és ezüst csecsebecsékkel.

– Hát itt aztán bőven talál kincseket, amiket az én kezemre juttathat – gondolta magában Stephen. – De túljárok az eszén: egy másik úton megyek haza.

Két épület között befordult egy keskeny sikátorba, átkelt egy kicsi udvaron, aztán egy újabb sikátor következett, és végül kibukkant egy szerény házakkal szegélyezett utcácskán. Ezen a helyen minden csendes és kihalt volt. Nem hallatszott más, csak az eső kopogása a macskaköveken. A vihar elsötétítette a házak homlokzatát, és végül már minden feketének látszott. Az épületekben nagyon igénytelen népek élhettek, mert egyetlen lámpást vagy gyertyát sem gyújtottak, akármilyen sűrű is volt a homály. A súlyos felhő mégsem tompított el mindent: valami vizes fehér fény fakadt a láthatáron. A sötét ég és a sötét föld között ragyogó ezüst sávok törtek fel.

Valami fényes gurult elő az egyik sötét keresztutcából, és egyenetlenül csattogva egészen Stephen lába elé gördült a macskaköveken.

Az inas szemügyre vette a tárgyat, és nagyot sóhajtott, amikor kiderült, hogy pontosan az, aminek gondolta: egy ezüstgömb. Elég viharvertnek és réginek nézett ki. A tetején, ahol egy keresztnek kellett volna lennie – jelezve, hogy az egész világ Istenhez tartozik –, egy parányi nyitott kéz volt. Az egyik ujj letört róla. Ezt a szimbólumot – a nyitott kezet – Stephen jól ismerte. A bogáncspihe hajú úr is gyakran alkalmazta ezt a jelképet. Előző este megint egy felvonuláson vettek részt, ahol Stephen pont egy ilyen jellel díszített zászlót vitt végig a sötét, szélfúttá udvarokon, végig a hatalmas tölgyfákkal szegélyezett sugárutakon, ahol a szél láthatatlan ágak között susogott.

Hallotta, amint valahol felhúznak egy redőnyt. Az egyik emeleti ablakon egy nő dugta ki a fejét. A haja tele volt hajcsavaró papírokkal.

– Gyerünk, vegye már fel! – kiáltott le haragosan az inasnak.

– De nem az enyém! – kiabált vissza Stephen.

– Azt mondja, hogy nem az övé! – A válasz csak még jobban felbosszantotta az idegen nőt. – Ne tagadja már le, amit a saját szememmel láttam! Most esett ki a zsebéből! Ne legyenek Mariah Tompkins, ha nincs igazam! Nem azért dolgozom éjt nappallá téve a Pepper utca tisztán tartásán, hogy idejöjjön, és szánt szándékkal szétszórja a szemetét!

Stephen mély sóhajjal felvette a gömböt. Bármit is mondott vagy hitt Mariah Tompkins, a gömb annyira nehéz volt, hogy a zsebe majdnem kiszakadt. Ezért az inas kénytelen volt az egyik kezébe venni a jogart, a másikba a gömböt, és így sétálni az esőben. A diadémot a fejére tette, mert nem

talált neki kényelmesebb helyet, aztán ilyen módon felszerelve hazaindult.

Amikor megérkezett a Harley utcai házhoz, hátrament a szolgák bejáratához, és benyitott a konyhába. Kinyílt az ajtó, de Stephen nem a konyhában találta magát, hanem egy ismeretlen helyiségben. Háromszor tüsszentett egymás után.

Ám egy pillanat elég volt ahhoz, hogy rájöjjön: nem az Elveszett Remény kastélyába tért vissza. Egészen hétköznapi helyiségben állt – ilyen minden jó módú család londoni házában talál az ember. Csak a piszok és a rendetlenség nem illett bele a képbe. A lakók, akik a jelek szerint csak nemrég költöztek be a házba, még a kicsomagolással sem végeztek. Csupa olyan tárgyat látott, amik egyébként a nappaliba és a dolgozószobába tartoztak: kártyaasztalok, munkaasztalok, olvasóasztalok, piszkavasak, különböző méretű, kényelmes és hasznos székek, tükrök, teáscsészék, pecsétviasz-tartók, gyertyatartók, képek, könyvek (irdatlan mennyiségben), csiszolópapírok, tintatartók, tollak, újságok, órák, hímzőfonalak, lábtartók, tűzrostélyok és íróasztalok. Ezeket a bútordarabokat és kellékeket viszont rendetlenül egymásra hányták, még hozzá új és meglepő kombinációkban. A dobozok, ládák és csomagok szétszórva heverték, egyik-másik már kiürült, a többi még félig tele volt, vagy még ki sem nyitották őket. A ládákból kihuzigálták a szalmát, ami most az egész helyiséget elcsúfította. Olyan sok szalma és por gyűlt össze, hogy Stephen még kettőt tüsszentett. A szalma egy része még a

tűzhelybe is behullott, ezért fennállt a veszély, hogy a helyiséget bármelyik pillanatban felemészti a tűz.

Két ember volt a szobában: egy férfi, akit Stephen még sohasem látott, és a bogáncspihe hajú úr. Az ismeretlen ember az ablaknál ült egy kisasztalnál. Valószínűleg a ládáit és a dobozait kellett volna kicsomagolnia, és el kellett volna rendeznie a szobáját, de egyáltalán nem törődött a dolgával, hanem egy könyvet olvasott elmélyülten. Néha abbahagyta az olvasást, hogy megkeressen egy-két dolgot az asztalon heverő többi könyvben, időnként izgatottan motyogott magában, vagy épp egy tintával telehintett noteszbe jegyzetelgetett.

A bogáncspihe hajú úr közben leült egy karosszékbe a kandalló másik sarkánál. Olyan szélsőséges rosszindulattal és gyűlölettel nézett a másik férfi felé, hogy Stephen már-már aggódni kezdett az idegen úr életéért. Viszont abban a pillanatban, amikor a bogáncspihe hajú úr meglátta Stephent, felragyogott az arca, és egyszeriben barátságos lett.

– Ó, hát megjött! – kiáltott fel. – Milyen pompásan néz ki ezekkel a királyi jelvényekkel!

A bejárati ajtóval szemben egy nagy tükör lógott a falon. Stephen először látta magát a koronával, a jogarral és az országalmával. Tényleg minden ízében úgy festett, mint egy király. Az ablak mellett ülő férfi felé fordult, hogy lássa, miként fogad egy fekete bőrű embert koronával a fején.

– Ó, *azzal* az emberrel ne is törődjön! – mondta a bogáncspihe hajú úr. – Nem lát és nem is hall minket. Semmivel sem tehetségesebb, mint a másik. Nézze!

Összetekert egy papírdarabot, és teljes erőből a férfi fejéhez vágta. Az idegen úr meg se rezzent, fel sem nézett, sőt tudomása sem volt róla, hogy ők is a szobában vannak.

– A másik, uram? – kérdezte Stephen. – Hogy érti ezt?

– Ez itt a fiatalabb mágus. Csak nemrég érkezett Londonba.

– Valóban ő lenne? Természetesen hallottam már felőle. Sir Walter nagyon elismerően nyilatkozik róla. De be kell vallanom, elfelejtettem a nevét.

– Kit érdekel, hogy mi a neve? Csak az számít, hogy ugyanolyan ostoba, mint a másik, és majdnem annyira csúf is.

– Hogyan? – szólalt meg a mágus hirtelen. Elfordult a könyvétől, és kissé gyanakvó arccal nézett körbe a szobában. – Jeremy! – kiáltotta fülsértő hangon.

Egy szolga dugta be a fejét az ajtónyíláson, de nem fáradt azzal, hogy be is jöjjön.

– Uram? – kérdezte.

Stephen szeme tágra nyílt a csodálkozástól, hogy ennyire rest szolgák is léteznek. Ő ilyesmit soha nem engedett volna meg a Harley utcában. Nagyon ridegen nézett a férfitra, mert valahogy ki akarta neki mutatni, mi a véleménye róla, aztán rájött, hogy nem láthatja őt.

– Döbbenetes, hogy vannak ezek a londoni házak megépítve – közölte a mágus. – Hallom, hogy mit csinálnak a szomszédok.

Ez már elég érdekes volt a szolga, Jeremy számára ahhoz, hogy bemenjen a szobába. Megállt a helyiség közepén, és fülelt.

– Minden fal ilyen vékony? – kérdezte a mágus. – Gondolja, hogy valami probléma van a falakkal?

Jeremy megkopogtatta a falat, ami elválasztotta a házat a szomszéd épülettől.

A fal olyan tompa és halk hangot hallatott, mint bármelyik tömör, jól megépített fal a királyságban. Nem értette a gazdája panaszát.

– Én nem hallok semmit, uram. Mit mondtak?

– Mintha az egyik ostobának és csúfnak nevezte volna a másikat.

– Biztos benne, uram? Azon az oldalon két idős hölgy lakik.

– Ha! Ez még semmit sem bizonyít! A kor manapság semmire sem garancia.

Ezzel a megjegyzéssel a mágus meg is unta a beszélgetést. Visszafordult a könyvéhez, és folytatta az olvasást.

Jeremy egy darabig várt, aztán amikor rájött, hogy a gazdája megfeledkezett a jelenlétéről, kiment az ajtón.

– Még meg sem köszöntem ezeket a csodálatos ajándékokat, uram – mondta Stephen a bogáncspihe hajú úrnak.

– Ó, Stephen! Boldog vagyok, hogy örömet szerezhettem. Elárulom neked, hogy a diadém a saját kalapod átváltoztatva. Jobban szerettem volna egy valódi koronát adni neked, de ilyen rövid idő alatt egyet sem tudtam szerezni. Biztosan csalódást okoztam. De most jut eszembe, hogy Anglia királyának rengeteg koronája van, és jóformán egyiket sem használja.

A fehér hajú úr felemelte a kezét, és két hihetetlenül hosszú

ujjával a plafon felé mutatott.

– Ó! – kiáltott fel Stephen, amikor rájött, hogy miről beszél az úriember. – Ha azt forgatja a fejében, hogy varázsigékkel idehozza Anglia királyát az egyik koronával, márpedig a kedvességéből kiindulva biztos valami ilyesmit tervez, akkor könyörgöm, ne is fáradjon! Mint tudja, nekem most nincs szükségem egy új koronára, Anglia királya viszont egy idős ember, és... nem lenne kedvesebb dolog részünkről, ha békén hagynánk?

– Jó, legyen ahogy óhajtja – eresztette le a kezét a bogáncspihe hajú úr.

Mivel nem talált magának egyéb elfoglaltságot, újra szidni kezdte a mágust. Egyetlen tulajdonsága sem volt, amit megdicsért volna. Gúnyolódott a könyvön, amit olvasott, kicsúfolta a csizmáját, és nem bírta megállni, hogy megjegyzést ne tegyen a magasságára (annak ellenére, hogy semmivel sem volt alacsonyabb nála – ami ki is derült, amikor egyszerre álltak fel).

Stephen már nagyon szeretett volna visszatérni a munkájához a Harley utcában, de attól félt, hogy ha egyedül hagyja őket, a bogáncspihe hajú úr valami súlyosabb tárgyat is hozzávág a mágushoz.

– Elkísér engem a Harley utcára, uram? – kérdezte az inas.

– Közben mesélhetne arról, hogy milyen nemes cselekedetekkel formálta London arculatát, és hogyan tette dicsőségessé. Ez olyan szórakoztató. Soha nem tudom megunni.

– Boldogan, Stephen, boldogan!

– Messze van, uram?

- Mi van messze, Stephen?
- A Harley utca, uram. Azt sem tudom, hol vagyunk.
- Most a Soho téren vagyunk, és nem, a Harley utca egyáltalán nincs messze.
- Amikor megérkeztek a Harley utcai házhoz, a bogáncspihe hajú úr szívélyes búcsút vett Stephentől. Megkérte az inast, hogy ne bánkódjon az elválás miatt, és emlékeztette, hogy aznap éjjel újra találkoznak majd az Elveszett Reményben.
- ...amikor is egy elbűvölő ceremóniát rendezünk a Legkeletibb Torony harangtoronyában. Egy olyan eseményről emlékezünk meg, ami akkor történt – ó, van annak már ötszáz éve is! –, amikor egy ravasz csellel elrabortam az ellenségem gyerekeit, és kilöktem őket a harangtoronyból. Ma éjjel eljártsszuk ezt a dicsőséges jelenetet! Szalmabábokat öltöztetünk a gyerekek véres ruhájába, és ledobjuk őket az utcakövekre, aztán énekelünk és táncolunk, és örvendünk a pusztulásuknak!
- Minden évben megrendezik ezt a ceremóniát, uram? Biztosan emlékeznék rá, ha már korábban is láttam volna. Annyira... szédületes.
- Örülök, hogy így gondolja. Annyiszor tartjuk meg ezt a ceremóniát, ahányszor eszembe jut. De akkor persze sokkal szédületesebb volt, amikor igazi gyerekeket használtunk.

LONDON LAKOSAI immár két mágusért rajonghattak, és kettőtől várhattak csodákat, de Olvasóim bizonyára nem lepődnek meg, ha elárulom, hogy a londoniak kettejük közül Mr. Strange-et szerették jobban. Strange testesítette meg azt az ideált, amilyenek az emberek a varázslókat képzelték. Magas volt, elbűvölő, mindig ironikus mosoly bujkált a szája szegletében, és Mr. Norrell-lel ellentétben sokat beszélt a mágiáról. Nem tiltakozott, ha valaki kérdéseket tett fel neki ebben a témában. Mr. és Mrs. Strange nagyon sok ebéd- és vacsorameghívásnak tettek eleget, és a vendégségek során mindig elérkezett az a pillanat, amikor Mr. Strange-et rá lehetett venni, hogy adjon elő egy kisebb varázsmutatványt. A legnépszerűbb varázslata az volt, amikor képeket idézett fel a víz felszínén.[\(18\)](#) Norrell-lel ellentétben ő nem a hagyományok által diktált ezüstitalat használta, mert azt mondta, hogy egy tálban nem lehet annyit látni, hogy megérje a fáradságot. Inkább megvárta, hogy a szolgák leszedjék az asztalt és a terítőt, aztán kiöntött egy pohár vizet vagy bort az asztal tetején, és abba a pocsolyába varázsolta bele a látványosságot. Szerencsére a házigazdákat általában annyira lenyűgözte a mágia, hogy vajmi keveset törődtek a tönkretett, eláztatott asztallal és szőnyeggel.

Ami a házaspárt illeti, egyre jobban érezték magukat új lakóhelyükön, Londonban. Vettek egy házat a Soho téren, és Arabella örömmel vetette bele magát abba a sok feladatba, ami egy új otthon úrnőjére várt: elegáns bútorokat rendelt a szekrénykészítőktől, megbízta a barátait, hogy közvetítsenek neki megbízható szolgákat, és

minden nap elment vásárolgatni.

Egy napon, éppen december közepén a Haig és Chippendale kárpitüzlet figyelmes eladójától kapott értesítést, hogy egy bronzsínű selyemanyag érkezett a boltjukba szatén- és áttetsző csíkokkal, amely épp megfelelő lenne Mrs. Strange nappalijába függönynek. Emiatt Arabellának egy kicsit át kellett szerveznie a napirendjét.

– Mr. Sumner leírásából arra következtetek, hogy nagyon elegáns lehet – mondta Strange-nek a reggelinél. – Van egy olyan érzésem, hogy nekem is tetszeni fog. Ha viszont bronzsínű függönyt választok a nappaliba, le kell mondanom arról, hogy borvörös bársonnyal kárpitozzák a szófát. Nem hinném, hogy a bronzsín és a borvörös illik egymáshoz. Így hát először Flinthez és Clarkhoz kell mennem, hogy még egyszer megnézzem azt a borvörös bársonyt, és el kell döntenem, hogy megleszek-e nélküle. Aztán megyek Haighez és Chippendale-hez. Ami viszont azt jelenti, hogy nem lesz időm meglátogatni a maga nagynénjét, pedig fontos lenne, hiszen ma délelőtt elutazik Edinburgh-be. Meg szeretném köszönni neki, hogy megtalálta nekünk Mary-t.

– Hmm? – hümmögte Strange, aki forró zsömlét falatozott lekvárral, és közben Holgarth és Pickle *Érdekes megfigyelések a tündérek anatómiájáról* című könyvét olvasta[38].

– Mary-t, az új szobalányt. Tegnap este maga is találkozhatott vele.

– Ó... – motyogta Strange, és lapozott egyet.

– Kedves és kellemes, csendes modorú teremtésnek tűnik. Biztos vagyok benne, hogy elégedettek leszünk vele. Szóval hálás lennék, Jonathan, ha meglátogatná a nagynénjét ma délelőtt. Reggeli után elsétálhatna hozzá a Henrietta utcán, és köszönetet mondhatna Mary-ért. Aztán átjöhetne Haig és Chippendale üzletébe, és megvárhatna ott. Ó! És ha már arra jár, nem nézne be Wedgewood és Byerley boltjába, hogy megkérdezze, mikor lesz készen az ebédlőgarnitúra? Nem jelenthet gondot, elvégre éppen útba esik. – Az asszony kételkedve nézett az urára. – Jonathan, hallja amit mondok?

– Hmm? – nézett fel Strange a könyvből. – Hogyne, tökéletesen.

Igy hát Arabella az egyik inas társaságában elindult a Wigmore utcára, ahol Flint és Clark boltja volt. De most, hogy másodszor is megnézte a vörösbor színű bársonyt, meg kellett állapítania, hogy bár nagyon szemrevaló, mindent egybevetve túl komor hangulatot keltene a nappaliban. Ezért nemsokára izgatott várakozással tovább is indult a St. Martin's közre, hogy megcsodálja a bronzszínű selymet. Amikor megérkezett Haig és Chippendale üzletébe, az eladó már várta, de a férjét sehol sem látta várakozni. Az eladó nem győzött mentegetőzni, mert a délelőtt folyamán egyáltalán nem látta Mr. Strange-et. A fiatalasszony megint kiment az utcára.

– George, látja a gazdáját valahol? – kérdezte az inast.

– Nem, asszonyom.

Szürke eső kezdett cseperészni az égből. Valami előérzet

azt sugallta Mrs. Strange-nek, hogy nézzen a könyvesbolt kirakata felé. Ott meg is találta Strange-et, aki felhevültén magyarázott valamit Sir Walter Pole-nak. Az asszony is csatlakozott hozzájuk a könyvesboltban, jó reggelt kívánt Sir Walternek, és megkérdezte a férjét, hogy meglátogatta-e a nagynénjét, és benézett-e Wedgewood és Byerley boltjába. Strange kissé zavarba jött a kérdésektől. Lenézett, és látta, hogy egy nagy könyvet tart a kezében. Összevonta a szemöldökét, mintha nem tudná elképzelni, hogyan került hozzá.

– Mindkét dolgot *beterveztem*, drágám, természetesen – felelte. – Csak egész idáig Sir Walterrel beszélgettem, és ezért még nem tudtam belekezdeni a mai teendőimbe.

– Igen, teljes egészében az én hibám – bizonygatta a miniszter sietve Arabellának. – Gondok akadtak az ostromzárral. Gyakran történik ilyesmi, és ki mástól kérhetnénk segítséget, mint Mr. Strange-től és Mr. Norrelltől?

– És tudnak segíteni? – kérdezte Arabella.

– Ó, őszintén remélem – válaszolt Strange.

Sir Walter elmesélte, hogy a brit kormány értesülései szerint néhány francia hajónak – talán tíznek is – sikerült átjutnia a brit ostromgyűrűn. Senki sem tudja, mi az úticéljuk, és mit fognak tenni, ha eljutnak oda. A kormánynak arról sem volt tudomása, hogy hol tartózkodik Armingcroft admirális, akinek feladata lenne megelőzni az ilyen dolgokat. A tengernagy a rá bízott tíz fregattal és két sorhajóval egyszerűen eltűnt – valószínűleg a franciák nyomába eredt. Eszükbe jutott az egyik legígéretesebb

fiatal kapitány, aki akkortájt épp Madeira partjainál teljesített szolgálatot, és ha a haditengerészetnek sikerülne kideríteni, milyen incidens történt és *hol*, örömmel odaküldenék Lightwood kapitányt négy vagy öt további hajóval egyetemben. Lord Mulgrave megkérdezte Greenwax admirálist, hogy szerinte mit kellene tenniük, mire Greenwax admirális feltette ugyanezt a kérdést a minisztereknek, a miniszterek pedig azt válaszolták a haditengerészetnek, hogy azonnal konzultálni kell Mr. Strange-dzsel és Mr. Norrell-lel.

– Nem szeretném, ha az a vélemény alakulna ki magában, asszonyom, hogy a haditengerészet teljesen tehetetlen Mr. Strange nélkül – mosolygott Sir Walter. – Ők megtették, amit tudtak. Az egyik tisztviselőt, bizonyos Mr. Petrofaxot elküldték Greenwichbe, hogy keresse meg Armingcroft admirális egyik gyerekkori jó barátját, és tőle, az admirális egyik legbensőbb bizalmasától kérdezze meg, mit tenne a tengernagy ilyen körülmények között. Csakhogy amikor Mr. Petrofax megérkezett Greenwichbe, az admirális gyerekkori barátja éppen részegen hevert az ágyában, és Mr. Petrofax abban sem volt biztos, hogy megértette a kérdést.

– Kijelenthetem, hogy Mr. Norrell-lel találni fogunk egy jó megoldást – mondta Strange tűnődve. – De szerintem szükségünk lenne egy térképre, hogy magunk előtt lássuk a helyzetet.

– A házamban minden térkép és dokumentum rendelkezésre áll, amire csak szükségük lehet. Később a nap folyamán átküldetem őket valamelyik szolgálommal a

Hanover tэрre, 茅s ha lenne olyan kedves, 茅s megkérné Mr. Norrellt, hogy...

– , de h谩t mi茅rt v谩rn谩nk, ha most is megtehetj眉k? – villanyozódott fel Strange. – Arabella biztosan megbocs谩tja, ha v谩rnia kell m茅g egy kicsit. Nem b谩nja, ugye? – kérdezte a feleségétől. – Két órakor találkozom Mr. Norrell-lel, 茅s ha azonnal sikerül neki felvázolnom a problém谩t, m茅g vacsora előtt elküldhetj眉k a javaslatunkat a haditengerészetnek.

Arabella, ahogy egy megért 茅s engedelkeny hölgyhöz 茅s feleséghez illik, természetesen azonnal félrespörc a függnyel kapcsolatos gondjait, 茅s biztosította mindkét urat arról, hogy ilyen fontos 茅s sürgs esetekben a várakozás nem lehet ellenére. Megállapodtak abban, hogy elkísérik Sir WALTERt a Harley utcában álló házába.

Strange elővette az rjt, 茅s megnézte.

– Húsz percünk van, hogy a Harley utcára érjünk. Háromnegyed rnk van arra, hogy alaposan ttanulmányozzuk a problém谩t. Utána tizenöt perc alatt érhetj眉k t a Soho tэрre. Igen, bőven van időnk.

Arabella nevetett.

– Nem mindig ilyen aggályosan pontos, 茅n mondom magának – hajolt Sir Walter felé. – De kedden elkéselt egy megbeszélésről Lord Liverpoollal, aminek Mr. Norrell cseppet sem örült.

– Nem az 茅n hibám volt – ellenkezett Strange. – Időben felkésltem rá, hogy elinduljak otthonról, de nem találtam a kesztymet. – Arabella kötekedő megjegyzései a pontosságával kapcsolatban a továbbiakban sem hagyták

nyugodni, és miközben a Harley utcához hajtottak, úgy vizsgálta az óráját, mintha így kideríthetne valamit az idő természetéről – valamit, amiről annak előtte nem vett tudomást, és ami igazolhatná őt. Mire megérkeztek a Harley utcára, már rá is bukkant a megoldásra. – Ha! – kiáltott fel hirtelen. – Tudom már, mi a baj! Elromlott az óráim!

– Azt nem hinném – mondta Sir Walter, miközben elővette a saját óráját, és megmutatta a mágusnak. – Pontosan dél van. Az enyém ugyanazt jelzi.

– Akkor miért nem hallom a harangokat? – kérdezte Strange. – Maga hallja a harangot? – fordult a feleségéhez. – Nem, nem hallok semmit.

Sir Walter arca elvörösödött, miközben valami olyasmit motyogott, hogy az egyházkerületük és a környező egyházkerületek templomaiban már nem zúg a harang.

– Tényleg? – csodálkozott Strange. – És miért nem?

A miniszteren látszott, hogy jobban szeretne volna, ha a mágus megtartja magának a kíváncsiságát, aztán mégis válaszolt.

– Sajnos Lady Pole idegei elég rossz állapotban vannak a betegsége óta. A harangzúgás módfelett nyomasztja, ezért megkértem a sekrestyéseket a St. Mary-le-bone és a St. Peter templomokban, hogy legyenek tekintettel Lady Pole idegeire, és lehetőleg tartózkodjanak a harangozástól. Voltak olyan megértők, hogy teljesítették a kérésemet.

Ilyesmit még nem hallottak azelőtt, de aztán megegyeztek abban, hogy Lady Pole betegsége amúgy is nagyon szokatlan, és nem csoda, hogy olyan tünetek járnak vele,

amelyek szintén szokatlanok. A Strange házaspár nem találkozott korábban a miniszter feleségével. Sőt két év óta jóformán senki sem látta őt.

Végül megérkeztek a Harley utca 9-es szám alá, és Strange türelmetlenül várta, hogy megnézhesse Sir Walter dokumentumait. Kénytelen volt azonban várni még egy kicsit, mert a miniszter nem lett volna nyugodt, ha a tanácskozás alatt Arabellának unatkoznia kell a házában. Sir Walter nagyon előzékeny ember volt, és képtelen lett volna elviselni, hogy egy vendég egyedül marad az otthonában. Különösen fájt volna neki, ha ez egy hölgygel történik meg. Strange viszont azt tartotta a legfontosabbnak, hogy időben odaérjen Mr. Norrellhez, ezért ahogy Sir Walter elterelte a szót a fő témáról, azonnal megpróbálta megnyugtatni, hogy Arabella nagyon jól meglesz egyedül is.

A miniszter megmutatta Mrs. Strange-nek a polcain sorakozó regényeket, amelyek közül elsősorban Mrs. Edgeworth művét, a *Belindát* ajánlotta a figyelmébe.

– Ó – vágott közbe Strange. – A *Belindát* már felolvastam Arabellának két vagy három évvel ezelőtt. Arról nem is beszélve, hogy nem maradunk itt olyan sokáig, hogy ideje legyen elolvasni egy *három kötetes* regényt.

– Akkor talán hozatok teát és egy kis mákos süteményt... – mondta a házigazda Arabellának.

– De Arabella nem szereti a mákos süteményt – szolt közbe Strange, miközben szórakozottan felvette a *Belinda* első kötetét, és beleolvasgatott. – Sőt kifejezetten utálja.

– Akkor hát egy pohár madeirai bort – próbálkozott Sir Walter. – A madeirai bort biztosan elfogadja. Stephen!... Stephen, hozzon egy pohár madeirai bort Mrs. Strange-nek!

A magas, fekete bőrű szolga olyan furcsa, néma mozgással surrant Sir Walter mögé, ahogy csak a legmagasabb képzettségű londoni alkalmazottak tudnak. A mágus egészen megrökönyödött, amikor meglátta, és hosszú percekig csak bámulta, mielőtt megint a feleségéhez szólt volna.

– Nem kérsz madeirai bort, ugye? Nem kérsz semmit.

– Így van, Jonathan, nem kérek semmit – nyugtatta meg Arabella, és jót mulatott ezen a szokatlan vitán. – Igazán hálás vagyok, Sir Walter, de nekem tökéletesen megfelel, ha leülhetek, és csendben olvasgathatok itt egy kicsit.

A fekete szolga meghajolt, és olyan hangtalanul távozott, ahogy bejött. Aztán a miniszter és a mágus elvonultak, hogy a francia flottáról és az eltűnt angol hajókról értekezzenek.

Alighogy egyedül maradt, Arabellának rá kellett jönnie, hogy egyáltalán nincs kedve olvasni. Körülnézett a szobában, hogy valamivel lekösse a figyelmét, és a pillantása meg is akadt egy nagy festményen. Tájkép volt, amelyen egy szikla emelkedett ki az erdők közül, a tetején pedig egy vár romjait lehetett látni. A fákat egészen elsötétítette, a romot és a sziklát viszont aranyfényűvé változtatta a lenyugvó nap. Az ég éles ellentétben állt a fekete rengeteggel: ragyogott a fényáradattól, és valami gyöngyházás szín itatta át. A kép előterében egy nagy tavat lehetett látni, és benne egy fiatal nőt, aki épp a fulladással

küzdött. A másik figura a nő fölé hajolt, de lehetetlen lett volna megmondani, hogy férfi, nő, kecskelábú szatír vagy faun az. Arabella hiába figyelte a jelenetet, nem tudta eldönteni, hogy az a másik figura épp megmenteni készül a nőt, vagy megölni. Amikor betelt a festménnyel, kísétált a folyosóra, hogy az ott függő képeket is megszemlélje. Mivel a kinti tájképek zömmel Brightonról és Chelmsfordról készült akvarellek voltak, hamar meguntta azokat is.

A szomszéd szobából kihallatszott Sir Walter és Jonathan beszélgetése.

– ...egészen elképesztő! – kiáltott fel a házigazda. – És a maga módján kimagasló figura.

– Ó igen, tudom, kire gondol. Van egy fivére, aki orgonista a bath-i katedrálisban, meg egy fekete-fehér macskája, ami mindig ott sétál előtte, ha Bath utcáit járja. Egyszer, amikor a Milsom utcában volt dolgom...

Arabella egy nyitott ajtóhoz ért, amelyen át egy elegáns szalonba lehetett belátni. A szalon festményei sokkal pompásabbak és színesebbek voltak, mint amiket eddig látott. Bement.

A helyiség mintha megtelt volna fénnel, bár a nap ugyanolyan szürkén és vészjóslóan folytatódott odakint, ahogy elkezdődött.

– De akkor honnan jön ez a sok fény? – tűnődött Arabella.

– Olyan mintha a festményekből áradna kifelé, pedig az lehetetlen!

A képek többsége Velencét ábrázolta[39], és kétségtelen, hogy a rengeteg mediterrán ég és víz, amit a mágus felesége maga körül látott, valamiképp testetlenné

változtatta a szobát.

Miután megnézte a festményeket az egyik falon, megfordult, hogy a szemközti képeket is szemügyre vegye, de abban a pillanatban – legnagyobb rémületére – észrevette, hogy nincs egyedül. Egy fiatal nő ült a kandalló elé helyezett kék kanapén, és érdeklődve figyelte őt. A kanapénak magas háta volt, és ez lehetett az oka, hogy Arabella nem vette észre már korábban.

– Ó, bocsásson meg!

A fiatal nő nem válaszolt.

A feltűnően elegáns hölgynek sápadt, tökéletes bőre volt, és sötét haját a lehető legkecsesebben rendezték el. Fehér muszlinruhát viselt, indiai sálján pedig elefántcsont, ezüst és fekete csíkok követték egymást. Túl kifinomultan öltözött ahhoz, hogy nevelőnő legyen a házban, és túlzottan otthon érezte magát ahhoz, hogy társalkodónőként álljon alkalmazásban. Ha viszont csak vendégként tartózkodik itt, akkor miért nem mutatta be neki Sir Walter?

Arabella pukedlivel üdvözölte a fiatal nőt, és kissé elpirulva szólalt meg.

– Azt hittem, rajtam kívül nincs itt senki. Elnézését kérem, hogy így megzavartam a nyugalmát.

Már fordult is, hogy távozzon.

– Remélem, nem azt forgatja a fejében, hogy itt hagy! – szólalt meg végül az elegáns hölgy. – Olyan ritkán látok embereket, szinte senkivel sem találkozom. Nem beszélve arról, hogy ön a festményeket akarta megnézni. Ne is tagadja, mert abból a tükörből láttam, amikor belépett, és minden az arcára volt írva. – A kandalló fölött egy hatalmas

velencei festmény lógott. A keretét gondosan díszítették, mégsem lett belőle mutatós látvány, mert tükörüvegből készült, és különféle rút üvegvirágokat és csigavonalakat csiszoltak bele. – Remélem, nem zavartatja magát a jelenlétem miatt – folytatta a fiatal hölgy.

– Én tartottam attól, hogy zavarom önt – ellenkezett Arabella.

– Ez nem így van! – Az elegáns hölgy a festményekre mutatott. – Kérem, folytassa.

A mágus felesége úgy érezte, hogy még többet vétene az illemszabályok ellen, ha tiltakozna, ezért megköszönte a hölgynek, és tovább fürkészte a festményeket. Most már nem tudott annyira elmélyülten figyelni, mert a hátában érezte a fiatal nő tekintetét a tükörből.

Amikor aztán minden képet megnézett, az ifjú hölgy helyet kínálta.

– No és hogy tetszenek? – kérdezte.

– Hát... kétségtelenül nagyon szépek – felelte Arabella. – Különösen tetszenek a felvonulásokat és ünnepeket ábrázoló képek. Ilyesmit nem lát az ember Angliában. Az a rengeteg lengedező zászló! Az a sok faragott csónak és káprázatos jelmez! Mégis valahogy az az érzésem, hogy a művész jobban szerette az épületeket és az eget, mint az embereket. Annyira kicsinek és jelentéktelennek festette meg őket! Szinte elvesznek a márványpaloták és a hidak között! Önnek nem ez a véleménye?

A fiatal hölgy szórakoztatónak találta ezt a véleményt. Kényszeredetten elmosolyodott.

– Elvesznek? – kérdezte. – Ó igen, valószínűleg tényleg el

vannak veszve szegény párák! Végtére is Velence nem más, mint egy nagy labirintus... igaz, hatalmas és csodálatos labirintus... de mégiscsak egy labirintus, ahol csak a legrégebbi és legöregebb lakosok tudnak többé-kevésbé eligazodni. Legalábbis én így gondolom.

– Csakugyan? – vont a szemöldökét Arabella. – Hát ez biztosan nagyon kellemetlen. Ugyanakkor mégis úgy érzem, hogy örömteli izgatottság lehet az, amikor valaki eltéved egy labirintusban. Ó, mit meg nem adnék azért, hogy egyszer eljussak oda!

Az ifjú hölgy furcsa, bánatos mosollyal nézte vendége arcát. – Ha hozzám hasonlóan ön is kimerülten parádézva töltött volna hónapokat végtelen, sötét utcákon és folyosókon, nem érezne ilyet. Kezdetben izgalmas dolog eltévedni egy útvesztőben, de ez az izgalom hamar ellaposodik. Ami pedig az érdekes ceremóniákat, felvonulásokat és ünnepeket illeti, hát... – A hölgy vállat vont. – Most már azokat is megvetem!

Arabella nem egészen értette, miről beszél, de úgy gondolta, sokat lendíthet a helyzeten, ha megkérdezi beszélgetőpartnere nevét.

– Lady Pole vagyok.

– Ó, hát persze! – kiáltott fel a mágus felesége, és furcsállta, hogy ez nem jutott korábban eszébe.

Ő is bemutatkozott Lady Pole-nak, és elmondta, hogy a férjének Sir Walterrel van elintéznivalója, és őt kísérte el a miniszterhez.

Hirtelen hangos nevetést hallottak a könyvtár irányából.

– Elvileg a háborúról beszélnek – jegyezte meg Arabella a

ház úrnőjének. – Ezek szerint vagy a háború lett az utóbbi időben nagyon szórakoztató, vagy ami még valószínűbb, már megtárgyalták a háborúval kapcsolatos dolgokat, és az ismerőseikről kezdtek pletykálni. Fél órája Mr. Strange még semmi másra nem tudott gondolni, csak a legközelebbi programjára, de feltételezem, Sir Walter elterelte a figyelmét, és az érdekes témák közepette meg is feledkezett a találkozóiról. – Arabella úgy mosolygott, mint a feleségek szoktak, amikor látszólag bírálják a férjüket, valójában viszont büszkélkednek velük. – Ki merem jelteni, hogy az összes ember közül az ő figyelmét lehet a legkönnyebben elterelni. Biztosan Mr. Norrellt is gyakran kifárasztja.

– Mr. Norrellt? – kérdezte Lady Pole.

– Mr. Strange-nek abban a szerencsében van része, hogy Mr. Norrell tanítványa lehet.

Azt várta, hogy a lady válaszként méltatni kezdi Mr. Norrell egyedülálló mágikus képességeit, vagy hálásan felemlegeti, hogy milyen jó volt hozzá, de a miniszter felesége nem mondott semmit. Arabella bátorító hangnemben tovább beszélt.

– Természetesen már mi is sokat hallottunk arról a szenzációs varázslatról, amivel Mr. Norrell olyan nagy szolgálatot tett önnek, hölgyem.

– Mr. Norrell-lel nem vagyunk baráti viszonyban – közölte Lady Pole száraz, prózai hangon. – Sokkal jobb lenne, ha halott lennék, és nem így tengetném az életem.

Olyan megdöbbenő volt ez a kijelentés, hogy Arabella sokáig nem is tudott megszólalni. Neki sem volt oka rá,

hogy szeresse Mr. Norrellt. Soha nem volt különösebben kedves hozzá, sőt a legtöbbször mindent elkövetett, hogy kimutassa, mennyire kevésre tartja őt – mégis, Mr. Strange-en kívül ő volt a mágikus hivatás egyedüli képviselője. Így hát hasonlóan az admirálisok feleségeihez, akik mindig jó színben tüntetik fel a Tengerészetet, és hasonlóan a püspökök hitveseihez, akik folyton az Egyház érdekében beszélnek, Arabella is kötelességének érezte, hogy megvédje a másik mágust.

– Nem fér hozzá kétség, hogy a fájdalom és a szenvedés a legrosszabb társak, és megértem, hogy elege van belőlük, asszonyom. Nincs olyan ember a világon, aki nem értené meg, miért akar megszabadulni tőlük... (– Miközben ezeket mondta, Arabella tovább töprengett magában: „Igen, van valami furcsa benne, de nem látszik betegnek. Egyáltalán nem.” –) De ha igaz, amit hallok, azért vigaszra is számíthat a szenvedéseiben. Elárulom önnek, hogy még soha nem hallottam az ön nevét rajongó férjura ajkáról úgy, hogy ne fűzött volna hozzá dicsérő szavakat. Nem hinném, hogy őt is boldogan hagyná itt. Azért egy kicsit biztosan hálás Mr. Norrellnek, ha másért nem, hát Sir Walter miatt.

Lady Pole erre sem felelt, inkább faggatni kezdte Arabellát a férjéről. Mióta gyakorolja a mágiát? Mikor fogadta fel Mr. Norrell a tanítványának? Általában sikeresek a varázslatai? Magától is varázsol, vagy csak az idősebb mágus felügyelete mellett?

Arabella minden kérdést igyekezett maradéktalanul megválaszolni.

– Kedves Lady Pole, ha bármi kérése van, amit rajtam

keresztül szeretne eljuttatni Mr. Strange-nek, ha bármiben a szolgálatára lehet, kérem, mondja csak el bátran.

– Köszönöm. De amit üzeni akarok, az legalább annyira szolgálja a férje javát, mint az enyémet. Mr. Strange-nek meg kell tudnia, Mr. Norrell milyen szörnyű sorsra juttatott engem. Mr. Strange-nek meg kell tudnia, milyen emberrel áll szemben. Elmondja neki?

– Hát persze, én...

– Ígérje meg, hogy elmondja neki.

– Mindent elmondok Mr. Strange-nek, amit csak kíván.

– Figyelmeztetnem kell önt, hogy már sok embert megpróbáltam beavatni a szenvedéseimbe, de még soha nem sikerült.

Alighogy Lady Pole ezt kimondta, valami történt, amit Arabella nem egészen értett. Olyan volt, mintha az egyik festményen megmoccanat volna valami, vagy mintha valaki elment volna valamelyik tükör mögött, és Mrs. Strange-et megint hatalmába kerítette az az érzés, hogy a szalon valójában nem is helyiség, hogy a falak nem is szilárdak, hanem az egész szoba egyfajta útkereszteződés, ahol minden irányból idegen földről eredő, furcsa szelek fújnak Lady Pole-ra.

– 1607-ben egy Redeshawe nevű ember 10 fontot örökölt a nagynénjétől Halifaxben, Yorkshire nyugati részén – kezdte Lady Pole. – A pénzből vett egy török szőnyeget, amit hazavitt, és leterített a háza előterében a kőpadlóra. Aztán sört ivott, és elaludt a tűzhely melletti széken. Hajnali kettőkor ébredt fel, és észrevette, hogy a szőnyegen három- vagy négyszáz ember áll, mind körülbelül két-három

hüvelyk magasak. Mr. Redeshawe látta, hogy a legfontosabb személyek, férfiak és nők vegyesen, fényűző arany és ezüst páncélt viselnek, és fehér nyulak hátán ülnek – amelyek számukra akkorák, mint az elefántok. Amikor megkérdezte őket, mit keresnek ott, az egyik vakmerő szerzet felmászott a vállára, és azt bömbölte a fülébe, hogy csatára készülnek, Honoré Bonet szabályait szem előtt tartva. Mr. Redeshawe szőnyege éppen megfelelő helyszín a számukra, mert a minták szabályossága segíti az előfutárokat abban, hogy mindenki a kijelölt helyére kerüljön, és senki se jusson igazságtalan előnyhöz a másikkal szemben. Ám Mr. Redeshawe-nak nem volt ínyére az ötlet, hogy az ő új szőnyegén ütközzenek meg, ezért elővette a seprűt, és... Nem, várjon! – Lady Pole elhallgatott, és hirtelen a kezébe temette az arcát. – Én nem ezt akartam elmondani!

Megint belekezdett. Ezúttal egy férfiről mesélt, aki vadászni ment az erdőbe, és nem talált vissza a barátaihoz. A lóva patája beleakadt egy nyúlcsapdába, ő meg lebukfencezett a hátáról. Miközben lefelé zuhant, egy olyan furcsa érzése támadt, hogy valami nyúlüregbe esik be. Amikor összeszedte magát, rájött, hogy egy másik országban van, amit a saját napja melenget és a saját esői táplálnak. Nagyon hasonló erdőt látott maga körül, mint amelyikbe vadászni indult, és talált benne egy házat, ahol férfiak gyűltek össze. Némelyik elég furcsán nézett ki. Kártyáztak. Lady Pole éppen ott tartott, hogy az idegen urak kártyázni hívták a vadászt, amikor valami halk nesz – alig hangosabb a visszaszívott levegőnél – arra készítette Arabellát, hogy

megforduljon. Sir Walter jött be a szobába, és aggodalmasan nézte a feleségét.

– Maga már nagyon fáradt, kedves – mondta neki.

Az asszony felnézett a miniszterre. Kifürkészhetetlen kifejezés ült az arcán: volt benne szomorúság, szájalom, de furcsa módon valami derűtség is. Mintha azt mondta volna magának: „Nézzen csak ránk, milyen fancsali párt alkotunk!” Hangosan viszont valami egész mást mondott.

– Csak annyira vagyok fáradt, amennyire mindig. Tegnap éjjel valószínűleg hosszú mérföldeket gyalogoltam. És órákig táncoltam!

– Akkor pihennie kell – közölte a miniszter. – Hadd kísérem fel Pampisforhoz, majd ő gondját viseli.

Az úrnő eleinte mintha tiltakozni akart volna. Megfogta Arabella kezét, és szorosan tartotta. Úgy tűnt, nem akar elszakadni újdonsült ismerősétől. Végül hirtelen meggondolta magát, és engedte, hogy a férje kivezesse a szalonból.

Az ajtóból visszafordult.

– A viszontlátásra, Mrs. Strange. Remélem, máskor is megengedik önnek, hogy eljöjjön hozzánk. Remélem, hamarosan újra megtisztel a látogatásával. Nincs társaságom. Jobban mondva, hatalmas termeket látok tele emberekkel, de egy keresztény sincs közöttük.

Arabella előrébb akart lépni, hogy megfogja Lady Pole kezét, és biztosítsa arról, hogy örömmel eljön megint, de Sir Walter már magával is vonta a feleségét. Arabella aznap már másodszor maradt magára a Harley utcai házban.

Váratlanul harangzúgást hallott.

Nem csoda, hogy meglepődött, mert a ház ura azt mondta, a Mary-le-bone templom harangjai Lady Pole betegségére való tekintettel elnémultak. Ez a harang nagyon messziről szólt, és rendkívül szomorú hangon, ezért Arabella előtt mindenféle gyászos képek idéződtek fel...

...sivár, szélfúttá lépök és mocsarak; üres mezők leomlott kőfalakkal és az oszlopaikról leszakadt kapukkal; egy fekete templom omladékai; egy nyitott sír; egy öngyilkos névtelen sírja egy magányos kereszteződésnél; csontokból rakott máglya lángjai a hólepte pirkadatban; egy akasztófa, amelyről egy férfi lóg; egy másik férfi, akit keréketörtek; egy ősi lándzsa, amelyet a sárba döftek különös talizmánjával – egy bőrből készült kis figurával – együtt; egy madárijesztő, amelynek fekete rongyait olyan vadul tépázta a szél, hogy az embernek az az érzése: mindjárt felrugaskodik a szürke levegőbe, és felé repül...

– Bocsásson meg, ha olyasvalamit kellett látnia, ami megzavarta – mondta Sir Walter hirtelen visszatérve a szobába.

Arabellának meg kellett kapaszkodnia egy széken, hogy megtartsa az egyensúlyát.

– Mrs. Strange? Nem érzi jól magát? – A miniszter belekarolt, és lesegítette egy székre. – Idehívjak valakit? A férjét? A Lady szobalányát?

– Nem, nem – felelte Arabella kissé kifulladásra. – Nem akarok senkit... semmit. Azt hittem... Nem tudtam, hogy már visszaért. Ennyi az egész.

Sir Walter aggódva nézett a mágus feleségére. Megpróbált rámosolyogni, de nem volt biztos benne, hogy valóban mosoly lett a végeredmény.

Zsebre dugta a kezét, aztán kivette, végigszántotta az ujjával a haját, majd nagyot sóhajtott.

– A Lady biztosan sok zagyva történettel tölte meg a fejét – mondta búsan.

Arabella bólintott.

– Elszomorították a történetek. Nagyon sajnálom.

– Nem, nem. Semmiség. A Lady valóban beszélt... különös dolgokról, de engem nem zavart. Egyáltalán nem! Inkább elgyengültem egy kissé. De kérem, ne keressen összefüggést a kettő között. Ennek semmi köze a Lady-hez. Valami furcsa látomásom támadt, mintha egy tükröt láttam volna, és mögötte idegen tájakat, aztán mintha belezuhantam volna. Lehet, hogy épp elájulni készültem, és a maga visszatérése mentett meg tőle. De akkor is furcsa. Ilyesmi még soha nem fordult elő velem.

– Hadd hívjam ide Mr. Strange-et.

Arabella nevetett.

– Ha úgy tartja kedve, tegye csak, de előre szólok, hogy őt fele annyira sem fogja érdekelni az én állapotom, mint magát. Mr. Strange-et soha nem érdekelte különösebben mások közérzete. Persze egész más, ha róla van szó! Egy szó mint száz: tényleg nem kell hívnia senkit. Látja, máris magamhoz tértem. Teljesen jól vagyok.

Kis darabig csönd volt.

– Lady Pole... – szólalt meg Arabella, de elhallgatott, mert nem tudta, hogyan folytassa.

– A feleségem általában nagyon nyugodt – mondta Sir Walter. – Nem mondanám, hogy kiegyensúlyozott, de nyugodt. Azon ritka alkalmakkor viszont, amikor egy új vendég érkezik, mindig zaklatottá válik, és rögtön ilyen túlvilági történeteket kezd mesélni. Biztos vagyok benne, hogy kegyed lesz olyan belátó, és nem adja tovább, amit itt hallott.

– Ó, már hogy adnám? A világért sem mondanám el senkinek.

– Nagyon kedves magától.

– Lehetséges... lehetséges, hogy újra eljöjjek? A Lady többször is megkért rá, és én szívesen nyújtok neki társaságot.

Sir Walter kis ideig morfondírozott az ajánlaton. Végül rábólintott, majd biccentése mély meghajlássá változott.

– Ez mindkettőnknek nagy megtiszteltetés – mondta. – Köszönöm.

Strange és Arabella elhagyták a Harley utcai házat. A mágus egészen fel volt dobva.

– Már van is ötletem, hogy mit kellene tennünk – mondta a feleségének. – Egészen egyszerű. Kár hogy meg kell várnom Norrell véleményét, mielőtt belekezek, mert akár az elkövetkezendő fél órában meg is tudnám oldani a problémát. Véleményem szerint két kritikus pont van. Az első... De magának mi baja van?

Arabella megállt és felkiáltott.

– Ó!

Akkor jutott eszébe, hogy két, egymásnak ellentmondó ígéretet tett. Először megígérte Lady Pole-nak, hogy átadja

Strange-nek az üzenetet, aztán megígérte Sir Walternek, hogy senkinek sem szól arról, amit hallott.

– Semmi – mondta végül.

– Melyik elfoglaltságot választotta azok közül, amelyeket Sir Walter felkínált?

– Egyiket sem. Megláttam... megláttam Lady Pole-t, és beszélgettünk egy kicsit. Ennyi.

– Tényleg? Kár hogy nem voltam magával. Szerettem volna látni azt a hölgyet, aki Norrell mágiájának köszönheti az életét. De nem meséltem el azt, ami velem történt! Emlékszik, amikor váratlanul megjelent a szobában a fekete bőrű inas? Nos egy pillanatra az volt az érzésem, hogy egy magas, fekete királyt látok ott állni, akinek ezüst diadém van a fején, és fényes ezüst jogart meg országalmát tart a kezében. Amikor viszont megint odanéztem, nem volt ott más, csak Sir Walter fekete bőrű inasa. Micsoda képtelenség! – nevetett a mágus.

Strange úgy elpletykálta az időt Sir Walterrel, hogy majdnem egy óras késéssel érkezett meg Mr. Norrell házába. A mágus nagyon haragudott rá. Később a nap folyamán Strange egy üzenetet küldött a haditengerészetnek, amelyben közölte velük, hogy Mr. Norrell-lel megvizsgálták az eltűnt francia hajók problémáját, és arra jutottak, hogy az Atlanti-óceánon lehetnek, útban a Nyugat-indiai-szigetekre, ahol valami felfordulást akarnak okozni. A két mágus azt is biztosnak vélte, hogy Armingcroft admirális helyesen következtette ki, mire készülnek a franciák, és utánuk indult. A haditengerészet Mr. Strange és Mr. Norrell tanácsára

utasítást küldött Lightwood kapitánynak, hogy kövesse az admirálist nyugat felé. A francia hajók egy részét nemsokára sikerült elfogni, másik részük viszont elmenekült, és valahogy visszajutott a francia kikötőkbe.

Arabellát a két ellentétes ígéret miatt nagyon furdalta a lelkiismerete. Több idős barátnőjének elmondta a probléma lényegét – olyanoknak, akikben feltétlenül megbízott. Természetesen nem említett neveket, és semmilyen más konkrét körülményt sem. Sajnos azonban így olyan ködössé és érthetlenné vált a dilemmája, hogy a bölcs matrónák sem tudtak segíteni neki. Zaklatott volt, amiért nem önthette ki a szívét Strange-nek, de már azzal megszegte volna a Sir Walternek adott szavát, ha megemlíti a témát. Hosszas önemésztés után úgy döntött, hogy egy *eszénél lévő* embernek adott szó jobban kötelez, mint egy *beszámíthatatlan* embernek tett ígéret. Végül is mire lett volna jó, ha továbbadja azt a sok csacskaságot, amit egy szerencsétlen örült asszony mesélt neki? Így hát Strange soha nem tudta meg, mit mondott Lady Pole a feleségének.

Pár nappal később a házaspár itáliai zenét hallgatott egy Bedford téri házban rendezett koncerten. Arabella remekül érezte magát, de a teremben, ahol ültek, elég hűvös volt, ezért a szünetben, amikor egy új énekes csatlakozott a zenészekhez, az asszony kisurrant a helyiségből, hogy egy másik szobából kihozza a kendőjét. Éppen beburkolta magát, amikor valami suttogó hangot hallott a háta mögül. Hátranézett, és Drawlightot látta közeledni, aki szinte álombéli gyorsasággal, hangosan kiáltozva futott feléje:

– Mrs. Strange! Annyira örülök, hogy látom! Hogy van a drága Lady Pole? Hallom, hogy meglátogatta.

Arabella vonakodva elismerte, hogy járt nála.

Drawlight belekarolt a mágus feleségébe, mintha azzal akarná megakadályozni, hogy elszökjön.

– El sem tudja képzelni, mennyit küszködtem, hogy meghívást nyerjek abba a házba! De az erőfeszítéseimet a legapróbb siker sem koronázta! Sir Walter a legátlátszóbb kifogásokkal utasít el. Mindig ugyanaz a mese: a Lady beteg, vagy egy kicsit jobban van, de nem annyira, hogy vendégeket tudjon fogadni.

– Nos szerintem... – kezdte volna Arabella.

– Ó! Pontosan! – vágott közbe Drawlight. – *Ha* tényleg beteg, akkor természetesen távol kell tartani tőle a csöcseléket. De attól *engem* még beengedhetnének. Én láttam azt az asszonyt, amikor holtan feküdt az ágyon! Ó igen! Kegyed tisztában van ezzel? Aznap éjjel, amikor a mágus visszahozta az életbe, Mr. Norrell felkeresett, és megkért, hogy kísérjem el a miniszter házába. Így szólt hozzám: „Jöjjön velem, kedves Drawlight, mert azt hiszem, egyedül nem tudnám elviselni egy szépséges, ártatlan fiatal lány látványát, amint élete virágjában holtan kell hevernie a szemem előtt!” Soha nem hagyja el a házat, és nem fogad látogatókat. Egyesek szerint a feltámasztása gőgössé tette, és nem hajlandó hétköznapi halandókkal vegyülni. De ezt én nem hiszem el. Szerintem a halála és a feltámadása felszította benne az érdeklődést a bizzarr kalandok iránt. Ön ezt nem tartja lehetségesnek? Én elképzelhetőnek tartom, hogy valami szert vesz be, amitől rémséges látomásai

vannak. Ön nem látott rajta erre utaló jeleket? Nem szürcsölgetett valami furcsa színű folyadékot egy pohárból? Nem dugott gyorsan zsebre egy összehajtogatott papírdarabot, amikor belépett a szobába? Egy papírt, amibe egy-két teáskanálnyi gyanús port rejthetett? Nem? Az ópiumoldatot általában két-három hüvelykes kis fiolákban lehet beszerezni. Ha valaki függővé válik, a családja általában azt hiszi, hogy eltitkolhatják az igazságot a világ elől, de ez lehetetlen. Végül úgymint mindig kiderül. – Erőltetetten felkacagott. – *Én* mindig rátapintok.

Arabella finoman visszahúzta a karját, és elnézést kért. Képtelen volt megadni Mr. Drawlightnak azt az információt, amire annyira áhítozott. Nem látott semmiféle kis üvegcsét vagy gyanús port.

Amikor visszatért a koncertre, már sokkal rosszabbul érezte magát, mint azelőtt.

– Undok, utálatos fráter!

28

Roxburghe hercegének könyvtára
1810 novemberétől 1811 januárjáig

A KORMÁNY helyzete 1810 végére teljességgel kilátástalanná vált. A miniszterek minden lépésnél újabb és újabb rossz híreket kaptak. A franciák viszont mindenütt győzedelmeskedtek; a többi európai nagyhatalom, akik egykor Anglia oldalán harcoltak Bonaparte Napóleon császár ellen (és akiket a császár egymás után megvert),

már rájöttek, mekkora hibát követtek el, és inkább a franciák oldalára álltak. A brit szigetek kereskedelmét teljesen tönkretette a háború, az emberek a királyság egész területén csődbe mentek, és két évig egyáltalán nem lehetett aratni. A király legkisebb lánya megbetegedett, aztán meghalt, és az uralkodó majdnem beleőrült a bánatba.

A háború megszüntetett mindent, ami kényelmes volt a jelenben, és mély árnyékot vetett a jövőre. A katonák, a kereskedők, a politikusok és a földművesek mind átkozták az órát, amikor a világra jöttek, de a mágusok (a világon valaha létezett legellentmondásosabb emberfajta) tökéletesen elégedettek voltak az események alakulásával. Évszázadok óta nem tartották ilyen nagy becsben a hivatásukat, és mivel a legtöbb háborús kísérlet csúfos kudarcot vallott, Anglia számára a mágia maradt az egyetlen reménysugár. A hadügyminisztériumnál és a különböző egyéb tárcáknál megváltóként tekintettek Mr. Norrellre és Mr. Strange-re. Gyakran olyan nagy volt a vendégjárás a Hanover téri házban, hogy egyes látogatóknak hajnali háromig vagy négyig is várniuk kellett, mert a két mágus addig nem tudott foglalkozni velük. Ez nem azoknak az uraknak volt igazán nagy megpróbáltatás, akik a szalonban összegyűltek, hanem azoknak, akik utoljára maradtak, mert soha nem kellemes dolog az éjszaka közepén órákig várni egy zárt ajtó előtt, különösen ha az ember tudja, hogy az ajtó túloldalán két mágus varázsol.(19)

Abban az időben (akármerre járt az ember) mindenhol

ugyanazt lehetett hallani: Bonaparte Napóleon császár kétségbeesetten próbálkozik, hogy saját magának is találjon egy mágust, de mindhiába. Lord Liverpool kémeinek[40] jelentése szerint a császár annyira irigy volt az angol mágusok sikereire, hogy a birodalma minden szegletébe ügynököket küldött, akiknek találniuk kellett egy vagy több mágikus képességű személyt. Eddig azonban csak egyetlen eredményt tudtak felmutatni: egy Witloof nevű holland ember mágikus szekrényét. A bútort lenyitható tetejű hintón szállították Párizsba. Versailles-ban Witloof megígérte a császárnak, hogy minden kérdésére választ talál a szekrényben.

A kémek szerint Bonaparte a következő három kérdést tette fel a szekrénynek: „Fiú lesz az utód, akit a császárné a szíve alatt hord?”, „Az orosz cár megint átáll a másik oldalra?”, „Mikor sikerül legyőzni az angolokat?”

Witloof bement a szekrénybe, és a következő válaszokkal jött elő: „Igen”, „Nem”, valamint „Négy hét múlva.” Valahányszor Witloof eltűnt a szekrényben, hátborzongató hangokat lehetett hallani, mintha a Pokol démonjainak fele ott üvöltött volna a belsejében. A szekrény repedéseiből és a zsanérok mentén ezüstcsillagokkal teli felhők pöffentek ki, a bútordarab pedig közben enyhén billegett a lábain, amelyek gömböket markoló karmos mancsokra hasonlítottak. Miután megkapta a három választ, Napóleon császár egy darabig szótlanul figyelte a szekrényt, aztán odament, és feltépte az ajtókat. A belsejében egy libát talált (attól származott az irdatlan hang), némi salétromot (ami az ezüstcsillagokat hozta létre), valamint egy törpét (aki

meggyújtotta a salétromot, és a libát döfködté). Senki nem tudta biztosan, mi lett Witloof és a törpe sorsa, de a császár másnap a libából készítettett magának ebédet.

November közepén a hadügyminisztérium meghívta Mr. Norrellt és Mr. Strange-et Portsmouthba, hogy nézzék meg a Csatorna Flottáját – ebben a megtiszteltetésben korábban csak admirálisoknak, hősöknek és királyoknak volt részük. Arabella és a két mágus Mr. Norrell hintójában hajtatott le Portsmouthba. Amikor beértek a városba, a kikötőben horgonyzó összes hajóról, illetve a környező fegyvertárakból és erődökből is puska lövések üdvözölték őket. Spitheadnél evezős hajón körbevezették őket a tengeri járművek között, és bárkájukat egy egész sor tengernagy, főtiszt és uszályparancsnok hajója követte. Más, kevésbé hivatalos hajók is megjelentek, rajtuk Portsmouth lakosaival, akik azért jöttek, hogy integessenek a mágusoknak, és éltsék őket. A kikötőbe visszatérve Mr. Norrell és a házaspár megnézte a hajógyárat, este pedig egy nagyszabású estélyt rendeztek a tiszteletükre a Dísztermekben, és az egész várost kivilágították.

Az estélyt mindenki pompásnak tartotta. Csak az elején történt némi kellemetlenség, amikor néhány vendég elővigyázatlanul megjegyezte Mr. Norrellnek, hogy milyen nagyszerű a rendezvény és milyen szép a bálterem. A mágus mogorva válasza azonnal meggyőzte őket arról, hogy egy elviselhetetlenül goromba emberrel állnak szemben, aki senkivel sem hajlandó szóba állni tengernagyi rang alatt. Mr. és Mrs. Strange élénk és barátságos modora viszont bőven kárpótolta az embereket

a sérelemért. *Velük* hosszú beszélgetéseket lehetett folytatni, *ők* szívesen vették, ha bemutatják őket Portsmouth legkiválóbb polgárainak, és rajongva dicsérték a várost, a kikötőben látott hajókat, valamint a különféle tengeri dolgokat általában. Mr. Strange kivétel nélkül minden táncot végigtáncolt, a felesége is csak kettőt hagyott ki, és hajnali két óráig vissza sem tértek a szállásukra, a Korona Hotelbe.

Mivel csak kevéssel három előtt sikerült ágyba kerülnie, Mr. Strange nem örült annak, hogy reggel hétkor kopogtattak az ajtón. Kinyitotta az ajtót, és a szálloda egyik alkalmazottját látta a folyosón.

– Bocsásson meg, uram – szólalt meg a szolga. – A kikötő admirálisa küldött, hogy megmondjam önnek: a *Hamis Főpap* zátonyra futott a Kancahomoknál. Elküldte Gilbey kapitányt, hogy vigye magával az egyik mágust, de a másik urat fejfájás gyötri, ezért nem tud elmenni.

Az összefoglaló valószínűleg nem sikerült olyan érthetőre, ahogy a férfi szerette volna, de Strange gyanította, hogy akkor sem értett volna többet belőle, ha teljesen éber. Annyit mindenesetre értett, hogy *valami* történt, és ezért el kell mennie *valahova*.

– Mondja meg Hogyishívják kapitánynak, hogy várjon – sóhajtott. – Rögtön megyek.

Felöltözött, és lement a földszintre. A kávézóban egy rokonszenves fiatalemberrel találkozott, aki kapitányi egyenruhában járkált fel-alá. Ő volt Gilbey kapitány. A mágus emlékezett rá a bálteremből – intelligensnek látszó,

kellemes modorú fiatalember volt. A katona megkönnyebbült, amikor meglátta Strange-et, és elmagyarázta, hogy egy *Hamis Főpap* nevű hajó Spithead egyik homokpadján zátonyra futott. Érthetetlenül álltak a helyzet előtt. Lehet, hogy a *Hamis Főpapot* sikerül nagyobb sérülés nélkül lehozni a homokpadról, de lehet, hogy nem. Közben a kikötőparancsnok úgy döntött, hogy üdvözetet küld Mr. Norrellnek és Mr. Strange-nek, és egyúttal megkéri őket, hogy menjenek Gilbey kapitánnyal, és nézzék meg, mit tehetnek az ügy érdekében.

Egy kétkerekű lovaskocsi várakozott a Korona Hotel előtt, a ló fejénél pedig a szálló egyik alkalmazottja állt. Strange és Gilbey kapitány beszálltak, és a kapitány sietve átvezette a kocsit a városon. A település meglehetősen kapkodva és riadtan tért magához álmából. Kinyíltak az ablakok, és hálósípkás fejek hajoltak ki rajtuk, hogy kérdéseket kiáltsanak le az utcára, és meghallgassák a visszaérkező válaszokat. Sok ember pontosan abba az irányba igyekezett, ahova Gilbey kapitány is hajtotta a kocsit.

Amikor elérkeztek a védőgáthoz, a kapitány megállította a kocsit. A levegő hideg volt és nyirkos, és friss fuvallatok csapták meg az arcukat a tenger felől. Kicsivel beljebb egy hatalmas hajó feküdt az oldalán. Apró fekete matrózokat lehetett látni a messzeségben, akik a korlátba kapaszkodtak, és megpróbálták lemászni a hajó oldalán. Körülöttük már legalább egy tucat evezőscsónak és kisebb vitorláshajó gyűlt össze. A kisebb hajókban ülő emberek hevesen kiáltoztak a nagy hajón rekedt társaiknak.

Strange szeme nem edződött még hozzá a tengeri jelenetekhez, ezért számára olyan volt az egész, mintha a hajó egyszerűen lefeküdt volna, hogy aludjon egy kicsit. Úgy érezte, ha ő lenne a kapitány, keményen rászólna, hogy szedje össze magát, és keljen fel.

– De hát naponta több tucat hajó közlekedik ki-be ebben az öbölben – jegyezte meg. – Hogy történhetett ilyesmi?

Gilbey kapitány megvonta a vállát.

– Attól tartok, itt nincs szó semmiféle furcsaságról. A hajó kormányosa egyszerűen nem ismeri az öblöt, vagy berúgott, mint a szamár.

Egyre nagyobb tömeg gyűlt össze a kikötőben. Portsmouthban minden lakosnak van valami köze a tengerhez és a hajókhoz, és katasztrófa esetén mindenki a saját javait félti. Másról sem folyik a beszélgetés egész nap, csak a ki-be úszkáló és a Spithead környékén horgonyzó hajókról. Ez a szokatlan esemény szinte mindenkit lázban tartott. Nemcsak a helybeli naplopókat vonzotta a látvány (bár azok is kitettek egy kisebb tömeget), hanem a dolgozabb polgárokat és kereskedőket is, és természetesen minden tengerészt és matrózt, akinek volt annyi szabadideje, hogy odamenjen. Csakhamar élénk viták folytak arról, hogy a hajó kormányosa mit rontott el, és a kikötőparancsnoknak mit kellene tennie, hogy kiküszöbölje a csorbát. Amint a tömeg megtudta, kicsoda Mr. Strange, és miért érkezett, szíves-örömet megosztotta vele százféle véleményét. Sajnos zömmel tengerészeti nyelvet használtak, ezért a mágusnak csak halvány sejtései voltak arról, miről lehet szó. Elkövette azt a hibát, hogy

megkérdezte az informátoraitól, mit jelentenek az „előreszámítás” és a „ráhúzás” szakkifejezések, de ennek csak az lett az eredménye, hogy a bonyolult magyarázatok után még sokkal kevesebbet értett az egészből, mint a legelején.

– Nos hát... – dörzsölte össze a kezét. – Ha jól értem, a fő probléma az, hogy az oldalán fekszik. Egyszerűen állítsam fel? Az nem lesz olyan nehéz.

– Az Isten szerelmére, ne! – tiltakozott Gilbey kapitány. – Az úgy nem lesz jó! Ha nem figyel oda kínos óvatossággal, a hajógerinc kettétörik, és mindenki megfullad a fedélzeten. – Ó – biggyesztette le a száját Strange.

A második javaslata még rosszabb fogadtatásban részesült. Valaki mondott valamit egy friss fuvallatról, ami esetleg dagálykor lefújhatná a hajót a homokzátonyról, ezért Jonathan Strange azt gondolta, hogy egy erősebb szél még hatékonyabb lehetne. Már emelte is a karját, hogy belekezdjen a varázsigébe.

– Mit csinál? – kérdezte Gilbey kapitány.

Strange elmondta neki.

– Nem! Nem! Nem! – kiáltotta a kapitány rémülten.

Akkor már többen ráugrottak a mágusra, sőt az egyik férfi vadul rángatni kezdte, mintha így akarna belőle eltüntetni minden mágiát, mielőtt hatni kezd.

– A szél délnyugatról fúj – magyarázta Gilbey kapitány. – Ha felerősödik, nekítaszítja a hajót a homokpadnak, és biztosan darabokra töri. Mindenki meg fog fulladni!

Hallották, amint valaki megjegyezte: sehogy sem tudja felfogni, miért tiszteli a haditengerészet ezt az alakot,

akinek tudatlansága egyszerűen égbekiáltó.

Egy másik ember szarkasztikusan hozzátette, hogy mágusnak talán nem a legjobb, de legalább táncolni tud.

Egy harmadik ember felnyihogott.

– Hogy hívják azt a homokot? – kérdezte Strange.

Gilbey kapitány némi kétségbeeséssel rázta meg a fejét, mert fogalma sem volt róla, miről beszél Mr. Strange.

– Azt... Azt a dolgot... Azt a pontot, ahova a hajó felakadt – hebegte a mágus. – Valami lóféle.

– Igen, a zátonyt úgy hívják, hogy Kancahomok – felelte Gilbey kapitány hidegen, aztán elfordult, hogy valaki mással beszéljen.

A következő egy-két percben senki sem figyelt a mágusra.

A *Hamis Főpap* félrebillent teste körül cirkáló naszádokat, briggeket és szkúnereket nézték, meg fel-felpillantottak az égre, és azt találgatták, hogyan változik az időjárás, illetve merről fúj majd a szél dagálykor.

Aztán az emberek hirtelen a tenger felé kezdtek mutogatni. Valami különös dolog jelent meg a vízen. Nagy, ezüstös dolog volt, hosszú, furcsa formájú fejjel, amely mögött fakó hínárokként lobogott a haja. Úgy tűnt, hogy a *Hamis Főpap* felé úszik. Alighogy a tömeg ordítva és csodálkozva észrevette, még több hasonló, titokzatos dolog bukkant fel. Rövidesen egy egész sereg ezüstös alakzat gyűlt össze – több mint amit meg lehetett számolni –, és egytől-egyig könnyed siklással úsztak a megfeneklett hajó felé.

– Ez meg mi az istennyila? – kérdezte egy férfi a tömegben.

Túl nagyok voltak ahhoz, hogy emberek legyenek, és sem halakra, sem delfinekre nem hasonlítottak.

– Lovak – közölte Strange.

– De honnan kerültek ide? – kérdezte egy másik férfi.

– Én csináltam őket – mondta a mágus. – Homokból. A Kancahomokból, hogy egész pontos legyek.

– Nem fognak szétmállani? – faggatta valaki a tömegből.

– Egyáltalán mire jók ezek? – értetlenkedett Gilbey kapitány.

– Homokból, tengervízből és mágiából raktam őket össze, és addig fognak egyben maradni, amíg el nem végezték a dolgukat. Gilbey kapitány, hívasson egy csónakost, és üzenje meg a *Hamis Főpap* kapitányának, hogy kössék a lovakat a hajóhoz, ahányat csak tudnak. A lovak majd lehúzzák a hajót a zátonyról.

– Ó – bólintott Gilbey kapitány. – Nagyon jó. Azonnal üzenek.

Fél órával azután, hogy az üzenet eljutott a *Hamis Főpapra*, a hajó már lekerült a zátonyról, és a matrózok szorgalmasan húzták a helyükre a vitorlát. Azzal az ezernyi feladattal voltak elfoglalva, amit általában a hajókon tenni szoktak (és amelyek a maguk módján legalább annyira titokzatosak, mint a mágusok műveletei). Ugyanakkor hozzá kell tennünk, hogy a varázslat nem egészen úgy sikerült, ahogy Strange szerette volna. Nem számolt azzal, hogy a tengerészeknek milyen nehéz lesz befogni a lovakat. Feltételezte, hogy a hajón bőven lesz elég kötél ahhoz, hogy kantárként lehessen használni, és különben is úgy formálta a varázslatot, hogy a lovak a lehető

legengedelmesebbek legyenek. Csakhogy a tengerészek vajmi keveset értettek a lovakhoz. Ismerik a tengert, de ott meg is áll a tudományuk. Néhány matróz mindent elkövetett, hogy elkapja és befogja a lovakat, ám a legtöbbjüknek fogalma sem volt, mit kellene tennie, és túlzottan félték az ezüstös, kísérteties jelenségektől ahhoz, hogy a közelükbe merészkedjenek. Strange száz lovat varázsolt a tengerre, de közülük csak húszat sikerült befogni a hajó elé. A húsz ló kétségtelenül nagy szerepet játszott abban, hogy sikerült lehúzni a *Hamis Főpapot* a homokzátonyról, de legalább annyi haszna volt annak is, hogy egy jókora völgy alakult ki a homokpadon, ahonnan a mágus az anyagot nyerte a lovakhoz.

Portsmouthban megoszlott az emberek véleménye arról, hogy Strange valami dicső cselekedetet vitt-e véghez a *Hamis Főpap* megmentésével, vagy csupán a saját karrierje előmozdításához használta fel a katasztrófát. Több kapitány és tiszt azt a véleményt hangoztatta, hogy a mágus túl látványos varázslatot választott, és nyilvánvalóan nem a hajó megmentése volt az elsődleges célja, hanem a saját tehetségének fitogtatása, valamint a haditengerészet figyelmének felkeltése. A homoklovaknak sem örültek igazán. Strange állításával ellentétben a feladatuk végeztével nem tűntek el, hanem még másfél napig ott kódorogtak Spithead környékén, aztán lefeküdtek, és teljesen új, váratlan helyeken változtak homokpaddá. A kikötőváros vezetői és kormányzói panaszt emeltek a kikötőparancsnoknál, hogy Strange tartósan átrendezte a

csatornákat és a homokzátonyokat a tengerben, ezért a haditengerészet tisztjeinek ismételt mélységmérést kell elrendelniük, valamint ki kell jelölniük az új horgonyzóhelyeket – és mindez nem kis költséggel és fáradsággal jár.

Londonban viszont, ahol a miniszterek ugyanolyan keveset tudtak a hajókról és a tengerészetről, mint Strange, csak egyvalamit tudtak biztosan: a mágus megmentett egy hajót, és ezzel nagy anyagi veszteségtől kímélte meg a haditengerészetet.

– *A Hamis Főpap* megmentése egy dolgot mindenképpen bizonyít: nagy előny, ha a helyszínen van egy mágus, aki azonnal intézkedhet, ha valami probléma merül fel – magyarázta Sir Walter Pole Lord Liverpoolnak. – Tudom, hogy le kellett mondanunk arról az ötletéről, hogy Mr. Norrellt elküldjük valahova, de mi a helyzet Strange-dzsel?

Lord Liverpool elgondolkodott.

– Szerintem csak akkor igazolhatnánk Strange jelenlétének szükségességét, ha egy olyan tábornok mellé rendelnénk, aki rövid időn belül mindenképp vereséget mér a franciákra. Ha ez nem történne meg, mindenki azzal vádolna minket, hogy elfecséreltük Mr. Strange tehetségét, amire Londonban is nagy szükségünk van. Őszintén szólva nincs sok választásunk. Egyedül Lord Wellingtonban bízhatunk.

– Helyesen mondja.

Lord Wellington akkortájt éppen Portugáliában tartózkodott, ezért nem kérdezhették meg a véleményét, de egy furcsa véletlennek köszönhetően a felesége a Harley

utca 11-es szám alatt lakott, szemben Sir Walter házával. Amikor Sir Walter aznap este hazament, bekopogott Lady Wellingtonhoz, és megkérdezte tőle, hogy mit szólna a férje egy mágushoz. De Lady Wellington, egy töpörödött, fanyar ábrázatú asszonyka, akinek véleményét a férje nem sokra értékelte, azt felelte, hogy nem tudja.

Strange ellenben nagyon örült a javaslatnak. Arabella kevésbé volt lelkes, de készségesen beleegyezett. Azon viszont senki sem lepődött meg, hogy Strange elutazását Mr. Norrell ellenezte a legjobban. Az elmúlt egy évben Mr. Norrell egyre jobban hozzászólt, hogy a tanítványára támaszkodjon. Strange-dzsel vitatta meg mindazokat a dolgokat, amiket azelőtt Drawlighttal és Lascellesszel beszélt meg. Strange távollétében is egyfolytában Strange-ről beszélt, és akkor is szüntelenül őt emlegette, amikor Strange *jelen volt*. Annál is inkább kötődött a másik mágushoz, mert még mindig új volt neki az élmény, hogy életében először felszabadultnak érzi magát valaki más társaságában. Ha egy szalonban vagy egy bálteremben vendégeskedtek, és Strange eltűnt egy negyedóra, Mr. Norrell kisvártatva utána küldte Drawlightot, hogy kiderítse, merre ment, és kivel beszélget. Ezért valósággal kétségbeesett, amikor megtudta, hogy egyetlen tanítványát és barátját el akarják küldeni a háborúba.

– Meg vagyok döbbenve, Sir Walter, hogy ilyesmi egyáltalán eszébe jutott! – mondta a miniszternek.

– De hiszen minden embernek fel kell készülnie arra, hogy áldozatot hozzon a hazájáért egy háborúban – érvelt Sir Walter egy kissé bosszúsan. – Ha nem tudná, ezelőtt már

ezrek és ezrek cselekedtek így.

– De azok *katonák* voltak! – kiáltotta Mr. Norrell. – Ó, én nem állítom, hogy egy katonáért nem kár, de hol van ez a veszteség ahhoz képest, amit a nemzet szenvedne el, ha valami történne Mr. Strange-dzsel? Tudomásom szerint van egy iskola High Wycombe-ban, ahol évente háromszáz katonát képeznek ki. Térdre borulnék a hálától, ha elmondhatnám, hogy évente háromszáz mágust képezek! Ha ez így lenne, az angol mágia sokkal ígéretesebb helyzetben lenne, mint amilyenben most van.

Miután Sir Walternek nem sikerült meggyőznie Mr. Norrellt, Lord Liverpool és York hercege is megpróbálkozott az érveléssel, ám Mr. Norrell csak keserűséggel és riadalommal tudta fogadni a tervet.

– Gondolt már arra, mekkora tiszteletet vívhatnánk ki ezzel az angol mágia számára? – kérdezte Strange.

– Ó, biztos vagyok benne, hogy így lenne – felelte Mr. Norrell ingerülten. – De semmi sem idézhetné fel jobban a Hollókirály és a hozzá tartozó vad, kártékony mágia képét, mint egy angol mágus látványa a csatatéren! Az emberek azt fogják hinni, hogy tündéreket idézünk meg, és baglyokkal meg medvékkel konzultálunk. Én pedig mindvégig azt reméltem, hogy az angol mágiát megőrizhetjük annak a csendes, méltóságteljes hivatásnak, ami eddig volt. Olyan hivatásnak, ami...

– De uram – vágott közbe Strange, gyorsan megelőzve, hogy századszor is végighallgassa ugyanazt az érvelést –, az én hátam mögött nem lesznek tündérlovagok! Ráadásul

vannak egyéb szempontok is, amiket nem szabad figyelmen kívül hagynunk. Ön és én sokat panaszkodunk arra, hogy mindig ugyanazokat a varázslatokat kell elvégeznünk. Biztos vagyok benne, hogy a háború kényszerhelyzeteiben olyan varázslatokra is alkalmam nyílik, amiket eddig nem végezhettem el. Már többször megegyeztünk abban, uram, hogy a mágia gyakorlása sokkal könnyebbé teszi az elmélet megértését is.

Csakhogy a két mágus vérmérséklete túlságosan különböző volt ahhoz, hogy egyetértésre jussanak. Strange arról beszélt, hogy bátran szembe kell szállni a veszéllyel, és úgy kell dicsőséget szerezni az angol mágiának. A kifejezések, amiket szerencsejátékokból és a háborúból kölcsönzött, kifejezetten sértették Mr. Norrell fülét. Mr. Norrell azt bizonygatta a tanítványának, hogy cseppet sem lesz inyére a háború.

– Egy csatatéren az ember gyakran vizes lesz, és meghül. Sokkal kevésbé fog tetszeni önnek, mint hinné.

1811. januárjában és februárjában sokáig úgy tűnt, hogy Mr. Norrell ellenkezése meghiúsítja Strange bevetését a háborúban. Sir Walter, Lord Liverpool, York hercege és Strange mind elkövették azt a hibát, hogy Mr. Norrell nemes érzelmeire, hazafiságára és kötelességtudatára akartak hatni. Kétségtelen, hogy Mr. Norrellben megvoltak ezek az erények, de voltak más elvei is, amiket sokkal fontosabbnak tartott.

Szerencsére azonban akadt két úr, akik tudták, hogyan kell egy ilyen helyzetet jobbra fordítani. Lascelles és Drawlight legalább annyira szerette volna, hogy Strange elmenjen

Portugáliába, mint a miniszterek, és szerintük ezt úgy lehetett a legkönnyebben elérni, hogy felkeltik Mr. Norrell aggodalmát Roxburghe hercegének könyvtára miatt.

A könyvtár már régóta száka volt Mr. Norrell szemében. Ez volt a királyság második legfontosabb könyvtára – Mr. Norrell saját könyvgyűjteménye után. Története egyedülálló és szívbemarkoló volt. Úgy ötven évvel korábban Roxburghe hercege, egy rendkívül intelligens, kulturált és tiszteletreméltó úriember, szerelembe esett a királyné hűgával, és elment a királyhoz, hogy feleségül kérje a hölgyet. A király több okból is elutasította – például az udvari etiketre, a formalitásokra és a precedensekre hivatkozva. Az összetört szívű szerelmespár ünnepélyes fogadalmat tett egymásnak, hogy szerelmük örökké élni fog, és soha nem házasodnak össze mással. Nem tudom, hogy a királyné hűga megtartotta-e a fogadalmát, de azt tudom, hogy Roxburghe hercege visszavonult a skót határnál álló kastélyába, és azzal töltötte magányos napjait, hogy ritka könyveket kezdett gyűjteni: kézzel írt középkori kódexeket és a legelső nyomtatott könyveket, amelyeket olyan zseniális emberek nyomdáiban készítettek, mint a londoni William Caxton és a velencei Valdarfer. Az új évszázad kezdetén Roxburghe hercegének könyvtárát már a világ egyik csodájaként tartották számon. Ókegyelmessége nagyon kedvelte a költészetet, a lovagkört, a történelmet és a teológiát. A mágia nem érdekelte különösebben, de minden régi könyvben örömet lelte, és furcsa lett volna, ha nem kerül bele egy-két mágikus szöveg is a gyűjteményébe.

Mr. Norrell többször írt a hercegnek, és leveleiben arra kérte, hogy megnézhesse, vagy esetleg meg is vásárolhassa a herceg könyvtárában megőrződött mágikus könyveket. A hercegnek viszont nem volt kedve kielégíteni Mr. Norrell kíváncsiságát, és mert mesésen gazdag volt, a mágus pénzére sem tartott igényt. Mivel hosszú évtizedekig hű maradt a királyné hűgának tett fogadalmához, nem született gyermeke, és így örököse sem volt. Amikor meghalt, férfirokonai azon kezdtek marakodni, hogy ki legyen Roxburgh következő hercege. Az urak benyújtották igényüket a Felsőházban ülésző Előjogok Bizottságához. A bizottság hosszas tárgyalások után úgy döntött, hogy a cím örököse vagy Ker vezérőrnagy vagy Sir James Innes lesz, de abban már nehezen jutottak dűlőre, hogy kettőjük közül melyiket válasszák, ezért a tárgyalásokat tovább folytatták. 1811. elején még mindig tanácskoztak.

Egy hideg és esős kedd délelőttön Mr. Norrell Mr. Lascellesszel és Mr. Drawlighttal ült a Hanover téri könyvtárban. Childermass is a helyiségben volt, a gazdája megbízásából leveleket fogalmazott a különféle minisztériumoknak. Strange a feleségével együtt Twickenhambe látogatott egy barátjához.

Lascelles és Drawlight a Ker és Innes közötti pereskedésről beszélt a mágusnak. Lascelles néhányszor halvány utalást tett a híres könyvtárra, és ez felkeltette Mr. Norrell figyelmét.

– Mit lehet tudni ezekről az emberekről? – kérdezte Lascellestől. – Érdekli őket a gyakorlati mágia?

Lascelles elmosolyodott.

– Nyugodt lehet, uram, egyikük sem dédelget ilyen ambíciókat. Innest és Kert csak az érdekli, hogy melyikük lesz a herceg. Még egyiküket sem láttam könyvvel a kezében.

– Tényleg? Nem érdeklődnek a könyvek iránt? – Mr. Norrell eltöprengett. – De azért nem lehetetlen, hogy valamelyikük megkapja a herceg könyvtárát, és talál egykét ritka mágikus iratot, ami felkelti az érdeklődését. Tudja, az embereket izgatja a mágia. Ez a sikereim egyik legsajnálatosabb következménye. Valamelyikük beleolvasson egy ilyen könyvbe, és máris úgy gondolja, ki kellene próbálnia egy varázsigét. Elvégre én magam is így kezdtem. Amikor tizenkét éves voltam, a nagybátyám könyvtárában találtam egy könyvet, és benne egy lapot, amit egy sokkal régebbi könyvből téptek ki. Amint elolvastam, azonnal tudtam, hogy mágus akarok lenni.

– Valóban? Hát ez nagyon érdekes! – mondta Lascelles unott hangon. – De ez aligha fog megtörténni Innesszel vagy Kerrel. Innes már hetven körül jár, és Ker sem fiatalabb. Egyikük sem akar már új pályát választani magának.

– Ó! De biztosan vannak fiatal rokonaik. Ifjak, akik lelkesen olvassák az *Angol Mágia Baráta*it és a *Modern Mágust*. Ifjak, akik azonnal rátennék a kezüket egy mágikus könyvre, amint módjuk nyílik rá. Nem, már megbocsásson, Mr. Lascelles, de a két úr élemedett korát nem tudom garanciaként elfogadni.

– Jól van. Azt viszont kétlem, uram, hogy ezeknek a thaumatómáknak[41], akiket ön az előbb olyan hitelesen

bemutatott, lehetőségük lenne körülnézni a könyvtárban. A hercegi cím elnyeréséért Innes és Ker is hatalmas összegeket áldozott már fel a különböző jogi hercehurcák során. Az új hercegnek, akármelyikük is legyen az, az lesz az első gondja, hogy kifizesse az ügyvédekét. Amint beteszi a lábát az Emeletes Kastélyba, azon kezd majd gondolkodni, hogy mit adhatna el[42]. Meglepne, ha a bizottság döntését követő egy héten belül nem bocsátanak áruba a könyvtárat.

– Egy könyvásár! – kiáltott fel Mr. Norrell elhűlve.

– Mitől fél, uram? – kérdezte Childermass, felnézve az írásból. – Máskor annyira örül a könyvásároknak.

– De hát az annak idején volt, amikor még rajtam kívül senkit sem érdekeltek a mágikus könyvek a királyságban – ellenkezett a mágus. – Most nagyon sok ember ácsingózik utánuk. Talán még a *Timesben* is meghirdetik a könyveket.

– Ó! – biccentett Drawlight. – Viszont ha valaki más megszerzi a könyveket, ön még mindig panaszt tehet a minisztereknél. Vagy a walesi hercegnél! A nemzetnek az szolgálja az érdekét, ha a mágikus könyvek a hozzáértő kezében vannak, jelesül önnél, Mr. Norrell.

– Vagy Strange-nél – tette hozzá Mr. Lascelles. – Szerintem a walesi herceg és a miniszterek nem fogják kifogásolni, hogy Strange-hez kerüljenek a könyvek.

– Igaz – felelte Drawlight. – El is feledkeztem Strange-ről.

Mr. Norrell most még riadtabbnak tűnt, mint eddig.

– De Mr. Strange meg fogja érteni, hogy miért kell a könyveknek az én könyvtáramba kerülniük. Egy gyűjteményben kell összefogni őket. Nem szabad

szétszórni ezeket az értékes köteteket. – Reménykedve nézett körül, hátha valaki egyetért vele. – Természetesen nem fogom ellenezni, hogy Mr. Strange is elolvassa őket – folytatta. – Mindenki tudja, mennyi könyvet, mennyi *roppant* értékes könyvet adtam már kölcsön Mr. Strange-nek. Azaz... mindig a témától tettem függővé.

Drawlight, Lascelles és Childermass nem szólt semmit. Valóban tudták, mennyi könyvet adott kölcsön a mágus Mr. Strange-nek, de azt is tudták, mennyit zárt el előle.

– Strange úriember – mondta végül Lascelles. – Úriemberként fog viselkedni, és öntől is ezt várja majd el. Ha a könyveket személyesen önnek, és egyedül csak önnek ajánlják fel megvételre, akkor nyugodtan megveheti őket, de ha árverés lesz, ő is ajánlatot tehet.

Mr. Norrell egy darabig hallgatott, és miközben Lascellest nézte, idegesen nyalogatta a száját.

– És ön szerint hogyan fogják áruba bocsátani a könyveket? Árveréssel vagy privát tranzakcióval?

– Árverésen – vágta rá Lascelles, Drawlight és Childermass egyszerre.

Mr. Norrell a tenyerébe temette az arcát.

– Természetesen – szólalt meg újra Lascelles, mintha hirtelen eszébe jutott volna valami –, ha Strange külföldön van, nem fog tudni ajánlatot tenni. – Beleszürcsölt a kávéjába. – Vagy igen?

Mr. Norrell felnézett, és az arca ismét reményt sugárzott. Most már nagyon szeretne volna, ha Strange legalább egy évre Portugáliába megy. [\(20\)](#)

Jósé Estoril házában

1811. január-március

AZ JUTOTT ESZEMBE, uram, hogy ha elmegyek a félszigetre, az ön együttműködése a hadügyminisztériummal törvényszerűen meg fog változni – mondta Strange. – Attól tartok, hogy a távozásom után esetleg teher lesz önnek, hogy éjjel-nappal kopogtatnak az ajtaján az emberek, és állandóan azt követelik, hogy tüstént végezzen el valami varázslatot. Nem lesz, aki segítsen önnek. Mikor fog aludni? Meg kell győznünk az ügyfeleinket, hogy másképp járjanak el. Ha bármiben a segítségére lehetek az átszervezéssel kapcsolatban, kérjem szóljon. Talán ezen a héten meg kellene hívnunk Lord Liverpoolt vacsorára.

– Ó igen, jó ötlet! – ujjongott Mr. Norrell jókedvűen, mert szerfelett örült a tanítványa figyelmességének. – De önnek is ott kell lennie. Ön olyan jól tud magyarázni. Csak ki kell nyitnia a száját, és Lord Liverpool máris mindent ért.

– Akkor írhatok a Lordnak?

– Igen, hogyne. Írjon!

Január első hetében jártak. Strange elindulásának pontos napjában még nem egyeztek meg, de tudták, hogy hamarosan elérkezik. Strange leült, és megírta a meghívót. Lord Liverpool azonnal válaszolt, és alig telt bele két nap, már ott is volt a Hanover téren.

Mr. Norrell és Mr. Strange mindig a könyvtárban töltötte a

vacsora előtti órát, és ebben a teremben fogadták a minisztert is. Childermass is jelen volt, hogy ha kell, jegyzőként, tanácsadóként, hírvivőként vagy szolgaként rendelkezésre álljon – ahogy a helyzet kívánja.

Lord Liverpool most járt először Mr. Norrell könyvtárában, és mielőtt leült, kicsit sétálgatott a polcok között.

– Hallottam már, hogy az ön könyvtára a modern világ egyik csodája, de fele ennyire lenyűgözőnek sem képzeltem.

Mr. Norrellt mintha hájjal kengették volna. Pontosan az ilyen vendégeket szerette – akik őszintén megcsodálták a könyvtárát, de nem éreztek késztetést arra, hogy levegyenek egy könyvet a polcról, és beleolvassanak.

Aztán Strange a tanítója felé fordult.

– Még nem beszéltük meg, uram, hogy milyen könyveket vigyek a félszigetre. Összeírtam negyven címet, de ha úgy véli, hogy még van javítanivaló a listán, örömmel fogadom a javaslatait.

Azzal kihúzott egy összehajtott papírlapot az asztalon felhalmozott jegyzetek közül, és átnyújtotta Mr. Norrellnek.

A mágusnak már maga a lista sem nyerte el a tetszését. Tanítványa az első gondolatokat mindig áthúzta, aztán a második gondolatokat is, és végül azt írta le, ami harmadszorra eszébe jutott, de csak ferdén, macskakaparással, más szavak köré. A papír tele volt tintapacával, hibásan leírt könyvcímekkel és nevekkel, és ami legjobban bántotta a mágus szemét: három verssort is talált, amit Strange félig találós kérdésként, félig bűcsúversként a feleségének kezdett írni. Ám Mr. Norrell nem a listától sápadt el igazán. Soha nem gondolt arra,

hogy Strange-nek szüksége lehet könyvekre Portugáliában. Fel sem tudta fogni azt a szörnyűséget, hogy a háború alatt negyven értékes könyve kerül egy idegen országba, ahol eléghetnek, felrobbanhatnak, elázhatnak vagy beporosodhatnak. Mr. Norrell nem sokat tudott a háborúról, de gyanította, hogy a katonák nem tartják tiszteletben a könyveket. Még meg is érintik őket a mocskos kezükkel. Kitépik őket! Vagy talán – a legrémisztőbb esetben – elolvassák, és kipróbálják a varázsigéket! Egyáltalán tudnak a katonák olvasni? A mágus nem tudta. Csakhogy mivel az egész kontinens sorsa volt a tét, és Lord Liverpool is a helyiségben tartózkodott, rájött, milyen nehéz – sőt talán lehetetlen – lesz visszautasítani Strange kérését. Kétségbeesetten és tanácstalanul nézett Childermassra.

A titkár vállat vont.

A miniszter továbbra is nyugodtan ténfergett a könyvtárban. Biztos azt gondolta, hogy ha átmenetileg eltűnik negyven könyv a gyűjteményből, a több ezer kötet között észre sem lehet majd venni a hiányát.

– Negyvennél többet nem akarok elvinni – közölte Strange tárgyilagos hangon.

– Nagyon bölcs döntés, uram, nagyon bölcs – dicsérte Lord Liverpool. – Ne vigyen többet, mint amennyit kényelmesen magával tud hordani.

– Hordani?! – fortyant fel Mr. Norrell még az eddiginél is riadtabban. – Ugye nem akarja egyik helyről a másikra hordozgatni ezeket a könyveket? Ahogy megérkezik, azonnal biztonságba kell őket helyezni egy könyvtárban. Legjobb lenne egy vár könyvtárában. Egy masszív,

megfelelően védett erődben...

– Attól tartok, nem sok hasznukat veszem, ha lerakom őket egy könyvtárban – ellenkezett Strange vérlázító higgadsággal. – Én a csatatéren leszek egy sátorban. A könyveknek is ott kell lenniük.

– Akkor egy ládában kell tartania őket! – vitatkozott a mágus. – Egy vastag falú faládjában, vagy még inkább egy fémládjában! Igen, a fém lesz a legjobb. Csináltathatunk egyet külön erre a célra. Aztán pedig...

– Bocsásson meg nekem, Mr. Norrell, de én nem tanácsolnám Mr. Strange-nek, hogy fémládát vigyen magával – szólt közbe Lord Liverpool. – Arra nem lehet számítani, hogy a katonák helyet biztosítanak valamelyik szekéren az ő holmijának. Nekik minden helyre szükségük van, hogy a felszerelésüket, a térképeiket, az élelmet, a lőszert és a többi ellátmányt magukkal vihessék. Mr. Strange akkor fogja a legkevesebb kényelmetlenséget okozni a hadseregnek, ha a többi tiszthez hasonlóan ő is egy öszvéren vagy egy számaron viszi a holmiját. – A miniszter Strange felé fordult. – Egy jó erős öszvérré lesz szüksége a csomagja és a szolgálja számára. Vegyen néhány nyeregtáskát Hewley és Ratt boltjában, és azokba tegye a könyveket. Ne feledje, hogy egy szekérről nagyon könnyű ellopni bármit. Sajnos nem szépíthetem a valóságot: a katonák sokszor lopnak. – Egy darabig töprengett, majd folytatta. – Legalábbis a mieink.

Hogy miként zajlott le a vacsora, arról Mr. Norrell vajmi keveset tudott. Csak halványan észlelte, hogy Strange és a Lord folyamatosan beszélgetnek, és sokat nevetnek.

Strange többször is felkiáltott: „Akkor hát maradjunk ennyiben!” A miniszter erre mindig azt válaszolta: „Rendben van!” De a házigazdának fogalma sem volt, miről folyt a csevej. Nem is érdekelte. Már bánta, hogy Londonba költözött. Bárcsak soha ne vállalkozott volna rá, hogy feltámasztja az angol mágiát! Bárcsak ott maradt volna a Hurfew Apátságban, ahol kedve szerint olvasgathatott és varázsolhatott! Ez az egész vállalkozás nem ért annyit, hogy elveszítse negyven könyvét.

Miután a vendégek elmentek, visszavonult a könyvtárba, ahol megnézte, kézbe fogta és dédelgette egy kicsit a negyven kijelölt könyvet.

Childermass még mindig ott volt. Az egyik asztalnál ette a vacsoráját, és most a ház könyvelését végezte. Amikor Mr. Norrell belépett, felnézett, és elvigyorodott.

– Szerintem Mr. Strange nagyon jól helyt fog állni a háborúban, uram. Már így is sikerült túljárnia az ön eszén.

Egy kora februári éjjelen, amikor a hold fényesen sütött, a *St. Serlo Áldása*[\[43\]](#) nevű angol hajó vitorlázott fel a Taguson, hogy kikössön a fekete lóról elnevezett téren Lisszabon központjában. Jonathan Strange és a szolgája, Jeremy Johns az elsők között szálltak partra. Strange azelőtt még sohasem járt külföldön, és egészen felvillanyozta a lehetőség, hogy idegen földre teheti a lábát, ahol lázasan sűrögnek-forognak a katonák és a tengerészek. Már alig várta, hogy varázsolhasson.

– Kíváncsi vagyok, hol van Lord Wellington – mondta Jeremy Johnsnak. – Ön szerint ezek az emberek tudják?

Érdeklődve nézte a tér túloldalán álló hatalmas, félig megépített boltívet. Katonás megjelenése volt, és a mágus akkor sem lett volna meglepve, ha kiderül, hogy Wellington ott tartózkodik valahol mögötte.

– De most hajnali két óra van, uram – figyelmeztette a szolga. – A Lord biztosan alszik.

– Gondolja? Amikor egész Európa sorsa az ő kezében van? Bár alighanem igaza lehet.

Strange vonakodva elismerte, hogy jobb lesz most visszavonulniuk a szállóba, és csak másnap folytatniuk Lord Wellington keresését.

A Cipészek Utcájában ajánlottak nekik szállást, a cornwalli származású Mr. Prideaux fogadóját. Mr. Prideaux-nál szinte kivétel nélkül csak angol katonák vendégeskedtek, akik épp most tértek vissza hazulról Portugáliába, vagy a hajókra vártak, amelyek a szabadságuk idejére hazaviszik őket. A fogadó tulajdonosa mindent megtett, hogy a vendégei otthon érezzék magukat, de ez csak részben sikerült neki. Akárhogy is igyekezett, nem sikerült elfeledtetnie az angolokkal, hogy Portugáliában vannak. Lehet, hogy a tapétát és a berendezést Londonból hozatta, de már öt éve a portugál nap fénye szűrődött be a házba, amely jellegzetes portugál módon fakította ki a színeket. Lehet, hogy a szakáccsal hagyományos angol ételeket főzetett, ám a portugál séf mindig több borsot és olajat használt, mint amire a vendégek számítottak. Még a vendégek csizmájának is volt valami portugál szaga, mivel egy portugál fiú pucolta ki őket.

Másnap reggel Strange elég későn ébredt. Megette a

reggelijét, és legalább egy órát sétált a környéken. Lisszabonban sok árkádos tér, elegáns modern épület, szobor, színház és üzlet volt. A mágusnak az volt az érzése, hogy a háború mégsem lehet olyan szörnyű dolog.

Amikor visszatért a fogadóba, látta, hogy négy vagy öt angol tiszt áll az ajtóban, akik heves beszélgetésbe keveredtek. Éppen erre a pillanatra várt. Odament hozzájuk, elnézést kért a zavarásért, elmondta ki ő, és megkérdezte, hogy Lisszabon mely részén tartózkodik Lord Wellington.

A tisztek megdöbbsent arckifejezéssel fordultak oda hozzá, mintha értelmetlennek találnák a kérdést, bár Strange nem értette, miért lenne az.

– Lord Wellington nincs Lisszabonban – felelte az egyikük, aki kék kabátot és fehér huszárnadrágot viselt.

– Ó! Hát akkor mikor jön vissza? – kérdezte a mágus.

– Vissza? Talán hetek múlva... vagy hónapok múlva mondjuk. De lehet, hogy soha.

– De mégis, hol találhatom meg?

– Micsoda badarság! – kiáltott fel a tiszt. – Bárhol lehet!

– Ezek szerint nem tudja, hol van?

A tiszt most már egészen szigorúan nézett rá.

– Lord Wellington sohasem marad sokáig egy helyen. Oda megy, ahol szükség van rá. Márpedig Lord Wellingtonra *mindenhol* szükség van – magyarázta Strange-nek, hogy egészen tisztán lásson.

Egy másik tiszt, aki élénk skarlátvörös kabátot viselt bőséges ezüst csipkedíszítéssel, kicsit barátságosabban szólította meg a mágust.

- Lord Wellington a Vonalakon van.
- A Vonalakon? – kérdezte Strange.
- Igen.

Sajnos ez nem volt olyan tisztán érthető és hasznos útmutatás, ahogy a tiszt remélte. De Strange úgy gondolta, hogy eleget bizonygatta a tudatlanságát. Már elment a kedve attól, hogy több kérdést feltegyen.

„Lord Wellington a Vonalakon van.” Furcsa kifejezés volt, és ha valaki arra kényszerítette volna a mágust, hogy találja ki a jelentését, megkockáztatta volna, hogy talán a részegséghez vagy valami főnemesi kedvteléshez van valami köze.

Bement a szállóba, és megkérte a portást, hogy kerítse elő Jeremy Johnst. Ha már valamelyiküknek tudatlannak és ostobának kell tűnnie az angol hadsereg előtt, hát legyen inkább Jeremy Johns.

– Na itt van végre! – kiáltott fel a mágus, amikor a szolga megjelent. – Menjen, és kérdezze meg valamelyik tisztet, hogy merre találjuk Lord Wellingtont.

– Rendben, uram. De miért nem kérdezi meg ön?

– Lehetetlen. Nekem most a mágiával kell foglalkoznom.

Így hát Jeremy elindult, és hamarosan vissza is tért.

– Kiderítette? – kérdezte Strange.

– Hát persze, uram! – felelte Jeremy vidáman. – Nincs benne semmi titok. Lord Wellington a Vonalakon van.

– Jó, de az mit jelent?

– Ó, ne haragudjon, uram. A tiszt annyira természetes hangon mondta, mintha mindenkinek ismernie kellene a szó jelentését. Azt hittem, ön is ismeri.

– Hát nem ismerem. Azt hiszem, jobb lesz, ha megkérdeszem Prideaux-t.

A szálló tulajdonosa készséggel segített nekik. Nincs is ennél egyszerűbb dolog a világon. Mr. Strange-nek el kell mennie a Hadsereg Főhadiszállására. Ott biztosan megtalálja a Lordot. A várostól számítva csak fél napi út lóháton. Talán egy kicsit több.

– Körülbelül annyi, mint Tyburntól Godalmingig, már ha fel tudja idézni.

– Ha lenne olyan kedves, és megmutatná a térképen...

– Jó hogy mondja, kedves uram! – kiáltott fel Mr. Prideaux mosolyogva. – Segítség nélkül soha nem találnának oda. Keresek valakit, aki elkíséri önöket.

A szállodatulajdonos egy hadbiztossági tiszthelyettest talált, akit a parancsa Torres Vedrasba szólított, a Főhadiszállástól még négy-öt mérfölddel távolabb. Örült, hogy együtt mehet Strange-dzsel, és megmutathatja neki az utat.

– Na végre – gondolta magában a mágus. – Halad az ügy. Útjuk első szakasza egy kellemes tájon át vezetett, amit mezők és szőlőültetvények tarkítottak fehérre meszelt, takaros kis udvarházakkal és kőből épült, barna vászonvitorlákkal integető szélmalomokkal. Az úton barna egyenruhás portugál katonák meneteltek mindkét irányba, és láttak néhány brit tisztet is, akiknek skarlátvörös-kék viseletük élénk színfoltot jelentett a tájban. Strange hazafias szemében ez a két szín sokkal férfiasabbnak és harciasabbnak tűnt a barnánál. Miután három órát lovagoltak, egy hegyvonulatot pillantottak meg, amely

falként magasodott fel a síkságból.

Épp a két legnagyobb hegy közötti völgyön keltek át, amikor a tiszthelyettes megszólalt.

– Itt kezdődnek a Vonalak. Látják azt az erődítményt ott a magasban az egyik oldalon? – Jobbra mutatott. Az erődítményről bárki megmondhatta volna, hogy valamikor szélmalomként kezdte a pályafutását, de a közelmúltban felszerelték mindenféle bástyával, oromzattal és puskalőréssel. – És a másik erődöt a szoros túloldalán? – kérdezte a tiszthelyettes. Most balra mutatott. – Aztán ott van a következő kicsi erőd a legközelebbi sziklás csúcson. Azon túl is van még egy, de ma túl homályos és felhős az ég ahhoz, hogy láthassák. A sor viszont tovább folytatódik. Az erődök a Tagustól a tengerig sorakoznak! De ez még nem minden! Két további Vonal van innen északra. Összesen három Vonal!

– Valóban lenyűgöző. A portugálok építették?

– Nem, uram. Lord Wellington építette. A franciák itt nem kelhetnek át. Mi több, egy bogár sem repülhet keresztül ezeken a völgyeken, ha csak nincs nála egy papír Lord Wellington aláírásával! Ez az oka, uram, hogy a francia hadsereg megrekedt Santaremnél, és onnan nem juthat tovább, miközben mi biztonságban alhatunk Lisszabonban. Hamarosan letértek az útról, és elindultak felfelé egy kanyargós kaptatón egy Pero Negro nevű hegyi faluba. Strange-et megdöbbenetette, mennyire másnak képzelte a háborút ahhoz képest, mint amilyen valójában volt. Azt hitte, Lord Wellington egy nagy épületben ül a fővárosban, és onnan osztogatja a parancsait. Helyette egy olyan

aprócska településen talált rá, amit Angliában nem is lehetett volna falunak nevezni.

A Hadsereg Főhadiszállását egy teljességgel jellegtelen házban rendezték be, amelyet dísztelen, kavicsos udvar vett körül. A természet egyik törvénye, hogy ha egy ember olyan helyre érkezik, ahol senki sem ismeri, biztosan útban lesz valakinek. Nem ülhetett le, mert a szobában, ahova bevezették, nem volt szék. Valószínűleg attól féltek, hogy ha a franciák behatolnak az épületbe, elbújnak mögöttük. A mágus ezért jobb híján az ablak mellett helyezkedett el. Nemsokára azonban bejött két tiszt, és valamelyikük sürgősen demonstrálni akarta, hogy harci helyzetben milyen lehetőségeket tartogat a portugál táj, ezért azonnal szükségük volt az ablakra. Strange-re néztek, mire a mágus inkább egy boltívhez sétált át, amelyet félig függöny takart.

Közben valaki egyfolytában kiabált a folyosón: azt akarta, hogy egy Winespill nevű személy haladéktalanul vigye oda neki a puskaporos hordókat. Egy nagyon alacsony, kissé púpos hátú katona lépett be a szobába. Élénk bíborszínű anyajegy csúfította el az arcát, mintha ez is az Angol Hadsereg viseletének nélkülözhetetlen eleme lett volna. Winespill nagyon morcos volt. Nem találta a puskaport. Kereste a szekrényekben, a lépcsők alatt és az erkélyeken is. Néha visszakiáltott a türelmetlen hangnak: „Egy pillanat!” Aztán eszébe jutott, hogy meg kellene néznie Strange háta mögött, a függönnyel letakart részen, a boltív alatt. Nyomban elkiáltotta magát, hogy megvannak a hordók, és már korábban is megtalálta volna őket, ha egy bizonyos

valaki – és itt sötétben Strange-re nézett – nem takarja el őket.

Az órák lassan teltek. A mágus visszatért az ablakhoz, és már majdnem állva elaludt, amikor a hirtelen támadt sürgés-forgásból arra következtetett, hogy valami fontos ember lépett be az épületbe. A következő pillanatban három ember viharzott be a szobába, és Strange végre szemtől-szembe is találkozott Lord Wellingtonnal.

Hogy is lehetne leírni Lord Wellingtont? Vajon tényleg szükség van a bemutatására, és egyáltalán lehetséges őt bemutatni? Az ő arcát látja az ember mindenhol, akármerre fordul: az útszéli kocsmák falára kiakasztott olcsó lenyomatokon, a gyűléstermek lépcsősorainak tetején kifüggesztett, művészien kidolgozott képeken, zászlókkal és dobokkal körülvéve. Ma már nincs is olyan tizenhét éves lány, aki ne igyekezne begyűjteni legalább egy képet róla – még azok is így tesznek, akik nem kifejezetten romantikusak. A hosszú sasorrú férfiakat sokkal vonzóbbnak találják azoknál, akiknek rövid, tömpe orruk van, és ha már bekötötték a fejüket, életük legnagyobb tragédiájának tartják, hogy már házasok. Hogy valamennyire ellensúlyozzák a kudarcot, elsőszülött fiukat mindenképpen Arthurnak akarják nevezni. De a tizenhét éves lányokat megérti a környezetük. Öccseik és húgaik épp olyan fanatikus rajongók. Az angol kisdedóvókban mindig Wellingtonnak nevezik el a legsármosabb játékkatonákat, és ezek a figurák mindig sokkal több kalandba keverednek, mint az egész katonákkal teli doboz együttvéve. Legalább egyszer egy héten az összes iskolás

fiú belebújik Wellington bőrébe, de ugyanezt teszik a kishúgaik is. Wellington testesít meg minden angol erényt. Ő viszi tökéletességre az angolságot. Míg a franciák a hasukban hordják Napóleont (ami szemmel is látható), mi a szívünkben hordjuk Wellingtont[44].

Úgy tűnt, Lord Wellington nem a legelégedettebb pillanatában sikerült elcsípní.

– Én úgy hiszem, nagyon is tisztán érthető parancsokat adtam! – mondta a másik két tisztnek. – A portugáloknak meg kellett semmisíteniük az összes kukoricát, amit nem tudtak elszállítani, hogy ne kerülhessen a franciák kezére. Fél napig figyeltem, ahogy a franciák ki-besurrannak a Cartaxo környéki barlangokból, és hordják magukkal a zsákokat.

– A portugál földműveseknek vérzett a szívük a kukoricáért. Attól féltek, hogy éhen halnak – magyarázta az egyik tiszt.

A másik tiszt azzal igyekezett megnyugtatni a parancsnokát, hogy talán nem is kukoricát vittek a franciák azokban a zsákokban, hanem valami sokkal értéktelenebbet. Talán aranyat vagy ezüstöt.

Lord Wellington hidegen végigmérte a tisztet.

– A francia katonák a szélmalomokhoz vitték a zsákokat. Jól lehetett látni, ahogy a kerekek forognak. Ön szerint aranyat örültek? Dalziel, legyen olyan jó, és tegyen panaszt a portugál hatóságoknál! – Mérgesen körbenézett a szobában, aztán hirtelen észrevette a mágust. – Ez ki? – kérdezte.

A Dalziel nevű tiszt valamit suttogott Lord Wellington fülébe.

– Ó! – bólintott a parancsnok, és megszólította Strange-et.

– Szóval ön a mágus.

Ebben a kijelentésben egy egész erőtlen kérdés is bujkált.

– Igen.

– Mr. Norrell? – kérdezte Lord Wellington.

– Nem, nem. Mr. Norrell Londonban van. Én Mr. Strange vagyok.

Lord Wellington semmitmondó arccal nézett rá.

– A másik mágus – magyarázta Strange.

– Értem.

A Dalziel nevű tiszt meglepetten nézett Strange-re, mintha azt gondolta volna magában, hogy miután Lord Wellington elmondta valakiről, hogy kicsoda, nem illik ellenkezni, még akkor sem, ha nem úgy hívják.

– Nos Mr. Strange, attól tartok, hogy feleslegesen fáradt ide – mondta a parancsnok. – Őszintén meg kell mondanom önnek, hogy ha megakadályozhatom az ideutazását, megtettem volna. De most hogy itt van, meg kell tudnia, hogy a másik úrral együtt milyen hatalmas kutyaszorítóba juttatták a hadsereget.

– Kutyaszorítóba?

– Kutyaszorítóba – ismételte Lord Wellington. – A jelenetek, amiket a minisztereknek mutogattak Londonban, elég volt nekik, hogy azt higgyék, tudják mi történik Portugáliában. Sokkal több utasítást kaptam tőlük, és sokkal jobban beleavatkoztak a dolgaimba, mint egyébként tették volna. Csak én tudom, hogy milyen intézkedésekre van szükség Portugáliában, Mr. Strange, mert csak én ismerem elég jól a körülményeket. Nem állítom, hogy ön és a másik úr nem tettek jót a hazájukkal valahol máshol... A

hadsereg elégedettnek látszik... Erről én nem tudok semmit... De azt mindenképpen el kell mondanom, hogy nekem *nincs* szükségem mágusokra itt, Portugáliában.

– Nyugodt lehet, Lordom, hogy Portugáliában semmiféle visszaélés nem történhet a mágiával, mert teljesen az ön szolgálatára fogok állni, és csak az ön utasításait fogom követni.

Lord Wellington metszőn nézett a mágusra.

– Nekünk emberekre van szükségünk. Tud több embert csinálni?

– Embereket? Nos ez attól függ, hogy gondolja, uram. Érdekes kérdés...

Strange hirtelen rosszul érezte magát, mert rájött, hogy pont úgy beszél, mint Mr. Norrell.

– Tud többet csinálni? – vágott közbe a parancsnok.

– Nem.

– Meg tudja oldani, hogy a töltények gyorsabban repüljenek, és hamarabb találják el a franciákat? Ami azt illeti, így is elég gyorsak. Vagy talán ki tudja forgatni a földet, és meg tudja oldani, hogy azonnal védősáncok, védőbástyák és egyéb védelmi építmények legyenek belőlük?

– Nem, Lordom. Viszont...

– A Főhadiszállás lelkészének neve Mr. Briscall. A hadsereg első számú orvosát dr. McGrigornak hívják. Ha úgy dönt, hogy Portugáliában marad, ajánlom, hogy ismerkedjen meg velük. Talán ők hasznát veszik majd a segítségének. Mert én nem.

Lord Wellington elfordult, és azonnal elkiáltotta magát, hogy

egy bizonyos Thornton gondoskodik a vacsorájáról. Így hozta Strange tudomására, hogy részéről befejezte a megbeszélést.

A mágus hozzászólt, hogy a miniszterek megkülönböztetett tisztelettel beszélnek vele. Megszokta, hogy a legnagyobb méltóságok is egyenrangúként kezelik. Rendkívül rosszul esett neki, hogy olyanokkal említették együtt, akik csak kiegészítő szerepet kapnak a hadsereg mellett – egy lelkésszel és egy orvossal.

Pero Negro egyik vén fogadójában töltötte az éjszakát, nem túl kényelmesen, és amint megvirradt, visszament Lisszabonba. Amikor a Cipészek Utcáján beért a szállodába, leült, és egy hosszú levelet írt Arabellának, amiben részletesen elmesélte, mennyire méltánytalanul bántak vele. Utána kicsit jobban érezte magát, és eszébe jutott, hogy komoly férfiember nem panaszkodik ennyit – úgyhogy szét is tépte a levelet.

Inkább összeírta azoknak a varázslatoknak a listáját, amiket Mr. Norrell-lel együtt a haditengerészet kérésére végrehajtottak, és megpróbálta eldönteni, melyik felelne meg a legjobban Lord Wellingtonnak. Hosszú tépelődés után úgy vélte, hogy semmi sem hozhatja nehezebb helyzetbe a francia hadsereget, mint egy kiadós égháború szakadó esővel. Azon nyomban leült, hogy egy levelet fogalmazzon a Lordnak, és figyelmébe ajánlja a varázslatot. Az ember mindig fellelkesül a határozott cselekvéstől, így Strange-nek is hamar jobb kedve lett – amíg véletlenül ki nem nézett az ablakon. Az ég fekete lett, kavargó oszlopokban csapkodta az eső a földet, és

viharos szél fúj. Képzületében már előre hallotta a mennydörgést. Elindult, hogy megkeresse Mr. Prideaux-t. A szálló tulajdonosa elmondta neki, hogy már hetek óta így esik, és a portugálok szerint tartósan ilyen is marad az időjárás. De a franciákat tényleg nagyon bosszantja.

Strange eltűnődött azon, amit hallott. Eszébe jutott, hogy talán egy levélben fel kellene ajánlania Lord Wellingtonnak, hogy *elállítja* az esőt, hiszen az angol tisztek sem örülhettek neki túlságosan – de aztán úgy döntött, hogy az időjárás túl vitatott és kényes téma ahhoz, hogy beleavatkozzon, amíg meg nem ismeri jobban a háborút és Lord Wellingtont. Közben csak annyit tehet, hogy egy sereg békát pottyant az égből a francia katonák fejére. Ezt az ötletet legalább a Biblia ihlette, és mi lehetne annál tekintélyesebb?

Másnap reggel komoran ült a szállodai szobájában, és úgy tett, mintha Mr. Norrell egyik könyvét olvasná, de valójában az esőt nézte. Kopogtattak. Egy huszáregyenruhát viselő skót tiszt lépett be, és miközben megszólalt, kérdően nézett Strange-re.

– Mr. Norrell?

– Én nem... Ne is törődjön vele. Mit tehetek önért?

– Üzenetet hoztam a Főhadiszállásról, Mr. Norrell.

A fiatal tiszt átnyújtott egy levelet Strange-nek.

A saját levele volt, amit Lord Wellingtonnak írt. Valaki vastagon, kék tintával egy szót írt keresztbe a lapra: „Megtagadva.”

– Ez kinek az írása? – kérdezte Strange.

– Lord Wellingtoné, uram.

– Ó.

Másnap Strange egy újabb levelet írt a parancsnoknak, amelyben felajánlotta neki, hogy felduzzasztja a Tagus-folyó vizét, és elárasztja vele a franciákat. Ez már annyira felzaklatta Lord Wellingtont, hogy egy hosszabb válaszlevelet írt. Elmagyarázta a mágusnak, hogy jelenleg a brit hadsereg és a portugál hadsereg zöme is a Tagus-folyó ágai között tartózkodik, ezért Mr. Strange ötlete igen nagy kellemetlenséget okozna számukra.

A mágus azonban nem hagyta magát eltántorítani. Minden nap küldött Lord Wellingtonnak egy újabb javaslatot. A parancsnok egyiket sem hagyta jóvá.

Egy különösen borongós február végi napon éppen Mr. Prideaux hoteljének egyik folyosóján ment végig, hogy elköltse magányos vacsoráját, amikor majdnem összeütközött egy angol ruhákba öltözött, üde arcú emberrel. Az ifjú bocsánatot kért tőle, majd megkérdezte, nem tudja-e merre található Mr. Strange.

– Én vagyok Strange. Ön kicsoda?

– Engem Briscallnak hívnak. A Főhadiszállás lelkésze vagyok.

– Mr. Briscall. Hát hogyan. Persze.

– Lord Wellington megkért, hogy látogassam meg önt – magyarázta a lelkész. – Valami olyasmit mondott, hogy ön valamiféle mágiával tudna nekem segíteni. – Mr. Briscall elmosolyodott. – De szerintem a lelke mélyén inkább azt szeretné, ha sikerülne lebeszélnem Önt arról, hogy további leveleket küldjön neki.

– Igen? Nos én addig nem hagyom abba, amíg valami

feladatot nem talál nekem.

Mr. Briscall nevetett.

– Rendben van. Megmondom neki.

– Köszönöm. Van esetleg valami, amivel az ön segítségére lehetnék? Még sohasem varázsoltam az egyház számára. Őszinte leszek önnel, Mr. Briscall. Nagyon keveset tudok a papi mágiáról, de örülnék, ha valaki hasznomat venné végre.

– Hm. Én is őszinte leszek önnel, Mr. Strange. Nekem nagyon egyszerű feladatok jutnak. Meg kell látogatnom a betegeket és a sebesülteket. Felolvasom a katonáknak a prédikációkat, és megpróbálok tisztességes temetést rendezni nekik, ha elesnek szegények. Nem tudom, miben segíthetne nekem.

– Itt senki sem tudja – sóhajtott a mágus. – De jöjjön, vacsorázzon velem. Legalább nem kell egyedül ennem.

Ebben hamar megegyeztek, és nemsokára már a szálloda étkezőjében ültek. Strange nagyon élvezte a lelkész társaságát, Mr. Briscall pedig szívesen mesélt neki Lord Wellingtonról és a hadseregről.

– A katonák általában nem vallásos emberek – mondta. – De én ezt nem is vártam el tőlük, és sokat segített az a körülmény is, hogy az előttem itt szolgáló lelkészek szinte azonnal hazaindultak, alighogy megérkeztek. Én vagyok az első, aki itt maradt, és ezért hálásak nekem. A szívükbe zárják azt az embert, aki készen áll arra, hogy osztozzon velük ebben a kemény életformában.

Strange azt felelte: biztos benne, hogy így van.

– Hát ön, Mr. Strange? Mik a további tervei?

– Nekem? Nekem nincsenek további terveim. Én itt nemkívánatos személy vagyok. Ha nagy ritkán valaki mégis szóba áll velem, hol Mr. Strange-nek, hol Mr. Norrellnek hív. Még csak eszükbe sem jut, hogy két *különböző* személyről van szó.

Briscall nevetett.

– Lord Wellington pedig elutasítja minden ajánlatomat, alighogy megkapja a leveleimet.

– Miért? Mit ajánl fel neki?

Strange elmesélte a lelkésznek az első javaslatát, hogy békák tömege hulljon alá az égből a franciák fejére, akár egy sáskahad.

– Hát nem vagyok meglepve, hogy *e z t a* javaslatot elvetette! – mondta Briscall pimaszul derűs hangon. – A franciák megsütik a békát, és megeszik, nem igaz? Lord Wellingtonnak pedig az a legfőbb törekvése, hogy a franciák haljanak éhen. Ez olyan volt, mintha azt ajánlotta volna, hogy sült csirkét vagy malacpástétomot zúdít a fejükre!

– Nem az én hibám – tiltakozott a mágus, mintha arcul csapták volna. – Szívesen figyelembe venném a Lord szempontjait a javaslataimnál, de nem tudom, mik azok. Londonban a haditengerészet elmondta nekünk az álláspontját, és mi annak megfelelően alakítottuk a varázslatokat.

– Értem – felelte Mr. Briscall. – Bocsásson meg, Mr. Strange, talán nem jól értem a szavait, de nekem úgy tűnik, hogy itt sokkal előnyösebb helyzetben van, mint Londonban

volt. Ott kénytelen volt a haditengerészet álláspontjára támaszkodni, kénytelen volt elhinni nekik, hogy mi történik több száz mérfölddel távolabb, és ki merem jelenteni, hogy a haditengerészet nagyon sokszor tévedésben volt. Itt elmehet a helyszínre, és megnézheti a saját szemével. Eleinte engem is ugyanúgy fogadtak, mint önt. Először senki sem vett észre. Egyik regimenttől a másikig sodródtam. Senkinek nem volt szüksége rám.

– Most pedig Wellington vezérkarához tartozik. Hogy csinálta?

– Beletelt egy kis időbe, de végül be tudtam bizonyítani a Lordnak, hogy hasznomat veheti. Biztosan önnel is ez történik majd.

Strange sóhajtott.

– Én próbálkozom. De eddig csak azt sikerült bizonyítanom, hogy mennyire fölösleges vagyok itt. Újra és újra ezt bizonyítom.

– Badarság! Amennyire én látom, eddig csupán egy nagy hibát követett el: azt, hogy itt maradt Lisszabonban. Ha rám hallgat, amilyen hamar csak lehet, elmegy innen. Menjen, és aludjon a katonákkal meg a tisztekkel a hegyekben! Addig nem is értheti meg őket. Beszélgessen velük. Töltse velük a napjait az elhagyatott hegyi falvakban, a Vonalakon túl. Nemsokára megszeretik önt. Nagyon jószívű emberek.

– Tényleg? Én azt hallottam Londonban, hogy Wellington mocskos csőcseléknek nevezi őket.

Briscall megint nevetett, mintha a mocskos csőcselék nem lenne komoly sértés, sőt csak fokozná a hadsereg vonzerejét. Strange úgy érezte, egy lelkésztől nagyon furcsa

ez a gondolkodásmód.

– Hát akkor most melyik az igazság? – kérdezte a mágus.

– Mindkettő igaz. Mindkettő, Mr. Strange. Nos mit szól hozzá? Elmegy innen?

Strange a homlokát ráncolta.

– Nem tudom. Nem arról van szó, hogy félek a nehézségektől és a kényelmetlenségtől. Szerintem én is kibírok annyit, amennyit ők. De senkit nem ismerek ott. Amióta megérkeztem, mindenkinek csak az útjában vagyok, nincsenek itt barátaim, és...

– Ó hát ezt igazán könnyű megoldani. Ez nem London vagy Bath, ahova az embernek ajánlólevéllel kell mennie. Vigyen egy hordó brandyt, és egy-két rekesz pezsgőt, ha a szolgája elbírja. Hamarosan nagyon sok jó ismeretséget fog kötni a katonák között, ha megosztja velük a brandyjét és a pezsgőjét.

– Valóban? Ilyen egyszerű lenne?

– Ezt elhíheti. De vörösborral ne is próbálkozzon. Abból már így is túl sok van nekik.

Pár nappal később Strange és Jeremy Johns elindultak a Vonalakon túl elterülő vidékre. A brit katonák és tisztek eléggé meglepődtek, hogy egy mágus keveredett közéjük. A leveleikben, amiket az otthoni barátaiknak írtak, meglehetősen udvariatlan jelzőket használtak a varázslóra, és megírták, hogy nem tudják, mit keres közöttük. De Strange tartotta magát ahhoz, amit Briscall javasolt neki. Az első este minden tisztet, akivel találkozott, meghívott egy kis vacsora utáni pezsgőzésre. Hamarosan elnézték neki, hogy ilyen különc foglalkozást választott. Csak az számított,

hogy Strange sátrában mindig jó kedélyű fickókkal lehetett találkozni, és mindig volt valami torokmelengető.

Strange rákapott a dohányzásra. Korábban sohasem tetszett neki ez a fajta időtöltés, de észrevette, hogy egy kis adag dohánnyal könnyebben beszédbe lehet elegyedni a besorozott férfiakkal.

Furcsa életforma volt egy még furcsább tájon. A Vonalakon túl Lord Wellington utasítására minden házból kilakoltatták a parasztokat, és felégették az ültetvényeket. Mindkét hadsereg katonái a kiürült falvakat fosztogatták: elvették maguknak, amit használni tudtak. A brit oldalon nem ritkán kanapékba, ruhásszekrényekbe, ágyakba, székekbe és asztalokba botlott az ember a hegyoldalon vagy egy erdei tisztáson. Néha-néha egy egész hálószobát vagy szalont is lehetett találni, teljes borotválkozó-felszereléssel, könyvekkel és lámpákkal, mindössze a falak és a mennyezet hiányoztak.

Lehet, hogy a brit hadseregnek sok kellemetlenséget okozott a szél és az eső, ám a francia katonák helyzete még ennél is sokkal, sokkal rosszabb volt. Rongyokat hordtak, és nem volt mit enniük. Az előző év októbere óta lesték Lord Wellington Vonalait. Nem támadhatták meg az angolokat, mert azoknak három sor bevehetetlen erődítmény állt a hátuk mögött, ahova bármikor visszahúzódhattak. Lord Wellington sem fáradt azzal, hogy megtámadja a franciákat. Miért is kellett volna, amikor az éhség és a betegségek hamarabb legyűrték az ellenséget? Február 5-én a franciák tábort bontottak, és elindultak északra. Csak néhány óra telt el, és Lord

Wellington már a sarkukban volt az angol katonákkal. Jonathan Strange is velük tartott.

A hónap közepe táján, egy nagyon esős délelőttön Strange az út szélén lovagolt a 95. Lövészgyalogsággal. Észrevette néhány barátját az út mellett, kicsivel előrébb. Könnyű vágára fogta a lovát, és hamarosan beérte őket.

– Jó reggelt, Ned – szólította meg az egyik embert, akit megfontolt, értelmes embernek tartott.

– Jó reggelt, uram – felelte Ned vidáman.

– Ned?

– Igen, uram?

– Mi az, amire a legjobban vágyik? Tudom, hogy bután hangzik. Ned, és bocsássa meg, hogy ilyeneket kérdezek. De tényleg tudnom kell.

Ned nem válaszolt azonnal. Nagy levegőt vett, összevonta a szemöldökét, és más jelekkel is mutatta, hogy alaposan elgondolkodott. Közben a bajtársai örömmel sorolták Strange-nek, hogy mi az ő leghőbb vágyuk – általában nagy mágikus edények, amikből soha nem fogy ki az arany, vagy házak, amelyeket egyetlen nagy gyémántból csiszoltak ki. Az egyikük, egy walesi katona, szomorúan énekelni kezdett. – Rántott sajt! Rántott sajt! – kántálta sokszor egymás után, a többiek meg nevettek rajta, hiszen a walesiek köztudottan jó humorú emberek voltak.

Közben Ned is elért a gondolatsor végére.

– Új csizmára – jelentette ki.

– Tényleg? – kérdezte Strange meglepetten.

– Igen, uram. Új csizmára. Ezek a r...dt portugál utak! –

Előre mutatott a kőrengetegre és a kráterek özönére, amit a portugálok olyan előszeretettel neveztek útnak. – Cafatokra tépik az ember csizmáját, éjjel meg sajognak a csontjaim a meneteléstől. De ha lenne egy pár új csizmám! Milyen frissen kelnék fel egy egész napos gyaloglás után! Akkor aztán letarolnám a franciákat! Megállíthatatlanul zúznám a koponyájukat!

– Dicséretes a küzdelem iránti lelkesedése, Ned – mondta Strange. – Köszönöm. Kitűnő választ adott.

A mágus arrébb lovagolt, de többen is utána kiáltottak.

– Mikor fogja megkapni Ned az új csizmáját?

– Hol van Ned csizmája?

Azon az estén Lord Wellington egy nagy házban rendezte be a Főhadiszállást, ami egykor Lousão falvának egyik köztisztületben álló villája volt. Valamikor egy gazdag és hazafias érzelmű portugál nemes, José Estoril háza volt, de őt és a fiait megkínózták és megölték a franciák. A feleségét a láz vitte el, és több történet is keringett a lányai tragikus sorsáról. Hónapokig állt magányosan ez a búskomor épület, ám ezen az estén Wellington katonái megtöltötték hangos viccelődésükkel és veszekedésükkel, a gyászos hangulatú szobákat pedig szinte felvidította a tisztek vörös-kék egyenruhája, amiben a harcosok ide-oda járkáltak.

A vacsora előtti óra volt a nap legmozgalmasabb része: a szoba megtelt a tisztekkel, akik beszámolókat hoztak, parancsokat gyűjtöttek be, vagy egyszerűen kicserélték a legújabb pletykákat. A helyiség egyik végében egy méltóságot sugalló, díszes és omladozó kőlépcső vezetett

fel az emeletre egy ősrégi ajtóhoz. Azt suttozták, hogy az ajtó mögött Lord Wellington készíti a legújabb tervét a franciák legyőzésére, és az volt a furcsa, hogy bárki, aki belépett a terembe, azonnal alázatosan felnézett a lépcső tetejére. Lord Wellington vezérkarának két rangidős tagja, George Murray ezredes, a vezérlő hadbiztos, és Charles Stewart tábornok, a főhadsegéd, egy nagy asztal két oldalán foglalt helyet, és elmélyedtek annak tervezgetésében, hogy hogyan kellene felállítani másnap a hadsereget. Itt meg kell állnom egy pillanatra. Ha kedves Olvasóm az „ezredes” és a „tábornok” szavak hallatán azonnal *öreg* urakra gondol, nagyot téved. Igaz, hogy körülbelül tizennyolc évvel korábban, amikor Anglia háborúba keveredett Franciaországgal, a brit hadsereget tekintélyes öreg katonák vezették, akik az egész életüket úgy élték le, hogy igazából sohasem láttak csatamezőt a saját szemükkel. Csakhogy az évek teltek, és ezek az idős tábornokok mind nyugdíjba mentek vagy meghaltak, ezért ésszerűnek látszott fiatalabb, energikusabb emberekkel helyettesíteni őket. Wellington sem volt sokkal több negyvennél, és a legtöbb rangidős tisztje még nála is fiatalabb volt. José Estoril házának földszinti terme tehát megtelt fiatalemberekkel, akik mind lelkesedtek a harcért, a táncért, és őszintén rajongtak Lord Wellingtonért.

A márciusi este esős volt ugyan, de enyhe – olyan enyhe, mint a május Angliában. José Estoril halála óta a kert elgazosodott, és főleg az orgonabokrok szaporodtak meg, amelyek csoportosan támaszkodtak neki a ház falának. A bokrok egytől-egyig virágoztak, az épület ablakai és zsalui

pedig akadály nélkül engedték be az orgonailatú levegőt. George Murray ezredes és Stewart tábornok hirtelen észrevették, hogy őket is és az összes fontos papírjukat víz áztatja valahonnan. Megbotránkozva néztek fel, mire meglátták Strange-et a verandán, amint közömbös arccal rázza ki a vizet az esernyőjéből.

A mágus belépett a szobába, és üdvözölte az ismerős katonákat. Odament az asztalhoz, és megkérdezte, hogy beszélhetne-e Lord Wellingtonnal. Stewart tábornok, aki büszke, jó vágású fiatalember volt, nem válaszolt, csak hevesen megrázta a fejét. Murray ezredes, aki sokkal kedvesebb és barátságosabb ember volt, annyit mondott, hogy sajnálja, de valószínűleg nem lehetséges.

Strange felnézett az elegáns lépcsősoron a hatalmas faragott ajtóra, amely mögött a Lord ült. (Érdekes, hogy akárki is lépett a szobába, azonnal tudta: a parancsnok az emeleti teremben van. Ilyen grandiózus kisugárzásuk van a nagy embereknek!) Strange-nek nem akaródzott felmennie a lépcsőn. Murray ezredes úgy érezte, a mágus valószínűleg nagyon magányos.

Egy magas férfi közelítette meg az asztalt, akinek feltűnően fekete szemöldökéhez tökéletesen illett hosszú fekete bajsza. Sötétkék zekét viselt, amelyet a könnyűfegyverzetű dragonyosok aranyaszománya díszített.

– Hová helyezték a francia foglyokat? – kérdezte Murray ezredestől.

– A harangtoronyba – felelte az ezredes.

– Csak azért kérdezem, mert tegnap éjjel Pursey ezredes egy kis fészerbe záratta a franciákat, és azt hitte, hogy ott

nem okozhatnak galibát. Csakhogy valamivel korábban az 52. osztag tagjai csirkéket raktak abba a fészkerbe, és az éjszaka folyamán a franciák megették a csirkéket. Pursey ezredes azt mondta, hogy ma reggel az emberei elég furcsán méregették a franciákat, mintha azon gondolkodnának, hogy mennyi csirkeíz jutott át a testükbe, és vajon nem kellene-e valamelyiket megsütni.

– Ó! – borzadt össze Murray ezredes. – Hát ma éjjel nem kell ilyesmitől tartanunk. A harangtoronyban a patkányokon kívül nincs más élőlény, és ha bárki is megeszik bárkit, akkor azok a patkányok lesznek, akik elmajszolják a franciákat.

Murray ezredes, Stewart tábornok és a fekete bajsú férfi nevetni kezdtek, ám a mágus félbeszakította őket.

– Az Espinhal és Lousão közötti út förtelmesen rossz. (Ez volt az az út, amelyen a brit hadsereg nagy része a nap folyamán menetelt.)

Murray ezredes egyetértett vele: az út valóban silány.

– Meg sem tudom számolni, hányszor botlott meg a lovam a kátyúkban, és hányszor csúszott meg a sárban – mondta tovább a mágus. – Biztos voltam benne, hogy le fog sántulni. De ez az út semmivel sem rosszabb, mint a többi, amit az érkezésem óta láttam, és ha jól tudom, holnap a sereg része egy olyan vidékre megy, ahol egyáltalán nincsenek utak.

– Igen – mondta Murray ezredes, és nagyon szerette volna, ha a mágus kimegy onnan.

– Gondolom, megáradt folyókon és köves síkságokon kell majd átgázolniuk, meg egy halom erdőn és bozóton –

folytatta Strange. – Ez mindnyájunknak sokat fog ártani, és egyáltalán nem tudunk majd haladni. Sőt egy helyben toporgunk.

– Ez az egyik hátránya annak, ha a háború egy olyan isten háta mögötti, visszamaradott országba kényszeríti az embert, amilyen Portugália – közölte Murray ezredes.

Stewart tábornok nem mondott semmit, de dühös tekintetéből jól lehetett látni a véleményét: talán ha Mr. Strange fogná a lovát és visszanyargalna Londonba, nem lenne ennyi bajuk.

– Negyvenötezer emberrel, lovakkal, szekerekkel és felszereléssel együtt átszelni egy ilyen barbár vidéket! Londonban el sem hinnék az emberek, hogy ezt meg lehet csinálni. – Strange nevetett. – Kár hogy a Lord nem tud rám szánni pár percet, de talán önök át tudnak adni neki egy üzenetet. Mondják meg neki, hogy Mr. Strange üdvözlését küldi Lord Wellingtonnak, és ha az megkönnyítené a dolgát, hogy holnap a serege egy szépen karbantartott úton menetel, Mr. Strange örömmel varázsol neki egy jó utat. Ja igen! És ha szüksége lenne esetleg új hidakra azok helyett, amiket a franciák felrobbantottak, azokat is kicserélem. Jó éjszakát önöknek!

Azzal Strange meghajolt a két úr előtt, vette az esernyőjét, és kiment. A mágus és a szolgája egyetlen valamirevaló szállást sem találtak Lousãóban. Azok a tiszték, akiknek feladatuk volt szállást találni a tábornokoknak, és kijelölni, hogy melyik táborban aludjanak a katonák, egyáltalán nem törődtek a mágussal és a szolgájával. Végül Strange-nek sikerült rávennie egy kis borüzlet tulajdonosát, hogy adja ki

neki az aprócska emeleti szobáját, kicsivel lejjebb a Miranda de Corvo felé vezető úton.

Strange és Jeremy Johns megették a vacsorát, amivel a házigazda kínálta őket. Valami pörköltféle volt, és az esti társalgás nagyjából abban merült ki, hogy megpróbálták kitalálni, mi mindent főztek bele.

– Ez meg mi az ördög? – kérdezte a mágus feltartva a villáját.

Egy fehér és nyálkás valami volt a villája végére szúrva, amely felül és alul ide-oda kunkorodott.

– Talán valamilyen hal? – kérdezte Jeremy.

– Inkább úgy néz ki, mint egy csiga – közölte Strange.

– Vagy egy emberi fül darabja – tette hozzá Jeremy.

Strange még egy darabig bámulta a falatot.

– Kéri? – kérdezte a szolgáját.

– Nem, uram, köszönöm – sóhajtott Jeremy, és lenézett a saját repedezett tányérjára, amin temérdek hasonló dolog gyűlt össze.

Miután befejezték a vacsorát, és az utolsó gyertya is kialudt, rájöttek, hogy van még valami tennivalójuk lefekvés előtt – és meg is tették. Jeremy a szoba egyik felében gömbölyödött össze, Strange pedig a másikban. Mindketten abból rakták össze az ágyukat, amit a parányi helyiségben találtak. Jeremy a tartalék ruháiból állított össze egy matracot, Strange pedig Mr. Norrell könyveiből tett párnát a feje alá.

Váratlanul patakopogást hallottak az út felől. A hangok elhaltak a borüzlet előtt. Utána valaki sietve feltrappolt a rozoga lépcsőn, és hamarosan ököllel verte a szobájuk

mállott ajtaját. Az ajtó magától kinyílt, és egy huszáregyenruhás fiatalember esett be közéjük. A rokonszenves fiatalember nehezen szedte a levegőt, de a zihálás közepette sikerült tolmácsolnia Lord Wellington üdvözetét. Elmondta, hogy ha van rá mód, a parancsnok szeretne azonnal beszélni a mágussal.

José Estoril házában Wellington éppen tisztekkel és más urakkal költötte el a vacsoráját. Strange arra számított, hogy amikor belép a szobába, éppen egy hangos beszédorkán közepén találja magát, ám ahogy bement, hirtelen mindenki elhallgatott – ezért kénytelen volt azt gondolni, hogy róla beszélgettek.

– Ó, Strange! – emelte fel a poharát Lord Wellington üdvözlésképpen. – Hát itt van! Három szárnysegédet küldtem maga után, és egész este keresték. Szerettem volna meghívni vacsorára, de a fiúk sehol sem találták. Üljön le, töltsön a pezsgőből, és vegyen a desszertből!

Strange sóvárogva nézte a vacsora maradványait, amit a szolgák éppen letakarítottak az asztalról. A megmaradt falatok arról árulkodtak, hogy a tiszték libapecsenyét, vajas rákot, zelleres ragut és fűszeres portugál kolbászt ettek. Megköszönte a Lordnak, és leült. Az egyik szolga pezsgőt hozott neki, aztán vett a desszertből, ami mandulás sütemény volt aszalt cseresznyével.

– Hogy tetszik önnek a háború, Mr. Strange? – kérdezte egy rőt hajú, rókaképű úr, aki az asztal másik végén ült.

– Ó, eleinte egy kissé zavarba ejtő, mint a legtöbb dolog általában – felelte a mágus. – De most, hogy már tapasztaltam egyet-mást, amit egy háborúban lehet,

kezdem megszokni. Egyszer kiraboltak, egyszer meg már rám is lőttek. Egy alkalommal egy franciát találtam a konyhában, és ki kellett kergetnem, máskor meg rám gyújtották a házat, amiben aludtam.

– A franciák? – kérdezte Stewart tábornok.

– Nem, nem. Az angolok. A 43. osztag katonái voltak, akik valószínűleg nagyon fáztak azon az éjjelen, és úgy döntöttek, hogy gyűjtanak egy kis tüzet.

– Ó hát ez gyakran megtörténik! – mondta Stewart tábornok.

Kis ideig hallgattak, aztán egy lovassági egyenruhát viselő úr szólalt meg.

– Arról beszélgettünk... vagy inkább vitatkoztunk... hogy mi az a mágia, és hogy végzik. Strathclyde szerint ön és a másik mágus megszámoztak minden szót a Bibliában, és kikeresik a szavakat a varázsigékhez, aztán összeadják a számokat, aztán csinálnak még valami mást is, és...

– Én nem ezt mondtam! – tiltakozott egy másik ember, valószínűleg Strathclyde. – Teljesen félreértett.

– Attól tartok, hogy soha még csak ahhoz hasonlót sem műveltem, mint amit az imént elmondott – közölte Strange.

– Kissé bonyolultnak hangzik, és nem is hiszem, hogy működne. Ami a mágia gyakorlati lépéseit illeti, sok-sok művelet van. Legalább annyi, mint egy háborúban.

– Szeretnék varázsolni – mondta a rőt hajú, rókaképű férfi az asztal túloldalán. – Minden este bált rendeznék tündérekkel, és tündér-tűzijátékkal, és meghívnék minden gyönyörű nőt a történelemből, hogy körülöttem legyenek. Trójai Helénát, Kleopátrát, Lucrezia Borgiát, Lady Mariant

és Madame Pompadour. Idehoznám őket önöknek, barátaim, hogy táncolhassanak velük. Ha pedig a franciák megjelenének a láthatáron, egyszerűen csak... – hanyagul meglendítette a karját – ...értik, kanyarítanék valamit, hogy holtan essenek össze.

– A mágusok ölni is tudnak a mágiával? – kérdezte Lord Wellington Strange-től.

Strange a homlokát ráncolta. Láthatólag nem tetszett neki a kérdés.

– Szerintem a mágusok tudnak – vélte –, de az úriembereknek nem szabad.

Lord Wellington bólintott, mintha pontosan erre a válaszra számított volna.

– Megkérdezhetném öntől, hogy milyen útra gondolt, amikor azt az ajánlatot tette? – kérdezte aztán.

– Ó, a részletek kidolgozása a legkönnyebb része a feladatnak, kedves Lord. Milyen utat szeretne?

A tisztek és a többi úr tanácstalanul néztek egymásra az asztal körül: erre eddig még nem is gondoltak.

– Talán mészkőből? – kérdezte Strange, hogy segítsen. – Az nagyon szép lenne.

– Szárazságban túlzottan porzik, ha meg esős az idő, merő sártenger – jelentette ki Lord Wellington. – Nem, nem. Mészkőutat nem kérünk. A mészkőút semmivel sem lenne különb a jelenlegi utaknál.

– Mit szólnak a macskaköves úthoz? – kérdezte Murray ezredes.

– A macskaköves úton hamar elkopik az emberek csizmája – felelte Lord Wellington.

– Azon kívül a tüzérségnek sem tetszene – tette hozzá a rőt hajú, rókaképű férfi. – Vért fognak izzadni, mire végigvonszolják rajta az ágyúkat.

Egy másik tiszt kavicsos utat javasolt. Lord Wellington viszont azzal érvelt, hogy ugyanazok lennének a hátrányai, mint a mészkőútnak: sártenger lenne belőle az esőben. Márpedig a portugálok másnapra is hosszú esőzéseket jósoltak.

– Nem – mondta végül a parancsnok. – Nekünk egy olyan út felelne meg legjobban, ami a római mintát követi. Mindkét oldalon szabályos kis árokkal, ami elvezeti a vizet, a tetején meg jó lapos kövekkel, amiket gondosan egymáshoz illesztettek.

– Remek – bólintott Strange.

– Hajnalban indulunk – közölte Lord Wellington.

– Akkor hát, Lordom, ha valaki lenne szíves, és megmutatná nekem, hogy merre kell annak az útnak haladnia, hozzá is láthatnék.

Reggelre a helyén volt az út, és Lord Wellington el is indult rajta kedvenc lován, Koppenhágán. Strange az ő kedvenc lován – Egyiptomon – ügetett mellette. A Lord a szokásos határozott stílusában mutogatta, hogy mi tetszik neki az úton, és mi nem.

– ...De különben semmi kifogásom nem lehet. Ez egy kiváló út. Csak holnap egy kicsit szélesebbet csináljon, ha megkérhetem.

Lord Wellington és Strange megegyeztek abban az általános szabályban, hogy az útnak pár órával azelőtt kell a helyén lennie, hogy az első regiment útnak indul, és egy

órával azután kell eltűnnie, hogy az utolsó katona is végigment rajta. Erre azért volt szükség, hogy a francia sereg ne használhassa ki a remek új utakat. A terv sikere azon múlott, hogy Wellington emberei elég információval látják-e el a mágust a menetelés pontos kezdetéről és időtartamáról. Ezt természetesen nem lehetett hajszálpontosan előre kiszámítani. Körülbelül egy héttel az első út megjelenése után a 11. gyalogos osztag vezetője, Mackenzie ezredes felkereste Lord Wellingtont, és dühösen elpanaszolta neki, hogy a mágus azelőtt tüntette el az utat, hogy a seregének sikerült volna végigmennie rajta.

– Mire elértünk Celoricóba, Lordom, az út egyszerűen kezdett eltűnni a lábunk alól! Egy órával később már nyoma sem volt. Nem tudná felidézni magának az a mágus, hogy melyik regiment mit csinál éppen? Ha jól hallottam, neki az ilyen varázslatok a kisujjában vannak. Akkor biztosan nem tűnne el az út a menetelő katonák lába alól!

Lord Wellington ráförmedt a tábornokra.

– A mágusnak ezernyi dolga van. Beresfornak is utakra van szüksége[45]. Nekem is. Nem várhatom el Mr. Strange-től, hogy folyamatosan tükrökben meg vizes tálakban nézelődjön, és kiderítse, hogy melyik regiment éppen hol kódorog! Egyszerűen tartsanak velünk lépést, Mackenzie tábornok. Ennyi az egész.

Nem sokkal ezután a Brit Főhadiszálláson értesültek róla, hogy valami történt a francia sereggel, miközben Guardától Sabugal felé igyekeztek. Őrszemeket küldtek ki, hogy nézzék meg a két város közötti útszakaszt, de néhány portugál odament hozzájuk, és elmondta nekik, hogy éppen

az angol mágus által létrehozott úton állnak, ami pár óra múlva semmivé foszlik, és mindenki, aki rajta van, belezuhan a Pokolba. Vagy talán átkerül Angliába. Amint a pletyka elért a franciák fülébe, megtagadták, hogy végigvonuljanak az úton – ami a valóságban igazi út volt, és majdnem ezer éve létezett. A franciák inkább egy kanyargós hegyi ösvényen mentek tovább, meg sziklás völgyekben, ahol szétszakadt a csizmájuk, elszakadt a ruhájuk, és több napos késésbe kerültek. Lord Wellington nem is lehetett volna ennél elégedettebb.

30

Robert Findhelm könyve

1812. január-február

EGY MÁGUS HÁZÁBAN mindig sok furcsaság van, de Mr. Norrell házában mind közül minden bizonyral Childermass volt a legnagyobb. Londonban sehol máshol nem lehetett még egy ilyen szolgát találni. Egyik nap még közönséges inasként szedte le a piszkos csészéket és törölte le a morzsákat az asztról, másnap viszont egy admirálisokkal, tábornokokkal és nemesekkel teli szobába toppant be, hogy megmondja nekik, az ő véleménye szerint miben tévednek. Mr. Norrell egyszer nyilvánosan is leszidta Devonshire grófját, amiért félbeszakította Childermasst.

1812-ben, egy ködös január végi napon Childermass belépett a Hanover téri ház könyvtárába, ahol a gazdája éppen dolgozott, és röviden közölte, hogy el kell mennie egy fontos ügyben, és nem tudja, meddig marad távol.

Meghagyta a többi szolgának, hogy mit végezzenek el a távollétében, aztán felszállt a lovára, és elment.

A rákövetkező három hétben Mr. Norrell négy levelet is kapott tőle: egyet a nottinghamshire-i Newarkból, egyet Yorkból, ami Yorkshire Keleti Járásában található, egyet Richmondból, Yorkshire Északi Járásából, az utolsót pedig Sheffieldből, Yorkshire nyugati részéből. Ám a levelek csak az üzleti ügyekről szóltak, és semmit sem árultak el a titokzatos utazás céljáról.

A szolga február második felének egyik estéjén tért vissza. Lascelles és Drawlight a Hanover téren vacsoráztak, és épp a szalonban társalogtak Mr. Norrell-lel, amikor Childermass belépett. Egyenesen az istállóból jött, a nadrágja tele volt még sárfoltokkal, a kabátja pedig nyirkos volt az esőtől.

– Hol az ördögben járt? – rivallt rá Mr. Norrell.

– Yorkshire-ben – felelte Childermass. – Vinculusról kérdezősködtem.

– Láta Vinculust? – kérdezte Drawlight kíváncsi arccal.

– Nem, nem láttam.

– Tudja, hogy hol van? – faggatta Mr. Norrell.

– Nem, nem tudom.

– Megtalálta Vinculus könyvét? – kérdezte Lascelles.

– Nem, nem találtam meg.

Lascelles csettintgetett a nyelvével, majd rosszállóan végigmérte Childermasst. – Ha elfogad egy tanácsot, Mr. Norrell, ne engedje Childermassnak, hogy több időt vesztegessen Vinculusra. Évek óta senki sem hallott felőle. Valószínűleg már meg is halt.

Childermass úgy foglalt helyet a kanapén, mintha senki sem vonhatná kétségbe a jogát hozzá, és onnan válaszolt.

– A kártyák szerint nem halott. A kártyák azt mondják, hogy él, és még mindig nála van a könyv.

– A kártyák! A kártyák! – kiáltott fel a mágus. – Hányszor megmondtam önnek, hogy mélységesen megvetem azokat a tárgyakat! Lekötelezne, ha eltávolítaná őket a házamból, és soha többé nem beszélne róluk!

Childermass hűvösen nézett a gazdájára.

– Akarja hallani, hogy mit derítettem ki, vagy nem? – kérdezte.

Mr. Norrell komoran bólintott.

– Jól van – mondta a szolga. – Az ön érdekében, Mr. Norrell, úgy döntöttem, hogy felelevenítem az ismeretségünket Vinculus feleségeivel. Úgy gondoltam, teljes képtelenség, hogy egyikük se tudjon semmit. Végére is elég ha elkísérem őket a kocsmákba, veszek nekik néhány pohár gint, és hagyom, hogy beszéljenek. Valamelyik előbb-utóbb csak kibök valami hasznos információt. Nos, igazam lett. Három héttel ezelőtt Nan Purvis elmesélt nekem egy történetet, ami végre rávezetett Vinculus könyvének nyomára.

– Melyik az a Nan Purvis? – kérdezte Lascelles.

– Az első. Elmesélt valamit, ami húsz vagy harminc évvel ezelőtt történt, amikor ő és Vinculus először házasodtak össze. Akkor is egy kocsmában ültek. Már elköltötték az összes pénzüket, sőt a hitelüket is kimerítették, szóval úgy döntöttek, hogy visszavonulnak a hajlékukra. Végigdülöngéltek az utcán, és egyszer csak

megpillantottak egy öregembert a vízvezető árokban, aki még náluk is sokkal részegebb volt. Az ital már teljesen földhöz vágta. A mocskos víz ott csordogált körülötte, ráfolyt az arcára, kész szerencse, hogy nem fulladt meg. Volt valami abban a nyomorultban, ami megragadta Vinculus figyelmét. Mintha ismerős lett volna az arca. Közelebb ment, és szemügyre vette. Aztán nevetni kezdett, és nagyot rúgott az öregemberbe. Nan megkérdezte a férjét, hogy kit talált. Vinculus azt mondta, hogy a férfi neve Clegg. A nő megkérdezte, honnan ismeri. Vinculus mérgesen azt felelte, hogy nem ismeri. Soha nem ismerte Clegget! Sőt mi több, soha nem is akarta ismerni Clegget! Röviden: nem volt olyan ember a világon, akit jobban megvetett volna Cleggnél! Amikor Nan megkérdezte, hogy miért nem tud neki érthetően válaszolni, Vinculus mogorván elárulta, hogy a férfi az apja. Ezek után már nem volt hajlandó többet mondani.

– De mi köze ennek bármihez is? – szólt közbe Mr. Norrell.

– Miért nem a *könyvről* kérdezte Vinculus feleségeit?

Childermassen látszott, hogy bosszantja a kérdés.

– Arról kérdeztem, uram. Négy ével ezelőtt. Talán még emlékszik rá, hogy mondtam is önnek. Egyikük sem tudott a könyvről semmit.

Mr. Norrell elkeseredetten legyintett a kezével, amivel azt jelezte a szolgának, hogy folytassa.

Pár hónappal később Nan egy másik kocsmában volt, és hallgatta, ahogy valaki felolvass egy újságcikket egy yorki akasztásról. Nan szerette hallgatni az akasztásokról szóló beszámolókat, és ez az eset különösen felkeltette a

figyelmét, mert a halálraítéltet Cleggnek hívták. A név szöveget ütött a fejébe, és még aznap este elmondta Vinculusnak. Legnagyobb meglepetésére a férje már tudott az akasztásról, és rábólintott: az apját végezték ki. Örült neki, hogy Cleggnek vége. Azt mondta, hogy már réges-rég fel kellett volna akasztani. Vinculus szerint az apja egy borzalmas bűntényt követett el; a legszörnyűbb bűnt, amit ember elkövetett Angliában az elmúlt száz évben.

– Milyen bűnt? – kérdezte Lascelles.

– Nan először nem tudta felidézni – mesélte Childermass.

– Aztán tovább kérdezgettem, és vettem neki még gint, hogy segítsek neki emlékezni. A férfi egy könyvet lopott el.

– Egy könyvet! – kiáltott fel a mágus.

– Ó, Mr. Norrell! – kiáltott Childermass is. – Biztosan ugyanarról a könyvről van szó! Vinculus könyvéről!

– Tényleg? – kérdezte Mr. Norrell.

– Meggyőződéseim – bólintott a szolga.

– De tudta egyáltalán az az asszony, hogy milyen könyvről van szó? – kérdezte a mágus.

– Nem, ő ennél többet már nem tudott mondani. Ezért északra mentem, Yorkba, ahol Clegget kihallgatták és felakasztották, és átolvastam a negyedévi ülészak dokumentumait. Elsőként azt sikerült kiderítenem, hogy ez a bizonyos Clegg eredetileg Richmondból, Yorkshire-ből származik. Ó igen! – Childermass ekkor jelentőségteljesen Mr. Norrellre nézett. – Vinculus is yorkshire-i, legalábbis északi vér csörgedezik az ereiben[46]. Clegg kötéláncosként kezdte a pályafutását az északi vásárokon, de egy kötéláncos nem ihat, Clegg pedig már akkor is

híres volt olthatatlan szomjájáról. Kénytelen volt más foglalkozás után nézni. Visszatért Richmondba, és jelentkezett szolgának egy pompásan jövedelmező birtokra. Jól teljesített, és a birtokos megbecsülését is kivívta az ügyességével, ezért egyre több és több feladatot bízta rá. Időközben viszont rossz társaságba keveredett, és amikor ezzel a bandával ivott, soha nem állt meg egy-két üvegnél. Addig ivott, amíg a hordók ki nem ürültek, és a pincéből is kifogyott a bor. Napokig hullarészeg volt, és ez idő alatt mindig belekeveredett valamilyen bűnténybe. Lopott, hazárdjátékokat játszott, verekedett, és kárt tett mások tulajdonában. Arról viszont mindig gondoskodott, hogy ezek a csínytevések a birtoktól messze történjenek, és mindig volt valami hihető mentsége, amit előadott a gazdájának a távolléte igazolására. A birtokos soha nem vette észre, hogy valami gond van, még annak ellenére sem, hogy az összes többi szolga tudott Clegg viselt dolgairól. Ezt a birtokost Robert Findhelmnek hívták. Csendes, nyájas, tiszteletre méltó úriember volt, pont az a fajta, akit az ilyen Clegg-félék könnyen rászédnek. A birtok nemzedékek óta az ő családjához tartozott, de korábban, valamikor nagyon régen, az Easby Apátság egyik udvarháza volt...

Mr. Norrell idegesen szívta be a levegőt, és fészkelődni kezdett a székén.

Lascelles érdeklődve nézett rá.

– Az Easby Apátságot a Hollókirály alapította – magyarázta a mágus.

– Akárcsak Hurtfew-t – tette hozzá Childermass.

– Valóban? – kérdezte Lascelles döbbenetesen.(21) – Be kell vallanom, uram, azok után, amiket róla mondott, meglepőnek találom, hogy egy általa létrehozott épületben lakott.

– Ön ezt nem érti – fortyant fel Mr. Norrell. – Yorkshire-ről beszélünk, az Észak-Angliai Királyságról, ahogy John Uskglass nevezte. Az az alak ott élt és uralkodott háromszáz éven keresztül. Nincs egy falu, sőt egyetlen mező sem, amelyet ne lehetne szoros kapcsolatba hozni vele.

– Findhelm családja valami mást is birtokolt, ami egykor az apátságé volt – folytatta Childermass. – Azt a kincset az utolsó apát adta nekik, és a földdel együtt apáról-fiúra szállt a családban.

– Egy mágikus könyv? – kérdezte Mr. Norrell felélénkülve.

– Ha igaz, amit Yorkshire-ben mondtak nekem, több volt az egyszerű mágikus könyvnél. Ez maga volt a Mágia Könyve. A Hollókirály írta, a saját kezével.

Egy darabig hallgattak.

– Lehetséges ez? – kérdezte Lascelles a mágustól.

Mr. Norrell nem válaszolt. Belemélyedt a gondolataiba, és megpróbálta megemészteni ezt a váratlan, de nem feltétlenül kellemetlen hírt.

Végül megszólalt, de inkább a gondolatmenetét folytatta, semmint Lascellesnek válaszolt.

– Évszázadok óta lázban tartja és elvakítja az angol mágusokat annak lehetősége, hogy van egy könyv, amely a Hollókirályé volt, sőt ő is írta. Már sokan hitték azt, hogy megtalálták, vagy tudják, hogy hol van elrejtve. Voltak

közöttük okos emberek is, akik komoly tudományos könyveket írhattak volna, ehelyett arra fecsérelték az életüket, hogy a király könyvét keressék. Ám mindez még nem jelenti azt, hogy ilyen könyv nem létezhet...

– És ha létezik? – kérdezte Lascelles. – És ha megtalálják? Akkor mi van?

Mr. Norrell megrázta a fejét, de nem felelt.

Childermass válaszolt helyette.

– Akkor az egész angol mágiát át kellene értelmezni annak megfelelően, amit a könyvben találunk.

Lascelles felvonta az egyik szemöldökét.

– Igaz ez? – kérdezte.

Mr. Norrell habozott, és nagyon szívesen azt mondta volna, hogy nem.

– Ön szerint tényleg a király könyvéről van szó? – fordult Lascelles Childermasshoz.

A szolga vállat vont.

– Findhelmnek ez volt a meggyőződése. Richmondban találkoztam két öregemberrel, akik fiatalkorukban a Findhelm-birtokon szolgáltak. Szerintük ez a könyv volt a gazda legféltettebb kincse. Mindenekelőtt a Könyv Őrzőjének tartotta magát, és minden más feladata csak ez után jött: férj, apa, birtokos... – Childermass kicsit elhallgatott. – Ez a legnagyobb dicsőség és a legnagyobb teher, amit a mai kor embere kaphat – töprengett. – Findhelm is egy elméleti mágus volt a maga szerény módján. Sok mágiáról szóló könyvet vett, és fizetett is egy northallertoni mágusnak, hogy tanítsa őt. De volt valami, amin nagyon meglepődtem: mindkét szolga váltig állította,

hogy a gazda sohasem olvasta el a király könyvét, és csak halvány sejtései voltak róla, mi állhat benne.

– Ó – sóhajtott fel Mr. Norrell.

Lascelles és Childermass ránéztek.

– Tehát nem tudta elolvasni – bólogatott a mágus. – Hát ez nagyon...

Elhallgatott, és rágcsálni kezdte a körmét.

– Lehet, hogy latinul írták – vetette fel Lascelles.

– És honnan veszi, hogy Findhelm nem tudott latinul? – förmedt rá Childermass kissé ingerülten. – Csak azért, mert földbirtokos volt...

– Ó, biztosíthatom róla, hogy semmi előítéletem nincs a birtokosokkal kapcsolatban – nevetett Lascelles. – Annak a foglalkozásnak is megvan a maga haszna. De a birtokosok általában nem a klasszikus műveltségükről híresek. Vajon felismerte volna az az ember a latin szavakat, ha leírva látja?

Childermass azt felelte, hogy Findhelm természetesen felismerte a latin szavakat. Nem lehetett annyira ostoba.

Lascelles ridegen csak annyit mondott, hogy soha nem nevezte ostobának.

Már-már heves vitatkozásba kezdtek, amikor Mr. Norrell mindkettőjükbe belefojtotta a szót. Lassan és elmélázva szólalt meg.

– Amikor a Hollókirály először jött Angliába, sem olvasni, sem írni nem tudott. Akkoriban kevesen tudtak, még a királyok sem. A Hollókirály pedig egy tündérudvarban nevelkedett, ahol nem volt írás. Nem is látott korábban írást. Az új emberszolgái mutatták meg neki, és elmagyarázták,

mire való. Csakhogy akkor még fiatalember volt, nagyon fiatal, talán nem is több tizennégy-tizenöt évesnél. Már több királyságot meghódított két különböző világban, és a kisujjában volt minden mágia, amire egy ember csak vágyhat. Gögös volt és hiú. Nem kívánta más emberek gondolatait olvasni. Elvégre mit számítanak más emberek gondolatai az övéihez képest? Ezért akármennyire szerették volna a szolgálói, nem volt hajlandó megtanulni latinul írni és olvasni. Inkább kitalált egy saját írásfajtaát, és azzal örökítette meg a gondolatait az utókor számára. Feltehetőleg ez az írás sokkal jobban meg tudta őrizni az ő cselekedeteit, mint a latin. Ám ez csak a kezdeti korszak volt. Minél tovább maradt Angliában, minél többet változott, annál kevésbé volt hallgatag és magának való. Egyre több lett benne az ember, és egyre kevesebb a tündér. Végül beleegyezett, hogy megtanul írni és olvasni, mint a többi ember. A saját írását – vagy ahogy nevezni szokták, a Király Betűit – viszont nem felejtette el, és néhány kedvenc mágusának meg is tanította, hogy még tökéletesebben megérthessék a mágiáját. Martin Pale és Belasis is említi a Király Betűit, noha egyikük sem látott soha egyetlen tollvonást sem a király írásából. Ha akár egy oldalnyi is fennmaradt belőle a király saját keze írásával, akkor biztosan...

Mr. Norrell hirtelen megint elhallgatott.

– Hát, Mr. Norrell, ön csupa meglepetés ma este! – közölte Lascelles. – Ennyit méltatni egy olyan embert, akit egész életében gyűlölettel és megvetéssel emlegetett!

– Ez a méltatás cseppet sem enyhíti az iránta érzett

gyűlöletemet! – rivallt rá a házigazda élesen. – Azt elismertem, hogy nagy mágus volt. De azt nem mondtam, hogy jó ember volt, vagy hogy jó irányba befolyásolta az angol mágiát. Mindamellett amit most hallottak, csak a magánvéleményem volt, és nem szeretném, ha közszájon forogna. Childermass tudja ezt. Childermass megérti.

Mr. Norrell idegesen Drawlightra pillantott, de Drawlight már egy ideje nem őket hallgatta – azóta, hogy világossá vált számára: Childermass nem divatos körökről, csak holmi yorkshire-i birtokosokról és ittas szolgákról beszél. Ebben a pillanatban éppen a dohányszelencéjét fényesítgette a zsebkendőjével.

– Szóval Clegg ellopta azt a könyvet? – kérdezte Lascelles a szolgától. – Ezt akarja elmesélni nekünk?

– Valahogy úgy. 1754 őszén Findhelm odaadta a könyvet Cleggnek, és utasította, hogy vigye el valakinek Brettonba, Derbyshire Peakbe. Nem tudom, mi volt az oka rá. Clegg elindult, és az út második vagy harmadik napján érkezett Sheffieldbe. Megállt egy kocsmánál, ahol összeakadt egy cimborájával, egy kováccsal, aki legalább annyira hírhedt volt az ivási szokásairól, mint ő maga. Ivőversenyt rendeztek, ami két nap és két éjjel tartott. Először csak azért ittak, hogy lássák, ki bír többet vedelni, de a második napon már mindenféle esztelen kihívásokat találtak ki egymás számára. Az egyik sarokban volt egy sózott heringgel teli hordó. Clegg azt akarta tudni, hogy a barátja végig tud-e menni egy sós heringgel leterített padlón. Addigra már jókora közönség gyűlt össze, és a báméskodók meg az arra ögvelgők szívesen szétszórták

nekik a heringet a padlón. Akkor a kovács járkálni kezdett a halakon az egyik faltól a másikig, és addig taposta a heringet, míg a padló már nem volt más, csak tengernyi pépes, bűzös halhús, ő pedig tetőtől-talpig véres lett a sok eséstől. Aztán a kovács talált ki egy feladatot Cleggnek: végig kellett mennie a kocsma tetejének szélén. Clegg akkor már egy teljes napja részeg volt. A báméskodók folyton azt hitték, hogy leesik, és összetöri azt a semmirekellő nyakát, de ő fent maradt a tetőn. Utána Clegg azt követelte a kovácstól, hogy süsse meg és egye meg a cipőjét, amit a kovács teljesített is. Végül a kovács ráparancsolt Cleggre, hogy egye meg Findhelm könyvét. Clegg széttépte, és minden darabját lenyelte.

Mr. Norrell elszörnyedve kiáltott fel. Még Lascelles is meglepetten pislogott.

– Clegg napokkal később magához tért, és rájött, hogy mit tett – folytatta Childermass. – Délnek indult, Londonba, ahol négy évvel később megejtett egy szobalányt egy wappingi kocsmában. Ő volt Vinculus anyja.

– De hát nyilvánvaló, hogy ez hazugság! – kiáltotta Mr. Norrell. – A könyv nem vesztetett el! Clegg csak kitalálta az ivóversenyt, hogy Findhelm ne jöjjön rá az igazságra. Valójában megtartotta magának, és odaadta a fiának. Most már csak azt kell kiderítenünk...

– De miért? – szólt közbe Childermass. – Miért vállalt volna ekkora veszélyt, csak hogy megszerezzen egy könyvet a fiának, akit sohasem látott, és akivel soha sem törődött? Vinculus még meg sem született, amikor Clegg már továbbindult Derbyshire-be.

Lascelles megköszönte a torkát.

– Most az egyszer egyetértek Childermas-szel, Mr. Norrell. Ha még Cleggnél lett volna a könyv, vagy tudta volna, hol van, biztosan előkeríti a tárgyalásra, és azzal próbál meg könyörögni az életéért.

– És ha Vinculusnak ennyi előnye származott az apja bűnéből, miért gyűlölte annyira az öreget? – kérdezte a szolga. – Miért örült annyira, hogy felakasztják az apját? Robert Findhelm teljesen biztos volt benne, hogy a könyv odaveszett, ez nyilvánvaló. Nan azt mondta nekem, hogy Clegget egy könyv ellopása miatt akasztották fel, de Robert Findhelm nem tolvajlás miatt perelte be. Ő könyv-gyilkolás miatt perelte be. Clegg volt az utolsó ember Angliában, akit könyv-gyilkosságért akasztottak fel[47].

– Akkor miért mondja Vinculus, hogy nála van a könyv? Hiszen az apja megette! – csodálkozott Lascelles. – Ez képtelenség!

– Robert Findhelm öröksége valahogy Vinculusra szállt, de képtelen vagyok felfogni, hogyan történhetett – mondta Childermass.

– Mi lett a derbyshire-i emberrel? – kérdezte Mr. Norrell váratlanul. – Ha jól értettem, Findhelm egy derbyshire-i embernek küldte a könyvet.

Childermass sóhajtott.

– Hazafelé átmentem Derbyshire-en. Ellátogattam Bretton falvába is. Nem találtam egyebet, csak három házat és egy kocsmát egy sivár hegyoldalon. Bárkinek is küldték azt a könyvet, már rég nincs az élők sorában. Ott aztán nem lettem okosabb.

Stephen Black és a bogáncspihe hajú úr Mr. Wharton Oxford utcai kávéházának felső szintjén ültek, a Pitymallat Fiúk szokásos gyülekezőhelyén.

A világos hajú úr, mint oly sokszor, most is arról beszélt, mennyire tetszik neki az inas.

– Erről jut eszembe – mondta. – Már hónapok óta elnézést szeretnék kérni tőled, és egyben magyarázatot is adni.

– Elnézést kérni tőlem, uram?

– Igen, Stephen. Te és én semmit nem tartunk fontosabbnak Lady Pole boldogságánál, az én kezemet mégis megköti az egyezés, amit azzal a nyavalyás mágussal kötöttem, és ami miatt minden reggel vissza kell juttatnom Lady Pole-t a férjéhez. A Lady így kénytelen egy hosszú napon keresztül semmittevással elütni az idejét a következő estéig. Biztosan észrevetted, hogy veled kapcsolatban nincsenek ilyen kötelezettségeim, és bizonyára csodálkozol, hogy miért nem viszlek végleg magammal az Elveszett Remény Házába, hogy ott örökre boldogan élhess.

– Igen, ezen már én is gondolkodtam, uram – bólintott Stephen. Szünetet tartott, mert úgy érezte, hogy az egész jövője a következő kérdésétől függ. – Valami talán visszatartja?

– Igen, Stephen. Bizonyos értelemben igen.

– Értem. Hát ez nagyon sajnálatos.

– Szeretnéd tudni, hogy mi tart vissza? – kérdezte a bogáncspihe hajú úr.

– Igen, uram! Hogyne, persze!

– Hát akkor tudd meg – felelte az úr komor arccal, és látszott a tekintetén, hogy valami módfelett és szokatlanul fontos dolgot akar mondani –, hogy mi, tündérek beelátunk a jövőbe. A Sors gyakran kiválaszt minket, hogy rajtunk keresztül küldjön próféciákat. A múltban sokszor segítettünk így a keresztényeken, hogy beteljesíthessék nagy és nemes sorsukat. Julius Caesarnak, Nagy Sándornak, Nagy Károlynak, William Shakespeare-nek, John Weasleynek és még sok más embernek[48]. De gyakran csak ködösen látjuk az eljövendő dolgokat, és... – A fehér hajú úr dühödten csapkodott az arca előtt a kezével, mintha vaskos pókhálót akarna leszedni onnan. – ...ezért nem tudunk pontosan jósolni. Mivel annyira kedvellek téged, Stephen, követtem az égő városok és csataterék füstjét, és megolvastam a véres beleket, amelyek haldoklók felhasított oldalából fordultak ki, hogy kiderítsem a jövődet. Te tényleg arra születtél, hogy király légy! Meg kell mondanom, hogy cseppet sem vagyok meglepve. Már a lelegején szilárdan éreztem, hogy neked királynak kell lenned, és ezt a hitemet semmi sem ingathatta meg. De ami még ennél is fontosabb: már azt is tudom, melyik lesz a te királyságod. A füst, a belek és ezernyi más jel egyértelműen azt mutatja, hogy egy olyan ország lesz a tiéd, amiben már jártál. Egy ország, amelyhez már így is szoros kötelék fűz.

Stephen várt.

– Hát nem érted? – kérdezte a fehér hajú úr türelmetlenül. – Anglia az! El sem tudom mondani, mennyire megörültem ennek a fontos felfedezésnek!

– Anglia! – kiáltott fel az inas.

– Igen! Angliával nem is történhet jobb, mint hogy egy hozzád hasonló elsőrangú király ül a trónján. A mostani király vén és vaksi, a fiai meg részeges kövér disznók! Hát most már megértheted, miért nem akarok elvinni az Elveszett Reménybe. Nagy hibát követnék el, ha eltávolítanálak téged a jogos birodalomból!

Stephen egy darabig némán ült, és megpróbálta felfogni, amit hall.

– De nem lehetne inkább valami afrikai királyság? – kérdezte végül. – Talán az a sorsom, hogy visszataláljak oda, és egy különös égi jel majd megmutatja az ottaniaknak, hogy az egyik nagy királyuk leszármazottja vagyok.

– Talán – morfondírozott a bogáncspihe hajú úr. – De nem! Mégsem! Az nem lehet. Hát nem érted? Egy olyan királyságnak kell lennie, *ahol már jártál*. Afrikában még sohasem jártál. Ó, Stephen! Alig várom, hogy a dicsőséges sorsod beteljesülhessen. Azon a nagy napon az összes királyságom szövetségre lép majd Nagy-Britanniával, és mi ketten tökéletes barátságban és testvériségben uralkodunk egymás mellett. Gondolj csak bele, hogy megzavarodnak majd az ellenségeid! Gondolj bele, hogy eszi majd a méreg a mágusokat! Hogyan fogják átkozni magukat, amiért nem bántak velünk kellő tisztelettel!

– Mégis azt hiszem, hogy ön téved, uram. Én nem uralkodhatok Anglia felett. Ezzel a... – Széttárta maga előtt az ujjait. *Fekete bőrrrel*, gondolta magában. Hangosan viszont máshogy folytatta. – Ezt az egészét csak ön tartja

lehetségesnek, uram, mert ön olyan elfogult velem. A rabszolgákból nem lehet király, uram.

– Rabszolgák, Stephen? Miről beszélsz?

– Én rabszolgának születtem, uram. Ahogy sokan mások is a fajtámból. Anyám rabszolga volt azon a jamaicai birtokon, ami még Sir Walter nagyapjáié volt. Amikor túl nagy lett az adóssága, Sir William Jamaicába ment, hogy eladja a birtokát. Néhány dolgot viszont magával hozott Angliába, például az anyámat is. Vagyis inkább csak magával akarta hozni, hogy a házában szolgáljon, de utazás közben megszülettem, és anyám meghalt.

– Ha! – kiáltott fel a fehér hajú úr diadalmasan. – Pontosan úgy van, ahogy mondtam! Téged és nagyra becsült édesanyádat az aljas angolok juttattak rabszolgasorba, és az ő ármánykodásuk miatt szenvedtetek annyit!

– Nos hát igen, uram. Így is fel lehet fogni. De most már nem vagyok rabszolga. Brit földön senki sem lehet rabszolga. Anglia levegője a szabadság levegője. Az angolok büszkék lehetnek rá, hogy így van. – *Annak ellenére, gondolta magában, hogy más országokban nekik is vannak rabszolgáik.* Hangosan megint mást mondott. – Attól a perctől fogva, hogy Sir William inasa csecsemőként lehozott engem a hajóról, szabad voltam.

– Nekünk akkor is meg kell büntetnünk őket! – kiáltotta a fehér bőrű úr. – Könnyen megölhetjük Lady Pole férjét, aztán alászálok a Pokolba, megkeresem a nagyapját, és...

– De nem Sir William és Sir Walter találta ki a rabszolgaságot – tiltakozott Stephen. – Sir Walter mindig

ellenezte a rabszolgakereskedelmet. Sir William pedig kedves volt hozzám. Megkereszteltetett és taníttatott.

– Megkereszteltetett? Hogyan?! Hát még a nevedet is az ellenségeid aggatták rád? Azért, hogy ezzel is a rabszolgaságra utaljanak? Akkor fogadd meg a tanácsomat, és változtass nevet, amikor felülsz Anglia trónjára! Hogy nevezett téged az édesanyád?

– Nem tudom, uram. Azt sem tudom, hogy nevezett-e egyáltalán valahogy.

A fehér hajú úr szeme összeszűkülött, ami azt jelezte, hogy erősen elgondolkodott.

– Furcsa egy anya az, aki nem ad nevet a gyermekének – tűnődött. – Igen, megtaláljuk a nevet, ami igazán hozzád tartozik. Ami valóban a tied. Ezt megígérhetem. Megtaláljuk azt a nevet, amin az édesanyád szólított téged a szíve mélyén azokban a drága percekben, amikor a karjában tartott. Nem vagy kíváncsi rá, hogy milyen név volt az?

– Dehogynem, uram. Csakhogy az anyám már rég meghalt. Lehet, hogy soha senkinek nem mondta meg azt a nevet. Az ő nevére sem emlékszik már senki. Egyszer gyerekkoromban megkérdeztem Sir Williamet, de ő sem tudta.

– Biztos vagyok benne, hogy tudta, de annyira gonosz, hogy szándékosan nem árulta el. Egy egész különleges személyre van szükségünk ahhoz, hogy kiderítsük a nevedet, Stephen. Egy túláradóan eszes, utolérhetetlenül tehetséges, végtelenül nemes lelkű személyre, vagyis rám. Igen, ezt fogom tenni. Hogy bizonyítsam, mennyire a szívembe zártalak téged, megtalálom neked a saját, igazi

31

Tizenhét halott nápolyi katona
1812 áprilisától 1814 júniusáig

A BRIT HADSEREGBEN szolgált néhány „felderítő tiszt”, akiknek az volt a feladatuk, hogy beszélgessenek a helybeli lakosokkal, ellopják a francia sereg leveleit, és kiderítsék, merre vannak a francia csapatok. Akármilyen romantikusnak is képzeljük Lord Wellington életét, a felderítő tisztek élete még az övénél is sokkal vadregényesebb volt. Holdfénynél gázoltak át a folyókon, és a perzselő napkorong alatt vágattak végig borotvaéles hegygerinceken. Inkább a francia, semmint az angol vonalak mögött éltek, és mindenkit ismertek, aki előremozdíthatta az angolok ügyét.

A felderítő tisztek között is kiemelkedett Colquhoun Grant őrnagy, a 11. gyalogos ezred parancsnoka. A franciák gyakran felnéztek a teendőikből, és azt látták, hogy Grant őrnagy lóhátról figyeli őket valamelyik távoli hegy csúcsáról. A távcsövén keresztül nézte őket, és jegyzeteket készített a füzetébe. Ez nagyon nyugtalanította a franciákat.

Egy áprilisi reggelen, 1812-ben, Grant őrnagy hirtelen két francia lovassági őrjárat között találta magát. Amikor rájött, hogy lóháton hamar utolérnék, magára hagyta a lovát, és elrejtőzött egy kis erdőben. Grant őrnagy mindig inkább katonának tartottamagát, mint kémnek, katonaként pedig kötelességének érezte szüntelenül viselni az egyenruháját.

Sajnos azonban a 11. gyalogos ezred uniformisa is élénk skarlátvörös volt (akárcsak a többi gyalogsági regimenté), ezért a franciáknak nem telt sok időbe észrevenni a bimbózó tavasi ágak között bujkáló őrnagyot.

Az angolok számára Grant őrnagy elvesztése akkora csapás volt, mintha egy egész század közkatonát vesztek volna el. Lord Wellington azonnal sürgős üzeneteket küldött szét – néhányat a francia tábornokoknak, hogy fogolycserét ajánljon, másokat pedig a *guerillák* vezetőinek(22), akiknek ezüst dollárokat és rengeteg fegyvert kínált, ha valahogy megmentik Grantet. Látván, hogy egyik próbálkozása sem jár sikerrel, Lord Wellington egy újabb tervet eszelt ki. Felbérelte az egyik leghírhedtebb és legkegyetlenebb *guerilla* kapitányt, Jeronimo Saornilt, hogy vigye el Jonathan Strange-et Grant őrnagyhoz.

– Hamar észre fogja venni, hogy Saornil félelmetes fickó – közölte Lord Wellington, mielőtt a mágus útnak indult. – De hogy őszinte legyek, emiatt nem aggódom, mert önt is épp olyan félelmetesnek tartom.

Saornil és emberei tényleg a lehető legvérengzőbb fenevadak voltak. Bűzlöttek, mivel nem mosdottak, és az arcukat sem borotválták. Szablyákat és késeket hordtak az övükbe dugva, és karabélyokat vetettek át a vállukon. A ruhájukat és a nyeregposztóikat brutális halálszimbólumok díszítették: koponyák és keresztbe tett csontok, késre szúrt szívek, bitófák, kerékbetörések, szemeket és szíveket csipkedő hollók, és más hátborzongató képek. Első

pillantásra úgy tűnhetett, hogy gyöngyház-gombokból varrták fel őket, de ha az ember közelebről is megnézte az ábrákat, hamar rájött, hogy a megölt franciák fogaiból rakták ki a mintákat. Saornil dicsekedhetett a legtöbb foggal: a díszei már a legkisebb mozdulatra is úgy csörömpöltek, mintha a halott franciák foga még most is vacogna a rémülettől.

Mivel ilyen sok ijesztő jelképpel és gyilkos felszereléssel voltak körülvéve, Saornil és emberei magabiztosan úgy gondolták, hogy előttük mindenki térdre kényszerül. Ezért kissé összezavarta őket az angol mágus, aki egy koporsót hozott magával. Mint az erőszakos emberek általában, a *guerillák* is nagyon babonások voltak. Az egyikük megkérdezte, hogy mi van a koporsóban. Strange egykedvűen azt felelte: egy ember.

Soknapi kemény lovaglás után a *guerilla* csapat egy hegyre vitte fel a mágust, ahonnan a Spanyolországból Franciaországba vezető legszélesebb útra lehetett rálátni. A banditák biztosították Strange-et, hogy Grant őrnagy és a fogvatartói végig fognak menni azon az úton.

Saornil emberei táborot ütöttek a közelben, és kényelembe helyezték magukat a várakozáshoz. A harmadik napon egy nagy csapat francia katona jelent meg az úton, és a tömörülés közepén ott lovagolt Grant őrnagy, skarlátvörös egyenruhájában. Strange azonnal utasította a *guerillákat*, hogy nyissák ki a koporsót. A *guerillák* feszítővasakat hoztak, és felnyitották a koporsót. Egy agyagbábut találtak benne, ami ugyanabból a durva vörös agyagból készült,

amelyből a spanyolok előszeretettel égették színes tálaikat és kancsóikat. Életnagyságú volt, de meglehetősen nyersen munkálták meg. A szeme helyén két lyuk tátongott, orrot pedig egyáltalán nem lehetett látni rajta. Mindamellett gondosan felöltöztették a 11. gyalogos ezred egyenruhájába.

– Na most, ha a francia előfutárok elérik azt a sziklát, vigye az embereit, és támadja meg őket! – rendelkezett Strange. Saornilnak szüksége volt egy kis időre, hogy megértse a mondatot, legfőképp azért, mert a mágus elég sajátosan használta a spanyol nyelvtant, és a kiejtésben sem követte a szabályokat.

Amikor végre felfogta, visszakérdezett.

– Megpróbáljuk kiszabadítani *El Bueno Grant*ót! (A spanyolok *El Bueno Grantónak* szólították Grant őrnagyot.)
– Isten ments! – rivallt rá Strange. – *El Bueno Grant*ót bízzák rám!

Saornil és az emberei félig leereszkedtek a hegyről egy olyan pontra, ahol a fák eltakarták őket. Onnan nyitottak tüzet a franciákra, akiket teljesen váratlanul ért a támadás. Egyesek azonnal elestek, mások súlyosan megsebesültek. Nem voltak sziklák vagy bokrok, amik mögé elrejtőzhetek volna, de még mindig előttük volt az út, és azzal együtt a remény, hogy ha vágásra fogják a lovukat, leghagyhatják az ellenséget. Néhány pillanatnyi kétségbeesés után a franciák összeszedték magukat és a sebesültjeiket, és szélsebesen elvágattak.

Miközben a guerillák visszamásztak a hegy tetejére, kételkedtek benne, hogy rendesen elvégezték a

feladatukat; végtére is a skarlátvörös egyenruhás férfi még mindig ott volt a franciák gyűrűjében, amikor elnyargaltak. Visszajutottak arra a helyre, ahol a mágust hagyták, és döbbenten látták, hogy Strange már nincs egyedül. Grant őrnagy is mellette ült. Kényelmesen elhelyezkedtek egy sziklán, hideg csirkét ettek, és vörösbort ittak hozzá.

– ...Brightonnal sincs semmi baj, de én jobban szeretem Weymoutht – jelentette ki Grant.

– Ez meglepő – felelte Strange. – Én irtózom Weymouthtól. Életem egyik legborzalmasabb hetét töltöttem ott. Reménytelenül szerelmes voltam egy Marianne nevű lányba, aki kikoszarzott, és inkább egy üvegszemű figurát választott, akinek birtoka volt Jamaicában.

– Ez nem Weymouth hibája – mondta Grant őrnagy. – Ó! Kapitán Saornil! – Üdvözlésképpen egy csirkelábbal integetett a kapitány felé. – Buenos Días!

Közben a francia tisztek a védőkísérettel együtt folytatták útjukat Franciaországba, és amikor elértek Bayonne-ba, elvitték a foglyukat Bayonne titkosrendőrségének vezetőjéhez, hogy rábizzák a felügyeletét. A titkosrendőrség vezetője odament az őrnagyhoz, hogy üdvözlje, de megütközve tapasztalta, hogy amikor kezét ráztak, az őrnagy egész karja a markában maradt. Annyira meglepődött, hogy leejtette a kart a földre, ahol ezer darabra hullott szét. Már épp fordult volna Grant őrnagyhoz, hogy elnézést kérjen a kellemetlenségért, amikor szinte a vér is megfagyott az ereiben: az angol katona arcán széles fekete repedések futottak végig. A következő pillanatban a fejből is leesett egy nagyobb darab, és a jelenlévők

rémülten látták, hogy az őrnagy teste belülről teljesen üreges. Nem telt bele sok idő, és a fogoly úgy hullott darabjaira, mint Tojás Tóbiás *Lúdanyó meséiben*.

Július 22-én Wellington egy ősi egyetemi város, Salamanca mellett küzdött meg a franciákkal. Ez volt hosszú évek óta a legfontosabb győzelem, amit arattak. Aznap éjjel a franciák a Salamancától délre fekvő erdőségen át menekültek el. A katonák meglepve néztek fel futás közben, mert a fejük felett angyalok raja szállt le az égből a sötét lombkoronák közé. Vakító fény áradt belőlük. Szárnyuk olyan fehér volt, akár a hattyúké, ruhájuk pedig úgy változtatta színét, mint a gyöngyház, a halpikkely vagy az ég vihar előtt. Kezükből lángpallókat tartottak, szemükben szent harag lobogott. Szédítő sebességgel szárnyaltak a fák között, és újra meg újra a franciák arca felé lendítették fegyverüket.

Sok francia annyira megijedt a látványtól, hogy megfordult, és visszaroht a városba – egyenesen az őket üldöző brit katonák kardjába. A legtöbben meg sem tudtak mozdulni, csak álltak és bámultak. Akadt viszont egy ember, bátrabb és eltökéltebb a többinél, aki meg akarta érteni, hogy mi történik. Nem akarta elhinni, hogy a Mennyország a franciák ellenségeivel szövetségbe lépett – hiszen ilyet senki sem hallott az ószövetségi idők óta. Észrevette, hogy bár az angyalok fenyegették a katonákat túlvilági pallosukkal, nem támadták meg őket. Megvárta, amíg az egyik angyal az ő irányába lendül, és amikor odaért, belemártotta a

szabályját. A fegyver nem ütközött ellenállásba, áthatolt az üres levegőn. Az angyalon sem látszott, hogy megijedt vagy megsérült volna. A francia katona azonnal odakiáltott a társainak, hogy nincs okuk félni, mert ezt a látomást csak Wellington mágusa idézte oda, és nem tud nekik ártani.

A franciák az úton menekültek tovább, a fantomangyalok pedig a nyomukban repültek. Amikor kibukkantak a fák közül, a Tormes folyó partján találták magukat. Egy ősrégi híd ívelt át a víz fölött, és bevezetett Alba de Tormes városába. Lord Wellington egyik szövetségese elkövette azt a hibát, hogy őrizetlenül hagyta a hidat, ezért a franciák akadálytalanul átkelhettek, és elmenekülhettek a városon keresztül.

* * *

Néhány órával később, nem sokkal napkelte után Lord Wellington kimerülten ment át a lovával az Alba de Tormes melletti hídon. Három másik úr kísérte: De Lancey alezredes, aki a hadsereg helyettes szállásmestere is volt, egy Fitzroy Somerset nevű jóképű fiatalember, Lord Wellington katonai titkára, valamint Jonathan Strange. Mindhármukat porrétegek és vérfoltok bontották, és egyikük sem aludt már napok óta. Nem is volt kilátásuk kiadósabb alvásra, mert Wellington tovább akarta üldözni a menekülő franciákat.

A város templomai, kolostorai és középkori házai éles kontrasztot alkottak az opálos fényű égbolttal. A korai óra ellenére (alig múlt fél hat) a lakók már felkeltek. A harangokat is megkongatták, hogy a franciák felett aratott győzelmet ünnepeljék. Kitikkadt angol és portugál katonák

lézengtek az utcákon, az emberek pedig kijöttek a házaikból, és kenyeret, gyümölcsöt és virágokat nyomtak a kezükbe ajándék gyanánt. A sebesültekkel megpakolt szekereket egy falhoz támasztották, a tisztek pedig elküldték az embereiket, hogy keressék meg a legközelebbi kórházat vagy más helyet, ahol ellátnák őket. Közben öt vagy hat jellegtelen arcú, készségesnek tűnő apáca is előkerült az egyik kolostorból, és körbe-körbe járkáltak a sebesültek körül, hogy ónkupákból friss tejjel itassák őket. Kisfiúk is előjöttek, akiket sehogy sem lehetett ágyban tartani, és ujjongva üdvözöltek minden katonát, akit csak láttak. Sőt győzedelmi menetet is rögtönöztek azoknak a háta mögött, akik ezt nem bánták. Lord Wellington körülnézett.

– Watkins! – kiáltott oda egy tüzérségi egyenruhát viselő katonának.

– Igen, uram? – kérdezte a férfi.

– A reggelimet keresem, Watkins. Gondolom, nem találkozott a szakácsommal.

– Jefford őrmester azt mondta, hogy látta az ön embereit felfelé menni a kastélyba, uram.

– Köszönöm, Watkins – felelte a Lord, és továbblovagolt a másik hárommal együtt.

Alba de Tormes kastélyát nem igazán lehetett kastélynak nevezni. Sok évvel korábban, a háború kezdetén a franciák ostrom alá vették, és egy torony kivételével le is rombolták. Ahol egykor Alba hercegei éltek elképzелhetetlen fényűzésben, most madarak és vadállatok vertek tanyát és fúrtak maguknak üreget. Az előkelő itáliai falfreskók,

amikről az épület egykor híressé vált, sokat vesztek vonzerejükből miután a mennyezet eltűnt, és felváltva ostorozta a falakat az eső, a jégeső, az ónos eső és a hó. Az étkezőszalon sem nyújtott annyi kényelmet, mint az ilyen helyiségek általában: felülről nem fedte semmi, és egy nyírfa nőtt ki a közepén. Mindez azonban cseppet sem zavarta Lord Wellington embereit, hiszen hozzá voltak szokva, hogy még zordabb és furcsább helyeken is felszolgálják parancsnokuk étkét. Felállítottak egy asztalt a nyírfa alatt, és fehér vászonnal terítették le. Mire Wellington és a kísérei felértek a kastélyhoz, az asztal már meg volt terítve cipókkal teli tányérokkal, felszeletelt spanyol sonkával, sárgabarackkal és több csészényi friss vajjal. Wellington szakácsa elvonult, hogy halat és fűszeres májat süssön, és kávéfőzőt a gazdájának.

A négy úr helyet foglalt. De Lancey ezredes megjegyezte, hogy nem is emlékszik, mikor vett magához utoljára ételt. Valamelyik másik úr helyeselt, aztán mind a négyen némán belevetették magukat az evés-ivás komoly elfoglaltságába. Éppen kezdték úgy érezni, hogy visszatér a testükbe a régi, megszokott énjük, és már beszélgetni is egyre több kedvük volt, amikor Grant őrnagy megérkezett.

– Ó, Grant! – nézett rá Lord Wellington. – Jó reggelt. Üljön le. Reggelizzen velünk.

– Egy pillanat, uram. Először közölnöm kell önnek néhány hírt. Néhány elég meglepő hírt. Úgy tűnik, a franciák elvesztették hat agyújukat.

– Ágyúkat? – kérdezett vissza a Lord szenttelen hangon. Magához vett egy cipót és egy adag fűszeres sült májat. –

De még mennyi ágyút elvesztettek!

– Somerset! – kiáltott oda a titkárának. – Hány francia ágyút sikerült tegnap zsákmányolnunk?

– Tizenegyet, uram.

– Nem, nem, nem, uram – vágott közbe Grant őrnagy. – Bocsásson meg, de félreértett. Nem azokról az ágyúkról beszélek, amiket csata közben szereztünk meg. Azok az ágyúk, amikről én beszélek, soha nem kerültek a harctérre. Északról akarták őket idehozni, Caffarelli tábornok küldte a déli seregnek, de nem érkeztek meg időben az ütközethez. Sőt egyáltalán nem érkeztek meg. Caffarelli tábornok a lehető legsietősebben igyekezett ideküldeni az ágyúkat, mert tudta, hogy ön is a közelben van, uram, és szorult helyzetben tartja a franciákat. Az első harminc katonát választotta ki kíséretnek, aki a keze ügyébe akadt. Hát alaposan elkapkodta a dolgot, és bánhatja a könnyelműségét, mert a harminc közül tíz nápolyi volt.

– Nápolyi? Tényleg? – kérdezte a Lord.

De Lancey és Somerset elégedett pillantást váltottak egymással, sőt még Jonathan Strange is elmosolyodott.

Igaz ugyan, hogy Nápoly a Francia Birodalom része volt, de a nápolyiak utálták a franciákat. A nápolyi fiatalembereket rákényszerítették, hogy harcoljanak a francia seregben, ám minden alkalmat megragadtak a dezertálásra, és sokszor átálltak az ellenséghez.

– És mi van a többi katonával? – kérdezte Somerset. – Az ember feltételezi, hogy megpróbálják valahogy megghiúsítani, amivel a nápolyiak próbálkoznak.

– Most már túl késő ahhoz, hogy bármit is tegyenek –

közölte Grant őrnagy. – Mind meghaltak. Húsz pár francia csizma és húsz francia egyenruha lóg egy salamancai használtruha boltban. A kabátok hátát egytől-egyig felhasították, a nyomok pedig jellegzetes rövid itáliai törökre utalnak. Az összes ruhadarabot vér borítja.

– Az ágyúk tehát egy csapat itáliai dezertőr kezében vannak – összegezte a mágus. – Mihez fognak kezdeni velük? Elkezdenek egy saját háborút?

– Nem, nem! – rázta a fejét Grant. – Eladják annak, aki a legtöbbet ígéri értük. Vagy önnek, Lordom, vagy Castanos tábornoknak. (Így hívták azt a parancsnokot, akit a spanyol hadsereg irányításával bíztak meg.)

– Somerset! Mennyit kellene adnom hat francia ágyúért? – kérdezte a Lord.

– Ó, kétségtelenül megér négyszáz dollárt, hogy a franciák felfogják, milyen következménnyel jár az ostobaságuk, uram. De nem értem, hogy eddig miért nem hallottunk semmit ezekről a nápolyiakról. Mire várhatnak?

– Azt hiszem, erre is tudom a választ – közölte Grant őrnagy. – Négy nappal ezelőtt két ember titokban találkozott egy félreeső kis temetőben egy Castrejon melletti dombon. Rongyos francia egyenruhát viseltek, de valamiféle itáliai nyelvet beszéltek. Kis ideig társalogtak, aztán az egyik délnek indult, Cantalapedra felé, ahol a francia sereg állomásozik, a másik meg északnak, a Duero felé. Meggyőződéseim, Lordom, hogy a nápolyi dezertőrök üzeneteket küldenek a honfitársaiknak, hogy jöjjenek, és csatlakozzanak hozzájuk. Biztosan azt képzelik, hogy a pénzből, amit öntől vagy Castanos tábornoktól

kapnak az ágyúkért, mind visszamehetnek Nápolyba egy arany hajón. Valószínűleg egy sincs közöttük, akinek ne lenne egy fivére vagy unokafivére valamelyik francia században. Nem akarnak úgy hazatérni és belenézni az anyjuk vagy a nagyanyjuk szemébe, hogy itt hagyták a rokonaikat.

– Úgy hallottam, az itáliai nők meglehetősen vadak – bólogatott De Lancey ezredes.

– Csak annyit kell tennünk, Lordom, hogy keresünk néhány nápolyit, és kikérdezzük őket – mondta Grant őrnagy. – Akkor majd egy-kettőre kiderül: tudják, merre vannak a tolvajok és az ágyúk.

– A tegnap ejtett foglyok között nápolyiak is vannak? – kérdezte Wellington.

De Lancey ezredes elküldött egy embert, hogy derítse ki.

– Természetesen az lenne a legjobb, ha semmit sem kellene fizetni – tűnődött Wellington. – Merlin! (így nevezte Jonathan Strange-et.) Ha megtenné azt a szívességet, hogy felidézi a nápolyiak képét, közelebb jutnánk ahhoz, hogy merre vannak, és hol rejtegetik az ágyúkat. Akkor egyszerűen csak rajtuk üthetnénk, és elcsíphetnénk őket.

– Talán – felelte Strange.

– Biztos lesz valami furcsa alakú hegy a háttérben – mondta a Lord derűsen. – Vagy egy falu egy jól felismerhető harangtoronnyal. Valamelyik spanyol őr csak felismeri a helyet.

– Biztosan – bólintott a mágus.

– Ez nem hangzik túl meggyőzően.

– Bocsásson meg, uram, de ahogy már korábban is

mondtam, a képidézés nem a legjobb varázslat az ilyen helyzetekre.(23)

– Hát akkor mit javasol? – kérdezte a Lord.

– Semmit, Lordom. Jelenleg nincs ötletem.

– Akkor el van döntve! – jelentette ki Lord Wellington. – Mr. Strange, De Lancey ezredes és Grant őrnagy az ágyúk felkutatására fordíthatják a figyelmüket. Somers-et és én pedig törünk egy kis borsot a franciák orra alá.

A Lord ellentmondást nem tűrő hangon beszélt, ami azt jelentette, hogy mindenkinek késlekedés nélkül el kellett kezdenie a feladatát. Strange és a vezérkar tagjai gyorsan megették a reggelijük maradékát, aztán munkához láttak.

Dél körül Lord Wellington és Fitzroy Somerset egy alacsony hegygerincen álltak a lovukkal egy Garcia Hernandez nevű falu határában. Az alatt elterülő köves síkságon több brit dragonyos csapat készülődött arra, hogy megtámadja a francia sereg utóhadának kijelölt lovasszázadokat.

Ekkor De Lancey ezredes lovagolt oda hozzájuk.

– Á, ezredes! Talált nekem nápolyiakat? – kérdezte Lord Wellington.

– A foglyok között nincsenek nápolyiak, lordom – felelte De Lancey. – De Mr. Strange azt javasolta, hogy nézzünk szét a halottak között a tegnapi ütközet helyszínén. A mágia segítségével sikerült tizenhét holttestről kiderítenie, hogy nápolyiak voltak.

– Holttestről? – engedte le a távcsövét a parancsnok meglepetten. – Mi az ördögöt akar kezdeni holttestekkel?

– Mi is megkérdeztük tőle, uram, de kitért a válaszadás

elől. Viszont azt kérte tőlünk, hogy tegyük a halottakat biztonságos helyre, ahonnan nem tűnhetnek el, és ahol nem tehetnek kárt bennük.

– Hát ebből is az a tanulság, hogy ha az ember egy mágust alkalmaz, ne panaszkodjon, ha nem úgy viselkedik, mint a normális emberek – állapította meg Lord Wellington.

Abban a pillanatban az egyik közelben álló tiszt kiáltva tudatta velük, hogy a dragonyosok könnyű vágótársa fogták a lovaikat, és hamarosan utoléri a franciákat. Mindenki azon nyomban megfélekedett a mágus hóbortjairól. Lord Wellington a szeméhez emelte a távcsövet, és a többi jelenlévő is a csata kezdetét figyelte.

Közben Strange visszatért a harcmezőről az Alba de Tormes melletti kastélyba. A Fegyvertár Toronyban (az egyetlen épségben maradt épületrészben) talált egy termet, amit senki sem használt, és kisajátította a saját céljaira. Norrell negyven könyve elszórva hevert a helyiségben. A kötetek még többé-kevésbé egészben voltak, bár néhányat már megtépázott a háború. Strange jegyzetömbjei borították a padlót, valamint különféle fecnik varázsigék részleteivel és mágikus számításokkal. A terem közepére egy széles, lapos ezüsttálát helyezett, tele vízzel. A redőnyöket szorosan bezárták, így az egyetlen fényforrás a ragyogó ezüsttál volt. Mindent egybevetve a terem valóságos mágus-barlanggá alakult, és a szép spanyol szobalány, aki rendszeres időközönként kávé és mandulás süteményt vitt be Strange-nek, minden alkalommal rémülten rohant ki, miután letette a tálcákat.

Egy Whyte nevű tiszt is érkezett a 18. huszárezredtől, hogy

segítsen a mágusnak. Whyte kapitány egy darabig Nápolyban élt a brit küldöttséggel, és mivel amúgy is nagy tehetsége volt a nyelvekhez, tökéletesen megértette a nápolyi dialektust.

Strange gond nélkül felidézte a nápolyiak képét, de ahogy előre jósolta, semmi közelebbit nem tudott meg a hollétükről. Láta, hogy a fegyvereket nagy, fakó sárga sziklák mögé rejtették – olyan sziklák mögé, amelyekhez hasonlót mindenhol lehetett találni a félszigeten –, a szökevények pedig gyér olajfa – és fenyőligetekben bujkáltak – pontosan olyan ligetekben, amelyeket ezerszám látott az ember, akármerre nézett.

Whyte kapitány ott állt Strange mellett, és a nápolyiak minden mondatát lefordította tiszta, érthető angol nyelvre. De hiába bámultak egész nap az ezüstartálya, estére sem lettek okosabbak. Ha egy férfi tizennyolc hónapja éhezik, két éve nem látta a feleségét vagy a szeretőjét, ha az utóbbi négy hónapban csak sárban és sziklákon aludt, akkor meglehetősen elnehezül az agya, és csak tömönatokban képes beszélgetni. A nápolyiaknak nem volt sok mondanivalójuk egymás számára, és ha mondtak is valamit, elsősorban arról beszéltek, hogy mit szeretnének enni, hogy milyen kényeztetésre vágnak a feleségüktől vagy a szeretőjüktől, és milyen puha, tollal bélelt matracokon vágnak végre aludni.

A mágus és Whyte kapitány a fél éjszakát is a Fegyvertár Toronyban töltötték, és akármilyen egyhangú volt, egyfolytában az ezüstartálya figyelték. A második nap vége felé egy szárnysegéd üzenetet hozott Wellingtontól. A Lord

máshova helyezte a főhadiszállását, egy Flores de Avila nevű helyre, és ott akart találkozni Strange-dzsel és a kapitánnyal. Így hát összeszedték a mágus könyveit, az ezüstitálat és a többi holmit, és nekivágtak a poros, forró utaknak.

Flores de Avila egy Isten háta mögötti helynek bizonyult, mert hiába szólította le Whyte kapitány a spanyol férfiakat és nőket, egyikük sem tudta útba igazítani a mágust és őt. De ha egy úton Európa két legnagyobb serege végigvonul, temérdek jelet hagynak maguk után. Strange és Whyte kapitány hamar rájöttek, hogy legjobb lesz, ha az elszórt csomagokat, a törött szekereket, a holttesteket és a lakmározó varjakat követik. Kietlen, kősvatagszerű táj szolgált háttérként, ezért az egész vidék úgy nézett ki, mint egy középkori festmény a Pokolról. Strange önkéntelenül is megjegyzéseket tett a háború rémségeiről és hiábavalóságáról. Rendes körülmények között Whyte kapitány, a hivatásos katona, kötelességének érezte volna vitába szállni, de az ő lelkét is megérintette a komor látkép, és egész mást mondott.

– Nagyon igaz, uram. Nagyon igaz.

Ám egy katona nem rágódhat sokáig ilyen dolgokon. Az életében egyik nehézség éri a másikat, és a legkilátástalanabb helyzetben is meg kell találnia az örömet. Ha körülnéz, elkeserítheti a nyomorúságos látvány, de ha a bajtársai közé kerül, mindenképp megjavul a kedve. Strange és Whyte kapitány kilenc óra táján értek Flores de Avilába, és öt perc múlva már derűsen üdvözölték a barátait, érdeklődve hallgatták a legújabb

pletykákat Lord Wellingtonról, és vég nélkül kérdezősködtek az előző napi csatáról, amelyben a franciák megint vereséget szenvedtek. Az ember azt is hihette volna, hogy az elmúlt évben semmi lehangoló dolog nem történt velük.

A főhadiszállást egy romos templomban rendezték be a falu fölött magasodó hegyoldalon. Lord Wellington, Fitzroy Somerset, De Lancey ezredes, valamint Grant őrnagy ott várt rájuk.

Annak ellenére, hogy a parancsnok néhány nap leforgása alatt már a második győzelmet mondhatta magáénak, nem volt épp a legjobb kedvében. A francia hadsereg, amely egész Európában a gyors meneteléséről vált híressé, egérutat nyert, és most már valahol – a számukra menedéket jelentő – Valladolid környékén járhattak.

– Tökéletesen érthetetlen számomra, hogy hogyan haladnak ilyen gyorsan – panaszkodott. – Mit meg nem adnék azért, hogy utolérhessem és elpusztíthassam őket! De csak ez a sereg áll rendelkezésemre, és ha túlhajtom őket, nem kapok másikat.

– Hallottunk a nápolyiakról és az ágyúkról – tudatta Grant őrnagy a mágussal és a kapitánnyal. – Egyenként száz dollárt kérnek értük. Összesen hatszáz dollárt.

– Ami rengeteg – tette hozzá a Lord röviden. – Mr. Strange, Whyte kapitány, remélem, jó híreket hoztak nekem.

– Sajnos nem mondhatnám, uram – sóhajtott Strange. – A nápolyiak egy erdőben vannak. De halvány elképzelésünk sincs róla, hogy merre lehet az a bizonyos erdő. Azt sem tudom, hogyan tovább. Mindent varázslatot bevettem,

amit ismerek.

– Akkor sürgősen tanuljon valami újat!

Egy darabig úgy tűnt, hogy a mágus valami mérges választ fog a parancsnokhoz vágni, de aztán meggondolta magát, sóhajtott, és megkérdezte, hogy a tizenhét halott nápolyi katona biztonságos helyen van-e.

– A harangtoronyba helyeztük őket – mondta De Lancey ezredes. – Nash őrmester felügyel rájuk. Akármire is kellenek önnek, azt tanácsolom, minél hamarabb használja fel őket. Kétszem, hogy hosszabb ideig kitartanak ebben a hőségben.

– Egy éjszakát még kibírnak – közölte Strange. – Éjjel hideg van. Azzal megfordult, és kiment a templomból.

Wellington vezérkara némi kíváncsisággal nézett utána.

– Tudják, tényleg nem tudom elképzelni, mihez kezdhet tizenhét holttesttel – jegyezte meg Fitzroy Somerset.

– Akármilyen legyen, nem nagyon fűlik hozzá a fogam. Mindent megtesz, hogy elkerülje – mondta Wellington, majd belemártotta a tollát a tintába, és hozzálátott, hogy egy levelet írjon Londonba a minisztereknek.

Aznap éjjel Strange olyan varázslatot próbált ki, amihez hasonlóval még sohasem kísérletezett. Be akart hatolni a nápolyi csapat álmaiba. Ez maradéktalanul sikerült neki.

Az egyikük azt álmodta, hogy egy veszett sült báránycomb felkergeti egy fára. Éppen a fa tövében ült. és az éhsége miatt kesergett, amikor a báránycomb egyszer csak sündörögni kezdett körülötte, és fenyegetően ingatta felé a csontja gömbölyű végét. Nem sokkal később öt-hat ádáz főtt tojás is csatlakozott a támadóhoz, amik vérlázító

hazugságokat suttogtak róla.

Egy másik katona azt álmodta, hogy miközben egy kis erdőben sétál, találkozik rég halott anyjával. Az asszony azt mondta neki, hogy éppen az imént nézett le egy nyúlüregbe, és annak mélyén Bonaparte Napóleont, Anglia királyát, a pápát és az orosz cárt látta. A katona lement a nyúlüreg aljára, hogy a saját szemével is lássa, ám amikor leért, észrevette, hogy Bonaparte Napóleon, Anglia Királya, a pápa és az orosz cár mind ugyanaz a személy: egy hatalmas, kiduzzadt alak, akkora, mint egy templom, rozsdás vasfogakkal és a szeme helyén égő kocsikerekkel. – „Ha!” – vigyorodott el a torz óriás. – „Csak nem gondoltad, hogy mi különböző emberek vagyunk?” Azzal benyúlt egy fortyogó üstbe, ami ott állt nem messze tőle, és a katona kisfiát húzta ki onnan, akit azon nyomban meg is evett. Egyszóval bármennyire is érdekesek voltak a nápolyiak álmai, a mágus nem lett tőlük okosabb.

Másnap tíz óra körül Lord Wellington egy összeeszkábált íróasztalnál ült a romos templom szentélyében. Felnézett, és látta, hogy Strange lép be a kapun.

– Nos? – kérdezte.

A mágus sóhajtott, mielőtt felelt.

– Hol van Nash őrmester? Jó lenne, ha kihozná nekem a holttesteket. Az ön engedélyével, uram, kipróbálnék egy varázslatot, amiről egyszer hallottam.(24)

Gyorsan terjedt a hír a főhadiszálláson, hogy a mágus valamit tervez a nápolyiak holttestével. Flores de Avila apró falucska volt, épp hogy százan laktak benne. A sereg

nagyon unatkozott az előző estén, mert képtelenek voltak rendesen megünnepelni a győzelmüket. Most viszont végre adódott valami izgalom: a mágus terve. A tiszték és katonák kisebb tömeget alkottak a varázsló mellett, hogy megnézzék, mihez kezd a hullákkal.

A templom kőteraszaról egy keskeny völgyet, mögötte pedig halovány, magasan tornyosuló hegyeket lehetett látni. Szőlőültetvények és olajfaligetek borították a lejtőket. Nash őrmester és az emberei előhozta a tizenhét holttestet a harangtoronyból, és ülő testhelyzetben odarakták őket egy alacsony falhoz, amely a teraszt határolta.

Strange végigsétált a holttestek előtt, és mindegyiket szemügyre vette.

– Mintha azt mondtam volna, hogy nem szeretném, ha bárki is babrálna a holttestekkel – rivallt rá Nash őrmesterre.

Az őrmester méltatlankodva válaszolt.

– Biztos lehet benne, uram, hogy a mieink közül senki sem ért hozzájuk. De Lordom – fordult Wellingtonhoz –, azon a csatatéren egyetlen holttest sem volt, amihez azok a komisz spanyolok ne nyúltak volna...

Terjengősen részletezte a spanyolok tipikus jellemhibáit, és végül kijelentette, hogy ha valaki olyan helyen fekszik le, ahol rátalálhatnak a spanyolok, sajnálni fogja, hogy felébredt.

Lord Wellington türelmetlenül intett az őrmesternek, hogy maradjon már csendben.

– Én nem látom, hogy annyira megcsonkították volna őket – mondta a mágusnak. – Különben is miért számít annyira?

Strange komoran azt motyogta magában, hogy nem

számít, csak ellenőriznie kell őket.

Igazság szerint a nápolyi katonák holttestein nem lehetett egyéb sérülést látni, csak a halálos csapások nyomait, de mindnyájukat meztelenre vetkőztették, és sokuknak levágták az ujjait is, hogy könnyebben megszerezzék a gyűűiket. Az egyikük kifejezetten jó vágású fiatalember volt, de jócskán elcsúfították, amikor kirángatták a fogait (hogy fogsort csináljanak belőlük), és levágták sűrű fekete haját (hogy paróka lehessen belőle).

Strange ráparancsolt az egyik katonára, hogy hozzon neki egy éles kést és egy tiszta gyolcsot. Amikor megkapta a kést, levette a kabátját, és feltúrta az inge ujját. Aztán latinul kezdett motyogni magában. Végül megvágta a saját karját, úgy, hogy kiserkenjen a vére, és rácsurgathassa a holttestek fejére – főleg a szemükre, a nyelvükre és az orrlyukaikba. Alig telt bele egy pillanat, és az első holttest megmozdult. Valami rettentő reszelős hangot hallottak, amint a holt tüdő megtelt levegővel, és a végtagok is olyan természetellenes remegéssel mozdultak meg, hogy sokan elfordították a fejüket. Végül az összes halott feléledt, és valami furcsa torokhangon kezdtek beszélni. A bizarr nyelvben sokkal több volt a sikoly, mint bármely másokban, amit a jelenlévők ismertek.

Még Wellington is elsápadt egy kicsit. Csak Strange volt képes látszólag érzéketlenül folytatni a műveletet.

– Te jó ég! – kiáltott fel Fitzroy Somerset. – Miféle nyelv ez?
– Ez talán a Pokol valamelyik nyelvjárása – vont vállat Strange.

– Tényleg? – kérdezte Somerset. – Hát ez különös.

– Nagyon gyorsan megtanulták – állapította meg Lord Wellington. – Elvégre még csak három napja halottak. – Szerette, ha az emberek gyorsan és szakszerűen csinálják a dolgukat. – De ön beszéli ezt a nyelvet? – kérdezte a mágustól.

– Nem, uram.

– Akkor hogy fogjuk megérteni őket?

Válaszként Strange megragadta az első halott fejét, szétfeszítette csacsogó állkapcsát, és beleköpött a szájába. A hulla azonnal a saját, földi anyanyelvén kezdett beszélni, valami vaskos nápolyi tájszólással, ami a legtöbb ember számára ugyanolyan érthetetlen és iszonytató volt, mint a pokoli nyelv, amit korábban beszélt. Ezt a beszédet viszont már Whyte kapitány megértette.

A kapitány segítségével Grant őrnagy és De Lancey ezredes kikérdezte a tizenhét halott nápolyi katonát, és elégedettek voltak a válaszokkal, amiket kaptak. A halottak sokkal készségesebben válaszoltak a kérdésekre, mint az élők valaha is tették volna. Kiderült, hogy mielőtt otthagyták a fogukat a salamancai csatában, ezek a nápolyiak üzenetet kaptak az erdőkben bujkáló honfitársaiktól. Értesítették őket az ágyúk megszerzéséről, és meghagyták nekik, hogy induljanak azonnal egy faluba, amely néhány kilométerre Salamancától északra fekszik – és onnan már könnyen megtalálják az eldugott kis erdőt a titkos jelek segítségével, amiket a többiek krétával a fákra és a sziklára rajzoltak.

Grant őrnagy magával vitt néhány lovassági katonát, és pár nap múlva visszatért az ágyúkkal és a dezertőrökkel. Lord

Wellington nagyon elégedett volt.

De sajnos Strange nem tudta azt a varázsigét, amivel a halott nápolyiakat vissza lehet küldeni keserű, örök álmukba[49]. Sokszor próbálkozott, de a legkisebb sikerrel sem járt, sőt véletlenül sikerült hat méter magassá és furcsán áttetszővé változtatnia a tizenhét élőhalottat. Úgy néztek ki, mintha vízfestékkel pingálták volna őket vékony muszlin lobogókra. Strange-nek ugyan sikerült visszazsugorítania őket, de még mindig nem tudta, mit kezdjen velük.

Először oda rakták őket, ahol a francia foglyokat tartották. Csakhogy a rabok hangosan tiltakoztak az ellen, hogy ilyen cammogó, csoszogó rémekkel tegyék őket egy helyre. (– „Végül is jogosak a kifogásaik” – jegyezte meg Lord Wellington, miközben undorodva figyelte a mozgó holttesteket.)

Miután a foglyokat Angliába küldték, a halott nápolyiak a sereggel maradtak. Egész nyáron együtt utaztak a katonákkal egy ökrösszekéren, és a Lord parancsára meg is bilincseltek őket. Azért tették rájuk a bilincset, hogy ne mozogjanak, és egy helyben maradjanak, ám a halott nápolyiak nem félték a fájdalomtól – ami azt illeti valószínűleg egyáltalán nem is éreztek olyat –, ezért nem okozott nekik gondot kiszabadulni a bilincsből, még akkor sem, ha egy-egy testrészüktől meg kellett válniuk. Amint szabadon mozoghattak, megkeresték a mágust, és a lehető legszánalmasabb módon könyörögtek neki, hogy adja vissza nekik a teljes életüket. Látták már a Poklot, és nem akartak visszatérni oda.

Madridban a spanyol festő, Francisco Goya készített egy vázlatot vörös krétával Jonathan Strange-ről, akit körülvesznek a halott nápolyi katonák. A képen a mágus a földön ül, a földet nézi, és karja ernyedten lóg a teste mellett – az egész testtartása tehetetlenséget és kétségbeesést sugall. A nápolyiak körülötte gyülekeznek, egyik-másik éhesen nézi, mások könnyörögve fordulnak hozzá, és olyan is akad közöttük, aki megpróbálja megérinteni a haját a tarkóján. Mondanom sem kell, ez a portré semmiben sem hasonlít Strange többi képmására.

Augusztus 25-én Lord Wellington utasítást adott a halott nápolyi katonák megsemmisítésére[50].

Strange-et kissé aggasztotta, hogy mit fog szólni Norrell a varázslatokhoz, amiket a Flores de Avila melletti romos templomban végzett. A saját leveleiben nem tett említést róluk, és Lord Wellingtont is megkérte, hogy ne írja bele a sürgönyeibe.

– Rendben van – felelte a Lord, hiszen amúgy sem szeretett a mágiáról írni. Semmivel sem szeretett foglalkozni, amit nem értett teljesen. – De szerintem nem lesz jó vége – tette hozzá. – Az összes katona, aki az elmúlt öt napban levelet írt az otthoniaknak, részletesen beszámolt a varázslatról.

– Tudom – mondta a mágus feszengve. – De az emberek mindig eltúlozzák, amit tőlem látnak, és talán mire a hír elterjed Angliában, a szokásos túldíszített és udvarias stílusban fogják előadni. Úgy talán nem is tűnik majd olyan rendkívülinek. Azt hiszik, hogy meggyógyítottam néhány sebesült nápolyi katonát, vagy valami hasonló.

A tizenhét halott nápolyi katona feltámasztása jól érzékelteti azoknak a feladatoknak a jellegét, amivel a mágusnak a háború második felében meg kellett birkóznia. Akárcsak korábban a miniszterek, idővel Lord Wellington is hozzácsokott, hogy a mágia segítségével érje el a céljait, és egyre nehezebb megbízatásokat talált ki Strange-nek. Viszont a miniszterekkel ellentétben Wellington nem volt hajlandó végighallgatni a mágus hosszas magyarázatait arról, hogy egy-egy varázslat miért nem kivitelezhető. Végtére is a Lord mindig lehetetlen parancsokat osztogatott az utászoknak, a tábornokoknak és a tiszteknek – miért tett volna kivételt egy mágussal? „Találjon rá más módot!” – vágta rá, amikor Strange elmondta neki, hogy ezt és ezt a varázslatot már 1302 óta nem próbálta ki senki, vagy esetleg el is veszett az ige, sőt talán soha nem is létezett. Akárcsak mágus-pályafutásának korai szakaszában, mielőtt Norrell-lel találkozott, most is kénytelen volt kitalálni varázslatokat, általános elvek és régi könyvekben olvasott történetek alapján, amikre már nem is emlékezett igazán.

1813 elején Strange megpróbálkozott egy varázslattal, amit a Hollókirály uralkodása óta nem kísérelt meg senki: elmozdított egy folyót a helyéről. Érdeemes felidézni a történeteket. Azon a nyáron jól állt az angol sereg szénája, és Lord Wellington minden próbálkozását siker koronázta. Mégis valamiképp úgy alakult, hogy a franciák júniusban sokkal előnyösebb helyzetbe kerültek, mint az angolok, és erre már hosszú idő óta nem volt példa. A Lord és a többi tábornok azonnal összeültek megtárgyalni, hogy mi a

teendő egy ilyen felettébb kínos helyzetben. Strange-et is meghívták Lord Wellington sátrába. A mágus a vezérkart egy asztal körül találta, amelynek közepére egy nagy térképet terítettek ki.

A Lordnak rendkívül jó kedve volt azon a nyáron, így most is szinte barátságosan köszöntötte a mágust.

– Ó, Merlin! Hát itt van! Megmutatom, mi a problémánk. Mi a folyónak ezen az oldalán vagyunk, a franciák pedig a másikon. Sokkal jobb lenne, ha fordítva lenne.

Az egyik tábornok azt kezdte magyarázni, hogy ha a sereggel nyugatra vonulnának addig, aztán építenének egy hidat a folyó felett ott, aztán pedig bekerítenék a franciákat amott...

– Túl hosszú ideig tartana! – vágott közbe Lord Wellington.

– Túlzottan hosszú ideig! Merlin, nem tudna szárnyakat varázsolni a katonák hátára, hogy átrepülhessenek a folyó fölött? – Lehet, hogy a parancsnok félig viccelt, de csak félig. – Nem olyan nagy dolog két kis szárnyat keríteni mindenki hátára. Vegyük példának Macpherson kapitányt – nézett egy jól megtermett skót tisztre. – Szerintem Macpherson pompásan nézne ki, ahogy két szárnyacskával ide-oda repked.

– Nem lehet – mondta Strange, és maga is szemügyre vette a kapitányt. – De hálás lennék, Lordom, ha kölcsönvehetném őt és a térképet. Egy-két órára.

Strange és Macpherson kapitány egy ideig nézegették a térképet, aztán a mágus visszament Lord Wellingtonhoz, és elmondta neki, hogy túl sokáig tartana minden katonának szárnyat növeszteni – viszont a folyót könnyen el lehet

mozdítani, ha úgy megfelel.

– Jelen pillanatban a folyó itt délnek folyik, amott pedig északnak fordul – magyarázta Strange. – Ha először észak felé folya, és utána kanyarodna délnek, akkor önök is láthatják, hogy mi lennének az északi parton, a franciák pedig a délin.

– Ó! – kiáltott fel a Lord. – Kitűnő!

A folyó áthelyezése úgy összezavarta a franciákat, hogy több regiment is rossz irányba indult, amikor arra utasították őket, hogy menjenek észak felé. Meg voltak győződve róla, hogy akkor mennek észak felé, ha a folyótól *távolodnak*. Ezeket a csapatokat soha többé nem látták, és csak feltételezték, hogy a spanyol *guerrilleros* bandák karmai közé kerültek.

Lord Wellington később vidáman megjegyezte Picton tábornoknak, hogy nincs is annál fárasztóbb, mint amikor a seregek és a lovak folyton ide-oda menetelnek, ezért egyszerűbb lenne, ha a jövőben mind egy helyben állnának, Strange pedig úgy forgatná a lábuk alatt Spanyolországot, mint egy szőnyeget.

Közben a Spanyol Kormányzótanács is aggódni kezdett Cadizban, hogy a franciák kivonulása után fel fogják-e még ismerni a szülőföldjüket. Panaszkodni kezdtek a külügyminiszternek (amit sokan hálátlan lépésnek gondoltak), de ő meggyőzte a mágust, hogy írjon egy levelet a Kormányzótanácsnak, és ígérje meg nekik, hogy visszarakja a folyót az eredeti helyére, mi több „...minden mást is, amit Lord Wellington parancsára kénytelenek vagyunk elmozdítani a helyéről a háború folyamán.” Strange

sok mindent elmozdított, többek között egy egész, olajfákból és fenyőkből álló erdőt Navarrában(25), Pamplona városát(26), és két templomot a franciaországi St. Jean de Luz városában.(27)

Október 6-án Bonaparte Napóleon császár feladta a harcot. Azt mondják, hogy amikor Lord Wellington meghallotta a hírt, egy kisebb körtáncot járt. Amikor Strange fülébe jutott, hangosan felnevetett, aztán abbahagyta, és motyogni kezdett.

– Te jó ég! Mit fognak most velünk tenni?

Abban az időben azt feltételezték, hogy a mágus titokzatos kérdése a hadseregre vonatkozott, de később több ember is azt vallotta, hogy szerintük magára és a másik mágusra gondolt.

Európa térképét átrajzolták: Bonaparte új királyságait felosztották, és a régebbieket visszacsatolták a helyükre. Egyes királyokat elzavartak a trónról, másoknak visszaadták a koronát. Európa népe gratulált magának, hogy végre sikerült legyőzni a Nagy Betolakodót, ám Nagy-Britannia lakói nemsokára rájöttek, hogy a hosszú háborúnak egészen más célja volt: hazájuk a világ első számú nagyhatalma lett. Mr. Norrellnek sem lehetett oka panaszra Londonban, ugyanis mindenkitől azt hallotta, hogy ezt a tündöklő diadalt a mágiának – az ő mágiájának és Strange varázslatainak – köszönhatték.

Egy május végi estén Arabella egy győzelmi lakomáról tért vissza a Carlton House-ból. Melengette a szívét a sok dicsérő szólam, amit a férjéről hallott, a sok pohárköszöntő, amikben Strange-nek mondtak hálát, és a temérdek

elismerés, amit a régensherceg ajkáról lehetett hallani. Már éjfél is elmúlt, de ő még mindig a szalonban ült, és azon gondolkodott, hogy boldogságát most már csak a férje hazaérkezése tehetné teljessé. Ekkor az egyik szobalány szaladt be, és visongani kezdett.

– Ó, asszonyom! A gazda van itt!

Valaki bejött a szobába.

Vékonyabb és sötétebb bőrű férfi volt, mint akitől annak idején elbúcsúzott. Hajába sokkal több ősz szál vegyült, és valami fehéres sebhely húzódott végig a bal szemöldöke fölött. Nem most szerezte, de a felesége még nem látta azelőtt. A vonásai nem változtak meg, mégis volt valami ismeretlen a megjelenésében. Nem egészen azzal az emberrel találta szemben magát, akire egy perccel korábban gondolt. Ám mielőtt csalódott volna, vagy furcsán kezdte volna érezni magát, vagy bármi más történt volna, amitől annyira félt a férje visszatérésével kapcsolatban, Strange fürge, félig ironikus tekintettel körbenézett a helyiségben. Ezt a nézést már Arabella is felismerte. A mágus arcán még ismerősebb mosoly áradt szét, miközben megszólalt.

– Itthon vagyok.

Másnap délelőtt még a századrészét sem mesélték el annak a rengeteg dolognak, ami történt velük.

– Üljön le ide – szólta Strange a feleségének.

– Erre a székre?

– Igen.

– Miért?

– Hogy jobban megnézhessem. Már három éve nem láttam, kedves, és olyan régóta hiányzott nekem. Be kell hoznom a lemaradást.

Az asszony leült, de nemsokára elmosolyodott.

– Jonathan, nem tudok uralkodni magamon, ha így néz rám. Ha ez így megy tovább, fél óra alatt behozza a lemaradást. Sajnálom, hogy ezt kell mondanom, de azelőtt nem keltettem fel a figyelmét ilyen gyakran. Mindig valami poros könyvbe dugta az orrát.

– Hát ez nem igaz. Már el is felejtettem, milyen kötekedő természetű az én hitvesem. Adja ide azt a papírt. Feljegyzem magamnak.

– Eszem ágában sincs! – nevetett Arabella.

– Tudja, mi volt az első gondolatom, amikor ma reggel felébredtem? Azt hittem, gyorsan össze kell kapnom magam, meg kell borotválkoznom, és le kell nyelnem a reggelimet, mielőtt egy másik ember szolgája elviszi a forró vizet és a cipókat. Aztán eszembe jutott, hogy ebben a házban minden szolga az enyém, és az összes forró víz az enyém, sőt a cipók is az enyéme. Azt hiszem, még soha nem voltam ilyen boldog életemben.

– Egy percig sem érezte magát kellemesen Spanyolországban?

– Egy háborúban vagy úgy él az ember, mint egy herceg, vagy úgy, mint egy csavargó. Még Lord Wellingtont is láttam egy fa alatt aludni: mindössze egy kő volt a párnája. Pedig őt őkegyelmességének kell szólítani.(28) Máskor tolvajokat és koldusokat láttam tollpihe-ágyban horkolni egy palota hálótermében. A háborúban minden a feje tetejére

áll.

– Hát remélem, azért Londonban sem fog unatkozni. A bogáncspihe hajú úr azt mondta, hogy aki egyszer belekóstol a háborúba, az utána nagyon unalmasnak találja az otthoni életet.

– Ha, micsoda ökörség! Most hogy minden tiszta és kéznél van? Hogy itt vannak a tárgyaim meg a könyveim egy karnyújtásnyira? Hogy mindig a feleségemet látom, ha felnézek? Ugyan miért...? Várjunk csak, mit mondott? Milyen hajú urat említett?

– Bogáncspihe. Biztosan tudja, kire gondolok. Sir Walter és Lady Pole házában lakik. Vagyis nem vagyok biztos benne, hogy ott lakik, de mindig találkozom vele, ha meglátogatom őket.

Strange összevonta a szemöldökét.

– Nem ismerem. Hogy hívják?

Erre Arabella sem tudott válaszolni.

– Mindig azt hittem, hogy Sir Walter vagy Lady Pole egyik rokona. Milyen furcsa, hogy sohasem kérdeztem meg tőle a nevét! Pedig... ó... hosszú órákig társalogtam vele!

– Valóban? Hát ennek nem örülök annyira. Jóképű fickó?

– Ó, igen! Nagyon. Milyen különös, hogy nem tudom a nevét. Nagyon szórakoztató. Ritkán lehet ilyen emberrel találkozni!

– Miről beszélgettek?

– Ó, mindenről! De a végén mindig ajándékokkal akar elhalmazni. Múlt hét hétfőn azt mondta, hogy hoz nekem egy tigris Bengáliából. Szerdán a nápolyi királynőt akarta elhozni, mert szerinte annyira hasonlóak vagyunk, hogy

remekül összebarátkoznánk. Pénteken meg egy zenélő fát akart nekem küldetni egy szolgálval...

– Zenélő fát?

Arabella nevetett.

– Egy zenélő fát! Azt mondta, hogy van egy hegy valamilyen mesebeli névvel, amin egy különleges fa nő. Ez a fa gyümölcs helyett kottákat terem, és az a zene magasan túlszárnyalja az összes többi muzsikát. Soha nem tudom biztosan, hogy ő maga hisz-e a saját meséiben. Sokszor eszembe jutott, hogy valószínűleg örült lehet. Folyton ki kell találnom valami kifogást, amivel elutasíthatom az ajándékait.

– Ennek örülök. Nem lett volna jó, ha arra jövök haza, hogy az otthonom tele van tigrisekkel, királynőkkel és zenélő fákkal. Hallott valamit mostanában Mr. Norrellről?

– Nem, mostanában nem.

– Miért mosolyog? – kérdezte Strange.

– Mosolyogtam? Nem is vettem észre. Hát legyen, elmondom. Egyetlen egyszer küldött nekem egy üzenetet, és ennyi volt.

– Egyetlen egyszer? Három év alatt?

– Igen. Körülbelül egy éve az a hír járta, hogy maga meghalt Vitoriánál, és Mr. Norrell elküldte hozzám Childermasst, hogy kiderítse, igaz-e a pletyka. De én sem tudtam többet nála. Aznap este viszont megérkezett Moulthrop kapitány. Alighogy partra szállt Portsmouthban, azonnal ide sietett hozzám, hogy megmondja: egy szó sem igaz a hírből. Soha nem felejttem el, hogy milyen jó volt hozzám! Szegény fiatalember. A karját csak egy hónappal korábban

amputáltak, és még mindig nagy fájdalmai voltak. De van itt egy levél magának Mr. Norrelltől. Odatettem az asztalra. Childermass hozta tegnap.

Strange felállt, és odament az asztalhoz. Felvette a levelet, és megfordította.

– Azt hiszem, muszáj meglátogatnom – húzta el a száját gyanakodva. Igazság szerint egyáltalán nem lelkesedett azért, hogy újra találkozzon régi tanárával. Hozzászokott, hogy függetlenül gondolkodik és cselekszik. Spanyolországban egyenesen Wellington hercegétől kapta az utasításokat, de rábízták, hogy milyen varázslattal teljesíti a parancsot. Vonakodott attól, hogy megint Mr. Norrell parancsaihoz alkalmazkodjon, és annak sem örült, hogy miután annyi időt töltött Wellington bátor, lendületes katonái társaságában, kénytelen újra leülni Norrell-lel, és végighallgatni az unalmas eszme-futtatásait.

Ám az aggályai ellenére az első találkozás meglepően jól sikerült. Mr. Norrell nagyon örült, hogy látja, és pontosan tudni akarta, hogy milyen varázslatokat alkalmazott Spanyolországban. Vég nélkül dicsérte az eredményeit, így Strange lassan kezdett arra gyanakodni, hogy előítéletei voltak a tanárával szemben.

Természetesen Mr. Norrell hallani sem akart arról, hogy abbahagyják a tanulást.

– Nem, nem, nem! Vissza kell jönnie ide! Sok tennivalónk van még. Most várnak ránk csak az igazi tennivalók, hiszen ezentúl nem vonja el a figyelmünket a háború. Meg kell szilárdítanunk a Modern Kor mágiáját. Egymás után bizonygatják a hálás miniszterek, hogy el sem tudják

képzelné az ország további irányítását a mágia hathatós segítségével nélkül. És az erőfeszítéseink ellenére még mindig sok a félreértés a mágia körül. Képzeld csak el, épp a minap hallottam, amint Lord Castlereagh azt mondta valakinek, hogy ön Wellington hercegének utasítására Fekete Mágiát alkalmazott Spanyolországban! Sietve biztosítottam a Lordot arról, hogy ön csak a legmodernebb módszereket használja.

Strange hallgatott, és kissé előrebillentette a fejét, amit Mr. Norrell kétségtelenül bólogatásnak vett.

– De épp arról beszéltünk, hogy maradjak-e a tanítványa – szólalt meg végül a fiatalabb mágus. – Elsajátítottam az összes varázslatot, amit négy évvel ezelőtt leírt arra a papírra. Azt mondta nekem, uram, mielőtt elindultam a félszigetre, hogy tökéletesen elégedett a haladásommal. Biztosan emlékszik rá.

– Ó, de hát az csak a kezdet volt. Amíg Spanyolországban volt, újabb listát készítettem. Csengetek Lucasnak, hogy hozza ide a könyvtárból. Ráadásul vannak *egyéb könyvek* is, amiket még szeretném, ha elolvasna.

Apró kék szemével idegesen pislogott Strange-re.

A másik mágus habozott. Norrell valószínűleg a Hurtfew Apátság könyvtárára célozott, amit ő még sohasem látott.

– Ó, Mr. Strange! – kiáltott fel Mr. Norrell. – Annyira örülök, hogy hazajött. Repes a szívem, hogy újra látom. Remélem, nagyon sokat fogunk beszélgetni. Mr. Lascelles és Mr. Drawlight sokszor meglátogattak...

Strange azt felelte, hogy ezt mindjárt gondolta.

– ...de a mágiáról nem lehet velük eszmét cserélni. Jöjjön

32

A király

1814. november

HÁROM RENDKÍVÜL ELŐKELŐ ÚR látogatta meg Mr. Norrellt, 1814 novemberének elején – egy gróf, egy herceg és egy baronet –, és annyira kínos diszkrécióval kezelték az ügyüket, hogy a mágusnak fél órával a beszélgetés megkezdése után még mindig sejtelme sem volt róla, hogy mit akarhatnak.

Idővel kiderült, hogy a magas rangú urak egy még magasabb rangú személy képviselőjében érkeztek. York hercege küldte őket azért, hogy beszéljenek Mr. Norrell-lel a király háborodott elmeállapotáról. A király fiai nemrégiben meglátogatták az apjukat, és nagyon elkésztette őket, amit láttak. Habár mindannyian önzők és léhák voltak, és soha nem tudtak volna áldozatot hozni másokért, azt mondták, hogy minden pénzt megadnának, sőt akár mennyi végtagot levágnának azért, hogy a király egy kicsit jobban érezhesse magát.

De ahogy annak idején a király gyermekei azon civódtak, hogy melyik doktort hívják az apjukhoz, most azon veszekedtek, hogy igénybe vegyék-e egy mágus segítségét. Leginkább a régensherceg ellenezte az ötletet. Jó pár évvel korábban, még a jó Mr. Pitt idején a királynak volt egy súlyos idegrohama, és egy időre a herceg vette át az uralkodást, ám aztán a király összeszedte magát, és a

herceg kénytelen volt végignézni, ahogy minden hatalmától és előjogától megfosztják. Az élet összes idegesítő helyzete közül az volt a legidegesítőbb, hogy minden reggel, alighogy felébredt, meg kellett kérdeznie magától: vajon még mindig ő Nagy-Britannia uralkodója? Ezért nem csoda, hogy a herceg továbbra is tébolyultnak akarta látni a királyt, de megelégedett volna azzal is, ha a halál menti meg az uralkodót a szenvedéseitől.

Mr. Norrell, aki nem akarta megsérteni a Kormányzóherceget, visszautasította a kérést, és hozzátette, hogy szerinte a király betegségét nem lehet mágiával gyógyítani. Így hát a király második fia, York hercege, aki egyébként katonaember volt, megkérdezte Wellington hercegeét, meg lehetne-e győzni Mr. Strange-et, hogy ő látogassa meg az uralkodót.

– Ó, ebben biztos vagyok! – felelte Wellington hercege. – Mr. Strange mindig nagyon örül, ha lehetőséget kap a varázslásra. Semmi sem teheti boldogabbá. Spanyolországban nagyon nehéz feladatokkal bíztam meg, és bár rendszeresen panaszkodott miattuk, igazából majd kibújt a bőréből örömeiben. Nagyra tartom Mr. Strange képességeit. Amint azt bizonyára ökirályi felsége is tudja, Spanyolország a világ egyik legelmaradottabb vidéke. Egy valamirevaló főútvonal sincsen, az egész csupa kecskecsapás egész széltében-hosszában. Ám Mr. Strange-nek köszönhetően az embereim kiváló angol utakon juthattak el oda, ahol szükség volt rájuk, ha pedig egy hegy, erdő vagy város keresztezte az útjukat – képzelje csak el! –, Mr. Strange egyszerűen arrébb rakta őket.

York hercege megjegyezte, hogy Ferdinánd spanyol király levelet küldött neki, amelyben arról panaszkodik, hogy az angol mágus teljesen felismerhetetlenné tette a birodalma egyes részeit, és követelte, hogy Mr. Strange térjen vissza, és rakjon mindent a helyére.

– Vagyis még mindig ez piszkálja a csőrüket – vont vállat Wellington hercege.

Ennek a beszélgetésnek az egyik eredménye az volt, hogy Arabella Strange egyik csütörtök reggel egy egész halom királyi leszármazottba botlott a szalonban. Összesen öten voltak: York, Clarence, Sussex, Kent és Cambridge kegyelmes hercegei. Mind negyven és ötven év közötti férfiak voltak, akik valamikor jó vágásúak lehettek, de túlzottan szerették a hasukat és a jóféle nedűket, ezért alaposan kigömbölyödtek.

Mr. Strange a kandalló mellett állt, és könyökével a párkányra támaszkodott. A kezében Mr. Norrell egyik könyvét tartotta, arcából udvarias érdeklődés sugárzott. Közben a királyi kegyelmességek egyszerre beszéltek, és egymás szavába vágva festették le a mágusnak apjuk nyomorúságos állapotát.

– Látná, hogyan csurog ki a nyál a szájából, amikor reggel a kenyeret eszi, meg a tejet issza – fordult Clarence hercege könnyes szemmel Arabellához. – Látná, hogy reszket a nemlétező rémségektől, és hogyan beszélget Mr. Pitt-tel, aki már rég nincs az élők sorában... Ó, kedvesem, magát is nagyon megrázná a látvány.

A herceg megfogta Arabella kezét, és simogatni kezdte. Valószínűleg azt hitte, hogy valamelyik felszolgáló

szobalánnyal áll szemben.

– Őfelsége összes alattvalója sajnálja, hogy a király ilyen rossz állapotban van – felelte a mágus felesége. – Egyikünk sem tud közömbösen gondolni rá.

– Ó, kedveském! – kiáltott fel a herceg mosolyogva. – Hogy melengetik a szívemet a szavai!

Azzal nedves királyi csókot nyomott az asszony kezére, és gyengéden a szemébe nézett.

– Ha Mr. Norrell úgy ítélte meg, hogy az állapotán már a mágia sem segíthet, őszintén szólva én sem tartom túl rózsásnak a helyzetet – mondta Strange. – De szívesen meglátogatom őfelségét.

– Ebben az esetben az egyetlen gondot Willisék jelenthetik – csücsörített York hercege.

– Willisék? – kérdezte Strange.

– Az ám! – kiáltott fel Cambridge hercege. – Williséknél szemérmetlenebb népséget el sem lehet képzelni.

– Vigyáznunk kell, nehogy túlzottan magunkra haragítsuk Williséket – intett óva Clarence hercege. – Még a végén őfelségén állnak bosszút.

– Willisék nagyon ellenzik, hogy egy mágus látogassa meg a királyt – sóhajtott Kent hercege.

A két Willis fivér egy bolondokházát tartott fenn Loncolnshire-ben. Évek óta ők mentek a királyhoz, valahányszor rájött az elmezavar. Amikor viszont őfelsége tiszta tudatánál volt, mindenkinek elmondta, mennyire iszonyodik Williséktől, és milyen kegyetlenül bánnak vele. Megígértette a királynéval, a hercegekkel és a hercegnőkkel, hogy ha megint megháborodik, nem adják

Willisék kezére. De hiába volt minden könyörgése. Amint a téboly első jeleit meglátták rajta, azonnal küldettek Willisékért, akik rögvest jöttek is, és egy szobába zárták őfelségét. Valami szoros mellényt kötöztek rá, és erős, tisztító gyógyszerekkel tömték.

Olvasóimat is biztosan meglepi (ahogy mindenki mást is), hogy egy királynak ilyen kevés beleszólása van a saját sorsába. De gondoljunk csak bele, milyen rémülettel fogadják a hétköznapi családok is a hírt, hogy valaki esetleg megzavarodott közülük. El lehet képzelni, milyen pánikhangulat tört ki, amikor ugyanez a pletyka Nagy-Britannia királyáról kelt szárnyra! Ha Önök vagy én megbolondulunk, az nagy szerencsétlenség nekünk, a családuknak és a barátainknak. Ha viszont a király bolondul meg, az katasztrófa az egész Nemzetnek. Már sokszor előfordult, hogy György király betegsége miatt bizonytalanná vált, kinek kellene az országot irányítania. Ilyesmire korábban még nem volt példa. Senki sem tudta, mi a teendő. Nem arról van szó, hogy Williséket kedvelték vagy tisztelték – egyik sem igaz. Nem is arról van szó, hogy Willisék gyógymódja enyhülést nyújthatott őfelségének – mert ez sem igaz. Willisék sikerének titka abban rejlett, hogy megőrizték a hidegvérüket, amikor mindenki más kezdte elveszteni a fejét a kétségbeeséstől. Magukra vállalták a felelősséget, amit mindenki más igyekezett lesöpörni magáról. Cserébe azt követelték, hogy abszolút hatalmat gyakorolhassanak a király felett. Senki sem beszélhetett őfelségével Willisék távollétében. Még a királyné és a miniszterelnök sem. Még a király tizenhárom

gyermeke sem.

– Nos – szólalt meg Strange, miután mindezt elmagyarázták neki. – Kétségtelen, hogy szívesebben beszélnék őfelségével úgy, hogy közben nem jelent terhet mások jelenléte. Kiváltképp olyanoké, akik ellenzik a célunkat. Ugyanakkor nem egyszer előfordult, hogy sikerült összezavarnom az egész francia hadsereget. Két doktorral csak elbánok. Williséket bízzák csak rám!

Strange nem volt hajlandó a díjazásról beszélni, amíg nem látta a királyt a saját szemével. Nem számított fel semmit a látogatásért, és ezt a hercegek – akiknek tetemes adósságuk gyűlt össze a szerencsejátékokból, és több házra való törvénytelen gyereket kellett etetniük és taníttatniuk – nagyon jó néven vették.

Másnap korán reggel Strange elindult a lovával, hogy felkeresse a királyt a Windsori kastélyban. Metsző, hideg reggel volt, mindent vastag, fehér köd lepett. Útközben három kisebb varázsigét is el kellett mondania. Az elsővel biztosította, hogy Willisék a szokásosnál tovább aludjanak, a második biztosította, hogy a feleségeik és a szolgálók sem ébresztik fel őket, a harmadik pedig arról gondoskodott, hogy amikor felébrednek, egyetlen ruhadarabjukat se találják azon a helyen, ahol hagyták őket. Két évvel korábban Strange még aggályoskodott volna amiatt, hogy két idegenen kell kipróbálnia a trükkjeit, legyenek akármilyen apróságok, most viszont az igéket kirázta a kisujjából. Akárcsak sok más úr, akik Wellington hercegével Spanyolországban voltak a háború alatt, ő is akaratlanul őkegyelmessége viselkedését utánozta,

Wellington pedig általában a lehető legrövidebb utat választotta[51].

Tíz óra körül egy kis fahídon kelt át a Temze folyón egy Datchet nevű falu közelében. Végigment a folyó és a kastély külső fala között húzódó úton, aztán belépett Windsor városába. A kastély kapujában elmondta az őrszemnek, hogy kicsoda, és milyen ügyben jött. Egy kék egyenruhás szolga kísérte el a király lakosztályába. A szolga kulturált, intelligens forma ember volt, és ahogy az a legelőkelőbb helyeken lenni szokott, nagyon büszke volt a kastélyra és mindenre, ami hozzá kapcsolódott. Számára az jelentette a legnagyobb örömet, ha valakit végigvezethetett az épületen, és döbbenetet, csodálatot vagy bámulatot csikarhatott ki belőlük.

– Biztosan nem először jár a kastélyban, uram – szólította meg Strange-et.

– Ellenkezőleg. Soha életemben nem voltam még itt.

A férfi egészen megrökönyödött.

– Ezek szerint nem látta még a legnemesebb épületet, amit Angliában látni lehet!

– Az megeshet. De most itt vagyok.

– Ön hivatalos ügyben érkezett, uram, így sajnos nem lesz ideje mindent alaposan meg szemlélni – közölte a szolga kioktató hangon. – Újra el kell ide jönnie. Nyáron. Amennyiben ön nős, uram, bátorkodom megjegyezni, hogy a hölgyek számára mindig felejthetetlen élmény szétnézni ebben a kastélyban.

Átvezette a mágust egy udvaron, amely önmagában is akkora volt, mint egy kisebb város. A régi korokban,

háború idején valószínűleg rengeteg ember és jószág elrejtőzött ezen a helyen, és még mindig lehetett itt-ott végtelenül egyszerű épületrészeket látni, amelyek mind arról tanúskodtak, hogy a kastély eredetileg katonai célokra épült. Ahogy viszont telt az idő, a pompa és ragyogás iránti igény kiszorította a haszonelvű szempontokat, és egy hatalmas templomot is építettek, amely a tér nagy részét elfoglalta. Ez a templom (amelyet Kápolnának hívtak, de valójában lehetett volna akár katedrális is) magán viselte a gótika összes elképzelhető stílusjegyét. Tüskékhez hasonlóan meredeztek belőle a hegyes kis tornyocskák, tetejükön kőcsúcsokkal, és egymást érték rajta az oldalkápolnák, szószékek és sekrestyék.

A szolga egy meredek, sima oldalú domb mellett vezette végig a mágust, amelynek tetején kerek torony magasodott. A kastély részei közül ezt a pontot lehetett a legtávolabbról látni. Átmentek egy középkori kapu alatt, ami egy másik udvarra vezetett. Ez is majdnem akkora volt, mint az első, de míg az előzőben szolgák, katonák és különféle ügyintézők nyüzsögtek, a második néma volt és üres.

– Kár hogy nem járt itt néhány ével ezelőtt, uram – szólalt meg a szolga. – Akkoriban a látogatók kérvényezhették az intézőnél, hogy megtekinthessék a királyi pár lakosztályát is, de mára a király betegsége miatt ez sajnos lehetetlenné vált.

Kőépületek hosszú sorát látták maguk előtt, és középen egy gótikus bejáratot. A szolga ezen kísérte át Strange-et.

Miközben felfelé mentek a lépcsőn, tovább sajnálkozott amiatt, hogy a mágus nem tudja megtekinteni az egész kastélyt. Úgy gondolta, hogy Strange is nagyon csalódott lehet emiatt.

– Megvan! – kapott észbe hirtelen a szolga. – Megmutatom önnek a St. George's Hallt! Ugyan a századát sem fogja látni annak, amit meg kellene néznie, mégis nyerhet valami fogalmat arról, milyen fenséges a Windsori kastély.

A lépcső tetején jobbra fordult, és végigsietett egy folyosón, amelynek falán kardokat és pisztolyokat rendeztek el. Strange követte. Egy hosszú, magasztos hangulatú, legalább két-háromszáz láb hosszú terembe léptek be.

– Tessék! – mondta a szolga, olyan elégedetten, mintha legalábbis ő maga hozta volna létre az impozáns helyiséget.

Az északi fal mentén magas, boltíves ablakok engedték be a hideg, ködös tényt. A falak alacsonyabb részét körtefával borították, és a falapok széleit egytől-egyig gondosan megmunkálták, sőt be is aranyozták. A terem mennyezetére isteneket, istennőket, királyokat és királynőket festettek. Az egyik kép II. György királyt ábrázolta, amint az örök dicsőség felé emelkedik egy kék-fehér színű felhőn, kövér, rózsaszín kerubokkal körülvéve. Tábournokok és diplomaták helyeztek trófeákat a lába elé, míg Július Caesar, Mars, Herkules és más fontos személyiségek kissé zavartan nézték a jelenetet, és megpróbálták felfogni, hogy a Brit Királlyal szemben még ők is alulmaradnak.

Mindez valóban lebilincselő volt, Strange figyelmét mégis

egy másik nagy freskó vonta magára, amely elfoglalta a mennyezet teljes északi részét. Középen két királyt lehetett látni, akik két trónon ültek. Mindkét oldalról lovagok, úrhölgyek, udvaroncok, apródok, istenek és istennők vették őket körbe. A kép bal oldalát napfény árasztotta el, és az ott ülő király erős volt és kellemes megjelenésű. A fiatalság kirobbanó erejét hirdette. Világos köpenyt viselt, göndör haja arany színben tündökölt, fejét babérmagány díszítette, kezében jogart tartott. Az őt körülvevő emberek és istenek sisakokkal, mellvértekkel, lándzsákkal és kardokkal voltak felfegyverkezve, mintha a festő azt akarta volna kifejezni, hogy ez a király csak a legharciasabb teremtményekkel barátkozik. A festmény jobb oldalán a fények elsatnyultak, mintha a festő a nyári alkonyt akarta volna ábrázolni. A figurák fölött és körül csillagok jelentek meg. Ezen az oldalon egy sápadt, sötét hajú király ült, aki fekete köpenyt és kifürkészhetetlen arckifejezést viselt. Koronája sötét borostyánlevelekből készült, kezében egy vékony elefántcsont pálcát tartott. Udvertartása nagyrészt mágikus teremtményekből állt: volt ott főnixmadár, egyszarvú, oroszlánfejű sárkány, valamint temérdek faun és szatír. De néhány titokzatos embert is lehetett közöttük látni, például egy szerzetesi csuhába öltözött férfialakot, arcába húzott csuklyával, és egy sötét, csillagos köpenyt viselő nőt, aki eltakarta a szemét a karjával. A két trón között egy fiatal lány állt lenge fehér ruhában, arany sisakkal a fején. A harcias király védelmezően a vállára rakta a kezét, a sötét király pedig kinyújtotta felé a kezét, hogy az ujjbegyeik összeérhessenek.

– Egy itáliai művész, Antonio Verrio készítette – közölte a szolga. A bal oldali királyra mutatott. – Az ott Ill. Edward Dél-Angliából. – Utána a sötét hajú királyra mutatott. – Az pedig Észak-Anglia uralkodója, John Uskglass.

– Tényleg? – kérdezte Strange, akit egészen magával ragadott a kép. – Szobrokat persze már láttam róla. Metszeteket is könyvekben. De azt hiszem, festményen még sohasem láttam azelőtt. Hát az a hölgy a két trón között? Ő kicsoda?

– Az ott Mrs. Gwynn, II. Károly egyik szeretője. Ő Britanniát jelképezi.

– Gondolom jelent valamit, hogy még mindig ilyen kitüntetett helye van a király házában. De hogy római viseletbe öltöztették, és egy színésznő kezét fogja... Vajon mit szólna ehhez, ha még élne?

A szolga visszavezette Strange-et a fegyverekkel díszített folyosón keresztül egészen egy grandiózus méretű fekete ajtóig. Az ajtó fölött egy kiugró márvány timpanont lehetett látni.

– Ennél tovább nem kísérhetem önt, uram. Itt véget ér az én feladatom, és elkezdődik dr. Williséké. Az ajtó mögött megtalálja a királyt.

Meghajolt, és levonult a lépcsőn.

A mágus kopogtatott. Bentről csembaló hangját hallotta, és valaki énekelt is.

Amikor az ajtó kinyílt, Strange szembetalálta magát egy tagbaszakadt, negyven-ötven év körüli férfival. Kerek, fehér, himlőhelyes arcán úgy gyöngyözött a nedvesség, mint egy cheshire-i sajton. Mindent egybevetve nagyon hasonlított

arra a holdbéli emberre, aki a legenda szerint sajtból készült. Nem túl avatott módon borotválkozott meg, mert két-három vaskosabb szőrszál meredezett az arcából – mintha egy légycsalád fulladt volna bele a tejbe, mielőtt a sajtot elkészítették, és most kifelé lógna a lábuk. Kabátját durva, barna filcszerű anyagból varrták, ingét és nyakkendőjét is a legdurvább posztóból szabták. Egyik ruhadarabja sem volt kimondottan tiszta.

– Igen? – kérdezte kezét az ajtón tartva, hogy a legkisebb provokációra is újra becsaphassa.

Nem annyira palotába, mint inkább egy bolondokházába illett, elvégre ott is dolgozott.

Strange a faragatlan viselkedés láttán felvonta a szemöldökét. Hidegen bemutatkozott, és elmondta, hogy a királyhoz jött.

A férfi sóhajtott.

– Nos, uram, nem tagadhatom, hogy már vártuk magát. De meg kell értenie, hogy nem jöhet be. Dr. John és dr. Robert... (– így hívták a két Willis-testvért –) ...nincs itt. Már másfél órája várjuk őket. Nem értjük, hol késlekedhetnek.

– Nagyon sajnálatos – közölte Strange. – De nekem ehhez semmi közöm. Én nem azokkal az urakkal akarok találkozni, akikről ön beszél. Nekem a Királlyal van dolgom. Van nálam egy levél a Canterbury és a Yorkei Érsek aláírásával, amelyben engedélyezik, hogy a mai napon meglátogathassam őfelségét.

Strange meglebegtette a levelet a férfi orra előtt.

– De meg kell várnia, uram, amíg dr. John és dr. Robert megérkeznek. Ők nem engedik, hogy bárki beleavatkozzon

a kezelési módszerükbe. A királynak leginkább a csend és az elzárkózás válik ilyenkor javára. A beszéd nagyon sokat árt neki. El sem tudja képzelni, uram, mennyit ártana őfelségének pusztán azzal, hogy beszél hozzá. Tegyük fel, hogy ön megemlíti a királynak: esik az eső. Ennél ártatlanabb témát keresve sem találhatna. Csakhogy a király elméje egész másképp forog, tébolyultságában egyik témától a másikig cikázik, és a végén veszélyesen felingerelheti. Lehet, hogy eszébe jutnak esős napok a múltból, amikor a szolgák vesztes csatákról hoztak neki hírt, vagy a lányai meghaltak, esetleg a fiai hoztak szégyent a fejére. Gondoljon csak bele! Akár meg is ölheti ezzel! Meg akarja gyilkolni a királyt, uram?

– Nem – felelte Strange.

– Látja, uram – folytatta az ápoló hízelgő hangon –, mégis jobb lenne, ha megvárnánk dr. Johnt és dr. Robertet.

– Köszönöm, de azt hiszem, én mégis kockáztatnék. Vezessen a király elé, legyen szíves.

– Dr. John és dr. Robert nagyon fognak haragudni – figyelmeztette a férfi.

– Nem érdekel – felelte Strange ridegen.

Az ápoló erre teljesen megrökönyödött.

– Hát akkor – folytatta a mágus elszánt hangon, és ismét meglebegtette a levelet –, odavezet a király elé, vagy szembeszegül két érsek szavával? Súlyos bünt követne el, amiért azt a büntetést kaphatja, hogy... Nos, pontosan nem tudom, milyen, de alaposan megbűnhődne, az biztos.

A férfi sóhajtott. Odaszólt egy másik embernek (aki ugyanolyan darabos és mocskos volt, mint ő), hogy menjen

azonnal Willisék házához, hogy hozza őket magával. Aztán némi habozás után félreállt az útból, és engedte, hogy Strange belépjen.

A terem arányai is a királyi udvar nagyszerűségét hirdették. Aprólékosan kifaragott tölgyfaborítás fedte a falakat. A mennyezetre festett felhőkön további királyi és allegorikus figurák ücsörögtek. Mégis végtelenül sivár volt az egész: semmi sem burkolta a padlót, és csontig hatolt a hideg. A berendezés mindössze egy székből és egy viharvert csembalóból állt. A hangszer előtt egy idős férfi ült, háttal a látogatónak. Ősi bíbor brokátból készült köntöst viselt, skarlátvörös bársonyból varrt, gyűrött hálósipka takarta el a haját, lábát pedig piszkos, repedezett papucs védte. Buzgón csapkodta a csembalót, és hangosan énekelt hozzá németül. Amikor meghallotta a közeledő lépéseket, abbahagyta a zenélést.

– Ki van itt? – kérdezte. – Ki az?

– A mágus, felség – jelentette be az ápoló.

Az idős férfi egy darabig emésztgette a hallottakat, aztán hangosan így szólt:

– Szerfelett irtózom a mágusoktól!

Kezével újra rácsapott a csembaló billentyűzetére, és ordítva folytatta a dalolást.

Ez a kezdés nem bátorította túlzottan a mágust. Az ápoló pimaszul kuncogott magában, aztán magára hagyta Strange-et és a királyt. A mágus beljebb merészkedett a terembe, és egy olyan helyen állt meg, ahonnan jól láthatta őfelsége arcát.

Az uralkodó arcán az örület szenvedése a vakság

nyomorúságával keveredett. Szemében felhős kék színű volt az írisz, szemfehérje leginkább a poshadt tejre emlékeztetett. Fehéres-szürkés haj omlott le hosszú loknikban az arc két oldalán, és kiemelte a sok elpattant eret az orcákon. Miközben a király énekelt, petyhüdt vörös ajkairól fröcsögött a nyál. Szakálla majdnem olyan hosszú és ősz volt, mint a haja. Egyáltalán nem hasonlított a portrékon látható önmagára, hiszen azok a képek még akkor készültek, amikor önmaga volt. Hosszú hajával, szakállával és hosszú bíbor köntösében Shakespeare valamelyik tragikus sorsú, vénséges hősére emlékeztetett. Őrülségében és vakságában mintha Lear király és Gloucester keveréke lett volna.

A királyi hercegek figyelmeztették Strange-et, hogy az udvari etikett szerint senkinek sem szabad megszólítani őfelségét, meg kell várni, amíg a király szólítja meg vendégét. Erre viszont kevés esély kínálkozott, hiszen őfelsége ki nem állhatta a mágusokat. Így hát amikor a király abbahagyta a zenélést és az éneklést, gyorsan közbeszólt.

– Felsőged alázatos szolgája, Jonathan Strange vagyok Ashfairből, Shropshire-ből. Közvarázsló voltam a hadsereg mellett a háború utolsó éveiben Spanyolországban, és örömmel jelentem, hogy többször is sikerült felséged szolgálatára lennem. Felsőged fiai és lányai abban reménykednek, hogy a mágiám segítségével megmenthetem felségedet a további szenvedésektől.

– Mondd meg a mágusnak, hogy nem akarom látni! – fortyant fel a király metsző hangon.

Strange nem fáradt azzal, hogy válaszoljon erre az értelmetlen mondatra. Természetesen a király nem láthatta őt, hiszen vak volt.

– De a társát *nagyon is jól* látom! – folytatta őfelsége jóváhagyólag. Fejét úgy fordította, hogy két-három lábnyival Strange bal oldala mellé nézzen. – Annyi ezüst haja van, hogy még én is észreveszem. Nagyon szilaj fickónak néz ki.

A király annyira meggyőzően beszélt, hogy Strange is balra fordult. Persze nem látott senkit.

Az elmúlt napokban egyfolytában Norrell könyveit böngészte, hogy valami olyasmit találjon, ami segíthet az uralkodó állapotán. Feltűnően kevés ige vonatkozott a téboly gyógyítására. Igazából csak egyet talált, de annak az egynek a hatékonyságában sem volt biztos. Ormskirk könyvében, a *Hatvanhat másik világ felfedezésében* szerepelt. A szerző szerint ez az ige szétoszlatja a hamis illúziókat és kijavítja a téves elgondolásokat. Strange elővette a könyvet, és megint elolvasta az ígét. Egészen rendhagyó varázsige volt, amely csak a következő szavakból állt:

Rakd a holdat a szeme elé, hogy ragyogó fehérje kiszívja a hamis látszatot, melyet a csaló helyezett belé.

Rakj egy méhrajt a füléhez. A méhek az igazat szeretik, és elpusztítják a csaló hazugságait.

Rakj sót a szájába, nehogy a csaló a méz ízével próbálja elcsábítani, vagy hamuval keserítse meg a nyelvét.

Szegezd le a kezét egy vasszöggel, hogy ne engedelmeskedjen a csaló parancsának.

Rakd a szívét egy titkos helyre, hogy minden vágya a sajátja maradjon, és ne kaparinthassa meg a csaló.

Megjegyzés: a vörös szín is sokszor hatásos.

Miután Strange még egyszer végigolvasta az ígét, rájött, hogy sejtelve sincs róla, mit jelenthet[52]. Hogy tudná egy mágus lehozni a holdat az érintett személynek? Ha pedig az ige második része valóban így hangzik, a királyi hercegek jobban tették volna, ha egy varázsló helyett inkább egy méhészt alkalmaznak. Strange-et az is aggasztotta, hogy ha egy szöveget verne a király felséges kezébe, mert a fiai bizonyosan kitérnének a hitükből. A vörös színnel kapcsolatos megjegyzést sem igazán értette. Úgy tűnt, mintha korábban már hallott vagy olvasott volna valamit a vörös szín hatásáról, de ebben a pillanatban nem tudta felidézni, mi volt az.

Közben a király tovább beszélgetett a képzeletbeli ezüst hajú emberrel.

– Elnézést kérek, hogy összetévesztettem egy hétköznapi emberrel – mondta az uralkodó. – Lehet, hogy ön valóban király, de bátorkodom megjegyezni, hogy még egyetlen birodalmáról sem hallottam. Hol van az Elveszett Remény? Hol vannak a Kék Kastélyok? Hol van a Vasangyalok Városa? Én viszont *Nagy-Britannia* királya vagyok, azé az országé, amit mindenki ismer, és ami jól látható a térképeken! – őfelsége szünetet tartott, valószínűleg azért,

hogy megvárja az ezüst hajú úr válaszát. A végén hirtelen felkiáltott. – Ó, ne legyen dühös! Kérem, ne legyen dühös! Ön is király, én is király vagyok! Mindkettőnknek királynak kell lennünk. Egyikünknek sincs oka dühösnek lenni. Majd én zenélek és énekelek önnek!

Elővett egy furulyát a köpenye zsebéből, és egy búskomor melódiát kezdett látszani.

Kísérletképpen Strange előre nyújtotta a kezét, és levette őfelsége skarlátvörös hálósipkáját. Megfeszítve figyelte, hogy a király elméje még jobban elborul-e ettől, de jó néhány percnyi vizsgálódás után kénytelen volt beismerni, hogy egyáltalán nem lát különbséget. A sipkát végül visszatette őfelsége fejére.

A következő másfél órában minden varázsigét kipróbált, amit csak fel tudott idézni. Még emlékező, kereső, felébresztő és összpontosító igéket is használt, sőt mondott olyanokat is, amik a lidércnyomásokat és a nyomasztó gondolatokat oszlatták el. Eszébe jutott olyan is, ami mintákat talál a káoszban, ami kiutat mutat tévelygés esetén, és bevetett többféle rávezető és tisztánlátó igét is, valamint intelligenciát serkentő varázslatokat, gyógyító igéket és törött végtagokat összeforrasztó igéket. Egyes varázsigék hosszúak és bonyolultak voltak, mások csak egyetlen szóból álltak. Volt, amit hangosan kellett kimondani, és volt, amit csak gondolatban kellett elszavalni. Bizonyos varázslatok csupán egy-egy kézmozdulatból álltak. Felidézett olyanokat is, amiket ilyen vagy olyan formában minden nap alkalmaztak Norrell-lel az elmúlt öt évben, de emlékezett olyanokra is, amiket évszázadok óta

nem használt senki. Némelyikhez segédeszközre is szüksége volt: egy tükörrre, egy vércsepre a saját ujjából, egy gyertyára és egy szalagra. De egyvalamiben minden varázsigé hasonlított egymásra: egyiknek sem volt semmilyen hatása a király állapotára.

– Hát én inkább feladom! – gondolta magában Strange.

Őfelsége, aki egyáltalán nem vette észre, hogy valaki varázslatokkal támadja, magabiztosan tovább társalgott az ezüst hajú emberrel, akit csak ő látott.

– Örök időkre ide küldték, vagy el tud menni innen? Ne maradjon, mert elkapják! Ez nem jó hely a királyoknak! Szoros mellénybe kötöznek minket. Utoljára egy hétfői napon, 1811-ben engedtek ki ezekből a termekből. Azt mondják, hogy három évvel ezelőtt volt, de hazudnak. A saját számításaim szerint szombathoz két hétre lesz kétszáznegyvenhat éve!

– Szegény, nyomorult ember! – gondolta magában a mágus. – Elzárva erre a hideg, lehangelő helyre, barátok és szórakozás nélkül! Nem csoda, hogy ilyen lassan telik az idő számára. Nem csoda, hogy megőrült. Hangosan beszélt tovább.

– Örömmel kiviszem innen, felség, ha azt szeretné.

A király abbahagyta a fecsegést, és kissé arrébb fordította a fejét.

– Ki mondta ezt? – kérdezte.

– Én voltam, felség. Jonathan Strange, a mágus.

Strange tiszteletteljesen meghajolt, de aztán rájött, hogy a király úgysem látja.

– Nagy-Britannia! Az én drága országom! – kiáltott fel az

uralkodó. – Mennyire szeretném újra látni, különösképpen most, hogy nyár van! A fákat és a mezőket a legékesebb köntösük borítja, és a levegő olyan édes, mint a cseresznyetorta.

Strange kinézett az ablakon a fehér, jeges ködbe és a csontvázszerű téli fákra.

– Pontosan. Hatalmas megtiszteltetésnek venném, ha felséged tenne velem egy sétát odakint.

A király mintha elgondolkodott volna ezen az ajánlaton. Levette az egyik papucsát, a fejére rakta, és egyensúlyozni kezdett vele. Ez nem sikerült neki, ezért visszavette a lábára, és inkább felvette a köntöse szíjának széléről az onnan lógó rojtokat. Töprengve szopogatni kezdte őket.

– De honnan tudhatom, hogy nem egy gonosz démon vagy, aki tévútra akar csábítani? – kérdezte végül a lehető legjózanabb hangon.

Strange sokáig nem tudta, mit válaszoljon erre a kérdésre. Amíg mélézott, a király ismét átvette a szót.

– Persze ha egy gonosz démon vagy, tudnod kell, hogy én örök életű vagyok, és soha nem halok meg. Ha rájövök, hogy az ellenségem vagy, csak toppantok egyet a lábammal, és egy szempillantás alatt visszaküldelek a Pokolba!

– Tényleg? Felséged megtaníthatná nekem ezt a varázslatot. Én is szeretnék ilyen hasznos trükköket ismerni. De engedje meg, hogy megjegyezzem: ha valóban ilyen hatalmas a varázssereje, nincs oka félni attól, hogy tesz velem egy sétát odakint. Minél hamarabb és észrevétlenebbül kell távoznunk. Nemsokára itt lesznek

Willisék. Csak halkan, felség!

A király nem mondott semmit, csak az orrát ütögette az ujjával, és cinkos kifejezés ült ki az arcára.

Strange következő feladata az volt, hogy találjon egy kivezető utat anélkül, hogy a tébolydai ápolók figyelmét magára vonná. Ebben egyáltalán nem számíthatott a királyra. Amikor megkérdezte, hogy melyik ajtó hova vezet, az uralkodó azt felelte, hogy az egyik Amerikába, a másik az Örök Kárhozat felé, a harmadik pedig valószínűleg jövő péntekhez. Így hát a mágusnak kellett választania egyet – azt, amelyik a király szerint Amerikába vezetett –, és gyorsan végigkísérte az uralkodót a feltáruló termeken. A helyiségek mennyezetét díszítő freskókon az angol uralkodókat lehetett látni, akik tüzes harci szekereken suhantak végig az égbolton, valamint győzedelmes figurákat, akik az Irigységet, a Bűnt és a Zendülést jelképezték. A festményeken az Erény Templomának, az Örök Igazság Palotáinak és sok más hasonló épületnek a felavatását is látni lehetett. A mennyezet ugyan mindenhol nyüzsgött a sokféle tevékenységtől, az alattuk tátongó helyiségek mind elhagyatottak és kopottak voltak, tele porral és pókokkal. A bútordarabokat mindenütt lepedők takarták, ezért úgy tűnt, mintha a bútortat valamikor meghalt volna, és ide temették.

Valamiféle hátsó lépcsőhöz érkeztek. A király, aki nagyon komolyan vette Strange figyelmeztetését, és csöndben maradt, ekkor azt javasolta, hogy lábujjhegyen menjenek le a lépcsőn. El is indult, de gyerekesen eltúlzott mozdulatai miatt sokáig tartott, mire leértek.

– Nos, felség, azt hiszem, eddig minden jól ment – mondta végül a mágus megkönnyebbülve, amikor elérték a lépcső alját. – Nem hallom, hogy bárki is üldözne minket. Wellington hercege örömmel alkalmazna minket felderítő tisztnek. Nem hiszem, hogy Somer-Cocks kapitány vagy Colquhoun Grant ügyesebben keltek volna át ellenséges területen, mint...

A király nem hagyta, hogy végigmondja, mert elővette a furulyáját, és hangos, győzedelmes dalt kezdett játszani.

– A f...be! – szitkozódott Strange, és fülelni kezdett, hogy az ápolók – vagy ami még rosszabb: Willisék – nem eredtek-e a nyomukba.

De nem történt semmi. Valahonnan a közelből furcsa, szabálytalan puffogás és csattogás érkezett, sikolyok és jajgatások kíséretében – mintha egy egész szekrényre való seprű támadott volna meg valakit egyszerre. Ettől eltekintve csend volt.

Az egyik ajtó egy széles kőterasra nyílt. Innen meredeken ívelt a táj lefelé, odalent pedig egy parkba torkollott a lejtő. Jobb kéz felől hosszú, kettős, hó-lepte fasort lehetett látni.

A király és Strange kart karba öltve sétáltak át a teraszon a kastély sarkáig. A mágus végül talált egy ösvényt, ami levezetett a lejtőn át a parkba. Még nem tettek meg nagy utat a parkban, amikor egy díszes, alacsony kőperemmel körülvett medencéhez érkeztek[53]. A közepén egy kis kőpavilon állt, tele faragott teremtményekkel. Egyik-másik lény kutyára hasonlított, bár olyan laposak voltak, mint a gyíkok, és egy sor tüske meredezett ki a hátukból. Akadt közöttük jó pár delfin is, amiknek valahogy sikerült

felszegezniük magukat a falra. A pavilon tetején ókori hölgyek és urak ültek klasszikus testtartásban, vázával a kezükben. Nyilvánvalóan az volt az építész célja, hogy az összes állat szájából és az összes váza nyílásából dekoratív ívben csurogjon a víz a medencébe, de mostanra minden némává és mozdulatlaná fagyott.

Strange már éppen megjegyezte volna, mennyire komor a befagyott medence látványa, amikor hirtelen kiáltásokat hallott. Hátranézett, és látta, hogy egy egész csoport ereszkedik le sietve a lejtőn a kastély felől. Ahogy közeledtek, látta, hogy négyen vannak: két úr, akiket még sohasem látott, és a két tébolydai ápoló. Ott volt az, akinek az arca egy cheshire-i sajtra hasonlított, és az, akit a társa elküldött az orvosokért. Mind a négyen nagyon mérgesnek tűntek.

A szaladó urak fontoskodva és sértődötten ráncolták a homlokukat. Látszott rajtuk, hogy kapkodva vették magukra a ruháikat. Az egyikük a kabátját próbálta összegombolni, de kevés sikerrel. Alighogy sikerült begombolnia, a kabát azonnal szét is nyílt. Annyi idősen lehetett, mint Mr. Norrell, és régimódi parókát viselt (ami hasonlított is Mr. Norrell parókájára). Ahogy futott, a paróka fel-felröppent a fejről, sőt körbe is fordult. Mégsem volt olyan, mint a mágus, mert magas volt, jó megjelenésű, és határozott modora tiszteletet parancsolt. A másik (jó pár évvel fiatalabb) urat a csizmája bosszantotta, ami a jelek szerint önálló életre kelt. Miközben lefelé igyekezett a lejtőn, a lábbelije mintha egy egész más irányba akarta volna vinni. Strange csak arra tudott gondolni, hogy a korábbi varázslata jobban sikerült,

mint várta, és így a ruhákat is sokkal nehezebb volt kezelni, mint máskor.

A legmagasabb úr (aki azt a mókás parókát viselte) ingerülten nézett a mágusra.

– Ki engedte meg, hogy a király elhagyja a kastélyt? – rivallt rá. Strange vállat vont.

– Azt hiszem, én.

– Ön? De kicsoda ön?

A mágusnak nem tetszett a hangnem, amivel megszólították, ezért visszavágott.

– Ön kicsoda?

– Dr. John Willis vagyok. Ez a fivérem, dr. Robert Darling Willis. Mi vagyunk őfelsége orvosai. A Királyné Tanácsának megbízásából mi felügyelünk a királyra. A mi engedélyünk nélkül senki sem láthatja őfelségét. Ismét megkérdezem: kicsoda ön?

– Jonathan Strange vagyok. A felséges királyi hercegek, York, Clarence, Sussex, Kent és Cambridge hercegeinek kérésére jöttem, hogy megnézzem, meg lehet-e gyógyítani a királyt mágiával.

– Ha! – kiáltott fel dr. John gyanakodva. – Mágia! Azt többnyire franciák irtására használják, nem igaz?

Dr. Robert gúnyosan felnevetett. A hideg, tudományos megvetés azonban rögtön a visszájára fordult, mert a csizmái hirtelen olyan lendülettel vitték odébb, hogy az orrával nekicsapódott egy fának.

– Nem tudja, kivel áll szemben, ha azt hiszi, hogy ilyen arcátlanul viselkedhet velem vagy a szolgálaimmal, mágus! – figyelmeztette dr. John Strange-et. – Ismerje be, hogy a

varázslataival beragasztotta a kastély összes ajtaját, és így az embereim nem akadályozhatták meg a távozását!

– Dehogy! – tiltakozott Strange. – Semmi ilyet nem tettem. Bár megtehettem *volna*, ha szükség van rá. De az emberei olyan lusták, amilyen szemtelenek. Amikor őfelségével elhagytuk a kastélyt, sehol sem voltak.

Az első tébolydai ápoló (akinek cheshire-i sajtra emlékeztetett az arca) majdnem felrobbant, amikor ezt meghallotta.

– Nem igaz! – kiáltotta. – dr. John, dr. Robert, kérem ne higgyék el ezeket a hazugságokat! Martinnak – mutatott a másik ápolóra – teljesen elment a hangja. Egy mukk sem jött ki belőle, amikor riadót akart fújni! – A másik ápoló felbőszülten tádogott és hadonászott, hogy megerősítse. – Ami engem illet, uram, én a lépcső alján álltam a folyosón, amikor az emeleti ajtó kinyílt. Éppen arra készültem, hogy megmondjam a magamét ennek a mágusnak, és gondolhatja, uram, milyen kemény szavakat akartam hozzávágni az önök nevében... amikor hirtelen valami varázslat berántott egy seprűkkel teli szekrénybe, és bezáródott előttem az ajtaja...

– Micsoda sületlenség! – kiáltott fel Strange.

– Azt mondja, sületlenség? – vitatkozott az ápoló. – Gondolom, azt sem ismeri be, hogy ön uszította rám a seprűket a szekrényben. Tele vagyok sebekkel.

Ez legalább teljesen igaz volt. Az arcát és a kezét vörös horzsolások borították.

– Na tessék, mágus! – kiáltott fel dr. John diadalmasan. – Ehhez mit szól? Az összes trükkje lelepleződött.

– Ó, valóban? – kérdezte Strange. – Az ápoló saját magát sebesítette meg, hogy hihetőbb legyen a történet.

A király otrombán belefűjt a furulyájába.

– Biztos lehet benne, hogy nemsokára a Királyné Tanácsa is értesül a pimaszságáról – mondta dr. John. Aztán elfordult a mágustól, és odakiáltott az uralkodónak. – Felség! Jöjjön ide!

A király fürgén Strange háta mögé szökkent.

– Lekötelezne, ha a királyt újra az én gondviselésemre bízna – közölte dr. John.

– Ezt nem tehetem – jelentette ki a mágus.

– Ezek szerint szakavatott ápolója a holdkórosoknak – vágta rá dr. Robert vigyorogva. – Tanulmányozta a témát?

– Annyit biztosan tudok, hogy ha valakit elzárnak a világtól, megtagadják tőle a testmozgást és a levegőváltozást, semmiképp sem gyógyulhat meg – mondta Strange. – Micsoda barbárság! Egy kutyát sem tartanék ilyen körülmények között.

– Ezzel ön csak a saját tudatlanságáról tesz tanúbizonyságot – állapította meg dr. Robert. – Az egyedüllét és a nyugalom, ami ellen annyira ágál, a király számára kidolgozott kezelési rendszerünk két alappillére.

– Ó, vagyis maguk ezt rendszernek hívják! – szegte fel a fejét Strange. – És ha szabad kérdezni, miből áll ez a rendszer?

– Három alapelve van – magyarázta dr. Robert. – A megfélemlítés...

A király közben szomorú dallamot kezdett játszani a furulyáján...

– ...az elszigeteltség...

...amiből magányos kis dalocska lett...

– ...és korlátozás.

...a végén egy sóhajtásszerű, hosszú hanggal.

– Ilyen módon minden lehetséges izgalomforrást kizárunk – folytatta dr. Robert –, és a páciens-től pont azokat a hatásokat vonjuk meg, amiből felépíthetné a fantáziaképeit és a téves elképzeléseit.

– Végeredményben az orvos úgy teszi hatékonyá ez a kezelési módszert, hogy a saját akaratát erőlteti rá a betegre – tette hozzá dr. John. – A doktor saját karakterének határozottsága dönti el, hogy a kúra sikeres lesz-e vagy sem. Több ember is mesélte, hogy az apánk annak idején már azzal is le tudta csillapítani a holdkórosokat, hogy hosszasan nézett a szemükbe.

– Tényleg? – kérdezte Strange, aki berzenkedése ellenére mégis kíváncsi lett. – Eddig még sohasem gondoltam erre, de a mágiának is vannak hasonló hatásai. Sokszor előfordul, hogy egy varázslat végkimenetelét a mágus személyiségének ereje határozza meg.

– Valóban? – kérdezte dr. John, és egy pillanatra balra sandított.

– Igen. Vegyük példának Martin Pale-t. Ő mindig...

Strange tekintete önkéntelenül is követte dr. John pillantását. Az egyik tébolydai ápoló – az, aki éppen nem tudott beszélni – a medence megkerülésével igyekezett megközelíteni a királyt valami világos tárggyal a kezében. Strange először nem tudta, mi lehet az. Aztán felismerte. Egy kényszerzubbony volt.

Ezek után több dolog is történt egyszerre. Strange kiabált valamit – nem is tudta, micsodát. A másik ápoló is a királyra vetette magát. Mindkét Willis megpróbálta elkapni a mágust. A király fülsiketítő, rémült hangokat csalt ki a furulyájából. És valami furcsa zajt is hallottak, mintha legalább száz ember köszörülte volna egyszerre a torkát. Mindenki megtorpant, és körülnézett. A hang a megfagyott medence közepéből kiálló kis kőpavilon felől érkezett. Váratlanul az összes kőfigura szájából sűrű fehér felhő pöffent ki, mintha mind egyszerre fújták volna ki a levegőt. A kilélegzett felhők csillogtak-villogtak a gyér, ködös fényben, aztán halk, csilingelő hanggal lehullottak a jégre. Csend lett, de utána valami irdatlan zajt hallottak, mintha egész márványtömbök szakadtak volna szét. A kőfigurák letépték magukat a kőpavilon faláról, és kúszva-kacsázva megindultak a jégen a Willis-fivérek felé. Üres köszemük forgott a szemüregükben. Kinyitották kőszájukat, mire minden kőtorokból nagy adag víz ömlött ki. Kőfarkak kígyóztak jobbra-balra, kőlábak emelkedtek meredten a levegőbe, aztán vissza. Az ólomcsövek, amik a vizet vitték fel a szálukhoz, varázslatos rugalmassággal követték őket. Willisék és a tébolydai ápolók csak bámultak, és képtelenek voltak felfogni, amit látnak. A groteszk teremtmények, hátuk mögött vonszolva a csöveket, csúsztak a jégen, és közben vízzel locsolták a két Willis fivért. A két orvos sivalkodva ugrabugrált, és sokkal inkább a rémülettől sikoltoztak, mintsem valódi sérülések miatt. Az ápolók hanyatt-homlok elrohantak, és az sem lehet kérdéses, hogy az orvosok ott maradtak-e a király mellett.

A hideg levegő lassan keményre fagyasztotta nedves ruhájukat.

– Mágus! – kiáltotta dr. John, miközben megfordult, hogy visszafusson a kastélyba. – Ez csak a hazug ember másik neve! Lord Liverpool is meg fogja tudni, mágus! Meg fogja tudni, hogyan bánt el a király orvossaival! Au! Au!

Többet is mondott volna, ám a kőpavilon tetején ülő alakok felálltak, és kődarabokkal kezdték dobálni.

Strange nem szánt több figyelmet a doktorokra, csak megvetően elmosolyodott. Sokkal magabiztosabban viselkedett, mint amilyennek valójában érezte magát. Az igazat megvallva legbelül egyre kényelmetlenebbül érezte magát. Akármilyen varázslat is volt az, ami megmentette őket, nem tőle származott.

33

Rakd a holdat a szemem elé

1814. november

NAGYON TITOKZATOS VOLT az egész. Lehet, hogy van a kastélyban egy varázsló? Talán valamelyik szolgáló? Vagy a hercegnők egyike? Nem valószínű. Lehet, hogy Mr. Norrell állt a történetek mögött? Strange elképzelte, ahogy a tanára ott ül Hanover téri házának második emeleti kis szobájában, és egy ezüsttálba mereszti a tekintetét, figyeli az eseményeket, hogy végül egy mágikus fogással elűzze Williséket. Ez sem kizárt, gondolta magában Strange. Elvégre Mr. Norrellnek a szobrok életre keltése volt az egyik specialitása. Ezzel a varázsmutatvánnyal szerzett

magának először nyilvános elismerést. De mégis... Mégis... Miért határozott úgy hirtelen Mr. Norrell, hogy segít neki? Csupa jó szándékból? Aligha. Ráadásul volt valami sötét humor is ebben a mutatványban, ami egyáltalán nem vallott Norrellre. A mágus nem egyszerűen elijeszteni akarta Williséket, hanem nevetségessé is akarta tenni őket. Nem, nem lehetett Norrell. De akkor ki volt?

Úgy tűnt, a királynak még bőven maradt ereje. Önfeledten ugrált és táncikált, és sok egyéb módon is igyekezett kifejezni, mennyire örül, hogy sikerült legyőzni a két orvost. Strange arra a következtetésre jutott, hogy az uralkodónak nem árthat még egy kis testmozgás, és továbbment.

A fehér köd kitörölt minden körvonalat és színt a tájból, és kísértetiessé tette. A föld és az ég ugyanabban a testetlen szürkességben mosódott össze.

A király egészen gyengéden fogta meg Strange karját, és abban a pillanatban meg is feledkezett róla, hogy ki nem állhatja a mágusokat. Egyszeriben minden a nyelve hegyére került, ami zavarodott elméjét foglalkoztatta. Meg volt győződve róla, hogy amióta megzápult a tudata, katasztrófa katasztrófa után sújtja Nagy-Britanniát. Úgy képzelte, hogy a saját elméjének elsovadása együtt jár az ország elsovadásával. Az egyik legnagyobb fájdalma az volt, hogy egy hatalmas áradás során egész London víz alá került.

– ...és akkor odajöttek hozzám, és azt mondták, hogy a hideg, szürke hullámok összecsaptak a Szent Pál katedrális kupolája fölött. Micsoda? Hogy az én drága Londonom a halak és a vízi szörnyek birodalma lesz?

Leírhatatlanul elkeseredtem. Három hétig egyfolytában zokogtam. Most minden épületet kagylók borítanak, a piacon meg semmi mást nem lehet kapni, csak osztrigát és tengeri sünt. Mr. Fox azt mesélte nekem, hogy három héttel ezelőtt egy vasárnapi napon betért a St. Vedast templomba a Foster közből, és végighallgatott egy kitűnő istentiszteletet egy rombuszhal szájából.(29) De én már kitaláltam, hogyan állítom helyre a királyságomat. Követeket küldtem a Halak Királyához, és felajánlottam, hogy feleségül veszek egy sellőt. Ezzel véget vethetünk a háborúskodásnak szépséges birodalmaink között...

A másik téma, ami szüntelenül foglalkoztatta őfelségét, az ezüsthajú úr volt, akit csak ő láthatott.

– Azt mondja, hogy egy király – suttogta izgatottan –, de szerintem biztosan angyal! Csak egy angyalnak lehet ilyen valódi ezüst haja. És az a két Gonosz Démon... akikkel te is beszéltél... azokkal aztán alaposan elbánt. Szerintem azért jött, hogy legyőzze és behajítsa őket egy tüzes szakadékba! Aztán téged és engem is magával visz, hogy learassuk a nagy dicsőséget Lengyelországban!

– A Mennysországban – helyesbített Strange. – Felsőged azt akarta mondani, hogy a Mennysországban.

Tovább sétáltak. Eleredt a hó, a pelyhek fehéren cikáztak a határtalan, fakó szürkéségben. Mindenütt csend honolt.

Hirtelen furulyaszó hangzott fel. Szívet tépően magányos és gyászos muzsika volt, mégis volt benne valami nagyon előkelő és nemes.

Strange azt hitte, a király zenél, ezért odafordult hozzá. Ám az uralkodó karja lefelé lógott, a furulyája pedig ott lapult a

zsebében. A mágus körülnézett. Nem volt annyira sűrű a köd, hogy eltakarhasson valakit a környezetükben. De rajtuk kívül senki sem volt a parkban.

– Ó, hallgasd! – kiáltott fel a király. – Nagy-Britannia királyának tragédiájáról szól ez a dal. Ez a trilla! Ez az elveszett hatalom siráma. Az a melankolikus tiráda... az meg sírva beszéli el, hogyan tették tönkre a király józan eszét a család politikusok, és hogyan keserítette meg őt a fiai gyalázatos viselkedése. Amaz a kis dallamocska, ami széthasítja az ember szívét... arról a gyönyörű teremtésről szól, akit fiúkorában imádott... Akitől a barátai elszakították. Ó, Istenem! Hogy sírt akkor!

Könnyek gördültek le a király arcán. Lassú, komor táncba fogott, ide-oda ingatta a testét és a karját, aztán darabosan forogni kezdett. A zene egyre távolodott, egyre inkább beleveszett a park sötétségébe, a király pedig táncolva követte.

Strange összezavarodott. A zene mintha egy ligetbe vezette volna az uralkodót. Legalábbis a mágus úgy gondolta, hogy egy liget lehet. Szinte biztos volt benne, hogy egy pillanattal korábban még csak egy tucat fát látott – vagy talán még annál is kevesebbet. De most már egy rengeteg állt a facsoport helyén.

Valóságos erdő volt, mély és sűrű, tele ősrégi, elvadult fákkal. Az ágaik kifícamodott végtagokra emlékeztettek, gyökereik pedig mintha tekergő kígyófészkek lettek volna. Töménten borostyán és fagyöngy lepte őket. Egy keskeny ösvény is kanyargott a fák között; mély, jeges szélű gödrök követték rajta egymást, és fagytól megmerevedett gyomok

szegélyezték. Tűszúrásnyi vékony fénysugarak érkeztek az erdőből, és arról árulkodtak, hogy egy ház bújik meg valahol a sűrűben – ott, ahol nem kellene háznak lennie.

– Felség! – kiáltott Strange. A király után futott, és megragadta a kezét. – Bocsásson meg nekem, felség, de nekem nem tetszenek azok a fák. Azt hiszem, jobb lenne, ha visszatérnénk a kastélyba.

Az uralkodót teljesen elbűvölte a zene, és egyáltalán nem akart elmenni. Birkózni kezdett a mágussal, hogy kitépje a karját a szorításából. Strange viszont megint elkapta, és igyekezett visszavezetni – vagy inkább visszarángatni – a királyt a kapuhoz.

Ám a láthatatlan furulyás nem akarta ilyen könnyen elengedni őket. Hirtelen hangosabb lett a zene, és mindent megtöltött körülöttük. Szinte érzékelhetetlenül egy másik dallam is felbukkant, és összeolvadt az elsővel.

– Ó, hallgasd! Ó, hallgasd csak! – pördült meg a király. – Most neked játszik! Ez a nyers melódia a te alávaló tanárodról szól, aki nem akarja megtanítani neked azt, amit minden jogod lenne tudni. Azok a disszonáns hangok a dühödöt festik le, amit azért érzel, mert nem engedi neked, hogy új dolgokkal kísérletezz. Az a lassú, szomorú sétatéma pedig a hatalmas könyvtárról szól, amit végtelen önzésében nem mutat meg neked.

– Honnan a fenéből... – kérdezte a mágus, ám aztán elhallgatott.

Most már ő is hallotta. A zene elmesélte az egész életét. Csak most ébredt rá, milyen mérhetetlenül szomorú is az ő létezése. Csupa elvetemült férfi és nő vette körül, akik mind

gyűlöltek, és irigyelték a tehetségét. Most jött rá, hogy minden indulatnak, ami valaha támadt benne, megvolt a maga alapja, és minden bizalom, amit valaha valakinek megelőlegezett, jókora tévedés volt. Az ellenségei hitvány alakok voltak, a barátai pedig árulók. Norrell volt a legrosszabb mind közül (természetesen), de még Arabella is gyenge volt, és méltatlan a szerelmére.

– Ó! – sóhajtott őfelsége. – Szóval téged is elárultak.

– Igen – mondta Strange bánatosan.

Megint szembefordultak az erdővel. A fák között átszűrődő fénypáncsák – akármilyen kicsik voltak – az erdőben megbúvó ház kínálta szépséget és kényelmet hirdették. A mágus szinte látta maga előtt a lány gyertyafényt, amely ráolvad a puha karosszékekre, az ősi kandallókat, amelyekben derűs lángok lobognak, a fűszeres forralt borral teli poharakat, amelyeket azért készítettek ki, hogy ő és a király felmelegíthessék a sötét erdőben kihűlt tagjaikat. A fény még sok más dolgot is ígért.

– Szerintem könyvtár is van ott – közölte Strange.

– Ó, biztosan! – kiáltott fel a király, és lelkesen összecsapta a tenyerét. – Olvasod majd a könyveket, és ha elfáradt a szemed, én olvasok fel neked. De sietnünk kell! Hallgasd a zenét! Egyre türelmetlenebb, amiért nem követjük.

Őfelsége kinyújtotta a kezét, hogy megragadja Strange bal karját. Valami viszont megakadályozta ezt, és amikor a mágus lenézett a saját kezére, észrevette, hogy Ormskirk könyvét, a *Harminchat másik világ felfedezését* szorongatja.

– Ja ez! – gondolta magában. – Hát erre már nem lesz szükségem. Százszor jobb könyvek várnak rám az erdei házban.

Kinyitotta a tenyerét, és hagyta, hogy a *Felfedezések* lehulljanak a havas földre.

A hóesésben már alig lehetett látni, de a furulyás tovább játszott, ők pedig sietve beiramodtak az erdőbe. Miközben futottak, a király bíborszínű hálósipkája lecsúszott a szemére. Strange odanyúlt, és feljebb tolta. Ahogy feltolta a sipkát őfelsége fejére, eszébe jutott, mit tudott meg a piros színről: erőteljes védelmet nyújtott a bűbáj ellen.

– Siessünk! Siessünk! – rikoltozta a király.

A furulyás gyors szólamokat csalt elő a hangszeréből, mintha a szél járását akarta volna utánozni. Valahonnan valódi szél is kerekedett, és félig felemelve őket a földről egyenesen az erdő felé taszította őket. Amikor a lábuk ismét földet ért, már sokkal közelebb voltak a rengeteghez.

– Kitűnő! – kiáltotta a király.

Strange tekintete megint megakadt a hálósipkán.
...*Védelem a bűbáj ellen*...

A furulyás újabb szélrohamot idézett a fejükre, ami egy pillanat alatt lefújta a király fejfedőjét.

– Mit számít? Mit számít? – kurjantotta őfelsége. – Ezer meg ezer hálósipkát ígért nekem, ha bemegyek a házába.

De a mágus elengedte a király karját, és visszabotorkált a hóban, hogy felvegye a sipkát. Ott hevert nem messze, élénk bíborszíne szinte rikitott a sápadt fehér és szürke árnyalatok között.

...Védelem a bűbáj ellen...

Emlékeiben felidéződött a jelenet, amikor azt mondta a Willis-fivéreknek, hogy a mágia sikeres gyakorlásához a varázslónak a saját karaktere erejét is fel kell használnia. De nem értette, miért jutott most éppen ez az eszébe.

Rakd a holdat a szemem elé (gondolta magában), *hogy ragyogó fehérje kiszívja a hamis látszatot, melyet a csaló helyezett belé.*

Hirtelen megjelent a hold sebhelyes, fehér korongja – de nem az égen, hanem valahol máshol. Ha valaki azt követeli tőle, hogy mondja meg, hol látja, azt felelte volna, hogy a saját fejében. Nem volt kellemes érzés. Csak a hold arcára tudott gondolni, csak azt látta, mint egy ősi csontszilánkot. Teljesen megfélemedezett a királyról. Elfelejtette, hogy ő egy mágus. Elfelejtette Mr. Norrellt is. Hirtelen a saját neve sem jutott eszébe. Ezek után már csak a hold létezett számára... Aztán egyszerre csak eltűnt. Strange felnézett, és egy havas tisztáson találta magát, nem messze a kis erdőtől. Félúton a fák sűrűje felé ott állt a király is otthoni pongylójában. Biztosan továbbsétált, amikor ő megtorpant. De miután egyedül maradt, ismét elveszettnek érezte magát, és visszatért a félelme. Hangosan kiáltozott.

– Mágus! Mágus! Hol vagy?

Strange most már egyáltalán nem érezte hívogató helynek az erdőt. Ismét olyannak látta, mint amikor először megpillantotta: baljóslatú volt, kifürkészhetetlen és *cseppet sem angol*. A fénysugarak egészen elenyésztek, apró fehér pöttyökké zsugorodtak a sötétségben, és semmi

mást nem sugalltak, csak azt, hogy a ház lakói takarékoskodnak a gyertyával.

– Mágus! – rikkantotta az uralkodó.

– Itt vagyok, felség.

Rakj egy méhrajt a fülemhez (gondolta magában). A méhek az igazat szeretik, és elpusztítják a csaló hazugságait.

Halk, morajló hang töltötte meg a fülét, és nem hallotta tovább a furulyaszót. Úgy hangzott, mint valami nyelv, és Strange úgy érezte, hamarosan meg is fogja érteni. A morajlás egyre erősödött, megtöltötte a fejét, a mellkasát, és minden tagját az ujjá és lábujja hegyéig. Mintha még a haja is telítődött volna valami elektromossággal, és a bőre is bizsergett és reszketett a zsidongástól. Egy rémisztő pillanatig úgy érezte, hogy a szája is tele van méhekkal, és méhek zsongnak és repkednek a bőre alatt, a hasában és a fülében.

Aztán hirtelen ez is abbamaradt. Strange megint meghallotta a furulyaszót, de már nem tűnt olyan keserűnek, mint azelőtt, és nem is érezte úgy, hogy a saját életét dalolja el.

Rakj sót a számba (gondolta), nehogy a csaló a méz ízével próbáljon elcsábítani, vagy hamuval keserítse meg a nyelvemet.

A varázsigének ez a sora látszólag semmilyen hatással nem volt Strange-re[54].

Szegezd le a kezem egy vasszöggel (gondolta), hogy ne engedelmeskedjek a csaló parancsának.

– Aaahhh! Te jó Isten! – sikoltotta a mágus.

Kínzó fájdalom hasított a bal tenyerébe. Amikor elmúlt (olyan váratlanul, ahogy jött), már nem érzett ellenállhatatlan készletést arra, hogy bemenjen az erdőbe.

Rakd a szívem egy titkos helyre, hogy minden vágyam a sajátom maradjon, és ne kaparinthassa meg a csaló.

Megjelent előtte Arabella, úgy ahogy már ezerszer látta, szépen felöltözve, egy szalonban, ahol sok nevetve beszélgető ember vette körül. Odaadta neki a szívét. Arabella elvette, és lopva beledugta a ruhája zsebébe. Senki nem vette észre.

Ezek után Strange a királyra is elmondta a védővarázslat minden sorát, és végül az ő szívét is Arabellára bízta. Érdekes volt kívülről nézni ugyanazt a varázslatot. Olyan sok szokatlan és lehetetlen jelenség kavargott a szerencsétlen uralkodó fejében, hogy a hold megjelenése már nem is okozott neki meglepetést. Eleinte a méhek sem érdekelték, csak valamivel később kezdett csapkodni maga körül.

Amikor a mágus végzett az igével, a furulyás is abbahagyta a zenélést.

– Most pedig felség – szólalt meg Strange –, itt az ideje, hogy visszatérjünk a kastélyba. Ön egy brit uralkodó, felség, én pedig egy brit mágus vagyok. Nagy-Britannia hátat fordíthat nekünk, de nekünk nincs jogunk hátat fordítani Nagy-Britanniának. Még szüksége lehet ránk.

– Igaz! Igaz! Amikor megkoronáztak, megesküdtem, hogy mindig őt fogom szolgálni. Ó, az én szegény országom! – A király megfordult, és közben abba az irányba intett, amerre a titokzatos furulyást képzelte. – Vizszontlátásra!

Viszontlátásra, drága uram! Isten áldjon meg azért, hogy ilyen szívélyes voltál III. Györgyhöz!

Megtalálták a *Harminchat másik világ felfedezését* is, amelyet félig már betemetett a hó. Strange felvette, és lesöpörte róla a havat. Hátranézett. A sötét erdő eltűnt. A helyén öt nyamvadt kis bükkfa állt lombjától megfosztva.

Miközben hazafelé lovagolt Londonba, Strange elmerült a gondolataiban. Tisztában volt azzal, hogy a Windsorban törtéteknek nyomasztaniuk kellett volna a lelkét, talán még meg is kellett volna ijednie. Csakhogy a kíváncsisága és az izgalma sokkal erősebb volt a nyugtalanságánál. Ráadásul akármilyen vagy akárki is próbálta elvarázsolni őket, vereséget szenvedett, és végül ő kerekedett felül az akaratával. Ellenfelei erősek voltak, de ő még náluk is erősebbnek bizonyult. Az egész kaland azt bizonyította, amit már rég sejtett: több mágia létezett Angliában, mint amennyit Mr. Norrell hajlandó volt elismerni.

Bármilyen szemszögből vizsgálta a törtéteket, gondolatai újra meg újra visszakanyarodtak az ezüst hajú úrra, akit csak a király látott. Megpróbált felidézni mindent, amit az uralkodó mondott a titokzatos személyről, de az ezüst haján kívül semmi más nem jutott eszébe.

Fél öt tájékan érkezett meg Londonba. A városban sötétedett. Fények pislákolnak a boltokban, és már a lámpagyújtogatók is kint dolgoztak az utcákon. Amikor eljutott az Oxford utca és a New Bond utca sarkára, hirtelen megfordult, és a Hanover tér felé vette az irányt. Mr. Norrell

épp a könyvtárában volt, és teázott.

Mr. Norrell most is nagy örömmel fogadta a másik mágust, és mindent hallani akart a királynál tett látogatásáról.

Strange elmesélte neki, hogy a királyt magányos fogolyként őrzik a saját palotájában, és felsorolta a varázsigéket, amiket kipróbált. De arról egy szót sem szólt, hogyan áztatta el a Willis-fivéreket, és nem említette az elvarázsolt erdőt és a láthatatlan furulyást sem.

– Nem lep meg, hogy nem tudott segíteni őfelségén – közölte Mr. Norrell. – Meggyőződésem, hogy még az aranykori mágusok sem tudták gyógyítani a tébolyt. Valójában azt sem tudom, hogy kísérleteztek-e vele. Akkoriban egészen másképp tekintettek a tébolyra. Bizonyos fokú tisztelettel bántak az őrültekkel, mert úgy vélték, hogy olyan dolgokat tudnak, amiket ép elméjű emberek nem. Csupa olyasmit, amit csak a mágusok értenek és képesek használni. Sok történetet jegyeztek fel Ralph Stokesey-ről és Winchesteri Katalinról, amelyekben őrültekkel társalognak.

– De biztosan nemcsak a mágusokat érdekelték – vetette közbe Strange. – A tündérek is kíváncsiak voltak a tébolyultakra. Emlékszem, hogy olvastam erről valahol.

– Igen, így van. A legfontosabb íróink közül többen is lejegyezték, milyen feltűnő hasonlóság van az őrültek és a tündérek között. Egyik sem tud értelmesen és összefüggően beszélni. Biztos a királynál is észrevett ilyesmit. De itt még nem ér véget a hasonlóság. Ha jól rémlik, Chaston is sokszor írt erről. Egy bristoli holdkórost hozott fel példának, aki minden reggel elmondta a

családjának, hogy az egyik étkezőszekükkel akar sétálni. A férfit teljesen lenyűgözte a bútordarab: az egyik legjobb barátjának tartotta, és képzeletben sokat beszélgetett vele a tervezett sétákról, és arról, hogy milyen székekkel és asztalokkal fognak találkozni útközben. A férfi teljesen kétségbe esett, amikor valaki rá akart ülni a székre. Ez az ember nyilvánvalóan örült volt, ám a tündérek korántsem találnák olyan nevetségesnek a viselkedését, mint mi, emberek. A tündérek nem látnak sok különbséget az élők és az élettelenek között. Úgy hiszik, hogy a köveknek, az ajtóknak, a fáknak, a tűznek, a felhőknek és minden egyéb dolognak is megvan a maga lelke és megvannak a maga vágyai, ráadásul hím- vagy nőneműek. Talán ez megmagyarázza azt a feltűnő rokonszenvet, amit a tündérek éreznek az örült emberek iránt. Régen például köztudomású volt, hogy a holdkórosok még jóval azután is érzékelték a tündéreket, hogy azok eltűntek az emberek szeme elől. A leghíresebb példa egy Duffy nevű fiúé, aki Chesterfieldben, Derbyshire-ben élt a tizennegyedik században. Ő volt a kedvence annak a csintalan tündérszellemnek, amely akkoriban már évek óta háborgatta a városlakók életét. A tündér nagyon megkedvelte a fiút, és elhalmozta mindenféle különleges ajándékkal – csupa olyan dologgal, amit épeszűként nem tudott volna használni, de még bolond állapotában is fejtörést okozott neki. Kapott egy gyémántokkal kirakott vitorlás hajót, egy pár ezüst csizmát, egy éneklő malacot...

– De miért foglalkozott annyit az a tündér Duffyval?

– Ó! Azt mondta Duffynak, hogy a hányattatott sorsuk miatt

rokonlelkek. Nem tudom, miért. Chaston szerint sok tündér dédelgeti azt a tévképzetet, hogy az emberek mostohán bántak vele. Bár Chaston maga sem értette – és én sem értem –, hogy miből gondolták ezt. A nagy angol mágusok házában a tündérek elsők voltak a szolgák között, és a ház ura és annak felesége után övük volt a következő hely. Chaston nagyon sok érdekes megfigyelést tett ezzel kapcsolatban. Legjobb munkája a *Liber Novus*. – Mr. Norrell összevont szemöldökkel nézett a tanítványára. – Úgy emlékszem, már vagy fél tucatszor ajánlottam Önnek. Még mindig nem olvasta el?

Sajnos Mr. Norrell sokszor nem emlékezett pontosan arra, hogy mit akart elolvasatni Strange-dzsel, és mit küldött vissza Yorkshire-be, hogy így tartsa távol őket a mágustól. A *Liber Novus* biztonságban hevert a Hurtfew Apátság könyvtárának egyik polcán. Strange sóhajtott, és azt felelte, hogy amint Mr. Norrell a kezébe adja azt a könyvet, a legnagyobb örömmel olvassa el.

– De addig is, lekötelezne, uram, ha befejezné a történetet, amit a chesterfieldi tündérről elkezdett.

– Ó, igen! Hol is tartottam? Nos Duffynak éveken keresztül jól ment a sora, a város lakóinak viszont annál kevésbé. Egy irdatlan erdő nőtt a piactéren, és az árusok képtelenek voltak eladni a portékáikat. A kecskéik és a disznóik szárnyat növesztettek, és elrepültek. A tündér cukorsüvegeket csinált a félig megépült plébániatemplomból. A cukor felmelegedett, és ragacsos lett a napsütésben, így a fél templom lassan elolvadt. Az egész városnak olyan szaga volt, mint egy óriási

cukrászdának. Ráadásul előkerültek a kóbor kutyák meg macskák, és nyalogatni kezdték a templomot, aztán jöttek a madarak, a patkányok és az egerek is, és tovább majszolták a cukorköveket. A város lakóinak nem maradt más, csak egy eltorzult, félig megrágott templom, ami természetesen egyáltalán nem hasonlított arra, amit elképzelték maguknak. Kénytelenek voltak felkeresni Duffyt, és megkérni, hogy járjon közben az érdekükben a tündérnél. Ám a tündér nem segített rajtuk, és ebben hajthatatlan volt, mert azt állította, hogy sokszor kigúnyolták a múltban. Ezért az emberek mindenféle bókokkal igyekeztek elhalmozni azt az istentelen teremtményt: dicsérték az okosságát és a szépségét. Aztán Duffy is esedezett a tündérnek, és – ó – micsoda változáson ment keresztül a város! A tündér abbahagyta a kínszásukat, és visszaváltoztatta a cukorsüvegeket kőtemplommá. A városlakók kivágták a piac helyén nőtt erdőt, és új állatokat vettek maguknak. De a templom már soha nem lehetett olyan, amilyennek szerették volna. A mai napig is van valami furcsa a chesterfieldi templomban. Más, mint a többi templom.

Strange egy darabig hallgatott, mielőtt újra megszólalt volna.

– Ön úgy gondolja, hogy a tündérek nyomtalanul eltűntek Angliából, Mr. Norrell?

– Nem tudom. Sok történetet lehet hallani olyan férfiokról és nőkről, akik az elmúlt három-négyszáz évben valami elhagyatott helyen tündérekkel találkoztak, de mivel ezek közül egyik sem volt tudós vagy mágus, az elbeszélésük

sem sokat ér. Ha ön és én előidéznénk tündéreket... úgy értem – tette hozzá gyorsan – ...ha olyan oktanok lennénk, hogy ilyesmi eszünkbe jutna, a tündérek elő is jönnének. Feltéve, hogy jól mondjuk el az igéket. De senki sem tudja, hogy honnan bukkannak elő, és milyen úton jönnek. John Uskglass idejében nagyon is e világi utak vezettek Angliából Tündérországba. Széles zöld utak, amiket magas sövény vagy kőfal szegélyezett. Ezek az utak még mindig megvannak, de szerintem sem az emberek, sem a tündérek nem használják őket. Benőtte őket a gaz, és tönkrementek. Elhagyatottnak tűnnek, és úgy tudom, hogy mindenki elkerüli őket.

– Az emberek úgy hiszik, hogy a tündérutak balszerencsét hoznak – jegyezte meg Strange.

– Ostobák – közölte Norrell. – A tündérutak senkinek sem ártanak. A tündérutak sehová sem vezetnek.(30)

– És mi van a tündérek félig emberi leszármazottaival? Ők is örökölték az őseik tudását és hatalmát? – kérdezte Strange.

– Ó, ez már egy egészen más kérdés. Sok embernek van manapság is olyan neve, ami tündérösökre utal. Ilyen az Otherlander és a Fairchild is. Vagy ott van az Elfick. Meg természetesen a Fairey. Emlékszem, gyerekkoromban volt egy Tom Otherlander nevű munkásunk, aki az egyik földünkön dolgozott. De nagyon ritkán fordul elő, hogy a tündér-leszármazottak valami különleges mágikus képességgel rendelkeznek. Épp ellenkezőleg: legtöbbször a rosszindulatukról, a gőgösségükről és a lustaságukról híresülnek el. Pontosan ilyen hibáik voltak annak idején

tündér őseiknek is.

Másnap Strange találkozott a királyi hercegekkel, és elmondta nekik, mennyire sajnálja, hogy nem tudott javítani az uralkodó sajnálatos állapotán. A királyi kegyelmességek természetesen nagyon bánták, de egyáltalán nem voltak meglepve. Pontosan erre számítottak, és megnyugtatták a mágust, hogy semmiért sem hibáztatják. Mi több, maradéktalanul elégedettek voltak azzal, amit elvégzett, és külön örültek annak, hogy egy fityinget sem kért tőlük. Jutalomként megkapta tőlük a királyi felhatalmazást, amelynek értelmében mind az öt herceg címerét felrakhatta a falra otthonában a Soho téren, és bárkinek elbüszkélkedhetett azzal, hogy ő volt az a mágus, aki a királyi hercegek megbízatását teljesítette.

Strange nem árulta el nekik, hogy sokkal több hálát érdemelt, mint sejtették volna. Biztos volt benne, hogy valamilyen szörnyű sorstól mentette meg a királyt. Csak még azt nem tudta, mitől.

34

A sivatag szélén

1814. november

STEPHEN ÉS A bogáncspihe hajú férfi együtt sétáltak egy idegen város utcáin.

– Ön nem fáradt el, uram? – kérdezte az inas. – Én nagyon kimerültem. Órák óta sétálunk itt.

A másik férfiből hangos, kissé visító nevetés robbant ki.

– Drága Stephen! Hiszen csak egy perce érkeztünk! Pár

perce még Lady Pole házában voltál, és valami alantas munkát kellett végezned az alávaló férje parancsára.

– Ó! – bólintott Stephen.

Az utolsó emlékképe az volt, hogy az ezüstöt tisztította a konyha mellett lévő kis szobájában, de azóta mintha évek teltek volna el.

Körülnézett. Semmi sem volt ismerős számára azon a helyen. Még a szagok is idegenek voltak: talán fűszerek, kávé, rothadó zöldségek és sült hús szaga keveredett egymással.

Sóhajtott.

– A mágia, uram. Biztosan a mágia zavart össze annyira.

A fehér hajú úr gyengéden megszorította az inas karját.

A város egy meredek hegyoldalra épült. Nem is voltak rendes utcái, inkább afféle sikátorok, tele lépcsősorokkal, amelyek fel-le kanyarogtak a házak között. A házakat jóformán semmi sem díszítette, azt is lehet mondani, hogy szigorúan egyszerűek voltak. A földből és agyagból emelt falakat fehérre meszelték, az ajtókat dísztelen fából ácsolták, az ablakokat sima fatáblákkal takarták. A sikátorok lépcsőit is fehérre festették. Az egész városban sehol sem volt egy színfolt, ami felfrissítette volna az ember szemét: egyik párkányra sem tettek cserepes virágot, egyetlen küszöbön sem hagytak a gyerekek festett játékokat. Stephen számára olyan érzés volt ezeken az utcákon sétálni, mintha eltévedt volna egy hatalmas vászonszalvéta redői között.

Túlvilági csend ülte meg a várost. Miközben felfelé lépkedtek a lépcsőkön, komor beszélgetések neszei

szűrődtek ki a házakból, de senki sem nevetett, senki sem énekelt, és izgatott gyerek-kiáltást sem lehetett hallani. Időről-időre városlakók is az útjukba akadtak: ugyanazok a komoly, sötét arcú emberek, fehér kabátban és pantallóban, fehér turbánnal a fejükön. Egytől-egyig sétapálcával jártak, még a fiatalok is, de igazság szerint egyikük sem tűnt igazán fiatalnak – mintha már eleve öregen születtek volna.

Csak egy nőt láttak (legalábbis a bogáncspihe hajú úr azt mondta, hogy nő). A férje oldalán állt, és a fején hordott koronától a lába hegyéig egyetlen árnyék-szürke köpeny takarta. Amikor Stephen először megpillantotta, éppen a hátát mutatta neki, és tökéletesen beleillett a város álomszerű hangulatába. Amikor viszont lassan az inas felé fordult, Stephen látta, hogy az arca el van takarva, és csak egy vastag, sűrű csipkedarabot lehet látni, ugyanolyan porszínűt, mint a ruhája.

– Ezek az emberek nagyon furcsák – jegyezte meg Stephen. – És nem lepődtek meg azon, hogy itt látnak minket.

– Ó! – kiáltott fel az úr. – A mágiámmal azt is elértem, hogy az ő szemükben olyanok legyünk, mintha közéjük tartoznánk. Meg vannak győződve róla, hogy gyerekkoruk óta ismernek minket. Később majd meglátod, hogy maradéktalanul meg tudod érteni őket, ahogy ők is megértenek téged. Pedig olyan zagyva nyelvet beszélnek, hogy azok sem értik őket, akik csak huszonöt mérföldre élnek innen.

Valószínűleg szintén a mágiának köszönhető – gondolta

magában Stephen –, hogy a városlakók nem vették észre, milyen hangosan beszél a fehér hajú ember, és mennyire visszhangoznak a szavai a fehérre meszelt falakról.

Az utca, amelyen leereszkedtek, élesen elkanyarodott, és hirtelen egy alacsony falban ért véget, amit azért építettek oda, hogy az óvatlan gyalogosok ne bukducsoljanak le a hegyoldalról. Innen az egész környező tájat látni lehetett. A felhőtlen ég alatt sivár vidék terült el, tele fehér sziklákkal. Forró szél fúj mindenhol. Ezt a világot teljesen megfosztották a húsától, és csak a csontok maradtak meg. Stephen feltételezte, hogy ez a hely is csak az álomnak vagy a bűbájnak egy része, ám a bogáncspihe hajú úr hamarosan felvilágosította.

– ...Afrika! A te őshazád, drága Stephenem!

– De én biztos vagyok benne, hogy az őseim nem itt éltek!

– gondolta magában az inas. – Ezek az emberek tényleg sötétebbek az angoloknál, de sokkal világosabb bőrűek nálam. Arabok lehetnek. – Hangosan viszont egész mást mondott. – Valami konkrét helyre igyekszünk, uram?

– A piactérre, Stephen!

Az inas ezt örömmel hallotta. Már egészen elkeserítette a csend és az üresség. A piacon biztos lesz egy kis zaj, és némi nyüzsgés.

De ebben a városban a piac is nagyon szokatlan volt. Közvetlenül a városfal mellett alakították ki, a hatalmas, fából ácsolt kapunál. Sehol sem lehetett bódékat vagy kíváncsi vásárlókat látni. Minden érdeklődő összekulcsolt kézzel ült a földön, miközben egy piaci dolgozó – valami kikiáltó-féle – körbehordozta az árucikkeket, és

megmutatta őket a lehetséges vásárlóknak. A kikiáltó kihirdette az utolsó árat, amit hallott, mire a vásárló vagy megrázta a fejét, vagy egy még magasabb árat ajánlott. A kínálat nem volt túl változatos: néhány bála finom kelme, pár zsák csipke, és mindenekelőtt szőnyegek. Stephen meg is jegyezte az úrnak, milyen különösnek találja.

– Nagyon szigorú a vallásuk, Stephen. A szőnyegeket kivéve szinte mindent megtilt nekik.

Az inas figyelte, ahogyan gyászosan járkálnak körbe-körbe a piactéren. A szájukat szorosan csukva tartották, nehogy valami tiltott szót ejtsenek ki, a szemüket folyton lesütötték, nehogy meglássanak valamit, amit nem szabad, és a kezüket is mindig elrejtették, nehogy valami olyat tegyenek, ami szégyent hoz rájuk. Stephen úgy érezte, hogy csak félig élnek. Lehetek volna álombéli figurák vagy kísértetek is. Mintha egyedül csak a forró szélnek lett volna teste ebben a néma városban, ezen a néma vidéken. Az inas meg is jegyezte, hogy egyáltalán nem lepődne meg, ha egyik nap a szél elfújná a várost az összes lakójával együtt.

Stephen és a bogáncspihe hajú úr leültek a piac egyik sarkában egy kopott barna vászonponyva alatt.

– Miért vagyunk itt, uram? – kérdezte a fekete bőrű inas.

– Azért, hogy háborítatlanul beszélgethessünk, Stephen. Felmerült egy nagyon fontos téma. Sajnálattal tudatom veled, hogy csodálatos terveinknek befellegzett, és megint azok az átkozott mágusok tettek nekünk keresztbe. Még soha nem láttam ilyen gyalázatos embereket! Abban lelik az örömüket, hogy kimutassák nekünk, mennyire megvetnek minket. De tudom, hogy egy nap majd...

Az ezüstös fehér hajú úr sokkal szívesebben szidta a mágusokat, mint hogy érthetően elmagyarázza a helyzetet az inasnak, ezért beletelt egy kis időbe, mire Stephen megértette, mi történt. Aztán megtudta, hogy Jonathan Strange meglátogatta Anglia királyát, de hogy milyen okból, azt a titokzatos úr nem mondta el. Arról viszont sokat beszélt, hogy miket művelt a mágus, és hogy milyennek ismerte meg a királyt.

– ...nem is értem, miért alakult úgy, hogy korábban sosem látogattam meg őfelségét. De most rájöttem, hogy nagyon kellemes öregúr! Tisztelettel bánt velem, és rengeteget beszélgettünk. Sokat szenvedett az alattvalói kegyetlenségétől. Az angolok kifejezetten örömeiket lelik abban, hogy megalázzák a nagyszerű és nemes személyeket. A történelem során már rengeteg nagyszerű és előkelő embert vittek a sírba az aljas hajtóvadászataikkal. Például I. Károlyt, Július Caesart, és mindenekelőtt téged és engem!

– Bocsásson meg, uram, de terveket említett. Milyen tervekről beszélt?

– Hát arról, hogy téged Anglia királyává tegyünk! Mi másról? Csak nem felejtetted el?

– Nem, dehogy. Csak...

– Nos nem tudom, hogy te mit gondolsz, drága Stephen, de én bevallom neked őszintén: alig várom, hogy annak rendje és módja szerint beteljesítsd nemesi küldetésedet – közölte a fehér hajú úr, anélkül, hogy megvárta volna az inas válaszát. – Hajlandó vagyok szembeszállni a Sors akaratával, és a saját kezemmel emellek a trónra. Ki tudja?

Talán én vagyok a kiválasztott, én vagyok az eszköze annak, hogy te felemelkedhess arra a magas pozícióra, ami minden jog szerint megillet téged. Nincs kétségem felőle, hogy ez a helyes út. Nos, miközben a Királlyal beszélgettem, hirtelen eszembe jutott, hogy a te felemelkedésedhez elsőként tőle kell megszabadulnunk. Ne aggódj! Eszembe sincs ártani az öregembernek. Épp ellenkezőleg! Édes mázzal kenegettem a lelkét, és végre loptam egy kis boldogságot az életébe, amiben olyan régóta nem volt része. De a mágus ezt nem nézte jó szemmel. Alig kezdtem el a varázslatot, máris szembeszegült velem. Roppant erejű ősi tündérmágiát alkalmazott ellenem. Képzelheted, hogy meglepődtem! Ki gondolta volna, hogy ismeri egy ilyen ősi tudomány csínját-bíjját?

Az úr szünetet tartott, ezért Stephen végre megszólalhatott.

– Nagyon hálás vagyok önnek, uram, de kötelességem megjegyezni, hogy a jelenlegi királynak tizenhárom gyermeke van, és a legidősebb kormányozza is az országot egy ideje. Még ha a király meg is halna, a koronát biztosan valamelyik gyereke örökölné.

– Igen, persze! De a király gyerekei mind kövérek és ostobák. Ki akarja, hogy ilyen dúvadak irányítsák? Ha Anglia lakói megtudnák, hogy akár te is lehetnél az uralkodó... Te, aki maga vagy a megtestesült elegancia és báj, és akinek az ábrázata olyan remekül mutatna egy érmén... Képzeld csak el! Ha egy csepp eszük is van, azonnal és örömmel a te oldaladra állnak!

Stephen rájött, hogy a rejtélyes úr sokkal kevésbé ismeri az

angolokat, mint feltételezte.

Ebben a pillanatban egy éles és barbár hang szakította félbe a beszélgetésüket: valahol egy nagy kürtöt fújtak meg. Egy csapat ember szaladt elő, és nagy erőfeszítéssel bezárták az óriás kaput. Stephen rémülten nézett körbe, mert azt hitte, valami veszély fenyegeti a várost.

– Mi történik, uram?

– Ó, itt az a szokás, hogy minden este bezárják a kaput, nehogy a pogányok bejöjjenek – magyarázta a fehér hajú úr közönyösen. – Nekik mindenki pogány, aki nem közéjük tartozik. De mondd, mi a véleményed, Stephen? Mit tegyünk?

– Tegyünk, uram? Mivel kapcsolatban?

– A mágusokkal, Stephen! A mágusokkal. Most már biztos vagyok benne, hogy amint elindítunk téged a trónhoz vezető úton, közbe fognak avatkozni. Bár én nem értem, hogy miért ragaszkodnak annyira a jelenlegi királyhoz. Valószínűleg azért, mert ők is ugyanolyan rusnyák és tyúkeszűek. Ők az ellenségeink, Stephen, és a mi feladatunk, hogy kidolgozzunk egy tervet a megsemmisítésükre. Méreg? Kés? Pisztoly?...

A kikiáltó közelebb ment hozzájuk, kezében egy újabb szőnyeget tartva.

– Húsz ezüst penny – mondta lassan és tagoltan, mintha az egész világra mondana jogos és végérvényes ítéletet.

A bogáncspihe hajú úr töprengve figyelte a szőnyeget.

– Persze az is egy megoldás, hogy bezárjuk őket egy szőnyeg mintázatába, mondjuk ezer évre. Ez egy különösen kegyetlen büntetés, amit azoknál szoktam

alkalmazni, akik nagyon mélyen megsértettek. Mint például ezek a mágusok. Akiket így büntetnek meg, szinte biztos, hogy megőrülnek, mert a színek és minták végtelenül ismétlődnek, nem beszélve a porról és a megalázó szennyeződésekről. Amikor a rab kiszabadul a szőnyegből, általában bosszút akar állni az egész világon. Ezért abban a Korban majd össze kell fogniuk a mágusoknak és a hősöknek, hogy megölhessék, vagy – ami még gyakoribb – ismét bezárhassák a rabot pár ezer évre valami még rettentőbb helyre. Így borítja majd el a tudatát az örültség és a gonoszság, ahogy az évezredek múlnak. Igen, egy szőnyeg! Talán...

– Köszönjük, de nem akarunk szőnyeget venni – mondta Stephen sietve a kikiáltónak. – Kérem, uram, menjen tovább.

– Igazad van, Stephen – bólintott a titokzatos úr. – Akármilyen tökéletlenek azok a mágusok, már bebizonyították, hogy ügyesen kivédik a varázslatokat. Valami más módot kell találnunk, hogy megnyomorítsuk a szellemüket, és soha többé ne tudjanak szembeszegülni velünk. Meg fogják bánni, hogy valaha is beleütötték az orrukát a mágiába.

35

A nottinghamshire-i urak
1814. szeptember

STRANGE HÁROM, Portugáliában töltött éve alatt Mr. Drawlightnak és Mr. Lascellesnek sikerült újra nagyobb

befolyásra szert tenni Mr. Norrellnél. Ha valaki beszélni szeretett volna a mágussal, vagy segítséget akart kérni tőle, először a két úr egyikéhez kellett fordulnia. Tanácsot adtak Mr. Norrellnek, hogy miként bánjon a miniszterekkel, és tanácsot adtak a minisztereknek, hogy miként járjanak el Mr. Norrell-lel. A királyság leggazdagabb és legdivatosabb körei keresték fel őket, mint a mágus első számú barátait és tanácsadóit.

Strange visszatérése után is ugyanolyan szorgalmasan látogatták Mr. Norrellt, de a mágus egyre inkább Strange véleményét kérdezte, és egyre többször az ő tanácsát kérte, mielőtt bárki máshoz fordult volna. Ez természetesen nem tetszett a két úrnak, legkevésbé Drawlightnak, aki mindent elkövetett, hogy felerősítse azokat a kis bosszúságokat és megbántódásokat, amiket a mágusok olykor kiváltak a másiktól a viselkedésükkel.

– Biztos hallottam róla olyasmit, amivel árthatok neki – mondta Drawlight Lascellesnek. – Az emberek furcsa történeteket mesélnek a spanyolországi tartózkodásáról. Többektől is hallottam, hogy halott katonákat támasztott fel, és azokat küldte a franciák ellen. Hullák törött végtagokkal, kocsányon lógó szemmel, meg mindenféle szörnyűség, amit csak el tud képzelni! Ön szerint mit szólna Mr. Norrell, ha értesülne erről?

Lascelles sóhajtott.

– Bárcsak meggyőzhetném önt valahogyan arról, hogy feleslegesen próbálja egymásra uszítani őket. Előbb vagy utóbb maguktól is összevesznek.

Pár nappal az után, hogy Strange meglátogatta a királyt,

Mr. Norrell meghívta a barátait és a csodálóit a Hanover téri könyvtárba, és megmutatta nekik a róla és tanítványáról készült festményt. A képet Mr. Lawrence festette(31). A fogadáson részt vett Mr. Lascelles és Mr. Drawlight is, valamint Mr. és Mrs. Strange, számos miniszterrel egyetemben.

A portrén Mr. Norrell egyszerű szürke kabátjában és régimódi parókájában jelent meg. Mindkettő kissé túlméretezettnek tűnt. Mintha a mágus el akart volna bújni a jelmezében. Apró, kék szeme ugyanakkor riadtan, egyszersmind gögösen fürkészte a külvilágot. Nem csoda, hogy Sir Walter Pole-nak azonnal az inasa macskáját juttatta eszébe. Hamar kiderült, hogy a legtöbb vendég nem is próbálja megerőltetni magát, hogy valami hízelgőt mondjon a képnek arról a feléről, ami Mr. Norrellt ábrázolta. Mr. Strange képmását viszont szíves-örömmel dicsérték. A képen Strange a mestere mögött foglalt helyet, félig ült, félig egy kisasztalnak támaszkodott, teljes nyugalomban és kényelemben. A gúnyos félmosoly az arcán, a mosolygó szempár, amely titkokat és varázsigéket őrzött éppen olyan volt, amilyenek egy mágusnak kell lennie.

– Ó, csodálatos alkotás! – lelkendezett az egyik hölgy. – Nézzék, milyen jól kihangsúlyozza Mr. Strange fejét az a sötét tükör, amit a festő a mágusok mögé komponált!

– Az emberek ragaszkodnak ahhoz a téveszméhez, hogy a tükör hozzátartozik a mágusokhoz – siránkozott Mr. Norrell.

– A könyvtáramnak abban a részében nincs is tükör.

– A művészek különös figurák, uram. Mindig a saját szájjuk szerint formálják a világot – jegyezte meg Mr.

Strange. – Tulajdonképpen nem sokban különböznek a mágusoktól. Mégis, van valami szokatlan ebben a tükörben. Túl sötét, inkább úgy néz ki, mint egy titokzatos ajtó. Szinte érzem a huzatot, ami belőle árad. Nem jó érzés, hogy ilyen közel látom magamat hozzá. Félek, hogy a végén megfázom.

Az egyik miniszter, aki még sohasem járt korábban Mr. Norrell könyvtárában, elismerő megjegyzést tett a festmény harmonikus arányaira és a berendezés összhangjára, mire több ember is egyetértően bólogatott.

– Tényleg nagyon impozáns helyiség – közölte Mr. Drawlight. – De össze sem lehet hasonlítani a Hurtfew Apátság könyvtárával! Az aztán a lenyűgöző terem! Soha nem jártam még annál kellemesebb és tökéletesebb helyen. Köröskörül csúcsos kis boltívek sorakoznak, a kupolája pedig a gótikus stílust tükrözi, rengeteg faragott levéllel. Száraz, összepöndörödött levelek, amiket mintha valami szörnyű téli fürgeteg sorvasztott volna el, és minden kiváló angol tölgyből, kőrisből és szilfából készült... Esményibb műalkotást el sem tudok képzelni. Amikor először megpillantottam, így kiáltottam fel: „Mr. Norrell, önben olyan mélységek rejlenek, amikről sejtelmünk sem volt. Ön egy született romantikus, uram.”

Mr. Norrell arcán látni lehetett, hogy nem szívesen hallgatja ezt a fecsegést a Hurtfew Apátság könyvtáráról, ám Drawlight rá sem hederített, inkább lelkesen folytatta.

– Olyan, mintha egy erdőbe lépne az ember, egy szép kis erdőbe, késő ősszel. A könyvek kötése is felerősíti ezt az illúziót, hiszen barnák és kiszáradtak az idők során. Igen,

valójában annyi könyv van ott, ahány levél van az erdőben.

– Mr. Drawlight kis szünetet tartott. – Ön járt már Hurtfewban, Mr. Strange?

Strange azt felelte, hogy még nem volt része ebben a megtiszteltetésben.

– Ó, akkor igyekezzen! – mosolygott Drawlight galádul. – Be kell pótolnia. Csodálatos hely.

Norrell idegesen nézett a fiatalabb mágusra, de Strange nem válaszolt. Hátat fordított mindannyiuknak, és mereven a saját portréját nézte.

Amikor a többiek elmentek onnan, és témát váltottak, Sir Walter a mágushoz hajolt.

– Ne is hallgasson erre a rosszindulatú alakra.

– Hm? – kapta fel a fejét Strange. – Ó, nem erről van szó. A tükör. Ön szerint nem úgy néz ki, mintha egyszerűen be lehetne sétálni rajta? Szerintem nem is lenne olyan nehéz. Csak egy felfedező ígére lenne szükség. Nem, egy feltáró ígére. Vagy talán mindkettőre. Akkor aztán kitisztulna előttem az út. Egy lépés előre, aztán el, a messzeségbe. Körülnézett. – Tudja, vannak napok, amikor szívesen elindulnék.

– Hova? – kérdezte meglepetten Sir Walter.

A miniszter számára nem létezett vonzóbb hely Londonnál, a sok gázlámpával és üzlettel, a kávéházakkal és a klubokkal, a regimentnyi gyönyörű nővel és az ezerszínű pletykákkal. Sir Walter azt hitte, mindenki hasonlóan érez.

– Ó, hát oda, ahova a magamfajta emberek elindultak réges-régen. Olyan utakra, ahol azelőtt nem járt előttük senki. Az ég mögé. Az eső túloldalára.

Strange ismét sóhajtott, és lábával ingerülten toppantott Mr. Norrell szőnyegén. Mintha azt akarta volna sugallni: ha nem indul útra hamarosan a saját elhatározásából, a lába majd saját életre kel, és elviszi akarata ellenére.

Két órákor az utolsó vendég is elment, és Mr. Norrell, aki kínosan kerülte a beszélgetést Strange-dzsel, felvonult az emeletre, hogy elrejtőzzön az emeleti folyosó végén nyíló kis szobában. Leült az asztalához, és dolgozni kezdett. Hamarosan meg is feledkezett Strange-ről, a hurtfew-i könyvtárról és a sok ostobaságról, ami Drawlight szájából fröcsögött szanaszét. Ezért nem kis csüggedéssel vette tudomásul, hogy Strange utána jött, és bekopogott az ajtón. – Ne haragudjon, hogy zavarom, uram – kezdte Strange. – De szeretnék valamit kérdezni.

– Ó – felelte Mr. Norrell idegesen. – Nos, természetesen örömmel válaszolok minden kérdésére, de sajnos ezt a munkát nem hagyhatom félbe. Beszéltem Lord Liverpoollal arról a tervünkről, hogy a mágia segítségével biztosítjuk Nagy-Britannia partjait a viharokkal szemben, és ő értékelte az ötletet. Lord Liverpool tájékoztatott, hogy évente sokszázezer fontnyi érték pusztul el a tenger háborgása miatt. Lord Liverpool azt vallja, hogy békeidőben a mágia első számú feladata az értékek és a tulajdon megóvása. Őlordsága szokás szerint haladéktalan beavatkozást követel, ezért nem csekély munka vár ránk. Egyedül Cornwall megye megóvása egy heti munkát jelent majd. Sajnos el kell halasztanunk ezt a beszélgetést.

Strange elmosolyodott.

– Ha ilyen sürgős ez a munka, uram, akkor jobb lesz, ha

segítek önnek, és közben akár beszélgethetünk is. Hol akarja kezdeni?

– Yarmouth-nál.

– És mit fog használni? Belasist?

– Nem, nem Belasist. A *Madarak nyelvében* Lanchester helyreállította Stokesey egyik igéjét, ami pont a felkorbácsolt vizek lecsillapítására vonatkozik. Dőreség lenne azt hinni, hogy Lanchester megközelíti az eredeti Stokesey-t, de ennél jobb feldolgozás nem áll rendelkezésünkre. Kissé átdolgoztam Lanches-tert, és hozzátettem Pevensey Védő és Őrző igéit.(32)

Egy idő után Strange szólalt meg ismét.

– Nemrég rábukkantam egy bekezdésre Ormskirk könyvében, a *Harminchat másik világ felfedezésében*, amely szót ejt a tükrök mögött rejlő királyságról. Az írás szerint a királyságot kitűnő utak szelik keresztbe-kasul, és az utazó könnyen eljuthat egyik helyről a másikra.

Rendes körülmények között ez a téma igencsak felbőszítette volna Mr. Norrellt, de annyira megkönnyebbült, hogy Strange nem vonta kérdőre a hirtfew-i könyvtár miatt, hogy még erről is szívesen beszélgetett vele.

– Ó, igen, így van! Valóban létezik egy út, amely összeköti egymással a világ összes tükrét. A Nagy Középkori Mágusok jól ismerték. Kétségtelen, hogy sokszor utaztak is rajta. De attól tartok, ennél több információt nem tudok önnek adni. Az általam ismert írók mind másképpen számolnak be a tapasztalataikról. Ormskirk szerint egy széles, sötét mocsáron visz át az út, Hickman szerint

viszont egy óriási házban van, ahol egymást érik a fekete folyosók és a hatalmas lépcsősorok[55]. Hickman azt írja, hogy abban a házban kőhidakat lehet látni, amelyek óriás szakadékok fölött ívelnek át, és a kőfalak között fekete víz áll a csatornában... de hogy hova folyik, vagy miért van ott, azt senki sem tudja. – Mr. Norrell hirtelen nagyon jókedvű lett. Örömét lelte abban, hogy Mr. Strange csendben ott ül mellette, és együtt foglalkoznak a varázslatokkal. – És hogy sikerült a cikke, amit az *Úriemberek Magazinjának* következő számába írt? – kérdezte.

Strange elgondolkodott.

– Még nem fejeztem be.

– Miről szól? Nem, inkább ne mondja el! Alig várom, hogy elolvashassam. El tudná hozni holnap?

– Ó! Igen, holnap már el tudom hozni.

Aznap este Arabella belépett a Soho téren található háza szalonjába, és visszariadt, amikor meglátta a szőnyeget borító temérdek papírdarabot. A fecniket varázsigék töredékeivel írták tele, valamint részletekkel abból a beszélgetésből, amit Strange Mr. Norrell-lel folytatott délután. Jonathan a szoba közepén állt, körbe-körbe jártatta a pillantását a fecniken, és közben a haját tépte.

– Mi az ördögről írok a legközelebbi cikkemben az *Úriemberek Magazinjának*? – kérdezte.

– Nem tudom, szerelmem. Mr. Norrell nem javasolt semmit?

Strange összevonta a szemöldökét.

– Valamiért azt hiszi, hogy már készen van.

– Nos, mi lenne, ha a fák és a mágia kapcsolatáról írna? –

vetette fel Arabella. – Épp a minap mondtá, mennyire érdeklő a téma, és mennyire méltánytalanul kezelik.

Strange egy üres papírdarabot vett elő, és sietve körmöltni kezdett rá.

– A tölgyekkel összebarátkozhat az ember, sőt megóvják az ellenséggel szemben is, ha igaznak érzik ügyét. Köztudott, hogy a nyírfák átjárót biztosítanak Tündérországba. A kőrisfák nem hagynak fel gyászukkal, amíg a Hollókirály haza nem tér.(33) Nem, nem! Ez így nem lesz jó. Ezt nem írhatom le. Norrell rohamot kapna. Összegyúrta a papírt, és beledobta a tűzbe.

– Ó, akkor talán meghallgathatná, amit mondani szeretnék – jött közelebb Arabella. – Ma meglátogattam Lady Westbyt, és egy nagyon különös hölgygel találkoztam. Megrögzötten állítja, hogy maga mágiát tanít neki.

Strange felnézett egy pillanatra.

– Én senkinek sem tanítok mágiát – közölte.

– Nem, szerelmem – felelte Arabella türelmesen. – Tudom, hogy nem. Ezért olyan furcsa az egész.

– És hogy hívják ezt a zavarodott fiatal személyt?

– Miss Gray.

– Nem ismerem.

– Egy okos, sikkes fiatal lány, de nem mondanám szépnek. Szemmel láthatólag nagyon gazdag, és semmi sem érdeklő a mágián kívül. Mindenki ezt mondja. A legyezőjét is a maga képével és Norrell portréival díszíti, és mindent elolvasott, amit maga és Lord Portishead valaha is írtak.

Strange sokáig töprengve nézte a feleségét, ezért Arabella azt hitte, hogy azon gondolkodik, amit az imént mondott.

De amikor ismét megszólalt, csupán gyengéden megfedte a hitvesét.

– Drágám, a papírjaimon áll.

Belekarolt, és arrébb vezette.

– A lány azt is mondta, hogy négyszáz guinea-t fizetett magának azért a megtiszteltetésért, hogy a tanítványa lehet. Azt állította, hogy maga cserébe leveleket küldött neki, amelyekben varázsigéket ismertet, és könyveket ajánl olvasásra.

– Négyszáz guinea! Hát ez nagyon furcsa. Egy fiatal lány kimehetett a felemből, de négyszáz guinea-t sohasem felejtenek el!

Strange szeme megakadt egy papírfecnin. Felvette, és olvasni kezdte.

– Először azt hittem, azért találta ki ezt a történetet, hogy féltékenyvé tegyen, és veszekedést szítson kettőnk között. De ez a mánia egészen más természetű. Nem a maga személyét csodálja ennyire, hanem a hivatását. Az egész lénye érthetetlen volt számomra. Miféle levelekről beszélt? És ki írhatta őket?

Strange felszedett a földről egy kis jegyzetfüzetet (ami történetesen Arabella háztartási kiskönyve volt, így a mágus semmi érdekeset nem találhatott benne), és abba is firkálni kezdett.

– Jonathan!

– Hm?

– Mit mondjak Miss Graynek, ha legközelebb találkozunk?

– Kérdezd arról a négyszáz guinea-ről. Mondd meg, hogy még nem érkezett meg.

- Jonathan, ez komoly dolog.
 - Ó, egyetérték! Kevés olyan komoly dolog van, mint négyszáz guinea.
- Arabella elismételte, hogy még nem találkozott ilyen furcsa lánnyal. Elmondta a férjének, hogy aggódik Miss Grayért, és szeretné, ha Strange beszélne vele, hogy végre fellebbentsék a fátylat a titkokról. Valójában csak a saját lelkét akarta megnyugtatni, mert tökéletesen tisztában volt vele, hogy Strange a füle botját sem mozdítja.

Pár nappal később Strange és Sir Walter Pole a Covent Garden-i Bedfordban biliárdoztak. A játékban hamarosan patthelyzet állt elő, mert Sir Walter szokás szerint azzal vádolta meg a mágust, hogy varázsigék segítségével mozgatja a golyókat az asztalon. Strange kijelentette, hogy nem tett ilyesmit.

– Láttam, ahogy megérinti az orrát – emelte fel az ujját Sir Walter.

– Te jó ég! – kiáltott fel Strange. – Már tüsszenteni sem szabad? Képzelve, megfáztam.

A mágus és a politikus játékát két barátjuk is nézte: Colquhoun Grant alezredes és Manningham ezredes. Az volt az egybehangzó véleményük, hogy Strange és Sir Walter csak a veszekedéshez kerestek alkalmat, de ezért még nem kellett volna lefoglalniuk az egész biliárdasztalt. Grant és Manningham jelezték, hogy mások is szeretnének játszani – olyan emberek, akik a játék kedvéért jöttek. Ebből aztán még nagyobb vita kerekedett, míg végül két vidéki úr is bedugta a fejét az ajtón, és megkérdezték,

mikor szabadul fel a biliárdasztal. Ők nyilván nem helyeselték, hogy csütörtök estéenként Sir Walter Pole és Jonathan Strange legszűkebb baráti köre az egész biliárdtermet kisajátítja a Bedfordban.

– Szavamra, fogalmam sincs – válaszolt Colquhoun Grant.

– De valószínűleg már nem tart sokáig.

Az egyik vidéki úr izmos, tagbaszakadt ember volt, súlyos barna kabátban és kopottas csizmában, ami inkább illet volna egy falusi piacra, mint Bedford divatos kerületeibe. A másik vidéki úr egy alacsony, sánta szerzet volt, arcán lemoshatatlan döbbenettel.

– De uram – szólította meg Strange-et udvariasan az első férfi –, önök beszélgetnek, nem játszanak. Mr. Tantony és én Nottinghamshire-ből jöttünk. Megrendeltük a vacsoránkat, de azt mondták, még egy órát kell várnunk, hogy elkészüljön. Hadd játsszunk, amíg önök beszélgetnek, és amikor kész lesz a vacsora, örömmel átadjuk önöknek az asztalt.

Semmi modortalanság nem volt abban, ahogy a vidéki úr ezt mondta, Strange mégis megütközött rajta. A férfiről lerítt, hogy valami földműves vagy kereskedő, és a mágusnak cseppet sem tetszett, hogy önkényesen utasításokat osztogat.

– Ha jobban megnézi az asztalt – felelte Strange –, látni fogja, hogy csak az imént kezdtük el. Itt az ideje, hogy megtudja: a Bedfordban nem szokás arra kérni egy urat, hogy hagyja abba a játékot, mielőtt még befejezte volna.

– Ó, csakugyan? – kérdezte a nottinghamshire-i úr kedélyesen. – Akkor elnézést kérek. De azt azért csak el

tudja árulni: rövid vagy hosszú játék van kilátásban?

– Már megkapta a választ – közölte Grant. – Nem tudjuk.

Az alezredes a mágusra nézett, és arcára rá volt írva: „Ez a fickó megkerült.”

A nottinghamshire-i urak csak ekkor döbrentek rá, hogy Strange társasága nemcsak nem készséges, hanem kifejezetten durva és ellenséges. A természetesebb férfi összeráncolta a homlokát, és az alacsony emberkére mutatott, akinek arcán továbbra is ott ült a megkövült döbbenet.

– Mr. Tantony először jár Londonban, de elképzelhető, hogy többé nem lesz kedve idejönni. A Bedford-kávéházat nagyon szerettem volna neki megmutatni, de nem hittem volna, hogy ilyen udvariatlan emberekkel akadunk össze.

– Nos, ha nem tetszik, azt tanácsolom, menjenek vissza oda, ahonnan jöttek... – csattant fel Strange mérgesen. – ...Nothingshire, vagy mit mondtak?

Colquhoun Grant hűvösen végigmérte a nottinghamshire-i urakat, és tovább beszélt, látszólag senkinek sem címezve a mondandóját.

– Nem csodálom, hogy a földművelés ilyen válságos helyzetbe került. Manapság a földművesek csak csavarognak. Minden léha bűnbarlangban találkozni lehet velük. A saját vigasságukon kívül semmi sem érdekli őket. Hát nincs elvethető búza Nottinghamshire-ben? Nincsenek éhes malacok?

– Mr. Tantony és én nem vagyunk földművesek, uram! – méltatlankodott a nagydarab úr indulatosan. – Sörfőzők vagyunk. A Teljes-Testes Gatcombe és Tantony a

legnépszerűbb sörünk. Három megye kedvence!

– Köszönjük, de már így is elég sok sör és sörfőző van Londonban – jegyezte meg Manningham ezredes. – Jobb lesz, ha nem ácsingóznak a pénztárcánkra!

– De mi nem azért jöttünk, hogy sörrel házaljunk! Nem, sokkal nemesebb cél vezérelt bennünket. Mr. Tantony és én a mágia rajongói vagyunk! Hisszük, hogy minden hazafias érzelmű angol polgárnak kötelessége érdeklődni a mágia iránt. London már nemcsak Nagy-Britannia fővárosa, hanem a mágikus tudományok fellegetvára is. Mr. Tantony régóta szeretett volna mágiát tanulni, de ez a tudomány olyan nyomorúságos szintre szorult vissza, hogy Mr. Tantony egészen kétségbeesett. A barátai könyörögtek neki, hogy derüljön jobb kedvre. Azzal vigasztaltuk, hogy amikor minden kilátástalannak tűnik, akkor kapnak erőre a jó dolgok. És igazunk lett, mert nemsokára felbukkant a két legnagyobb mágus, aki valaha is élt Angliában. Természetesen Mr. Norrell és Mr. Strange! Temérdek csodát mutattak be, ezért az angol emberek ismét hálát adhattak az égnek, hogy ebbe az országba születtek. Mr. Tantony is reménykedni kezdett, hogy egyszer majd ő is eme nagyszerű emberek csoportjába tartozhat.

– Valóban? Nos, a barátjának alighanem csalódnia kell – hűtötte le Strange.

– Nem, uram, ön nagyon téved! – kiáltott fel a nottinghamshire-i úr győzedelmesen. – Mr. Tantonyt maga Mr. Strange tanítja a mágia művészetére!

Szerencsétlenségére Strange abban a pillanatban éppen a biliárdasztal fölé hajolt, és egyik lábán egyensúlyozva

próbálta eltalálni az egyik golyót. Annyira meglepte, amit hallott, hogy elvétette a lökést, az asztal szélének döfte a biliárdgolyót, mire a golyó kipattant a földre.

– Azt hiszem, itt valami tévedés lesz – közölte Colquhoun Grant.

– Nem, uram. Nincs tévedés – felelte a nottinghamshire-i úr bosszantó lelki nyugalommal.

Strange lassan feltápáskodott a padlóról.

– És hogy néz ki ez a Mr. Strange? – kérdezte közben.

– Sajnos a külsejéről nem tudok semmit. Mr. Tantony soha nem találkozott Mr. Strange-el. Az oktatás teljes mértékben levelezésen keresztül bonyolódik. De reméljük, hogy valahol az utcán összefutunk Mr. Strange-el. Holnap odamegyünk a Soho térre, és megnézzük kívülről a házát.

– Levelek! – kiáltott fel a mágus.

– Színvonalatlan lehet az az oktatás, ami postai úton zajlik – közölte Sir Walter.

– Nem, egyáltalán nem! – tiltakozott a nottinghamshire-i úr.

– Mr. Strange levelei tele vannak bölcs tanácsokkal és találó megfigyelésekkel az angol mágia jelenlegi állapotáról. Képzelve csak, a minap Mr. Tantony írt egy levelet Mr. Strange-nek, amelyben megkérte, hogy egy varázsigével állítsa el az esőt. Nottinghamshire-ben rengeteg eső esik. Mr. Strange rögtön másnap visszaírt, és elismerte, hogy vannak igék, amelyekkel el lehet mozdítani az esőt és a napsütést, akár a figurákat a sakktáblán, de ő csak végszükség esetén hajlandó ezeket alkalmazni. Mr. Tantony is azt tanácsolta, hogy kövesse az ő példáját. Mr. Strange azt is mondta, hogy az angol mágia az angol

talajból szökkenet szárba, és bizonyos értelemben az angol esők táplálták. Szerinte ha megzavarjuk az angol időjárást, megzavarjuk Angliát is, ha pedig megzavarjuk Angliát, az angol mágia alapját rendítjük meg. Ez is Mr. Strange lenyűgöző zsenialitását tükrözi, nem igaz, Mr. Tantony?

A nottinghamshire-i úr kissé megrázta a barátját, mire az szaporán pislogni kezdett.

– Mondott ön valaha ilyesmit? – kérdezte Sir Walter.

– Nos, lehet, hogy mondtam – felelte Strange. – Rémlík, mintha mondtam volna valami hasonlót... mikor is mondhattam? Múlt pénteken, azt hiszem.

– És kinek mondta ezt?

– Norrellnek, természetesen.

– Volt valaki más is a szobában?

Strange habozott.

– Drawlight – mondta aztán lassan.

– Ó!

– Uram – fordult a mágus a nottinghamshire-i úrhoz –, bocsásson meg, ha az imént faragatlanul viselkedtem önnel. De önnek is be kell látnia, hogy volt valami a beszédstílusában, ami nem egészen... Röviden: hirtelen haragú vagyok, és ön felingerelt. Én vagyok Jonathan Strange, és sajnálattal közlöm, hogy korábban soha nem hallottam önről és Mr. Tantonyról. Gyanítom, hogy Mr. Tantonyt egy gátlástalan ember csapta be, velem együtt. Gondolom, Mr. Tantony fizet is a taníttatásáért. Megkérdezhetem, hova küldi a pénzt? Ha a Little Ryder utcába, akkor már bizonyíték is van a kezünkben.

Sajnos a nottinghamshire-i urak egészen máshogy

képzelték el a mágust. Az ő képzeletükben úgy élt, mint egy magas, domború mellkasú, nehézkes beszédű férfi, hosszú, fehér szakállal, avított öltözékben. Mivel ebben a pillanatban egy vékony, simára borotvált arcú, gyors beszédű fiatalember állt előttük, aki pontosan úgy öltözködött, mint a többi gazdag, londoni divatkövető ficsúr, nehéz volt őket meggyőzni arról, hogy tényleg a valódi Mr. Strange-et látják.

– Akkor hát egyszerű a megoldás – közölte Colquhoun Grant.

– De még milyen egyszerű! – derült fel Sir Walter. – Hívok egy pincért. Talán egy pincérnek jobban fognak hinni, mint egy úrnak. John! Jöjjön ide! Szükségünk van önre.

– Nem, nem, nem! – tiltakozott Grant. – Én nem így értettem. John, visszamehet a dolgára. Nincs szükségünk önre. Mr. Strange számtalan módon be tudja bizonyítani, milyen páratlan mágikus képességekkel rendelkezik, és ez sokkal meggyőzőbb lesz, mint bármilyen szemtanú. Elvégre korunk legnagyobb mágusáról van szó!

– Én azt hittem, hogy ez a cím Mr. Norrellt illeti meg – kétkedett a nottinghamshire-i úr.

Colquhoun Grant elmosolyodott.

– Uram, Manningham ezredesnek és nekem részünk volt abban a megtiszteltetésben, hogy Wellington kegyelmes hercegének oldalán harcolhattunk Spanyolországban. Biztosíthatom önt, hogy oda nem ért el Mr. Norrell híre. Egyedül Mr. Strange-ben bízhattunk, ebben az úrban itt mellettem. Ha előadna valami elképesztő varázsmutatványt, bizonyára önök sem tudnák visszafojtani

a rajongó szavakat, már ha tényleg ennyire tisztelik az angol mágiát és az angol mágusokat. És remélem, akkor végre elárulnak neki mindent, amit ezekről a hamis levelekről tudnak. Grant kíváncsi tekintettel vizslatta a két nottinghamshire-i urat.

– Őszintén szólva fura egy társaság az önöké, uraim – jegyezte meg a vidéki sörfőző. – Fel nem foghatom, hogy miért akarják ezt a nyakatekert mesét elhitetni velem. Kétlem, hogy hamis leveleket kaptunk, ugyanis szinte árad belőlük az eredeti, ősi angol mágia!

– Az lehet, de a csalónak módjában állt Mr. Strange szavait felhasználni a hazugságaihoz, és így minden érthetővé válik. Most pedig, hogy bebizonyítsa önöknek, kivel állnak szemben, Mr. Strange olyat fog mutatni, amit élő ember még sohasem láthatott!

– Tényleg? – csillant fel a nottinghamshire-i úr szeme. – Mit fog tenni?

Grant szélesen elmosolyodott, és Strange-hez fordult, mintha hirtelen rajta is erőt vett volna az izgalom.

– Igen, Strange, árulja el. Mit fog tenni?

Ám a mágus helyett Sir Walter válaszolt. A fejével egy nagy velencei tükör felé intett, ami szinte teljes egészében eltakarta az egyik falat, és ebben a pillanatban csak sötétséget tükrözött.

– Besétál abba a tükörbe, és nem jön ki belőle.

1814. november

HAMPSTEAD FALVA Londontól ötven mérfölddel északra található. Nagypáink korában jellegtelen hely volt, nem több egy maroknyi udvarháznál és kunyhónál, de a rusztikus település egy idő után vonzani kezdte azokat, akik a fővárostól nem messze akarták élvezni a harapnivaló levegőt és a zöldellő tájat. A saját szórakoztatásukra lóversenypályát és füves tekepályát is építettek. Cukrászdák és kerthelyiségek gondoskodtak a kellemes időtöltésről. A gazdag emberek egyre több nyári lakot vásároltak itt, és Hampstead nemsokára az lett, ami ma: a divatos londoni körök egyik kedvenc menedéke. Rövid időn belül vidéki faluból tekintélyes méretű településsé nőtte ki magát – valóságos kis várossá.

Két órával azután, hogy Sir Walter, Grant alezredes és Manningham ezredes hajba kapott a nottinghamshire-i urakkal, egy hintó érkezett Hampsteadbe a londoni úton, és befordult egy sötét mellékutcába, amelyet bodza-, orgona- és galagonyabokrok árnyékolnak. A hintó megállt az utca végében épített ház előtt, és Mr. Drawlight szállt ki belőle.

Az épület régen udvarházként szolgált, de az utóbbi években takaros nyári lakká változtatták. Az apró falusias ablakokat – amelyek inkább a hideget zárták ki, mintsem a fényt engedték be – nagy és szabályos ablakokra cserélték; oszlopos bejárat váltotta fel a szűkös ajtót; a gazdasági udvart pedig teljesen eltüntették, és a helyére virágágyások és szépen nyírt bozótok kerültek.

Mr. Drawlight bekopogott az ajtón. Egy szobalány engedte be, és azonnal tovább vezette a szalonba. A helyiség

egykor az udvarház nappali szobája lehetett, de minden eredeti vonását elfedték a drága francia tapéták, a perzsaszőnyegek, valamint a legújabb technikával és a legfrissebb divat szerint készült angol bútorok.

Drawlight még alig pár perce várakozott, amikor egy hölgy lépett a szalonba. Magas volt, formás alkatú és gyönyörű. Biborszínű bársonyruhát viselt, és nyakának fehérségét kiemelte az előkelő fekete borostyán gyöngysor.

Szemben, a folyosó túloldalán egy nyitott ajtón át a pazarul berendezett étkezőbe lehetett belátni, amelynek eleganciája felvette a versenyt a szalonéval. Az asztalon hagyott ételmaradékokból arra lehetett következtetni, hogy a hölgy egyedül vacsorázott. Úgy tűnt, csak a saját kedvtelésére öltötte fel a vörös ruhát és a fekete nyakláncot.

– Ó, asszonyom! – ugrott fel Drawlight. – Remélem, jól van. A hölgy legyintett.

– Azt hiszem, jól vagyok. Már amennyire jól lehet valaki, akinek semmi társasága nincs, és elfoglaltságot sem tud találni magának.

– Hogyan? – kérdezte a férfi döbbenten. – Teljesen egyedül van itt?

– Csak egyvalaki van velem, az egyik öreg nagynénikém. Folyton a vallással nyaggat.

– Ó, asszonyom, nem szabad imákra és szertartásokra pazarolnia a drága erejét. Itt sohasem fogja jól érezni magát. Inkább összpontosítson a *bosszúra*.

– Igen, azt fogom tenni. Sőt már most azt teszem – felelte a hölgy. Leült az ablakkal szemben lévő heverőre. – És hogy

van Mr. Strange és Mr. Norrell?

– Ó, nagyon elfoglaltak, asszonyom. Folyton csak a munka, a munka és a munka! Az ő érdekükben, és az ön érdekében is, kívánom: bárcsak több szabadidejük lenne! Mr. Strange épp tegnap érdeklődött maga iránt. Érdekelte, hogy érzi magát. „Tűrhetően, egész tűrhetően” – feleltem. Mr. Strange-et is őszintén felháborítja, amit a rokonai tettek magával, asszonyom.

– Csakugyan? Bárcsak gyakorlatiasabb módszerekkel is kifejezésre juttatná ezt a felháborodást – mondta a hölgy szenttelen hangon. – Már több mint száz guinea-t fizettem neki, és még mindig nem tett semmit. Belefáradtam, hogy egy közvetítőn keresztül kell lebonyolítanom ezt az ügyet, Mr. Drawlight. Adja át üdvözetemet Mr. Strange-nek, és mondja meg neki, hogy bármikor szívesen találkozom vele, csak jelöljön meg egy helyet és időpontot. Nekem teljesen mindegy, akár éjjel, akár nappal. Nincsenek programjaim.

– Ó, asszonyom! Bárcsak megtehetném, amit kér tőlem! Mr. Strange is nagyon szeretné. De attól tartok, ez kivitelezhetetlen.

– Igen, ezt már mondta, de még nem hallottam az okát. Legalábbis olyan indokot nem, amivel meg is elégednék. Lehet, hogy Mr. Strange attól fél, megszólnák az emberek, ha együtt látnák velem. De senkinek sem kell látnia, hogy mi találkozunk! Titokban tarthatjuk.

– Ó, asszonyom, sajnos azt kell feltételeznem, hogy kissé félreismerte Mr. Strange-et. Kibújna a bőréből örömeiben, ha lehetősége nyílna rá, hogy megbüntesse az ön üldözőit. Kizárólag a maga kedvéért ilyen elővigyázatos. Attól tart,

hogy...

Ám a hölgy soha nem tudta meg, hogy mitől tart Mr. Strange, mert abban a pillanatban Drawlight elhallgatott, és zavartan nézett körbe.

– Hát ez meg mi volt? – kérdezte.

Valahol kinyílt egy ajtó. Vagy talán több ajtó is egymás után. Mintha huzat szökött volna be a szalonba, és a gyerekkor félig elfeledett illatait hozta volna magával. Megváltoztak a fények is, és egyszeriben minden árnyék helyet változtatott. Ennél kézzelfoghatóbb dolgok nem történtek, de ahogy a varázslatoknál lenni szokott, sem a hölgy, sem Drawlight nem bízhatott többé abban, hogy amit a szemével lát, az a valóság. Olyan volt, mintha a kezüket kinyújtva többé nem is érinthetnék meg a körülöttük lévő tárgyakat.

Egy magas tükör lógott a falon a heverő fölött, amin a hölgy ült. Egy másik nagy fehér holdat mutatott, egy másik hosszú, sötét ablakot és egy másik homályos tükör-szalont. Csakhogy a hölgynek és Drawlightnak nem volt tükörképe. Helyette valami ködös alakzatot láttak a tükörben, amelyből hamarosan árnyék lett, és végül egy sötét alak indult meg feléjük. Furcsa útvonalon közeledett, és egyre tisztábban lehetett látni, hogy a tükörben lévő szoba nem azonos a valódi szalonnal, csak különféle furcsa trükkök alkalmazásával, például a fény és a látószög változtatásaival utánozták le a helyiséget, akár a színházokban. Egy idő után viszont kiderült, hogy a tükörben látható szoba nem más, mint egy hosszú folyosó. A titokzatos figura haját és kabátját valami szél lengette, amit a hölgy és Drawlight nem éreztek a szalonban. Az

árményekalaknak sokáig kellett gyalogolnia a folyosón, hogy elérjen a két helyiséget elválasztó üveglaphoz. Amikor végre odaért, egy pillanatra hatalmassá nőtt, arctalan óriássá, akinek vonásait elnyeli a homály.

Aztán Strange leszökött a tükör keretéről, majd hízelgő mosollyal üdvözölte a hölgyet és Drawlightot.

– Jó estét!

Egy darabig várt, hátha valamelyikük megszólal, de mivel egyikük sem válaszolt, folytatta.

– Remélem, asszonyom, megbocsátja, hogy ilyen későn alkalmatlankodom. Az igazat megvallva egy kicsit kanyargósabb volt az út, mint amilyenre számítottam. Egy helyen rossz irányba fordultam, és majdnem... nos, nem is tudom pontosan, hova érkeztem volna.

Megint szünetet tartott, mintha arra várna, hogy valaki hellyel kínálja. Ám még mindig nem szólalt meg rajta kívül senki, ezért önkényesen kiválasztott egy széket.

Drawlight és a bíborruhás hölgy elkerekedett szemmel nézték. A mágus csak mosolygott rájuk.

– Épp az imént ismerkedtem meg Mr. Tantonyval – mesélte Drawlightnak. – Nagyon finom úr, bár nem túl beszédes. Ellenben a barátja, Mr. Gatcombe mindent elmondott nekem, amit tudnom kell.

– Maga Mr. Strange? – kérdezte a vörös ruhás hölgy.

– Igen, én vagyok, asszonyom.

– Micsoda szerencse! Mr. Drawlight épp azt magyarázta nekem, hogy mi ketten nem találkozhatunk.

– Igaz, asszonyom, hogy a mai estéig a körülmények nem kedveztek volna ennek a találkozásnak. Mr. Drawlight,

kérem mutassa be nekem a hölgyet.

Drawlight azt motyogta, hogy a bíborvörös ruhát viselő asszony Mrs. Bullworth.

Strange felállt, meghajolt, majd ismét leült.

– Ha jól tudom, Mr. Drawlight már elmesélte magának, milyen szörnyű helyzetbe kerültem – kezdte Mrs. Bullworth.

Strange egy erőtlen mozdulatot tett a fejével, ami jelenthetett igent és nemet is, de lehet, hogy semmit sem jelentett.

– Egy elbeszélő soha nem adhatja elő olyan életszerűen a történeteket, mint maguk az érintettek. Lehet, hogy Mr. Drawlight valamiért, akár önhibáján kívül, kihagyott egy-két részletet. Tegye meg nekem azt a szívességet, asszonyom, hogy elmeséli nekem még egyszer. Az ön szájából akarom hallani.

– Mindent?

– Mindent.

– Hát jól van. Mint azt bizonyára tudja, én egy northamptonshire-i úr lánya vagyok. Az apám tekintélyes vagyon felett rendelkezik. Nagy a háza és nagy a jövedelme. A családom a legfelsőbb körökbe tartozik abban a megyében. De a rokonaim mindig azt mondták, hogy én a szépségemmel és a sokoldalú műveltségemmel még többre vihetem. Két évvel ezelőtt kötöttem egy rendkívül előnyös házasságot. Mr. Bullworth vagyonos ember, és a legdivatosabb körökben forogtunk. De én így sem voltam boldog. Tavaly nyáron találkoztam egy fiatalemberrel, akiben megleltem mindent, amit Mr. Bullworthból hiányoltam: jóképű, okos és szórakoztató.

Elég volt néhány röpke hét, és már tudtam, hogy ő számomra a legvonzóbb társ a világon. – A hölgy enyhén megvonta a vállát. – Két nappal karácsony előtt a fiatalember társaságában elhagytam a férjem házát. Reméltem, sőt kifejezetten számítottam rá, hogy elválhatok Mr. Bullworthtól, és hozzámehetek a szerelmemhez. Ám mint kiderült, ebben nem értettünk egyet. Január végén összevesztünk, és a barátom faképnél hagyott. Visszatért az otthonába, a régi életéhez, de én nem forgathattam vissza az idő kerekét. A férjem eltaszított magától. A barátaim sem fogadtak szívesen. Kénytelen voltam az apám kegyeit keresni. Megígérte, hogy életem végéig gondoskodik rólam, de cserébe teljes visszavonultságban kell tovább élnem. Nincs több bál, nincs több fogadás, nincsenek barátok. Semmi nincs többé. – Egy darabig az ablak felé meresztette a tekintetét, mintha odakint az elvesztett élete suhanna tova, aztán hirtelen megrázta a fejét, és eltüntette magáról a búskomorság nyomait. – Most pedig térjünk a tárgyra! – Egy kis íróasztalhoz sétált, kinyitotta a fiókját, és előhúzott egy papírlapot, amit átadott Strange-nek. – Követtem a tanácsát, és írtam egy listát azokról, akik elárultak engem.

– Ó, szóval azt javasoltam, hogy írjon egy listát – vette el a papírt a mágus. – Milyen szakszerű gondolat volt részemről! És milyen hosszú lista!

– Természetesen minden név külön megbízásnak számít, és mindegyikért külön kapja meg a fizetségét. Vettem a bátorságot, és odaírtam a nevek mellé, kinek milyen büntetést gondoltam ki. De maga jobban ért a mágiához,

ezért fejet hajtok az akarata előtt. Maga valószínűleg még testhezállóbb büntetést tud kitalálni az ellenségeimnek. Nyitott vagyok a javaslataira.

– „Sir James Southwell. Köszvény” – olvasta Strange.

– Ő az apám – magyarázta Mrs. Bullworth. – Majdnem a halálba kergetett azzal a sok prédikációval, amikben az alávaló természetemet szapulta, aztán örökre elüldözött otthonról. Sok tekintetben őt nevezhetném az összes bajom forrásának. Bárcsak még jobban meg tudnám keményíteni a szívemet, hogy valami súlyosabb betegséget találjak ki neki! De képtelen vagyok rá. Talán ezért mondják az asszonyokra, hogy könnyen elgyengülnek.

– A köszvény nagyon fájdalmas betegség – jegyezte meg Strange. – Legalábbis így hallottam.

Mrs. Bullworth türelmetlenül ült vissza a heverőre.

– „Miss Elizabeth Church” – folytatta a mágus. – „Fel kell bontatni a jegyességét.” Ki az a Miss Elizabeth Church?

– Az egyik unokatestvérem. Unalmas egy néember, folyton hímezget. Amíg hozzá nem mentem Mr. Bullworth-höz, a kutya sem figyelt fel rá. De most hallottam, hogy egy lelkész eljegyezte, és az apám egy csekket állított ki a számára, amiből esküvői ruhákat és új bútorokat vehetnek. Az apám megígérte Lizzie-nek és a lelkésznek, hogy a kapcsolataival mindenféle kedvezményt kiharcol nekik, amit csak tud. Az összes apró-cseprő akadályt elhárítja az útjukból. Yorkban akarnak letelepedni, ahol egyik vacsoráról, fogadásról és bálról a másikkra mennek, és kiélvezik az összes örömet, amit tőlem megtagadtak. Mr. Strange! – kiáltott fel egyre erélyesebben. – Biztosan ismer

olyan varázsigét, amivel elérheti, hogy az a lelkész már Lizzie látványára is rosszul legyen! Hogy összeborzadjon, amikor meghallja a hangját.

– Nem tudom – felelte a mágus. – Ezen még nem gondolkodtam. De biztos van ilyen ige. – Visszatért a listához. – „Mr. Bullworth...”

– A férjem.

– „...Harapják meg a kutyák.”

– Hét nagy fekete kutyája van, és azok a vadállatok fontosabbak számára minden embernél.

– „Idősebb Mrs. Bullworth” ...Gondolom, ez az anyósa. „Fulladjon bele egy mosóteknőbe. Akadjon meg a torkán az imádott sárgabaracklekvárja. Süssék meg véletlenül a kemencében a kenyérrel együtt.” Háromféle halálnem egyetlen asszonynak. Már megbocsásson, Mrs. Bullworth, de a valaha élt legnagyobb mágus sem tudna háromféle módon megölni egyetlen embert.

– Válasszon annyit, amennyire képes – kötötte az ebet a karóhoz Mrs. Bullworth. – A vénasszony elviselhetetlenül büszke a háztartására. Halálra untat a lelkesedésével.

– Értem. Mintha csak Shakespeare-t olvasnék. El is érkezünk az utolsó névhez. „Henry Lascelles.” Ezt az embert ismerem.

Strange érdeklődve fordult Drawlight felé.

– Ő volt az, akinek az oldalán elszöktem a férjem házából – magyarázta Mrs. Bullworth.

– Ó! És mi legyen a sorsa?

– Menjen csödbe – felelte az asszony ellenséges, mély hangon. – Örüljön meg. Égjen el. Kapjon valami

betegséget, ami teljesen eltorzítja. Tapossa agyon egy ló! Vesse rá magát egy útonálló a sötét utcán, és szabdalja össze az arcát! Kínozza lidércnyomás minden éjjel, míg végül elaludni sem mer! – Mrs. Bullworth felállt a szófáról, és járkálni kezdett a szalonban. – Írjanak meg az újságok minden gázságot, amit valaha elkövetett! Kerülje minden londoni! Csábítson el egy vidéki lányt, aki fanatikusan beleszeret. Hadd kövesse mindenhová évekig, hadd nevéssék ki miatta. Soha ne hagyja békén. Tegyen keresztbe egy becsületes embernek, és állítsák bíróság elé. Szervedje végig a tárgyalás és a börtön minden megaláztatását. Süssenek rá bélyeget! Verjék össze! Korbácsolják meg! Végezzék ki!

– Mrs. Bullworth – szólt közbe Strange. – Kérem, csillapodjon le.

Az asszony abbahagyta a járkálást. Nem szórt több átkot Lascelles fejére, de megnyugodni sem volt képes. Szaporán szedte a levegőt, minden ízében reszketett, és az arca is haragosan rángatózott.

Strange addig figyelte, amíg úgy nem ítélte, hogy már eléggé összeszedte magát, és meg tudja érteni a választát.

– Sajnálom, Mrs. Bullworth, de ön egy szegyenletes csalás áldozata lett. Ez a személy – pillantott Drawlightra – hazudott magának. Mr. Norrell és én soha nem fogadtunk el megbízásokat magánjellegű ügyekben. Soha nem alkalmaztuk ezt az embert, hogy üzletet kössön a nevünkben. Eddig az estéig még csak nem is hallottam magáról.

Mrs. Bullworth egy ideig megrökönyödve nézte a mágust,

aztán Drawlight felé fordult.

– Igaz ez?

Drawlight a szőnyegbe fúrta gyászos tekintetét, és valami válaszfélét motyogott magában, amiből csak annyit lehetett hallani: „asszonyom” és „szokatlan helyzet.”

Mrs. Bullworth odalépett a csengőhöz, és meghúzta a zsinórt.

A szobalány, aki beengedte Drawlightot, azonnal megjelent az ajtóban.

– Haverhill – szólította meg az asszony. – Kísérd ki Mr. Drawlightot. Ellentétben azokkal a szobalányokkal, akiket a divatos londoni körök a bájos arcocskájukért alkalmaznak, Haverhillt a rátermettsége miatt választották: középkorú nő volt, erős karral és kérlelhetetlen tekintettel. De ezúttal nem kellett bevetnie a testi erejét, mert Drawlight kapva-kapott az alkalmon, hogy kiosonhat a házból. Magához vette a sétatálcáját, és alighogy Haverhill kinyitotta az ajtót, futólépésben elhagyta a szalont.

Mrs. Bullworth a mágushoz fordult.

– Segít nekem? Megteszi, amit kérek? Ha nem elég a pénz...

– Ó, a pénz! – Strange lemondóan legyintett. – Sajnálom, de ahogy az imént mondtam, nem fogadok el megbízást magánszemélyektől.

Az asszony sokáig fürkészte az arcát, mielőtt ismét megszólalt volna.

– Lehetséges, hogy egyáltalán nem hatja meg az én nyomorúságos helyzetem?

– Épp ellenkezőleg, Mrs. Bullworth. Utálatosnak és

igazságtalannak tartom azt az erkölcsi rendszert, amely ugyanazért a vétségért nem bünteti meg a férfit, viszont tönkreteszi a nőt. De ezen túl nem merészkedem. Ne bántok ártatlan embereket.

– Ártatlan! – sikoltott az asszony. – Ártatlan! Ki az ártatlan? Egyikük sem.

– Mrs. Bullworth, elmondtam mindent. Semmit sem tehetek magáért. Sajnálom.

Az asszony elkeseredve nézett a mágusra.

– Hm... Nos, legalább nem tanácsolja nekem, hogy tartsak bűnbánatot, végezzek valami áldozatkész munkát, hímezzek, vagy valami hasonlót tegyek, amit a többi ostoba alak javasol egy sivár életű és összetört szívű asszonynak. Az lesz a legokosabb, ha most véget vetünk ennek a beszélgetésnek. Jó éjszakát, Mr. Strange.

Strange meghajolt. Miközben kiment a szobából, vágyakozó pillantást vetett a tükörrre. Szívesebben távozott volna azon keresztül, de Haverhill nyitva tartotta neki az ajtót, és az udvariasság kedvéért kénytelen volt arrafelé menni.

Mivel sem lova, sem hintója nem volt, kénytelen volt gyalog megtenni azt az öt mérföldet, ami Hampsteadet és a Soho teret elválasztotta egymástól. Amikor megérkezett az otthonához, meglepve tapasztalta, hogy bár hajnali kettő felé jár az idő, minden ablakból fény szivárog kifelé. Mielőtt megtalálta volna a kulcsot a zsebében, maga Colquhoun Grant alezredes nyitotta neki belülről a bejárati ajtót.

– Az ég szerelmére, mit keres ön itt? – kérdezte Strange.

Grant nem fáradt azzal, hogy válaszoljon, hanem hátat

fordított neki, és bekiáltott a házba.

– Itt van, asszonyom! Épségben visszajött.

Arabella kiszaladt az ajtóhoz, és közben majdnem elbotlott a nagy sietségtől. Egy pillanattal később Sir Walter is megjelent a szalon ajtajában. Aztán Jeremy Johns és a többi alkalmazott is felbukkant a konyhába vezető folyosón.

– Történt valami? Baj van? – kérdezte Strange, és meglepve végignézett a sokadalmon.

– Tökfej! – nevetett Grant, és gyengéden megütögette a mágus fejét. – Hát ön miatt aggódtunk! Hol a pokolban járt?

– Hampsteadben.

– Hampsteadben! – kiáltotta Sir Walter. – Hát örülünk, hogy visszatért! – Arabellára nézett, és idegesen hozzátette: – Attól tartok, hogy minden különösebb ok nélkül zaklattuk fel Mrs. Strange-et.

– Ó – fordult a mágus a feleségéhez. – Csak nem félt? Tökéletes biztonságban voltam. Mint mindig.

– Látja, asszonyom? – rikkantotta Grant alezredes vidáman. – Igazam volt. Spanyolországban rengeteg veszély leselkedett Mr. Strange-re, de soha nem aggódtunk miatta egy pillanatig sem. Túl ügyes ahhoz, hogy baja essék.

– Muszáj itt ácsorognunk a folyosón? – kérdezte a mágus. A hazafelé vezető úton egész végig a mágián töprengett, és otthon is folytatni akarta. Ehelyett arra kellett hazaérkeznie, hogy a háza tele van emberekkel, és egymás szavába váganak. Rosszkedve lett.

Bevezette a társaságot a szalonba, és megkérte Jeremyt, hogy hozzon neki bort és valami harapnivalót. Megvárta,

amíg mindenki leül.

– Sajnos beigazolódott a gyanúnk. Drawlight régóta azon mesterkedik, hogy megbízásokat vállal a mi nevünkben mindenféle Fekete Mágiára, amit csak el tudnak képzelni. Egy meglehetősen ingerlékeny fiatalasszony társaságában találtam rá, aki fel akart bérelni, hogy válogatott kínzásokkal gyötörjem a rokonait.

– Rettenetes! – hördült fel Grant alezredes.

– És mit mondott Drawlight? – kérdezte Sir Walter. – Hogy magyarázta ki magát?

– Ha! – nevetett Strange a derű legkisebb jele nélkül. – Semmit sem mondott. Egyszerűen elrohant, amit nagyon zokon vettem, mert szívesen kihívtam volna párbajra.

– Ó! – kiáltott fel Arabella. – Hát már párbajig fajult a dolog?

Sir Walter és Grant ijedten néztek az asszonyra, de Strange túlzottan elmerült a gondolataiban ahhoz, hogy észlelje a feleségéből áradó indulatot.

– Valószínűleg nem ment volna bele, de szívesen megijeszteném egy kicsit. Megérdemelné, anyi szent.

– De még semmit nem mesélt arról a királyságról, arról az útról... arról az akármiről, ami a tükrök mögött rejtőzik – szólt közbe Grant alezredes. – Azt találta, amire számított? Strange a fejét rázta.

– Lehetetlen ezt szavakkal leírni. Amit Norrell-lel eddig tettünk, nyomába sem ér annak, ami odaát van! És mi mégis vesszük a bátorságot, hogy mágusnak nevezzük magunkat! Bárcsak legalább töredékét átadhatnám annak a csodának, amit odaát tapasztaltam! Micsoda méretek,

micsoda bonyolultság! Az a rengeteg kőfal, amely végtelen számú irányba fut! Az elején megpróbáltam felbecsülni a hosszúságukat és a számukat, de hamar feladtam. Egyik sem ért véget sehol. Mozdulatlan víz töltötte ki a falak közötti medreket, és feketének tűnt abban a félhomályban. Lépcsőket láttam, amelyek olyan magasra nyúltak, hogy eltűntek a semmiben, más lépcsőket pedig az irdatlan fekete mélység emésztett fel. Aztán egyszer csak átléptem egy boltív alatt, és egy széles kőhídon találtam magam, amely egy sötét, üres vidék fölött ívelt át. Olyan hosszú híd volt, hogy nem láttam a végét. Képzeljének el egy hidat, ami összeköti Islingtont Twickenhammel! Vagy Yorkot Newcastle-vel! És minden falon, a híd minden pontján az ő képmásával találkoztam.

– Kinek a képmásával? – értetlenkedett Sir Walter.

– Annak az embernek a képmásával, akit Norrell-lel együtt minden írásunkban annyit ostromoltunk. Annak az embernek a képmásával, akinek Norrell a nevét sem bírja hallani. Ő építette a falakat, a csatornákat, a hidakat, mindent! John Uskglass, a Hollókirály! Persze az építményen meglátszik a több évszázados elhanyagoltság. Lehet, hogy annak idején John Uskglass használta valamire azokat az utakat, de már nincs rájuk szüksége. A szobrok és a falak összeomlottak. Valami ismeretlen helyről fény szűrődik be a réseken. Vannak termek, ahova nem lehet bejutni, más helyiségeket elárasztott a víz. És láttam még valami nagyon különösét. Rengeteg eldobott cipő van az út szélén. Talán más vándorok hagyták ott őket. Egytől-egyig nagyon ódivatú és foszlott cipők voltak, vagyis régóta nem járt arra senki.

Mialatt odaát csatangoltam, csak egyetlen emberrel találkoztam.

– Látott valakit? – kérdezte Sir Walter.

– Ó igen. Legalábbis azt hiszem, ember volt. Láttam, hogy egy árnyék végigmegy azon a fehér úton, ami átszeli a sötét mocsarat. Képzeljék csak el, ott álltam a hídon, amelynél magasabb építményt még soha életemben nem láttam. A talaj sokezer láb mélységben terült el alattam. Lenéztem, és mintha megpillantottam volna valakit. Ha nem üldözöm annyira Drawlightot, biztosan kerestem volna egy lefelé vezető utat, hiszen egy mágusnak nem is lehet nagyobb vágya annál, mint hogy abban a világban elbeszélgesse valakivel.

– És mi van, ha árt magának? – kérdezte Arabella.

– Árt? – ismételte Strange lenézően. – Ó dehogy. Nem hinném. Különben is, talán nem túlzott önhittség részemről, ha kijelentem: *én is tudok ártani* másoknak. Remélem, nem szalasztottam el az egyetlen alkalmat a találkozásra. Bízom benne, hogy ha holnap visszatérek oda, kideríthetem valahogy, merre ment az a rejtélyes alak.

– Visszatér? – kiáltott fel Sir Walter. – De biztos benne, hogy...

– Ó! – vágott közbe Arabella felindultan. – Most már minden világos! Valahányszor el tud egy kicsit szökni Mr. Norrell mellől, azokon az utakon fog kódorogni, én meg itthon ülök, és aggódom magáért. Állandóan az jár majd a fejemben, hogy talán soha nem látom többé.

Strange meglepetten nézett a feleségére.

– Arabella! Mi történt magával?

- Hogy mi történt? A létező legnagyobb veszélynek teszi ki magát, és azt várja, hogy szó nélkül hagyom?
- Strange felemelte a kezét, mintha tiltakozni akarna, egyszersmind kérné Sir WALTER-t és Grantet, hogy tanúsítsák, mennyire értelmetlen ez a beszélgetés.
- Amikor bejelentettem, hogy Spanyolországba megyek, megőrizte a hidegvérét, pedig akkoriban szörnyű háborúskodás dúlt arrafelé. És most, amikor egy tökéletesen...
- Megőriztem a hidegvéremet? Biztosíthatom róla, hogy nem őriztem meg! Rettenetesen aggódtam magáért, ahogy minden feleség, anya és nővér aggódott a spanyol földön harcoló férfiakért. De megegyeztünk abban, hogy kötelessége elmenni. Ráadásul Spanyolországban az egész angol hadsereg ott állt maga mögött, míg odaát teljesen egyedül lesz. Odaát... Hiszen egyikünk sem tudja, hol van az az „odaát”!
- Már megbocsásson, Arabella, de én nagyon is jól tudom, hol van az az „odaát”! A Király Útjain. Előbb is rájöhett volna, Arabella, hogy nem tetszik magának a hivatásom.
- Nem lehet ennyire igazságtalan! Soha nem szóltam egy rossz szót sem a hivatásáról. Az egyik legnemesebb hivatásnak tartom. Elmondhatatlanul büszke vagyok arra, amit maga és Mr. Norrell elértek, és soha nem tiltakoztam, ha egy új mágikus fogást akart megtanulni. De eddig tökéletesen megelégedett azzal, hogy a könyvek segítségével fedezze fel a mágia világát.
- Hát ez most már nem elég. Ha egy mágus a könyvekre korlátozná a kutatásait, az olyan lenne, mintha egy

felfedezőnek úgy kellene megkeresnie a... a... mit tudom én, hogy hívják azokat az afrikai folyókat... szóval egy afrikai folyó forrását, hogy közben ki se teheti a lábát Tunbridge Wellsből!

– Azt hittem, maga mágus szeretne lenni, és nem felfedező! – kiáltott fel Arabella kétségbeesetten.

– A kettő egy és ugyanaz. Egy felfedező nem maradhat otthon, hogy mások által készített térképeket böngésszen. Egy mágus sem bővítheti a varázstudományát olyan könyvek alapján, amiket mások írtak. Számomra egyértelmű, hogy előbb vagy utóbb Norrellnek és nekem is ki kell dugnunk a fejünket a könyvek mögül.

– Valóban? A maga számára egyértelmű? Nos Jonathan, kétkem, hogy ez Mr. Norrell számára is ennyire egyértelmű. A beszélgetés alatt Sir Walter és Grant alezredes a lehető legnagyobb kínban feszengtek a székükön, hiszen egykettőre a házas felek perlekedésének kellős közepén találták magukat. Tovább rontotta a helyzetet, hogy addigra mind Arabella, mind Strange ellenszenvét is kivívták maguknak. Arabella már akkor éles szavakkal támadta őket, amikor bevallották, hogy részben ők vették rá Strange-et a veszélyes mágikus trükkre. Most már Strange is mérges pillantásokat lövellt feléjük, mintha azt kérdeznék tőlük: milyen joggal jöttek a házába az éjszaka közepén, és bőszítették fel az egyébként oly nyájas természetű feleségét? Valahányszor egy kis szünet támadt a vitában, Grant alezredes valami összefüggéstelen beszédet intézett a házigazdákhoz, amelyben méltatta a túlradó vendégszeretetüket, és megpróbált jó éjszakát kívánni

nekik. Ám mivel senki sem hederített rá, kénytelen volt a helyén maradni.

Sir Walter azonban határozottabb természetű ember volt. Eldöntötte magában, hogy hibát követett el, amikor a tükörútra küldte a mágust, és mindent el kell követnie, hogy jóvátegye a bűnét. Mivel politikus volt, hozzászokott, hogy akkor is hangoztassa a véleményét, amikor senki sem kíváncsi rá.

– Minden könyvet elolvasott a mágiáról? – kérdezte a mágustól.

– Hogyan? Nem, hogy olvastam volna el? Nagyon jól tudja, hogy nem! – förmedt rá Strange (akinek erről természetesen rögtön a Hurtfew Apátság könyvtára jutott eszébe).

– Tudja, hova vezetnek azok az utak, amelyeket ma este látott? – faggatta tovább Sir Walter.

– Nem – vágta rá Strange.

– Ismeri azt a sötét vidéket, amely fölött a híd átível?

– Nem, de...

– Akkor talán tényleg jobban tenné, ha hallgatna Mrs. Strange-re, és elolvasna mindent ezekről az utakról, mielőtt visszatér a tükörbe – javasolta Sir Walter.

– Csakhogy a könyvekben található leírások pontatlanok és ellentmondásosak. Norrell is ezt mondta, márpedig ő mindent elolvasott, amit csak könyvekben olvasni lehet a témáról. Erre mérget vehet.

Arabella, Strange és Sir Walter még vagy fél órán keresztül vitatkoztak, míg végül mindnyájan dühösnek, nyomorultnak és holtfáradtnak érezték magukat. Egyedül Strange találta

vonzónak a saját leírását a hátborzongató, néma termekről, a végtelen utakról és a határtalan, fekete tájakról. Arabellát teljesen elragadta a rémület és az aggodalom, sőt Sir Walternek és Grant ezredesnek sem tetszett a beszámoló. A mágia, ami órákkal korábban még annyira ismerősnek, megszokottnak, annyira *angolnak* tűnt, hirtelen idegen, szokatlan és *túlvilági* lett.

Ami Strange-et illeti, úgy vélte, hogy az ország legértetlenebb és legdühítőbb lakosaival ül egy szalonban, akik képtelenek felfogni, milyen *kivételes* dolog történt vele. Nem érezte volna túlzásnak, ha kijelenti: eddigi pályafutásának ez volt a legkiemelkedőbb teljesítménye. Martin Pale kalandozásai óta egyetlen angol mágus sem merészkedett a Király Útjaira. Ám a többiek ahelyett, hogy – normális emberek módjára – gratuláltak volna neki és dicsérték volna a képességeit, úgy sopánkodtak, ahogy Norrell szokott.

Másnap reggel eltökélten ébredt: vissza akart térni a Király Útjaira. Derűsen üdvözölte Arabellát, semleges dolgokról csacsogott neki, és megpróbált úgy tenni, mintha a veszekedés csak azért robbant volna ki közöttük előző éjjel, mert a felesége túl fáradt és feszült volt. De mielőtt ezt bebeszélhette volna magának a saját megnyugtatósára (és mielőtt a legközelebbi nagy tükrön keresztül átléphetett volna abba a másik világba), Arabella közölte vele, hogy a lelkiállapota és a véleménye semmit sem változott az éjszaka óta.

Végül is semmi értelme megpróbálni követni egy civakodás fonalát férj és feleség között, hiszen az ilyen

vitákban csak elvész az ember. Belekeverednek mindenféle korábbi félreértések és sértődések – amelyeket kívülálló nem érthet, csak az a két ember, akit a legmélyebben érint. Ilyen helyzetekből senki sem kerülhet ki győztesen, és ha mégis, mi a jelentősége?

Az emberben mégis erősen él a készletés, hogy kiegyensúlyozott baráti viszonyt ápoljon a házastársával, és ebből a szempontból a mágus és Arabella sem különbözött a többi férjtől és feleségtől. Végül két napon át tartó huzakodás után ígéretet tettek egymásnak. Strange megígérte, hogy addig nem lép újra a Király Útjaira, amíg a felesége bele nem egyezik. Cserébe Arabella megfogadta, hogy azonnal beleegyezik, mihelyst a férje bebizonyítja neki, hogy semmiféle komoly veszély nem leselkedik rá odaát.

37

Az Öt Sárkány
1814. november

HÉT ÉVVEL EZELŐTT Mr. Lascelles Bruton utcai házát a legjobbak között tartották számon. A nagyon gazdag, léha életet élő urak otthonaiban megszokott tökéletesség jellemezte; látszott rajta, hogy a tulajdonosa nagyrészt festmények és szobrok gyűjtésével tölti az idejét, és szellemi képességeit is javarészt arra fordítja, hogy bútorokat és tapétákat válogasson. Mr. Lascellest kitűnő ízléssel áldotta meg az ég, ráadásul utánozhatatlan

érzékel párosította a színeket – újszerűen és feltűnően. Különösképpen kedvelte a kéket, a szürkét és a sötét, fémes árnyalatokat. Ugyanakkor soha nem függött érzelmileg a tárgyaktól. Éppoly gyakran adott el festményt, amilyen gyakran vett, így a háza soha nem vált olyan kaotikus galériává, amelyet a legtöbb műgyűjtőnél megszokhattunk. Lascelles szobáiban csak egy-egy tucat festményt és műtárgyat lehetett látni, ám abban a tucatban benne voltak London legszebb és legkülönlegesebb műalkotásai.

Az utóbbi hét évben viszont Mr. Lascelles egyre kevésbé lelkesedett a berendezési tárgyak és a műalkotások iránt. A színek ugyanolyan tündöklők maradtak a házban, de hét éve senki sem variálta őket. Továbbra is drága bútorok töltötték meg a helyiségeket, de a hét évvel korábbi divatirányzatot képviselték. Az elmúlt hét évben eggyel sem bővült a csodálatos festménykollekció. Persze az elmúlt hét évben is bőségesen érkezett antik szobor Londonba Itáliából, Egyiptomból és Görögországból, de más urak vásárolták meg őket.

A változás egyértelműen azt jelezte: a ház tulajdonosa valami hasznosabb elfoglaltságot talált magának – röviden: *dolgozott*. Beszámolók, kéziratok, levelek és kormányzati jegyzőkönyvek heverték az asztalokon és a székeken, valamint az *Angol Mágia Barátainak* számai, illetve egymás hegyén-hátán mindenféle mágikus témájú könyvek.

Az igazság az, hogy bár Lascellesnek továbbra sem fűlött a foga a kemény munkához, azóta, hogy Mr. Norrell hét évvel

korábban Londonba érkezett, kevés ideje volt hátradőlni. Bár ő javasolta a mágusnak, hogy nevezze ki Lord Portisheadet az *Angol Mágia Barátainak* szerkesztőjévé, a lord hozzáállása és munkavégzése a végletekig felháborította Lascellest. Lord Portishead mindenben alkalmazkodott Mr. Norrellhez – az összes kiegészítést azonnal papírra vetette, amint a mágus kinyitotta a száját –, és ennek következményeképpen a folyóirat minden egyes számmal egyre unalmasabb és dagályosabb lett. 1810 őszén Lascellesnek sikerült elérnie, hogy a mágus kinevezze társszerkesztővé. Az *Angol Mágia Barátai* az előfizetők száma alapján a listavezetők közé tartozott a királyság folyóiratai között, és ez nem kis munkát jelentett a készítőknél. Lascelles ennek tetejébe még más folyóiratoknak és újságoknak is írt cikkeket a modern mágia témakörében, tanácsot adott a kormánynak a mágia elvi kérdéseiben, szinte minden nap meglátogatta Mr. Norrellt, valamint a szabadidejében mágiatörténetet és -elméletet tanult.

Három nappal azután, hogy Strange a tükrön keresztül belibbent Mrs. Bullworth szalonjába, Lascelles visszavonult a könyvtárába, és belevetette magát a kemény munkába. Össze kellett állítania az *Angol Mágia Barátainak* következő számát. Noha már dél is elmúlt, elmulasztotta a borotválkozást és a felöltözést is: még mindig a köntösében ült a szétszórt könyvek, újságok, tányérok, reggelimaradékok és kávécsészék között. Nem talált egy levelet, ezért otthagya a könyvtárat, és átment a szalonba.

Amikor belépett, meglepődve látta, hogy valaki ül a helyiségben.

– Ó! – szólalt meg. – Ön az?

A széken görnyedő, nyomorult külsejű alak addig a kandallóban lobogó tüzet nézte, de most felemelte a fejét.

– Már elküldtem a szolgáját, hogy keresse meg, és jelentsen be.

– Ó – felelte Lascelles, aztán elhallgatott, mert fogalma sem volt, mint mondhatna erre.

Leült a szemközt álló székre, a kezére támasztotta a fejét, és tűnődve figyelte Drawlightot.

Drawlight szeme mintha belesüppedt volna sápadt arcába. Por lepte a kabátját, cipőjét is hányaveti módon pucolta ki, sőt még az inge is filcesebbnek tűnt a kelleténél.

– Úgy vélem, nagyon galád dolog volt az ön részéről elfogadni pénzt azért, hogy valaki tönkretessen, megcsonkíthasson vagy megtébolyíthasson engem. Ráadásul pont Maria Bullworth! Fel nem foghatom, hogy honnan ez a gyűlölködés! Ő is legalább annyira vétkes, amennyire én. Nem én kényszerítettem, hogy menjen hozzá Bullworth-höz. Én csak felajánlottam a menekülés útját, amikor már a látványát sem bírta elviselni. Igaz, hogy arra akarta rávenni Strange-et: hozzon leprát a fejemre?

– Valami hasonló – sóhajtott Drawlight. – Nem emlékszem.

De igazából soha nem forgott veszélyben az egészsége vagy az élete. Lássá be, itt ül ugyanolyan gazdagon, egészségesen és kényelmesen, ahogy azelőtt, miközben én London egyik legnyomorúságosabb lakója lettem. Már három napja nem alszom. Ma reggel annyira remegett a

kezem, hogy meg sem tudtam kötni a nyakkendőmet. Az emberek el sem tudják képzelni, milyen megalázó érzés számomra ilyen madárijesztőként mutatkozni! De végül is nem számít, mert úgysem akar velem senki találkozni. Minden ajtó bezárul előttem Londonban. Csak az ön házába léphetek be. – Szünetet tartott. – Ezt nem kellett volna elmondanom.

Lascelles vállat vont.

– Csak azt nem értem, miből gondolta, hogy egy ilyen lehetetlen terv beválik.

– Egyáltalán nem volt lehetetlen! Épp ellenkezőleg: gondosan kiválasztottam a... az *ügyfeleimet*. Maria Bullworth tökéletes elszigeteltségben él. Gatcombe és Tantony sörfőzők. Nottinghamshire-ből! Ki gondolta volna, hogy egyszer összefutnak Strange-el?

– Hát Miss Gray? Arabella Strange találkozott vele Lady Westby Bedford téri házában.

Drawlight sóhajtott.

– Miss Gray tizennyolc éves, és a közelmúltig Whitbyben élt a gyámjaival. Az apja végrendelete szerint harminchat éves koráig kötelessége lett volna szót fogadni a gyámjainak, akik viszont megvetették Londont, és soha nem akarták elhagyni Whitbyt. Ám sajnos nemrég mindketten súlyosan megfáztak, és két hónapja elvitte őket a tüdőgyulladás. A szerencsétlen lány azonnal a fővárosba indult. – Drawlight egy darabig töprengett, és idegesen nyalogatta a szája szélét. – Norrell nagyon mérges?

– Még soha nem láttam ennyire mérgesnek – felelte Lascelles halkán.

Drawlight még jobban belesüppedt a székébe.

– Mit akarnak tenni?

– Nem tudom. Az ön kis kalandja óta én is jobbnak láttam, ha nem merészkedem a Hanover tér környékére. Azt hallottam Summerhayes admirálistól, hogy Strange párbajra akarta hívni önt... (– Drawlight erre valami fojtott kiáltást hallatott. –) ...de Arabella iszonyodik a párbajtól, ezért inkább visszavonta.

– Norrellnek nincs joga haragudni rám! – csattant fel Drawlight hirtelen. – Mindent nekem köszönhet! A mágia szép és jó dolog, de ha én nem viszem magammal a fogadásokra, és nem mutatom be az embereknek, ma sem tudná senki, hogy ki az a Norrell. Szüksége volt rám akkoriban, és állítom, hogy most is szüksége van rám.

– Úgy gondolja?

Drawlight sötét szeme még jobban kidülledt, az ujját pedig a szájába dugta, mintha körömrágással akarná megnyugtatni magát. Csakhogy még mindig rajta volt a kesztyűje, ezért gyorsan ki is kapta a szájából.

– Benézni még önhöz ma este. Itthon lesz?

– Ó valószínűleg. Félig-meddig elígérkeztem Lady Blessington fogadására, de kétkem, hogy elmegyek. Nagyon le vagyunk maradva az *Angol Mágia Barátaival*. Norrell folyamatosan ellentmondásos utasításokkal bombáz minket.

– Ennyi munka! Szegény Lascelles! Kikészíti magát. Az a vénember egy valóságos rabszolgahajcsár!

Miután Drawlight elment, Lascelles az inasáért csöngetett.

– Egy órán belül el akarok indulni, Emerson. Mondja meg

Wallisnak, hogy készítse elő a ruhámat... Ó, és Emerson! Mr. Drawlight azt mondta, hogy esetleg még visszatér az este folyamán. Ha megjelenne, semmilyen körülmények között nem engedheti be.

Ugyanekkor a Hanover téri ház könyvtárában Mr. Norrell a tanítványával és John Childermass-szel beszélgetett Drawlight árulásáról. Az idősebb mágus némán ücsörgött, és a tűzbe bámult, miközben Childermass elmesélte Strange-nek, hogy rábukkant Drawlight újabb áldozatára: egy Palgrave nevű korosodó twickenhami úrra, aki kétszáz guinea-t adott Drawlightnak azért, hogy újabb nyolcvan évvel meghosszabbíttassa az életét, és egyszersmind kapja vissza fiatalkori testét.

– Azt hiszem, soha nem fogjuk megtudni, hány ember adott pénzt ennek a csalónak azért, hogy önök a Fekete Mágia alkalmazásával teljesítsék a kérésüket. Mr. Tantony és Miss Gray is ígéretet kapott, hogy magas pozíciót tölthetnek be a mágusok hierarchiájában, ami Drawlight szerint hamarosan kialakul. El sem tudom képzelni, honnan származik ez az eszement ötlet – csóválta a fejét Childermass.

Strange felsóhajtott.

– Fogalmam sincs, hogyan győzhetjük meg az embereket arról, hogy semmi közünk az egészhez. Valamit tennünk kellene, de nincs egy használható ötletem sem.

Váratlanul Mr. Norrell szólalt meg.

– Az elmúlt két napban sokat töprengtem ezen a problémán. Tulajdonképpen nem is nagyon tudtam mással foglalkozni. Arra a következtetésre jutottam, hogy fel kell

támasztanunk az Öt Sárkányt!(34)

Strange csak rövid szünet után szólalt meg.

– Megbocsásson, uram: azt mondta, az Öt Sárkányt?

Mr. Norrell bólintott.

– Számomra egyértelmű, hogy ennek a gazembernek az Öt Sárkány elé kell állnia. Mind a „gonosz eljárások”, mind a „hamis varázslás” tekintetében bűnös. Szerencse, hogy a régi középkori törvényeket nem vonták vissza.

– A régi középkori törvények szerint – vette át Childermass a szót nevetve – tizenkét mágus bíraskodott az Öt Sárkány Termében. Ma nincs tizenkét mágus Angliában. Ezt ön is jól tudja. Csak kettő van.

– Találhatnánk még másokat is – felelte Mr. Norrell.

Strange és Childermass elképedve néztek rá.

Mr. Norrellt magát is zavarta egy kissé, hogy megcáfolja a korábbi kijelentéseit, amelyekhez hét éven keresztül ragaszkodott, mégis folytatta.

– Ott van Lord Portishead és az a sötét kis yorki fickó, aki nem írta alá az egyezményt. Ez már kettő, és ki merem jelenteni, hogy ha sokáig törik a fejüket, találnak még.

Mr. Norrell nyomatékosan a titkárára nézett.

Childermass szólásra nyitotta a száját, feltehetőleg azért, hogy említést tegyen azokról a mágusokról, akiket ő talált Mr. Norrellnek – mágusokat, akik nem mágusok többé, mert Mr. Norrell elorozta tőlük az összes könyvüket, lehetetlenné tette hivatásuk gyakorlását, veszedelmes szerződéseket íratott alá velük, vagy valamilyen más módon tette őket tönkre.

– Ne haragudjon, Mr. Norrell – szólt közbe Strange –, de

amikor azt mondtam, hogy valamit tenni kellene, egy újsághirdetésre gondoltam, vagy valami hasonlóra. Kétlem, hogy Lord Liverpool és a miniszterek megengednék nekünk, hogy csupán egy ember megleckéztetésére felélesszük az angol jog kétszáz éve nem használt ágát. Ám még ha meg is engednék, feltételezem, hogy tizenkét mágus alatt tizenkét *gyakorló* mágust értenek. Lord Portishead és John Segundus mindketten elméleti mágusok. Ráadásul nagyon valószínű, hogy Drawlight csalásért, okirat-hamisításért, lopásért és még ki tudja mennyi mindenért amúgy is nemsokára bíróság elé fog állni. Nem tudom, miért élvezne előnyt az Öt Sárkány a hagyományos polgári bírósággal szemben.

– A hagyományos bíróságok teljesen kiszámíthatatlanok! A bírók mit sem tudnak a mágiáról. Fel sem foghatják, milyen hatalmas bűnöket követett el ez az ember. Azokra a bűnökre gondolok, amiket az angol mágia ellen, és *ellenem* elkövetett. Az Öt Sárkány a szigorúságáról volt híres. Szerintem az lesz számunkra a legbiztonságosabb, ha felakasztják Drawlightot.

– Felakasztják?!

– Ó igen, eltökélt szándékom, hogy bitófára juttatom. Én azt hittem, önöknek is ez a megoldás tetszene legjobban – mondta Mr. Norrell szaporán pislogva.

– Mr. Norrell – vette át a szót Strange. – Én is éppúgy haragszom erre az emberre, mint ön. Lelkiismeretlen. Álnok. Tele van megvetendő tulajdonságokkal. De én senkinek sem akarom a halálát okozni. Ott voltam a félszigeten, uram. Épp elég embert láttam meghalni.

– De hiszen két nappal ezelőtt még párbajra akarta hívni!
Strange indulatosan nézett a mesterére.

– Az egész más dolog!

– Mindenesetre szerintem ön is legalább annyira vétkes,
mint Drawlight – közölte Mr. Norrell.

– Én? – kérdezte Strange döbbenetben. – Miért? Mit
követtem el?

– Ó, nagyon is jól tudja, mire gondolok. Mi az ördög szállta
meg, amikor rálépett a Király Útjaira? Egyedül, mindenféle
előkészület nélkül! Nem hihette, hogy áldásomat adom egy
ilyen örült tervre! Azon az éjjelen ön legalább annyira sárba
tiporta a mágia jó hírnevét, mint Drawlight. Sőt sokkal
jobban! Soha senkinek nem volt jó véleménye Christopher
Drawlightról. Nem meglepő, hogy ezúttal lebukott. De önt
mindenhol az én tanítványomként ismerik! Ön az ország
második számú mágusa! Az emberek azt fogják hinni,
hogy az én jóváhagyásommal cselekedett. Azt fogják hinni,
hogy ez is annak a hadjáratnak a része, amit az angol
mágia felélesztésére indítottam.

Strange mereven nézte a tanárát.

– Az ég szerelmére, Mr. Norrell, ne higgye, hogy bármivel is
be akartam feketíteni! Biztosíthatom róla, hogy semmi sem
állt tőlem távolabb. De könnyen helyrehozhatjuk a hibát. Ha
különválnak az útjaink, akkor egymástól függetlenül
gyakorolhatjuk tovább a mágiát. A világ az egyéni
érdemeink szerint ítél majd meg minket.

Mr. Norrell riadtan és berzenkedve nézett a tanítványára.
Aztán másfelé pillantott, és az orra alatt morogva

hozzátette, hogy nem úgy értette. Strange sem feltételezhette róla, hogy azt akarta. Megköszörülte a torkát. – Remélem, Mr. Strange megbocsátja nekem, hogy kifogytam a béketúrásból. Remélem, Mr. Strange aggódik annyira az angol mágia sorsáért, hogy elnézze az ingerlékenységemet. Biztosan megérti, mennyire fontos, hogy ő és én egy véleményen legyünk, és összhangban cselekedjünk. Egyszerűen még túl korai lenne kitenni az angol mágiát az ellentétes szelek viharának. Ha Mr. Strange és én szembeszegülünk egymással a mágia alapelveinek legfontosabb kérdéseiben, akkor az angol mágia örökre elbukik.

Csönd lett.

Strange felállt a székéből, és mereven meghajolt Mr. Norrell előtt.

Furcsa pillanatok következtek. Mr. Norrell arcán látszott, hogy szívesen mondana valamit, de nem jöttek a szájára a megfelelő szavak.

Lord Portishead új könyve, az *Esszé az angol mágia különleges feltámasztásáról*, és más írások nem sokkal korábban került ki a nyomdából, és most ott hevert a közelükben egy kisasztalon. Mr. Norrell sietve felkapta.

– Ez egy dicséretes munka! Lord Portishead a végsőig elhivatott a mi ügyünk iránt! Egy ilyen válság után az ember nem szívesen bíz meg másokban, de úgy hiszem, Lord Portisheadre mindig számíthatunk!

Átadta a könyvet Strange-nek. Strange tünődve forgatta a lapokat.

– Kétségtelen, hogy teljesítette az összes kérésünket. Két hosszú fejezetben támadja a Hollókirályt, és a tündérekről sem nagyon tesz említést. Ha jól emlékszem, az eredeti kéziratban részletesen bemutatta a Hollókirály mágiáját.

– Igen, úgy volt – bólintott Mr. Norrell. – Amíg ön nem javította ki, értéktelen írás volt. Mit értéktelen? Veszélyes! De ön hosszú órákat töltött vele, jó irányba terelgette a gondolatait, és a kemény munkának meglett a gyümölcse! Én maradéktalanul elégedett vagyok.

Mire Lucas behozta a tálcát a teával és a keksszel, a mágusok már megint a régi arcukat mutatták (habár Strange talán egy kissé csendesebb volt, mint máskor). Lezárták a vitát.

Mielőtt Strange távozott, megkérdezte, kölcsönkérheti-e Lord Portishead könyvét.

– Hát persze! – kiáltotta Mr. Norrell. – Akár meg is tarthatja. Nekem van még pár belőle.

Strange és Childermass tiltakozása ellenére Mr. Norrell ragaszkodott ahhoz, hogy az Öt Sárkányt újra fel kell állítani. Minél többet gondolkodott rajta, annál jobban megbizonyosodott róla: soha többé nem lehet lelki nyugalma, ha nem állítják fel ismét a mágia bíróságát Angliában. Más bíróság nem szabhat ki olyan büntetést Drawlightnak, amivel ő is megelégedne. Ezért később a nap folyamán elküldte Childermast Lord Liverpool házához, és engedélyt kért, hogy egy rövid beszélgetés erejéig zavarhassa. Lord Liverpool visszaküldött egy üzenetet, mely szerint szívesen látja másnap az otthonában. A megbeszélte órában Mr. Norrell meglátogatta a

miniszterelnököt, és elmagyarázta neki a tervét. Amikor befejezte, Lord Liverpool összevonta a szemöldökét.

– De a mágikus törvényeket már nagyon régóta nem használják Angliában. Nincsenek olyan ügyvédek, akik fel lennének készülve erre a feladatra. Ki vállalná fel az ügyet? Ki lenne a bíró?

– Ó, nagyon örülök ezeknek a helyénvaló kérdéseknek – mosolygott a mágus, és egy vastag papírköteget szedett elő. – Van nálam egy irat, amely összefoglalja a tudnivalókat az Öt Sárkányról. Sajnos a mai nyelvünknek vannak bizonyos hiányosságai, de megtaláltam a megoldást az akadályok áthidalására. A Polgári Jogászok Egyesületének egyházi bíróságát használtam mintaként. Ahogy lordságod is látni fogja, temérdek munka vár ránk.

Lord Liverpool a papírokat nézte.

– A temérdek mintha nem fejezné ki eléggé – közölte lehangoltan.

– Biztosíthatom róla, hogy ez elkerülhetetlen. Elkerülhetetlen! Másképp hogyan szabályozhatnánk a mágiát? Másképp hogyan védhetnénk meg magunkat a rossz szándékú mágusoktól és a szolgálóiktól?

– Milyen rossz szándékú mágusoktól? Hiszen csak ön van, és Mr. Strange.

– Nos ez igaz, de...

– Annyira elvetemültnek érzi magát, Mr. Norrell? Van valami sürgető ok, ami miatt az angol kormánynak egy külön testületet kellene felállítania? Szükség van rá, hogy visszaszorítsuk az alantas készletéseit?

– Nem, én...

– Vagy talán Mr. Strange-ben ébredt valami hirtelen készítés a gyilkosságra, a csonkításra vagy a lopásra?

– Nem, de...

– Akkor hát nem marad más, mint Mr. Drawlight... aki tudomásom szerint nem mágus.

– Csakhogy a bűnei kifejezetten a mágia ellen elkövetett bűnök. Az angol törvények szerint az Öt Sárkány bírósága előtt kell felelnie a bűneiért. Tessék, itt fel is soroltam ezeket a bűnöket. – Mr. Norrell egy újabb listát rakott a miniszterelnök elé. – Nézze! „Hamis varázslás”, „gonosz eljárások” és „pedagógiai visszaélés”. Mit tud ezzel egy hétköznapi bíróság kezdeni?

– Nem túl sokat. De ahogy már említettem, nincs ügyvéd és nincs bíró.

– Ha lordságod lenne olyan kedves, és elolvasná a jegyzeteim negyvenkettedik oldalát, látná, hogy több bírót, ügyvédet és királyi ügyészt is javaslok a Polgári Jogászok Egyesületéből. Elmagyarázhatnám nekik a thaumurgia alapvető elveit, nem tartana tovább egy hétnél. A tárgyalás idejére rendelkezésükre bocsátanám a titkáromat, Childermasst. Nagyon tájékozott fiatalember, bármikor könnyedén eligazítja őket.

– Micsoda? Hogy a bírót és az ügyvédek a felperes és a szolgálja készítse fel? Hallatlan! Az igazság be sem pillantana ennek a tárgyalóteremnek az ablakán!

Mr. Norrell értetlenül pislogott.

– De mi más védhetne meg engem attól, hogy újabb mágusok bukkanjanak fel, és ezzel veszélybe kerüljön a tekintélyem és a szavahihetőségem?

– Mr. Norrell, a bíróság nem magasztalhatja fel az egyik ember véleményét a másikéval szemben. Mindegy, milyen bíróságról beszélünk! Sem a mágiában, sem más területeken. Ha más mágusok eltérő álláspontot képviselnek, azt velük kell elintéznie. Be kell bizonyítania, hogy az ön véleménye a felsőbbrendű. Én is ezt teszem a politikában. Meg kell tanulnia vitatkozni, publikálni, minél avatottabban művelni a hivatását, és meg kell tanulnia úgy élni, ahogy én. Szüntelenül kritikának, ellenkező nézeteknek és ítéleteknek vagyok kitéve. Az angolok már csak ilyenek, uram.

– De...

– Sajnálom, Mr. Norrell. Erről nem akarok többet hallani. Végeztünk. Nagy-Britannia kormánya nagyon hálás önnek. Mérhetetlen nagy szolgálatot tett a hazájának. Mindenki tudja, milyen nagyra becsüljük önt, de ezúttal lehetetlent kér tőlem.

Drawlight csalásáról egyre többen tudtak az országban, és ahogy Strange megjósolta, a két mágust is bőven érte vád. Végül is Drawlight sokáig a kebelbarátjuk volt. A karikaturisták kapva-kaptak az alkalmon, és jó néhány kínos rajzot jelentettek meg az újságokban. George Cruickshank egyik karikatúráján Mr. Norrell hosszú beszédben méltatta az angol mágia nemes mivoltát a csodálóinak, míg a háttérben nyíló szobában Strange valami árlistát diktált egy szolgának, aki krétával írta egy táblára: „Távoli ismerős megölése – húsz guinea. Közeli barát megölése – negyven guinea. Rokon megölése – száz guinea. Házastárs megölése – négyszáz guinea.”

Rowlandson rajzán egy elegáns fiatal dáma sétáltatta bolyhos szőrű kiskutyáját egy pórázon. Találkozott egy ismerőssel, aki így kiáltott fel: „Ó, Mrs. Foulkes, milyen édes kis mopszli!” „Igen” – felelte Mrs. Foulkes – „ez itt Mr. Foulkes. Ötven guinea-t fizettem Mr. Norrellnek és Mr. Strange-nek azért, hogy a férjem mindenben engedelmessé tegyen nekem, és íme az eredmény.”

Az újságokban megjelenő karikatúrák és kárörvendő cikkek természetesen sokat ártottak az angol mágia hírnevének. Ezentúl már egész más fényben is lehetett látni a mágiát – nem a Nemzet Legerősebb Védelmezőjeként, hanem a Rosszindulat és az Irigység céltáblájaként.

És mi lett azokkal az emberekkel, akiket Drawlight becsapott? Ők hogy látták a helyzetet? Nem csoda, hogy Mr. Palgrave – a betegeskedő, összeférhetetlen természetű öregember, aki örökké akart élni – fel akarta jelenteni Drawlightot csalásért, de ebben megakadályozta az a körülmény, hogy másnap örökre távozott az élők sorából. A gyerekei és az örökösei (akik gyűlölték) kifejezetten örültek neki, hogy az utolsó napjait csalódott, nyomorúságos, megsebzett lelkiállapotban töltötte. Drawlightnak Miss Graytól és Mrs. Bullworth-tól sem kellett félnie. Miss Gray barátai és rokonai nem engedték, hogy szerepet vállaljon egy közönséges perben, Mrs. Bullworth pedig olyan kegyetlenül akarta megleckéztetni az ellenségeit, hogy akár ő is ülhetett volna a bűnösök padján. Egyikük sem állhatott bosszút. Maradt tehát Gatcombe és Tantony, a két nottinghamshire-i sörfőző. Tapasztalt üzletemberként Mr. Gatcombe elsősorban azt tűzte ki célul,

hogy visszaszerezze a pénzét, és végrehajtókat küldött Londonba, hogy elhozzák neki. Sajnos Drawlightnál hiába követelöztek, mert réges-rég elköltötte az utolsó guinea-t is. Drawlight mégsem kerülhette el a sorsát, mert a bitófa alól ugyan megmenekült, de egyre csak gyülekeztek a felhők a feje fölött, és végül a számára kijelölt Nemezis is megjelent, fekete szárnyakkal kavarva vihart maga körül. Drawlight soha nem volt gazdag, épp ellenkezőleg. Általában hitelből élt, és a barátaitól kért kölcsön. Néha szerencsejátékokon is nyert pénzt, de leggyakrabban rávett egy-két tapasztalatlan játékost, hogy szálljon be a játékba. Amikor a zöldfülűek veszítettek (és rendszerint ez történt), karon ragadta őket, telebeszélte a fejüket, és odavezette őket valamelyik ismerőséhez, aki kölcsönt tudott adni. „Higgye el, ő lesz a legjobb hitelező” – súgta nekik bizalmasan. – „A többiek hatalmas kamatot kérnek, de Mr. Buzzard egész más. Ő egy kedves, idős úriember. Nem bírja nézni, hogy valaki kénytelen lemondani az örömről, ha egyszer élvezhetné is az életet. Szerintem sokkal inkább jótékonyági munkának tartja a hitelezést, mintsem üzleti befektetésnek.” A hitelezők jutalmat adtak neki azért, hogy adósságba, bűnbe és nyomorba taszított egy csomó fiatalembert: egy közember fiáért általában az első évi kamat négy százalékát kapta, egy örgróf vagy báró fiáért hat százalékot, egy gróf vagy herceg fiáért pedig tíz százalékot.

Egyre több pletyka keringett bűnös életmódjáról. A szabók, kalaposok és kesztyűkészítők, akiknek tartozott, egyre idegesebbek lettek, és az öklükkel verték az asztalt. Azok

az adósságok, amikről azt hitte, hogy még négy vagy öt évig halogathatja a visszafizetésüket, hirtelen megint előtérbe kerültek, és egyre sürgetőbbé váltak. Goromba arcú férfiak kopogtak be botokkal az ajtaján. Többen azt tanácsolták neki, hogy azonnal utazzon külföldre, de ő nem tudta elhinni, hogy a barátai teljesen magára hagyták. Remélte, hogy Mr. Norrell megenyhül, vagy legalább Lascelles, a drága Lascelles segíteni fog rajta. Udvarias leveleket küldözgetett nekik, amelyekben négyszáz guinea-s sürgős kölcsönt kért. Mr. Norrell azonban egyáltalán nem válaszolt, és Lascelles is csak annyit írt, hogy megfogadta: soha senkinek nem ad kölcsön. Egy keddi reggelen letartóztatták Drawlightot, és a rákövetkező pénteken már a King's Bench börtönben ébredt.

Egy november végi estén, körülbelül egy héttel Drawlight elfogása után, Strange és Arabella a Soho téri ház szalonjában ült. Miközben Arabella levelet írt, Strange szórakozottan húzogatta a haját, és maga elé révedt a semmibe. Aztán váratlanul felkelt, és kiment a szobából. Egy órával később egy tucatnyi teleírt papírral tért vissza. A felesége felemelte a fejét.

– Azt hittem, már megírta az *Angol Mágia Barátaiba*, szánt cikkét.

– Ez nem az *Angol Mágia Barátaiba* szánt cikkem – közölte Strange. – Ez Portishead könyvének kritikája.

Arabella a homlokát ráncolta.

– De hogy írhat kritikát egy könyvről, amit maga segített összeállítani?

- Miért ne írhatnék? Ha a körülmények úgy kívánják...
- Ugyan miféle körülményekre gondol?
- Ha történetesen valakinek rá kell világítania, hogy ez a gyalázatos írás becsapja az egész brit olvasóközönséget. Arabella szeme elkerekedett. – Jonathan! – szólalt meg végül.
- Igen, az egy gyalázatos könyv.
- Átadta neki a papírokat, mire Arabella olvasni kezdett. A kandallópárkányon álló óra kilencet ütött, és Jeremy behozta a teázás kellékeit. Amikor Arabella befejezte az olvasást, felsóhajtott.
- És most mihez kezd ezzel?
- Nem tudom. Lehet, hogy kiadom.
- És szegény Lord Portishead? Ha téves dolgokat írt le a könyvében, azt természetesen nem lehet szó szerint hagyni, de nagyon jól tudja, hogy a maga tanácsait követte. Azt fogja hinni, hogy becsapták.
- Igen, igaza van. Kezdetől fogva el van átkozva ez az egész ügy – jegyezte meg Strange, de csak félig figyelt oda. Belekortyolt a teájába, és beleharapott egy pirítósba.
- De most nem ez a lényeg. Az lenne a helyes, ha Portishead iránt érzett tiszteletem miatt magamban tartanám az igazságot? Nem hinném. Vagy maga szerint igen?
- De muszáj ezt magának megtennie? – kérdezte Arabella kétségbeesetten. – Szegény ember, az lesz neki a legrosszabb, hogy pont magától hallja.
- Strange összevonta a szemöldökét.
- Hát persze, hogy nekem kell megtennem. Ki másnak?

Ugyan, drágám, megígérem magának, hogy udvariasan bocsánatot kérek tőle, ha eljön az ideje. Arabellának meg kellett elégednie ennyivel. Strange közben végig is gondolta, hogy hova küldje a kritikát. Mr. Jeffreyre esett a választása, a skót *Edinburgh-i Szemle* kiadójára. Az újság radikális hangvételű cikkeiről vált ismertté, amelyeknek témái között szerepeltek merész reformötletek, például a katolikusok és az izraeliták egyenjogúsága, és sok más egyéb javaslat, amik egyáltalán nem tetszettek Mr. Norrellnek. Emiatt Mr. Jeffrey hosszú idő óta csak más kiadványokban találkozott az angol mágia feltámasztásának témájával, az ő újságjában viszont egy cikk sem jelenhetett meg róla. Érthető hát, hogy szívesen fogadta Strange ajánlatát. Nem ijesztette meg a megdöbbenő és forradalmi hangvételű szöveg, hiszen az ilyen cikkeket szerette a legjobban. Azonnal írt Strange-nek egy levelet, amelyben biztosította, hogy a lehető leghamarabb megjelenteti a kritikát, és pár napra rá még egy nagy adag haggist (afféle skót véres hurkát) is küldött neki ajándékba.

38

Részlet az *Edinburgh-i Szemléből*

1815. január

XIII. CIKK. *Esszé az angol mágia különleges feltámasztásáról, és más írások.* Szerző: JOHN WATERBURY, Lord PORTISHEAD. A könyv témája:

beszámoló a Napóleon elleni portugáliai hadjárat során bevetett mágiáról. E cikk szerzője: JONATHAN STRANGE, WELLINGTON Hercege Őkegyelmességének Közmágusa. London, 1814. John Murray.

Lord PORTISHEAD, aki pótolhatatlan segítséget nyújt Mr. NORRELL-nek, és egyik legfőbb bizalmasa és barátja az ország első számú mágusának, avatott kézzel fogott tollat, hogy leírja a közelmúlt mágikus történéseit, hiszen ő maga is mindvégig az események gyújtópontjában tartózkodott. Mr. NORRELL és Mr. STRANGE eredményeit régóta széles körben taglalják az újságok és a folyóiratok, de Lord PORTISHEAD olvasói eme könyv segítségével sokkal hitelesebb betekintést nyerhetnek az igaz eseményekbe.

Mr. NORRELL legegyszerűbb hívei úgy hiszik, hogy a varázsló 1807 tavaszán már Anglia Legnagyobb Mágusaként és a Kor Első Számú Jelenségeként érkezett Londonba, ám PORTISHEAD leírásából ők is megtudhatják, hogy mind ő, mind STRANGE meglehetősen bizonytalanságban kezdték mágusi pályafutásukat. PORTISHEAD dicséretes módon nemcsak a sikereiket, hanem a kudarcaikat is számba veszi. Az ötödik fejezetben elmeséli azt a tragikomikus jelenetet, amikor a két mágus 1810-ben vitába keveredett a LOVAS ŐRÖK-vel, mert az egyik tábornok kitalálta, hogy jobb lenne a lovakat unikornisokra cserélni. Azt remélte, hogy ilyen módon a katonák egyenesen a franciák szívébe döfhetik a fegyverüket. Ez a remek terv sajnos nem valósulhatott meg, mert Mr. NORRELL és Mr. STRANGE egyetlen unikornist sem tudott felmutatni, nemhogy egy egész lovasságot

szereljenek fel velük.

Őlordsága könyvének második fele viszont sok kívánnivalót hagy maga után. Abban ugyanis felhagy a hiteles leírásokkal és beszámolókkal, inkább megpróbálja szabályok mentén meghatározni, hogy mi számít tekintélyesnek az angol mágiában, és mi nem. Más szavakkal: mit tekinthetünk Fehér Mágiának, és mit nem. Ebből a fejtegetésből semmi újat nem tudunk meg. Ha az olvasók vennék a fáradságot, és összehasonlítanák a mágia témájában született írásokat, azt tapasztalnák, hogy a vélemények meglepő módon összecsengenek. Mindenhol ugyanolyan az események folyamata, ugyanazok az elvek, és ugyanaz a végkifejlet.

Talán elérkezett végre az idő, hogy feltegyük a kérdést: miért van ez? A tudomány összes többi ágában lehetőségünk nyílik tágítani a látókörünket a racionális ellenérvek és viták segítségével. A jogban, a teológiában, a történelemben és a természettudományokban is különféle frakciókat találunk. Miért van az, hogy a mágiában mindig csak ugyanazokat az unalomig ismételt érveket lehet hallani? Sokak számára meglepő lehet, hogy valaki vitatkozni akar, hiszen a jelek szerint csak egyféle igazság létezik. Ez a sivár egyhangúság különösen szembeűnő az ANGOL MÁGIATÖRTÉNELEM legutóbbi beszámolóiban, és egyre csak súlyosbodik minden újabb írásművel.

Nyolc évvel ezelőtt Lord PORTISHEAD megjelentette a HOLLÓKIRÁLY TÖRTÉNETE GYERMEKEKNEK című alkotását, amely műfajának egyik legtökéletesebb mintapéldája. Életszerűen mutatja be az olvasóknak JOHN

USKGLASS rejtélyes és csodálatos világát. De vajon miért állítja ezek után a legújabb könyvében, hogy az igazi angol mágia MARTIN PALE-lel kezdődött a tizenhatodik században? Az *Esszé az angol mágia különleges feltámasztásáról* című művének hatodik fejezetében azt írja, hogy Pale tudatosan tisztította meg a mágiát a sötétebb elemektől. Egyetlen bizonyítékot sem hozott fel, hogy igazolja ezt az állítását – ami nem csoda, hiszen ilyen bizonyíték nem létezik.

PORTISHEAD jelenlegi állásfoglalása szerint a PALE által meghonosított hagyományt HICKMAN, LANCHESTER, GOUBERT, BELASIS és társai (vagyis az ezüstkori mágusok) tökéletesítették tovább. A folyamatra Mr. NORRELL és Mr. STRANGE tette fel a koronát. A két mágus is elkövet mindent, hogy alátámassza ezt az álláspontot. Csakhogy ez az álláspont meglehetősen ingatag lábakon áll. MARTIN PALE és az EZÜSTKORI Mágusok soha nem akarták lefektetni az angol mágia alapjait. Minden összegyűjtött varázsigével, minden leírt szóval az őseik dicsőséges mágiáját akarták feltámasztani (azokét, akik az Aranykorban éltek, és ezért mi ARANYKORI Mágusoknak hívjuk őket). Ezen nagy ősök közé tartozott THOMAS GODBLESS, RALPH DE STOKESY, WINCHESTERI CATHERINE, és mindenekelőtt JOHN USKGLASS. MARTIN PALE odaadó híve és követője volt a felsorolt mágusoknak. Folyton arra panaszkodott, hogy kétszáz évvel később született, mint kellett volna.

Az Angol Mágia jelenlegi „feltámasztására” az jellemző,

hogy minden eszközzel JOHN USKGLASS-t becsmérli. Manapság csak akkor kerül szóba a neve, ha a szerzők valakit szidni akarnak. Ez olyan, mintha Mr. DAVY és Mr. FARADAY, és korunk többi kiemelkedő tudósa azzal kezdené az előadásait, hogy ISAAC NEWTON-t szapulja. Vagy mintha kitűnő orvosaink azzal kezdenék egy új gyógyszer beharangozását, hogy WILLIAM HARVEY aljasságáról igyekeznek meggyőzni a hallgatóságot.

Lord PORTISHEAD egy hosszú fejezetben megpróbálja bebizonyítani, hogy a közhiedelemmel ellentétben JOHN USKGLASS nem az angol mágia alapítója, mivel már előtte is éltek mágusok a brit szigeteken. Ezt én sem tagadom. De azt határozottan tagadom, hogy a mágiának volt *tradíciója* JOHN USKGLASS előtt Angliában.

Vegyük sorra azokat a régebbi mágusokat, akiket PORTISHEAD annyira magasztal. Kik voltak ők? ARIMÁTIAI JÓZSEF a Szentföldről érkezett, és egy varázsfát ültetett, ami megóvta Angliát a veszélytől. De a jelek szerint nem maradt olyan hosszú ideig, hogy átadhassa képességeit a szigetlakóknak. MERLIN-t is közéjük sorolhatnánk, ám míg az anyja walesi volt, addig az apja révén ördögi vér csörgedezett az ereiben, és így aligha illik bele a tekintélyes angol mágusok sorába, akiket PORTISHEAD, NORRELL és STRANGE mindennél többre becsül. Kik voltak MERLIN tanítványai és követői? Egyet sem tudunk megnevezni. Nem, mert a közvéleménynek igaza van: a mágia már régóta kihalt Angliában, amikor JOHN USKGLASS előjött Tündérországból, és megalapította az Észak-Anqliai

Királyságot.

Magának PORTISHEAD-nek is vannak kétségei ezzel kapcsolatban, így nem maradt már választása, mint meggyőzni az olvasókat, mennyire elvetemült volt JOHN USKGLASS. Korántsem egyértelmű, hogy a példái valóban alátámasztják-e az állítását. Vizsgáljuk meg az egyiket. Mindenki hallott a négy varázserdőről, ami körülvette Newcastle-t, JOHN USKGLASS birodalmának fővárosát. A négy erdő neve: Nagy Tom, Asmody Citadellája, Pöttöm Egyiptom és Serlo Áldása. Az erdők gyakran változtattak helyet, és magukba nyelték azokat az idegeneket, akik ártó szándékkal közeledtek a városhoz. A mi szemünkben az embereket felfaló erdők félelmetesnek és gonosznak tűnnek, de vajon JOHN USKGLASS korában is így érezték? Erőszakos kor volt; JOHN USKGLASS középkori király volt, és egy középkori király eszközeivel igyekezett megvédeni városát és annak lakóit. Gyakran azért olyan nehéz véleményt formálni JOHN USKGLASS erkölcséről, mert szinte lehetetlen kideríteni, milyen motivációk vezérelték. Az összes ARANYKORI Mágus közül ő a legtitokzatosabb. Senki sem tudja, hogy 1138-ban miért tüntette el a holdat az égről, és miért indította útjára az égiteket Anglia tavain és folyóin keresztül. Azt sem tudjuk, hogy 1202-ben miért veszett össze a Téllal, és miért száműzte a szigetekről, hogy négy éven keresztül csak nyár legyen Észak-Angliában. Arra sem lelünk magyarázatot, hogy 1345-ben harminc egymást követő éjszakán keresztül miért álmodta azt minden, a királyságban élő férfi, nő és gyermek, hogy egy széles

vörös síkságon gyűlnek össze, és a sápadt arany égbolt alatt felépítenek egy magas, sötét tornyot. Éjjelenként megfeszítetten dolgoztak, és reggel kimerülten ébredtek fel. A lidércnyomás akkor múlt el, amikor a harmincadik éjszakán készen lett a torony, az összes erősítéssel együtt. Az ehhez hasonló történeteket olvasva érezzük, hogy valami nagy dolog történt, de nem tudjuk, mi volt az. Sok tudós állítja, hogy a magas fekete torony a Pokolnak abban a részében épült, amit USKGLASS LUCIFER-től vett bérbe, és USKGLASS-nak azért volt szüksége az erődítményre, mert onnan akarta irányítani a pokolbéli ellenségeivel folytatott háborút. MARTIN PALE más véleményen volt. Ő összefüggést vélt felfedezni a torony építése és a Fekete Halál három évvel későbbi angliai megjelenése között. JOHN USKGLASS Észak-Angliai Királysága sokkal kevésbé szenvedte meg a szörnyű járványt, mint dél-angliai szomszédja, és PALE úgy vélte, USKGLASS azért építtette a tornyot, hogy felkészüljön a védekezésre.

Azonban az *Esszé az angol mágia különleges feltámasztásáról* arra buzdít minket, hogy ne foglalkozzunk ilyen dolgokkal. Mr. NORRELL és Lord PORTISHEAD szerint a modern mágusnak nem szabad olyan kérdésekre feccsérelnie az energiáját, amelyeket lehetetlen megválaszolni. *Szerintem* viszont éppen azért kell foglalkoznunk ezekkel a kérdésekkel, mert nem ismerjük a pontos válaszokat.

Az angol mágia egy különös ház, a mágusok lakóhelye.

Azokra az alapokra épült, amiket JOHN USKGLASS hozott létre, és mi veszélyesen elhanyagoljuk ezeket az alapokat. Tanulmányoznunk kellene őket, és meg kellene ismernünk a természetüket, hogy megtudjuk: mit támogatnak, és mit nem. Ha nem tesszük, egyre szaporodnak a repedések, és különféle szeleket engednek be ismeretlen helyekről. A folyosók olyan helyekre vezetnek minket, amelyeket álmodunkból sem ismerünk.

PORTISHEAD könyvének befejezése – bármennyire találó gondolatokat tartalmaz – hűen illusztrálja azt az örült ellentmondást, ami a modern angol mágia lényegét képezi. Korunk első számú mágusai folyamatosan azt hangoztatják, hogy JOHN USKGLASS utolsó ujjlenyomatait is el kell tüntetni az angol mágiából, de maguk sem tudják, hogyan tehetnék ezt meg. Ma is JOHN USKGLASS mágiáját használjuk.

39

A két mágus
1815. február

AZ ÖSSZES RADIKÁLIS hangvételi cikk közül, ami valaha is megjelent az *Edinburgh-i Szemle* hasábjain, ez az írás keltette a legnagyobb visszhangot. Január végére már nem akadt egyetlen művelt férfi vagy nő sem a királyságban, aki ne olvasta volna, és ne alkotott volna róla valamilyen véleményt. Bár a cikket nem írták alá, mindenki tisztában volt vele, hogy Strange a szerző. Természetesen eleinte sokan kételkedtek ebben, lévén hogy az írás

legalább annyira ostorozta Strange-et, mint Norrellt, sőt talán még jobban. Ezeket az olvasókat aztán ráébresztették a barátaik, hogy Strange pontosan az a fajta hóbortos, ellentmondásos ember, aki képes önmaga *ellen* is érvelni. Ráadásul bevallotta, hogy maga is mágus. Ki más lehetett volna? Ki nyúlhatott volna rajta kívül ilyen szakértelemmel a témához?

Amikor Mr. Norrell Londonba költözött, nézetei újak és szokatlannak tűntek. Az emberek viszont hamar hozzászótkak az elméleteihez, a korszellemnek pedig tökéletesen megfelelt azzal a meggyőződéssel, hogy a mágiát, akárcsak az óceánokat, az angoloknak kell uralniuk. Ragaszkodott hozzá, hogy kereteket dolgozzanak ki a mágiának. A modern hölgyek és urak csak eleinte fogadták nehezen, hogy a mágus el akarja velük feledtetni John Uskglass háromszáz éves uralkodását, és azt a furcsa, visszás kapcsolatot, ami az angolokat a tündérekhez fűzte. Strange azonban ezzel a cikkével a feje tetejére állította Norrell egész világszemléletét. Az emberek hirtelen megint egyre közelebb érezték magukhoz azt, amit gyerekkorukban a fenyegető mágiáról megtanultak, és egyre inkább el tudták képzelni, hogy a régóta elfeledett utakon, az égen túl, az eső túloldalán még mindig ott lovagol John Uskglass, emberek és tündérek társaságában.

A legtöbben azt hitték, hogy a két mágus örökre hátat fordít egymásnak. Londonban szárnyra kelt a pletyka, hogy Strange elment a Hanover térre, de a szolgák elkergették.

A másik mendemonda szerint Strange meg sem fordult a Hanover tér közelében, ám Norrell éjjel-nappal a könyvtárában ült, várta a tanítványát, és minden öt percben azzal gyötörte a szolgálait, hogy nézzenek ki az ablakon: megérkezett-e már a fiatalabb mágus.

Strange végül egy késő februári estén meglátogatta Norrellt. Ez már nem pusztán pletyka volt, mert két úr éppen a Hanover téri St. George templomba készült, amikor megpillantották a mágust Norrell házának bejárata előtt; látták, hogy kinyílik az ajtó; látták, ahogy Strange üdvözi az inast; és látták, hogy azonnal bebocsátást nyer, mint egy régóta várt vendég. A két úr folytatta az útját, és ahogy megérkeztek a templomba, el is mesélték a történeteket a szomszédos padokban ülő barátaiknak. Öt perccel később egy vékony, jámbor arcú fiatalember lépett be a templomba. Úgy csinált, mintha imákat mormolna, de közben azt suttogta a körülötte ülőknek, hogy beszélgetett Norrell egyik szomszédjával, aki éppen kihajolt a háza első emeleti ablakából. Az illető állítása szerint hallotta, ahogy Strange nagyhangú szónoklatot tart a mesterének. Két perccel később már mindenki úgy tudta a templomban, hogy a mágusok kölcsönösen kiközösítéssel fenyegették meg egymást. Miután megkezdődött a mise, a gyülekezet nagy része vágyakozva tekintett a falakra, mintha azon sajnálkoznának, hogy olyan magasra építették a templomok ablakait. Elénekeltek egy himnuszt orgonakísérettel, és néhányan utólag esküdtek rá, hogy az orgona hangját túlharsogta valamiféle égzengés – a mágikus feszültségek legbiztosabb jele. Mások oktan

képzalgesnek tartották ezt.

A két mágus közben némán állt egymással szemben Mr. Norrell könyvtárában, és bizonyára mélységesen megdöbbsentek volna, ha megtudják, mi történik a templomban. Strange, aki jó pár napja nem látta a tanárát, egészen megrökönyödött. Mr. Norrell arca ösztövére és beesett lett, legalább tíz évvel öregebbnek nézett ki a koránál.

– Leüljünk, uram? – kérdezte Strange.

Elindult az egyik szék felé. Mr. Norrell már a mozdulat lendületére is összeresztett; mintha arra számított volna, hogy Strange meg fogja ütni. Aztán gyorsan összeszedte magát, és helyet foglalt.

Strange sem volt sokkal jobb lelkiállapotban. Az elmúlt néhány napban folyton azt kérdezgette magától, hogy jó ötlet volt-e megjelentetni azt a kritikát, ám minden alkalommal arra a következtetésre jutott, hogy igen, jó ötlet volt. Eldöntötte, mi lesz a helyes hozzáállás: méltóságteles erkölcsi felsőbbrendűség, egy cseppnyi mentegetőzéssel fűszerezve. Most viszont, hogy ott ült Mr. Norrell-lel a könyvtárban, rájött, hogy képtelen a tanára szemébe nézni. A tekintete a legkülönbélebb tárgyakra vándorolt, például dr. Martin Pale porcelánszobrára, a kilincsre, a saját hüvelykujja körmére és Mr. Norrell bal cipőjére.

Mr. Norrell azonban le sem vette a pillantását Strange-ről.

Hosszú hallgatás után egyszerre szólaltak meg.

– Ön nagyon sokat tett értem... – kezdte Strange.

– Biztosan azt hiszi, haragszom önre – kezdte Norrell.

Mindketten elhallgattak, majd Strange intett a tanárának,

hogy folytassa.

– Biztosan azt hiszi, haragszom önre, de téved – jelentette ki az idősebb mágus. – Azt hiszi, nem tudom, miért tette, amit tett, de ebben is téved. Azt hiszi, kiöntötte a szívét abban a cikkben, és most már minden angol ember megérti önt. Ugyan mit értenek meg? Semmit. Én viszont már akkor értettem önt, mielőtt az első betűt papírra vetette volna. – Elhallgatott, és az arckifejezéséből ítélve valami olyasmit készült mondani, ami eddig el volt temetve a lelke mélyére. – Nekem írta, amit írt. Csak és kizárólag nekem. Strange kinyitotta a száját, hogy tiltakozzon a meglepő következtetés ellen. Ám jobban belegondolva el kellett ismernie, hogy Norrellnek igaza van. Csendben maradt.

Mr. Norrell folytatta.

– Tényleg azt hiszi, hogy én még sohasem éreztem hasonló... hasonló sóvárgást, mint ön? *Ma is John Uskglass mágiáját használjuk.* Hát persze, hogy azt! Mi mást használnánk? Én mondom, voltak időszakok az életemben, amikor bármit megtettem és bármit elszenvettem volna, hogy megtaláljam, és a lába elé vessem magam. Megpróbáltam előidézni. Erre is csak egy sületlen, meggondolatlan ifjú képes! Úgy viszonyultam hozzá, mintha egy inas lenne, akit egyszerűen magamhoz hívhatok. Életem egyik legszerencsésebb pillanata volt, amikor ez a kísérlet megghiúsult. Aztán az ősi választás-igékkal próbáltam előhívni őt, de még csak nem is tudtam rendesen végigmondani a sorokat. Ifjúkorom minden varázstudományát az ő keresésére pazaroltam. Tíz évig nem érdekelt semmi más.

– Erről eddig még nem mesélt, uram.

Mr. Norrell sóhajtott.

– Meg akartam kímélni attól, hogy ugyanabba a hibába essen – emelte fel a kezét tehetetlenül az idősebb mágus.

– De az imént azt mondta, hogy akkortájt még nagyon fiatal és tapasztalatlan volt. Most viszont meglett, nagy tudású mágusnak számít, és remélem, nem tűnik túlzott álszerénységnek, ha magamat is képzett varázslónak tekintem. Lehet, hogy újra meg kellene próbálnunk.

– Az ember nem találhat rá egy ilyen hatalmas mágusra, ha ő nem akarja, hogy megtalálják – közölte Mr. Norrell határozottan. – Nincs értelme próbálkozni. Gondolja, hogy őt érdekli Anglia sorsa? A legkevésbé sem. Réges-rég magunkra hagyott bennünket.

– Magunkra hagyott? – vont a össze a szemöldökét Strange. – Ez elég erős kifejezés, uram. Ugyanakkor meg tudom érteni, hogy a sok éves csalódottság után az ember ilyen következtetéseket von le. De sok beszámolót lehetett hallani arról, hogy az emberek az után is látták John Uskglasst, miután állítólag elhagyta Angliát. A kesztyűkészítő fia Newcastle-ben(35), a yorkshire-i földműves[56], a baszk tengerész...(36)

Mr. Norrell elégedetlenül, de halkán felmordult.

– Csupa rémhír és babona! Még ha igazak is lennének ezek a történetek, amit részemről nagyon is kétek, soha nem értettem, honnan veszik azok az emberek, hogy pont John Uskglass-szal találkoztak. Egyetlen portrét sem láttunk róla. Az előbb említett elbeszélők közül kettő – a kesztyűkészítő lánya és a baszk tengerész – még csak

nem is állította, hogy John Uskglass-szal találkozott. Láttak egy fekete ruhás embert, és később *hallották másoktól*, hogy John Uskglass lehetett. De igazából egyáltalán nem számít, hogy visszatért-e valamikor, és látta-e valaki. Attól még a tény tény marad: amikor elhagyta a trónját, és kilovagolt Angliából, az angol mágia java részét is magával vitte. Attól a naptól kezdve a mágia hanyatlani kezdett. Már ez is épp elég ahhoz, hogy az ellenségünknek tartsuk. Gondolom, ismeri Watershippe írását, a *Hervadó Tündéregdőt*.(37)

– Nem. Nem ismerem – felelte Strange. Szúrós szemmel nézett Norrellre, amivel megint azt akarta kifejezni: a szokásos okból kifolyólag. – Nagyon sajnálom, uram, hogy korábban nem beszélt ezekről a dolgokról.

– Lehet, hogy valóban nem volt okos dolog ilyen sok mindent elhallgatnom ön előtt – fonta össze az ujjait Mr. Norrell. – Szinte biztos vagyok benne, hogy hibát követtem el. De réges-rég eldöntöttem, hogy Nagy-Britanniának az lesz a legjobb, ha ezen a téren teljes hallgatásba burkolózom, és a régi szokásokat nehezen vetkőzi le az ember. Most már biztos ön is tudja, mi a feladatunk, Mr. Strange. Az enyém és az öné. A mágia nem függhet többé egy olyan király kénye-kedvétől, akit többé nem érdekel, mi történik Angliával. Meg kell szabadítanunk az angol mágusokat attól a függéstől, amiben a király tartja őket. Teljesen el kell velük feledtetnünk John Uskglasst, úgy, ahogy ő is elfeledkezett rólunk.

Strange homlokráncolva rázta a fejét.

– Nem. Annak ellenére, hogy tökéletesen értem az érveit, uram, még mindig úgy hiszem, hogy a mágia a mai napig John Uskglass körül forog Angliában, és nagy veszélybe sodorjuk magunkat, ha megfeledkezünk róla. Meglehet, hogy rossz nyomon járok. Sőt valószínű. De mivel az angol mágia szempontjából ilyen életbevágó dologról van szó, utána kell jánom, hogy igazam van-e. Nem szeretném, ha hálátlannak tartana, uram, de úgy vélem, hogy a kettőnk együttműködésének ezennel vége. Úgy érzem, hogy most már két különböző...

– Ó! – vágott közbe Mr. Norrell. – Tudom, hogy a személyiségünk... – Legyintett, és aztán folytatta. – De mit számít ez? Mágusok vagyunk. Az összes lélegzetvételünket, minden mozdulatunkat, lelkünk minden szegletét áthatja a mágia. Semmi más nem érdekel minket. Ha ma búcsút mond ennek a háznak, és a saját feje után megy, kivel tud majd beszélni? Ki hallgatja meg önt úgy, ahogy most én? Senki. Teljesen egyedül lesz. – Szinte könyörgő hangon tette hozzá: – Ne tegye ezt!

Strange zavarodottan nézett a mesterére. Egyáltalán nem ilyen viselkedésre számított tőle. A kritikus írás nem készítette dühkitörésre, épp ellenkezőleg: őszinteségi rohamot kapott, és meghunyászkodott. Abban a percben Strange úgy érezte, hogy a legjobb és a legokosabb lenne visszatérni Mr. Norrell gyámsága alá. Mégsem ezt tette, mert több volt benne a büszkeség, és mert érezte, hogy egy-két órán belül már egész más lelkiállapotban lesz.

– Ne vegye zokon, uram, de amióta visszatértem a félszigetről, egyre kevésbé éreztem azt, hogy elsősorban

az ön tanítványa vagyok. Olyan volt, mintha egy szerepet játszottam volna. Oda kellett adnom önnek az írásaimat, hogy korigálja ízlése szerint. Nos, ezt nem tudom tovább vállalni. Nem kényszeríthet rá senki, hogy olyan dolgokat hirdessek, amikben nem hiszek.

– Mindez csak a nyilvánosság miatt szükséges – sóhajtott Mr. Norrell. Előredőlt, és kissé energikusabban folytatta. – Ezért kellett ellenőriznem. Ígérje meg, hogy nem jelentet meg semmit, nem mond semmit, és nem tesz semmit, amíg tökéletesen meg nem győződött az igazáról. Higgyen nekem: tíz, húsz vagy akár ötven évnyi hallgatás is jogosnak bizonyul, ha a végén elégedetten hátradőlhet, és azt mondhatja: „csak annyit hoztam nyilvánosságra, amennyit kellett; se többet, se kevesebbet.” A hallgatás és a tétlenség nem az ön műfaja, ezzel tisztában vagyok. De ígérem, hogy helyrehozok mindent, amit csak lehet. Nem fogja megbánni. Ha bármikor is hálátlannak érzett a múltban, azt a csorbát is ki fogom küszöbölni. Mindenkinek elmondom, milyen nagyra értékelem önt. Többé nem leszünk mester és tanítvány. Két egyenrangú partner leszünk! Elvégre én legalább annyit tanultam öntől, amennyit ön tanult tőlem. Minden szempontból ön kerül majd előnyösebb helyzetbe. A könyveimet... – Alig észrevehetően nyelt egyet. – A könyveket, amiket már rég kölcsön kellett volna önnek adnom, és amiket visszatartottam, bármikor elolvashatja. Elmegyünk Yorkshire-be, ön és én, akár ma éjjel, ha kedve van hozzá!, és én odaadom önnek a könyvtáram kulcsát, ahol aztán annyit olvashat, amennyit csak akar. Én... – Mr. Norrell a

homlokára tapasztotta a tenyerét, mintha maga sem tudná felfogni a saját szavait. – Még azt sem követelem öntől, hogy vonja vissza a kritikáját. Maradjon csak. Maradjon csak. Idővel mi ketten együtt megválaszoljuk a kérdéseket, amiket felvetett benne.

Sokáig csend volt. Mr. Norrell kíváncsian fürkészte a másik mágus arcát. Láta, hogy a hurtfew-i könyvtárba szóló meghívás nem maradt hatástalan. Néhány pillanatig Strange valóban habozott, hogy otthagyja-e régi mentorát, de végül határozott.

– Ez igazán nagy megtiszteltetés, uram. Tudom, hogy nagyon ritkán hajlandó kompromisszumokra. De továbbra is úgy hiszem, a saját fejem után kell mennem. El kell búcsúznunk egymástól.

Mr. Norrell behunyta a szemét.

Abban a pillanatban kinyílt az ajtó. Lucas és egy másik inas behozták a tálcákat a teával és a többi kellékkel.

– Teázzunk, uram – javasolta Strange.

Megérintette a mestere karját, hogy felrázza egy kicsit, és Anglia két varázslója megitta utolsó közös teáját.

Strange fél kilenckor hagyta el a Hanover téri házat. A környéken lakók ott kuksoltak a földszinti ablakok mögött, hogy a saját szemükkel lássák elmenni. A többiek, akik szégyellték a saját szemükkel kilesni, a szobalányukat vagy az inasukat küldték a térre. Nem tudni, hogy Lascelles is küldött-e kémet, mindenesetre tíz perccel azután, hogy Strange befordult az Oxford utca sarkán, ő is bekopogtatott Mr. Norrell házának ajtaján.

A mágus még mindig a könyvtárában ült, ugyanabban a székben, amelyikben a másik mágust fogadta. Mereven bámulta a szőnyeget.

– Elment? – kérdezte Lascelles. Mr. Norrell nem válaszolt. Lascelles helyet foglalt.

– Hogyan fogadta a feltételeinket?

Még mindig nem kapott választ.

– Mr. Norrell! Elmondta neki azt, amiben megegyeztünk? Megmondta neki, hogy ha nem vonja vissza a kritikát, nyilvánosságra hozzuk, amit a Spanyolországban elkövetett Fekete Mágiáról tudunk? Megmondta neki, hogy semmilyen körülmények között nem kíván többé a tanára lenni?

– Nem – felelte Mr. Norrell. – Semmi ilyesmit nem mondtam.

– De...

Mr. Norrell hatalmasat sóhajtott.

– Nem számít, mit mondtam neki. Elment.

Lascelles egy darabig hallgatott, és csüggedten vizslatta a mágus arcát. Mr. Norrell annyira elmerült a gondolataiban, hogy nem is érezte a pillantását. Végül Lascelles vállat vont.

– Önnek már az elején igaza volt – közölte. – Csak egyetlen mágus élhet Angliában.

– Hogy érti ezt?

– Úgy értem, hogy ha valamiből *kettő* van, az csak szerencsétlenséget hozhat. Az *egy* azt tehet, amit akar. *Hatan* is könnyen elboldogulhatnak. De a *kettő* mindig

versengeni fog a hatalomért. A világ szeme arra a *kettőre* szegeződik, és nem tudják majd eldönteni, melyikük a követendő. Ön sóhajtozik, Mr. Norrell. Tudja, hogy igazam van. Mostantól fogva mindenben számolnunk kell Strange-dzsel: mit fog mondani, mit fog tenni, hogyan tegyünk ellene? Gyakran hallottam öntől, milyen remek varázslónak tartja. Kitűnő képességei előnyt jelentettek számunkra, amíg azokkal önt szolgálta. De ennek most már vége. Előbb vagy utóbb biztosan ön ellen fordítja a képességeit. Minél előbb el kell kezdenünk védekezni ellene. Szó szerint értem. Olyan elképesztően tehetséges, és olyan kevés segédeszköz áll a rendelkezésére: a végén még azt hiheti, hogy egy mágusnak mindent szabad. Akár betörni, lopni és csalni is. – Lascelles előrehajolt a székben. – Most még nem tartom olyan elvetemültnek, hogy lopjon öntől, de ha majd nagy szükségét érzi, felmerül abban a fegyelmezetlen elméjében, hogy ha kell, hát bármilyen szerződésszegés, csalás és lopás igazolható. – Szünetet tartott. – Bebiztosította Hurfew-t a betörőkkel szemben? Alkalmazott álcázó igéket?

– Az álcázó igék nem jelentenek védelmet Strange-dzsel szemben! – csattant fel Mr. Norrell mérgesen. – Az csak még jobban vonzaná a tekintetét! Pont a legértékesebb köteteimre irányítaná a figyelmét! Nem, nem, igaza van. – Megint sóhajtott. – Többre van szükség. Gondolkodnom kell.

Két órával Strange távozása után Mr. Norrell és Mr. Lascelles a mágus hintójában elhagyták a Hanover téri házat. Három szolga kísérte őket, és messziről látszott

rajtuk, hogy hosszú utazásra készülnek.

Másnap Strange, aki mindig is hóbotos és ellentmondásos ember volt, már-már ott tartott, hogy megbánja a szakítását Mr. Norrell-lel. Egyre fenyegetőbbben rémlett fel előtte a mágus jóslata: soha senkivel sem tud majd úgy beszélgetni a mágiáról, ahogy vele. Újra meg újra felidézte magában az utolsó társalgást, és szinte biztos volt benne, hogy Mr. Norrell rossz következtetésekre jutott John Uskglass természetét illetően. Strange-ben viszont egyre több kérdés merült fel a Hollókirállyal kapcsolatban, és máris szenvedett attól, hogy nem volt kivel megosztania a kétségeit.

Mivel nem talált megfelelőbb hallgatóságot, elment a Harley utcára, és bejelentkezett Sir Walter Pole-hoz.

– Tegnap este óta ötven dolgot összegyűjtöttem, amit még meg kellett volna mondanom neki. Most már kénytelen vagyok egy cikkben vagy egy kritikai írásban megjelentetni őket, de ezek legkorábban áprilisban kerülhetnek az olvasók kezébe. Norrell aztán utasítja Lascellest vagy Portisheadet, hogy írjanak egy cáfolatot, ami aztán megint csak nem jelenik meg júniusig vagy júliusig. Öt vagy hat hónapba telik, mire megkapom a válaszát! Meglehetősen fárasztó így vitatkozni, különösen ha arra gondolok, hogy eddig csak át kellett ruccannom a Hanover térre, ahol azonnal megkérdezhettem a véleményét. Ráadásul most már az is biztos, hogy soha nem láthatom a féltve őrzött könyveit. Hogy boldogulhatna egy mágus könyvek nélkül? Bárcsak valaki útbaigazítást adna! Ez olyan, mintha egy

politikus úgy akarna magas pozícióba jutni, hogy nincs pénze vesztegetésre, és nincsenek rangos pártfogói sem. Sir Walter nem sértődött meg ezen a felettébb barátságatlan megjegyzésen; az egészet Strange felindultságának számlájára írta. Gyerekkorában a Harrow falai között neki is kellett mágiatörténetet tanulnia (amit ki nem állhatott), és most megpróbált visszaemlékezni, hátha eszébe jut valami hasznos dolog. Be kellett látnia, hogy alig maradt meg benne valami – épp csak annyi, gondolta keserűen, amennyivel félig meg lehetne tölteni egy borospoharat.

Mégis töprengett egy ideig, és kicsiholt magából egy ötletet.

– Ha az emlékezetem nem csal, a Hollókirály könyvek nélkül sajátított el mindent, amit az angol mágiáról tudni lehet. Hiszen akkor még nem voltak könyvek Angliában. Talán ön is megpróbálhatná.

Strange ridegen nézett rá.

– Amennyiben az *én* emlékezetem nem csal, a Hollókirály Oberon király kedvenc fogadott fia volt, és ez, pár egyéb aprósággal együtt, kiterjedt mágikus műveltséget biztosított neki, mi több, egy saját királyságot is. Talán én is csellenghetnék egy darabig egy isten háta mögötti csalitasban vagy egy mohos ligetben abban a reményben, hogy örökbe fogad egy tündér uralkodó, de attól tartok, kissé túl magas vagyok hozzájuk képest.

Sir Walter nevetett.

– És mihez kezd most, hogy már nincs ön mellett Mr. Norrell, aki kitölthetné a napjait? Üzenjem meg Robsonnak

a külügyminisztériumban, hogy találjon magának valami mágikus megbízatást? Épp a múlt héten panaszkodott nekem, hogy a haditengerészet és a pénzügyminisztérium annyira lefoglalja Mr. Norrellt, hogy belátható időn belül nem adhat feladatot a mágusnak.

– Remek lenne. De mondja meg neki, hogy a következő két-három hónapban nem fogadhatok el megbízást. Hazamegyünk Shropshire-be. Arabella és én már nagyon szeretnénk visszatérni a szülőföldünkre, és most, hogy nem kell Mr. Norrellhez alkalmazkodnunk, semmi sem tarthat minket vissza.

– Ó! – vonta fel a szemöldökét Sir Walter. – Máris indulnak?

– Két nap múlva.

– Ilyen hamar?

– Ne nézzen ilyen rémulten! Igazán, Pole, fogalmam sem volt róla, hogy ennyire kedveli a társaságomat!

– Nem, nem erről van szó. Lady Pole-ra gondoltam. Neki nagyon nehéz lesz. Hiányozni fog neki a barátnője.

– Ó, ó, hát persze! – bólogatott Strange kissé megilletődve. – Már értem.

Később a délelőtti folyamán Arabella meg is látogatta Lady Pole-t, hogy elbúcsúzzon tőle. Az elmúlt öt évben mit sem fakult Lady Pole szépsége, ám egészségi állapota is ugyanolyan maradt. Alig-alig szólalt meg, közömbösen fogadott minden fájdalmat és minden örömet. Nem hatotta meg a kedvesség, és nem lombozta le a gorombaság. Az egész napját a Harley utcai ház velencei szalonjában

töltötte, az ablak mellett. Cseppnyi hajlandóságot sem mutatott semmiféle cselekvésre, és Arabellán kívül nem is látogatta meg senki.

– Bárcsak itt maradna – mondta, amikor Arabella elújságolta neki a hírt. – Milyen vidék az a Shropshire?

– Ó, attól tartok, én csak elfogultan tudom megítélni! De szerintem a legtöbb ember velem együtt csodálatosnak tartaná, hiszen ott az a sok zöld domb, erdő és meghitt kis ösvény. Természetesen meg kell várni, hogy kitavasodjon. De még télen is lélegzetelállítóan szép a táj. Minden szegletét áthatja a romantika, és a története is figyelemreméltó. Egykori méltóságok romos kastélyait és sírköveit lehet látni a hegycsúcsokon, és mivel közel van Waleshez, sok háborút vívtak azért, hogy eldöntsék, hova tartozzon. Szinte minden völgyben találni egy ősi csatamezőt.

– Csatamezőt! – ismételte Lady Pole. – Jól ismerem én a csatamezőket. Az ember kinéz az ablakon, és csak törött csontokat, rozsdás fegyvereket lát, amerre néz! Milyen lehangoló látvány! Remélem, nem fogja nagyon elszomorítani.

– Törött csontok és fegyverek? – kérdezte Arabella. – Nem, ön félreértett engem. Azok nagyon ősi csaták voltak. Szinte nincs is ott látnivaló. Nincs, ami elszomorítson.

– Ugyanakkor, tudja – folytatta Lady Pole, szinte nem is figyelve a mágus feleségére –, amióta ember az ember, szinte mindig zajlottak csaták valahol. Emlékszem, az iskolában tanultuk, hogy egykor London is egy szörnyűséges nagy csata színhelye volt. Kínhalál várt az

emberekre, és az egész város a tűz martaléka lett. Életünk minden pillanatában ránk borul az erőszak és a szenvedés árnyéka, és szerintem mindegy, marad-e a csatáknak kézzelfogható tárgyi emléke.

Valami megváltozott a szobában. Mintha hideg, szürke, csapkodó szárnyak suhantak volna el a fejük fölött, vagy mintha valaki átsétált volna a tükrökön, és árnyékot vetett volna a helyiségre. Megint a fények űztek velük csúfos játékot; Arabella már sokszor tapasztalt ilyet Lady Pole társaságában. Mivel semmi más magyarázatot nem talált a jelenségre, úgy vélte, a sok tükör miatt lehet.

Lady Pole megborzongott, és szorosabbra húzta magán a kendőjét. Arabella előrehajolt, és a kezébe vette a Lady kezét.

– Ugyan, próbáljon valami derűsebb dologra gondolni!

Lady Pole semmitmondó arccal nézett rá. Az, hogy derűs dolgokra gondoljon, legalább olyan lehetetlen kérés volt, mint hogy próbáljon meg repülni.

Arabella inkább beszélni kezdett, hátha elterelheti a Lady gondolatait a szörnyűségekről. Új boltokról és friss divatirányzatokról mesélt. Elmondta, milyen finom, krémszínű kreppzsorzssett anyagot látott az egyik kirakatban a Friday utcában, és hogy a valahol máshol látott türkiz színű üveggyöngyökkel kivarrt szegélyanyag milyen mesésen illene a krémszínű zsorzssetthez. Aztán elmondta, mi a véleménye a varrónőjének az üveggyöngyökről, és erről nyomban eszébe jutott a varrónő különös növénye, amely egy év alatt akkorát nőtt a teraszán elhelyezett cserépben, hogy teljesen eltakarta a fölötte lakó

gyertyaöntő ablakát. Elengedte a fantáziáját, mire eszébe jutott a legendás évig érő paszuly, a paszuly tetején várakozó óriás, a többi mesebeli és valóságos óriás, valamint az óriásölők: Bonaparte Napóleon és Wellington hercege – ami aztán a herceg bámulatos eredményeit juttatta eszébe, amelyeket csak a hercegné töméntelen szenvedése csorbított.

– Szerencsére nekünk nem kell megtapasztalnunk azt a sok fájdalmat – fejezte be végül kissé kifulladásra. – Nem kell elviselnünk, hogy folyton egy új nő dúlja fel az otthonunk nyugalmát, és mi tehetetlenül nézzük, ahogy a férjünk másnak teszi a szépet.

– Biztos így van – felelte Lady Pole kétkedve.

Arabellát bosszantotta a Lady hozzáállása. Sok furcsaságot elnézett neki, de nehezebbre esett megbocsátani azt a ridegséget, amivel a Lady a férje iránt viseltetett. Valahányszor Arabella a Harley utcára jött, meglepve tapasztalta, Sir Walter rajongása milyen határtalan a felesége iránt. Ha a miniszter talált volna valamit, amivel örömet okozhat Lady Pole-nak, vagy amivel legalább egy cseppet enyhítheti a szenvedéseit, egy pillanatig sem habozott volna, hogy megszerezze. Arabellának fájt a szíve, valahányszor azzal kellett szembesülnie, hogy ezért az őszinte odaadásért semmiféle hálát nem kap cserébe. Nem mintha Lady Pole utálta volna a férjurát; egyszerűen nem vett róla tudomást.

– Ó! Ön talán nem érzi, milyen nagy áldás ez számunkra? – kérdezte Arabella. – Ennél nagyobb áldás nem is érhetné önt.

– Minél?

– A férje szerelménél.

Lady Pole mintha meglepődött volna.

– Igen, szeret engem – szólalt meg végül. – Vagy legalábbis azt mondja, hogy szeret. De mi hasznom származik belőle? Ez az érzélem soha nem melegít fel, amikor fázom, és mint ön is tudja, én mindig fázom. Soha egyetlen perccel sem rövidíti meg azokat a förtelmes, hosszú bálakat, és sohasem állítja meg a felvonulásokat a hosszú, sötét, kísérteties folyosókon. Még soha nem mentett meg egyetlen gyötrelemtől sem. Az ön férjének szerelme megmentette önt már valamitől?

– Mr. Strange-é? – mosolyodott el Arabella. – Nem, soha. Inkább én szoktam megmenteni őt. Úgy értem – tette hozzá gyorsan, mivel látta Lady Pole arcán az értetlenséget –, sokszor találkozik emberekkel, akik különböző varázslatokat akarnak végrehajtani vele. Vagy az egyik unokaöccsük mágiát szeretne tőle tanulni. Vagy azt hiszik, hogy találtak egy varázscipőt vagy – villát, vagy valami egyéb esztelenséget. Nem akarnak ártani neki. Sőt általában nagy tisztelettel közelítik meg őt. De Mr. Strange nem kifejezetten türelmes ember, ezért kénytelen vagyok én is odamenni, és kimenteni őt, mielőtt olyat mond, amit nem kellene.

Ideje volt, hogy Arabella az induláshoz készülődjön, ezért búcsúzkodni kezdett. Mivel tudta, hogy hónapokig nem fognak találkozni, most különösen szerette volna valami vidám témával zárni a beszélgetést.

– Remélem, kedves Lady Pole, amikor legközelebb

találkozunk, sokkal jobban érzi majd magát, és talán már társaságba is el fog járni. Az a leghőbb kívánságom, hogy egy nap majd valamelyik színházban találkozzunk, esetleg egy bálteremben...

– Bálteremben?! – kiáltott fel Lady Pole rémülten. – Miért mondja ezt nekem? Isten mentse meg önt attól, hogy egy bálteremben találkozzon velem!

– Jól van, nyugodjon meg! Nem akartam felzaklatni! Elfelejtettem, hogy nem szeret táncolni. Ne sírjon, kérem! Felejtse el, amit mondtam, ha ekkora fájdalmat okoz!

Mindent megpróbált, hogy megnyugtassa a barátnőjét. Átölelte, megsimogatta a haját, még némi levendulás vizet is felajánlott neki. Semmi sem használt. Lady Pole percekre átadta magát a sírógörcsnek. Arabella nem értette, mi baja. De hogyan is érthette volna meg? A Lady sok furcsa tünettől szenvedett, többek között apró kis semmiségektől rémült meg, és apróságok is el tudták venni az életkedvét. Arabella a szobalányért csengetett.

A Lady csak akkor próbálta összeszedni magát, amikor a szobalány belépett.

– Ön nem értheti, hogy mivel zaklatott fel ennyire! – kiáltotta Arabellának. – Őszintén remélem, hogy soha nem is fogja megérteni. Én próbálom figyelmeztetni... Tudom, hogy nem sok esélyem van, de azért próbálkozom. Hallgasson rám, kedves, drága Mrs. Strange! Úgy figyeljen, mintha a végső üdvössége múlna rajta!

De ezúttal is hiába próbált kitárulkozni. Ez az alkalom sem különbözött a korábbiaktól, amikor Lady Pole megpróbált elmondani valami nagyon fontosat Arabellának. Sápadtan,

erőtlenül mélyeket lélegzett, aztán belekezdett egy furcsa történetbe egy derbyshire-i bánya tulajdonosáról, aki egy fejöslánnyal esett szerelembe. A lány megtestesített mindent, amiről a bányatulajdonos álmodozott, csak azt volt benne furcsa, hogy a tükörképe mindig percekkel később jelent meg a tükörben, mint kellett volna, a szeme színe pedig megváltozott napnyugtakor, és gyakran látták, ahogy az árnyéka vad táncot jár, mialatt ő egy helyben áll.

Lady Pole visszavonult az emeleti szobájába, Arabella pedig egyedül maradt.

– Milyen ostoba voltam! – korholta magát. – Tudom, mennyire felizgatja, ha a tánc kerül szóba, és mégis szóba hozom! Hogy lehettem ilyen óvatlan? Vajon mit akart elmondani azzal a történettel? Lehet, hogy maga sem tudja? Szegény asszony! Egészség és józan ész nélkül bizony nem sokat ér a gazdagság és a szépség!

Ilyen gyötrelmes gondolatok örvénylettek benne, amikor hirtelen valami neszt hallott a háta mögül, és megfordult. Azonnal felállt a székből, és előre nyújtott kézzel sietett az ajtó felé.

– Hát ön az? Mennyire örülök, hogy látom! Jöjjön, fogjunk kezét. Hosszú ideig úgysem látjuk egymást!

* * *

– Végre egy ember, aki örül annak, hogy maga John Uskglassra és a tündér alattvalóira irányította a figyelmét – mesélte este Strange-nek.

– Igen? És ki az?

– A bogáncspihe hajú úr.

– Ki?

- Az úr, aki Sir Walter és Lady Pole házában lakik. Már meséltem róla.
- Ó igen. Emlékszem. – Strange eltűnődött a felesége szavain. – Arabella! – kiáltott fel hirtelen. – Azt akarja mondani, hogy még azóta sem derítette ki a nevét?
- A mágus elnevette magát. Arabella zavartan nézett rá.
- Nem az én hibám – szabadkozott. – Ő soha nem mutatkozott be, nekem meg nem jutott eszembe, hogy megkérdezzem a nevét. De örülök, hogy ennyire könnyedén fogadja. Korábban az volt a benyomásom, hogy előhozza magából a féltékenységet.
- Nem emlékszem, hogy bármikor féltékeny lettem volna.
- Milyen furcsa! Pedig én élénken emlékszem rá.
- Már megbocsásson, Arabella, de elég nehéz féltékenynek lenni egy olyan emberre, akit már évek óta ismer, de mégsem tudja a nevét. Szóval az az úr értékelni tudja a munkámat?
- Igen. Többször is mondta, hogy addig sehova sem fog eljutni, amíg nem tanulmányozza a tündéreket. Szerinte az igazi mágia kulcsa a tündérek és a tündér-mágia tanulmányozása.
- Valóban? A jelek szerint nagyon határozott nézeteket vall a témáról. De ugyan mit tudhat ő a mágiáról? Talán varázsló?
- Nem hinném. Ő maga mondta, hogy még soha nem olvasott egyetlen mágikus témájú könyvet sem.
- Ó! Tudom már, melyik fajtába tartozik! – bólított Strange megvetően. – Soha nem tanulmányozta a témát, de számtalan elméletet hallott róla. Gyakran találkozom ilyen

emberekkel. Nos ha nem mágus, akkor miféle alak? Ezt legalább sikerült kiderítenie?

– Azt hiszem, igen – felelte Arabella elégedetten, mintha valami nagy felfedezést tett volna.

Strange várakozva nézett a feleségére.

– Nem, inkább nem mondom el – rázta a fejét Arabella. – Csak újból kinevetne.

– Valószínűleg.

– Na jól van, legyen – mondta Arabella egy kis idő múltán.

– Szerintem ő egy herceg. Vagy egy király. Mindenképp királyi vér folyik az ereiben.

– Hát ezt meg miből gondolja?

– Abból, hogy sokat mesélt a királyságairól, a palotáiról, a kastélyairól... Bár be kell vallanom, furcsának találtam a nevüket, és egyiket sem hallottam még korábban. Biztos azok közé a hercegek közé tartozik, akiket Bonaparte lemondattott a trónról Németországban és Svájcban.

– Valóban? – kérdezte Strange némi bosszúsággal a hangjában. – Hát akkor most, Bonaparte veresége után akár haza is térhet.

Az Arabellától hallott ingatag lábakon álló magyarázatok és találgatások a bogáncspihe hajú úrral kapcsolatban egyáltalán nem elégítették ki a mágust, és egyre többször jutott eszébe a titokzatos alak. Másnap (az utolsó napon, amit Strange Londonban töltött) elment Sir Walter irodájába a Whitehallba, hogy fényt derítsen az emlegetett személy kilétére.

Amikor viszont megérkezett az irodába, csak Sir Walter személyi titkárát találta ott.

- Ó, Mr. Moorcock! Jó reggelt! Sir Walter nincs itt?
- Épp az imént ment el a Fife House-ba[57], Mr. Strange. Tehetek önért valamit?
- Nem, nem hinném, hogy... De lehet, hogy mégis. Van valami, amit mindig meg akartam kérdezni Sir Waltertől, de folyton kiment a fejemből. Gondolom, nem ismeri azt az urat, aki a házában lakik.
- Kinek a házában, uram?
- Sir Walter házában.
- Mr. Moorcock összevonta a szemöldökét.
- Egy úr, aki Sir Walter házában lakik? Fogalmam sincs, kire gondol. Hogy hívják?
- Éppen ezt akarom kideríteni. Én sohasem láttam, de Mrs. Strange mindig összefut vele, amikor kilépni készül a házból. Már több éve, hogy először találkoztak, és még mindig nem tudja, mi a neve. Nagyon különös alak lehet, ha ennyire titokban tartja a nevét. Mrs. Strange mindig úgy beszél róla: az ezüstös orrú úr, vagy a hófehér arcú úr. Más furcsa neveket is hallottam.
- Mr. Moorcock erre szemlátomást csak még jobban összezavarodott.
- Nagyon sajnálom, uram. Azt hiszem, még soha nem találkoztam azzal az emberrel.

40

„Higgyen nekem: ilyen hely nem létezik”

1815. június

BONAPARTE NAPÓLEON CSÁSZÁRT száműzték

Elba szigetére. Őfelsége aggódott amiatt, hogy a sziget egyhangúsága nem neki való – elvégre hozzászokott, hogy az ismert világ nagy részét ő irányítja. Így hát mielőtt elhagyta Franciaországot, több embernek is megmondta, hogy mire az ibolyák újra kinyílnak, visszatér. Be is tartotta az ígéretét.

Amint újra francia földre tette a lábát, hadsereget gyűjtött maga köré, és elindult északra, Párizs felé, hogy beteljesítse a sorsát, vagyis háborút szítson minden nép között. Természetesen szeretett volna ismét császár lenni, de még senki sem tudta, *minek* is akar a császára lenni. Mindig is felül akarta múlni Nagy Sándort, ezért sokan azt hitték, keletre indul majd. Korábban már indított hódító hadjáratot Egyiptomba, és nem is sikertelenül. De indulhatott volna nyugatra is: az a hír járta, hogy Cherbourg-nál már készenlétben áll egy hajóflotta, amely átviszi az óceánon, hogy az Újvilágot is leigázhassa.

Bármilyen tervet is dédelgetett, senki sem kételkedett abban, hogy Belgiumban fogja kezdeni, ezért Wellington hercege Brüsszelbe ment, hogy ott várja Európa Nagy Ellenségének visszatérését.

Az angol újságok hemzsegték a sok rémhírtől: Bonaparte sereget toborzott; megdöbbenő iramban közeledik Belgium felé; már rég Belgiumban van; győzelmet is aratott! Aztán másnap közölték, hogy mégis a párizsi kastélyában van, és még sehova sem indult el.

Május végén Jonathan Strange követte Wellingtont és a hadsereget Brüsszelbe. Már három hónapja időzött a

békés Shropshire-ben, folyton a mágián töprengve, ezért nem csoda, hogy eleinte kissé zavarba ejtette az idegen hely. Miután viszont egy-két órát sétálgatott a városban, rájött, hogy nem benne van a hiba, hanem magában Brüsszelben. Sok háború dúlta várost látott már, ezért el sem tudta képzelni, hogy Brüsszelben háború van. Katonai osztagoknak kellett volna járniuk az utcákon, szekereknek kellett volna vinniük az ellátmányt, és rémületet kellett volna látnia az arcokon. Brüsszelben azonban egymást érték a divatos üzletek, az elegáns dámák és a takaros kis gyaloghintók. Igaz, hogy lézengtek itt-ott katonák, de szemmel láthatólag egyik sem harci feladatokat látott el (egyikük éppen megfeszített figyelemmel igyekezett megjavítani egy kislány játékernyőjét). Túl sok volt a városban a nevetés és vidámság, és szinte semmi sem utalt arra, hogy Bonaparte Napóleon támadni készül.

Valaki a nevén szólította a mágust. Megfordult, és Manningham ezredessel találta szembe magát. Az ezredes nyomban meghívta őt egy bizonyos Lady Charlotte Greville-hez (egy angol hölgyhöz, aki Brüsszelben lakott). Strange tiltakozott, mondván, hogy nem kapott meghívót, és különben is meg kell keresnie a herceget. Manningham ezredes viszont állította, hogy a meghívó semmit sem számít – mert biztosan szívesen fogadják majd –, és valószínűleg a herceg is ott lesz Lady Charlotte Greville szalonjában.

Tíz perccel később Strange egy fényűző épületben találta magát, ahol töméntelen ember gyűlt össze, és legtöbbjüket ismerte is. Találkozott tisztekkel, gyönyörű hölgyekkel,

divatos urakkal, brit politikusokkal és különféle követekkel – vagyis a brit társadalmi osztályok és rangfokozatok mindennemű képviselőivel. A háborúról beszélgettek, és még viccelődtek is vele. Strange el sem tudta képzelni, hogy a háború újabban derűs fecsegés témája is lehet. Spanyolországban és Portugáliában a katonák általában mártírnak tartották magukat; úgy érezték, hogy becsmérlik őket, ráadásul magukra is maradtak. A brit újságok tudósítói mindent elkövettek, hogy a lehető legsötétebben mutassák be a helyzetet. Ám itt, Brüsszelben nagy becsben tartották azt, aki a herceg seregében szolgál. Majdnem ekkora tisztelet járt Őkegyelmessége Mágusának is.

– Wellingtonnak tényleg ennyi emberre van itt szüksége? – suttogta Strange döbbenetén Manningham ezredes fülébe. – Mi lesz, ha támadnak a franciák? Már bánom, hogy eljöttem. Valaki nemsokára biztos a Norrell-lel való szakításomról kezd faggatni, én pedig nem akarok beszélni róla.

– Badarság! – suttogta vissza Manningham. – Itt ez senkit sem érdekel! Pláne, hogy a herceg is itt van!

Némi sürgölődés támadt, aztán a herceg belépett a terembe.

– Ó, Merlin! – kiáltott fel, amikor megpillantotta Strange-et.

– Nagyon örülök, hogy látom! Rázzon kezet velem! Ismeri Richmond hercegét, ugye? Nem? Akkor engedje meg, hogy bemutassam önöket egymásnak.

A sokadalom eddig is izgatott volt, ám a herceg érkezésével tetőpontjára hágott a hangulat. Minden szem őt kutatta, figyelték, hogy kivel beszélget, és (ami még

érdekesebb) kinek teszi a szépet. Ránézésre úgy tűnt, csak azért jött Brüsszelbe, hogy önfeledten fürödjön a népszerűségben. De valahányszor Strange el akart távolodni tőle, a herceg mélyen a szemébe nézett, mintha azt mondaná: „Ne, *muszáj* itt maradnia. Szükségem van önre!” Végül, rendületlenül mosolyogva sikerült belesuttognia a mágus fülébe.

– Megvan, tudom, mit fogunk tenni. Jöjjön! Van egy üvegház a terem másik végében. Ott megszabadulhatunk a tömegtől.

Leültek a pálmák és a többi egzotikus növény takarásában. – Hadd figyelmeztessem valamire – kezdte a herceg. – Ez itt nem Spanyolország. Ott mindenki irtózott a franciáktól, minden férfi, nő és gyerek ellenséggként tekintett rájuk. De itt egészen más a helyzet. Bonaparténak minden utcában lakik egy barátja, és a hadseregben is vannak bizalmasai. A városban hemzsegek a kémek. Ezért nekünk úgy kell tennünk, önnek és nekem, mintha tökéletesen biztosak lennénk a vereségében. Mosolyogjon, Merlin! Igyon egy kis teát. Megnyugtatja az idegeket.

Strange megpróbált önfeledten mosolyogni, de az arcára önkéntelenül is kirajzolódott az idegesség. Hogy színészi hiányosságairól elterelje a figyelmet, megkérdezte a herceget, mi a véleménye a hadseregről.

– Ó, sajnós azt kell mondanom, gyatra egy sereg. Soha nem volt még dolgom ilyen szedett-vedett népséggel. Britek, belgák, hollandok és németek vegyesen. Olyan, mintha legalább egy tucat különböző anyagból kellene erős falat emelni. Lehet, hogy külön-külön mindegyik jó anyag,

de ugyan mi tartaná őket össze? Reményre ad viszont okot, hogy a poroszok felajánlották a segítségüket. Az öreg Blücher remek fickó. Igazi harcos. (– A porosz tábornokról beszélt. –) Kár, hogy megzápult az agya. Azt hiszi, hogy várandós.

– Ó!

– Hogy egy kiselefántot hord a szíve alatt.

– Ó!

– Ellenben önnek azonnal el kell kezdenie a munkát! Elhozta a könyveit? Az ezüstitálját? Kiválasztotta már a helyet, ahol dolgozni fog? Valami azt súgja, hogy Bonaparte nyugatról fog rohamozni, Lille irányából. A helyében én azt az irányt választanám. A Lille-ben élő barátaim biztosítottak róla, hogy minden órában várható az érkezése. Ez lesz az ön feladata. Figyelnie kell a nyugati határt, és amint a legkisebb jelét is észleli, hogy a francia sereg közeleg, szóljon nekem.

A következő két hétben Strange különböző helyek képét idézte elő, ahol a herceg szerint a franciák felbukkanhattak. Wellington két segédeszközt is adott neki: egy nagy térképet és egy fiatal tisztet, akit William Hadley-Brightnek hívtak.

Hadley-Bright egyike volt azoknak a gondtalan fiatalembereknek, akiket a sors a legpompásabb ajándékokkal kényeztet el. Ő mindent könnyen elért. Egy gazdag özvegyasszony dédelgetett egy szem fia volt. Katona akart lenni, ezért a barátai az egyik legdivatosabb ezredben szereztek neki helyet. Izgalomra és kalandra vágyott, mire Wellington hercege ki is választotta

szárnysegédnek. Aztán rájött, hogy mindennél jobban szeretne belekóstolni az angol mágiába, és így a herceg kijelölte a fenséges és titokzatos Jonathan Strange mellé. Csak az életunt emberek néztek ferde szemmel Hadley-Bright sikereire, mert mindenkit meghódított vidámságával és jó természetével.

Strange és Hadley-Bright minden nap megnézték jó pár ősi erőddel védett várost Belgium nyugati részén, unalmas falusi utcákon jártatták végig a tekintetüket, határtalan zöld mezőkön, az akvarell-felhők alatt engedték el a pillantásukat. A franciáknak azonban híre-hamva nem volt. Egy forró júniusi napon is ezen a végeérhetetlen feladaton munkálkodtak. Három felé járt az idő. A pincér nem vitte ki a kávés csészéket, amik magukra vonzották a legyeket. A nyitott ablakon át lovak izzadságpárája, barack illata és a savanyú tej szaga áramlott befelé. Hadley-Bright az étkezőasztal melletti széken ült, és bemutatta azt, ami a legfőbb jellemzője az igazi katonának – hogy bármikor, bármilyen körülmények között el tud aludni.

Strange a térképet nézte, és találmra kiválasztott egy pontot. Az ezüsttálba öntött vízben egy nyugalmas útkereszteződés képe derengett fel, a háttérben pedig egy birtok két-három házzal. A mágus fürkészte egy darabig a tájat. Semmi sem történt. Behunyta a szemét, és már-már elszundított volna, amikor az egyik szilfa alatt katonákat pillantott meg, amint épp egy ágyút helyeznek készenlétbe. Úgy tűnt, komoly a szándékuk. A mágus belerúgott Hadley-Brightba, hogy felébressze.

– Kik ezek? – kérdezte.

Hadley-Bright hunyorogva nézett a tábla.

– A nassauai katonák – mondta a fiatal katona Wellington egyik német alakulatára célozva. – Oránia hercegét szolgálják. Nem kell aggódni. Mit néz ennyire?

– Ezt az útkereszteződést. Húsz mérföldre délre van a várostól. Úgy hívják: Quatre Bras.

– Ó, felesleges erre pazarolnia az erejét! – legyintett Hadley-Bright, és ásított egyet. – A Charleroi felé vezető úton van. Úgy tudom, a porosz sereg várakozik a másik végén. Arra azért én is kíváncsi vagyok, mit csinálnak azok ott a fa alatt. – Elővett néhány papírt, amiken a szövetségesek különböző alakulatainak tartózkodási helyét tüntették fel. – Nem, nem hinném, hogy...

– És ez mi? – vágott közbe Strange, és egy kék kabátos katonára mutatott, aki az út túloldalán lévő domb tetején dugta ki a muskétáját.

Egy darabig döbönt csend volt.

– Egy francia – közölte Hadley-Bright.

– *Ennek* is itt kell lennie? – kérdezte a mágus.

A franciához egy másik katona is csatlakozott. Aztán még ötven francia katona jelent meg. Az ötvenből kétszáz lett, majd háromszáz, végül... ezer! Úgy bújtak elő a franciák a domboldalból, mint kukacok a sajtból. A következő pillanatban egytől-egyig az útkereszteződés mellett álló nassauai katonákat vették célba a muskétáikkal. Az ütközet nem tartott sokáig. A nassauiak elsütötték az ágyújukat, a franciák pedig – lévén hogy nem volt ágyújuk – visszavonultak a domb mögé.

– Ha! – kiáltott fel Strange megkönnyebbülten. – Megverték

öket! Elmenekültek.

– Igen, de vajon honnan a pokolból kerültek oda? – motyogta Hadley-Bright. – Nem tudna benézni a domb mögé?

Strange megtapogatta a víz felszínét, és egy kígyózó mozdulatot tett a kezével a víz fölött. Az útkereszteződés eltűnt, és hamarosan az egész francia sereget megnézhatték a víztükörben – vagy ha nem is az egészet, egy jelentős hányadát.

Hadley-Bright úgy ült le a székére, mint egy marionettbábu, aminek elvágta a zsinórait. Strange spanyolul káromkodott (mivel ezt a nyelvet azonosította a háborúval). A szövetséges haderő nagyon rossz helyet választott. Wellington seregei nyugaton állomásoztak, az utolsó csepp vérükig védelmezve olyan településeket, amiket Bonaparténak esze ágában sem volt megtámadni. Blücher tábornok és a porosz sereg túl messze voltak keleten. A francia katonák pedig – akár derült égből a villámcsapás – délen bukkantak fel. A dolgok jelenlegi állása szerint csak a nassauai sereg (vagyis legjobb esetben is csak három-négyezer fő) állt Brüsszel és a franciák között.

– Mr. Strange! Csináljon valamit, könyörgöm! – rikoltzott Hadley-Bright. Strange nagy levegőt vett, szélesre tárta a karját, mintha az összes varázslatot össze akarná gyűjteni, amit valaha is tanult.

– Gyorsan! Mr. Strange, siessen!

– Talán elmozdíthatnám a várost! – vetette fel a mágus. – Elvihetném Brüsszelt a helyéről. Elvihetném valahova, ahol a franciák nem találják meg.

– De hova? – kiáltotta Hadley-Bright, és közben odalépett a mágushoz, hogy erőszakkal leszorítsa a karját. – Minden irányban körülvesznek minket a seregek. A saját seregeink! Ha elmozdítja Brüsszelt, valamelyik ezred szörnyet hal a sok épület és utcakő súlya alatt. A herceg nem fog örülni. Minden emberre szüksége van.

Strange tovább morfondírozott.

– Megvan! – csillant fel a szeme.

Valami fuvallat tört be a helyiségbe. Nem volt kellemetlen – sőt mintha az óceán sóhajtott volna be kintről. Hadley-Bright kinézett az ablakon. A házak, kastélyok és parkok mögött egy hegyvonulat magasodott, ami egy perccel korábban még nem volt ott. Egészen fekete volt, mintha fenyőerdők borították volna az oldalait. A levegő érezhetően felfrissült, és a katona úgy érezte, most lélegzik csak igazán.

– Hol vagyunk? – kérdezte Hadley-Bright.

– Amerikában – felelte Strange. Aztán mintegy magyarázkodásként hozzátette: – Mindig olyan üresnek néz ki a térképeken.

– Te jó ég! Ezzel semmit sem javított a helyzeten! Hát elfelejtette, hogy éppen most írtunk alá egy békeegyezményt Amerikával? Nagy lesz a felzúdulás, ha meglátják, hogy európai seregek hatoltak be a földjükre!

– Nos, ez lehetséges. De biztosíthatom róla, hogy semmi oka aggodalomra. Messze vagyunk Washingontól és New Orleanstól, és minden más várostól, ahol csaták zajlottak. Becslésem szerint több száz mérföldre. Legalább... Az igazat megvallva, nem is tudom pontosan, hol vagyunk. Ön

szerint számít?(38)

Hadley-Bright kiszaladt a szobából, hogy megkeresse a herceget, és megmondja neki, hogy a várakozásokkal ellentétben a franciák Belgiumban vannak, ő viszont, a herceg, nincs ott.

Ókegyelmessége (aki éppen brit politikusokkal és belga grófnőkkel teázott) a tőle megszokott rendíthetetlen nyugalommal fogadta a hírt. Ám fél órával később megjelent a szállodában, ahol Strange lakott a vezérlő hadbiztos, De Lancey ezredes társaságában. Komor arccal pillantott az ezüsttálban tükröződő látványra.

– Napóleon rászédett, a mindenségit! – kiáltotta. – De Lancey, amilyen gyorsan csak lehet, meg kell írnia a parancsokat. Össze kell gyűjtenünk az alakulatokat Quatre Bras-nál.

Szegény De Lancey ezredes egészen magán kívül volt a riadalomtól.

– De hogy juttatjuk el a parancsokat a tiszteknek, ha egyszer köztünk van az Atlanti-óceán? – kérdezte.

– Ó, Mr. Strange majd gondoskodik róla – felelte a herceg. Aztán az ablakon túl valami magára vont a tekintetét. Négy lovas haladt el a ház mellett. Királyi tartással ültek a nyeregben, és császári arckifejezéssel nézelődtek. Mahagóni színű bőrük volt, hosszú hajuk fényes, fekete hollószárnyakra emlékeztetett. Állati bőrbe öltöztek, melyekből sündisznó-tüskék meredeztek. Mind a négyen karabélyt hordtak maguknál bőrtokban, valamint egy-egy rémisztő lándzsát (ugyanolyan tollakkal díszítve, amelyet a hajukban is viseltek), és egy íjat. – Ó, és De Lancey!

Szóljon valakinek, hogy kérdezze meg azokat a fickókat: harcolnának-e holnap. Úgy látom, alkalmasak a feladatra. Körülbelül egy órával később egy Ath nevű településen, húsz mérföldre Brüsszeltől (vagy legalábbis onnan, ahol Brüsszel szokott lenni) egy cukrászmester kivette az elkészült aprósüteményeket a sütőjéből. Miután a sütemények kihűltek, a cukrász rózsaszín cukormázzal betűket írt rájuk – holott korábban sohasem csinált ilyesmit. A felesége (aki egy szót sem beszélt angolul) egy fatálra helyezte a süteményeket, és a cukrászfiúnak adta a tálcát. A cukrászfiú elvitte a süteményeket a szövetséges haderő városi főhadiszállására, ahol Sir Henry Clinton éppen utasításokat osztogatott a tiszteknek. A cukrászfiú átadta a süteményeket Sir Henrynek. Sir Henry elvette az egyiket, és már éppen begyömöszölte volna a szájába, amikor Norcott őrnagy a 95. lövészezredből meglepetten felkiáltott. A szemük előtt, rózsaszín cukorbetűkkel egy üzenet rajzolódott ki Wellingtontól, amelyben azt parancsolta Sir Henrynek, hogy amilyen hamar csak tudja, vigye a 2. Gyalogsági Hadosztályt Quatre Bras-ba. Sir Henry ámulva nézett fel. A cukrászfiú csak vigyorgott.

Ugyanebben az időben a 3. hadosztály tábornoka – egy Sir Charles Alten nevű hannoveri úr – megfeszítetten dolgozott egy kastélyban, huszonöt mérföldre Brüsszeltől délnyugati irányban. Véletlenül kinézett az ablakon, és észrevette, hogy egy apró, furcsán viselkedő viharfelhő gomolyog az udvar felett. A felhő az udvar közepére zúdította az esőt, ám a falakat teljesen szárazon hagyta. Sir Charles kíváncsi ember volt, ezért kiment, hogy közelebbről is megnézzé. A

porba a következő levelet írták az esőcseppek:

Brüsszel, 1815. június 15.

A 3. Hadosztály vonuljon sürgősen Quatre Bras-ba.

Wellington

Közben néhány holland és belga tábornok – akik szintén Wellington seregében szolgáltak – maga is kiderítette, hogy a franciák Quatre Bras-nál vannak, és a 2. holland hadosztállyal el is indultak arrafelé. Érthető hát, hogy ezeket a tiszteket (név szerint Rebecq és Perponcher tábornokokat) inkább bosszantotta, semmint cselekvésre készítette az a madárraj, amely összeverődött a fejük fölött, és azt énekelte:

Általunk üzeni neked a herceg,

A franciát Quatre Bras-nál leld meg.

Hol az összes seregek összegyűlnek,

Az útkereszteződésnél tömörülnek.

– Igen, igen, tudjuk! – kiáltott fel Perponcher tábornok, és ádázul hadonászott, hogy elhessegesse a madarakat. – Tűnjetek el, nyamvadt dögök!

Ám a madarak még közelebb repültek, néhányan még le is telepedtek a tábornok vállára és lovára. Fontoskodó hangon folytatták a csiripelést:

A parancsot egy-kettőre teljesítsd,

*A hercegért bátorságod ne veszítsd!
A hadsereg tervei mind összeálltak,
Fújd a kürtöt a rohambrigádnak!*

A madarak egész nap nem tágítottak a katonák mellől, és egy pillanatra sem hagyták abba a csivitelést és a csacsogást. Ugyanazokat a bosszantó dalocskákat fújták. Rebecq tábornoknak – aki kitűnően beszélt angolul – sikerült elkapnia az egyik madarat, és megpróbált egy új nótát tanítani neki, hátha sikerül visszaküldeni Jonathan Strange-hez, hogy megüzenje:

*A herceg Mágusát jól meg kellene rúgni,
Röpte Brüsszeltől a határig fog zúgni.
Ingerkedik a megfáradt katonával,
Csak gúnyolódik aljas hatalmával.*[\[58\]](#)

Hat órakor Strange visszavitte Brüsszelt európai földre. A városban elszállásolt ezredek azonnal kivonultak a Namur kapun, és meg sem álltak Quatre Bras-ig. Miután ezzel végzett a mágus, hozzáláthatott, hogy felkészüljön a háborúra. Magához vette az ezüstitálgját, fél tucat mágikus könyvet, egy pár pisztolyt, egy könnyű nyári kabátot szokatlanul mély zsebekkel, egy tucat keménytojást, három üveg brandyt, egy kis disznópástétomot becsomagolva, valamint egy hatalmas, selyemből készült ernyőt. Másnap az összes kelléket elrejtette a zsebeiben és a nyereg táskáiban, majd a herceggel és a vezérkarral együtt

elindult az útkereszteződéshez. Addigra már több ezer szövetséges katona gyűlt össze ott, ám a franciák még várattak magukra. Néha-néha muskéták hangját vélték hallani, de csak olyan halványan, mint egy angol erdőben, ahol nem lehet megkülönböztetni a vadászok kiáltásait a puskalövésektől.

Strange éppen körülnézett, amikor egy énekesrigó szállt le a vállára. Azonnal csiripelni kezdte:

*Általunk üzeni neked a herceg,
A franciát Quatre Bras-nál leld meg...*

– Tessék? – motyogta Strange. – Mit keresel te itt? Órákkal ezelőtt el kellett volna tűnnöd!

A kezével egy Ormskirktől tanult mozdulatot tett, mire a varázslat megszűnt, és a madár elrepült. A mágus megrökönyödött, amikor észrevette, hogy ugyanabban a pillanatban egy egész madárraj röppent fel a környékről. Strange idegesen nézett körbe, mert attól félt, hogy valaki felrója neki a félresikerült ígét, ám mindenki el volt foglalva a katonai feladataival, és a varázsló megnyugodhatott.

Talált egy tetszetős búvóhelyet: egy árkot közvetlenül a Quatre Bras-i udvarház előtt. Ha jobbra nézett, az útkereszteződést látta, ha balra, a 92. felföldi gyalogsági ezredet. Kivette a kemény tojásokat a zsebéből, és odaadta azoknak a skót felföldieknek, akikről első ránézésre úgy gondolta, hogy meg fogják enni. (Békeidőben egy rövid bemutatkozással el lehet intézni az ismerkedést, háborúban viszont erre szolgál a

harapnivaló.) A skótok némi édes, tejes teával kínálták cserébe, és hamarosan kellemes társalgásba merültek. Tikkasztóan forró nap volt. Az út rozsföldek között kígyózott, amelyek a vakító napfényben szinte természetfeletti sugárzással izzottak. Három mérfölddel arrébb a porosz sereg már megütközött a franciákkal; a puskaropogás és a kiáltás úgy hatolt el a fülükig, mintha az eljövendő dolgok kísértete lenne. Nem sokkal dél előtt dobok és vad éneklés hangja érkezett a távolból. A talaj több tízezer láb alatt dübörgött, és a rozsmezőkön át sűrű, sötét oszlopokban megindult feljűk a francia gyalogság.

A herceg nem látta el konkrét parancsokkal a mágust, ezért amikor a harcok megkezdődtek, Strange ugyanazokat a fogásokat vetette be, amiket annak idején Spanyolországban. Harcias angyalokat küldött a franciákra, hogy megfélemlítse őket, és sárkányokat idézett elő, akik tüzet okádtak az ellenségre. Ezúttal sokkal nagyobbra és káprázatosabbra sikerültek az illúziók, mint spanyol földön. Többször is kimászott az árokból, hogy a látványban gyönyörködjön – hiába figyelmeztették a skótok, hogy bármikor átlukaszthatja a bőrét egy golyó.

Már három-négy órája mormolta szorgalmasan a varázsigéket, amikor valami váratlan dolog történt. A csatamezőn a francia mesterlövészek hirtelen körbevették a herceget és a vezérkart, és golyózáport zúdítottak rájuk. Rémműlt forgolódásra kényszerítették őket, de a nagy kavarodás közepette mégis sikerült nekik visszajutni a szövetséges haderőhöz. A legközelebbi osztag a 92. gyalogsági ezred volt.

– 92-esek! – ordított rájuk a herceg. – Hasra!

A skótok azonnal a földre vetették magukat. Strange felnézett az árokból, és látta, hogy Koppenhága[59] elszáguld mellette. Wellington hercege nem rémült meg, inkább mintha felélénkítette volna az izgalmas kaland. Végignézett a katonáin, aztán megakadt a szeme Strange-en.

– Mr. Strange! Mit csinál ön? Ha azt szeretném, hogy felidézze a Vauxhall Garden varázslatait, majd szólok![60]

A franciák már sok ilyet láttak Spanyolországban, és egyáltalán nem zavarja őket. Az *én* seregemben viszont megijednek a belgák, a hollandok és a németek! Épp az imént láttam, ahogy az egyik sárkánya halálra rémisztette a brunswickiakat az erdőben. Négyen is leestek a lóról. Ez így nem lesz jó, Mr. Strange! Találjon ki valami mást! – közölte, aztán elgaloppozott.

A mágus bambán nézett a herceg után. Már épp a nyelvén volt valami csípős megjegyzés a herceg hálátlanságáról a barátaival, a skótokkal szemben, ám a herceg túl elfoglalt volt ahhoz, hogy hallja: éppen ágyúlövések és szablyasuhintások között próbált utat törni magának. Strange inkább felvette a térképet, kimászott a gödörből, és elsétált az útkereszteződésig, ahol a herceg katonai titkára, Lord Fitzroy Somerset várta aggodalmaskodó tekintettel.

– Uram – szólította meg Strange. – Kérdeznem kell öntől valamit. Hogy halad a küzdelem?

Somerset sóhajtott.

– A végén minden rendben lesz. Hát hogyan lenne? De a

fél sereg még nem érkezett meg. Szinte nincs is valamirevaló gyalogságunk. Tudom, hogy időben elküldte a parancsokat az osztagoknak, de egyik-másik egyszerűen túl messze van. Ha a franciák hamarabb kapnak erősítést, mint mi, akkor...

Vállat vont.

– És ha érkezik erősítés a franciáknak, melyik irányból jön?
Gondolom, délről.

– Délről és délkeletről.

Strange nem tért vissza a hadszínterre. Bement a Quatre Bras-nál lévő birtokra, nem sokkal a brit harcvonal mögött. A birtok elhagyatott volt. Az ajtók tárva-nyitva álltak, a függönyök búsan lengedeztek az ablakokban, és a lakók hagyták a porba hullani a kaszákat és a kapákat, amikor sietve elmenekültek. A tejszagú istállóban egy macskát talált újszülött kölykökkel. Valahányszor eldördült egy puska (ami gyakran megesett), a macska összerezzen. A mágus vizet adott neki, és vigasztalóan beszélt hozzá. Aztán leült a hideg kőpadlóra, és kiterítette maga előtt a térképet.

Hozzáfogott, hogy elmozdítsa az utakat, ösvényeket és falvakat a csatamezőtől délre és keletre. Először két falut költöztetett át máshova. Aztán az összes keletről nyugatra vezető utat észak-dél irányúvá változtatta. Utána várt tíz percet, és mindent visszarendezett. Következő lépésként a környező erdőket fordította meg, és a patakok folyásirányát változtatta meg. A táj óráról órára változott. Nagyon oda kellett figyelnie, és jócskán kifáradt – mint annak idején az unalmas Norrell társaságában. Fél hatkor meghallotta a közeledő szövetségeselek kürtjeit. Nyolckor felállt, és

kinyújtotta elgémberedett tagjait.

– Hát – mondta a macskának –, fogalmam sincs, hogy elértem-e valamit, vagy sem.(39)

Fekete füst gomolygott a csatamező felett. Az ütközetek elmaradhatatlan és utálatos kísérői, a varjak és hollók hamarosan százával érkeztek. Strange meglehetősen szárnalmas állapotban talált rá skót barátaira. Sikerült megtisztítaniuk egy házat a franciáktól az út mellett, de közben az osztag fele odaveszett, és a harminchat tisztből huszonöt szintén meghalt, köztük az ezredes, akire sokan amolyan apafiguraként tekintettek. Sok ősz szakállú veterán ült a ház mellett, és arcukat a tenyerükbe temetve zokogtak.

A franciák minden jel szerint visszahúzódtak Frasnes-be, abba a városba, ahonnan reggel elindultak. Strange több embertől is megkérdezte, hogy akkor ez most a szövetségesek győzelmét jelenti-e, de senki sem tudott pontos választ adni.

Aznap éjjel Grenappe-ban aludt, egy apró faluban három mérföldre Brüsszeltől. Másnap reggeli közben megjelent Hadley-Bright kapitány, és híreket hozott: a herceg szövetségesei, a porosz egységek szörnyű vereséget szenvedtek az előző napon.

– Legyőzték őket? – kérdezte a mágus.

– Nem, de visszavonultak, és most a hercegnek is ezt kell tennie. A herceg választott egy helyet az újabb ütközethez, és ott találkozunk a poroszokkal. Egy Waterloo nevű helyen.

– Waterloo? Milyen mulatságos név! – kiáltott fel Strange.

– Furcsa, ugye? Nem is találtam ilyet a térképen.
– Ó! – legyintett a mágus. – Spanyolországban is mindig ez történt. Valószínűleg az is rosszul értette a nevet, akitől ön hallotta a hírt. Higgyen nekem: ilyen hely nem létezik. Nincs olyan, hogy Waterloo!

Kicsivel dél után felszálltak a lovaikra, és már éppen követték volna a faluból kivonuló hadsereget, amikor hírnök érkezett Wellingtontól: francia lándzsások egy százada közeleg, és jó lenne, ha Mr. Strange valamivel megzavarná őket. A mágus tartott tőle, hogy a varázslatát megint Vauxhall Garden-i mutatványznak fogják bélyegezni, ezért tanácsot kért Hadley-Brighttől.

– Mi az, amit a gyalogság ki nem állhat?

Hadley-Bright töprengett egy darabig.

– A sarat – felelte aztán.

– A sarat? Tényleg? Igen, azt hiszem, igaza van. Nos, az időjárás befolyásolása az egyik legegyszerűbb varázslat. Jóformán nem is lehet elrontani.

Az ég elsötétült. Egy tintafekete viharfelhő jelent meg, olyan hatalmas, mint maga Belgium. Az irdatlan testéről lógó szakadt foszlányok mintha le akarták volna tarolni a fák lombját. Villám szelte ketté az eget, és egy pillanatra csontfehérré változott a világ. Fűlsiketítő dörgés hallatszott, és a következő percben olyan vadul eredt meg az eső, hogy a föld szinte forrongott és sistergett.

Kisvártatva az egész környék egyetlen hatalmas ingovánnyá változott. A francia lándzsások nem folytathatták a gyors és ügyes menetelést, amiről annyira híressé váltak. Wellington utóvédjei biztonságban el tudtak

menekülni.

Egy órával később Strange és Hadley-Bright igencsak meglepődött, mert kiderült, hogy tényleg létezik egy Waterloo nevű hely, és meg is érkeztek oda. A herceg a lován ült az esőben, és jókedvűen méregette a csatakos katonákat, lovakat és szekereket.

– Elsőrangú sár, Merlin! – kiáltotta vidáman. – Ragadós és csúszós. A franciáknak nem fog tetszeni. Csináljon még esőt, kérem. Látja azt a fát, ott, ahol az út eltűnik a vízben?

– A szilfát, uram?

– Igen, azt. Nagyon lekötelezne, ha holnap ott állna a csata közben. Én is arra megyek majd egyszer-kétszer, de nem túl gyakran. A katonáim fogják átadni önnek a parancsaimat.

Aznap este a szövetséges haderő Waterlootól délre, egy alacsony hegyvonulat mentén helyezkedett el. Fölöttük dühöngött a vihar, és zuhatagszerűen ömlött az eső az égből. Néha egy-egy nyakig besározódott emberekből álló küldöttség érkezett a szilfához, és arra kérték a mágust, hogy állítsa el az esőt, de Strange megrázta a fejét, és ezt felelte:

– Ha a herceg azt mondja, hogy állítsam el, elállítom.

A veteránok viszont, akik már a félszigeten is harcoltak, helyeslően bólogattak, és azt hajtogatták, hogy az eső az angolok legjobb barátja a háborúban.

– Nincs még egy dolog, ami számunkra ennyire megnyugtató és ismerős lenne – bizonygatták a bajtársaiknak. – Csak a többi nemzetet zavarja össze. Akkor isesett az eső, amikor Fuentesnél, Salamancánál

és Vitorianál készültünk csatára. (Vagyis azokon a helyeken, ahol Wellington győzött a franciákkal szemben.) Strange az esernyője alatt gubbasztott, és az elkövetkező csatán merengett. Portugáliából való visszatérése óta azt tanulmányozta, milyen mágiát használtak az aranykori mágusok háború idején. Nem sok biztos pontot talált; csak pletykák keringtek arról, hogy John Uskglass alkalmazott egy varázsigét, mielőtt harcba indult volna. Megjósolta vele az események várható végkimenetelét. Mielőtt leszállt volna az este, Strange-nek hirtelen támadt egy ötlete.

– Nem deríthetjük ki, mit használt Uskglass, de van egy ige, ami nem hagyhat cserben: Pale igéje az Eljövendő Dolgok Előre Sejtésére. Ez amolyan hígított változata lehet Uskglass igéjének. Miért ne próbálhatnám meg?

Mielőtt az ige hatni kezdett volna, egy-két pillanatig még minden zajt és neszt tisztán hallott: az eső kopogását a fémen és a bőrön; a víz lepergését a vásznakról; a lovak toporgását és prüszkölését; az angolok éneklését; a skótok dudálását; két walesi katona marakodását egy bibliai idézet helyes értelmezéséről; valamint a skót kapitány, John Kincaid hangját, ahogy az amerikai bennszülötteket szórakoztatja, és megtanítja őket teázni (azzal a feltevéssel, hogy ha egy ember megtanul teázni, magától értetődően elsajátítja a többi brit szokást és jellemvonást is).

Aztán csend lett. Fokozatosan eltűntek az emberek és a lovak, eleinte csak egyesével és kettesével, aztán már tömegesen: százával, ezrével szívódtak fel a semmiben. Hatalmas hézagok támadtak a szorosan összezsúfolódott katonák között. Kicsit messzebb keleten egy egész

regiment vált köddé, és akkora lyukat hagyott maga után, mint a Hanover tér. Ahol percekkel korábban még zajlott az élet, nyüzsgött a föld a beszélgetéstől és a tevékenységtől, most semmi más nem maradt, csak az eső, a szürkület és a hullámozó rozsmezők. Strange megtörölte a száját, mert hirtelen hányingere támadt.

– Ha! – gondolta magában. – Most aztán olyan varázslatokba kontárkodtam bele, amiket eddig csak királyok használtak. Norrellnek igaza volt. Van olyan mágia, ami nem való hétköznapi varázslóknak. Lehet, hogy John Uskglass tudta, mihez kezdjen ezzel a szörnyűséges tudással. Én nem tudom. Szóljak valakinek? A hercegnek? Nem lesz nagyon hálás, az biztos.

Valaki éppen lenézett rá, sőt beszélt is hozzá: a Lovas Tüzérség parancsnoka. Strange látta, hogy a parancsnok szája mozog, de egy hangot sem hallott. Csettintett az ujjával, hogy véget vessen a varázslatnak. A parancsnok éppen arra kérte, hogy kövesse, igyon velük egy kis brandyt, és szívjon el egy szivart. Strange megborzongott, és visszautasította.

Az éjszaka hátralévő részében egyedül ücsörgött a szilfa alatt. Eddig a pillanatig soha nem jutott eszébe, hogy a mágia el is választhatja a többi embertől. De most megpillantotta a dolog rossz oldalát is. Valami szokatlan érzés kerülgette: mintha megöregedett volna körülötte a világ, és a létezés legnagyobb ajándékai, a nevetés, a szerelem és az ártatlanság, visszavonhatatlanul a múltba csúsztak volna.

Másnap délelőtt fél tizenkettőkor a franciák kilőtték rájuk az

első ágyúgolyókat. A szövetséges tüzérség válaszolt. A keserű, fekete füst megtöltötte a tiszta nyári levegőt a két sereg között.

A franciák elsőként a Hougoumont kastélyt vették célba, a szövetségesek előőrsét a völgyben, amelynek erdeit és épületeit a 3. gyalogsági őrezred, a Hidegpatak őrezred, valamint a nassaui és a hannoveri osztag védte. Strange egymás után hívta elő a képeket az ezüstitálcájában, hogy szemmel követhesse a véres ütközeteket a kastély körül. Már-már azon volt, hogy elmozdítja a fákat a helyükről, és ezzel biztosít szabad teret a szövetségeseknek a lövöldözéshez, de az ilyen közeli pisztolypárbajoknál veszélyes volt mágiát bevetni. Emlékeztette magát, hogy egy háborúban a katona sokkal több kárt okozhat a meggondolatlan és elhamarkodott cselekvéssel, mint a tétlenséggel, ezért inkább várt.

Az ágyúk egyre sűrűbben dörrentek meg. A brit veteránok azt mondták a barátaiknak, hogy soha életükben nem hallottak ilyen gyorsan és sűrűn hulló golyózápport. A katonák látták elesett bajtársaikat a földön, akiket az ágyúgolyók szakítottak ketté, zúztak szét, vagy fejeztek le. A levegő reszketett az ágyúlövések utórengéseitől.

– Gorombán lőnek – jegyezte meg a herceg hűvösen, és utasította az élvonalat, hogy húzódjanak vissza a domb taraja mögé, és hasaljanak a földre.

Amikor a lövések abbamaradtak, a szövetségesek kidugták a fejüket a hegygerinc fölött, és látták, hogy a füsttől gomolygó völgyben megindul a francia gyalogság: tizenhatezer ember vállalva, hatalmas oszlopokban,

egyszerre kiáltozva és dübörögve.

Nem egy katonának eszébe jutott, hogy talán a franciák is találtak maguknak egy mágust, ugyanis a francia gyalogosok sokkal magasabbnak tűntek a hétköznapi embereknél, és ahogy egyre közelebb értek, szinte természetfölötti izzást lehetett látni a szemükben. Ám ez csupán Bonaparte Napóleon varázslata volt, hiszen ő mindenki másnál jobban tudta, hogyan öltöztesse fel a lehető legfélelmetesebb módon a katonáit, és hogyan vonultassa fel őket úgy, hogy legyőzhetetlennek tűnjenek.

Strange rájött, mit kell tennie. A sűrű, ragadós sár már így is jelentős akadályt jelentett a közeledő gyalogosoknak, de a mágus most a rozsmézőt is felélesztette. A rozszálak a katonák lába köré tekeredtek, és mivel olyan kemények voltak, mint a drót, a franciák elvesztették az egyensúlyukat, és elestek. Ha a sors is úgy kívánja, a sár lent tartja őket a földön, és a saját bajtársaik tapossák őket halálra – vagy a francia lovasság, amely nemsokára követi őket. De ez a varázslat roppant sok erőt kívánt Strange-től, és minden igyekezete ellenére nem tartotta fel jobban a franciákat, mintha egy ügyes brit muskétás vagy puskás gyalogos tüzet nyitott volna rájuk.

Hirtelen egy szárnysegéd ugrott fel a rejtőzködők közül, és elképesztő iramban Strange mellett termett. Egy kecskebőr-darabot nyomott a mágus kezébe, ezzel a felkiáltással:

– Üzenet ökegyelmességétől!

A következő pillanatban már el is tűnt.

*Francia gránátok felgyújtották a Hougoumont kastélyt.
Oltsa el a tüzet.*

Wellington

Strange ismét a kastélyt idézte fel a táiban. Az ott állomásozó katonák nagyon sokat szenvedtek azóta, hogy legutoljára látta őket. Minden szobában sebesült szövetségeseik és franciák heverték. A szénakazlakat és a melléképületeket a lángok emésztették, és mindent betöltött a fojtogató, fekete füst. A lovak rémülten nyerítettek, a sebesültek pedig megpróbáltak elmászni a helyükről, de nem volt hova menniük. Közben a csata egyre ádázabbul dúlt körülöttük. A kápolnában Strange fél tucat szent falra festett képmását pillantotta meg. Hét vagy nyolc láb magasak voltak, és a torz arányaik arra engedtek következtetni, hogy egy lelkes amatőr festette őket. Hosszú, barna szakálluk volt, és hatalmas, búskomor szemük.

– Ez jó lesz! – motyogta a mágus.

A parancsára a szentek leléptek a falakról. Rángatózva mozogtak, akár a marionettbábok, de volt bennük valami könnyedség és kecsesség. Átlépdeltek a sebesültek fölött, és meg sem álltak az udvaron található kútig. Vödörkben vizet húztak, és odavitték a lángokhoz. Minden rendben ment, mígnem az egyikük (valószínűleg Szent Péter vagy Szent Jeromos) meggyulladt, és elégett. Mivel csak festékből és mágiából állt, szempillantás alatt elporladt. Strange éppen azon töprengett, hogy miként oldja meg a

helyzetet, amikor egy felrobbant francia gránát darabja hozzácsapódott az ezüstpál oldalához, és ötven méterrel arrébb repítette. Mire visszaszerezte, kiegyenesítette az oldalába ütött mélyedést, és teletöltötte vízzel, hogy folytassa a varázslást, az összes festett szent odaveszett a tűzben. A sebesülteket és a lovakat is megkaparintották a lángok. Nem talált több festményt a falakon. Strange kis híján elsírta magát a tehetetlenségtől, és az ismeretlen festőt szidta a lustasága miatt.

Mit maradt még? Milyen varázslatokat ismert? Megfeszítetten kutakodott az emlékei között. Régen John Uskglass gyakran formált magának egy bajnokot hollókból – a madarak összegyűltek, és egyetlen nagy, fekete, fel-felborzolódó, izgő-mozgó óriás lett belőlük, aki bármilyen feladattal könnyen megbirkózott. Máskor szolgálakat gyúrt magának földből.

Strange maga elé idézte Hougoumont kastélyának kútját. Szökőkúthoz hasonlóan kiemelte a vizet a kútból, és még mielőtt a víz elérhette volna a talajt, egy ormótlan embert formált belőle. Aztán utasította a vízembert, hogy rohanjon a lángokhoz, és vesse rájuk magát. Az istálló egyik állásában sikerült is eloltania a lángokat, és három ember megmenekült. Strange további vízembereket csinált, amilyen gyorsan csak lehetett, ám a vízről köztudott, hogy nehéz határozott formába rendezni; egy órai megfeszített munka után Strange úgy szédült, hogy forgott vele a világ, és a keze is visszafoghatatlanul remegett.

Négy és öt óra között teljesen váratlan dolog történt. Strange felnézett, és látta, hogy a francia lovasság vakítóan

fényes fegyverzetében megindult feljűk. Ötszáz katona vágatott az első sorban, és több mint ezer sor követte űket – ám az ágyűdörgés még mindig olyan hangos volt, hogy a lovasság közeledéséből semmit sem lehetett hallani. Mintha némán jöttek volna.

– Biztosan tudják, hogy Wellington gyalogsága még érintetlen – gondolta magában Strange. – Darabokra fogják űket szagatni.

Mögötte a szövetséges lovasság is felsorakozott: négyszög alakzatokat formáltak. Az egyik ember odakiáltott Strange-nek, hogy csatlakozzon hozzájuk, és bújjon el a négyszög belsejében. Jó ötletnek tűnt, ezért a mágus gyorsan oda is szaladt.

Strange a lovasokból álló négyszög viszonylagos biztonságából figyelte a lovasok közeledését. A nehézlovasság tagjai csillogó mellvértet és magas, csűcsos sisakot viseltek, a lándzsások fegyvere vörös és fehér zászlócskákkal volt díszítve. Mintha nem is ebbe az egyhangű, eltompult korba tartoztak volna. Az ősi korok dicsőséget hirdették – és ez arra ösztönözte Strange-et, hogy egy régi korokhoz méltó mágiát keressen ellenük. John Uskglass szolgáinak képe parázslott fel az elméjében: hollókból és földből készűlt szolgáké. A francia lovasok alatt dagadozni és bugyborékolni kezdett a sár. Óriási kezek formálódtak belőle, amelyek aztán felnyűltak, és lehűzták magukkal a katonákat, a lovaikkal együtt. Az eleső harcosokat agyontaposták a társaik. A megmaradt sereget a szövetségesek gyalogsága vette célba a muskétáival. Strange közömbösen figyelte az

eseményeket.

Miután a franciákat visszaverték, újból elővette az ezüstitálgját.

– Ön a varázsló? – kérdezte valaki.

Strange megfordult, és legnagyobb megdöbbenésére egy apró, kerek, puhány külsejű kis figurával találta szembe magát, aki polgári öltözéket viselt, és mosolyogva nézett rá.

– Hát ez meg ki az ördög? – motyogta magában.

– Engem Pinknek hívnak – mondta a kisember. – Utazó kereskedő vagyok a Welbeck-féle Kiváló Gombok Gyárából, ami Birminghamben található. Üzenetet hoztam a hercegtől.

Strange-nek kellett egy kis idő, hogy felfogja, amit a parányi ember mond, mert még soha életében nem volt ennyire kimerült és sáros.

– Hol vannak a herceg szárnysegédjei?

– Azt mondja, meghaltak mind egy szálíg.

– Hogyan? Hadley-Bright meghalt? Mi van Canning ezredessel?

– Sajnos nem szolgálhatok ennél pontosabb információval

– mosolygott a Pink nevű szerzet. – Tegnap jöttem Antwerpenből, hogy megnézzem a csatát, és amikor megláttam a herceget, gondoltam, megragadom az alkalmat, hogy bemutatkozzam, és futólag megemlítem, milyen első osztályú gombokat gyárt a Welbeck-féle Kiváló Gombok Gyára. Azt kérte, hogy tegyek meg neki egy szívességet, és mondjam meg önnek: a porosz sereg útban van errefelé, és el is érték a Párizsi erdőt, de

őkegyelmessége szerint eszi őket a fene útközben... (– Mr. Pink hunyorogva elmosolyodott, mert tetszett neki, hogy a saját szájából hall egy ilyen katonás kifejezést. –) ...eszi őket a fene a sok kusza ösvény és a mély sár miatt. Lenne olyan kedves, és megtisztítaná nekik az utat az erdő és a csatamező között?

– Hát persze – felelte Strange, miközben ledörzsölte a sarat az arcáról.

– Akkor megmondom őkegyelmességének. – Az apró ember elhallgatott, majd sóvárogva megkérdezte: – Gondolja, hogy a herceg rendel majd gombokat?

– Miért ne rendelne? Ugyanúgy rajong a gombokért, mint a többi ember.

– Tudja, akkor beletehetnénk a hirdetéseinkbe, hogy „Őkegyelmessége, Wellington hercege gombszállítója.” – Mr. Pink sugárzott a boldogságtól. – Akkor megyek is!

– Igen, nagyszerű. Menjen.

Strange létrehozott egy utat a poroszoknak, de ahogy telt az idő, egyre inkább úgy érezte, hogy csak álmodta Mr. Pinket és a Welbeck-féle Kiváló Gombok Gyárát[61].

Az események mintha állandóan ismétlődtek volna. A francia lovasság újra meg újra támadott, Strange pedig elbújt a szövetséges lovasok gyűrűjében.

Az ádáz francia lovasok úgy csapódtak neki a védőknek, mint a tenger hullámai. A mágusnak megint óriás kezeket kellett elővarázsolnia a sárból, hogy hátráltassa őket. Valahányszor a lovasság visszavonult, az ágyúk új erőre kaptak. Strange visszatért az ezüsttálhoz, és újabb vízembereket alkotott a kútból, hogy eloltsák a tüzet és

megmentsék a sebesülteket a romos, meggyalázott Hougoumont kastélyban. Minden többször megtörtént egymás után, minden sokszor ismétlődött, és lassan már elképzelni sem tudta, hogy a harc egyszer véget ér. Az volt az érzése, hogy a küzdelem mindig is folyt, amióta világ a világ.

– Egyszer biztosan kifogynak a töltnyek és az ágyúgolyók – gondolta magában. – Mit csinálunk majd akkor? Szablyákkal és szuronyokkal rontunk majd egymásnak? És ha mindannyian meghalunk, és nem marad túlélő, ki fogja eldönteni, hogy ki nyert?

A füst függőnye néha szétnyílt, és bizarr állóképeket villantott fel a mágus előtt, mintha egy kísérteties színházban lenne: a La Haye Sainte nevű udvarházban a franciák a saját halottaikból emeltek hegyet, hogy bemászhassanak az épületbe, és végezdhessenek a német védőkkel.

Strange hirtelen azon kapta magát, hogy a négyszögön kívül áll, a franciák pedig ismét rohamoznak. Hirtelen fölé magasodott egy irdatlan francia páncélos lovas egy ugyancsak irdatlan ló hátán. Az első gondolata az volt: talán a fickó hallott már róla. (Úgy értesült, az egész francia sereg latinus hévvel gyűlöli az angol mágust.) Másodjára az jutott eszébe, hogy mindkét pisztolyát bent hagyta a lovasokból álló négyszögben.

A páncélos lovas felemelte a szablyáját. Strange akaratlanul is Stokesey *Animam Evocare*-ját kezdte mormolni. Valami méhféleség repült ki a katona mellvértje alól, és leszállt Strange tenyerére. Rájött, hogy nem méh,

hanem egy opálos fényű, kék gyöngy. Egy másik kis fénycsóva a katona lovából szállt ki. Az állat nyerített, és felágaskodott. A páncélos lovas rémülten figyelt.

Strange felemelte a másik karját, hogy örökre eltörölje a lovast és a lovat a föld színéről. Aztán megdermedt, mert egy emlék hasított belé.

– *A mágusok ölni is tudnak a mágiával?* – kérdezte a herceg.

– *Szerintem a mágusok tudnak* – felelte ő –, *de az úriembereknek nem szabad.*

Miközben tétovázott, az egyik brit lovas – egy Szürke Skót – hirtelen ott termett mellette a semmiből. Szétvágta a páncélos lovas fejét, az állától egészen a fogáig. A katona eldőlt, akár egy kivágott fa. A Szürke Skót továbblovagolt.

Strange később nem tudta felidézni, ami ezek után történt. Valami nyúlós kábulatban botladozott tovább. Azt sem tudta, meddig tartott ez az állapot.

Ujjongás hangjára tért magához. Felemelte a fejét, és Wellingtont látta maga előtt Koppenhága hátán. A kalapját lóbálta, ezzel jelezte, hogy a szövetségesek a franciák fölébe kerekedtek. Ám a füst olyan sűrűn gomolygott a herceg körül, hogy csak a hozzá legközelebb álló katonák osztozhattak a győzelemmámorban.

Strange egy varázsigét mormolt, mire rés támadt a füst-hullámok között.

Egyetlen napsugár tört be az alkonyuló nap felől, és Wellingtont világította meg. A hegygerinc mentén minden katona arca a herceg felé fordult. Egyre hangosabb lett az

üdvívalgás.

– Tessék! – gondolta magában Strange. – Így kell jól használni az angol mágiát.

Követte a katonákat és a visszavonuló franciákat a csatamezőn át. A szanaszét heverő halottak és haldoklók között még látni lehetett a sárból formált kezeket, amiket ő varázsolt oda. Úgy tűnt, megfagytak az erőszakos mozdulatok közben, és a borzalmak láttán a föld is elkeseredett. Amikor a mágus egy szintre ért a francia ágyúkkal, amelyek olyan súlyos sebeket okoztak a szövetséges haderőnek, még egyszer utoljára nekiállt varázsolni. Még több kezet formált a sárból. A kezek megragadták az ágyúkat, és magukkal húzták őket a mélybe.

A Belle Alliance nevű fogadóban, a csatatér túloldalán megtalálta Wellingtont, a porosz tábornok, Blücher herceg társaságában. A herceg biccentett felé, és odahívta magához.

– Jöjjön, falatozzon velem.

Blücher herceg melegen kezet rázott vele, és sok mindent mondott neki németül (amiből Strange egy szót sem értett). Aztán az öregúr a hasára mutatott, ahol a képzeletbeli elefánt-csemete növekedett, és kissé fancsali arcot vágott, mintha azt mondaná: „Mit tehet az ember?”

Strange kilépett a helyiségből, és szinte azonnal belebotlott Hadley-Bright kapitányba.

– Nekem azt mondták, hogy ön meghalt! – kiáltott fel.

– Én meg azt hittem, ön halt meg – vágta rá Hadley-Bright.

Elhallgattak. Mindketten kissé zavarban voltak. Amerre a

szem ellátott, halottak és sebesültek borították a harcmezőt. Abban a pillanatban érthetetlen módon még az sem tűnt úriemberhez méltónak, hogy valaki életben maradjon.

– Ki élte még túl? Tudja? – kérdezte a fiatal katona.

Strange a fejét rázta.

– Nem.

Elbúcsúztak egymástól.

Aznap este Wellington waterloo-i főhadiszállásán negyven vagy ötven főre terítettek. Amikor viszont eljött a vacsora ideje, csak hárman jelentek meg az asztalnál: a herceg, Alava tábornok (a spanyol attasé) és Strange. Valahányszor az ajtó kinyílt, a herceg odanézett, hátha valamelyik barátja lép be, épségben, sértetlenül... de nem jött be senki.

Olyan embereknek terítettek meg az asztalnál, akik meghaltak vagy haldokoltak: Canning ezredesnek, Gordon alezredesnek, Picton vezérőrnagynak és De Lancey ezredesnek. A lista pedig egyre bővült, ahogy leszállt az éj. A herceg, Alava tábornok és Strange némán foglaltak helyet.

41

Starecross

1815 szeptember végétől december végéig

A SZERENCSE SEHOGY sem akart rámosolyogni John Segundusra. Azért költözött Yorkba, hogy élvezze a társasági életet, és eszmét cseréljen a városban lakó

mágusokkal. Ám nem sokkal a költözése után azzal kellett szembesülnie, hogy Mr. Norrell az összes többi varázslót megfosztotta a hivatásától, és ő egyedül maradt. Lassacskán a pénztartaléka is elapadt, és végül 1815. őszén kénytelen volt állás után nézni.

– Rádásul nem fűzhetek túl sok reményt ahhoz, hogy jó pénzt fogok keresni – jegyezte meg Mr. Honeyfootnak egy sóhajtás kíséretében. – Végül is mihez értek én?

Mr. Honeyfoot nem akart beletörődni a helyzetbe.

– Írjon egy levelet Mr. Strange-nek! – tanácsolta. – Lehet, hogy szüksége lenne egy titkára.

John Segundus egyik legnagyobb álma éppen az volt, hogy Jonathan Strange-nek dolgozhasson, de a veleszületett szerénysége miatt nem mert próbálkozni. Nagy megrázkódtatás lenne számára, ha ilyen törtető módon kellene magát képviseltetnie. Sőt bizonyára Mr. Strange sem találna megfelelő hangnemet a válaszához, hiszen szerencsétlenebb esetben még azt is gondolhatja, hogy John Segundus egyenrangúnak tartja magát vele!

Mr. és Mrs. Honeyfoot megnyugtatták Mr. Segundust: ha Mr. Strange-nek nem tetszik az ötlet, a lehető leghamarabb választ küld. Mr. Segundus semmit sem veszíthet azzal, ha ír neki. Ám a fiatalembert nem lehetett meggyőzni.

A házaspár következő ötlete már sokkal jobban tetszett neki.

– Miért nem deríti ki, hogy hány olyan gyerek él a városban, aki szívesen tanulna mágiát? – kérdezte Mrs. Honeyfoot.

Hozzátette, hogy a két unokája – egy öt és egy hét éves vagány gyerkőc – éppen most ért abba a korba, hogy

elkezdje a tanulmányait, ezért sokat gondolkodik rajta, milyen iskolába küldje őket.

Így lett Mr. Segundusból mágiatanár. A kisfiúk mellett fiatal hölgyek is jelentkeztek tanítványnak, pedig nekik rendes körülmények között franciát, németet és zenét kellett volna tanulniuk, de nem tudtak ellenállni a mágiaelméletnek. Később a fiatal hölgyek megkérték Mr. Segundust, hogy vállalja el a bátyjuk tanítását is, akik hamarosan már igazi mágusnak képzelték magukat. Azok a szorgalmas fiatalemberek, akik nem érdeklődtek az egyház és a jog iránt, nagyon vonzóknak találták a mágiát, különösen azok után, hogy Strange annyit győzedelmeskedett az európai hadszíntereken. Végül is sok száz év eltelt azóta, hogy a papok utoljára részt vettek a csatákban, az ügyvédek pedig soha nem mutatták meg a bátorságukat a harcmezőkön.

1815 kora őszén Mr. Segundus megbízást kapott az egyik tanítványa apjától. Ez a Palmer nevű úr hallott egy eladó házról a megye északi részén. Mr. Palmer nem akarta megvenni a házat, de egy barátjától azt hallotta, hogy van ott egy figyelemreméltó könyvtár. Mr. Palmernek éppen nem volt annyi szabadideje, hogy maga keljen útra, és bár maradéktalanul megbízott a szolgáliban, abban azért kételkedett, hogy Mr. Segunduson kívül bárki is elég művelt lenne a házában a könyvtár megtekintéséhez. Ezért megkérte a fia tanárát, hogy menjen oda, és derítse ki, mennyi könyv van a könyvtárban, milyen állapotban vannak, és meg lehet-e vásárolni őket.

Starecross Hall a falu legkiemelkedőbb háza volt, mert rajta kívül csak egy maroknyi kőkunyhó és tanyasi viskó alkotta a

települést. Maga Starecross egy elszigetelt helyen épült, minden oldalról üres, barna lárvidék vette körül. Magas fák védték a viharoktól és a szelektől – de ugyanezek a fák tették sötétté és komorrá. A falu tele volt düledező kőfalakkal és kőistállókkal. Mindenütt némaság honolt: mintha az ember elérte volna a világ végét.

A közelben egy híd ívelt át egy mély, sebes sodrású patak felett; régen teherszállító lovakat hajthattak át rajta. A sötét, csaknem fekete vízben sárga levelek iramodtak tova, és különféle mintákat rajzoltak a vízfelszínre. Mr. Segundus úgy érezte, mintha mágikus írást rajzolnának a hullámokra.

– Végül is – gondolta magában –, olyan sok írást lehet látni a természetben.

Maga Starecross Hall is egy hosszú, alacsony, omladékos épület volt; ugyanabból a sötét kőből készült, amiből a falu többi háza. Elhanyagolt kertjeit, lugasait és udvarait több elmúlt őszt avarja töltötte meg. El sem lehetett képzelni, mi lehetne vonzó ebben az építményben egy vevő számára. Parasztháznak túl nagy volt, úri kastélynak viszont túl borongós és elzárt. Egy pap még ellakhatott volna benne, csak hogy nem volt a közelben templom. Talán még fogadót is ki lehetett volna belőle alakítani, ám a falut átszelő teherszállító utat szintén megkaparintotta az enyészet, és csak a híd maradt használható belőle.

Senki sem felelt Mr. Segundus kopogtatására. Aztán észrevette, hogy nyitva hagyták a bejárati ajtót. Szemtelenség lett volna csak úgy egyszerűen besétálni, de miután négy-öt percig hiába kopogtatott, nem maradt más választása.

A házak, akár csak az emberek, hamar különccé válnak, ha sokáig magányosak. Ez az épület olyan volt, mint egy kopott háziköntösbe és szakadt papucsba öltözött öregember, aki a legmeglepőbb időpontokban képes felkelni és lefeküdni, és egyfolytában láthatatlan lényekkel társalog. Mr. Segundus elindult keresni valakit, aki gondját viseli az épületnek, és nemsokára belépett egy szobába, ahol porcelánból készült sajtkészítő formák tornyosultak egymás hegyén-hátán. Egy másik helyiségben furcsa vörös ruhák halmozódtak fel, amelyekhez hasonlólt Mr. Segundus addig még soha nem látott – lehetek volna munkaköpenyek, de akár papi palástok is. A konyhában nagyon kevés konyhai eszközt talált, helyette látott egy üvegbe zárt aligátorkoponyát. A koonya önelégülten vigyorgott, de Mr. Segundus nem igazán értette, mi oka lehet rá. Az egyik termet csak lépcsők kisebb labirintusán keresztül lehetett megközelíteni. Ebben az elzárt teremben festmények díszítették a falakat, és úgy tűnt, a berendezés megálmodója különösképpen vonzódott a harc iránt. A képeken férfiak, fiúk, kakasok, bikák, kutyák és kentaurusok küzdöttek egymással, de még két harcias méh összecsapását is megörökítették. Utána egy újabb üres szobát talált, ahol csak egy gazdátlan babaház állt a padló közepén. A babaház az épület hú mása volt, leszámítva az elegánsan felöltözött babákat, akik értelmesen és békésen éltek egymás mellett: apró süteményeket és kenyereket sütöttek, parányi csemlalóval szórakoztatták egymást, pirinyó kártyákkal játszottak, pöttöm gyermekeket tanítottak, és akkora sült pulykát vacsoráztak, mint Mr.

Segundus hüvelykujjának körme. A babaház a siváran visszhangzó épület tökéletes ellentéte volt.

Lassan már minden helyiséget látott, mégsem találta meg a könyvtárat, és még egyetlen emberrel sem találkozott. Aztán az egyik lépcsősor alatt talált egy kicsi ajtót. Egy kamra méretű szobácska nyílt mögötte. Itt végre szembetalálta magát egy élő emberrel: a koszos fehér kabátot viselő férfi az asztalon pihentette a lábát, brandyt kortyolgatott, és a plafont nézte. Némi noszogatás után beleegyezett, hogy megmutatja Mr. Segundusnak a könyvtárat.

Az első tíz könyv, ami Mr. Segundus kezébe akadt, teljesen értéktelen volt – prédikációk, erkölcsi eszme-futtatások az előző századból, és olyan emberek életrajzai, akiknek ma már a létezéséről sem tudtak. A következő ötven könyv sem keltette fel az érdeklődését. Már kezdte azt hinni, hogy ezzel véget is ért a küldetése, ám aztán rábukkant pár figyelemreméltó geológiai, filozófiai és orvostudományi értekezésre. Úgy érezte, visszatér belé az élet.

Két-három órán keresztül megfeszítetten dolgozott. Egyszer mintha hallotta volna, hogy egy hintó érkezik a házhoz, de ügyet sem vetett rá. Két óra múltán azonban határozottan korogni kezdett a hasa. Nem számíthatott rá, hogy vacsorát készítenek neki, ráadásul a legközelebbi kocsmá is meglehetősen messze volt. Elindult megkeresni a nemtörődöm alakot, aki elvezette a könyvtárba, hogy megkérdezze, mit lehetne tenni. Szinte azonnal eltévedt a szobák és folyosók útvesztőjében. Minél több ajtót nyitott ki, annál éhesebb lett, és annál jobban neheztelt a

nemtörődöm alakra.

Végül egy régimódi szalonba érkezett, ahol sötét tölgyborítás fedte a falakat, és akkora volt a kandalló párkánya, mint egy kisebb diadalív. Ahogy belépett, egy fiatal hölgyet pillantott meg, aki az ablakmélyedésben ült, és a kilátást szemlélte: a rengeteg fát és a csupasz hegyeket. Épp csak annyi ideig látta, hogy észrevegye: az egyik kezéről hiányzik a kisujja. Aztán hirtelen eltűnt – jobban mondva valahogy megváltozott. Egy idősebb, sokkal terebélyesebb asszony került a helyére, aki körülbelül egyidős volt Mr. Segundusszal. Lila selyemruhát viselt, indiai kendőt tekert a vállára, az ölében pedig egy kiskutya aludt. Ez az asszony is pontosan úgy ült, ahogy a fiatal hölgy az imént; ugyanazzal a sóvárgó tekintettel szemlélte a kilátást.

Ezekben az apró részletekben nem volt semmi különös, ám a látvány mégis szokatlanul élénken hatott Mr. Segundusra: a két hölgy szinte természetfeletti elevenséggel jelent meg a szeme előtt, mintha valami önkívületi állapotba került volna. Ismeretlen, furcsa reszketés vett erőt rajta, az érzékei hirtelen csordultig teltek, és végül ájultan esett össze.

Amikor magához tért, a földön feküdt, és két hölgy hajolt fölé. Rémulten, aggódva szölongatták. Mr. Segundus zavarodott volt ugyan, de azonnal észrevette, hogy egyik hölgy sem azonos azzal a gyönyörű teremtménnyel, akinek hiányzott az egyik ujjja. Egyikük a kutyás hölgy volt, akit *másodszorra* pillantott meg, a másik pedig egy vékony, szőke hajú, jelentéktelen arcú és alakú nő. Nagyjából egyidősek lehetnek. Valószínűleg a vékonyabb hölgy is ott

volt a szobában, amikor Mr. Segundus belépett, csak az ajtó mögött ült, ezért nem láthatta.

A két hölgy nem engedte Mr. Segundusnak, hogy felálljon, vagy akár egy tagját is mozdítsa. Azt sem akarták engedni neki, hogy beszéljen, mert attól tartottak, hogy ismét elveszíti az eszméletét. Párnákat kerítettek a feje alá, pokrócot terítettek rá, nehogy megfázzon (hiába mondta, hogy egyáltalán nem fázik, a fülük botját sem mozdították). Levendulás vizet és repülősót szagoltattak vele. Rongyokat gyömöszöltek az egyik ajtó alá, mert úgy érezték, hogy huzat jön onnan. Mr. Segundus erősen gyanította, hogy a hölgyeknek unalmas délelőttjük lehetett, ezért hálásan fogadták az izgalmat, hogy egy idegen úr belépett a szalonba, és azon nyomban eldőlt, mint egy darab fa.

Negyedóra elteltével megengedték neki, hogy felüljön az egyik székbe, és segítség nélkül kortyolgasson a gyenge teából.

– Az egész az én hibám – közölte a kutyás asszony. – Fellowes mondta, hogy ma egy yorki úr jön megnézni a könyvtárat. Már korábban be kellett volna mutatkoznom magának. Biztos nagy trauma érte, amikor váratlanul ránk talált ebben a szalonban.

Ezt a hölgyet Mrs. Lennoxnak hívták. A másik hölgy Mrs. Blake volt, a társalkodónője. Bath-ban laktak; Mrs. Lennox csak azért jött Starecrossba, hogy még egyszer utoljára megnézze a házat, mielőtt eladják.

– Milyen furcsa, nem igaz? – kérdezte Mrs. Lennox a vendégtől. – Az épület hosszú évekig üresen állt. Már nagyon régen el kellett volna adnom, de itt töltöttem a

gyerekkorom nyarait, és az volt életem legboldogabb időszaka.

– Még mindig nagyon sápadt, uram – jegyezte meg Mrs. Blake. – Evett ma már valamit?

Mr. Segundus bevallotta, hogy valóban farkaséhes.

– Fellowes nem adta önnek oda a vacsoráját? – kérdezte Mrs. Lennox meglepetten.

Mr. Segundus hamar rájött, hogy valószínűleg a nemtörődöm alakot hívták Fellowesnek. Nem akarta elkészeríteni a ház úrnőjét, ezért nem mondta meg neki, milyen nehéz volt bármire is rávenni Mr. Fellowest.

Fél óra múlva Mrs. Lennox és Mrs. Blake a vendégükkel együtt ültek asztalhoz a tölgyfaborítású szalonban, amelynek ablakai bús őszi fákra nyíltak. Mr. Segundust csak az zavarta, hogy a két hölgy könnyen emészthető ételeket tett a tányérjára, holott az ő méltatlankodva korgó gyomra marhasültet és forró pudingot kívánt volna.

A két hölgy nagyon örült a társaságának, és szakadatlanul kérdezősködött. Felcsillant a szemük, amikor meghallották, hogy mágus, ugyanis varázslóval addig még soha nem találkoztak.

– Talált mágikus témájú könyveket a könyvtáramban? – kérdezte Mrs. Lennox.

– Nem, asszonyom. De mágikus könyvet, kiváltképp értékeset, nagyon ritkán talál az ember. Meglepődtem volna, ha az ön könyvtárában van ilyen.

– Most, hogy jobban belegondolok – töprengett Mrs. Lennox –, úgy rémlik, voltak mágikus könyveim. De évekkkel ezelőtt eladtam őket egy yorki úrnak. Köztünk legyen

mondva, kicsit bogarasnak találtam, amiért annyi pénzt fizetett azokért a könyvekért. Nem kellett azok senkinek. Így utólag talán mégis neki volt igaza.

Mr. Segundus tudta, hogy a „yorki úr” valószínűleg a negyedét sem fizette ki annak, amennyit azok a könyvek értek, de ilyen gondolatoknak nem illik hangot adni, ezért csak udvariasan elmosolyodott, és megtartotta magának a véleményét.

Mesélt a tanítványairól, a fiúkról és a lányokról is. Elmondta, milyen okosak, és milyen mohón isszák magukba a tudást. – És mivel maga ennyit dicséri őket, jobban meg is hálálják a fáradozásait, mint bármely más tanárét – tette hozzá Mrs. Blake kedvesen.

– Ó, ezt én nem tudhatom – felelte Mr. Segundus.

– Eddig fel sem tűnt nekem, hogy a mágia ennyire népszerű tudomány az egész országban – vette át a szót Mrs. Lennox mélázva. – Azt hittem, egyedül az a két londoni úr foglalkozik vele. Hogy is hívják őket? Gondolja, Mr. Segundus, hogy a következő lépés egy mágusiskola felállítása lesz? Kétségtelen, hogy az ön energiája elég lenne egy iskola megalapításához.

– Egy iskola? Ó, de hiszen ahhoz... nos nem is tudom pontosan... biztosan sok pénz kellene, no meg egy ház is.

– Úgy véli, nehezen találna diákokat? – kérdezte Mrs. Lennox.

– Nem, dehogy! Rögtön négy név is eszembe jutott.

– És ha meg kellene hirdetnie...

– Ó, én soha nem tennék ilyet! – vágott közbe Mr. Segundus feldúltan. – A mágia a legnemesebb hivatás a

világon, illetve a második legnemesebb a papi hivatás után. Nem szabad beszennyeznünk a kereskedelemmel. Nem, kizárólag egyéni ajánlás alapján vennék fel tanulókat. – Szóval csak annyi hiányzik hozzá, hogy valaki adjon magának egy kis pénzt és egy házat. Mi sem könnyebb ennél! Biztos vagyok benne, hogy a barátja, Mr. Honeyfoot, akiről olyan sok szépet és jót mondott, az elsők között ajánlaná fel a segítségét. Magának tartaná fenn a megtiszteltetést.

– Ó nem! Mr. Honeyfootnak három lánya van. Valóságos angyalok. Az egyik már férjhez ment, a másikat eljegyezték, a harmadik még nem választott. Láthatja, Mr. Honeyfootnak elsősorban a családjára kell gondolnia. Minden pennynek megvan a helye.

– Ami azt jelenti, hogy lelkiismeret furdalás nélkül előadhatom magának a javaslatomat. Miért ne adhatnék én kölcsön?

Mr. Segundus egészen elképedt a javaslat hallatán, és percekig válaszolni sem tudott.

– Ez nagyon kedves magától, hölgyem – nyögte ki végül. Mrs. Lennox elmosolyodott.

– Nem, uram, ez nem kedvesség. Ha a mágia csakugyan olyan népszerű, ahogy maga állítja, és erről természetesen másokat is meg fogok kérdezni, gondolom, hogy bőséges nyereség származna egy ilyen vállalkozásból.

– Sajnálatos módon az én üzleti tapasztalatom elenyésző – közölte Mr. Segundus. – Attól félnék, hogy valami hibát véték, és kegyed elveszti az összes pénzét. Nem, nagyon kedves magától, hogy felajánlotta, és teljes szívemből

köszönöm, de vissza kell utasítanom.

– Nézze, tudom, hogy sokan nem szeretnek kölcsönkapni. De erre is van megoldás. Ha magának nem tetszik, hogy kölcsönkapja a pénzt, akkor az enyém lesz az iskola. Egyedül az enyém. Vállalom az összes költséget, a kockázatokkal együtt. Maga lesz az iskola igazgatója, és a prospektuson mindkettőnk neve szerepelni fog. Végül is mire lehetne használni egy ilyen házat, ha nem arra, hogy mágusiskola legyen belőle? Lakóhelyként sok hátránya van, de iskolának ideális. Elszigetelt helyre épült. Nem nagyon vadásznak a környéken, és az ifjaknak nem lenne lehetőségük arra, hogy szerencsejátékkal múlassák az időt. Mivel más örömforrásuk nem lesz, kénytelenek lesznek minden erejüket a tanulásra fordítani.

– Nem is vennék fel olyan ifjakat, akik hajlanak a szerencsejátéokra! – tiltakozott Mr. Segundus elhűlve.

Az asszony ismét elmosolyodott.

– Nem hinném, uram, hogy maga bármikor is okot adott a barátainak a nyugtalanságra. Legfeljebb azért aggódhattak, hogy ez a bűnös világ eltipor egy ilyen becsületes embert.

Vacsora után Mr. Segundus kötelességtudóan visszatért a könyvtárba, és kora este búcsút vett a két hölgytől. Szívélyes hangulatban váltak el egymástól, és Mrs. Lennox megígérte Mr. Segundusnak, hogy nemsokára meghívja Bath-ba.

A visszaúton Mr. Segundus többször is figyelmeztette magát, hogy nem szabad belelovalnia magát a tervekbe, a hasznosan és boldogan eltöltött jövő képébe, de képtelen

volt visszafogni a fantáziáját. Megjelentek előtte a fiatal emberek, akiket tanítani fog, és akik bámulatos fejlődésen mennek keresztül a mágusiskolában. Elképzelte, ahogy Jonathan Strange látogatást tesz az iskolában, és a tanítványok ámulva nézik, milyen baráti viszonyt ápol a tanáruk a Modern Kor Leghíresebb Mágusával. Szinte már hallotta Strange hangját: „Gratulálok a munkájához, Mr. Segundus! Nagy örömmre szolgált, amit ebben az iskolában láttam. Csak így tovább!”

Már éjfél is elmúlt, amikor hazaért, és vissza kellett fognia magát, nehogy azonnal Mr. Honeyfoothoz szaladjon a hírekkel. Másnap korán reggel viszont azonnal átsietett, és töviről-hegyire elmesélt nekik mindent. A házaspár nagyon izgatott lett. Sugárzott róluk a boldogság, amit Mr. Segundus eddig még nem engedett meg magának. Mrs. Honeyfoot visszavedlett iskolás kislánnyá: megfogta a férje kezét, és körbetáncolta vele az étkezőasztalt. Csak így tudta kifejezni, amit érez. Aztán Mr. Segundust ragadta meg, és *vele* is körbetáncolta az asztalt, és amikor mindkét mágus tiltakozni kezdett, egyedül folytatta a táncot. Mr. Segundus csak azt sajnálta (és csak egy egész kicsikét), hogy Mr. és Mrs. Honeyfoot nem *lepődött meg* ezen a nagylelkű ajánlaton. Olyan kiváló mágusnak tartották, hogy semmi furcsát nem találtak a két nagyszerű hölgy ajánlatában. Egy ilyen ember megérdemel egy iskolát.

– Az az asszony hálás lehet a sorsnak, hogy önt megismerte! – bizonygatta Mr. Honeyfoot. – Önnél nincs alkalmasabb erre a posztra, higgye el nekem!

– Különben is, mihez kezdene azzal a rengeteg pénzzel? –

kérdezte a felesége. – Szegény, még gyermekei sincsenek!

Mr. Honeyfoot biztos volt benne, hogy Mr. Segundus megcsinálta a szerencséjét. Heves és optimista természete nem engedte, hogy visszafojtsa az érzelmeit. Ugyanakkor nem vitte volna ilyen sokra, ha nincs meg benne az üzletemberek veleszületett bizalmatlansága, ezért jelezte Mr. Segundusnak, hogy érdeklődni fog Mrs. Lennox iránt, és kideríti, valóban van-e annyi pénze, hogy létrehozassa az iskolát.

Levelet írtak Mr. Honeyfoot egyik barátjának Bath-ba. Szerencsére Mrs. Lennoxot még Bath-ban is gazdag úriasszonyként ismerték – pedig ott se szeri, se száma a gazdag és előkelő embereknek. Gazdag családba született, és egy még gazdagabb férfival házasodott össze. A férje fiatalon halt meg, az asszony pedig nem gyászolta sokáig: végre a saját ügyességét és okosságát is kipróbálhatta az üzleti életben. Előnyös befektetésekkel növelte a vagyonát, és gondosan felügyelte a birtokain folyó munkát. Bátor, határozott természetű asszonynak ismerték, aki mindig szívesen jótékonykodik, és elsőrangú barát. A királyság minden részében voltak házai, de leggyakrabban Bath-ban tartózkodott Mrs. Blake-vel.

Ezalatt Mrs. Lennox hasonló kutatómunkát folytatott, hogy kiderítse, milyen ember John Segundus. Elégedett lehetett az eredménnyel, mert hamarosan meghívta Bath-ba, ahol ki is dolgozták az iskola alapításának gyakorlati lépéseit.

A következő hónapok azzal teltek, hogy rendbe hozták és felújították Starecross Hallt. A tető kilykadt, két kémény

eltömődött, és a konyha egy része beomlott. Mr. Segundus majdnem elájult, amikor megtudta, mennyibe kerül a ház renoválása. Kiszámította, hogy ha csak egy kéményt tisztítanak ki, új berendezés helyett megelégszenek a régi falusi bútorokkal és faszékekkel, valamint háromra szorítják vissza az alkalmazottak számát, akár hatvan fontot is megspórolhatnak. Meg is írta a javaslatát Mrs. Lennoxnak, aki azonnal válaszolt, és közölte, hogy Mr. Segundus messze nem költ annyit, amennyit kellene. A tanítványai egytől-egyig jó családból származó ifjak lesznek, ezért meleghez és kényelemhez vannak szokva. Azt tanácsolta, hogy fogadjon fel kilenc szolgát, azonkívül egy inast és egy francia szakácsot. A bútorzatot maradéktalanul le kell cserélni, és a pincét jófajta francia borokkal kell megtölteni. Ezüst evőeszközökre van szükség, és a Wedgewood-típusú étkészletet kell rendelni.

December elején Mr. Segundus egy elismerő levelet kapott Jonathan Strange-től, aki megígérte, hogy tavasszal látogatást tesz az iskolában. Ám minden jókívánság és önzetlen segítségnyújtás ellenére Mr. Segundus nem tudott megszabadulni a gyötrő balsejtelemtől: az iskolából nem lesz semmi. Valami meg fogja akadályozni, hogy létrejöjjön. Ez a gondolat, akárhogy próbálta elnyomni, mindig ott motoszkált a tudata mélyén.

December közepén megint elutazott Starecross Hallba, és azt látta, hogy egy ismeretlen férfi ücsörög a lépcsőn. Bár nem tudta pontosan, honnan ismeri, mégis belehasított az érzés: ő maga a Balszerencse, aki szétzúzza a reményeit és az álmait. Régimódi, fekete kabátja olyan viseltes és

kopott volt, mint Mr. Segundusé, a csizmáját vaskos sárréteg lepte. Hosszú, zilált hajával úgy festett, mint a megtestesült Rossz Ómen egy ócska színdarabban.

– Mr. Segundus, ön nem teheti ezt! – rivallt rá yorkshire-i kiejtéssel.

– Hogy mondja, uram?

– Az iskola, uram. Le kell mondania arról a tervéről, hogy iskolát alapít.

– Tessék? – kérdezte Mr. Segundus megrökönyödve.

Úgy tett, mintha nem érezné: az idegen férfi az elkerülhetetlen valósággal szembesíti.

– Figyeljen ide, uram – folytatta a fekete kabátos ember. – Ismer engem, és tudja, hogy ha valamire azt mondom, úgy lesz, akkor az úgy is fog történni. Lehet, hogy a lelkünk mélyén mindketten sajnáljuk, mégis így lesz.

– Ön nagyon is téved. Nem ismerem önt. Legalábbis nem hiszem, hogy találkoztunk volna korábban.

– John Childermass a nevem. Mr. Norrell titkára vagyok. Legutóbb kilenc éve beszéltünk a yorki katedrálisnak Amikor még csak néhány tanítványa volt, Mr. Segundus, szemet hunytam fölötte. Nem mondtam semmit, így Mr. Norrell nem is tudta meg, mivel foglalkozik. De egy szabályos iskola felnőtt mágusoknak, az már egészen más kérdés! Ön túl nagyravágyó, uram. Ő is tud róla, Mr. Segundus. Tudja, és az a kívánsága, hogy azonnal álljon el a szándékától.

– De mi közöm van nekem Mr. Norrellhez vagy az ő kívánságaihoz? *Én* nem írtam alá a megállapodást. Tudja meg, hogy nem egyedül indítom ezt a vállalkozást. A

barátaink támogatnak.

– Ez igaz – bólintott Childermass kissé meglepődve. – Mrs. Lennox nagyon gazdag asszony, és kiválóan ért az üzlethez. De vajon ő is baráti viszonyban van az összes miniszterrel a kormányban, mint Mr. Norrell? Mekkora befolyása van? Emlékezzen a Yorki Mágusok Tudós Társaságára, Mr. Segundus! Emlékezzen, hogyan tette tönkre őket Mr. Norrell!

Childermass várt egy pillanatig, aztán mivel úgy tűnt, a beszélgetésnek vége, elindult az istálló felé.

Öt perccel később megjelent egy nagy barna ló hátán. Mr. Segundus ugyanott állt, ahol addig, karba fonta a kezét, és a járóköveket bámulta.

Childermass lenézett rá.

– Sajnálom, hogy így kell véget érnie, uram. De azért nem veszett el minden. Ez a ház éppúgy alkalmas egy másfajta iskola megalapítására, mint egy mágusiskola létrehozására. Ránézésre biztosan nem gondolná, de én is egy meglehetősen népszerű ember vagyok, széles ismeretségi körrel. Válasszon egy másfajta iskolát, és ha legközelebb hallom, hogy ez a lord vagy az a lady oktatási intézményt keres az utódainak, önhöz fogom küldeni őket.

– Én nem akarok másfajta iskolát! – vágta rá Mr. Segundus durcásan.

Childermass felvillantotta kesernyés mosolyát, aztán elnyargalt.

Mr. Segundus Bath-ba utazott, hogy elmesélje patrónusnőjének, milyen szörnyű helyzetbe kerültek. Mrs. Lennox éktelen haragra gerjedt, hogy egy ismeretlen férfi

veszi a bátorságot, és megszabja neki, mit tehet, és mit nem. Indulatos levelet írt Mr. Norrellnek. Válasz nem érkezett, de a bankárai, ügyvédei és üzleti partnerei egy idő után levelet kaptak nagynevű személyektől, amelyekben burkoltan Mr. Segundus iskolájára panaszkodtak. Az egyik bankár – egy okoskodó, keményszívű öregember – volt annyira botor, hogy (az alsóház előcsarnokában) nyilvánosan is szót emeljen a levél ellen, és megkérdezze: mi köze neki egy yorkshire-i mágusiskolához? Ennek eredményeképpen jó néhány ismerőse megvonta támogatását a banktól – természetesen Mr. Norrell ösztönzésére.

Pár nappal később Mr. Segundus arcát a tenyerébe temetve ült Mrs. Honeyfoot szalonjában, Yorkban, és siránkozott.

– Olyan, mintha valami átok lebegne a fejem fölött, és csak elhúzták volna az orrom előtt a mézesmadzagot, hogy még jobban szenvedjek.

Mrs. Honeyfoot együttérzően csettintgetett a nyelvével, barátja vállát ütögette, és megígérte neki, hogy bár eddig csak a férje és Mr. Segundus hallották, milyen lesújtó véleménye van a mágusról, ezentúl a nyilvánosság előtt is elítéli majd Mr. Norrellt. Mindenkinek elmondja majd, hogy Mr. Norrell egy sötét alak, tele bizarr elgondolásokkal; olyasfajta ember, akit ő képtelen megérteni.

– Miért nem ír Mr. Strange-nek? – kérdezte hirtelen Mr. Honeyfoot. – Ő tudni fogja, mit kell tenni.

Mr. Segundus felemelte a fejét.

– Ó tudom, hogy Mr. Strange és Mr. Norrell útjai elváltak, de

nem szeretnék még nagyobb éket verni közéjük.

– Szamárság! – rivallt rá Mr. Honeyfoot. – Hát nem olvasta a *Modern Mágus* legutóbbi számait? Strange-nek pontosan erre van szüksége: elcsípni egy érvet Mr. Norrelltől, amit a nyilvánosság előtt megtámadhat, és ezzel bizalmatlanságot ébreszthet a mágiája iránt. Higgyen nekem, nagyon hálás lesz önnek a lehetőségért. Tudja, Mr. Segundus, minél többet gondolkodom ezen a terven, annál jobban tetszik!

Most már Mr. Segundus is hasonlóan érzett.

– Hadd beszéljem meg Mrs. Lennox-szal, és ha ő is egyetért, természetesen ezt fogom tenni.

Mrs. Lennox szinte semmit sem tudott a közelmúltban a két mágussal kapcsolatos eseményekről. Alig hallott Jonathan Strange-ről, csak annyi rémlett neki, hogy van valami köze Wellington hercegéhez. Arról azonban biztosította Mr. Segundust, hogy ha ez a Mr. Strange nem kedveli Mr. Norrellt, akkor nagyon is szimpatizál vele. Így hát december 20-án Mr. Segundus levelet küldött Strange-nek, amelyben megírta neki, hogyan reagált Gilbert Norrell a Starecross Hallban létesülő mágusiskola hírére.

Strange sajnálatos módon nem kelt Mr. Segundus védelmére, ugyanis még csak nem is válaszolt a levélre.

42

Strange elhatározza, hogy könyvet ír
1815. júniusától decemberéig

NEM NEHÉZ ELKÉPZELNI, milyen örömet okozott Mr. Norrellnek a hír, hogy Mr. Strange Angliába visszatérve azonnal Shropshire-be utazott.

– Az a legjobb az egészben – mondta a mágus Lascellesnek –, hogy vidéken aligha fog megjelentetni további kártékony cikkeket a Hollókirály mágiájáról.

– Biztos, hogy nem, uram – helyeselt Lascelles. – Kétkem ugyanis, hogy lenne ideje akár egy cikket is megírni.

Mr. Norrell eltöprengett egy darabig, mert nem értette pontosan, mire céloz Lascelles.

– Ó, hát nem hallotta a hírt, uram? – kérdezte a barátja. – Strange könyvet ír. Egyfolytában erről áradozik a barátainak írt leveleiben. Két héttel ezelőtt vágott bele, és a saját bevallása szerint meglepően gyorsan halad. Nem kétséges, hiszen mindannyian tudjuk, milyen könnyedén forgatja a tollat. Megesküdött rá, hogy az angol mágia egészét átfogó könyvet ír. Azt írta Sir Walternek, hogy maga is meg fog lepődni, ha belefér két vaskos kötetbe. Valószínűleg háromra lesz szükség. A tervezett cím: *Az angol mágia története és gyakorlata*. Murray már ígéretet tett neki a megjelentetésre.

Mr. Norrell nem is kaphatott volna ennél rosszabb hírt. Ő maga is régóta szeretett volna könyvet írni. Úgy akarta elnevezni: *Szabályelvek a mágusok oktatásához*. Akkor kezdett bele, amikor felfogadta Strange-et tanítványának. A jegyzetei már két polcot is megtöltöttek a második emeleti kis könyvtárszobában. Ám a tervei mindig a távoli jövőre szóltak. Hiába hízelegtek neki a londoni körök immár nyolc éve, még mindig megmagyarázhatatlanul irtózott a

publikálástól. Továbbra is elzárva tartotta a feljegyzéseit, történeteit és naplóit (Strange és Childermass is csak elvéve olvashatott belőlük). Mr. Norrell soha nem tartotta magát felkészültnek arra, hogy nyilvánosan megjelentesse az írásait, mivel soha nem érezte, hogy végre rátapintott a valóságra, hogy elég hosszú ideig rágódott egy témán, vagy hogy tényleg a nyilvánosságnak való-e, amit írni akar. Alighogy Mr. Lascelles elment, Mr. Norrell egy tiszta vízzel teli ezüsttálat hozatott a második emeleti szobájába. Shropshire-ben Strange szorgalmasan írta a könyvét. Nem nézett fel, de hirtelen kissé hamiskásan elmosolyodott, és megfenyegette az üres levegőt az ujjával, mintha egy láthatatlan embernek azt mondaná: *Nem*. Az összes tükröt megfordította a falon, így hiába töltött Mr. Norrell órákat az ezüsttál fölé görnyedve, estére sem lett sokkal okosabb.

Egy december eleji estén Stephen Black ezüstöt polírozott a konyhai folyosó végén lévő szobájában. Lenézett, és észrevette, hogy a polírozáshoz használt köténye szíjai maguktól kioldódnak. Nem mintha laza csomót kötött volna rájuk (példás csomói sohasem bomlottak szét); a szíjak egyszerűen maguktól kigyózni kezdtek, abban a határozott ütemben, ahogy az eltökélt kötényszíjak szoktak. Utána polírozó ingének ujjai és polírozó kesztyűje siklott le a karjáról és a kezéről, majd takarosan egymásra helyezkedtek az asztalon. A következő pillanatban leugrott a kabátja a szék támlájáról, ahova tette. Szorosan köré fonódott, és rásegítette saját

magát Stephenre. Végül a szobája is eltűnt.

Hirtelen egy sötét fával borított teremben találta magát. A helyiség java részét egy asztal foglalta el. Bíborszínű abrosszal takarták le, melyet arany- és ezüstszegélyek díszítettek. Arany és ezüst tányérokkal terítettek meg, és minden tányérba púpozva rakták az ételt. A drágakővel kirakott kancsókat borral töltötték fel. Az arany gyertyatartókban égő viaszgyertyák lágyan megvilágították az asztalt, és két arany füstölőtartóban tömjén füstölgött. Az asztal mellett két faragott faszék állt, aranyszínű kárpittal és előkelő, hímzett párnákkal. Az egyik széken a bogáncspihe hajú úr ült.

– Jó estét, Stephen!

– Jó estét, uram.

– Kissé sápadt vagy ma este, Stephen. Remélem, jól érzed magad.

– Csak kicsit kifáradtam, uram. Megviselnek ezek a hirtelen utazások országok és kontinensek között.

– Ó, de hát mi még mindig Londonban vagyunk, Stephen! Ez a Jeruzsálem Kávéház a Cowper's-Courton. Ismered?

– Ó igen, ismerem, uram. Sir Walter gyakran vacsorázott itt a barátaival agglegény korában. De azelőtt mintha nem lett volna ilyen pompázatos. Ami ezt a díszvacsorát illeti, egyik étel sem ismerős.

– Persze, hogy nem. Ez a lakoma hű mása annak, amit négy vagy ötszáz évvel ezelőtt elfogyasztottam itt. Ez itt sült sárkánycomb, az a másik pedig mézes kolibrihús. Van még itt sült szalamandra gránátalma szósszal, a másik tányérban meg finom baziliszkuszbecsinált sáfránnyal és

szivárványporral ízesítve, arany csillagokkal díszítve. Ül le, és egyél! Ez majd meggyógyítja a szédelgésedet. Mit választasz?

– Ez csodálatos, uram, de látok ott egy némi egyszerű disznósültet is. Az való nekem.

– Ó, Stephen! Nemes érzékeid, mint mindig, most is a legkiválóbb ételre tapintottak rá. Bár az a disznósült tényleg egyszerűnek néz ki, valójában abban a zsírban sült ki, amit a fekete walesi disznók megidézett szelleméből nyertek. Ezek a disznószellemek éjszakánként a walesi hegyekben kísértének, és rémisztgetik annak az alantas országnak a lakóit. A disznók rémületessége és kegyetlensége ellenállhatatlan ízt kölcsönöz ennek a húsnak. A hozzá készült cseresznyeszósz pedig a kentaurok kertjének gyümölcséből való.

A bogáncspihe hajú úr felemelte az egyik drágaköves korsót, és töltött Stephennek a rubinvörös borból.

– Ez a nedű a Pokol egyik legjobb évjárata. De ez ne rémisszen el téged, nyugodtan kóstold meg! Biztos hallottál már Tantalusról. Ő volt az a gonosz király, aki a saját fiából készítettett pástétomot, és meg is ette. Büntetésképpen egy olyan medencébe rakták, aminek vizéből nem ihatott, bár az álláig ért, és a feje fölött egy szőlőtől roskadó lugas volt, amit szintén nem ért el. Mivel a szőlőt kifejezetten azért ültették oda, hogy Tantalust kínozzák vele, biztos lehetsz benne, hogy a belőle készült bornak is utánozhatatlan íze és aromája van. A gránátalmát Perszephoné saját gyümölcsösében szüretelték.

Stephen megkóstolta a bort és a disznósültet.

– Tényleg kitűnő ez a lakoma, uram. Milyen alkalomból vacsorázott itt legutoljára?

– Ó, a barátaimmal keresztres hadjáratra indultunk. Itt volt Lanchesteri William[62] és Tom Dundell[63], valamint sok más nemes lord és lovag, keresztények és tündérek egyaránt. Természetesen ez akkor még nem kávéház volt, hanem egy fogadó. Innen, ahol mi ülünk, egy széles udvarra lehetett látni, amelyet faragott és aranyozott oszlopok vettek körül. Odalent járkáltak a szolgálkink, inasaink és fegyvernökeink, és előkészítették szörnyű bosszúhadjáratunkat az ellenségeink ellen! Az udvar túloldalán álltak az istállók, ahol nemcsak Anglia legszebb lovait tartottuk, hanem három egyszarvút is. Az egyszarvúakat egy másik tündér, az egyik unokafivérem vitte a Szentföldre, hogy átdöfjék az ellenségeink szívét. Sok tehetséges mágus ült az asztal körül. Semmiben sem hasonlítottak azokra a förtelmes alakokra, akik manapság mágusoknak nevezik magukat. A megjelenésük épp olyan kifinomult volt, mint amilyen kiválóan űzték a mesterségüket. A madarak lehajtották a fejüket röptükben, hogy hallják a parancsukat. Az esők és a folyók a szolgálk voltak. Az északi szél, a déli szél és az összes többi fuvalom is csak azért létezett, hogy teljesítse a kérésüket. Széttárták a kezüket, és városok omlottak össze, vagy a semmiből épültek fel újra! Micsoda különbség ahhoz az utálatos öregemberhez képest, aki egy poros szobában ül, magában motyog, és valami ősrégi könyvet nyálazgat! – A fehér hajú úr töprengve majszolta a baziliszkusbecsináltat. – A másik egy könyvet ír – tette hozzá.

– Igen, hallottam róla, uram. Láttá őt mostanában?

Az úr összevonta a szemöldökét.

– Én? Hát nem épp az imént mondtam, hogy őket tartom Anglia legostobább, legvisszataszítóbb lakóinak? Nem, amióta elhagyta Londont, csak kétszer-háromszor látom hetente. Amikor ír, szinte szögletesre faragja a tollszárát egy régi zsebkéssel. Még én is szégyellném magam, ha egy ilyen ósdi zsebkést kellene használnom, de ezek a mágusok minden borzalomra hajlanak, amitől téged és engem kirázna a hideg. Néha annyira elmerül abban, amit ír, hogy elfelejti kihegyezni a tollszárát, és a tinta szanaszét fröcsög a papíron, még a kávéjába is jut, de őt nem érdekli. Stephen azon tűnődött, hogyan lehet, hogy egy úriember, aki ennyire romos házban lakik, ráadásul rémes csontokkal és régmúlt csaták emlékeivel veszi körül magát, ennyire érzékeny a rendetlenségre, amit más emberek házában lát.

– Miről fog szólni az a könyv, uram? – kérdezte. – Mi a véleménye róla?

– Felettébb különös! Számba veszi az összes jelentősebb megjelenésünket ebben a világban. Leírja, hogyan avatkozott bele a fajtám Nagy-Britannia belső ügyeibe azért, hogy az országnak jobb legyen, és lakói nagyobb dicsőségnek örvendjenek. Folyton a saját véleményét hangoztatja: szerinte az lenne a legjobb, ha a korának mágusai felidéznének minket, és a segítségünket kérnék. Te érted ezt, Stephen? Mert én nem. Amikor el akartam vinni Anglia királyát a házamba, és kitüntetett udvariassággal bántam vele, ugyanez a mágus hiúsította meg a terveimet. Pont úgy viselkedett akkor, mintha engem

akarna megsérteni!

– Attól tartok, uram, nem egészen értette, hogy kicsoda ön – jegyezte meg Stephen halkan.

– Ó ki tudná megmondani, mit értenek az angolok, és mit nem? Olyan tekervényes a gondolkodásuk! Lehetetlen rájönni, mit akarnak. Sajnos te is ezzel fogsz szembesülni, Stephen, amikor majd a királyuk leszell!

– Még mindig nem szeretnék király lenni, uram.

– Máshogy fogsz érezni, ha már a fejedén lesz a korona. A bánat csak azért kerülget, mert tudod, hogy búcsút kell venned Elveszett Remény lakóitól és a barátaidtól. De emiatt nem kell aggódnod. Nekem is fájdalmat okozna, ha a felemelkedésed egyben a távozásodat is jelentené. Nincs is értelme állandóan Angliában tartózkodnod, pusztán azért, mert a királya vagy. Akinek van egy kis ízlése, nem bír egy hétnél tovább maradni egy ilyen lelketlen és sivár országban. Már egy hét is túl sok!

– De hogyan végzem majd a munkámat, uram? Úgy tudom, a királyoknak nagyon sok feladatuk van, és ha azt nézzük, hogy egyáltalán nem is akarok uralkodni, bizonyára...

– Drága Stephenem! – vágott közbe a bogáncspihe hajú úr szeretetteljes derűvel a hangjában. – Erre valók az udvarmesterek! Ők intézik az összes unalmas feladatot a kormányzással kapcsolatban, te pedig velem lehetsz Elveszett Reményben, és folytathatod a bálozást. Csak akkor térsz vissza Angliába, ha be kell gyűjtened az adót és a sarcot a legyőzött országoktól, hogy berakjad egy bankba. És bölcs dolog néha itt maradni egy-két napig azért, hogy portrét fessenek rólad, amit aztán a nép

imádattal vehet körül. Néha kegyesen megengedheted az országban lakó legszebb fiatal hölgyeknek, hogy sorban álljanak egy kézcsókért, és közben lassan elepedjenek érted. Aztán amikor minden feladatodat teljesítetted, tiszta lelkiismerettel térhetsz vissza Lady Pole-hoz és hozzám. – A fehér hajú úr szünetet tartott, és szokatlanul hosszú ideig elmélkedett. – Habár be kell vallanom – folytatta végül –, hogy már nem lelem annyi örömet a gyönyörű Lady Pole-ban, mint korábban. Talákoztam egy másik hölgygel, aki sokkal jobban tetszik. Nem annyira gyönyörű, de a küllembeli hiányosságaiért bőségesen kárpótol életrevaló természete és szórakoztató beszédstílusa. Ráadásul van egy nagy előnye Lady Pole-lal szemben. Mindketten tudjuk, Stephen, hogy akármilyen gyakran vendégeskedik nálam Lady Pole, a mágussal kötött egyezségem értelmében minden alkalommal vissza kell térnie a férje házába. Ám ennél a hölgnél nem kell majd ilyen ostoba egyezségeket kötnöm. Miután megszereztem magamnak, mindig mellettem fog maradni!

Stephen sóhajtott. Már a gondolat is búskomorrá tette, hogy hamarosan egy újabb fiatal hölgy raboskodik majd időtlen időig az Elveszett Remény Kastélyában. Nem áltatta magát azzal, hogy esetleg meg tudja menteni, de talán Lady Pole-ért tehet még valamit.

– Akkor talán önnek sincs ellenére, uram – szólalt meg tisztelettudóan –, hogy megszabadítsa a Ladyt ettől a bűbájtól. Tudom, hogy a férje és a barátai boldogan fogadják majd vissza.

– Ó, de hiszen Lady Pole továbbra is a multságaink egyik

legfényesebb csillaga lesz! Egy gyönyörű nő mindig jó társaság, és kétlem, hogy találnék még egy hozzá hasonló szépséget Angliában. Sőt Tündérországbán sem nagyon akadnak riválisai. Nem, amit javasolsz, teljességgel lehetetlen. Térjünk is vissza az előbbi témához. Ki kell találnunk, hogyan hozzuk el azt a hölgyet az otthonából, és hogyan vigyük át az Elveszett Reménybe. Tudom, hogy szívesen segítesz nekem, Stephen, de azért azt is elárulom neked, hogy ha sikerül megszerezelnünk ezt a hölgyet, a te trónhoz vezető utad is sokkal rövidebb lesz. Szörnyű csapást mérünk az ellenségeinkre! Teljes kétségbeesésbe taszítjuk majd őket. Felszítjuk közöttük a harcot és a széthúzást. Ó igen! Mennyi boldogtalanság vár rájuk, és mennyi boldogság vár ránk! Ha nem próbáljuk meg, talán nem is sikerül teljesíteni nemes küldetésünket.

Stephen nem sokat értett ebből. A fehér hajú úr talán valamelyik windsori hercegnőről beszélt? Mindenki tudta, hogy a király akkor örült meg, amikor a legszebb és legfiatalabb leánya meghalt. Lehet, hogy a bogáncspihe hajú úr arra gondolt: ha még egy lányát elveszíti, azt már nem éli túl. Talán a királyi család többi tagjának is megbomlik az elméje.

– Figyelj ide, drága Stephenem! Ki kell találnunk, hogyan hozzuk el a hölgyet a házából úgy, hogy senki se vegye észre. – Egy darabig töprengett. – Megvan! Hozz nekem egy kis mohatölgyet!

– Uram?

– Körméretben akkora legyen, mint te, és olyan magas legyen, mint a kulcscsontom.

– Szíves-örömezt idehoznám önnek, uram, de sajnos nem tudom, mi az a mohatölgy.

– Fafajta, ami ősidők óta a tőzegtelepeken él, gyökere pedig a víz alatt van.

– Ha így van, uram, nem hinném, hogy Londonban találunk ilyeneket. Itt nincsenek tőzegtelepek.

– Hát igaz, ami igaz...

A fehér hajú úr előre-hátra ingatta magát a széken, és pillantását a mennyezetre szegezve törte a fejét.

– Valami más fafajta is megfelelne? – kérdezte Stephen. – Van egy fakereskedő a Gracechurch utcában, aki biztosan...

– Nem, nem! – tiltakozott a fehér hajú úr. – Muszáj pontosan...

Abban a pillanatban Stephen hallatlan furcsa dolgot észlelt: valami kiemelte a székből, és talpra állította. Ugyanakkor a kávéház is eltűnt, és szurokfekete, jéghideg semmi vette körül. Bár nem látott semmit, Stephen érezte, hogy valami hatalmas, nyitott helyen van. Vad szél süvöltött a füle körül, és mintha minden irányból eső csapdosta volna.

– ...követni az előírásokat – folytatta a fehér hajú úr változatlan hangon. – Van itt valahol a környéken egy kiváló mohatölgy. Legalábbis úgy emlékszem... – A hangja, ami eddig Stephen jobb füle környékéről érkezett, hirtelen eltávolodott. – Hoztál vetőt, markolót és kanalas ásót?

– Hogyan, uram? Mit, uram? Nem, uram. Nem hoztam ilyen dolgokat. Az igazat megvallva nem is tudtam, hogy készülünk valahova.

Stephen észrevette, hogy a keze és a lába hideg vízbe

merül. Megpróbált arrébb lépni. A talaj váratlanul imbolyogni kezdett alatta, és ő lábszárközépig belesüppedt. Felsikoltott.

– Hm? – kérdezte a fehér hajú úr.

– Nem... nem akarom félbeszakítani, uram, de mintha a föld el akarna nyelni.

– Ez egy mocsár – világosította fel az úriember.

– Elég ijesztő terep.

Az inas megpróbálta utánozni a bogáncspihe hajú úr nyugodt, közömbös hanghordozását. Tudta, hogy az úr minden helyzetben nagyra becsüli a méltóságot, és attól tartott, hogy ha megérzi, mennyire rémült, talán még viszolyogni kezd tőle, és sorsára hagyja a falánk lépvidékben. Mozdulni próbált, de semmi szilárdat nem érzett a lába alatt. Összevissza hadonászott, majdnem elesett, és mindezzel csak annyit ért el, hogy a lába szára még mélyebbre süllyedt a lucsokban. Megint felkiáltott. A mocsár kellemetlen cuppogó hangokat hallatott.

– Ó egek! Hadd vegyem magamnak a bátorságot, uram, hogy jelezzem: észrevehetően süllyedek. Ó! – Lassan oldalra kezdett dőlni. – Ön sokszor biztosított róla, hogy kedvel engem, uram, és szívesebben tölti velem az idejét, mint bárki mással. Talán nem jelentene túl nagy kényelmetlenséget, ha megkérném, hogy szabadítson ki ebből a szörnyű lápból.

A fehér hajú úr nem fáradt a válasszal. Stephen viszont azon kapta magát, hogy kiszökkent a sárból, és valami csoda folytán megint a talajon állt. Reszketett a félelemtől, és szeretett volna lefeküdni, de moccani sem mert. Most

már keménynek tűnt a talaj a lába alatt, de taszítóan nedves volt, és az inas úgy érezte, bármikor újra beleléphet az ingoványba.

– Szívesen segítenék önnek, uram – kiáltott bele a feketeségbe –, de nem merek mozdulni, mert félek, hogy megint elnyel a mocsár!

– Ó, semmi gond – nyugtatta meg a fehér hajú úr. – Igazából úgysem tehetünk mást, mint hogy várunk. A mohatölgyet legkönnyebben hajnalban lehet megtalálni.

– De addig még kilenc óra van hátra! – kiáltott fel rémülten Stephen.

– Ez így van. Ülünk le, és várjunk hát.

– Itt, uram? Ezen a rettenetes helyen? Itt minden fekete, hideg és borzasztó!

– Igen, egyetértek. Nem túl kedélyes hely – felelte az úr egyre növekvő nyugalommal.

Aztán elhallgatott, és Stephen csak arra tudott gondolni, hogy tényleg véghez viszi őrváltó tervét, és megvárja a hajnalt. Jeges szél marta az inas bőrét, a nyirkosság testének minden zegzugába bekúszott, a feketeség mintha nagy súllyal telepedett volna rá, és a hosszú órák gyötrelmes lassúsággal cammogtak. Nem remélte, hogy el tud aludni, de valamikor az éjszaka folyamán erőt vett rajta a kimerültség, és némileg enyhült a szenvedése. Nem aludt igazán, inkább csak álmok szállták meg.

Álmában kiment a kamrába, hogy vigyen valakinek a kitűnő disznópástétomból. Amikor viszont levágott egy darabot, észrevette, hogy belül alig van hús. A pástétó belső részét Birmingham városa töltötte ki. A kéreg alatt kohók

és kovácműhelyek füstölögtek, mozdonyok zakatoltak. Az egyik városlakó, egy polgári viseletű figura, kilépett a vágáson, amit Stephen ejtett a késsel, és szólásra nyitotta a száját...

Ebben a pillanatban viszont valami magas, gyászos hang hatolt be az inas álmába. Lassú, szomorú nóta volt érthetetlen szöveggel, és Stephennek magához sem kellett térnie teljesen, hogy rájöjjön: a bogáncspihe hajú úr énekel. Általánosságban elmondható, hogy ha egy ember énekelni kezd, senki nem figyel rá. Ez még akkor is így van, ha különösen gyönyörű dalról van szó. Az embereket magával ragadhatja az éneklő tehetsége, de a többi teremtményt érintetlenül hagyja. Talán egy kutya vagy egy macska felfigyel rá, vagy ha elég intelligens az ember lova, abbahagyja egy pillanatra a legelészést, de ennél több nem történik. Ha viszont egy tündér fakad dalra, az egész világ figyelmét magára vonzza. Stephen érezte, hogy a felhők megállnak az égen, a szunnyadó hegyek megmoccannak és felmordulnak, és a hideg köd táncolni kezd. Életében először vette észre, hogy a világ nem néma és süket. Egyszerűen csak várja, hogy megszólítsa valaki, aki beszél a nyelvét. A tündér dalában a föld felismerte azt a nevet, amin saját magát szólítja.

Stephen tovább álmodott. Ezúttal sétáló hegyeket és síró égboltot látott. A fák odamentek hozzá, megszólaltak, és elmondták neki a titkaikat. Azt is elárulták neki, hogy barátoknak vagy ellenségnek tekintik. A kavicsoknak és a száraz leveleknek is fontos sorsuk volt. Álmában az egész világ – kövek, folyók, levelek és lángok – tele volt célokkal,

amiket a lehető legelszántabban igyekezett elérni, de Stephen azt is megértette, hogy néha lehetséges bizonyos dolgokat eltéríteni eredeti céljuktól, és újakat kijelölni nekik. Amikor felébredt, már virradt. Vagy legalábbis mintha virradt volna. A fény is vizes volt, homályos és határtalanul szomorú. Irdatlan, szürke, komor hegyek vették körül őket minden irányból, és a köztük lévő hágókat kiterjedt fekete köd töltötte ki. Stephen még soha nem látott ehhez hasonló tájat: mintha mindent úgy számítottak volna ki, hogy a lehető legnagyobb bánatot keltse az ember lelkében.

– Gondolom, ez az egyik királysága, uram – szólalt meg az inas.

– Az egyik királyságom? – kiáltott fel a fehér hajú úr meglepődve. – Ó nem! Ez Skócia.

Az úr hirtelen eltűnt, aztán egy csomó szerszámmal tért vissza. Volt nála egy fejsze, egy ásó, és három tárgy, amit Stephen nem tudott azonosítani. Az egyik olyan volt, mint egy kis kapa, a másik egy ásóra hasonlított, a harmadik, nagyméretű tárgy pedig mintha átmenet lett volna az ásó és a kasza között. A fehér hajú úr az inasnak adta a szerszámokat, aki zavartan nézte őket.

– Újak, uram? Olyan fényesen ragyognak.

– Nos, természetesen egy ilyen mágikus vállalkozáshoz nem használhatunk hétköznapi eszközöket. Ezek a tárgyak higanyból és csillagfényből készültek. Gyere, Stephen, keresnünk kell egy földdarabot, ami még nem harmatos. Ott biztos találunk mohatölgyet.

Az egész hatalmas völgyben minden fűszálat és apró, foltos mocsári növényt harmat lepett. Stephen ruháján,

kezén, haján és bőrén is volt valami bársonyos, szürke hamvasság, az előkelő úr haja pedig – ami mindig feltűnő volt – most még káprázatosabbá vált a millió parányi vízgömböcske csillogásától. Mintha egy drágakövekből álló glória lett volna a feje körül.

A bogáncspihe hajú úr elindult a völgyben, tekintetét figyelmesen a földre szegezve. Az inas követte.

– Hohó! – kiáltott fel az úr. – Itt is vagyunk!

Stephen nem értette, miből tudja az úr, hogy jó helyre érkeztek.

Egy mocsaras terület közepén álltak, amely semmiben sem különbözött a völgy többi részétől. Nem volt a közelben egyetlen megkülönböztető fa vagy szikla sem. Ám a fehér hajú úr addig járkált határozottan körbe-körbe, amíg egy sekély horpadást nem talált a talajban. A horpadás közepén egy hosszú, széles sávot lehetett látni, amelyet teljesen elkerült a harmat.

– Itt áss, Stephen!

A fehér hajú úr a jelek szerint nagyon sokat tudott a tőzegirtásról, és bár a kétkezi munkát nem maga végezte, gondosan irányította az inas mozdulatait. Az egyik szerszámmal le kellett vágnia a legfelső fű- és moharéteget, egy másikkal le kellett nyesnie a tőzeget, a harmadikkal pedig ki kellett emelnie a darabjait.

Stephen nem volt hozzászokva a kemény fizikai munkához, ezért rövidesen már kapkodva szedte a levegőt, és minden tagja sajgott. Szerencsére nem kellett sok réteget lenyesnie ahhoz, hogy valami keményebb felszínbe ütközzön.

– Tessék! – kiáltott fel elégedetten a bogáncspihe hajú úr.
– Az ott a mohatölgy. Nagyszerű! Gyerünk, Stephen, vágd körbe!

Ezt is könnyebb volt mondani, mint csinálni. Noha Stephen már elég tőzeget vágott ki, hogy láthatóvá váljon a mohatölgy, még mindig nehéz volt megállapítani, hol ér véget a tőzeg, és hol kezdődik a mohatölgy. Mindkettő fekete volt, és mindkettőből nedvesség szivárgott. Tovább ásott, és bár az úr rönknek nevezte a mohatölgyet, Stephen rájött, hogy egy egész fáról van szó.

– Nem tudná valami varázslattal kiemelni, uram? – kérdezte az inas.

– Ó nem! Semmiképpen! Nagy szívességet kértem ettől az erdőtől, ezért ránk hárul a feladat, hogy elvigyük ebből a mocsárból, és a lehető legkevesebb kárt tegyük a környezetében. Tessék, Stephen, itt van a fejsze. Vágj nekem akkora darabokat, mint a kulcscsontom. Aztán az ásóval és az agyarassal kifordítjuk onnan.

Még három órába tellett, mire végeztek a munkával. Stephen akkorára vágta a fadarabokat, amekkorára a fehér hajú úr kérte, de egyedül nem sikerült kiemelnie a hasábokat a mocsárból. A bogáncspihe hajú úr is kénytelen volt belépni a sáros, bűzös mélyedésbe, és együtt erőlködtek: húzogatták és emelgették a rönköt.

Amikor végre készen voltak, Stephen a végletekig elgyötörten lefeküdt. A fehér hajú úr elégedetten szemlélte a kiszabadított fadarabot.

– Nem is volt olyan nehéz, mint gondoltam – közölte.

Stephen váratlanul ismét a Jeruzsálem Kávéház felső

szintjén találta magát. A ruha cafatokban lógott róluk, és tetőtől-talpig a mocsár iszapja borította őket.

Most először vehette rendesen szemügyre a mohatölgydarabot. Fekete volt, mint a bűn, a kérgén meglepően finom barázdák húzódtak végig, és fekete víz szivárgott belőle.

– Ki kell szárítanunk, ha használni akarjuk valamire – jegyezte meg az inas.

– Dehogy szárítjuk! – villantotta fel a fehér hajú úr a legragyogóbb mosolyát. – Az én céljaimhoz így a legtökéletesebb!

43

Mr. Hyde különös kalandja

1815. december

DECEMBER ELSŐ HETÉNEK egyik reggelén Jeremy bekopogtatott Strange könyvtárának ajtaján az Ashfair House-ban, és bejelentette, hogy Mr. Hyde beszélni szeretne vele.

Strange nem örült neki, hogy félbe kell szakítania a munkáját. Amióta vidékre költözött, ugyanolyan fontos lett neki a csend és a magány, mint Norrellnek.

– Na jól van, legyen! – morogta az orra alatt.

Kénytelen volt elhalasztani egy újabb bekezdés írását, három-négy dolog megkeresését Valentine Greatrakes életrajzában, a papír lepacázását, a helyesírási hibák kijavítását, majd az újabb paca ejtését – ehelyett a szalonba sietett.

A kandalló mellett egy úr ült, és tűnődve figyelte a lángokat. Élénknek és tettekésznek látszó, ötven év körüli férfi volt, földbirtokoshoz illő vaskos anyagból készült ruhában és csizmában. A mellette álló kisasztalra egy pohár bort és némi süteményt készítettek oda neki. Jeremy nyilván úgy határozott, hogy a látogató már elég régóta ücsörgött a szalonban, és szüksége lenne egy kis frissítőre.

Mr. Hyde és Jonathan Strange egész életükben szomszédok voltak, de annyira különbözött az anyagi helyzetük és az ízlésük, hogy nem fűzhették szorosabbra a viszonyukat hétköznapi ismeretségnél. Jóformán most találkoztak először azóta, hogy Strange mágus lett.

Kezet ráztak.

– Biztosan csodálkozik, hogy ilyen zord időjárásban felkerekedtem, és átjöttem önhöz – kezdte Mr. Hyde.

– Időjárás?

– Igen, uram. Förtelmes időnk van.

Strange kinézett az ablakon. Az Ashfaint körülvevő hegyeket hó borította, az ágak és gallyak mintha roskadoztak volna a hó alatt. Maga a levegő is fehérnek tűnt a fagytól és a ködtől.

– Tényleg. Észre sem vettem. Vasárnap óta ki sem tettem a lábam a házból.

– A szolgájától hallottam, hogy nagyon lefoglalják a tanulmányai. Ne haragudjon, hogy félbe kellett szakítania miattam a munkáját, de a mondandóm nem várhat tovább.

– Ó, nem kell magyarázkodnia. Hogy van a... – Strange elhallgatott, és megpróbált visszaemlékezni rá, hogy van-e felesége Mr. Hyde-nak, illetve vannak-e gyermekei,

testvérei vagy barátai. Rájött, hogy semmit sem tud a szomszédjáról. – ...birtok? – fejezte be végül a kérdést. – Ha jól rémlik, Astonban van.

– Inkább Clunburyhez közel.

– Clunburyhez. Valóban.

– Velem minden rendben van, Mr. Strange, kivéve egy igencsak... nyugtalanító dolgot, ami három nappal ezelőtt történt. Azóta egyfolytában tanakodtunk a feleségemmel, hogy vajon eljőjek-e önhöz, vagy sem. Tanácsot kértem a barátaimtól és a nejemtől, és mind egyetértettek abban, hogy el kell önnek mesélnem a dolgot. Három nappal ezelőtt a határ walesi oldalán egy bizonyos David Evansnál jártam. Ismeri őt, uram?

– Csak látásból. Soha nem beszéltünk. De Ford biztosan ismeri. (Fordnak hívták Strange birtokának intézőjét.)

– Nos uram, David Evansszal két órakor fejeztük be a beszélgetést, és én már alig vártam, hogy hazamehessek. A tájat vastagon takarta a hó, és szinte járhatatlanná váltak az utak Ashfair és Llanfair Waterdine között. Lehet, hogy nem tudja, ezért elmondom: David Evans háza egy magas hegy tetején van, és onnan messziről el lehet látni nyugatra. Amikor kiléptünk a házból, láttuk, hogy hatalmas szürke hófelhők közelednek. Mrs. Evans, Davey édesanyja azt javasolta, hogy maradjak náluk még legalább egy napig, de Evansszal összedugtuk a fejünket, és arra jutottunk, hogy semmi baj nem lesz, ha azonnal elindulok, és a lehető legrövidebb úton hazamegyek. Vagyis fel kell lovagolnom a Dyke-ra, és ott kell átmennem Angliába, még mielőtt a vihar utolérne[64].

– A Dyke-ra? – kérdezte Strange a homlokát ráncolva. – Az meglehetősen meredek út, még nyáron is, és ott aztán senki sem találja meg, ha valami történik magával. A helyében én nem mertem volna megpróbálni. Ugyanakkor ön biztosan sokkal jobban ismeri ezeket a hegyeket és a természetüket.

– Ön valószínűleg bölcsebben látja a helyzetet, mint én akkor. Miközben felfelé kaptattam a Dyke-ra, vad, süvítő szél kerekedett, és felkavarodott a leülepedett hó. A szél befújta a havat a lópokróc alá, és az én nagykabátom alá is. Végignézve magamon azt láttam, hogy lassan ugyanolyan fehérek vagyunk, mint a hegyoldal vagy a levegő. Beleolvadunk a fehérségbe. A szél hátborzongató alakzatokat formált a hóból; úgy éreztem, mintha életre kelt volna az arab hölgy ezeregy meséje, és forgó szellemek, gonosz démonok és bukott angyalok vennének körül. Még szerencsétlen lovam is rémisztő alakokat látott maga körül, pedig ő általában nyugodt természetű jószág. Képzelterti, mennyire megbántam, hogy nem fogadtam el Mrs. Evans meghívását. Aztán hirtelen megkondult egy harang.

– Egy harang? – kérdezte Strange.

– Igen, uram.

– De miféle harang?

– Nos, uram, azon az elhagyatott tájon semmilyen harang nem zúghatott. Én még azt is nehezen tudom elképzelni, hogy a lovam prüszkölése és a szél süvítése mellett egyáltalán hallottam valamit.

A mágus azt hitte, hogy a szomszédja csak a furcsa harangszóról akart mesélni, ezért a harangok mágikus

jelentőségét kezdte magyarázni. Elmondta, hogy a harangokkal és a csengőkkel védekezni lehet a tündérek és más ártó szellemek ellen, és azt is elmesélte, hogy egy gonosz tündért sokszor már a templom harangjának zúgásával is el lehet ijeszteni. Ugyanakkor köztudott, mennyire szeretik a tündérek a harangokat; sőt a tündérmágiának is fontos része a harangzúgás, és gyakran lehet harangszót hallani, amikor egy tündér megjelenik.

– Erre a furcsa ellentmondásra még én sem leltem magyarázatot – közölte Strange. – Az elméleti mágusok évszázadok óta tanulmányozzák a kérdést.

Mr. Hyde a lehető legudvariasabban és legfigyelmesebben hallgatta a mágust. Amikor viszont befejezte, ismét átvette a szót.

– De a harang még csak a kezdet volt, uram.

– Ó! – felelte Strange valamivel idegesebben. – Jól van hát. Folytassa.

– Feljebb kaptattam a hegyen, és olyan magasra értem, ahonnan már végignézhettem a Dyke-on. Meggörnyedt fákat és omladékos falrészleteket láttam. Aztán dél felé fordultam, és hirtelen egy hölgyet pillantottam meg, aki nagyon gyorsan közelített felém a Dyke-on...

– Egy hölgyet?

– Nagyon tisztán láttam. Ki volt engedve a haja, belekapott a szél, és a tincsei összevissza kavarogtak a feje körül. – Mr. Hyde a kezével mutogatta el, milyen vad táncot jártak a hóviharban a hölgy hajtincsei. – Ha jól emlékszem, odakiáltottam neki. Láttam, hogy felém fordítja a fejét, és rám néz, de nem állt meg, sőt még csak nem is lassított.

Megint elfordult, és hókísértetekkel körülvéve továbbment a Dyke-on. Csak egy fekete ruha volt rajta, még kendőt sem tekert magára. Bundát sem vett. Érthető, hogy félni kezdtem tőle. Arra gondoltam, hogy biztos valami szörnyű baleset érte. A nyomába eredtem, amilyen gyorsan a lovamtól csak tellett. Küszködtem, hogy ne veszítsem szem elől, de a szél egyre több havat fújt az arcomba. Amikor felértem a Dyke tetejére, már sehol nem láttam. Ide-oda vágattam a fal tetején. Keresgéltem és kiáltoztam, míg végül teljesen berekedtem. Biztos voltam benne, hogy beesett egy farakás vagy egy hótömb mögé, esetleg egy nyúlüregbe. De az is lehet, gondoltam, hogy az a személy vitte el, aki rosszat akart neki.

– Rosszat?

– Nos, uram, van egy olyan érzésem, hogy olyasvalaki vitte a hölgyet a Dyke-ra, aki ártani akart neki. Sok ilyen szörnyűségről hallani mostanában.

– Felismerte a hölgyet?

– Igen, uram.

– Ki volt az?

– Mrs. Strange.

Egy darabig csend volt.

– Az nem lehet – közölte a mágus zavartan. – Ha valami nyugtalanító történt volna Mrs. Strange-dzsel, Mr. Hyde, én biztosan értesültem volna róla. Ennyire nem merültem bele a könyveimbe. Sajnálom, Mr. Hyde, de ön téved. Bárki is volt az a szegény asszony, biztosan nem Mrs. Strange volt. Mr. Hyde *megrázta*, a fejét.

– Ha önt látnám, uram, Shrewsburyben vagy Ludlowban,

talán nem ismerném meg azonnal. De Mrs. Strange édesapja az én egyházközségem plébánosa volt negyvenhét éven keresztül. Csecsemőkora óta ismertem Mrs. Strange-et – illetve akkor még Miss Woodhope-ot –, és a saját szememmel láttam, ahogy megteszi az első lépéseit Clunbury templomkertjében. Akkor is felismertem volna, ha nem néz rám. Felismertem az alakját, a járását, minden tagját.

– Mit tett, amikor elvesztette a hölgyet szem elől?

– Azonnal idevágattam a házához, de a szolgálja nem engedett be.

– Jeremy? Akivel az imént beszélt?

– Igen. Azt mondta, Mrs. Strange itthon van, biztonságban. Bevallom nem hittem neki, ezért körbejártam a házat, és benéztem az összes ablakon. Aztán megpillantottam Mrs. Strange-et ebben a helyiségben, a heverőn. – Mr. Hyde az említett bútordarabra mutatott. – Halványkék ruhát viselt. Nem feketét.

– Ebben nincsen semmi szokatlan. Mrs. Strange soha nem visel feketét. Én sem szeretem, ha egy ifjú hölgy fekete színbe öltözik.

Mr. Hyde megrázta a fejét, és összevonta a szemöldökét.

– Bárcsak meg tudnám győzni önt arról, hogy tényleg láttam, amit láttam. De most már rájöttem, hogy ez lehetetlen.

– Én pedig örülnék, ha magyarázatot tudnék önnek adni. De nem tudok.

Búcsúzásképpen ismét kezét fogtak. Mr. Hyde komoran nézett a mágusra.

– Soha nem akartam, hogy baj érje a feleségét, Mr. Strange. Én vagyok a leghálásabb azért, hogy biztonságban van.

A mágus enyhén lehajtotta a fejét.

– És továbbra is biztonságban lesz.

Az ajtó becsukódott Mr. Hyde mögött.

Strange várt egy darabig, aztán elment megkeresni Jeremyt.

– Miért nem mondta el nekem, hogy Mr. Hyde korábban is járt itt?

Jeremy gúnyosan horkantott.

– A világért sem zavarnám önt ilyen sületlenségekkel, uram. Fekete ruhás hölgyek, akik kabát nélkül kószálnak a hóviharban!

– Remélem, nem beszélt gorombán a szomszédunkkal!

– Én, uram? Isten őrizzen!

– Lehet, hogy részeg volt. Igen, ez a legvalószínűbb. David Evansszal feltehetőleg valami sikeres üzletkötést ünnepeltek.

Jeremy a homlokát ráncolta.

– Nem hinném, uram. David Evans egy metodista lelkész.

– Ó igen, el is felejtettem. Igaza van. Különben is, a részegség nem ilyen látomásokat idéz elő. Ilyesmit akkor lát az ember, ha Mrs. Radcliffe egyik regényének olvasása után ópiumot szív.

Strange-et ennek ellenére felzaklatta Mr. Hyde látogatása. Félelmetes volt elképzelni Arabellát eltévedve a hóban, hegyormokon bolyongva, még akkor is, ha csak valakinek a fantáziájában jelent meg így. Akaratlanul is az anyja jutott

eszébe, aki szintén egyedül kelt útra a hegyekben, hogy elmeneküljön egy boldogtalan házasságból. A nagy égszakadásban megfázott, és bele is halt.

Aznap este a vacsoránál Strange ezt mondta Arabellának:

– Ma találkoztam John Hyde-dal. Azt állította, hogy látta magát a Dyke-on sétálni kedden, egy hatalmas hóviharban.

– Nem!

– De.

– Szegény ember! Biztos nagyon megijedt.

– Nem kétséges.

– Ha Henry itt lesz, átmegyek majd látogatóba a Hyde-házaspárhoz.

– Nekem úgy tűnik, maga mindenkit meg akar látogatni Shropshire-ben, ha Henry megérkezik. Remélem, nem fog csalódn.

– Csalódn? Hogy érti ezt?

– Csak arra céloztam, hogy förtelmes az időjárás.

– Akkor majd megmondjuk Harrisnek, hogy lassan és óvatosan hajtson. Amúgy is ezt tenné. Starling pedig megbízható ló. Irdatlan sok hó és jég kell ahhoz, hogy Starling megijedjen. Nem is emlékszem olyanra, hogy inába szállt volna a bátorsága. Mindamellett vannak emberek, akiket Henrynek *m u s z á j* meglátogatnia. Megsértődnének, ha elmulasztaná meglátogatni őket. Például Jennyt és Alwent, az apám két öreg szolgáját. Másról sem beszélnek, csak Henryről. Immár öt éve, hogy utoljára látták, és lehet, hogy ha újabb öt évet kell várniuk, meg sem érik a találkozást.

– Jól van, jól van. Én csak azt mondtam, hogy borzalmas

lesz az időjárás. Ennyi az egész.

De Strange jól tudta, hogy nemcsak ennyi az egész. Arabella tükön ült, annyira várta, hogy a fivére meglátogassa. Az esküvőjük óta alig érintkeztek egymással. Nem járt annyiszor a Soho téren, amennyiszer Arabella szerette volna, és ha mégis náluk vendégeskedett, túl hamar távozott. Arabella remélte, hogy ez a karácsonyi látogatás visszahozza a régi, bensőséges hangulatot. A gyerekkoruk helyszínein lesznek újra együtt, és Henry megígérte, hogy ezúttal tovább marad.

Henry végül meg is érkezett, és úgy tűnt, hogy Arabella minden kívánsága teljesül. Aznap este lelkes beszélgetést folytattak a vacsoránál. Henry rengeteget mesélt Great Hitherdenről, a northamptonshire-i faluról, ahol lelkészként dolgozik.[\(40\)](#)

Great Hitherden egyre nagyobb és virágzóbb falu lett. Számos úri család kastélyát meg lehetett találni a közelben. Henry nagyon örült a tiszteletreméltó társadalmi pozíciónak, amire ott szert tett. Hosszasan ecsetelte, milyen barátai vannak, és milyen eseményekre hívják meg.

– Azért ne higgyék, hogy elhanyagoljuk a jótékonyági munkát! A mi kerületünk ezen a téren is nagyon aktív. Sok a tennivalónk, mivel sok a nyomorult ember. Tegnapelőtt egy szegény, beteg családot látogattam meg, és Miss Watkinst már ott találtam a konyhájukban. Pénzt és jó tanácsot osztogatott. Miss Watkins nagyon melegszívű fiatal hölgy.

Itt szünetet tartott, mintha azt várná, hogy a többiek mondanak rá valamit. Strange semmitmondó arccal ült, egészen addig, amíg egy kósza gondolat szöveget nem ütött

a fejében.

– Ne haragudj, Henry. Biztos nagyon hanyagnak tartasz bennünket. Az elmúlt tíz percben ötször említetted Miss Watkinst, és sem Bell, sem én nem kérdeztünk még rá. Egy kicsit le vagyunk lassulva ma este. Tudod, a hideg walesi levegő... kissé megfagyasztja az ember elméjét. De most már magamhoz tértem, és szívesen megtudnék ezt-azt erről a nagyszerű ifjú hölgyről. Szőke vagy barna? Napbarnított arcú vagy hófehér bőrű? A zongorát szereti vagy a hárfát? Milyen könyveket olvas szívesen?

Henry azt hitte, hogy csúfot űznek belőle, ezért összevonta a szemöldökét, és nem válaszolt a kérdésekre.

Arabella hűvös pillantást mért a férjére, és finomabb stílusban kezdett kérdezősködni. Nemsokára ki is szedte a fivéréből, amit tudni akart. Kiderült, hogy Miss Watkins csak nemrég költözött Great Hitherdenbe, a keresztnéve Sophronia volt, és a gyámjaival, Mr. és Mrs. Swoonfirsttel (távoli rokonaival) élt. Szeretett olvasni (bár Henry nem tudta megmondani, mik a kedvenc könyvei). Henry azt is elárulta, hogy a hölgy irtózik az ananásztól.

– És milyen a külseje? Szemrevaló? – kérdezte Strange. A kérdés láthatóan zavarba hozta Henryt.

– Miss Watkinst általában nem a leggyönyörűbb hölgyek között tartják számon. De ha az ember közelebbről is megismeri... nos... megéri a fáradságot. Mindkét nemből vannak olyan emberek, akik első ránézésre közömbösnek tűnnek, de ahogy közelebbről is megismerjük őket, egyre jobban megszépülnek. Ez a hölgy művelt és tájékozott, kitűnő modorú és szelíd természetű. Azt hiszem, ezek a

tulajdonságok sokkal boldogabbá tehetnek egy férjet, mint a múlandó szépség.

Strange és Arabella meglepődtek Henry szavain. Kis ideig hallgattak, aztán ismét a mágus szólalt meg.

– Pénze van?

Henry csendben örült a lehetőségnek, hogy végre büszkélkedhet.

– Tízezer font.

– Ó, drága Henry! – kiáltott fel Strange.

Később, amikor négy szemközt maradtak, Strange ezt mondta a feleségének:

– Ha jól értettem, gratulálhatunk Henrynek a rátermettsége miatt. Talált magának egy menyasszonyt, mielőtt a többiek felocsúdhattak volna. Gondolom, a hölgyet nem ostromolják naponta házassági ajánlatokkal. Biztos van valami az arcában vagy az alakjában, ami távol tartja a kérők többségét.

– Szerintem nemcsak a pénz a titok nyitja – vette védelmébe a fivérét Arabella. – Biztosan rokonszenveznek is egymással. Máskülönben Henry nem rajongana ennyire.

– Ó, valószínűleg – bólintott Strange. – Henry remek fickó. Különben sem avatkozom az ügyeibe, ezt maga is tudja.

– Mosolyog, pedig nem lenne joga hozzá – fedtte meg a férjét Arabella. – Annak idején én is voltam annyira rátermett, mint Henry. Senkiben nem merült fel az ötlet, hogy magát válasszam férjemnek, a hosszú orrával és a rendellenes hajlamaival, én mégis ragaszkodtam magához.

– Igaz. Ezt már el is felejtettem – mélázott Strange. – Úgy látszik, öröklődő gyengeség.

A mágus másnap visszavonult a könyvtárába, Arabella pedig elindult Henryvel meglátogatni Jennyt és Alwent. Ám az első napok könnyed hangulata nem tartott sokáig. Arabella rájött, hogy nem sok közös vonásuk maradt a fivérével. Henry egy apró vidéki faluban töltötte az elmúlt hét évet, míg ő Londonban élt, és közvetlen közletről lehetett szemtanúja az elmúlt évek legfontosabb eseményeinek. Több miniszterrel is baráti kapcsolatokat ápolott. Megismerkedett a miniszterelnökkel is, és többször táncolt Wellington hercegével. Találkozott a királyi hercegekkel, meghajtotta magát a hercegnők elött, és valahányszor a Carlton House-ban járt, mindig kapott egy mosolyt és egy jó szót a régenshercegtől. Az pedig magától értetődik, hogy mindenkivel kapcsolatban állt, aki részt vett az angol mágia dicsőséges feltámasztásában.

Arabellát nagyon érdekelte minden, ami a fivérével történt, ám Henry nem sokat kérdezősködött felőle. Amikor a londoni életről mesélt neki, a fivére csak annyit felelt: „Ó igazán?” Egyszer éppen arról mesélt, hogy Wellington hercege mondott neki valamit, és ő válaszolt neki valamit, de Henry szembefordult vele, és felvont szemöldökkel, nyájas mosollyal rávágta: „Nem hiszek neked.” Ez a viselkedés sértette Arabellát. Nem érezte, hogy kérkedne, elvégre az ilyen találkozások természetes részei voltak a londoni életének. Rémulten gondolt vissza arra, hogy amikor válaszolt a fivére üdítő hangvétellő leveleire, talán nehézkesség és mesterkélttség sugárzott a szavaiból.

Közben szegény Henrynek is megvolt a maga baja. Gyerekkorában csodálta Ashfair House-t: a méretét, az

elhelyezkedését, a nagy megbecsülést, amit a tulajdonosa a cluni körökben szerzett. Nagyon várta azt a pillanatot, amikor Jonathan Strange megöröklí a birtokot, és ő fontos személyként, a gazda barátjaként térhet oda vissza. Most, hogy mindez valóra vált, ráébredt, hogy nem is élvezi annyira. Újabban sok csodálatos kastélyban járt, és ezek mellett jócskán elhalványult Ashfair szépsége. Legalább annyi oromzata volt, mint ablaka, mindenütt alacsony volt a mennyezet, és az összes szobát furcsa formájúra alakították. A lakók számos nemzedéke mindig úgy helyezte át az ablakokat, ahogy éppen kedve tartotta, és nem törődtek azzal, hogy mennyit rontanak vele az épület megjelenésén. Az ablakokat burjánzó vadrózsa- és borostyánindák árnyékolták be. Elavult, régimódi ház volt, éppen olyan, amilyenek Strange lefestette: a regényekben ilyen kastélyokban környékezik meg a rossz szellemek a hölgyeket.

Great Hitherden környékén sok házat felújítottak a közelmúltban, elegáns, új falusi kunyhók épültek azoknak a hölgyeknek és uraknak, akik rajongtak a rusztikus életformáért. Mivel Henry képtelen volt magában tartani bármit is, ami az egyházközségével volt kapcsolatos, és mivel a közlgő házassága okán egyre többször foglalkozott az otthonteremtés és elrendezés kérdésével, hamarosan kikíváncozott belőle egy-két tanács, és meg is kereste Strange-et. Mindenekelőtt az istállóudvar rossz elhelyezését róta fel neki.

– Az embernek át kell mennie rajta, hogy kijusson a díszkert és a gyümölcsös déli részébe. Rombolja szét, és

építse fel valahol máshol.

Strange nem válaszolt egyenesen, hanem hirtelen a feleségéhez fordult.

– Remélem, magának tetszik ez a ház, kedvesem. Ha jól emlékszem, meg sem kérdeztem az elején, hogy jól érezné-e magát itt. Mondja, ha nem tetszik, és azonnal elköltözünk!

Arabella elnevette magát, és azt mondta, hogy tökéletesen elégedett a házzal.

– Sajnálom, Henry, de én ugyanolyan elégedett vagyok az istállóudvarral, mint bármi mással.

Henry újra próbálkozott.

– De azzal biztos egyetért, hogy már azzal is jelentős javulást lehetne elérni, ha kivágná a ház körüli fákat. Lesötétítik az összes szobát. Úgy növekszenek, ahogy kedvük tartja. Ahol éppen kinőttek a tobozból vagy a magból, gondolom.

– Hogyan? – kérdezte Strange, akinek a pillantása az utolsó mondatok alatt már visszavándorolt a könyve lapjaira.

– A fák! – ismételte Henry.

– Milyen fák?

– Azok! – mutatott Henry az ablakon túlra, ahol több ősi, hatalmas tölgy, kőris és bükk állt.

– A szomszédok szerint egészen kivételes példányok. A saját dolgukkal törődnek, engem még sohasem zavartak. Valamikor nekem is meg kellene dicsérem a szomszédok fáit.

– De elzárják a fény útját!

– Ön is elzárja, Henry barátom, mégsem emeltem még soha fejszét önre.

Akármilyen hevesen is kritizálta Henry Ahsfair környezetét és elhelyezkedését, igazából nem ez nyomta a szívét. Az zavarta a legjobban, hogy mindenütt a mágia átható jelenlétét érezte. Amikor Strange mágiával kezdett foglalkozni, Henrynek még nem volt véleménye a dologról. Akkortájt kevesen tudtak, milyen csodás eredményeket ért el Mr. Norrell a varázslatok terén. A mágia nem volt több a történelem egyik ezoterikus ágánál, a gazdag, henye urak passziójánál, és Henry továbbra sem tudott másként tekinteni rá. Büszke volt a sógora vagyonára, birtokára, előkelő származására, ám a mágikus tehetségére nem tudott büszke lenni. Mindig meglepődött, valahányszor valaki gratulált neki a közeli rokonsághoz, ami a Kor Második Legnagyobb Mágusához fűzte.

Strange nagyon messze volt attól az eszményképtől, amilyennek Henry a gazdag angol urakat elképzelte. Egyáltalán nem érdeklődött azok iránt a tevékenységek iránt, amelyekkel a vidéki angol urak szabadidejüket töltötték. Sem a birtokigazgatásért, sem a vadászatért nem lelkesedett. A szomszédjai mind lövöldöztek – Henry jól hallotta a lövések visszhangját és a kutyák ugatását a havas erdő felől –, ám Strange sohasem ragadott fegyvert. Arabella fél napig könyöröghetett neki, hogy dugja ki az orrát a házból, és sétáljon egy félórácskát. A könyvtárban eltávolította a polcokról az apja és nagyapja könyvgyűjteményét – a vidéki urak gyűjteményéből elmaradhatatlan angol, görög és latin nyelvű műveket –, és

halomba rakta őket a földön, hogy helyet biztosítson a saját könyveinek és jegyzeteinek[65]. A házban szanaszét heverték a gyakorlati mágiával foglalkozó folyóiratok: itt egy szám az *Angol Mágia Barátaiból*, amott egy példány a *Modern Mágusból*. A könyvtár egyik asztalán egy nagy ezüstpál hevert, amelyet néha vízzel töltöttek meg. Strange sokszor fél órán keresztül ült a tál fölé hajolva, és nézte a vizet. A felszínét tapogatta, különös mozdulatokat tett, és lejegyzetelte, hogy mit lát. Egy másik asztalon, a könyvek festői káoszában egy Anglia-térképet terített ki, amelyen az ősrégi, ismeretlenbe vezető tündérutakat tüntették fel.

Henry egyéb érthetetlen dolgokat is tapasztalt, amik, ha lehet, még jobban zavarták. Ashfair szobái egyre furcsábbnak tűntek a szemében, és nem jött rá, hogy azért ilyen furcsák, mert Strange házában a tükrök nem a jelent tükrözték vissza, hanem azt, ami fél órával vagy akár száz évvel korábban volt. Reggel, amikor felébredt, és este, amikor aludni próbált, egy távoli harang hangját hallotta: a szomorú hang mintha egy tengerfenékre süllyedt város templomtornyából akart volna áttörni, keresztül a hullámokon. Nem sokat törődött a harangszóval, általában el is felejtette napközben, de a búskomor hangulat mindvégig vele maradt.

Azzal próbálta vigasztalni magát a sok csalódás és kényelmetlenség közepette, hogy összehasonlította a Great Hitherden-i életet a shropshire-i élettel (rendszerint természetesen Shropshire maradt alul), és gyakran adott hangot értetlenségének, amiért Strange olyan rengeteget tanul. „Mintha nem lenne saját birtoka, mintha még csak

most kellene megalapoznia a vagonát.” Ezeket a megjegyzéseket általában Arabellának címezte, de sokszor Strange is hallótávolságon belül volt, és a fiatalasszony hamarosan abban a cseppet sem irigylésre méltó helyzetben találta magát, hogy békét kellett teremtenie a két férfi között.

– Ha kíváncsi leszek Henry véleményére, majd megkérdezem – közölte a mágus dühösen. – Mi köze hozzá, kérdem én, hogy hol építem fel az istállót? Mi köze hozzá, hogy mivel töltöm az időmet?

– Tényleg nagyon bosszantó, kedvesem – ismerte el Arabella. – Nem csoda, hogy kihozta a sodrából, de gondoljon csak bele...

– A sodromból! Hiszen ő kényszerít rá az állandó vitatkozásra!

– Csitt! Csendesebben! Még a végén meghallja. Kíméletlen próbáknak vetették alá, kedvesem, és azt kell mondanom: egy angyal türelmével viselte. De higgye el, Henry nem akar rosszat. Az a baj, hogy nem tudja magát megfelelően kifejezni, és figyelje meg, az összes hibája ellenére hiányozni fog, ha elmegy.

Az utolsó mondatra Strange nem reagált olyan erőteljes meggyőződéssel, ahogy a felesége szeretne volna.

– Legyen kedves Henryvel – folytatta az asszony. – Az én kedvemért.

– Hát hogyne. Persze. Én vagyok a megtettesült türelem. Maga is tudja. Volt régen egy közmondás, amit ma már nem is nagyon ismernek. Arról szólt, hogy egy lelkész búzáat, egy mágus pedig rozst vet ugyanazon a földön. Ez

azt jelenti, hogy a lelkészek és a mágusok soha nem fognak egyetérteni.(41) Eddig még soha nem szembesültem vele, mennyire igaz a mondás. A londoni lelkészekkel jóban voltam. A Westminsteri apátság esperese és a régensherceg káplánja is kitűnő fickók. De Henry stílusa egyszerűen bicskanyitogató.

Karácsony napján a hó sűrűn és szaporán hullott. Talán az elmúlt napok fáradalmi miatt, talán más okból, de Arabella rossz közérzettel ébredt. Annyira fájt a feje, hogy szinte fel sem tudott kelni az ágyból. Strange és Henry kényszerűségből az egész napot egymás társaságában töltötte. Henry sokat mesélt Great Hitherdenről, este pedig leültek ecarte-t játszani. Mindketten szerették ezt a kártyajátékot. Végre valami természetes és őszinte örömforrásban is osztozhattak volna, ám a második játszma közepén Strange felfordított egy lapot, és amikor meglátta a pikk hetest, azonnal forradalmi gondolatok ötlöttek fel benne a kártyalap mágikus jelentőségét illetően. Otthagyta a játékot, otthagyta Henryt, és magával vitte a lapot a könyvtárba további tanulmányozásra. Henrynek az este további részében saját magát kellett szórakoztatnia.

Másnap hajnalban Strange váratlanul felriadt – illetve csak félig lett éber. Valami halvány ezüstös ragyogás ülte meg a szobát, ami könnyen lehetett volna a hóról visszaverődő holdfény is. A mágus úgy látta, mintha Arabella ülne az ágya végében, háttal neki, felöltözve. A haját fésülte. Strange mondott neki valamit, legalábbis azt hitte, hogy megszólította.

Aztán ismét mély álomba zuhant.

Hét órákor annak rendje és módja szerint felébredt, és minél előbb a könyvtárba akart érní, hogy egy-két órát dolgozzon, mielőtt Henry megjelenik. Gyorsan felkelt, átment az öltözőszobába, és csengetett Jeremy Johns-nak, hogy borotválja meg.

Nyolc órákor Janet Hughes, Arabella szobalánya kopogtatott be az asszonya hálószobájának ajtaján. Nem hallott hangot odabentről, és mivel úgy gondolta, hogy Mrs. Strange talán még mindig a fejfájással küzd, inkább odébbállt.

Tíz órákor Strange és Henry együtt reggelizett. Henry vadászattal akarta tölteni a napot, és rá akarta venni a mágust, hogy tartson vele.

– Nem, nem, fontos dolgom van. De ez önt ne tartsa vissza. Végül is legalább olyan jól ismeri ezeket a mezőket és erdőket, mint én. Kölcsönadok egy puskát, és biztos vagyok benne, hogy kutyákat is tud keríteni valahonnan.

Jeremy Johns jött be az étkezőbe, és bejelentette, hogy Mr. Hyde ismét átjött. A hallban várakozik, és sürgős ügyben szeretne a mágussal beszélni.

– Most meg mi a fenét akar az az alak? – morgott magában Strange.

Mr. Hyde türelmetlenül lépett be, arca szinte szürke volt az aggodalomtól. Henry hirtelen felkiáltott.

– Mit képzél magáról ez a fickó? Be sem jön rendesen, és kint sem marad. Pont a kettő között.

Henrynek éppen az volt az egyik legnagyobb baja Ashfairrel, hogy a szolgák nem azokkal a pontosan meghatározott szertartásokkal végezték a feladatukat, mint

más úri házakban. Jeremy Johns már kifelé indult a szobából, de még csak az ajtónál járt, amikor félig-meddig elbújt az árnyékok között, és egy másik szolgálval izgatottan sugdolózni kezdett.

Strange az ajtó felé nézett, és sóhajtott.

– Ugyan mit számít ez, Henry? – kérdezte. – Mr. Hyde, én...

Eközben a sok késlekedéstől a szomszéd aggodalma tetőfokára hágott, és szinte kirobbant belőle a mondat:

– Egy órával ezelőtt láttam Mrs. Strange-et a walesi hegyekben!

Henry döbbenetesen nézett a mágusra.

Strange ridegen figyelte a szomszédja arcát.

– Semmi gond, Henry, ne izgassa fel magát – vetette oda a sógorának.

Mr. Hyde egy kissé összerándult erre a mondatra, de a veleszületett nyakassága segítette neki elviselni.

– Az Idris kastélynál jártam, és ahogy korábban, most is szemtanúja voltam, ahogy Mrs. Strange elsétál nem messze tőlem. Az arcát nem láttam. Megpróbáltam követni, de nem tudtam olyan gyorsan menni, és elvesztettem szem elől. Tudom, hogy múltkor agyrémnek tartotta, amit mondtam. Azt hitte, hogy a hó és a szél annyira megzavarta az elmémet, hogy kísérteteket láttam. De ma tiszta és nyugodt az idő, és én tudom, hogy Mrs. Strange-et láttam. Olyan tisztán, ahogy most önt látom, uram.

– Múltkor? – kérdezte Henry zavarodottan.

Strange enyhe türelmetlenséggel a hangjában megköszönte Mr. Hyde-nak, hogy jó szándékkal elmesélte nekik ezt a... (nem talált szót arra, amit az imént hallottak).

– Mivel azonban én tudom, hogy Mrs. Strange biztonságban van a házamban, gondolom, nem lesz meglepve, ha azt felelem...

Váratlanul Jeremy sietett be a szobába. Azonnal a mágushoz ment, és a fülébe suttogott.

– Beszéljen, ember! Mondja el, mi történt! – rivallt rá Henry.

Jeremy kétkedve nézett a gazdájára, de Strange nem szólt egy szót sem. A kezével eltakarta a száját, a tekintetét űzötten ide-oda jártatta, és valami mentőötleten törte a fejét.

– Mrs. Strange nincs a házban, uram – jelentette be az inas. – Nem tudjuk, hol van.

Henry faggatni kezdte Mr. Hyde-ot arról, amit a hegyekben látott, és két kérdés között alig adott neki időt a válaszra.

Jeremy Johns a homlokát ráncolva nézett a két úrra. Strange némán ült a helyén, és maga elé meredt a semmibe. Aztán hirtelen felállt, és kirohant a helyiségből.

– Mr. Strange! – kiáltott utána Mr. Hyde. – Hova megy?

– Strange! – kiáltotta Henry is.

Mivel nélküle nem tehettek semmit, és nem hozhattak döntést, kénytelenek voltak követni. Strange felszaladt a lépcsőn a könyvtárba, és azonnal az ezüsttálhoz sietett, amelyet az egyik asztalon tartott.

– Hozzanak vizet – utasította Jeremyt.

Jeremy Johns egy kancsó vizet kerített, és megtöltötte a tálat. Strange egyetlen szót mondott, mire félhomály és árnyrengeteg borult a szobára. Ugyanebben a pillanatban a tál elsötétült, és kissé opálos fényűvé vált. A hirtelen sötétség megrémisztette Henryt.

– Strange! – kiáltotta. – Mit keresünk mi itt? Eltűntek a fények! A húgom odakint van. Nekünk sem kellene a házban maradnunk. – Jeremy Johnshoz fordult, mivel úgy érezte, ő az egyetlen jelenlévő személy, akinek még hatása lehet a mágusra. – Mondja meg neki, hogy hagyja abba! El kell kezdenünk a keresést!

– Fogja be a száját, Henry – szólt rá Strange.

Kétszer is végigfuttatta az ujját a vízfelszín felett. Két csillogó fényvonal jelent meg, és négy részre osztotta a vizet. Strange az egyik negyed fölött tette a következő mozdulatot. Abban a negyedben csillagok jelentek meg, és még több vonal, érzet és fényháló. A mágus pár percig csak szótlanul bámulta a fényjátékot. Aztán átment a következő negyedre. Ott más mintát hoztak létre a fények. A harmadik és a negyedik negyed fölött is megismételte a mozdulatokat. A minták folyamatosan változtak. Átalakultak, sziporkáztak, néha írásra hasonlítottak, máskor térkép vonalaira, és volt, amikor csillagzatokra.

– Mire jó ez az egész? – kérdezte Mr. Hyde csodálkozva.

– Arra, hogy megtaláljuk – vágta rá Strange. – Legalábbis ez lenne a haszna. Ráütött az egyik negyedre a vízfelszínen. A másik három negyedről abban a pillanatban eltűntek a minták. A megmaradt mintázat addig nőtt, amíg be nem borította az egész tálat. A mágus ismét negyedekre osztotta fel a felszínt, tanulmányozta egy darabig, és újból ráütött az egyik negyedre. Ezt a folyamatot többször is megismételte. A vonalak egyre sűrűsödtek, és fokozatosan egyre részletesebb térképpé alakultak. Ám minél pontosabban jelentek meg a minták, annál

kétségbeesettebb lett Strange arca, és annál kevésbé értette, amit a tál mutat neki. Henry pár perc múlva elvesztette a türelmét.

– Az ég szerelmére, nincs időnk varázslatokkal szórakozni! Arabella eltűnt! Strange, könyörgöm! Hagyja ezt az ostobaságot, és induljunk a keresésére!

Strange nem válaszolt, csak mérgesen ránézett a sógorára, és belecsapott a vízbe. A vonalak és a csillagok azonnal elillantak. Nagy levegőt vett, és újra-kezdte az egészet. Ezúttal magabiztosabban fogott hozzá, és hamarabb megtalálta a megfelelőnek tűnő mintát. Ám abból sem tudott hasznos információt leszűrni, ezért csak csüggedten és zavartan figyelte a vizet.

– Mi az? – kérdezte Mr. Hyde rémülten. – Mr. Strange, látja a feleségét?

– Nem értem, hogy mit akar üzeni nekem ez az ige! Azt mondja, nincs Angliában. Nincs Walesben. Nincs Skóciában. Nincs Franciaországban. Nem tudok zöldre vergődni ezzel a varázslattal. Igaza van, Henry. Csak az időmet vesztegetem. Jeremy, hozza ide a csizmámat és a kabátomat!

Hirtelen egy látomás ködlött fel a víz felszínén. Egy ősi, árnyékos teremben szép arcú férfiak és nők táncoltak. De mivel a mágus nem tudott összefüggést felfedezni a kép és Arabella eltűnése között, megint rácsapott a vízre. Az illúzió eltűnt.

Odakint vastag hóréteg lepette mindent. A világ megfagyva, némán, mozdulatlanul vette körül őket. Először az ashfairi birtokot fésülték át. Amikor rájöttek, hogy a birtokon

ökörszemeken és vörösbegyeken kívül nincs más élőlény, Strange, Henry, Mr. Hyde és a szolgák nekivágtak az utaknak.

Három szobalány felment a padlásra, ahol Strange gyerekkora óta szinte senki sem járt. Fejszéket és kalapácsokat vettek magukhoz, és felfeszítették az ötven évvel korábban lezárt ládákat. Benéztek a szekrényekbe és a fiókokba, amelyekbe még egy csecsemő teste sem fért volna bele, nemhogy egy felnőtt nőé.

Néhány szolga a cluni házakhoz sietett. Mások lóra pattantak, és elmentek Cluntonba, Purslowba, Clunburybe és Whitcottba. Hamarosan már minden környékbeli házban tudtak Mrs. Strange eltűnéséről, és mindenhol küldtek embereket a keresésére. Az asszonyok felszították a tüzet, és mindent előkészítettek ahhoz, hogy ha esetleg éppen az ő házukba hoznák be Mrs. Strange-et, azonnal megkapja az összes megkapható meleget, táplálékot és gondoskodást.

Az első órában felkeresték John Ayrton, a 12. könnyűfegyverzetű dragonyos hadosztály kapitányát, aki Wellingtonnal és Strange-dzsel harcolt a félszigeten és Waterloo-nál. A földjei határosak voltak a mágus birtokaival. Egyidősek voltak, és egész életükben szomszédos földeken éltek, de Ayrton kapitány tartózkodása és visszahúzódása miatt egy év leforgása alatt alig váltottak egymással húsz szónál többet. Amikor meghallotta, mi történt, magához vette a térképeit, és halkán, ünnepélyesen megígérte Strange-nek és Henrynek: minden tőle telhetőt megtesz, hogy megtalálja Mrs.

Strange-et.

Rövidesen kiderült, hogy nem Mr. Hyde volt az egyetlen, aki látta Arabellát. Két földműves, Martin Oakley és Owen Bullbridge is találkozott vele. Jeremy Johns a két férfi barátaitól hallotta a történetet, mire azonnal felült az első útjába akadó lóra, és elvágatott a Clun folyó partján húzódó havas mezőkre, ahol Oakley és Bullbridge is felajánlotta segítségét a keresőknek. Jeremy félig kísérte, félig hajtotta őket vissza Clunba, Ayrton kapitány, Mr. Hyde, Henry Woodhope és Strange színe elé.

Rájöttek, hogy Oakley és Bullbridge beszámolója sok ponton ellentmond annak, amit Mr. Hyde látott. Mr. Hyde az Idris kastély körüli csupasz, havas hegyormokon találkozott Arabellával, aki észak felé tartott. Pontosán kilenc órakor látta, és akárcsak az előző alkalommal, most is harangzúgást hallott előtte.

Oakley és Bullbridge viszont a sötét téli fák sűrűjében látta szaladni, körülbelül három mérföldre az Idris kastélytól keletre, ráadásul makacsul állították, hogy ez is pontosan kilenc órakor történt.

Ayrton kapitány összevonta a szemöldökét, és megkérdezte a két férfit, hogy honnan tudták, hány óra van. Mr. Hyde-dal ellentétben ugyanis ők nem hordtak maguknál zsebórát. Oakley azt felelte, hogy a harangzúgásból feltételezték, hogy kilenc óra van. Oakley azt hitte, hogy a cluni Szent György templom harangja szólalt meg. Bullbridge viszont ragaszkodott hozzá, hogy *nem* a Szent György templom felől érkezett – annak ugyanis csak egy harangja van, és ők több harangot is hallottak zúgni.

Búbánatos harangszó volt, amelyhez hasonlóan temetésen hall az ember – bár ezt a gondolatát nem tudta bővebben kifejteni.

Az apró részletekben megegyezett a két beszámoló. Egyik szemtanú sem állította, hogy fekete ruhában látták Mrs. Strange-et. Mindhármuk szerint fehér ruhát viselt, és nagyon gyorsan ment. Egyikük sem látta az arcát.

Ayrton kapitány négy-öt fős csoportokra osztotta az embereket, és elküldte őket, hogy kutassák át a sötét téli erdőket. Az asszonyokat lámpásért és meleg ruháért küldte, a lovasoknak pedig az Idris kastély környékén lévő magas, nyitott hegyormokat kellett végigjárniuk. Kénytelen volt Mr. Hyde-ot megbízni az irányítással, mert a szomszéd nem érte be kevesebbel. Tíz perccel azután, hogy Oakley és Bullbridge befejezte a beszámolóját, már senki sem volt az indulás színhelyén. Addig keresgéltek, amíg fent volt a nap, de ugye a téli nap hamar fárad, különösen három nappal a téli napforduló előtt. Három órakor gyengülni kezdett a fény, és négykor be is sötétedett.

A keresők visszatértek Strange házába, ahol Ayrton kapitány számba vette, mit sikerült addig elérni, és melyek a következő teendők. Több asszony is jelen volt a szomszédos házakból. Eleinte a saját otthonukban váraoztak, de rájöttek, hogy nehezen bírják a magányt és a tétlen nyugtalankodása Részben azért mentek át Ashfairbe, hogy kéznél legyenek, ha szükség van rájuk, de elsősorban lelki vigaszt reméltek a társaságtól.

Utoljára Strange és Jeremy Johns érkezett meg. Az istállóból egyenesen a szalonba jöttek, sárosan,

csizmában. Strange beesett szemmel, elszürkült arccal nézett körül. Úgy mozgott, mintha csak egy álombéli figura lenne. Valószínűleg le sem ült volna, ha Jeremy Johns nem kényszeríti le egy székbe.

Ayrton kapitány kiterítette a térképeit az asztalon, és kikérdezte az összes kutató egységet arról, hogy hol jártak, és mit találtak. Az utóbbi kérdésre mindig „semmi” volt a válasz.

Minden jelenlévő férfi és nő azt állította, hogy a térképeken szereplő, szépen meghúzott vonalak és pontosan leírt szavak helyén valójában jeges kérgű tavak és folyók, néma erdők, fagyos árkok és magas, szikár hegyek vannak, és a keresés közben rá kellett ébredniük, mennyi birka, szarvasmarha és vadállat pusztult el ezen a télen.

– Úgy rémlik, felriadtam múlt éjjel... – szólalt meg hirtelen egy rekedt hang.

Az emberek körülnéztek.

Strange még mindig abban a székben ült, ahova az inas leültette. A karja erőtlenül lógott a teste mellett, és mereven bámulta a padlót.

– Úgy rémlik, felriadtam múlt éjjel. Nem tudom pontosan, mikor. Arabella ott ült az ágyam végében. Fel volt öltözve.

– Ezt eddig nem mondta – jegyezte meg Mr. Hyde.

– Eddig nem is jutott eszembe. Azt hittem, álmodtam.

– Nem értem – vette át a szót a kapitány. – Azt akarja mondani, hogy Mrs. Strange talán éjszaka hagyta el a házat?

A mágus megpróbált választ találni erre a nagyon is ésszerű kérdésre, de nem tudott.

– Azért csak el tudja dönteni, hogy Mrs. Strange valóban ott volt-e a szobájában éjszaka, vagy sem! – rimázkodott Mr. Hyde.

– Ott volt. Hát persze, hogy ott volt. Még feltételezni is nevetséges, hogy... Legalábbis... – Strange elhallgatott egy pillanatra. – Ami azt illeti, éppen a könyvem jutott eszembe, amikor felriadtam, és sötét volt a szobában.

A jelenlévők egy részében felötlött, hogy talán Jonathan Strange egy végtelenül figyelmetlen férj, vagy legalábbis a végletekig elhanyagolja a feleségét. Egyesek kétkedve vizslatták a mágust, és végiggondolták, mennyi oka lehetett a rajongó feleségnek elmenekülni otthonról a tél közepén. Durván beszélt vele? Erőszakos volt? Kísértették azok az illúziók, amiket a mágiával felidézett: szellemek, démonok, szörnyűségek? Esetleg rájött, hogy a férjének van egy eltitkolt szeretője, és vagy fél tucat törvénytelen gyereke?

Egyszer csak kiáltást hallottak kintről, a hallból. Utólag senki sem tudta megmondani, kinek a hangja lehetett. Azok a szomszédok, akik a legközelebb álltak az ajtóhoz, kinéztek az ajtón. A következő pillanatban ők is felkiáltottak, ezért a többiek is odasiettek.

Eleinte sötét volt a hallban, de hamarosan gyertyákat kerítettek, és látták, hogy valaki a lépcső alján áll.

Arabella volt.

Henry odaszaladt hozzá, és átölelte. Mr. Hyde és Mrs. Ayrton lelkesen mondogatták neki, mennyire örülnek, hogy épségben előkerült. Mások a csodálkozásuknak adtak hangot, mert el sem tudták képzelni, miként lehet, hogy senki sem észlelte a fiatalasszony visszatérését. A hölgyek

és a szobalányok körbevették, és kérdezgetni kezdték. Megsérült? Hol járt? Eltévedt? Felzaklatta valami? Aztán, ahogy az gyakran történni szokott, többen egyszerre jöttek rá, hogy valami nincs rendjén. Strange nem szólt egy szót sem, még csak nem is mozdult. Arabella sem szólt hozzá, és nem indult el a férje felé.

A mágus végül felállt, és szótlanul nézte a feleségét.

– Te jó ég, Arabella! Mit vett magára? – kiáltott fel.

Még a gyertyák fakó, imbolygó fényében is jól láthatta mindenki: Arabella fekete ruhát visel.

44

Arabella

1815. december

– BIZTOSAN ÁTFAGYOTT! – közölte Mrs. Ayrton, és megfogta Arabella kezét. – Ó, drágám! Olyan hideg, mint a sír!

Egy másik hölgy beszaladt a szalonba, hogy egy sálát hozzon Mrs. Strange-nek. Egy kék indiai kasmírsállal tért vissza, amelyre arany színű és rózsaszínű cérnákkal varrtak szegélyt, ám amikor ráterítette a fiatalasszony vállára, a fekete ruha teljesen kioltotta a sál szépségét.

Arabella karba font kézzel állt, és nyugodt, közömbös arccal nézte a többi embert. Egyik kérdésre sem válaszolt. Nem lepődött meg azon, hogy ennyi ember gyűlt össze a házban, és nem is jött tőlük zavarba.

– Hol a csudában kódorgott? – kérdezte Strange.

– Sétáltam – felelte.

A hangja semmit sem változott.

– Sétált? Arabella, magának elment a józan esze? Három láb mély hóban? Hol sétált?

– A sötét erdőben, a téli álmukat alvó fivéreim és nővéreim között. A fensík mocsarában, ahol a rég halott fivéreim és nővéreim szelleme kísért. A szürke ég alatt, ahol azoknak a fivéreimnek és nővéreimnek a mormogását hallottam, akik még csak most fognak eljönni.

Strange szeme elkerekedett.

– Tessék?

Az egybegyűltek nem csodálkoztak, hogy Arabella erre a kedves faggatózásra már nem felelt, és több hölgy is biztosan érezte, hogy a fiatalasszonyt a férje durvasága tette ilyen hallgataggá.

Mrs. Ayrton átkarolta Arabellát, és gyengéden a lépcső felé fordította.

– Mrs. Strange elfáradt – közölte szigorúan. – Jöjjön, drágám, menjünk fel az emeletre...

– Álljanak csak meg! – tiltakozott Strange. – Még nem mehetnek fel! Tudni akarom, honnan van az a ruha. Bocsásson meg, Mrs. Ayrton, de eltökélt szándékom, hogy...

Elindult a két asszony felé, de hirtelen megtorpant, és zavartan nézett le a padlóra. Aztán óvatosan kikerült valamit.

– Jeremy! Hogy került ide ez a víz? Onnan jön, ahol Mrs. Strange állt.

Az inas egy gyertyatartóval a kezében odasietett a lépcső

aljához. Hatalmas tócsát vett észre. A mágussal egyszerre pillantottak fel a plafonra és a falakra. A többi szolga és úr is szemügyre vette a tócsát és a falakat.

Amíg a férfiak másfelé figyeltek, Mrs. Ayrton és a többi hölgy csendben elvezette Arabellát.

Ashfair előcsarnoka ugyanolyan régi stílusú volt, mint a többi helyiség. Krémszínűre festett szilfával borították a falakat, a padlót járókövekkel burkolták, és mindig tisztára söpörték. Az egyik inasnak eszébe jutott, hogy talán az egyik kőlap alól szivárog a víz, ezért hozott egy vasrudat, hogy megfeszegesse őket, és kiderítse, melyik lazult ki. De egyik sem mozdult. Semmi jelét nem látták annak, hogy valahonnan víz csurogna be a helyiségbe. Valaki azt mondta, hogy talán Ayrton kapitány két kutyájáról ömlött a földre. Alaposan megvizsgálták az ebeket, de jóformán száraznak találták a bundájukat.

Végül magát a tócsát vették szemügyre.

– Mintha fekete színű lenne, és valamiféle apró darabkák úsznak benne – jegyezte meg a mágus.

– Olyan, mint a moha – vélte Jeremy Johns.

Tovább ámuldoztak és kiáltoztak, de semmit sem sikerült kideríteniük, ezért kénytelenek voltak felhagyni a nyomozással. Az urak nemsokára hazaindultak a feleségükkel együtt.

Öt órakor Janet Hughes felment az asszonya hálósobájába, és az ágyon fekvé találta Arabellát. Még a fekete ruhát sem vette le. Janet megkérdezte tőle, hogy rosszul érzi-e magát, de Arabella csak annyit felelt, hogy fáj a keze. A szobalány segített neki levetkőzni, aztán lement,

hogy szóljon Strange-nek.

A második napon Arabella ismét fájdalomra panaszkodott, amely a feje búbjától a jobb oldalán keresztül egészen a talpáig húzódott (legalábbis a többiek erre következtettek abból, amit mondott: „a koronámtól egészen a gyökeremig”). Most már a mágus is megijedt annyira, hogy elküldessen Mr. Newtonért, az orvosért Church Strettonba. Mr. Newton délután lovagolt át Clunba, de a fájdalomon kívül semmi rendelleneset nem állapított meg, ezért derűs hangulatban távozott. Azt ígérte Strange-nek, hogy egy-két napon belül visszatér.

A harmadik napon Arabella meghalt.

3. KÖTET

JOHN USKGLASS

A Hanover téri Mr. Norrellnek eltökélt szándéka kirázni a modern mágiából mindent, ami John Uskglass-szal kapcsolatos, ahogy az ember egy régi kabátból rázza ki a molyokat és a port. Vajon mit képzelsz, mi marad azután? Ha kitöröljük John Uskglasst, csak az üres levegőt fogjuk markolni.

Jonathan Strange: Előszó Az angol mágia története és gyakorlata című könyvhöz, amely John Murray kiadásában jelent meg Londonban, 1816-ban

Előszó *Az angol mágia története és gyakorlata* című
könyvhöz

Jonathan Strange tollából

Az 1110-ES ESZTENDŐ utolsó hónapjaiban egy idegen hadsereg jelent meg Észak-Angliában. Először egy Penlaw nevű település közelében látták és hallották őket, úgy húsz-harminc mérföldre Newcastle-től északnyugatra. Senki sem tudta megmondani, honnan jött a sereg, legtöbben úgy vélték, talán a skótok, a dánok, vagy esetleg a franciák szállták meg az országot.

December elejére a sereg elfoglalta Newcastle-t, aztán Durhamet, végül nyugat felé indult. Elérkeztek Allendale-be, ami egy kőházakból álló kis település Northumbria hegyei között. A város határában, egy mocsár szélén éjszakáztak. Allendale-ben nem lakott katona, de annál több volt a birkatenyésztő. A várost semmilyen erőd vagy fal nem védte, és a legközelebbi alakulat is harmincöt mérföldre állomásozott: Carlisle várának védelmét készítette elő. Ezért Allendale lakói úgy gondolták, az lesz a legbiztonságosabb, ha megpróbálnak összebarátkozni az idegen sereggel. A döntés értelmében sok szép lány kerekedett fel; a bátor Juditok felesküdtek rá, hogy megvédik magukat és a szomszédjaikat. Amikor viszont közel értek a sereg táborhelyéhez, kis híján inukba szállt a bátorságuk.

Egy sivár, néma táborhelyet találtak. Sűrűn esett a hó, az idegen katonák fekete köpenybe burkolózva feküdtek a

vastag hótakarón. A fiatal lányok először azt hitték, hogy a harcosok meghaltak – és ez a gyanú felerősödött bennük, amikor meglátták a tábor körül ólálkodó temérdek hollót és egyéb fekete madarat. A katonák is olyan furcsán lankadtak voltak... De mégsem haltak meg, mert időnként egyik-másik felkelt, hogy ellássa a lovát, vagy felemelte a kezét, hogy elhessegesen egy pimasz madarat.

Egy harcos talpra szökkent, amikor megpillantotta a közeledő lányokat. Az egyik lány megkeményítette magát, megpróbált megfeledkezni a félelméről, odament hozzá, és szájon csókolta.

A katonának tökéletes, hibátlan és nagyon sápadt bőre volt (úgy fénylett, mint a hold). Hosszú, egyenes haja sötétbarna vízként omlott le a vállára. Az arca szokatlanul finom és erős csontokból állt, vonásaira komolyság és ünnepélyesség ült ki. Hosszúkás, felfelé ívelő szeme fölött vékony, sötét szemöldök húzódott: olyan, mint egy tollvonás, ami kecses cikornyában végződik. A lány egyáltalán nem ijedt meg az idegen arctól. Még soha életében nem látott külhoni katonákat, ezért felőle akár egy dán, egy skót vagy akár egy francia is lehetett természetfeletten gyönyörű.

A katona nem bánta a csókot, és nem tiltakozott, amikor a lány ajka ismét rátapadt a szájára. Harmadszor már ő maga kezdeményezett. Közben egy másik katona is felkelt a földről, és kinyitotta a száját. Valami szomorú siratódalfélét kezdett énekelni. Az első katona – akit a lány megcsókolott – táncra csábította az ifjú hölgyet, hosszú, fehér ujjával jobbra-balra rendezgette a lépéseit, míg végül a

lány úgy táncolt, ahogy a harcos szerette volna.

Így táncoltak egy darabig, és a lány annyira felhevült a mozgástól, hogy meg kellett állnia levenni a kabátját. A társai látták, hogy vércseppek serkennek ki a bőréből a karján, az arcán és a lábán, aztán lecsurognak a hóba. Megrémültek, és elszaladtak.

A különös sereg nem vonult be Allendale-be. Éjszaka továbblovagoltak Carlisle felé. Másnap a város lakói felmentek arra a helyre, ahol előzőleg a katonák táboroztak. Megtalálták a lányt, holtfehéren a hóban, amelyet körös-körül élénkvrösré színezett a vér.

Ezekből a jelekből felismerték a sereget: a *Daoine Sidhe* – vagyis a Tündérhad.

Sok csata következett, és az angolok mindegyiket elveszítették. Karácsonyra a Tündérhad elérte Yorkot. Akkor már az ő kezükön volt Newcastle, Durham, Carlisle és Lancaster is. Azon kívül, hogy Allendale-nél kiszipolyozták a szerencsétlenül járt lány véréét, sehol nem műveltek olyasféle kegyetlenségeket, amelyek hírhedté tették a fajukat. Az összes város és erőd közül, amelyet elfoglaltak, csupán Lancelstert égették porig. Thirsk közelében, York északi részén egy malac szaladt az egyik tündér lova elé, mire a hátsó hirtelen felágaskodott, felbukott, és eltörte a hátát. A harcos és a társai levadászták a malacot, és kiszúrták a szemét. Ezt az esetet leszámítva a vad- és háziasított állatok mindenütt nagy örömmel fogadták a Tündérhadat, mint afféle szövetségesüket a közös ellenségükkel, az Emberrel folytatott harcban.

Karácsonykor Henrik király összehívta a grófokat, érsekeket, apátokat és a birodalom egyéb jeles személyiségeit Westminsterben, hogy megvitassák, mit lehetne tenni. A tündérek akkor már nem voltak ismeretlenek az angolok számára, hiszen léteztek tündértelepülések az országban; egyik-másikat láthatatlanná tette a mágia, másokat egyszerűen csak kerültek a közelben lakó keresztények. Henrik király tanácsosai mind egyetértettek abban, hogy a tündérek alapvetően gonosz lények. Kéjvágyók, hazugok, tolvajlásra hajlamosak; elcsábítanak fiatal férfiakat és nőket, összezavarják az utazókat, és nemcsak marhát és kukoricát, hanem gyerekeket is lopnak. Végtelenül lusták: bár évezredekkel korábban elsajátították a kőművesség, az ácsmesterség és a fafaragás csínját-bínját, nem vették a fáradságot, hogy házakat építsenek maguknak, hanem szívesebben éltek olyan építményekben, amelyeket ők ugyan kastélyoknak hívtak, de a valóságban csak *brugh*-k, ősrégi anyagviskók voltak. Ivással és tánccal múltatták az időt, miközben az árpa és a bab elrohadt a földjeiken, a jószágaik pedig csontig fagytak, és kimúltak a hegyoldalakon. Henrik király tanácsadói szerint csak annak köszönhetőek fennmaradásukat, hogy kiválóan értettek a mágiához, és szinte halhatatlanok voltak. Ezúttal viszont a gondatlan, könnyelmű népség leigázott egy jól felépített, erős keresztény királyságot, minden csatában győzedelmeskedett, és meghódította az összes útjába kerülő várat. Ebből olyan céltudatosságra lehetett

következtetni, amelyhez hasonló t eddig sohasem tapasztaltak a tündérek részéről.

Senki sem értette, hogy lehetséges ez.

Januárban a Tündérhad elhagyta Yorkot, és délre indult. A Trentnél megálltak. Newarknál esett meg, a Trent folyó partján, hogy Henrik király és a serege megütközött a *Daoine Sidhe*-vel.

A csata előtt valami mágikus szél fújt át az angol sereg sorai között, és keserédes dudaszót lehetett hallani, amitől a lovak egy része megzabosodott, és átvágtatott a tündérek oldalára. Sokuk a szerencsétlen lovasát is magával vitte. A következő percekben minden keresztény katona a szerettei nevét hallotta – az anyjáét, az apjáét, a gyerekéét és a szerelméét –, akik azt suttozták a fülébe, hogy menjen haza. Egy csapat holló szállt le a fellegek közül, és csőrükkel megtámadták az angol katonák arcát. A fekete szárnyak éktelen kavalkádja szinte elvakította őket. Az angol harcosoknak nemcsak a *Sidhe-nép* természetfeletti képességeivel és vadságával kellett megbirkózniuk, hanem a saját félelmeikkel is, amelyet az ismeretlen varázslatok idéztek elő. Nincs tehát mit csodálkozni azon, hogy a csata rövid ideig tartott, és Henrik király serege veszített. Abban a pillanatban, amikor a táj elnémult, és kétségtelenül bebizonyosodott, hogy az angol sereg elbukott, a madarak széles mérföldeken belül egyszerre kezdtek énekelni örömben.

A király és a tanácsosai várták, hogy valami törzsfő vagy királyféle előlépjen. A *Daoine Sidhe* sorai kettéváltak, és utat engedtek valakinek.

Az ismeretlen alak alig lehetett több tizenöt évesnél. Akárcsak a Tündérhad többi tagja, ő is durva fekete gyapjúból készült, foszlott ruhát viselt. A haja is tündéresen hosszú és egyenes volt. Ő sem tudott sem angolul, sem franciául vagyis egyik nyelven sem, ami – akkortájt elterjedt volt Angliában –, csak a tündérnyelv egyik változatát beszélte[66]. Ő is sápadt volt, szép és ünnepélyesen komoly arcú. Mégis, mindenki azonnal rájött, hogy nem tündér, hanem ember.

A normann és angol grófok és lovagok szemében, akik aznap látták őt életükben először, nem tűnhetett civilizált lénynek. Még soha nem fogott a kezében kanalat, nem ült széken, nem látott teáskannát, sem ezüst pennyt, még talán viaszgyertyát sem. Akkoriban a tündérek klánjai és királyságai nem ismerték ezeket a tárgyakat. Amikor Henrik király találkozott a fiúval, hogy Anglia felosztásáról tárgyaljanak, Henrik egy fapadon ült, ezüst kehelyből bort kortyolt, a fiú pedig a földre kuporodott, és egy kőpohárból juhtejet szűröcsölt. Egy Orderic Vitalis nevű krónikás, aki harminc évvel később leírta a csata történetét, visszaemlékezett rá, mennyire megrökönyödtek az angol katonák, amikor a fontos egyezkedések közepette az egyik harcos a *Daoine Sidhe*-ből váratlanul lehajolt a fiúhoz, és aggályosan keresni kezdte a tetveket a parancsnoka koszos hajában.

A Tündérhadban volt egy fiatal normann lovag is, egy bizonyos Dundale-i Thomas[67]. Bár évek óta Tündérországból raboskodott, még mindig emlékezett az

anyanyelvére (a franciára), és tolmácsként segítette a tárgyalásokat Henrik király és a fiú között.

Henrik király megkérdezte a fiút, hogy mi a neve.

A fiú azt felelte, hogy nincs neve.[\(42\)](#)

A király megkérdezte, miért támadta meg Angliát.

A fiú azt válaszolta, hogy ő volt az egyetlen túlélő egy bizonyos normann arisztokrata családból, akiknek Henrik apja, Hódító Vilmos földeket ígért Anglia északi részén. A család férfitagjait az aljas Hubert de Cotentin katonái megfosztották a birtokaiktól, sőt meg is ölték. A fiú elmesélte, hogy az apja évekkal korábban igazságtételért fordult II. Vilmoshoz (Henrik király fivéréhez és elődjéhez), de elutasították. Nem sokkal később meg is gyilkolták. Őt magát is elragadták az otthonából Hubert király katonái, még apró csecsemőként, és magára hagyták az erdőben. Ott talált rá a *Daoine Sidhe*, és végül Tündérországra kötött ki. Most eljött az ideje, hogy visszatérjen.

Akárcsak a fiatal emberek általában, ő is hitt abban, hogy a saját ügye abszolút jó, az ellenségei pedig abszolút rossz úton járnak. Eldöntötte magában, hogy a Tweed és a Trent folyó között húzódó terület amolyan fájdalomdíj a számára, mivel a normann királyoknak nem sikerült megakadályozniuk a családjá kiirtását. Ez volt az egyedüli oka annak, hogy Henrik királynak vissza kellett húzódnia Anglia déli részébe.

A fiú azt is elárulta, hogy neki már királyi rangja van Tündérországra. Megnevezett egy másik tündérkirályt is, aki az ő feljebbvalója volt. Senki sem értette, miről beszél[\[68\]](#).

A csata napján kezdetét vette a Hollókirály háromszáz éven keresztül tartó, megingathatatlan uralma.

Tizennégy évesen alkotta meg a mágiának azon rendszerét, amit ma is alkalmazunk. Helyesebben alkalmaznánk, ha tudnánk; a legtöbb dolgot ugyanis elfelejtettük. Az ő rendszerében tökéletesen megfért egymással a tündérmágia és az emberi varázslat – s mindezt kérlelhetetlen elszántsággal forrasztotta egygé. A mai napig nem tudjuk a választ arra a kérdésre, hogy miként lett egy ellopott gyermekből korának legnagyobb mágusa. A történelem során sok más gyerek is átkerült Tündérország határvidékeire, de soha egyiküknek sem származott haszna abból, hogy az idegen faj földjén jártak. Ami a mágiát illeti, a Hollókirály eredményeihez képest a mi erőfeszítéseink jelentéktelenek, sőt unalmasak.

A Hanover téri Mr. Norrellnek eltökélt szándéka kirázni a modern mágiából mindent, ami John Uskglass-szal kapcsolatos, ahogy az ember egy régi kabátból rázza ki a molyokat és a port. Vajon mit képzelsz, mi marad azután? Ha kitoröljük John Uskglasst, csak az üres levegőt fogjuk markolni.

Jonathan Strange: *Az angol mágia története és gyakorlata*, I. kötet, John Murray 1816-os kiadásában.

SÖTÉT NAP volt. A fagyos szél hópelyheket csapott Mr. Norrell könyvtárának ablakára. Childermass a könyvtárban ült, és üzleti leveleket írt. Bár csak délelőtt tíz felé járt az idő, a gyertyákat már meggyújtották. Csend volt, csak a kandallóban parázsló szén hangját és a papíron ide-oda suhanó toll sercegését lehetett hallani.

Hanover tér

Lord Sidmouth-nak, a Belügyminiszternek

1816. január 8.

Kedves Lord,

Mr. Norrell megkért, hogy tájékoztassam Önt: elkészültek a varázsigék, amelyekkel meg lehet előzni, hogy Suffolk megyében megáradjanak a folyók. A számlát ma küldjük Mr. Wynne-nek a Kincstárba...

Valahonnan harangszó érkezett, édes-bús muzsika. Nagyon messziről jött, Childermass alig észlelte, de valahogy a harangszó hatására egyre sötétebbnek tűnt a könyvtár, és ő egyre magányosabbnak érezte magát benne.

...A mágia hatására a víz bennmarad a szokásos medrében. Ugyanakkor Mr. Leeves, a fiatal mérnök, akit Suffolk főispánja bízott meg a folyók fölött átívelő hidak és egyéb folyóparti építmények teherbírásának felmérésével, aggályait fejezte ki amiatt, hogy...

Egy kietlen táj jelent meg előtte. Nagyon élénken látott minden részletet, mintha ismerné a vidéket, vagy mintha egy festett tájképet látna, ami nap mint nap ott lóg a szeme előtt. Üres, barna mezők húzódtak a horizontig, és a zord, szürke égbolt alatt romok gubbasztottak...

...a Stour és az Orwell fölött épített hidak kibírnának-e egy erőteljesebb árhullámot, ami minden jel szerint várható a sok esőzés után. Mr. Leeves azt javasolja, hogy haladéktalanul és alaposan vizsgálják meg a suffolki hidakat, a malmokat és gázlókat, kezdve a Stourral és az Orwell-lel. Tudtommal a mérnök úr már elküldte Önnek a javaslatát levélben...

Most már nemcsak gondolt a tájra, hanem mintha testben is ott lett volna. Egy vénséges vén, keréknyomokkal barázdált úton állt, és figyelte, ahogy felfelé kígyózik egy fekete hegyoldalon az ég felé, ahol hatalmas fekete madárraj gyűlt össze...

...Mr. Norrell a hosszadalmas munkafolyamatok után végre elkészült. Személyes véleménye szerint a varázslat mindaddig hatni fog, ameddig a folyók léteznek, de engedélyt kér Lordságodtól arra, hogy javaslatot tegyen a varázsigék felülvizsgálatára, ami húsz év múlva esedékes. Jövő hét keddjén Mr. Norrell Norfolk megyében is életbe lépteti a varázsigét...

A madarak valami fekete írást festettek az égre. Egy pillanatig úgy érezte, meg is értheti az írás jelentését. Az ősi út kövei szimbólumok voltak, és előre megírták, milyen lesz a vándor útja.

Childermass riadtan eszmélt fel. Kiejtette a tollat a kezéből, mire a tinta szanaszét fröccsent a papíron. Zavartan nézett körbe. Nem hitte, hogy csak álmodott volna. Ott volt körülötte az összes régi, ismert tárgy: a könyvespolcok, a tükör, a tintatartó, a piszkavas, és Martin Pale porcelánszobra. Ennek ellenére megrendült a bizalma a saját érzékszerveiben. Már nem tudott biztos lenni abban, hogy a könyvek, a tükör és a porcelánfigura tényleg ott vannak. Olyan volt, mintha az egész csak egy vékony burok lenne, amit a körmével lehúzhat, és megtalálhatja mögötte a vigasztalan, rideg tájat.

A barna mezőket félig elárasztotta a víz; egymást érték rajta a hideg, szürke pocsolyák. A pocsolyák alakzatának is volt jelentése. A tócsákat az eső írta a földre. Az eső a tócsák segítségével küldte mágikus üzenetét, miképpen a szürke háttér előtt gomolygó fekete madársereg az ég varázslata volt, a szürkésbarna fű pedig a szél mágikus kívánsága szerint hullámozott. Mindennek volt jelentése.

Childermass felugrott az asztal mellől, és megrázta magát. Sietve körbement a szobában, és meg sem állt a csengőig, amivel behívta az inast. Ám miközben várt, a

mágia megint működni kezdett. Mire Lucas megjelent a könyvtárban, a titkár már nem volt biztos benne, hogy Mr. Norrell házában van, vagy egy ősi úton áll...

Hevesen megrázta a fejét, és szaporán pislogott.

– Hol a gazda? – kérdezte. – Valami nincs rendjén.

Lucas aggódva figyelte a fekete kabátos embert.

– Mr. Childermass! Rosszul érzi magát, uram?

– Ne törődjön ezzel. Hol van Mr. Norrell?

– A haditengerészetnél, uram. Azt hittem, tudja. Egy órája ment el a hintóval. Nem hinném, hogy rövid időn belül visszatérne.

– Nem – ellenkezett Childermass kétségbeesetten. – Az nem lehet! Nem mehetett el. Biztos benne, hogy nem az emeleten varázsol?

– Biztos vagyok benne, uram. Láttam, ahogy a hintó elhajtott, benne a gazdával. Hadd küldjem el Matthewt egy orvosért, Mr. Childermass. Szörnyen néz ki.

A titkár már nyitotta a száját, hogy tiltakozzon, de abban a pillanatban...

...lenézett rá az ég. A föld erősen megrázta magát, mert megérezte, hogy a hátán áll.

Az ég megszólította.

Ezt a nyelvet addig még sohasem hallotta. Nem is tudta biztosan, hogy szavakat hall-e. Talán csak azt a fekete írást fogta fel, amit a madarak rajzoltak az égre. Parányi volt és védtelen; nem menekülhetett. Fogságba esett az ég és a föld között, mintha két tenyér közé szorult volna.

Összepréselhetnék volna, ha akarják.

Az ég megint beszélt hozzá.

– Nem értem! – felelte.

Összeszorította a szemét, és amikor ismét kinyitotta, látta, hogy Lucas föléje hajol. Szaggatottan vette a levegőt. Oldalra nyújtotta a kezét, és érezte, hogy beleütközik valamibe az ujjá. Elfordult, és csak a szék lábát találta ott. A földön feküdt.

– Mi...?

– A könyvtárban van, uram – szólította meg Lucas. – Azt hiszem, elájult.

– Segítsen fel. Beszélnem kell Mr. Norrell-lel.

– De az imént már mondtam, hogy...

– Nem – vágott közbe Childermass. – Téved. Itt kell lennie. Itthon kell lennie. Kísérjen fel az emeletre.

Lucas felsegítette, és kivitte a szobából, amikor azonban elérték a lépcsőt, a titkár kis híján megint elájult. Lucas szólt Matthewnak, a másik inasnak, és ketten támogatták – sőt vitték – tovább Childermasst a második emeleti dolgozószobába, ahol Mr. Norrell a varázslatait szokta végezni.

Lucas benyitott. Odabent tűz égett a kandallóban. Valaki tollakat, zsebkéseket, tolltartó üvegeket és ceruzákat helyezett el takarosán egy tálcán. A tintatartót teletöltötték, és befedték az ezüst tetővel. A könyvek és a jegyzetfüzetek pedáns rendben sorakoztak egymáson, vagy a polcokon álltak a helyükön. Mindenről letörölték a port, mindent kifényesítettek, és tökéletesen rendbe raktak. A jelek

szerint Mr. Norrell még nem is járt a szobában aznap délelőtt.

Childermass eltaszította magától a két inast. Felegyenesedett, és zavartan nézett körül.

– Látja, uram? – kérdezte Lucas. – Úgy van, ahogy mondtam. A gazdám a haditengerészet épületében tartózkodik.

– Igen – felelte Childermass.

De sehogy sem értette a dolgot. Ha nem Norrelltől származott a hátborzongató varázslat, akkor kitől?

– Nem járt itt Strange? – kérdezte.

– Már hogy járt volna? – méltatlankodott Lucas. – Remélem, nem adtam okot rá, hogy hanyag munkavégzéssel vádoljon, és azt feltételezze rólam, hogy beengedném Strange-et a házba. Még mindig nagyon furcsán néz ki, uram. Hadd hívjam az orvost.

– Nem, nem. Jobban vagyok. Sokkal jobban. Segítsenek leülni oda. – A titkár sóhajtvá rogyott le egy székre. – Az ég szerelmére, mit bámulnak? – Elhessegette őket maga mellől. – Matthew, nincs dolga? Lucas, inkább hozzon nekem egy pohár vizet!

Még mindig kába volt és szédült, de a gyomrában enyhült a görcs. Maga elé tudta képzelni a tájat, minden apró részletével együtt. A kép mélyen belevésődött az elméjébe, és sivárságával, túlvilági hangulatával élénken megragadt a lelkében. Ennek ellenére már nem érezte azt, hogy elveszhet benne. Most már tudott gondolkodni.

Lucas visszatért egy tálcával, amin egy borospoharat és egy kancsó vizet hozott. Teletöltötte a poharat a vízzel,

Childermass pedig az utolsó cseppig kiitta.

Volt egy varázsige, amit Childermass is ismert. Akkor használták, ha ki akarták deríteni, hogy alkalmaz-e valaki mágiát a közelben. Arra nem derített fényt, hogy milyen mágiáról van szó, vagy ki hozta létre, csak annyit árult el, hogy folyik-e a közelben mágikus tevékenység. Legalábbis erre lett volna jó. Childermass csak egyszer próbálta korábban, ám nem derített ki vele semmit. Azt sem tudta, hogy sikerült-e elmondania.

– Töltse tele a poharat újra – mondta Lucasnak. Az inas teljesítette a kérést.

Ezúttal Childermass nem ivott a pohárból. Helyette néhány szót mormolt a víznek, aztán feltartotta a fény felé, és átnézett rajta. Lassan körbeforgatta, hogy a szoba minden apró szegletét megnézzé rajta keresztül.

Semmit sem látott.

– Azt sem tudom biztosan, hogy mit keresek – morogta magában. Lucas felé fordult, és úgy folytatta. – Jöjjön ide. Szükségem van a segítségére.

Visszamentek a könyvtárba. Childermass újra elmondta a szavakat, majd feltartotta a poharat, és keresztülnézett rajta.

Semmi.

Odament az ablakhoz. Egy pillanatra mintha látott volna valamit a pohár fenekén: gyöngyszerű fénygömbnek tűnt.

– Ott van a téren – mondta.

– Mi van a téren? – kérdezte Lucas.

A titkár nem válaszolt, csak kinézett az ablakon. Hó borította a Hanover tér sáros macskaköveit, és a fekete

korlát, amely körülvette a tér közepét, éles-feketén rajzolódott ki a fehérségben. Még mindig esett a hó, és metsző szél fújt. Ennek ellenére sokan tartózkodtak a téren. Mindenki tudta, hogy Mr. Norrell a Hanover téren lakik, és sokan szerették volna megpillantani valamelyik ablakban. Most épp egy úr és két fiatal hölgy állt a bejárati ajtó előtt (kétségtelenül a mágia fanatikus rajongói), és izgatottan szemlélték az épületet. Kicsivel messzebb egy sötét hajú fiatalember ácsorgott a korlát mellett. A közelében lézengett egy tintaárus, szakadt kabátban, apró hordóval a hátán. Jobbra egy újabb hölgy tűnt fel. Elfordult a háztól, és lassan megindult a Hanover utca felé, de Childermassnak az volt az érzése, hogy egy pillanattal korábban még ő is a mágus házáat leste. Divatos, drága ruhákat viselt, sötétzöld bundát hermelinsze-géllyel, és kezét is egy hermelin-muffba rejtette.

Childermass jól ismerte a tintaárust, gyakran vásárolt is tőle. A többi ember mind idegen volt számára.

– Felismer valakit? – kérdezte.

– Azt a sötét hajú alakot – mutatott az inas a fiatalemberre, aki a korlátnak támaszkodott. – Ő Frederick Marston. Sokszor járt már itt, szeretné, ha Mr. Norrell felfogadná tanítványának, de Mr. Norrell még egyszer sem akart találkozni vele.

– Igen, úgy rémlik, már tett említést róla. – A titkár tovább fürkészte a ház előtt összegyűlt embereket, és aztán folytatta. – Lehet, hogy hihetetlenül hangzik, de az egyikük éppen varázsol. Muszáj lemennem, hogy meggyőződjek róla. Jöjjön velem. Eqyedül nem fog menni.

A téren még erősebben érezte a furcsa mágiát. A bús harang most már Childermass fejében zúgott. A hó függönyén át ide-oda vibrált a két világ, mintha egy varázslámpa fénye hozta volna létre az alakzatokat. Az egyik pillanatban a Hanover teret látta, a másikkban pedig a kopár mezőket és a titokzatos fekete írást az égen.

Childermass felemelte a poharat, és ismételten hozzáfogott a varázsigéhez, de már nem volt rá szükség. A pohár így is lágy, fehér fénnel ragyogott. A pohár volt a legsugárzóbb tárgy a téli homályba burkolózott téren; fénye sokkal tisztább és hibátlanabb volt, mint más lámpáké. Különös árnyékokat vetett a titkár és az inas arcára.

Megint megszólították. Ezúttal úgy érezte, kérdeznek tőle valamit. Nagyon sok minden függött a válaszától. Ha meg tudná érteni a kérdést, és megtalálná a válasz megfelelő módját, talán végre kiderülne valami – valami, ami örökre megváltoztatná az angol mágiát, valami, amit Strange és Norrell eddig még nem is sejtettek. Hosszú ideig próbálta megérteni. A varázsigé ősi nyelve most már kínzóan ismerős volt számára. Csak egy pillanat, és felfogja. Hiszen a környező világ élete minden napján ezen a nyelven szólítja meg – csak eddig még nem vette észre...

Lucas mondott neki valamit. Childermass teste ismét ernyedni kezdhetett, mert az inas a hónalja alá nyúlt, és talpra segítette. A borospohár szilánkokra törve hevert a

macskaköveken, a fehér fény szétszóródott a havon.

– ...Megáll az eszem! – kiáltott fel Lucas. – Jól van, Mr. Childermass. Álljon fel, így, Mr. Childermass. Még soha nem láttam ilyennek. Biztos benne, hogy nem akar visszamenni a házba, uram? Ó, nézze, megjött Mr. Norrell. Ő tudni fogja, mit kell tenni.

Childermass jobbra fordította a fejét. Mr. Norrell hintója befordult a térre a George utcáról.

A tintaárus is észrevette. Azonnal odalépett a közelében álló úrhoz és a két hölgyhöz. Illedelmesen meghajolt előttük, aztán beszélni kezdett. Mindhárman a hintó felé fordultak. Az úr belenyúlt a zsebébe, és egy érmét adott a tintaárusnak. A tintaárus megint meghajolt, aztán eloldalgott.

Mr. Marstonnak, a sötét hajú fiatalembernek nem volt szüksége felvilágosításra. Jól tudta, hogy Mr. Norrell hintója érkezett meg. Amint megpillantotta a közeledő járművet, ellökte magát a korláttól, és elindult a mágus felé.

Még a divatos ruhát viselő hölgy is visszafordult, és megindult a ház felé, nyilvánvalóan azért, hogy egy pillantást vessen az Első Számú Mágusra.

A hintó megállt a ház előtt. Az inas leszállt, és kinyitotta az ajtaját. Mr. Norrell kilépett az utcára. Olyan sok vastag sállal tekerte körbe magát, hogy összeaszott kis teste egészen kövérnek tűnt. Mr. Marston üdvözölte, és mondani kezdett neki valamit. A mágus megrázta a fejét, és intett a fiatalembernek, hogy hagyja békén.

A divatos öltözetű hölgy elhaladt Childermass és Lucas mellett. Sápadt arca módfelett komornak tűnt. A titkár arra

gondolt, hogy a hölgyet valószínűleg nagyon csinosnak tartják azok, akik figyelnek az ilyen külsőségekre. Most, hogy jobban megnézte magának, valahonnan ismerősnek találta.

– Lucas – morogta. – Ki ez az asszony?

– Sajnálom, uram. Azt hiszem, még nem volt szerencsém találkozni vele.

A lépcső alján Mr. Marston egyre sürgetőbbben beszélt a mágushoz, akiben viszont egyre jobban gyűlt az indulat. Mr. Norrell körülnézett, és amikor meglátta a titkárát és az inasát, intett nekik.

A divatos dáma éppen ekkor lépett oda hozzá. Egy pillanatig azt hitték, hogy ő is meg akarja szólítani, de nem ez volt a szándéka. Egy pisztolyt vett elő a muffjából, és a lehető legnagyobb lelki nyugalommal a mágus szívéhez tartotta.

Mr. Norrell és Mr. Marston döbbenten néztek rá.

Azután sok minden történt egyszerre. Lucas elengedte Childermasst – aki élettelen sziklaként omlott a földre –, és odafutott a gazdájához, hogy segítsen neki. A fiatalember megragadta a hölgy derekát. Davey, Mr. Norrell kocsisa, leugrott a hintóról, és lefogta a pisztolyt tartó kart.

Childermass az üvegszilánkok között feküdt a hóban. Láttá, hogy az asszony meglepő könnyedséggel szabadítja ki magát Mr. Marston szorításából. Olyan erővel taszította a földre a férfit, hogy fel sem tudott kelni. A másik kicsi, kesztyűs kezét Davey mellkasára tette, mire a kocsis métereket repült hátrafelé. Mr. Norrell inasa, aki kinyitotta a hintó ajtaját, megpróbálta leütni a támadót, de a csapás

egyáltalán nem ingatta meg a különös asszonyt. A hölgy rátette a kezét az inas arcára, aki erőtllenül rogyott a földre. Lucast egyszerűen leütötte a pisztollyal.

Childermass semmit sem értett abból, ami körülötte történik. Félig feltápászkodott, és nehézkesen vonszolta magát néhány méteren keresztül. Maga sem tudta, hogy a Hanover tér macskakövein botladozik, vagy Tündérország egyik ősi útján.

Mr. Norrell halálra váltan nézte a támadóját, és még ahhoz sem volt ereje, hogy felkiáltson vagy elszaladjon. Childermass békéltetően emelte fel a kezét.

– Asszonyom... – kezdte.

A hölgy pillantásra sem méltatta.

A fehér pelyhek szédítő forgataga összezavarta a titkárt. Akárhogy próbálta, nem tudta a Hanover téren tartani magát. A hátborzongató táj egyre erősebben húzta magához. Mr. Norrellt meg fogják ölni, és ő semmit sem tehet, hogy megakadályozza.

És ekkor valami furcsa dolog történt.

Valami furcsa dolog történt. A Hanover tér eltűnt. Mr. Norrell, Lucas és az összes többi ember is köddé foszlott. Csak a hölgy maradt a helyén.

Szemben állt a titkárral, az ősi úton, a fekete madárrajtól kavargó-forrongó ég alatt. Felemelte a pisztolyt, és kifelé célzott vele, kifelé Tündérországból, Anglia felé, egyenesen Mr. Norrell szívének irányába.

– Asszonyom – szólalt meg ismét Childermass.

A nő hidegen izzó haraggal nézett rá. Nem mondhatott semmit, amivel visszatarthatta volna. Egyik világ sem súgott neki semmit, amivel lebeszélhette volna. Egyetlen megoldás maradt, és ő kénytelen volt azt választani. Megfogta a pisztoly csövét.

Lövés hallatszott; elviselhetetlenül hangos dörrenés.

Childermass úgy érezte, a hang roppant ereje rántotta vissza Angliába. Egyszer csak ott találta magát a Hanover téren, félig ülve, félig feküdve, háttal a hintó lépcsőjének támaszkodva. Eszébe jutott Mr. Norrell, és azon töprengett, vajon meghalt-e. Fel kellett volna kelnie, hogy kiderítse, de rájött, hogy nem is érdekli annyira, és ott maradt, ahol volt. Amíg az orvos meg nem érkezett, fel sem fogta, hogy a hölgy valóban lelőtt valakit, és az a valaki ő maga volt.

A nap további része és a rákövetkező nap is a fájdalom és az ópiumos álmok örvényében telt. Childermass néha úgy érezte, hogy az ősi úton áll a beszélő ég alatt, máskor viszont Lucast látta maga mellett, aki koszorúslányokról meg szenesvödrökről beszélt. Egy kötelet feszítettek ki az égen, és sok ember ment végig rajta. Strange is köztük volt, meg Mr. Norrell. Mindketten egy halom könyvet cipeltek a kezükben. Látta John Murrayt, a könyvkiadó-tulajdonost, Vinculust, és egy csomó más ismerőst. A fájdalom néha kiszökött Childermass vállából, körbeszaladt a szobában, és elbújt valahol. Ilyenkor úgy érezte, hogy a kín egy kis állat formájában testet öltött. Senki más nem

tudta, hogy ott rejtőzik a szobában. Talán el kellett volna mondania nekik, hogy kikergethessék. Egyszer meg is pillantotta: lángvörös bundája volt, élénkebb, mint egy rókáé...

A második nap estéjén az ágyában feküdt, és egyre biztosabban tudta, hogy ki ő, hol van, és mi történt vele. Hét óra táján Lucas jött be a szobába, és magával hozta az egyik széket az étkezőből. Letette az ágy mellé. Aztán bejött Mr. Norrell, és leült a székre.

Néhány percig nem szólt semmit, csak őrlődve nézte az ágytakarót. Aztán egy kérdést motyogott az orra alatt.

Childermass nem hallotta, mit mond, de feltételezte, hogy a mágus a hogyléte felől érdeklődik, ezért azt felelte, hogy reméli, egy-két napon belül rendbe jön.

Mr. Norrell közbevágott, és élesebben szólt rá.

– Miért használta Belasis Scopusát?

– Tessék? – kérdezte a titkár.

– Lucas mondta, hogy varázslattal próbálkozott – magyarázta Mr. Norrell. – Megkértem, hogy emlékezzen vissza részletesen. Persze azonnal felismertem: Belasis Scopusa[69]. – A mágus pillantása egyre metszőbb és gyanakvóbb lett. – Miért akarta használni azt az ígét? És ami még fontosabb: hogyan sajátította el ezt a varázslatot? Ön szerint hogy folytathatnám zavartalanul a munkámat az árulás légkörében? Magam is megdöbbenek azon, hogy mennyi mindent sikerült elérnem, miközben az alkalmazottaim varázsigéket tanulnak meg a hátam mögött, a tanítványaim pedig meg akarják semmisíteni az összes

eredményemet!

Childermass kissé bosszúsan nézett a gazdájára.

– Ön tanította meg nekem, uram.

– Én? – kiáltott fel Mr. Norrell, a megszokottnál sokkal magasabb hangon.

– Mielőtt Londonba jött, amikor még bezárva élt a hurtfew-i könyvtárban, és én folyamatosan jártam a vidéket, hogy az összes értékes könyvet megvegyem önnek. Azért tanította nekem a varázsigét, hogy ha találkoznék valakivel, aki gyakorló mágusnak tartja magát, ezzel ellenőrizzem. Attól félt, hogy vannak még mágusok, akik...

– Igen, igen – szakította félbe Mr. Norrell türelmetlenül. – Most már emlékszem. De ez még nem magyarázza meg, hogy tegnap reggel miért használta az ígét a Hanover téren.

– Mert mindenütt mágiát éreztem magam körül.

– Lucas nem észlelt ilyet.

– Lucasnak nem tartozik a feladatai közé, hogy észrevegye a mágikus tevékenységet. Ez az én dolgom. Még soha nem tapasztaltam ilyen furcsaságot korábban. Úgy éreztem, mintha egy egészen más helyen lennék. Azt hiszem, egy ideig komoly veszélyben voltam. Nem igazán tudom, milyen helyen is jártam pontosan. Minden olyan idegyszerű volt... mindjárt elmesélem... de az biztos, hogy nem Angliában voltam. Azt hiszem, Tündérország nyílt meg előttem. Melyik varázslat idézhet elő ilyen hatást? És honnan eredt? Lehet, hogy az az asszony egy mágus volt?

– Melyik asszony?

– Aki lelőtt.

Mr. Norrell bosszúsan horkantott.

– Az a golyó többet ártott önnek, mint gondoltam – közölte megvetően. – Ha olyan nagy mágus lett volna, nem hiúsíthatta volna meg a szándékát ilyen könnyen! Egyetlen mágus sem tartózkodott a téren rajtam kívül. Pláne nem egy nő.

– Miért? Ki volt az a nő?

Mr. Norrell egy darabig nem válaszolt.

– Sir Walter Pole felesége – felelte aztán. – Az a hölgy, akit visszahoztam a halálból.

Most Childermass hallgatott pár percig.

– Hát ez döbbenetes! – mondta végül. – Ha végiggondolom, hány ember akarhat ártani önnek, több név is eszembe jut, de elképzelni sem tudom, hogy mi oka lehetett erre éppen annak az asszonynak.

– Úgy hallottam, megtévelyedett. Kijátszotta az öröket, akiket a szobája mellé állítottak, és idejött, hogy végezzen velem. Ez már elég bizonyíték a tébolyra, nem gondolja? – Mr. Norrell másfelé nézett apró, szürke szemével. – Végtére is mindenhol úgy ismernek, mint Lady Pole megmentőjét.

Childermass alig hallotta, amit mond.

– De honnan szerezte a pisztolyt? Sir Walter okos ember. Nem tudom elképzelni, hogy fegyvert tart a házában, ahol a felesége is elérheti.

– Egy párbajpisztoly volt. Sir Walter egyik párbajpisztolya. Egy lezárt dobozban tartotta az íróasztala egyik lezárt fiókjában a dolgozószobájában. Sir Walter megesküdött volna rá, hogy a felesége még csak nem is tudott arról a

fegyverről. Senki sem érti, hogyan juthatott hozzá a kulcshoz. Illetve mindkét kulcshoz.

– Szerintem ebben nincs semmi titokzatos. A feleségek, különösen az őrült feleségek mindig meg tudják szerezni a férjüktől, amit akarnak.

– Hiszen éppen ez az! A kulcsokat nem Sir Walter őrizte. Csak ez a két fegyver volt Sir Walter házában, és természetes, hogy aggódott a felesége miatt, hiszen sokat van távol az otthonától, és nem figyelheti az asszony minden lépését. A kulcsok az inasnál voltak, annál a magas, fekete embernél; biztos tudja, kire gondolok. Sir Walter nem érti, hogy követhetett el ekkora hibát. Azt mondja, az inas mindig tökéletesen megbízhatóan végezte a munkáját. Persze az ember nem gondolkodhat egy szolga fejével – folytatta a mágus derűsen, megfeledkezve arról, hogy éppen egy szolgálival beszél. – Ugyanakkor elképzelhetetlennek tartom, hogy annak az inasnak oka lenne gyűlölni engem. Három szót sem váltottam vele összesen életemben. Tulajdonképpen feljelenthetném Lady Pole-t, amiért megpróbált megölni. Tegnap el is szántam rá magam. Aztán többen is figyelmeztettek, hogy gondoljak Sir Walterre. Lord Liverpool és Mr. Lascelles is ezt tanácsolta, és azt hiszem, igazuk van. Sir Walter lelkes támogatója az angol mágiának. Nem akarom, hogy megbánja a vele való barátkozást. Komoly esküt tett nekem arra, hogy elzárja a feleségét valahol vidéken, ahol nem találkozhat senkivel.

Mr. Norrell nem fáradt azzal, hogy megkérdezze Childermasst: ő mit tartana jónak. Annak ellenére, hogy

Childermass feküdt kintól és vérveszteségtől elgyötörten az ágyon, Mr. Norrellnek pedig nem esett nagyobb baja egy kis fejfájásnál és egy apró vágásnál az ujján, a mágus meg volt győződve arról, hogy ő került méltánytalanabb helyzetbe.

– Akkor hát ki varázsolt a téren? – kérdezte a titkár.

– Én, természetesen! – fortyant fel a mágus mérgesen. – Ki más varázsolt volna? Ugyanaz a mágia hatott, amivel visszahoztam Lady Pole-t a halálból. Azt érezte ön is, és ezt találta meg Belasis Scopusával. Akkor még a pályám kezdetén jártam, és valószínűleg nem követtem tökéletesen az előírásokat, mert valami furcsa fordulatot vett, és...

– Furcsa fordulatot? – kérdezte Childermass rekedten. Hirtelen rohamszerűen tört rá a köhögés. Amikor sikerült ismét rendesen lélegeznie, folytatta. – Úgy éreztem, bármelyik pillanatban átkerülhetek egy olyan világba, ahol mindent a mágia éltet. Megszólított az ég! Minden beszélt hozzám! Hogy lehetséges ez?

Mr. Norrell felvonta az egyik szemöldökét.

– Nem tudom. Talán részeg volt.

– Előfordult valaha is, hogy részegen végeztem a munkámat? – kérdezte Childermass fagyosan.

Mr. Norrell védekezően vállat vont.

– Szinte semmit sem tudok arról, hogyan végzi a munkáját. Néha úgy érzem, csak a saját törvényeinek engedelmeskedik azóta, hogy először betette a lábát a házamba.

– Mégis, az egész nem olyan meglepő, ha az ősi angol mágia fényében nézzük – erősködött a titkár. – Nem ön

mondta nekem, hogy az aranykori mágusok gondolatokat, emlékeket és vágyakat tulajdonítottak a fáknak, a hegyeknek, a folyóknak és minden élőlénynek? Az aranykori mágusok szerint a természet állandóan produkál bizonyos varázslatokat.

– Igen, néhány aranykori mágus valóban így gondolta. Ezt a szemléletet a tündérszolgáktól sajátították el, akik azt állították, hogy a mágikus képességeik közé tartozik a fákkal, folyókkal és egyébekkel való társalgás, sőt a velük való barátkozás és szövetségkötés is. De ezt a szemléletet nem kell feltétlenül elfogadnunk. Az én mágiámnak semmi köze ezekhez az ostobaságokhoz.

– Megszólított az ég – ismételte Childermass. – Ha csakugyan valóság, amit láttam...

Elhallgatott.

– Akkor mi van? – kérdezte a mágus.

Elgyengült állapotában Childermass csak hangosan tudott gondolkodni. Azt akarta mondani, hogy ha tényleg valóság volt, amit látott, akkor Strange és Mr. Norrell összes eddigi teljesítménye gyerekjáték csupán, és nevetséges ahhoz az idegyszerű és irtózatos mágiához képest, ami a világban létezik. Strange és Norrell csupán papírdárdákat hajigáltak egy szalonban, miközben a valódi mágia hatalmas szárnyakon lebegett, csapdosott és tekergett a határtalan égen, elérhetetlen magasságokban.

Aztán rájött, hogy Mr. Norrell nem fogadná túl nagy örömmel, ha ezt a gondolatát megosztaná vele, ezért inkább nem szólt egy szót sem.

A mágus viszont magától is kitalálta, mit akar mondani.

– Ó! – kiáltott fel vérmesen. – Hát legyen! Ön is átáll, ugye? Akkor azt tanácsolom, hogy haladéktalanul csatlakozzon Strange-hez, Murray-hez és a többi árulóhoz! Az ő nézeteik biztosan jobban tetszenek majd a jelenlegi állapotában. Örülni fognak, hogy beáll közéjük. Sőt elárulhatja nekik az összes titkomat! Lefogadom, hogy busásan megfizetik majd. Én tönkremegyek, és...

– Nyugodjon meg, Mr. Norrell. Nem áll szándékomban új állás után nézni. Ön lesz az utolsó gazdám, akármeddig is élek.

Rövid ideig megint csend volt, és Mr. Norrell végre először átgondolhatta, milyen helytelen dolog azzal az emberrel veszekedni, aki az előző napon megmentette az életét. Megpróbálta összeszedni magát.

– Gondolom, nem hallotta még senkitől. Strange felesége meghalt.

– Tessék?

– Meghalt. Sir Walter mondta. A jelek szerint sétálni indult a hóban. Nem túl okos dolog. Két nappal később elhunyt. Childermasst átjárta a hideg. Egyszeriben ismét nagyon közelinek tetszett a borzalmas táj, mintha Anglia bőre alatt húzódott volna. Szinte már ott érezte magát az ősi úton...

...és Arabella Strange ott állt előtte az úton. Hátat fordított neki, és egyedül indult el a dermedt, szürke földeken, a mágikus írással vemhes égbolt alatt...

– Úgy hallottam – folytatta Mr. Norrell, mit sem törődve azzal, hogy Childermass hirtelen elsápadt és nehezebben

szedte a levegőt –, hogy Lady Pole-t nagyon elkésérítette Mrs. Strange halálhíre. Megmagyarázhatatlanul kétségbeesett. Úgy tűnik, barátok voltak. Ezt is csak most tudtam meg. Ha korábban tudtam volna, talán... – Elhallgatott, és arcán titkolt érzelmek futottak végig. – De most már nem számít. Az egyik megőrült, a másik meghalt. Sir Walter elárulta nekem, hogy szerinte Lady Pole valamiért engem tart bűnösnek. – Szünetet tartott, majd hogy eloszlason minden kételyt, hozzátette: – Ami badarság, természetesen.

Ebben a pillanatban belépett a szobába a két kitűnő orvos, akiket Mr. Norrell megbízott Childermass gyógyításával. Meglepődtek, hogy a mágust a szobában találják, de egyúttal meg is örültek neki. Mosolyogtak és bólogattak, mert úgy gondolták, hogy Mr. Norrell csodálatos példáját nyújtja a lelkiismeretes gazdának, aki őszinte aggodalommal ül le a szolgája betegágya mellé. Meg is mondták neki, hogy eddig nemigen jártak olyan házban, ahol a gazda ennyire törődött volna az alkalmazottai egészségével, és ahol a szolgákat a kötelességeken túl a tisztelet és az őszinte megbecsülés szálai is a gazdájukhoz fűzték.

Mr. Norrellt ugyanúgy le lehetett venni a lábáról a hízelgéssel, mint bármely más embert, ezért maga is kezdte elhinni, hogy csakugyan valami szokatlanul erényes dolgot tett. Kinyújtotta a karját, hogy barátságos és leereszkedő modorban megpaskolja Childermass kezét. Ám miután a pillantása találkozott a titkár hideg tekintetével, meggondolta magát, köhintett egyet, és kiment

a szobából.

Childermass végignézte, ahogy távozik.

Minden mágus hazudik, és ez az egy még a többinél is jobban – mondta egyszer Vinculus.

47

„Egy fekete krapek, meg egy kék fickó – az mán jelent valamit”

1816. január vége

SIR WALTER POLE hintója egy magányos yorkshire-i úton haladt. Stephen Black fehér lovon ügetett mellette.

Az út két oldalán óriás horzsolásként húzódott végig a sivár lápvidék, és mintha egészen a hóviharral fenyegető éjig nyúlt volna fel. Szürke, formátlan kövek hevertek szétszórtan a tájon, és még kietlenebbé és barátságtalanabbá tették a kilátást. Olykor átszúrta a tajtékszínű felhőket egy-egy bágyadt napsugár, és egy pillanatra megvilágította a fehér, habzó patakot, vagy visszacsillant egy vízzel teli üreg felszínéről – megannyi csillogó ezüst penny a földre ejtve.

Egy útelágazáshoz érkeztek. A kocsis megállította a lovakat, és komoran nézte azt a helyet, ahol számításai szerint a kéz alakú útjelző táblának kellett volna lennie.

– Mérföldkövek sincsenek – jegyezte meg Stephen. – Sehonnan nem lehet tudni, hogy hova vezetnek ezek az utak.

– Az ember mindig azt hiszi, hogy visznek valahova – morogta a kocsis. – De én kezdek kételkedni benne.

Elővett egy tubákos szelencét a zsebéből, és egy nagyon szippantott belőle.

Az inas, aki a kocsis mellett ült a bakon (és aki hármuk közül messze a legridegebb és legszánalmasabb volt), egész Yorkshire-t szidta, a lakóival és az útjaival együtt.

– Észak vagy északkelet felé kellene haladnunk, ha nem tévedek – folytatta a fekete bőrű inas. – De valahol eltévesztettem egy kanyart a mocsarak körül. Mit gondol, merre lehet észak?

A kocsis, akinek ezt a kérdést címezte, vállat vont, és azt felelte, hogy neki minden út egyformán északiasnak tűnik.

Az inas kurtán és örömtelenül felnevetett.

Mivel a társai nem igyekeztek segíteni, Stephen kénytelen volt azt tenni, amit hasonló helyzetben szokott; magára vette a döntés felelősségét. Utasította a kocsist, hogy induljon el az egyik úton, miközben ő egy másiknak vágott neki.

– Ha sikerrel járok, visszajövök, és megkeresem önt, vagy egy hírvivőt küldök. Ha ön jár sikerrel, hajtsa végre a feladatát, és ne törődjön velem.

Stephen egyedül lovagolt tovább, és kételkedve méregetett minden utat és ösvényt, ami a szeme elé került. Egyszer egy másik magányos lovassal találkozott, és útbaigazítást kért tőle, de az idegen is először járt a lápvidéken, és még nem is hallott arról a helyről, amit Stephen keresett.

Aztán egy keskeny csapáshoz ért, ami két fal között kanyargott. A falakat – ahogy Angliának abban a részében minden más falat is – száraz kövekből építették, habarcs nélkül. Stephen elindult a keskeny úton. Mindkét oldalon

csupasz téli fák sorakoztak a fal mentén. Amikor az első hópelyhek megeredtek, átkelt egy keskeny hídon, és betért egy szigorú kőházakból és omladékos falakból álló faluba. Csend honolt mindenütt. Mindössze egy maroknyi kunyhó vette körül, ezért hamar rábukkant arra, amit keresett. Egy hosszú, alacsony épületnél állt meg, amelynek bejáratához kövezett udvar vezetett. Mélységes keserőséggel szemlélte az alacsony tetőt, a régimódi ablakszárnyakat és a mohaborítású köveket.

– Hahó! – kiáltotta. – Van itt valaki?

A hó egyre sűrűbben és gyorsabban kavargott. Két inas sietett elő valahonnan az épület oldalától. Takaros, tiszta ruhába öltöztek, de annyira idegesen és sután mozogtak, hogy Stephennek megrándult az arca, és azt kívánta, bárcsak ő képezte volna ki őket.

Ami az inasokat illeti, ugyancsak meglepődtek, amikor egy fekete bőrű férfit pillantottak meg a tejfehér ló hátán az udvarukon. A bátrabbik félig-meddig meghajtotta magát.

– Ez Starecross Hall? – kérdezte Stephen.

– Igen, uram – felelte a talpraesettebb szolga.

– Sir Walter Pole küldött ide. Hívják ki a gazdájukat.

Az inas elszaladt. Kisvártatva kinyílt a bejáratú ajtó, és egy vékonydongájú, sötét hajú férfi lépett ki rajta.

– Ön a tébolyda vezetője? – kérdezte Stephen. – Ön Mr. Segundus?

– Igen, én vagyok – derült fel a vékony férfi. – Isten hozta nálunk!

A fekete bőrű inas leszállt a lováról, és átadta a gyeplőt a közelében álló szolgának.

– Mit mondjak: ez a hely egyenesen az ördög háta mögött van! Már egy órája keringünk ezen a pokoli lápvidéken. Küldene egy embert a Lady hintója után, hogy idekísérje őket? Balra kanyarodtak le az útról a legutóbbi útelágazásnál, úgy két mérföldnyire.

– Hát persze. Azonnal – ígérte Mr. Segundus. – Sajnálom, hogy ilyen bonyodalmakba keveredtek. Mint látja, ez a ház teljesen el van zárva a külvilágtól, de többek között éppen ezért esett rá Sir Walter választása. Remélem, a Lady jól van.

– A Ladyt nagyon kifárasztotta az utazás.

– Minden készen áll a fogadására. Ugyanakkor... – Mr. Segundus bevezette az inast a házba. – Itt egészen más környezet várja, mint amit megszokott...

Egy rövid kőfolyosóról jutottak be az első szobába, amely kellemes ellenpontját nyújtotta a kihalt és komor vidéknek. Sugárzott belőle a kényelem és a szívélyesség. Festmények és szép bútorok tették lakályossá, kellemes lámpásfény üdítette fel, és puha szőnyegeken lehetett járni. Zsámolyok is akadtak szép számmal, hogy a Ladynek legyen min pihentetnie megfáradt lábát, és spanyolfalakkal védhette magát a hideg huzattól. Könyvekkel gondoskodtak a szórakoztatásáról, ha netalán olvasni támad kedve.

– Nem találja megfelelőnek? – kérdezte Mr. Segundus aggódva. – Látom az arcán, hogy másra számított.

Stephen már nyitotta a száját, hogy megmondja a tébolyda tulajdonosának: ő egész más szemszögből nézi a helyiséget. Ő azt látta, amit a Lady fog látni, amikor belép a

szobába. A székeket, a festményeket és a lámpákat túl kísértetiesnek találja. Az egész berendezés mögött Elveszett Remény százsorta valóságosabb és kézzelfoghatóbb termeit és lépcsőit látja majd, amelyek megtöltik a helyiséget sivársággal és szürkéséggel.

De hiába is próbálta volna megmagyarázni. Valahányszor erről a témáról akart beszélni, megváltoztak a szavai, és értelmetlen dolgokról zagyvált: haragból főzött sörről, bosszúhadjáratokról, arról a lányról, akinek a növe holdnál opálokká és gyöngyökké változtak a könnyei, és akinek a fogyó holdnál vérrel teltek meg a lábnyomai. Ezért inkább nem is kezdett bele.

– Nem, nem. Tökéletesen megfelel. A Ladynek nincs szüksége ennél többre.

Sokan talán hűvösnek találták volna az inas megjegyzését – főleg, ha olyan kemény munkával készültek a vendég fogadására, mint Mr. Segundus –, de a tébolyda tulajdonosa nem kérte ki magának a megjegyzést.

– Arról a hölgyről van tehát szó, akit Mr. Norrell visszahozott a halálból.

– Igen – felelte Stephen.

– Ez volt az a mozzanat, amire később az angol mágia feltámasztását alapozták!

– Úgy van – helyeselt az inas.

– És mégis megpróbálta megölni! Minő rejtélyes fordulat! Felfoghatatlan.

Stephen nem válaszolt. Személyes véleménye szerint egy bolondokháza üzemeltetőjének nem lett volna szabad ilyen kérdésekkel foglalkoznia, és különben is: akkor sem

tapintana rá a lényegre, ha évekg csak ezen törné a fejét. Az inas inkább másról kezdett beszélni, hogy elterelje a tébolyda vezetőjének figyelmét a Ladyről és az állítólagos bűncselekményről.

– Sir Walter maga választotta ki ezt az intézményt. Nem tudom, ki javasolta neki. Ön régóta vezeti a gyógyintézetet? Mr. Segundus felnevetett.

– Nem, nem régóta. Igazából csak két hete. Lady Pole lesz az első megbízatásom.

– Valóban?

– A jelek szerint Sir Walter szemében nem hátrány a tapasztalatlanságom, sokkal inkább előny. A hivatásom többi jeles képviselője általában teljesen átveszi a hatalmat a kliensei fölött, és különféle eszközökkel korlátozza őket. Érthető, hogy Sir Walter nem akarja a feleségét ilyen helyzetbe hozni. Amint látja, én nem alkalmazok korlátozó módszereket. A Lady mindig tiszteletteljes modorral és odaadó gondoskodással fog találkozni ebben a házban. Természetesen szükség van bizonyos biztonsági intézkedésekre, például nem hagyhatunk elől fegyvereket és késeket, de amúgy vendégként fogunk bánni vele, és mindent megteszünk azért, hogy jól érezze magát.

Stephen egy biccentéssel jelezte, hogy elfogadhatónak találja az ajánlatot.

– Hogy jutott idáig? – kérdezte.

– Eddig a házig?

– Nem, odáig, hogy tébolydavezető legyen.

– Ó! Merő véletlenségből. Múlt szeptemberben volt szerencsém találkozni egy Mrs. Lennox nevű hölgygel, aki

azóta az én jótévőm lett. Ez az ő háza. Évekig próbált egy jó bérlőt találni, de sikertelenül. Megkedvelt engem, és szeretett volna valahogy segíteni, ezért létrehozott egy üzleti vállalkozást ezen a helyen, és engem bízott meg a vezetésével. Először egy mágusiskolát akartunk nyitni, de...

– Mágusiskolát? – kiáltott fel Stephen döbbenten. – De hát mi közük van önöknek a mágusokhoz?

– Én is mágus vagyok. Amióta az eszemet tudom.

– Tényleg?

Stephen annyira megrökönyödött a hír hallatán, hogy Mr. Segundus önkéntelenül is bocsánatot akart kérni a kijelentéséért – habár nem tudta pontosan, miért kellene bocsánatot kérnie egy ilyen bejelentés után.

– De Mr. Norrellnek nem tetszett, hogy mi iskolát készülünk alapítani, és ide küldte Childermasst, hogy figyelmeztessen minket – folytatta. – Ismeri John Childermasst, uram?

– Csak látásból. Soha nem beszéltem vele.

– Eleinte Mrs. Lennox és én minden erőnkkel megpróbáltunk szembeszállni vele. Úgy értem, Mr. Norrell-lel, nem Childermass-szel. Írtam egy levelet Mr. Strange-nek, de éppen azon a napon kapta meg, amikor a felesége eltűnt, és mint bizonyára tudja, a szegény asszony pár nappal később meg is halt.

Egy darabig úgy tűnt, Stephen mondani akar valamit erre, aztán csak megrázta a fejét, így Mr. Segundus tovább mesélt.

– Mivel Mr. Strange nem segített nekünk, nem maradt más hátra, mint elvetni a mágusiskola ötletét. Felutaztam Bath-ba, hogy elvigyem a hírt Mrs. Lennoxnak. Ő nagyon

kedvesen fogadta, és megnyugtató, hogy hamarosan kitalálunk valami mást. De be kell vallanom, hogy módfelett csüggedten hagytam el a házát. Alig tettem néhány lépést, amikor valami furcsa dolog vonta magára a figyelmemet. Az út közepén egy szakadt fekete ruhába öltözött alak állt. Elgyötört, vörös szeméből kiveszett a józan ész és a remény. Kezével hadonászva kergette maga körül a láthatatlan fantomokat, és ordítva kérte őket, hogy könyörüljenek rajta. Nyomorult ember! Ha valakinek a teste beteg, alvás közben még enyhét talál, ám a tébolyultat az álmába is követik a démonok. Néhány érmét nyomtam a kezébe, és folytattam az utam. Úgy rémlik, hogy a visszafelé vezető úton megfeledkeztem róla, de amikor átléptem ennek a háznak a küszöbét, valami nagyon furcsa dolog történt. Azt hiszem, látomásom támadt. Egy dühöngő őrültet láttam a hallban, éppen úgy, ahogy Bath-ban láttam azt a valódit, és rájöttem: ez a csendes és elzárt ház pont az ilyen üzött elméjű szerencsétleneknek való. Írtam egy levelet Mrs. Lennoxnak, aki jóváhagyta a tervemet. Őn azt mondta az imént, hogy nem tudja, ki ajánlott minket Sir Walternek. Nos, Childermass volt. Childermass megígérte, hogy segít nekem, ha tud.

– Tanácsos lenne, ha, legalábbis eleinte, nem tenne említést a hivatásáról és az iskola tervéről, uram. Nincs még egy dolog a világon, ami azt illeti, sem ezen, sem más világokon, ami annyira felzaklatná a Ladyt, mint a mágusok közelsége. Kétségbeesne, ha megtudná, hogy megint egy mágus ejtette foglyul.

– Hogy én foglyul ejtem? – kérdezte Mr. Segundus

felháborodva. – Milyen lehetetlen kifejezés ez! Remélem, soha egyik vendégem sem fogja azt érezni, hogy foglyul ejtettem. Legfőképp nem Lady Pole!

Stephen egy darabig a tébolydavezető arcát fürkészte.

– Biztos vagyok benne, hogy ön és Mr. Norrell sok mindenben különböznek egymástól.

– Remélem – vágta rá Mr. Segundus hirtelen.

Egy órával később sürgölődés támadt az udvaron. Stephen és Mr. Segundus kimentek, hogy üdvözöljék Lady Pole-t. A kétlovas hintó nem tudott átkelni a keskeny kőhídon, ezért a Lady gyalog tette meg az utolsó fél mérföldet. Kissé zaklatottan lépett be Starecross Hall udvarára, és nyugtalanul vizslatta a sivár, havas tájat. Stephen úgy vélte, hogy aki ránéz erre a gyönyörű és végtelenül szomorú ifjú hölgyre, nem érezhet mást, csak azt, hogy minden erejével meg kell próbálnia védelmezni. Aki nem érzi ezt, annak kőből van a szíve. Magában elátkozta Mr. Norrellt.

Volt valami a Lady megjelenésében, amit megütközést keltett Mr. Segundusban. Lenézett a bal kezére, de azt kesztyű borította. A tébolyda vezetője aztán hamar összeszedte magát, és üdvözölte a vendégét Starecross Hallban.

A szalonban Stephen teát szolgált fel nekik.

– Úgy hallottam, kegyedet nagyon lesújtotta Mrs. Strange halálhíre – kezdte a beszélgetést Mr. Segundus. – Fogadja őszinte részvéteimet.

A Lady elfordította a fejét, hogy a férfi ne lássa a könnyeit.

– Jobb lenne, ha őt biztosítaná a részvétéről, nem engem – felelte. – Az uram felajánlotta, hogy ír Mr. Strange-nek, és

megkéri, adja kölcsön az egyik portréját, ami a feleségét ábrázolja. Lemásoltatja nekem, hátha megnyugtat. De ugyan mi értelme lenne? Hogy is feledhetném el az arcát, amikor minden este ugyanazon a bálon táncolunk, és ugyanazokon a felvonulásokon veszünk részt? Ez így lesz most már örökké. Stephen tudja. Stephen megérti.

– Ó igen – bólintott Mr. Segundus. – Értesültem róla, hogy kegyed nem bírja a zenét és a táncot. Nyugodjon meg, itt nem lesz ilyenben része. Itt semmi sem fogja letörni a kedvét, és semmi olyan nem történik majd, ami boldogtalanságot okoz kegyednek.

Elmesélte, milyen könyveket fognak együtt olvasgatni, hol fognak sétálni tavasszal, ha a Lady kedve is úgy tartja.

Stephen, aki a tea előkészítésével foglalkozott, teljességgel értelmetlannak ítélte ezt a beszélgetést. Ennek ellenére észrevette, hogy Mr. Segundus pillantása a Ladyről órá vándorol, majd vissza, és az éles, átható tekintet összezavarta.

A hintó, a kocsis, a szobalány és az inas mind Starecross Hallban maradtak Lady Pole-lal. Stephennek viszont vissza kellett térnie a Harley utcába. Másnap korán reggel, miközben a Lady reggelizett, az inas bement hozzá, hogy elbúcsúzzon.

Ahogy meghajolt, a Lady félig szomorúan, félig vidáman felnevetett.

– Milyen mulatságos ez a szertartás! Hiszen mindketten tudjuk, hogy néhány óra múlva megint találkozunk. Ne aggódjon miattam, Stephen. Jól megleszek itt. Jobban, mint otthon, ezt biztosan érzem.

Stephen kiment az istállóudvarra, ahol a lova várta. Éppen a kesztyűjét vette fel, amikor valaki megszólította a háta mögül.

– Elnézést!

Mr. Segundus a maga tétova és szerény modorában odasétált az inashoz.

– Kérdezhetnék öntől valamit? Miféle mágia veszi körbe önt és a Ladyt? – Felemelte a kezét, mintha meg akarná simítani Stephen arcát az ujjával. – Egy fehér-vörös rózsza van a szájánál. Ugyanilyen virág van a Lady arcán is. Mit jelent ez?

Stephen a szájához tette a kezét. Semmit sem érzett. Egy felhevült pillanatig már a nyelve hegyén volt minden, amit Mr. Segundusnak elmesélhet. Már-már elárulta, hogy egy halálos bűbáj tartja fogva őt és a két hölgyet. Úgy érezte, hogy talán Mr. Segundus megértené. Lehet, hogy Mr. Segundus sokkal nagyobb mágus, mint Strange vagy Norrell, és megtalálná a módját annak, hogyan győzze le a bogáncspihe hajú urat. Ám ezek a gondolatok gyorsan el is illantak. A következő pillanatban visszatért a bizalmatlanság, amit Stephen mindig is érzett az angolok – kiváltképp az angol mágusok – iránt.

– Nem értem önt – közölte sietve. Felült a lovára, és szó nélkül elnyargalt.

Talán még soha nem látott olyan rossz utakat, mint azon a téli napon. A sáros keréknyomok és kiugró barázdák vaskeménységűre fagytak, a mezőket és az ösvényeket vastag zúzmara borította, és a fagyos köd még kegyetlenebbé tette a halott vidéket.

A lova egyike volt a titokzatos úrtól kapott megszámlálhatatlan ajándéknak. A tejfehér kancának szőrébe egyetlen fekete szőrszál sem keveredett, és amellett, hogy gyors és erős jószág volt, odaadóan ragaszkodott Stephenhez. Az inas Firenzének nevezte, és biztos volt benne, hogy egy ilyen lovat még a régensherceg és Wellington hercege is megirigyelne. Különös, elvarázsolt életének egyik sajátos vonása éppen az volt, hogy bármerre ment, senki sem furcsállta, miért ül egy néger szolga a királyság legcsodásabb paripáján.

Starecross Halltól körülbelül húsz mérföldre délre egy faluba érkezett. Az út éles kanyarral szegélyezett egy nagy kerttel körülvett, elegáns házat és egy romos istállóépületet. Amikor Stephen elhaladt a kapu mellett, váratlanul egy hintó tört elő a kanyarban, és kis híján összeütköztek. A kocsis körülnézett, mert nem tudta, mitől bizonytalanodtak el hirtelen a lovak, és miért kellett meghúznia a gyepelőket. Mivel csak egy fekete férfit látott, meglendítette felé az ostorát. Nem sikerült eltalálnia Stephent, viszont Firenzét épp a szeme fölött találta el. A ló fájdalomtól elvakultan ágaskodott fel, majd lába alól kicsúszott a jeges talaj.

A következő pillanatban mintha minden a feje tetejére állt volna. Amikor Stephen ismét fel tudta fogni, mi történik vele, észrevette, hogy a földön fekszik. Firenze mellette hevert. Ő is a földre zuhant, de nem esett nagyobb baja, csak a bal lába akadt bele a kengyelbe, és furcsán kifelé fordult. Stephen azt hitte, eltört. Kiszabadította a lábát, és egy darabig émelyegve, döbbenten ült a földön. Valami nedvességet érzett lecsurogni az arcán, a kezéről zuhanás

közben lehorzsolódott a bőr. Megpróbált felállni. Megkönnyebbült, mert elbíra a lába. Megsérült ugyan, de nem tört el.

Firenze prűszkölve feküdt az úton, vadul forgatta a szemét. Az inas csodálkozott, hogy nem próbál lábra állni, vagy legalább rugdosni. Valami önkéntelen remegés rázta az állatot, de azt leszámítva nem volt képes mozogni. Merev lábai lehetetlen szögben meredtek felfelé. Stephen végre rájött: nem tud moccanni, mert eltört a háta.

Az előkelő ház felé nézett, mert remélte, hogy valaki a segítségére siet. Egy asszony jelent meg egy pillanatra az egyik ablakban. Stephen látta előkelő öltözékét és rideg, dölyfös arckifejezését. Miután az asszony meggyőződött róla, hogy semmiben nem esett kár, ami az ő tulajdonát képezte, ellépett az ablaktól, és Stephen nem látta többé.

Az inas letérdelt Firenze mellé, és simogatni kezdte a fejét és a vállát. Kivette a nyeregtáskából a pisztolyt, a puskaporos flaskát, a puskavesszőt és egy töltényt. Megtöltötte a fegyvert, aztán felállt, és teljesen felhúzta a kakast.

Aztán rájött, hogy nem tudja megtenni. A ló volt a legjobb barátja, nem volt képes megölni. Már-már ott tartott, hogy kétségbeesetten feladja az egészséget, amikor valami zörejt hallott a háta mögül. Egy kordé jelent meg, amit egy otrombán cammogó, szelíd külsejű ló húzott. A kordén egy fuvaros ült: hordóforma fickó kerek, húsos arccal, avittas kabátban. Amikor meglátta Stephent, megállította a lovat.

– Hé, pajtikám! Hát itt meg mán mi a ménkű történt?

Stephen Firenze felé intett a pisztollyal.

A fuvaros leszállt a kordéról, és odament az inashoz.

– Ijnye, de szép júszág volt – mondta kedves hangon. Megpaskolta Stephen vállát, és együttérzően sóhajtozott mellette káposztaszagú szájjával. – De mit lehet tenni, ez mán nem segít úrajta.

Stephen arcáról a pisztolyra vándorolt a pillantása. Kinyújtotta a kezét, és finoman addig emelte a fegyvert, amíg a csöve az állat remegő fejére nem mutatott. Stephen nem húzta meg a ravaszt.

– Lújek én helyetted, pajtikám?

Stephen bólintott.

A fuvaros elvette a pisztolyt. Az inas elfordította a fejét. Irtózatos dörrenés hallatszott, amit rögvest madárkárogás és vad szárnycsattogás követett. Az összes madár egyszerre szállt fel a környéken. Stephen visszanezett a lovára. Firenze még egyszer összerándult, aztán mozdulatlaná vált.

– Köszönöm – mondta a fuvarosnak.

Hallotta, hogy arrébb megy, és már azt hitte, indulni készül, amikor a tagbaszakadt ember hirtelen visszatért hozzá, oldalba bökte a könyökével, és odanyújtott neki egy fekete üveget.

Stephen beleivott. Az üvegben tömény, goromba gin volt. Az inas felköhögött.

Annak ellenére, hogy Stephen ruhájának és csizmájának árából kétszer is meg lehetett volna venni a kordét és a lovat, a fuvaros azzal a könnyed fensőbbrendűséggel kezelte az inast, amivel általában a fehérek szokták a feketéket. Átgondolta a helyzetet, és közölte Stephennel,

hogy első lépésként el kell takarítaniuk a tetemet az útról.

– Értékes egy bestia, aká' éve, aká' hűtan. Ámde a te gazdád nem repes majd az örömtű', ha meghallja, hogy egy másik ipséné van a lú meg a píz is.

– Ez nem a gazdám lova volt – felelte Stephen. – Az enyém.

– Hű! – kiáltott fel a fuvaros. – A nemjűját!

Egy holló szállt le Firenze tejfehér horpaszára.

– El innét! – ugrott előre az inas, és megpróbálta elhessegetni a madarat.

A fuvaros azonban megállította.

– Ájj meg, pajti! Nem úgy van é! Hisz' ez szerencsét hoz. Ilyen csudás elűjelet egyhamar nem láttam!

– Csodás? – kérdezte az inas. – Miről beszél?

– Ez a régi Királ gyele, nem-e? Hollú a fehérben. Az öreg John zászlúja![\[70\]](#)

A fuvaros ismert egy helyet a közelben, ahol némi fizetség ellenében biztosan meg tudják szervezni Firenze elszállítását. Stephen felszállt a kordéra, a kövér ember pedig egy birtokra vitte.

A birtok gazdája még sohasem látott fekete bőrű embert korábban, ezért megdöbbsent, amikor az inas a földjére lépett. Bár minden jel az ellenkezőjét mutatta, a földművest nem lehetett meggyőzni, hogy Stephen valóban angolul beszél. A fuvaros, aki átérezte a földműves zavarodottságát, Stephen mellé állt, és előzékenyen megismételt mindent, amit az inas mondott. De hiába fáradozott. A birtok gazdája továbbra is tátott szájjal nézte Stephent, és megjegyzéseket tett róla az egyik

szolgájának, aki szintén megbabonázva állt. A földműves azon tanakodott, hogy vajon a fekete szín lejön-e az inas bőréről, ha valamihez hozzáér, de ennél még jóval szemtelenebb és kellemetlenebb kérdései is voltak. Hiába magyarázta az inas fáradhatatlanul, hogy mit kellene tenni Firenze tetemével, semmit sem tudott elérni addig, amíg a földműves felesége haza nem ért a közeli piacról. Az asszonyt egész más fából faragták. Számára minden előkelő öltözékű személy, akinek értékes lova volt (habár most már többszörösen is csak volt) úriembernek számított, legyen akármilyen bőrének színe. Az asszony elmondta Stephennek, hogy néha eljön hozzájuk egy döghússal foglalkozó, aki elviszi a lótetemeket, megszabadul a hústuktól, és eladja a csontjukat és a patájukat ragasztónak. Felbecsülte neki, hogy mennyit fizetne a férfi a lováért, és az összeg harmadáért vállalta, hogy mindent megszervez. Stephen beleegyezett.

Az inas a fuvarossal együtt elhagyta a birtokot.

– Fogadja köszönetemet – mondta Stephen. – Az ön segítsége nélkül sokkal nehezebben boldogultam volna. Természetesen megkapja a fizetségét a fáradozásáért. De attól tartok, még egy darabig szükségem van önre. Egyedül nem tudok hazajutni. Rendkívül hálás lennék, ha legalább a legközelebbi fogadóig elvinne.

– Hőha! – tiltakozott a fuvaros. – Tegyed csak el azt a' erszényt, pajtikám! Elviszlek én Doncasterbe, s nem kerű' egy fityingedbe se!

Az igazat megvallva Stephen sokkal jobban szeretett volna a legközelebbi fogadóba menni, de a jelek szerint a

fuvaros annyira örült a váratlan társaságnak, hogy udvariatlanság és hálátlanság lett volna visszautasítani az ajánlatát.

A kordé lassan döcögött Doncaster felé a vidéki utakon. A legváratlanabb pillanatokban kanyarodtak le egy-egy kocsmá vagy falu felé. Az egyik helyre ágytámlát, a másikra gyümölcstortát vittek, és a fuvaros egymás után pakolta fel a furcsa alakú csomagokat a kordéra. Egyszer egy parányi kunyhó mellett álltak meg, amely egymagában állt egy magas sövény mögött egy erdő közepén. Ott egy rozzant, régi, feketére színeződött madárkalitkát vettek át egy öregasszonytól, benne apró kanárral. A fuvaros elárulta Stephennek, hogy a madár egy öreganyóé volt, aki most halt meg, és úgy rendelkezett, hogy a kedvencét vigyék el a déd-unokahúgának Selbybe.

Alig tették biztonságos helyre a kalitkát a kordé hátsó részében, Stephen valami mennydörgésszerű horkantás riasztotta meg, ami szintúgy a kocsis hátsó részéből érkezett. Az inas nem tudta elképzelni, hogy egy ilyen pirinyó madár ekkora zajt csapjon, ezért arra következtetett, hogy egy másik ember is van a kordén – valaki, akit még nem volt szerencséje látni.

A fuvaros egy kosarat vett magához, és egy nagy adag disznópástétomot, valamint egy jó nagy karéj sajtot halászott ki belőle. Levágott egy szeletet a pástétomból, és már nyújtotta volna Stephennek, amikor valami szöveget ütött a fejében.

– Vajun a fekete muksúk is ugyanazt eszik, mint mink? – kérdezte, mintha arra gyanakodna, hogy a sötétbőrű

emberek kizárolag fűvel vagy holdsugárral táplálkoznak.

– Igen – válaszolta Stephen.

A fuvaros a húsból és a sajtból is adott az inasnak.

– Köszönöm. A másik utasa nem kérne valamit?

– A' meglehet. Majd ha fölébred. Felvittem Riponba. Nem vút nála píz. Oszt arra gondútam, hogy jú lesz valakivel beszélgetni. Meg is eredt a nyelve, de elaludt Boroughbridge-nél, s azúta se ébredt fel.

– Nagyon fárasztó lehet.

– Bánja kutya. Most mán van kivel beszélgetni.

– Szokatlanul kimerülhetett – mélézott Stephen. – Akkor sem ébredt fel, amikor a lovamat lelőttük, akkor sem, amikor a bolond földművesnél jártunk, ahogy nem zavarta az ágytámla sem, és a kanári sem. Az egész napot átaludta. Hova tart tulajdonképpen?

– Ő? Ő oszt sehova. Ide-oda csatangol a vidéken. Valami híres úr üdözi Londonból, ezért sehun sem marad soká. Fél, hogy az úr szúgái izibe megtalálnák.

– Tényleg?

– Ő kék – közölte a fuvaros.

– Kék? – kérdezte az inas összezavarva.

A kövér ember bólintott.

– Hogyhogy kék? Megkékült a hidegtől? Vagy megverték?

– Nem, pajtikám. Ő kék, ahogy te fekete vagy. Ni má', egy kék meg egy fekete fickút viszek a kordémun! Az öregapám se hallott ilyet. Ha igaz, hogy a fekete ember szerencsét hoz, ami igaz kell legyen, gondújj csak a fekete macskára, akkor bizony mondom én: egy fekete krapek meg egy kék fickó, az mán jelent valamit! De mit?

– Lehet, hogy jelent valamit, de nem önnek. Talán neki jelent valamit, vagy nekem.

– Nem, ez nincs így jól – csóválta a fejét a fuvaros. – Utúvégre én volnék az, akivel történik.

Stephen elgondolkodott az ismeretlen ember szokatlan bőrszínén.

– Valami betegségben szenved?

– Lehet – felelte a fuvaros, de nem akart állást foglalni.

Évés után a fuvaros feje egyre gyakrabban bicsaklott le, és hamarosan már hangosan hortyogott a gyepelővel a kezében. A kordé békésen zötykölődött a ló vezényletével, aki szerencsére eszes és rátermett jószág volt.

Stephent nagyon kifárasztotta az utazás. Lady Pole elszomorító száműzetése és Firenze elvesztésének fájdalma mélyen megülte a lelkét. Örült, hogy egy időre megszabadult a szószátyár fuvarostól.

Aztán egyszer csak valami motyogás-félet hallott, és úgy vélte, valószínűleg a kék bőrű ember ébredt fel. Először nem értette egy szavát sem, de a motyogásból hamarosan összeállt egy kerek mondat: „*A névtelen szolga király lesz egy idegen országban.*”

Az inas elborzadt. Az idézet arra a furcsa úrra emlékeztette, aki erőszakkal Anglia királyává akarta tenni. Besötétedett. Stephen megállította a lovat, leszállt a bakról, és meggyújtotta a három ősrégi lámpást a kordé fölött. Már éppen visszaszállt volna, amikor hirtelen egy szakadt ruhájú, zilált külsejű alak ugrott ki a kocsi hátuljából, és leugrott a jeges földre, hogy szembenézzen a fekete bőrű szolgálóval.

Az idegen hunyorogva vizslatta Stephent a lámpások fényénél.

– Ott vagyunk már? – kérdezte rekedt hangon.

– Hol? – kérdezett vissza az inas.

A torzonborz férfi egy darabig tűnődött, aztán úgy döntött, máshogy teszi fel a kérdést.

– Hol vagyunk?

– Sehol. Egy Ulleskelf nevű helység és egy Thorpe Willoughby nevű település között félúton, ha jól hiszem.

Bár az ápolatlan alak tette fel a kérdést, a válasz hidegen hagyta. Mocskos inge derékig szétnyílt, és Stephen a saját szemével látta, mennyire félrevezető volt a fuvaros leírása. Ő nem úgy volt kék, ahogy Stephen fekete volt. Vézna, nyomorult külsejű szélhámos volt, aki ugyanolyan világos bőrszínnel született, mint bármelyik másik angol ember. Csakhogy a bőrére később kék vonalak, cikor-nyák, pöttyök és karikák kusza mintázatát pingálták.

– Ismered John Childermasst, a mágus szolgáját? – kérdezte.

Stephen megrökönyödött – ahogy mindenki más is megrökönyödött volna a helyében, ha két különböző ember pontosan ugyanazt a kérdést teszi fel neki ugyanazon a napon.

– Látásból ismerem, de még nem beszéltem vele.

A csavargó elvigyorodott, és rákacsintott.

– Nyolc éve keres engem. De még nem talált meg. Elmentem, hogy megnézzem a gazdája yorkshire-i házát. Egy nagy park közepén áll. Jó lett volna valamit elcsenni onnan. Amikor a londoni házában jártam, sikerült

szereznem egy kis pástétomot.

Stephen kissé nyugtalanítónak találta, hogy egy olyan emberrel beszélget, aki nyíltan elismeri magáról, hogy tolvaj, de jelen lelkiállapotában akaratlanul is együtt érzett azzal, aki mágusokat fosztogatott. Végül is ha nincs Mr. Norrell, Lady Pole és ő sohasem kerülnek a végzetes bűvölet hatása alá. Belenyúlt a zsebébe, és két érmét vett elő.

– Tessék.

– Hát ezt meg mire föl? – kérdezte a festett bőrű férfi gyanakodva, de azért elvette a pénzt.

– Sajnálom önt.

– Ugyan miért?

– Mert ha igaz, amit mond, akkor önnek nincs otthona.

A csavargó megint elvigyorodott, és megvakarta piszkos arcát.

– És ha igaz, amit *nekem mondtak*, akkor neked nincs neved!

– Hogyan?

– Nekem van nevem. Vinculusnak hívnak. – Megragadta Stephen kezét. – Miért húzódsz el tőlem?

– Nem húzódok – tiltakozott Stephen.

– Dehogynem. Az előbb elhúzódtál.

Az inas habozott.

– Az ön bőre elszíneződött, és furcsa minták vannak rajta. Azt hittem, hogy valami betegsége van.

– A bőrömon lévő minták nem ezt jelentik – közölte Vinculus.

– Nem ezt jelentik? Szokatlan, hogy éppen ezt az ígét

használja. Ám azt hiszem, igaza van. A bőr nagyon sokat jelenthet. Az enyém azt jelenti, hogy bárki összeverhet egy nyilvános helyen, nem kell vállalnia a felelősséget a következményekért. Azt jelenti, hogy a barátaim nem mindig mutatkoznak szívesen a társaságomban. Azt jelenti, hogy olvashatok akármennyi könyvet, megtanulhatok akármennyi nyelvet, soha nem leszek egyéb, mint érdekesség. Akárcsak egy beszélő malac vagy egy számoló ló.

Vinculus vigyorgott.

– Az enyém pont az ellenkezőjét jelenti. Azt mutatja, hogy te egy nap magasra emelkedsz, Névtelen Király. Azt jelzi, hogy a királyságod vár rád, és az ellenségeid elpusztulnak. Azt jelenti, hogy nemsokára eljön az óra. *A névtelen szolga ezüst koronát visel; a névtelen szolga király lesz egy idegen országban...*

Azzal Vinculus szorosán megmarkolta Stephen kezét, és elszavalta az egész próféciát.

– Tessék – mondta, amikor a végére ért. – A két mágusnak már elmondtam, és most már te is tudod. A feladatom első felét teljesítettem.

– De én nem vagyok mágus – tiltakozott Stephen.

– Nem is mondtam, hogy az vagy – felelte Vinculus.

Egyszeriben elengedte Stephen karját, szorosán magára húzta rongyos kabátját, belevetette magát a lámpások fénykörén kívül tátongó sötétségbe, és eltűnt.

Pár nappal később a bogáncspihe hajú úrnak váratlanul

farkasvadászatra támadt kedve, ami a jelek szerint évszázadok óta nem fordult elő vele.

Ebben az időben éppen Svédországban tartottak farkasvadászatot, ezért a fehér hajú úr azonnal odarepítette magát és Stephent. A fekete bőrű inas hirtelen egy hatalmas, ősoreg tölgyfa egyik ágán találta magát, egy havas erdő kellős közepén. Az ágról remek kilátás nyílt egy kis tisztásra, ahol egy magas fapóznát állítottak bele a földbe. A pózna tetejére egy régi fakereket erősítettek, a kerékre pedig egy kecskegidát kötöztek. A gida elkeseredetten mekegett.

Egy farkascsalád lopakodott ki az erdőből, bundájukra jég és hó tapadt, éhes tekintetük szinte átfúrta a gidát. Alighogy felbukkantak, kutyák ugatását lehetett hallani az erdő minden részéből, és lovasok közeledtek észvesztő iramban. Hamarosan egy hatalmas kutyafalka verődött össze a tisztáson; a két első kopó ráugrott az egyik farkasra, és a három állatból egyetlen csattogó, vicsorgó, harapdáló, csépelő lény lett, amely szőrös tagokból, vékony lábakból és villogó fogakból állt. A vadászok előnyargaltak, és lelőtték a farkast. A többi állat bemenekült az erdő sötétjébe, a vadászok pedig a kutyáik nyomában követték őket.

Miután a tisztás elcsendesült, a bogáncspihe hajú úr átrepítette Stephent és saját magát egy másik pontra, ahonnan jobban látták, mi történik. Így haladtak lombról-lombrára, hegytetőről sziklacsúcsra. Egyszer egy templomtoronyra is leszálltak, egy faházakból álló kis falu közepén. Minden ablak olyan furcsa formájú volt, mintha

legalábbis a tündérek keze nyomát viselnék. A tetőket fedő porhanyós hó szikrázott a napsütésben.

Épp az erdő egyik csendes részén várták, hogy a vadászok feltűnjenek, amikor egy farkas szaladt el a fa alatt. A legszebb farkas volt, amit a környéken láttak: szeme sötétén csillogott, bundája nedves palára emlékeztetett. Az állat felnézett a fára, és olyan nyelven szólította meg a fehér hajú urat, amilyen nyelven a víz szokott csörgedezni a köveken, a szél szokott suhogni a csaknem csupasz ágak között, és amelyet a lángok is beszélnek, amikor elemésztik a száraz leveleket.

A fehér hajú úr ugyanazon a nyelven válaszolt neki, aztán kacagva legyintett egyet, és elhessegette magától a farkast.

Az állat szemrehányó pillantást vetett a bogáncspihe hajú úrra, majd elmenekült.

– Könyörgött, hogy mentsem meg – magyarázta az úr.

– Ó, de hát ön megtehetné uram! Szörnyű látni, ahogy ezek a nemes teremtmények elpusztulnak.

– Ó, te galamblelkű Stephen! – mosolygott az úr kedvesen, de nem mentette meg a farkast.

A fekete bőrű inas egyáltalán nem élvezte a farkasvadászatot. Igaz, hogy bátor vadászokat és hűséges, buzgó ebeket látott, de csak nemrég vesztette el Firenzét, és nem tudta örömeit lelteni abban, hogy állatokat lát szörnyű kínok között elpusztulni – kiváltképp olyan erős és tetszetős állatokat, mint a farkasok. Amikor Firenzére gondolt, hirtelen eszébe jutott, hogy még nem is mesélt az úrnak a kék bőrű emberrel való találkozásáról, illetve a próféciáról.

Most bepótolta.

– Tényleg? Hát erre igazán nem számítottam! – kiáltotta a fehér hajú úr.

– Még nem hallott erről a prófeciáról, uram?

– Ó, dehogynem! Jól ismerem. Az egész fajomat ismeri. Hogy kitől származik?... – A bogáncspihe hajú úr itt egy olyan szót mondott, amit Stephen nem értett[71]. – De te biztosan jobban ismered az angol nevéen: John Uskglass, a Hollókirály. Csak azt nem értem, hogy ez a jóslat miként maradhatott fenn Angliában. Azt hittem, az angolokat már nem érdeklik az ilyen dolgok.

– A névtelen szolga! Hiszen az én vagyok, nem igaz? Nekem úgy tűnik, a prófécia szerint belőlem lesz király!

– De hát miért csodálkozol ezen? Én is megmondtam neked, és én sohasem tévedek ilyen dolgokban. Ám akármennyire hően szeretlek téged, drága Stephenem, sajnós el kell mondanom az igazat: ez a prófécia nem rólad szól. Javarészt az angol mágia feltámasztásáról szól, és nagy része egyáltalán nem is jóslat. A király elmeséli, hogyan jutott hozzá a három királysághoz, amelyek közül az egyik Angliában, a másik Tündérországhban, a harmadik a Pokolban található. Saját magát hívja névtelen szolgának. Egy névtelen szolga volt annak idején Tündérországhban, egy keresztény kisgyerek, akit elrejtettek egy *brugh*-ban. Ott talált rá egy nagyon gonosz tündér, és ellopta Angliából. Stephen valami különös csalódásfélét érzett, bár nem értette, miért. Végül is egyetlen országhnak sem akart a királya lenni. Nem volt angol, és nem volt afrikai sem. Sehova sem tartozott. Vinculus szavai egy pillanatra

felvillantották annak lehetőségét, hogy tartozzon valahova, hogy szerepe legyen egy közösségben, és hogy végre célja legyen. De hiú ábrándokat kergetett.

48

A metszetek

1816. február vége, március eleje

– EGÉSZEN MEGVÁLTOZOTT. Furcsa önt újra látni.

– Csakugyan? Ez meglep. Lehet, hogy egy kicsit lefogytam, de más változásról nem tudok.

– Nem, az arca, a tekintete, a... valamije.

Strange elmosolyodott. Vagy inkább csak megrándult az arca, és Sir Walter mosolynak hitte. A miniszter nem emlékezett rá, milyen volt azelőtt Strange mosolya.

– Ebben a fekete ruhában én vagyok egy temetés hátramaradt résztvevője, aki arra van kárhóztatva, hogy a városban sétáljon, és a saját halandóságukra emlékeztesse a rémült embereket – közölte a mágus.

A Covent Garden-i Bedford kávéházban ültek. Sir Walter azért választotta ezt a helyet, mert felidézte a régi szép időket, amikor jó hangulatban ültek le az asztalhoz. Remélte, hogy Strange hangulata is oldódik egy kicsit. Ám egy ilyen estén még a Bedford is sokat veszített megszokott derűjéből. Odakint jéghideg szél taszította ide-oda a járókelőket, belezúdítva a szemükbe a sűrű fekete esőt. A kávéházban lehangolt, fancsali arcú urak ültek egyfajta homályos, beltéri ködben. A pincérek felvették a

harcot a homály ellen: még több szentet lapátoltak a tűzre, és még több fűszeres forralt bort szolgáltak fel a vendégeknek.

Amikor Sir Walter megpillantotta Strange-et a helyiségben, a mágus böszén körmölt a jegyzetfüzetébe. A miniszter a könyvecske felé intett a fejével, és megkérdezte:

– Ezek szerint nem hagyta abba a varázslást?

Strange nevetett.

Sir Walter úgy értelmezte ezt a választ, hogy Strange valóban folytatja a varázslást. Végül is örült neki, ugyanis mindennél többre tartotta azokat az embereket, akiknek hivatásuk van, és úgy vélte, hogy a hasznos, értelmes elfoglaltság sokféle bajra gyógyírt jelenthet. Csak a mágus nevetése nem tetszett neki; ilyen durva, keserű kaffogásokat korábban sohasem hallott Strange-től.

– Csak mintha azt mondta volna, hogy...

– Ó, hiszen én annyi mindent mondtam! Mindenféle abszurd gondolat költözött az elmémbe. A túlzott bánat éppúgy előidézhetheti az örületet, mint másféle túlzások. Az igazat megmondva egy ideig mintha nem is lettem volna önmagam. Bevallom: megvadultam. De amint látja, túljutottam rajta.

Az igazat megvallva Sir Walter egyáltalán nem így vette észre.

Nem lehetett egyszerűen kijelenteni, hogy Strange megváltozott. Bizonyos szempontból pont olyan volt, mint azelőtt. Ugyanolyan gyakran mosolygott (habár nem ugyanazzal a mosollyal). Ugyanabban az ironikus, hanyag stílusban beszélt, mint mindig (miközben úgy tűnt, a saját

szavaira sem figyelt). A beszéde és az arca ismerős volt, egy nagy különbséget leszámítva: a mögöttük rejlő ember csak szerepet játszott, miközben a gondolatai és az érzései egészen máshol jártak. Szarkasztikus mosolya mögül vizslatta a többi embert, de senki sem tudta megmondani, hol is jár az esze valójában. Most már sokkal inkább hasonlított egy igazi mágusra. Furcsa lett volna kimondani, ezért mindenki csak a tudata mélyén suttozta: egyre jobban hasonlított Norrellre.

Egy gyászgyűrűt viselt a bal keze gyűrűsujján, benne egy barna hajtincessel. Sir Walter észrevette, hogy szüntelenül azt a gyűrűt tapogatja és forgatja az ujján.

Rendeltek maguknak vacsorát: teknőcöt, négy-öt marhasültet, fiatal liba zsírával készült szószot, orsóhalat, héjától megfosztott osztrigát és céklasalátát.

– Jó újra itt lenni – szólalt meg Strange. – Annyi csínyet akarok elkövetni, amennyit csak lehet. Valakinek már rég borsot kellett volna törnie Norrell orra alá.

– Épp eleget dühöng, valahányszor az ön könyvét említik. Mindenkitől azt kérdezi, hogy tudja-e, mi lesz a könyvében.

– De hiszen a könyv csak a kezdet! Különben is, még hónapokba telhet, mire elkészül. Azt tervezzük, hogy egy új folyóiratot indítunk. Murray a lehető leghamarabb szeretné megjelentetni. Természetesen elsőrangú minőséget produkálunk. *Famulus*^[72] lesz a címe, és az én nézeteimet népszerűsíti majd a mágiáról.

– Amelyek nagyon is különböznek Norrell nézeteitől, ugyebár.

– Hogyne! A legfontosabb célom az, hogy racionálisan

mutassam be ezt a tudományt, azon korlátok és megkötések nélkül, amikhez Norrell annyira ragaszkodik. Biztos vagyok benne, hogy egy ilyen újraértelmezés hamar rávilágít majd új vizsgálódási területekre. Elvégre, ha jobban belegondolunk, mit értünk el az angol mágia úgynevezett feltámasztásával? Mit tettünk mi valójában: Norrell és én? Szövegettünk illúziókat felhőkből, esőből, füstből, meg ilyesmi, de ez mind gyerekjáték! Életet leheltünk élettelen tárgyakba, és beszédbe elegyedtünk velük. Ám ez még mindig csak a mágia legkülső burka. Vihart és rossz időjárást küldtünk az ellenségeinkre. Ó, nem győzöm hangsúlyozni, milyen egyszerű az időjárás-mágia! Mit tettünk még? Képeket idéztünk fel. Nos, ez még akár jó is lehetne valamire, ha valóban úgy csinálnánk, ahogy kell, de ehhez egyikünknek sincs tehetsége. Hasonlítsa össze ezeket a nevetséges szárnypróbálgatásokat az aranykori mágusok mutatványaival, uram! Ők rávették a platán- és tölgyfaerdőket, hogy velük együtt küzdjenek az ellenségeikkel, virágokból teremtettek maguknak feleségeket és szolgákat, egerekké, rókákká, fákká és folyókká változtak, hajókat készítettek pókhálóból, házakat rózsabokorból...

– Igen, igen! – vágott közbe Sir Walter. – Meg tudom érteni, milyen türelmetlenül várja, hogy ön is kipróbálhasson ilyen varázslatokat. De annak ellenére, hogy számomra is kellemetlen kimondani, úgy vélem, Norrellnek igaza lehet. Nem minden régi mágia illik bele a mi korunkba. A múltban talán szükség volt alakváltásra, és való igaz, hogy az ilyen

esetek színesítik a történelmet. De nem hiszem, hogy ön tényleg ilyen mutatóványokat akarna kipróbálni, Strange. Egy úr nem változtathatja meg az alakját. Egy úr mindig annak akar látszani, ami valójában. Gondolom, ön sem akarna egy nap arra ébredni, hogy pék lett vagy lámpagyújtogató...

Strange nevetett.

– Hát akkor – folytatta Sir Walter – képzelheti, milyen szörnyű lenne kutyaként vagy disznóként ébredni.[\(43\)](#)

– Ön szándékosan választ ilyen alantas példákat.

– Úgy véli? Akkor legyen oroszlán! Ön szeretne oroszlán lenni?

– Lehet. Talán igen. Talán nem. Nem ez a lényeg! Tisztában vagyok vele, hogy az alakváltó ígéket nagy elővigyázatossággal kell kezelni, de sok hasznukat vehetjük. Kérdezze meg Wellington hercegét, hogy mi lett volna a véleménye, ha a felderítő tisztjeit rókává vagy egérré változtatom, hogy feltűnés nélkül bejuthassanak a franciák táborába? Állítom, hogy őkegyelmessége nem aggódott volna ennyire.

– Alig hiszem, hogy Colquhoun Grant beleegyezett volna abba, hogy rókává változtassa[\[73\]](#).

– Grantnek sem lett volna ellenvetése, ha megengedik, hogy rókaként is egyenruhát viseljen. Nem, mindenképpen az aranykori mágusoknak kell szentelnünk a figyelmünket. Sokkal többet kell foglalkoznunk John Uskglass életével és munkásságával, és ha...

– Na ez az, amivel nem szabad foglalkoznia. Még gondolnia sem szabad rá.

- Miről beszél?
- Komolyan mondom, Strange. Az aranykori mágusok ellen általában véve semmi kifogásom. Sőt alapvetően egyetértek azzal, amit mond. Az angolok nagyon büszkék az ősi korokba nyúló mágiatörténetükre: Godblessre, Stokeseyra, Pale-re és a többiekre. Az átlagember nem szívesen olvassa az újságban Norrell becsmérő sorait. De fennáll a veszély, hogy ön éppen az ellenkezőjét viszi túlzásba. Ha túl sokat beszél a többi királyról, a kormány ideges lesz. Főleg most, amikor bármely percben lerohanhatnak minket a johanniták.
- Johanniták? Miféle johanniták?
- Hogyan? Te jó ég, Strange! Ön soha nem olvas újságot? Strange arcán bosszúság tükröződött.
- A tanulmányaim felemésztik az időm nagy részét. Sőt az egészet. Ráadásul, mint bizonyára tudja, az elmúlt hónapban egy tragikus esemény is elvonta a figyelmemet.
- De most nem az elmúlt hónapról van szó. Négy éve vannak johanniták az északi megyékben.
- Igen, de kik ők?
- Iparosok, akik az éjszaka közepén bemásznak a malmokba, és tönkretesznek mindent. Felgyújtják a gyártulajdonosok házát. Ártalmas gyűléseket tartanak, mindenféle zendülésre buzdítják a hétköznapi embereket, és feltüzelik őket, hogy lopjanak a piacon.[\(44\)](#)
- Ó, a *géprombolók!* Igen, most már értem. Csak félrevezetett a különös elnevezés. De mi közük a géprombolóknak a Hollókirályhoz?
- Többen azt vallják, hogy a Hollókirály követői. Minden

lerombolt falra kitűzik a Szárnyaló Hollót. A vezérek megbízóleveleket hordozgatnak, amelyekről állítják, hogy John Uskglasstól származnak, és azt hirdetik, hogy a Hollókirály nemsokára visszatér az angol trónjára Newcastle-ba.

– És a kormány hisz nekik? – kérdezte Strange elhűlve.

– Már hogy hinne? Ennyire hibbantnak néz minket? Amitől mi félünk, az nagyon is evilági. Egy szóval: forradalom. John Uskglass zászlója lobog mindenhol Nottinghamtól Newcastle-ig. A kémeink és az informátoraink természetesen beszámolnak róla, hogy mire készülnek a lázadók. Nem mondom, hogy mindegyikük hisz John Uskglass visszatérésében. Többnyire éppen olyan racionális gondolkodású emberek, mint ön vagy én. De tudják, hogy mekkora hatást vált ki az ősi király neve a hétköznapi emberek között. Rowley Fisher-Drake, Hampshire képviselője előterjesztett egy törvénytervezetet, amelyben azt javasolja, hogy tiltsuk be a Szárnyaló Hollót. De mi nem tilthatjuk meg az embereknek, hogy kitűzzék a saját zászlójukat, a törvényes királyuk zászlaját.[\(45\)](#) – Sir Walter sóhajtott, és egy darab marhasültet szúrt a villájára.

– Más országoknak is vannak történeteik királyokról, akik a nagy ínség idején majd visszatérnek. Csakhogy Angliában ez az alkotmány része.

A mágus türelmetlenül hadonászott a villájával a miniszter felé.

– Ez mind politika. Nekem semmi közöm hozzá. Nem akarom visszaállítani John Uskglass északi királyságát. Én csak vizsgálni szeretném a mágusként elért eredményeit, a

magam higgadt és racionális módján. Hogyan támaszthatnánk fel az angol mágiát, ha nem is tudjuk biztosan, mit kell feltámasztani?

– Akkor tanulmányozza az aranykori mágusokat, de hagyja meg John Uskglasst abban a homályban, ahova Norrell rakta.

Strange megrázta a fejét.

– Norrell az ön elméjét is megmérgezte John Uskglass-szal kapcsolatban. Norrell mindenkit megmértelyezett.

Egy darabig csendben falatoztak, aztán megint a mágus szólalt meg:

– Mondtam már, hogy az egyik portréja megtalálható a Windsori kastélyban?

– Kinek?

– Uskglassnak. Egy itáliai művész festménye az egyik magánlakosztályban, felettébb irreális ábrázolás. Ill. Edward és John Uskglass szerepel a freskón; a harcoskirály és a máguskirály egymás mellett ülnek. Már csaknem négyszáz éve, hogy John Uskglass elhagyta Angliát, és az angolok még mindig nem tudják eldönteni, hogy imádják vagy gyűlölik.

– Ha! – kiáltott fel Sir Walter. – Északon nagyon is el tudják dönteni! Már holnap elcserélnék Westminster hatalmát az ő uralmára, ha megtehetnék.(46)

Egy héttel később megjelent a *Famulus* első száma, és az egyik szenzációkeltő írásnak köszönhetően két nap alatt eladták az összes példányt. Mr. Murray, aki éppen arra készült, hogy kiadja *Az angol mágia története* és

gyakorlata című írás első kötetét, tenyerét dörzsölve várta a tetemes hasznot. A nagy visszhangot keltő cikk arról szólt, hogy miként éleszthetik fel a mágusok a halottakat annak érdekében, hogy hasznos ismeretre tegyenek szert. Ez a döbbenetes (és tagadhatatlanul érdekes) téma olyan feszültségeket gerjesztett, hogy állítólag több fiatal hölgy is elájult, amikor megtudta, hogy a *Famulus* egyik példánya a házukban van.[\(47\)](#) Senki sem tudta elképzelni, hogy Mr. Norrell jó szemmel nézi az írást, ezért a mágus őszinte utálói egymás sarkára taposva igyekeztek megvenni az újságot.

A Hanover téren Mr. Lascelles a mágus kérésére hangosan felolvasta a cikket.

– „...Amennyiben a mágus hiányosságokat mutat tehetség és műveltség terén – és itt gondolok az összes modern mágusra, hiszen Nemzetünk Génusza már csak árnyéka egykori önmagának –, legjobb, ha egy olyan halottat választ, aki maga is varázsló volt, vagy mutatott némi tehetséget a mágikus művészetekben. Elvégre ha mi magunk nem ismerjük elég jól az utat, olyasvalakit kell segítségül hívnunk, aki legalább egy fokkal jobban ismeri, és hajlandó minket félútról továbbkísérni.”

– Tönkretesz mindent! – kiáltott fel Mr. Norrell heves dühkitöréssel. – Nevetségessé akarja tenni az eredményeimet!

– Tényleg nagyon bosszantó – ismerte el Lascelles higgadtan. – Ha jól tudom, megígérte Sir Walternek, hogy a felesége halála után nem foglalkozik többé mágiával.

– Ó! Felőle mindannyian meghalhatunk! Fél London

eltűnhet a föld színéről, Strange akkor is mágiával fog foglalkozni, egyszerűen nem bír magával. Most már nyakig benne van, meg sem lehet állítani. És higgye el: gonosz mágiával fog kísérletezni, nekem pedig fogalmam sincs, hogy állíthatnám meg!

– Kérem, nyugodjon meg, Mr. Norrell! – csitította Lascelles.

– Biztos vagyok benne, hogy nemsokára eszébe jut a megoldás.

– Mikor jelenik meg a könyve?

– Mr. Murray hirdetéseiben az szerepel, hogy az első kötet augusztusban lát napvilágot.

– Az első kötet?!

– Ó igen. Nem tudta? Háromkötetes munka. Az első kötet tartalmazza az angol mágia teljes történetét. A második kötet a mágia természetét részletezi, a harmadikban pedig lefekteti annak a mágiának az alapjait, amit szerinte a jövő mágusainak alkalmaznia kell.

Mr. Norrell hangosan felmordult, lehajtotta a fejét, és a tenyerébe temette az arcát.

– Ám akármilyen veszélyesek ezek a könyvek, én sokkal jobban aggódom a metszetek miatt – folytatta Lascelles tűnődve.

– Metszetek? – kérdezte Mr. Norrell rémülten. – Miféle metszetekről beszél?

– Strange talált valamiféle bevándorlókat, akik Itália, Franciaország és Spanyolország legnagyobb mestereitől tanultak, és hatalmas összegeket fizet ezeknek a művészeknek a metszetekért.

– De milyen metszetekért? Mit ábrázolnak ezek a

metszetek?

– Hát éppen ez az – ásított Lascelles. – Fogalmam sincs.

Újra a kezébe vette a *Famulust*, és némán folytatta az olvasást.

Mr. Norrell egy időre a gondolataiba merült, és idegesen rágta a körmét. Később megrázta a csengőt, hogy magához hívja Childermasst.

Kelet-Londonnak van egy külvárosi része, amit Spitalfieldsnek hívnak. A régi időkben messze földön híres volt csodálatosan finom selyméről. Nincs, és soha nem is lesz még egy helység Angliában, ahol ilyen kiváló minőségű selymet állítanak elő, mint Spitalfieldsben. A múltban előkelő házakat építettek a kereskedők, a selyemszövő mesterek és a festők, akik vagyont kerestek ezzel az iparággal. Bár az a selyem, ami manapság előkerül az egykori kereskedők padlásairól, semmit sem veszített a minőségéből, maga Spitalfields látványosan lezüllött. A házak megrogytak, elkoszolódtak. A gazdag kereskedők Islingtonba, Clerkenwellbe, és (a leggazdagabbak) a nyugati Mary-le-bone egyházközségbe költöztek. Ma törvényszegők és szegények laknak Spitalfieldsben, az utcákon pedig sebhelyes arcú suhancok, rablók és egyéb sötét alakok lopakodnak, hogy megzavarják a lakosok nyugalmát.

Egy különösen borús napon, amikor a hideg, szürke eső pocsolyákat mélyített a sárba, egy hintó érkezett Spitalfields Elder nevű utcájára, és megállt egy keskeny, magas ház előtt. A kocsis és az inas gyászruhát viselt. Az inas leugrott a bakról, kinyitott egy fekete esernyőt, és

feltartotta, miközben kitérte a kocsi ajtaját Jonathan Strange-nek.

A mágus egy pillanatra megállt a járdán, hogy megigazítsa fekete kesztyűjét, aztán végignézett az Elder utcán. Két korcs kutyától eltekintve, akik szorgalmasan kotorásztak egy szemétdombban, egy lelket sem látott közel s távol. Strange mégis tovább fürkészte az utcát, és végül megakadt a szeme az egyik bejárati ajtón, az út túloldalán. Semmi feltűnő nem volt azon a falba mélyedő ajtón. Egykor valamelyik kereskedő raktárához vezethetett. Három kopott kőlépcsőn át lehetett megközelíteni a tiszteletet parancsoló, vaskos fekete ajtót, amelyet egy nagy kiugró timpanon koronázott meg. Az ajtón temérdek papírcafat lógott; a legtöbb cédula azt hirdette, hogy ezen és ezen a napon, ebben és ebben a kocsmában nemzetes Mr. XY (Vagyonbukott) tulajdonságai kerülnek kalapács alá.

– George – szólította meg Strange az esernyőt tartó inast.

– Tud ön rajzolni?

– Hogy mondja, uram?

– Megtanították rajzolni? Tisztában van a rajzolás szabályaival? Előtér, oldalsó környezet, perspektíva, meg hasonlók?

– Hogy én, uram? Nem, uram.

– Kár. Nekem megtanították. Bármikor rajzolnék önnek egy tájképet vagy egy portrét, ami tökéletesen szabályos és unalmas. Pont olyat, amelyet bármelyik alaposan képzett *amatőr* rajzolna. A megboldogult feleségemet soha nem tanították olyan kiváló rajzmesterek, mint engem, mégis azt

hiszem, nagyobb tehetség volt. Ha egy divatos rajzművész meglátná a felnőttekről és gyerekekről készített vízfestményeit, kitérne a hitéből. Túl merevnek találná az alakokat, és túl rikítónak a színeket. De Mrs. Strange-nek nagyszerű tehetsége volt ahhoz, hogy megragadja az arc és a test kifejezéseit, és találjon valami vonzót és humorosat a legközönségesebb jelenetekben is. Van valami a képeiben, valami élénkség és szépség, ami... – Strange elhallgatott, és egy időre magába fordult.

– Hol is tartottam? Ó igen. A rajzolás olyan megfigyelőképességet ad az embernek, aminek máshol is hasznát veheti. Vegyük példának azt a bejáratot...

Az inas a fekete ajtó felé nézett.

– ...Hideg, sötét, esős napunk van. Nagyon kevés a fény, ezért nincsenek árnyékok. Az ember azt várná, hogy egy ilyen beugróban csak sötétség van és homály, de árnyéokra nem számít. Arra az éles szélű árnyékra gondolok, ami a baloldaltól húzódik a jobb felé, és teljes sötétségbe borítja az ajtó bal oldalát. Sőt, azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, hogy még egy verőfényes napon sem arra az oldalra esne az árnyék, hanem a másikkra. Az az árnyék tehát merő lehetetlenség. Ilyen nem fordulhat elő a természetben.

Az inas segélykérően a kocsisra nézett, aki viszont eltökélten másfelé fordította az arcát, hogy ne kelljen belefolynia a beszélgetésbe.

– Értem, uram – felelte végül George.

Strange továbbra is merengő érdeklődéssel figyelte az ajtót. Aztán felkiáltott.

– Childermass! Ön az?

Egy percig semmi sem történt, aztán az árnyék, amely annyira nem tetszett a mágusnak, hirtelen megmozdult. Mozgás közben megváltozott, összetömörült, átalakult, és végül ember lett belőle: John Childermass.

A titkár a ferde mosolyát villantotta a mágusra.

– Nem is hittem, hogy sokáig elbújhatok ön elől, uram.

Strange elfintorodott.

– Már legalább egy hete várom, hogy megjelenjen. Hol volt eddig?

– A gazdám csak tegnap bízott meg újabb feladattal.

– És hogy van a gazdája?

– Ó, rosszul, uram, nagyon rosszul. Hidegrázás és fejfájás gyötri, remegnek a végtagjai. Mindig ilyen tünetei vannak, amikor valaki feldühíti. És senki nem dühíti fel annyira, mint ön.

– Ezt örömmel hallom.

– Már régóta el akartam mondani önnek, uram: van az ön számára némi pénz a Hanover téren. A fizetség, amit a kincstár és a haditengerészet küldött önnek 1814 utolsó negyedévéért.

Strange szeme elkerekedett a meglepetéstől.

– Norrell tényleg megengedi, hogy megkapjam a részem?

Én már azt hittem, örökre lemondhatok arról a pénzről.

Childermass elmosolyodott.

– Mr. Norrell nem tud róla. Elhozzam önnek a pénzt ma este?

– Persze. Én nem leszek otthon, de adja oda Jeremynek. Van valami, ami nagyon felkeltette a kíváncsiságomat,

Childermass. Árulja el: Norrell tud róla, hogy ön láthatatlanná szokott változni, és egybeolvad az árnyékokkal?

– Ó, felszedtem egy kis mágiát itt-ott. Huszonhat éve állok Mr. Norrell szolgálatában. Nagyon buta fickó lennék, ha semmi sem ragadt volna rám ennyi év alatt.

– Hogyne, érthető. De én nem ezt kérdeztem. Norrell *tudja*?

– Nem, uram. Sejtí, de inkább nem *akar* tudni róla. Egy mágusnak, aki egész életét egy könyvekkel telezsúfolt szobában tölti, szüksége van valakire, aki helyette jár a világban. Azért az ezüsttálban való nézelődésnek is megvannak a maga korlátai. Ön is tudja jól.

– Hmm. Hát akkor jöjjön. Nézze meg, hogy miért is küldték ide.

A ház nagyon elhanyagoltnak, szinte kihaltnak tűnt. Egyik ablak mocskosabb volt a másiknál, a táblákat mind becsukták. Strange és Childermass a járdán várakozott, miközben az inas bekopogott az ajtón. A mágus ernyőt tartott maga fölé, a titkárt viszont egyáltalán nem érdekelte az eső.

Egy darabig semmi sem történt, aztán az ajtó résnyire nyílt, és az inas lefelé fordította az arcát. Beszédbe elegyedett valakivel, akit a többiek nem láttak. Akárki is volt, az inas meglehetősen lekezelően bánt vele: összevont szemöldöke, csípőre tett keze, dorgáló ujjá arról árulkodott, hogy kezdi elveszíteni a türelmét.

Nemsokára még szélesebbre tárult az ajtó, és egy nagyon kicsi, nagyon piszkos, nagyon rémült szolgálólányka jelent meg. Jonathan Strange, Childermass és az inas beléptek,

és miközben bevonultak az előszobába, mind szemügyre vették a kislányt. A szegény gyermek legszívesebben kiszaladt volna a világból, amikor az a sok magas, fontosnak látszó felnőtt végigmérte.

Strange nem vesződött azzal, hogy megüzenje a nevét, úgysem tudták volna rávenni a gyereket, hogy jelentse be őket. Inkább megindult felfelé a lépcsőn, nyomában Childermass-szel. Az emeleten kopogtatás nélkül nyitott be az egyik ajtón. A gyertyák elhomályosították a szobát, és fényükkel valami ködfélét alkottak, mintha a háznak saját időjárása lenne. A szobában megtalálták M'sieur Minervois-t és M'sieur Forcalquier-t, a metszetkészítőket.

Minervois úr nem volt magas ember, és nem is túl terebélyes. Hosszú, finomszálú, fényes és sötét haja olyan puhának tűnt, akár egy motring barna selyemfonal. Beborította a vállát, és az arcába is behullott, valahányszor előrehajolt munka közben, márpedig állandóan előrehajolt. A szeme sem volt hétköznapi: nagy, lágy, barna, igazi déli típusú szempár. Forcalquier úr ránézésre éppen az ellentéte volt tetszetős külsejű gazdájának. Mélyen ülő szeme szinte belesüppedt csontos arcába, borotvált arcát fakó borosta tette érdekessé. Kissé hullaszerű, csontvázra emlékeztető karaktere ellenére benne is volt valami szívélyesség.

Franciaországból menekültek át, ám a spitalfieldsi csőcselék szemében a menekültek semmiben sem különböztek az ellenségektől. Minervois és Forcalquier urakat mindenhol francia kémnek tartották, és ők sokat szenvedtek emiatt a hamis hírnév miatt: a spitalfieldsi

suhancok bandái gyakran azzal szórakoztak, hogy a ház előtt várták őket, és amikor valamelyikük kitette a lábát az ajtón, elkapták, ütni kezdték, és letaszították a sárba. Márpedig ez a település soha nem fogyott ki a sárból. Más napokon a szomszédjaik viselkedtek velük mogorván, lehurrogták őket, és nem vásárolhatták meg azt, amire szükségük volt. Strange sokszor közvetített a francia urak és a ház főbérője között, és megpróbálta rábírní az angol urat, hogy legyen belátóbb. Elmagyarázta neki, milyen ember M'sieur Minervois, és milyen nyomorúságos helyzetbe került. Jeremy Johnst is gyakran küldte el a környékbeli kocsmákba, hogy egy gin mellett terjessze el a helyi lakosok körében: a két francia mester Anglia két nagy mágusának pártfogását élvezzi. „Ha azt felelik, hogy Norrell a nagyobb mágus a kettő közül, hagyja rájuk” – utasította Strange az inasát, majd figyelmeztetőn felemelte az ujját. – „Azt viszont tegye hozzá, hogy én vagyok az ingerlékenyebb, és nem tűröm, ha valaki árt a barátainknak.” A két francia úr hálásan fogadta a mágus segítségét, de ebben az áldatlan helyzetben mégis csak úgy találták, hogy a legjobb barátjuk a brandy – feltéve, hogy napi rendszerességgel fogyasztják.

Bezárkóztak az Elder utcai házba. Az ablaktáblákat éjjel-nappal csukva tartották, hogy kizárják a spitalfieldsi lakosok kegyetlenségét. Gyertyafénynél éltek és dolgoztak, és rég megszakították minden kapcsolatukat az órákkal. Meglepődtek, hogy Strange és Childermass belépett a szobába, mert azt hitték, éjfél van. Egyetlen szolgájuk volt: az apró, nagyra nyílt szemű árva lányka, aki egy szavukat

sem értette, ellenben nagyon félt tőlük. Egyébiránt a nevét sem tudták. A maguk szórakozott, fennhéjázó módján még kedvesek is voltak hozzá, és egy szobát is adtak neki, ahol tollal bélelt ágyban, gyapjútakarók között alhatott. A zord ház a kislány számára maga volt a Paradicsom. Ellátta a munkáját, vagyis ételt, brandyt és ópiumot vitt fel az uraknak, amit aztán jószívuén meg is osztottak vele: a brandyt és az ópiumot megtartották, az ételt pedig odaadták a gyerekeknek. A kislány szerezte ezen felül a vizet, amit meg is melegített, hogy fürödhessenek és borotválkozhassanak. A gazdái ugyanis szerfelett hiú urak voltak. A házban felgyülemlett mocsok és rendetlenség azonban nem zavarta őket, és jó, hogy így alakult, mert a kislány annyit értett a háztartáshoz, mint az ősi héber nyelvjárásokhoz.

Mindenhol vastag papírdarabok és tintafoltos rongyok heverték. Itt-ott ónedényekben régi sajtmaradványokat lehetett látni, a kancsóknak pedig tollakat és széndarabokat gyűjtöttek össze. Volt ott egy régi zellerdarab is, amely túl régóta folytatott bűnös viszonyt egy darab szénnel, ezért már kezdtek egymásra hasonlítani. A faburkolat és a sötét, piszkos tapéta minden részére metszeteket és rajzokat szegeztek. Volt közöttük egy kimagaslóan jól sikerült Strange-portré is.

A ház hátsó részénél levő kormos kis udvaron állt egy almafa, amely egykori vidéki fa volt, amíg az egyre terjeszkedő London be nem kebelezte zöldellő szomszédjait. Egyszer a ház valamelyik lakója nagy buzgóságtól hajtva leszedte az almákat a fáról, és feltette

őket az ablakpárkányokra. Évek óta ott töppedtek: először öreg almák lettek belőlük, majd feldagadt almahullák, és végül almaszellemelek. Az egész helynek egy nagyon jellegzetes szaga volt, amely tintából, papírból, tengeri szénből, brandyből, ópiumból, rothadt almából, gyertyából és kávéból állt össze – és mindez összekeveredett azzal a szaggal, amit a két éjjelnappal dolgozó ember árasztott magából a zárt épületben, a konokul csukva tartott ablakok mögött.

Igazság szerint Minervois és Forcalquier legtöbbször el is felejtették, hogy léteznek olyan helyek a földön, mint Spitalfields vagy Franciaország. Az időt most már Strange készülő könyvének univerzuma határozta meg számukra, ugyanis ahhoz készítettek illusztrációkat. A képek pedig igencsak feladták nekik a leckét.

Nagy, zömében árnyékokból álló folyosókat kellett megrajzolniuk, amelynek falain sötét nyílások jelezték a többi folyosót. Mintha egy kísérteties labirintus közepén állva festették volna le, amit látnak. Más képeken széles lépcsők vezettek le egy sötét, csatornaszerű helyre. Egyes rajzokon határtalan, sötét mocsarak jelentek meg, magányosan kanyargó utakkal. Olyan volt, mintha a szemlélő egy nagyon magas pontról tekintett volna le a tájra. Messze, messze az úton egy árnyékot lehetett látni, nem nagyobb, mint egy kis karcolás az út halovány felszínén. Olyan távol volt, hogy azt sem lehetett megállapítani: az alak férfi, nő vagy gyermek, vagy egyáltalán ember-e. Mégis, a távoli alak nyugtalanítóan hatott a sivár, lélektelen vidéken.

Az egyik rajzon egy elhagyatott hidat ábrázoltak, és alatta az irdatlan, ködös semmit – talán magát az eget. A híd ugyanolyan masszív kőből épült, mint a folyosók és a csatornák, ám mind a két oldalán törékeny csigalépcsők kanyarogtak le a mélybe, körülölelve a híd nagy támpilléreit. A lépcsőket nem építették meg olyan gondosan, mint a hidat, mégis elég erősek voltak ahhoz, hogy keresztülfúrják a túlvilági táj felhőit.

Strange a rajzok fölé hajolt, csaknem olyan megfeszített összpontosítással, mint Minervois. Kérdéseket tett fel, bírált és javasolt. A mágus franciául beszélt a két metszetkészítővel. Legnagyobb meglepetésére Childermass is tökéletesen értett franciául, sőt maga is feltett egy-két kérdést Minervois-nak. A titkár kiejtését viszont annyira eltorzította a yorkshire-i akcentus, hogy a francia művész nem értette egy szavát sem, és megkérdezte Strange-től, hogy a barátja holland-e.

– Kétségtelen, hogy egy kissé túl rómaiásak a rajzaik – jegyezte meg a mágus Childermassnak. – Túlzottan is emlékeztetnek Palladio és Piranesi alkotásaira, de erről nem tehetnek. Így tanították őket. Senki sem tehet arról, hogy mit kellett tanulniuk. Mágusként én sem lehetek száz százalékosan Strange. Sőt nem lehetek kizárólag Strange sem, mert túl sok bennem a Norrell.

– Szóval ezt látta a Király Útjain? – kérdezte Childermass.
– És miféle vidék fölött ível át a híd?

Strange ironikus arckifejezéssel nézett a titkásra.

– Én nem tudom. Ön mit gondol?

Childermass vállat vont.

- Valószínűleg Tündérország fölött.
 - Lehet. De nekem egyre inkább az a benyomásom, hogy amit mi Tündérországnak nevezünk, valójában nem egyetlen ország. Ugyanolyan összetett, mintha azt mondanánk: „máshol.”
 - Milyen messze vannak ezek a helyek?
 - Nincsenek messze. Én Covent Gardenből indultam el, és másfél órán belül mindegyiket láttam.
 - Nehéz varázslat volt?
 - Nem, nem mondanám.
 - Elárulja, milyen igét használt?
 - Szíves örömet. Egy felfedezésigére van szükség. Én a Doncaster-félét használtam. Utána kell egy feloldóige, hogy képlékennyé váljon a tükör felszíne. A könyvekben annyi feloldóige van, mint égen a csillag, de sajnós azt kell mondanom, egyikkel sem mentem semmire, ezért kénytelen voltam kitalálni egy saját igét. Leírom önnek, ha akarja. Legvégül össze kell kapcsolni a két igét egy útkeresőigével. Ez nagyon fontos, ugyanis ha kihagyja, talán soha többé nem talál haza. – Strange elhallgatott, és Childermassra nézett. – Tud követni?
 - Tökéletesen, uram.
 - Jó. – A mágus kis szünetet tartott, aztán folytatta. – Nem érzi úgy, Childermass, hogy itt az ideje elszakadni Mr. Norrelltől, és csatlakozni hozzám? Semmi szükség ezekre a szolgálai külsőségekre. Legyen az én tanítványom és asszisztensem.
- Childermass felnevetett.
- Ha-ha! Köszönöm, uram. Köszönöm! De én még nem

végeztem Mr. Norrell-lel. Még nincs itt az ideje. Azt hiszem, nagyon rossz tanítvány lennék. Sokkal rosszabb, mint ön.

Strange mosolyogva tűnődött egy darabig.

– Remek válasz – mondta végül. – De nem a legjobb. Nem tudom elképzelni önről, hogy szívből támogatja Mr. Norrellt. Ő az egyik mágus, egyfajta szemlélettel. Ugye nem ért egyet a hozzáállásával? Ön legalább annyira makacsul szembe tud szállni Norrell-lel, mint én. Miért nem szállunk szembe vele együtt?

– Akkor kénytelen lennék önnel egyetérteni, uram, nem igaz? Nem tudom, mi lesz a vége az önök vetélkedésének Mr. Norrell-lel. A kártyáimtól is megkérdeztem, de hol ilyen, hol olyan választ adtak. Nem tudják pontosan elmagyarázni, mert túl bonyolult az, ami előttünk áll, én pedig nem találok a megfelelő kérdést. Megmondom, mit teszek. Megígérek önnek valamit. Ha ön veszít, és Mr. Norrell nyer, otthagynom a gazdám házát. Az ön ügyét fogom támogatni, minden erőmmel szembeszállok vele, és keresek érveket, amikkel bosszanthatom. A helyzet nem fog változni: akkor is két mágus lesz Angliában, és két különböző vélemény. Ha viszont fordítva történik, és ön győz, akkor készüljön fel, hogy önnel szállok szembe. Így jó lesz?

Strange elmosolyodott.

– Igen, jó lesz. Menjen vissza Mr. Norrellhez, és adja át üdvözetemet. Mondja meg neki: remélem, elégedett az önnek adott válaszaimmal. Ha tudni szeretne még valamit, holnap négy körül megtalál az otthonomban.

– Köszönöm, uram. Ön nagyon őszinte és nyílt volt.

– Miért ne lennék? Kettőnk közül Norrell az, aki szeret

titkolózni. Semmi olyat nem mondtam önnek, ami ne szerepelne a könyvemben. Egy hónap múlva már minden férfi, nő és gyerek, aki a királyságban él, elolvashatja, és véleményt formálhat róla. Norrell semmit sem tehet ez ellen.

49

Vadság és örülség

1816. március

PÁR NAPPAL A metszetkészítőknél tett látogatás után Strange meghívta magához vacsorára Sir Waltert és Lord Portisheadet. A két politikus már sokszor vacsorázott a mágussal, de ez volt az első alkalom Mrs. Strange halála óta, hogy beléptek a Soho téri házba. A ház nem előnyére változott, mert a jelek szerint Strange visszatért a korábbi agglegény szokásaihoz. Az asztalok és a székek szinte eltűntek a papírhalmok alatt. A ház és a szalon minden szegletében rá lehetett bukkanni a mágus készülő könyvének valamelyik fejezetére, sőt még a tapétára is firkálgatott.

Sir Walter megpróbált arrébb rakni egy adag könyvet az egyik székről.

– Ne, ne! – kiáltott rá Strange. – Azokat hagyja ott! Megvan a maguk rendje.

– De hát hova üljek? – kérdezte a miniszter kissé zavartan. Strange bosszankodva sóhajtott, mintha a kérdés teljesen értelmetlen lenne. Aztán erőt vett magán, és máshova rakta a könyveket. Közben csak egyszer tévedt a tekintete valamelyik lapra, és csupán rövid ideig olvasott. Kétszer is

átfutott egy-egy bekezdést, majd gyorsan lejegyzett valamit a tapétára, hogy ismét a vendégeivel foglalkozhasson.

– Nagyon örülök, hogy megint az otthonomban üdvözölhetem, kedves Lord – mondta Portisheadnek. – Mindenkit Norrellről kérdezgetek. Valószínűleg legalább annyit kérdezősködöm utána, amennyit ő utánam. Remélem, bőven van mit mesélnie.

– Azt hittem, én már mindent elmondtam önnek – felelt Sir Walter panaszos hangon.

– Igen, igen, elmondta, hogy merre járt Norrell az utóbbi időben, kivel beszélgetett, és hogy melyik miniszternek mi a véleménye róla, de én a *mágiáról* kérdezem a Lordot, és amennyit ön ért a mágiához...

– ...azzal még egy ujnyi tapétát sem lehetne teleírni? – fejezte be Sir Walter.

– Mondhatjuk úgy is. Jöjjön, kedves Lord. Meséljen. Mit csinál mostanában Mr. Norrell?

– Nos... – kezdte a Lord. – Lord Liverpool megbízásából varázslatokat készít elő, amelyekkel meg lehet akadályozni Bonaparte Napóleon esetleges újbóli szökését. Leggyakrabban egy *Értekezések a Tény Királyságáról és a Sötétség Királyságáról* című könyvet tanulmányoz. Meggyőződése, hogy már így is sok fontos felfedezést tett. – Miféle felfedezést? – kérdezte Strange riadtan. – Valami újat talált az *Értekezésekben*?(48)

– A Cromford-féle kiadás 72. oldalán talált valami érdekeset. A Halált Előidéző Ige újszerű alkalmazását. Én nem sokat értek belőle[74]. Mr. Norrell állítja, hogy ezt az

elvet az emberek és állatok gyógyítására is lehet alkalmazni. Ki kell varázsolni a betegséget a testből, mintha egy démon lenne.

– Ja az! – kiáltott fel Strange megkönnyebbülten. – Igen, most már tudom, melyikre gondol. Én már múlt év júniusában rájöttem az összefüggésre. Szóval Norrell csak most ért el oda. Nagyszerű!

– Sokan meglepődtek, hogy Mr. Norrell nem vállalt több tanítványt – folytatta Lord Portishead. – Köztudott, hogy sok a jelentkező. De egyiket sem vállalta el. Sőt szerintem szóba sem áll az érdeklődő fiatalemberekkel, és a leveleiket sem méltatja válaszra. Nagyon szigorú mércével mér, és eddig ön volt az egyetlen, aki megfelelt az elvárásainak, uram.

Strange elmosolyodott.

– Ezek szerint minden úgy alakul, ahogy vártam. Nem tudja elviselni, hogy létezik egy másik mágus is, de ha még egy harmadik is felbukkanna, abba aztán bele is halna. Ráadásul nemsokára megelőzőm. Az angol mágia arculatának meghatározásáért folytatott harcban nem lesz egyenlő a két fél ereje. Csak egy Norrellita mágus van, és legalább egy tucat az én oldalamon. Jobban mondva annyi, amennyit ki tudok képezni. Már azon is gondolkodom, hogy Jeremy Johnsból egyfajta anti-Childermasst csináljak. Elküldöm, hogy járja be az országot, és keresse meg azokat az embereket, akiknek Norrell és Childermass megtiltotta a mágia tanulmányozását, aztán ketten rávesszük őket, hogy mégis folytassák. Már sok fiatalemberrel beszéltem erről. Találtam két vagy három

ígéretes tehetséget. Lord Chaldecott másodszülött fiának, Henry Purfois-nak van néhány negyedrangú könyve a mágiáról, és sok ötödrangú mágus életrajz is van a birtokában. Kicsit fárasztó vele beszélgetni, de erről nem tehet szegény fiú. Aztán ott van William Hadley-Bright, aki Wellington egyik szárnysegédje volt Waterloo-nál, valamint egy Tom Levy nevű furcsa kis ember, aki jelenleg táncművészként dolgozik Norwichban.

– Táncművészként? – ráncolta a homlokát Sir Walter. – Vajon egy táncművész az a fajta ember, akit a mágia gyakorlására kellene buzdítani? Ez a hivatás inkább úriembereknek való.

– Nem értek egyet önnel. Nekem Levy tetszik a legjobban. Évek óta ő az első, aki élvezetet is talál a mágiában, ráadásul ő az egyetlen az említett három közül, aki a gyakorlatban is kipróbált már varázslatokat. Elvarázsolta azt az ablakkeretet, amit ott látnak, mire a lécszárakat és leveleket hajtott. Biztos csodálkoztak rajta, amikor beléptek.

– Őszintén szólva ebben a szobában annyi a furcsaság, hogy nekem fel sem tűnt – vallotta be Sir Walter.

– Persze Levy nem akarta így hagyni, de nem tudta hatástalanítani az igét – folytatta Strange. – Mi több, én sem. Azt hiszem, szólnom kell Jeremynek, hogy keressen egy asztalost.

– Örülök, hogy ilyen sok rátermett fiatalembert talált – mondta Sir Walter. – Ez jót jelent az angol mágia szempontjából.

– Több fiatal hölgy is jelentkezett nálam.

- Hölgyek? – hökkent meg Lord Portishead.
- Persze. Nem látom akadályát annak, hogy hölgyek is tanulmányozhassák a mágiát. Ez a téves következtetés is Norrelltől ered.
- Hmm. Azért vastag és erős gyökerei vannak – jegyezte meg Sir Walter.
- Milyen gyökerekről beszél?
- Norrell téves következtetései gyökereiről.
- Mit akar ezzel mondani?
- Semmit! Semmit! Ne vegye sértésnek, de ha jól értelmeztem a szavait, ön sem kíván fiatal hölgyeket tanítványként felfogadni.

Strange sóhajtott.

- Erre egyszerű a magyarázat: pusztán gyakorlati okai vannak. Egy mágusnak nagyon sok időt kell a tanítványával töltenie, sokat olvasnak és beszélgetnek együtt. Ha Arabella tovább élt volna, talán felfogadok nőnemű tanítványokat. De most kénytelen lennék mindenféle gardedámokat elviselni, és az ilyen körülményeskedéshez nincs türelmem. A kutatásaim a legfontosabbak.

– És milyen új varázslatokat mutat nekünk, Mr. Strange? – kérdezte Lord Portishead lelkesen.

- Örülök, hogy megkérdezi. Már nagyon sokat töprengtem ezen. Ha az angol mágia feltámadásának folytatódnia kell, jobban mondván, ha ki kell kerülnie Gilbert Norrell kizárólagos ellenőrzése alól, akkor új fogásokat kell tanulnom. De az új varázslatok nem adják könnyen magukat. Lehet, hogy ismét el kellene indulnom a Király Útjain, hogy eljussak azokba az országokba, ahol a mágia

az élet alapja, nem pedig valami különlegesség.

– Az ég szerelmére! – kiáltott fel Sir Walter. – Már megint ezzel jön? Mondja, megőrült? Azt hittem, megegyeztünk abban, hogy a Király Útjai túl veszélyesek ahhoz, hogy...

– Igen, igen, tökéletesen tisztában vagyok a véleményével. Végighallgattam a hosszú fejtegetéseit. De engedje meg, hogy befejezzem! Én csak egy lehetőségről beszélek. Nem áll szándékomban ismét elindulni a Király Útjain. Megígértem az én... szóval megígértem Arabellának, hogy nem indulok el újra.(49)

Csend lett. Strange felsóhajtott, az arca elsötétült. Láthatólag olyasvalamire – vagy olyasvalakire – gondolt, akit nagyon szeretett.

– Mindig nagy véleménnyel voltam Mrs. Strange ítélőképességéről – jegyezte meg Sir Walter halkán. – A legjobb, amit tehet, hogy teljesíti a kérését. Én együtt érzek önnel, Strange, megértem, hogy új varázslatokat szeretne kipróbálni, hiszen bármely más tudós így érezne az ön helyében, de biztos abban, hogy csak a könyvek tanulmányozása jelenti a biztonságos mágiát?

– Milyen könyvekről beszél? Nekem nincsenek könyveim! – tiltakozott Strange. – A legnagyobb örömmel megígérem, hogy olyan nyájas és otthonülő leszek, mint egy vidéki vénkisasszony, ha a kormány törvényben kötelezi Norrellt, hogy mutassa meg nekem a könyvtárát! Ám mivel a kormány megtagadja tőlem ezt a szívességet, kénytelen vagyok más eszközökhöz folyamodni, hogy bővísem a tudásomat.

– Mit akar tenni? – kérdezte Lord Portishead.

– Előidéztek egy tündért – vágta rá Strange fürgén. – Már többször kísérleteztem vele.

– Ha nem tévedek, Mr. Norrell általános szabályként fogalmazta meg, hogy a tündérek előidézése rendkívül veszélyes – közölte Sir Walter.

– Van olyan dolog a világon, amit Mr. Norrell nem tart veszélyesnek? – kérdezte a mágus némi indulattal a hangjában.

– Igaz.

Sir Walter végül is elégedett volt. A tündérek előhívása ősidők óta természetes része volt az angol mágiának. Minden aranykori mágus élt vele, és az ezüstkori mágusok is szerettek volna.

– Honnan veszi, hogy kivitelezhető? – kérdezte Lord Portishead. – A legtöbb szaktekintély egyetért abban, hogy a tündérek ma már messzire elkerülik Angliát.

– Valóban ez az általános vélemény – ismerte el Strange. – De én szinte teljesen biztos vagyok benne, hogy találkoztam egy tündérral 1814 novemberében, egy-két hónappal azelőtt, hogy végleg elbúcsúztam Norrelltől.

– Találkozott egy tündérral? – kérdezte Lord Portishead döbbenten.

– Ezt eddig még nem említette – vont a szemöldökét Sir Walter.

– Eddig nem is említhettem. Mr. Norrell tanítványaként attól függött a pozícióm, hogy mennyire sikerül titokban tartanom. Norrell már a téma említésére is éktelen haragra gerjedt.

– Hogy nézett ki, Mr. Strange? – kérdezte Lord Portishead.

– A tündér? Nem tudom. Nem láttam, csak hallottam. Zenélt. Volt ott valaki más is, aki szerintem hallotta és látta is őt. Gondoljanak csak bele, mennyi hasznunk származhat abból, ha beszédbe elegyedhetünk egy ilyen lényvel! Nincs mágus, sem élő, sem halott, aki annyit taníthatna nekem. A tündérek mindent tudnak, amire mi, mágusok vágyakozunk. A mágia náluk veleszületett képesség! Ami a kísérlet hátrányait illeti, csak a szokásos érvet tudom felhozni: egyelőre nem tudom kivitelezni a varázslatot. Tucatnyi ígét elmondtam már, kipróbáltam mindent, amit valaha is olvastam vagy hallottam, de nem sikerült felidézniem újra a tündért. Egyszerűen nem tudom felfogni, hogy Norrell miért küzd olyan eszelősen olyasvalami ellen, amihez senki sem férhet hozzá. Lordom, feltételezem, nem ismer egyetlen tündéridéző ígét sem.

– Sokat ismerek, de nem hinném, hogy van köztük olyan, amit ön még nem próbált ki, Mr. Strange. Mi öntől várjuk azt, hogy ismét összeszedjen mindent, amit elvesztettünk.

– Ó, néha azt hiszem, semmit sem veszítettünk el – sóhajtott a mágus. – Az igazság az, hogy minden megtalálható Hurtfew könyvtárában.

– Az imént azt mondta, hogy volt ott még egy személy, aki látta és hallotta is a tündért – vette át a szót Sir Walter.

– Igen.

– Gondolom, ez a másik személy nem Mr. Norrell volt.

– Nem.

– Egyértelmű. De mit mondott az a másik személy?

– Ö... össze volt zavarodva. Azt hitte, egy angyalt lát, de tekintve a sajátos életvitelét és gondolkodásmódját, az ő

számára nem volt olyan fantasztikus a találkozás, mint amilyen számunkra lett volna. Bocsássanak meg, de a diszkréció megtiltja, hogy ennél többet mondjak az eset körülményeiről.

– Igen, igen. Természetesen. De mégis hogy lehet az, hogy a társa látta a tündért?

– Volt egy különleges adottsága, ami lehetővé tette, hogy lássa.

– Ön nem tudná most felhasználni ezt az adottságot?

Strange egy darabig töprengett.

– Nem tudom elképzelni, hogy lehetne. Ez olyan esetleges, mint hogy az egyik embernek kék a szeme, a másiknak meg barna. – Tovább mélázott, mielőtt megszólalt. – De az is lehet, hogy tévedek, és önnek van igaza. Ha jobban belegondolunk, nem is olyan idegen tőlünk ez a dolog. Vegyük példának az aranykori mágusokat! Vadság és örültség tekintetében sokuk megközelítette a tündéreket. Jusson eszükbe Ralph Stokesey és a tündérszolgája, Col Tom Blue. Amikor Stokesey fiatal volt, szinte semmi sem különböztette meg a szilaj tündértől. Lehet, hogy ez a baj: én túl erélytelen, túl *megszelídült* varázsló vagyok. De hogy ébreszthet az ember saját magában örültséget? Minden nap találkozom az utcán tébolyultakkal, de még soha nem gondolkodtam el azon, hogy mi zavarhatta össze a józan eszüket. Talán elhagyatott mocsarakban és sivár partvidékeken kellene kószálnom. A holdkórosok nagyon szeretik az ilyen helyeket, legalábbis a regényekben és a színdarabokban. Talán Anglia vad részei engem is megháborítanak.

Strange felállt, és odasétált a szalon ablakához, mintha onnan szemügyre vehetné egész Angliát. Pedig az ablakon át csak a nagyon is hétköznapi Soho teret és a szüntelenül szemerkélő esőt lehetett látni.

– Azt hiszem, valami nagyon lényeges dologra tapintott rá, Pole.

– Én? – kiáltott fel Sir Walter megrémülve attól, hogy hova vezethet a felvetése. – Távol áll tőlem, hogy ilyet javasoljak!

– Ezt ön sem gondolhatja komolyan, Mr. Strange – csillapította Lord Portishead a mágust. – Egy ilyen művelt ember, mint ön, nem akarhat... csavargó lenni. Lehetetlen ötlet.

Strange karba fonta a kezét, és újra kinézett a Soho térre.

– Ne aggódjanak, ma még nem indulok. – Arcára kiült önironikus mosolya, és ebben a pillanatban nagyon is emlékeztetett régi önmagára. – Megvárom, amíg eláll az eső.(50)

50

Az angol mágia története és gyakorlata

1816 áprilisától késő szeptemberig

STRANGE BARÁTAI ÉS ismerősei örültek, hogy a mágus nem akarja eladni fényűző házait, nem mond le busás jövedelméről, és nem ereszti szélnek a szolgálait a szélbe és az esőbe, de legtöbbször így sem helyeselték az új nézeteit. Okkal féltek attól, hogy levedli az összes gátlását, és semmiféle veszélyes mágiától nem riad vissza. Az Arabellának tett ígérete egyelőre ugyan visszatartotta attól,

hogy a Király Útjaira lépjen, ám Sir Walter összes figyelmeztetése ellenére sem fordított hátat John Uskglassnak és a tündéreknek.

Április végén már mindhárom új tanítványa, a nagyméltóságú Henry Purfois, William Hadley-Bright és a táncművész Tom Levy is a Soho tér környékén lakott bérelt lakásokban. Minden nap átmentek Strange házába mágiaórákra. A foglalkozások közötti szünetekben a mágus a könyvén dolgozott, illetve a hadsereg és a Kelet-indiai Társaság megbízásából varázslatokat hajtott végre. A Liverpool Társaság és a Bristol Kereskedelmi Vállalkozók Egyesülete is megkereste különféle felkérésekkel.

Mr. Norrellt nagyon felháborította, hogy Strange még mindig kap megbízásokat hivatalos testületektől – sőt már az is felbőszítette, hogy egyáltalán munkája van. Fel is kereste Lord Liverpoolt, a miniszterelnököt a panaszával.

Lord Liverpool nem tudott együtt érezni a mágussal.

– A tábornokok azt teszik, amit helyesnek tartanak, Mr. Norrell. Ahogy azt ön is tudja, a kormány nem avatkozik katonai ügyekbe[75]. A tábornokok már régóta igényt tartanak Mr. Strange varázslataira, és ezen mit sem változtat a tény, hogy önök ketten összevesztek. Ami a Kelet-indiai Társaságot illeti, tudomásom szerint először önt keresték meg, ám mivel ön visszautasította őket, nem maradt más, csak Mr. Strange.

Mr. Norrell szaporán pislogott.

– Rendkívül sok időmet felemészti, hogy a kormánynak, és azon belül is önnek dolgozzam, Lordom. A lelkiismeretem

nem engedi, hogy ezt a munkát egy privát társaság miatt elhanyagoljam.

– Higgyen nekem, Mr. Norrell, nagyon hálásak vagyunk önnek ezért. Ugyanakkor felesleges mondanom, milyen fontos a nemzet jóléte szempontjából a Kelet-indiai Társaság tevékenysége, márpedig a Társaságnak égető szüksége van egy mágusra. A hajóflottáit folyamatos viharok és égi csapások fenyegetik a tengeren. Hatalmas területeket kell kormányoznia, a katonai alakulatait pedig sakkban tartják az indiai hercegecskék és banditák. Mr. Strange vállalta, hogy ellenőrzés alatt tartja az időjárást a Jóreménység foka és az Indiai-óceán környékén, és javaslatokat tett, hogy milyen típusú varázslatokat lehetne alkalmazni az ellenséges területeken. A Kelet-indiai Társaság vezetői úgy gondolják, hogy Mr. Strange felbecsülhetetlen értékű tapasztalatokat szerzett a félszigeten. Ebből is látszik, milyen nagy szüksége van Nagy-Britanniának még több mágusra. Ön felettébb szorgalmas, Mr. Norrell, de nem lehet ott egyszerre mindenhol, és nem végezheti el az összes feladatot egyedül. Ezt senki sem várja öntől. Értesüléseim szerint Mr. Strange tanítványokat vállalt. Nagyon örülnék neki, ha végre önről is hasonló híreket hallanék.

Lord Liverpool támogatása ellenére a három új mágus – Henry Purfois, William Hadley-Bright és Tom Levy – kiképzése legalább annyira nehézkesen ment, mint Strange hat évig tartó kitanítása. Csupán az volt a különbség, hogy míg Strange-nek Mr. Norrell vonakodó, kitérő válaszaival kellett megküzdenie, a három fiatalember

lelkesedését Strange állandó rosszkedve és nyugtalansága törte le.

Június elején elkészült *Az angol mágia története és gyakorlata* első kötete. Strange elvitte a kéziratot Mr. Murraynek, és azon már senki sem lepődött meg, amikor másnap közölte Henry Purfois-val, William Hadley-Brighttal és Tom Levyvel, hogy el kell halasztaniuk a további órákat, mert külföldre utazik.

– Szerintem ez nagyszerű ötlet! – kiáltott fel Sir Walter, amikor értesült a tervről. – Egy kis levegőváltás. Másfajta emberek. Akár én is javasolhattam volna önnek. Menjen csak, menjen!

– Nem gondolja, hogy kicsit korai? – kérdezte Strange aggodalmasan. – Úgyszólván Norrellre hagyom egész Londont.

– Gondolja, hogy ilyen csapnivaló a memóriánk? Nyugodjon meg: megteszünk minden tőlünk telhetőt, hogy ne felejtjük el önt az alatt a pár hónap alatt. Különben is nemsokára megjelenik a könyve, és folyamatosan emlékeztetni fog minket arra, milyen nehezen boldogulunk ön nélkül.

– Ez igaz. Ott lesz a könyv. Hónapokba telik majd, hogy Norrell megcáfoljon minden fejezetet, és mire végez vele, én is visszatérek.

– Hova akar menni?

– Azt hiszem, Itáliába. Mindig vonzódtam a dél-európai országokhoz. Amikor Spanyolországban harcoltunk, valósággal lenyűgözött a táj. Vagy legalábbis lenyűgözött

volna, ha nem nyüzsögnek mindenhol katonák, és nem borít mindent ágyúfüst.

– Remélem, azért néha ír nekünk. Érdekelne, milyen benyomások érik.

– Ó, nem fogom kímélni. Az utazónak joga van hozzá, hogy minden apró csalódást lejegyezzen a barátainak, és a papíron töltse ki a dühét. Kimerítő leírásokra számíton.

Ahogy mostanában gyakran előfordult, Strange egyik percről a másikra búskomorra vált. Könnyed, ironikus modora egy pillanat alatt köddé foszlott, és homlokát ráncolva meredt a szenesvödörré.

– Gondoltam talán... – szólalt meg végül. – Vagyis azt akartam kérdezni... – Kétségbeesetten sóhajtott, mert bosszantotta a saját határozatlansága. – Átadna egy üzenetet Lady Pole-nak, amikor legközelebb meglátogatja? Lekötelezne. Arabella nagyon közel állt a Ladyhez, és tudom, hogy nem örülne, ha úgy utaznék külföldre, hogy nem szólok Lady Pole-nak.

– Hogyne. Mit üzen neki?

– Ó, csak adja át jókívánságaimat, kívánjon neki jobbulást a nevemben. Ahogy jónak tartja. Mindegy, mit mond, a lényeg, hogy az üzenet Arabella férjétől érkezzon. Azt akarom, hogy a Lady érezze: a legjobb barátnője férje nem felejtette el őt.

– Ez nagy jóindulatról árulkodik – közölte Sir Walter. – Köszönöm.

Strange arra számított, hogy a miniszter talán megkéri, látogassa meg személyesen Lady Pole-t, ám Sir Walter nem kért ilyet. Rajta és a szolgálain kívül senki sem tudta,

hogy Lady Pole már nem a Harley utcában lakik. Csak pletykák keringtek a városban arról, hogy a miniszter vidékre küldte a feleségét.

Nem Strange volt az egyetlen, aki külföldre kíváncszott. Egyre divatosabb lett az utazás. Bonaparte miatt a britek túl sokáig vesztegeltek a saját szigetvilágukban, túl sokáig kellett megelégedniük azzal, hogy a skót felföldön, az angol tóvidék környékén vagy a derbyshire-i csúcsok között keressék az idegen tájakat és az érdekes embereket. Ám most már véget ért a háború, ezért megnyílt a kontinens kapuja, és egészen más jellegű hegyeket és tengerpartokat is láthattak. Saját szemükkel nézhették meg azokat a műalkotásokat, amelyek addig csak metszetekkel teli könyvekben szerepeltek. Egyesek azért keltek át a Csatornán, hogy rácsodálkozzanak: a kontinensen sokkal olcsóbb az élet, mint otthon. Mások az adósságok vagy a botrányok elől menekültek át, és voltak olyanok is, mint Strange, akik valamiféle régóta áhított békességet akartak megtalálni.

Jonathan Strange-től John Segundusnak

Brüsszel

1816. június 12.

Becsléseim szerint egy hónappal járhatok Lord Byron mögött.[76] Minden településen, ahol megállunk, fogadósokkal, postakocsisokkal, hivatalnokokkal, pincérekkel és mindenféle rendű-rangú hölgyekkel találkozunk, akiknek elméjét kissé összezavarta a Lorddal

való röpke találkozás. Utazótársaim ugyan lépten-nyomon azt hangoztatják, hogy a félelmetes angol mágusok fajtájába tartozom, nyilvánvalóan nem rémisztem meg annyira a helyi lakosokat, mint egy angol költő. Bármerre járok, rég nem tapasztalt háborítatlanságot élvezhetek, hiszen csak egy csendes, jóra való angol úrnak tartanak, aki sohasem lármázik, és nem kever bajt..

Furcsa nyár volt 1816 nyara. Jobban mondva, nem is volt nyár. A tél átnyújtotta a csápját augusztusba, és a nap alig tűnt elő. Felpuffedt szürke felhők takarták az eget, és metsző szelek fújtak keresztül a városok utcáin, hogy a földekre kiérve elsorvasszák a termést. Nemcsak eső, hanem jégeső is zúdult Európára, és az égiháború hangos árnyjátékokat varázsolt az égre. Ez a nyár sok szempontból rosszabb volt, mint a tél: a hosszú nappalok megtagadták az emberektől a sötétség vigaszát, ami télen elvonta a figyelmet a nyomorúságról.

London félig kiürült. A parlament nyári szünetet tartott, a képviselők pedig elutaztak a vidéki birtokukra, ahonnan jobb kilátás nyílt az esőre. Mr. Murray, a könyvkiadó, Albermarle utcai házában ült, Londonban. Máskor Mr. Murray házában zajlott a legélénkebb élet: minden szobában költők, esszéírók, kritikusok és jeles irodalmárok nyüzsögtek. Csakhogy ezek a neves irodalmi alakok most mind visszavonultak vidékre. Csupán az eső kaparásza az ablakot, és a szél sóhajtozott a kéményben. Mr. Murray

rakott még egy kis szenet a tűzre, aztán leült az asztalához, hogy elolvassa az aznapi leveleket. Minden levelet felvett, és egészen közel tartott a bal szeméhez (a jobb szemére szinte vak volt, ezért nem vehette hasznát).

Aznap történetesen a svájci Genfből kapott két levelet. Az elsőben Lord Byron Jonathan Strange-re panaszkodott, a másodikban Strange panaszkodott Byronra. A két férfi többször is találkozott Mr. Murray házában, de korábban senki sem mutatta be őket egymásnak. Aztán néhány héttel ezelőtt a mágus meglátogatta a költőt Genfben, de a találkozás nem volt épp gyümölcsöző.

Strange-et (aki addigra olyan hangulatba került, hogy semmit sem értékelt többre a házasságnál, és Arabella iránti rajongása sem ismert határokat) megbotránkoztatta Byron életstílusa. „A Lorddal egy impozáns tóparti villában találkoztam. Nem volt egyedül. Vele volt egy Shelley nevű másik költő, valamint Mrs. Shelley, és egy ifjú hölgy, vagyis inkább egy leány, aki Mrs. Clairmontnak nevezte magát. Nem értettem, milyen kapcsolat fűzi a két férfihoz. Ha Ön tudja, kérem, ne árulja el. Volt a társaságukban egy furcsa fiatalember is, aki mindvégig sületlenségeket beszélt: egy bizonyos Mr. Polidori.”

Lord Byron viszont Strange öltözékét kifogásolta. „Félig gyászban érkezett meg. Ha jól tudom, a felesége karácsonykor halt meg. Lehet, hogy azt hiszi, feketében még titokzatosabbnak látszik, és még inkább kelti egy mágus benyomását.”

Miután kölcsönösen kivívták egymás ellenszenvét, szép lassan politikai vitába keveredtek. Strange ezt írta: „Nem

tudom, hogy történt pontosan, de azonnal a waterloo-i csata került szóba. Szerencsétlen fordulat, elvégre én Wellington hercegének mágusa vagyok, ők meg utálják Wellingtont. Bonapartét magasztalják. Mrs. Clairmont, a tizennyolc évesek szemtelenségétől hajtva megkérdezte, hogy nem szégyellem-e magam, amiért hozzájárultam egy ilyen dicső ember bukásához. Azt válaszoltam, hogy nem.” Byron ezt írta: „Ez az ember W. hercegének elszánt harcosa. Az ön érdekében remélem, Mr. Murray, hogy a könyve sokkal izgalmasabb, mint a személye.”

Strange így fejezte be a levelét: „Az emberek olyan furcsán viszonyulnak a mágusokhoz. Ezek például azt akarták, hogy a *vámpírokról* meséljek nekik.”

Mr. Murray sajnálattal vette tudomásul, hogy a két legnevesebb szerzője nem ért szót egymással, de aztán rájött, hogy ezen úgysem lehet segíteni, hiszen mindketten notórius veszekedők. Strange mindig vitatkozott Norrell-lel, Byron pedig jóformán mindenkivel.[\(51\)](#)

Miután elolvasta a leveleket, Mr. Murray úgy döntött, hogy lemegy a könyvesboltba. Már rengeteg példányt nyomtattatott Jonathan Strange könyvéből, és kíváncsi volt, mennyire viszik a vásárlók. A boltot egy Shackleton nevű ember vezette, aki a könyvárusok jellegzetes mintapéldánya volt. Semmilyen más boltban nem állta volna meg a helyét – legkevésbé rőfösként vagy kalaposként, mert akkor okosabbnak kellett volna lennie a vásárlóinál. Könyvárusnak viszont elsőrangú volt. Lehetetlen volt megállapítani a korát. Vékony volt és poros, és minden tagját apró tintafoltok csúfították. Műveltnek és ennek

megfelelően felettebb elvontnak nézett ki. Az orrára okulárét biggyesztett, a füle mögé tollat tűzött, a parókája pedig már félig legömbölyödött.

– Shackleton, hány darabot adtunk el a mai napon *Strange* könyvéből? – kérdezte Mr. Murray.

– Hatvan vagy hetven példányt, ha jól számoltam.

– Kitűnő!

Shackleton összevonta a szemöldökét, majd feljebb tolt az okulárét az orrán.

– Igen, tulajdonképpen így kellene éreznem.

– Mit akar ezzel mondani?

Shackleton kivette a tollat a füle mögül.

– Sokan kétszer is bejöttek, és mindkét alkalommal vásároltak egyet.

– Úgy még jobb! Ha így haladunk, jobban járunk, mint Byron *Kalózával*. Lehet, hogy a jövő hét végén újabb adagra kell megbízást adnom a nyomdának. – Mr. Murray észrevette, hogy a könyvárus szemöldöke még mindig össze van vonva, ezért gyorsan hozzátette: – Ön miért nem örül? Talán azért vettek kettőt, mert az egyiket ajándékba szánják.

Shackleton megrázta a fejét, mire vad himbálózásba kezdtek a parókája meglazult szálai.

– Különös. Még sohasem tapasztaltam ilyet.

Kinyílt a bolt ajtaja, és egy fiatalember lépett be. Alacsony, vékony alkatú férfi volt. Szabályos vonásaival még rokonszenvesnek is tűnhetett volna, de a viselkedése mindent elrontott. Azon emberek közé tartozott, akik képtelenek magukban tartani a gondolataikat, és a

járókelők legnagyobb megrökönyödésére bárhol megeredhet a nyelvük. Mialatt magában beszélt, az arckifejezése folyamatosan változott. Egyetlen perc alatt végigfutott rajta a meglepettség, a sértettség, az eltökéltség és a harag is. Arra a beszélgetésre reagált így, amit a fejében lakozó, elképzelt alakokkal folytatott.

A boltokba, főleg a londoni boltokba, gyakran térnek be holdkórosok, így Mr. Murray és Shackleton rögtön tudták, hányadán állnak a vásárlóval. Még óvatosabbak lettek, amikor a fiatalember metsző kék szemével ránézett az eladóra, és felkiáltott:

– Ez aztán a szívélyes fogadtatás! Micsoda finom modor! Az ifjú ezek után Mr. Murrayhez fordult.

– Hallgasson rám, uram. Ne vegyen itt könyvet. Ezek mind hazug tolvajok!

– Hazug tolvajok? – kérdezte Mr. Murray. – Ön téved, uram. Biztos vagyok benne, hogy hamarosan belátja, mekkorát tévedett.

– Ha! – ugatott fel a fiatalember, és rosszhiszeműen sandított Mr. Murrayre. A pillantás azt jelentette: most már rájött, hogy ő az egyedüli vásárló a bolthelyiségben.

– Én vagyok a tulajdonos – tette hozzá Mr. Murray sietve. – Mi nem rabolunk ki senkit. Mondja el, mi nyomja a lelkét, és én mindent megteszek, hogy a szolgálatára legyek. Csak valami félreértésről lehet szó.

Ám a fiatalembert a legkevésbé sem nyugtatták meg Mr. Murray udvarias szavai.

– Talán tagadja, uram, hogy ez az intézmény egy alávaló csalót alkalmaz? Egy Strange nevű mágust?

Mr. Murray már rávágta volna, hogy Strange az egyik szerzője, de a holdkórosnak nem volt türelme meghallgatni. – Tagadja, uram, hogy Mr. Strange valami varázsigét mondott a könyveire, ezért azok eltűnnek, és az ember kénytelen egy újat venni? Aztán még egyet? – Az ujjával megfenyegette Shackletont. – Mindjárt kijelenti, hogy még sohasem látott!

– Nem, uram, nem jelentem ki. Emlékszem önre. Az elsők között volt, akik vásároltak *Az angol mágia története és gyakorlata* című könyvből. Egy héttel később visszajött egy újabb példányért.

A fiatalembernek elkerekedett a szeme.

– Kénytelen voltam egy másikat venni! – méltatlankodott. – Az első ugyanis eltűnt!

– Eltűnt? – kérdezte Mr. Murray zavartan. – Ha ön elvesztette a könyvét, Mr. ...nos nagyon sajnálom, de nem hinném, hogy a könyvkereskedő felelős érte.

– Engem Greennek hívnak, uram. És nem vesztettem el a könyvemet. Eltűnt. Kétszer is. – Mr. Green nagyot sóhajtott, mintha most jött volna rá, hogy bolondokkal és féleszű idiótákkal társalog. – Hazavitem az első könyvet – magyarázta. – Letettem egy asztalra, arra a dobozra, amelyben a borotváimat és a többi borotválkozási kellékemet tartom. – Mr. Green elmutogatta, hogyan rakta a dobozra a könyvet. – Egy újságot tettem a könyvre, arra pedig ráraktam a bronz gyertyatartómat, és végül a tetejére egy tojást.

– Egy tojást? – kérdezte Mr. Murray.

– Egy keményre főtt tojást. Amikor visszatértem, alig tíz

perc múlva, az újság közvetlenül a doboz tetején volt, és a könyvnek nyomát sem találtam! A tojás és a gyertyatartó viszont ott maradt, ahol hagytam. Egy héttel később visszajöttem, és vettem még egyet, pont ahogy az eladója mondja. Hazavittem. Ráraktam a kandallópárkányra a Cooper-féle *Alkalmazott sebészeti szótár* mellé, és rátettem egy teáskannát. Amikor elkészítettem a teát, véletlenül lelöktem a könyveket, amik beleestek a szennyestartó kosárba. Hétfőn Jack Boot, a szolgám, teletöltötte a kosarat a szennyessel, kedden pedig jött a mosónő, hogy elvigye. Amikor kivette a lepedőket a kosárból, megtalálta az *Alkalmazott sebészeti szótárt*, de *Az angol mágia története és gyakorlata* nem volt seholl!

Miközben a könyvkiadó és az eladó a beszámolót hallgatták, egyre világosabbá vált számukra, hogy a rejtély nyitja a Mr. Green házára jellemző felfordulás lehet.

– Talán rosszul emlékezett, és nem is oda rakta – szólalt meg Mr. Shackleton.

– Lehet, hogy a mosónő a lepedőkkel együtt elvitte – tette hozzá Mr. Murray.

– Nem, nem! – tiltakozott Mr. Green.

– Nem adta kölcsön valakinek? Nem vitték ki a házból? – kérdezte az eladó.

Mr. Greent meglepte a kérdés.

– Ki? – tanakodott.

– Én... én nem tudom. Talán Mrs. Green? Vagy a szolgálja?

– Nincs semmiféle Mrs. Green! Én egyedül élek. Csak Jack Boot van, de ő nem tud olvasni.

– Akkor talán valamelyik barátja.

Mr. Greennek már a nyelve hegyén volt, hogy elárulja: nincsenek barátai. Mr. Murray felsóhajtott.

– Shackleton, adjon egy könyvet Mr. Greennek, és adja vissza a második példány árát is. – Aztán a vásárló felé fordult. – Örülök, hogy mégis visszajött egy újabb könyvért. Ezek szerint tetszik.

– Tetszik? – kiáltott fel Mr. Green még jobban megrökönyödve. – Honnan tudjam, hogy tetszik-e vagy sem? Még ki sem tudtam nyitni!

Miután a vevő elment, Mr. Murray még egy darabig fel-alá járkált a boltban, és szennyes kosarakkal meg főtt tojásokkal viccelődött. Mr. Shackleton (aki egyébként szerette a humort) nem volt vicces kedvében. Idegesen törte a fejét, és többször is elmondta, hogy szerinte valami furcsaság történik.

Fél órával később Mr. Murray az emeleti szobájában nézegette a könyvespolcát. Nemsokára Shackleton lépett be.

– Visszajött – közölte.

– Tessék?

– Green. Megint elvesztette a könyvét. A jobb zsebébe tette, de mire a Great Pulteney utcára ért, a könyv eltűnt. Mondtam neki, hogy London tele van tolvajokkal, de önnek is be kell látnia, hogy...

– Igen, igen! Ne is folytassa – szakította félbe Mr. Murray. – Az én példányom is eltűnt. Nézze! Ide raktam, d'Israeli *Humbujjai* és Miss Austen *Emmája* közé. Látja? Itt volt. Mi folyik itt, Mr. Shackleton?

– Ez mágia – közölte az eladó szigorúan. – Többször is átgondoltam a dolgot, és szerintem Mr. Greennek igaza van. Valaki elvarázsolta a könyveket, sőt minket is.

– Mágia? – Mr. Murraynek tágra nyílt a szeme. – Igen, ön mond valamit. Még sohasem szembesültem ilyen közletről a mágiával. És azt hiszem, nem is akarok többé szembesülni vele. Idegenszerű és kellemetlen. Honnan tudhatnánk, mit kell tenni, ha semmi sem úgy működik, ahogy kellene?

– Az ön helyében beszélnék a többi könyvkereskedővel, és megkérdezném, hogy náluk is eltűnnek-e a könyvek. Úgy legalább megtudnánk, hogy mással is előfordul, vagy csak mi vagyunk megátkozva.

Ez jó ötletnek tűnt. Mr. Murray és Mr. Shackleton a kifizetőúrra bízták az üzletet, felvették a kalapjukat, és kiléptek az esőbe és a szélbe. A legközelebbi könyvesbolt Edwards és Skittering kereskedése volt a Piccadillyn. Amikor odaértek, félre kellett állniuk, hogy utat engedjenek egy kék libériás inasnak, aki egy nagy rakás könyvet cipelt ki a boltból.

Mr. Murray úgy érezte, hogy az inas és a libéria is ismerős neki valahonnan, de mire szóvá tette volna, a szolga eltűnt. Odabenn megtalálták Mr. Edwardsot, aki épp John Childermass-szal társalgott. Amikor a két úr belépett, a könyvkereskedő bűnbánó arckifejezéssel nézett körül, Childermass viszont maradt olyan, amilyen mindig is volt.

– Ó, Mr. Murray! – kiáltott fel. – Örülök, hogy látom, uram. Legalább nem kell tovább sétálnom ebben az esőben.

– Mi a fene folyik itt? – rivallt rá Mr. Murray. – Mit művel maga?

– Művelek? Mr. Norrell vett néhány könyvet. Ennyi az egész.
– Hogyne, persze! Ha a gazdája azt hiszi, hogy elnyomhatja a könyv sikerét az összes példány felvásárlásával, nagyon téved. Mr. Norrell gazdag ugyan, de neki is véges a vagyona, én viszont ugyanolyan gyorsan nyomtattatok újabb példányokat, amilyen gyorsan ő vásárol.

– Nem – ellenkezett Childermass. – Ebben téved.

Mr. Murray Mr. Edwardshoz fordult.

– Robert! Robert! Miért hagyja, hogy így zsarnokoskodjanak ön fölött?

Szegény Mr. Edwards nagyon szánalmasnak tűnt abban a percben.

– Sajnálom, Mr. Murray, de a könyvek egymás után tűntek el. Legalább harminc embernek vissza kellett adnom a pénzét. Kezdtem a csőd felé közeledni. Mr. Norrell viszont felajánlotta, hogy felvásárolja az egész készletemet Mr. Strange könyvéből, és tisztességes árat kínált érte, így hát...

– Tisztességes árat? – vágott közbe Mr. Shackleton dühösen. – Kérdem én: mi ebben a tisztesség? Ön szerint miért tűnnek el a könyvek?

– Ez az! – helyeselt Mr. Murray, majd Childermass felé fordult. – Remélem, nem akarja letagadni, hogy mindez Norrell műve!

– Nem, nem. Épp ellenkezőleg: Mr. Norrell kész elismerni, hogy ő a felelős a törtétekért. Egy egész listát írt az indokairól, és szívesen elmondja bárkinek, aki kíváncsi rá.

– Miféle indokokról beszél? – kérdezte Mr. Murray fagyosan.

– Gondolom, csak a szokásos – legyintett Childermass, és most először úgy tűnt, kitérő választ készül adni. – Most fogalmazza a levelet, amelyben mindent megmagyaráz.

– És azt hiszi, hogy ennyi nekem elég? Egy bocsánatkérő levél?

– Bocsánatkérő? Kétlem, hogy bármiféle megbánás lenne abban a levélben.

– Felkeresem az ügyvédemet – jelentette be Mr. Murray. – Még ma délután.

– Hogyne, ez csak természetes. Erre számítottunk. De akárhogy is állnak a dolgok, Mr. Norrell nem akarja, hogy ön elveszítse a befektetett pénzét. Írja össze, hogy milyen költségek merültek fel Mr. Strange könyvének kiadásával kapcsolatban. Megbízatást kaptam rá, hogy egy banki váltót adjak önnek a teljes összegről.

Erre senki sem számított. Mr. Murray őrlődött. Egyfelől szeretett volna valami durvasággal visszavágni Childermassnak, másfelől tisztában volt azzal, hogy Norrell rengeteg pénzt szedett ki a zsebéből, és meg kell térítenie minden kárát.

Shackleton diszkréten oldalba bökte Mr. Murrayt, így figyelmeztetve, nehogy valami meggondolatlan dolgot tegyen.

– Mi lesz a nyereséggel? – kérdezte Mr. Murray, hogy egy kis időt nyerjen.

– Ön tehát ragaszkodik hozzá, hogy a hasznot is belevegyük. Igen, ez valóban így lenne igazságos. Hadd beszéljek Mr. Norrell-lel.

Azzal a titkár meghajolt, és kiment az üzletből.

Mr. Murraynek és Mr. Shackletonnak nem volt oka tovább maradni. Amint újra kiléptek az utcára, Mr. Murray az eladójához fordult.

– Menjen a Thames utcára... (– Ott volt a raktár, ahol a könyvkiadó a készletét tartotta. –) ...és nézzen utána, hogy maradt-e még Strange könyvéből. Ne hagyja, hogy Jackson lerázza egy kurta válasszal. Parancsoljon rá, hogy mutassa meg a könyveket. Mondja meg neki, hogy én utasítom: számolja össze a példányokat, és egy órán belül üzenje meg az eredményt.

Amikor Mr. Murray visszaért az Albermarle utcára, három fiatalembert talált a boltjában. Az ifjak becsukták a könyveiket, azonnal odasiettek hozzá, és egyszerre kezdtek beszélni. Mr. Murray biztos volt benne, hogy ugyanazzal a panasszal érkeztek, amivel Mr. Green. Mivel a három közül kettő riasztóan magas volt, és mindhárman harsány ingerültséggel támadtak rá, a kiadóvezető hamar ideges lett, és intett a kifutófiúnak, hogy hozzon segítséget. A fiú viszont maradt a helyén, és rendkívüli érdeklődéssel figyelte az eseményeket.

Az olyan felkiáltások, mint „Átkozott gazember!”, meg „Gyalázatos csirkefogó!” elbátortalanították Mr. Murrayt, de pár perc után rájött, hogy a szitkok nem neki szólnak, hanem Mr. Norrellnek.

– Elnézésüket kérem, uraim – szólalt meg. – Ha nem jelent túl nagy kényelmetlenséget, szívesen venném, ha bemutatkoznának.

A fiatalemberek meglepődtek. Azt hitték, jobban ismerik őket a városban. De azért bemutatkoztak. Ők voltak

Strange tanítványai: Henry Purfois, William Hadley-Bright és Tom Levy.

William Hadley-Bright és Henry Purfois magas, jóképű fiatalemberek voltak, míg Tom Levy alacsony, vékony figura sötét hajjal és szemmel. Ahogy már említettük, Hadley-Bright és Purfois nemesi angol családba születtek, Tom viszont egykor táncművész volt, és ősei még héberül beszéltek. Hadley-Brightot és Purfois-t szerencsére nem érdekelték az ilyen rang- és származásbeli különbségek. Tudták, hogy Tom a legtehetségesebb közöttük, ezért általában hozzá fordultak a mágiával kapcsolatos kérdéseikkel. Eltekintve attól, hogy a felvett nevén szólították (miközben ő Mr. Purfois-nak és Mr. Hadley-Brightnak szólította őket), és összeszedették vele a szanaszét hagyott könyveiket, egyenrangú társként kezelték.

– Nem ülhetünk itt tétlenül, amíg ez a gazfickó, ez a szörnyeteg tönkreteszi Mr. Strange nagyszerű alkotását! – jelentette ki Henry Purfois. – Adjon nekünk valami feladatot, Mr. Murray! Csak ennyit kérünk.

– Ha az is a feladat része, hogy egy jó éles szablya hegyére hányjuk, annál jobb – tette hozzá Hadley-Bright.

– Valamelyikük el tud menni Strange után, hogy visszahozza? – kérdezte Mr. Murray.

– Ó, hogyne! Hadley-Bright a megfelelő ember erre a feladatra – közölte Henry Purfois. – Tudja, ő volt a herceg egyik szárnysegédje Waterloo-nál. Semmit sem szeret jobban a világon, mint észvesztő sebességgel száguldani a lován.

– Tudja, hova ment Mr. Strange? – kérdezte Tom Levy.
– Két héttel ezelőtt Genfben volt – felelte Mr. Murray. – Ma reggel kaptam meg a levelét. Talán még mindig ott van. Vagy elindult Itáliába.

Kinyílt az ajtó, és Shackleton lépett be. A parókájáról úgy csüngtek a nehéz esőcseppek, mintha megszámolhatatlan sok üveggyöngy díszítette volna.

– Minden rendben van – jelentette be Mr. Murraynek. – A könyvek még mindig ott sorakoznak a bálákban.

– A saját szemével látta?

– Persze. Gondolom, nem könnyű tízezer könyvet csak úgy eltüntetni.

– Bárcsak én is ilyen bizakodó lehetnék – húzta el a száját Tom Levy. – Már megbocsásson, Mr. Murray, de azok alapján, amit én hallottam Mr. Norrellről, addig nem nyugszik, amíg véghez nem viszi a tervét. Nem várhatjuk meg Mr. Strange visszatérését.

Shackleton meglepődött, hogy valaki ilyen magabiztossággal nyilatkozhat a mágia kérdésében. Mr. Murray sietve bemutatta neki Mr. Strange három tanítványát.

– Ön szerint mennyi időnk van még? – kérdezte Tom.

– Egy nap? Legfeljebb kettő. Arra biztos nem elég, hogy megkeressük Mr. Strange-et, és visszahozzuk Angliába. Alighanem önnek kell kiadnia az utasítást, Mr. Murray, hogy kipróbálhassunk egy-két varázsigét, és semlegesítsük Norrell mágiáját.

– Léteznek ilyen igék? – fürkészte a varázsló-tanoncokat Mr. Murray kételkedve.

- Ó, százával! – vágta rá Henry Purfois.
- Ön is ismer ilyeneket? – kérdezte a kiadótulajdonos.
- Tudjuk, hogy *léteznek* – helyesbített William Hadley-Bright. – Valószínűleg össze tudnánk állítani egy remek kis ígét. Milyen nagyszerű lenne, ha Mr. Strange a kontinensről visszatérve azt látná, hogy megmentettük a könyvét! Jócskán elkerekedne a szeme!
- Mit szólnának Pale igéjéhez: a Láthatatlan Hogyishívjákhöz és Varázsakármihez? – vetette fel Henry Purfois.
- Igen, tudom, melyik ígére gondol – bólogatott William Hadley-Bright.
- Ez dr. Pale kiemelkedő jelentőségű varázsigéje – magyarázta Henry Purfois Mr. Murraynek. – Megfordítja a varázslatokat, így azok a mágus ellenében hatnak. Mr. Norrell saját könyveiből tűnne el a szöveg, aztán fel is szívnának a semmiben. Végül is ezt érdemli, nem igaz?
- Szerintem Mr. Strange nem lenne annyira boldog, ha a hazatérésekor azt tapasztalná, hogy Anglia legkiválóbb mágikus könyvtára semmivé lett – jegyezte meg Tom. – Ráadásul ahhoz, hogy kipróbáljuk Pale Láthatatlan Tükörkép és Védelem nevű igéjét, először egy Kvilifónt kellene létrehoznunk.
- Egy mit? – kérdezte Mr. Murray.
- Egy Kvilifónt – ismételte William Hadley-Bright. – dr. Pale írásai tele vannak ilyesféle mágikus gépezetekkel. Ha jól emlékszem, valahogy úgy néz ki, mint egy trombita és egy grillező villa keveréke...
- A tetején pedig van négy fémgömb, amelyek körbe-körbe

forognak – tette hozzá Henry Purfois.

– Értem – mondta Mr. Murray.

– De túl sokáig tartana egy Kvilifónt építeni – jelentette ki Tom határozottan. – Szerintem jobb lenne De Chepe Profilaxisa.⁽⁵²⁾ Sokkal egyszerűbb, és ha nem vétünk hibát, jó ideig visszatarthatjuk Norrellt a varázslástól. Arra legalábbis mindenképp lesz időnk, hogy üzenjünk Mr. Strange-nek.

Abban a pillanatban kinyílt a bolt ajtaja, és egy zilált alak lépett be bőrkötényben. Kissé zavarba jött, hogy hirtelen minden szempár rászegeződött. Bizonytalanul meghajtotta magát, gyorsan átnyújtott egy papírt Shackletonnak, aztán kimenekült az üzletből.

– Mi az, Shackleton? – kérdezte Mr. Murray.

– Egy üzenet a Thames utcáról. Belülről is átnézték a könyveket. Minden lap üres, egyetlen szó sem maradt bennük. Sajnálom, Mr. Murray, de *Az angol mágia története és gyakorlata* című könyvtől elbúcsúzhatunk.

William Hadley-Bright zsebre dugta a kezét, és halkan füttyörészni kezdett.

Ahogy teltek-múltak az órák, lassan végképp bebizonyosodott, hogy Strange könyvének egyetlen példánya sem maradt kereskedelmi forgalomban. William Hadley-Bright és Henry Purfois ragaszkodtak hozzá, hogy párbajra hívják Mr. Norrellt, ám később elmagyarázták nekik, hogy a mágus egy idős úr, aki szinte soha nem edzette a testét, és soha nem vett kardot vagy pisztolyt a kezébe. Semmilyen körülmények között nem lett volna becsületes vagy tiszteletre méltó, hogy két rátermett ifjú

(akik közül az egyik ráadásul katona) egy ilyen emberrel párbajozzon. Hadley-Bright és Purfois emelt fővel fogadták el, hogy ötletük hamvába holt, de Purfois önkéntelenül is körbenézett, hátha talál egy Norrellhez hasonlóan rozoga alakot. Töprengve szemlélte Shackletont.

Strange többi barátja is együttérzéséről biztosította Mr. Murrayt, és kifejezték a Mr. Norrell iránt érzett neheztelésüket. Nemsokára megérkezett Lord Portishead, és beszámolt arról a levélről, amit Mr. Norrellnek írt. Közölte a mágussal, hogy a barátságuknak örökre vége, és lemond a *z Angol mágia barátai* szerkesztői posztjáról, sőt az előfizetését is visszavonja.

– Ettől kezdve tehát vegyék úgy, uraim, hogy kizárólag az önök oldalát támogatom – jelentette be Strange tanítványainak.

A tanítványok biztosították róla a Lordot, hogy helyesen cselekedett, és nem fogja megbánni a döntését.

Hét órakor megérkezett Childermass. Olyan lelki nyugalommal sétált be a könyvesboltba, mintha a templomba tért volna be.

– Nos mennyit veszített, Mr. Murray? – kérdezte.

Elővette a jegyzetfüzetét, felkapott egy tollat Mr. Murray íróasztaláról, és belemártotta a tintába.

– Tegye el azt a noteszt, Childermass – szólt rá a könyvkiadó. – Nem kell a pénze.

– Nem? Vigyázzon, uram, hogy kinek enged beleszólást az életébe. Ezen fiatal emberek között vannak felelőtlenek is...

– A titkár hűvösen nézett Strange három tanítványára, majd végigmérte az egyenruhás hivatalnokokat is, akik a boltban

összegyűltek. – Igaz, van közöttük gazdag is, akinek párszáz font ide vagy oda már nem számít. – Childermass Lord Portisheadre pillantott. – De ön, Mr. Murray, vérbeli üzletember, és mindenekelőtt az üzleti érdekeket kellene szem előtt tartania.

– Ha! – Mr. Murray karba fonta a kezét, és egyetlen jó szemével diadalmasan nézett a titkárra. – Ön azt hiszi, hogy nekem égető szükségem van a pénzre. De amint láthatja, téved. Mr. Strange barátai semmiféle kölcsönt nem ajánlottak fel nekem ma este. Ha akarom, belefoghatok valami egészen más természetű vállalkozásba is. Arra viszont megkérném, hogy vigyen el egy üzenetet Mr. Norrellnek. Az üzenet a következő: a végén úgysí ő fog fizetni, de ezúttal mi határozzuk meg, hogy mennyit. Vele fizettetjük ki a következő kiadást. Ő fogja megfizetni a riválisa könyvének összes hirdetését. Gondolom, ez mindennél jobban fog fájni neki.

– Az kétségtelen. Amennyiben bekövetkezik – felelte Childermass szárazon, aztán az ajtó felé fordult. Egy pillanatra megállt, a szőnyegre szegezte a tekintetét, és mintha saját magával tárgyalt volna. – Azért hadd áruljak el valamit – fordult vissza. – A könyv nem semmisült meg, bár a jelen helyzetben úgy tűnhet. Megkérdeztem a kártyáimat, és azt mutatták, hogy maradtak érintetlen példányok. Szám szerint kettő. Van egy Strange-nél és van egy Norrellnek.

A következő hónapban a londoniak másról sem beszéltek, csak Mr. Norrell vérlázító cselekedetéről. A közvélemény azonban megoszlott, mert nem tudtak

megegyezni abban, hogy Mr. Strange könyve valóban megérdemelte-e a pusztulást, vagy Norrell gonoszsága miatt történt az egész. Azok, akik vásároltak a könyvből, nem tudták magukat túltenni a veszteségen, és ezen az sem segített, hogy Mr. Norrell egy-egy szolgát küldött hozzájuk, hogy megadja nekik az egy guinea-t (a könyv árát). Az a levél sem nyugtatta meg a vevőket, amelyben elmagyarázta nekik, miért kellett a könyveknek eltűnniük. Sokan annyira felháborodtak, hogy azonnal hívták az ügyvédjüket, és eljárást kezdeményeztek Mr. Norrell ellen.[\(53\)](#)

Szeptemberben a miniszterek visszatértek vidéki birtokaikról, és első összejövetelük alkalmával természetesen elsősorban Mr. Norrell vérforraló tettéről beszélgettek.

– Amikor először bíztuk meg Mr. Norrellt feladatokkal, még nem feltételeztük, hogy képes lesz behatolni az emberek otthonaiba, és megváltoztatni a vagyontárgyaikat – közölte az egyikük. – Bizonyos szempontból kár, hogy nem jött létre az a mágia bíróság, amit ő maga javasolt. Mi is a neve?

– Az Öt Sárkány – felelte Sir Walter.

– Lefogadom, hogy őt is bűnösnek találnák több vádpontban.

– Kétségtelen. Csak azt nem tudom, miféle vádpontokban. Talán John Childermass tudja, de ő nem fogja elárulni nekünk.

– Nem is számít. Lopás miatt már több polgári eljárást is indítottak ellene.

– Lopás miatt? – kérdezte egy másik miniszter döbbenetben.

– Döbbenetes, hogy egy embert, aki annyi felbecsülhetetlen értékű szolgálatot tett már a hazájának, ilyen alantas váddal citáljanak a bíróság elé!

– Ugyan miért? Ő idézte a bajt a saját fejére.

– Az a probléma, hogy amint meg kell magát védenie, elkezd majd beszélni az angol mágia természetéről – közölte Sir Walter. – Ebben a témában pedig senki más nem tud érvelni ellene, csak Strange. Azt hiszem, türelmesnek kell lennünk. Meg kell várnunk, amíg Strange kiutazgatja magát.

– Ami máris egy újabb kérdést vet fel – szólt közbe egy másik miniszter. – Csak két mágus van Angliában. Hogyan dönthetné el a bíróság, hogy kit támogat? Ki tudná megmondani, melyiknek van igaza, és melyik hazudik?

A képviselők tanácstalanul néztek egymásra.

A miniszterelnököt, Lord Liverpoolt viszont nem lehetett kiközösíteni a nyugalmaiból.

– Úgy hozunk döntést, ahogy más, hétköznapi emberek esetében hoznánk – jelentette ki. – A gyümölcsök alapján[77].

Egy időre csend lett, és a miniszterek azon gondolkodtak, milyen visszataszító gyümölcsöket értelt jelen pillanatban Mr. Norrell: arroganciát, tolvajlást és rosszindulatot.

Aztán megegyeztek abban, hogy a belügyminiszternek négy szemközt kell beszélnie Mr. Lascellesszel. Ily módon kell megüzennie Mr. Norrellnek, mennyire elégedetlen a miniszterelnök és az összes miniszter a dolgok alakulásával.

Érdemben nem is volt több mondanivalójuk egymásnak, de

nem tudták megállni, hogy megvitassanak egy-két pletykát is. Mindannyian hallották, hogyan hidegült el Lord Portishead Mr. Norrelltől. Sir Walter ugyanakkor elmondta, hogy a jelek szerint Childermass is – aki eddig úgy viselkedett, mint a mágus árnyéka – függetlenítette magát valamelyest a gazdája érdekeitől, és önálló emberként beszélt Strange tanítványaival. Biztosította őket arról, hogy nem semmisült meg az összes könyv. Sir Walter nagyot sóhajtott.

– Egyre az jár a fejemben, hogy ez a legrosszabb jel mind közül. Norrell sosem volt híresen jó emberismerő, és most a legjobb barátai is hátat fordítanak neki. Strange elment, John Murray meggyűlölte, és most itt van Lord Portishead. Ha Childermass is összeveszik vele, nem marad mellette más, csak Henry Lascelles.

Strange barátai egytől-egyig az íróasztaluknál töltötték azt az estét, és felháborodott leveleket fogalmaztak az Európában utazgató mágusnak. A levelek két hét alatt értek Itáliába, de mivel Strange soha nem maradt egy helyben, további két hetet kellett számítani arra, hogy a küldöncök utolérják. A barátai eleinte biztosak voltak benne, hogy amint elolvassa a leveleket, dühében azonnal visszaindul Angliába, és felveszi a kesztyűt Norrell ellen a bíróságon és az újságok hasábjain. A szeptemberben kapott hírek viszont ráébresztették őket, hogy az összecsapásra még várniuk kell egy darabig.

Az Itáliába vezető úton Strange mindvégig jókedvű volt. A leveleiben hemzsegték a derűsen oktondi mondatok. Miután viszont megérkezett, hamar megváltozott a

hangulata. Arabella halála óta először fordult elő, hogy nem volt tennivalója, és nyakig belemerült az özvegységbe. Semmi sem tetszett neki, és hetekig úgy tűnt, hogy csak a táj állandó átalakulása nyújthat neki némi vigaszt.[\(54\)](#) Szeptember elején Genovába érkezett. Mivel ez a város jobban tetszett neki, mint az addig látott itáliai települések, majdnem egy hétig maradt. Ez idő alatt egy angol család érkezett a szállodába, ahol lakott. Bár a mágus korábban kifejtette Sir Walternek, hogy nem akar angolokkal találkozni külföldi tartózkodása idején, ezzel a családdal megismerkedett. Az Angliába írt levelei hamarosan megteltek elismerő mondatokkal, amelyekben a Greysteel-família jó modorát, okosságát és kedvességét dicsérte. A hét végén átment Bolognába, ám ott semmi kedvére valót nem talált, ezért visszatért Genovába, és a hónap végéig ott maradt Greysteelékkal. Együtt tervezgették, hogyan utaznak tovább Velencébe.

Strange barátai természetesen nagyon örültek annak, hogy a mágus végre nincs egyedül, de feltűnt nekik, hogy szokatlanul sűrűn emlegeti a leveleiben Greysteelék fiatal, hajadon lányát. Strange legszívesebben ennek a hölgynek a társaságában időzött. Sok barátjában egyszerre merült fel a gondolat: talán ismét nősülni támad kedve? Egy szép ifjú feleség sokkal hatásosabb gyógyír lenne a szenvedéseire, mint bármi más, és ami még jobb: eltérítené őt attól a tervétől, hogy a sötét, nyugtalanító mágia felé forduljon.

Mr. Norrellnek sokkal több dolog csípte a szemét, mint Strange-nek. Egy Knight nevű úr mágusiskolát alapított a

Covent Garden-i Henrietta utcában. Mr. Knight nem volt gyakorló mágus, és nem is akart annak látszani. Hirdetésében a következőt ajánlotta a fiatalembereknek: „Átfogó képzést nyújtunk az elméleti mágia és az angol mágiatörténet terén, azokra az elvekre alapozva, amelyekre Első Számú Mágusunk, Mr. Norrell is alapozta Kitűnő Tanítványának, Jonathan Strange-nek képzését.” Mr. Lascelles egy feldühödött levélben közölte Mr. Knighttal, hogy nem alapozhatja az iskoláját azokra az elvekre, amelyek alapján Mr. Norrell tanította Mr. Strange-et; ezeket az elveket ugyanis csak az említett két mágus ismeri. Lascelles megfenyegette Mr. Knightot, hogy szélhámosság vádjával beperli, amennyiben nem zárja be azonnal az iskolát.

Mr. Knight válaszlevelében udvariasan ugyan, de ellenkezett Lascellesszel. Azt írta, hogy Mr. Norrell oktatási rendszere közismert. Felhívta Mr. Lascelles figyelmét egy írásra az *Angol mágia barátai* 1810 őszén megjelent számának 47. oldalán, amelyben Lord Portishead kijelenti, hogy Mr. Norrell csak azt a mágusképzési rendszert hagyja jóvá, amelynek kizárólagos alapja Francis Sutton-Grove könyve. Mr. Knight (aki Mr. Norrell őszinte hívének vallotta magát) vásárolt egy példányt Sutton-Grove könyvéből, a *De Generibus Artium Magicarum Anglorumból*, és tüzetesen áttanulmányozta. Még az is megfordult a fejében, hogy felkéri Mr. Norrellt: legyen az iskola tiszteletbeli vendégelőadója, és tartson néhány órát. Négy fiatalember kedvéért indította a képzést, de olyan sok jelentkezőtől

kapott levelet, hogy kénytelen volt egy újabb házat bérelni a tanulók számára, és még több tanárt felvenni az oktatók közé. Bath-ban, Chesterben és Newcastle-ben is tervezték további iskolák megnyitását.

A boltok viszont még az iskoláknál is jobban bosszantották Mr. Norrellt. Számos londoni üzletben megjelentek a bájitalok, a varázstükrök és az ezüstpálcák, amelyek a gyártók szerint kifejezetten mágikus célokat szolgáltak. Mr. Norrell minden tőle telhetőt megtett, hogy megakadályozza a kereskedelmet, és támadó írásokat jelentetett meg az *Angol mágia barátáiban*. Több újságszerkesztőt is sikerült meggyőznie, hogy magyarázzák el a cikkekben: soha nem léteztek varázstükrök, és a tükrökkel elvégzett varázslatokban (amelyek közül csak néhányat hagyott jóvá Mr. Norrell, és azokról sem volt jó véleménnyel) teljesen hétköznapi tükröket használtak. Ennek ellenére a mágikus tárgyak olyan gyorsan fogytak, hogy az eladók alig győzték újra megtölteni a polcokat, és egyes üzletvezetők már azon gondolkodtak, hogy beszüntetik az összes többi tevékenységüket, és kizárólag a mágikus tárgyak kereskedelmének szentelik magukat.

51

A Greysteel nevezetű család

1816. október-november

Jonathan Strange-től Sir Walter Pole-nak

Campo Santa Maria Zobenigo, Velence

Mestrénél elhagytuk a *terra firmát*. Két gondolánk volt. Eredetileg úgy terveztük, hogy Miss Greysteel és a nagynénje mennek az egyikkel, a doktor és én a másikkal. Ám a dolgok másképp alakultak, talán azért, mert az olasz tudásom nem volt elég jó ahhoz, hogy érthetően elmagyarázzam a *gondolierinek*, vagy Miss Greysteel csomagjai és ládái sugalltak másfajta elrendezést. Az első gondola az összes Greysteellel a fedélzetén siklott ki a lagúnára, én pedig ott maradtam egyedül a parton. Dr. Greysteel a nyakát nyújtogatta, és bocsánatkéréseket kiabált hátra, hiszen olyan nemes lelkű ember, de a nővére – aki a kelleténél kissé jobban fél a víztől – visszahúzta. Semmi rendkívüli nem történt, de megmagyarázhatatlan félelmeim és rémisztő képzeteim támadtak. Ideges lettem. Ránéztem a gondolámra. Sokszor hallottam már, hogy ezekben a járművekben van valami gyászos – éppúgy hasonlítanak koporsóra, mint hajóra. Utána valami más jutott eszembe. Visszaemlékeztem a gyerekkoromban látott feketére festett, fekete függönyös varázsbódékra, amelyekbe a sarlatán mágusok parancsára a gyanútlan vidéki járókelő betette a kendőjét, a pénzét vagy a medalionját. Vagy visszakapta, vagy nem – az utóbbi esetben a mágus felettébb sajnálkozott. „Azok a fránya tündérszellemek, uram, nagyon szeles, bosszantó jószágok.” Felötlött bennem, hogy az összes dajkának és konyhalánynak, aki valaha a házunkban dolgozott, volt egy nagynénje, aki ismert egy asszonyt, akinek az unokafivérét berakták egy ilyen bódéba, és örökre eltűnt. Mestre

rakpartján állva az a rettenetes gondolat jutott eszembe, hogy amikor a Greysteel család elér Velencébe, kinyitják a másik gondolatát, amiben nekem kellene lennem, és üresen találják. Ez a képzet olyan erősen megülte a lelkemet, hogy pár percig az agyam sem forgott, és könnyek szöktek a szemembe. Ebből talán Ön is érzi, mekkora megrázkódtatást éltem át. Milyen nevetséges dolog: attól félni, hogy az ember egyszer csak eltűnik! Már esteledett; a két gondola olyan fekete volt, mint az éjszaka, és ugyanolyan bús. Az ég a létező leghidegebb halványkéket öltötte magára. Alig fújt a szél, és a tenger nem volt több az ég tükörképénél. Fölöttünk és alattunk mérhetetlen távlatokat világított be a mozdulatlan, hideg fény. Az előttünk felködlő város viszont sem az égtől, sem a lagúnától nem kapott fényt; olyan volt, mint egy árnyéktornyokból és árnyéktetőkből álló hatalmas tömb. Csak parányi fények hatoltak át rajta, majd belefulladás a derengő vízbe. Ahogy Velence felé közeledtünk, egyre több hulladék tűnt fel a vízen: fadarabok, szalmaszálak, narancshéj és káposztatorzsa. Lenéztem, és egy kísérteties kezet láttam – de csak egyetlen pillanatra. Biztos voltam benne, hogy egy asszony lebeg a mocskos vízben, és megpróbál felúszni a fényre. Mint kiderült, csupán egy fehér kesztyű úszott a víz alatt, ám a páni félelem még sokáig szorongatott. De ne aggódjon miattam, uram. Lefoglalom magam, sokat dolgozom az *Angol mágia* második kötetén, amikor pedig szünetet tartok, általában a Greysteel családdal beszélgetek, akiknél jobb

társaságot keresve sem találhattam volna. Ön is elismerné, mennyire életvidámak, független szelleműek és műveltek. Bevallom, kissé bosszant, hogy még semmit sem hallottam az első kötet fogadtatásáról. Biztos vagyok benne, hogy nagy sikert aratott, és tudom, hogy amikor N. elolvasta, rohamokban tört rá az irigység, habzott a szája, és leesett a székről. Azért nem bánám, ha valaki tollat ragadna, és tájékoztatna.

Jonathan Strange-től John Murraynek

Campo Santa Maria Zobenigo, Velence

1816. október 27.

...nyolc különböző embertől hallottam, hogy mit művelt Norrell. Lehetnék dühös. Cirkalmas szitkozódásokra ragadtathatnám magam – de mi végre? Engem nem fog kötélén rángatni egy ilyen szemtelen kis alak. Tavasz elején térek vissza Angliába, ahogy terveztem, és akkor megjelentetünk egy új kiadást. Ügyvédek fogadunk. Nekem is megvannak a magam barátai, ahogy neki. Hadd mondja el a bíróságon (ha meri), hogy szerinte miért fejlődtek vissza az angol emberek gyerekekké, és miért nem tudják azt, amit az ősapáik tudtak. És ha megint megpróbál mágiát használni ellenem, akkor mi is visszavágunk, és végre kiderül, ki a Kor Legnagyobb Mágusa. Készüljön fel, Mr. Murray, hogy még több példányt kell megrendelnie a nyomdától, mint eddig. Norrell korábban soha nem végzett ilyen aljas varázslatokat, ezért az embereket érdekelni fogja, miféle könyv izgatta fel ennyire. Ugyanakkor szükség van kisebb igazításokra.

Elkövettem néhány baklövést. A hatodik és a negyvenkettedik fejezet kimondottan rossz...

Sir Walter Pole-tól Jonathan Strange-nek

Harley utca, London

1816. október 1.

...egy Titus Watkins nevű könyvárus, akinek a St. Paul's Churchyardon van boltja, megjelentetett egy abszurd és nevetséges könyvet, és úgy adta el, mint a Strange-féle *Angol mágia története és gyakorlatai*. Lord Portishead szerint egy részét Absalomtól másolta ki[78], más része sületlen kitaláció. Portishead azon töpreng, hogy vajon melyik része fogja Önt jobban felháborítani: az Absalom vagy a sületlenség. Tisztességes ember lévén Portishead mindenhol hangoztatja, mekkora csalás történt, de sok embert megtévesztettek, és Watkins jókora összeget keresett. Örülök neki, hogy ennyire megkedvelte Miss Greysteelt...

Jonathan Strange-től John Murraynek

Campo Santa Maria Zobenigo, Velence

1816. november 16.

Kedves Mr. Murray!

Remélem, örömet szerzek Önnek, ha elárulom, hogy Az *angol mágia története és gyakorlata* című könyvem elpusztítása valami jót is hozott. Kibékültem Lord Byronnal. A Lord semmit sem tud az angol mágiát kettéhasító ellentétről, és egyáltalán nem is érdekli. A könyveket

viszont mindennél jobban tiszteli. Elmondta nekem, hogy vigyáznia kell az Ön túlzottan is elővigyázatos tollával, Mr. Murray, nehogy megváltoztasson valamit a versein, és lekerekítse a *meglepő* szófordulatok élet. Amikor értesült róla, hogy a szerző ellensége egy egész könyvet megsemmisített a varázslataival, haragra gerjedt. Hosszú és indulatos levélben becsmérelte nekem Norrellt. Sok levelet kaptam a szomorú eset kapcsán, de mind közül az a kedvencem. Nincs még egy angol ember, aki felvehetne a versenyt a Lorddal sértegetés terén. Körülbelül egy hete érkezett Velencébe, a Florian kávéházban találkoztunk[79]. Bevallom, aggódtam, hogy magával hozza azt az arcátlan fiatal Mrs. Clairmontot, de ő szerencsére nem volt a társaságban. A jelek szerint már korábban elváltak az útjaik. Újonnan meglelt barátságunkat megpecsételte a tény, hogy mindketten rajongunk a biliárdért. Én akkor játszom, amikor a mágián gondolkodom, ő pedig játék közben költi a verseit...

* * *

A nap olyan hidegen és tisztán sütött, mint amikor az ember a késével megkocogtat egy üvegpocharat. Ebben a fényben olyan fehérek voltak a Santa Maria Formosa templom falai, akár a kagyló vagy a csont, az utcakövekre pedig kék árnyékok estek.

A templom ajtaja kinyílt, és egy kisebb csoport sétált ki a campó-ra. Látogatók voltak Velencében, épp megszemléltek a templom belsejét. Némán csodálkoztak rá az oltárokra és egyéb érdekességekre, aztán az utcára kiérve hangosan és vidáman beszéltek meg, mit láttak

odabent. Az utca, amelyen egyébként csak a vízcsobogás visszhangzott, felélénkült tőlük. Nagyon tetszett nekik a Campo Santa Maria Formosa. Lenyűgözőnek találták a házak homlokzatait, nem győzték dicsérni őket. Angolok voltak, és természetesnek vették, hogy más nemzetek hozzájuk képest hanyatlanak. Az ő fajtájuk rendkívül elfogult a saját erényeivel szemben (és legalább annyira kritikus más népek képességeit illetően), ezért nem is csodálkoztak volna, ha megtudják, mennyire nincsenek tisztában Velence lakói a saját városuk szépségével. Nekik kellett ide utazniuk, hogy a velenceiek szeme végre kinyíljon.

Az egyik hölgy, miután befejezte az elragadtatott ámuldozást, az időjárásról kezdett beszélni a másik hölgynek.

– Tudom, hogy hihetetlenül hangzik, drágám, de amikor bent voltunk a templomban, és te Mr. Strange-dzsel a festményeket nézegetted, én kidugtam a fejem az ajtón, és úgy láttam, mintha esne az eső. Meg is ijedtem, hogy meg fogsz ázni.

– Nem, nénikém. A kövek teljesen szárazak, látod? Esőnek nyoma sincs.

– Remélem, a szél sem okoz neked kellemetlenséget, drágaságom. Olyan metszőn fúj bele az ember fülébe. Ha gondolod, szólhatsz Mr. Strange-nek vagy a papának, hogy haladjunk gyorsabban.

– Köszönöm, nénikém, de tökéletesen jó így. Jólesik ez a kis szellő, szeretem a tenger illatát. Kitisztítja az elmét, az érzékszerveket... mindent. Lehet, hogy *neked* nem tetszik,

nénikém?

– Ó nem, drágám. Én észre sem veszem az ilyesmit. Sokkal edzettebb vagyok annál. Csak miattad aggódtam.

– Tudom, nénikém.

A fiatal hölgy talán tisztában volt vele, hogy a napfény és a szellő, amelyek annyira kiemelték Velence szépségét, olyan kékké varázsolták a csatornákat, és olyan titokzatosan élénk fényben láttatták a márványt, legalább ennyire előnyösen hatottak rá is. A napfény és árnyék gyors váltakozása kihangsúlyozta arcának áttetsző hamvasságát, és a fehér muszlinruháját simogató szellő még finomabbnak láttatta az anyagot.

– Ó! – kiáltott fel a nagynéni. – Papa egy új felfedezést oszt meg Mr. Strange-dzsel. Nem vagy kíváncsi rá, Flora?

– Már eleget láttam. De te menj csak, nénikém.

Az asszony átsietett a campo túlsó végébe, Miss Greysteel pedig lassan átsétált a templom melletti, kicsi fehér hídon. Nyűgösen döfködte bele fehér napernyőjének csúcsát a járókövek közötti résekbe, és közben hangosan duzzogott.

– Már eleget láttam. Ó, *túlságosan* is sokat!

Hiába ismételte ezeket a mondatokat, a lelke nem könnyebbült meg tőlük, sőt még lehangoltabb lett. Egyre sűrűbben sóhajtozott.

– Kegyed nagyon csendes ma – szólította meg hirtelen Strange.

Az ifjú hölgy összerezsent. Nem tudta, hogy a mágus ilyen közel van hozzá.

– Tényleg? Észre sem vettem.

Aztán felemelte a fejét, és percekig szótlánul nézte a tájat.

Strange nekitámaszkodott a híd korlátjának, keresztbe fonta a karját, és átható pillantással fürkészte Miss Greysteel arcát.

– Csendes – ismételte. – És egy kissé szomorú is, ha jól látom. Úgy érzem, mindenképpen beszélnem kell magával.

A hölgy akarata ellenére elmosolyodott.

– Mindenképpen? – kérdezte.

Aztán észrevette, hogy a mosoly és a kérdés is fájdalomként hasít a szívébe, ezért megint felsóhajtott, és másfelé nézett.

– Igen. Ugyanis valahányszor é *n* vagyok nyomott hangulatban, maga derűs dolgokról beszél nekem, és felvidít, ezért kötelességemnek érzem, hogy viszonzzam. Erről szól a barátság.

– Nyíltság és őszinteség, Mr. Strange. Szerintem ezek a barátság legszilárdabb alapjai.

– Ó! Maga úgy érzi, hogy titkolózom. Látom az arcán. Lehet, hogy igaza van, de én... Azaz hogy... Nem, biztos, hogy igaza van. Azt hiszem, az én hivatásom nem kedvez a...

Miss Greysteel közbeszólt.

– Én nem kifogásoltam semmit a hivatásával kapcsolatban. Semmit az égvilágon. Minden hivatáshoz tartozik valamiféle diszkréció. *Ez teljesen érthető.*

– Akkor nem értem.

– Nem is fontos. Menjünk vissza a papához és a nénémhez.

– Nem, várjon, Miss Greysteel. Ez így nincs jól. Kegyed az

egyetlen, aki ki tud józanítani, ha tévútra keveredem. Árulja el: maga szerint kit csapok be?

Miss Greysteel egy darabig hallgatott, aztán némi habozás után válaszolt.

– Talán a barátját csapta be tegnap este.

– A barátomat tegnap este? Kire gondol?

Miss Greysteel arca még borúsabb lett.

– A fiatal hölgy a gondolában, aki annyira szeretett volna beszélni magával, és annyira nem akarta, hogy bárki más beleavatkozzon. Legalább egy fél órán át.

– Vagy úgy! – A mágus elmosolyodott, és megrázta a fejét.

– Nem, kegyed teljesen rossz nyomon jár. Az a hölgy nem a barátom. Ő Lord Byron barátja.

– Ó! – Miss Greysteel elpirult. – Rendkívül izgatottnak tűnt.

– Zavarja a Lord viselkedése – vont vállat Strange. – Nem is csodálom. Azt akarta tudni, hogy képes vagyok-e befolyásolni a Lordot, én pedig megpróbáltam meggyőzni róla, hogy nincs annyi mágia Angliában, sőt soha nem is volt, amennyi megváltoztathatná a barátját.

– Most biztosan megsértődött.

– Nem, cseppet sem. Azt hiszem, egy lépéssel közelebb kerültünk ahhoz a nyíltsághoz és őszinteséghez, amelyen maga szerint a jó barátság alapul. Kezet fog velem?

– A legnagyobb örömmel.

– Flora? Mr. Strange? – kiáltott rájuk a közeledő dr. Greysteel. – Mi történik itt?

Miss Greysteel kissé zavarba jött. Nagyon fontos volt számára és a nagynénje számára is, hogy az apja jó véleménnyel legyen a mágusról. Nem akarta, hogy

megtudják, milyen csalfasággal vádolta meg Mr. Strange-et. Úgy tett, mint aki nem hallja az apja szólomatását, és a Scuola di Giorgio degli Schiavoni festményeit kezdte magasztalni, amelyeket már nagyon szeretett volna megnézni.

– Itt van a közelben. Nézzük meg most. Remélem, maga is velünk tart – fordult Strange felé.

A mágus bánatosan nézett rá.

– Sajnos nekem dolgom van.

– A könyve? – kérdezte dr. Greysteel.

– Nem, ma nem. Egy varázslaton dolgozom, amelynek segítségével felidézhetek magamnak egy tündérszolgát. Számon sem tudom tartani, hányszor és hányféle módon próbálkoztam már. Természetesen eddig egyszer sem sikerült. A modern mágus gyakran kerül ilyen szorult helyzetbe. Ezeket az igéket régen minden jelentéktelen mágus használta Angliában, ám mostanra olyan megfoghatatlanná váltak, hogy az ember attól tart: talán soha nem kapjuk vissza őket. Martin Pale-nek huszonnyolc tündérszolgája volt. Én már eggyel is szerencsésnek mondhatnám magam.

– Tündérek! – kiáltott fel a hölgy nagynénje. – Állítólag nagyon kellemetlen, csalafinta lények. Biztos benne, Mr. Strange, hogy egy ilyen terhet akar a nyakába venni?

– Drága nénikém! – szólt rá Miss Greysteel. – Mr. Strange tudja, mit csinál.

Az asszonyt azonban nem lehetett megnyugtatni. Elriasztásul egy folyóról mesélt, ami egy derbyshire-i falun folyt keresztül. Ő és dr. Greysteel abban a faluban nőttek

fel. A tündérek nagyon régen elvarázsozták a tekintélyes szélességű folyót, és végül csak egy kis ér maradt belőle. Bár ez évszázadokkal korábban történt, a falu lakói még mindig rettegve emlegetik a történeteket. Sajnálkozva emlegetik azokat a műhelyeket és vállalkozásokat, amelyeket a folyó életben tarthatott volna, ha az áramlat elég erős marad.[\(55\)](#) Strange udvariasan végighallgatta a történetet.

– Kegyednek igaza van – közölte végül. – A tündérek természetüknél fogva hajlamosak a gonoszságra, és rendkívül nehéz őket kordában tartani. Ha sikerrel járnék, nagyon alaposan meg kellene vizsgálnom, milyen tündérral, vagy tündérekkel működöm együtt. – Miss Greysteelre pillantott. – Ugyanakkor el kell ismerni, hogy az ő hatalmuk és tudásuk nélkül minden mágus tehetetlen. Kivéve persze, ha Gilbert Norrellnek hívják. Bármely valaha létezett tündérnek több mágia van a fejében, a kezében és a szívében, mint amennyit a mágikus könyvtárak tartalmaznak[\[80\]](#).

– Valóban? – kérdezte a nagynéni. – Hát ez nagyon érdekes.

Dr. Greysteel és a nővére sok sikert kívántak a mágus vállalkozásához, Miss Greysteel pedig emlékeztette őt egy ígéretére. Megállapodtak, hogy együtt mennek el megnézni azt a zongorát, amelyet egy antikvárius ad bérbe a Campo San Angelo környékén. Kisvártatva a család elindult, hogy még több látnivalót keressen Velencében, Strange pedig visszatért a szállására, a Santa Maria Zobenigóba.

A legtöbb angol úr, aki mostanában Itáliába látogat,

versben vagy leírások formájában örökíti meg az élményeit, esetleg vázlatokat rajzol. A szállásadók jól tudják, hogy az angoloknak olyan nyugodt szobákra van szükségük, amelyekben zavartalanul belemélyedhetnek az alkotásba. Strange főbérője például egy homályos kis tetőtéri szobát bocsátott a mágus rendelkezésére. Egy régi asztal állt a szobában, amelynek faragott lábaiban négy griffmadarat lehetett felismerni. Hajóskapitányi szék tartozott hozzá, egy festett faszekrény, amelyhez hasonlót a templomokban lehet látni, valamint egy külön oszlopra helyezett, két-három láb magas faszobor. A mosolygó figura valami kerek, piros tárgyat tartott a kezében, talán egy almát, egy gránátalmát, vagy egy labdát. A mágus nem tudta hova tenni a furcsa kis alakot: túl vidám volt ahhoz, hogy templomba való szent legyen, de nem elég vidám ahhoz, hogy egy kávéházat hirdessenek vele.

Strange túl nyirkosnak és penészesnek találta a szekrényt, ezért nem rakott bele semmit, inkább a padlón halmozta fel a könyveit és az újságjait. A bohókás fafigurával viszont összebarátkozott, és munka közben gyakran vetett oda neki ehhez hasonlókat: „Te mit gondolsz?”; „Doncaster vagy Belasis? Melyiket ajánlod?”(56); „Nos? Látnod valahol? Én nem.” Néha pedig kétségbeesetten kiáltott fel: „Ó, maradj már csöndben, te haszontalan!”

A mágus elővett egy papírt, és ráfirkantott egy ígét. Az ajkait mozgatva olvasta el a sorokat – ahogy a varázslók szokták olvasni a bűverejű szavakat. Amikor befejezte, körülnézett a szobában, mintha azt remélné, hogy van még ott valaki rajta kívül. De akárkit is szeretett volna látni,

egyedül volt. Sóhajtott, labdává gyúrte a papírt, és hozzávágta a faszoborhoz. Aztán újabb fecnit vett elő, jegyzetelt rá, belenézett egy könyvbe, felvette az első papírt a földről, kisimítgatta, haját tépkedve tanulmányozta vagy fél óráig, majd ismét összegyúrte, és kidobta az ablakon.

Valahol megkondult egy harang. A bús, magányos hang elhagyatott helyeket, sötét égboltokat és ürességet idézett fel a hallgatóban. Strange-ben is felmerülhettek ezek az érzések, mert elterelődtek a gondolatai, abbahagyta a kísérletezést, és kinézett az ablakon, hogy megbizonyosodjon róla: Velence még mindig a régi, és nem változott váratlanul üres, néma romhalmazzá. A megszokott nyüzsgést és élénkséget látta odakint. A napfény csillogott a kék vízfelszínen. A campo tele volt emberekkel: velencei hölgyek rótták Santa Maria Zobenigo utcáit, osztrák katonák sétáltak és bámészkodtak karöltve, kereskedők rohamozták meg az utazókat, csibészek verekedtek és koldultak, macskák folytatták lopakodva titkos üzelmeiket.

Strange visszatért a munkájához. Levette a kabátját, és felgyúrte az inge ujját. Aztán kiment a szobából, hogy behozzon egy kést és egy kis fehér mosdótálat. A késsel megvágta a karját, az asztalra tette a tálat, és belenézett, hogy elég vér gyűlt-e már össze. Ám a vér látványa sokkal érzékenyebben érintette, mint gondolta, mert hirtelen erőt vett rajta a gyengeség, nekiesett az asztalnak, és lelökte a tálat a földre. Olaszul káromkodott (ez a nyelv különösen alkalmas volt erre), és körülnézett, hogy mivel itathatná fel a vért.

Véletlenül épp talált egy fehér rongydarabot az asztalon: egy hálóinget, amit még Arabella varrt a házasságuk első éveiben. Strange-ben nem is tudatosult, hogy mit akar megfogni, és már majdnem megérintette, amikor váratlanul Stephen Black öltött testet az árnyékokból, és átnyújtott neki egy gyolcsot. Az inas alig észrevehetően meghajtotta magát, hiszen ez illett a jólnevelt szolgálóhoz. Strange elvette a gyolcsot, és feltörölte a vért (nem túl alaposan), azt viszont cseppet sem furcsállta, hogy Stephen csak úgy megjelent a szobában. Az inas felvette a hálóinget, kirázta belőle a gyűrődéseket, óvatosan összehajtotta, és lerakta a szoba sarkában.

Strange leroskadt a székre, rátámasztotta sérült karját az asztal szélére, ismét szitkozódott egy sort, majd beletemette az arcát a tenyerébe.

– Miért küszködik ennyire? – kérdezte Stephen suttogva.

– Megpróbál előhívni engem! – jelentette ki a bogáncspihe hajú úr. – Mindenféle kérdéseket akar feltenni a mágiával kapcsolatban. De nem kell suttognunk, drága Stephenem. Nem lát és nem is hall téged. Milyen nevetséges figurák ezek az angol mágusok! Mindent olyan nyakatekerten csinálnak. Komolyan mondom, Stephen, ez az alak úgy próbál varázsolni, mintha egy ember bekötött szemmel és fejére húzott vödörrel úgy ülne le enni! Mikor láttál *engem* ilyen lehetetlen trükkökkel próbálkozni? Mikor vágtam fel az eremet? Mikor firkálgattam fecnikre? Ha varázsolni akarok, egyszerűen csak megszólítom a levegőt, vagy a köveket, vagy a napfényt, vagy a tengert, vagy bármi mást, és udvariasan segítséget kérek. És mivel ezekkel a

szellemekkel már évszázadokkal ezelőtt szövetséget kötöttem, szívesen teljesítik a kérésemet.

– Értem – bólintott Stephen. – De azért akármilyen tudatlan ez a mágus, mégis sikerült, amit akart. Végül is itt van, uram, nem igaz?

– Igen, mondhatni – felelt a bogáncspihe hajú úr idegesen.

– Ám ez még mindig nem változtat a tényen, hogy a mágia, amivel idehozott engem, ügyetlen és nehézkes. Különben is: mi haszna származik belőle? Semmi. Én nem akarom, hogy megpillantson engem, és ezen semmilyen varázslattal nem tud változtatni. Stephen! Gyorsan! Lapozd el azt a könyvet! A szobában nincs fuvalom, ezért alaposan meg fog ijedni. Ha! Látod, hogy bámul? Félig-meddig sejti, hogy itt vagyunk, de nem lát minket. Haha! Egyre dühösebb! Csípj bele a nyakába! Azt hiszi majd, hogy egy nagy szúnyog támadta meg!

52

A cannaregio-i öreg hölgy

1816. november vége

NEM SOKKAL AZELŐTT, hogy elhagyta Angliát, dr. Greysteel levelet kapott egy skót barátjától, aki megkérte rá, hogy ha már Velencében jár, látogasson meg egy bizonyos öreg hölgyet. Amolyan jótékonyági gesztus lenne, tette hozzá a skót barát, mert ez a hölgy egykor gazdag volt, és nagyon elszegényedett. Dr. Greysteelnek úgy rémlett, hogy hallotta egyszer, milyen feltűnően sokszínű családból származik a hölgy. Talán félig skót, félig spanyol,

de lehet, hogy félig ír, félig izraelita.

Dr. Greysteel már sokszor szeretne volna meglátogatni, de annyiszor költöztek át egyik fogadóból a másikba, annyiszor jártak ide-oda különféle járműveken, annyiszor változtatták meg hirtelen a terveiket, hogy mire Velencébe ért, már nem találta a levelet, és nem is emlékezett pontosan, kit kell megkeresnie. A hölgy nevét sem jegyezte meg, csak egy cetlit talált, amire a barátja felrajzolta, hogyan lehet eljutni a lakásához.

A nagynéni azt mondta, hogy ebben a zűrös helyzetben legjobb lesz, ha küldenek egy levelet a hölgynek, és értesítik róla, hogy szeretnék meglátogatni. Bár könnyebb lenne a dolguk, ha legalább a nevét tudnák. Milyen hanyag és érzéketlen alakoknak fogja tartani őket! dr. Greysteel kényelmetlenül szipogva feszengett a székén, de neki sem jutott eszébe okosabb ötlet, ezért azonnal megírták a levelet, és odaadták a vendéglátójuknak, hogy juttassa el minél hamarabb az idős hölgyhöz.

Akkor szembesültek az első furcsasággal. A fogadó tulajdonosnője alaposan megnézte a cetlit, összevonta a szemöldökét, és – valami rejtélyes okból, amit dr. Greysteel sehogy sem értett – elküldte a sógorát Guidecca szigetére. Pár nappal később a sógor – egy alacsony, de roppant elegáns velencei ügyvéd – meglátogatta dr. Greysteelt. Elmondta, hogy kézbesítette a levelet, épp ahogy a doktor akarta, de nem árt, ha tudja, hogy a hölgy a város Cannaregio nevű negyedében lakik, más szóval a gettóban, ahol a zsidók élnek. A levelet egy tekintélyes izraelita úrnak adta át. Választ nem küldtek. Mit akar tenni

dr. Greysteel ezek után? A velencei ügyvéd megígérte az angol vendégnek, hogy mindenben a rendelkezésére fog állni.

Késő délután Miss Greysteel, a nagynéni, dr. Greysteel és az ügyvéd (akit signore Tosettinek hívtak) egy gondolán siklottak végig a városon. Keresztülmentek azon a téren, amelyet Szent Márkról neveztek el, és amelyen sok-sok ember készülődött az esti mulatságra. Elhaladtak Santa Maria Zobenigo mellett, ahol Miss Greysteel felpillantott egy tetőtéri, gyertyával megvilágított ablakra – minden bizonnyal Jonathan Strange ablakára –, majd elringatóztak a Rialto mellett, ahol a nagynéni rosszállóan csettintgetve és sóhajtozva jegyezte meg, hogy túl kevés gyereknek van cipő a lábán.

A Nuovo Gettónál kiszálltak a gondolából. Habár minden velencei ház furcsa és régi, ez a kerület még öregebb épületekből állt. Mintha a kalmárszellemű lakók különccséggel és az ódonsággal kereskedtek volna, és ezekből építették volna fel az otthonaikat. Noha Velence összes utcájára jellemző a melankólia, ebben a negyedben egészen sajtószerű változata honolt: mintha a zsidó és a nem zsidó szomorúság két különböző recept szerint készülné. Ugyanakkor minden ház nagyon egyszerű volt, és a szerény, fekete ajtó, amelyen signor Tosetti bekopogtatott, lehetett volna akár egy kvéker imaház is Angliában.

Egy inas nyitott ajtót, és bevezette a vendégeket a ház egyik sötét termébe, amelynek falait kiszáradt, avított, tengerszagu lambéria borította.

A helyiség egyik ajtaját résnyire nyitva találták. Dr. Greysteel, aki belátott a másik szobába, ősrégi könyveket vett észre viharvert, vékony bőrborítással, valamint ezüst gyertyatartókat, amelyek sokkal többfelé ágaztak, mint az angol gyertyatartók, illetve csiszolt fából készült, rejtélyes dobozokat. Dr. Greysteel feltételezte, hogy ezek a tárgyak a vallásgyakorláshoz kellene. Egy ember nagyságú baba vagy bábu lógott a falon, hatalmas kézzel és lábbal, női ruhában. A feje annyira a mellére hanyatlott, hogy az arcát nem is lehetett látni.

Az inas belépett az ajtón, hogy bejelentse a látogatókat. Dr. Greysteel odasúgta a nővérének, hogy szerinte az inas külsejét nem érheti kifogás. Igen, felelte a nagynéni, de azért egy kabátot még felvehetett volna. Az asszony azt is hozzátette, hogy egyre többször lát inasokat ingujjban, és egyre gyakrabban előfordul, hogy ha a gazdájuk agglégény, nem is lehet őket leszoktatni erről. A nagynéni nem értette, miért van így. Úgy gondolta, az izraelita úr özvegy lehet.

– Ó! – szólalt meg dr. Greysteel, aki a félig nyitott ajtón keresztül belátott a szobába. – Vacsora közben zavarjuk.

A tekintélyes izraelita úr hosszú, poros kabátot viselt, ősz szakála göndör volt, haja fehér, feje tetején pedig apró sapka ült. Az előtte lévő hosszú asztalt makulátlan fehér abrosz borította, amelynek végéből jókora darabot betűrt a gallérja alá afféle asztalkendőként.

A nagynénit felbőszítette, hogy dr. Greysteel holmi hasadékokon átlesve kémkedik, és megbökdöste a fivére oldalát az esernyőjével. Dr. Greysteel viszont azért jött

Itáliába, hogy mindent megnézzen, amit lehet, és nem értette, miért kellene kivételt tennie egy izraelita úrral, legyen akár a saját otthonában.

Ez az izraelita úr nem kívánta vacsora közben fogadni az ismeretlen angol családot. A jelek szerint azt részletezte az inasának, hogy mit mondjon nekik.

Az inas visszatért, és átadta az üzenetet signor Tosettinek. Amikor befejezte, az ügyvéd mélyen meghajolt a nagynéni előtt, és elmondta, hogy a hölgy, akit keresnek, egy bizonyos Delgado néni, és a legfelső szinten lakik. Signor Tosettit bosszantotta kissé, hogy az izraelita úr egyetlen szolgája sem jelentkezik kísérőnek, hogy bejelentse az érkezésüket az öreg hölgynek, de aztán kijelentette, hogy egy bátor kalandozó csapatnak nem szegheti kedvét az ilyesmi, elvégre egyedül is fel tudnak menni egy lépcső tetejére.

Dr. Greysteel és signor Tosetti gyertyát vettek a kezükbe. A lépcső magasabb részeit elnyelték az árnyékok. Több ajtó mellett elhaladtak, amelyek elegánsak voltak ugyan, de volt bennük valami furcsa satnyultság. A gettó házait magasra építették, hogy minél több lakót tudjanak elszállásolni, és annyi emeletet hoztak létre, amennyit csak lehetett, ellensúlyozásként pedig elég alacsonyra alakították a mennyezeteket. Néha beszélgetés is kiszűrődött az ajtókon keresztül, és az egyik mögül valami szomorú dalt is hallottak. A férfi ismeretlen nyelven énekelt. Aztán nyitott ajtók következtek, de csak a sötétség nézett ki rajtuk, és hideg, áporodott levegőt sodort ki a huzat. Az utolsó ajtót viszont zárva találták. Bekopogtak, de senki sem válaszolt.

Hangosan bejelentették, hogy Mrs. Delgadót jöttek meglátogatni. Most sem jött válasz. Ezek után a nagynéni közölte, hogy ha már idáig eljöttek, ostobaság lenne eredmény nélkül távozni, ezért inkább nyissanak be.

A helyiségben – amely alig volt több egy apró padlásnál – a hajlott kor és a szegénység minden nyomorúsága összegyűlt. A tárgyak töröttek, csorbák vagy foszlottak voltak. Az összes színárnyalat addig fakult és sötétedett, míg végül szürkének tűnt. Az egyik apró ablak beengedte a koraesti levegőt és a hold fényét, habár egyikük sem értette, hogy a tökéletesen tiszta, fehér arcú hold miért épp egy ilyen piszkos kis lyukba tekint be.

Dr. Greysteel mégsem ettől ijedt meg igazán, nem emiatt ragadta meg a nyakkendőjét, nem ettől sápadt el és vörösödött el felváltva, és nem ettől kapkodta a levegőt. A kis padlásszoba tele volt macskákkal, márpedig dr. Greysteel ki nem állhatta a macskákat.

A macskák egy poros faszéket vettek körül, amelyen egy vézna alak ült. Szerencse, hogy a Greysteel család ilyen bátor kalandozókból áll, mondta signor Tosetti, mert Mrs. Delgado megijesztette volna a gyengébb idegzetű embereket. Egyenesen ült ugyan – akár azt is lehetett volna mondani, hogy pózolván várt valamire –, de annyira eltorzította felbecsülhetetlenül hajlott kora, hogy már egyre kevésbé hasonlított emberi lényre, sokkal inkább valami másfajta szerzetre. Őlében nyugtatott karját olyan sűrűn pettyezték a barna foltok, mintha halak lettek volna. Fehér, csaknem áttetsző bőre is elképzeltetlenségig öregsről árulkodott, finom ráncaival leginkább pókhálóra hasonlított,

amelyből csak a göcsörtös kék vénák türemkednek ki.

Nem állt fel a székből, amikor beléptek, sőt mintha észre sem vette volna az érkezésüket. Lehet, hogy már nem hallott semmit. A szobában ugyan csend volt, de a félszáz macska hallgatása kísértetiesen hatott rájuk: mintha ötven különböző hallgatás halmozódott volna egymásra.

Greysteelék és signor Tosetti gyakorlatias gondolkodású emberek voltak, ezért helyet foglaltak a förtelmes kis szobában, és a kedves mosolyú nagynéni, aki mindig aggályosan ügyelt rá, hogy mindenki jól érezze magát a társaságában, meg is szólította az idős hölgyet.

– Remélem, megbocsátja nekünk az alkalmatlankodást, Mrs. Delgado, de az unokahúgom és én nagyon szerettük volna meglátogatni önt. – A nagynéni szünetet tartott, hátha az öreg hölgy válaszol valamit, de továbbra is csend volt. – Milyen szellős kis szobája van, asszonyom! Az egyik jó barátom, Miss Whilesmith, aki a Queen's egyik tetőtéri szobájában lakik Bath-ban, azt mondta, hogy nyáron semmilyen pompás városi házra nem cserélné el az otthonát. Hasonló lehet, mint az öné, Mrs. Delgado. Oda szökik be az összes szellő, ami másokat elkerül, és akkor is élvezheti a hűvösséget, amikor mások a fényűző lakásaikban fuldokolnak. Ott van neki minden takarosán, tisztán a keze ügyében, csak ki kell nyújtania a karját, ha szüksége van valamire. A legfőbb gondja az, hogy az egyik szolgálólány mindig a lépcsőre rakja a forró teáskannát, és mint bizonyára tudja, Mrs. Delgado, rendkívül kellemetlen, amikor az ember véletlenül belerúg egy forró kannába. Önnek is sok gondot jelent a lépcső, asszonyom?

Megint csend lett. Pillanatok múltak el, amiket a macskák lélegzésén kívül semmi nem töltött ki.

Dr. Greysteel megtörölte izzadt homlokát a kendőjével, és feszengett az öltözéke alatt.

– Az aberdeenshire-i Mr. John McKean kifejezett kérésére jöttünk, asszonyom – szólalt meg. – Szeretné, ha tudná, hogy gondol magára. Reméli, hogy jól van, és jó egészséget kíván magának a jövőre nézve is.

Dr. Greysteel hangosabban beszélt, mint szokott, mert megfordult a fejében, hogy az öreg hölgy esetleg süket. Ám ez sem hozott különösebb eredményt, csak a macskák lettek idegesebbek: többen körbeszaladtak a szobában, egymáshoz dörgölöztek, és a bundájuk szikrázott a félhomályban. Valahonnan egy fekete macska ugrott le dr. Greysteel székének támlájára, és úgy sétált végig rajta, mint egy kifeszített kötél.

Dr. Greysteel pár perc alatt megpróbálta összeszedni magát, aztán folytatta.

– Mit mondhatunk kegyed egészségi állapotáról és helyzetéről Mr. Mc-Keannek, asszonyom?

A vénséges vén hölgy erre sem felelt semmit. Ezek után Miss Greysteel vette át a szót.

– Örülök, asszonyom, hogy ilyen sok jó barát veszi körül. Legalább vigaszt nyújtanak önnek. Az a kis mézszínű cica ott a lábánál feltűnően elegáns kis jószág. Milyen kényesen mosakszik! Hogy hívják?

Az öregasszony erre sem válaszolt.

Dr. Greysteel nyomatékosan az ügyvédre pillantott, mire signor Tosetti olaszul is elismételte az összes eddig

elhangzott mondatot. Ezzel is csak annyit ért el, hogy az öreg hölgy már nem őket nézte, hanem az egyik szürke macskára szegezte a tekintetét, amelyik egy fehér macskát figyelt – a fehér macska pedig megbabonázva leste a holdat.

– Mondja meg neki, hogy pénzt hoztam – kérte dr. Greysteel az ügyvédet. – Mondja meg, hogy Mr. McKean megbízásából adom át ezt az ajándékot. Nem kell megköszönnie...

Dr. Greysteel lendületesen csapkodni kezdett az arca előtt a kezével, mintha az ilyesfajta jótékony cselekedettel elért hírnév olyan lenne, mint a szúnyog, és ő nem akarná, hogy leszálljon rá.

– Mr. Tosetti, ön nem érzi jól magát – jegyezte meg a nagynéni. – Nagyon sápadt. Nem inna egy pohár vizet? Mrs. Delgado biztosan ad önnek egy kis vizet, ha megkérjük.

– Nem, Madame Greysteel, nem vagyok beteg. Én csak...

– Signor Tosetti körbenézett a szobában, mintha ott találhatná meg a szót, amit keres. – ...félek – suttogta végül.

– Fél? – suttogta dr. Greysteel. – Miért? Mitől?

– Ó, signor dottore, ez egy szörnyűséges hely! – suttogta vissza az ügyvéd. Az olasz úr rémülten nézett az egyik macskára, amelyik a mancsát nyalogatta, hogy azzal tisztítsa meg a képét, aztán visszanézett az öreg hölgyre, mintha azt várná, hogy ő is ugyanezt teszi.

Miss Greysteel azt suttogta, hogy a nagy lelkesedéstől és figyelmességétől hajtva elkövették azt a hibát, hogy túl sokan

és érkeztek egyszerre, és túl váratlanul. A jelek szerint már évek óta nem járt senki a tetőtéri szobában. Csoda, hogy az öreg hölgy tudata védekezésképpen valami álmovilágba menekült? Túl nagy megpróbáltatás ez neki!

– Ó, Flora! – suttogta a nagynénje. – Gondolj csak bele: hosszú évekig itt tengődni mindenféle társaság nélkül!

Dr. Greysteel egy idő után nagyon nevetségesnek találta, hogy ott ülnek mindnyájan egy kis szobában, és suttognak – elvégre az öreg hölgy alig három lábnyira ült tőlük. Dühítette a saját tanácstalansága, é s egyre jobban idegesítette a két hölgy sutyorogása. Úgy döntött, legjobb lesz, ha elmennek.

A nagynéni szeretett volna hosszabban és szívélyesebben búcsúzkodni, és megígérni az öreg hölgynek, hogy visszajönnek, ha jobban lesz. Remélte, hogy ez hamarosan megtörténik.

Miután kiléptek az ajtón, mind a négyen visszanéztek. Abban a pillanatban egy új macska jelent meg az ablakpárkányon, valami merev, hegyes dologgal a szájában – valószínűleg egy döglött madárral. Az öregasszonyból valamiféle fojtott ujjongás tört elő, és meglepő lendülettel kelt fel a székéről. Még soha nem hallottak ehhez fogható, hátborzongató hangot; mintha nem is embertől származott volna. Signor Tosetti rémülten kiáltott fel, és becsukta az ajtót, hogy ne is lássák, mi fog történni.(57)

A halott kis szürke egér

1816. november vége

A KÖVETKEZŐ ESTÉN a Greysteel család és Strange leültek vacsorázni egy teremben, ahol a velencei ború és a velencei pompa romantikus és megnyugtató formában vegyült egymással. A padlót repedezett, kopott, a velencei tél színeit idéző márvány borította. A nagynéni fehér sapkája éles kontrasztot alkotott a háttérben borongó, hatalmas, fekete ajtóval. Az ajtót homályba rejtőzött faragások borították, és távolabbról úgy festett, mint valami síremlék, amelyre mohó árnyak raktak koszorút. A tapétázott falakon kísérteties színű freskózsellemek ködlöttek: olyan velencei családok dicsőségét hirdették, akiknek a legutolsó leszármazottja is réges-rég kilehelte a lelkét. A jelenlegi lakók szegények voltak, mint a templom egere, és évek óta semmit sem tudtak javítani a ház állagán. Odakint esett az eső, és ami még meglepőbb: odabent is. A terem valamelyik sarkából vízcsöpögés nyugtalanító hangját lehetett hallani, ahogy az eső önkényesen utat tört magának a padlóra és a bútorzatra. A Greysteel család hangulatát viszont nem ronthatta el ilyesmi; ők élvezték a vacsorát. A ragyogó gyertyafény elűzte a komor árnyakat, a beszélgetés és nevetgélés moraja pedig túlharsogta az eső kopogását. Angolos derűvel töltötték meg a teremnek azt a részét, ahol ültek.

– De akkor sem értem – mondta Strange. – Ki gondolzza az öregasszonyt?

– Az izraelita úr, aki egyébként nagyon jólelkűnek látszik, befoqadta a házába – maqyarázta dr. Greysteel. – A

szolgái lerakják az ételt a lépcső aljára az asszonynak.

– Ám azt senki sem tudja, hogy kerül fel a tányér az öreg hölgyhöz – közölte Miss Greysteel. – Signor Tosetti szerint a macskái viszik fel neki.

– Badarság! – tiltakozott a doktor. – Ki hallott már olyat, hogy a macskák hasznosat is tesznek?

– Leszámítva azt, hogy gőgösen néznek az emberre – tette hozzá a mágus. – Ennek szerintem van némi erkölcsi haszna, mert kényelmetlenül érezzük magunkat, és kénytelenek vagyunk józanul átgondolni a hibáinkat.

A Greysteel család furcsa kalandja bőségesen szolgáltatott témát a vacsora melletti beszélgetéshez.

– Drága Florám – szólalt meg a nagynéni. – Mr. Strange azt fogja gondolni, hogy már nem is tudunk másról beszélni.

– Ó, emiatt ne aggódjon – legyintett Strange. – Érdekes, ami önökkel történt, és a mágusok gyűjtik az érdekességeket.

– Nem tudná valamilyen varázslattal meggyógyítani az öreg hölgyet, Mr. Strange? – kérdezte Miss Greysteel.

– Meggyógyítani az örültséget? Nem. No nem mintha nem akarnám megpróbálni. Egyszer megkértek, hogy látogassak meg egy tébolyodott öregurat, és nézzem meg, hogyan lehetne segíteni neki. A létező legerősebb varázslatokat alkalmaztam, de a látogatásom végén az öreg ugyanolyan háborodott volt, mint az elején.

– Azért csak van valami gyógyír a tébolyra, nem? – érdeklődött Miss Greysteel. – Az aranykori mágusoknak biztos erre is volt varázsigéjük.

Miss Greysteel egyre jobban érdeklődött a mágiatörténet

íránt, és egyre többször beszélt az ezüstkori és aranykori mágusokról.

– Bizonyára – bólintott Strange. – De ha volt is, az évszázadok alatt nyoma veszett.

– Szerintem *önnek* az sem jelentene gondot, ha évezredekkel ezelőtt veszték volna el. Már tucatnyi olyan varázsigéről mesélt nekünk, amelyet elveszettnek hittek, önnek mégis sikerült újra felfedeznie.

– Igaz, de a legtöbb esetben volt valami kiindulópontom. Arról viszont semmit sem tudok, hogyan fogtak hozzá az aranykori mágusok az őrület gyógyításához. Ők egészen máshogy értelmezték a tébolyt. Látnokoknak és prófétáknak hitték az őrületeket, és megfeszült figyelemmel hallgatták, amit összehordtak.

– Milyen különös! Miért?

– Mr. Norrell szerint ennek köze van ahhoz az együttérzéshez, amellyel a tündérek viseltettek az őrületek iránt. Ráadásul az őrületek állítólag akkor is látják a tündéreket, amikor mások nem. – Strange rövid szünet után folytatta. – Azt mondja, az öregasszonynak teljesen elment az esze?

– Igen. Kétség sem fér hozzá.

Vacsora után átvonultak a szalonba, ahol dr. Greysteel elaludt a székén. A nagynéni feje is egyre gyakrabban bicsaklott le, és ugyan többször is bocsánatot kért az aluszékonyága miatt, az álom hamarosan ismét elnyomta. Így hát Miss Greysteel zavartalanul beszélgethetett a mágussal az egész este folyamán. Sok mondanivalója volt

neki. Mr. Strange javaslatára nemrég elolvasta Lord Portishead a *Hollókirály rövid története gyermekeknek* című könyvét, és temérdek kérdés gyűlt össze benne. A mágus viszont csak félig figyelt oda, és a hölgynek gyakran támadt az a kellemetlen érzése, hogy egészen máshol járnak a gondolatai.

Másnap a család meglátogatta az Arsenalt, és őszinte csodálattal szemlélték hatalmas, zord méreteit. Eltöltöttek egy-két órát az izgalmas kis régiségboltokban (ahol az eladók legalább olyan furcsák és régiesek voltak, mint maguk az eladásra kínált kuriózumok), majd fagyaltot ettek egy kis cukrászdában a San Stefano Templom környékén. Strange-et is hívták, hogy tartson velük, ám kora reggel a nagynéni kapott egy levelet a mágustól, amelyben megköszönte, és egyben lemondta a szíves invitálást, ugyanis rendkívül érdekes sorokra bukkant, „...márpedig a tudósok, mint bizonyára kegyed is tapasztalta a fivére példáján keresztül, a létező legönzőbb lények, és úgy vélik, hogy a kutatásuk iránti odaadás láttán mindenki megbocsát nekik...” Másnap sem kísértc el őket, amikor a Scuola di Santa Maria della Caritát nézték meg. Sőt harmadnap sem, pedig akkor gondolán mentek át Torcellóba, egy magányos, sással borított szigetre, amelyet szürke köd takart a külvilágtól. Azon a szigeten épült fel az első velencei város, és ott érte el nagyszerűsége csúcsát, mielőtt a lakói elhagyták, és végül semmivé enyészett a messzi-messzi múltban.

Bár Strange ott maradt a padlásszobában Santa Maria Zobenigóban, dr. Greysteelt nem ejtette annyira kétségbe a

hiánya, mert szinte percenként emlegették egymás között. Amikor például elsétáltak a Rialto mellett, a családfőnek Shylock, Shakespeare és a modern színház helyzete jutott eszébe, de mielőtt hiányolni kezdte volna Strange véleményét, megszólalt a leánya, aki pontosan tudta, hogyan látja a mágus a témát. Amikor az egyik régiségboltban megpillantottak egy különös festményt egy táncoló medvével, Miss Greysteelnek azonnal eszébe jutott Mr. Strange egyik ismerőse, aki egy kitömött barnamedvét tart az otthonában, egy üvegszekrénybe zárva. Amikor ürühúst ettek, visszaemlékezett rá, mit mesélt Mr. Strange a Lyme Regisben elfogyasztott ürühúsról.

A harmadik nap estéjén dr. Greysteel megüzente a mágusnak, hogy szívesen inna vele egy kávé és egy kis itáliai szeszt. A Florian kávéházban találkoztak röviddel hat óra után.

– Örülök, hogy látom – üdvözölte a doktor Strange-et. – De mintha sápadt lenne. Nem felejt el néha enni? Aludni? Vagy mozogni?

– Úgy rémlik, ettem ma már valamit – tűnődött a mágus. – De nem emlékszem, mit.

Eleinte mindenféle semleges dologról beszélgettek, ám Strange-nek megint máshol járt az esze. Sokszor csak találomra felelt a doktornak. Aztán miután megitta az utolsó korty *grappáját* is, elővette a zsebóráját.

– Remélem, megbocsátja, hogy ilyen hamar távoznom kell. Találkozóm van. Hát akkor jó éjszakát.

Dr. Greysteel eléggé meglepődött erre, mert el sem tudta képzelni, milyen találkozás jöhetett közbe. Biztos volt

benne, hogy a mágus a világ minden pontján titokzatosan viselkedik, de mintha Velence kifejezetten rossz hatással lett volna rá. Talán nincs is még egy város a világon, ahol annyi alkalom nyílna a ballépésekre, mint Velencében, márpedig dr. Greysteelt ezekben a napokban különösen érzékenyen érintette volna, ha a mágus letér a tisztességes útról. Megkérdezte hát, annyi közömbösséggel a hangjában, amennyit ki tudott magából csikarni, hogy Lord Byronnal találkozik-e.

– Nem, dehogy. Az igazság az... – Strange összeszűkítette a szemét, és bizalmasabb hangon folytatta. – ...hogyan találtam magamnak egy segítőtársat.

– Egy tündért?

– Nem. Egy másik embert. Sokat remélek ettől az együttműködéstől. Ugyanakkor nem tudom, hogy ez a bizonyos személy hogy fogadja majd a javaslatomat. Ön is megértheti, hogy ebben a helyzetben nem akarom megvárakoztatni.

– Nem, semmi pénzért! – tiltakozott dr. Greysteel. – Menjen csak, menjen! Strange elsétált, és belevegült a *piazza* többi sötét arcú, kifejezéstelen fekete árnya közé. Végigsuhant a holdfényben fürdő Velence utcáin. Maga a hold is egy felhőkből álló, hatalmas város fölött ragyogott, amelynek pompája vetekedett Velence pompájával, és amelyben percről-percre omlottak össze és tornyosultak fel ismét a fenséges paloták. Mintha valami hóbertos szellem idézte volna a kísértetvárost Velence fölé, hogy annak lassú összeomlásán gúnyolódjon.

Közben Miss Greysteel és a nagynénje kihasználták a

doktor távollétét, és ismét látogatást tettek a Gettóban, a förtelmes kis padlásszobában. Titokban mentek oda, mert sejtették, hogy dr. Greysteel – sőt talán még Strange is – helytelenítené az ötletet, vagy ragaszkodna hozzá, hogy elkísérje őket. Ezúttal viszont férfiak nélkül akartak menni.

– Nem hagynák békében – vélte a nagynéni. – Azzal nyaggatnák, hogy hogyan került ebbe a nyomorúságos helyzetbe. De mire lenne jó az? Mit segítené az öreg hölgy helyzetén?

Miss Greysteel gyertyákat és gyertyatartókat vitt magával. Meg is gyújtották a gyertyákat odafent a szobában. Aztán elővették a finom, szaftos borjúsültet a kosarukból. Végre valami friss és kellemes illat töltötte be a helyiséget. Előszedték a fehér zsemléket, valamint néhány almát és egy meleg sálat. A nagynéni az öregasszony elé rakta a borjúsültet egy tányéron, de sehogy sem sikerült beleigazítania a kés és a villa markolatát a karomszerű, merev ujjak és körmök közé.

– Nekem úgy tűnik, kedvesem, hogy nagyon érdekli az étel – mondta végül az asszony –, és valószínűleg jót is fog tenni neki. De azt hiszem, legjobb lesz, ha itt hagyjuk neki, és úgy eheti meg, ahogy akarja.

Lementek az utcára. Alighogy kiléptek, a nagynéni felkiáltott.

– Ó, Flora, láttad? Már odakészítették neki a vacsoráját. Volt ott egy porcelán csészealj... egész szép csészealj volt, olyan, mint az én rózsabimbós-nefelejcses teáskészletem otthon... és volt rajta egy egér... egy halott kis szürke egér!

Miss Greysteel eltűnődött.

– Lehet, hogy nem egér volt. A cikória feje, főleg megfőzve és szósszal leöntve, pont úgy néz ki, mint egy döglött egér.

– Ó, dehogyan, drágám! Te is tudod, hogy nem az volt...

Átsétáltak a Ghetto Vecchió a Cannaregio csatorna felé, de Miss Greysteel hirtelen sarkon fordult, és elvegyült a sötét árnyékok között.

– Flora! Mi a baj? – kiáltott fel a nagynéni. – Mit láttál? Ne tűnj el a szemem elől, drágám. Nagyon sötét van itt a házak között. Drágám! Flora!

Miss Greysteel olyan hamar lépett ki a fényre, amilyen hamar felszippantották az árnyak.

– Semmiség, nénikém. Nem kell megijedned. Csak úgy hallottam, mintha valaki a nevemen szólított volna, és vissza kellett fordulnom. Azt hittem, egy ismerős. De nincs ott senki.

A *Fondamentánál* várta őket a gondolájuk. A gondolás segített nekik beszállni, majd lassú evezőcsapásokkal elindult a csatornán. A nagynéni összehúzta magát a gondola fedett közepén. Esőcseppek kopogtak a vászon tetején.

– Lehet, hogy amikor hazaérünk, Mr. Strange is ott lesz a papával – tűnődött az asszony.

– Talán – felelte Miss Greysteel.

– De az is lehet, hogy megint elment Lord Byronnal biliárdozni. Furcsa ez a barátság. Annyira különböző embereknek tűnnek.

– Szerintem is! Bár Mr. Strange elárulta nekem, hogy kifejezetten ellenszenvesnek találta Lord Byront, amikor először találkoztak Svájcban. A lord amolyan költőfélék

társaságában tartózkodott, akik teljesen lefoglalták a figyelmét, és akikkel sokkal szívesebben időzött, mint másokkal. Mr. Strange szerint nem viselkedett úriemberként.

– Hát ez szörnyű. De cseppet sem meglepő. Te nem érzel egy kis riadalmat, amikor ránézel, drágám? Úgy értem, amikor ránézel Lord Byronra. Én bizony megriadok.

– Tulajdonképpen nincs mitől félni.

– Azért mondd ezt, drágám, mert te sokkal tisztább gondolkodású és állhatatosabb vagy, mint én. Néha az az érzésem, hogy te semmitől sem félsz a világon.

– Ó, én nem nevezném magam kifejezetten bátornak. Ami pedig az erényességet illeti... nem is tudom. Még soha nem ért olyan kísértés, ami rosszra csábított volna. Annyi az egész, hogy Lord Byron nem tud olyan hatással lenni rám, hogy megingasson a gondolataimban vagy a cselekedeteimben. Mondhatni, érzéketlen vagyok vele szemben. De ez még nem jelenti azt, hogy nincs olyan ember, aki... illetve nem állítom, hogy már találkoztam olyannal... akire néha kicsit félve néznék... félnék, hogy szomorúságot látok az arcán... vagy elveszettnek látom... vagy elmerül a gondolataiban, vagy... ami talán a legrosszabb mind közül... magába fordulva borong vagy dühöng, és nem veszi észre, hogy nézem.

A gettó kis padlásszobájában sercegni kezdtek, aztán kialudtak Miss Greysteel gyertyái. Csak a hold sütött be a lidércnyomásszerű kis helyiségbe, miközben a cannaregio-i öreg hölgy enni kezdte a borjúsültet, amit a Greysteel

család hölgy tagjai vittek neki.

Épp az utolsó falatot nyelte le, amikor hirtelen egy angolul beszélő hang szólította meg.

– Sajnos a barátaim nem maradtak elég hosszú ideig ahhoz, hogy bemutatassanak minket egymásnak, márpedig mindig elég kényelmetlen, ha két embernek kell megoldania az ismerkedést. Engem Strange-nek hívnak. Úgy tudom, hogy magát Delgadonak hívják, asszonyom, és nagyon örülök, hogy végre találkozunk.

A mágus karba font kézzel támaszkodott az ablakpárkánynak, és megfeszülten figyelte az öreg hölgyet. Az asszony azonban nem szentelt neki nagyobb figyelmet, mint a Greysteel-hölgyeknek vagy bármely más látogatójának az elmúlt napokban. Éppúgy hidegen hagyta a mágus, ahogy a macskákat hidegen hagyják azok az emberek, akik nem keltik fel az érdeklődésüket.

– Nyugodjon meg, én nem tartozom azon látogatók közé, akik különösebb cél nélkül jönnek ide, és komoly mondanivalójuk sincs – folytatta Strange. – Én egy ajánlattal jöttem, Mrs. Delgado. Mindkettőnk számára nagyon szerencsés ez a találkozás. Én megadom magának, amire a legjobban vágyik, maga pedig teljesíti az én kérésemet.

Az öreg hölgy semmi jelét nem adta annak, hogy megértette a férfit. Inkább magához vette a csészealjat az egérettel, és ösztönösen kitátotta mímiaszáját.

– Kérem, asszonyom! – kiáltott fel Strange. – Ragaszkodom hozzá, hogy tegye le a vacsoráját egy pillanatra, és hallgassa meg, amit mondok.

Előrehajolt, és elvette az asszonytól a csészealjait. Mrs. Delgado mintha most vette volna észre először a mágust. Nyávogva fejezte ki méltatlankodását, és megvetően nézett a férjira.

– Szeretném, ha megtanítaná nekem, hogyan kell örülni lenni. Anyyra egyértelmű, nem is értem, miért nem jutott korábban eszembe.

Mrs. Delgado erre halkán felmordult.

– Ó! Nem találja elég bölcsnek az elgondolást? Valószínűleg igaza van. Tényleg meggondolatlanságnak hangzik. A tanárom, a feleségem és a barátaim is nagyon mérgesek lennének, ha megtudnák, mire készülök. – Elhallgatott. A keserűen gúnyos kifejezés eltűnt az arcáról, és a könnyedség is elillant a hangjából. – De a tanáromnak hátat fordítottam, a feleségem meghalt, a barátaimtól pedig elválaszt egy hatalmas, hideg víztömeg és a kontinens nagy része. Azóta, hogy felvállaltam ezt a furcsa hivatást, ez az első alkalom, hogy nem kell egyeztetnem senkivel. Nos hol is kezdjük... Adnia kellene nekem valamit... valamit, ami az örülségének a szimbóluma és hordozója lehet. – A mágus körülnézett a szobában. – Sajnos ha jól látom, magának nincsenek tárgyai, leszámítva a ruháját... – Lenézett a kezében tartott csészealjra. – ...és ez az egér. Azt hiszem, az egeret választom.

Strange belefogott egy varázsigébe. Ezüst fények villantak fel a kis padlószobában. Fehér lángokra hasonlítottak, vagy még inkább a tűzijátékok pattogó fényeire. Egy darabig Mrs. Delgado és a mágus között vibráltak a lángok, amiket aztán Strange furcsa mozdulatokkal az

asszony felé söpört. A fények körbevonták az öreg hölgyet, aki ezüstös ragyogásban fürdött. Aztán egyszer csak eltűnt, és a helyén egy mogorva, duzzogó lány jelent meg, ódivatú ruhában. Utána a lány is átalakult: makrancos arcú, gyönyörű fiatal nő lett belőle. Ezek után egy gögös tekintetű, idősödő dámává változott, akinek már megjelent a szemében a téboly első jele. Az összes nő felillant azon a széken, aki valaha Mrs. Delgado volt. Aztán egy szempillantás alatt el is tűntek.

A széken csak egy gyűrött selyemdarab maradt. A levetett selyemből egy szürke macska mászott elő, kecsesen leugrott a földre, majd felszökkent az ablakpárkányra, és eltűnt a sötétségben.

– Hát ez sikerült – jegyezte meg Strange.

A farkánál fogva felemelte a félig oszlásnak indult egértetemet. A mágus azonnal felkeltette a macskák érdeklődését: az állatok nyávogni kezdtek, doromboltak, és nekidörgölöztek a lábának, hogy felhívják magukra a figyelmét.

Strange elfintorodott.

– Vajon mi mindent kellett John Uskglassnak elviselnie, hogy lerakhassa az angol mágia alapjait?

Azon töprengett, hogy egyáltalán észreveszi-e majd a különbséget. Hogyan győződik meg a saját örültségéről, miután elmondta az ígét? Ott fog állni egy helyben, megpróbál örült gondolatokat kicsikarni magából, és megnézi, mennyire tűnnek természetesnek? Még egyszer utoljára körbetekintett a világban, kinyitotta a száját, és óvatosan beleeresztette az egeret...

Olyan volt, mintha beleugrott volna egy vízesésbe, vagy ezer trombita harsogott volna egyszerre a fülébe. Egyetlen hatalmas, zűrzavaros érzelem- és érzethullám ömlött át rajta, és elmosott mindent, amit korábban gondolt, mindent, amit ismert és mindent, ami volt. A világ elviselhetetlen lángszínekben teremtődött újjá. Új félelmek, új vágyak és új gyűlöletek döfték át keresztbe-kasul. Felfoghatatlan lények vették körül. Egyiknek-másiknak gigászi fogakkal teli, gonosz szája és ormótlan, izzó szeme volt. A háta mögött egy irtózatoss lény tápáskodott fel; olyan volt, mint egy megcsonkított pók. Gyilkos mozdulatokkal indult meg felé. Érzett valamit a szájában, aminek kimondhatatlanul undorító íze volt. Bár sem a gondolkodás, sem a felismerés képességére nem támaszkodhatott, valahonnan az Isten tudja honnan, erősítést kapott a lélekjelenléte, és kiköpte azt, ami a szájában volt. Valaki felsikoltott...

Rájött, hogy a földön fekszik, és a kaotikus sötétséget nézi, amelyben csak a holdfény tapogatózik a tetőgerendákon. Egyszer csak megjelent egy árnyékos arc, és idegesítő pillantással belenézett a szemébe. Bűzös, meleg, nyirkos lehelet csapta meg az orrát. Nem emlékezett rá, mikor feküdt le a földre, sőt igazából semmire sem emlékezett. Átfutott az agyán a kérdés, hogy vajon Londonban vagy Shropshire-ben van-e. Úgy érezte, mintha sok-sok macska mászkálna a testén egyszerre.

Nemsokára felemelte a fejét, és rájött, hogy valóban macskák mászkálnak rajta.

Felült, mire az állatok elfutottak. A törött ablakon át a telihold sütött be a padlásra. Aztán emlékképről-emlékképre összerakta, hogy mi történt az este folyamán. Eszébe jutott, milyen varázsigével változtatta át az öregasszonyt, és eszébe jutott a terve, amivel örültséget akart kelteni magában, hogy lásson végre egy tündért. Először minden olyan távolinak tűnt, mintha – ó! – legalább egy hónapja történt volna. Mégis ugyanabban a padlásszobában volt még mindig, és amikor megnézte a zsebóráját, rájött, hogy nagyon kevés idő telt el.

Sikerült megmentenie az egeret. Szerencsére ráhanyatlott a karja, és eltüntette a macskák elől. Begyömöszölte a kabátja zsebébe, és kisietett a szobából. Egy pillanatig sem bírt tovább ott maradni. A helyiség már az elején is olyan volt, mint egy rémálom, de most határtalan szörnyűségekkel telt meg.

Több emberrel is találkozott a lépcsőn, de ők észre sem vették. Korábban egy varázsigét mondott rájuk, hogy természetesnek tartsák a jelenlétét, mintha mindennapos látogató lenne az épületben. Ám ha bárki megkérdezte volna ezektől az emberektől, hogy ki volt az a feldúlt alak a lépcsőn, képtelenek lettek volna megmondani.

A mágus visszatért a szállására, Santa Maria Zobenigóba. Az öregasszony örültsége átragadt rá. Az emberek teljesen megváltoztak az utcákon, nem tudta megfejteni vad arckifejezésüket, sőt még a járásuk is visszataszító vánszorgásnak tűnt.

– Egyvalami biztos – gondolta magában. – Az öregasszonynak egy csepp józan esze sem maradt. Abban az állapotban nem tudom előhívni a tündért.

Másnap korán kelt, és reggeli után azonnal hozzáfogott, hogy a mágia régi, jól ismert elvei alapján porrá zúzza az egér maradványait. Csak a csontokat hagyta meg. Második lépésként tinktúrát készített a porból. Ennek két előnye is volt. Először is pár csepp tinktúrát nem annyira gusztustalan lenyelni, mint egy döglött egeret (ami az egyik legfontosabb szempont), másrészt úgy gondolta, hogy az adagolással meghatározhatja, milyen fokú örültséget kíván előidézni.

Öt órára elkészült a sötétbarna folyadékkal, amelynek brandyszaga volt, lévén hogy azt használta oldószerként. Átöntötte egy üvegbe, aztán óvatosan tizennégy cseppet töltött a brandyjébe, és megitta.

Pár perc múlva kinézett az ablakán Santa Maria Zobenigo főutcájára. Emberek sétáltak mindkét irányba. A fejük hátulról üreges volt, és az arcuk mintha csak egy vékony maszk lett volna. Minden üregben egy gyertya égett. Olyan természetesnek tűnt az egész, hogy a mágus valóban elcsodálkozott, miért nem vette ezt eddig észre. Eljátszott a gondolattal, hogy mi lenne, ha lemenne az utcára, és elfújna néhány gyertyát. Elnevette magát. Egyre jobban nevetett, a hangja egyre erősebben visszhangzott a házban, míg végül már maga sem bírta elviselni. A megmaradt cseppnyi józan esze figyelmeztette, hogy nem kellene elárulnia a szállásadóinak, milyen kísérletet folytat, ezért befeküdt az ágyába, és a párnákba fojtotta a nevetését. Közben még a

lábával is rugdosott, annyira viccesnek találta az ötletet.

Amikor másnap felébredt, az utcai ruhájában és csizmájában találta magát az ágyban. Eltekintve attól a tompa, zsíros érzéstől, amit az utcai ruhában alvók szoktak érezni, nem tapasztalt semmi különösét. Megmosakodott, megborotválkozott, és tiszta ruhát öltött. Aztán kiment a házból, hogy keressen valami reggelit. A Calle de la Cortesia és a Campo San Angelo sarkán volt egy kávéház, amit nagyon megkedvelt. Minden rendben is ment, amíg a pincér oda nem állt az asztala mellé, hogy lerakja a kávéját. Strange felnézett a férfira, és észrevette, hogy egy-egy apró gyertyaláng villan fel a szemében. Hirtelenjében nem tudta eldönteni, hogy az embereknek van-e gyertya a fejükben, vagy sem. Annyit tudott, hogy a láng valami fontos különbséget mutat az emberek között: jelzi, ki az épelméjű, és ki a tébolyult. De melyikük fejében ég a láng?

Nyugtalanság vett rajta erőt.

– A tinktúrával az az egyetlen probléma, hogy nehéz eldönteni, mikor múlik el a hatása – gondolta magában. – Ez eddig eszembe sem jutott. Azt hiszem, várnom kellene egy-két napot, mielőtt ismét megpróbálom.

Ám délre már sehogy sem bírt a türelmetlenségével. Jobban érezte magát. Egyre inkább úgy gondolta, hogy az embereknek *nincs* gyertya a fejükben.

– Különben sem számít, hogy melyiknek van, és melyiknek nincs – töprengett. – Ennek a kérdésnek semmi köze az aktuális kísérletemhez.

Kilenc csepp tinktúrát öntött egy pohár Vin Santóba, majd legurította a torkán.

Legelőször az tűnt fel neki, hogy a szoba összes szekrénye tele van ananással. Sőt az ágya és az asztala alatt is ananások vannak. Annyira megijesztette a gondolat, hogy a hideg és a forróság egyszerre futkározott a hátán, ezért le kellett ülnie a földre. A város összes háza és *palazzója* megtelt ananással, és odakint ananászt vittek az emberek a kezükben, meg a ruhájuk alá rejtve. Mindenhol az ananász szagát érezte, amely egyszerre volt édes és csípős.

Kicsivel később kopogtak az ajtón. Strange meglepődött, hogy közben már besötétedett, és a szobából sem sokat lehetett látni. Megint kopogtak. A szállásadója állt az ajtóban. Beszélni kezdett, de a mágus nem értette, mit mond. Azért nem értette, mert a férfinak egy ananász volt a szájában. Strange el sem tudta képzelni, hogyan tuszkolta be oda a hatalmas gyümölcsöt. Lassan zöld, szúrós levelek kígyóztak elő az ajkai közül, aztán amikor levegőt vett, visszagyűrődtek. Strange-nek eszébe jutott, hogy talán szereznie kellene egy kést vagy egy kampót, amivel kihalászhathja az ananászt, mielőtt a szállásadója megfullad. Ugyanakkor be kellett vallania, hogy nem igazán érdekli az egész.

– Végül is az ő hibája. Minek tette oda? – gondolta bosszúsan.

Másnap a Calle de la Cortesia sarkán álló kávéházban az egyik pincér felszeletelt egy ananászt. Strange, aki a kávéja fölött görnyedt, elborzadva nézte.

Rájött, hogy sokkal könnyebb előidézni az örületet, mint gondolta volna – sőt a legtöbb ember el sem tudja képzelni,

milyen könnyű. De akárcsak a többi varázslatnak, ennek is megvoltak a maga korlátai és csalódásai. Még ha sikerül is előhívnia a tündért (ami nem valószínű), nem lesz olyan állapotban, hogy beszélgesen vele. Az összes könyv, amit valaha is olvasott, arra figyelmezteti az embereket, hogy minden csepp józan eszükre szükség van, amikor egy tündérrel kerülnek kapcsolatba. Ő pedig akkor vesztette el a józan eszét, amikor a legnagyobb szüksége volt rá.

– Hogyan nyűgözhetném le a mágusi képességeimmel, ha önkéntelenül is ananászokról és gyertyákról kezdek zagyválni? – gondolta magában.

Egész nap fel-alá járkált a szobájában, csak annyi időre állt meg, amíg valamit lefirkantott a papírfecnikre. Amikor leszállt az este, leírt egy tündérhívó ígét az egyik papírra, és lerakta az asztalra. Aztán négy csepp tinktúrát csepegtetett egy pohár vízbe, és lenyelte.

Ezúttal egészen más hatással volt rá a szer. Semmi különösebb tévhit vagy félelem nem szállta meg. Sok szempontból jobban is érezte magát, mint addig: nem volt annyira melege, lenyugodott, és elillantak az aggodalmai. Rájött, hogy nem is érdekli annyira a mágia. Ajtók csapódtak be az elméjében, ő pedig elindult a tudata évek óta nem látogatott termein és folyosóin keresztül. Az első tíz percben az az ember lett belőle, aki húsz-huszonkét évesen volt, aztán egész más emberré vált – olyanná, aki bármikor lehetett volna, de különféle okokból mégsem lett.

Miután bevette a tinktúrát, az volt az első vágya, hogy elmenjen egy *Ridottó*ba. Olyan nevetséges, hogy október eleje óta Velencében van, és még nem látogatott meg

egyet sem. Elővette a zsebóráját, ami csak nyolc órát mutatott.

– Túl korán van még – jegyezte meg magának. Beszélni támadt kedve, ezért körülnézett, hogy kivel oszthatná meg a gondolatait. Mivel senki mást nem talált, megszólította a szobájában álló kis fafigurát. – Még három vagy négy óráig nem lesz olyan ember, akit érdemes megnézni.

Eszébe jutott, hogy a hátralévő időt legszívesebben Miss Greysteellel töltené.

– De gondolom, ott lesz vele a nagynénje és az apja is. – Bosszúsan felmordult. – Unalmasak! Unalmasak! Unalmasak! Miért van az, hogy a fiatal hölgyeket mindig ilyen rokonok kíséretetik? – Belenézett a tükörbe. – Te jó ég! Ez a nyakkendő úgy néz ki, mintha egy szántóvető kötötte volna meg.

A következő fél órában kitartóan kötögette a nyakkendőjét, amíg elégedett nem lett az eredménnyel. Aztán észrevette, hogy a körmei is hosszabbak és piszkosabbak a kelletténél. Keresett egy kisollót, hogy levágja őket.

Az olló az asztalon hevert. És valami más is volt mellette.

– Hát ez meg mi? – kérdezte. – Papírok! Papírokra írt varázsigék! – Ezt felettébb szórakoztatónak találta. – Tudod, furcsán hangzik – mondta a faszobornak –, de ismerem a fickót, aki ezeket írta. Jonathan Strange-nek hívják... és most, hogy jobban belegondolok... Igen, ezek az ő irományai. – Tovább olvasott. – Ha! Soha nem hinnéd, milyen ostobaságot vett a fejébe. Tündéreket akar előhívni varázsigékkel! Ha-ha! Azt mondja, azért csinálja, hogy szerezen magának egy tündérszolgát, és ezzel elősegítse

az angol mágia ügyét! De igazából azért ilyen elszánt, hogy rájesszen Gilbert Norrellre! Több száz mérföldet utazott a világ legfényűzőbb városába, és mindig csak az jár a fejében, hogy mit gondol az az öregember Londonban. Milyen szánalmas!

Undorodva tette vissza a papírokat, és felvette az ollót. Megfordult, és csak egy hajszálon múlt, hogy nem ütötte bele a fejét valamibe.

– Mi az ördög...? – kérdezte.

Egy fekete szalag lógott a mennyezetről. A végére néhány apró csont, egy sötét folyadékot – talán vért – tartalmazó fiola, és egy teleírt papírdarab volt kötve. A szalag olyan hosszú volt, hogy a szobában tartózkodó ember bárhol beleütközhetett. Strange hitetlenkedve rázta meg a fejét: milyen tyúkeszű emberek vannak! Nekitámaszkodott az asztalnak, és vágni kezdte a körmét.

Percek teltek el így.

– Tudod, volt egy felesége – folytatta, szavait a fafigurának címezve. Közben közelebb rakta a kezét a gyertyalánghoz, hogy ellenőrizze a körmeit. – Arabella Woodhope. A legbájosabb lány a világon. De meghalt. Meghalt, meghalt, meghalt. – Felkapott egy ráspolyt, és reszelni kezdte vele a körmeit. – Most hogy így belegondolok, már nem is tudom biztosan: én is szerelmes voltam abba a lányba? Azt hiszem, igen. Az ő mosolygós ajkáról hangzott a legédesebben a nevem... Minden alkalommal túlcsordult tőle a szívem. – Felnevetett. – Tudod, tényleg nagyon nevetséges, de a saját nevem sem jut eszembe. Laurence? Arthur? Frank? Bárcsak itt lenne Arabella. Ő

tudná. És nekem is elárulná. Ő nem az a fajta nő, aki incselkedik az emberrel, és még akkor is játszadozik, ha már rég nem vicces az egész. Istenem, mennyire szeretném, ha itt lenne! Nagyon fáj itt. – Megtapogatta a szívét. – És valami forró, kemény dolog van idebent. – Ezúttal a homlokát tapogatta. – De biztos vagyok benne, hogy ha félórát beszélhetnék Arabellával, minden helyrejönne. Talán ide kellene hívnom ennek a fickónak a tündérét, és meg kellene kérnem, hogy hozza ide nekem Arabellát. A tündérek elő tudják hívni a holtakat, nem igaz? – Felvette a varázsigét az asztról, és megint elolvasta. – Gyerekjáték. Mi sem könnyebb ennél.

Elhadarta a varázsszavakat, aztán – mivel rendkívül fontosnak érezte – folytatta a körmei polírozását.

A festett szekrény mellett összegyűlt árnyékok között egy levélzöld köpenyt viselő alak jelent meg – valaki, akinek olyan haja volt, mint a bogáncspihe. Szórakozott, felsőbbrendű mosoly bujkált a szája szélén.

Strange továbbra is a körmeit csinosítgatta.

A bogáncspihe hajú úr gyorsan az asztalhoz ment, és kinyújtotta a kezét, hogy meghúzza a mágus haját. Ám még mielőtt megtehetette volna, Strange egyenesen a szemébe nézett.

– Gondolom, nincs önnél véletlenül egy csipetnyi tubák.

A fehér hajú alak mozdulatlanul döbbsz.

– Már átkutattam annak az átkozott kabátnak az összes zsebét – folytatta a mágus, aki észre sem vette a másik úr megrökönyödését. – De a tubákosszelencémet egyikben sem találtam. El sem tudom képzelni, hogy jöhettek el

otthonról nélküle. A Kendal Brownt szeretem a legjobban. Van önnél?

Miközben beszélt, tovább kutakodott a zsebeiben. Közben viszont elfeledkezett a mennyezetről lógó vér- és csontbokrétáról, és beleütötte a fejét. A bokréta megingott, hátralendült, majd jókora erővel nekicsapódott a homloka közepének.

54

A bánatszínű kis dobozka

1816. december elseje és másodika

VALAMI VÁLTOZÁS remegtette meg a levegőt, és a jelenséget gyenge szellő, idegenszerű frissesség követte – mintha az áporodott levegőt hirtelen kisöpörték volna a szobából.

Strange kettőt-hármat pislogott.

Első gondolata az volt, hogy a nagy gonddal véghezvitt kísérlet végre meghozta a gyümölcsét: ott állt mellette valaki, méghozzá kétségkívül egy tündér. Másodjára azt kérdezte magától, hogy mi a fenét művelt az elmúlt percekben. Előszedte és megvizsgálta a zsebóráját: majdnem egy óra eltelt azóta, hogy megitta a tinktúrát.

– Bocsásson meg – szólalt meg. – Tudom, hogy furcsán hangzik, de kérdeztem én már öntől valamit?

– Tubák – felelte a bogáncspihe hajú úr.

– Tubák?

– Egy csipetnyi tubákot kért.

- Mikor?
- Tessék?
- Mikor kértem a tubákat?
- Alig egy perce.
- Ó! Akkor rendben van. Ne fáradjon, már nincs rá szükségem.

A bogáncspihe hajú úr meghajtotta magát.

Strange tisztában volt vele, hogy a zavarodottság meglátszik az arcán. Eszébe jutott, hányszor és hányszor olvasta a könyvekben a szigorú figyelmeztetést: soha ne éreztesd ezzel az agyafúrt fajjal, hogy többet tud nálad. Ezért gunyoros arckifejezéssel palástolta a tanácstalanságát. Aztán visszaemlékezett arra is, hogy a zavarodottságnál is veszélyesebb, ha az ember felsőbbrendűnek láttatja magát, ezért egy mosollyal tüntette el az arcáról a gúnyt. Végül mégis utat engedett a tanácstalanságnak.

Közben nem is vette észre, hogy az idegen úr legalább olyan kényelmetlenül érzi magát, mint ő.

– Azért hívtam ide, mert már régóta szeretnék egy segítőtársat az ön fajából, hogy eligazítson a mágia útvesztőjében – közölte a varázsló. Sokszor elpróbálta már, mit fog mondani, és elégedetten nyugtázta, hogy a mondat önbizalmat sugárzott, mégsem hangzott tiszteletlenül. Ám rögtön el is rontotta a hatást, amikor hozzátette: – Mondtam már ezt?

A fehér hajú úr nem válaszolt.

– Engem Jonathan Strange-nek hívnak. Talán már hallott rólam. Most érkeztem el pályafutásom legizgalmasabb

szakaszához. Nem túlzok, ha azt állítom, hogy az angol mágia egész jövője attól függ, mit teszek az elkövetkező hónapokban. Segítsen nekem, és olyan híres lesz, mint Col Tom Blue és Witcherley Mester![\[81\]](#)

A tündér utálkozva és lenézően csettintgetett a nyelvével.

– Alantas figurák!

– Tényleg? – kérdezett vissza a mágus. – Én máshogy tudtam. – Folytatta a meggyőzést. – Az ön... – Szünetet tartott, amíg megtalálta a megfelelő kifejezést. – ...*odaadó kedvessége*, amit Anglia királya iránt tanúsított, felkeltette a figyelmemet. Micsoda hatalom! Micsoda leleményesség! A mai angol mágiából hiányzik a spiritusz! Hiányzik belőle a tűz és az energia. El sem tudom mondani, mennyire unom már, hogy mindig ugyanazokat a bugyuta problémákat kell megoldanom ugyanazokkal a bugyuta igékkel. Elég volt egy cseppnyi ízeltő az ön varázslataiból, és máris meggyőződtem róla, hogy lehet ezt másképp is csinálni. Ön meg tudna lepni engem! És én meg akarok lepődni!

A bogáncspihe hajú úr felvonta egyik tökéletes tündérszemöldökét, mintha egyáltalán nem lenne ellenére meglepetést okozni Jonathan Strange-nek. A mágus izgatottan folytatta.

– Ó, és rögtön hozzá kell tennem, hogy van Londonban egy Norrell nevű öregúr, amolyan varázslóféle, aki azonnal idegrohamot kapna, ha megtudná, hogy ön és én szövetséget kötöttünk. Mindent meg fog tenni, hogy keresztezze az utunkat, de azt hiszem, kettőnkkel nagyon nehéz dolga lesz.

A fehér hajú úr mintha már nem figyelt volna a mágusra.

Körbenézett a szobában, egyik tárgyról a másikra jártatva a tekintetét.

– Talán valami nem tetszik a szobámban? – kérdezte Strange. – Kérem, mondja el, ha így van. Az ön mágikus érzékenysége sokkal kifinomultabb, mint az enyém. De néha még én is beleütközöm olyan dolgokba, amik tönkretelhetik az igéimet. Gondolom, ezzel minden mágus így van. Egy sótartó, egy vörösberkenye-bokor, egy megszentelt tárgy... ezek határozottan kibillentenek az egyensúlyból. Nem mondom, hogy *képtelen vagyok* varázsolni, amikor ezek jelen vannak, de mindig külön számításba kell vennem őket. Ha lát valamit ebben a helyiségben, ami nyugtalanítja, csak szóljon, és azonnal kirakom innen.

Az idegen úr egy darabig mereven nézett a mágusra, mintha nem értené, miről beszél. Aztán hirtelen felkiáltott.

– Az én mágikus érzékenységem! Igen! Milyen okosan mondja. Az én mágikus érzékenységem valóban eget verő. Most éppen azt súgja, hogy ön nemrég egy hatalmas erejű mágikus tárgy birtokába jutott. Egy varázsgyűrű? Egy láthatatlanná tevő urna? Vagy valami hasonló? Gratulálok! Mutassa meg a tárgyat, és én azonnal elmesélem, honnan származik, és hogyan kell helyesen használni!

– Az a helyzet, hogy... nincs ilyen tárgyam – mondta Strange meglepődve.

A bogáncspihe hajú úr összevonta a szemöldökét. Újból körülnézett. Először az asztal alá rejtett éjjeliedényt vette szemügyre, aztán a gyászgyűrűt, amit apró elefántcsont angyalka díszített, végül a festett aqyaqedényt, amiben

korábban kandírozott Barack és Szilva volt.

– Lehet, hogy véletlenül jutott hozzá. Az ilyen tárgyak roppant mágikus erőt őrizhetnek, még akkor is, ha a mágusnak nincs tudomása róla.

– Tényleg nem tudom, miről beszél – tiltakozott Strange. – Ezt az edényt például Genovában vettem egy cukrászüzletben. Tucatnyi hasonló edény volt még a boltban. Elképzelni sem tudom, miért lenne az egyik mágikus, a többi meg közönséges.

– Való igaz – helyeselt az idegen úr. – Úgy tűnik, tényleg nincs ebben a szobában semmi a szokásos tárgyakon kívül. Úgy értem – tette hozzá gyorsan – azokon a tárgyakon kívül, amikre egy ilyen lángeszű mágus szobájában számítani lehet.

Rövid ideig csend volt.

– Nem válaszolt az ajánlatomra – mondta Strange. – Végül is érthető: nem tud dönteni, amíg meg nem ismer közelebbről. Nagyon helyes. Egy-két nap múlva ismét megragadom az alkalmat, hogy az ön becses személyével találkozhatok, és akkor folytatjuk a társalgást.

– Érdekes beszélgetés volt.

– És remélem csak az első a sok közül – tette hozzá a mágus, és udvariasan meghajolt.

A bogáncspihe hajú úr is ugyanígy tett.

Strange lelkesedése nem ismert határokat. Úgy vélte, le kellene ülnie, hogy józanul, tudóshoz illő módon jegyzeteket készítsen arról, ami történt, de nehezen fogta vissza táncra, nevetésre és tapsolásra csábító jókedvét. Valamelyik vidéki tánc lépéseit imitálta, és ha a faragott figurát nem

szegezte volna a talapzathoz a falába, valószínűleg magához ragadja, és körbetáncolja vele a szobát.

Amikor végre lecsillapodott a lába, erős késztetést érzett, hogy levelet írjon Norrellnek. Le is ült az asztalhoz, és belekezdett egy diadalittas, szarkazmustól csöpögő levélbe. („Biztos magán kívül lesz az örömtől, ha megtudja, hogy...”) Aztán elvetette az ötletet.

– Csak azt érném el vele, hogy eltüntetné a házamat, vagy valami hasonló. Ha! Milyen mérges lesz, ha visszatérek Angliába! Azonnal meg kell írnom az újságban, hogy mi történt. Meg sem várom a *Famulus* következő számát. Addig megöl a türelmetlenség. Murraynek nem fog tetszeni, de kit érdekel? A *Times*t választom. De vajon mire célzott a varázsgyűrűkkel és az éjjeliedényekkel? Valószínűleg azt próbálta kitalálni, milyen tárgy segítségével hívtam elő.

Mindent egybevetve akkor sem lehetett volna boldogabb, ha magát John Uskglasst idézi elő, és vele beszélgethet fél órán keresztül négy szemközt. Egy apróság aggasztotta csupán, de az is csak töredékesen merült fel józan tudatában: ezúttal mintha valami másféle örültség szállta volna meg.

– Azt hiszem, átváltoztam Lascellesszé vagy Drawlighttá! Milyen rettenetes!

Másnap reggel Stephen Blacknek el kellett intéznie egy-két dolgot Sir Walter megbízásából. Felkeresett egy bankárt a Lombard utcában, beszélt egy portréfestővel Little-Britainben, és megbízott egy asszonyt a Fetter

közben, hogy varrjon ruhát Lady Pole-nak. Ezek után egy ügyvéddel volt találkozója. Lágyan és sűrűn esett a hó. Körülötte ugyanúgy nyüzsgött a város, mint máskor: lovak prűszköltek és dobogtak a lábukkal, szekerek zörögtek, utcai árusok kiabáltak, ajtók csapódtak, és lábak osontak végig tompa puffanásokkal a havon.

A Fleet utca és a Mitre-court sarkán állt. Épp elővette a zsebóráját (amit a bogáncspihe hajú úrtól kapott), amikor hirtelen minden zaj megszűnt, mintha késsel vágták volna el. Egy pillanatig azt hitte, megsüketült. Ám mielőtt megrémült volna, körülnézett, és észrevette, hogy nem ez az egyetlen furcsaság. Az utca egy szempillantás alatt kiürült. Eltűntek az emberek, a macskák, a kutyák, a lovak és a madarak is. Minden eltűnt.

És a hó! Ez volt a legfurcsább az egészben. Ott maradt a levegőben, és a nagy, puha fehér pelyhek mozdulatlanra dermedtek, akár valami fenséges kristálykoronák.

– Mágia! – jegyezte meg az inas viszolyogva.

Elindult a Mitre-courton, és végignézte a boltok kirakatait. A lámpások még mindig égtek, az árucikkek halomba rakva vagy szétszórva sorakoztak a pultokon: selymek, dohánytasakok, kották. A tűz még mindig égett a kandallókban, ám a lángok megmerevedtek. Stephen hátranézett, és látta, hogy miközben előre haladt, háromdimenziós alagutat vágott a hóesés dermedt csipkéjébe. Sok furcsa dolgot tapasztalt már életében, de mind közül ez volt a legfurcsább.

Váratlanul egy indulatos hang tört elő a semmiből.

– Azt hittem, biztonságban vagyok tőle! Vajon milyen

trükköt használ?

A bogáncspihe hajú úr abban a pillanatban testet öltött Stephen előtt. Arca lángolt, szeme szikrázott a haragtól.

Az inast annyira mellbe vágta az élmény, hogy pár pillanatig az ájulás környékezte. De most már jól tudta, milyen nagyra értékeli az idegen úr a higgadtságot és a tartást, ezért amennyire tudta, palástolta a riadalmát.

– Ki elől van biztonságban, uram? – kérdezte levegő után kapkodva.

– Hát a mágus elől, Stephen! A mágus elől! Azt hittem, sikerült valami erőteljes varázstárgyat szereznie, és azzal derítette ki, hol vagyok. De semmit sem láttam a szobájában, és megesküdött rá, hogy nincs nála varázseszköz. A biztonság kedvéért körbejártam a világot az elmúlt fél órában, és megvizsgáltam minden varázsgyűrűt, mágikus kelyhet és darálót. De egyik sem hiányzik. Pontosan ott vannak, ahol eddig is voltak.

Ebből a kissé hiányos összefoglalóból Stephen arra következtetett, hogy a mágusnak sikerült magához hívnia a bogáncspihe hajú urat – sőt beszélt is vele.

– Ha nem tévedek, volt idő, amikor szívesen segített a mágusoknak, szívesen varázsolta velük, és örömmel fogadta a hálájukat. Így mentette meg Lady Pole-t is, nem igaz? Lehet, hogy jobb lesz, mint amilyennek képzeli.

– Meglehet. De nem hinném. Be kell vallanom, Stephen, nem az a legrosszabb, hogy bármikor odahívhat magához. Hanem az, hogy ilyen unalmas félórám hosszú-hosszú ideje nem volt. Még soha nem láttam ilyen bőbeszédű embert! A legönteltebb alak, akivel valaha is találkoztam.

Hányingerem van az ilyen rátarti figuráktól, akik állandóan csak magukról áradoznak, és nincs idejük meghallgatni másokat!

– Igaza van, uram, ez tényleg bosszantó. De mostantól, ha jól értem, sok idejét lefoglalja majd a mágus, ezért el kell halasztanunk azt a tervét, hogy királyt faragjon belőlem.

A fehér hajú úr vérmesen kifakadt erre, de olyan nyelvet beszélt, amit az inas nem értett. Valószínűleg az anyanyelvén káromkodott.

– Azt hiszem, igazad van. És ez sokkal jobban felbőszít, mint az összes többi együttvéve! – Egy darabig morfondírozott. – De talán nem lesz olyan szörnyű, mint amilyennek tűnik. Ezek az angol mágusok általában ostobák. Mind ugyanazt akarják. A szegényebbek folyton fehérrépára és zabkására áhítoznak, a gazdagok még gazdagabbak akarnak lenni, vagy az egész világot irányítani akarják. A fiatalabbak rendszerint valami hercegnő vagy királynő szerelmét akarják elnyerni. Amint kiböki, hogy mit akar, megkapja. Elárulom neked, hogy nagy szerencsétlenséget idéz vele a saját fejére. Mindig ez történik. De a gondok legalább lefoglalják majd, és mi végrehajthatjuk a tervünket. Te leszel Anglia királya! Ó, Stephen! Mennyire örülök, hogy hozzád jöttem! Neked mindig helyén van az eszed, nem úgy, mint más embereknek.

Abban a pillanatban elpárolgott a fehér hajú úr dühe, és túlradó öröm ült ki az arcára. Még a nap sugarai is előtörték az egyik felhő mögül, és az összes bizarr, felfüggesztett hópehely sziporkázva ragyogott körülöttük

(habár Stephen nem tudta volna megmondani, hogy az idegen úrnak van-e köze a tüneményhez).

Már épp közölte volna, hogy ő nem javasolt semmit, ám a bogáncspihe hajú úr eltűnt. Abban a pillanatban visszakerültek a helyükre az emberek, a lovak, a hintók, a macskák és a kutyák, és Stephen rögtön bele is ütközött egy lila bundát viselő, kövér asszonyságba.

Strange kicsattanó jókedvel kelt fel az ágyából. Nyolc órát aludt megszakítás nélkül. Hetek óta ez volt az első alkalom, hogy nem ébredt fel az éjszaka közepén varázsolni egy kicsit. Meg akarta jutalmazni magát azért, hogy sikerült előidéznie a tündért, ezért adott magának egy szabadnapot. Nem sokkal tíz óra után megjelent a *palazzón*, ahol a Greysteel család lakott. Éppen reggeli közben találta őket. Kérték, hogy tartson velük, és ő elfogadta a meghívást. Forró zsömlét evett, kávét ivott, és közben elmondta Miss Greysteelnek és a nagynénjének, hogy ma mindenben számíthatnak rá.

A nagynéni örült neki, hogy rajta kívül a mágus is vigyázni fog az unokahúgára. Miss Greysteel és Strange egész délelőtt mágikus könyveket olvastak. A könyveket a mágus adta kölcsön a kisasszonynak, de volt, amit Miss Greysteel vett meg Strange javaslatára. Beleolvastak Portishead *A Hollókirály története gyermekeknek* című könyvébe, a Hickman-féle *Martin Pale életébe*, valamint Hether-Gray könyvébe, az *Egy minotaurusz anatómiájába*. Strange még tanonckodásának legelején olvasta ezeket a

köteteket, és jól szórakozott azon, hogy mennyire egyszerűnek, szinte ártatlannak tűnek most neki. Arra viszont nagyon is jók voltak, hogy felolvasson belőlük Miss Greysteelnek, és megválaszolja a kérdéseit, aztán meghallgassa a véleményét. Az ifjú hölgy kíváncsi volt, intelligens, bár a mágus szemében kissé túlzottan is komoly.

Egy órakor, miután megették hideg hússzeletekből álló ebédjüket, a nagynéni közölte, hogy már túl sokat ültek, és nem ártana sétálni egy kicsit.

– Önnek is szüksége van a friss levegőre, Mr. Strange. A tudósok gyakran hanyagolják a testmozgást.

– Savanyú alakok vagyunk, asszonyom – felelte a mágus vidáman.

Kellemes nap volt. Keskeny sikátorokon sétáltak végig, és időről-időre rendkívül érdekes tárgyakra bukkantak: egy faragott kutyába, csonttal a szájában; egy felszentelt oltárba, amit eddig még nem vettek észre; egy ablakba, amelyben a lehető legfinomabb csipkefüggöny lengedezett, de közelebről megszemlélve a függönyről kiderült, hogy ezernyi pókhálóból áll. A pókhálók a benti helyiséget is keresztül-kasul szőtték. Nem volt mellettük kísérő, aki elmondta volna, mit látnak, a közelben sem állt senki, akit megkérdezhetek volna, ezért kénytelenek voltak maguk kitalálni magyarázatokat.

Még mielőtt a szürkület beállt volna, egy hűvös, kövekkel borított apró térre érkeztek, amelynek egy kút állt a közepén. Szokatlanul sivár és üres tér volt. A földet ősrégi kövek fedték. A környező házfalakba meglepően kevés

ablakot vájtk. Mintha a házak valamiért megsértődtek volna a térre, és hátat fordítottak volna neki. Csak egyetlen parányi boltot találtak, amelyben a jelek szerint kizárólag szultánkenyeret lehetett kapni, azt viszont temérdek változatban és színben.

Be volt zárva, ezért Miss Greysteel és a nagynénje csak a kirakaton keresztül nézhettek be, és hangosan tanakodtak azon, vajon visszatalálnak-e még ide.

Strange körbesétált a téren. Semmi különösre nem gondolt. Lehűlt a levegő – amit ő nagyon kellemesnek érzett –, és a fejük fölött megjelent az első csillag. Valami kaparászó hangra lett figyelmes a háta mögül, ezért megfordult.

A kis tér legsötétebb sarkában állt valami – valami, amihez hasonlót még soha nem látott. Fekete volt, olyan fekete, mintha a környező árnyakból öltött volna alakot. A feje vagy a teteje egy régimódi gyaloghintó ülésére emlékeztetett, az ember szinte látta az öreg özvegyasszonyokat, akik ilyen járgányokon szállítatják magukat Bath-ban. Lejjebb ablakokat látott, fekete függönyökkel takarva. Alatta az egész valami átalakult madár törzsévé és lábává. Magas, fekete kalapot viselt a csúcsán, és egy fekete sétatálcát tartott a kezében. Nem volt szeme, Strange mégis érezte, hogy őt nézi. Förtelmes, rángatózó mozdulatokkal csikorgatta a sétatálcát végig az utcaköveken.

A mágus úgy érezte, hogy félnie kellene tőle. Talán valami varázslattal eltüntethetné onnan. Eloszló- eltávolító- és védőigék futottak át az agyán, de egyiket sem sikerült elcsípnie. Bár az ismeretlen jelenségből sugárzott a

gonoszság és a rosszakarat, Strange biztosan érezte, hogy sem neki, sem a többi jelenlévőnek nem árthat. Inkább valami intő jel volt.

Már éppen Greysteelék felé fordult volna, hogy megnézzé, milyen hatást váltott ki belőlük a megmagyarázhatatlan borzadály, amikor valami átsuhant az elméjén. A hátborzongató jelenség eltűnt, és a helyén dr. Greysteel testes alakját látta. A doktor fekete ruhában, fekete sétapálcával a kezében feléjük közeledett.

– Nos? – kérdezte.

– Én... elnézést, uram! – kiáltott vissza Strange. – Hozzám szólt? Valahol... valahol máshol járt az eszem.

– Azt kérdeztem, hogy velünk vacsorázik-e ma este.

Strange ránézett a doktorra.

– Mi történt? Rosszul érzi magát? – kérdezte a férfi.

Szigorúan fürkészte a mágus arcát, mintha valami olyasmit látna rajta, ami nem tetszik neki.

– Tökéletesen jól vagyok, ne aggódjon. És szívesen vacsorázom önökkel. Sőt boldogan! Négy órára viszont megbeszéltem egy találkozót Lord Byronnal. Biliárdozunk.

– Keresnünk kellene egy gondolát a visszaúthoz – javasolta dr. Greysteel. – Szerintem Louisa nagyon fáradt, csak nem ismeri be. (– A nővéreire célzott. –) Hol találkozik a Lorddal? Hova vitessük magunkat a gondolással?

– Köszönöm, de inkább sétálnék – felelte Strange. – A nővéreinek igaza volt. Friss levegőre és mozgásra van szükségem.

Miss Greysteel kissé elszomorodott, amikor megtudta, hogy a mágus nem tart velük visszafelé. Strange

hosszadalmasan búcsúzkodott a hölgyektől, és közben többször is emlékeztették egymást, hogy pár óra múlva újra találkoznak. Végül dr. Greysteelnek elfogyott a türelme.

A Greysteel család a *Rio* felé folytatta az útját. Strange jócskán lemaradva követte őket. Bár derűsnek tűnt, amikor megnyugtatta a doktort, valójában ramatyul érezte magát. Megpróbálta elhinni, hogy a látomást csak a fény játéka idézte a falak tövébe, de cseppet sem lett nyugodtabb. Nincs mese: olyasmit látott, amit a tébolyult öreg hölgy szokott.

– Hát ez borzalmas! Azt hittem, már teljesen elmúlt a tinktúra hatása! Hála az égnek, nem muszáj belőle többet innom. Ha a tündér nem hajlandó szolgálni engem, valami más módon keresek magamnak segítőtársat.

Kijutott a sikátorból, a *Rio* fényárban úszó csatornájához, ahol Greysteelék épp egy gondolába szálltak be. Egy fiatalember segítette be Miss Greysteelt a hajóba. Strange először nem ismerte fel, de aztán észrevette, hogy csillogó, bogáncspihe-szerű haja van. Odasietett hozzá.

– Milyen elragadó fiatal lány! – kiáltott fel az idegen úr, miközben a gondola kisiklott a vízre. A szemében tündököltek az ezüstös fények. – Kellemes lehet vele táncolni.

– Táncolni? – kérdezte Strange. – Nem tudom. Genovában meghívtak minket egy bálba, de fáj a foga, ezért nem tudott eljönni. Meglep, hogy itt látom. Azt hittem, nem kerül elő, amíg nem hívom újra.

– Ó, csakhogy közben átgondoltam az ajánlatát a közös varázslásról, és nagyszerű ötletnek tartom.

– Örömmel hallom – felelte Strange, visszafojtva a mosolyát. – De áruljon el valamit. Hetek óta próbálom előhívni. Miért nem jött már korábban?

– Ó! Ebben nincs semmi titokzatos!

Azzal a fehér hajú úr mesélni kezdett az egyik unokatestvéréről, aki nagyon alattomos, és nagyon féltékeny az ő tehetségére és erényeire, ráadásul gyűlöli az angol mágusokat. Ő torzította el Strange varázsigéit, ezért nem sikerült a kísérlet az előző estéig. A mágus egy szót sem hitt el a felettébb kusza történetből. Mégis úgy látta bölcsnek, ha nem mutatja ki, ezért még egyszer megköszönte, hogy az akadályok ellenére mégis elfogadta az ajánlatát.

– És hogy bebizonyítsam, mennyire megtisztelve érzem magam – folytatta a bogáncspihe hajú úr –, bármit idehozok önnek, amit csak kér.

– Bármit? – kérdezte Strange metsző pillantással. – Ha jól értem, ez az ajánlat egyfajta kötelező érvényű megegyezés. Nem tagadhatja meg a kérésemet, ha már kimondtam.

– Nem is akarom!

– Akármennyi kincset és uradalmat kívánhatok magamnak? Ilyen dolgokra gondol?

– Pontosan! – vágta rá az ezüstös fehér hajú úr vidáman. Fel is emelte a kezét, hogy belekezdjen a varázsigébe.

– Nos, nekem nem kell ilyesmi. Nekem elsősorban ismeretek kellene. Ki volt a legutolsó angol mágus, akivel együttműködött?

Egy darabig csend volt.

– Ó, hát ön erre kíváncsi? – kérdezte a tündér csalódottan.

– Figyelmeztetem: ez nagyon unalmas téma. Ugyan már! Biztosan ön is vágyik valamire! Talán egy saját királyságra? Egy gyönyörű társra? Pauline Borghese szerfelett izgalmas hölgy, és egy szempillantás alatt idevarázsolhatom önnek.

Strange már nyitotta a száját, de mielőtt megszólalt volna, eltöprengett.

– Azt mondja, Pauline Borghese? Láttam egy arcképét Párizsban[82]. – Aztán összeszedte magát, és folytatta. – De ez most nem érdekel. Meséljen nekem a mágiáról. Hogyan varázsolhatom magam medvévé? Hogy hívják azt a három mágikus folyót, ami Agrace országát szeli át?[83] Ralph Stokesey szerint a folyók befolyásolták Anglia történetét. Igaz ez? A *Madarak nyelve* című könyv megemlíti olyan varázsigéket, amelyek színek átalakításával működnek. Erről mit tud mondani? Mit jelképeznek a kövek a Doncasteri Négyszögekben?

A fehér hajú úr színlelt meglepettséggel emelte fel a kezét.

– Mennyi kérdés!

Elnevette magát. Valószínűleg derűs, felszabadult nevetés akart lenni, de nagyon is erőltetetten hangzott.

– Akkor csak az egyikre válaszoljon. Önre bízom, melyikre. Az idegen úr kedélyesen mosolygott.

Strange arcára leplezetlen idegesség ült ki. A tündér ajánlata a jelek szerint nem terjedt ki ismeretekre, csak tárgyakra.

– Ha meg akarnám ajándékozni magam, vennék valamit egy boltban – gondolta magában a mágus. – Ha találkozni akarnék Pauline Borghese-zal, odamennék, és

bemutakoznék neki. Ehhez nem kell mágia! Hogy a fenébe... – Hirtelen eszébe jutott valami, és hangosan folytatta. – Hozzon nekem valami olyasmit, amit a legutolsó angol mágus oldalán szerzett!

– Tessék? – kérdezte a bogáncspihe hajú úr riadtan. – Nem, ilyesmire nem lehet szüksége! Csupa értéktelen haszontalanság! Gondolja meg még egyszer!

A fehér hajú urat láthatólag összezavarta Strange kérése, habár a mágus nem értette, miért.

– Lehet, hogy a legutóbbi mágus adott neki valami nagy értéket, amitől nem akar megválni – gondolta magában. – Nem baj. Csak jól megnézem magamnak, kiderítem, amit ki akarok deríteni, aztán visszaadom neki. Ezzel majd bebizonyítom, hogy nem akarok ártani neki.

A tündér udvariasan elmosolyodott.

– Azt mondja, kötelező érvényű megegyezés? Még a ma este folyamán számítok rá.

Nyolc órakor Strange a Greysteel családdal vacsorázott a homályos étkezőben. Miss Greysteel Byron felől érdeklődött.

– Ó, a Lord nem akar visszatérni Angliába – felelte a mágus. – Végül is verset akárhol tud írni. Az én esetem más. Az angol mágiát Anglia formálta ilyenre, ahogy magát Angliát is a mágia formálta. A kettő szétválaszthatatlanul összetartozik.

– Ön biztos arra céloz, hogy az angol szellemiséget és történelmet formálta a mágia – vont a szemöldökét az ifjú hölgy. – Metaforákban beszél.

– Nem, szó szerint értettem. Ez a város például

hagyományos módon épült...

– Ó! – vágott közbe dr. Greysteel nevetve. – Le sem tagadhatná, hogy mágus! Milyen megvetéssel beszél mindenről, ami a hagyományos módon jött létre!

– Távol álljon tőlem, hogy tiszteletlen legyek. Biztosíthatom róla, hogy megbecsülöm azokat a dolgokat is, amik hagyományos módon jönnek létre. Én csak azt akartam mondani, hogy Anglia határait és magát a formáját is a mágia határozta meg.

Dr. Greysteel beleszippantott a levegőbe.

– Ezt nem egészen értem. Mondjon egy példát.

– Jól van. Volt egyszer egy szép kis város Yorkshire partvidékén. A lakói egy időben tanakodni kezdtek, hogy vajon miért kell adót fizetniük a királyuknak, John Uskglassnak. Úgy vélték, hogy egy mágus akármennyi aranyat elő tud magának teremteni. A gondolkodással ugyan nem lehet nagy kárt okozni, de ezek az együgyű emberek nem elégedtek meg ennyivel. Megtagadták az adófizetést, és szövetkezni kezdtek a király ellenségeivel. Pedig tudhatták volna, hogy nagyon veszélyes dolog egy mágussal hadakozni, és még veszélyesebb egy királlyal. Nem beszélve arról, ha ez a kettő egy személyben egyesül! Abban az esetben megszázsorozódik a veszély. Erős szél kelt északról, és végigsöpört a városon. Amint megérintette az állatokat, mind megöregedtek, és meghaltak. Tehenek, disznók, tyúkok és birkák, sőt még a kutyák és a macskák is. A szél nyomán rommá váltak a házak, a boldogtalan lakók szeme láttára. Eltörték az eszközeik, széttörték az edényeik, a fa megvetemedett és széthasadt, a téglák és a

kő porrá enyészett. A templom kőszobrai elmállottak, mintha több ezer évesek lennének, míg végül arcuk helyén is csak egy néma sikolyra nyíló száj maradt. A szélvihar hatalmas, fenyegető alakzatokat formált a tenger hullámaiból. A városlakóknak maradt annyi józan eszük, hogy elmeneküljenek. Amikor felértek a legközelebbi dombtetőre, visszaneztek az otthonukra, és látták, hogy az egész várost ellepi a hideg, szürke víz.

Dr. Greysteel elmosolyodott.

– Irányítson bárki egy országot – a whig párt, a tory párt, egy császár vagy egy mágus –, az adóra mind nagyon érzékenyek. Ezeket a történeteket is leírja a következő könyvében?

– Hát persze. Én nem tartozom azon fukar írók közé, akik minden szavukat unciában mérik. Én nagyon liberális elveket vallok az írásról. Bárki, aki kifizeti Mr. Murraynek a guinea-t, látni fogja, hogy szélesre tártam a raktáram ajtaját, és az összes ismeretemet áruba bocsátom. Az olvasók nyugodtan körbesétálhatnak, és kedvükre válogathatnak.

Miss Greysteel egy darabig komolyan elgondolkodott a mágus szavain.

– Kétségtelen, hogy felbőszítették a királyt, de akkor is zsarnoki cselekedet volt – jegyezte meg végül.

Valahonnan az árnyak közül lépések közeledtek.

– Mi az, Frank? – kérdezte dr. Greysteel.

Frank, a doktor szolgálja, megállt az asztal mellett.

– Találtunk egy levelet és egy kis dobozt, uram. Mindkettőt Mr. Strange-nek küldik.

Frank tanácsstalannak látszott.

– Ne állj már ilyen bambán! Itt ül Mr. Strange a könyöködnél. Add át neki a levelet és a dobozt.

Frank arckifejezése és testtartása is arról árulkodott, hogy nagyon zavarban van. A homlokát ráncolta, és látszott rajta, hogy sehogy sem érti a helyzetet. Még egyszer utoljára megpróbálta érzékeltetni a gazdájával, mennyire felfoghatatlan dolog történt.

– Az ajtó előtt, a földön találtuk a levelet és a dobozt, uram, de az ajtó be volt zárva, és a retesz is rá volt tolvá.

– Ezek szerint valaki kinyitotta a zárat és a reteszt is, Frank. Nincs ebben semmi titokzatos.

Azzal Frank átadta a levelet és a dobozt a mágusnak, és visszament a sötétségbe. Közben magában motyogott, és az útjába eső székektől és asztaloktól kérdezte, mennyire tartják tökfejnek.

A nagynéni kissé előrehajolt, és közölte Strange-dzsel, hogy nem kell udvariaskodnia a jelenlétükben. Elvégre barátok, és a barátok elolvashatják egymás társaságában a leveleiket. Ez nagyon kedves, ugyanakkor felesleges gesztus volt a nagynénitől, mert Strange már felbontotta a levelet, és el is kezdte olvasni.

– Ó, nénikém! – kiáltott fel Miss Greysteel, és felvette a dobozt az asztalról. – Nézd, milyen szép!

Az apró, hosszúkás dobozka ezüstműből és porcelánból készült. A kék leggyönyörűbb árnyalatára festették, ám mégsem volt kék, hanem inkább lilás. De lilás sem volt egészen, mert volt benne egy leheletnyi szürke is. Hogy egészen pontosak legyünk, a doboznak olyan színe volt,

mint a bánatnak. De szerencsére sem Miss Greysteel, sem a nagynénje nem ismerte a bánat mélységeit, ezért nem ismerték fel a doboz színét.

– Tényleg nagyon szép – ismerte el az asszony. – Itáliában készült, Mr. Strange?

– Hm? – kérdezett vissza a mágus. Felnézett a levélből. – Nem tudom.

– Van benne valami? – faggatózott tovább a nagynéni.

– Azt hiszem, igen – felelte a kisasszony, és már hozzá is fogott, hogy kinyissa.

– Flora! – kiáltott rá dr. Greysteel, és szigorú fejcsóválással róttá meg a lányát. A doktornak eszébe jutott, hogy a dobozban talán egy ajándék van, amit Strange Florának akar adni. Valahogy nem tetszett neki az ötlet, de dr. Greysteel nem volt igazán jártas a Strange-hez hasonló modern fiatal emberek viselkedési szokásaiban, ezért nem szólt semmit.

A mágus, aki teljesen belemélyedt a levél olvasásába, mit sem vett észre ebből. Felvette a dobozt, és kinyitotta.

– Van benne valami, Mr. Strange? – kérdezte a nagynéni.

A mágus gyorsan visszacsukta a doboz fedelét.

– Nem, asszonyom, semmi.

Belecsúsztatta a dobozt a zsebébe, és megkérte Franket, hogy hozzon neki egy pohár vizet.

Vacsora után azonnal magukra hagyta Greysteeléket, és egyenesen a Calle de la Cortesia sarkán lévő kávéházba ment. Nagy megrázkódtatás érte, amikor először kinyitotta a dobozt, ezért a második kísérletnél mindenképpen emberek között akart lenni.

A pincér kihozta neki a brandyt. A mágus belekortyolt, majd kinyitotta a szelencét.

Először arra gondolt, hogy a tündér valószínűleg egy apró, fehér, levágott ujj másolatát küldte el neki – talán viaszból készült, mindenestre nagyon élethű volt. Már kiveszett belőle az összes vér, a fakó bőr egészen zöldessé vált rajta, csak a körmök alatti árkok maradtak meg rózsaszínnek. Azon töprengett, hogy ki dolgozhatott ennyit egy ilyen förtelmes tárgy megalkotásával.

Amikor viszont megérintette, rájött, hogy nem is viaszból készült. Jéghideg volt ugyan, a bőr mégis ugyanúgy mozgott rajta, mintha a saját ujját dörzsölte volna meg. Még az izmokat is ki lehetett tapintani – sőt meg lehetett pillantani – alatta. Kétségtelenül emberi ujj volt. A méretéből ítélve egy gyereké lehetett, vagy egy törékeny kezű fiatal nő legkisebb ujjá.

– De vajon miért adta neki a mágus ezt az ujjat? – csodálkozott Strange. – Lehet, hogy a saját ujjá volt? Aligha, hacsak nem egy gyerekmágusról vagy egy varázslónőről van szó. – Úgy rémlett neki, hogy egyszer hallott valamit egy ujjról, de nem jutott eszébe, mi volt az. Még furcsább, hogy a történetre ugyan nem emlékezett, de azt pontosan tudta, hogy *kitől* hallotta: Drawlighttól. –...feltehetőleg ezért nem figyeltem rá. De miért mesélt volna Drawlight mágiáról? Hiszen semmit sem tudott róla, és nem is érdekelte.

Ivott még egy kis brandyt.

– Azt hittem, hogy ha egy tündér mindent elmagyaráz nekem, tisztábban fogok látni. Erre mi történik? Egyik

rejtély követi a másikat!

Eszébe jutottak azok a történetek, amiket az angol mágusokról és a tündérszolgáikról hallott. Martin Pale-ről és Witcherley Mesterről, Pillebúb Mesterről és a többiekről. Ott volt Thomas Godbless és Keddi Teddy, Meraud és Coleman Gray, és mind közül a leghíresebb, Col Tom Blue, Ralph Stokesey szolgája.

Amikor Stokesey először találkozott Col Tom Blue-val, egy vad, rakoncátlan szerzetet látott: ő volt az utolsó tündér a világon, aki szövetségre lépett egy angol mágussal. Stokesey ezért követte Tündérországba is, a saját kastélyába[84], ahol a láthatatlanság leple alatt sok érdekes dolgot felfedezett.(58) Strange nem volt annyira naiv, hogy abban a formában elhiggye a történetet, ahogy a gyerekek és a mágiatörténészek mesélték egymásnak.

– De azért lehet benne némi igazság – tette hozzá magában. – Talán Stokeseynek tényleg sikerült behatolnia Col Tom Blue kastélyába, és a tündér így meggyőződhetett róla, hogy az angol mágust komolyan kell venni. Ezt én is megtehetném. Végül is ez a tündér semmit sem tud a képességeimről és az eredményeimről. Ha váratlanul behatolnék az otthonába, bebizonyítanám, mire vagyok képes.

Visszagondolt arra a ködös, havas windsori napra, amikor ő és a király majdnem Tündérországból kötöttek ki, annyira ellenállhatatlanul vonzotta őket a fehér hajú úr mágiája. Felidézte az erdőt és benne a parányi fényeket, amelyek valami ősi épületből szűrődtek ki. A Király Útjain biztosan eljuthatna oda ismét, de ettől nemcsak az

Arabellának tett ígérete tartotta vissza, hanem az is, hogy nem volt kedve régebben kipróbált varázslatokkal keresgélni. Valami újat és megdöbbentőt akart. Azt akarta, hogy amikor legközelebb találkozik a bogáncspihe hajú úrral, a sikeresen elvégzett, vadonatúj mágikus kísérlet adjon neki magabiztosságot és jókedvet.

– Tündérország mindig közel van – döntötte el magában. – Ezernyi úton át lehet menni. Biztos sikerült rábukkannom valamelyikre.

Eszébe jutott egy varázsigé, amely utat nyit bármely két mágus között, akiket a varázsló megnevez. Régi ige volt, alig különbözött a tündérek varázslataitól. Miért ne szelhetné át az az út a világok határait is? Strange még soha nem próbálta ezt az ígét, és nem is tudta elképzelni, milyen lehet, vagy hogy kell rajta járni. Elmotyogta magának a szavakat, tett néhány mozdulatot a kezével, aztán megnevezte saját magát és a fehér hajú urat, hogy létrejöjjön közöttük az út.

Valami hirtelen megváltozott a levegőben, ahogy az a varázslatoknál gyakran történni szokott. Mintha egy láthatatlan ajtó kinyílt és bezáródott volna, az egyik oldalára szorítva a mágust. Strange úgy érezte, a város összes épülete megfordult, és egy másik irányba néz. A jelek szerint működött a varázslat, ám a mágus mégsem látta az eredményét. Azon töprengett, hogy mit tegyen ezek után.

– Csak felfogás kérdése az egész. És én tudom, hogyan változtathatom meg. – Szünetet tartott. – Van valami nyugtalanító érzésem. Nem szabadna megismételnem, de ugyan milyen kárt okozhatok vele?

Belenyúlt a kabátja mellényzsebébe, és elővette a tinktúrát. Hozatott a pincérrel egy pohár vizet, és óvatosan egyetlen cseppet töltött bele. Megitta.

Körülnézett, és végre észrevette a csillogó fénysávot, ami a lábánál kezdődött, átvezetett a kávéház kövezett padlóján, majd kifelé az ajtón. Nagyon hasonlított azokra a vonalakra, amelyek a víz felszínén jelennek meg, amikor az ezüstpálcában varázsol. Rájött, hogy ha egyenesen a fénycsíkokra néz, eltűnnek, viszont ha csak a szeme sarkából figyeli, remekül látja őket.

Fizetett a pincérnek, majd kilépett az utcára.

– Ezt nevezem jelentős lépésnek! – ismerte el magában.

55

A második az ellenség kezében látja meg legféltettebb kincsét

1816. december 2-áról 3-ára virradó éjjel

OLYAN VOLT, MINTHA a rettegett balsors, amely mindig is fenyegette Velencét, egy szempillantás alatt rázúdult volna; csakhogy a város nem a vízbe fulladt bele, hanem egy rejtélyes rengetegbe. Sötét, kísérteties fák töltötték meg a sikátorokat, a tereket és a kanálisokat. A falak sem jelentettek akadályt számukra. Ágaik átfúrták magukat a kövön és az üvegen is. Gyökereik mélyre hatoltak az utcakövek alá. A szobrokat és az oszlopokat bevonta a borostyán. Egyszeriben minden sokkal csendesebb és sötétebb lett – legalábbis Strange érzékei szerint. A faqyöngy kúszó szakállá eltakarta a lámpákat és

a gyertyák fényét, a faágakból szőtt sűrű kupola pedig kizárta a hold fényét.

Velence lakosai viszont nem vettek észre változást. Strange sokszor olvasott arról, mennyire természetfeletti természetesnek veszik a férfiak és a nők a közelükben zajló mágiát, de még soha nem látta a saját szemével. Egy pékfiú verekedte át magát a növények között, miközben egy tál kenyérral egyensúlyozott a fején. Strange döbbenet figyelt egy férfit, aki bámulatos ügyességgel kerülgette az útjába kerülő fákat, és lehajtotta a fejét a kiugró ágak előtt, amelyek pedig könnyedén kiszúrhatták volna a szemét. Látott egy köpenyből és maszkból álló jelmezbe öltözött párt is, akik talán egy bálba vagy a *Ridottóba* igyekeztek. A pár a Salizza da San Moise felől közeledett, és karöltve, fejüket összedugva sugdolóztak. Egy gigantikus fa állt az útjukban. Amikor odaértek, ösztönösen kettéváltak egy pillanatra, két oldalról megkerülték a fát, majd ismét belekapaszkodtak egymás karjába.

Strange egy utcácskán végigsétálva követte a sziporkázó vonalat, egészen a kikötőig. Az erdő ott is folytatódott, ahol a város véget ért, és a világos vörös vonal mélyen bekigyózott a fák közé.

A mágusnak nem tetszett az ötlet, hogy belelépjen a tengerbe. Velence partjainál nem lágyan ereszkedik a talaj a vízbe, hogy lépésről-lépésre vezesse egyre mélyebbre az embert, hanem egy kőfallal hirtelen véget ér a város, és elkezdődik az Adriai-tenger. Strange-nek fogalma sem volt róla, milyen mély lehet ott a víz, de abban biztos volt, hogy

hamar megfulladna benne. Csak reménykedni tudott abban, hogy az erdőn átvezető, csillámló csapás megvédi a vízbe fúlástól.

Ugyanakkor legyezgette a hiúságát a tény, hogy sokkal alkalmasabb erre a kalandra, mint Norrell.

– Őt soha nem lehetne rávenni, hogy belépjen a tengerbe. Utálja, ha átázik a ruhája. Ki is mondta azt, hogy a mágus legyen olyan kifinomult, mint egy jezsuita, olyan bátor, mint egy katona, és olyan ravasz, mint egy tolvaj? Akárki volt, biztos sértésnek szánta, ennek ellenére van benne némi igazság.

Lelépett a kikötőről.

Abban a pillanatban a tenger éteri és álomszerű lett, az erdő viszont sokkal szilárdabb és kézzelfoghatóbb. A hullámok nemsokára már csak halvány ezüstös ragyogásként léteztek a sötét fák között, a sós szellő pedig belevegyült az éjjeli erdő szokásos illatai közé.

– Csaknem háromszáz év óta én vagyok az első mágus, aki belép Tündérországba – gondolta magában Strange[85].

A gondolat nagy büszkeséggel töltötte el, és azt kívánta, bárcsak lenne ott valaki, aki látja, és földbe gyökerezik a lába. Rájött, mennyire unja a könyveket és a tudományt, és visszavágyott abba a korba, amikor mágusnak lenni annyit jelentett, hogy olyan helyekre utazhatott, ahol angol ember korábban még nem járt. Waterloo óta először érezte, hogy tesz valamit. Aztán eszébe jutott, hogy abba kellene hagynia önmaga magasztalását, és körül kellene néznie, hogy mit tanulhat ezen az idegen helyen. Hozzáfogott a

vizsgálódáshoz.

Az erdő nem egészen olyan volt, mint az angol rengetegek, csak hasonlított rájuk. Itt sokkal öregebb, nagyobb és fantasztikusabb formájú fákat látott. A mágusnak volt egy olyan érzése, hogy a fák egytől-egyig tökéletesen kifejlődött karakterrel rendelkeznek, vagyis szeretnek, gyűlölnék és vágyakoznak. Látszott rajtuk, hogy megszokták, hogy az emberekkel egyformán kezelik őket, és az őket is érintő ügyekben kikérjék a véleményüket.

– Pont erre számítottam – töprengett tovább Strange –, habár ez amolyan figyelmeztetésnek is felfogható: nehogy azt higgyem, hogy ez a világ olyan, mint a sajátom. Itt mindenki keresztkérdéseket tesz majd fel. Megpróbálnak majd túljárni az eszemen.

Elképzelte magában a kérdéseket, és már jó előre megfogalmazott néhány frappáns választ. Nem félt; felőle akár egy sárkány is eléje toppanhatott volna. Az elmúlt két napban elengedte az összes félelmét, és úgy érezte, hogy semmi sem lehetetlen, csak meg kell próbálnia.

Vagy húsz mérföldnyi gyaloglás után a csillogó vonal egy házhoz vezette. Azonnal felismerte; a kép annyira élénken élt benne, mint amikor először megpillantotta Windsorban. Mégis volt benne valami más. Windsorban fényesnek és hívogatónak látta, ám most eluralkodott rajta a nyomor és az elhagyatottság légköre. A számtalan ablak kicsinek és többnyire sötétnek tűnt. Sokkal nagyobb volt, mint az emlékeiben élő épület – és sokkal nagyobb, mint bármelyik ember építette ház.

– Talán az orosz cárnak lehet ekkora palotája – vélte a

mágus. – Vagy a római pápának. Nem tudom. Még soha nem jártam egyik helyen sem.

A házat egy magas kerítés vette körül. A csillogó vonal véget ért a falnál, amelyben Strange egyetlen nyílást sem látott. Elmotyogta magában Ormskirk Felfedező Igéjét, aztán Taillemache Védőpajzsát, amely lehetővé tette, hogy biztonságban átjusson elvarázsolt helyeken. A szerencse továbbra is vele volt: szinte azonnal megjelent egy kicsiny kapu a falban. Átment rajta, és egy széles, szürke udvaron találta magát. Mindenhol csontok heverték, és fehéren világítottak a holdfényben. Egyik-másik csontváz még mindig viselte rozsdásodó vértjét. A gyilkos fegyverek örökre bent ragadtak a bordáik között vagy a szemüregükben.

Strange megjárta már Badajoz és Waterloo csataterét is, ezért nem zaklatta fel néhány ősi csontváz látványa. Mégis egyre izgatottabb lett. Most fogta fel igazán, hogy Tündérországon jár.

A ház düledező volt ugyan, de Strange határozottan érezte a falak irányából érkező mágikus kisugárzást. Megint elmondta Ormskirk Felfedező Igéjét. A ház azonnali változni és alakulni kezdett, és felfedte egyik titkát: csak részben épült kőből. Sok helyütt a fal valójában egy nagy földhalom volt, minden támpillérével és tornyával együtt. Mintha a ház egy domb is lett volna.

– Egy *brugh!* – lelkesedett magában a mágus[86].

Bement egy alacsony ajtón, és abban a pillanatban egy hatalmas bálteremben találta magát. A táncolók a lehető legcsodálatosabb ruhákat viselték, a falakra viszont ráfért

volna egy kis megerősítés. Az egyik már le is omlott, csak egy szárnalmas szeméthalom maradt belőle. A kevés megmaradt bútor is elmállott, ócska gyertyák égtek, a zenét pedig mindössze egy hegedűs és egy furulyás szolgáltatta.

Senki sem figyelt Strange-re, aki megállt az egyik fal mellett, és onnan figyelte a táncosokat. Bizonyos szempontból kevésbé érezte idegennek ezt a mulatságot, mint mondjuk egy velencei *conversazione*^[87]. A bálozók viselkedése inkább az angol szokásokat idézte, és a tánc is azokra a vidéki táncokra emlékeztetett, amiket hetente egyszer roznak a vidéki urak és hölgyek Newcastle-től Penzance-ig.

Strange-nek eszébe jutott, hogy valamikor régen ő is szeretett táncolni, Arabellával együtt. A spanyolországi háború után viszont rohamos tempóban leszokott róla. Bárhova ment Londonban – akár bálterembe, akár egy minisztériumba – mindig megrohmozták a mágia iránt érdeklődő emberek. Azon töprengett, vajon Arabella táncolt-e közben másokkal. Meg sem kérdezte tőle soha.

– Illetve lehet, hogy megkérdeztem – tette hozzá gondolatban –, de a válaszát már nem vártam meg. Nem is emlékszem, hogy erről beszélt volna.

– Te jó ég! Uram! Mit keres ön itt?

A mágus megfordult, hogy szembeforduljon azzal, aki megszólította. Ha volt valami, amire nem készült fel előre, akkor az most bekövetkezett: Sir Walter inasával találta szembe magát. Nem jutott eszébe a neve, bár a miniszter sokszor szölongatta a jelenlétében. Simon? Sámuel?

Az inas megragadta Strange karját, és erősen megrázta. Rendkívül zaklatottnak tűnt.

– Az Isten szerelmére, mit csinál itt, uram? Nem tudja, hogy gyűlöli önt?

Strange már nyitotta a száját, hogy valamelyik begyakorolt riposztot előadja, de aztán meggondolta magát. Ki gyűlöli? Norrell?

A bonyolult tánc magával sodorta az inast. Strange megpróbálta követni a szemével, és rövidesen fel is fedezte a bálterem túloldalán. A fekete bőrű szolga mérgesen nézett rá, mintha azért haragudna, hogy nem hagyja el azonnal a házat.

– Milyen furcsa – tűnődött Strange. – De végül is nincs benne semmi meglepő. Mindig olyat tesznek, amire az ember legkevésbé sem számít. Lehet, hogy ez nem is Pole inasa. Talán csak egy tündér, aki hasonlít rá. Vagy egy mágikus illúzió.

Ezután a saját tündérét kezdte keresgélni.

– Stephen! Stephen!

– Itt vagyok, uram.

Az inas megfordult, és majdnem beleütközött a mögötte álló, bogáncspihe hajú úrba.

– Itt van a mágus! Itt van! Mit akarhat?

– Nem tudom, uram.

– Azért jött ide, hogy elpusztítson! Tudom, hogy azért!

Stephen egészen megrökönyödött. Mindedig azt hitte, hogy a fehér hajú urat semmiféle bántódás nem érheti. Most pedig roppant izgalom és rémület vett erőt rajta.

– Ugyan mi oka lenne elpusztítani, uram? – csitította Stephen. – Szerintem inkább azért jött, hogy hazavigye a feleségét. Talán ki kellene szabadítanunk Mrs. Strange-et a bűvöletből, és haza kellene engednünk a férjével. És Lady Pole-t is. Engedje meg, uram, hogy Mrs. Strange és Lady Pole hazatérjen a mágussal. Biztos vagyok benne, hogy ezzel lecsillapíthatjuk a haragját. Majd én meggyőzőm.

– Mi? Miről beszélsz? Mrs. Strange? Nem, nem, Stephen! Te tévedsz. Súlyos tévedés áldozata vagy. Eddig még csak említést sem tett a szegény Mrs. Strange-ünkről. Mi ketten tudjuk értékelni egy ilyen asszony társaságát, Stephen. Ő nem. Ő el is felejtette már. Van egy új kedvese, egy elragadó fiatal teremtes, aki remélem egyszer ugyancsak ennek a bálteremnek a fényét fogja növelni. Nincs még egy olyan ingatag fajzat a világon, mint az angol férfi! Ó, higgy nekem! Azért jött, hogy elpusztítson. Attól a pillanattól fogva, hogy elkérte tőlem Lady Pole kisujját, tudtam, hogy sokkal ravaszabb, mint feltételeztem. Segítség, Stephen. Te olyan sokáig éltél angolok között. Mit kellene tennem? Hogyan védhetem meg magam? Hogyan büntethetem meg ezért az aljasságért?

Bár a varázslat eltompította az inas észjárását, minden erejét összeszedte, hogy józanul tudjon gondolkodni. Biztos volt benne, hogy valami nagy válság felé sodródnak. A fehér hajú úr még sohasem kérte ilyen nyíltan a segítségét. Valahogy biztos a saját hasznára fordíthatná a helyzetet. De hogyan? Tapasztalatból tudta, hogy az úr hangulatai nagyon gyorsan változnak; ő volt a legszeszélyesebb lény, akivel valaha találkozott. Egy rövid szócska is elég volt

ahhoz, hogy a félelme izzó haraggá és gyűlöletté változzon. Ha csak egyetlen mondat félresikerül, lemondhatnak arról, hogy valaha is hazatérjenek – sőt azon nyomban elpusztítja mindnyájukat. Körülnézett a teremben, valami ihletet keresve.

– Mit csináljak, Stephen? – nyögte az úr. – Mit csináljak?

Az inas szeme megakadt valamin. Az egyik fekete boltív alatt ismerős figura állt: egy tündéraszony, aki mindig ugyanazt a fejbúttól ujjbegyig érő, koromfekete fátylat viselte. Nem csatlakozott a táncolókhöz, csupán félig sétáló, félig lebegő mozgással ingázott körülöttük. Stephen soha nem látta beszélni senkivel, és amikor elhaladt mellette, halványan megcsapta a temető, a föld és a kripták szaga. Mindig végigszaladt a hideg a hátán, amikor ránézett, de nem tudta megállapítani, hogy rosszakarató, elátkozott, vagy mindkettő.

– Vannak közöttünk olyan emberek, akiknek inkább csak teher az élet – szólalt meg az inas. – Egy fekete fátyol választja el őket a világtól. Határtalanul magányosak. Olyanok, mint az éjszaka kísértetei, akiknek nem jut az örömből, a szerelemből, és semmiféle kellemes emberi érzésből, és még egymást sem tudják vigasztalni. Sötét napjaik üresen, szálnalmas egyedüllétben telnek. Tudja, kikre gondolok, uram... Én... nem szemrehányásként mondom, csak... – Az ezüstös fehér hajú úr szenvedélyes figyelemmel hallgatta. – Biztosan érzem, hogy elfordíthatjuk magunktól a mágus haragját, ha elengedjük...

– Ó! – kiáltott fel az úr, és a szeme elkerekedett a felismeréstől. Felemelte a kezét, és ezzel csendre intette

az inast.

Stephen biztos volt benne, hogy ezúttal túl messzire ment.

– Bocsásson meg – suttogta.

– Bocsássak meg? – értetlenkedett a bogáncspihe hajú úr.

– Nincs mit megbocsátani. Évszázadok óta nem beszélt velem senki ilyen egyenesen, és nagyon becsüllek téged ezért! Igen, sötétség! Sötétség, szenvedés és magány! Azzal sarkon fordult, és beleveszett a tömegbe.

Strange remekül érezte magát. A bál bizarr ellentmondásai egyáltalán nem zavarták, mert pont ilyen dolgokra számított. Noha a bálterem félig-meddig már beomlott, részben még mindig fenntartották az illúziók. Mágusszemével tökéletesen látta, hogy az épület nagy része a föld alatt helyezkedik el.

Egy tündérhölgy állt nem messze tőle, és őt fürkészte. Ruhája színe a téli alkonyatot idézte, finom legyezőjét valamiféle kristály gyöngyök díszítették, amelyek leginkább a leveleket borító téli zúzmarára, és a csupasz gallyakról lógó, törékeny kis jégcsapokra hasonlítottak.

Éppen akkor vette kezdetét egy újabb tánc. A tündérhölgyet senki sem kérte fel, ezért Strange gondolt egy merészet, és meghajolt előtte.

– Itt szinte senki sem ismer engem, ezért senki sem mutathat be minket egymásnak. Ennek ellenére nagyon boldog lennék, ha táncolna velem.

A hölgy nem válaszolt, még csak el sem mosolyodott, csak odanyújtotta a kezét, és engedte, hogy a táncparketre vezesse. Elfoglalták a helyüket a csoportban, és egy

darabig szótlánul álltak.

– Téved, ha azt hiszi, hogy senki sem ismeri – szólalt meg hirtelen a hölgy. – Én ismerem magát. Maga az egyik mágus azok közül, akik fel akarják támasztani a mágiát Angliában. – Aztán idézni kezdett valamit, mintha szavalna, vagy egy ismert mondást idézne. – *Az egyikük neve Viszolygó lesz, a másiké Hengegő...* A jelek szerint maga nem a Viszolygó, ezért csak a Hengegő lehet.

Ez nem hangzott túl udvariasan.

– Valóban ez a sorsom – bólintott a mágus. – És milyen kiváló sors!

– Tényleg így gondolja? – sandított Strange-re a tündérhölgy. – Akkor miért nem teljesítette még be?

A mágus elmosolyodott.

– Miből gondolja, hogy még nem teljesítettem be?

– Mert itt áll, velem szemben.

– Nem értem.

– Nem hallgatta végig a próféciát, amikor elmondták magának?

– A próféciát, asszonyom?

– Igen, a próféciát, amelynek forrása...

A hölgy itt egy nevet mondott a saját nyelvén, de Strange csak kusza hangokat hallott[88].

– Hogy mondta?

– A Király Prófeciáját.

Strange-nek eszébe jutott a téli sövény alól előmászó Vinculus. Száraz, barna fűszálak és üres zöldségüvegek ragadtak a ruhájára. Azon a hólepte ösvényen Vinculus elszavalt neki valamit. De már nem emlékezett rá. Akkor

még nem jutott eszébe, hogy mágus legyen, ezért nem is figyelt oda.

– Igen, tudom, hogy létezik egy prófécia, asszonyom, de nagyon régen hallottam, és képtelen vagyok felidézni. Mit kell tennünk a prófécia szerint? Mármint a másik mágusnak és nekem.

– El kell bukniuk.

Strange meglepetten pislogott.

– Én... nem hinném, hogy... Elbukni? Nem, asszonyom, maga téved. Ehhez már túl késő. Már most mi vagyunk a legsikeresebb mágusok Martin Pale óta.

A tündérhölgy nem válaszolt.

Tényleg túl késő volt ahhoz, hogy elbukjanak? – rágódott magában Strange. Visszagondolt Mr. Norrellre a Hanover téren és a Hurfew Apátságban. Visszagondolt rá, mennyi elismerést kapott a miniszterektől, és milyen figyelmesen bánt vele a régensherceg. Kissé talán ironikusnak tűnik, hogy pont Norrell sikerélményei jelentettek neki megnyugvást, de abban a pillanatban semmi sem tűnt ennyire szilárdnak és megtámadhatatlannak. A tündérnő nem tudta, mit beszél.

A következő pár percben lefoglalták őket a tánclépések. Csak akkor folytatták a beszélgetést, amikor visszakerültek az eredeti helyükre.

– Nagy vakmerőségre vall, hogy idejött, mágus.

– Miért? Mitől kellene félnem, asszonyom?

A tündérhölgy felkacagott.

– Maga szerint hány angol mágus hagyta itt a csontjait a *brugh* udvarában? Ezen csillagok alatt?

– Fogalmam sincs.

– Negyvenhét.

Strange kezdte kényelmetlenül érezni magát.

– Peter Porkisst nem számítom bele, de ő nem is volt mágus. Csak egy *cowan*[\[89\]](#).

– Csakugyan.

– Ne tegyen úgy, mintha tudná, miről beszélek – szólt rá a hölgy csípősen. – Világos, mint a vakablak, hogy nem tudja. Strange már megint nem tudta, mit válaszoljon. A hölgy eltökélte, hogy fanyarkásan viselkedik vele. De végül is mi a szokatlan ebben? Bath-ban, Londonban, és az összes európai városban szokása volt a hölgyeknek, hogy nehezteltek azokra a férfiakra, akiket meg akartak hódítani. Amennyire meg tudta ítélni, ez a hölgy sem különbözött a többitől. Elhatározta, hogy egyfajta furcsa flörtként fogja fel a tündérhölgy harapós modorát, hátha az lecsillapítja. Ezért hát könnyedén felnevetett.

– A jelek szerint kegyed nagyon sokat tud ennek a *brugh*-nak a múltjáról. Amikor kimondta a tündérszót, valami borzongásféle járta át, annyira ősi és romantikus volt.

A hölgy vállat vont.

– Már négyezer éve vendégeskedem itt.[\(59\)](#)

– Szívesen beszélgetnék magával az itt töltött éveiről, ha van egy kis szabadideje.

– Inkább *maga* mondja meg, mikor van szabadideje! Akkor én sem fogok ellenkezni, hogy válaszoljak a kérdéseire.

– Nagyon kedves magától.

– Ugyan, semmiség. Mondjuk legyen száz év múlva?

– Öö... Hogy mondtá?

Ebben a pillanatban a hölgy meggondolta magát, és mégsem válaszolt több kérdésre. Valószínűleg eszébe jutott, hogy már így is többet árult el a kelleténél, ezért a továbbiakban már csak a bálra és a többi táncosra tett megjegyzést.

A tánc véget ért, és ők ketten elváltak egymástól. Ez volt Strange életének legkülönösebb és legnyugtalanítóbb beszélgetése. Miért hitte a tündérhölgy, hogy a mágiát még nem sikerült feltámasztani Angliában? És mit zagyvált össze a száz évről? A mágus azzal vigasztalta magát, hogy egy nő, aki élete java részét egy kísértet-visszhangos kastélyban töltötte, egy hatalmas, sötét erdő közepén, nem tudhat sokat a külvilágban zajló eseményekről.

Strange visszament a fal mellé, a többi báméjszkodó közé. A következő tánc alatt egy feltűnően szép hölgy sodródott mellé. A mágus megdöbben azon, milyen éles ellentétben áll egymással gyönyörű arca és a vonásaiba vésődött boldogtalanság. Amikor a hölgy felemelte a kezét, hogy partnere kezébe csúsztassa, Strange észrevette, hogy a kisujja hiányzik.

– Hát ez furcsa! – gondolta magában, miközben megtapogatta a zsebében lapuló ezüst és porcelán dobozát. – Talán... – Tovább töprengett, de sehogy sem akart neki összeállni a kép. Miért adná egy mágus egy tündérnek egy olyan személy kisujját, aki a tündér saját kastélyában lakik? Érthetetlen. – Lehet, hogy a két dolognak semmi köze egymáshoz.

Ám a hölgynek apró, kecses, fehér keze volt. Strange

egyre biztosabban érezte, hogy a kisujj hozzá tartozott. Egyre erősebb kíváncsiság ébredt benne, és eldöntötte, hogy amint véget ér a tánc, odamegy hozzá, beszédbe elegyedik vele, és megkérdezi, hogyan vesztette el az ujját. A zene hamarosan el is halkult. A hölgy egy másik asszonnyal csevegett, aki háttal állt Strange-nek.

– Elnézést kérek... – kezdte a mágus.

Erre a másik hölgy is megfordult. Arabella volt az.

Fehér ruhát viselt, és rajta egy gyémántokkal kivarrt, halványkék csipkestólát. Az anyag úgy csillogott, mint a fagy és a hó. Ilyen csodaszép ruhája soha nem volt, amíg Angliában élt. Parányi, csillagszerű virágokat tűzött a hajába, a nyakát pedig fekete bársonyszalag ölelte körbe.

Különös arccal nézett a mágusra: egyszerre volt meglepett, óvatos és hitetlenkedve örvendező.

– Jonathan! Nézze, kedvesem! – szólt oda a másik hölgynek. – Itt van Jonathan!

– Arabella... – nyögte a mágus.

De nem tudta, hogyan folytassa. A felesége felé nyújtotta a kezét, ám ő nem fogadta el. Nem is tűnt fel neki, hogy ezzel visszautasítja a férjét. Inkább hátrébb lépett, és megfogta az ismeretlen hölgy kezét, mintha most már hozzá fordulna vigaszért és támogatásért.

Az ismeretlen hölgy megszorította Arabella kezét, és Strange-re nézett.

– Semmivel sem különb, mint a többi férfi – jegyezte meg hidegen, aztán úgy érezte, ideje véget vetni a társalgásnak.

– Jöjjön, kedvesem.

Megpróbálta elvezetni onnan Arabellát.

– Ó ne, várjon! – ellenkezett Arabella finoman. – Szerintem azért jött, hogy segítsen nekünk. Ön szerint nem?

– Talán – felelte a másik asszony kételkedve. Megint Strange-re nézett. – Nem, mégse hinném. Szerintem valami egész más okból jött.

– Jól tudom, hányszor figyelmeztetett, hogy ne tápláljak hiú reményeket – folytatta Arabella. – Meg is próbáltam visszafogni magam. De most itt van Jonathan! Tudtam, hogy nem felejt el ilyen könnyen.

– Elfelejteni magát? – kiáltott fel a mágus. – Hiszen az lehetetlen! Arabella, én...

– Azért jött, hogy segítsen? – vonta kérdőre az ismeretlen asszony.

Strange-et váratlanul érte a számonkérészerű megszólítás.

– Tessék? – kérdezett vissza. – Nem, én... Értsék meg, mindedig nem is tudtam, hogy... Jobban mondva még most sem értem...

Az idegen hölgy elkeseredetten sóhajtott.

– Azért jött, hogy segítsen rajtunk, vagy más miatt? Nagyon egyszerű a kérdés.

– Nem – felelte Strange. – Arabella, könyörgöm, beszéljen hozzám. Árulja el, mi...

– Ugye, hogy igazam volt? – kérdezte az asszony Arabellától. – Hadd keressek kettőnknek egy nyugodt sarkot, ahol zavartalanul társaloghatunk. Úgy rémlik, láttam egy üres padot az ajtó közelében.

De Arabellát még mindig nem lehetett rávenni, hogy

otthagylja a mágust. Továbbra is ugyanazzal a különös arckifejezéssel nézett Strange-re. Mintha nem is egy hús-vér embert fürkészne, csupán egy arcképet.

– Tudom, hogy nem bízik más emberek képességeiben, és nem hiszi, hogy...

– Senki emberfia képességeiben nem bízom! – vágta rá az idegen asszony. – Tudom, milyen az, amikor az ember minden újabb megismerkedés után évekig hiú reményeket táplál. Még a reménytelenség is sokkal jobb, mint az örökös csalódás!

Strange elvesztette a türelmét.

– Bocsássa meg, hogy közbevágok – mondta az ismeretlen hölgynek –, bár kegyed mást sem tesz, amióta beszélgetünk, csak közbevág. Attól tartok, meg kell kérnem, hogy engedjen meg nekünk pár percnyi beszélgetést a feleségemmel négy szemközt. Legyen szíves, távolodjon el tőlünk egy-két lépéssel...

De ekkor már sem Arabella, sem a hiányzó ujjú hölgy nem figyelte, amit mond. Mereven néztek valamit Strange jobb karja mellett. Ott bukkant fel a bogáncspihe hajú úr.

Stephen átverekedte magát a táncosok tömegén. Nagyon felzaklatta a mágussal való beszélgetés. Tudta, hogy valami sorsdöntő dolog történik, de minél többet töprengett rajta, annál távolabb került tőle, hogy megértse.

– Még nem késő – motyogta magában, miközben utat vágott magának. Lényének egyik része – a hideg, nemtörődöm, elvarázsolt része – nem értette, hogy mit akar ezzel. Még nem késő, hogy megmentse saját magát? Vagy

Lady Pole-t és Mrs. Strange-et? Esetleg a mágust?

Korábban sohasem tűnt annyira hosszúnak a táncolók sora; akár egy kerítés futott tova, amely elvágta az útját. A terem túlsó végében mintha egy ragyogó, bogáncspiheszerű hajkoronát pillantott volna meg.

– Uram! – kiáltotta. – Várjon! Megint beszélnem kell önnel!

Megváltozott a fény. Messzire sodródott a zene, a tánc és a csevely. Az inas körülnézett, mert azt hitte, ismét egy új városban vagy egy másik kontinensen fogja találni magát. De még mindig az Elveszett Remény Kastélyának báltermében volt. Csupán hárman maradtak: Stephen, és kicsivel távolabb a mágus, és az ezüstös fehér hajú úr.

A mágus a felesége nevét kiáltozta. Megindult egy sötét ajtó felé, mintha be akarna törni a ház rejtett részeibe, hogy megkeresse Arabellát.

– Várjon! – szólt utána a bogáncspihe hajú úr.

Strange megfordult, és Stephen jól látta, hogy az arca szinte fekete a haragtól. Mozgó ajkai egy varázsigé kirobbantásával fenyegetőztek.

A házigazda felemelte a kezét. *A nagy terem megtelt madarakkal. Egy szempillantás alatt termettek ott a semmiből; és egy szempillantás alatt el is tűntek.*

A madarak megcsapták a szárnyukkal Stephent, akinek szinte elállt a lélegzete az ütéstől. Amikor összeszedte magát, és felemelte a fejét, látta, hogy a bogáncspihe hajú úr másodszor is felemeli a karját.

A nagy terem megtelt pörgő-forgó levelekkel. A száraz és barna levelek – amelyek mintha a téli avarból kavarodtak

volna fel – a semmiből elősüvítő szél hátán kavarogtak. Egy szempillantás alatt termettek ott a semmiből; és egy szempillantás alatt el is tűntek.

A mágus döbbenetesen nézett körbe. Nem tudta, mit tehetne ilyen roppant mágiával szemben.

– Elbukott – gondolta magában Stephen.

A tündérúr harmadszor is felemelte a kezét. A nagy terem megtelt esővel – de nem vízcseppek, hanem vércseppek zúdultak alá. Egy szempillantás alatt termettek ott a semmiből; és egy szempillantás alatt el is tűntek.

Aztán elillant a varázs. Ugyanazzal a lendülettel a mágus is eltűnt, a bogáncspihe hajú úr pedig lehanyatlott a földre, mintha elájult volna.

– Hova lett a mágus, uram? – kérdezte Stephen, aki épp akkor ért oda, és azonnal le is térdelt a tündér mellé. – Mi történt?

– Visszaküldtem Altinum tengeri kolóniájára[90] – suttogta rekedten a fehér hajú úr. Megpróbált mosolyogni, de nem sikerült neki. – Sikerült, Stephen! Megfogadtam a tanácsodat! Kiszívta belőlem az összes erőt. A lehető legmerészebben kihasználtam a régi szövetségeseimet. De megváltoztattam a világot! Ó, mekkora csapást mértem rá! Sötétség, nyomor és magány! Soha többé nem árthat nekünk! – Megpróbált diadalmasan nevetni, de rohamokban tört rá a köhögés és az öklendezés. Amikor jobban lett, megfogta az inas kezét. – Ne aggódj miattam, Stephen. Csak egy kicsit kimerültem. Te bámulatosan előrelátó és megfontolt vagy. Ezért mostantól fogva nem

barátok vagyunk, hanem testvérek! Segítettél legyőzni az ellenségemet, ezért én találok neked egy nevet. Királyné teszek!

Ezután már nem volt képes többet beszélni.

– Árulja el, mit tett! – suttogta Stephen.

Ám a tündérúr behunyta a szemét.

Az inas ott maradt térdelve a bálteremben, és a bogáncspihe hajú úr kezét fogta. A faggyúgyertyák elaludtak, és bezárult körülöttük a sötétség.

56

A Fekete Torony

1816. december 3. és 4.

DR. GREYSTEEL ÁLMODOTT alvás közben. Álmában valaki szólongatta, és kért tőle valamit. Kötelességének érezte teljesíteni a kérést, ezért ide-oda futkosott, és megpróbálta megkeresni a hang forrását. Nem találta, pedig a hang egyre csak szólongatta. Végül kinyitotta a szemét.

– Ki az? – kérdezte.

– Én vagyok, uram, Frank.

– Mi történt?

– Mr. Strange van itt. Beszélni szeretne önnel, uram.

– Valami baj van?

– Nem árulja el, uram. De szerintem baj van.

– Hol van most, Frank?

– Nem akar bejönni, uram. Nem lehet meggyőzni. Odakint vár.

Dr. Greysteel leengedte a lábát az ágyról, és azonnal felszisszent.

– Hideg van, Frank! – mondta az inasnak.

– Igen, uram.

Frank felsegítette a gazdájára a köntöst és a papucsot. Számtalan sötét szobán sétáltak át, több hektár sötét márványpadlón csoszogott át a lábuk. Az előtérben egy lámpás égett. Frank kinyitotta a nagy dupla fémajtót, magához vette a lámpást, és kiment. Dr. Greysteel követte.

Egy sor kőlépcső vezetett lefelé, a sötétségbe. A tenger illata azonnal megcsapta az ember orrát, a hullámok a köveket nyaldosták, a sötétségben pedig néha megcsillant vagy megingott valami, és mindez arról árulkodott, hogy a lépcső egy csatornában ér véget. Néhány környékbeli ház ablakában vagy balkonján lámpások égtek, egyébként minden néma és sötét volt.

– Nincs itt senki! – kiáltott fel dr. Greysteel. – Hol van Mr. Strange?

Válaszként Frank jobbra mutatott. Az egyik híd alatt hirtelen egy lámpás lángja villant fel, és a doktor látta, hogy egy gondola várakozik ott. A *gondoliero* feléjük irányította a csónakot. Dr. Greysteel egy utast is felfedezett rajta, de annak ellenére, hogy Frank már bemutatta, beletelt egy kis időbe, mire felismerte.

– Strange! – kiáltott fel döbbenten. – Te jó ég! Mi történt? Meg sem ismertem. Drága... barátom... – dr. Greysteel hirtelenjében azt sem tudta, hogyan szólítsa a mágust. Az elmúlt hetekben már hozzászokott a gondolathoz, hogy a közeljövőben sokkal szorosabb szálak is összefűzhetik

öket. – Jöjjön be! Frank, gyorsan! Hozzon egy pohár bort Mr. Strange-nek!

– Ne! – kiáltott vissza a mágus rekedt, idegenszerű hangon.

Sietve mondott valamit a *gondolierónak* olaszul. Sokkal folyékonyabban beszélte az itáliai nyelvet, mint dr. Greysteel, ezért a doktor nem is értette. Csak akkor jött rá, miről lehetett szó, amikor a *gondoliero* megragadta az evezőt, hogy eltávolodjon a csónakkal.

– Nem mehetek be! – kiáltotta a mágus a part felé. – Ne kérje ezt tőlem!

– Jól van, de árulja el, mi történt!

– Meg vagyok átkozva.

– Megátkozva? Nem! Ne mondjon ilyeneket!

– Ez az igazság. Mindvégig rossz úton jártam. Megtiltottam a gondolásnak, hogy közelebb vigyen a házához. Nem biztonságos, ha ott vagyok a közelében. Dr. Greysteel! El kell küldenie innen a lányát!

– Florát? Miért?

– Van itt valaki, aki ártani akar neki.

– Atyaúristen!

Strange szeme egészen kiguvadt.

– Valaki olyan életre akarja kényszeríteni, ami kizárólag szüntelen szenvedésből áll. Egy könyörtelen, vad szellem akarja leigázni és rabszolgájává tenni. Egy ősi börtönbe akarja zárni, ami legalább annyira épült hideg bűbájból, mint kőből és agyagból. Gonosz, elvetemült fajzat! De talán nem is annyira elvetemült, csak a természete parancsát

követi. Elvégre mit tehet ő róla?

Dr. Greysteel és az inasa egy szót sem értett abból, amit Strange mondott.

– Ön beteg, uram – közölte a doktor. – Lázás. Jöjjön be. Frank készít önnek egy nyugtató italt, az majd elűzi az ártalmas gondolatokat. Jöjjön be a házba, Mr. Strange!

Egy-két lépcsőfokkal feljebb lépett, hogy a mágusnak legyen helye kiszállni a csónakból, de Strange rá se hederített.

– Azt hittem... – folytatta volna, ám aztán hirtelen elhallgatott. Olyan sokáig hallgatott, hogy a helyében már mindenki más elfelejtette volna, mit akart mondani, ám ő kiszáratva megtalálta a fonalat. – Azt hittem, hogy Norrell hazudott nekem. De tévedtem. Hatalmasat tévedtem. Mindenkinek hazudott. Mindnyájunknak hazudott.

Aztán megint mondott valamit a *gondolierónak*, és a csónak lassan beleveszett a sötétségbe.

– Várjon! Várjon! – kiáltozott a doktor, de a gondola eltűnt. Sokáig bámult a sötétségbe, hátha visszatér, de Strange nem akart visszajönni.

– Utánamenjünk, uram? – kérdezte Frank.

– Nem tudjuk, hova ment.

– Szerintem haza, uram. Gyalog is követhetnénk.

– És mit mondanék neki, Frank? Meg sem hallgatna minket. Nem, menjünk inkább be. Most Florával kell foglalkoznom.

Amikor viszont beértek a házba, dr. Greysteel tanácstalanul állt meg, és el sem tudta képzelni, mit tegyen. Egyszeriben olyan öregnek nézett ki, ahány éves volt. Frank gyengéden

belekarolt, és egy sötét kőlépcsőn át levezette a konyhába. Ahhoz képest, hogy ennyi márványos termet kellett ellátnia, a konyha meglepően kicsi volt. Még nappal is nyirkos homály töltötte be. Csak egy ablaka volt, magasan a falon, súlyos vasráccsal takarva, egy szinten a kint hömpölygő csatornával. Ez azt jelentette, hogy a helyiség java része a víz szintje alatt helyezkedett el. A mágussal való találkozás után viszont ezzel együtt is melegnek és barátságosnak tűnt. Frank meggyújtott még néhány gyertyát, és felélesztette a tüzet. Aztán megtöltötte a kannát, hogy teát főzzön kettőjüknek.

Dr. Greysteel leült az egyik szerény konyhai székre, és gondolataiba merülve nézte a lángokat.

– Amikor azt mondta, hogy valaki ártani akar Florának... – szólalt meg végül. Frank bólintott, mintha tudná, hogyan akarta befejezni a mondatot.

– ...rögtön arra gondoltam, hogy saját magára céloz, Frank. Attól fél, hogy valamivel bántani fogja, ezért előre figyelmeztet engem.

– Éppen ez az, uram. Azért jött, hogy figyelmeztesse. Mindez azt mutatja, hogy a szíve mélyén nagyon is jó ember.

– Jó ember – ismerte el dr. Greysteel őszintén. – De valami történt. Ez mágia, Frank. Csakis mágia lehet. Nagyon különös hivatás ez, és sokszor azt kívánom, bárcsak valami mással foglalkozna. Lehetne katona, lelkész vagy ügyvéd. Mit mondunk Florának, Frank? Nem akar majd elmenni, ebben biztos lehetsz! Nem akarja itt hagyni a mágust. Főleg most, hogy... hogy beteg. Mit mondjak neki? Nekem

is vele kellene mennem. De akkor ki marad Velencében, hogy gondoskodjon Mr. Strange-ről?

– Ön és én itt maradunk, hogy segítsünk Mr. Strange-nek, uram. De Florát el kell küldenie a nagynénjével.

– Igen, Frank. Igazad van. Ez a legjobb megoldás.

– Habár meg kell hagyni, uram, Miss Florának nincs szüksége kísérőre. Ő nem olyan, mint a többi fiatal hölgy.

Frank már nagyon régóta szolgálta a Greysteel családot, és velük együtt kivételesen tehetségesnek és intelligensnek tartotta a kisasszonyt.

Mivel úgy érezték, jelen pillanatban nem tehetnek többet, mindketten nyugovóra tértek.

Egész más az éjszaka közepén tervezgetni, mint fényes nappal. Dr. Greysteel sejtései beigazolódtak: Flora hevesen tiltakozott az ellen, hogy elküldjék Velencéből és Jonathan Strange mellől. Fel sem tudta fogni, miért kellene elmennie.

Azért, felelte az apja, mert a mágus beteg.

Akkor annál inkább Velencében kell maradnia, érvelt a lány. Mr. Strange-nek szüksége van valakire, aki ápolja.

Dr. Greysteel már magyarázni kezdte volna, hogy a mágusnak valószínűleg fertőző betegsége van, de elveit és hajlamait tekintve is őszinte ember volt, ezért azonnal látszott rajta, hogy hazudik. Flora egy szavát sem hitte.

A nagynénje sem értette igazán, hogy miért kell elhagyniuk Velencét. Dr. Greysteel nem bírta állni a sarat a két hölgygel szemben, ezért kénytelen volt beavatni a nővérét abba, ami éjszaka történt. Sajnos a hangulatileírások terén sem volt túl tehetséges. Képtelen volt átadni a nővérének,

milyen hátborzongatóan hangzottak Strange szavai, csak annyit sikerült megértetnie vele, hogy szokatlanul összefüggéstelenül beszélt. A nagynéni először arra gondolt, hogy Strange talán részeg volt. Ez felettébb sajnálatos, de sok fiatalember felönt néha a garatra, és emiatt még nem kellene elhagyniuk Velencét.

– Emlékezz csak, Lancelot: *te* még kevésbé vetted meg a bort annak idején. Egyszer Mr. Sixsmith-nél vacsoráztunk, és utána jó éjt akartál kívánni az összes csirkének. Kimentél az udvarra, és egyenként kihúzogattad őket a ketrecekből. Rémülten menekültek előled, szétszéledtek az udvarban, és a fele állományt elkapták a rókák. Soha nem láttam Antoinette-t annyira mérgesnek, mint akkor. (– Antoinette-nek hívták a doktor néhai feleségét.)

Réges-régi és meglehetősen szégyenletes történet volt ez. Dr. Greysteel egyre növekvő kétségbeeséssel hallgatta.

– Az ég szerelmére, Louisa! Én orvos vagyok! Ránézésre tudom, ki részeg, ki nem.

Behívták Franket. Ő jobban emlékezett Strange szavaira. A képek, amiket lefestett az öröklétig tartó raboskodásról, megrémisztették a nagynénit. Rövidesen már ő is egyetértett vele, hogy Florának el kell hagynia Velencét. Ugyanakkor javasolt valamit a fivérének és az inasnak. Olyasvalamit, ami a két férfinak eszébe sem jutott: mondják meg Florának az igazat.

Flora Greysteelnek majdnem megszakadt a szíve, amikor megtudta, hogy Strange megőrült. Először azt gondolta, mindhárman tévednek. Aztán elfogadta, hogy igazuk van, de még mindig kitartott amellett, hogy nincs oka elhagyni

Velencét. Biztos volt benne, hogy a mágus soha nem tudná bántani. Az apja és a nagynénje viszont makacsul kitartott az álláspontja mellett, és rá kellett jönnie, hogy addig nem nyugszanak, amíg el nem utazik. Ezért vonakodva ugyan, de beleegyezett.

Nem sokkal azután, hogy a két hölgy elhagyta Velencét, dr. Greysteel a *palazzo* egyik hűvös márványtermében ült, és egy pohár brandyvel próbálta felmelegíteni a tagjait. Éppen bátorságot gyűjtött, hogy megkeresse Strange-et és beszéljen vele, amikor Frank belépett a helyiségbe, és valami fekete toronyról kezdett beszélni.

– Tessék? – kérdezte a doktor.

Nem volt olyan hangulatban, hogy az inasa bizarr rejtvényeit fejtegesse.

– Jöjjön az ablakhoz, és megmutatom, uram.

Dr. Greysteel felkelt, és odament az ablakhoz.

Valami állt Velence közepén. Leginkább úgy lehetett volna leírni: egy lehetetlenül nagy, koromfekete torony. A talpzata több hektárnyi területet foglalt el. Magasan kinyúlt a városból, a felhők közé, és a tetejét már látni sem lehetett. Távolról egységesen feketének és sima felületűnek tűnt, de egy-egy pillanatban mintha áttetszővé vált volna, akár valami fekete füst. Több épületet is fel lehetett fedezni mögötte – sőt talán még *benne* is.

Ez volt a legtitokzatosabb látvány, ami valaha is dr. Greysteel szeme elé került.

– Hogy kerülhetett ide, Frank? És hová lettek a házak, amik alatta voltak? Mielőtt az inas válaszolhatott volna, hangos és felettébb hivatalos kopoqás hallatszott az ajtó felől.

Frank odament, hogy kinyissa. Pár pillanattal később egy kisebb csoporttal tért vissza. Dr. Greysteel egyiküket sem ismerte. Két pap volt közöttük, azon kívül három vagy négy katonás tartású fiatalember, arany paszománnyal és sújtással bőségesen díszített, élénk színű egyenruhában. A legrokonszenvesebb arcú ifjú előrelépett. Az ő uniformisa volt a legkülönb az összes közül, szőke bajsza pedig hosszan lógott lefelé. Elmondta, hogy ő Wenzel von Ottenfeld ezredes, Velence osztrák kormányzójának titkára. Bemutatta a társait is; a tisztek szintén Ausztriából származtak, de a papok velenceiek voltak. Dr. Greysteel már a látványra is elhűlt: a velenceiek utálták az osztrákokat, és a két nép szinte soha nem mutatkozott egymás társaságában.

– Ön a doktorh úrh? – kérdezte von Ottenfeld ezredes. – A Naty Vellinton *Hexenmeister*hének barhátya?[\[91\]](#)

Dr. Greysteel bólintva válaszolt.

– Óh doktorh! Engetyje meg, hogy ma koldusként borhuljunk az ön lába elé!

Von Ottenfeld ezredes arcára mélységes melankólia ült ki, amit még jobban kihangsúlyozott a lefelé konyuló bajusz.

Dr. Greysteel közölte, hogy döbbenet hallja, amit az ezredes mond.

– Ma eljöttünk. Azt kérjük öntől, hoty... – Von Ottenfeld homlokát ráncolva csettintett az ujjával. – *Vermittlung. Wir bitten Ihre Vermittlung. Wie kann man das sagen?*

Összedugták a fejüket, és megpróbálták kitalálni, milyen angol szót használhatnának. Az egyik itáliai pap a

„közbenjárás” szót javasolta.

– Igen, igen! – csillant fel az ezredes szeme. – Azt kérhjük, hogy közben-járhjon az érhdékünkben a Naty Vellinton *Hexenmeisterhénél*. Doktorh úrh, mi natyon natyra becsüljük a Naty Vellinton *Hexenmeisterhét*. De most ez a *Hexenmeisterh* csinált valamit. Micsoda szörhnyűség! Velence lakói natyon félnek. Sokaknak el kellett hatyniuk a házát, és elmenekülni!

– Ó! – válaszolta dr. Greysteel sokatmondóan. Egy darabig töprengenie kellett, mire a megértés halvány szikrája felgyúlt a fejében. – Úgy gondolják, hogy Mr. Strange-nek köze van a Fekete Toronyhoz?

– Nem! – tiltakozott von Ottenfeld. – Ez nem Torhony! Ez az Éjszaka! Micsoda szörhnyűség!

– Hogy mondja? – kérdezte a doktor, és segélykérően az inasára nézett.

Frank vállat vont.

Az egyik pap, aki megbízhatóbb angoltudással rendelkezett, mint a társai, elmesélte dr. Greysteelnek, hogy amikor aznap reggel felkelt a nap, a város minden részén felkelt, kivéve egy helyen – Santa Maria Zobenigo egyházközségének területén, ahol Strange is lakott. Ott tovább uralkodott az Éjszaka.

– Miérht csinál íty a Naty Vellinton *Hexenmeisterhe*? – kérdezte von Ottenfeld. – Mi nem tuttyuk. Önt kérhjük, doktor, menjen hozzá, és kérhdezze meg, mikorh jön vissza a Nap a Santa Marhia Zobenigóba. Megkérhné őt, naty tisztelettel, hogy ne csináljon több varházslatot

Velencében?

– Hát persze – bólintott dr. Greysteel. – Rendkívül nyugtalanító a helyzet. És bár szinte teljesen biztos vagyok benne, hogy Mr. Strange nem szándékosan tette, amit tett, és ki fog derülni, hogy valami tévedés történt, szívesen segítek, amiben tudok.

– Ó! – vette át a szót a pap, aki a legjobban beszélt angolul közülük. Felemelte a kezét, mintha attól félne, hogy a doktor rajtuk átgázolva azonnal Santa Maria Zobenigóba nyargal.

– De kérem, vigye magával a szolgáját is. Ugye nem akar egyedül menni?

Sűrűn esett a hó. Velence összes szomorú színét betakarták a szürke és a fekete árnyalatai. A Szent Márk *piazza* úgy nézett ki, mint egy fehér papírra nyomtatott, halványszürke rézkarc. Embereknek szinte nyoma sem volt. Dr. Greysteel az inasával gázolt át a hótakarón. A doktor egy lámpást vitt a kezében, Frank pedig egy fekete ernyőt tartott a gazdája feje fölé.

A *piazza* mögött emelkedett a magasba az Éjszaka Fekete Oszlopa. A két férfi elhaladt az Atrio boltíve alatt, és végigsétált a néma házsorok között. A Sötétség egy kis hídon kezdődött, pont a híd felénél. Felfoghatatlanul furcsa volt látni, ahogy a ferdén szállingózó hópelyheket hirtelen elnyeli a Feketeség, és torz élőlényként szippantja be őket mohó ajkaival.

Még utoljára visszaneztek a csendes, fehér városra, aztán átléptek az Éjszakába.

Kihalt sikátorokat találtak. Az egyházközség lakói a

rokonaik vagy a barátaik házába menekültek, a város más részeibe. Velence macskái viszont – akik itt is ugyanolyan szabálytalanul viselkedtek, mint bármely más városban – valósággal sereglettek Santa Maria Zobenigóba, hogy a Végtelen Éjszaka leple alatt táncoljanak, vadásszanak és játsszanak. Fenséges szórakozás volt ez számukra. Macskák surrantak el a Sötétségben dr. Greysteel és Frank lába mellett, és a doktor többször is érezte, hogy világító szemek fürkészik az ébenszínű ajtók tövéből.

Amikor elérkeztek a házhoz, ahol Strange lakott, végtelen csendet tapasztaltak. Kopogtak és kiáltoztak, de senki sem jött elő. Észrevették, hogy nincs bezárva az ajtó, ezért benyitottak. Odabent is feneketlen sötétség fogadta őket. Megtalálták a lépcsőt, és felmentek a mágus tetőtéri szobájába, ahol a varázslatokat szokta gyakorolni.

A történetek után valami iszonytató látványra voltak felkészülve: azt hitték, hogy Strange egy démonnal vagy egy rémséges szellemmel fog társalogni, amikor felérnek. Ezért meg is rökönödtek, hogy a szobában nem láttak semmi különösét. A helyiség olyan volt, mint bármikor korábban. Temérdek gyertya fénye világította be, és a fémkályha vendégmarasztaló meleget sugárzott. A mágus az asztalnál ült, egy ezüsttál fölé hajolt, arcát tiszta fehér fény világította meg. Nem nézett fel. Egy óra ketyegett halkan az egyik sarokban. Szokás szerint minden felületet több rétegben borítottak a könyvek, papírok és egyéb íráshoz szükséges kellékek. Strange végigfuttatta az ujjbegyét a víz felszínén, aztán kétszer finoman megtapogatta. Utána elfordult, és lefirkantott valamit egy

könyvbe.

– Strange – szólalt meg dr. Greysteel.

A varázsló felnézett. Már nem tűnt olyan tomboló örültnek, mint előző éjjel, de a szemében most is úzottság tükröződött. Sokáig nézte a doktort anélkül, hogy felismerte volna.

– Greysteel – motyogta végül. – Mit keres itt?

– Azért jöttem, hogy megnézzem, hogy van. Aggódok önért.

Strange nem válaszolt. Visszafordult az ezüsttálhoz, és néhány mozdulatot tett fölötte. Az eredménnyel viszont szerfelett elégedetlen volt. Elővett egy poharat, és vizet töltött bele, aztán egy apró üvegcséből óvatosan két cseppet csöppentett a vízbe.

Dr. Greysteel csendben figyelte. A fiolán nem volt címke; a borostyánszínű folyadék bármi lehetett.

Strange észrevette, hogy a doktor őt nézi.

– Gondolom, azt akarja mondani, hogy ne vegyem be. Nos ne fárassza magát. – Nagy lendülettel legurította a torkán a vizet. – Nem is jutna eszébe megtiltani, ha tudná, mennyire fontos.

– Nem, nem – felelt dr. Greysteel abban a csillapító hangnemben, amelyet a legsúlyosabb betegeivel szemben szokott használni. – Biztosíthatom, hogy semmit sem akartam megtiltani önnek. Csak azt akartam tudni, hogy fáj-e valamije. Beteg? Múlt éjjel úgy láttam, mintha beteg lenne. Talán tudnék...

Elhallgatott. Valami szag csapta meg az orrát: a száraz és egyben dohos levegőbe éktelen állati bűz keveredett, és az

egészen az volt a legfurcsább, hogy felismerte. Hirtelen az ósdi padlásszoba jelent meg a lelki szemei előtt, és benne a tébolyult vénasszony a macskáival.

– A feleségem él – közölte Strange. Öblös, reszelős hangon beszélt. – Ha! Tessék! Ezek szerint ön is tudta!

Dr. Greysteel hátán végigfutott a hideg. Aligha mondhatott volna Strange hajmeresztőbb dolgot annál, hogy a felesége él, mégis sikerült tetéznie egy másik mondattal.

– Nekem azt mondták, hogy meghalt! – folytatta a mágus. – Azt mondták, hogy eltemették! Nem tudom elhinni, hogy hagytam magam így rászedni! Elvarázsolták! Ellopták tőlem! Ezért van szükségem erre!

Meglengette a borostyánszínű folyadékkal teli üveget a doktor orra előtt. Dr. Greysteel és az inasa két lépést hátráltak. Frank valamit súgott a gazdája fülébe.

– Semmi gond, uram. Ne aggódjon. Nem engedem, hogy bántsa. Ellenőrzésem alatt tartom a helyzetet. Ne féljen.

– Nem mehetek vissza a házba – folytatta Strange. – Kiűzött onnan, és nem engedi, hogy visszamenjek. A fák sem engednek át. Próbálkoztam bűbájtalanító igékkel, de hiába. Nem működnek. Hatástalanok...

– Varázsolt tegnap éjjel óta? – kérdezte dr. Greysteel.

– Tessék? Igen!

– Sajnálattal hallom. Pihennie kellene. Gondolom, nem sok mindenre emlékszik a múlt éjszakával kapcsolatban...

– Ha! – kiáltott fel a mágus keserű gúnnyal a hangjában. – Soha nem felejttem el a legapróbb részletét sem!

– Valóban? Valóban? – kérdezte dr. Greysteel, még mindig a legcsillapítóbb hangján. – Nos, nem akarom

általni önt: nagyon megrémített a felbukkanása. Mintha nem önmaga lett volna. Biztos vagyok benne, hogy a túlzásba vitt munka okozta. Lehet, hogy ha én...

– Bocsásson meg, dr. Greysteel, de ahogy az imént mondtam, a feleségemet *elvarázsolták*, és a föld mélyén raboskodik. Én lennék a legboldogabb, ha folytathatnánk ezt a beszélgetést, de sajnos sokkal sürgősebb teendőim vannak.

– Rendben van. Nyugodjon meg. Felzaklatja a jelenlétünk. Akkor most elmegyünk, és holnap visszajövünk. De mielőtt elindulnánk, hadd mondjak még valamit. Egy küldöttség érkezett ma hozzám a kormányzótól. Tiszteletteljesen azt kéri öntől, hogy ha lehet, függesse fel mágikus tevékenységét egy időre...

– Függeszem fel? – Strange hidegen, keményen és a legcsekélyebb derű nélkül nevetett fel. – Azt kéri, hogy hagyjam abba? Pont most? De hát az lehetetlen! Miért akarta Isten, hogy mágus legyek, ha nem ezért?

Megint a tál fölé hajolt, és jeleket kezdett rajzolni a levegőbe, nem sokkal a víz felszíne fölött.

– Akkor legalább szabadítsa meg az egyházközséget ettől a természetellenes éjszakától. Ennyit megtenne értem? A barátságunkért? Floráért?

Strange mozdulatlanul merevedett.

– Miről beszél? Miféle természetellenes éjszaka? Mi a természetellenes benne?

– Az ég szerelmére, Strange, hiszen majdnem dél van! A varázsló egy darabig semmit sem mondott. A szurokfekete ablakra nézett, aztán a szobában összegyűlt

sötétségre, végül a doktorra.

– Ezt észre sem vettem – suttogta döbbenet. – Higgye el, nem én csináltam!

– Akkor ki?

Strange nem válaszolt, csak kifejezéstelen arccal fürkészte a szobát. Dr. Greysteel attól tartott, hogy ha tovább kérdezősködik a sötétséggel kapcsolatban, még jobban felzaklatja a mágust, ezért csak annyit kérdezett:

– Vissza tudja hozni a nappalt?

– Én... nem is tudom.

Dr. Greysteel megígérte Strange-nek, hogy másnap újra eljönnek, és megragadta az alkalmat, hogy figyelmébe ajánlja az alvást, mint első számú gyógymodot.

A mágus esze máshol járt, ám amikor a doktor elindult az ajtó felé, megragadta a karját, és belesuttogott a fülébe.

– Kérdezhetek öntől valamit?

Dr. Greysteel bólintott.

– Nem fél, hogy kialszik?

– Mi alszik ki? – kérdezte a doktor.

– A gyertya. – Strange a doktor homlokára mutatott. – A gyertya a fejében.

Odakint még furcsább volt a sötétség, mint addig. Dr. Greysteel és Frank némán sétáltak az éjjeli utcákon. Amikor elérték a nappali fényt a Szent Márk *piazza* nyugati szegleténél, mindkettőjükből megkönnyebbült sóhaj szakadt fel.

– Egyelőre nem említem a kormányzónak, hogy Strange elvesztette a józan eszét. Isten tudja, mit tennének az osztrákok. Talán katonákat küldenének, hogy

letartóztatásuk. Vagy valami még rosszabb! Egyszerűen azt fogom mondani, hogy egyelőre nem tudja eltüntetni az éjszakát, de nem akar ártani a városnak, ugyanis biztos vagyok benne, hogy nem akar. Megígérem nekik, hogy hamarosan meggyőzőm a mágust: hozza helyre a dolgokat.

Másnap napkeltekor még mindig éjjeli homály takarta a Santa Maria Zobenigót. Fél kilenckor Frank elindult, hogy tejet és halat vegyen. A csinos, sötét szemű parasztlánynak, aki a tejet árulta egy csónakból a San Lorenzo csatornánál, mindig volt egy jó szava és egy mosolya Frank számára. Ezen a reggelen kérdezett is tőle valamit, amikor átnyújtotta neki a tejeskannát.

– *Hai sentito che lo stregone inglese è pazzo?* (Hallotta, hogy az angol mágus megbolondult?)

A Canale Grande melletti halpiacon Frank három tengeri halat vett az egyik árustól, aki viszont majdnem elfelejtette elvenni a pénzt, mert a szomszédos kereskedők vitatkozását figyelte arról, hogy az angol mágus azért bolondult-e meg, mert mágus, vagy azért, mert angol. Hazafelé Frank két sápadt arcú apácát látott, akik épp egy templom lépcsőjét súrolták. A két apáca jó reggelt kívánt az inasnak, és elmondták, hogy nemsokára imát mondanak a szegény, bolond angol mágusért. Végül alighogy a ház bejáratához ért, egy fehér macska ugrott elő az egyik gondolaülés alól, felszökkent a rakpartra, és ránézett. Frank már várta, hogy ő is mond valamit Jonathan Strange-ről, de nem szólt semmit.

– Az ég szerelmére, hogy történhetett ilyesmi? – kérdezte dr. Greysteel, és felült az ágyon. – Gondolja, hogy Strange kiment az utcára, és beszélt valakivel?

Frank nem tudta. Később ismét felkerekedett, hogy kérdezősködjön egy kicsit. Kiderült, hogy Strange ugyan nem hagyta el a tetőtéri szobáját a Santa Maria Zobenigóban, de Lord Byron (az egyetlen ember a városban, aki szórakoztatónak találta az örök éjszaka megjelenését) előző nap öt óra körül meglátogatta, és megint varázslás közben találta. Gyertyákról, ananászokról és évszázadok óta tartó táncokról hadovált, valamint egy sötét rengetegről, ami beborítja Velence utcáit. Byron ezek után hazament, és mindent elmesélt a szeretőjének, a főbérlőjének és az inasának. Mivel az említett személyek szerették a társaságot, és általában beszédes barátaikkal töltötték az estét, reggelre már sokan értesültek a dologról.

– Lord Byron! Hát persze! – kapott a fejéhez dr. Greysteel.

– Róla meg is feledkeztem. Oda kell mennem, és meg kell mondanom neki, hogy kezelje diszkréten a dolgot.

– Azt hiszem, ezzel már elkésett, uram – jegyezte meg Frank.

Dr. Greysteel kénytelen volt elismerni, hogy az inasának van igaza. Ugyanakkor érezte, hogy muszáj valakivel megtárgyalnia az ügyet. És ki lehetne alkalmasabb erre Strange másik barátjánál? Így hát aznap este gondosan felöltözött, és a gondoláján elvitette magát Albrizzi grófnő házához. A grófnő egy érett korú, okos görög asszony volt, akinek már több könyve is megjelent a szobrászatról. A *conversazionét* viszont a művészetnél is jobban szerette:

majdnem minden este rendezett egy fogadást, ahova meghívta a divatos és művelt köröket. A mágus is részt vett egy-két ilyen estélyen, de dr. Greysteel korábban egyszer sem fogadta el a meghívást.

Egy nagy terembe vezették a *piano nobilén*. Pazar márványpadlók és csodálatos szobrok tették még ékeesebbé a festett falú és mennyezetű helyiséget. Az egyik sarokban hölgyek ültek félkör alakban a grófnő körül, a férfiak pedig a terem másik végében álltak. Amikor a doktor belépett a helyiségbe, minden pillantás rászegeződött. Többen rá is mutattak, és közben a mellettük álló fülébe suttogtak. Dr. Greysteel nem kételkedett benne, hogy Strange-ről és a sötétségről pletykálnak.

Egy alacsony, megnyerő külsejű ember állt az ablaknál. Sötét, göndör haja volt, és telt, puha, vörös szája. Egy ilyen száj még egy nőnél is figyelemreméltó lett volna, de egy férfinál kifejezett különlegességnek számított. Alacsony termetével, gondosan kiválasztott ruháival, sötét hajával és szemével kissé olyan volt, mint Christopher Drawlight – csak a szelleme szárnyalt jóval magasabban. Dr. Greysteel azonnal odament hozzá, és megszólította.

– Lord Byron?

A férfi megfordult, hogy megnézzze, ki az. Nem igazán tetszett neki, hogy egy unalmas külsejű, köpcös, középkorú angol úrral kell beszélgetnie. De nem tagadhatta le a saját nevét.

– Igen.

– Engem Greysteelnek hívnak. Mr. Strange barátja vagyok.

– Ó! Az orvos, akinek olyan gyönyörű lánya van.

Dr. Greysteelnek nem tetszett ugyan, hogy így beszél a lányáról Európa egyik legnagyobb korhelye, de nem tagadhatta le, hogy Flora gyönyörű. Megpróbálta túltenni magát a kellemetlenségen.

– Meglátogattam Strange-et. A legrosszabb sejtelveim igazolódtak be. Megbomlott az elméje.

– Igen, szerintem is! – bólintott Byron. – Pár órával ezelőtt megint találkoztam vele, és másról sem beszélt, csak a halott feleségéről, aki nem is halott, csak elvarázsolt. Azt ecsetelgette, hogy belegabalyodott a sötétségbe, és kénytelen fekete mágiát használni. Van ebben valami vadregényes, nem gondolja?

– Vadregényes? – kérdezte a doktor csípősen. – Inkább szájalmas. Ön szerint a mágus idézte elő a sötétséget? Nekem azt mondta, hogy nem ő tette.

– Hát ki más? – kérdezte Byron. – Az ő fekete lelkéhez egy fekete világ illik! Néha mindnyájan kioltanánk a nap tűzét. A különbség csak annyi, hogy a mágusok meg is tehetik.

Dr. Greysteel eltöprengett ezen.

– Talán igaza van. Lehet, hogy előidézte a sötétséget, aztán megfeledkezett róla. Sokszor nem emlékszik rá, hogy mit tett vagy mit mondott. Azt vettem észre, hogy a korábbi beszélgetéseinkből sem maradt meg benne semmi.

– Hát igen, valahogy úgy – mondta a Lord, mintha az egészben nem lenne semmi meglepő, és mintha arra akarna célozni, hogy a doktorral való beszélgetéseket ő is könnyen elfelejtené. – Tudta, hogy írt egy levelet a sógorának?

- Nem, nem tudtam.
- Megkérte, hogy jöjjön Velencébe, és látogassa meg a halott hűgát.
- Ön szerint eljön? – kérdezte dr. Greysteel.
- Fogalmam sincs! – Lord Byron hanghordozása méltatlankodást sugallt. Micsoda szemtelenség dr. Greysteel részéről azt feltételezni, hogy a Kor Legnagyobb Költője ilyen bagatell dolgokkal foglalkozik! Kis darabig hallgatott, majd sokkal természetesebb hangon folytatta. – Az igazat megvallva nem hinném, hogy eljön. Strange megmutatta nekem a levelet. Összefüggéstelen halandzsa, tele olyan következtetésekkel, amelyeket csak egy örült – vagy egy mágus – érthet.
- Micsoda szerencsétlenség! – sóhajtott dr. Greysteel. – Megszakad az ember szíve. Tegnapelőtt még együtt sétálgattunk. Annyira jó kedve volt! Fel sem tudom fogni, hogy valaki egyetlen éjszaka alatt a legteljesebb józanságból átesik a legteljesebb örületbe. Lehet, hogy valami testi oka van. Talán valami fertőzés...
- Ugyan már! – legyintett Lord Byron. – Az örülségének tisztán metafizikai okai vannak. Az a hatalmas úr okozza, ami elválasztja az ember igazi valóját attól, ami lenni szeretne. Vagyis ami elválasztja a lelket a testtől. Bocsásson meg, dr. Greysteel, de ezen a területen én is elég sok tapasztalatot szereztem. Összegyűjtöttem némi szakértelmet.
- De... – A doktor szünetet tartott, hogy rendezze a gondolatait. – De nekem úgy tűnt, hogy végre túl van a súlyos csalódásokkal teli időszakon. Jól haladt a

munkájával.

– Én csak annyit mondhatok: mielőtt megszállta volna az őrült gondolat, hogy a felesége él, egy másik őrült gondolat tartotta fogva. Méghozzá John Uskglass. Önnek is észre kellett vennie. Ami engem illet, nagyon kevés angol mágust ismerek. Nekem mindig unalmas, poros öregembernek tündek, kivéve John Uskglasst. Ő egy egész más világ! A mágus, aki megszelídítette a másvilágiakat![\[92\]](#) Az egyetlen mágus, aki legyőzte a halált! A mágus, akit Lucifer kénytelen volt egyenrangúként kezelni! Na már most valahányszor Strange ehhez a fenséges lényhez hasonlítja magát, és valószínűleg gyakran teszi ezt, annak látja magát, ami valójában: cammogó, földhözragadt középszerűségnek! Hiába ámuldoznak az eredményein azon a vigasztalan kis szigeten[\[93\]](#), Uskglass mellett minden teljesítménye porrá enyészik. Nem csoda, hogy rohamokban tört rá a kétségbeesés! *Ez a halandóság, Keresni azt, ami a halandón túl van.* – Lord Byron elhallgatott egy kis időre, mintha azt latolgatná, hogy érdemes-e megjegyezni ezt a két sort egy későbbi vershez. – Rajtam is ugyanez a melankólia vett erőt múlt szeptemberben a svájci hegyekben. Ide-oda kóboroltam, ötpercenként egy újabb lavinarobajlását hallottam. Mintha az Úr el akart volna pusztítani! Tele voltam megbánással, és sóvárogtam a halhatatlanság után. Többször is a halántékomhoz raktam a pisztolyomat, és meg is húztam volna a ravaszt, ha nem jut eszembe, hogy mekkora örömet szereznék vele az anyósomnak.

Dr. Greysteelt nem nagyon érdekelte, hogy mikor

szándékozik Lord Byron véget vetni az életének. Strange sokkal jobban izgatta.

– Gondolja, hogy képes lenne kárt tenni magában? – kérdezte idegesen.

– Hát persze!

– És mi mit tehetünk?

– Tenni? – visszhangozta a Lord kissé zavartan. – Miért kellene bármit is tennünk? – Aztán hirtelenjében úgy érezte, hogy túl sokat beszélgettek egy másik személyről, ezért ideje ismét saját magát a középpontba helyezni. – Mindent egybevetve örülök, hogy mi ketten találkoztunk, dr. Greysteel. Hoztam magammal egy orvost Angliából, de Genfben meg kellett válnom tőle. Most attól félek, hogy meglazultak a fogaim. Nézze![\[94\]](#)

Lord Byron nagyra tátotta a száját, és megmutatta a fogait dr. Greysteelnek. Az orvos megrángatta az egyik nagy, fehér fogat.

– Nekem épnek és szilárdnak látszanak.

– Ó! Úgy látja? Szerintem ez átmeneti állapot. Öregszem. Satnyulok. Érzem. – Byron sóhajtott. Aztán egy derűsebb gondolat szállta meg. – Tudja, ez a Strange-féle botrány nem is jöhetett volna jobbkor. Éppen egy mágusról írok verset, aki a sorsát irányító megnevezhetetlen szellemekkel küzd. Persze Strange nem a legtökéletesebb minta az én mágusomhoz, mert hiányzik belőle az igazi hősiesség. Kénytelen leszek többet beletenni saját magamból.

Egy szép itáliai lány sétált el mellettük. Byron furcsa szögben oldalra billentette a fejét, félig behunyta a szemét, és olyan arcot vágott, mintha valamiféle idült

gyomorrontástól szabadult volna meg. Dr. Greysteel elkönyvelte magában, hogy semmi különös nem történt; a költő csupán byroni oldalnézetből figyelte a hölgyet, és byroni kifejezései között kotorászott.

57

A Fekete Levelek(60)

1816. december

Jonathan Strange-től Henry Woodhope Lelkész Úrnak

Santa Maria Zobenigo, Velence

1816. december 3.

Drága Henrym!

Jól kapaszkodjon meg, midőn eme sorokat olvassa.

Találkoztam Arabellával. Láttam, és beszéltem is vele. Hát nem csodálatos? Kaphatott volna ennél örvendetesebb hírt? Biztos nem hisz nekem. Nem érti. De előre leszögezem: nem álmom volt. Nem részeg vagy örült látomás, nem is ópiumköd. Gondolkozzon: csak azt a tényt kell elfogadnunk, hogy múlt karácsonykor Clunban félig elbűvöltek minket. A bűvöletben minden hihető és minden lehetséges. Ironikus, hogy pont én voltam az, aki nem vette észre a körülötte gomolygó mágiát, igaz? A saját védelmemben csak annyit mondhatok, hogy az egész sokkal furcsább volt, mint gondoltam, és olyan helyről jött, amelyről soha nem gyanítottam. Bármennyire szégyellem, be kell vallanom, hogy mások sokkal hamarabb felismerték a helyzetet, mint én. John Hyde tudta, hogy valami nincs

rendjén, és meg is próbált figyelmeztetni, de én nem hallgattam rá. Még Ön is kijelentette, hogy túlzottan belemerülök a könyveimbe, és közben elhanyagolom a kötelességeimet és a feleségemet. Zokon vettem a véleményét, és néhányszor talán durván is reagáltam. Most már sajnálom, és ezennel megkövetem önt. Minden oka megvan rá, hogy engem hibáztasson. De biztos lehet benne: Ön fele annyira sem talál engem bűnösnek, mint én saját magamat. Ám most már a lényegre térek. El kell jönnie Velencébe. Arabella egy közeli helyen van, ahonnan nem szabadulhat, és ahova engem sem engednek be – legalábbis [több sor kitörölve]. Jólelkű barátaim vannak itt Velencében, de folyton kérdésekkel nyaggatnak. Nincs szolgám, viszont van valami, ami miatt nem mehetek ki felügyelet nélkül az utcára. Erről nem írhatok többet. Kedves, drága Henrym, kérem ne nehezítse meg a dolgomat. Jöjjön azonnal Velencébe. Fáradozásainak az lesz a jutalma, hogy épségben visszakapjuk Arabellát. Mi végre teremtette volna Isten a Kor Legnagyobb Mágusát, ha nem ezért?

Szerető fivére,
S

Jonathan Strange-től Henry Woodhope Lelkész Úrnak
Santa Maria Zobenigo, Velence
1816. december 6.

Drága Henrym!

Kissé háborog a lelkiismeretem a legutóbbi levelem miatt. Tudja, hogy sohasem hazudtam Önnek, de be kell

vallanom, hogy nem írtam eleget ahhoz, hogy tisztán lásson Arabella jelenlegi helyzetével kapcsolatban. Nem halt meg, de... [12 áthúzott és kibogarászhatatlan mondat] ...a föld alatt, egy domb belsejében, amit ők *brugh*-nak neveznek. Él, de nem él igazán, ám nem is halott. Elbűvölt. Időtlen idők óta ez a szokásuk: elrabolnak keresztény férfiakat és nőket, hogy szolgálkává tegyék őket, vagy – mint ebben az esetben is – arra kényszerítsék őket, hogy részt vegyenek a sivár mulatságaikon. Táncolniuk kell az ünnepeiken, végig kell járniuk velük a hosszú, monoton ünnepi körmeneteket a porlepte semmi közepén. Sok vádat szórok a saját fejemre, de a legsúlyosabb mind közül az, hogy elárultam Arabellát – őt, akit mindenekelőtt védelmeznem kellett volna.

Jonathan Strange-től Henry Woodhope Lelkész Úrnak
Santa Maria Zobenigo, Velence
1816. december 15.

Drága Henrym!

Fájó szívvel tudatom Önnel, hogy egyre nyugtalanabb vagyok azzal kapcsolatban, amiről az előző levelemben írtam.[\(61\)](#) Minden tőlem telhetőt megtettem, hogy szétfeszítsem Arabella fekete börtönének rácsait, de sajnos nem jártam sikerrel. Nem ismerek olyan ígét, amely elég erős lenne ahhoz, hogy befolyásoljam vele az ősi mágiát. Amennyire én tudom, nincs is az ismert angol varázslatok között ilyen ige. Kevés történet maradt fenn azokról a mágusokról, akik embereket mentettek ki Tündérországból. Én most egyre sem emlékszem.

Valamelyik könyvében Martin Pale leírja, hogy a tündérek néha megunják embervendégeiket, és minden előzetes figyelmeztetés nélkül száműzik őket a *brugh*-ból. A szegény foglyok hirtelen otthon találják magukat, de rájönnek, hogy több száz év eltelt az elrablásuk óta. Lehet, hogy ezúttal is ez fog történni. Arabella akkor tér majd vissza Angliába, amikor Ön és én már rég halottak leszünk. A vér is megfagy az ereimben, ha erre gondolok. Nem tagadhatom, hogy sötét hangulat nyomaszt. Összevesztem az idővel. Nekem most minden óra éjfél. Volt egy zsebóráim, de összetörtem. Nem bírtam elviselni, hogy gúnyolódik rajtam. Nem alszom. Nem *tudok* enni. Bort iszom – és valami mást. Néha egy kissé elvadulok. Egy darabig reszketek, nevetek és sírok... azt sem tudom, meddig, talán egy óráig, talán egy napig. De erről elég ennyi. A lényeg az örület. Alighanem én vagyok az első mágus, aki ezt felismerte. Norrellnek igaza volt. Nincs szükségünk a tündérek segítségére. Azt mondta, van valami közös a tündérekben és az örületekben, de akkor nem értettem, mire céloz, sőt szerintem ő maga sem tudta. Henry, el sem tudja képzelni, milyen nagy szükségem van itt Önre. Miért nem jön? Beteg? Nem jött egy válasz sem, de lehet, hogy csak azért, mert már úton van Velencébe, és ezt a levelet sem fogja megkapni.

– Sötétség, nyomor és magány! – ujjongott a fehér hajú úr. – Ez az, amit a fejére idéztem, és ettől szenved majd az elkövetkező száz évben! Ó, milyen lehangolt! Én győztem!

Én győztem! – tapsolt csillogó szemmel.

Strange padlásszobájában Santa Maria Zobenigóban három gyertya égett: az egyik az íróasztalán, a másik a kis festett szekrényen, a harmadik pedig egy fali gyertyatartón az ajtó mellett. Ha valaki belépett volna a szobába, úgy érezte volna, hogy csak ez a három láng jelenti az összes fényt a világon. Strange ablakából semmit sem lehetett látni, csak a néma éjszakát. A borostás mágus kivörösödött szemmel, borzas hajjal varázsolta.

Stephen egyszerre érzett szánalmat és iszonyatot, amikor ránézett.

– De még mindig nem annyira magányos, amennyire én szeretném – közölte a bogáncspihe hajú úr kedvetlenül. – Van vele valaki.

Igaza volt. Egy alacsony, sötét hajú ember támaszkodott a kis festett szekrénynek, drága öltözékben. Érdeklődő, sőt élvezkedő arccal figyelte a mágust. Olykor elővett egy kis noteszt, és firkált bele valamit.

– Ez Lord Byron – mondta Stephen.

– Az meg ki?

– Egy alávaló ember, uram. Egy költő. Összeveszett a feleségével, és elcsábította a saját húgát.

– Tényleg? Lehet, hogy megölöm.

– Ne, azt ne tegye, uram! Igaz, hogy súlyos bűnök nyomják a lelkét, és félig-meddig száműzték Angliából, de azért...

– Ó, mit érdekel engem, hogy milyen bűnöket követett el más emberek ellen? Engem az érdekel, hogy *ellenem* mit követett el! Nem lenne szabad itt lennie. Ó, Stephen, Stephen! Ne vágj olyan rémült arcot! Miért izgat annyira,

hogy mi lesz a sorsa a legalávalóbb angol embernek? Elmondom, mit teszek. Mivel nagyon szeretlek téged, nem ölöm meg most azonnal. Élhet még... élhet még mondjuk öt évet. De azután meg kell halnia![\[95\]](#)

– Köszönöm, uram – sóhajtott az inas hálásan. – Ön nagyon nagylelkű.

Strange hirtelen a levegőbe mutatott, és felkiáltott.

– Tudom, hogy ott van! Bujkálhat előlem, de már túl késő!

Tudom, hogy ott van!

– Kihez beszél? – kérdezte Byron.

A mágus a homlokát ráncolta.

– Figyelnek. Kémkednek utánam.

– Valóban? És tudja, hogy ki az?

– Egy tündér és egy inas.

– He? Egy inas? – értetlenkedett a költő, majd felnevetett.

– Nos, a manókról és a goblinokról még lehet valami jót is mondani, de az inas a legrosszabb fajzat!

– Mi? – kérdezte Strange.

A bogáncspihe hajú úr idegesen tekintett körbe a szobában.

– Stephen! Látod valahol a kis dobozkámat?

– A kis dobozkáját, uram?

– Igen, igen, tudod, melyikre gondolok! A kis dobozt, amiben Lady Pole ujjja van.

– Nem látom, uram. De mit számít most már az a kis doboz? Hiszen legyőzte a mágust.

– Ó, megvan! – kiáltott fel a tündérúr. – Látod? Rátetted a kezéd az asztalra, és véletlenül eltakartad a szemem elől.

Stephen arrébb rakta a kezét.

– Ne vegye fel, uram – szólalt meg kis szünet után.

A fehér hajú úr nem is felelt erre. Inkább gyorsan folytatta a mágus pocskondiázását, és tovább lubickolt a saját győzelmében.

– Ez már nem az övé! – gondolta magában Stephen izgatottan. – Nem veheti el! Most már a mágusé! Lehet, hogy a doboz segítségével valahogy kiszabadíthatja Lady Pole-t!

Az inas várt, és figyelte, mit tesz ezek után a mágus. Ám fél óra elteltével kénytelen volt belátni, hogy hiú reményeket táplált. Strange szinte megháborodva járkált fel-alá a szobában, és mágikus ígéket motyogott az orra alatt. Lord Byron többször is megkérdezte, mit csinál, ám a válasz mindannyiszor vad és érthetetlen volt (ami módfelett tetszett Lord Byronnak). Ami a bánatszínű kis dobozt illeti, Strange még csak rá sem nézett. Stephen keserűen gondolt arra, hogy talán teljesen meg is feledkezett róla.

58

Henry Woodhope látogatása

1816. december

– JÓL TETTE, hogy hozzám jött, Mr. Woodhope. Aposan áttanulmányoztam Mr. Strange Velencéből írt leveleit, és eltekintve attól az általános fejtelenségtől, amit ön is nagyon helyesen észrevett, sok minden egyéb is van ezekben a levelekben, ami fölött elsiklik az átlagember figyelve. Azt hiszem, túlzott büszkeség nélkül állíthatom,

hogy jelenleg én vagyok az egyetlen ember Angliában, aki képes felfogni ezeket a rejtett dolgokat.

Szürkület volt, három nappal karácsony előtt. A Hanover téri könyvtárban még nem gyújtották meg a gyertyákat és a lámpákat. Abban a furcsa szakaszában jártak a napnak, amikor a ragyogó égbolt megtelik színekkel, az utcák viszont egyre homályosabbak és árnyékosabbak. Egy virágokkal teli váza állt az asztalon, ám az egyre fakuló fényben olyan volt, mintha egy fekete csokor lett volna egy fekete urnában.

Mr. Norrell Strange levelével a kezében az ablak mellett ült. Lascelles a tűznél ücsörgött, és hűvösen méregette Henry Woodhope-ot.

– Az igazat megvallva folyamatosan aggódom, amióta az első levelet megkaptam – mondta a lelkész a mágusnak. – Nem tudtam, kihez fordulhatnék segítségért. Hogy őszinte legyek, engem nem érdekel a mágia. Nem követtem a divatos vitákat a témával kapcsolatban. De mindenki azt mondja, hogy ön Anglia legnagyobb mágusa, és valaha ön tanította Strange-et is. Rendkívül hálás lennék, ha valami tanácsot adna, uram.

Mr. Norrell bólintott.

– Ne hibáztassa Mr. Strange-et – mondta. – A mágia roppant veszélyes hivatás. Talán nincs is még egy szakma, amelyben az embert ennyire fenyegetnék a hiúság csapdái. A politika és a jog teljesen veszélytelen a mágiához képest. Biztos lehet benne, Mr. Woodhope, hogy én minden tőlem telhetőt megtettem annak érdekében, hogy magam mellett tartsam, és tovább vezethessem

Strange-et. De bármennyire is csodáljuk a zsenialitását, éppen a lángesze az, ami tévútra viszi. Ezek a levelek arról árulkodnak, hogy sokkal jobban eltévedt, mint feltételeztem.

– Eltévedt? Ezek szerint nem hiszi el a különös mesét a hűgomról, aki állítólag életben van?

– Nem, uram, egy szót sem hiszek belőle. Ezek mind az ő szerencsétlen agyának a szüleményei.

– Ó! – Henry Woodhope csendben ült egy darabig, mintha a csalódottsága és a megkönnyebbülése relatív mértékét próbálná megbecsülni. – És vajon miért mondta Mr. Strange azt, hogy megállt az idő? Ön érti ezt, uram?

– Itáliai hírek szerint Mr. Strange-et néhány hete szüntelen sötétség veszi körül. Azt viszont senki sem tudja megmondani, hogy szándékosan idézte elő, vagy véletlenül elrontott egy ígét. Még az is lehet, hogy megsértett valami Nagy Hatalmat, és ez lett az eredménye. Csak annyi bizonyos, hogy Mr. Strange elkövetett valamit, ami felbolygatta a dolgok természetes rendjét.

– Értem – mondta Henry Woodhope.

Lascelles szigorú arccal nézett rá.

– Mr. Norrell egész életében kínosan ügyelt rá, hogy ne kövessen el ilyesmit.

– Ó – felelte a lelkész, majd a mágushoz fordult. – De én mit tegyek, uram? Menjek oda, ahogy kérte?

Mr. Norrell szipákkolt.

– A legfontosabb kérdés szerintem most az, hogy milyen hamar tudjuk visszahozni Mr. Strange-et Angliába. Itt majd gondoskodnak róla a barátai, és gyorsan véget érnek a kínzó lázálmok.

- Talán önnek kellene levelet írnia neki, uram.
- Ó nem. Attól tartok, ha maradt is némi befolyásom Mr. Strange-re, évekkal ezelőtt elfogyott. Minden baj a spanyolországi háborúban gyökerezik. Mielőtt a félszigetre ment, bőven megelégedett azzal, hogy velem maradjon, és mindent megtanuljon, amit kell, de aztán... – Mr. Norrell sóhajtott. – Nem, ön az egyetlen reményünk, Mr. Woodhope. Rá kell vennie, hogy hazajöjjön, és mivel gyanúm szerint az ön jelenléte Velencében csak még hosszabb itáliai tartózkodásra bírná, valamint meggyőzné róla, hogy legalább egy ember hitelt ad a vad képzelődéseinek, azt javaslom, ne menjen oda.
- Nos uram, be kell vallanom, hogy örülök ennek a javaslatnak. Követni fogom a tanácsát. Amint visszakaptam a leveleket, el is megyek, és hagyom dolgozni.
- Mr. Woodhope! – vette át a szót Lascelles. – Ne siessen annyira, kérem! A beszélgetésünknek még nincs vége. Mr. Norrell minden kérdésére nyíltan és tartózkodás nélkül válaszolt. Itt az ideje, hogy viszonozza a szívességet. Henry Woodhope zavartan vonta össze a szemöldökét.
- Mr. Norrell nagyfokú önmarcangolástól mentett meg engem. Természetesen nagyon boldog lennék, ha valahogy meg tudnám hálálni. De nem egészen értem...
- Talán nem fogalmaztam elég világosan – folytatta Lascelles. – Arra céloztam, hogy Mr. Norrellnek szüksége van az ön segítségére ahhoz, hogy segíthessen Mr. Strange-en. Szeretnénk, ha mondana még néhány dolgot Mr. Strange itáliai útjáról. Milyen volt, mielőtt ebbe a sajnálatos állapotba került? Jókedvűnek látta?

– Nem! – méltatlankodott Henry, mintha valami nagy sértést vágtak volna a fejéhez. – A húgom halála mélyen megülte a lelkét. Legalábbis eleinte. Igen, először rendkívül boldogtalan volt. Ám amikor Genovába ért, minden megváltozott. – Kis szünetet tartott. – Most már egy szót sem ejt róla, de korábban az összes levelében egy ifjú hölgyről áradozott, az egyik útitársáról. Önkéntelenül is arra gyanakodtam, hogy újfent házasodni készül.

– Egy második házasság! – kiáltott fel Lascelles. – Ilyen röviddel az ön húga halálát követően? Te jó ég! Ez döbbenetes. Mennyire felzaklathatta önt!

Henry szomorúan bólogatott.

Némi hallgatás után ismét Lascelles szólalt meg.

– Remélem, korábban nem mutatott ilyen heves érdeklődést más fiatal hölgyek iránt. Úgy értem, amikor még Mrs. Strange élt. Nagyon elkeserítette volna.

– Nem! Persze, hogy nem! – kiáltott fel Henry.

– Bocsásson meg, ha megsértettem. Nem akartam tiszteletlen lenni a húgával szemben. Elragadó asszony volt. De az ilyesmi nem ritka, ön is tudja. Kivált bizonyos típusú emberek körében. – Lascelles az asztal felé nyúlt, amin Strange Henrynek írt levelei sorakoztak. Egy ujjal bökdöste őket, mignem megtalálta azt, amelyiket kereste. – Ebben a levélben – futotta át a szemével – azt írja Mr. Strange: „Jeremytől tudom, hogy nem tette meg, amit kértem. De nem számít. Jeremy teljesítette a kérésemet, és az eredmény épp az lett, amire számítottam.” – Lascelles letette a levelet, és kedélyesen Mr. Woodhope-ra nézett. – Mit kért öntől Mr. Strange, amit nem tudott teljesíteni? Ki az

a Jeremy, és mi lett az eredmény?

– Mr. Strange... Mr. Strange azt kérte, hogy exhumáljam a húgom koporsóját. – Henry lesütötte a szemét. – Természetesen nem voltam hajlandó erre. Ezért Strange írt az inasának, egy Jeremy Johns nevű embernek. Aljas, fennhéjázó figura!

– És Johns kiásta a koporsót?

– Igen. Van egy sírásó barátja Clunban. Együtt vitték véghez. El sem tudom mondani, milyen borzalmasan éreztem magam, amikor megtudtam, mit műveltek.

– Igen, ez érthető. De mit találtak?

– Hát mit találtak volna? A szegény húgom holttestét. Csak kitervelték, hogy mást fognak mondani. Azt, hogy nincs ott. Nevetséges mesét találtak ki.

– Miféle mesét?

– Nem szoktam a szolgák zagyvaságait elismételni.

– Hát persze. De Mr. Norrell kedvéért tegye félre egy kis időre ezt a kitűnő elvet. Beszéljen nyíltan és őszintén, ahogy ő is tette.

Henry beharapta az ajkát.

– Azt mondták, hogy a koporsóban egy nagy fekete farönk hevert.

– Nem volt holttest?

– Nem volt holttest.

Lascelles a mágusra nézett. Mr. Norrell az ölébe ejtett kezét szemlélgette.

– De mi köze a húgom halálának ehhez az egészhez? – kérdezte Henry a homlokát ráncolva. Aztán a mágus felé fordult. – Abból, amit korábban mondott, arra

következtetek, hogy a húgossal nem történt semmi természetellenes. Úgy értem, a mágia nem játszott szerepet a halálában.

– Ó! Épp ellenkezőleg! – tiltakozott Lascelles. – Biztos, hogy a mágia is közrejátszott. Kétség sem fér hozzá. Már csak az a kérdés, ki varázsolt?

– Tessék? – értetlenkedett Henry.

– Persze ez nekem túl bonyolult téma. Csak Mr. Norrell tudja felérni ésszel.

A lelkész zavartan nézett egyik férfiről a másikra.

– Ki van most Strange-dzsel? – folytatta Lascelles a faggatózást. – Gondolom, szolgák.

– Nem. Ott nincsenek saját szolgálói. Azt hiszem, a szállásadója szolgálói gondoskodnak róla. Egy angol családdal barátkozott össze Velencében. Furcsa emberek lehetnek, szenvedélyük az utazás, a nőknek legalább annyira, mint a férfiaknak.

– A nevük?

– Greystone vagy Greyfield. Nem emlékszem pontosan.

– És honnan való ez a bizonyos Greystone vagy Greyfield család?

– Azt sem tudom. Szerintem Strange soha nem írt erről. A családfő valami hajóorvos volt, ha jól tudom, és egy francia hölgyet vett feleségül, aki viszont már nem él.

Lascelles bólintott. A szoba annyira besötétedett, hogy Henry már egyikük arcát sem látta.

– Sápadtak és kimerültnek tűnik, Mr. Woodhope – jegyezte meg Lascelles. – Lehet, hogy nem bírja a londoni levegőt?

– Nem alszom jól. Amióta ezeket a leveleket olvasom, folyton rémálmok gyötörnek.

Lascelles bólintott.

– Néha olyan dolgok rejtőznek az ember szívében, amiket a világért sem mondana ki hangosan, sőt még magának sem vallana be. Ön kedveli Mr. Strange-et, igaz?

Talán megbocsátható Henry Woodhope-nak, hogy kissé összezavarta ez a kérdés, ugyanis fogalma sem volt róla, miről beszél Lascelles. Inkább a mágus felé fordult.

– Köszönöm a tanácsát, Mr. Norrell. Természetesen megfogadom, és most ha lehet, visszakérném a leveleimet.

– Ó! Ami a leveleket illeti – szólt közbe Lascelles – Mr. Norrell arra szeretné kérni önt, hogy hagyja őket itt egy kis időre. Lehet, hogy hasznos ismereteket szűrhet még le belőlük. – Henry Woodhope arcán látszott, hogy tiltakozni akar, ezért Lascelles némi nehezteléssel a hangjában folytatta. – Csak Mr. Strange érdekében kéri! Azért, hogy segíthessünk rajta!

Így hát Henry Woodhope Mr. Norrell házában hagyta a leveleket.

Amikor elment, Lascelles a mágushoz fordult.

– A következő lépés az lesz, hogy valakit elküldünk Velencébe.

– Igen, pontosan! – helyeselt Mr. Norrell. – Szeretném kideríteni a teljes igazságot.

– Hogyne, persze... – Lascelles kurtán, megvetően felnevetett. – Az *igazságot*...

Mr. Norrell szaporán pislogott Lascellesre, ám ő nem magyarázta meg, mit akart ezzel mondani.

– Nem tudom, kit küldhetnék – töprengett a mágus. – Itália nagyon messze van. Legalább két hét az út, ha jól tudom. Childermasst nem nélkülözhetem olyan sokáig.

– Hmm – csücsörített Lascelles. – Szerintem nem kell feltétlenül Childermasst küldeni. Sőt elég sok érv szól Childermass ellen. Ön is többször gyanakodott már arra, hogy titkon szimpatizál Strange-dzsel. Nekem nagyon nem tetszik az ötlet, hogy egyedül maradjanak ketten egy idegen országban, ahol szabadon áskálódhatnak ellenünk. Nem, azt hiszem, én már tudom, kit kellene küldenünk.

Másnap Lascelles szolgálai szétszéledtek London különböző negyedeibe. Még St. Giles, Seven Dials és Saffron Hill nyomornegyedeibe is bemerészkedtek, de olyan magasztos környékeken is jártak, mint a Golden tér, a St. James' és a Mayfair. Sokszínű társaságot gyűjtöttek maguk köré: szabókat, kesztyűkészítőket, kalaposokat, foltozóvargákat, uzsorásokat (abból jó sokat), végrehajtókat és adósok börtöneinek vezetőit. Ezzel a tarka csapattal indultak vissza Lascelles Bruton utcai házához. Miután besereglettek a konyhába (Lascelles nem kívánt ilyen embereket a szalonjában fogadni), lejött a házigazda is, és valaki másnak a megbízásából pénzüsszegeket adott át nekik. Amolyan jótékony gesztus, tette hozzá hűvös mosollyal. Elvégre mikor jótékonykodna az ember, ha nem karácsonykor?

Három nappal később, St. Stephen Napján Wellington hercege váratlanul Londonba érkezett. Az utóbbi egy évben őkegyelmessége Párizsban élt, ahol a megszálló szövetséges sereg munkáját irányította. Sőt nem lenne

túlzás azt állítani, hogy éppen az időszakban Wellington hercege irányította egész Franciaországot. Felmerült a kérdés, hogy a szövetséges haderő francia földön maradjon-e, vagy oszljon több csapatra, és települjön át más országokba is (ami nagyon tetszett volna a franciáknak). A herceg egész napos zártkörű tárgyalásokat folytatott erről a fontos kérdésről a külügyminiszterrel, Lord Castlereagh-val, este pedig a Grosvenor téri házban vacsorázott a miniszterekkel.

Alig kezdték meg a falatozást, amikor hirtelen ellaposodott a beszélgetés (ami igencsak ritka ennyi politikus között). A miniszterek mind a másiktól várták, hogy mondjon valamit. A miniszterelnök, Lord Liverpool idegesen megköszönte a torkát.

– Valószínű, hogy nem hallott róla, ezért jobb, ha tőlünk tudja: Itáliából azt a hírt kaptuk, hogy Strange megőrült.

A herceg kezében félúton megállt a kanál. Körbenézett, majd tovább ette a levesét.

– Nem zaklatja fel túlságosan a hír – jegyezte meg Lord Liverpool. Őkegyelmessége megtörölgette az állát a szalvétájával.

– Nem – mondta. – Nem zaklat fel.

– Ennek az okát is meg tudja mondani? – kérdezte Sir Walter Pole.

– Mr. Strange mindig is különc volt – folytatta a herceg. – A környezete valószínűleg őrütnék tartja. Nincsenek hozzászokva egy mágus jelenlétéhez.

A miniszterek feleannyira sem tartották ezt meggyőző érvek, amennyire Wellington szerette volna. Példákkal

támasztották alá, mennyire megzápult Strange agya: azt állítja, hogy a felesége nem halt meg, az a téveszméje, hogy gyertya van az emberek fejében, és ami még furcsább, többször kijelentette, hogy nem lehet több ananászt szállítani Velencébe.

– A hajósok, akik a szárazföld belsejéből gyümölcsöt szállítanak a városba, meg vannak rökönyödve, mert az ananászok kirepülnek a csónakjaikból, mintha ágyúból lőtték volna ki őket – mesélte Lord Sidmouth, egy alacsony, szikkadt férfiú. – Természetesen más gyümölcsöket is szállítanak, például almát meg körtét. Ezekkel nincs is semmi baj, de a repülő ananászok már sok embert megsebesítettek. Senki sem tudja, hogy a mágus miért pont ezt a gyümölcsöt utálja ennyire.

A herceget még ezzel sem lehetett ámulatba ejteni.

– Ez még nem bizonyít semmit. Nekem elhihetik, hogy a félszigeten sokkal hátborzongatóbb mutatványokat adott elő. De ha esetleg tényleg megőrült, arra is biztos jó oka van. Ha rám hallgatnak, uram, nem aggódnak ennyit miatta. Rövid csend állt be, mialatt a miniszterek megpróbálták kihámozni ennek értelmét.

– Azt akarja mondani, hogy esetleg *szánt szándékkal* örült meg? – kérdezte az egyik miniszter hitetlenkedő hangon.

– Szerintem nagyon valószínű – közölte a herceg.

– De miért? – kérdezte egy másik.

– El sem tudom képzelni. A félszigeten megtanultuk, hogy nem tanácsos faggatni. Előbb-utóbb úgyis kiderül, hogy az összes érthetetlen és megdöbbenő cselekedete valamiféle varázslat része. Ő teszi a dolgát, mi meg

leplezzük a döbbenetünket, így kell bánni egy mágussal, uraim.

– Ó, de ön még nem hallott mindent! – szólalt meg a haditengerészeti miniszter sietve. – Még rosszabb dolgok is történtek. A szemtanúk szerint szüntelen sötétség veszi körül. A dolgok természetes rendje felborult, és a város egyik egyházközségére végtelen éjszaka borult!

– Akármennyire elfogult azzal az emberrel szemben, herceg, önnek is be kell látnia, hogy a szüntelen sötétség leple felettébb rossz előjel. Bármilyen sok jót tett a mágus az országunknak, nem állíthatjuk, hogy a szüntelen sötétség leple jó jel! – jelentette ki Lord Sidmouth.

Lord Liverpool felsóhajtott.

– Nagyon sajnálom, hogy így alakultak a dolgok. Strange-dzsel mindig lehetett úgy beszélni, mint egy hétköznapi, normális emberrel. Reméltem, hogy tolmácsolja majd nekünk Norrell badarságait. De úgy tűnik, először találnunk kell valakit, aki Strange badarságait értelmezi.

– Megkérhetnénk Mr. Norrellt – javasolta Lord Sidmouth.

– Nem hinném, hogy pártatlan véleményt hallanánk attól a tábortól – csóválta a fejét Sir Walter Pole.

– Akkor mit tegyünk? – kérdezte a haditengerészeti miniszter.

– Küldjünk egy levelet az osztrákoknak – jelentette ki Wellington hercege a szokásos határozottságával. – Emlékeztessük őket, mennyire szíven viseli a régensherceg és a brit kormány Mr. Strange sorsát, illetve juttassuk eszükbe, milyen sokat köszönhet Európa Mr. Strange hősiességének és mágikus képességeinek, amelyeknek a

közelmúlt csataiban tanúságát adta. Közöljük velük, hogy rendkívül csalódottak lennénk, ha bármi baja esne.

– Ó! – hökkent meg Lord Liverpool. – Éppen ez az, amiben mi ketten annyira különbözünk, hercegem. Én úgy látom, hogy ha bármi baja esik a mágusnak, azért nem az osztrákok lesznek felelősek. Sokkal inkább maga Strange.

Január közepén egy Titus Watkins nevű könyvkereskedő megjelentetett egy *Fekete Levelek* című könyvet, amelyben állítása szerint azok a levelek szerepeltek, amiket Strange írt Henry Woodhope-nak. A rossznyelvek szerint a kiadás teljes költségét Mr. Norrell vállalta magára. Henry Woodhope megesküdött rá, hogy soha nem adott engedélyt a levelek megjelentetésére. Sőt állította, hogy a leveleket meg is változtatták. Kivettek belőlük minden utalást arra, hogy Norrell annak idején feltámasztotta Lady Pole-t, helyette viszont idegen sorokat raktak be, amelyek burkoltan arra utalnak, hogy maga Strange ölte meg a feleségét a mágia segítségével.

Körülbelül ugyanebben az időben Lord Byron egyik barátja – egy Scrope Davies nevű ember – nagy botrányt keltett azzal a bejelentésével, hogy a Lord megbízásából beperli Norrellt, mert mágikus úton megpróbálta ellopni Lord Byron magánjellegű levelezését. Scrope Davies felkeresett egy ügyvédet a Lincoln's Inn környékén, és eskü alatt írásbeli nyilatkozatot tett. A nyilatkozatban kijelentette, hogy a Byrontól kapott legutóbbi leveleiben szó esik egy bizonyos szüntelen sötétség oszlopáról, amely a Mary Sobendigo [sic!] egyházmegyét borítja Velencében. Kijelentette

továbbá, hogy a költő utalt Jonathan Strange tébolyultságára is. A leveleket Scrope Davies egy fésülködőasztalra tette a Jermyn utcai házában, a St. James's környékén. Egyik este – emlékei szerint január 7-e lehetett – a klubba készült, ezért kiöltözött. Éppen felvette a hajkefét, amikor hirtelen észrevette, hogy a levelek úgy kavarnak a levegőben, mint a száraz falevelek a szélben. De a szobában nem volt szél, ezért Scrope Davies nagyon megijedt. A szeméhez emelte az egyik levelet, és látta, hogy az írás is furcsán viselkedik a papíron. A tollvonások kioldódtak a hurkokból, és úgy csapkodtak ide-oda, mint a kitergetett ruhák a szélviharban. Eszébe ötlött, hogy az írást biztos elvarázsolták. Hivatását tekintve szerencsejátékos volt, ezért gyorsan és hideg fejjel tudott gondolkodni. Sietve berakta a leveleket a Biblia lapjai közé, egész pontosan Szent Márk evangéliumába. Később elmesélte a barátainak, hogy bár teljesen tudatlan a mágiaelmélet terén, valamiért úgy rémlett neki, hogy a Szentírás a legjobb fegyver az ártó szándékú varázsigék ellen. Igaza is lett, mert a levelek megmásíthatatlanul az ő birtokában maradtak. Ezzel a történettel még sokáig mulattatták egymást a klubok törzsvendégei, de nem azon szórakoztak igazán, hogy Mr. Norrell megpróbálta elorozni a leveleket, hanem hogy Scrope Davies – a notórius korhely és iszákos – egy *Bibliát* tartott az otthonában.

1817. január

EGY JANUÁRI REGGELEN dr. Greysteel kilépett a háza kapuján, és megállt egy pillanatra, hogy megigazítsa a kesztyűjét. Amikor felemelte a fejét, egy alacsony embert vett észre, aki a szemközti ház bejáratánál bújt el a szél elől.

Velencében minden ház bejárata festői – és sokszor azokra is illik ez a jelző, akik bennük ácsorognak. A töpörödött ember szembetűnő szegénysége ellenére nagyon is hiúnak látszott. Roppant mód kopott és szakadt ruhákat viselt, de azzal próbálta meg javítani az összképet, hogy mindent kifényesített, amit lehetett, és kikéféltte azt is, amit nem lehetett. Olyan sok krétával fehérítette ki régi, megsárgult kesztyűjét, hogy a mögötte lévő ajtón is fehér kézlenyomatokat hagyott. Első pillantásra tökéletes piperkőcnek tűnt, főleg a ruhájáról lógó hosszú óralánccal és a lornyonnal. Ha viszont egy kicsit tovább szemlélte az ember, hamar kiderült, hogy nem volt óralánca, csak egy rikitó aranyzalagot fűzött át az egyik gomblyukán. De a lornyonja volt a legjobb az egészben. Minden piperkőc és aranyifjú szereti a lornyonokat. Valószínűleg ez az idős emberke is meztelennek érezte volna magát egy lornyon nélkül, ezért egy nagy kanalat akasztott a helyére.

Dr. Greysteel alaposan megnézte magának a furcsa alakot, hogy később részletes beszámolót tarthasson valamelyik barátjának, és jót ne vessenek. Aztán eszébe jutott, hogy Strange-en kívül nincs barátja a városban, a mágust viszont már nem érdeklik az ilyen dolgok.

Az alacsony ember hirtelen otthagyta a kaput, és egyenesen dr. Greysteelhez ment. Oldalra billentette a fejét, és angolul szólította meg.

– Ön Mr. Greyfield?

A doktor annyira meglepődött, hogy sokáig nem is tudott válaszolni.

– Ön Mr. Greyfield? A varázsló cimborája?

– Igen – felelte a doktor csodálkozva. – De Greysteelnek hívnak, uram, nem Greyfieldnek.

– Ezer bocsánatot kérek, drága doktorom! Valami ostoba ember rossz információt mondott az ön nevéről. Lesül a bőr a képemről. Biztos lehet benne, hogy ön az utolsó ember a világon, akit meg akarnak sérteni. Határtalanul nagy tiszteletet érzek a medikusi szakma iránt! Ön itt áll a borogatások és a pulzusmérés adta méltósággal, és azt mondja magának: „Ki ez a furcsa szerzet, aki mer megszólítani az utcán, mintha egy akármiféle közönséges ember lennék?” Hadd mutakozzok be! Londonból jöttem. Mr. Strange barátai küldtek, amikor megtudták, milyen messzire távolodott a mágustól a józan esze. Annyira aggódtak, hogy kiválasztottak engem, és ide küldtek, hogy nézzem meg, hogy van.

– Hmm – hümmögött dr. Greysteel. – Hogy őszinte legyek, nagyobb fokú aggodalomra számítottam. December elején írtam nekik először. Hat hete, uram! Hat hete!

– Ó, valóban? Nagyon megdöbbentő, nem igaz? Micsoda végtelenül lusta emberek. Semmi mással nem törődnek, csak a saját kényelmükkel. Ön meg közben itt maradt Velencében, mint a mágus egyetlen igaz barátja. – Egy

pillanatra elhallgatott. – Mert így van, nem? – folytatta egész más hangszínnel. – Önön kívül nincsenek barátai.

– Hát ott van még Lord Byron... – kezdte dr. Greysteel.

– Byron! – kiáltott fel az alacsony emberke. – Tényleg? A nemjóját! Megőrült, és Lord Byron a barátja! – A hangjából úgy tűnt, nem tudja eldönteni, melyik a rosszabb. – Ó, drága doktorom! Millió kérdésem lenne önhöz! Van itt egy hely, ahol négyszemközt beszélhetnénk?

Ott volt ugyan a háza bejárata a háta mögött, ám dr. Greysteel egyre jobban undorodott az ápolatlan alaktól. Bármennyire is szíven viselte a mágus sorsát, ezt a figurát semmi szín alatt nem engedte volna be a lakásába. Inkább motyogott valamit a szolgájáról, aki éppen valami megbízatást teljesített a városban. Végül azt javasolta, hogy menjenek az egyik közeli, alig pár saroknyira lévő kávéházba.

A kisember lelkesen mosolygott az ötlet hallatán.

Elindultak a kávéházba. Az egyik csatorna partján sétáltak. A koldusszegény férfi közelebb volt a vízhez, mivel a doktor jobb oldalán haladt. Miközben beszélt, dr. Greysteel folyamatosan körbe-körbe nézelődött. Aztán egyszer csak a vízre tévedt a tekintete, ahol minden előjel nélkül egy nagy hullám jelent meg – egyetlen hullám. Már ez is elég furcsa volt, ám ami ezután következett, attól tátva maradt a szája. A víz sebesen megindult feléjük, átloccsant a kanális kőpartja fölött, és miközben ezt tette, teljesen megváltoztatta az alakját: vízujjak nyúltak ki az alacsony emberke lába felé, mintha magukkal akarnák rántani. Amikor a hullám hozzáért, a kisember iszonyodva

hátraugrott, de még ekkor sem észlelte, hogy valami szokatlan történt volna, dr. Greysteel pedig nem mondott semmit.

A kávéház belső terében az ember felmelegíthette dermedt tagjait, amelyeket átjárt a hideg, nyirkos januári levegő. A meleg mellé füst is társult, és noha homály ülte meg a helyiséget, ez a homály kivételesen kellemes volt. A barnára festett falakat és mennyezetet megsötétítette az idő és a dohányfüst, viszont kedélyesebbé tette a borosüvegek csillogása, az ónkupák ragyogása, meg a mázas agyagedények és az aranszegélyű tükrök sziporkázása. Egy vizes szűrő, henye spániel ült a tűzhely előtti köveken. Amikor dr. Greysteel sétapálcájának hegye véletlenül hozzáért a füléhez, megrázta a fejét, és tüszentett.

– Figyelmeztetnem kell önt, hogy a városban ezerféle pletyka kering Mr. Strange állapotáról – mondta a doktor, miután a pincér kihozta a kávé és a brandyt. – Egyesek azt mondják, hogy boszorkányokat idézett elő, és tűzből kreált magának szolgálot. Ön biztos van annyira józan, hogy nem dől be az ilyen híreszteléseknek, de nem árt, ha felkészül. Látni fogja, mennyire megváltozott szegény. Nem lehet letagadni a nyilvánvalót. De a szíve mélyén ugyanaz az ember maradt. Ott lapulnak benne kiváló tulajdonságai és kitűnő erényei is. Efelől nincs kétségem.

– Tényleg? De azért árulja el: igaz-e, hogy megette a cipőjét? Igaz-e, hogy sok embert üveggé változtatott, és utána kövekkel dobálta őket?

– Hogy megette-e a cipőjét? – kiáltott fel dr. Greysteel. – Ki

mondta ezt önnek?

– Ó! Nagyon sokan... Mrs. Kendal-Blair, Lord Pope, Sir Galahad Denehey, a két Miss Underhill...

Az apró emberke hosszasan sorolta az angol, ír és skót hölgyek és urak neveit, akik pillanatnyilag Velencében vagy annak környékén tartózkodtak.

Dr. Greysteel teljesen megrökönyödött. Miért éppen ilyen emberekkel konzultálnak Strange barátai a mágus állapotáról? Miért nem őt keresték meg?

– Hát nem hallotta, amit az imént mondtam? Pontosan ezekről a sületlenségekről beszélek!

A kisember derűsen felnevetett.

– Türelem! Türelem, kedves doktorom! Az én agyam nem vág olyan gyorsan, mint az öné. Miközben ön anatómiával és kémiával fente ki az elméjét, az enyém eltunyult.

Tovább fecsegett arról, hogy miként kerülte a rendes tudományos képzéseket, mennyire kétségbe ejtette a tanárait, és hogy mennyire másfelé vitték a képességei.

Csakhogy dr. Greysteel már nem figyelt rá. Gondolkodott. Úgy rémlett neki, hogy nem sokkal korábban az alacsony emberke még azért könyörgött, hogy bemutatkozhasson, ám végül nem tette meg. Dr. Greysteel meg akarta kérdezni tőle a nevét, de abban a pillanatban a szakadt kisember egy olyan kérdést szegezett neki, ami minden mást kisöpört a fejéből.

– Önnek van egy lánya, ugyebár?

– Hogy mondja?

Az apró ember a jelek szerint azt hitte, hogy a doktor süket, mert kicsit hangosabban megismételte ugyanazt a kérdést.

- Igen, van, de...
- És azt mondják, ön elküldte a városból a lányát.
- Ők? Kikről beszél? Mi köze a lányomnak ehhez az egészhez?
- Ó! Csak annyi, hogy azt mondják, pontosan a mágus eszevesztése után ment el. Ez arról árulkodik, hogy ön attól tartott, a mágus esetleg bántja a lányát.
- Gondolom, ezt is Mrs. Kendal-Blairtól és a többitől hallotta – mondta dr. Greysteel. – Micsoda tökkelütött banda!
- Ó, az igencsak meglehet! De végül is *elküldte* a lányát, nem igaz?

A doktor nem válaszolt.

A kisember hol az egyik, hol a másik oldalra billentette a fejét. Úgy mosolygott, ahogy azok szoktak, akik valami nagy titkot tudnak, és azzal készülnek megdöbbeníteni a világot.

- De azért ön is tudja azt, hogy Strange megölte a nejét?
- Mi? – dr. Greysteel egy darabig hallgatott. Aztán valami nevetésképpen szakadt ki belőle. – Nem hiszem el.
- Ó, muszáj elhinnie! – dőlt előre a kisember. A szeme csillogott az izgatottságtól. – Ez az, amit mindenki tud! A hölgy fivére... egy nagyon tiszteletben álló férfi... egy lelkész... bizonyos Mr. Woodhope... ott volt, amikor a hölgy meghalt, és látta a saját szemével.
- Mit látott?

– Különféle furcsa körülményeket. Azt a hölgyet elvarázsolták. Biztosan el volt bűvölve, és nem is tudta, mit csinál reggeltől estig. És senki sem tudta megmagyarázni.

Mindez a férje műve volt. Persze megpróbálja felhasználni a mágiát, hogy elkerülje a büntetést, de Mr. Norrell, aki valósággal *marcangolta* magát a hölgy halála miatt, valósággal *marcangolta* magát a bánattól, meg fogja ezt akadályozni. Mr. Norrell eltökélte, hogy törvény elé viszi Mr. Strange-et a bűnei miatt.

Dr. Greysteel megrázta a fejét.

– Mondhat akármit, én nem hiszek a rágalmaknak! Strange tisztességes ember.

– Hát persze! A mágia viszont már jóval erősebb elméket is tönkretett, mint Strange. Ha rossz kezekbe kerül a mágia, el tudja pusztítani az összes jó tulajdonságot, és fel tudja nagyítani az összes aljasat. Szembeszegült a mesterével, aki a legtürelmesebb, legbölcsebb, legnemesebb, legjobb...

A kopott kis ember tovább sorolta a jelzőket, de közben elfelejtette, hogy mit is akart ezzel mondani, mert dr. Greysteel szinte felboncolta metsző tekintetével.

A doktor felhorkantott.

– Milyen különös – jegyezte meg azután lassan. – Ön azt mondja, hogy Mr. Strange barátai küldték, de nem árulta el, kik ezek a barátok. Miféle barátok lehetnek azok, akik úton-útfélen gyilkosnak bélyegzik a mágust?

Az apró ember nem válaszolt.

– Talán Sir Walter Pole?

– Nem – felelte a kisember töprengve. – Nem Sir Walter.

– Akkor talán Mr. Strange tanítványai? Elfelejtettem a nevüket.

– Mindenki elfelejti. Azokat a neveket nem is lehet

belevésni a fejbe.

– Tehát ők voltak?

– Nem.

– Akkor Mr. Norrell?

Az alacsony ember hallgatott.

– Önt hogy hívják? – kérdezte dr. Greysteel.

A koldusszegény alak megint hol az egyik, hol a másik irányba billentette a fejét. Az egyenes kérdés előtt viszont nem bújhatott el.

– Drawlight.

– Ó, ho-hó! Az a nyomorult rágalmazó? Igen, hát persze, hogy az ön szava sokat nyom a latba, ha egy becsületes emberről, mi több, Wellington hercegének mágusáról van szó! Christopher Drawlight! Akit Angliaszerte megátalkodott hazugként, tolvajként és csalóként emlegetnek!

Drawlight elvörösödött, és neheztelve pislogott a doktorra.

– Talán nem kellene ilyen szavakra ragadtatni magát! – sziszegte. – Vallja be: Strange gazdag, és ön hozzá akarta adni a lányát! Hol van itt a becsület, kedves doktorom? Hol van ebben a tisztesség?

Dr. Greysteel a kétségbeesés és a felháborodás keverékének hangján hördült fel. Felkelt a székéből.

– Minden angol családot meg fogok látogatni a környéken. Figyelmeztetem őket, hogy ne álljanak szóba önnel. Most távozom. Viselje jól magát. El sem búcsúzom.

Azzal az asztalra penderített néhány érmét, és kivonult a kávéházból.

A beszélgetés utolsó szakasza már kifejezetten hangos és

indulatos volt. Miután Drawlight egyedül maradt az asztalnál, magán érezte a pincérek és a vendégek döbönt tekintetét. Várt egy kicsit, nehogy megint összefusson a doktorral az utcán, aztán ő is elhagyta a kávéházat. Miközben tovahaladt az utcákon, a csatornák vize ismét szokatlan módon kezdett viselkedni. Hullámok jelentek meg, és követték, alkalmanként kisebb vízdárdákat lövelltek a lába felé, átszökkenve a part kőburkolatán. De Drawlight mindebből mit sem észlelt.

Dr. Greysteel betartotta a szavát. Meglátogatta az összes brit családot, akik a városban időztek, és figyelmeztette őket, hogy ne álljanak szóba Drawlighttal. Ám Drawlight nem zavartatta magát. A szolgálakat, a pincéreket és a *gondolieriket* vette célba. Tapasztalatból tudta, hogy ezek az emberek sokkal többet tudnak, mint a gazdáik, és ha esetleg mégsem, hát majd ő felvilágosítja őket a dolgok állásáról. Nemsokára futótűzként terjedt a hír, hogy Strange megölte a feleségét, hogy erőszakkal próbálta feleségül venni Miss Greysteelt a Szent Márk katedrálisban, és csak az arra járó osztrák katonák csapata akadályozta meg az erőltetett menyegzőt. Azt is elterjesztette, hogy a mágus megegyezett Lord Byronnal: a jövőben minden feleségük és szeretőjük közös lesz. Drawlight minden hazugságot elhíresztelt, amit csak ki tudott találni, ám az ő fantáziájának is megvoltak a maga határai, ezért kapva-kapott minden pletyka és félig megszületett gondolat után, amit mások szájából hallott.

E g *y gondoliero* megismertette egy textilkereskedő

feleségével, egy bizonyos Marianna Segatival, Byron egyik szeretőjével. Egy tolmács segítségével Drawlight bókok özönét zúdította az asszonyra, és botrányos titkokat árult el London előkelő hölgyeiről, akik szépségben messze elmaradnak mögötte. Segati asszony elmondta neki, hogy Lord Byron szerint Strange visszavonultan él a szobájában, bort és brandyt iszik, és varázslatokat gyakorol. Drawlight nem találta ezt túlzottan izgalmasnak, ám a hölgy azt is elmesélte, mit tud a Byron költeményében szereplő varázslóról, aki gonosz szellemeket idéz meg, és szembeszegül az istenekkel és az egész emberiséggel is. Drawlight örömmel bővítette ki hazugsággyűjteményét ezekkel a kitalációkkal.

Ám akadt egy ember Velencében, akinek Drawlight mindenkinél jobban szeretett volna a bizalmába férkőzni, és ez Frank volt. Még mindig feldühítették azok a sértések, amiket dr. Greysteel a fejéhez vágott, és erős bosszúvágytól hajtva eltökélte, hogy árulót csinál az inasából. Küldött egy levelet Franknek, amelyben elhívta egy kis borüzletbe San Pólóba. Kissé meg is lepődött, amikor Frank elfogadta a meghívást.

A megjelölt időpontban az inas megérkezett a borüzletbe. Drawlight egy korsó fanyar vörösbort rendelt, és mindkettőjük poharát teletöltötte.

– Frank! – kezdte lágy, kissé sóvárgó hangon. – A minap beszéltem a gazdájával, biztosan tud róla. Mondhatom, túlon túl szigorú, nyers öregember. Egyáltalán nem kedves. Remélem, elégedett a helyzetével, Frank. Csak azért mondom, mert az egyik kedves barátomtól, akit

Lascellesnek hívnak, nemrég azt hallottam, hogy Londonban nagyon nehéz jó szolgákat találni, és neki égetően szüksége lenne egy megbízható inasra. Persze busás fizetséget adna cserébe.

– Ó! – válaszolt Frank.

– Gondolja, hogy tetszene önnek a londoni élet, Frank?

Az inas a kilöttyintett borból köröket rajzolt az asztalra, és úgy töprengett.

– Talán – felelte.

– Ugyanis ha lenne olyan kedves, és megtenne nekem egy-két kis szívességet – folytatta Drawlight lelkesen –, értesíteném a barátomat, hogy ön milyen segítőkész, és biztos vagyok benne, hogy máris azt mondaná: ez az én emberem!

– Milyen szívességet? – kérdezte Frank.

– Ó, hát az első igazán csekélység. Higgye el, amint kimondtam, ön is azt fogja érezni, hogy gyerekjáték! Még akkor is, ha nem jár érte jutalom. Tudja, Frank, attól félek, hogy nemsokára valami borzadály fog történni a gazdájával és a lányával. A mágus rengeteget akar nekik ártani. Megpróbáltam figyelmeztetni a gazdáját, de ő makacs, és nem hallgat rám. Én viszont már alig tudok aludni a nyugtalankodástól. Átkozom a butaságomat, hogy nem tudtam neki jobban elmagyarázni. De önben bíznak, Frank. Elejthetne néhány célzást... nem a gazdájának, hanem a nővérének és a lányának... Strange aljasságáról, és megmondaná nekik, hogy vigyázzanak.

Drawlight előadott egy mesét Arabella Strange haláláról, és azt is elmondta, milyen egyezséget kötött a mágus Lord

Byronnal.

Frank óvatosan bólintott.

– Nagyon kell vigyázni azzal a mágussal – folytatta Drawlight. – Sok mindenkit meggyőzött a hazugságaival, meg a csalásaival, elsősorban az ön gazdáját. Ezért életbevágó, hogy mi ketten kinyomozzuk minden részletet, és felfedjük a világ szeme előtt Strange gálád terveit. Árulja el, Frank, észrevett valamit, amit a mágus véletlenül elejtett, hallott valami gyanúsat, felkeltette valami furcsa dolog az érdeklődését?

– Hát most hogy így mondja – vakarta a fejét az inas –, van valami.

– Tényleg?

– Senkinek sem szóltam róla. Még a gazdámnak sem.

– Kitűnő! – mosolyodott el Drawlight.

– Csak az a baj, hogy nem tudom jól elmagyarázni. Egyszerűbb, ha megmutatom.

– Persze, persze. Hova megyünk?

– Csak ki, az utcára. Onnan látni fogja.

Így hát kimentek az utcára, Drawlight pedig körülnézett. A lehető leghétköznapibb velencei látképet látta maga körül. Előttük egy csatorna vize csobogott, a túloldalon egy homokszínű templom magasodott. Az egyik nyitott ajtó előtt egy szolga galambokat kopasztott; a mocskos tollak szürkésfehér kört alkottak körülötte. Mindenhol töppedt házak, virágcserepek és szobrok sorakoztak, és kitergetett ruhák lengedeztek a szélben. A távolban pedig ott tornyosult a színtiszta, sima sötétség.

– Lehet, hogy innen mégsem látható – ismerte be Frank. –

Eltakarják az épületek. Lépjen kicsit előrébb, és onnan tökéletesen fogja látni.

Drawlight néhány lépést tett előre.

– Innen? – kérdezte, és ide-oda forgatta a fejét.

– Igen, pontosan onnan – mondta Frank, és akkorát rúgott Drawlightba, hogy beleesett a csatornába.

A csobbanás visszhangzott a falak között.

Frank még ott maradt egy darabig a borüzlet előtt, és hangosan szapulta Drawlightot az erkölcsi züllöttségéért. Alattomos csirkefogónak, aljas tetűnek, gyáván sziszegő mérges kígyónak, hétpróbás gazembernek, és hazug disznónak nevezte. A kiáltásoktól jócskán megkönnyebbült, habár a vádak nem értek el Drawlight füléig, ugyanis a víz, amelynek a mélyére süllyedt, eltompította a hallását.

Amikor beleesett a csatornába, úgy érezte, mintha pofonvágták volna. Majdnem szétcsattantak a tagjai, a levegő is kipréselődött a tüdejéből. Borongós mélységek kavarogtak körülötte. Nem tudott úszni, és biztos volt benne, hogy meg fog fulladni. Ám alig volt néhány másodperce a víz alatt, amikor egy erős áramlat elragadta, és iszonyú sebességgel vinni kezdte. Véletlenségből hébe-hóba a felszínre vetette a víz, és így sikerült újra meg újra levegőhöz jutnia. Egyik pillanatról a másikra vergődött páni félelemben, és képtelen volt bármit is tenni azért, hogy megmentse magát. A száguldó víz egyszer egészen magasra vetette, és egy rövid időre megpillantotta a napsütötte rakpartot (egy ismeretlen szakaszon). Fehéren habzó vizet látott a köveknek csapódni, ráfröccseni az emberekre és a házakra, és látta az emberek rémült arcát.

Rájött, hogy a hullám nem a nyílt tengerre vitte ki, ahogy feltételezte, de még ekkor sem érezte, hogy bármi *természetellenes* lenne az áramlatban. Néha elszántan vitte a hátán valamely irányba, máskor összezavarodott, és Drawlight biztosan érezte, hogy eljött a vég. Aztán hirtelen ráunt a víz, és egy szempillantás alatt lecsillapodott. Kidobta egy kőlépcsőre. Drawlight halványan észlelte a hideg levegőt és az épületeket.

Hatalmas, reszkető, gyötrelmes levegővételek után lassan könnyebbé vált a légzése, és okádni kezdte magából a hideg, sós vizet. Aztán sokáig csak feküdt a lépcsőn behunyt szemmel, ahogy az ember a szeretője mellén fekszik. Semmire sem gondolt. Ha maradt is bármi vágya, nem vágyott egyébire, csak hogy örökre ott heverhessen. Egy idő múlva viszont eszébe jutott, hogy a lépcső valószínűleg nagyon koszos, a foga pedig vacog a hidegtől. Azon csodálkozott, hogy miért van olyan nagy csend körülötte, és miért nem siet senki a segítségére.

Felült, és kinyitotta a szemét.

Sötétség vette körül. Egy alagútba került? Egy pincébe? A föld alá? Bármelyik válasz ugyanolyan szörnyű lett volna, hiszen fogalma sem volt, hogy került oda, és hogy fog kikecmeregni onnan. Aztán valami halvány, hideg szellő simította meg az arcát. Felnézett, és megpillantotta a fehér téli csillagokat. Éjszaka volt!

– Nem, nem, nem! – nyöszörgött.

A rakpart köveinek támasztotta a hátát, és nyüsztítve összehúzta magát.

Sötét és mélységesen néma házak vették körül. Csak a

csillagok éltek ragyogva-reszketve. Drawlight gigantikus, csillogó betűknek látta a csillagképeket – egy ismeretlen ábécé betűinek. Felsejlett benne, hogy talán a mágus változtatta betűkké a csillagzatokat, és az égre írta a varázsigét, amivel megtámadta. Bárhova nézett, csak néma, fekete éjszakát és csillagokat látott. Egyik ablak mögött sem gyúlt fény, és ha helytállóak voltak Drawlight értesülései, nem is lakott a házakban senki. Kivéve talán a mágust.

Vonakodva felállt, és körülnézett. Egy kis híd ívelt át nem messze a csatorna fölött. A híd túloldalán apró sikátor tűnt el a sötét házak magas falai között. Arra is mehetne, vagy elindulhat a csatorna mentén, a járdán. Az utcaköveken úgy tükröződött a csillagok bizarr fénye, mintha jég borította volna. Inkább választotta a sikátort és a sötétséget.

Átment a hídon, és elhaladt a két ház között. A sikátor szinte azonnal egy térre vezette, ahonnan további sikátorok vittek minden irányba. Merre menjen? Végiggondolta, mennyi fekete árnyék és néma kapu mellett kell elsétálnia. Mi lesz, ha soha nem keveredik ki ebből az útvesztőből? A félelemtől émelyegni kezdett, és az ájulás kerülgette.

Volt egy templom a téren. A homlokzata még a csillagok fényében is monumentálisnak tűnt. Oszlopok dülledtek ki a felszínéből, és szobrok hemzsegetek rajta. A kibomlott szárnyú angyalok trombitát tartottak a szájukhoz; egy árnyakba burkolózott figura széttárta a karját az egyik kőkupola alatt, és vak arcok néztek le Drawlightra a sötét boltívek alól.

– Honnan tudhatnám, hogy a mágus nincs-e itt? – gondolta

magában.

Egyenként vizsgálta meg a fekete alakokat, hátha valamelyikük maga Jonathan Strange. Miután belekezdett, nagyon nehéz volt abbahagyni. Úgy érezte, hogy ha elfordulna, az egyik figura megmoccanna. Már éppen meggyőzte magát, hogy biztonságosabb lesz eltávolodni a templomtól, amikor a szeme megakadt valamin. Valami csekély szabálytalanság tűnt fel a bejárat feneketlen sötétjében. Közelebről is megszemlélte. Valami – vagy valaki – a templom lépcsőjén feküdt. Egy férfi volt. Kinyújtott testtartásban hevert a lépcsőfokokon, mintha elájult volna, arccal lefelé, karját a feje fölé emelve.

Drawlight sokáig – ó, szinte az örökkévalóságig! – várt, hátha történik valami.

Semmi sem történt.

Aztán hirtelen szöveget ütött a fejében a gondolat: a mágus meghalt! Talán örülségében magával is végzett! Drawlight érezte, ahogy szétárad benne az öröm és a megkönnyebbülés. Izgatottságában hangosan felnevetett. Még a kacaj hangja is rendellenesnek tűnt a nagy némaságban. A kapuban heverő sötét figura nem moccant. Drawlight közelebb araszolt, és az ismeretlen alak fölé hajolt. Nem hallotta, hogy lélegzett volna. Sajnálta, hogy nincs egy botja, amivel megpiszkálhatná.

A sötét alak váratlanul megfordult.

Drawlight riadtan felkiáltott.

Aztán csönd lett.

– Ismerlek téged! – suttogta Strange.

Drawlight nevetni próbált. Amióta az eszét tudta, arra

használta a nevetést, hogy lenyugtassa az áldozatait. Hiszen a nevetés engesztelő hatású, nem igaz? A barátságot idézi. De ezúttal nem tudott nevetni, csak valami furcsa, számár-ordításszerű hang jött ki a torkán.

Strange felállt, és néhány lépést tett Drawlight felé. Az alacsony ember hátrálni kezdett. A csillagok fényében sokkal tisztábban látta a mágust. Megpróbálta megkeresni az ismert vonásokat. Strange lábán nem volt cipő. A kabátját és az ingét sem gombolta be, sőt napok óta nem is borotválkozott.

– Ismerlek téged! – suttogta megint a mágus. – Te... Te... – A kezével a levegőben hadonászott, mintha mágikus szimbólumokat tapogatna. – Te egy leucrocuta vagy!

– Egy lue...? – ismételte Drawlight.

– Te vagy az Est Farkasa! Férfiakra és nőkre vadászol. Az apád hiéna volt, az anyád pedig nőstény oroszlán! Neked is oroszlán-tested van, de a lábad hasadt patájú. Nem tudsz a hátad mögé nézni. Egyetlen hosszú fogad van, és nincs ínyed. Néha emberi alakot öltesz, és emberi hangon csalogatod magadhoz az embereket.

– Nem, nem! – tiltakozott Drawlight.

Többet is akart mondani; egytől-egyig meg akarta cáfolni Strange állításait, csak hogy túlzottan kiszáradt a szája, és egészen elgyengült a félelemtől. Már szavakat sem volt képes formálni.

– Most pedig – folytatta Strange higgadtan – visszaváltoztatlak azzá, ami vagy! – Felemelte a kezét. – Abrakadabra! – kiáltotta.

Drawlight a földre rogyott, és sikoltozni kezdett. Strange-ből

olyan erővel tört ki a nevetés – az örült, tébolyult nevetés –, hogy összegörnyedt, és ide-oda tántorgott.

Rövidesen a félelem és a jókedv is alábbhagyott. Drawlight rájött, hogy *n e m* változtatták át förtelmes éjjeli szörnyeteggé, Strange pedig lenyugodott, szinte komorra vált.

– Leucrocuta – suttogta. – Állj fel!

Drawlight még mindig nyöszörgött, miközben felállt.

– Miért jöttél ide, leucrocuta? Nem, várj! Tudom. – Strange csettintett az ujjával. – Én hoztalak ide. Áru! el, leucrocuta: miért kémkedsz utánam? Titkolóztam én valaha? Miért nem jöttél egyenesen hozzám, hogy megkérdezz? Mindent elmondtam volna!

– Kényszerítettek. Lascelles és Norrell. Lascelles kifizette az adósságaimat, hogy elhagyhassam a King's Benchet[96]. Én mindig az ön barátja voltam.

Drawlight kicsit dadogott. Tudta, hogy még egy félkegyelmű sem hinne neki. Strange felemelte a fejét, mintha dacosan Drawlightra akarna nézni, ám a sötétségben lehetetlen volt kivenni a vonásait.

– Belekóstoltam az örületbe, leucrocuta! – sziszegte. – Mondták neked? Igen, így van. Belekóstoltam az örületbe, és újra bele is fogok. De amióta te a városban vagy, tartózkodtam a... tartózkodtam bizonyos igéktől, hogy józan ésszel tudjak gondolkodni, amikor találkozunk. A régi eszemmel. Hogy felismerjelek, és emlékezzek, mit akartam neked mondani. Sok mindent megtanultam a Sötétségben, leucrocuta, többek között azt, hogy nem tudom egyedül végigcsinálni. Azért hoztalak ide, hogy segíts nekem.

– Valóban? Hát ennek örülök. Bármit megteszek!
Köszönöm! Köszönöm!

Mialatt beszélt, Drawlight egyfolytában azon törte a fejét, hogy mit akarhat tőle a mágus, és a hideg futkosott a hátán.

– Mi... hogy... – Strange-nek láthatólag nehezebbre esett kézben tartani a gondolatait. A kezével mintha egy hálót rángatott volna a levegőben. – Hogy hívják Pole feleségét?

– Lady Pole.

– Igen, de úgy értem, hogy a... többi neve.

– Emma Wintertowne.

– Igen, ez az! Emma Wintertowne. Hol van? Úgy értem, most.

– Egy yorkshire-i tébolydába zárták. Szigorúan titokban tartják, de én kiderítettem. A King's Benchben megismertem egy férfit. Az ő fiának a szeretője, egy varrónő készítette Lady Pole yorkshire-i ruháit. Yorkshire-ben nagyon hideg van. Nem emlékszem pontosan a hely nevére, ahova vitték. Valami Star... Úgy értem, ahova Lady Pole-t vitték, nem a varrónőt. Stare- valami. Várjon! Mindjárt beugrik! Ismerem a nevet, esküszöm! Starecross Hall Yorkshire-ben.

– Starecross? Mintha ismerném.

– Hát persze, hogy ismeri! A bérlő ugyanis az egyik barátja. Valamikor ő is mágus volt Newcastle-ben vagy Yorkban, vagy valamelyik másik északi helyen... de arra sem emlékszem. Feltehetőleg Mr. Norrell egyszer elkövetett ellene valamit... vagy talán kétszer is. Amikor Lady Pole megőrült, Childermass úgy gondolta, hogy

jóváteheti az egykori bűnököt azzal, hogy a tébolydavezetők közül őt ajánlja Sir Walternek.

Csend lett. Drawlight azon töprengett, vajon mennyit értett meg Strange abból, amit mondott.

– Emma Wintertowne nem örült meg – közölte kis szünet után a mágus. – örültnek tűnik. De ez Norrell hibája. Felidézett egy tündért, hogy segítsen neki feltámasztani a halottat, de cserébe temérdek jogot adott neki az asszony fölött. Ugyanez a tündér fenyegette a király szabadságát, és őfelsége két további alattvalóját is elbűvölte. Köztük a feleségemet! – A mágus megint szünetet tartott. – Az első feladatod az lesz, leucrocuta, hogy elmondod John Childermassnak, amit most tőlem hallottál, és elviszed neki ezt.

Strange kivett valamit a kabátja zsebéből, és átadta Drawlightnak. Kis dobozka volt, olyan, mint egy tubákos szelence, csak kissé hosszabb és keskenyebb annál. Drawlight elvette, és berakta a saját zsebébe.

Strange elnyújtott sóhajtást hallatott. Láthatólag kimerítette az összefüggő beszéd.

– A második feladatod az... Második feladatként el kell vinned egy üzenetet Anglia összes mágusának. Megértetted?

– Ó igen! De...

– De mi?

– De hiszen csak egy van.

– Tessék?

– Csak egy mágus van, uram. Amióta ön itt van, csak egy mágus él Angliában.

Strange ezen elgondolkodott egy darabig.

– A tanítványaim... – folytatta. – A tanítványaim is mágusok. Az összes nő és férfi, aki valaha is Norrellnél akart tanulni, mágus. Childermass is mágus, és John Segundus is. Meg ott van Honeyfoot. A mágiafolyóiratok előfizetői. A régi társaságok tagjai. Anglia tele van mágusokkal. Százával élnek ott! Talán ezrével! Norrell visszautasította őket. Megtagadta őket. Elhallgattatta őket. De ettől még mágusok. Mondd el nekik, amit most hallasz. – Elhúzta a kézfejét a homloka előtt, és mélyeket lélegzett. – A fa beszél a kőhöz, a kő beszél a vízhez. Nem olyan nehéz, ahogy eddig gondoltuk. Mondd meg, hogy olvassák el, ami az égre van írva. Mondd meg nekik, hogy kérdezzék az esőt! John Uskglass régi szövetségesei még mind a helyükön vannak. Hírvivőket küldök, hogy emlékeztessenem a köveket, az eget és az esőt az ősi ígéretre. Mondd meg nekik... – Csakhogy Strange megint elvesztette a szavakat. Egy kézmozdulattal felrajzolt valamit a levegőbe. – Nem tudom elmagyarázni. Érted, leucrocuta?

– Igen. Hogyne! – lelkenedett Drawlight, bár fogalma sem volt, miről beszél a mágus.

– Jó. Akkor ismételd meg az üzeneteket. Mondd vissza nekem.

Drawlight megtette. Olyan régóta gyűjtött és ismételt rosszindulatú pletykákat az ismerőseiről, hogy minden név és részlet azonnal a fejébe vésődött. Az első üzenetet tökéletesen vissza is adta, ám a másodikból csak néhány kusza mondat maradt meg esőben álló varázslókról, akik a köveket nézik.

– Megmutatom, és akkor megérted – ajánlotta Strange. – Ha végrehajtod ezeket a feladatokat, leucrocuta, nem állok bosszút rajtad. Nem fogok ártani neked. Vidd el ezt a három üzenetet, aztán visszatérhetsz az éjszakai portyáidra, és tovább falhatod az embereket.

– Köszönöm! Köszönöm! – hebegte Drawlight hálásan, de aztán egy szörnyű felismerése támadt. – Uram! De hiszen csak kettőt mondott!

– Három üzenet van, leucrocuta! – mondta Strange kimerülten. – Három üzenetet kell elvinned.

– Igen, de még nem mondta el, mi a harmadik!

A varázsló nem válaszolt. Elfordult, és magában motyogott. Akármennyire rémült volt, Drawlight nagyon szerette volna megragadni és megrázni a mágust. Meg is tette volna, ha úgy érzi, nincs tétje. Az önsajnálát könnyei csordultak végig az arcán. Strange meg fogja ölni, amiért nem hajtotta végre a harmadik feladatot, pedig nem az ő hibája.

– Leucrocuta – fordult meg hirtelen a mágus. – Hozz egy kis vizet!

Drawlight körülnézett. A tér közepén egy kút állt. Odament a kúthoz, és látta, hogy egy förtelmes ósdi fémpohár van a kövekhez erősítve egy rozsdás láncsal. Félretolta a kút fedelét, felhúzott egy vödör vizet, és megtöltötte a poharat. Annyira undorodott tőle, hogy meg sem bírta fogni. Érdekes módon, akármennyi szörnyűség történt vele azon a napon, a legszörnyűbbnek mégis a fémpoharat érezte. Egész életében imádta a szép dolgokat, és most csupa csúfság vette körül. A mágus tehet mindenről! Egyre jobban iszonyodott.

– Uram! Lord mágus! – kiáltotta. – Ide kell jönnie, ha inni akar.

Magyarázképpen felmutatta a vasláncot.

Strange odasétált a kúthoz, de nem fogadta el a felajánlott poharat. Helyette elővett egy apró üvegcsét a zsebéből, és átadta Drawlightnak.

– Tegyél hat cseppet a vízbe.

Drawlight kivette az üvegdugót. Annyira remegett a keze, hogy attól félt, az összes folyadékot kiönti a földre. Strange ebből mit sem vett észre. Drawlight csepegtetett néhányat. A mágus felhajtotta a vizet, aztán kiejtette a poharat a kezéből. Drawlight észlelte – habár nem tudta volna megmagyarázni – a változást Strange-en. Fekete alakja, amelyet csak a csillagos ég világított meg hátulról, megereszkedett, a feje lebicaklott. Drawlightnak eszébe jutott, hogy talán részeg. De hogy rúghat be egy ember pár csepp alkoholtól? Különben sem lehetett érezni rajta a szesz szagát. Inkább az ápolatlanság bűze vette körül, hiszen hetek óta nem mosakodott, és a ruháját sem mosta ki. És volt még ott valami más szag is... valami, ami egy perccel korábban még nem volt ott... az öregkor és vagy félszáz macska szaga.

Drawlightot különös érzés kerítette hatalmába. Máskor is érezte már ezt, amikor varázslat készülődött. Mintha láthatatlan ajtók nyíltak volna ki körülötte, messziről érkező szellő érintette meg, amely erdők, mocsarak és lápok szagát hozta. Hívatlan képek törtek be a tudatába. A házak már nem álltak üresen körülötte. Úgy látta őket, mintha a falak egyszeriben eltűntek volna. Minden sötét szobában ott

állt valaki – nem is egy személy, hanem egy Lény, egy Ősi Szellem. Az egyik helyiségben a Tűz lakott, a másikban a Kő, a harmadikban az Eső, a negyedikben a Madárraj, a hatodikban a Hegyoldal, a hetedikben egy Apró Teremtmény Sötét és Ádáz Gondolatokkal, és így tovább a végtelenségig.

– Kik ezek? – suttogta ámuldozva.

Akkor vette észre, hogy a haja égnek áll, mintha a villám csapott volna bele. Aztán egy másik benyomás érte: olyan volt, mintha zuhanna, mégis állva maradt. Mintha csak a tudata zuhant volna le.

Úgy érezte, hogy egy hegyoldalon áll Angliában. Esett az eső; soktestű, szürke kísértetként gomolygott a levegőben. Rázuhantak a cseppek, és ő olyan ritkává változott, mint az eső. A víz elmosta a gondolatait, az emlékeit, minden jót és rosszat. Már a nevét sem tudta. Az eső mindent elmosott, ahogy a kövekről mossa le a sarat. Az eső a saját gondolataival és emlékeivel mosta át őt. Finom, csipkeszerű ezüst vízcsíkok borították a hegyoldalt, akár egy hatalmas kar ér-hálózata. Elfeledte, hogy kicsoda, elfeledte, hogy valaha is ember volt, és eggyé vált a vizezrekkel. Az esővel együtt beszivárgott a földbe.

Úgy érezte, a föld alatt fekszik, Anglia földje alatt. Hosszú korok teltek el; a hideg és az eső újra meg újra átjárta a testét; a kövek mozgolódtak benne. Hatalmasra

nőtt a csendben és a sötétségben. Ő lett a föld, ő lett Anglia. Egy csillag lenézett rá, és beszélni kezdett hozzá. Egy kő kérdezett tőle valamit, és ő a kő nyelvén válaszolt. Folyócska tekergett az oldalán, dombok dugták ki a fejüket az ujjai között. Kinyitotta a száját, és tavaszt lehelt...

Úgy érezte, hogy bozottá préselődik a teste egy sötét téli erdőben. Határtalan rengeteg vette körül, csak a fehér téli fény vékony sávjai választották el egymástól a fákat. Lenézett. Fiatal csemeték döfték keresztbe-kasul a testét; a tagjain keresztül nőttek fel, átszúrták a lábát és a karját. Nem tudta többé lehunyni a szemét, mert apró gallyak döfték magukat keresztül a szemhéján. Rovarok fúrták át a fülét, pókok szőttek hálót és raktak fészket a szájában. Rájött, hogy évek óta fonja magába az erdő. Ismerte az erdőt, és az erdő ismerte őt. Már nem lehetett szétválasztani az embert az erdőtől. Néma csend volt. Eleredt a hó. Sikoltani kezdett...

Feketeség.

Drawlight úgy tért magához, mintha valami sötét víz mélyéből tört volna a felszínre. Nem tudta, hogy ki engedte el – Strange, az erdő vagy maga Anglia –, de érezte a megvetését, amint visszalökte emberi testébe. Az ősi szellemek eltávolodtak tőle. Gondolatai ismét emberi gondolatok lettek, és az érzékszervei is rendszeren kezdtek működni. Szédült és tántorgott attól, amit átélt.

Megvizsgálta a kezét, és megdörzsölte sajtó tagjait, ahol a faágak átszúrták. Sértetlen volt, mégis nagy fájdalmat érzett mindenütt. Nyöszörögve kereste a mágust a szemével.

Strange valamivel távolabb állt, egy fal mellett guggolt, és varázsigéket mormolt magában. Ráütött a falra, mire a kövek kidülledtek, alakot váltottak, és egy holló lett belőlük. A holló széttárta a szárnyait, és harsány káromgással felrepült az éjszakai égre. Strange megint rácsapott a falra: újabb holló emelkedett ki belőle, és elrepült. Aztán még egy és még egy. Egyre sűrűbben és gyorsabban jöttek elő a kövekből, mígnem az egész égboltot eltakarták a fekete szárnyak.

Strange felemelte a kezét, hogy ismét üssön egyet...

– Lord mágus! – dadogta Drawlight. – Még nem mondta el, mi a harmadik üzenet.

Strange körülnézett. Váratlanul megragadta Drawlightot a kabátjánál fogva, és közel rántotta magához. Drawlight egészen közélről érezte a varázsló bűzös leheletét, és most először az arcát is jól látta. A vad, felbőszült szempáron tükröződött a csillagfény. Minden emberség és józanság kiveszett abból a szempárból.

– Mondd meg Norrellnek, hogy jövök! – sziszegte Strange. – És most eredj!

Drawlightnak nem kellett kétszer mondani. Hanyatt-homlok menekült a sötétben. Úgy érezte, üldözik a hollók. Nem látta őket, de hallotta a szárnyuk csattogását, és érezte az erős légáramlatokat, amiket a szárnyak kavartak fel. A híd tetején minden előjel nélkül arcul ütötte a vakító világosság. Belefutott a madárccsicsergésbe és az emberek

beszélgetésének morájába. A férfiak és a nők csacsogtak, sétáltak, és a mindennapi dolgaikat végezték. Itt nem volt irtózatos mágia, csak a hétköznapi világ – a csodálatos, gyönyörű hétköznapi világ.

Drawlight ruhája még mindig tengervízzel volt átitatva, és vacogott a foga a hidegtől. Nem ismerte azt a városrészt, ahova keveredett. Senki sem kínálta fel a segítségét, így sokáig kódorgott elveszetten és kimerülten. Végül egy ismerős térre jutott, ahonnan már visszatalált a fogadóhoz és a bérelt szobájához. Mire odaért, elfogyott a maradék ereje is, és minden ízében reszketett. Levetkőzött, és amennyire tudta, kiöblítette a sót a ruhájából. Aztán lefeküdt az ágyára.

A következő két napban lázasan feküdt. Szavakkal leírhatatlan álmokat álmodott, tele sötétséggel, mágiával és a Föld hosszú, hideg évezredeivel. Miközben aludt, mindvégig attól félt, hogy ha felébred, a föld alatt találja magát, vagy egy erdőben, ahol a téli erdő feszíti keresztre. A harmadik nap közepére már megerősödött annyira, hogy felkeljen, és kimenjen a kikötőbe. Talált egy angol hajót, ami Portsmouthba indult. Megmutatta a kapitánynak a leveleket és a papírokat, amiket Lascellestől kapott, és nagy összeget ajánlott fel neki, amennyiben visszaviszi Angliába. A papírokat Európa két híres bankárja írta alá. Az ötödik napon ő is rajta volt azon a hajón, amely Angliába tartott.

Ritkás, hideg köd telepedett Londonra, mintha – legalábbis látszatra – gúnyolódni akart volna Stephen

életének sivár ridegségén. Az utóbbi időben egyre súlyosabbnak érezte a bűvölet terhét. Már egyáltalán nem emlékezett rá, milyen az öröm, a szeretet vagy a békesség. Csak keserű érzelmek tudták átfújni a szívét beburkoló mágikus felhőt: harag, bosszúvágy és csalódottság. Egyre mélyült a szakadék közte és néhai angol barátai között. Lehet, hogy a bogáncspihe hajú úr gonosz lélek volt, ám amikor az angolok dölyfösségéről és önhittségéről beszélt, Stephen kénytelen volt igazat adni neki. Még a félelmetes és nyomasztó Elveszett Remény Kastélyát is sokszor menedéknek érezte az angol arrogancia és rosszindulat elől; ott legalább soha nem kellett bocsánatot kérnie azért, hogy annak született, ami; ott őt is ugyanolyan nagy becsben tartották, mint a többi vendéget.

Ezen a bizonyos téli napon Stephen Sir Walter Pole állatai között ténykedett a Harley utcai istállósoron. Sir Walter nemrég két pompás agárra tett szert, aminek különösen a férfi szolgálok örültek, mert így a nap java részét azzal tölthették, hogy a kutyák mellett ücsörögtek, csodálták őket, és mindenki a maga tudása szerint értekezett arról, hogy vajon melyik lesz bátrabb a mezőkön. Stephen tisztában volt vele, hogy kordában kellene tartania ezt a rossz szokást, de úgy érezte, hogy semmi kedve a rendrakáshoz. Sőt, amikor Robert, a másik inas hívta, hogy nézze meg a kutyákat, még csak le sem szidta, hanem felvette a kabátját és a kalapját, és vele ment az istállóba. Hallgatta, ahogy Robert a lovászfíúkkal vitatkozik a kutyák teljesítményéről. Úgy érezte, mintha egy vastag, koszos üvegtábla másik felére szorult volna.

Aztán hirtelen mindenki kiegyenesedett, és kivonult az istállóból. Stephen összerezett. Tapasztalatból tudta már, hogy amikor az emberek ilyen természetellenesen viselkednek, akkor a bogáncspihe hajú úr közeledik.

Meg is érkezett, és szinte lángra gyújtotta a zsúfolt, sötét istállót ezüst hajának ragyogásával, kék szemének tündöklésével, zöld kabátjának élénkségével, harsány beszédével és nevetésével. Soha egy pillanatra sem fordult meg a fejében, hogy Stephen esetleg nem örül annyira a találkozásnak, mint ő. Neki is éppúgy tetszettek a kutyák, mint a szolgálknak, és oda is szólt az inasnak, hogy csodálja őket vele együtt. A saját nyelvén szólította meg az állatokat, a két agár pedig vidáman ugrott fel a helyéről, és visszaugatott neki. Sokkal nagyobb hatással volt rájuk, mint bárki más, akit eddig láttak.

– Erről az 1413-as év jut eszembe, amikor lejöttem délre, hogy meglátogassam Dél-Anglia új királyát. Szívélyes és derék ember volt, bemutatott az udvarának, elmondta nekik, milyen bámulatos dolgokat vittem véghez, mennyi országom van, beszélt a lovagi erényeimről, és így tovább. Az egyik nemes viszont úgy döntött, hogy nem figyel erre a tanulságos és felemelő beszédre. Inkább a saját társaságával pletykált és nevetgélt. Gondolhatod, mennyire felhúztam az orrom ezen a bánásmódon, és elhatároztam, hogy jó modorra tanítom őket. Másnap ezek a boldogtalan alakok nyúlra vadásztak a Hatfield erdő környékén. Hirtelen az a remek ötletem támadt, hogy nyúllá változtatom az embereket, és emberré a nyulakat. Először a kopók darabokra tépték a gazdáikat. Másodszor a nyulak –

immár emberi alakban – rettenetes bosszút álltak a kopókon, akik üldözték és zaklatták őket. – A fehér hajú úr szünetet tartott, hogy Stephen elmondhassa elismerő szavait, ám mielőtt az inas megszólalhatott volna, az úr felkiáltott. – Ó! Te is érezted?

– Mit, uram?

– Megremegtek az ajtók!

Stephen az istállóajtók felé nézett.

– Nem, nem azok az ajtók! Azokra az ajtókra céloztam, amik elválasztják Angliát a többi világtól! Valaki ki akarja nyitni őket. Valaki megszólította az eget, és nem én voltam az! Valaki parancsokat ad a köveknek és a folyóknak, és nem én vagyok az! Ki csinálja ezt? Ki az? Gyere!

A bogáncspihe hajú úr megragadta Stephen karját, és a következő pillanatban mintha mindketten felszálltak volna a levegőbe. Az inas egy irdatlan magas hegy vagy torony tetején érezte magát. A Harley utca istállósora eltűnt, és helyette valami egészen más színhely ködlött fel Stephen szeme előtt – aztán egy másik, majd egy harmadik. Először egy kikötőt látott, ahol olyan sűrűn álltak egymás mellett az árbocok, mint az erdő fái. A kikötő tovarepült a lábuk alatt, és a helyét átvette a szürke téli tenger, rajta temérdek hajó, szélről dagadó vitorlákkal. Utána egy város suhant el alattuk hegyes tornyokkal és pompás hidakkal. Furcsa módon egyáltalán nem érezte, hogy mozognának. Inkább olyan volt, mintha a világ repült volna Stephen és a fehér hajú úr körül, miközben ők egy helyben maradtak. Nemsokára hósipkás hegyek tűntek fel, oldalukon küszködő hegymászókkal, aztán egy tükörszerű tó sötét csúcsokkal

körülvéve, majd egy sík ország apró városkákkal és girbegurba folyókkal – mintha mindez csak gyermekek játéka lenne.

Volt valami előttük. Először úgy tűnt, mintha egy fekete vonal osztaná ketté az eget. De ahogy egyre közelebb ért, egy fekete oszlop lett belőle, amely a földben gyökerezett, és végtelen magasan nyújtózott felfelé.

Stephen és a bogáncspihe hajú úr magasan Velence fölött pihentek meg (hogy minek a *tetején* álltak meg, azt Stephen inkább meg sem próbálta elképzelni). A nap éppen lenyugodott, a házak elsötétültek, ám a tengeren és az égen tobzódtak a színek: rózsaszín, krémes kék, topáz és gyöngyházzsín vegyült szemet gyönyörködtetően egymásba. Az egész város egy káprázatos térben lebegett.

A fekete oszlop nagyrészt olyan sima volt, mint az obszidián, ám nem sokkal a háztetők szintje fölött a sötétség kisebb-nagyobb spirálokban kifelé csavarodott belőle, és arrébb vitorlázott a levegőben. Stephen el sem tudta képzelni, mit lát.

– Ez füst, uram? Ég a torony? – kérdezte.

Az ezüstös fehér hajú úr nem válaszolt, de amint egyre közelebb értek, már Stephen is látta, hogy nem füst gomolyog előttük. Valami sötét tömeg kígyózott elő a toronyból. Egy csapat holló. Ezer és ezer holló. Elhagyták Velencét, és arrafelé repültek, amerről Stephen és az úr jött.

Az egyik raj feléjük szárnyalt. A levegő egyszeriben megtelt több száz szárny csapdosásának hangjával, és valami

zakatoló, doboló robajjal. Por- és homokfelhők lepték el Stephen szemét, orrát és torkát. Összegörnyedt, és védekezésképpen befogta az orrát.

Miután a madarak eltűntek, elhűlve fordult a tündérúrhoz.

– Mik ezek, uram?

– A mágus teremtményei – közölte a bogáncspihe hajú úr.

– Visszaküldi őket Angliába, és rajtuk keresztül parancsokat küld az égnek, a földnek, a folyóknak és a hegyeknek. Felszólítja a király régi szövetségeseit. Nemsokára az angol mágusoknak fognak segíteni, és nem nekem! – A fehér hajú úrból a harag és a kétségbeesés állatias hangja szakadt fel. – Úgy büntettem meg, ahogy még soha nem büntettem meg egy ellenségemet sem! És mégis vissza tud vágni! Miért nem törődik bele a sorsába? Miért nem emésztette el a félelem?

– Úgy hallottam, bátorságnak soha nem volt híján, uram – jegyezte meg az inas. – Például nagyon vakmerő dolgokat vitt véghez a félszigeten.

– Bátorság? Miről beszélsz? Ez nem bátorság! Ez színtiszta, hamisítatlan aljasság. Óvatlanok voltunk, Stephen. Hagytuk, hogy az angol mágus megelőzzön minket. Ki kell találnunk, hogyan győzzük le! Megkettőzött erővel kell küzdenünk, hogy mihamarabb király legyen belőled!

GREYSTEEL ASSZONY Padovában bérelt egy házat, kilátással a gyümölcs piacra. Mindketten nagyon kényelmesnek találták, és csak nyolcvan sechinóba került negyedévente (ami körülbelül 38 guinea-nek felel meg). A doktor nővére elégedett volt az üzlettel, amit kötött. Ám ahogy gyakran történni szokott, amikor az ember túl gyorsan és határozottan cselekszik, őt is elkezdte mardosni a kétség, de akkor már késő volt. Ebben az esetben is ez történt: Greysteel asszony már az első héten rengeteg hibát talált a házban, és kezdte úgy érezni, hogy nem is lett volna szabad kivenni. Akármennyire régies és szép épület volt, a kicsi gótikus ablakok kevés fényt engedtek be, és a hozzájuk épített kőerkélyek csak tovább rontottak a helyzeten. Korábban ez nem jelentett volna problémát, ám Florának most több derűre volt szüksége, mint máskor, és (a nagynénje szerint) a homály és az árnyék, akármilyen festői is, nem tett jót neki. Tovább rontotta a lelombozó hangulatot a sok kőszobor a kertben. A női alakokra az idők során fátylat, sőt ruhát szőtt a folyondár. Nem túlzás azt állítani, hogy ezek a hölgyek apránként felemésztődtek, és valahányszor Greysteel asszony rájuk pillantott, Jonathan Strange szegény felesége jutott eszébe, aki fiatalon és titokzatos körülmények között halt meg. Valószínűleg az ő szerencsétlen sorsa kergette a tébolyba a mágust is. A nagynéni csak remélni tudta, hogy Florának nem támadnak ilyen búskomor gondolatai.

Csakhogy az üzletet már megkötötték, a házat már kivették, ezért Greysteel asszonynak nem volt más

választása, mint hogy a lehetőségekhez mérten kedélyessé és világossá varázsolja az épületet. Soha nem pazarolta korábban a gyertyákat és a lámpaolajat, de annyira fel akarta vidítani Florát, hogy legyintett a költségekre. Volt egy különösen sötét pont a lépcsőfordulóban, ahol az egyik lépcsőfok váratlan kanyarulatot vett. A nagynéni kihelyezettett egy lámpást a lépcső fölötti polcra, nehogy valaki összetörje magát. A lámpás éjjel-nappal égett, és rendkívüli módon ingerelte Bonifaziát, az idős itáliai szobalányt, akit a házzal együtt kellett bérbé venniük, és aki még Greysteel asszonynál is jobban a fogához verte a garast.

Bonifazia kitűnő szolgálónak bizonyult, ám örökké kritizált mindent, és hosszasan magyarázgatta, hogy miért rosszak és kivitelezhetetlenek az utasítások, amiket kap. Egy Minichello nevezetű, lassú, alamuszi képű fiatalember segített a szobalánynak. Ez a férfi minden parancsot halk, dörmögő morgással fogadott olyan dialektusban, amiből a két hölgy semmit sem értett. Bonifazia feltűnően foghegyről beszélt az ifjúval, ezért Greysteel asszony arra gyanakodott, hogy valójában rokonok. Ám erről nem deríthetett ki többet. A házzal kapcsolatos dolgok elrendezése, a Bonifaziával való napi csatározások, a kellemes és kevésbé kellemes felfedezések, illetve az új városba való beilleszkedés épp elég izgalmas elfoglaltságot biztosítottak a nagynéninek, legfontosabb és legszentebb feladatának mégis azt tekintette, hogy találjon valami szórakozást Florának. A lány ugyanis az utóbbi időben sokkal csendesebb és visszahúzódóbb lett. Ha a nagynénje kérdezett tőle valamit,

derűsen válaszolt, de ő soha nem kezdeményezett beszélgetést. Velencében szinte minden programot Flora talált ki, most viszont megelégedett bármilyen foglalatossággal, amit az asszony javasolt. Leginkább magában szerette tölteni az idejét. Egyedül sétált, egyedül olvasott, egyedül ült a szalonban vagy az udvarban, ahova csak déli egy óra körül szűrődött be valami kis bágyadt napfény. Viselkedésében egyre kevesebb volt a nyíltság és a bizalmasság; mintha valaki – és nem feltétlenül Jonathan Strange – csalódást okozott volna neki, és most eltökélte, hogy a jövőben sokkal függetlenebb lesz.

Február első hetében irdatlan vihar gyötörte meg Padovát. Dél körül kezdődött. Teljesen váratlanul érkezett kelet felől (Velence és a tenger irányából). A padovai kávéházak idős törzsvendégei azt állították, hogy semmi előjele nem volt. Mások egyáltalán nem találták furcsának az időjárást, elvégre tél volt, és télen gyakori a vihar.

Először erős szél söpört végig a városon. Ez a szél nem tisztelte az ajtókat és az ablakokat. Olyan hasadékokat talált, amikről senki sem tudott, és legalább olyan orkánszerűen bömbölt a házak belsejében, mint odakint. Flora és a nagynénje az egyik kisebb, földszinti szalonban ültek. Az ablaktáblák zörögni, a csillárról lógó kristályok csilingelni kezdtek. Aztán az egyik levélpapír, amire Greysteel asszony éppen egy levelet fogalmazott, lerepült az asztról, és körbecikázott a szobában. Az ég elsötétült, és olyan fekete lett, mint éjszaka. Eleredt az eső, és pár perc múlva már úgy zuhogott, mintha dézsából öntenék.

Bonifazia és Minichello beléptek a szalonba. Azzal az

űrüggyel érkeztek, hogy meghallgassák, milyen feladatokat talált ki nekik Greysteel asszony, de igazság szerint Bonifazia inkább együtt akart rémüldözni a nagynénivel a szél és az eső vadságán (tényleg hangzatos duettet adtak elő, bár eltérő nyelveken). Minichello valószínűleg egyszerűen csak követte Bonifaziát. Mogorván lesett ki az ablakon; nyilván meg volt róla győződve, hogy az esőt is csak azért rendelte oda valaki, hogy neki munkát csináljon. Greysteel asszony, Bonifazia és Minichello az ablaknál álltak, és figyelték, ahogy az első villám gótikus és nyugtalanító tájképet fest az ismerős vidékről.

Fakó, idegen, vakító fény töltött be mindent, az árnyékok a legváratlanabb helyeken csúcsosodtak ki. Utána egy fülrepszto mennydörgés következett, amely megrázta az egész szobát. Bonifazia Szűz Máriához és több más szenthez imádkozott az orra alatt. Greysteel asszony ugyanúgy megrémült, és szívesen vigasztalta volna magát hasonló módon, ám mivel az anglikán egyház közösségébe tartozott, csak vérszegény kiáltások törtek fel belőle.

– Te jó ég! Jaj nekünk! Uram, könyörülj rajtunk! – tördelte a kezét, de cseppet sem lett nyugodtabb. – Flora! – szólt hátra enyhén remegő hangon. – Remélem, nem rémültél meg nagyon. Szörnyű ez a vihar.

Flora is odament az ablakhoz, megfogta a nagynénje kezét, és azzal vigasztalta, hogy nemsokára vége lesz. Újabb villám világította meg a várost. Miss Greysteel elengedte a nagynénje kezét, félretolta a reteszt az ablakon, és áthevűlten kilépett a balkonra.

– Flora! – kiáltott fel az asszony.

A lány a karjával a korlátra támaszkodott, és lehajolt a sötétségbe. Mintha nem is észlelte volna a ruháját átázató esőt és a haját cibáló szelet.

– Drágám! Flora! Flora! Gyere be az esőről!

Flora megfordult, és mondott valamit a nagynénjének, de egyikük sem értette.

Minichello kiment utána a balkonra, és meglepő gyengédséggel (habár a veleszületett morózusságát megtartva) beterelte a lányt a szobába. Nagy, széles kezével irányította a lépteit, mintha a karámot igazgatná a birkák terelésekor.

– Hát nem látod? – kérdezte Flora. – Van ott valaki! Ott, a sarkon! Tudod, ki? Szerintem...

Hirtelen elhallgatott, és bárkit is látott odakint, nem folytatta a mondatot.

– Remélem, hogy tévedsz, drágám. Rettentően sajnálnám azt az embert, aki ilyen égháborúban az utcán reked. Reménykedjünk benne, hogy hamarosan talál egy búvóhelyet. Ó, Flora! Csurom víz vagy!

Bonifazia törülközőket hozott, és Greysteel asszonnyal nyomban törölgetni kezdték Flora ruháját. Körbe-körbe forgatták maguk között, néha véletlenül ellentétes irányba is. Közben mindketten sürgős utasításokkal látták el Minichellót; a nagynéni akadozó, de annál állhatatosabb olasz nyelven, Bonifazia pedig pergő velencei dialektusban. Lehet, hogy az utasítások is sokszor egymás ellen irányultak, mert Minichello nem csinált semmit, csak baljóslatúan méregette a két asszonyt.

Flora a nagynénje és a szobalány összegörnyedt alakja fölött kitekintett az utcára. Újabb villám sújtott a városra. A lány megmerevedett, mintha elektromos ütés érte volna, aztán kiszabadította magát a két asszony karjai közül, és kiszaladt a szobából.

Nem volt idejük azon tanakodni, hogy merre mehetett. A következő fél óra eszeveszett futkározással telt a házban: Minichello megpróbálta kizárni az ablaktáblákkal az acsargó vihart; Bonifazia a sötétben botladozva keresett gyertyákat; Greysteel asszony pedig rájött, hogy az olasz szó, amit ő „zsaluként” használt, valójában „pergament” jelent. Sorban egymás után vesztették el a hidegvérüket. A nagynéni még jobban felpaprikázódott, amikor a város harangjai hirtelen egyszerre szólaltak meg. A néphit szerint a harangok (amelyek szent tárgyak) elűzik a vihart és a mennydörgést (ami pediglen az ördög kreálmánya).

Végül sikerült biztonságossá – vagy majdnem teljesen biztonságossá – tenniük a házat. Greysteel asszony hagyta, hogy a két szolgáló fejezze be a munkát. Bár látta, hogy Flora hanyatt-homlok kirohant a szalonból, mégis oda tért vissza elsőként egy gyertyával. Az unokahúga nem volt ott, de az asszony észrevette, hogy Minichello épp abban a helyiségben felejtette el bezárni az ablaktáblákat.

Felment a lépcsőn Flora hálósobájába, de ott sem találta a lányt. Sem az étkezőben, sem a nagynénje hálósobájában, sem a másik, vacsora után használt, kisebb szalonban nem volt. Ezek után a konyhát, az előcsarnokot és a kertész szobáját fésülte át, de egyikben sem bukkant Flora nyomára.

Greysteel asszony most már komolyan megrémült. Egy kegyetlen kis hang azt suttogta a fülébe, hogy Jonathan Strange néhai feleségének is akkor fordult titokzatosra és tragikusra a sorsa, amikor váratlanul nyoma veszett az ítéletidőben.

– De akkor havazott, most meg esik – vigasztalta magát az asszony. Miközben körbejárta a házat, egyfolytában ezt ismételte magában. – Hó volt, nem eső. Hó, nem eső. – Aztán egy másik gondolat ütött szöveget a fejében. – Lehet, hogy mindvégig a szalonban ült. Olyan sötét van ott, és Flora annyira csendes, talán egyszerűen nem vettem észre. Visszatért a szalonba. Az újabb villámcsapás szinte természetfeletti homályba burkolta a helyiséget. A falak halotthalványak lettek, az összes bútor és tárgy megszürkült, úgy tűnt, az egész berendezés kővé változott. Greysteel asszony úgy állt meg hirtelen, mintha mellbe vágták volna. Tényleg volt egy másik ember a szobában – egy nő, *de nem Flora*. Sötét, régimódi ruhát viselt, egy gyertyatartót fogott, benne egy égő gyertyával, és Greysteel asszonyt nézte. Arcát teljesen eltakarták az árnyékok, nem lehetett kivenni a vonásait.

Greysteel asszony ereiben mintha megfagyott volna a vér. Irdatlan mennydörgés hallatszott, utána szurkos feketeség borult a világra, és csak a két gyertya fénye maradt meg. Ám az ismeretlen asszony gyertyája furcsa módon nem adott világosságot. Ami még hátborzongatóbb volt: a szoba megmagyarázhatatlanul megnőtt, és az idegen nő a gyertyájával egyre távolabb került Greysteel asszonytól.

– Ki van ott? – kiáltotta Greysteel asszony. Nem érkezett

válasz.

– Hát persze – gondolta magában Greysteel asszony. – Hiszen itáliai. Az ő nyelvén kell megszólítanom. Lehet, hogy a vihar forgatagában eltévesztette a házat.

Ám akárhogy törte a fejét, abban a pillanatban egyetlen olasz szó sem jutott eszébe.

Megint fellobbant egy villám. Az idegen asszony még mindig ott állt, ahol azelőtt, és szembenézett a ház bérlőjével.

– Jonathan Strange feleségének szelleme! – gondolta magában Greysteel asszony. Tett egy lépést előre, mire az ismeretlen nő is előrelépett. Greysteel asszonyra egyszerre szakadt rá a felismerés és a megkönnyebbülés. – Egy tükör! Ó, én kelekótya! Milyen bolond vagyok! Megijedtem a saját tükörképemtől!

Akkora kő gördült le a szívéről, hogy majdnem hangosan elnevette magát, ám hirtelen megint erőt vett rajta egy nyugtalanító érzés. Mégsem volt annyira bolond, amikor megijedt, sőt egyáltalán nem volt bolond. *Hiszen abban a sarokban nem is állt tükör!*

A következő villámlás viszont megmutatta neki a tükröt. Csúnya, és a szoba méreteihez képest túl otromba tükör volt; biztosan tudta, hogy még soha nem látta azelőtt.

Kisietett a szalonból. Úgy érezte, hogy ha nem látja a félelmetes tükröt, tisztábban tud majd gondolkodni. Már éppen félúton járt a lépcsőn, amikor hangot hallott Flora hálósobájából. Benyitott, és körülnézett.

Ott találta Florát. Meggyújtotta a gyertyákat, amiket

odaraktak neki, és éppen a ruháját húzta le magáról. Az öltözékéből csöpögött a víz – még az alsószoknyájáról és a harisnyájáról is. A viharban átázott és tönkrement cipőjét az ágy mellé hajította.

Flora ránézett a nagynénjére: tekintetében összekeveredett a büntudat, a zavarodottság, a dac és sok más, nehezen körülírható érzés.

– Semmi! Semmi! – kiáltotta.

Valószínűleg egy kérdést várt a nagynénjétől, amit az asszony nem tett fel neki. De azért hangot adott az aggodalmának.

– Ó, kedvesem! Hol voltál? Miért mentél ki ebben a rettenetes időben?

– Én... én csak azért mentem, hogy vegyek egy kis hímzőselymet.

A nagynénin látszódnak, mennyire megrökönyödött erre a válaszra, mert Flora bizonytalanul hozzátette:

– Nem hittem volna, hogy ilyen sokáig tart az eső.

– Nos, drágám, azt kell mondanom, hogy butaságot csináltál, de valószínűleg nagyon megrémültél. Miért sírsz?

– Sírok? Nem, nem! Tévedsz, nénikém. Én nem sírok. Csak megáztam, ennyi az egész.

– De hiszen...

Greysteel asszony elhallgatott. Azt akarta mondani, hogy most is látom a könnyeket a szemedben, de Flora megrázta a fejét, és elfordult. Valamiért összegyűrte a stóláját, pedig az valamennyire megvédte volna az esőtől, és most nem lenne bőrig ázva. Flora szétnyitotta az összegyűrt sálát, és kivett belőle egy üveget, ami félig tele

volt valami borostyánszínű folyadékkal. Kinyitott egy fiókot, és beletette.

– Flora! Valami nagyon különös történt. Nem is tudom, hogy kezdjem. Szóval van egy tükör...

– Tudom – szólt közbe Flora sietve. – Az az én tükröm.

– A te tükröd? – A nagynénit ennél jobban már nem is lehetett volna összezavarni. Egy ideig képtelen volt megszólalni. – Hol vetted? – kérdezte aztán, mert jobb nem jutott eszébe.

– Nem emlékszem pontosan. Valószínűleg csak most tudták ideszállítani.

– De hát senki sem szállít semmit, amikor ilyen felhőszakadás van! És még ha van is olyan őrült a világon, először az ajtón kopogott volna, és nem ilyen furcsa, titokzatos módon csempészi be a tükröt a szalonba.

Flora semmit sem válaszolt ezekre a logikus érvekre.

Greysteel asszony nem is bánta, hogy nem folytatják a témát. Elege volt már a viharból, a félelemből és a váratlanul felbukkanó tükrökből. Arra a kérdésre, hogy *miért* került oda a tükör, már kapott választ, ezért egy időre félretette azt a kérdést is, hogy *hogyan*. Örült is, hogy témát válthat, és Flora ruhájáról és cipőjéről kezdhet beszélni, meg arról, hogy milyen könnyen megfázhatott volna, hogy mennyire fontos megszárítkoznia, és átvennie egy pongyolát, illetve hogy haladéktalanul le kell ülnie a tűz mellé a szalonban, és valami forrót kell ennie.

Nemsokára mindketten helyet foglaltak a szalonban.

– Nézd! Mindjárt elmúlik a vihar. Mintha visszafelé haladna a part irányába. Elképesztő! Úgy láttam, mintha pont arról

jött volna. Gondolom, a hímzőselymed ugyanúgy tönkrement az esőben, mint minden más.

– A hímzőselymem? – kérdezte Flora, aztán eszébe jutott, mikor mondta ezt. – Ó, nem jutottam el a boltig. Ahogy te mondtad, butaság volt egyáltalán elindulni.

– Nos, később elmehetünk együtt, és beszerezhetjük, amire szükséged van. Mennyire sajnálom azokat a szerencsétlen árusokat a piacon! Mindenük odaveszett, amit kiraktak. Bonifazia már készíti a zabkásádat, drágám. Remélem, megmondtam neki, hogy a friss tejet használja.

– Nem emlékszem, nénikém.

– Jobb lesz, ha lemegyek, és ellenőrzöm.

– Majd én megyek, nénikém – ajánlkozott Flora, és már fel is állt a székéből. A nagynénje viszont hallani sem akart arról, hogy ismét elmenjen. Florának ott kellett maradnia a kandalló mellett, lábát a lábtartón pihentetve.

Percről-percre egyre világosabb lett. Mielőtt lement volna a konyhába, Greysteel asszony szemügre vette a tükröt. Nagy és díszes tükör volt; olyasféle, amelyeneket Murano szigetén készítenek.

– Hogy őszinte legyek, nem értem, mi tetszik neked ezen a tükrön, Flora. Annyi cikornya, inda meg üvegvirág van rajta. Te jobban szereted az egyszerű dolgokat.

Flora sóhajtott, és azt felelte, hogy valószínűleg azóta kedvelte meg az aprólékos műgonddal készült, pompázatos tárgyakat, amióta Itáliában van.

– Drága volt? – kérdezte a nagynénje. – Mert drágának látszik.

– Nem. Egyáltalán nem volt drága.

– Hát már az is valami, nem igaz?

Greysteel asszony lement a lépcsőn a konyhába. Jócskán megkönnyebbült, és egyre jobban bízott benne, hogy a délelőtti sorozatos izgalmai és rémületei véget értek. De tévedett.

A konyhában két ismeretlen férfi állt Bonifazia és Minichello mellett. Az asszony még hozzá sem fogott a zabkása készítéséhez. Elő sem hozta a zablisztet és a tejet a kamrából.

Amint Bonifazia megpillantotta Greysteel asszonyt, megragadta a karját, és izgatottságában még szélsőségesebb tájszólással zúdította rá az olasz szavakat. A viharról beszélt, annyi bizonyos, meg arról, hogy mennyire gonosz vihar volt, ám Greysteel asszony alig értett belőle valamit. Legnagyobb meglepetésére éppen Minichello segített felfogni neki, mit mond a szobalány. Egészen elfogadható angolsággal fordította le.

– Az angol mágussz csinálja. Az angol mágussz csinálja a *tempestát*.

– Hogy mondja?

Bonifazia és a két ismeretlen úr gyakori közbeszólásai közepette Minichello elmagyarázta, hogy amikor a vihar a legádázabbul tombolt, több ember is felnézett az égre, és egy hasadékot láttak a felhők között. Csakhogy amit a nyíláson keresztül láttak, az mélységesen megdöbbenetette és megrémisztette őket. Nem az azúrkék ég kandikált le a felhők fölül, hanem a fekete, csillagokkal teli, éjféli égbolt. Ez a vihar egyáltalán nem volt természetes. Azért

keletkezett, hogy elterelje a figyelmet Strange sötét oszlopának közeledéséről.

A rémhír hamar körbejárt a városban, és alaposan felzaklatta a lakosokat. Eddig abban a hitben éltek, hogy a Sötétség Oszlopa csak Velencét fenyegeti. Velencének már nem ártott, hiszen a padovaiak szerint időtlen idők óta az volt a rémségek városa. Hirtelen ráébredtek, hogy Strange-et nem valami átok, hanem a szabad akarata tartotta Velencében. Bármely itáliai városban – sőt a világ bármely városában – megjelenhet, és minden előjel nélkül ráterítheti a házakra a szüntelen sötétséget. Ez már önmagában is borzalmas volt, de Greysteel asszony egyenesen elviselhetetlennek érezte; nem elég, hogy rettegett a mágustól, most még az is nyilvánvalóvá vált számára, hogy Flora hazudott. Már csak azon tipródott, hogy az unokahúgát valami bűbáj vette rá a füllentésre, vagy azért süllyedt idáig, mert a Strange-hez való kötődése lassan meglazította az elveit. Azt sem tudta, melyik a rosszabb.

Levelet írt a fivérének Velencébe, és megkérte, hogy jöjjön Padovába. Elhatározta, hogy addig nem hozza szóba a dolgot Florának, de a nap hátralévő részében a lány minden lépését figyelte. Flora nagyrészt úgy viselkedett, ahogy szokott, csak néha mutatta a bűnbánat apró jeleit a nagynénje felé, mindig olyankor, amikor a legkevésbé volt indokolt.

Másnap egy órakor – pár órával azelőtt, hogy megkaphatta volna a nővére levelét – dr. Greysteel megérkezett Velencéből Frankkel együtt. Elmondták az asszonynak,

hogy Velencében mindenki tudja, mikor hagyta el Strange Santa Maria Zobenigo egyházkerületet, hogy a *terra firmára*, menjen. A város szinte minden pontjáról látni lehetett a sötétség oszlopát, ahogy Strange mozgását követi a tengeren. Rezgött és vibrált a felszíne, a sötétség csavarjai és spiráljai ki-kitörtek belőle, aztán visszahúzódtak. Mintha az egész fekete lángokból állt volna. Senki sem tudta, hogyan sikerült a mágusnak átkelnie a vízen. Lehet, hogy csónakon ment, de lehet, hogy a varázslat vitte. A vihart, amivel a közeledését akarta leplezni, nem vetette be addig, amíg el nem ért Stràba, nyolc mérföldre Padovától északra.

– Én mondom neked, Louisa, semmi pénzért nem cserélnék vele – közölte dr. Greysteel. – Mindenki menekül, amikor meglátja az oszlopot. A Mestrétől Stràig vezető úton egyetlen élőlényel sem találkozott, csupán néma utcákkal és elhagyatott földekkel. A világ immár egy sivár és üres hely számára.

Néhány perccel korábban Greysteel asszony még képtelen lett volna rokonszenvezni Strange-dzsel, ám miután a fivére lefestette gyászos sorsát, könnyek szöktek a szemébe.

– És most hol van? – kérdezte lágyabb hangon.

– Visszament a szobájába Santa Maria Zobenigóba. Minden olyan, mint korábban. Amint meghallottam, hogy Padovában járt, azonnal rájöttem, mi lehetett itt a célja. Siettünk, amennyire csak tudtunk. Hogy van Flora?

Flora a nappaliban ült. Már várta az apját, sőt szemlátomást meg is könnyebbült, hogy elérkezett a sorsdöntő beszélgetés ideje. Dr. Greysteel még alig jutott

túl az első kérdésen, amikor Florából kitört az őszinte vallomás. Egy túlcordult szív próbált meg megszabadulni a terheitől. Patakzottak a könnyei, miközben beismerte, hogy Strange-et látta az utcán. Látta odalent, az erkély alatt, és tudta, hogy rá vár, ezért kiszaladt a házból, hogy találkozzon vele.

– Mindent elmondok, ígérem – szipogta. – De most még nem lehet. Semmi rosszat nem tettem. Úgy értem... – Elpirult. – ...eltekintve attól, hogy félrevezettem a nénikémet. Rettentően sajnálom. De ezek nem az én titkaim, ezért nem mondhatom el őket.

– De egyáltalán miért van szükség titkolózásra, Flora? – kérdezte az apja. – Ebből már neked is látnod kellene, hogy valami baj van. A tisztességes szándékú embereknek nincsenek titkaik. Nyíltan cselekszenek.

– Igen, gondolom... De ez nem vonatkozik a mágusokra! Mr. Strange-nek ellenségei vannak. Az a szörnyű öregember Londonban, meg a többi! Kérlek, ne büntess meg azért, mert rosszat tettem. Annyira igyekeztem jól tenni, és hiszem, hogy helyesen cselekedtem. Van egy varázslat, amivel már nagyon régóta kísérletezik, de végül ellene fordult. Tegnap viszont sikerült meggyőzőnöm, hogy hagyja abba. Megígérte nekem, hogy teljesen felhagy vele.

– De Flora! – ingatta a fejét dr. Greysteel szomorúan. – Épp ez nyugtalanít a legjobban. Mondd, miért érzed magad felhatalmazva arra, hogy ígéreteket csalj ki abból a szerencsétlen emberből? Ugye érted, hogy mire célozol? Eljegyeztétek egymást?

– Nem, papa! – Florából megint kitört a sírás. A

nagynénjének sokáig kellett simogatnia, hogy lecsillapodjon, és újra beszélni tudjon. – Nem volt semmilyen eljegyzés. Igaz, hogy egykor nagyon kötődtem hozzá. De annak már vége. Nem gyanúsíthatsz engem ilyesmivel! Pusztán a barátság kedvéért kértem tőle, amit kértem. És a felesége kedvéért. Azt hiszi, hogy mindent a szerelméért tesz, de én biztos vagyok benne, hogy Arabella Strange soha nem akarná, hogy a férje ilyen pusztító erejű varázslatokat végezzen. Akármilyen a cél, és akármilyen kilátástalan a helyzet, Arabella már nem tudja irányítani a férje cselekedeteit, ezért nekem kell átvennem a szerepét.

Dr. Greysteel hallgatott.

– Flora – szólalt meg egy-két perc után. – Elfelejtetted, drágám, hogy én sokszor találkoztam vele Velencében. Nincs olyan állapotban, hogy ígéreteket tartson be. Nem is emlékszik rájuk.

– Dehogynem! Erre fog. Úgy intéztem, hogy erre az ígéretére emlékezzen!

Megint a könnyekkel küzdött, ami arról árulkodott, hogy nem rázta le olyan könnyen magáról ezt a szerelmet, ahogy állította. Ennek ellenére eleget mondott ahhoz, hogy az apja és a nagynénje kissé megnyugodjon. Meggyőződtek róla, hogy Flora lassan képes lesz búcsút venni Jonathan Strange-től. Ahogy Greysteel asszony mondta később az este folyamán: Flora nem az a fajta lány, aki hosszú évekig epekedik egy lehetetlen szerelem miatt. Ahhoz túl racionális gondolkodású.

Most, hogy ismét mind együtt voltak, dr. Greysteelnek és a nővérének újra utazni támadt kedve. Az asszony Rómába

szeretett volna menni, hogy megnézze az egekig magasztalt ősi épületeket és régiségeket. Flora viszont már nem érdeklődött a romok és a műalkotások iránt. Ott akart maradni Padovában. Legtöbbször ki sem mozdult a házból, hacsak valami rá nem kényszerítette. Amikor az apja és a nagynénje azt javasolta, hogy nézzenek meg egy közeli templomot, ahol reneszánsz korabeli oltár van, nem tartott velük. Az esőre vagy a vizes utcákra panaszkodott, és a panaszja végül is jogos volt, mert azon a télen rengeteg eső esett Padovában. Csakhogy őt korábban sohasem zavarta az eső.

Az apja és a nagynénje nagyon türelmesek voltak Miss Greysteellel, bár a doktor nehezebben viselte. Nem azért jött Itáliába, hogy mindvégig egy lakásban ücsörödjön, amelyben ráadásul fele akkora szobák voltak, mint a saját kényelmes wiltshire-i otthonában. Többször is azt motyogta az orra alatt, hogy regényeket olvasni és hímezni Wiltshire-ben is lehet (Flora ugyanis csak ebben a két foglalatosságban lelte örömét), sőt sokkal olcsóbb is, de a nővére megfeddte, és csendre intette. Ha Flora így akar bánkódni Jonathan Strange miatt, akkor békén kell hagyniuk.

Később Flora maga javasolt egy – meglehetősen furcsa – kirándulást. Dr. Greysteel már egy hete volt Padovában, amikor bejelentette, hogy nagyon szeretne a tengeren lenni. Megkérdezték tőle, hogy tengeri hajóútra gondol-e. Végül is miért ne mehetnének a tengeren Rómába vagy Nápolyba?

De Flora nem hajózni akart. Nem akarta elhagyni Padovát.

Ő egy jachton vagy valami hasonló kisebb csónakon akart kimenni a nyílt vízre, csak egy-két órácskára. De késlekedés nélkül indulni akart. Másnap elmentek egy apró halászfaluba.

Ebben a faluban nem volt semmi figyelemre méltó, sem a fekvése, sem a látképe, sem az építészete, sem a történelme – legfeljebb az, hogy közel volt Padovához. Dr. Greysteel egy borüzletben és a paplakban kérdezősködött, mígnem megtudta, hogy van két keménykötésű férfi, aki szívesen kiviszi őket a tengerre. A két férfi szívesen elfogadta a doktor pénzét, de a tisztesség kedvéért felhívták a figyelmét arra, hogy semmi látnivaló nincs a tengeren, mi több, még jó időben sem lenne. De nem volt jó idő, mert szakadt az eső. Elég erősen esett ahhoz, hogy kellemetlenné tegyen egy vízi kirándulást, de ahhoz nem elég erősen, hogy szétoszlassa a nyúlós, szürke ködöt.

– Biztos vagy benne, drágám, hogy ezt akarod? – kérdezte Greysteel asszony. – Lehangelő egy hely, a csónak pedig bűzlik a haltól.

– Biztos vagyok benne, nénikém – felelte Flora, és már be is szállt a csónakba, hogy helyet foglaljon a végében.

Az apja és a nagynénje követték. A meghökkent halászok addig eveztek a tengeren, ameddig elértek egy pontra, ahonnan már körös-körül semmi mást nem lehetett látni, csak kavargó, szürke vizet és egyhangú, ónszínű ködöt. A két halász várakozón nézett a doktorra, a doktor pedig a lányához fordult.

Flora nem vette észre, hogy őt nézik. Méla arckifejezéssel ült a csónak végében, és a hajócska szélének

támaszkodott. Jobb karját kinyújtotta a víz fölé.

– Már megint érzem! – kiáltott fel dr. Greysteel.

– Mit érzel? – kérdezte a nővére ingerlékenyen.

– A macskák szagát és a dohszagot. Mint a vénasszony szobájában. Az öregasszonynál, akit Cannaregióban meglátogattunk. Van macska ezen a csónakon?

Nevetséges kérdés volt. A csónak minden szegletét lehetett látni mindenhol, de macska még csak a lábnyomát sem hagyta sehol.

– Valami baj van, drágaságom? – kérdezte Greysteel asszony. Volt valami Flora testtartásában, ami nyugtalanította. – Rosszul érzed magad?

– Nem, nénikém – válaszolt a lány, majd kihúzta magát, és megigazította az esernyőjét. – Jól vagyok. Most már visszamehetünk, ha akarjátok.

Greysteel asszony megpillantott valamit a vízen: egy kis üveget, dugó nélkül. Egy darabig ott imbolygott a hullámokon, aztán elsüllyedt, és örökre eltűnt a szemük előtt. Hosszú időre ez a szokatlan kirándulás volt az utolsó alkalom, hogy Florának kedve volt kimozdulni a házból. A nagynénje néha megpróbálta rávenni, hogy üljön az ablak mellé; onnan legalább láthatta volna az utca forgatagát. Az ember gyakran lehet szemtanúja szórakoztató jeleneteknek az itáliai utcákon. Ám Flora mindennél jobban szerette az egyik árnyékos sarokban elhelyezett széket, a bizarr tükör alatt. Legtöbbször azzal múlatta az idejét, hogy összehasonlította a szobát a tükörben látható hasonmásával. Egyszer például felkeltette a figyelmét az egyik széken heverő sál. Belenézett a tükörbe, és azt

mondta:

– Az a sál másképp néz ki a tükörben.

– Tényleg? – kérdezte a nagynénje értetlenül.

– Igen. A tükörben barna, a valóságban pedig kék. Te nem úgy látod, nénikém?

– Hát, drágám, nem akarlak meghazudtolni, de én pontosan olyannak látom a tükörben, mint amilyen a valóságban.

– Valóban – sóhajtott Flora. – Tényleg neked lehet igazad.

61

A fa beszél a kőhöz; a kő beszél a vízhez

1817. január-február

AMIKOR MR. NORRELL ellehetetlenítette Strange könyvét, általános ellenszenvet váltott ki Angliában, Strange pedig egyre több ember rokonszenvét nyerte el. Nyilvánosan és zárt körben is gyakran hasonlították össze a két mágust. Strange-et egyenes, bátor, energikus embernek tartották, míg Norrellről csak annyit tudtak mondani: rejtélyes. Azt sem felejtették el, hogy mialatt Strange a félszigeten zajló háborúban szolgálta a hazáját, Norrell felvásárolta az összes mágiáról szóló könyvet Roxburghe hercegének könyvtárából. Január közepére viszont már minden újság Strange tébolyultságát zengte, a fekete toronyról és a mágust megbéklyózó átokról cikkezett. Egy Lister nevű angol úr az itáliai parton lévő Mestrébe utazott, éppen azon a napon, amikor Strange elhagyta Velencét, és átment Padovába. Mr. Lister látta,

ahogy a Sötétség Oszlopa átlebeg a tenger fölött, és tudósítást küldött Angliába. Három héttel később több londoni újság is beszámolt arról, hogyan siklott a talányos oszlop a tenger felszínén. Pár hónap leforgása alatt Strange a borzalom megtestesülése lett a honfitársai számára: egy elátkozott teremtmény – szinte nem is ember többé.

De Strange hirtelen tekintélyvesztése nem jelentette azt, hogy Norrell kedveltebb az angolok szemében. A kormány nem bízta meg újabb feladatokkal, és ami még rosszabb: a többi ügyfél is elvesztette az érdeklődését. Január elején a Szent Pál katedrális esperese megkérdezte Mr. Norrellt, hogy ki tudná-e deríteni, hol temettek el egy bizonyos fiatal hölgyet. A fiatal hölgy fivére új síremléket akart állíttatni a családjá összes tagjának. Ehhez elő kellett volna keríteni a fiatal nő koporsóját is, ám az esperes és a káptalan kénytelenek voltak beismerni, hogy fogalmuk sincs, merre temethették el a hölgyet, a sírhelye ugyanis tévesen szerepel a feljegyzésekben. Mr. Norrell biztosította őket, hogy könnyen meg fogja találni. Amint az esperes megadja neki a hölgy nevét és egykét további adatot, hozzá is fog a varázsláshoz. Csakhogy az esperes nem küldte el a hölgy nevét. Helyette egy körülményesen megfogalmazott, udvarias szabadkozásokkal teli levelet írt. A levél nagyjából arról szólt, hogy az egyházi most jött rá, mennyire nem helyes, ha az egyház szolgálói mágusoktól kérnek segítséget.

Lascelles és Norrell egyetértettek abban, hogy aggasztó a helyzet.

– Nehéz lesz folytatni az angol mágia feltámasztását, ha nincs lehetőség varázslásra – jegyezte meg Lascelles. – Ebben a válsághelyzetben feltétlenül emlékeztetnünk kell a nyilvánosságot az ön eredményeire, Mr. Norrell.

Lascelles cikkeket írt az újságokba, és az összes mágiafolyóiratban Strange-et kritizálta. Számba vette az összes varázslatot, amiket Mr. Norrell az elmúlt tíz évben elvégzett, és további csiszolgatási lehetőségeket javasolt. Kitervelte, hogy ő és Mr. Norrell lemennek Brightonba, és megnézik a varázsigékből épített falat, amelyet a mágus Jonathan Strange-dzsel együtt állított fel, hogy megvédje Anglia partjait. Mr. Norrell az elmúlt két évben rengeteg időt töltött a fal tökéletesítésével, a kormány pedig hatalmas összegeket költött rá.

Így hát egy különösen fagyos és szeles februári napon ott álltak mindketten Brighton tengerpartján, és a kifejezéstelen, széles tenger felszínét fürkészték.

– Láthatatlan – mondta Lascelles.

– Igen, láthatatlan! – bólogatott Mr. Norrell lelkesen. – De ettől még roppant hatékony! Megvédi a szirteket az eróziótól, a házakat a viharoktól, az állatállományt az orkánszerű szélről, ráadásul foglyul ejt minden betolakodót, aki aljas szándékkal teszi brit földre a lábát.

– De nem lehetett volna helyenként jelzőtüzeket rakni a falra, hogy eszébe juttassa az embereknek, mi van itt? Milyen titokzatos lenne, ha lángok lobognának a víz felszínén! Esetleg tengervízből álló oszlopok állnának itt-ott. Vagy valami hasonló.

– Ó! – kiáltott fel Mr. Norrell. – Igaza van! Valóban

létrehozhatnék ilyen mágikus illúziókat. Egyszerű varázslatok lennének, de az a gond, hogy a díszítésen kívül nem lenne más szerepük. Semmilyen módon nem erősítenék a varázslatot. Nem lenne gyakorlati hasznuk.

– Az lenne a hasznuk, hogy szüntelenül emlékeztetnék az embereket a nagy Mr. Norrell eredményeire – jelentette ki Lascelles ünnepelesen. – Tudatnák az angol emberekkel, hogy ön még mindig a nemzet védelmezője, az örökké éber őrszem, aki vigyáz rájuk, miközben a hétköznapi dolgaikat intézik. Tíz-tizenkét cikket is írhatnánk róluk.

– Gondolja? – kérdezte a mágus.

Mr. Norrell megígérte, hogy a jövőben jobban ügyel arra, mennyire fontos állandó izgalomban tartani a közvéleményt a mágiával.

Aznap este a Vén Hajó kocsmában szálltak meg, és csak másnap tértek vissza Londonba. Mr. Norrell soha nem szívelte a hosszú utazásokat. Bár a hintója elsőrangú mintapéldánya volt a hintókészítők remekműveinek, tökéletes vasrugókkal és vastagon párnázott ülésekkel, a mágus ennek ellenére is megszenvedett minden bukkanót és horpadást az úton. Fél óra után már fájt a háta, sajgott a feje, és émelygett a gyomra. Ám ezen a bizonyos reggelen nem figyelt az ilyen kis kellemetlenségekre. Valami furcsa feszültség szállta meg a Vén Hajóban. Váratlan, kósza gondolatok és félig létező félelmek gyötörték.

A hintó üvegablakán át rengeteg fekete madarat látott, de nem tudta eldönteni, hogy hollók vagy varjak, mágusszíve pedig azt súgta, hogy nem véletlenül vannak ott. Körbe-körbe keringtek a sápadt téli égen, fekete kézként terítették

szét szárnyaikat, mintha a Szárnyaló Holló megtestesülései lennének – azaz mintha John Uskglass zászlója kelt volna életre. Mr. Norrell megkérdezte Lascellest, hogy szerinte a megszokottnál több madár van-e az égen, de Lascelles azt válaszolta, hogy nem tudja. A madarak után a széles, hideg pocsolyák izgatták fel Mr. Norrell képzeletét, amelyek sűrűn pettyezték a mezőket. Miközben a hintó utat tört magának a mezők között, minden pocsolya szürke tükörnek tűnt, amely visszaadta a sivár téli égbolt képét. Egy mágus szemében nagyon kevés különbség van egy tükör és egy ajtó között. Anglia egyre vékonyabb és keskenyebb lett Mr. Norrell számára, és lassan úgy érezte, hogy bármelyik tükörajtón átmehetne egy másik világba, amely egykor határos volt Angliával. Ráadásul attól félt, hogy mások is megtehetik ezt. A sussexi táj fokozatosan átváltozott azzá a nyugtalanító vidékké, amelyről a régi ballada így szól:

*Ez a világ lapos, szürke
Az égre van festve
Megrázza, mint záport a szél
A Hollókirály teste*[\[97\]](#)

Mr. Norrell életében először úgy érezte, hogy talán túlzottan is sok a mágia Angliában. Amikor elértek a Hanover térre, a mágus és Lascelles azonnal a könyvtárba siettek. Childermass ott ült az egyik íróasztalnál. Egy halom levél hevert előtte, éppen az egyiket olvasta. Amikor Mr. Norrell belépett, felemelte a fejét.

– Nagyszerű! Hát visszajött. Olvassa el ezt.

– Miért? Mi az?

– Egy Traquair nevű ember írta. Szemtanúja volt, ahogy egy nottinghamshire-i fiatalember mágiával megmentette egy gyermek életét.

– De Childermass! – sóhajtott Lascelles. – Okosabbnak hittem annál, semminthogy ilyen badarságokkal foglalkozzon. – Végignézett a leveleken. Az egyikén jókora pecsét volt, széttárt karokat mintázott. Sokáig figyelte, mire rájött, hogy jól ismeri azt a jelet. Felkapta a levelet. – Mr. Norrell! Megbízás érkezett Lord Liverpooltól!

– Végre! – kiáltotta a mágus. – Mit kér?

Lascelles egy darabig némán olvasott.

– Csak annyit, hogy jelenjünk meg egy halasztást nem tűrő megbeszélésen a Fife House-ban. – Gyorsan megpróbálta átgondolni a helyzetet. – Valószínűleg a johanniták. Liverpoolnak már évekkel ezelőtt kérnie kellett volna az ön segítségét a johannitákkal folytatott küzdelemben. Örülök, hogy végre beismerte. Ami pedig önt illeti – fordult Childermasshoz –, teljesen megőrült? Vagy talán mesterkedik valamiben? Sarlatánokról fecseg itt összevissza, és közben itt hever Anglia miniszterelnökének levele felbontatlanul!

– Lord Liverpool várhat – mondta a titkár a mágusnak. – Higgyen nekem: muszáj megismernie e levél tartalmát!

Lascelles bosszankodva fújtatott.

Mr. Norrell egyikről a másikra járatta a tekintetét. Nem tudta, mit gondoljon. Évek óta megbízott mindkét segítőjében, de a veszekedéseik (amelyek egyre

sokasodtak) teljesen felzaklatták. Jó darabig állt volna ott döntésképtelenül, ha Childermass nem ragadja meg a karját, és nem húzza magával határozottan egy apró, faburkolatú helyiségbe a könyvtár mellett. Nagy dörrenéssel bevágta az ajtót, és nekitámaszkodott.

– Hallgasson ide. A varázslatot egy nagy nottinghamshire-i házban hajtották végre. A felnőttek a szalonban beszélgettek, a szolgák el voltak foglalva, a kislány pedig összevissza bóklászott a kertben. Felmászott a konyhakertet határoló magas falra, és végigsétált a tetején. Csakhogy a falat jég borította, ezért megcsúszott, és rázuhant az üvegház tetejére. Az üveg széttört, és sok helyen átszúrta a gyermek testét. Az egyik szolgálta hallotta meg a sikoltását. Tíz mérföldes körzetben sehol nem volt orvos. A társaság egyik tagja, egy Joseph Abney nevű fiatalember mentette meg a gyermek életét mágiával. Kihúzta belőle az üvegszilánkokat, és Martin Pale Visszaállítás és Helyrehozás nevű igéjével összeforrasztotta a csontjait. A vérzést egy Teilo Keze nevű igével állította el.(62)

– Nevetséges! – közölte Mr. Norrell. – A Teilo Keze már évszázadokkal ezelőtt elveszett, Pale Visszaállítás és Helyrehozása pedig egy rendkívül bonyolult varázslat. Ennek a fiatalembernek hosszú évekig kellett volna tanulnia...

– Igen, tudom. De ő azt állítja, hogy nem tanult mágiát. Nem ismerte ezeknek az igéknek a nevét, azt meg végképp nem tudta, hogyan kell őket alkalmazni. Traquair szerint viszont könnyedén, bizonytalankodás nélkül végrehajtotta a

varázslatokat. Traquair és a többi jelenlévő megkérdezte tőle, hogy mit csinál, főleg a kislány apja rémült meg, amikor látta, hogy Abney valami hókuszpókuszt hajt végre a lányán, de Abney mintha megsüketült volna közben. Utána is úgy viselkedett, mintha mély álomból ébredt volna. Csak annyit tudott mondani: „a fa beszél a kőhöz; a kő beszél a vízhez.” Úgy érezte, hogy a fák és az ég mondták meg neki, mit kell tennie.

– Misztikus sületlenség!

– Lehet. De én mégsem hinném. Amióta Londonba költöztünk, százával olvastam olyan leveleket, amelyeknek írói mágusnak hiszik magukat, holott nem azok. De ez a levél más. Ez igaz. Akármennyiben fogadnék. Több levél is van az asztalon, amely sikeres varázslatokról számol be. Én csak azt nem értem...

De abban a pillanatban az ajtó, amelynek Childermass támaszkodott, rázkódni és recsegni kezdett. Valami nagy ütés érte, melynek következtében a titkár előre tántorodott, és nekiesett Mr. Norrellnek. Az ajtó kinyílt, és megjelent mögötte Lucas, mögötte pedig Davey, a kocsis.

– Ó! – kiáltotta Lucas kissé meglepetten. – Bocsásson meg, uram, nem tudtam, hogy itt van. Mr. Lascelles azt mondta, hogy becsapódott az ajtó, és Daveyvel megpróbáltuk kinyitni. Előállt a hintója uram, indulhatunk Lord Liverpoolhoz.

– Jöjjön, Mr. Norrell! – hallották Lascelles hangját a könyvtárból. – Lord Liverpool vár ránk!

Mr. Norrell zaklatottan a titkárára nézett, aztán távozott.

A mágus egyáltalán nem élvezte a Fife House-ba vezető

utat. Childermass mérhetetlenül haragudott Lascellesre, és nem habozott kifejteni a véleményét.

– Már megbocsásson, hogy ezt mondom, Mr. Norrell, de kizárólag önmagát okolhatja. Néha bölcsnek tűnik bizonyos fokú függetlenséget adni a szolgálknak, de az ember utólag rendszerint megbánja. Az a gazember odáig merészkedett a pimaszságban, hogy ellentmond önnek, és zaklatja a barátait. Az apám kevesebért is korbácsoltatott meg szolgálakat... Sokkal kisebb bűnökért, abban biztos lehet.

Szeretném, komolyan mondom, szeretném... – Lascelles rángatózott és feszengett, majd hátradőlt a kipárnázott ülésen. Kicsivel később nyugodtabb hangon folytatta. – Azt tanácsolom, Mr. Norrell: gondolja át, hogy tényleg akkora nagy szüksége van-e arra az emberre. Vajon mennyire áll

Strange oldalán? Végül is ez a valódi dilemma, nem igaz?

– Az üvegablakon keresztül kinézett a fakó szürke házakra.

– Itt vagyunk, Mr. Norrell. Kérem, vesse a fejébe, amit mondtam. Bármilyen bonyolult is a varázslat, amivel Lord Liverpool megbízta, ne fejtegesse hosszan. Attól, hogy sokáig magyarázza, nem lesz egyszerűbb.

Mr. Norrell és Lascelles a dolgozószobájában találta a miniszterelnököt. Annak az íróasztalnak támaszkodott, amely mellett a munkája nagy részét szokta végezni. Vele volt Lord Sidmouth, a belügyminiszter. Komor arccal fogadták a mágust.

– Rengeteg levelet kaptam, például Lincolnshire-ből, Yorkshire-ből, Somersetből, Cornwallból, Warwickshire-ből és Cumbriából... (– Lascelles alig tudta visszafogni megkönnyebbült sóhaját, hiszen a jelek szerint rengeteg

mágiára és pénzre volt kilátás. –)... Mindegyikben a varázslatok miatt panaszkodnak, amelyek a közelmúltban történtek az említett megyékben.

Mr. Norrell szaporán pislogott.

– Hogy mondja?

Lord Liverpool hűvösen nézett a mágusra, mintha nem hinne az ártatlanságában. Az asztalon magas hegyet alkotott a sok levél. Lord Liverpool találmra felvette az egyiket.

– Négy nappal ezelőtt Stamford városában egy kvéker lány és a barátnője a titkaikat mesélték egymásnak. Valami hangot hallottak, és észrevették, hogy az öccseik ott hallgatóznak az ajtó mögött. Felháborodva kergették ki a kisfiúkat a kertbe. Aztán megfogták egymás kezét, és elmondtak egy mondókát. A fiúk füle levált a fejükről, és elrepült. Meg kellett ígérniük, hogy soha többet nem hallgatóznak. Ezután a lányok kicsalogatták a füleket a csupasz rózsabokrok közül – mert oda szálltak le –, és visszaparancsolták őket az öccseik fejére.

Mr. Norrell egészen elhűlt.

– Természetesen nagyon sajnálom, hogy ezek a fiatal hölgyek mágiát tanulhattak. Sohasem rejtettem véka alá a véleményemet: a női nem képviselőinek nem szabadna mágiával foglalkozniuk. De nem értem, hogy...

– Mr. Norrell – szólt közbe Lord Liverpool –, ezek *tizenhárom* éves lányok voltak. A szüleik makacsul állítják, hogy még csak nem is láttak mágikus szöveget soha. Stamfordban nincsenek mágusok, és nincsenek mágikus könyvek.

Mr. Norrell már nyitotta a száját, hogy feleljen valamit, de aztán rájött, hogy nem tud mit mondani, és inkább hallgatott.

– Hát ez nagyon furcsa. Hogyan magyarázták a kislányok? – kérdezte Lascelles.

– A kislányok azt mondták a szüleiknek, hogy lenéztek a földre, és látták, hogy a varázsige oda van írva szürke kis kavicsokkal. Azt állítják, hogy a kövek mondták meg, mit kell tenniük. Azóta mások is megvizsgálták azt az ösvényt, és ők is látták a szürke kavicsokat, de szerintük nem formálnak semmiféle szimbólumot, semmiféle misztikus írást. Közönséges szürke kavicsok.

– Azt mondja, máshol is tapasztaltak ilyesmit? Nemcsak Stamfordban? – kérdezte a mágus.

– Sok hasonló eset volt sok különböző helyen, többnyire – de nem kizárólag – északon, és szinte kivétel nélkül az elmúlt két hétben. Tizenhét tündérút nyílt meg Yorkshire-ben. Ezek az utak már a Hollókirály uralkodása óta léteznek, de évszázadok óta nem vezetnek sehova, és a helyi lakosok szeme láttára nőtte be őket a gaz. Most minden előjel nélkül hirtelen kitisztultak. Eltűnt a gyom, és a helyi lakosok állítják, hogy az utak végén olyan idegen helyek vannak, amelyekhez foghatót korábban egyikük sem látott.

– És jött... – Mr. Norrell egy pillanatra elhallgatott, és megnyalta a szája szélét. – Jött valaki azokon az utakon?

– Még nem – felelte Lord Liverpool. – De csak idő kérdése.

Lord Sidmouth egy ideje már türelmetlenül várta, hogy

megszólalhatson.

– Ez a legrosszabb az egészben! – jelentette ki hevesen. – Az egy dolog, hogy Spanyolországot megváltoztatták a mágiával, Mr. Norrell, de ez itt Anglia! Hirtelen azon kapjuk magunkat, hogy olyan országokkal vagyunk határosak, amelyekről senki nem tud semmit. Sőt még csak nem is hallottunk róluk! Ei sem tudom mondani, mennyire kétségbe ejt ez a helyzet. Ez nem is árulás... azt sem tudom, van-e egyáltalán szó arra, amit ön elkövetett!

– De hiszen nem én voltam! – tiltakozott Mr. Norrell keserűen. – Miért tettem volna? Megvetem a tündérutakat! Többször elmondtam nyilvánosan is! – A mágus a miniszterelnökhöz fordult. – Kérem, Lordom, emlékezzen vissza. Aadtam valaha okot rá, hogy azt gondolja: támogatom a tündéreket és a mágiájukat? Nem próbáltam minden lehetséges eszközzel harcolni ellenük?

Ezúttal Mr. Norrell valami olyasmit mondott, ami megnyugtatta Lord Liverpool szívét. Lejjebb szegte a fejét.

– De ha nem ön volt, akkor ki?

Ez a kérdés mintha egy különösen érzékeny és fájó pontba szúrt volna bele Mr. Norrell lelkében. Tágra nyílt szemmel, tétován tátogó szájjal állt, és képtelen volt megszólalni.

Lascelles azonban nagyon hamar összeszedte magát. Fogalma sem volt róla, kitől ered a furcsa mágia, de nem is érdekelte. Ám azt pontosan tudta, milyen válasz szolgálná legjobban Mr. Norrell érdekét – és az övét is.

– Őszintén szólva meglep, hogy Lordságod felteszi ezt a kérdést. A mágia alantas természete elárulja, hogy kitől származik: Strange-től.

– Strange-től? – pislogott Lord Liverpool. – De Strange Velencében van!

– Mr. Norrell szerint Strange már nem ura a saját cselekedeteinek – folytatta Lascelles. – Sok-sok szégyenletes varázslatot kipróbált. Olyan alakokkal üzérkedett, akik Nagy-Britannia ellenségei, mi több, a keresztények, sőt az egész emberiség ellenségei! Lehet, hogy ez a katasztrófa valamelyik félresikerült kísérletének a következménye. De lehet, hogy szándékosan tette. Kötelességemnek érzem emlékeztetni önt, uram, hányszor figyelmeztette Mr. Norrell a kormányt arra a veszélyre, amit Strange legújabb mágikus kísérletei jelentenek a nemzet számára. Sürgős üzeneteket küldtünk Lordságodnak, de nem kaptunk választ. Mindannyiunk szerencséjére Mr. Norrell még most is megbízhatóan szilárd, eltökélt és éber jellem.

Miközben beszélt, Lascelles a mágusra nézett, aki abban a pillanatban sokkal inkább tűnt csüggedtnak, vesztesnek és tehetetlennek. Lord Liverpool Mr. Norrellhez fordult.

– Önnek is ez a véleménye, uram?

Mr. Norrell elveszett a gondolataiban, és csak az orra alatt mormogott.

– Az én hibám. Az én hibám.

Bár senkinek sem címezte a mondatot, mindenki tisztán értette a szobában. Lascelles szeme elkerekedett, de ismét egy pillanat alatt visszanyerte a hidegvérét.

– Természetes, hogy most így érzi, uram – mondta gyorsan. – De nemsokára rájön, hogy mi sem áll messzebb a valóságtól. Amikor felfogadta Strange-et tanítványának,

nem tudhatta, hogy ez lesz a vége. Senki sem tudhatta.

Lord Liverpool felháborodott azon, hogy Lascelles az áldozat szerepében tünteti fel Mr. Norrellt. A mágus évek óta Anglia első számú varázslójának szerepében tetszelgett, így nem határolhatta el magát semmiféle mágikus tevékenységtől, ami a hazájában folyt.

– Ismét megkérdezem, Mr. Norrell. Válaszoljon egyenesen, ha tud. Ön is azt gondolja, hogy ez az egész Strange műve?

A mágus sorban végignézett a többiekén.

– Igen – mondta végül riadt hangon.

A miniszterelnök hosszasan, szigorú arccal nézte.

– Ezzel még nem értünk el semmit, Mr. Norrell. Akár Strange volt, akár nem, egyvalami biztos. Nagy-Britanniának már van egy örült királya, nem bírna el még egy örült mágust is. Sokszor kért tőlem megbízásokat. Hát akkor most adok önnek egyet: akadályozza meg, hogy a tanítványa visszatérjen Angliába!

– De...

Mr. Norrell folytatta volna, ám közben elkapta Lascelles figyelmeztető pillantását, és elhallgatott.

A mágus és a segítője visszatértek a Hanover térre. Mr. Norrell azonnal a könyvtárába vonult. Childermass még mindig ott dolgozott az íróasztalnál.

– Gyorsan! Szükségem van egy igére, ami már nem működik! – rontott rá a mágus.

A titkár vállat vont.

– Ezernyi van. Chauntlucet, Daedalus Rózsája, a Meztelen Hölgyek, Stokesey Üvegesítője(63)...

– Stokessey Üvegesítője! Ez az! Meg is van a leírása.

Mr. Norrell az egyik polchoz sietett, és levett róla egy könyvet. Fellapozta a megfelelő oldalon, majd gyorsan körbesétált a szobában. A kandalló melletti kisasztalon egy vázát talált, benne egy fagyöngyből, borostyánból, vörös bogyós magyalból és örökzöld gallyakból kötött csokorral. Tekintetét a vázára szegezte, és mormogni kezdett.

Valami furcsa történt az árnyékokkal a szobában, valami, amit nagyon nehéz szavakkal leírni. Mintha mind megfordultak és egy másik irányba néztek volna. Később ugyan ismét mozdulatlaná váltak, de Childermass és Lascelles már nem tudták megállapítani, hogy ugyanolyanok-e, mint voltak.

Valami kiesett a vázából, és csörömpölve összetört az asztalon.

Lascelles odament a kisasztalhoz, és megvizsgálta. A magyal egyik ága üveggé változott. Az üvegágot már nem bírta el a váza, ezért felborult. Két vagy három egészben maradt magyallevél is hevert az asztalon.

– Ez az ige már majdnem négyszáz éve használhatatlan – közölte Mr. Norrell. – Watershippe kifejezetten erről írja a *Hervadó Tündérerdőben*, hogy gyerekkorában még működött, ám húsz évesen már hiába próbálkozott vele!

– De az ön kitűnő képességei... – kezdte Lascelles.

– Ennek semmi köze az én kitűnő képességeimhez! – csattant fel a mágus. – Nem végezhetek olyan varázslatot, ami nincs! A mágia visszatér Angliába. Strange megtalálta a módját, hogy visszahozza.

– Ezek szerint igazam volt, nem? – kérdezte Lascelles. –

És most az a legfontosabb feladatunk, hogy megakadályozzuk a visszatérését. Ha ez sikerül, Lord Liverpool sok más dolgot is meg fog bocsátani önnek.

Mr. Norrell egy darabig töprengett.

– Azt megakadályozhatom, hogy tengeri úton jöjjön – mondta aztán.

– Remek! – ujjongott Lascelles, de el is komorodott rögtön, mert volt valami a mágus hanghordozásában, ami elbizonytalanította. – Végül is nem nagyon jöhet más úton. Nem tud repülni! – Nevetett is a képtelen ötleten. Aztán megint lekonyult a mosolya. – Vagy igen?

Childermass vállat vont.

– Nem tudom, mi mindenre vált képessé mostanra Strange – jelentette ki Mr. Norrell. – De nem is erre gondoltam. A Király Útjaira gondoltam.

– Én azt hittem, hogy a Király Útjai Tündérországba vezetnek – mondta Lascelles.

– Igen, oda. De nemcsak Tündérországba. A Király Útjai mindenfelé vezetnek. A mennyországba. A pokolba. A parlament termeibe... Ezeket az utakat a mágia hozta létre. Angliában minden tükör, minden pocsolya és minden árnyék egy-egy kapu ezekhez az utakhoz. Nem rakhatok mindegyikre lakatot. Senki nem rakhat. Felfoghatatlanul nagy feladat lenne! Ha Strange a Király Útjain jön haza, semmivel sem tarthatom vissza.

– De... – nyögte Lascelles.

– Nem tarthatom vissza! – kiáltott rá a mágus, és közben a kezét tördelte. – Ne kérjen ilyet tőlem! Ugyanakkor... – Nagy erőfeszítésébe tellett lenyugtanni magát. – ...arra *talán*

felkészülhetek, hogy fogadjam. A Kor Legnagyobb Mágusa... Hát nemsokára kiderül, nem igaz?

– Ha visszajön Angliába, hova megy először? – kérdezte Lascelles.

– A Hurtfew Apátságba – vágta rá Childermass. – Hova máshova?

Mr. Norrell és Lascelles is válaszolni akart erre, de abban a pillanatban belépett Lucas, és egy ezüstitálcán levelet hozott. Lascellesnek nyújtotta át, aki feltörte a pecsétet, és sietve végigolvasta.

– Drawlight visszajött – közölte. – Várjanak meg. Egy napon belül itt vagyok.

62

Én voltam a kiáltás, és felvertem a téli erdő csendjét

1817. február eleje

VIRRADATKOR TÖRTÉNT, február elején, egy erdei útkereszteződésnél. A fákat ködös és homályos levegő ölelte körül, és a sötét fatörzsek beleolvadtak a ködbe. Egyik út sem volt fontos. Keréknyomos, elhanyagolt utak voltak, az egyik nem több egy csapásnál. Isten háta mögötti terület volt, amit a térképeken sem jelöltek. Neve sem volt. Drawlight az útkereszteződésnél várt. A közelben sehol sem lehetett lovat látni, sem lovásziút kordéval vagy szekérral. Érthetetlen volt, hogyan került oda. De már jó ideje ott állt az utak találkozásánál, mert a kabátja ujját már kicsipkézte a dér. Valami halk kattanást hallott a háta

mögül, és megfordult. Nem látott semmit, csak a néma fák megszokott sűrűjét.

– Nem, nem – motyogta magában. – Semmi. Lehullott egy száraz levél, ennyi az egész. – Megint egy hangos csattanás hallatszott, mintha egy fagyott fa vagy kő tört volna ketté. – Csak egy száraz levél volt – mormogta ismét. Valami új hangot is hallott. Megriadt, mert nem tudta, honnan jött. Aztán felismerte: egy ló patája kopog. Végignézett az úton. Elmosódott, szürke folt jelezte a ködben, hogy egy ló és egy lovas közeledik.

– Itt van végre. Itt van – lelkendezett Drawlight, és elindult a lovas felé. – Hol volt eddig? Órák óta várok! – kiáltotta.

– Na és? – kiáltott vissza Lascelles. – Semmi egyéb dolga nincs.

– Ó, ön nagyon is téved. Nem is tudja, mekkorát téved! Minél hamarabb Londonba kell vinnie!

– Mindent a maga idejében.

Lascelles előbukkant a ködből, és megrántotta a kantárszárat. Előkelő ruháját és kalapját csillámló porként lepte a harmat.

Drawlight alaposan szemügyre vette Lascellest, aztán visszanyerte régi önmagát, és mogorvábban kezdett beszélni.

– Látom, választékosan öltözött fel. Nem tudja, hogy nem túl bölcs dolog fitogtatni a vagyoni helyzetét? Nem fél a rablóktól? Ez egy szörnyű hely. Biztos vagyok benne, hogy temérdek sötét alak bujkál a fák között.

– Valószínűleg igaza van. De van nálam pisztoly, és legalább olyan elszánt vagyok, mint ők.

Drawlightba hirtelen belehasított a kétség.

– Hol a másik ló? – kérdezte.

– Tessék?

– A másik! Ami majd elvisz engem Londonba. Ó, Lascelles, maga tökkelütött! Hogy jutok el Londonba ló nélkül?

Lascelles felnevetett.

– Azt hittem, örül, ha elkerüli Londont. Lehet, hogy az adósságait visszafizették – azaz pontosabban én fizettem őket vissza –, de London még mindig tele van olyan emberekkel, akik gyűlölik önt, és alig várják, hogy bosszút állhassanak.

Drawlight úgy bámult Lascellesre, mintha egy szavát sem értené. Rikoltozó, izgatott hangon kiáltott fel.

– De utasításokat kaptam a mágustól! Át kell adnom az üzeneteit egy csomó embernek. Nincs vesztegetni való időm. Egyetlen órát sem késlekedhetek.

Lascelles összevonta a szemöldökét.

– Részeg? Vagy álmodik? Norrell nem kért öntől semmit. Ha meg akarná bízni valamivel, először nekem szólna, és különben is...

– Nem Norrell! Strange!

Lascelles mereven ült a lóva hátán. Az állat nyugtalanul mozgolódott, de Lascellesnek a haja szála sem rezzent. Aztán lágyabb, ám sokkal veszélyesebb hangon kezdett beszélni.

– Mi ez az ostobaság? Strange? Hogy meri nekem Strange-et említeni? Azt ajánlom, kétszer is gondolja meg, mielőtt folytatja! Már így is nagyon nyűgös vagyok. Azt

hiszem, elég egyértelmű utasítást kapott. Addig kellett volna Velencében maradnia, amíg Strange ott van. Mégis visszajött. Ő pedig maradt.

– Nem tehetek róla! Muszáj volt visszajönnöm! Ön ezt nem értheti. Találkoztam vele, és azt mondta...

Lascelles felemelte a kezét.

– Nem akarom ezen a nyitott helyen folytatni ezt a beszélgetést. Menjünk be a sűrűbe.

– A sűrűbe? – Drawlight arcáról az a kevés szín is eltűnt, ami eddig rajta volt. – Nem, nem! Semmi pénzért. Nem megyek oda. Nem kérheti ezt tőlem.

– Mit hadovál itt összevissza? – Lascelles körülnézett, de most már ő is sokkal nyugtalanabb volt. – Strange talán megparancsolta a fáknak, hogy kémkedjenek utánunk?

– Nem, nem erről van szó. Nem tudom megmagyarázni. Várnak rám. Ismernek! Nem mehetek be oda!

Drawlight nem tudta volna emberi nyelven elmesélni, ami vele történt. Egy pillanatra széttárta a karját, mintha meg tudná mutatni Lascellesnek a lába körül kígyózó folyókat, a testét átfúró fákat, a szíve, tüdeje és gyomra helyére került köveket.

Lascelles felemelte az ostorát.

– Fogalmam sincs, miről beszél.

A lovával nekiugratott Drawlightnak, és meglendítette az ostort. Drawlight – aki világéletében inkább nyúl szívű volt – nyöszörögve menekült be a sűrűbe. Egy csipkebokor ága akadt a kabátja ujjába, mire felsikoltott.

– Ó, hallgasson már! – förmedt rá Lascelles. – Még azt hiszik, hogy valakit gyilkolnak.

Addig sétáltak, amíg egy kisebb tisztásra értek. Lascelles leszállt a lováról, és egy fához kötözte. Kivette a két pisztolyt a nyeregtáskából, és a kabátja zsebébe rejtette. Aztán Drawlighthoz fordult.

– Tehát találkozott Strange-dzsel? Remek. Sőt kitűnő. Azt hittem, nem lesz bátorsága a szeme elé kerülni.

Lascelles undorodva mérte végig Drawlight foltos ruháját és űzött arcát.

– Biztos benne, hogy nem ő tette?

– Tessék? – kérdezett vissza Drawlight.

– Miért nem ölte meg? Ott, a sötétségben. Egyedül ment oda, gondolom. Ki sem derült volna.

– Ó igen? Mennyi esélyem lett volna? Strange ügyes, gyors és kegyetlen. Rólam egyik sem mondható el.

– Én megtettem volna – közölte Lascelles.

– Valóban? Hát akkor induljon csak el Velencébe, és próbálja meg.

– Most hol van?

– A sötétségben, Velencében. De nemsokára hazajön.

– Ezt ő mondta?

– Igen. Mint már említettem, üzeneteket kell átadnom: egyet Childermassnak, egyet Norrellnek, és egyet Anglia összes mágusának.

– Miféle üzeneteket?

– Childermassnak azt kell megmondanom, hogy Lady Pole-t nem úgy támasztották fel holtából, ahogy Norrell mondja. Egy tündér segített neki, aki gonosz dolgokat művelt. Nagyon gonosz dolgokat. Át kell adnom Childermassnak egy kis dobozt. Ez az első üzenet.

Norrellnek meg kell mondanom, hogy Strange hazajön. Ez a harmadik üzenet.

Lascelles töprengett.

– Mi van abban a dobozban?

– Nem tudom.

– Miért? Le van zárva valahogy? Valami varázslattal?

Drawlight behunyta a szemét, és megrázta a fejét.

– Azt sem tudom.

Lascelles hangosan felnevetett.

– Csak nem akarja elhitétni velem, hogy hetek óta magánál van egy doboz, és még csak meg sem próbálta kinyitni? Pont maga! Hiszen amikor még bejárt a házamba, egy pillanatig sem mertem egyedül hagyni. Elolvasta volna a leveleimet, és másnapra minden tervem kitudódik.

Drawlight lesütötte a szemét. Mintha belesüppedt volna a ruhájába. Ha lehet, még nyomorultabban festett. Egy kívülálló azt gondolhatta volna, hogy szégyent ébresztett benne múltbeli bűneinek felsorolása, de nem erről volt szó.

– Félek – suttozta.

Lascelles bosszúsan horkantott.

– Hol a doboz? – kiáltott rá. – Adja ide!

Drawlight benyúlt a kabátja zsebébe, és egy piszkos zsebkendőbe csomagolt tárgyat vett elő. A zsebkendőre több bámulatosan bonyolult csomót kötöttek, nehogy a doboz a saját kénye-kedve szerint kinyíljon. Drawlight átadta Lascellesnek.

Kibíráhatatlan undort kifejező grimaszokkal az arcán Lascelles nekilátott kibogozni a csomókat. Amikor végzett, kinyitotta a dobozt.

Egy darabig csend volt.

– Maga eszelős – köpte Lascelles, majd nagy csattanással ismét bezárta a dobozt, és a saját zsebébe csúsztotta.

– Ó, de nekem muszáj... – nyújtotta előre a karját Drawlight tétován.

– Azt mondta, három üzenet van. Mi a harmadik?

– Nem hinném, hogy érteni fogja.

– Mi? Maga érti, én meg nem? Ezek szerint egy agyat is beszerzett Itáliában.

– Nem így értettem.

– Akkor hogy értette? Mondja gyorsan. Kezdem unni ezt a beszélgetést.

– Strange azt mondta, hogy a fa beszél a kőhöz. A kő beszél a vízhez. Azt mondta, hogy a mágusok az erdőtől, a kövektől meg hasonlóktól tanulhatnak mágiát. Azt mondta, John Uskglass régi szövetségei még élnek.

– John Uskglass, John Uskglass! Mennyire rühellem ezt a nevet! Mást sem hallani manapság! Még Norrell is ezt szajkózza. Egyszerűen nem értem, miért. Négyszáz éve vége az uralmának.

Drawlight megint kinyújtotta a karját.

– Adja vissza a dobozt. Nekem...

– Úgy látom, nem bír magával. Hát nem érti? Soha nem adhatja át az üzeneteket. Kivéve azt, amelyik Norrellnek szól, de azt majd átadom én.

Elgyötört vonítás tört fel Drawlightból.

– Kérem, kérem! Ne engedje, hogy kudarcot valljon a küldetésem! Ön nem érti. Meg fog ölni. Vagy valami még rosszabbat tesz.

Lascelles széttárta a kezét, és körülnézett, mintha azt várná, hogy a fák is kinevetik a nyomorultat.

– Tényleg azt hiszi, hogy tétlenül nézem, ahogy tönkreteszi Norrellt? Azaz *engem* is?

– Nem az én bűnöm! Nem tehetek róla! Nem merek ellenkezni vele!

– Féreg! Mi is történhetne magával két olyan nagy ember között, mint Strange és én? Össze fog morzsolódni.

Drawlightból valami fojtott hang, amolyan riadt nyüszítésféle tört fel. Furcsa, zavaros tekintettel nézett Lascellesre. Mondani akart valamit. Aztán váratlanul meglepő gyorsasággal fordult meg és szaladt be a fák közé.

Lascelles nem fáradt azzal, hogy kövesse. Csak felemelte az egyik pisztolyt, célzott és lőtt.

A golyó Drawlight combját találta el. Egy pillanatra vérvörös szökőkút lövellt ki a húsból a fehér-szürke rengetegbe. Drawlight felsikoltott, és reccsenő hangok közepette egy csipkebokorra zuhant. Megpróbált elmászni, de nem tudta használni a lábát, és a karját sem tudta kiszabadítani a szűrős csipkebokorból. Hátrafordította a fejét, és látta, hogy Lascelles közeledik. A félelemtől és a fájdalomtól felismerhetetlenné vált az arca.

Lascelles másodszor is elsütötte a pisztolyt.

Drawlight feje az egyik oldalon szétrobbant, akár egy tojás vagy egy narancs. Rángatózni kezdett, aztán mozdulatlaná dermedt.

Ugyan senki sem látta ott az erdőben, és bár a fülében, a mellkasában és minden tagjában zubogott a vére, Lascelles nem engedte meg magának, hogy

összezavarodjon. Az nem illett volna egy úriemberhez. Volt egy inasa, aki nagyon szerette a gyilkosságokról és akasztásokról szóló történeteket, amik a *Newgate Kalendáriumban* és a *Gonosztevők Jegyzékében* jelentek meg. Néha Lascelles is magához vett egy-egy példányt, és beleolvasott. Közös vonása volt ezeknek a történeteknek, hogy a gyilkos, aki vakmerően cselekedett a bűntény közben, később nem bírta ellenőrzése alatt tartani az érzelmeit, és érthetetlen, visszás módon kezdett viselkedni – és ez minden esetben a vesztét okozta. Lascelles nem sok hitelt adott ezeknek a beszámolóknak, de a biztonság kedvéért ellenőrizte magát: nincs-e csírája benne rémületnek vagy lelkiismeret-furdalásnak. Nem tapasztalt ilyet. Inkább megkönnyebbült, hogy eggyel kevesebb rút dolog létezik a világon.

– Esküszöm, ha három vagy négy évvel ezelőtt tudja, hogy idáig fajulnak a dolgok, könyörgött volna, hogy tegyem meg minél hamarabb – mondta magának.

Valami zörgő hang ütötte meg a fülét. Legnagyobb döbbenetére egy apró hajtás sarjadt ki Drawlight jobb szeméből (a balt szétzúzta a lövés). Folyondárok szőtték be a nyakát és a mellkasát. Egy magyalhajtás fúrta át magát a kezén, egy fiatal nyírfavessző tört magának utat a lábai között, és galagonyaágak bukkantak ki a hasán. Úgy nézett ki, mintha az erdő keresztre feszítette volna. Csakhogy a növények nem álltak meg, hanem tovább nőttek. Bronz- és bíborszínű kocsányok takarták el eltorzult arcát, a végtagjai és a törzse pedig fokozatosan elsorvadtak, ahogy a növények kiszívták belőlük az erőt. Kisvártatva már semmi

sem maradt Christopher Drawlightból. A fák, a föld és a kövek magukba szívták, csak a sűrű bozót alakjából lehetett következtetni arra, hogy ott korábban egy ember feküdt.

– Az a csipkebokor volt a karja – tűnődött Lascelles. – Az a kő... talán a szíve? Elég kicsi és kemény. – Felkacagott. – Ez a legfurcsább Strange varázslataiban – szálltak tova szavai az üres levegőben. – Előbb-utóbb ellene fordulnak. Felszállt a lovára, és visszaügetett az útra.

63

Az első sötét erdő hava alá temeti a szívét, mégis érzi a kínját

1817. február közepe

TÖBB MINT HUSZONNÉGY óra telt el azóta, hogy Lascelles elhagyta a Hanover teret, és Mr. Norrell már tombolt. Megígérte ugyan Lascellesnek, hogy megvárja, de egyre jobban félt attól, hogy mire a Hurtfew Apátságba érnek, Strange kezében lesz az egész könyvtár.

Aznap este senki sem feküdhett le a Hanover téri házban, így reggelre mindenki fáradtnak és szerencsétlennek érezte magát.

– Egyáltalán minek várunk? – kérdezte Childermass. – Milyen előnyt jelent, hogy ő is velünk van, amikor Strange megérkezik?

– Mint azt önt is tudja, én nagyban támaszkodom Mr. Lascellesre. Mostanra ő az egyetlen tanácsadóm.

– Hiszen én is itt vagyok! – ellenkezett a titkár.

Mr. Norrell szaporán pislogott. Csak egy fél mondat választotta el attól, hogy kimondja: *de ön csak egy szolga*. Inkább csendben maradt.

Childermass úgyis értette, amit mondani akart. Undorodva mordult fel, és kiment a szobából.

Este hat órakor kitárult a könyvtár ajtaja, és besétált Lascelles. A megjelenése mit sem változott: borzas haj, portól és izzadtságtól foltos nyakkendő, rászáradt sár a kabátján és a csizmáján.

– Igaza volt, Mr. Norrell – kiáltotta. – Strange visszajön!

– Mikor? – sápadt el a mágus.

– Nem tudom. Nem volt olyan kedves, hogy felvilágosítást adjon a részletekről, de amilyen hamar csak lehet, el kell indulnunk a Hurtlefű Apátságba!

– Máris indulunk. Minden készen áll. Ezek szerint találkozott Drawlighttal? Itt van?

Mr. Norrell kicsit oldalra dőlt, hátha megpillantja az említett személyt Lascelles háta mögött.

– Nem, nem találkoztam vele. Vártam rá, de nem jött el. Önnek viszont semmi oka félni, uram. (– Mr. Norrell már ott tartott, hogy közbeszól. –) Küldött egy levelet, amelyben mindent leír, amit Velencében kiderített.

– Egy levelet? Elolvashatnám?

– Hát persze! De arra még bőven lesz időnk útközben. Indulnunk kell. Miattam ne késlekedjünk. Szerény igényeim vannak, és különben is könnyen elboldogulok a hiányzó dolgok nélkül. (– Ez kissé meglepően hangzott. Lascellesnek korábban nem voltak szerény igényei. Sok

mindent akart, és bonyolult dolgokat kért. –) Jöjjön, jöjjön, Mr. Norrell. Szedje össze magát. Strange nemsokára itt lesz!

Megint kiment a szobából. A mágus később kikérdezte Lucast, és kiderült, hogy Lascelles vizet sem kért mosdáshoz, sőt inni sem akart. Egyszerűen odasétált a hintóhoz, bevágta magát a sarokba, és várt.

Nyolc órakor már útban voltak Yorkshire felé. Mr. Norrell és Lascelles a hintóban ültek, Lucas és Davey a bakon, Childermass pedig lóháton ügetett mellettük. Az islingtoni vámkapunál Lucas fizetett az őrnek. Hó szagát sodorta a szél.

Mr. Norrell fáradt pillantása egy kirakatra esett, amely kivilágítva ragyogott. Első osztályú üzlet volt: a belső terét nem rendezték be zsúfoltan, és a vásárlók elegáns, modern székeken foglalhattak helyet. Annyira kifinomult bolt volt, hogy azt sem lehetett megállapítani, mit árulnak benne. Egy halom élénk színű tárgy hevert az egyik széken, de Mr. Norrell nem tudta eldönteni, hogy kendőket, ruhaanyagokat vagy valami egészen mást lát. Három nő tartózkodott a boltban. Az egyikük, egy vásárló, szép, stílusosan öltözködő asszony volt, huszáregyenruhát idéző kiskabátját szőrmeszegély és mentezsinór díszítette. Kisebbfajta orosz szőrmesapkát viselt, amelynek folyton a hátsó részét tapogatta, mintha attól félne, hogy leesik. Az eladó egyszerűbben öltözött, mert csak egy egyszerű, sötét ruha volt rajta. Egy fiatal segéd állt mellette, aki tiszteletteljesen nézett mindkét hölgyre, és ideges kis pukedlit csinált, valahányszor valamelyikük ránézett. A vásárló és az eladó

nem az üzlettel foglalkozott, hanem önfeledten beszélgettek és nevetgéltek. Ez a jelenet a lehető legtávolabb állt mindattól, ami Mr. Norrellt valaha is érdekelte, mégis megmagyarázhatatlan módon megérintette a lelkét. Egy röpké pillanatra eszébe jutott Mrs. Strange és Lady Pole. Aztán valami elrepült közöttük és a kedélyes jelenet között – mintha a sötétség egy darabja öltött volna testet. Úgy érezte, egy holló lehetett.

Kifizették a vámot. Davey megrángatta a gyepelőt, és a hintó tovább zörgött az Archway felé.

Eleredt a hó. Az ónos esőt süvítő szél nekitámadt a hintó oldalának, és ide-oda billegtetete. Minden hajszálnyi nyíláson és hasadékon befúj, és megdermesztette a vállakat, orrokat és lábakat. Mr. Norrell nyomorúságos lelkiállapotán tovább rontott a tény, hogy Lascelles valami egészen szokatlan hangulatba került. Izgatott lett, sőt szinte megmámorosodott, ám ennek okát a mágus nem értette. Nevetésre ingerelte a szél vonyítása, talán azt hitte, ijesztgetni akarja, és gúnyolódott rajta.

Lascelles észrevette, hogy a mágus őt nézi.

– Gondolkodtam. Nincs okunk félni! Mi ketten együttes erővel könnyen legyőzzük Strange-et, akármilyen olcsó trükkkel ijesztget. Azok a miniszterek olyanok, mint egy csapat vénasszony! Undorodom tőlük! Ekkora rémületet kelteni egyetlen holdkóros miatt! Már a gondolatára is röhögnöm kell! Liverpool és Sidmouth a legrosszabb mind között! Évekig alig merték kidugni az orrukat a házuk ajtaján Bonaparte miatt, most meg Strange-től szeppentek meg, csak azért, mert megkergült!

– Nem is tudja, mekkorát téved! – ellenkezett Mr. Norrell. – Hatalmasat! Strange irdatlan erejű fenyegetést jelent. Bonaparte ehhez képest nevetséges semmiség volt. De még nem árulta el, mit mondott Drawlight. Nagyon szeretném látni azt a levelet. Megmondom Daveynek, hogy álljon meg az Angyalnál Hadleyben, és ott...

– De hiszen nincs nálam! A Bruton utcában hagytam.

– Micsoda? De...

Lascelles nevetett.

– Mr. Norrell! Ne aggódjon már annyira! Hát nem az imént mondtam, hogy nem számít? Majd felidézem szó szerint.

– Mi áll benne?

– Az, hogy Strange örült, és a szüntelen sötétségben raboskodik. Csupa olyan dolog, amit eddig is tudtunk, azonkívül...

– Miféle téboly lett rajta úrrá?

Rövid ideig csend volt.

– Általában zöldségeket írt. De ha jobban belegondolunk, ez korábban is jellemző volt rá, nem igaz? – Lascelles ismét kacagott. Amikor viszont elkapta Norrell komor tekintetét, lehervadt az arcáról a mosoly. – Kövekről, fákról és John Uskglassról hadovált a levélben, no meg... (– Körülnézett, hogy ihletet kapjon –) Láthatatlan hintókról! És... ja igen, tudom már! Ez tetszeni fog önnek. Több fiatal velencei hölgynek is lelopta a kisujját. Egyszerűen csak levágta. Kis dobozkákban tartja az ujjakat.

– Ujjakat? – kérdezett vissza a mágus rémülten. Ez a szó nagyon kellemetlen emlékeket idézett fel benne. Töprengett egy darabig, de nem jutott semmire. – Drawlight írt a

sötétségről? Mondott valamit, aminek hasznát vehetjük?

– Nem. Láta Strange-et, Strange pedig üzenetet küldött önnek rajta keresztül. Azt, hogy nemsokára itt lesz. Ez a levél fő mondanivalója.

Csend lett. Mr. Norrell akarata ellenére elszundított, de alvás közben is többször megütötte a fülét, hogy Lascelles magában sutyorog a sötétben.

Éjfélkor lovakat cseréltek a wansfordi Szalmakakas fogadónál. Lascelles és Mr. Norrell a társalgóban ültek le, egy nagy, egyszerűen berendezett, faburkolatú teremben, ahol homok borította a padlót. Két kandallóban is ropogott a tűz.

Kinyílt az ajtó, és belépett Childermass. Egyenesen Lascelleshez ment, és a következőket mondta neki:

– Lucas azt mondja, hogy Drawlight írt egy levelet, és leírt benne mindent, amit Velencében tapasztalt.

Lascelles csak félig fordította oda az arcát, és nem nézett a titkára.

– Láthatnám? – kérdezte Childermass.

– A Bruton utcában hagytam.

A titkár kissé meglepődött.

– Az nem lehet akadály. Majd visszaküldjük Lucast, hogy hozza el. Bérelünk neki egy lovat ebben a fogadóban. Utolér minket, mielőtt Hurfew-ba érnénk.

Lascelles elmosolyodott.

– Bruton utcát mondtam volna? Tudja mit? Azt hiszem, mégsem ott van. Úgy rémlik, a kocsmában hagytam, amikor Drawlightot vártam Chathamben. Már biztos kidobták.

Visszafordult a kandallóhoz.

Childermass egy-két percig haragosan nézett rá. Aztán kivonult a szobából.

Később egy inas jött, és bejelentette, hogy a forró víz, a törülköző és az összes többi kellék készen áll a két hálósobában, így Mr. Norrell és Lascelles felfrissíthetik magukat.

– Amellett vakok ünnepe van a folyosón, uraim, ezért gyűjtöttem önöknek egy-egy gyertyát – tette hozzá vidáman. Mr. Norrell elvette az egyik gyertyát, és végigsétált a folyosón (ami tényleg nagyon sötét volt). Váratlanul Childermass bukkant elő, és megragadta a karját.

– Mi az ördög ütött magába? – sziszegte. – Hagyta, hogy a levél nélkül induljon el Londonból?

– De azt mondta, hogy emlékszik a tartalmára – védekezett a mágus.

– Ó, és ön persze minden szavát elhiszi, igaz?

Mr. Norrell nem válaszolt. Felment a szobába, amit előkészítettek neki. Megmosta a kezét és az arcát, és közben a tükörbe pillantva meglátta a háta mögött az ágyat. Súlyos, régimódi ágy volt, és ahogy a fogadóknak gyakran lenni szokott, arányai nem illettek a szobához. A négy faragott mahagóni oszlop, a magas, sötét mennyezet, és a fekete strucctollak, amelyekkel a négy sarkát díszítették, egytől-egyig valami gyászos hangulatot kölcsönöztek neki. Olyan volt, mintha valaki azért hozta volna be az ágyat a helyiségbe, hogy megmutassa a mágusnak a saját sírhelyét. Hátborzongató érzés kerülgette: ugyanaz, ami a vámkapunál is megszállta, amikor a három nőt figyelte. Úgy

érezte, hogy valami a végéhez közeledik, és már nincs több választási lehetősége. Fiatalkorában választott egy utat, de az az út nem oda vezetett, ahova jutni akart; most hazafelé ment, de az otthon is rémségesnek tűnt. Ott a félhomályban, a fekete ágy mellett állva, eszébe jutott, mennyire félt gyerekkorában a sötétől. Mert a sötét John Uskglass birodalma volt.

Ne felejts el, kérlek, mindig

Emlékezz rám, drága

Ki átszállt mocsáron s csillagon

A király vad honába

Kirohant a szobából, a társalgó melegébe és világosságába.

Nem sokkal hat óra után valami furcsa, szürke pirkadat hasadt fel az ég alján, de talán nem is volt pirkadat. A fehér hó szürke égből hullott le a szürke és fehér világra. Daveyt úgy betemette a hó, hogy az ember azt hihette, valaki egy viasz-modellt rendelt belőle, és most készítették a gipszfiguráját.

A postalovak egész nap küzdöttek, hogy a hó és a szél fürgetegével dacolva továbbhúzzák a hintót. Kocsmákban álltak meg, és forró italok gőzébe menekültek az időjárás elől. Davey és Childermass örült legkevésbé ezeknek a pihenőknek – lévén hogy egyikük a kocsit hajtotta, a másik meg lóháton haladt, így ők voltak a legelcsigázottabbak.

Általában az istállóban maradtak, hogy megegyezzenek a kocsmárossal a lovakról. Granthamben az egyik kocsmáros azzal bosszantotta fel Childermasst, hogy egy teljesen vak lovat akart nekik bérbe adni. A titkár kijelentette, hogy nem fogadja el, de a kocsmáros makacsul állította, hogy az a legjobb lova. Nem volt más választásuk, kénytelenek voltak bérbe venni. Utólag Davey alig győzte dicsérni a lovat. Kitűnő, iparkodó és engedelmes jószágnak tartotta, amely minden parancsát azonnal teljesítette, hiszen csak az ő utasításai alapján tudott tájékozódni. Maga Davey már nem sokáig bírta, ezért a tuxfordi Newcastle Armsnál el kellett búcsúzniuk tőle. Több mint százharminc mérföldön keresztül hajtotta a kocsit, és Childermass szerint annyira kimerült, hogy a végén már beszélni sem tudott. A titkárnak igénybe kellett vennie egy postakocsis szolgáltatásait.

Körülbelül egy órával napnyugta előtt elállt a hó, és kitisztult az ég. Hosszú kék és fekete árnyékok nyújtóztak végig a csupasz földeken. Doncastertől öt mérföldre elhaladtak egy Vörös Ház nevű kocsmá mellett (amit a falai színéről neveztek el). Az alkonyuló nap fényében olyan volt, mintha az egész épület lángokból állna. A hintó továbbment egy kicsit, aztán megállt.

– Miért álltunk meg? – kiáltott ki Mr. Norrell.

Lucas lehajolt a bakról, és válaszolt valamit, de a szél elvitte a hangját, és Mr. Norrell egy szót sem hallott.

Childermass letért a lovával a főútról, és átvágatott egy mezőn. A mező telis-tele volt hollókkal. A lovas közeledtére harsány káromással és suhogással repültek fel. A mező

túlsó határában egy ősrégi sövény húzódott végig, közepén egy nyílással, amelynek mindkét oldalán magas magyalbokrok álltak őrt. A nyílás egy másik – szintén sövényrel szegélyezett – útra vagy ösvényre vezetett. Childermass megállt a kereszteződésnél, és körülnézett. Töprengeni látszott. Aztán megrángatta a gyeplőt, és elindult a fák között nyíló úton. Hamarosan el is tűnt a szemük elől.

– Rátért arra a tündérútra! – kiáltott fel Mr. Norrell rémülten.

– Ó! Az egy tündérút lenne? – kérdezte Lascelles.

– Igen, hát persze! Ez az egyik leghíresebb. Állítólag két tündércitadellát kötött össze, és ezáltal Doncastert és Newcastle-t is.

Vártak.

Úgy húsz perc múlva Lucas lemászott a bakról.

– Mennyi ideig maradjunk még itt, uram? – kérdezte.

Mr. Norrell megrázta a fejét.

– Martin Pale óta, vagyis immár háromszáz éve egyetlen angol ember sem lépte át Tündérország határát. El tudom képzelni, hogy Childermass soha nem tér vissza. Lehet, hogy...

Abban a pillanatban viszont ismét felbukkant a titkár, és visszavágtatott hozzájuk a mezőn keresztül.

– Igaz a hír – jelentette be. – Ismét megnyíltak az utak Tündérországba.

– Mit látott? – kérdezte a mágus.

– Az út megy egy darabig, aztán egy erdőbe vezet, amely fa nagyságú galagonyabokrokból áll. Az erdő bejáratánál egy nő szobrát lehet látni. Széttárt karral áll. Az egyik

kezében egy köszemet tart, a másikban egy köszívet. Ami az erdőt illeti... – Childermass valami mozdulatot tett a karjával; talán azt akarta kifejezni, hogy szavakkal leírhatatlan, amit látott; vagy azt, mennyire tehetetlennek érezte magát az erdő mellett. – Minden fáról holttestek lógnak. Néhány mintha csak tegnap halt volna meg. De vannak ősi csontvázak is, rozsdás fegyverzetben. Egy magas toronyhoz érkeztem, amit durván egymásra hányt kövekből építettek. Csak pár keskeny, lőrésszerű ablakot láttam rajta. Az egyikben derengett valami fény, és feltűnt egy árnyék. Valaki éppen kinézett rajta. A torony egy tisztásra épült, amelyen egy patak fut keresztül. Egy ifjú állt a tisztáson. Sápadtak és betegesnek látszott, a tekintete szinte már halott volt. Brit uniformist viselt. Azt mondta, hogy ő a Kiszúrt Szem és Szív Kastélyának Bajnoka. Felesküdt rá, hogy megvédi a kastély úrnőjét, és lekaszabol mindenkit, aki ártó szándékkal közeledik a kastély felé. Megkérdeztem, hogy ő végzett-e azokkal, akik a fákról lógnak. Azt felelte, hogy néhányat valóban ő ölt meg, és felakasztotta őket a galagonyabokrokra, ahogy korábban az elődje is tette. Megkérdeztem, milyen jutalmat kap a szolgálataiért. Azt mondta, nem tudja. Soha nem látta a hölgyet, és nem is beszélt vele. Az úrnő mindig a Kiszúrt Szem és Szív Kastélyában tartózkodik, neki pedig ott kell maradnia a tisztáson, a patak és a szűrös bozót között. Megkérdezte, hogy akarok-e harcolni vele. Eszébe juttattam, hogy nem ártottam az úrnőjének, és nem is sértettem meg. Elmondtam neki, hogy én is szolga vagyok, és vissza kell térnem a gazdámhoz, mert már vár. Azzal

visszafordultam, és ellovagoltam onnan.

– Micsoda?! – kiáltott fel Lascelles. – Egy férfi küzdelemre szólítja fel, és ön elfut? Nincs önben egy szemernyi becsület sem? Nem szégyelli magát? Beteges arc, halott tekintet, egy árnyék az ablakban? – Gúnyolódva horkantott. – Ez mind csak kifogás, hogy ne kelljen beismernie a gyávaságát!

Childermass úgy tántorodott hátra, mintha pofon ütötték volna. Valami éles válasszal akart visszavágni, de Mr. Norrell közbeszólt.

– Épp ellenkezőleg! Childermass jól tette, hogy amint tudott, visszafordult. Azokon a helyeken mindig sokkal több a mágia, mint ahogy az ember elsőre gondolná. Egyes tündérek élvezik a harcot és az öldöklést. Nem tudom, miért. Nem riadnak vissza semmitől, ha ilyen véres szórakozásokra fáj a foguk.

– Kérem, Mr. Lascelles – vette át a szót a titkár –, ha annyira vonzónak találja azt a helyet, menjen oda! Ne hagyja, hogy visszatartsuk.

Lascelles töprengve nézte a mezőt és a sövényen nyíló bejáratot. De nem mozdult.

– Talán nem kedveli a hollókat? – kérdezte Childermass csipkelődve.

– Senki sem szereti a hollókat! – jelentette ki Mr. Norrell. – Miért vannak ott? Mit jelentenek?

A titkár vállat vont.

– Egyesek szerint ők is ahhoz a sötétséghez tartoznak, ami körülveszi Strange-et, és aminek valamiért testet adott, hogy visszaküldje Angliába. Mások szerint John Uskglass

visszatérését hirdetik.

– John Uskglass. Hát persze – húzta el a száját Lascelles.

– A közönséges elmék első és utolsó menedéke. Bármilyen történik, John Uskglass miatt történik! Mr. Norrell, alighanem itt az ideje, hogy újabb ócsároló cikket írjunk arról az alakról a *Barátokban*. Hogy kellene fogalmazni? Írjuk azt, hogy keresztényellenes volt? Angolelleses? Démoni? Azt hiszem, van egy listám valahol a szentekről és a püspökökről, akik ellene prédikáltak. Egy-kettőre megtalálom.

Mr. Norrell kényelmetlenül feszengett. Idegesen pillantott a tuxfordi postakocsisra.

– Az ön helyében elővigyázatosabban beszélnék, Mr. Lascelles – szólalt meg Childermass halkán. – Most már északon vagyunk. Ez John Uskglass országa. Ő építette a falvainkat, a városainkat és az apátságainkat. Ő alkotta meg a törvényeinket. Benne van az elménkben, a szívünkben és a beszédünkben. Ha nyár lenne, apró, világoskék virágok szőnyegét láthatná minden sövény alatt. Úgy hívjuk őket: John Fityingjei. Amikor az időjárás ellentmond saját magának, vagyis meleg van télen, vagy esik az eső nyáron, a vidéki ember azt mondja: John Uskglass megint szerelmes, és elhanyagolja a munkáját.⁽⁶⁴⁾ És amikor nagyon biztosak vagyunk valamiben, azt mondjuk: olyan biztos, mint ahogy a kavics megmarad John Uskglass zsebében.

Lascelles nevetett.

– Távol álljon tőlem, Mr. Childermass, hogy becsméreljem az ön furcsa vidéki szólásait, de egy dolog álhúséggel

tiszteletet adni a történelemnek, és egész más dolog annak a királynak a visszatéréséről beszélni, aki többek között Lucifert szövetségesének és feljebbvalójának tekintette. Tényleg akarja ezt valaki? Úgy értem, néhány johannitán és őrülden kívül.

– Én egy északi ember vagyok, Mr. Lascelles – közölte a titkár. – Semmi sem okozna nekem nagyobb örömet annál, mint hogy a királyom hazatér. Egész életemben erre vágytam.

Már majdnem éjfél körül járt az idő, amikor megérkeztek a Hurtfew Apátságba. Strange-nek nyomát sem látták. Lascelles lefeküdt, de Mr. Norrell körbejárta a házat, és megvizsgálta, hogy a réges-rég odahelyezett varázsigék hatnak-e még.

Másnap a reggelinél Lascelles érdekes kérdést vetett fel.

– Azon gondolkodtam, hogy vívtak-e a történelemben mágikus párbajokat. Összecsapott-e két mágus egymással... vagy valami ilyesmi.

Mr. Norrell sóhajtott.

– Erre nem könnyű válaszolni. A feljegyzések szerint Ralph Stokesey harcolt mágikus fegyverekkel két vagy három másik varázshasználó ellen. Az egyikük egy nagyhatalmú skót volt, akit Athodel Mágusaként emlegettek.(65) Winchesteri Catherine pedig egyszer arra kényszerült, hogy egy varázsigével Granadába küldjön egy fiatal mágust. Kellemetlenül érintette, hogy az ifjú folyton házassági ajánlatokkal bombázta, amikor tanulni akart, és Granada volt a legtávolibb hely, ami eszébe jutott. Meg persze ott van a Cumbriai Szénégető különös meséje...(66)

– És volt olyan párbaj, amely valamelyik mágus halálával végződött?

– Tessék? – Mr. Norrell ijedten nézett Lascellesre. – Nem! Vagyis nem tudom. Nem hinném.

Lascelles elvigyorodott.

– De azért a mágiának valódinak kell lennie! Biztos vagyok benne, hogy ha rászánná magát, fél tucat remek varázslat is eszébe jutna, amikkel könnyedén győzhetne. Olyan lenne, mint egy közönséges párbaj pisztolyokkal vagy kardokkal. Utána sem lenne bajunk a törvénnyel. És akkor a győztes barátainak és szolgálóinak sem lenne egyéb dolguk, mint tökéletes titokban elrendezni a dolgokat.

Mr. Norrell hallgatott.

– Odáig nem fogunk eljutni – közölte aztán. Lascelles felnevetett.

– Jaj, kedves Mr. Norrell! Hova máshova vezethetne ez az egész?

Lascelles érdekes módon még soha nem járt korábban a Hurtfew Apátságban. Valahányszor Drawlight Hurtfew-ba utazott, Lascelles valami más, korábban megszervezett elfoglaltságra hivatkozott. Lascelles számára egy yorkshire-i házba való utazás olyan volt, mint a purgatórium. Úgy vélte, Hurtfew olyan lehet, mint a tulajdonosa: poros, régimódi, unalmas és néma. Rosszabb hangulatában esőverte udvarházként képzelte el egy sötét, kietlen lápvidék közepén. Meglepődött, amikor látta, mekkorát tévedett. Semmi gótikus hangulatú nem volt abban az épületben. Modern, elegáns és kényelmes háznak találta, és a szolgálók is messze felülmúlták azokat a faragatlan,

vidéki alkalmazottakat, akikre számított. Valójában ugyanazokat a szolgálkat hozták magukkal, akik Mr. Norrell Hanover téri házában dolgoztak. Londonban képezték ki őket, és jól ismerték Lascelles minden kívánságát.

De minden mágus házának megvannak a maga furcsaságai. Az első látásra oly tágas, kényelmes és elegáns Hurtfew Apátság egy eszelős mérnök tervei alapján készülhetett, ugyanis lehetetlen volt elérni a ház egyik végéből a másikba anélkül, hogy el ne tévedt volna az ember. Lucas a délelőtt folyamán figyelmeztette Lascellest, hogy semmiképp ne próbáljon egyedül eljutni a könyvtárba, csak Mr. Norrell vagy Childermass kíséretében. – Ez a ház egyes számú szabálya – tette hozzá Lucas.

Lascelles természetesen nem szívesen engedelmeskedett egy ilyen tiltásnak, főképp mivel egy szolga szájából hallotta. Átvizsgálta az épület keleti részét, és megtalálta a szokásos helyiségeket: egy nappalit, egy étkezőt és egy szalont – de könyvtárat nem. Arra következtetett, hogy a könyvtár a ház felfedezetlen, nyugati részében lesz. El is indult arrafelé, de ugyanabban a teremben kötött ki, ahonnan elindult. Azt gondolta, talán valahol rossz irányba fordult, ezért ismét megpróbálta. Ezúttal az egyik mosogatóhelyiségbe jutott, ahol egy ápolatlan, szipogó konyhalány épp az orrát törölgette a keze fejével, majd ugyanazzal a kezével tovább mosogatta az edényeket. Akármelyik útvonalat választotta, vagy a nappaliba, vagy a mosogatóhelyiségbe jutott. Már nagyon elege lett a konyhalány látványából, és a fiatal szolgáló sem örült túlzottan, hogy újra meg újra felbukkan. Habár egy egész

délelőttöt elfecsérelt ezzel a vállalkozással, eszébe sem jutott, hogy másnak tulajdonítsa a kudarcát, mint a yorkshire-i építészet sajátosságainak.

A következő három napban Mr. Norrell annyi időt töltött a könyvtárban, amennyit csak tudott. Valahányszor Lascelles belépett, mindig Childermassra panaszkodott, a titkár pedig egyre csak azzal nyaggatta, hogy valami mágikus úton keresse meg Drawlight levelét. Mr. Norrell végül jobbnak látta, ha a vendégét és a titkárát is kerüli.

Azt sem árulta el nekik, hogy rájött egy aggasztó dologra. Azóta, hogy kettéváltak az útjaik Strange-dzsel, rendszeresen felidézett képeket a másik mágusról, hogy kiderítse, mit csinál. De soha nem sikerült neki. Egyik éjjel, körülbelül négy héttel korábban, nem tudott aludni. Felkelt, és elvégezte a varázslatot. Nem lehetett tisztán látni, de mintha egy mágus ködlött volna fel a víztükörben. Egy sötét szobában állt, és varázsolt. Már-már gratulált magának, hogy végre sikerült lelepleznie Strange ellenséges szándékú mesterkedését, amikor rádöbbsent, hogy saját magát látja a könyvtárban. Újra próbálkozott. Megváltoztatta az igéket. Többféle módon hívta Strange-et. Mindhiába. Kénytelen volt arra gondolni, hogy az angol mágia már nem tud különbséget tenni közte és Strange között.

Lord Liverpool és a többi miniszter felháborodott leveleket írt neki, amelyekben tovább ecsetelték, milyen varázslatok zajlanak az országban. Mr. Norrell válaszolt nekik, és megígérte, hogy a lehető leghamarabb foglalkozni fog ezekkel az ügyekkel, de előbb le kell győznie Strange-et.

Az érkezésük utáni harmadiknapon Mr. Norrell, Lascelles és Childermass a szalonban gyűltek össze. Lascelles egy narancsot evett. A hámozáshoz használt gyöngyháznyelű, recés élű késével vágta le a gyümölcs héját. A titkár a kártyáit rakta ki egy kisasztalon. Az elmúlt két órában semmi mással nem foglalkozott, csak a kártyákat olvasta. Mr. Norrell gondolatai nagyon messze járhattak, mert egyáltalán nem tiltakozott az ilyen ténykedés ellen. Lascellest viszont már-már az örületbe kergették a kártyák. Biztosan érezte, hogy a kiterítések és megfordítások egyik fő mozgatórugója az ő személye – és ebben nem is tévedett.

– Ki nem állhatom ezt a tétlenséget! – sóhajtott fel hirtelen.
– Önök szerint mire vár még Strange? Azt sem tudjuk biztosan, hogy jön.

– Jönni fog – mondta Childermass.

– Honnan tudja? – rivallt rá Lascelles. – Talán ön mondta neki?

A titkár nem válaszolt. A kártyák vonták magukra a figyelmét. Egyikről a másikra cikázott a tekintete. Aztán váratlanul felállt az asztaltól.

– Mr. Lascelles! Önnek van egy üzenete számomra!

– Nekem? – kérdezte Lascelles megrökönyödve.

– Igen, uram.

– Hogy érti ezt?

– Úgy értem, hogy valaki nemrég megbízta önt azzal, hogy adjon át nekem egy üzenetet. A kártyák mondták. Hálás lennék, ha átadná azt az üzenetet.

Lascelles megvetően felhorkantott.

– Én nem vagyok senkinek a hírvívője! Legkevésbé a magáé!

Childermass rá se hederített.

– Ki küldte az üzenetet? – kérdezte.

Lascelles nem felelt. Újra a késsel és a narancssal foglalkozott.

– Hát jól van – mondta a titkár, és ismét leült, hogy kirakja a kártyáit.

A mágus nyugtalanul figyelte a két urat. A keze a csengőzsinórhoz tévedt, de aztán meggondolta magát, és felállt a székből, hogy keressen egy szolgát. Lucast éppen az étkezőben találta. Mr. Norrell elmesélte neki, mi folyik a szalonban.

– Nem tehetnénk valamit, hogy szétválasszuk őket? – kérdezte. – Akkor rövidesen lehiggadnának. Nem érkezett üzenet Mr. Lascellesnek? Nem lenne Childermass számára valami feladat? Nem tudna kitalálni valamit? Mi van a vacsorával? Nem jelenthetjük be, hogy elkészült?

Lucas megrázta a fejét.

– Nem jött üzenet. Mr. Childermass most is azt teszi, amit akar. A vacsorát pedig fél tízre rendelte, uram. Ön is tudja.

– Bárcsak itt lenne Mr. Strange! – sóhajtott fel Mr. Norrell elkeseredve. – Ő tudná, mit mondjunk nekik. Ő tudná, mit tegyünk.

Lucas megérintette a gazdája karját, mintha fel akarná ébreszteni.

– Mr. Norrell! Éppen azon fáradozunk, hogy megakadályozzuk Mr. Strange visszatérését. Emlékszik, uram?

A mágus kissé bosszúsan nézett rá.

– Igen, igen, tudom! De mégis...

Mr. Norrell az inasával együtt ment vissza a szalonba.

Childermass éppen akkor fordította fel az utolsó kártyáját.

Lascelles elszánt arccal olvasott egy újságcikket.

– Mit mondanak a kártyák? – kérdezte a mágus a titkárától.

Noha Mr. Norrell tette fel a kérdést, Childermass mégis

Lascellesnek válaszolt.

– Azt mondják, hogy Ön egy hazug tolvaj. Azt mondják,

hogy nemcsak egy üzenetről van szó. Ön kapott valamit –

egy tárgyat –, ami nagyon értékes. Nekem küldték, de ön

visszatartja.

Rövid ideig hallgattak.

– Meddig túri, Mr. Norrell, hogy ilyen modorban

sértegetsenek? – kérdezte Lascelles hűvösen.

– Utoljára kérdezem, Mr. Lascelles – szólt közbe a titkár. –

Odaadja, ami az enyém?

– Hogy mer így beszélni egy úrral? – háborodott fel

Lascelles.

– Vajon illik egy úrhoz, hogy meglopjon engem?

Lascelles arca holtsápadt lett.

– Kérjen bocsánatot! – hörgögte. – Kérjen bocsánatot, vagy

esküszöm, maga senkiházi kurafi, maga yorshire-i

csatornatöltelék, hogy megtanítom a jó modorra!

Childermass vállat vont.

– Inkább vagyok kurafi, mint tolvaj!

Lascelles dühödtt felkiáltással rátámadt a titkára, és a

falnak taszította, méghozzá olyan erősen, hogy a lába fel is

emelkedett a földről. Megrázta Childermasst, mire a

festmények is megrepegtek a kereteikben.

Childermass különös módon teljesen tehetetlennek tűnt Lascelles mellett. A karja valahogy hozzászorult a támadója testéhez, és akárhogy igyekezett, nem tudta kiszabadítani. Egy pillanat alatt eldőlt a küzdelem. A titkár meghajtotta a fejét Lascelles előtt, mintha ezzel beismerné a győzelmét.

Ám Lascelles nem eresztette. Inkább még erősebben a falhoz szorította, hogy még levegőt is alig kapjon. Aztán elővette a gyöngyházmarkolatú, recés élű kést. Lassan végighúzta a pengét Childermass arcán, és a szemétől a szájáig végigkarcolta vele.

Lucas felkiáltott, de Childermass még most sem szólalt meg. Valahogy kiszabadította a bal karját, és felemelte. A kezét ökölbe szorította. Egy darabig úgy maradtak, akár egy mozdulatlan csoportkép. Aztán a titkár leejtette az öklét.

Lascelles szélesen elvigyorodott. Elengedte Childermasst, és a mágus felé fordult. Nyugodtan, halkán szólította meg.

– Nem tűnök semmi mentséget, amit ennek a személynek a védelmére kitalál. Megsértettek. Ha ez az ember olyan rangúnak született volna, hogy én is észrevegyem, biztosan párbajra hívnám. Ezt ő is tudja. Csak az alantas származása védi meg. Ha azt akarja, hogy továbbra is ebben a házban maradjak, ha továbbra is a barátjának és tanácsadójának akar tudni, ezt a személyt most azonnal el kell bocsátania. A mai este után soha többé nem akarom ennek az embernek a nevét hallani, sem az ön szájából, sem a szolgákéból. Ha kiejtik a nevét, őket sem tűröm meg többé. Remélem, elég érthetően fogalmaztam, uram.

Lucas megragadta az alkalmat, hogy lopva egy kendőt juttasson Childermassnak.

– Nos, uram... – szólalt meg a titkár, miközben a vért törölgette az arcáról. – Melyikünket választja?

Hosszú ideig csend volt. A mágus rekedt, szokatlan hangon válaszolt.

– Önnek kell mennie.

– Isten önnel, Mr. Norrell – hajtotta meg magát Childermass. – Rosszul döntött, uram... mint mindig.

Összeszedte a kártyáit, és elhagyta a helyiséget.

Felment a sivár kis padlásszobájába, és meggyújtotta az asztalon álló gyertyát. A falon egy repedezett, olcsó tükör lógott. Childermass szemügre vette a saját arcát. Csúnya vágás éktelenkedett rajta. A nyakkendőjét és az inge jobb vállát átáztatta a vér. Amennyire tudta, kimosta a sebet.

Aztán megmosta és megszáritotta a kezét.

Óvatosan kivett valamit a kabátja zsebéből. Apró dobozka volt, akkora, mint egy tubákos szelence, csak kicsit hosszabb. A színe a bánatot juttatta az ember eszébe.

– Az ember nem tehet róla, hogy mit tanítottak neki(67) – suttogta magának. Kinyitotta a dobozt. Egy darabig nem tudta, mitévő legyen, csak vakargatta a fejét. Aztán szitkozódott egyet, mert majdnem belecsöppentette a vérét. Bezárta a szelencét, és visszacsúsztatta a zsebébe.

Nem tartott sokáig, hogy összeszedje a holmiját. Volt egy mahagóni ládikája, benne egy pisztollyal, egy kis pénzes erszénye, egy borotvapengéje, egy fésűje, egy fogkefeje, egy kis szappandarabja, néhány ruhája (mind olyan ósdi, mint ami éppen rajta volt), és pár könyve, köztük egy *Biblia*,

a *Hollókirály története* gyerekeknek Lord Portisheadtől, és Paris Ormskirk művének, a *Harminchat másik világ felfedezésének*, egyik másolata. Mr. Norrell évek óta rendszeresen megfizette a szolgálatait, de senki sem tudta, hova rejti a keresetét. Davey és Lucas gyakran megjegyezték egymásnak, hogy biztos lenyelte azt a sok pénzt.

Childermass mindent berakott egy ütött-kopott utazótáskába. Egy tál alma is volt az asztalon. Becsomagolta az almákat egy rongyba, és azt is berakta a poggyászbába. Aztán egy kendőt szorított az arcához, és lement a lépcsőn. Már az istállóudvarban járt, amikor eszébe jutott, hogy a tollát, a tintáját és a jegyzetfüzetét a szalonban hagyta. Egy kisasztalra tette őket, amíg a kártyáit olvasta.

– Most már túl késő visszamenni – gondolta magában. – Újakat kell vennem. Az istállóban már egy egész csoport várta: Davey, Lucas, a lovászfűük, és több férfi alkalmazott is, akiknek sikerült egy időre kiszökniük a házból.

– Hát maguk mit keresnek itt? – kérdezte Childermass meglepetten. – Talán imádkoznak?

A férfiak egymásra néztek.

– Felszerszámoztuk önnek Serfőzöt, Mr. Childermass – felelte Davey. Serfőző Childermass lova volt: nagytermetű, nem túl szemrevaló csődör.

– Köszönöm, Davey.

– Miért hagyta, hogy ezt tegye, uram? – kérdezte Lucas. – Miért hagyta, hogy megsebezze?

- Ne aggódjon, barátom. Semmi jelentősége.
- Hoztam kötszert. Hadd lássam el az arcát.
- Lucas, ma éjjel szükségem lesz a józan eszemre, márpedig ha be vagyok kötözve, nem tudok gondolkodni.
- De förtelmes sebhely marad ott, ha nem zárjuk össze a seb széleit.
- Hadd maradjon. Senki nem fogja zokon venni, ha kevésbé vagyok szép, mint azelőtt. Csak adjon egy másik gyolcsot, hogy elállítsam a vérzést. Ez már átázott. Figyeljenek ide, uraim! Ha Strange ideér... – Felsóhajtott. – Nem is tudom, mit mondjak. Nem tudok tanácsot adni. De ha bárhogy segíthetnek nekik, tegyék meg.
- Hogyan?! – kérdezett vissza az egyik inas. – Segítsünk Mr. Norrellnek és Mr. Lascellesnek?
- Nem, maga féleszű! Segítsenek Mr. Norrellnek és Mr. Strange-nek. Lucas, mondja meg Lucynek, Hannah-nak és Didónak, hogy elbúcsúztam, és minden jót kívántam nekik. Azonkívül jó, engedelmes férjet, ha eljön az ideje. (– Childermass három szobalányról beszélt, akiket különösen kedvelt.)
- Davey elvigyorodott.
- Ön nem jelentkezne, uram? – kérdezte.
- Childermass elnevette magát, aztán eltorzult az arca a fájdalomtól.
- Hát talán Hannah esetében meggondolnám... – válaszolta. – Na isten önökkel, barátaim.

Mindnyájukkal kezét rázott, és kissé megrökönyödött, amikor Davey, aki természetét és erejét tekintve sem volt különb egy iskolás lánynál, megölelte, és még könnyeket is

hullatott érte. Lucas búcsúajándék gyanánt adott neki egy üveggel Mr. Norrell legjobb vörösborából.

Childermass kivezette Serfőzött az istállóból. Felkelt a hold, ezért különösebb gond nélkül végig tudott menni a díszparkot átszelő, kanyargós csapáson. Éppen a hídon kelt át, amikor hirtelen megérezte a mágiát a közelben. Olyan volt, mintha ezer trombita harsogott volna egyszerre a fülébe, vagy valami vakító fény tört volna elő a sötétből. A világ egy szempillantás alatt gyökeresen megváltozott, de sokáig nem tudta volna megmondani, mi a különbség. Körülnézett.

Pontosan a park felett egy olyan ég-darab lebegett, ami nem oda tartozott. A csillagképek megtörtek. Új csillagok hunyorogtak le rá, amelyeket Childermass addig még sohasem látott. Valószínűleg Strange szüntelen sötétségének csillagjai voltak.

Még egyszer utoljára visszanézett a Hurtfew Apátságra, aztán elügetett onnan.

Az összes óra ugyanabban a pillanatban kezdett kongatni és kakukkolni. Önmagában már ez is szokatlan volt. Lucas tizenöt éve próbálta úgy beállítani az időmérő szerkezeteket Hurtfew-ban, hogy együtt üssék az órákat, de eddig a percig sohasem sikerült. Ennek ellenére nehéz lett volna megmondani, hány óra körül járt. Az órák egyre csak szóltak és szóltak, pedig már rég elmúlt éjfél. Egy különös, új korszak érkezését jelezték.

– Mi ez a borzalmas hang? – kérdezte Lascelles.

Mr. Norrell felállt. Összedörzsölte a kezét, ami nála mindig

nagyfokú idegességet és erőfeszítést jelzett.

– Itt van Strange – vágta rá gyorsan. Kiejtett egy szót, és az órák elhallgattak.

Kivágódott az ajtó. Mr. Norrell és Mr. Lascelles rémült arccal fordult arra, mert azt hitték, Strange áll a küszöbön, de csak Lucas érkezett néhány másik szolgálával együtt.

– Mr. Norrell – kezdte az inas. – Azt hiszem...

– Igen, igen, tudom! Menjen a konyhába vezető lépcső alatti kamrába. Az ablak alatt, a fiókos szekrényben ólomból készült láncokat, ólomlakatokat és néhány ólomkulcsot talál. Hozza ide őket azonnal!

– Én pedig megyek, és hozok két pisztolyt – közölte Lascelles.

– Ez nem jó ötlet – figyelmeztette a mágus.

– Ó meglepődne, ha megtudná, mennyi mindent meg lehet oldani két pisztollyal!

Öt perc múlva már megint mindenki a szalonban volt. Lucas vonakodva és savanyú képpel tartotta a kezében a láncokat és a lakatokat, Lascelles a pisztolyokat fogta, és rajtuk kívül még négy vagy öt szolga is odasereglett.

– Ön szerint hol van? – kérdezte Lascelles.

– A könyvtárban. Hol lenne? – kérdezte a mágus. – Jöjjenek.

Elhagyták a szalont, és bementek az étkezőbe. Onnan egy kis folyosóra jutottak, amelyben egy intarziás ébenfa kredenc állt. A kredenc mellett egy márvány kentaur díszlett a kiscsikójával, felette pedig egy festmény lógott, ami Saloméét ábrázolta, kezében egy tálcával és Keresztelő Szent János fejével. Két ajtó tűnt fel. A jobb oldali teljesen

ismeretlen volt Lascelles számára, mintha még soha sem látta volna. Mr. Norrell azon az ajtón vezette be őket, és azonnal ki is lyukadtak valahol – visszaértek a szalonba.

– Várjanak – szólalt meg a mágus zavartan. Hátranézett. – Biztos... Nem. Várjanak! Megvan! Erre jöjjenek!

Megint kimentek az étkezőbe, és onnan a folyosóra. Ezúttal a bal oldali ajtón nyitottak be, ám ez is egyenesen a szalonba vezette őket.

Mr. Norrell hangosan, kétségbeesetten felkiáltott.

– Szétdarabolta a labirintusomat, és egy másikat szőtt, ellenem!

– Tudja, uram, néha azt kívánom, bárcsak ne tanította volna ki ilyen jól – jegyezte meg Lascelles.

– Ó! De hát én soha nem tanítottam neki ilyesmit! Mi több, biztos lehet benne, hogy másoktól sem tanulhatta. Vagy az ördöggel kötött paktumot, vagy ezen az éjjelen tanulta meg az én házamban. Ekkora lángész az ellenségem! Ha rázárja az ajtót, és le is lakatolja, az lesz az első dolga, hogy megszerzi a lakatot, és utána egy még jobbat épít ellenünk!

Lucas és a többi szolga még több gyertyát gyújtott, mintha a fény segítségével valahogy átláthatnának Strange sötét tervein, és megkülönböztethetnék a mágiát a valóságtól. Hamarosan mind a három helyiségben szinte nappali világosság volt. Minden felületet beborítottak a gyertyatartók, de a sok-sok tárgy látványa csak még jobban összezavarta őket. Az étkezőből a szalonba, a szalonból a folyosóra mentek – „mint a rókák a mocsárban”, ahogy Lascelles fogalmazott. Akárhogy próbálkoztak, nem tudtak

kijutni a három helyiségből.

Telt-múlt az idő. Meg sem lehetett állapítani, mennyi. Az órák egytől-egyig éjfél mutattak. Az összes ablakon át az örök éjszakát és az ismeretlen csillagokat látták.

Mr. Norrell abbahagyta a járkálást. Behunyta a szemét. Arca sötét volt, és merev, mint egy ökölbe szorított kéz. Mozdulatlanul állt, csak az ajkai mozogtak.

– Kövessenek.

Megint behunyta a szemét, és elindult. Mintha egy idegen ház alaprajza lett volna a fejében; egy házé, amely befészkelte magát az övébe. Minden alkalommal, amikor balra vagy jobbra fordult, egy új, addig ismeretlen ösvényt nyitott meg.

Három vagy négy perc múlva kinyitotta a szemét. Azt a folyosót látta maga előtt, amit keresett. Kőlapok borították a padlót, és a végén, a mélységes homályban ott tornyosult a könyvtár ajtaja.

– Na most megnézzük, miben mesterkedik! – kiáltott fel Mr. Norrell. – Lucas, tartsa készen az ólomláncokat és az ólomlakatokat. Az ólomnál nincsen jobb védelem a mágia ellen. Megkötjük a kezét, és azzal megbéníthatjuk valamennyire. Mr. Lascelles, mit gondol, mennyi ideig tartana levelet írni az egyik miniszternek?

Mr. Norrell meglepődött, hogy nem kap választ, ezért megfordult.

Teljesen egyedül volt.

Valahonnan a közelből hallotta Lascelles hangját – azt az összetéveszthetetlen, hideg, közömbös hangot. Az egyik inas válaszát is hallotta, majd Lucas szólalt meg. Ám a

hangok egyre gyengébben és távolabbról hallatszottak. Hiába szaladgáltak a szolgák egyik helyiségből a másikba, Mr. Norrell fokozatosan egyre messzebb került tőlük. Végül süket csend lett.

64

A két Lady Pole 1817. február közepe

– MICSODA VÁRATLAN FORDULAT! – kiáltott fel Lascelles.

Az étkező északi falánál állt a szolgákkal együtt, annál a falnál, amelybe Mr. Norrell egyszerűen csak belesétált, mintha ez lenne a világ legtermészetesebb dolga.

Lascelles kinyújtotta a kezét, és megérintette a falat. Tökéletesen szilárd volt, és akármilyen erősen nyomta, nem mozdult.

– Gondolják, hogy szándékosan tette? – kérdezte az egyik inas.

– Nem hinném, hogy túl sokat számít – mondta Lucas. – Elment, hogy találkozzon Mr. Strange-dzsel.

– Ami majdnem annyit tesz, mintha az ördöggel találkozna – tette hozzá Lascelles.

– És most mi lesz? – kérdezte az egyik szolga.

Senki sem válaszolt. Lelki szemeik előtt mágikus küzdelmek peregtek le: Mr. Norrell, ahogy csillámló ágyúgolyókat lő Strange-re, és Strange, ahogy démonokat idéz fel, hogy elvigyék Mr. Norrellt. Hallgatóztak, hátha hallják a csatározás hangjait. Néma csend volt.

A szomszéd szobából hirtelen kiáltás ütötte meg a fülüket. Az egyik szolga kinyitotta a szalon ajtaját, és a reggelizőtermet látta a helyiség túlsó végében. A reggelizőtermen túl Mr. Norrell társalgója tűnt fel, azon túl pedig az öltözőszoba. Váratlanul átrendeződött a szobák sorrendje – a labirintus megtört.

Ez a felfedezés mindenkit mélyen megrendített. A szolgák azonnal otthagytak csapot-papot, és lerohantak a konyhába, ami az osztályuk természetes menedékének és búvóhelyének számított. Lascelles egyedül maradt ugyan, de teljesen természetes módon foglalt helyet Mr. Norrell társalgójában. Ott is akart maradni, amíg a mágus vissza nem tér. Ha pedig soha nem tér vissza, megvárja Strange-et, és lelövi.

– Végül is – gondolta magában –, mit tehetne egy mágus egy ólomgolyó ellen? Nem lesz elég ideje varázsolni, mialatt a golyó elhagyja a pisztolyt, és a szívébe fúródik.

Ám az ilyen gondolatok csak átmeneti megnyugvást hozhattak. Túl néma volt a ház, és túlzottan kitöltötte a mágia. Lascelles tudta, hogy a szolgák egymás társaságában vigasztalódnak a konyhában, a mágusok is együtt vannak valahol – ki tudja, milyen mesterkedések közepette –, ő viszont egy szál egyedül ücsörög egy harmadik helyen. Volt egy patinás, oszlopszerű óra a helyiségben: Mr. Norrell yorki gyerekkorának utolsó megmaradt emléke. Ez az óra is éjfél mutatott, amikor Strange megérkezett, viszont nem akarta tudomásul venni az események alakulását, és feltűnően tiltakozott a váratlan fordulatok ellen. Összevissza kettyezett, mintha részeg

lenne – vagy talán lázas –, és újra meg újra olyan hangot hallatott, mintha rémülten beszívná a levegőt. Valahányszor az óra ilyen furcsán viselkedett, Lascelles azt hitte, hogy Strange lépett be a szobába, és szólásra nyitotta a száját. Végül felállt, és lement a konyhába a szolgák után.

A Hurtfew Apátság konyhája egy hatalmas templom kriptájára hasonlított: csupa klasszicista hajlat és múltidéző homály. A helyiség közepén temérdek faggyúgyertyát gyújtottak, és körülöttük összegyűlt minden szolga, akit Lascelles Hurtfew-ban és környékén látott, illetve sok-sok olyan is, akikkel még sohasem találkozott. Lascelles megállt, és egy oszlopnak támaszkodott a lépcső alján.

Lucas felnézett rá.

– Arról tanácskoztunk, hogy mit kellene tennünk, uram. Fél órán belül elhagyjuk az épületet. Ha itt maradunk, azzal nem segítünk Mr. Norrellnek, ellenben minket nagy baj érhet. Ez a mi állásfoglalásunk, uram, de ha önnek más véleménye van, természetesen örömmel meghallgatjuk.

– Az én véleményem! – kiáltott fel Lascelles. Csak félig-meddig színlelte a döbbenetet. – Tőlem még sohasem kérdezte egy inas sem a *véleményemet*. Köszönöm, de azt hiszem, lemondok arról, hogy része legyek ennek a... – Egy darabig töprengett, és megkereste a lehető legsértőbb kifejezést a szókincsében. –...ennek a *demokráciának*.

– Ahogy gondolja, uram – hagyta rá Lucas udvariasan.

– Angliában most biztos nappal van – szólalt meg az egyik szolgálólány, és vágyódva nézett a magasra épített ablakokra.

– Ez itt Anglia, csacska leány! – rivallt rá Lascelles.
– Nem, uram. Már megbocsásson, de ez nem Anglia – vette át a szót Lucas. – Anglia egy természetes hely. Davey, meddig tart kihozni a lovakat?
– Ó! – szólt közbe Lascelles. – Meg kell mondanom, nagy merészségre vall, hogy az orrom előtt tervezgetik a rablást. Talán azt hiszik, hogy tartani fogom a számat? Épp ellenkezőleg: gondoskodom róla, hogy mindnyájukat felakasszák!

Néhány szolga idegesen pillantott a pisztolyokra Lascelles kezében. Lucas viszont nem rémült meg.

Aztán az alkalmazottak megegyeztek abban, hogy akiknek rokonaik élnek a közelben, hozzájuk fognak menekülni. A többiek a lovakkal elvágtnak egy másik birtokra Mr. Norrell birtokán.

– Amint látja, uram, itt senki sem fog lopni – közölte Lucas.
– Egyikünk sem tolvaj. Mr. Norrell minden tulajdona Mr. Norrell birtokán marad, és ugyanúgy gondját fogjuk viselni a lovaknak, mint az istállóban, de elvetemült gonoszság lenne itt hagyni szegény jószágokat a szüntelen sötétségben.

Kicsivel később a szolgák elhagyták Hurtfew-t (nem lehetett pontosan tudni, mennyivel később, mert a zsebórák is ugyanolyan makacsul leragadtak az éjfélnél, mint a házban lévő fal-, asztali- és ingaórák). Magukhoz vették a kosaraikat és az utazótáskáikat, hátukra dobták a hátizsákokat, és a kantárjuknál fogva elvezették a lovakat. Két szamár és egy kecske is lakott az istállóban, mert a lovak kedvelték őket. Lascelles jócskán lemaradt, mert nem akart együtt mutatkozni a toprongyos csőcselékkel –

viszont azt sem akarta, hogy egyedül maradjon a házban.

Tíz mérfölddel a folyó előtt kiléptek a sötétségből a pirkadatba. A levegő hirtelen megtelt illatokkal – a jég, a téli föld és a közeli folyóvíz illatával. A park színei és formái leegyszerűsödtek, mintha Anglia felfrissült volna az éjszaka folyamán. A szegény szolgák, akik már abban is kételkedtek, hogy valaha újra látják a napfényt, ujjongani kezdtek örömben.

Az óramutatók ismét megindultak, és a szolgák megállapították, hogy háromnegyed nyolc van.

De az éjszaka félelmetes jelenségei nem múltak el nyomtalanul. Ott, ahol korábban csak egy híd volt, most két híd ívelt át a folyó felett.

Lascelles utolérte az alkalmazottakat.

– Hát az ott mi? – kérdezte az új hídra mutatva.

Egy idős szolga, akinek egy apró fehér felhőre emlékeztető szakállka ült az álla csúcsán, azt felelte, hogy egy tündérhíd. Fiatalkorában már látta. Réges-rég építették, amikor még John Uskglass uralkodott Yorkshire-ben. Mr. Norrell nagybátyjának idejében enyészett el, és vált használhatatlanná.

– De most megint itt van – mondta Lucas elborzadva.

– És mi van a túloldalán? – faggatózott Lascelles.

Az öreg szolga azt felelte, hogy egykor Northallertonba vezetett, de útközben sok furcsa, idegenszerű helyet érintett.

– Beletorkollik abba az útba, amit a Vörös Ház mellett láttunk? – kérdezte Lascelles.

Az idős szolga megrázta a fejét. Nem tudta.

Lucas kezdte elveszteni a türelmét. Szeretett volna már távolabb lenni.

– A tündérutak nem olyanok, mint a keresztény utak – mondta. – Gyakran egyáltalán nem oda vezetnek, ahova kellene. De mit számít ez? Közülünk senki sem fogja rátenni a lábát arra az istentelen útra.

– Köszönöm, de azt hiszem, ebben az ügyben meghozom a magam döntését – jelentette ki Lascelles.

Kis ideig még tétovázott, aztán megindult a tündérhíd felé. Több szolga is utána kiáltott, hogy forduljon vissza.

– Ó, hadd menjen! – csitította őket Lucas, és egyre szorosabban fogta a kosarát, amelyben a macskáját tartotta. – Hadd zúduljon rá az átok, ha ehhez van kedve! Ha valaki megérdemli, hát ő aztán teljes mértékben.

Még egyszer utoljára megvetően Lascelles után nézett, majd követte a többieket a parkba.

Hátuk mögött a fekete oszlop feltornyosult a szürke yorkshire-i égbe, olyan magasra, hogy senki sem láthatta a végét.

Húsz mérfölddel arrébb Childermass épp a teherhídon kelt át, hogy eljusson Starecross faluba. Ellovagolt a település legnagyobb épületéig, és ott leszállt.

– Hé! Hahó!

Az ostorral kopogott be. Kiabálás közben még a lábával is jól megrugdosta az ajtót.

Két szolga került elő. Már a kiabálás és a dörömbölés is megijesztette őket, de amikor feltartották a gyertyáikat, és meglátták a kidülledt szemű, sebhelyes arcú, véres ingű

alakot az ajtóban, még inkább inukba szállt a bátorságuk.

– Mit bámulnak? – förmedt rájuk Childermass. – Menjenek a gazdájukért! Ő ismer engem.

Tíz percbe tellett, mire Mr. Segundus magára öltötte a köntösét. Childermass közben türelmetlenül ácsorgott a bejáratnál. A házigazda csukott szemmel jött végig a folyosón, és ráhagyatkozott a szolgára, aki vezette. Úgy nézett ki, mintha megvakult volna. A szolga megállította a látogató előtt. Mr. Segundus kinyitotta a szemét.

– Te jó ég, Mr. Childermass! – kiáltott fel. – Mi történt az arcával?

– Valaki összetévesztette egy narancssal. És ön, uram? Önnel mi történt? Beteg volt?

– Nem, nem voltam beteg. – Mr. Segundus zavartan kereste a szavakat. – Csak az a helyzet, hogy folyamatosan a mágia közelségében élek. Korábban sohasem vettem észre, mennyire kiszívja az ember erejét. Úgy értem, annak az erejét, aki fogékony a mágiára. Szerencsére a szolgákat egyáltalán nem érinti.

Volt Mr. Segundusban valami bizarr testetlenség. Úgy nézett ki, mintha csak odafestették volna a levegőbe. Az ablakszárnyak felől érkező fuvallatok megkaparintották a tincseit, és könnyű, apró dugóhúzókat meg cikornyákat tekergettek belőlük.

– Gondolom, ön is ezért jött – folytatta a házigazda. – De megmondhatja Mr. Norrellnek, hogy nem csináltam semmit, csak tanulmányoztam a felmerülő jelenségeket. Bevallom, néhány jegyzetet is készítettem, de ettől eltekintve nem lehet panasza rám.

– Miféle mágia? – kérdezte Childermass. – Miről beszél? Mr. Norrell miatt pedig ne fájjon többé a feje. Megvan a maga gondja, és azt sem tudja, hogy itt vagyok. Mivel foglalatoskodik, Mr. Segundus?

– Csak figyelek, és jegyzetelek; amúgy mágushoz illő módon. – Mr. Segundus fellelkesülve előrehajolt. – És rájöttem néhány érdekes dologra Lady Pole betegségét illetően!

– Tényleg?

– Szerintem egyáltalán nem örült meg. Ez az egész mágia! Mr. Segundus várt, hogy Childermass arcán feltűnjön a döbbenet. Kissé csalódott volt, amikor a sebes arcú férfi csak bólintott.

– Van nálam valami, ami a Lady tulajdona – közölte aztán.

– Valami, ami már régóta hiányzik neki. Kérem, legyen olyan kedves, és kísérfen el hozzá.

– Ó,de...

– Nem akarok ártani neki, Mr. Segundus. Sőt azért jöttem, hogy segítsék rajta. A Madárra és a Könyvre esküszöm. A Madárra és a Könyvre.(68)

– Nem vihetem el hozzá – mondta a tébolyda vezetője. Felemelte a kezét, hogy elejét vegye Childermass tiltakozásának. – Nem mintha nem akarnám. De sajnos *nem tudom*. Majd Charles elvezet minket.

A mellette álló szolgára mutatott.

Childermass csodálkozott ugyan, de nem volt olyan hangulatban, hogy vitatkozzon. Mr. Segundus megfogta Charles kezét, és behunyta a szemét.

Starecross Hall kőből és tölgyfából készült folyosói mögött

egy idegen ház részei tűntek fel. Childermass magas mennyezetű folyosókat látott, amelyek elképzelhetetlen messzeségbe vezettek. Olyan volt, mintha két átlátszó rajzot helyeztek volna egymásra egy lámpáson, és a fény hatására összemosódtak volna. Mindkét házban gyorsan haladtak, és Childermass hamarosan úgy érezte magát, mintha tengeribeteg lenne. Egyre jobban összekeveredett benne minden, és kétségtelen, hogy ha egyedül lett volna, egy-kettőre eltéved. Már azt sem tudta, hogy lábon jár, vagy zuhan, hogy egy lépcsőfokot lépett fel, vagy egy végtelen hosszúságú lépcsősoron halad felfelé. Olykor úgy tűnt, hogy több hektárnyi kőpadlón siklik végig, de közben mozdulatlanak is érezte magát. Forgott vele a világ, és felkavarodott a gyomra.

– Állj! Állj! – kiáltott fel, és behunyt szemmel a földre rogyott.
– Önre is rossz hatással van – állapította meg Mr. Segundus. – Talán még rosszabb hatással, mint rám. Csupka be a szemét, és kapaszkodjon belém. Charles majd kivezet innen minket.

Szorosra zárt szemmel továbbmentek. Az inas egy idő után jobbra kanyarodott, majd felment egy lépcsőn. A lépcső tetején Mr. Segundus halk beszélgetést folytatott valakivel. Charles továbbvezette Childermasst, aki érezte, hogy belépnek egy szobába. Tiszta ágynemű és szárított rózsák illata töltötte meg a levegőt.

– Azt akarta, hogy ezzel az alakkal találkozzak? – kérdezte egy női hang. Volt benne valami furcsa, mintha egyszerre két helyről vagy mintha a saját visszhangjával együtt érkezett volna. – De hiszen én ismerem ezt az embert! Ő a

mágus szolgálja! Ó...

– Én vagyok az, akit kegyed lelőtt – fejezte be a mondatot Childermass, és kinyitotta a szemét.

Nem egy asszonyt látott, hanem kettőt – helyesebben mondva kettőt, ugyanabból az asszonyból. Mindketten ugyanolyan testtartásban ültek, és őt nézték. Ugyanazt a helyet foglalták el, ezért Childermasson megint erőt vett az a szédülés, ami a folyosókon taglózta le.

Lady Pole egyik változata a yorkshire-i házban ült, elefántcsont-fehér délelőtti ruhát viselt, és higgadt közönnyel figyelte. A másik változat halványabb és gyengébb volt – valahogy kísértetiesebb. Egy homályos, labirintusszerű épületben ült, vérvörös estélyi ruhában. Csillagszerű ékszerek sziporkáztak sötét hajában, a szeméből pedig a harag és a gyűlölet lángja csapott ki.

Mr. Segundus egy kissé jobbra rángatta a látogatót.

– Ide álljon! – szólt rá izgatottan. – Most csukja be az egyik szemét! Látja? Figyeljen csak! Egy vörös-fehér rózsza van ott, ahol a szájának kellene lennie.

– A mágia ránk másképp hat – közölte Childermass. – Látok valami különöset, de nem tudom, mi az.

– Vakmerőségre vall, hogy eljött – mondta a két Lady Pole egyszerre. – Tekintve, hogy kicsoda ön, és kit képvisel.

– Én már nem képviselem Mr. Norrellt. Hogy őszinte legyek, nem is tudom biztosan, hogy kit képviselek. Azt hiszem, Jonathan Strange-et. Meggyőződésem, hogy küldött nekem egy üzenetet, ami alighanem kegyeddel kapcsolatos. De a hírvívőnek nem sikerült elérnie hozzám, és az üzenet elveszett. Talán kegyed tudja, mit akart nekem

üzenni Mr. Strange.

– Igen – felelte a két asszony.

– Elárulja nekem is?

– Ha beszélni kezdek, csupa értelmetlen dolog hagyja el a számat.

Childermass vállat vont.

– Húsz évig szolgáltam mágusok mellett. Hozzá vagyok szokva. Mondja csak.

Így hát a két asszony beszélni kezdett. Mr. Segundus egy jegyzetfüzetet vett elő a köntöse zsebéből, és szorgalmasan jegyzetelt. Childermass észrevette, hogy a két Lady nem ugyanazt mondja. Az a Lady Pole, aki Starecross Hallban ült, egy gyerekről mesélt, aki Carlisle környékén élt(69), ám a vérvörös ruhájú asszony egy egészen más történetet beszélt el. Ádáz tekintettel nézett maga elé, és heves mozdulatokkal kísérte a mondandóját. Childermass ennek ellenére alig értett belőle valamit: a cumbriai kislány története túlharsogta.

– Tessék! Látja? – kiáltott fel Mr. Segundus, miután mindent lejegyzett. – Ezért tartják bolondnak. Mert ilyen különös történeteket mesél. De mostanra összeállítottam egy listát mindenről, amit elmesélt, és izgalmas utalásokat találtam bennük az ősi tündérmesékre. Biztos vagyok benne, hogy ha kutatnánk egy kicsit, rábukkanánk olyan tündérekre, akik közeli kapcsolatot ápoltak az énekes madarakkal. Lehet, hogy nem dalosmadár-pásztorok voltak. Talán ön is egyetért velem abban, hogy ha lenne is ilyen foglalkozás, aligha lehetne rábízni ilyen gondatlan teremtményekre. De talán bizonyos varázslataik az énekes

madarakhoz kapcsolódtak. Nem nehéz elképzelni, hogy némely tündér elhitethette egy fogékony gyerekekkel, hogy valóban madárpásztor.

– Lehet – felelte Childermass, de nem túlzottan érdekelte, amit Mr. Segundus mond. – A Lady viszont nem ezt akarta mesélni. Eszembe jutott, mit szimbolizálnak a rózsák a mágiában. A hallgatást. Ezért lát a szájánál egy vörös-fehér rózsát: ez egy elnémítő ige hatása.

– Egy elnémítő ige! – ismételte a tébolyda gazdája döbbenetben. – Igen, igen! Már értem. Én is olvastam ilyesmiről. De hogy lehet megtörni?

Childermass elővette a bánatszínű kis dobozt a kabátja zsebéből.

– Hölgyem, kérem adja ide a bal kezét.

A Lady Childermass barázdált, barna kezébe helyezte fehér kacsóját. A férfi kinyitotta a dobozt, kivette a kisujjat, és odatette, ahonnan hiányzott. Semmi sem történt.

– Meg kell találnunk Mr. Strange-et – közölte Mr. Segundus.

– Vagy Mr. Norrellt. Valahogy biztos vissza tudják rakni!

– Nem – csóválta a fejét Childermass. – Arra semmi szükség. Legalábbis most. Mi is mágusok vagyunk, Mr. Segundus. És Anglia tele van mágiával. Hány év tanulás áll mögöttünk? Biztos ki tudunk találni valamit. Mi lenne, ha Pale Visszaállítás és Helyrehozás nevű igéjét használnánk?

– Tudom, hogy hangzik az a varázslat, de soha nem voltam *gyakorló* mágus.

– És nem is lesz, ha nem próbálja meg. Varázsoljon, Mr. Segundus.

Így hát Mr. Segundus varázsolta.(70)

Az ujj kissé felemelkedett, és a helyére került, mintha soha nem vágták volna le onnan. Ugyanabban a pillanatban az összes kísérteties folyosó, amely beágyazódott a házba, egyszeriben eltűnt, és a két asszony is egygé vált Childermass szemében.

Lady Pole lassan felállt a székéről. Izgatottan nézelődött jobbra-balra, mint aki egy teljesen új világot lát. Mindenki észrevette a szobában, hogy újjászületett. Az összes vonását valami új tűz keltette életre, szemében indulatos fény izzott. Felemelte szorosán ökölbe zárt kezét, mintha le akarna sújtani valakire.

– Engem *elvarázsooltak!* – fakadt ki keserűen. – Elárultak, eladtak, csak hogy egy gonosz ember karrierje felfelé ívelhessen!

– Te jó ég! – kiáltott Mr. Segundus. – Drága Lady Pole...

– Szedje össze magát, Mr. Segundus! – figyelmeztette Childermass. – Nincs időnk ilyesmire. Hagyja, hogy Lady Pole beszéljen!

– Belül halott voltam, és majdnem kívül is! – Az asszony sírásban tört ki, és ökölbe szorított kezével a saját mellkasát ütötte. – És nemcsak én! A többiek még mindig szenvednek! Mrs. Strange és a férjem inasa, Stephen Black!

Elmesélte, hogy milyen rideg, hátborzongató bálokon kellett részt vennie, milyen sivár felvonulásokra kényszerítették, és milyen rettentő igézet akadályozta meg őt és Stephen Blacket abban, hogy bárkit is beavathassanak nyomorúságos helyzetükbe.

Mr. Segundus és a szolgálk minden újabb mondatot egyre

növekvő riadalommal hallgattak. Childermass csak ült, és semleges arccal figyelte az asszonyt.

– Írnunk kell az újságok kiadóinak! – fortyogott Lady Pole. – Nyilvánosan fogom leleplezni őket!

– De hát kiket? – kérdezte Mr. Segundus.

– A mágusokat! Strange-et és Norrellt.

– Mr. Strange-et? – dadogott Mr. Segundus. – Nem, nem, maga téved, asszonyom! Drága Lady Pole, gondolja végig még egyszer, amit mondott. Nem akarom védeni Mr. Norrellt, hiszen rettenetes bűnt követett el kegyed ellen. De Mr. Strange nem ártott magának, legalábbis tudatosan nem. Inkább ő az, aki ellen bűnöket követtek el!

– Ó! Pont ellenkezőleg! – tiltakozott Lady Pole harciasan. – Ő a rosszabb kettőjük közül! A hanyagsága és a részvétlen férfimágiája oda vezetett, hogy elárulta a legkitűnőbb asszonyt, a legcsodálatosabb feleséget!

Childermass felállt.

– Hova megy? – kérdezte Mr. Segundus.

– Megkeresem Strange-et és Norrellt.

– Miért? – kérdezte Lady Pole, és utána sietett. – Hogy figyelmeztesse őket? Hogy felkészülhessenek egy asszony bosszúhadjáratára? Ó, hogy védik egymást a férfiak!

– Nem. Felajánlom nekik a segítségemet, hogy együtt kiszabadíthassuk Mrs. Strange-et és Stephen Blacket.

Lascelles továbbment. Az ösvény egy erdőbe torkollott. Az erdő bejáratánál egy szobor állt: a női alak egyik kezében egy kiszúrt szemet, a másikban egy szívet tartott – éppen úgy, ahogy Childermass mondta. Az enyészet

különböző fázisaiban lévő holttestek lógtak a fanagyságú galagonyabokrokra. Hó fődte a talajt, és mindenütt csend honolt.

Kisvártatva egy toronyhoz érkezett. Izgalmas, hóbortos, idegyszerű épületnek képzelte.

– De valójában nagyon is egyszerű, mint a skót határra épült kastélyok – gondolta magában.

A toronynak csak egyetlen ablakából szűrődött ki világosság; egy gyertya pislákoló fénye. Valaki onnan kémlelte a környéket. Lascelles valami mást is észrevett, valamit, amit Childermass nem látott, vagy nem mesélt el. A fákon súlyos, megereszkedett, kígyószerű lények tekeregtek. Az egyik éppen egy friss, húsosnak tűnő holttestet nyelt le egészben.

A sűrű bozót és a patak között ott állt a sápadt fiatalember. Üres volt a tekintete, és dér borította a homlokát. Lascelles némi fejtörés után rájött, hogy a 11. könnyűfegyverzetű dragonyos osztag egyenruháját viseli.

Először Lascelles szólította meg az idegent.

– Pár nappal ezelőtt egy honfitársam járt itt. Beszélt önnel. Ön párbajra hívta, ő viszont elfutott. Sötét, komisz ember. Alantas származású, és elvetendő szokásai vannak.

Lehet, hogy a sápadt fiatalember ebből a leírásból ráismert Childermassra, mindenesetre nem mutatta jelét. Halott hangon így szólt:

– Én vagyok a Kiszúrt Szem és Szív Kastélyának Bajnoka. Párbajra hívom azokat, akik...

– Persze, persze! – szólt közbe Lascelles türelmetlenül. – Engem ez nem érdekel. Azért jöttem, hogy harcoljak. Hogy

kiküszöböljem az Anglia hírnevén esett csorbát, amit annak a gazfickónak a gyáva-sága okozott.

A toronyban álló ismeretlen ennek hallatán érdeklődve kihajolt az ablakon.

A sápadt fiatalember nem válaszolt. Lascelles bosszankodva fújtatott.

– Hát jól van! Ha úgy jobban tetszik, képzelje azt, hogy ártó szándékkal közeledem a kastély úrnőjéhez. Nekem aztán édes mindegy! Van pisztolya?

A sápadt ifjú vállat vont.

Mivel nem voltak segédjeik, Lascelles kitalálta, hogy húszlépésnyire álljanak meg egymástól, és már el is foglalta a pozícióját.

Az elvarázsolt ifjú is beállt a helyére, és már a lövéshez készültek, amikor Lascellesnek eszébe jutott valami.

– Várjunk csak! – kiáltotta. – Hogy hívják önt?

A fiatalember semmitmondóan nézett rá.

– Nem emlékszem.

Egyszerre húzták meg a ravaszt. Lascellesnek volt egy olyan érzése, hogy az ifjú az utolsó pillanatban másfelé célzott, és szándékosan vétette el. De ez sem érdekelte; ha az egyenruhás ennyire gyáva, az az ő baja. Az ő pisztolyából kirepülő golyó lélegzetelállító pontossággal fúródott a fiatalember mellkasába. Lascelles ugyanazzal a heves érdeklődéssel és megelégedettséggel figyelte a haláltusáját, amivel Drawlight halálát is végignézte.

Aztán felakasztotta a holttestet a legközelebbi galagonyabokorra. Később azzal szórakoztatta magát, hogy kilőtte a rothadó holttestekre és kígyókra a maradék

golyókat. Már majdnem egy óra telt el így, amikor váratlanul patakopogás érkezett az erdei út felől. Az ellenkező irányból, – vagyis nem Angliából, hanem Tündérország felől – egy sötét figura érkezett egy sötét ló hátán.

Lascelles megpördült, és megszólította az idegent:

– Én vagyok a Kiszúrt Szem és Szív Kastélyának Bajnoka...

65

A hamu, a gyöngyök, az ágytakaró és a csók

1817. február közepe

MIKÖZBEN LUCAS ÉS A többi szolga elmenekült a Hurfew Apátságából, Stephen a Harley utcai hálósobájában öltözködött.

Londonban se szeri, se száma a különlegességeknek, ám ebben a percben kétségtelenül Stephen hálósobája volt a város legkülönlegesebb pontja. Értékes, ritka és csodálatos tárgyakkal telt meg. Ha a kormány tagjai vagy Anglia Bankjának igazgatói valahogy bepillantást nyerhettek volna ebbe a helyiségbe, azonnal elfeledik minden gondjukat. Kifizethették volna Anglia összes adósságát, és a maradék aprópénzből újjáépíthették volna Londont. A bogáncspihe hajú úr jóvoltából soha nem látott királyságok koronaékszerei, és egykori kopt főpapok hímzett palástjai kerültek Stephen szobájába. Az ablakpárkányon sorakozó cserepekben nem virágok voltak, hanem rubinnal és gyönggyel kirakott keresztek, csiszolt drágakövek, és a múlt kódébe veszett katonai rendek pompázatos kiténtetése. Az apró szekrénybe

bepillantva a Sixtusi kápolna mennyezetét lehetett látni, és alatta egy baszk szent combcsontját. Szent Kristóf kalapja ott függött az ajtó mellett egy szögön, a padló nagy részét pedig Michelangelo szobra, a Lorenzo de Medici foglalta el (bár korábban a nagy hírű ember firenzei sírját díszítette).

Stephen épp borotválkozott, kis tükrét Lorenzo de Medici térdére helyezve, amikor a tündérúr megjelent a háta mögött.

– A mágus visszatért Angliába! – kiáltotta. – Láttam múlt éjjel a Király Útjain; úgy burkolta be a sötétség, mint valami rejtélyes köpeny! Mit akar itt? Vajon mit tervez? Ó! Közeledik a vég, Stephen! Érzem! Tönkre akar tenni!

Az inast hideg borzongás járta át. Az ezüstös fehér hajú úr mindig akkor volt a legveszélyesebb, amikor eluralkodott rajta az izgalom és a rémület.

– Meg kellene ölnünk! – határozott.

– Megölni? Jaj, uram, ne!

– Miért ne? Örökre megszabadulnánk tőle. Megkötném a kezét, bekötném a szemét, és lekötném a nyelvét a varázslataimmal, te meg közben szíven szúrnád.

Stephen kapkodva próbált gondolkodni.

– Lehet, hogy a visszatérésének semmi köze önhöz, uram – próbálkozott. – Végül is rengeteg ellensége van Angliában. Talán csak azért jött vissza, hogy folytassa a küzdelmet valamelyikükkel.

A fehér hajú úr nem hitt ebben. Mindig nehezen követte azokat az érveléseket, amelyekből az ő személye hiányzott.

– Én *ebben* nem bíznék.

– Miért nem? – vette vissza a szót Stephen, egyre magabiztosabban. – Borzalmas dolgokat írtak róla az újságokban és a mágia-folyóiratokban. Azt pletykálják, hogy megölte a feleségét, és sokan el is hiszik. Ha nem szabadítja rá az átkot, talán most le is tartóztatnák. Ráadásul mindenki tudja, hogy ezeket a hazugságokat és féligazságokat a másik mágus terjeszti. Strange biztos azért jött, hogy bosszút álljon egykori mesterén.

A bogáncspihe hajú úr egy darabig merengve figyelte az inast. Aztán elnevette magát, és hangulata félelmetes erővel csapott át a másik végletbe.

– Semmitől sem kell félnünk, Stephen! – ujjongott. – A mágusok összevesztek, és gyűlölik egymást! Márpedig külön-külön semmit sem érnek. Micsoda boldogság ez nekem! Mennyire örülök, hogy te vagy a tanácsadóm. Történetesen épp egy fejedelmi ajándékkal akartalak ma elkápráztatni. Valamivel, amire már régóta vágysz.

– Valóban, uram? – kérdezte Stephen nagyot sóhajtva. – Hát ez nagyszerű.

– Valakit azért mégis meg kell ölnünk – tért vissza a tündérúr az előző témához. – Ma reggel kihoztak a sodromból, és ezért valakinek felelnie kell. Mit szólnál az öreg mágushoz?... Ó, de várj csak! Azzal szívességet tennék a fiatalabbnak, azt pedig nem akarom. Hát akkor legyen Lady Pole férje. Úgyis olyan magas és gögös... Szolgaként bánik veled!

– Mert az is *vagyok*, uram.

– Vagy legyen Anglia királya! Igen, ez egy eszményi terv! Menjünk azonnal Anglia királyához. Megölnöd, és rögtön el

is foglalod a helyét. Megvan még az országalma, a korona és a jogar, amit tőlem kaptál?

– Csakhogy Nagy-Britannia törvényei nem engedik meg, hogy...

– Nagy-Britannia törvényei! Ugyan hagyd már! Badarság! Azt hittem, mostanra már te is rájöttél, hogy Nagy-Britannia összes törvénye csupán az emberiség haszontalan óhaja és álma. Az én fajtám ősi törvényei szerint a királyt annak kell követnie a trónon, aki letaszította onnan.

– De uram! Már elfelejtette, mennyire rokonszenvezett az öregemberrel, amikor találkoztak?

– Hmm. Ez igaz. Csakhogy egy ilyen fontos kérdésben félre kell tennem a személyes érzelmeimet. Az igazi nehézséget az jelenti, hogy túl sok ellenségünk van, Stephen! Túl sok elvetemült ember él Angliában. Tudom már! Megkérdezem valamelyik szövetségesünket, hogy ki a legnagyobb ellenségünk. Óvatosnak kell lennünk. Ravasznak kell lennünk. A legkínosabb pontossággal kell megfogalmaznunk a kérdést[98]. Megkérem az északi szelet és a hajnalt, hogy haladéktalanul vigyenek el ahhoz az emberhez, akinek a létezése a legnagyobb fenyegetést jelenti számomra! Aztán megöljük, akárki is legyen. Biztos észrevetted, Stephen, hogy saját magamról beszéltem, de ez csak azért van, mert az én szememben a kettőnk sorsa már annyira összefonódott, hogy eltűnt minden különbség. Aki számomra veszélyes, az téged is fenyeget. Most pedig vedd magadhoz az országalmát, a koronát és a jogart, és búcsúzz el rabszolgáéveid színhelyétől! Lehet, hogy soha többé nem látod.

– De... – tiltakozott volna az inas.

Már késő volt. A tündérúr felemelte hosszú, fehér kezét, és bonyolult mozdulatot végzett vele.

Stephen azt hitte, hogy valamelyik mágus elé viszi – vagy talán mindkettőjükhöz. De a bogáncspihe hajú úr egy széles, kietlen, hótakaróval fedett mocsárra szállt le vele. Az égből is hó hullott. Az egyik oldalon olyan messzeségbe kigyózott a sivár talaj, hogy összeért a felhős, palaszürke égbolttal; a másik oldalon pedig fehér hegyek ködlöttek fel a távolban. Mindössze egyetlen növény törte meg a táj egyhangúságát: egy göcsörtös, fa nagyságú galagonyabokor, nem messze onnan, ahol álltak. Stephennek úgy rémlett, a vidék nagyon hasonlít Starecross Hall környékére.

– Ez aztán furcsa! – ámuldozott a tündérúr. – Senkit sem látok. Hát te?

– Én sem, uram – felelte az inas megkönnyebbülve. – Menjünk vissza Londonba.

– Nem értem... Ó, várj csak! Ott jön valaki!

Úgy fél mérföldnyire egy út vagy csapás tűnt fel. Egy kordé döcögött végig rajta. A kordé megállt a galagonyafánál, és valaki kiszállt belőle. Az ismeretlen alak nehézkes léptekkel indult meg feléjük a mocsáron át.

– Pompás! Most találkozunk a leggonoszabb és legerősebb ellenségünkkel! Vedd fel a koronád, Stephen! Hadd reszkessen a hatalmad és a méltóságod láttán! Kitűnő! Emeld fel a jogart! Úgy, remek! Most tartsd előre az országalmát! Milyen jól áll neked! Igazi király vagy! És most, Stephen, mivel van még egy kis időnk, mielőtt ideér...

– A bogáncspihe hajú úr a havas mocsárban botladozó alakra nézett, aki most még kicsinek tűnt. – ...valamit még el kell mondanom. Milyen nap van ma?

– Február tizenötödike, uram. Szent Antal napja.

– Ha! Az aztán egy unalmas szent! Nos, Anglia lakói a jövőben valami mást fognak ünnepelni ezen a napon, nem egy szerzetest, aki távol tartja az esőt, és megtalálja az elveszett gyűszűiket! [99]

– Tényleg, uram? És mit fognak ünnepelni?

– Stephen Black Megnevezésének napját!

– Hogy mondja, uram?

– Megígértem neked, Stephen, hogy megtalálom a valódi nevedet!

– Kiderítette, hogy az anyám mégiscsak nevet adott nekem, uram?

– Hát hogyne! Minden úgy van, ahogy sejtettem... ami nem meglepő, mert ilyen dolgokban nem szoktam tévedni. A saját anyanyelvén nevezett el téged. Egy olyan nevet adott neked, amit gyakran hallott kislánykorában a saját népe között. Elnevezett, de senkinek sem árulta el, milyen nevet választott. Még csak a füledbe sem súgta bele csecsemőkorodban. Mielőtt megtehetette volna, a halál lecsapott rá, és elvitte.

Stephen lelki szemei előtt megjelent egy kép – egy hajó sötét, penészes belseje, és az anyja, a vajúrástól kimerülve, idegenekkel körbevéve, valamint ő maga újszülöttként. Vajon az anyja ugyanazt a nyelvet beszélte, mint a többiek a hajón? Ezt sem tudta. Mennyire egyedül érezhette magát szegény! Mit meg nem adott volna, ha

kinyújthatja a kezét, és megvigasztalhatja! Ám életének sok-sok éve közékük állt. Érezte, ahogy szíve újabb páncélt növeszt, ahogy az angolokra gondol. Pár perce még megpróbálta megakadályozni, hogy a tündérúr megölje Strange-et, de most már nem értette, miért kellene megóvnia egy angolt. Miért is érdekelné, mi történik ezzel a rideg, érzéketlen népséggel?

Nagy sóhajtással félresöpörte a kízó gondolatokat, és csak akkor vette észre, hogy az ezüstös fehér hajú úr még mindig beszél.

– ...nagyon tanulságos történet, és pont azokat a tulajdonságaimat hangsúlyozza, amelyekről mindenekfelett híressé váltam, vagyis az önfeláldozást, a baráti odaadást, a nemes szándékokat, az éleslátást, a leleményességet és a bátorságot.

– Mit mond, uram?

– A neved megtalálásának történetét vezetem be, Stephen, és most te is megtudhatod, hogy is volt valójában. Tudd meg, hogy az édesanyád meghalt a Jamaicából Liverpoolba tartó hajó, a *Penlaw*[\[100\]](#) fedélzetén. Ezek után – tette hozzá tárgyilagos hangon – a matrózok levetkőztették, és bedobták a tengerbe.

Stephenből fájdalmas sóhaj szakadt fel.

– Képzeld, mennyire megnehezítették a dolgomat. Harminc vagy negyven év után mindössze négy dolog maradt az édesanyádból: a vajúdas sikolyai, amelyek beivódtak a hajó deszkáiba, a testéből megmaradt csontok, amelyekről a halak lerágták a húst és a lágy részeket...

Stephen tetőtől-talpig elborzadt.

– ...a rózsaszín szövetruhája, amit az egyik tengerész vett magához, valamint a csók, amit két nappal korábban a hajó kapitánya lopott tőle. Ennek ellenére te is meggyőződhetsz róla – folytatta a tündérúr feltűnő lelkesedéssel –, milyen bámulatos ügyességgel és fortélyossággal követtem a maradványait a világ különböző részeibe, míg végül megtaláltam mindet, és lerántottam a leplet a te valódi nevedről! A *Penlaw* megérkezett Liverpoolba, ahol Lady Pole gonosz férjének gonosz nagyapja elhagyta a fedélzetet az inasával együtt. Az inasa téged vitt a karjában. A hajó nem sokkal később a skóciai Leith-be indult, de útközben viharba keveredett, és elsüllyedt. A hajótörzs palánkjait és egyéb darabjait még sokáig vetette ki a víz a sziklás partokra. Ott voltak azok a deszkák is, amelyek megőrizték az édesanyád sikoltásait. Egy koldusszegény ember találta meg őket, és belőlük készítette el a háza falát és tetejét. Könnyen megtaláltam a kunyhót. Egy szeles hegyfokon állt, ahonnan látni lehetett a viharos tengert. A szegény ember családjának több nemzedéke élt együtt a fedél alatt elképesztő nyomorúságban. Tudnod kell, Stephen, hogy annak a fának is megvan a maga természete. Makacs és büszke. Sok mindent sugall, de nem szívesen árulja el, amit tud, még a barátainak sem. Mindig könnyebb egy fa hamujával beszélni, mint magával a fával. Ezért felgyújtottam a koldusok házáat, egy üvegbe tettem a hamut, és folytattam az utamat.

– Felgyújtotta, uram? Remélem, a lakók nem égtek benn!

- Hát, néhányan biztosan. Az erős, fiatal emberek időben elmenekültek, de az öregebb, legyengült családtagok bent maradtak. Az asszonyok és a csecsemők mind megégtek.
- Ó!
- Ezek után a csontjait kerestem meg. Ha jól emlékszem, már említettem, hogy bedobták őket az óceánba, ahol a hullámok mozgásának és a halak okvetetlenkedésének köszönhetően a testből csak csontok maradtak, a csontok porrá enyésztek, a porba pedig nemsokára egy osztrigatelepep költözött, amik gyönyörű gyöngyszemékké változtatták a porszemcséket. A gyöngyöket aztán kihalászták, és egy párizsi ékszerész vette meg őket, aki egy nyakéket készített belőle, ami öt tökéletes sorból állt. Az ékszert aztán egy szépséges francia grófnőnek adta el. Hét évvel később a grófnő guillotine alá került, és a forradalom alatt egy tisztviselő minden személyes tulajdonát elkobozta. Ez az aljas ember a közelmúltig egy kisváros polgármestere volt a Loire völgyében. Esténként megvárta, míg az összes szolgája lefekszik, és a hálószobája rejtekében felvette a grófnő ékszereit, ruháit és egyéb csecsebecséit, hogy azokban parádézzon fel-alá a nagy tükör előtt. Ott találtam rá egyik éjjel, és mondhatom, nevetségesen festett. Azonnal megfojtottam, méghozzá a gyöngysorral.
- Jaj! – kiáltott fel Stephen.
- Elvettem a gyöngyöket, a holttestet otthagytam a földön, és továbbmentem. Utána az édesanyád takaros kis rózsaszín ruháját kutattam fel. A tengerész egy-két évig őrizte, egészen addig, amíg a hajója ki nem kötött egy

nyavalyás, hideg faluban Amerika keleti partján. Úgy hívták a falut, hogy Dudások Sírja. Találkozott ott egy magas, vékony nővel, és mivel szerette volna meghódítani, odaadta neki a ruhát ajándékba. A ruha nem volt jó az asszonyra (mivel az édesanyádnak amolyan kedvesen kerek, nőies alakja volt), viszont a színe tetszett neki, ezért szétvágta, és más olcsó anyagokkal kiegészítve varrt belőle egy ágytakarót. Ennek a nőnek a további sorsa nem túl érdekes. Többször is férjhez ment, és az összes férjét eltemette. Mire én rátaláltam, öreg és fonnyadt volt már. Levettem a takarót az ágyról, miközben aludt.

– De ugye nem ölte meg, uram? – kérdezte Stephen aggódva.

– Nem öltem meg, Stephen. Miért öltem volna meg? Persze ha úgy vesszük, nem volt épp meleg az este. Négy láb vastagon borította a hó a talajt, és tombolt odakint az északi szél. Lehet, hogy megfagyott. Nem tudom. De ezzel el is érkeztünk a kapitányhoz és a csókhhoz, amit az édesanyádtól lopott.

– Őt is megölte, uram?

– Nem, Stephen... Bár kétségtelenül meg kellett volna büntetnem azért, hogy így megsértette a te nagyra becsült édesanyádat, csak hogy huszonkilenc évvel ezelőtt felakasztották Valetta városában. Szerencsére sok más fiatal nőt is megcsókolt a halála előtt, így átadta nekik az édesanyád csókjának értékét és erejét. Nem volt más dolgom, mint megtalálni őket, és kiszívni belőlük azt, ami az édesanyád csókjából megmaradt.

– És azt hogy csinálta, uram? – kérdezte az inas, pedig

már tudta, hogy nem akarja hallani a választ.

– Ó! Hát abban nincs semmi nehéz, csak előbb végezni kell velük.

– Ennyi embert megölni egyetlen névért! – sóhajtotta Stephen.

– Szívesen megöltem volna akár kétszer annyit is... Sőt százszor annyit! Sőt akár ezerszer annyit!... Ennyire kötődöm hozzád, Stephen. A sikolyát őrző hamu, a csontjait őrző gyöngyök, a ruháját őrző ágytakaró és a csókjának mágikus esszenciája elég volt ahhoz, hogy kiderítsem a neved. A neved, amit a legkitartóbb barátodként és a legnemesebb szándékú jótevődként ezennel... De várj csak! Megérkezett az ellenségünk! Amint végeztünk vele, elárulom a neved. Vigyázz, Stephen! Valószínűleg mágikus küzdelemre is sor kerül. Lehet, hogy különböző testekbe költözöm majd... Kakasfejű sárkány, kifolyt agyvelő, véres csont, tűzeső, vagy valami hasonló leszek. Lehet, hogy hátrébb kellene állnod!

Az ismeretlen alak még közelebb jött. Olyan vékony volt, mint a babkaró, arca karvalyszerű, visszataszító. Rongyos kabátot és inget viselt, csizmája is elnyűtt és lyukas volt.

– Hát én... – szólalt meg a tündérúr egy idő után. – Meg vagyok döbbenve! Ismered ezt az embert, Stephen?

– Igen, uram. Be kell vallanom, hogy ismerem. Már beszéltem róla önnek. Ő volt az a torz ember, akitől a próféciát hallottam. Vinculusnak hívják.

– Üdvözöllek, felség! – rikkantotta Vinculus Stephennek. – Hát nem mondtam, hogy közeleg az idő? És most elérkezett! Az eső ajtót nyit neked, és te átmész rajta. A

kövekből trón lesz, és te ráülsz.

Titokzatos elégedettséggel szemlélte a fekete bőrű inast, mintha ő intézte volna úgy, hogy hozzá kerüljön a korona, az országalma és a jogar.

– Lehet, hogy tévedtek a nagybecsű lények, akikhez segítségért folyamodott, uram – jegyezte meg Stephen. – Lehet, hogy nem a megfelelő személyhez hoztak minket.

– Én is úgy látom – bólintott a bogáncspihe hajú úr. – Ez a jöttment aligha jelenthet veszélyt ránk nézve. Legalábbis rám biztosan nem. De mivel az északi szél és a hajnal nagy szívességet tettek nekünk, tiszteletlenség lenne, ha életben hagynánk.

Vinculus furcsa módon egyáltalán nem rendült meg erre. Elnevette magát.

– Próbáld meg, ha mered, tündér! Rá fogsz jönni, hogy engem nem könnyű megölni!

– Tényleg? – kérdezte a fehér hajú úr. – Nekem úgy tűnik, hogy mi sem könnyebb ennél! Majd meglátod, mennyire jártas vagyok az ölésben. Öltöm már sárkányt, vízbe fojtottam egész hadseregeket, és rávettem földrengéseket és viharokat, hogy pusztítsanak el városokat! Te csak egy ember vagy. Egyedül vagy, mint az összes többi. Engem viszont ősi barátok és szövetségesek vesznek körül. Ezzel hogy veszed fel a harcot, csavargó?

Vinculus mélységes megvetéssel szegte fel piszkos állát.

– Egy könyv segítségével! – közölte.

Furcsán hangzott ez a válasz. Stephennek az jutott eszébe, hogy ha Vinculusnál tényleg van egy könyv, jobban tette volna, ha eladja, és vesz egy új kabátot.

A bogáncspihe hajú úr hirtelen elfordította a fejét, és megrettenve nézett a távolban ködlő fehér hegyek felé.

– Ó! – kiáltotta olyan ingerülten, mintha valaki megütötte volna. – Ó! Ellopták őt tőlem! Rablók! Tolvajok! Angol tolvajok!

– Kit, uram?

– Lady Pole-t! Valaki megtörte a varázslatot!

– Ez az angolok mágiája, tündér! – mennydörögte Vinculus.

– Az angolok mágiája visszatért!

– Most láthatod, mennyire el vannak telve magukkal, Stephen! – rikoltotta a fehér hajú úr, és megpördült, hogy haragosan szembenézzen Vinculusszal. – Most láthatod, milyen mérhetetlenül gonoszak az ellenségeink! Stephen, keríts nekem egy kötelet!

– Kötelet, uram? Mérföldekre nincs egyetlen kötél sem, ebben biztos vagyok. Inkább...

– Nincs kötél, tündér! – vigyorgott Vinculus.

Csakhogy közben a fejük fölött is történt valami. Egyszeriben furcsa módon keveredett össze az ólmos eső a hóval. Az áramlatok kígyóként tekeregtek a levegőben Stephen felé. A legváratlanabb pillanatban egy erős kötél zuhant az inas kezébe.

– Tessék! – kiáltotta a fehér hajú úr diadalmasan. – Stephen, nézd! Itt egy fa! Egyetlen fa a sivár pusztaság közepén, pont ott, ahol nekünk megfelel! De végül is Anglia mindig a barátom volt. Jól szolgált engem. Hurkold a kötelet az egyik ágra, és akasszuk fel ezt a gazfickót!

Az inas egy darabig tétovázott, mert semmi sem jutott eszébe, amivel megelőzhetné a tragédiát. A kötél mintha

türelmetlenkedett volna a kezében; félreugrott, és hajszálpontosan kettévált. Az egyik kötél odakígyózott Vinculushoz, és szorosan köré tekeredett, a másik pedig hurkot alkotott magából, és felugrott az egyik ágra.

A bogáncspihe hajú úrnak nyomban jobb kedve lett, mert fellelkesült az akasztás gondolatára.

– Táncolsz, csavargó? – kérdezte Vinculustól. – Majd tanítok neked néhány új lépést!

Lassan minden olyan lett, mint egy rémálomban. Gyorsan, szinte átmenet nélkül követték egymást az események, és Stephen egyszer sem talált olyan pillanatot, amikor közbeavatkozhatna, sőt megfelelő szavak sem jöttek a szájára. Ami Vinculust illeti, egy halálraítélthez képest szokatlanul viselkedett. Úgy látszott, nem is érti, mi történik vele. Nem szólalt meg többet, csak bosszúsan kiáltozott, mintha valami nagy kellemetlenség miatt háborgott volna.

A bogáncspihe hajú úr különösebb erőfeszítés nélkül megragadta Vinculust, és odavitte a hurok alá. Az ágról lógó kötél megtalálta az utat a kóbor mágus nyakához, és egy szempillantás alatt felrántotta a fára. Ugyanabban a pillanatban a másik kötél levált róla, és serényen összetekeredett a földön.

Vinculus hasztalanul kapálózott az üres levegőben; a teste rángatózott és forgott. Noha azzal kérkedett, hogy őt nem könnyű megölni, a nyaka hamar eltörött, és a csattanás visszhangja bejárta az egész mocsarat. Még egy-két rángatózás, és vége volt.

Stephen – elfeledve, mennyire gyűlölte az angolokat – a tenyerébe temette az arcát, és sírt.

A fehér hajú úr közben táncolni kezdett, és magában énekelt, mint egy örvendő gyerek. Amikor befejezte, tárgyilagos hanghordozással Stephenhez fordult.

– Meg kell mondanom, csalódott vagyok. Nem is küzdött. Vajon ki volt ez?

– Már mondtam, uram – törölgette a szemét Stephen. – Ő mesélte el nekem a próféciát. Van valami furcsa torzulás a bőrén. Olyan, mint az írás.

A tündérúr lehúzta Vinculus kabátját, ingét és sálját.

– Igen, tényleg! – szólalt meg csodálkozva.

Az egyik körmével kapargatni kezdett egy kis kört Vinculus jobb vállán, hátha lejön. De mivel nem jött le, nem is érdekelte tovább.

– És most... Menjünk, és idézzünk újabb varázslatot Lady Pole-ra!

– Varázslatot, uram? Miféle varázslatot?

– Ó! Hát hogy meghaljon egy vagy két hónapon belül. Ez részben hagyomány. Ritka dolog, hogy egy bűvöletből visszatért ember sokáig életben maradjon. Főleg akkor nem, ha én ejtettem bűvöletbe! Lady Pole nincs messze, és meg kell tanítanunk a mágusokat, hogy nem szegülhetnek szembe velünk büntetlenül! Gyere, Stephen!

66

Jonathan Strange és Mr. Norrell

1817. február közepe

MR. NORRELL MEGFORDULT, és végignézett azon a folyosón, amely korábban összekötötte a könyvtárat a ház

többi részével. Ha kicsit is bízott volna benne, hogy visszajuthat Lascelleshez és a szolgálkhoz, végigment volna rajta. De biztos volt benne, hogy Strange mágiája gyorsan visszaterelné a kiindulási pontra.

Hirtelen valami hangot hallott a könyvtárból, és rémületében minden tagja megdermedt. Várt, de senki sem jelent meg. Aztán rájött, hogy ismeri azt a hangot. Ezerszer hallotta már korábban: így kiáltott fel bosszúságában Strange, valahányszor hiába böngészett egy bekezdést valamelyik könyvben. Annyira ismerős volt a hang, és annyira kötődött Mr. Norrell életének legderűsebb időszakához, hogy a mágus visszanyerte a bátorságát, és benyitott.

Az első pillanatban a temérdek gyertya látványa döbbsentette meg. A terem csordultig telt fényel. Strange nem bajlódott gyertyatartók keresésével, egyszerűen csak rátette a gyertyákat az asztalokra és a könyvespolcokra. A könyvtár bármikor lángra kaphatott volna. Mindenütt könyvek heverték – az asztalokon szétnyitva, a földön szétszórva. Több könyv írással lefelé feküdt, hogy Strange folytatni tudja az olvasást.

A mágus a helyiség túlsó felében állt. Sokkal soványabb volt, mint ahogy Mr. Norrell emlékezetében élt. Meglehetősen hanyagul borotválkozott, és a haját sem fésülte meg rendesen. Fel sem nézett, amikor a ház gazdája belépett.

– Hét norwichi ember 1124-ben – olvasott fel a kezében tartott könyvből. – Négyen Aysgarthból 1151 karácsonya körül, Yorkshire-ben. Huszonhárman Exeterben 1201-ben, egy személy a derbyshire-i Hathersage-nél 1243-ban.

Mindegyikőjüket megigézték, és elvitték Tündérországba.

Ezt a problémát soha senki nem tudta orvosolni.

Olyan higgadtan beszélt, hogy Mr. Norrell – aki arra számított, hogy a másik mágus valami varázsvillámmal fogja fejbe csapni – körülnézett, hátha más is van még rajta kívül a teremben.

– Hogy mondta? – kérdezte.

– John Uskglass – folytatta Strange, de még mindig nem fordult meg. – Ő sem tudta megakadályozni, hogy a tündérek keresztény férfiakat és nőket raboljanak. Miből gondolom, hogy én meg tudok oldani egy problémát, ami még rajta is kifogott? – Tovább olvasott. – Tetszik a labirintusa – jegyezte meg aztán kedélyesen. – Hickmant használta hozzá?

– Mi? Nem. De Chepe-et.

– De Chepe-et? Tényleg? – Strange végre megfordult, és szembenézett a mesterével. – Mindig azt hittem, hogy egy jelentéktelen tudós volt, aki egyetlen egyéni ötletet sem hagyott az utókorra.

– Azok az emberek nem tartják sokra, akik a látványos mágiát szeretik, – válaszolta Mr. Norrell idegesen, mivel nem tudta, meddig tarthat még Strange jókedve. – Érdekelték az útvesztők, az elvarázsolt ösvények, és azok a varázsigék, amelyek lépcsőkkel és kanyarokkal hozhatók működésbe. Meg ilyesmi. A Belasis-féle *Bevezetésben* sok minden szerepel a mágiájáról... – Mr. Norrell rövid szünetet tartott. – ...de azt ön sohasem olvashatta. Itt van az egyetlen példány. Az ablak mellett, a harmadik polcon. – Oda is mutatott, de aztán látta, hogy már az a polc is ki lett

űrítve. – Vagy talán valahol a földön. Abban a halomban.

– Mindjárt megkeresem – ígérte Strange.

– Az ön labirintusa is figyelemre méltó – mondta Mr. Norrell bátortalanul. – A fél éjszakát azzal töltöttem, hogy megpróbáljak kijutni belőle.

– Ó, csak azt tettem, amit ilyen helyzetben szoktam – legyintett Strange. – Önt utánoztam, és tettem hozzá egy-két saját kiegészítést. Mióta tart?

– Tessék?

– Mióta vagyok a sötétségben?

– December eleje óta.

– És most milyen hónap van?

– Február.

– Három hónap! – kiáltott fel Strange. – Három hónap! Én azt hittem, már évek teltek el!

Mr. Norrell sokszor elképzelte magában ezt a beszélgetést, és minden alkalommal dühösnek és bosszúszomjasnak látta Strange-et, a saját szájába pedig hatásos érveket és öngazoló mondatokat adott. Most, hogy végre találkoztak, teljesen zavarba ejtette Strange egykedvűsége. Mr. Norrell apróra zsugorodott szívében felébredtek a távoli múltba veszett fájdalmak, amelyek most karmokat növesztettek, és belemartak. Remegni kezdett a keze.

– Az ellensége voltam! – fakadt ki. – Ellehetetlenítettem a könyvét, és elpusztítottam az összes példányt, kivéve a sajátomat. Befeketítettem a nevét, és ármánykodtam ön ellen. Lascelles és Drawlight azt terjesztették, hogy megölte a feleségét! Én meg hagytam, hogy az emberek elhiggyék!
– Igen – felelte Strange.

– De ezek szörnyű bűnök! Hogy-hogy nem haragszik?

Strange-et mintha egy kicsit elgondolkodtatta volna az ésszerű okfejtés.

– Azt hiszem, azért nem, mert a legutolsó találkozásunk óta sok minden voltam. Voltam fa, folyó, hegy és szikla. Beszéltem a csillagokkal, a földdel és a széllel. Az ember nem lehet az angol mágia csatornája, ha közben a saját emberi mivoltát is csorbíthatatlanul megőrzi. Úgy gondolja, hogy haragudnom kellene?

Mr. Norrell bólintott.

Strange felvillantotta régi, hűvösen ironikus mosolyát.

– Nem kell aggódnia. Biztos annak is eljön az ideje. Nemsokára.

– Azért csinálta ezt az egészet, hogy az én utamat keresztezze?

– Hogy az ön útját keresztezzem? – kérdezett vissza Strange döbbenten. – Nem! Mindent azért teszek, hogy megmentsem a feleségemet!

Egy darabig hallgattak, és ez idő alatt Mr. Norrell kerülte Strange tekintetét.

– Mit akar tőlem? – kérdezte halkán.

– Csak azt, amit mindig is akartam... a segítségét.

– Hogy megtörjük az ígézetet?

– Úgy van.

Mr. Norrell eltöprengett.

– Egy bűvölet századik évfordulója gyakran jelent kedvező alkalmat – szólalt meg azután. – Sokféle rítus és művelet létezik...

– Köszönöm – szólt közbe Strange, és hangjában érezni

lehetett régi szarkazmusát –, de azt hiszem, most valami közvetlenebb hatású módszerre van szükségem.

– Ha az ígézet előidézője meghal, érvényét veszti az összes szerződés és bűvölet, de...

– Ó, igen! Igaza van! – vágott közbe Strange lelkesen. – Megölni azt, aki az ígézetet létrehozta! Én is sokszor gondoltam erre Velencében. Rendelkezésemmre állt az angol mágia egész tárháza, így sokféleképpen végezhettem volna vele. Leguríthattam volna valami magas pontról. Megsüthettem volna villámokkal. Hegyeket emelhettem volna, hogy maguk alá temessék. Ha a szabadságom lett volna a tét, biztos meg is próbálom. De nem az én szabadságomról van szó, hanem Arabelláéről. Ha megpróbálom, és kudarcot vallok, vagy ha közben meghalok, az ő sorsa végleg megpecsételődik. Ezért nem kapkodhattam el. Sokat töprengtem, és rájöttem, hogy csak egy ember van a világon, az összes valaha létezett világon csak egyetlen egy, aki tudja, hogyan győzhetem le az ellenségemet. Csak egy ember adhat tanácsot, hogy mitévő legyek. Rájöttem, hogy elérkezett az idő, amikor beszélnem kell vele.

Mr. Norrell erre még jobban megrémült.

– Ó! De azt tudnia kell, hogy én már nem tartom magam az ön feljebbvalójának. Igaz, hogy sokkal többet olvastam, és az olvasmányaim alapján talán segíteni is tudok, de semmiképp nem ígérhetem meg, hogy több sikerrel járok, mint ön.

Strange összevonta a szemöldökét.

– Tessék? Miről beszél? Én nem önre céloztam! Én John

Uskglassról beszéltem. Szeretném, ha segítene előhívni John Uskglasst.

Mr. Norrell egyre nehezebben vette a levegőt. Mintha valami mély húrt pendítettek volna meg a levegőben, minden reszketett körülötte. Szinte fájdalmat okozott neki az érzés, hogy sötétség veszi őket körül, új csillagok ragyognak le rájuk, az órák pedig némán állnak. Mintha mostantól fogva az idő egyetlen hatalmas fekete pillanattá vált volna, ami nyomasztó súllyal nehezedik rá, és fojtogatja. Abban a pillanatban nem volt nehéz elképzelni, hogy John Uskglass a közelükben van – mindössze egy varázsigényi távolságra. A terem túlsó sarkában összegyűlt árnyékok voltak köpenyének redői, és a pislákoló gyertyák füstje akár az őt kísérő hollócsapat is lehetett volna.

Strange-et viszont a jelek szerint nem bátortalanították el ilyen túlvilági jelenések. Lelkes félmosollyal hajolt előre.

– Ugyan már, Mr. Norrell – suttozta. – Nagyon unalmas Lord Liverpoolnak dolgozni. Ön is így érzi, vallja be! Hagyja a sziklaszirtek és tengerpartok védelmét más mágusokra! Nemsokára minden feladatra lesz egy külön varázsló! Mi csináljunk valami különlegeset!

Megint csend lett.

– Ön fél – állapította meg Strange, és csalódottan hátrébb húzódott.

– Igen, félek! – fakadt ki Mr. Norrell. – Már hogyné félnék! Őrülnék, mi több gyengeelméjű, ha nem félnék! De nem ezért tiltakozom. Egyszerűen nem fog menni. Akármit is próbál, nem fog sikerülni. Még ha sikerül is kettőnknek előhívunk – márpedig kettőnknek biztosan sikerül –, nem

fog úgy segíteni önnek, ahogy azt ön képzeli. A királyok nem engednek a haszontalan kíváncsiságnak. Ez a király még a többinél is kevésbé.

– Ön szerint haszontalan kíváncsiság... – kérdezte volna Strange.

– Nem, nem! – vágott közbe Mr. Norrell türelmetlenül. – Nem *szerintem*. Én csak azt akarom érzékeltetni, hogy ő hogy fogja látni a helyzetet. Miért érdekelné két elveszett asszony? Ön úgy gondol John Uskglassra, mint egy hétköznapi emberre. Úgy értem, olyan, mint ön vagy én. De ő Tündérorszámban nevelkedett és tanult. Azt szokta meg, amit a *brugh*-ban tapasztalt. Márpedig a legtöbb *brugh*-ban raboskodtak keresztények, és ő maga is egy volt közülük. Számára nem lesz ebben semmi felháborító. Nem fogja érteni.

– Akkor majd én elmagyarázom neki. Mr. Norrell, én megváltoztattam Angliát, hogy megmentsem a feleségemet. Megváltoztattam az egész világot. Nem fogok meghátrálni, amikor egyetlen embert kell előidézni, legyen akármilyen hatalmas. Ugyan, Mr. Norrell! Nincs értelme ezen vitatkoznunk. Először valahogy ide kell hoznunk? Hogy kezdjük?

Mr. Norrell sóhajtott.

– Ez nem olyan, mint amikor másokat hívunk elő. Ha John Uskglassról van szó, minden varázslat többszörösen nehéz.

– Például?

– Például fogalmunk sincs, hogyan szólítsuk. Az előidéző igék megkövetelik, hogy a lehető legpontosabb

megszólitást használjuk. John Uskglassnak viszont nem ismerjük azt a nevét, ami igazán a sajátja volt. A leírások szerint kisdedként rabolták el, és Tündérországba vitték, még mielőtt megkeresztelheték volna. Ezért névtelen gyerekként élt a *brugh*-ban. Többek között úgy nevezte saját magát, hogy a „névtelen szolga.” A tündérek természetesen adtak neki egy nevet, de azt elvetette, amikor visszatért Angliába. Az emberek is sokféle címmel ruházták fel, mint például Hollókirály, Fekete Király, Északi Király, de ő ezeket sem használta saját magára.

– Igen, tudom! – kiáltott fel Strange türelmetlenül. – De biztos, hogy John Uskglass volt az eredeti neve.

– Ó, az ki van zárva. Ez egy normann arisztokrata neve volt, aki – ha jól emlékszem – 1097 nyarán halt meg. A király, akit mi John Uskglassnak nevezünk, kijelentette, hogy az elhunyt ember az apja volt, de sokan kétlik, hogy bármi közük lett volna egymáshoz. Nem hinném, hogy a nevek és címek keveredése véletlenszerű. A király jól tudta, hogy mindig magára fogja vonni a többi mágus figyelmét, ezért megvédte magát a háborgatásoktól, és szándékosan tette lehetetlenné a varázslataikat.

– Akkor mi a teendő? – Strange csettintett az ujjával. – Adjon tanácsot!

Mr. Norrell szaporán pislogott apró szemével. Nem volt hozzászokva, hogy gyorsan kelljen gondolkodnia.

– Ha egy hagyományos angol előidéző igét használunk, márpedig azt kell használunk, mert úgy kevesebb a támadási felület, akkor lehetőség nyílik rá, hogy az ige elemeinek segítségével azonosítsuk a célszemélyt.

Szükségünk lesz egy követre, egy ösvényre és egy ajándékra[101]. Ha olyan eszközöket választunk, amelyek ismerik a királyt, mi több, jól ismerik, akkor nem számít, hogy ismerjük-e a pontos nevét. A tárgyak megtalálják nekünk, sőt kötelezik rá, hogy eljöjjön anélkül, hogy a kisujjunkat mozdítanánk. Érti?

Mr. Norrellt a riadalma ellenére egyre nagyobb izgalom kerítette hatalmába. Újra varázsolhat Strange-dzsel!

– Nem – felelte Strange. – Nem értem.

– Ez a ház a király birtokára épült, a király apátságának köveiből. Egy folyó halad el mellette, alig több mint kétszáz yardra ettől a szobától. Ez a folyó sokszor hordta a hátán a király fenséges bárkáját. A konyhakertemben áll egy körtefa és egy almafa, amelyek egyenesen azokból a magokból származnak, amiket a király kiköpött, amikor az apát kertjében hűsölt nyaranta. A vén apátsági kövek lesznek a követeink, a folyó lesz az ösvényünk, és a jövő évi alma- és körtetermést adjuk neki ajándékba. Ezek után elég lesz, ha csak királynak nevezzük. Ezek a kövek, ez a folyó és ezek a fák nem ismernek más királyt!

– Remek. És milyen igét ajánl? Van valami Belasisnál?

– Igen, három is.

– Érdeemes őket kipróbálni?

– Nem, nem igazán. – Mr. Norrell kihúzott egy fiókot, és kivett belőle egy darab papírt. – Ez a legjobb, amit ismerek. Nem szoktam előidézni igéket használni, de ha megtenném, ezt alkalmaznám.

Átadta a papírt Strange-nek.

A saját parányi, kimért írása töltötte be a papírt. A tetejére

azt írta: „Mr. Strange előidézze igéje.”

– Ezzel hívta elő Maria Absalomot(71) – magyarázta Mr. Norrell. – Kijavítottam rajta egy-két dolgot. Kihagytam belőle a *florilegiumot*, amit szó szerint kimásolt Ormskirktől. Mint tudja, nincs nagy véleményem a *florilegiumokról* úgy általában, de ez még a szokásosnál is zagyvábbnak tűnt. Viszont tettem bele egy epitómot a védelem és a megszabadítás érdekében, illetve egy szövegért, ami megerősíti a kérést. Bár azt kétlem, hogy ebben az esetben az ilyen finomítások sokat segítenének.(72)

– Ezek szerint ez az ige most már legalább annyira az ön munkája, mint az enyém – tűnődött Strange.

A hangjában nyoma sem volt rivalizálásnak vagy neheztelésnek.

– Nem, nem! Ön adta hozzá az alapanyagot. Én csak letisztáztam a szegélyeit. – Jó! Akkor hát készen állunk, nem igaz?

– Van még valami.

– Mi az?

– Bizonyos előkészületeket meg kell tennünk Mrs. Strange biztonsága érdekében.

Strange a szeme sarkából lesújtóan nézett Mr. Norrellre, mintha azt akarná mondani, hogy elég későn jutott eszébe Arabella biztonsága, ám a házigazda már az egyik könyvespolcnál volt, és egy vastkos könyvbe dugta az orrát.

– Ez az ige Chaston *Liber Novusában* szerepel. Á, igen! Itt van! Építenünk kell egy mágikus utat és egy ajtót, hogy Mrs.

Strange biztonságban átjöhessen Tündérországból. Máskülönben fennáll a veszély, hogy örökre ott reked, és évszázadokig kereshetjük.

– Ja arra gondol! Azt már én elvégeztem. Egy őrt is állítottam az ajtó mellé, hogy üdvözlje, amikor átjön. Minden készen áll.

Felvett egy jócskán leégett gyertyát, rátette egy gyertyatartóra, és meggyújtotta[102]. Aztán belekezdett a varázsigébe. Megnevezte az apátsági köveket, és megkérte őket, hogy keressék meg a királyt. Megnevezte a folyót mint ösvényt, amin a király átjöhet. Megnevezte a következő év almáit és körtéit Mr. Norrell fáiról, mint ajándékokat a király számára. A gyertya kialvó lángjának pillanatát is megnevezte, mint azt az időpontot, amikor a királynak meg kell jelennie.

A gyertya pislákolni kezdett, aztán kialudt...

...és abban a pillanatban...

...abban a pillanatban a terem megtelt hollókkal. A fekete szárnyak betöltötték a levegőt, akár valamiféle lázasan mozgó, óriás kezek. Strange fekete lángoknak látta a madarakat. Minden oldalról szárnyak csapkodták, és karmok vágják bele. Fűlsiketítő káromgás és suhogás hallatszott. A hollók szétzúzták a falakat, az ablakokat, és szétzúzták magát Strange-et is. A fiatalabb mágus a kezével takarta el a fejét, és a földre rogyott. A szárnyak nyüzsgése és küzdelme közben tovább folytatódott.

Aztán egy szempillantás alatt eltűntek, és csend borult a helyiségre.

Minden gyertya kialudt. Strange felborult, és a hátára

gördült, de sokáig semmit sem tudott tenni, csak bámult bele a sötétségbe.

– Mr. Norrell? – kérdezte végül.

Nem érkezett válasz.

Bár az orráig sem látott a feketeségben, feltápászkodott a földről. Megtalálta az egyik íróasztalt, és addig tapogatózott rajta, amíg el nem ért egy felborult gyertyát, majd meggyújtotta a kanócot.

Amikor felemelte a feje fölé, látta, hogy a helyiségen leírhatatlan rendetlenség és káosz uralkodott el. Egyetlen könyv sem maradt a polcokon. Az asztalok felborultak, a lépcsők kifordultak a helyükből. A legtöbb gyönyörű székből csak tűzifa maradt. Hollók fekete tollai borítottak mindent vastagon, mintha szurokszínű hó hullott volna a mennyezetből.

Norrell is a padlón kuporgott, hátát az egyik íróasztalnak támasztva. Nyitva volt a szeme, de nem látott semmit. Strange elhúzta a gyertyát az arca előtt.

– Mr. Norrell? – szólította meg ismét.

Az idősebb mágus szédült suttogással válaszolt.

– Azt hiszem, feltételezhetjük, hogy sikerült magunkra vonnunk a figyelmét.

– Lehet, hogy igaza van, uram. Tudja, hogy mi történt?

– A könyvek hollókká változtak – suttogta Mr. Norrell. – Én pont Hugh Pontifex könyvét, a *Szív szökőkútját* néztem, és láttam, ahogy átváltozik. Gyakran használta ezt a varázslatot, tudja... a fekete madarak káoszát. Már gyerekként is sokat olvastam róla. Nem hittem volna, hogy egyszer a saját szememmel látom, Mr. Strange! Még neve

is van a *Sidhe-nyelvben*, az ő gyerekkorának a nyelvében, de már senki sem emlékszik rá[103]. – Mr. Norrell hirtelen megragadta Strange kezét. – A könyvek megmaradtak? Strange felvett egy könyvet a földről. Lerázta róla a hollótollakat, és elolvasta a címet: *Hét ajtó és negyvenkét kulcs*, Piers Russinol tollából. Kinyitotta valahol, és találomra olvasni kezdte: *...és ott talál egy furcsa országot, ami sakktáblára hasonlít. A sivár körengeteg termékeny gyümölcsössel váltakozik, a tüskés bozót szakállas kukoricával, a vízben fürdő mező sivataggal. És ebben az országban a mágusok istene, Háromszor-Nagy Hermész őrt állított minden kapuhoz és hídhoz: az egyik helyre egy kost, a másikkra egy kígyót...*

– Ez rendben van így? – kérdezte Strange kételkedve.

Mr. Norrell bólintott. Előhalászta a zsebkendőjét, és a vért letörölgette az arcáról. A két mágus a földön ült a könyvek és a tollak között, és sokáig egy szót sem szólt. A világ összezsugorodott, és olyan keskeny lett, mint egy gyertya lángja. Végül Strange szólalt meg.

– Milyen közel kell lennie hozzánk, hogy egy ilyen varázslatot véghezvigyen?

– John Uskglassnak? Amennyire én tudom, száz világra innen is elindíthatja. Akár a pokol mélyéről is.

– Mégis érdemes lenne megkeresni, nem?

– Ön szerint igen? – kérdezett vissza Mr. Norrell.

– Ha kiderítenénk, hogy itt van a közelben, akkor talán... – Strange egy darabig mérlegelte a szavakat. – Talán odamehetnénk hozzá.

– Hát jól van, legyen – sóhajtott Mr. Norrell.

Sem a hangja, sem az arca nem tűnt reménykedőnek.

Az első – és tulajdonképpen az egyetlen – eszköz, ami a felderítő igékhez kell, egy vízzel teli ezüstartál. A Hurtfew Apátságban Mr. Norrell ezüstartálja egy kisasztalon állt a terem egyik sarkában, ám az asztalt tönkretették az erőszakos hollók, és a tál is eltűnt a helyéről. Sokáig keresték, mígnem megtalálták a kandallóban, felfordulva a hollótollak és a könyvekből kiszakadt nyirkos papírlapok takarója alatt.

– Kellene víz is – mondta Mr. Norrell. – Lucast szoktam leküldeni a folyóhoz. A varázsláshoz az a víz a legjobb, ami gyorsan száguld, márpedig a hurtfew-i patak még nyáron is gyors. Majd szerzek belőle.

Csakhogy Mr. Norrell nem szokott hozzá, hogy bármit is magának kell beszereznie, ezért eltartott egy ideig, míg kijutott a házból. Megállt a fűvön, és felnézett a korábban sohasem látott csillagokra. Nem érezte, hogy a sötétség oszlopában lenne Yorkshire közepén, sokkal inkább olyan volt, mintha a világ többi része tűnt volna el, és ő Strange-dzsel együtt ott maradt volna egy lakatlan szigeten vagy hegyfokon. Ám ez az érzés egyáltalán nem taglózta le. Soha nem érdekelte különösebben a világ, és ezért filozofikus közönnyel fogta fel az elvesztését.

Letérdelt a folyóparton a zúzmarás fűbe, hogy megtöltse a tálát. A mélyből is az idegen csillagok hunyorogtak vissza rá. Megint felállt (szédülve kissé a szokatlan megerőltetéstől), ám abban a pillanatban szinte arcul ütötte a mágia mindent elsőprő erejű jelenléte. Még soha nem

érezte ilyen hatalmasnak. Havalki megkéri, magyarázza el, mi történik, azt mondta volna, hogy egész Yorkshire kifordul a sarkaiból. Egy percig azt sem tudta, merre induljon vissza az épületbe. Megfordult, és botladozva tett egy-két lépést – de aztán Mr. Strange-be ütközött, aki valami okból éppen mögötte állt.

– Azt hittem, bent marad a könyvtárban! – szólalt meg Mr. Norrell meglepetten.

Strange elkerekedő szemmel nézett vissza rá.

– Ott is maradtam! Az egyik pillanatban még *Apolló Kapujának Őrét* olvastam Goubertől, a következő pillanatban meg már itt voltam.

– Nem követett?

– Már hogy követtem volna? Mi történik itt? És az ég szerelmére, mi tartott ilyen sokáig?

– Nem találtam a télikabátomat – vallotta be Mr. Norrell szégyenlősen. – Nem tudtam, hova tette Lucas.

Strange felvonta az egyik szemöldökét, és sóhajtott.

– Gondolom, ön ugyanazt tapasztalta, amit én. Mielőtt itt termettem, hirtelen mintha valami szél kerekedett volna, és volt ott víz is, meg lángok... minden egyszerre.

– Igen.

– Meg valami enyhe illat. Talán vadvirágok és hegyoldalak illata.

– Igen.

– Tündérmágia?

– Ó! Kétségtelenül! Ez is annak a varázslatnak a része, ami önt itt tartja a szüntelen sötétségben. – Mr. Norrell körülnézett. – Mekkora lehet?

– Mi?

– A sötétség.

– Hát én aztán bajosan becsülném meg, ugyanis arra jön, amerre én megyek. De mások szerint pont akkora, amekkora a velencei egyházkerület volt, ahol laktam. Mondjuk fél hektár.

– Fél hektár! Maradjon itt!

Mr. Norrell lerakta a vízzel teli ezüstartat a deres fűre. Elsétált a híd felé. Lassan már semmi más nem látszott belőle, csak a szürke parókája. A gyér csillagfényben olybá tűnt, mintha egy lomha kis teknős totyogna ott.

A világ hirtelen megint megrándult, és a két mágus abban a pillanatban megint egymás mellé került. Ott álltak mindketten Hurtfew folyójának hídján.

– Mi az ördög...? – kezdte Strange.

– Érti már? – kérdezte Mr. Norrell komoran. – Az ige nem engedi, hogy eltávolodjunk egymástól. Engem is foglyul ejtett. De merem állítani, hogy volt valami sajnálatos pontatlanság a tündér varázslatában. Óvatlanul alkotta meg. Biztos valami bizonytalan néven szólította. Lehet, hogy azt mondta: az angol mágus, vagy valami hasonló. Ebből kifolyólag az ige – amit csak ön ellen akart bevetni – csapdába ejt minden angol mágust, aki csak betéved a sötétségbe.

– Ó! – kiáltott fel Strange, de többet nem tudott mondani. Egyszerűen nem ötlött fel benne semmilyen gondolat. Mr. Norrell a ház felé fordult.

– Ha másra nem is, hát arra jó, hogy ön is meggyőződjön róla, mennyire fontos precízen megfogalmazni az igéket.

Strange Mr. Norrell háta mögött állva forgatta a szemét. A könyvtárba visszaérve letették az ezüstsálat a kisasztalra. Furcsának tűnhet, de bármennyire is lehangoló volt a felismerés, hogy most már Strange-dzsel együtt ő is a szüntelen sötétség rabja, Mr. Norrellnek szinte felpezsdült a vére. Kedélyesen figyelmeztette Strange-et, hogy még mindig nem találtak elég pontos elnevezést John Uskglassra, és ez bizony komoly akadályt gördíthet az útjukba, akár mágiával akarják megkeresni, akár máshogy. Strange a kezére támasztotta az állát, és bús arckifejezéssel nézett Mr. Norrellre.

– Csak próbáljuk meg a John Uskglasst.

Így hát Mr. Norrell elvégezte a varázslatot, és John Uskglassként nevezte meg a keresett személyt. Csillogó vonalakkal negyedekre osztotta fel a víz felszínét, és mind a négy negyednek nevet adott: Mennyország, Pokol, Föld és Tündérország. Váratlanul egy kékes fénycsóva cikázott át azon a negyeden, ami a Földet jelezte.

– Tessék! – ugrott egyet Strange izgatottan. – Látja, uram? A dolgok nem mindig olyan bonyolultak, ahogy feltételezi.

Norrell megtapogatta a negyed felszínét, mire a felosztás eltűnt. Újrarajzolta a vonalakat, és új neveket adott a részeknek: Anglia, Skócia, Írország, Máshol. A fényfolt ezúttal Anglia fölött jelent meg. Ezt a műveletet folytatta tovább, újra meg újra felosztva a vízfelszínt. Egyre finomabbra csiszolgatta, pontosítgatta a varázslatot. A fényfolt kitartóan irányította. Végül Mr. Norrell fojtott hangon felkiáltott.

– Mi az? – kérdezte Strange.

Mr. Norrell ámuldozó hangon válaszolt.

– Lehet, hogy mégis sikerrel jártunk! A varázslat szerint itt van. Itt, Yorkshire-ben!

67

A galagonyabokor

1817. február

CHILDERMASS EGY ELHAGYOTT mocsáron vágott keresztül. A lápvidék közepén egy eltorzult formájú, fa nagyságú galagonyabokor állt, és egy ember lógott róla. Megfosztották a kabátjától és az ingétől, ezért halála után láthatóvá vált, amit életében titkolni igyekezett: elszíneződött, mintás bőre. Mellkasát, hátát és karját hajszálvékony kék jelek borították, olyan sűrűn festve, hogy a bőre inkább volt kék, semmint fehér.

Miközben közelebb lovagolt a fához, Childermass azon töprengett, hogy talán a gyilkos pingálta rá a jeleket az áldozatára, amolyan rossz tréfaként. Tengerészkorában gyakran hallott történeteket olyan országokról, ahol a gonosztevők bűneit különféle kegyetlen módszerekkel a bőrükre tetoválták, mielőtt végeztek velük. Távolról úgy tűnt, mintha az írás a bőrre lett volna festve, de amikor közelebb ért, látta, hogy a jelek a bőr alatt vannak.

Leszállt a lováról, és megfordította a holttestet, hogy szembenézzen vele. A bíborszínű arc felpuffedt, a szem kidagadt és véreres lett. Addig vizsgálgatta, amíg fel nem pattant benne a felismerés szikrája.

– Vinculus – mondta magában.

Elővette a zsebkését, és levágta a hullát a fáról. Aztán lehúzta Vinculus nadrágját és csizmáját, és átvizsgálta a testet. Mintha egy állattetemet vetett volna ki magából a kietlen téli mocsár.

Testének minden ujnyi pontját ellepték a különös jelek, csak az arca, a keze, az ágyéktája és a talpa maradt ki. Olyan volt, mintha egy kék ember lenne fehér kesztyűben és fehér maszkban. Minél tovább nézegette, annál biztosabban érezte, hogy az írás jelent valamit.

– Ezek a király betűi – állapította meg végül. – Ez Robert Findhelm könyve.

Abban a pillanatban eleredt a hó, éles, jeges pelyhekkel. A szél is egyre maróbban fújt.

Childermassnak eszébe jutott Strange és Norrell, akiktől legalább húsz mérföld választotta el, és hangosan felnevetett. Mit számít, hogy ki olvasta a hurtfew-i könyvtár könyveit? A legértékesebb könyv ott hevert meztelenül és holtan a hóvihárban.

– Szóval az én kezembe hullott – motyogta magában Childermass. – A legnagyobb áldás és a legnagyobb teher, ami ember kezébe kerülhet ebben a korban.

Pillanatnyilag sokkal nagyobbnak érezte a terhet, mint az áldást. A könyv módfelett kényelmetlen formában öltött testet. Azt sem tudta, mikor halt meg Vinculus, és mikor kezd el rothadni földi porhüvelyé. Mit tehetne? Megkockáztathatná, hogy felemeli a hullát, és rádobja a lova hátára. De mi lesz, ha találkozik valakivel? Hogy magyarázza meg, hogy miért visz egy frissen felakasztott tetemet a lován? Vagy elrejtethné a hullát, és kereshetne

egy lovas kordét. De mennyi ideig tartana az? Közben valaki más is rábukkanhatna a testre, és elvihetne. Akadnak olyan doktorok Yorkban, akik kérdezősködés nélkül átvesznek hullákat.

– Mondhatnék egy elrejtő varázsigét – morfondírozott.

Egy elrejtő igével biztosan elterelné róla az emberek figyelmét, de számolnia kell a kutyákkal, rókákkal és varjakkal is. Nem ismert olyan varázsigét, ami ezekre az állatokra is hatna. Ezt a könyvet egyszer már megették. Nem kockáztathatta, hogy még egyszer eleméssze valami.

A legegyszerűbb megoldás az lenne, ha lemásolná az egészet, de a jegyzetfüzete, a tolla és a tintája mind ott hevert a sötétségbe burkolt Hurtfew Apátság szalonjában. Hát akkor mi legyen? Bevéshetné a másolatot a fagyos földbe egy bottal, de az sem lenne tartósabb annál, mint ami most őrzi az írást. Ha több fa lenne, leszedhetné a kérgüket, tüzet gyújthatna, és a hamuval írhatná fel a szöveget a fák törzsére. De csak egyetlen göcsörtös galagonyafa állt a pusztaság közepén.

Ránézett a zsebkésére. Lehet, hogy a saját testére kellene karcolnia a könyv újabb másolatát? Több érv is szólt emellett a megoldás mellett. Először is: lehet, hogy nem véletlenül írták úgy a betűket Vinculus testére, ahogy írták. Talán ami a fej közelében van, az a legfontosabb. Bármilyen lehetséges. Másodszor: így továbbra is titokban és biztonságban tarthatná a könyvet. Nem kellene attól félnie, hogy ellopják. Azt még nem döntötte el, hogy megmutatná-e valaha is Strange-nek vagy Norrellnek.

Csakhogya Vinculus testét borító írás nagyon sűrű és

bonyolult volt. Még ha képes is lenne úgy forgatni a bicskát, hogy lemásolja azokat a finom cirádákat, pontokat és köröket – amit nem feltételezett magáról –, elég mélyen bele kellene vágnia a húsába, hogy a jelek megmaradjanak.

Levette a nagykabátját és az alatta lévő vékonyabb kabátot is. Kioldotta az inge ujját, aztán felgyűrte. Kísérletképpen belevéste a karjába az egyik jelet, amit Vinculus karján látott, nagyjából ugyanarra a helyre. Az eredmény nem lett túl ígéretes. Annyi vér serkent, hogy nem is látta, mit csinál, a fájdalomtól pedig megszédült.

– Ez az ügy megér egy kis vért, de olyan sok írás van... bele is hálnék. Ráadásul lehetetlenség lemásolni azt, ami a hátán van. Felrakom a lovamra, és ha bárki belém köt... nos ha kell, lövök. Ez egy terv. Ha nem is jó, legalább terv. Ismét felvette a kabátját és a nagy kabátját.

Serföző közben arrébb kódorgott, és a száraz füvet legelte, amit a szél csupasztított le. Childermass odasétált hozzá. Elővette a poggászszákját, és kihalászott belőle egy hosszú kötelet, meg egy pisztolyos ládikát. Egy-egy golyót töltött mindkét pisztolyába, és megtömte őket puskaporral. Aztán megfordult, hogy megnézze, minden rendben van-e a holttesttel. Valaki – egy férfi – görnyedt a hulla fölé. Childermass bedugta a pisztolyokat a kabátja zsebébe, és kiáltozva rohanni kezdett.

A férfi fekete csizmát és fekete utazókabátot viselt. Félig lehajolva, félig a havas talajra térdelve szemlélgette Vinculus testét. Childermass egy pillanatra azt hitte, Strange-et látja, de az idegen nem volt annyira magas, és a

tagjai is soványabbak voltak. Sötét öltözete drágának és divatosnak tűnt. Hosszú, egyenes haját viszont sokkal hosszabbra növesztette, mint más divatos urak, és emiatt leginkább egy methodista lelkészre vagy egy romantikus költőre emlékeztetett.

– Ismerem ezt az embert – gondolta magában Childermass. – Egy mágus. Jól ismerem. De miért nem jut eszembe a neve?

Ezt gondolta ugyan magában, de hangosan egész mást mondott:

– A test az enyém! Hagyja békén! A férfi felnézett.

– Az öné, John Childermass? – kérdezte kissé gúnyosan. – Azt hittem, az enyém.

Különös ugyan, de elegáns ruházata és méltóságteljes viselkedése ellenére durvának tűnt a beszéde, még Childermass edzett fülének is. Kétségtelenül északi dialektus érződött rajta, ám Childermass nem ismerte fel. Talán northumbriai, de vegyült bele valami más is: a hideg országok nyelve, amelyek az Északi-tenger túlsó partján terülnek el. És ami még érdekesebb, nem kevés franciát is lehetett érezni a kiejtésében.

– Hát akkor téved – közölte Childermass, és felemelte a pisztolyokat. – Ha rákényszerít, lövök, uram. De nem szívesen tenném. Hagyja békén a testet, és menjen a dolgára.

A férfi nem válaszolt. Egy darabig még fürkészte Childermasst, aztán mintha megunt volna, ismét a tetem felé fordult.

Childermass körülnézett, hátha talál egy lovat vagy hintót,

valamit, amivel az idegen érkezhett. De nem látott semmit. A széles mocsárban nem volt más, csak két ember, egy ló, a holttest és a galagonyabokor.

– De kell lennie itt valami kocsinak – gondolta magában Childermass. – Egy apró sárfolt sincs a ruháján, sőt a csizmáján sem. Mintha csak most öltöztette volna fel a komornyikja. Vajon hol vannak a szolgálái?

Nyugtalanító gondolat volt. Childermass biztosan tudta, hogy fél kézzel legyőzné ezt a sápadt, vézna, költőképű idegent, de egy kocsis vagy egy-két tagbaszakadt inas már egész más dolog.

– Ez itt az ön birtoka, uram? – kérdezte.

– Igen.

– És hol a lova? Hol a hintója? Hol vannak a szolgálái?

– Nekem nincs lovam, John Childermass. Nincs hintóm. És csak egy szolgám van jelen.

– Hol?

Anélkül, hogy felnézett volna, a sötét ruhás férfi felemelte a kezét, és cingár fehér ujjával rámutatott Childermassra.

Childermass zavartan hátranézett. Nem állt senki mögötte. Csak a szél fésülgette a havas fűcsomókat. Mire célzott az idegen? A szélre vagy a hóra? Hallott olyan középkori mágusokról, akik szolgálíknak tartották ezeket a természeti erőket. Aztán valami felismerés ütött szöveget a fejében.

– Mi? Nem, uram, ön téved. Én nem vagyok a szolgája!

– Ön dicsekedett velem, úgy három napja – felelte a férfi.

Csak egy ember volt a világon, aki Childermass gazdájának mondhatta magát. Lehet, hogy valamilyen különös formában Norrell öltött testet előtte? Vagy talán

csak Norrell egy része? A történészek sok olyan esetet ismernek, amikor a mágusok különböző alakokban jelentek meg, azoknak a tulajdonságoknak megfelelően, amelyekből a személyiségük összeállt. Childermass eltöprengett azon, vajon Gilbert Norrell személyiségének melyik része ölthetett testet a szeme előtt egy sápadt, jó vágású férfi formájában, aki szokatlan kiejtéssel beszél, és méltóságteljesen viselkedik. El kellett ismernie, hogy akármennyi furcsa dolog történt a közelmúltban, ez volt a legfurcsább mind közül.

– Uram! – kiáltotta. – Figyelmeztettem önt! Ne nyúljon a testhez!

A férfi közelebb hajolt Vinculus hullájához. Kivett valamit a saját szájából – valami apró, ezüstös-rózsaszín fénygyöngyöt. Belerakta Vinculus szájába. A holttest megremegett. Nem egy beteg ember remegése volt, nem is egy egészségesé: olyan volt, mint amikor a csupasz nyírfaerdő beleremeg a tavasz leheletébe.

– Menjen távolabb a testtől, uram! – kiáltotta Childermass. – Nem kérem még egyszer!

Az idegen ezúttal sem nézett fel. Végigjártatta az ujjá hegyét a test fölött, mintha írna rá.

Childermass a férfi bal válla fölé célzott a jobb kezében tartott pisztollyal, hátha sikerül elijesztenie a lövéssel. A pisztoly tökéletesen elsült; füstfelhő és puszkapor szaga pöffent; szikrákat és füstgomolyokat okádott a pisztolycső.

Csakhogy az ólom nem akart repülni. Ott maradt a levegőben, akár egy álomban. Forogni kezdett, feldagadt, és átváltozott. Hirtelen szárnyakat növesztett, egy bibic lett

belőle, és elsuhogott onnan. Ugyanabban a pillanatban Childermass elméje lecsendesült és megdermedt, mintha kővé változott volna.

A férfi megmozgatta az ujját Vinculus fölött, mire a minták és szimbólumok áramlani és örvényleni kezdtek, akár a vízfelszínen. Az ismeretlen alak egy darabig folytatta a műveletet, majd amikor már elégedett volt, abbahagyta, és felállt.

– Ön téved – mondta Childermassnak. – Nem halt meg.

Odasétált Childermasshoz, és megállt vele szemben. Olyan természetesen, ahogy egy szülő törli le a gyermeke arcát, megnyalta az ujját, és valami jelet kent Childermass szemhéjára, ajkára, és végül a szíve fölé. Rácsapott Childermass bal kezére, mire a pisztoly a földre zuhant. Ezek után egy újabb szimbólumot festett a bal tenyerére. Megfordult, és már távozni akart, amikor valami eszébe jutott, és visszanézett. Tett egy utolsó mozdulatot a sebhely felett Childermass arcán.

A szél megkavarta a hóesést, és a pelyhek őrült táncba fogtak. Serföző felhorkantott, mintha valami megriasztotta volna. Egy pillanatra mintha egy ösztövé, sötét, nagykabátos embert formált volna a hó és az árnyék, ám az illúzió egykettőre szertefoszlott.

Childermass pislogni kezdett.

– Hova megyek? – kérdezte ingerülten. – És mi ütött belém, hogy magamban beszélek? Most nincs idő az ábrándozásra!

Puskapor szagát érezte. Az egyik pisztolya a hóban hevert.

Amikor felvette, melegnek érezte, mintha nemrég sütötte volna el. Furcsállta a dolgot, de nem volt alkalma kellőképpen megdöbbenni, mert egy hang vonta magára a figyelmét.

Vinculus feltápászkodott a földről. Ügyetlenül és görcsösen mozgott, mint valami újszülött test, ami még nem tudja, mire valók a végtagjai. Egy darabig csak állt, imbolygó lábakon, feje ide-oda rángatózott. Aztán kinyitotta a száját, és rákiáltott Childermassra. Ám a torkából felbugyogó hang nem is volt hang; pusztán a hús és csont nélküli test levedlett bőrének zörgése.

Childermass még soha életében nem látott ilyen különös dolgot. Egy pucér, kék színű ember állt előtte, és némán sikoltott a hólepte mocsár közepén. Annyira megrökönyödött, hogy egy jó darabig nem tudta eldönteni, mihez kezdjen. Eszébe jutott, hogy talán meg kellene próbálnia Gilles de Marston varázsigéjét, az Elillant Nyugalom Visszaállítását, de miután jobban belegondolt, elvetette az ötletet. Elővette a vörösbort, amit Lucastól kapott, és megmutatta Vinculusnak. A feltámadt halott lehiggadt, és az üveget bámulta.

Negyedórával később egymás mellett ültek egy fűcsomón a galagonyabokor alatt, és együtt fogyasztották vörösborból és almából álló reggelijüket. Vinculus felvette az ingét és a nadrágját, és beburkolózott egy takaróba, amit Serfözőről szedtek le. Meglepő gyorsasággal épült fel az akasztásból. Szeme még mindig véreres volt, de a látványától már nem lehetett halálra rémülni. Rekedt hangon beszélt, és bármelyik pillanatban erőt vehetett rajta a

görcsös, erőteljes köhögés, de már legalább érteni lehetett, amit mondott.

– Valaki megpróbálta felakasztani – mesélte Childermass.

– Nem tudom, ki és miért. Szerencsére időben megtaláltam, és levágtam. – Miközben ezt mondta, érezte, hogy valami bizonytalan kérdés kuszálja össze a gondolatait. Lelki szeme előtt megjelent Vinculus földön heverő teste, és a vékony, fehér mutatóujj. Ki volt az? Az emlékkép azonban egy-kettőre elillant. – Árulja el nekem – folytatta –, hogy lesz egy emberből könyv? Tudom, hogy Robert Findhelm adta az ön apjának a kötetet, hogy vigye a derbyshire-i hegyekbe.

– Az utolsó emberhez Angliában, aki el tudta még olvasni a király betűit – krákolta Vinculus.

– De az apja nem vitte el a könyvet. Megette, miután elveszített egy fogadást egy sheffieldi kocsmában.

Vinculus megint meghúzta az üveget, és a kézfejjével megtörölte a száját.

– Négy évvel később megszülettem, és a király betűi ott voltak a bőröm alatt. Amikor tizenhét éves lettem, megkerestem az embert, aki a derbyshire-i hegyekben lakik. Szerencsére még élve találtam. Micsoda éjszaka volt! Ragyogtak a csillagok, és balzsamos nyári szellő fúj, amikor a Király Könyve és a király betűinek utolsó ismerője együtt borozgatott! Egy hegyormon ültünk Brettonnál, Angliát nézegettük a magasból, és ő kiolvasta belőlem az ország sorsát.

– És ön ezt a próféciát mondta el Strange-nek és Norrellnek?

Vinculus újabb köhögés-rohammal küzdött, és csak bólintani tudott.

– Meg a névtelen szolgának – tette hozzá, amikor lecsillapodott a köhögés.

– Kinek? – vonta össze a szemöldökét Childermass. – Kiről beszél?

– Egy férfiról. Az ő történetének ismerete is a küldetésemhez tartozott. Rabszolgaként kezdte. Nemsokára király lesz. Az igazi nevét megtagadták tőle, amikor született.

Childermass egy darabig tűnődött Vinculus szavain. – John Uskglassra gondol? – kérdezte.

Vinculus bosszúsan horkantott.

– Ha John Uskglassra gondolnék, azt mondanám! De nem. Ő még csak nem is mágus. Ugyanolyan ember, mint bárki más. – Elmélázott. – Csak fekete.

– Soha nem hallottam róla.

Vinculus mintha mulatott volna rajta.

– Már hogy hallott volna róla? Olyan régóta élt a mayfairi mágus zsebében! Csak azt tudja, amit ő.

– Na és? – húzta fel az orrát Childermass. – Ez azért nem csekélység! Norrell okos ember, Strange nemkülönben. Nekik is megvannak a maguk hibái, mint bárki másnak, de az eredményeiket nem lehet megkérdőjelezni. Tévedés ne essék; én John Uskglass híve vagyok. Illetve lennék, ha itt volna. De önnek is be kell látnia, hogy az angol mágiát a két mágus támasztotta fel, nem Uskglass.

– A két mágus? – csúfolódott Vinculus. – Még hogy ők? Hát még mindig nem érti? Ők maguk is John Uskglass

varázslatai. Soha nem voltak többek annál. És a varázslat most is tart!

68

IGEN

1817 február

A VÍZZEL TELI EZÜSTTÁLBAN hunyorogni kezdett a fényfolt, majd eltűnt.

– Mi az? – kiáltott fel Strange. – Mi történt? Gyorsan, Mr. Norrell!

A másik mágus megtapogatta a víz felszínét, újrarajzolta a fényvonalakat, és néhány szót suttogott, de a tál sötét és mozdulatlan maradt.

– Elment – közölte Mr. Norrell.

Strange behunyta a szemét.

– Nagyon furcsa – folytatta Mr. Norrell csodálkozó hangon.

– Ön szerint mit keresett Yorkshire-ben?

– Ah! – jajdult fel Strange. – Meg mernék esküdni, hogy csak engem akar bosszantani! – A düh és az önsajnálát töltötte meg a hangját. – Miért nem segít nekem? Azok után, amit érte tettem, igazán figyelhetne rám egy kicsit. Ha csak legalább rám nézne!

– Ő egy öreg mágus és egy öreg király – vágta rá Mr. Norrell. – Akárhonnan is nézzük, nem egy könnyen befolyásolható ember.

– Minden mágus arra törekszik, hogy ámulatba ejtse a mesterét. Én is ámulatba ejtettem *önt*. És vele is ugyanezt

akartam tenni.

– De a valódi célja az, hogy kiszabadítsa Mrs. Strange-et az igézetből – emlékeztette Norrell.

– Igen, igen. Ez igaz – bólogatott Strange idegesen. – Persze, hogy az a valódi célom. Csak...

Nem fejezte be a gondolatot.

Csend lett, majd Norrell, aki eddig mélézni látszott, újra magához vette a szót.

– Az előbb említette, hogy a mágusok mindig ámulatba akarják ejteni a mestereiket. Eszembe jutott valami, ami 1156-ban történt...

Strange sóhajtott.

– ...Abban az évben John Uskglasst valami furcsa betegség gyúrta le, ami nem csoda, mert gyakran gyengélkedett. Amikor meggyógyult, tartottak egy kis ünnepséget a newcastle-i házában. Királyok és királynők látogatták meg, ragyogó és méregdrága ajándékokkal halmozták el; arannyal, rubinnal, elefántcsonttal és ritka fűszerekkel. A mágusok varázslatos ajándékokat vittek: meglepetés-felhőket, éneklő fákat, rejtélyes ajtók kulcsát, meg hasonlókat. Egymást próbálták túlszárnyalni. A király ugyanolyan komor arccal köszönte meg mindnyájuknak. Utolsónak a mágus, Thomas Godbless érkezett. Üres kézzel lépett be. Nem vitt ajándékot. Felemelte a fejét, és így szólt: „Uram, én a fákat és a hegyeket hoztam neked, a szelet és az esőt.” A királyok és királynők, a nemes urak és hölgyek, valamint a többi mágus teljesen elhűlt ekkora arcátlanság hallatán. Ők úgy érezték, hogy Godbless semmit sem tett. De a király elmosolyodott, első

alkalommal azóta, hogy felépült a betegségéből.

Strange eltöprengett a történeten.

– Nos... Azt hiszem, én is a királyokkal és királynőkkel tartottam volna. Ennek az egésznek se füle, se farka. Honnan szedte ezt a mesét?

– Benne van a Belasis-féle *Bevezetésben*. Fiatalkoromban szenvedélyes érdeklődéssel tanulmányoztam azt a könyvet, és a legjobban ez a bekezdés ragadta meg a fantáziámat. Arra a következtetésre jutottam, hogy Godbless valahogy rávette a fákat, a hegyeket, meg a többit, hogy hajoljanak meg a király előtt, mintha bókolnának. Büszke voltam magamra, hogy megértettem valamit, amit még Belasis sem értett, de hamar meg is feledkeztem az egészről, mivel semmi hasznát nem vettem. Évekkel később találtam egy igét a Lanchester-féle *Madarak nyelvében*. Lanchester egy régebbi könyvből írta ki, ami azóta elveszett. Ő maga is bevallotta, hogy nem tudja, mire jók azok a sorok, de szerintem azt használhatta Godbless, vagy valami nagyon hasonlót. Ha ön komolyan eltökélte, hogy találkozik John Uskglass-szal, talán azt az igét kellene megpróbálnunk. Megkérhetnénk Angliát, hogy üdvözölje a királyt.

– Mit érnének el azzal?

– Elérni? Semmit! Legalábbis közvetlenül semmit. De talán felidézni John Uskglassban, hogy milyen kötelékek fűzik őt Angliához. Ugyanakkor ezzel némi tiszteletet is mutatnánk irányában, ahogy az alattvalóknak illik egy uralkodóval szemben.

Strange vállat vont.

– Hát... nekem sincs jobb ötletem ennél. Hol tartja a *Madarak nyelvét*?

Strange körülnézett a könyvtárban. Minden kötet ott hevert, ahova akkor hullott, amikor hollóból megint visszaváltozott könyvvé.

– Mennyi kötet van itt? – kérdezte aztán.

– Négy- vagy ötezer – felelte Mr. Norrell.

Mindkét mágus magához vett egy gyertyát, és nekiláttak a kutatásnak.

A bogáncspihe hajú úr gyorsan haladt a Starecrossba vezető, fallal körülvett úton. Stephen a nyomában bukdácsolt, egyik haláltól a másikig.

Anglia most már csak a végtelen szörnyűségek és kínok forrása volt számára. Maguk a fák is úgy néztek ki, mint megfagyott sikolyok. Egy csokornyí szára levele függött az egyik fáról, és zörgött a szélben – Stephen abban is a galagonyabokorra akasztott Vinculust látta. Az ösvényen egy nyúl teteme bukkant fel, amit egy róka téphetett ki – de az ő szemében Lady Pole hevert ott, akit nemsokára megöli a tündérúr.

Halál halál hátán, egyik borzalom a másik után; Stephen pedig semmit sem tehetett, hogy véget vessen a vérontásnak.

Starecross Hallban Lady Pole éppen az íróasztalnál ült a szobájában, és haragos arccal levelet fogalmazott. Papírdarabok heverték körülötte, telis-tele a kézírásával. Kopoqtak az ajtón, és Mr. Secundus lépett be a szobába.

– Elnézést kérek – szólalt meg. – Kérdezhetek valamit? Sir Walternek ír?

Az asszony megrázta a fejét.

– Ezeket a leveleket Lord Liverpoolnak írom, valamint a *Times* főszerkesztőjének.

– Tényleg? – kérdezte a tébolyda vezetője. – Nos, én is most fejeztem be egy levelet, de én Sir Walternek írtam. Ugyanakkor jól tudom: semmi sem vidíthatja fel annyira, mint imádott feleségének sorai, amelyben saját maga biztosítja arról, hogy jól van, és megszabadult a bűbájtól.

– Majd az ön leveléből mindent megtud. Sajnálom, Mr. Segundus, de amíg az én drága barátnőm és szegény Stephen annak a gonosz szellemnek a karmai között sínylődnek, semmi másra nem tudok gondolni. Azonnal el kell küldenie ezeket a leveleket! Ha elkészültem velük, írok a canterburyi érseknek és a régenshercegnek is.

– Nem gondolja, hogy inkább Sir Walternek kellene kapcsolatba lépnie ezekkel a magas rangú személyekkel? Ő biztosan...

– Nem, semmiképp! – szólt közbe a lady felháborodva. – Nem fogok olyasmit kérni másoktól, amit én is tökéletesen el tudok végezni. Nem akarok egyetlen óra leforgása alatt kiszolgáltatottságból tehetetlenségbe kerülni! Sir Walter különben sem ábrázolhatja olyan hitelesen Mr. Norrell aljasságát, mint én!

Ebben a pillanatban egy újabb ember lépett a szobába. Charles, Mr. Segundus inasa bejelentette, hogy valami nagyon furcsa történik a faluban. A magas, fekete úr – aki

Lady Pole-t Starecrossba hozta – egy ezüst diadémmal a fején jelent meg egy különös, bogáncspihe hajú úr társaságában, aki élénkzöld kabátot visel.

– Stephen! Stephen és a gonosz varázsló! – sikoltott fel Lady Pole. – Gyorsan, Mr. Segundus! Gyűjtse össze minden erejét! Öntől függ, hogy legyőzzük-e! Ki kell szabadítania Stephent, ahogy engem is kiszabadított!

– Hogy küzdjek meg egy tündérral? – hőkölt hátra Mr. Segundus. – Ó, azt nem! Képtelen lennék rá. Ahhoz egy sokkal hatalmasabb mágus...

– Badarság! – rivallt rá az asszony könnytől villogó szemmel. – Emlékezzen rá, mit mondott Childermass. A sokévnnyi tanulás felkészítette önt. Egyszerűen csak meg kell próbálnia!

– De nem tudom, hogyan... – hebegte Mr. Segundus gyámoltalanul.

Most egyáltalán nem számított, hogy mit tud. Lady Pole még be sem fejezte a mondatát, már ki is szaladt a szobából – és mivel a tébolyda vezetője úgy érezte, kötelessége megvédeni az asszonyt, kénytelen-kelletlen utána futott.

Közben Hurtfew-ban a két mágus megtalálta a *Madarak nyelvét*. Az asztalon hevert, pont annál az oldalnál kinyitva, ahova a tündérigét nyomtatták. De még mindig nem tudták eldönteni, hogyan nevezzék meg John Uskglasst. Norrell az ezüstitál fölé görnyedve ült, és további felderítő igékkel kísérletezett. Már minden címet és megszólítást átvettek, amiről valaha hallottak, de a felderítő

varázslat egyikre sem villantott fel semmit. A víz sötétén és semmitmondón ült meg a tálban.

– Hát a tündérneve? – kérdezte Strange.

– Az elveszett – felelte Norrell.

– Megpróbáltuk már az Észak Királyát?

– Igen.

– Ó! – Strange némi tépelődés után folytatta. – Mi volt az a furcsa elnevezés, amit az előbb említett? Aminek ő nevezte saját magát? Névtelen valaki?

– A névtelen szolga?

– Igen. Próbálja meg azt.

Norrell kétkedve fogadta az ötletet, de elmondta az ígét a „névtelen szolgálval” is. Abban a pillanatban kékes fényfolt jelent meg a vízfelszínen. Folytatta a varázslatot, mire kiderült, hogy a fényfolt Yorkshire-t mutatja: pontosan azt a helyet, ahol John Uskglass korábban is felbukkant.

– Tessék! – kiáltott fel Strange diadalmasan. – Felesleges volt annyit aggódni! Még mindig itt van.

– Szerintem ez nem ugyanaz a személy – ellenkezett Norrell. – Valahogy másnak tűnik.

– Könyörgöm, Mr. Norrell, ne képzelődjön! Ki más lehetne? Hány névtelen szolga lehet rajta kívül Yorkshire-ben?

Ez ésszerű okfejtés volt, ezért Mr. Norrell sem tiltakozott tovább.

– Most pedig térjünk rá a varázslatra – folytatta Strange, és felemelte a könyvet.

Olvasni kezdte az ígét. Megszólította Anglia fáit, Anglia hegyeit, a napfényt, a vizet, a madarakat, a földet és a köveket. Egymás után vonta magára a figyelmüket, és arra

buzdította őket, hogy helyezték magukat a névtelen szolgáló kezébe.

Stephen és a tündérúr elértek a hídroz, ami Starecrossba vitt.

A falu csendes volt; jóformán egy lelket sem lehetett látni. Az egyik kapuban egy tarka ruhát és gyapjúsálat viselő lány tejet töltött a fadézsákból a sajtérlelő edényekbe. A ház oldalánál egy férfi közeledett kamásliban és széles karimájú kalapban; egy kutya kullogott mellette. Amikor befordultak a sarkon, a férfi és a lány mosolyogva üdvözölték egymást, és a kutya is derűsen vakkantott. Egy ilyen egyszerű, meghitt jelenet más körülmények között melengette volna Stephen szívét, de most fázósan összeborzadt. Azon sem lepődött volna meg, ha a parasztember odamegy, és megüti a lányt – vagy talán megfojtja.

A fehér hajú úr már a teherhídon volt. Stephen követte, és...
...és hirtelen minden megváltozott. A nap előbújt az egyik felhő mögül, keresztülragyogta a téli fák lombjait, és száz meg száz apró, szemkápráztató napfény-folt táncolt a tájon. A világ olyan lett, mint egy kirakós játék vagy egy labirintus. Felidézte azt a babonát, hogy nem szabad az utcakövek közötti hézagon járni – vagy éppen a Doncasteri Négyszögek nevű varázslatot, amihez egy sakktáblához hasonló felület kell. Egyszeriben minden értelmet nyert. Stephen mégsem mert továbbmenni. Ha még egy lépést tesz, például belelép *abba* az árnyékba, vagy kilép *arra* a fényfoltra, talán visszavonhatatlanul megváltozik a világ.

– Várjunk csak! – gondolta magában rémülten. – Én még nem vagyok kész erre! Nem gondoltam végig. Nem tudom, mit tegyek.

De már késő volt. Felnézett.

A csupasz faágak úgy rajzolódtak az égre, mint valami írás, és bár nem akarta, el tudta olvasni. Látta, hogy a fák egy kérdést tesznek fel neki.

– Igen – válaszolt.

Tapasztalatukat és a tudásukat a kezébe helyezték.

A fákon túl egy magas, hóval fedett hegygerincet lehetett látni, mintha valaki egy vonalat húzott volna az égre. Árnýéka kékesen vetült az előtte elterülő hótakaróra. Megtestesített mindent, ami hideg és kemény. Bókolni kezdett Stephen előtt, mint egy régóta hiányolt király előtt. Csak egy szót kell szólnia, és leomlik, hogy maga alá gyűrje az ellenségeit. Kérdezett valamit Stephentől.

– Igen – felelte az inas.

A hegy felajánlotta neki fensőbbségét és erejét.

A híd alatt csörgedező fekete patak dalolva tette fel neki a kérdését.

– Igen – bólintott Stephen.

A föld azt mondta...

– Igen – vágta rá az inas.

A vetési varjak, a szarkák, a szőlőrigók és a pintyek azt mondták...

– Igen.

A kövek azt mondták...

– Igen – hajtogatta Stephen. – Igen, igen, igen...

Egész Anglia ott hevert a szolga fekete markában. Minden angol ember az ő hatalmába került. Most már megbosszulhatott minden sérelmet. Ezerszeresen fizethette vissza azt a sok szenvedést, amit az anyjának el kellett viselnie. Egy szempillantás alatt elpusztíthatja az egész országot. Csak egy szavába kerül, és a házak ráomlanak a lakók fejére. Egyetlen parancsszavára legördülnek a kövek a hegyekről, és összezárják ölüket a völgyek. Egyetlen gondolat, és kentaurok teremnek körülötte, ellibben a csillagok fénye, és lehullik a hold az égboltról. Most, most, most.

Lady Pole és Mr. Segundus szaladt ki a tébolyda melegéből a fakó téli hidegbe. Az asszony szeméből süttött a gyűlölet, amikor az ezüstös fehér hajú úrra nézett. Szegény Mr. Segundus csak zavarodottságot és félelmet érzett.

A tündérúr az inas felé fordult, és mondott neki valamit. Stephen viszont nem hallotta: a hegyek és a fák túl hangosan beszéltek. Csak annyit tudott mondani:

– Igen.

A tündérúr vidáman felkacagott, és már emelte is a kezét, hogy varázslattal sújtsa le Lady Pole-ra.

Stephen behunyta a szemét. Megszólította a híd köveit.

Igen – mondták a kövek. A híd úgy ágaskodott fel, mint egy feldühödött ló, és levetette hátáról a tündérurat.

Stephen megszólította a patakot.

Igen – mondtá a patak. Vasmarokként ragadta meg a boqáncspihe hajú urat, és sebesen száquldva maqával

vitte.

Stephen észrevette, hogy Lady Pole hozzá beszél, és megpróbálja elérni a kezét, látta Mr. Segundus holtápadt, döbönt arcát is, és látta, hogy mond valamit; de nem volt rá ideje, hogy válaszoljon nekik. Ki tudja, meddig engedelmeskedik neki a világ? Leugrott a hídról, és rohanni kezdett a patakparton.

A fák üdvözölték, ahogy elszaladt mellettük, régi szövetségekről beszéltek, és hajdan volt időkre akarták emlékeztetni. A napfény királynak nevezte, és örömmel nyugtázta, hogy visszatért. Nem volt ideje rá, hogy elmagyarázza nekik: összetévesztik valakivel.

Egy olyan helyre jutott, ahol a föld meredeken magasodott a patak mindkét partján: egy mély, mocsaras völgy, ahol malomköveket fejtenek. A völgy mindkét oldalát a sziklafalból kibányászott, hatalmas, kerek kövek borították; mindegyik legalább félembernyi magas volt.

A patak vize forrongott és gőzölgött, ahol a tündérúr raboskodott a hullámok markában. Stephen letérdelt egy lapos kőre, és a víz fölé hajolt.

– Sajnálom – mondta. – Tudom, hogy csak jót akart.

A tündérúr haja úgy gomolygott a vízben, mint megannyi ezüstös vízi kígyó. Haragjában és gyűlöletében egyre kevésbé hasonlított emberre: eltávolodtak egymástól a szemei, szőr nőtt az arcára, ajka rémséges vicsorgással húzódott hátra a fogairól.

Stephen fejében megszólalt egy hang:

– Ha megölsz, soha nem tudod meg a neved!

– Én a névtelen szolgáló vagyok – felelte az inas. – Mindig is

az voltam, és most sem akarok több lenni.

Megszólította a malomköveket, mire azok felemelkedtek a levegőbe, és rávetették magukat a bogáncspihe hajú úrra. Stephen parancsára ugyanezt tették a sziklák és kövek is. Ám a tündérúr felfoghatatlanul öreg és erős volt. A csontjait és a húsát már rég szétmorzszolták a kövek, amikor még mindig lehetett érezni, milyen megveszekedetten varázsol, hogy ellensúlyozza a csapásokat. Így hát Stephen kénytelen volt segítséget kérni a völgy két oldalától. Megremegett a föld, megmozdultak a zord falak, majd ráomlottak a malomkövekre és a sziklákra, míg végül egy olyan magas hegy nőtt a patakba, mint a völgy két oldalfala.

Stephen már évek óta úgy érezte, mintha egy piszkos, szürke üvegből készült tábla választotta volna el a világtól. Abban a pillanatban, ahogy a tündérúrban végleg kialudt az élet utolsó szikrája, az üvegfal szétrepedt, és darabokra tört. Stephen felállt, és levegőért kapkodott.

Csak hogy közben a szövetségesei és a szolgálói egyre gyanakvóbbak lettek. Kérdések visszhangzottak a hegyek és a fák között. Most már rájöttek, hogy nem az tért vissza, akire vártak; a fekete bőrű férfi csak kölcsönvette tőle a dicsőséget.

Érezte, ahogy sorban, egymás után visszavonulnak. Miután az utolsó is magára hagyta, üresen és érzéketlenül roskadt össze.

Padovában a Greysteel család már megreggelizett, és együtt ücsörgött a földszinti szalonban. Nem volt túlzottan jó kedvük ezen a reggelen. Összeszólalkoztak. Dr. Greysteel

meggyújtotta a pipáját odabent, mire Flora és a nagynénje tiltakozni kezdtek. A nővére megpróbálta lebeszélni a dohányzásról, ám a doktor rendkívül makacs ember volt. Nagyon szeretett pipázni, és úgy érezte, hogy ennyi kikapcsolódás neki is jár, főleg mivel régóta nem utaztak sehová. Erre a nővére azt felelte, hogy pipázhat, de csak a házon kívül. A doktor ellenkezett: odakint zuhogott az eső. Esőben pedig nehéz pipázni, a cseppek ugyanis eláztatják a dohányt.

Így hát tovább pöfékelt, miközben a nővére köhögéssel küzdött. Flora, akinek saját magát kellett volna hibáztatnia az áldatlan helyzetért, csak tanácstalanul nézett egyikről a másikra. Egy órán keresztül nem is történt semmi változás. Aztán dr. Greysteel felnézett, és váratlanul elkiáltotta magát.

– Fekete a fejem! Teljesen fekete!

– Mit csodálkozol, amikor ennyit füstölsz? – kérdezte a nővére.

– Papa! – Flora riadtan ejtette az ölébe a hímzést. – Hogy érted ezt?

Dr. Greysteel a tükörbe nézett – abba a tükörbe, ami olyan titokzatos körülmények között jelent meg, amikor a nappalból éjszaka lett, jelezvén, hogy Strange megérkezett Padovába. Flora odament hozzá, és belenézett a tükörbe. Olyan meglepetten kiáltott fel, hogy a nagynénjét is odacsalogatta.

Ahol dr. Greysteel fejének kellett volna tükröződnie, csupán egy fekete foltot láttak, amely imbolyogva változtatta az alakját. Egyre nőtt és nőtt, és közben mindinkább egy emberi figurára hasonlított, aki egy mérhetetlenül hatalmas

folyosón lebeg feljük. Amikor egészen közel ért a tükörhöz, látták, hogy egy asszony az. Többször is hátranézett, miközben futott, mintha attól tartana, hogy üldözik.

– Mitől ijedt meg ennyire? – kérdezte a nagynéni. – Lancelot, látsz valamit? Valaki fut a nyomában? Ó, szegény asszony! Lancelot, nem tehetnénk valamit érte?

Dr. Greysteel odament a tükörhöz, rátette a kezét, és megnyomta. A sima felület azonban kemény volt és síkos, ahogy egy tükörnél már megszokhatta. Egy darabig habozott, mintha azt latolgatná, érdemes-e erőszakosabb módszerhez folyamodnia.

– Óvatosan, papa! – kiáltott fel Flora. – Nem szabad eltörnöd!

A hölgy még közelebb jött a tükör túloldalán. Egy pillanatra egészen közel állt meg hozzájuk, és tisztán láthatták a ruhája gyöngyökkel kivarrt, finom csipkeanyagát. Aztán fellépett a tükör keretére, akár egy lépcsőre. A tükör felszíne meglágyult, és olyan lett, mint egy sűrű felhő vagy ködgomolyag. Flora sietve egy széket kerített, és odarakta a falhoz, hogy az asszony könnyebben leléphessen onnan. Hat kéz nyúlt fel a tükörhöz, hogy segítsen neki lejönni, és megszabadítsa az üldözőjétől.

Az asszony harminc vagy harminckét éves lehetett. Ruhája színe az őszi avart idézte. A futástól kifulladt és zilált lett. Úzötten nézett körbe az ismeretlen szobában, az idegen arcokon. Mindent ismeretlennek érzett maga körül.

– Ez Tündérország? – kérdezte.

– Nem, asszonyom – felelte Flora.

– Anglia?

– Nem, asszonyom. – Könnyek buggyantak elő Flora szeméből. A szívére tette a kezét, hogy visszanyerje a lélekjelenlétét. – Ez Padova. Itália. Engem Flora Greysteelnek hívnak. Ön nem ismeri ezt a nevet, de én a férje kívánsága szerint már régóta várok önre. Megígértem neki, hogy itt fogom fogadni önt.

– Jonathan itt van?

– Nincs, asszonyom.

– Maga Arabella Strange! – kiáltott fel dr. Greysteel elképedve.

– Igen – felelte a hölgy.

– Ó, egek! – sikoltott a nagynéni. Egyik kezét a szája elé, a másikat a szívére tette. – Ó, te jó ég! – Mindkét kezével Arabella vállát és arcát kezdte tapogatni. – Ó, te jó Isten! – kiáltott fel harmadszor is.

Aztán kitört belőle a zokogás, és megölelte Arabellát.

Stephen magához tért. A fagyos talajon feküdt egy keskeny völgyben. Napsütésnek nyoma sem volt, mindent hideg szürkeség szövítt át. A völgy mintha belefűlladt volna a hatalmas malomkövekbe, sziklákba és földhalmokba. Akár egy bizarr temető, olyan volt a táj. A fal elzárta a patak útját, csak egy apró erecske szivárgott át mellette, és szétfolyt a talajon. Az inas koronája, jogarja és országalmája egy közeli, mocskos pocsolyában hevert. Stephen kimerülten felállt. A távolból kiáltást hallott.

– Stephen! Stephen!

Mintha Lady Pole lett volna.

– Rabságom nevét magam mellett hagytam – mondta a férfi. – Nincs többé.

Felvette a koronát, a jogart és az országalmát, aztán elindult.

Fogalma sem volt, merre megy. Megölte a tündérurat, és hagyta, hogy a tündérúr megölje Vinculust. Soha többé nem mehet haza, ha egyáltalán a hazájának nevezheti azt a helyet. Mit szólna egy angol bíró és egy angol esküdtszék egy kétszeresen is gyilkos, fekete bőrű emberhez? Stephen végzett Angliával, és Anglia is végzett vele. Továbbment.

Egy idő után feltűnt neki, hogy a táj már nem annyira angol, mint korábban volt. Most már gigantikus, ősi fák vették körül, minden águk kétszer olyan vastag volt, mint egy ember törzse, gallyaik szokatlan formában meredeztek. Noha tél lévén lecsupaszodtak a csipkerózsák, mégis virított néhány vérvörös és hófehér virág.

Angliát már maga mögött hagyta. Nem bánta. Vissza sem nézett. Tovább sétált.

Egy hosszú, alacsony dombhoz érkezett, amelynek közepén nyílás tátongott. Inkább szájra hasonlított, mint ajtóra, mégsem tűnt fenyegetőnek. Valaki állt a nyílás előtt, és rá várt.

– Ismerem ezt a helyet – gondolta magában a fekete bőrű férfi. – Az Elveszett Remény Kastélya. De hogy lehet ez?

Nemcsak azt furcsállta, hogy a házból hirtelen domb lett. Az egész világ mintha újjászületett volna. Az erdőt hirtelenjében frissesség, sőt ártatlanság szelleme hatotta át. A fák már nem fenyegették az utazót. Ágaik között a

hidegkék, békés téli égbolt kandikált át. Itt-ott tiszta fényvel izzott egy csillag, de Stephen már nem tudta volna megmondani, hogy az est vagy a hajnal csillaga. Körülnézett, szemével az ősi csontokat és a rozsdálló fegyvereket kereste; a tündérúr vérszomjas természetének kísérteties jelképeit. Meglepődve észlelte, hogy a maradványok borítanak mindent; ott voltak a lába alatt, a gyökerek közötti mélyedésekben, a vadrózsa és a földi szeder indái között. De mostanra sokkal jobban szétrágtá őket az enyészet, belepte őket a moha, a rozsda, és lassan porrá váltak. Rövidesen semmi sem marad belőlük.

A nyílásnál álló alak ismerős volt neki. Gyakran részt vett az Elveszett Reményben rendezett bálokön és felvonulásokon. De ő is megváltozott: vonásai sokkal tündérszerűbbek lettek, szeme fényesebben csillogott, szemöldöke markánsabban ívelt fölfelé. Haja úgy bodorodott, mint egy fiatal bárány szőre, vagy mint a zsenge páfrányok levele tavasszal, és valami púder-finom pihe lepte az arcát. Idősebbnek, ugyanakkor sokkal ártatlanabbnak tűnt.

– Üdvözöllek! – kiáltotta.

– Tényleg ez az Elveszett Remény Kastélya? – kérdezte a férfi, aki egykor Stephen Black volt.

– Igen, nagypapa.

– Nem értem. Az Elveszett Remény egy nagy kastély. Ez meg egy... – A férfi, akit korábban Stephen Blacknek hívtak, félbehagyta a mondatot. – Nem találok rá szavakat.

– Ez egy *brugh*, nagypapa. Ez a domb alatti világ. Az Elveszett Remény megváltozott. A régi király halott. Megérkezett az új király! Közeledtére a világ leveti a

gyászos fátyolt. A régi király bűnei elenyésznek, mint a hajnali köd. A világ új köntöst ölt magára. Az új király erényei töltik meg az erdőt és a világot!

– Az új király?

A férfi, akit korábban Stephen Blacknek hívtak, lenézett a kezére. Az egyikben a jogart, a másikban az országalmát tartotta. A tündér rámosolygott, mintha azon csodálkozna, miért van meglepve.

– A változások, amiket itt okoztál, jócskán túlszárnyalják mindazt, amit Angliában tettél.

Bementek a nyíláson, és egy nagy terembe érkeztek. Az új király felült egy ősrégi trónra. Hamarosan egész tömeg gyűlt össze körülötte. Néhány arcot ismert, a többit még sohasem látta, de gyanította, hogy csak azért, mert az ígézet elhomályosította a látását. Hosszú ideig hallgatott.

– Ez a ház – szólalt meg végül – rendetlen és koszos. Lakói céltalan henyéléssel töltötték napjaikat, és régmúlt idők vérontásait ünnepelték. Olyan dolgokat, amikre emlékezni sem szabadna, nemhogy ünnepelni őket. Többször is eszembe jutott ez a gondolat, és sokszor búslakodtam azért, mert részt kellett vennem ezeken a ceremóniákon. A sok ballépés után most végre rendet teszünk[104].

Abban a pillanatban, amikor a varázslat hatni kezdett, erős szél söpört végig Hurfew-n. Ajtók csapódtak a sötétségben, fekete függönyök lengtek ki fekete szobákból, fekete papírokat sodort le a fekete asztalokról a fuvalom, és táncra készítette őket. Egy harang – az eredeti, rég elfeledett apátság harangja – eszeveszetten zúgni kezdett

az istálló fölötti kicsiny toronyban.

A könyvtár tükreinek felszínén és óráinak számlapján furcsa képek jelentek meg. A szél szétfújta a függönyöket, így az ablakok felületén is láthatóvá váltak a képek. Sűrűn és gyorsan követték egymást, szinte fel sem lehetett fogni őket. Egyik-másik ismerős volt Mr. Norrell számára: az összetört magyalág a saját Hanover téri könyvtárában; egy holló, amely a Szent Pál katedrális előtt repül el, mintha a király zászlajának megtestesülése lenne; a nyomasztó fekete ágy a wansfordi fogadóban. A többi jelenet viszont idegen volt számára: egy hatalmas galagonyabokor, egy ember, akit a sűrűben akasztottak fel, egy durva sziklafal egy keskeny völgyben, egy üveg, amely dugó nélkül hintázik a hullámokon.

Aztán egy kivételével minden látomás eltűnt. A kép betöltötte a könyvtár egyik magas ablakát, de akármilyen nagy volt, Mr. Norrell sehogy sem értette. Olyan volt, mint egy óriási, tökéletesen kerek, fekete kő, amely lehetetlen fényel csillogott. A furcsa követ közönséges szikladarabok zárták gyűrűbe egy fekete hegyoldalon. Legalábbis Mr. Norrellnek úgy tűnt, hogy hegyoldalt lát, mert leginkább egy mocsárra emlékeztetett, ahol megégett, sőt elszenesedett a hanga. Csak az nem illett a képbe, hogy a hegyoldal nem égett feketének tűnt, hanem a nedves selyem és a fényesre csiszolt bőr feketeségét idézte. A kő hirtelen megmoccant, arrébb csúszott, vagy forogni kezdett. A mozdulatot szinte nem is lehetett követni, de Mr. Norrellnek az a kellemetlen gondolata támadt, hogy pislogott egyet.

A szél elhalt. A harang is elcsendesült.

Mr. Norrell megkönnyebbülten sóhajtott. Véget ért a rémálom. Strange karba font kézzel állt, a fejét törte, és közben a padlót bámulta.

– Önnek mi a véleménye? – kérdezte Mr. Norrell. – Az utolsó volt a legrosszabb mind közül. Egy pillanatra azt hittem, hogy egy szemet látok.

– Mert egy szem volt – felelte Strange.

– De minek lehet ilyen szeme? Csakis valami démonnak vagy szörnyetegnek! Borzasztó!

– Tényleg borzasztó volt. Bár nem egészen úgy, ahogy ön gondolja. Egy holló szeme volt.

– Egy holló szeme? De hiszen kitöltötte az egész ablakot!

– Igen. Vagy a holló nőtt lehetetlenül nagyra, vagy...

– Vagy?

Strange röviden és keserűen felnevetett.

– Vagy mi váltunk nevetségesen kicsivé. Kellemes, amikor az ember hirtelen mások szemével látja magát, nem igaz? Azt mondtam, hogy szeretném, ha John Uskglass legalább rám nézne, és azt hiszem, az utolsó pillanatba meg is tette. Vagy talán valamelyik követe volt. Abban a pillanatban mi ketten kisebbek voltunk egy holló szeménél, és jelentéktelenebbek is. Apropos, John Uskglass! Lehet, hogy most már ki tudnánk deríteni, hol van.

Mr. Norrell leült az ezüstitál elé, és munkához látott. Legalább öt percig dolgozott türelmesen.

– Mr. Strange! John Uskglassnak semmi nyoma. Egyáltalán semmi. De megkerestem Lady Pole-t és Mrs. Strange-et. Lady Pole Yorkshire-ben van, Mrs. Strange pedig Itáliában. A jelek szerint az árnyékuk sem maradt

Tündérorszáiban. Mindketten kiszabadultak a bűvöletből!

Csend lett. Strange hirtelen megfordult.

– Mófdelett különös – folytatta Mr. Norrell csodálkozó hangon. – Sikeresen végrehajtottuk a tervünket, de hogy *miként* csináltuk, arról halvány fogalmam sincs. Csak arra tudok gondolni, hogy John Uskglass előre tudta, mi a baj, és kinyújtotta a kezét, hogy orvosolja. Sajnos a nagylelkűsége a jelek szerint nem terjedt ki arra, hogy kiszabadítson minket a sötétségből. Az itt maradt.

Mr. Norrell eltűnődött. Hát ez a sorsa! A félelem, a borzongás és az elhagyatottság! Az asztal mellett ülve türelmesen várta, hogy az említett érzelmek valamelyike eluralkodjon rajta, de egyik sem jelentkezett. Inkább az jutott eszébe, hogy milyen sok időt töltött Londonban, távol a könyvtárától, a miniszterek és az admirálisok hívójelére és parancsaira várva. Hogy bírta elviselni?

– Örülök, hogy nem jöttem rá, hogy egy holló szemét látom – jelentette ki derűsen. – Akkor sokkal jobban megrémültem volna!

– Az biztos, uram – vágta rá Strange rekedten. – Szerencséje volt. Én is úgy döntöttem, hogy különösebben nem vagyok kíváncsi rá. Ezentúl nem fogok haragudni, ha John Uskglass semmibe vesz.

– Hát azt megértem! Ha őszinte lehetek, Mr. Strange, hasznos lenne, ha felhagyna azzal a szokásával, hogy vágyik dolgokra. Veszélyes az ilyesmi egy mágus esetében!

Hosszú és nem különösebben érdekesítő történetet kezdett mesélni egy tizenegyedik századi, lancashire-i

varázslóról, aki gyakran vágyakozott mindenféle, és ezzel pokollá tette a falu életét. Néha minden előjel nélkül felhővé változtak a tehenek, hajóvá a fazekak, és a falusiak szavak helyett olykor színeket mondtak. Ez aztán a mágikus káosz! Strange eleinte alig méltatta válaszra, csak hanyag és ésszerűtlen megjegyzéseket tett. Aztán fokozatosan egyre jobban felébredt benne az érdeklődés, és végül már úgy viselkedett, mint annak előtte.

Mr. Norrell sok mindenhez értett, de ahhoz egyáltalán nem, hogy beelásson a férfiak és a nők szívébe. Strange nem említette a felesége megmenekülését, ezért az idősebb mágus azt hitte, közömbösen fogadta a hírt.

69

Strange követői és Norrell követői

1817. februárja és tavasza

MIKÖZBEN CHILDERMASS lovon haladt, Vinculus gyalog ment mellette. Körülöttük végtelen messzeségben terült el a hóval borított mocsár, amely rengeteg hepehupájával leginkább egy hatalmas tollpaplanra emlékeztetett. Ez juthatott eszébe Vinculusnak is, mert egyfolytában azt ecsetelte, milyen pihe-puha ágyban fog aludni aznap este, és milyen kiadós lakomát eszik majd, mielőtt nyugovóra tér. Minden bizonnyal arra számított, hogy Childermass fizet majd a fényűzésért, és ezért nem lett volna meglepő, ha Childermassnak is van egy-két szava a témához, de ő nem szólt semmit. Elméjét teljesen

egészeben lefoglalta a töprengés. Megmutassa Vinculust Strange-nek és Norrellnek? Biztos, hogy rajtuk kívül senki nem volt képes Angliában megfejteni a sarlatán testén található írást, ugyanakkor nem tudta megjósolni, hogyan fogadnák az embert, aki egyszersemind könyv is. Childermass megvakarta az arcát. Alig észlelhető, gyógyult seb volt rajta – csupán egy ezüstös vonal a barna bőrön.

Vinculus elhallgatott, és megállt az úton. Leesett róla a pokróc, és idegesen próbálta magára rángatni az inge ujját is.

– Mi az? – kérdezte Childermass. – Mi baj van?

– Megváltoztam! – kiáltott fel Vinculus. – Nézze! – Levette a kabátját, és szétnyitotta az ingét. – Átalakultak a szavak! A karomon! A mellkasomon! Mindenhol! Ez nem az, amit korábban hirdettem!

A farkasordító hideggel mit sem törődve vetkőzni kezdett. Amikor már teljesen meztelen volt, vidám táncsal ünnepelte az átalakulását, és úgy ugrándozott, mint egy kék bőrű ördög.

Childermass kétségbeesve szállt le a lováról. Sikerült megmentenie John Uskglass könyvét a haláltól és a pusztulástól, és amikor már azt hitte, biztonságban van, a könyv saját magát emésztette fel.

– Minél hamarabb egy fogadót kell keresnünk! – jelentette ki Childermass. – Papírra és tintára van szükség! Pontosan le kell jegyzetelnünk, amit az ön testére írtak. Kutassa át az emlékezete minden zegzugát!

Vinculus úgy nézett rá, mintha teljesen megháborodott volna.

– Miért? – kérdezte.

– Mert ez John Uskglass mágiája! Ezek John Uskglass gondolatai! Az egyetlen emlék, amit az emberiségre hagyott. Mindent meg kell belőle mentenünk, amit csak lehet.

Vinculus még mindig nem értette.

– Miért? – kérdezte ismét. – John Uskglass sem akarta megőrizni.

– De miért történik ez az átalakulás? Ennek az égvilágon semmi értelme!

– Nagyon is sok értelme van – ellenkezett Vinculus. – Eddig egy prófécia voltam, de a dolgok, amiket megjövendöltem, megtörténtek. Legfőbb ideje volt, hogy megváltozzak, különben mára csak történelemlétkönyv lennék. Élettelen, poros történelemlétkönyv!

– És akkor most mivé lett?

Vinculus megvonta mindkét vállát.

– Lehet, hogy receptkönyv vagyok. Vagy egy regény. Talán egy imagyűjtemény.

Ezek a gondolatok teljesen elragadták Vinculus képzeletét, ezért sokáig csacsogott magában, és újra szökdécselni kezdett.

– Én remélem, hogy most is az, ami eddig volt: egy mágikus könyv! De álljunk csak meg egy percre! Vinculus, azt akarja mondani, hogy soha nem tanulta meg kívülről ezeket a betűket?

– Én egy könyv vagyok – hagyta abba a szökdélést a csavargó. – Én vagyok a könyv. A könyv feladata megőrizni a szavakat. Meg is tettem. Viszont a szavakat az olvasónak

kell értelmeznie!

– De a legutolsó olvasó meghalt!

Vinculus megint vállat vont, mintha semmi köze nem lenne az egészhez.

– Azért valamit biztos megjegyzett! – kiáltotta Childermass, a téboly kerülgette a kétségbeeséstől. Megragadta Vinculus karját. – Vegyük példának ezt! Ez a jel, ami egy kört ábrázol kis szarvacskával, egy vonallal áthúzva. Ez sokszor megismétlődik. Mit jelent?

Vinculus kirángatta a karját a szorításból.

– Azt jelenti, hogy múlt kedden – felelte. – Azt jelenti, hogy a három disznó közül az egyik szalmakalapot visel. Azt jelenti, hogy Sally táncolni indult a hold árnyékában, és elvesztette a kis rózsás erszényét! – Elvigyorodott, és az ujjával megfenyegette Childermasst. – Tudom, mire készülsz! Ön akar lenni a következő olvasó!

– Lehet. Bár esküszöm, fogalmam sincs, hogyan kezdjem. De minden jel szerint rám hárul ez a feladat. Akármilyen történjék, nem veszthetem szem elől! Vinculus, mi ketten ezentúl egymás árnyékai leszünk!

A csavargó fancsali arccal vette vissza a ruháit.

Angliában kitavaszkodott. A madarak követték a vetést. A köveket felmelegítette a nap. Lágyabbá vált az eső és a szél, és a levegő megtelt a föld és a burjánzó növényzet illatával. Az erdőket olyan lágy és finom árnyalat pettyezte, amit még színnek sem lehetett nevezni. Inkább egy szín *képzete* volt – mintha a fák zöld álmokat álmodtak vagy zöld gondolatokat dédelgettek volna.

A tavasz visszatért Angliába, de Strange és Norrell nem. A Sötétség Oszlopa továbbra is ott magasodott a Hurfew Apátság fölött, és Norrell nem jött elő belőle. Az emberek vadul fantáziálgattak: lehet, hogy Strange megölte Norrellt, vagy Norrell ölte meg a tanítványát. Azon vitakoztak, vajon melyikük érdemli meg jobban a halált, és ki menjen be a sötétségbe, hogy kiderítse, mi történt.

Ám mielőtt dűlőre jutottak volna ezekben az izgalmas kérdésekben, a sötétség váratlanul eltűnt – és magával vitte a Hurfew Apátságot. Nyoma veszett a háznak, a parknak, a hídnak és a folyó egy részének is. Az utak, amik korábban Hurfew-ba vezettek, most saját magukba tértek vissza, esetleg egy kietlen mezőre vagy csalitasba vezettek, ahova senki sem kíváncszott. Ugyanerre a különös sorsra jutott Mr. Norrell Hanover téri háza és Strange két háza is – az egyik a Soho téren, a másik a szülőföldjén, Clunban(73). Londonban az egyetlen élőlény, aki megtalálta a Soho téri ház hűlt helyét, Jeremy Johns macskája, Sűvöltő volt. Az állat szemlátomást nem észlelte, hogy az épületen bármi változás történt, és be is ment, valahányszor kedve tartotta. Egyszerűen csak eltűnt a 30-as és a 32-es számú ház között. Mindenki, aki látta, egyetértett abban, hogy hajmeresztő látvány volt.(74)

Lord Liverpool és a többi miniszter sokszor fejtette ki nyilatkozatában, mennyire sajnálja Strange és Norrell eltűnését, de egymás között megkönnyebbülten sóhajtottak, hiszen nagyon is nyomasztó tehertől szabadultak meg. Nem maradtak illúzióik a két mágussal kapcsolatban. Mindketten kacérkodtak a fekete mágiával,

vagy legalábbis a kívánatosnál és törvényesnél néhány árnyalattal sötétebb varázslatokkal. De azért így is maradtak nyugtalanító tényezők: temérdek új mágus bukkant fel Angliában. Egyelőre keveset varázsoltak, és javarészt iskolázatlanok voltak, ennek ellenére előre lehetett sejteni, hogy velük is legalább annyi gond lesz, mint Strange-dzsel és Norrell-lel volt. Minél hamarabb rendszabályokat kellett kialakítani. Hirtelen mindenki helyeselte Mr. Norrell ötletét az Öt Sárkány Bíróság felállításáról (amit korábban nagyon is rossz elgondolásnak tartottak).[\(75\)](#)

Március második hetében megjelent egy cikk a *Yorkei Krónikában*, amelyben felhívást intéztek a Yorkei Mágusok Tudós Társaságának egykori tagjaihoz, és mindenkihez, aki tagja akart lenni annak a társaságnak. Megkérték őket, hogy menjenek az Agg Csillag fogadóba a következő szerdán (ez volt ugyanis a társaság korábbi gyűléseinek napja).

Ez a furcsa felhívás legalább annyira felháborította a tagságot, amennyire megörvendeztette. Mivel a cikk egy újságban jelent meg, mindenki elolvashatta, csak egyetlen penny kellett hozzá. Ráadásul a szerző (aki titokban tartotta a nevét) vette a bátorságot, és saját maga hívta az embereket a Yorkei Társaságba – amihez nyilvánvalóan nem volt joga, akárki is legyen.

Azon az izgalmas estén a korábbi tagok valóban találkoztak egymással az Agg Csillagban. Legalább ötven mágust (és leendő mágust) találtak a Hosszú teremben. A legkényelmesebb székeket már mind elfoglalták, és a

korábbi tagok (köztük Mr. Secundus, Mr. Honeyfoot és dr. Foxcastle) kénytelenek voltak egy emelvényen helyet foglalni, távolabb a kandallótól. Azonban ennek a helyzetnek is volt előnye: onnan minden mágust jól láthattak.

Mi tagadás, a látvány nem melengette különösebben a korábbi tagok szívét. Mindenféle rendű és rangú ember összegyűlt abban a teremben („úriember pedig alig akad” – tette hozzá dr. Foxcastle). Két földműves és számos kereskedő is volt közöttük. Láttak egy sápadt arcú, világos hajú fiatalembert is, aki módfelett izgágán viselkedett, és éppen azt mesélte a mellette ülőnek, hogy szerinte kétséget kizáróan Jonathan Strange tette a cikket az újságba, és biztos volt benne, hogy nemsokára ő maga is megjelenik a fogadóban, és mágiát fog tanítani nekik. Nem messze tőle egy ötven-hatvan év körüli, rokonszenves lelkész ült fekete öltözékben. Simára borotvált arca józanságot sugallt. Egy kutyával érkezett, amelynek szőrébe legalább annyi szürke tincs vegyült, amennyi a gazdája hajába. Egy szemrevaló fiatal hölgy is ült mellette vörös bársonyruhában. A sötét hajú, szenvedélyes arcú nőszemély sokat rontott azon a tekintélyes légkörön, ami a lelkészt körülvette.

– Mr. Taylor – szólította meg dr. Foxcastle az egyik kísérőjét. – Legyen szíves figyelmeztesse azt az urat, hogy mi nem hozunk családtagokat ezekre a gyűlésekre.

Mr. Taylor elsietett.

A Yorki Társaság régi tagjai az emelvényen ülve meqgyőződhettek róla, hogy a lelkész korántsem olyan

galamblelkű, mint amilyennek nyugodt arca és modora alapján látszik. Szinte ráförmedt Mr. Taylorra. Mr. Taylor a következő üzenettel tért vissza a doktorhoz:

– Mr. Redruth elnézést kér a Társaság tagjaitól, de mint mondja, ő nem mágus. Nagyon érdeklí a varázslás, de nincs készsége hozzá. A lánya viszont mágus. Egy fia és három lánya van, mindegyikük varázsló. A többiek viszont nem akartak eljönni. Azt mondják, nem akarnak összeállni más mágusokkal, mert jobban szeretnek egyedül és zavartalanul tanulni a saját otthonukban.

Egy darabig csend volt. Ez idő alatt a korábbi tagok megpróbálták – sikertelenül – felfogni ezt az egészet.

– Lehet, hogy a kutyája is mágus – jegyezte meg dr. Foxcastle, mire a többiek jót derültek.

Hamar kiderült, hogy az új jövevények két táborra oszlanak. Miss Redruth, a vörös bársonyruhás hölgy az elsők között szólalt fel. Halkan és kissé hadarva beszélt. Nem szokott hozzá a nyilvános felszólalásokhoz, ezért sokan nem is értették, mit mond, csak a szenvedélyes előadásmódját figyelték. Mondandójának lényege az volt, hogy Jonathan Strange jelent mindent! Gilbert Norrell hozzá képest semmi. Szerinte a közvélemény nemsokára védelmébe veszi Strange-et, míg Norrellt pocskondiázni fogják. A mágia hamarosan megszabadul azoktól a béklyóktól, amelyeket Gilbert Norrell rakott rá. Ezek a kijelentések, valamint a számos utalás Strange elveszett mesterművére, az *Angol mágia történetére és gyakorlatára*, olyannyira felbosszantotta a másik tábor, hogy visszavágtak: Strange

mágiája romlott volt, és maga Strange is egy nyomorult gyilkos. Megölte a feleségét[105], és valószínűleg a mesterét is.

Egyre hevesebben vitatkoztak, ám mielőtt összekaphattak volna, két férfi érkezett. Egyik sem tűnt különösebben méltóságteljesnek. Hosszú, gubancos hajuk volt, és szakadt, régi kabátot viseltek. Mindamellett míg az egyikük kétségtelenül csavargónak látszott, a másik észrevehetően elegánsabb volt, és valami hivatalos jelleg lengte körül – talán a méltóság szikrája.

A naplopó ügyet sem vetett a Yorki Társaságra; egyszerűen leült a földre, és gint meg forró vizet rendelt. A másik viszont besétált a terem közepére, és ferde mosollyal végigmérte az egybegyűlteket. Meghajolt Miss Redruth felé, és a következő szavakkal szólt a hallgatósághoz:

– Uraim! Hölgyem! Lehet, hogy néhányan önök közül emlékeznek rám. Tíz évvel ezelőtt találkozhattunk, amikor Mr. Norrell a Yorki katedrálisnál varázsolt. A nevem John Childermass. A múlt hónapig Gilbert Norrell szolgálja voltam. Ez pedig – mutatott a földön ülő emberre – Vinculus, az egykori utcai mágus Londonból.

Childermass nem tudta folytatni. Mindenki egyszerre kezdett beszélni. A Yorki Társaság régi tagjai már bánták, hogy otthagyták a kényelmes otthoni karosszéküket a kandalló mellett, és eljöttek a fogadóba, ahol egy szolga akarja őket kioktatni. Ám amíg a régi tagok a megbotránkozásukon igyekeztek úrrá lenni, az újoncokra egészen máshogy hatott a bejelentés. Igaz, hogy vagy

Strange vagy Norrell oldalán álltak, és még soha nem látták a hősiüket a saját szemükkel, és annak az embernek a jelenléte, aki mindkettőjüket ismerte, forrpontra hevítette az izgalmat.

Childermass nem bátorította el a hangzavar. Megvárta, amíg az emberek lehiggadnak, és amikor megint csend lett, folytatta a mondókáját.

– Azért jöttem, hogy bejelentsem: a Gilbert Norrell-lel kötött szerződés mostantól érvénytelen. Semmisnek tekintendő, uraim. Újra mágusok lehetnek, ha akarják.

Az egyik új mágus kiabálva kérdezte, hogy Strange is eljön-e a találkozóra. Egy másik azt akarta tudni, hogy várható-e Norrell érkezése.

– Nem, uraim – felelte Childermass. – Egyikük sem jön. Be kell érniük velem. Nem hiszem, hogy Strange-et és Norrellt valaha is viszontlátják Angliában. Az önök nemzedéke biztosan nem.

– Miért? – kérdezte Mr. Segundus. – Hova mentek?
Childermass elmosolyodott.

– Oda, ahova a régi mágusok is mentek. Az ég mögé. Az eső túloldalára.

Az egyik Norrell-követő felsóhajtott, mondván, milyen nagy szerencse, hogy Jonathan Strange kitette a lábát Angliából. Máskülönben úgyszólván felakasztották volna.

Az izgága, világos hajú fiatalember azonnal visszatámadott. Azzal érvelt, hogy a Norrell-követők hamarosan szorult helyzetbe kerülnek, hiszen a Norrell-féle elvek egytől-egyig könyvekre épülnek, márpedig a Hurlfew Apátság könyvtára eltűnt a mágusokkal együtt. [\(76\)](#)

– Önöknek nincs szükségük a hurtfew-i könyvtárra, uraim – nyugtatta meg őket Childermass. – Sőt a Hanover téri könyvtárra sem. Én valami sokkal jobbat hoztam önöknek. Egy könyvet, amire Norrell mindig is áhítozott, de soha nem pillanthatott meg. Egy könyvet, amelynek Strange még a létezéséről sem tudott. Elhoztam önöknek John Uskglass könyvét.

Újból ordítózás tört ki. A zajongás közepette Miss Redruth ismét megszólalt, és hevesen védelmébe vette John Uskglasst, akit őfelségének, a királynak nevezett. Bízott benne, hogy nemsokára visszatér newcastle-i kastélyába, és visszaveszi Észak-Anglia irányítását.

– Várjon! – kiáltott fel dr. Foxcastle. Olyan erős és jelentőségteljes hangot használt, hogy először a körülötte ülőket, majd az egész termet lecsendesítette. – Én egy könyvet sem látok ennek a csavargónak a kezében! Hol van? Ez egy trükk, uraim. Le merem fogadni, hogy a pénzünkre fáj a foga. Nos, uram? – fordult Childermass felé. – Mit mond erre? Mutassa azt a könyvet – ha csakugyan létezik.

– Épp az ellenkezője igaz annak, amit mond, uram – felelte Childermass makacs, sötét, féloldalas mosolyával. – Én semmit sem akarok önöktől. Vinculus! Álljon fel!

A padovai házban a Greysteel család tagjai és szolgálói mindent megtettek, hogy Mrs. Strange-et kényelembe helyezték. Mindenki a maga módján próbálta megnyugtatni. Dr. Greysteel a filozófiához fordult: olyan történelmi személyek, különösen asszonyok példáit idézte

fel, akik szintén győzedelmesen kerültek ki az ellenséges körülmények fogságából. A két inas, Minichello és Frank, mindig előreszaladt, hogy kinyissa neki az ajtókat. Gyakran az sem érdekelte őket, hogy Mrs. Strange egyáltalán ki akar-e menni. Bonifazia, a házvezetőnő úgy tekintett az egyéves tündérországbeli raboskodásra, mintha az asszony valami kórságot kapott volna el, és egész nap szíverősítő italokkal kínálta. A nagynéni körbeküldte a szolgákat a városban, hogy szerezzék be a legjobb borokat és a legritkább ínycségeket, ezenkívül megvette a legpuhább pehelypárnákat és takarókat, azt képzelvén, hogy ha Arabella ezekre hajtja le a fejét, könnyebben elfelejti, mi történt vele. De minden igyekezet ellenére csak egyvalami akadt, ami felderítette Arabella szívét: Flora társasága és a Florával folytatott beszélgetés.

Egyik délelőtt egymás mellett ültek, és hímezgettek. Arabella egyszer csak türelmetlenül félretette a hímzést, és odasietett az ablakhoz.

– Valami nyugtalanság bujkál bennem – mondta.

– Ez csak természetes – nyugtatta meg Flora. – Legyen türelmes. Hamarosan ugyanolyan hangulatban lesz, mint mielőtt elrabolták.

– Tényleg? – kérdezte Arabella sóhajtva. – Az igazat megvallva, már nem emlékszem, milyen voltam azelőtt.

– Akkor majd én elmondom. Mindig vidám, bár sokszor nem volt, aki szórakoztassa. Ritkán jött ki a sodrából, bár sokszor nyersen ingerelték. Az emberek emlékeztek a szavaira, mert mindig humorosan és frappáns meglátásokkal beszélt, bár ezt kevesen ismerték el, és

folyamatosan ellentmondtak önnek.

Arabella nevetett.

– Te jó ég! Ezek szerint ritka tehetség lehettem! De... – folytatta elkeseredve – ...nem hinném, hogy hűen ábrázolt engem, hiszen korábban soha nem találkoztunk.

– Mr. Strange sokat mesélt önről. Az ő szavait használtam.

– Ó! – felelte Arabella, és elfordította az arcát.

Flora lesütötte a szemét, és lágy hangon beszélt tovább.

– Mr. Strange visszatérése fogja igazán visszaadni az életkedvét, figyelje csak meg. Ismét boldog lesz.

Miss Greysteel felnézett. Arabella egy darabig hallgatott.

– Nem biztos, hogy valaha is újra látjuk egymást.

Flora megint magához vette a hímzést. Csak egy kis idő elteltével szólalt meg újra.

– Nagyon furcsa, hogy ennyi idő után visszament a régi tanárához.

– Furcsa lenne? Én nem találok benne semmi különösét. Azt sem gondoltam volna, hogy akár eddig is eltart az ellenségeskedés. Azt hittem, egy hónapig sem bírják a másik nélkül.

– Megdöbbsent, hogy így véli! – vallotta be Flora. – Amíg Mr. Strange velünk volt, egyetlen jó szava sem volt Mr. Norrellről, Mr. Norrell pedig szörnyűséges cikkeket jelentetett meg egykori tanítványáról a mágikus folyóiratokban.

– El tudom képzelni! – vont a fel a szemöldökét Arabella. – De csak zavarodottságukban viselkedtek így. Mindketten makacsak, mint az öszvér. Nem mintha kedvelném Mr. Norrellt. A legkevésbé sem. De egyvalamit tudok róla:

elsősorban magus, és minden más csak azután jön. És Jonathan is ugyanolyan. Csak a könyvek és a varázslatok érdeklik őket. Senki más nem ért annyira a mágiához, mint ők ketten. Szerintem nagyon is érthető, hogy végül megint egymás társaságát keresték.

Ahogy múltak a hetek, Arabella egyre többször mosolygott és nevetett. Minden érdekelte az új barátaival kapcsolatban. Jókedvű társaságban töltötte a napjait, együtt evett a családdal, és szívesen engedelmeskedett a baráti kéréseknek és megbízásoknak. Kiegyezett elméjét és sajnó lelkét szinte felüdítették a hétköznapi, gyakorlati teendők. Keveset gondolt távol levő férjére, legtöbbször csak hálát érzett iránta, amiért Greysteelék gondjaira bízta. Akkoriban tartózkodott egy fiatal ír kapitány Padovában, és sokan úgy gondolták, hogy rajong Floráért, bár Miss Greysteel az ellenkezőjét állította. Az ír kapitány vezette a gyalogos sereget a legádázabb ágyúdörgés közepette a waterloo-i csatamezőn, de ha Flora a közelében volt, hamar inába szállt a bátorsága. Valahányszor ránézett, elvörösödött, és valósággal megriadt, ha egy helyiségbe került az ifjú hölgygel. Inkább Mrs. Strange-et kérdezgette arról, hogy mikor megy Flora legközelebb sétálni a Prato della Valleba (egy gyönyörű kertbe a város közepén), vagy mikor látogatja meg legközelebb Baxteréket (közös barátaikat). Arabella szíves-örömezt válaszolt a kérdéseire. De maradtak olyan nyomai a rabságának, amit sokkal nehezebben vetett le. Hozzászokott, hogy egész éjjel táncol, és alig tudott elaludni. Néha hallotta a gyászos hegedűszót és a tündérdallamokat játszó furulyát, amely

táncba hívta. Már a tánc gondolatára is kirázta a hideg.

– Beszéljenek hozzám – kérte Florát és a nagynénjét. – Beszéljenek hozzám, és akkor hamar legyőzöm ezt az átkot.

Ilyenkor egyikük fennmaradt vele, vagy mindketten odaültek az ágya mellé, és mindent kitárgyaltak, ami csak az eszükbe jutott. De néha Arabella úgy érezte, hogy túl erős a késztetése a mozgásra, és muszáj volt Florával fel-alá járkálnia a hálószobájában. Többször előfordult az is, hogy dr. Greysteel és Frank feláldozták saját éjszakai nyugalmukat, és éjjeli sétára kísérték Mrs. Strange-et Padovában.

Az egyik áprilisi éjszakán is ez történt. Arabella és dr. Greysteel a katedrális környékén sétált, és az Angliába való visszatérésükről beszélgettek, amit a következő hónapra terveztek. Arabella kicsit megijedt attól, hogy újra találkozik régi angol barátaival és ismerőseivel, de a doktor igyekezett megnyugtatni. Frank hirtelen felkiáltott, és fölfelé mutatott.

A csillagok megmozdultak, és változni kezdtek. Fölöttük az égbolton új csillagképek alakultak ki. Nem messze egy ősrégi, kőből készült boltív magasodott. Ebben még nem volt semmi szokatlan, hiszen Padova tele van érdekesebbnél érdekesebb kapukkal, boltívekkel és árkádokkal. De ez a boltív különbözött a többitől. Padova középkori téglákból épült, ami kellemes aranyos-rózsaszín fényt kölcsönzött az utcáinak. Ez a boltív viszont zord, sötét északi kövekből épült, és mindkét oldalán John Uskglass szobrát lehetett látni; arcát félig eltakarta a csuklyája,

hátára hollószarnyak nőttek. A boltív alatt egy magas férfi állt.

Arabella tétovázott.

– Ugye nem megy messzire? – kérdezte dr. Greysteeltől.

– Frankkel együtt itt leszünk – biztatta a doktor. – Nem mozdulunk erről a helyről. Csak hívjon, ha baj van.

Arabella egyedül folytatta az útját. A boltív alatt álló alak egy könyvet olvasott. Amikor megneszelte, hogy az asszony közeledik, felnézett. Arckifejezése a régi időket idézte: mintha nem tudta volna, hogy hol van, vagy hogy mit kezdjen a könyveken kívüli világgal.

– Ezúttal nem hozott magával égzengést – állapította meg Arabella.

– Ó, ezek szerint hallott róla. – Strange nevetett, de csak félig figyelt arra, amit mond. – Lehet, hogy egy kicsit túlzásba vittem. Nem a legjobb ízlésre vall. Azt hiszem, túl sok időt töltöttem Lord Byron társaságában Velencében. Egy kicsit átvettem a stílusából.

Együtt sétáltak tovább. Minden lépésüknél újabb csillagzatok jelentek meg az égen.

– Remekül néz ki, Arabella – ismerte el a férfi. – Attól félttem... Mitől is félttem? Ó, ezernyi félelem motoszkált bennem. Attól félttem, hogy többé nem áll szóba velem. Mégis itt van. És nagyon örülök, hogy látom.

– Most már lecsillapodhat az ezernyi félelme. Legalábbis ami engem illet. Kitalálta már, hogyan oszlatja szét a sötétséget?

– Nem, még nem. Őszintén szólva mostanában túl elfoglaltak voltunk ahhoz, hogy komolyan foglalkozzunk

ezzel a problémával. De van egy-két írás a Goubert-féle *Apolló Kapujának* Őrében, ami ígéretesnek tűnik. Optimisták vagyunk.

– Nagyszerű. Én is szenvedek attól, ha nyomorultul érzi magát.

– Ó, ne szenvedjen, kérem. Ami azt illeti, most már nem olyan nyomorúságos a helyzet. Eleinte persze nagyon rossz volt, de megszoktam. Nem mi vagyunk az első mágusok Norrell-lel, akik egy átok terhe alatt kénytelenek dolgozni. Robert Dymoke egy gonosz tündérnek esett áldozatul a tizenkettedik században, és attól fogva nem tudott beszélni, csak énekelni. Biztos vagyok benne, hogy nem volt olyan kellemes, amilyennek hangzik. A tizennegyedik században is volt egy varázsló, akinek ezüstből volt a lába. Az sem lehetett könnyű. Egyébiránt még az is lehet, hogy hasznunkra válik a sötétség. El akarjuk hagyni Angliát, a többi világban pedig különféle veszélyes szerzetekkel találkozhatunk. Egy angol mágus sokaknak felkelti a figyelmét. Két angol mágus pedig kétszer annyira feltűnő. Ha pedig azt a két angol mágust áthatolhatatlan sötétség veszi körül... Nos, azt hiszem, egy ilyen látványra még egy félistennek is megrogyan a térde!

– Hova mennek?

– Ó, rengeteg hely van! Ez a világ csak egy a sok közül, és egy mágusnak amúgy sem tesz jót, ha a ténykedése, a léte, a munkája túl... hogy is mondjam... túl *belterjessé* válik.

– De mit fog szólni Mr. Norrell? – kérdezte Arabella kételkedve. – Sohasem szeretett utazni, még Portsmouth-ig sem.

– Éppen ez a nagy előnye annak, hogy mi ilyen sajátságos módon utazunk. Ki sem kell lépnie a házból, ha nem akar. Majd a világ jön hozzánk. Az összes világ. – Elhallgatott, és körülnézett. – Inkább nem megyek tovább. Norrell itt van a közelben. Az átok miatt több okból sem ajánlatos túlzottan eltávolodnunk egymástól. Arabella... – Szokatlan komolyság költözött a férfi hangjába. – Kibirhatatlan fájdalmat okozott számomra a gondolat, hogy a föld alá temették. Mindent megtettem volna, mindent az égvilágon, hogy épségben kihozzam onnan.

Arabella megfogta a mágus kezét, szemébe könnyek gyűltek.

– És meg is tette – suttogta.

Sokáig néztek egymás szemébe, és abban a percben minden olyan volt, mint régen – mintha soha nem váltak volna el egymástól. De Arabella nem ajánlotta fel, hogy a férjével megy a sötétségbe, Strange pedig nem kérte rá.

– Egy nap – folytatta a férfi – megtalálom a megfelelő ígét, és megszüntetem a sötétséget. És azon a napon eljövök magáért.

– Igen. Azon a napon. Várni fogom.

A férfi bólintott, és már távozott volna, de még eszébe jutott valami.

– Bell... Ne viseljen feketét. Ne legyen özvegy. Legyen boldog. Úgy akarok emlékezni magára.

– Megígérem. És én hogy emlékezzek magára?

Strange eltöprengett, aztán felnevetett.

– Képzeld el úgy, hogy egy könyvbe dugom az orromat!

Megcsókolták egymást. Aztán a mágus sarkon fordult, és

beleveszett a sötétségbe.

Lábjegyzetek:

* A regény összetett jegyzetelést használ. A szokásos rövidebb lábjegyzeteken kívül a könyv végére további, a regénnyel lazább kapcsolatban álló információkat hosszabban kifejtő jegyzet-sorozat került. A PRC változatban mindkét jegyzet a regényszöveg után található. A megkülönböztetés érdekében a szövegközi jegyzet-hivatkozások a lábjegyzetek esetében: [#], a végjegyzetek esetében pedig (#) zárójelekbe kerültek.

1. *Az angol mágia története és gyakorlata*, Jonathan Strange tollából, I. kötet, 2. fejezet, John Murray 1816-os londoni kiadásában.

2. Az ilyen varázslók pontosabb elnevezése: *Aureate* mágusok vagy az Aranykor Mágusai.

3. *dr. Pale tündérszolgáinak részletes leírása, nevük, történetük, természetük és a doktor számára tett szolgálataik*, John Segundus tollából, Thomas Burnham könyvkereskedő 1799-es northamptoni kiadásában.

4. dr. Martin Pale (1485-1567) egy warwicki cserzővarga fia volt az utolsó *Aureate*, az Aranykor Mágusainak legutolsó képviselője. Több mágus is követte (lásd még Gregory Absalom), de ezek hírneve kétes. Egyértelműen Pale volt az utolsó mágus, aki Tündérországba merészkedett.

5. A császári Róma hódító hadvezéreit babérkoszorúval ünnepelték; a szerelmeseknek és a szerencse kegyeltjeinek a népnyelv szerint rózsát kellett szórni az útjukba; viszont az angol mágusok mindig is megelégedtek a közönséges borostyánnal.

6. A nagy yorki templom egyszerre *katedrális* (ami azt jelenti, hogy ott helyezték el a püspök vagy az érsek trónját) és *székesegyház* (vagyis egy ősi templom, amit még egy misszionárius alapított). Mindkét szerepet betöltötte a történelem különböző szakaszaiban. Régebben gyakrabban hívták *székesegyháznak*, de York mai lakosai szívesebben nevezik *katedrálisnak*, mert ez a név kiemeli az ő templomukat a közeli városok, Ripon és Beverley templomai közül. Riponban és Beverley-ben van székesegyház, de nincs katedrális.

7. A példa, amit Mr. Honeyfoot precedensként felvetett, egy 1279-ben történt gyilkosság esete volt, amit egy zord, mocsaras városban, Alstonban követtek el. Egy fiatal fiú testét találták meg a templomkertben egy csipkebokorra akadva a templom ajtaja előtt. Az ajtó fölött ott volt Szűz Mária és a Gyermeke szobra. Ezért az alstoniak elküldettek Newcastle-be, a Hollókirály kastélyába, a Hollókirály pedig két varázslót küldött vissza, akik szóra bírták Máriát és a Kisjézust. A szobrok azt mondták, látták, ahogy egy idegen megöli a fiút, de nem tudták, miért tette. Ezt követően az alstoniak minden városukba tévedő idegent odacibáltak az ajtó elé, és megkérdezték a szobrokat: „Ő volt az?” – de a szobrok minden alkalommal azt felelték: „Nem.” A Szűz

lába elé egy oroszlánt és egy sárkányt faragtak, akik zavarba ejtő pózban tekeredtek össze, és egymás nyakát harapdálták. A kőfaragó, aki készítette őket, soha életében nem látott sem oroszlánt, sem sárkányt, viszont annál több kutyát és birkát – ezért beleszótt némi kutya- és birka-jelleget a bestiákba. Valahányszor egy szerencsétlen flótást a szobrok elé vittek, hogy Mária és a Kisjézus megvizsgálja őket, az oroszlán és a sárkány – Szűz Mária furcsa őrzőkutyái – abbahagyták a harapdálást, és az oroszlán acsarkodva ugatott, a sárkány meg mérgesen bömbölt.

Teltek az évek, és mindenki meghalt a városban, aki emlékezett a fiúra. Egyre valószínűbb volt, hogy a gyilkos sincs már az élők sorában. De Mária és a Kisjézus különös módon továbbra is beszéltek, és valahányszor egy szerencsétlen idegen került be a látóterükbe, felé fordították kőfejüket, és azt mondták: „Nem ő az.” Alstont ettől fogva úgy tartották számon, mint egy kísértetjárta helyet, és nem is ment oda senki, hacsak nem akadt halaszthatatlan dolga.

8. Hogy jobban megértse Mr. Norrell természetét és mágikus hatalmát, Mr. Segundus megpróbálta pontról-pontra leírni a Hurtfew Apátságban tett látogatása történetét. Sajnos szembesülnie kellett azzal, hogy csak nagyon homályosan tudta felidézni az emlékeit. Valahányszor újra elővette a leírást, észrevette, hogy azóta egészen máshogy emlékszik az eseményekre. Minden alkalommal rengeteg szót és kifejezést húzott át, és újakkal helyettesítette őket, míg végül szóról-szóra át nem írta az

egészet. Négy vagy öt hónap után be kellett ismernie, hogy nem emlékszik, mit mondott Mr. Honeyfoot Mr. Norrellnek, és mi volt a válasz – de azt sem tudta, hogy ő maga mit látott a házban. Úgy döntött, hogy csak fecsérli az időt az írogatással, és az egész papírköteget bedobta a tűzbe.

9. Egyszer egyedül maradt egy szobában Lady Bessborough hosszú fehér szőrű macskájával. Éppen egy makulátlan fekete kabátot és nadrágot viselt, ezért nagyon megrémült, amikor a macska a lába körül kezdett sündörögni, és arra készült, hogy felugorjon az ölébe. Várt amíg be nem bizonyosodik, hogy senki sem figyeli, aztán felkapta a macskát, kinyitotta az ablakot, és messzire hajította. A szegény jószág háromemeletnyi magasságból zuhant a földre, de túlélte, csak az egyik lába nem gyógyult meg soha rendesen. Az állat ettől a naptól fogva feltűnően ellenségesen viszonyult a fekete ruhás urakhoz.

10. Merlint a legenda szerint egy Nimue nevű varázslónő zárta be egy galagonyabokorba.

11. Mr. Lascelles túlzott. A Hollókirálynak sohasem volt háromnál több birodalma.

12. Portland hercege, miniszterelnök és lord főkincstárnok 1807-től 1809-ig.

13. „Ó Tündér! Nagy szükségem van a segítségedre. Ez a szűz halott, és a családja szeretné, ha visszatérne az életbe.”

14. „Íme a halott nő, aki ég és föld között lebeg! Tudd meg, ó Tündér, hogy azért választottalak ki téged erre a nagy feladatra, mert...”

15. Az ifjabb William Pitt (1759-1806) egyedülálló

alakja az angol történelemnek: már huszonnégy évesen miniszterelnök lett, és attól a naptól fogva – három év kihagyással – élete végéig irányította az országot.

16. Négy évvel később a spanyol függetlenségi háború alatt Mr. Norrell tanítványa, Jonathan Strange hasonló kritikát mondott a mágia eme fajtájáról.

17. Ezzel a mondattal Mr. Lascellesnek sikerült egybeolvasztania Lord Portishead összes könyvét. Lord Portishead 1808-ban hagyott fel az elméleti mágia tanulmányozásával, de addigra már három könyve jelent meg: *Jacques Belasis élete* (Longman, 1801, London), *Nicholas Goubert élete* (Longman, 1805, London), valamint *A Hollókirály élete gyermekeknek* (Longman, 1807, London) – ez utóbbi Thomas Bewick rézmetszeteivel. Az első kettőben tudományos alapossággal mutatta be a címben szereplő tizenhatodik századi mágusokat. Mr. Norrellnek nem tetszett az első két könyv sem, ám a *A Hollókirály élete gyermekeknek* című írástól egyenesen rosszul volt. Vele ellentétben Jonathan Strange nagyon is lelkesedett ezért a kis könyvért.

18. „Furcsának tűnhet, hogy Anglia egyik leggazdagabb embere képes ennyire háttérbe vonulni a mágus kedvéért – hiszen Lord Portishead hatalmas földbirtokokkal rendelkezett –, de Mr. Lascelles igazat beszélt. A lord ezenkívül odaadó férj volt és tíz gyermek apja. Mr. Strange egyszer azt mondta nekem, hogy nincs a gyermekeivel játszó Lord Portisheadnél derűsebb látvány. Ő maga is olyan volt, mint egy gyerek. Akármilyen sokat tanult,

ugyanolyan nehezen ismerte fel a gonosz szándékot, mint a kínai szavakat. Ő volt a brit arisztokrácia legszelídebb lordja.” Részlet a *Jonathan Strange élete* című könyvből, amit John Segundus írt, és John Murray jelentetett meg Londonban, 1820-ban.

19. A Hollókirály a legendák szerint három királyság felett uralkodott: volt egy birodalma Angliában, egy Tündérországbán és egy harmadik egy idegen és különös országban, a Pokol túloldalán.

20. Thomas Lanchester: *Értekezés a madarak nyelvéről*, 6. fejezet.

21. Végül mindkét perben olyan döntés született, ami Laurence Strange fiának kedvezett.

22. Épp ellenkezőleg: Laurence Strange még gratulált is magának, hogy ezentúl nem kell annyit költenie a fia élelmezésére és öltözködésére, hiszen minden évben több hónapot házon kívül fog tölteni. Ilyen korlátolttá és nevetségessé tud tenni a pénz egy intelligens embert.

23. Strange életrajzírója, John Segundus többször is megfigyelte, mennyivel többre értékelte az ifjú Jonathan az okos fiatal hölgyek társaságát, mint a férfiakét. *Jonathan Strange élete*, John Murray 1820-as londoni kiadásában.

24. *A három tökéletesíthető létállapot* William Pantler tollából, Henry Lintot londoni kiadásában, 1735. A három tökéletesíthető létállapotban élő fajta: az angyal, az ember és a tündér.

25. Ebből a mondatból egyértelműen látszik, hogy Mr. Norrellnek fogalma sem volt róla, milyen nagyra becsüli őt

az összes miniszter, és mennyire szívesen vetik be a mutatóvonalait a háborúban.

26. Wales hercegének londoni rezidenciája a Pail Mailen.

27. Robert Banks Jenkinson, Lord Hawkesbury (1770-1828). Miután apja 1808. decemberében meghalt, ő lett Liverpool grófja. A következő kilenc évben ő volt Mr. Norrell egyik legelkötelezettebb támogatója.

28. A király szerető és odaadó apja volt hat leányának, sőt annyira rajongott értük, hogy szinte már börtönőrré vált mellettük. A gondolatot sem bírta elviselni, hogy bármelyikük férjhez megy, és elhagyja őt. A hercegnőknek elviselhetetlen egyhangúságban kellett tölteniük napjaikat a rossz természetű királynéval a windsori kastélyban. A hat lány közül csak egynek sikerült negyvenéves kora előtt férjhez mennie.

29. Ez a település öt vagy hat mérföldre fekszik Strange házától.

30. Ezt az elemet Mr. Norrell egy lancashire-i varázsige leírásából vette át, Peter Waterhippe *A halál könyvtára* című könyvéből (1448).

31. A középkorban nagy hagyománya volt a halott lelkek előidézésének, és a mágusok megegyeztek abban, hogy a halott mágusok lelkét lehet a legkönnyebben feléleszteni, és azok válaszolnak a legkészségesebben a feltett kérdésekre.

32. *A Modern Mágus* egyike volt azoknak a folyóiratoknak, amelyek gombamód szaporodtak az Angol

Mágia Barátai 1808-as első megjelenése után.

33. Horace Tott Cheshire-ben élte le egyhangú életét. Legnagyobb álma az volt, hogy egy vaskos könyvet írjon a mágiáról, de soha nem kezdte el. Amikor hetvennégy évesen meghalt, még mindig úgy képzelte, hogy a következő héten belekezd az írásba, vagy talán két hét múlva.

34. Természetesen Mr. Norrell arra a gyűjteményre alapozta a tantervet, ami Francis Sutton-Grove könyvében, a *De Generibus Artium Magicarum Anglorumban* található.

35. Richard Chaston (1620-95). Chaston azt állította, hogy mind az emberekben, mind a tündérekben van józan ész és mágikus képesség. Az emberekben a józan ész erősebb, a mágia gyengébb. A tündéreknél épp fordított a helyzet: a mágiát ösztönösen tudják használni, de emberi mértékkel mérve aligha mondhatók épeszűnek.

36. *A Kék Könyv: egy kísérlet a leggyakrabban hallható hazugságok leleplezésére, és azon csalások feltárására, amelyekkel az angol mágusok a király alattvalóit és egymást ámítják*, Valentine Munday 1698-as kiadású könyve.

37. „Az én éhségemet a leves nem csillapíthatja!”

38. Mr. Norrell egyik könyve. A yorkshire-i mágus először akkor utalt – meglehetősen homályosan – erre a kötetre, amikor Mr. Segundus és Mr. Honeyfoot 1807 januárjának elején meglátogatták.

39. Ezek voltak azok a velencei festmények, amiket Mr.

Norrell két évvel korábban Mrs. Wintertowne házában látott. Az özvegy akkor el is mondta a mágusnak, hogy a képeket nászajándékként Sir Walternek és Miss Wintertowne-nak kívánja adni.

40. A korábbi hadügyminiszter, Lord Castlereagh 1809 végén ádáz viszályba keveredett Mr. Canninggel. A két úr párbajozott egymással, de a párbaj után mindkettőjüket lemondásra kényszerítették. A következő hadügyminiszter, Lord Liverpool ugyanaz a személy volt, mint Lord Hawkesbury, akiről már korábban említést tettünk. Apja halálakor, 1808 decemberében lemondott az előző tisztségéről, és egy másik pozíciót foglalt el.

41. Thaumatomán: olyan személy, aki a mágia és a csodák rabja, Samuel Johnson *Az angol nyelv szótára* című műve alapján.

42. Az Emeletes Kastély Roxburghe hercegeinek lakóhelye.

43. A *St. Serlo Áldását* a franciáktól zsákmányolták. A franciák úgy hívták, hogy *Le Temple Foudroyé*. Nem véletlenül nevezték el az angolok St. Serlo Áldásának, mivel ez volt a neve a négy mágikus erdő egyikének is, amelyek a Hollókirály fővárosát, Newcastle-t körülvették és védelmezték.

44. A kekeckedők persze érvelhetnek azzal, hogy Lord Wellington valójában *ír* volt, de egy valamirevaló szerző tolla nem görbülhet meg annyira, hogy kövesse ezt a méltatlan csűrés-csavarást.

45. Három nagy erőd őrizte az utat a spanyol

határvonalakon: Almeida, Badajoz és Ciudad Rodriguez. 1811 korai hónapjaiban mindhárom erőd a franciák kezén volt. Mialatt Lord Wellington az Almeida ostromára készült, elküldte Beresford tábornokot a portugál hadsereggel együtt, hogy vegyék be a délebbre található Badajoz erődöt.

46. Yorkshire a Hollókirály birodalmának egyik része volt Észak-Angliában. Childermass és Mr. Norrell szemében Vinculus is nőhetett egy hangyányit, miután kiderült róla, hogy hozzájuk hasonlóan északi ember.

47. A könyvgyilkosságot elég későn csatolták hozzá az angol jogszabályokhoz. Egy mágikus könyv szándékos elpusztításáért ugyanaz a büntetés járt, mint egy keresztény ember meggyilkolásáért.

48. Nem mindenki volt keresztény, akit az úriember itt felsorolt. Ahogy mi is egységesen „tündéreknak” nevezünk sok különböző törzset és fajt, úgy ők is csak „keresztényekként” emlegetnek minket, tekintet nélkül a vallásunkra, a fajunkra vagy a korra, amiben élünk.

49. Ahhoz, hogy véget lehessen vetni a holttestek „életének”, ki kell vágni a szemüket, a nyelvüket és a szívüket.

50. „Ami a halott itáliai katonákat illeti, csak annyit tudok mondani, hogy sajnáltuk, amiért tetéznünk kell a szenvedéseiket. De kénytelenek voltunk követni a parancsot. Nem tudtuk rávenni őket, hogy hagyják békén a mágust. Ha meg nem is ölik, biztosan az örületbe kergették volna. Muszáj volt két őrt állítanunk mellé, amikor aludt, mert attól féltünk, hogy a holtak megérintik és felébresztik.

Förtelmesen állapotba kerültek a haláluk óta – ilyen látványra senki sem szeretne ébredni. Végül raktunk egy máglyát, és rádobtuk őket.” *Lord Fitzroy Somerset a fivérének*, 1812. szeptember 2.

51. A *Jonathan Strange élete* című könyben John Segundus több példával is bemutatja, mekkora hatással volt Wellington hercege a mágus jellemére.

52. Valószínűsíthető, hogy maga Ormskirk sem tudta, mit jelent. Egyszerűen csak leírt egy ígét, amit valakitől hallott vagy egy másik könyvben talált. Ez a probléma mindig felmerült az ezüstkori mágusok írásaival kapcsolatban. Annyira lázasan törekedtek rá, hogy a mágia minden apró morzsáját megőrizték, hogy olyasmit is gyakran leírtak, amit maguk sem értettek.

53. A medence és a fasor egy díszkert maradványai közé tartozott, amit még III. Vilmos király tervezett, de végül soha nem készült el. Amikor kiderült, hogy túl sokba kerül, abbahagyták az építkezést. A táj visszaváltozott a korábbi formájára: park és mező lett belőle.

54. Amikor Strange később visszaidézte a délelőtti eseményeit, csak arra tudott gondolni, hogy a furulyás nem akarta a nyelvén és az ízérzékén keresztül megkönyékezni.

55. Thaddeus Hickman (1700-38), Martin Pale életrajzírója.

56. Lásd a 33. fejezet 3. lábjegyzetét.

57. Lord Liverpool londoni háza; egy régies, omladozó, kastélyszerű ház a Temze partján.

58. Rebecq tábornok egy holland változatát is kiötlötte ennek a mondókának, és a katonáival egész Quatre Bras-

ig azt énekelte. Megtanították az angol bajtársaiknak is, és később az angol és a holland gyerekek is szívesen énekeltek a versikét ugrabugrálás közben.

59. Koppenhága a herceg kedvenc gesztenyebarna lova volt, 1808-36.

60. 1810-ben George és Jonathan Barratt urak, a Vauxhall Gardens tulajdonosai, nagy összeget ajánlottak fel Strange-nek és Norrellnek, hogy minden este varázsmutatványokkal szórakoztassák a vendégeket. A Barratt-fivérek pontosan ilyen jellegű illúziókat szerettek volna látni: mágikus lényeket, híres bibliai és történelmi személyeket stb., stb. Mr. Norrell természetesen visszautasította a felkérést.

61. Valójában Mr. Pink csak egyike volt azoknak a civil személyeknek, akiket a herceg nem hivatalosan szárnysegédnek nevezett ki azon a napon. Volt még egy svájci fiatalember, és egy másik utazó kereskedő, aki Londonból érkezett.

62. Lanchersteri William John Uskglass udvarmestere és kedvenc szolgálója volt, ezzel Anglia egyik legjelentősebb személyévé nőtte ki magát.

63. Dundale-i Thomas John Uskglass első emberi szolgálója. Lásd a 2. lábjegyzetet a 45. fejezetben.

64. A Dyke egy földből és kövekből emelt, romos fal, amely elválasztja Walest és Angliát. Offa építtette, Mercia nyolcadik századi királya, aki a tapasztalataiból arra a következtetésre jutott, hogy nem bízhat walesi szomszédjaiban.

65. Strange könyvei természetesen *mágiáról* szóló könyvek voltak, nem *mágikus* könyvek. Mágikus könyveket csak Mr. Norrell könyvtárában lehetett találni. Lásd még: 1. fejezet, 5. lábjegyzet.

66. Ezt a nyelvet ma már senki sem ismeri Angliában, csak pár tucat jövevényszó maradt meg belőle, amelyek egytől-egyig különféle mágikus eljárásokra vonatkoznak. Martin Pale azt írja a *De Tractatus Magicarum Linguarum* című könyvében, hogy a tündérnyelv az ősi kelta nyelvekkel mutat rokonságot.

67. Más néven Thomas de Dandelle vagy Thomas de Donvil. A szemtanúk szerint több nemes is felismerte Thomasban egy nagyhatalmú normann mágnás fiát, aki tizennégy évvel korábban, karácsony napján tűnt el. A visszatérése körülményeit tekintve érthető, hogy nem örültek felhőtlenül a viszontlátásnak.

68. Ennek a tündérkirálynak megjegyezhetetlenül hosszú és bonyolult neve volt. A hagyomány egyszerűen csak Oberonként emlegeti.

69. A mágikus tevékenység leleplezésére szolgáló ige Jacques Belasis *Instrukciók* című könyvében jelent meg.

70. John Uskglass lobogóját „Szárnyaló Hollónak” nevezték (helyesebben Corvus Volantnak), és egy fekete hollót ábrázolt egy fehér mezőn.

71. Valószínűleg a Hollókirály eredeti *Sidhe*-nevét mondta, ami Jonathan Strange szerint „Seregélyt” jelentett.

72. *Famulus*: latin szó, melynek jelentése „szolga”, és elsősorban egy mágus szolgájára utal.

73. Ismeretes, hogy Grant alezredest azért sikerült a franciáknak elfogniuk 1812-ben, mert minden körülmények között ragaszkodott a bíborvörös egyenruhájához.

74. Évszázadokig csak izgalmas kurióznak tartották ezt a bekezdést, de nem tulajdonítottak neki gyakorlati hasznót; a középkor óta ugyanis senki sem hiszi, hogy a Halál egy személy, akinek – a Pale által leírt módon – kérdéseket lehet feltenni.

75. Ez persze így nem igaz. Wellington pont arra panaszkodott a félszigeten folytatott háborúban, hogy a kormány folyamatosan beleavatkozik a dolgukba.

76. Lord Byron 1816 áprilisában indult el Angliából. Az adósságok elől menekült, de több súlyos vád is a sarkában lihegett, például az, hogy erőszakoskodott a feleségével, és hogy elcsábította a saját mostohanővérét.

77. „Gyümölcsseikről ismeritek meg őket.” (Máté, 7,15-16)

78. Gregory Absalom (1507-99): *A tudás fája*.

79. Egy híres kávéház a Szent Márk *piazzán*.

80. Strange-nek ez az állásfoglalása vad optimizmusról és romantikáról árulkodik. Az angol mágiailrodalom tele van gyenge mágikus képességű, ostoba vagy tudatlan tündérekkel.

81. Col Tom Blue Ralph Stokesey szolgájaként vált híressé, Witcherley Mester pedig Martin Pale-nek segédkezett.

82. A hölgy Bonaparte Napóleon egyik rendkívül szép, de féktelen természetű húga volt, aki előszeretettel váltogatta a szeretőit, és sokszor pózolt szobrokhoz

ruhátlanul.

83. John Uskglass harmadik királyságát – amely a legenda szerint a Pokol túlsó oldalán terül el – néha Agrace-nak is nevezték.

84. A *brugh* szót, ami a tündérek otthonára utal, általában kastélynak vagy palotának fordítják, pedig valójában egy dombot vagy egy üreges földhalmot jelent.

85. Az utolsó angol mágus, aki Strange előtt önszántából átlépett Tündérországba, dr. Martin Pale volt. Sokat utazgatott abban a világban. Az utolsó útjai az 1550-es évekre tehetők.

86. Lásd a 4. lábjegyzetet az 54. fejezetben.

87. Olasz bál.

88. A hölgy valószínűleg John Uskglass *Sidbe-nevét* mondta.

89. A középkori Angliának többek között azzal a problémával is meg kellett küzdenie, hogy túlzottan elszaporodtak a *cowanok*. Ez a mostanra kihalt szó képzetlen vagy sikertelen mesterembert jelentett, de a tündérhölgy kivételesen mágusokra használta.

90. Azaz Velencébe. Altinumnak hívták azt a szigetet Itália keleti partjainál, ahol Velence alapítói korábban éltek.

91. A mágus német megfelelője.

92. Ez amolyan költői elnevezése a tündéreknek.

93. Lord Byron Nagy-Britanniáról beszél.

94. Lásd Byron levelét, amit 1816. október 28-án írt Augusta Leighnek.

95. Byron öt évvel később egy meghülés következtében

vesztette életét Görögországban.

96. A börtön, ahova Drawlightot 1814 novemberében bezárták az adósságai miatt.

97. Lásd a 3. fejezet első lábjegyzetét.

98. A tündérmesékben gyakran kérdeznak ilyeneket: „Ki a legszebb közülük?” A valóságban viszont semmiféle teremtmény nem tudna válaszolni egy ilyen pontatlan kérdésre – legyen akár tündér, akár ember.

99. Padovai Szent Antal. Csodálatos tettei között szerepel többek között az, hogy megóvta a gyülekezetet és az általa kiválasztott szolgáló lányokat az esőtől. Emellett segített megtalálni az embereknek elvesztett tárgyaikat.

100. Penlaw annak a northumbriai településnek a neve, ahol John Uskglass először felbukkant tündérhadseregével.

101. Ez a hagyományos angol előidéző ige három eleme. A követ megtalálja a keresett személyt, az ösvény elviszi őt az előidézőhöz, az ajándék pedig kötelezi, hogy jöjjön el.

102. A sikeres előidéző ige utolsó eleme az időtartamra vonatkozik. A mágusnak valahogy közölnie kell az előhívott személlyel, hogy *mikor* jelenjen meg, különben – ahogy Strange egyszer tapasztalta is – bármikor felbukkanhat, és úgy érezheti, hogy már teljesítette a kötelességét. Egy gyertyacsonk nagyon alkalmas eszköz lehet, mert így a mágus a lángok elhalásával jelölheti meg az időpontot.

103. A hollók és a szél káosza a newcastle-i kesztyűkészítő gyermekéről szóló történetben is szerepet kapott (39. fejezet, 1. lábjegyzet).

104. Meglepően sok emberi származású király és herceg uralkodott Tündérország felett. Ilyen volt John Uskglass, Stephen Black és Alessandro Simonelli is. A tündérek időtlen idők óta javíthatatlanul lusta lények voltak. Bár kedvelték az előkelő rangokat és címeket, nem szívesen vállalták a vezetéssel járó kemény munkát.

105. A gyilkosságokról szóló pletykák csak akkor veszítették hitelüket, amikor Arabella Strange 1817 júniusában visszatért Angliába.

Jegyzetek:

1. A mágusok, ahogy Jonathan Strange elméletéből tudjuk, bármiről tudnak vitatkozni, és hosszú évekig képesek tanulmányozni a kérdést, hogy egy-egy könyv mágikusnak számít-e. Ám a legtöbb laikust tökéletesen kielégíti a következő alapelv: azok a könyvek, amelyek azelőtt íródtak, hogy a mágia eltűnt Angliából, mágikus könyvek, míg a később írott könyvek mágiáról szóló könyvek. Ezek a laikusok általában azzal érvelnek, hogy a mágikus könyveket gyakorló mágusoknak kellett írniuk, és nem elméleti mágusoknak vagy mágia-történészeknek. Hogy is lehetne vitatkozni ezzel? Mégis, azonnal dilemmába ütközünk. A mágia nagy mesterei, akiket az Aranykor Mágusainak vagy *Aureate* mágusoknak nevezünk (Thomas Godbless, Ralph Stokesey, Winchesteri

Catherine, a Hollókirály), keveset írtak, illetve legalábbis kevés írásuk maradt fenn. Lehet, hogy Thomas Godbless nem is tudott írni. Stokesey tanult egy kis latint a helyi iskolában Devonshire-ben, de mindent, amit róla tudunk, más írótól tudjuk.

A varázslók csak akkor kezdtek könyveket írni, amikor a mágia már hanyatlásnak indult. Közelgett a sötétség, hogy eloltsa az angol mágia dicsfényét, és azok, akiket az Ezüstkor Mágusainak, avagy *Argentine* mágusoknak nevezünk (Thomas Lanchester, 1518-90; Jacques Belasis, 1526-1604; Nicholas Goubert, 1535-78; Gregory Absalom, 1507-99) csupán pislákoló gyertyák voltak a szürkületben. Elsősorban tudósok voltak, és csak másodsorban mágusok. Természetesen azt állították, hogy varázsolnak, és egyik-másik tündérszolgákat is tartott, de keveset érték el a gyakorlatban, és az újkori tudósok egy része nem is hiszi el, hogy tényleg tudtak varázsolni.

2. Az első bekezdés, amit Mr. Segundus elolvasott, Angliáról, Tündérországról (a mágusok szavaival élve: „a Másik Világokról”) és egy különös országról szólt, ami állítólag a Pokol túlsó felén helyezkedik el. Mr. Segundus már hallott arról a szimbolikus és mágikus kötelékről, ami ezt a három világot összefűzi, de nem olvasott még azelőtt ilyen tisztán érthető leírást, mint ebben a könyvben. A második bekezdés Anglia egyik legnagyobb mágusáról, Martin Pale-ről szólt. Gregory Absalom *A Tanulás Fája* című művében van egy híres fejezet arról, hogy miként utazott végig az utolsó nagy aranykori mágus, Martin Pale

Tündérországon, és elmeséli egy tündérhercegnél tett látogatását is. Akárcsak a faj többi tagjának, ennek a tündérnek is sok neve, megtisztelő címe és álneve volt, de általában Fagyos Frigyesként ismerték. Fagyos Frigyes hosszú és hódolatteljes beszédet intézett vendégéhez. A beszéd tele volt metaforákkal és ködös célzásokkal, de Fagyos Frigyes legfőbb mondanivalója az volt, hogy bár a tündérek természetüknél fogva alapvetően komisz teremtmények, nem mindig tudják, hogy mikor lépnek rá a rossz útra. Erre Martin Pale röviden és kissé rejtélyesen csak annyit válaszolt, hogy az angol embereknek sincs egyforma méretű lábuk.

Évszázadokon keresztül senki sem tudta megfejteni, mit jelentett ez a beszélgetés, noha számtalan elmélet született – és John Segundus ismerte mindet. A legnépszerűbbet William Pantler találta ki a tizennyolcadik század elején. A tündérek (ahogy azt mindenki tudja) kívül esnek az Egyház hatáskörén; hozzájuk nem jött semmilyen Krisztus, és nem is fog jönni – és senki sem tudja, mi lesz velük az ítélet Napján. Pantler szerint Fagyos Frigyes azt akarta megtudni Pale-től, hogy az emberekhez hasonlóan a tündérek is reménykedhetnek-e valamiféle Örök Üdvösségben. Pale sajátos válasza – mely szerint nem minden angol embernek egyforma a lába – azt jelentette, hogy az emberek közül sem mindenki nyer üdvösséget. Erre alapozva jutott el Pantler odáig, hogy ezt a szokatlan véleményt tulajdonítsa Pale-nek: a Mennyország nem olyan hatalmas, hogy végtelen számú Üdvözültet befogadjon, ezért minden bukott angol emberi lélek helyére bekerülhet

egy tündér. Pantler elméleti mágusként szerzett hírneve nagyrészt az erről írott könyvének köszönhető.

Jacques Belasis könyvében Mr. Segundus egy egészen eltérő magyarázatot talált. Három évszázaddal azelőtt, hogy Martin Pale betette a lábát Fagyos Frigyes kastélyába, a tündérherceget egy másik ember is meglátogatta, egy angol mágus, aki sokkal nagyobb volt Pale-nél – Ralph Stokesey –, és egy pár csizmát hagyott ott maga után. Régi csizma volt, írta Belasis, Stokesey valószínűleg ezért akart megválni tőle, ám a tündérek nem nagyon tudtak mit kezdeni a lábbelivel a kastélyban. Mélységesen tisztelték az angol mágusokat. Kiváltképp Fagyos Frigyes volt nyakig a pácban, mert attól félt, hogy az emberi világban a keresztény erkölcsök szerint valami fondorlatos és felfoghatatlan módon őt fogják felelősnek tartani az eltűnt csizmáért. Ezért megpróbált megszabadulni a rettenetes tárgytól, és Pale-nek akarta adni, aki viszont nem fogadta el.

3. Az ismert ballada, a *Hollókirály* éppen egy ilyen elrablásról szól.

Hamarosan, mondta apám

Te is a miénk leszel

A Hollókirály ravasz ám

Csak szép virágot vesz el

A pap ezen a földön élt

De ima s csengő szólt

A Hollókirály gyertyáinak

A pap nem válaszolt

Oly gyenge női karja volt

De bárhogy szeretett

A Hollókirály felém nyúlt

Ő sóhajtott, s engedett

Ez a világ lapos, szürke

Az égre van festve

Megrázza, mint záport a szél

A Hollókirály teste

Ne felejts el, kérlek, mindig

Emlékezz rám, drága

Ki átszállt mocsáron s csillagon

A király vad honába

4. Tubbs *kontra* Starhouse: egy híres per, ami pár évvel ezelőtt Nottinghamban került a negyedévi ülésszak elé.

Egy Tubbs nevű nottinghamshire-i ember nagyon szeretett volna tündért látni, éjjel-nappal csak rájuk gondolt, mindenféle furcsa könyvet olvasott róluk, és végül a fejébe vette, hogy a kocsisa valójában egy tündér.

A kocsis (akit Jack Starhouse-nak hívtak) sötét hajú, magas férfi volt, aki soha egy szóval sem vívta ki a többi szolga rosszallását, és nem tett olyat, ami miatt gőgösnek tartották volna. Még csak rövid ideje volt Mr. Tubbs szolgálatában. Elmesélése szerint korábban egy Browne nevű öregember konflisát hajtotta az északi Coldmicklehillben. Volt egy feltűnő tehetsége: elérte, hogy mindenki szeresse. A lovak mindig készségesen

engedelmeskedtek neki, és ha ő tartotta a gyepőt, soha nem makacskodtak és ágaskodtak. A macskáknak is úgy tudott parancsolni, hogy ahhoz foghatót még soha nem láttak Nottinghamshire-ben. Suttogva beszélt hozzájuk, és a macskák mozdulatlanul ülve hallgatták, enyhe döbbenettel a képükön, mintha még soha azelőtt nem hallottak volna olyan értelmes beszédet, és nem is hitték volna, hogy valaha újra hallanak. Arra is rá tudta venni őket, hogy táncoljanak. Mr. Tubbs háza körül éppen olyan mogorva és méltóságteljes macskák éltek, mint bárhol máshol, de Jack Starhouse szavára a legvadabb táncokat lejtették, ide-oda ugráltak a hátsó lábukon, és jobbra-balra fetrengtek a földön. A kocsis mindezt sóhajokkal, füttyökkel és sziszegéssel érte el.

Az egyik szolga megjegyezte, hogy ha a macskák jók lennének valamire – ami messze volt az igazságtól –, akkor ennek az egésznek is lenne némi értelme. De Starhouse csodálatos mutatványai semmi hasznot nem hoztak, és a többi szolgát sem mulattatták, csak kényelmetlen helyzetbe hozták, lehet hogy Mr. Tubbs emiatt a különös képesség miatt gondolta úgy, hogy a kocsisa egy tündér, de lehet hogy azért mert kissé távolülő szemei voltak. Ezt nem tudom, ám annyi bizonyos, hogy Mr. Tubbs titokban nyomozni kezdett Starhouse után.

Egy nap Mr. Tubbs a dolgozószobájába hívatta a kocsisát. Elmondta neki, hogy értesülései szerint Mr. Browne nagyon beteg – és végig beteg volt, amíg Starhouse állítólag őt szolgálta –, ezért már hosszú évek óta nem mozdult ki a házából. Mr. Tubbsot őszintén érdekelte, hogy mi dolga

lehetett nála egy kocsisnak.

Jack Starhouse egy ideig nem válaszolt. Aztán bevallotta, hogy sohasem állt Mr. Browne szolgálatában, hanem egy másik családnál szolgált a közelben. Keményen dolgozott, jól érezte magát ott, és elégedett volt, de a többi szolga nem szerette, fogalma sincs, miért. Már nem először járt így. Miután egy szolgáló nő hazugságokat mondott róla a gazdáinak, elbocsátották. Mr. Browne-t csak egyszer látta, évekkel ezelőtt. Hozzátette, hogy nagyon sajnálja, amiért hazudni kényszerült, de más megoldás nem jutott eszébe.

Mr. Tubbs azt felelte, hogy semmi értelme további történeteket kitalálni. Tudja, hogy Starhouse egy tündér, de ne féljen, nem árulja el senkinek. Nem akar mást, csak beszélgetni vele a hazájáról és a népéről.

A kocsis először egy szót sem értett abból, amit Mr. Tubbs mondott, de később megvilágosodott. Ám hiába tiltakozott, hiába állította, hogy ő is angol ember, Mr. Tubbs nem hitt neki.

Ezek után bármit csinált és bármerre ment, ott találta Mr. Tubbsot, aki alig várta, hogy elcsípje, *folyt*, és százával ontotta rá a kérdéseket a tündérekéről és Tündérországról. Starhouse-t annyira elkésérítette ez a bánásmód (annak ellenére, hogy Mr. Tubbs mindig kedves és előzékeny volt), hogy végül kénytelen volt feladni az állását. Éppen munkát keresett, amikor egy southwelli kocsmában találkozott egy emberrel, és azt a tanácsot kapta, hogy perelje be a korábbi gazdáját rágalmazásért. A bíróság úgy döntött, hogy Jack Starhouse valódi ember. Ilyesmire addig még nem volt példa az angol jog történetében.

Csakhoggy ez a furcsa történet Tubbs és Starhouse számára is rosszul végződött. Tubbsot többszörösen is megbüntették azért az ártalmatlan kívánságért, hogy találkozhasson egy tündérral: akármerre járt, mindenhol kinevették. Gúnyos karikatúrák jelentek meg róla a londoni, nottinghami, derby-i és sheffieldi újságokban, és a szomszédjai, akikkel mindvégig jó és bensőséges kapcsolatot tartott fenn, letagadták, hogy valaha ismerték. Starhouse-nak szembesülnie kellett azzal, hogy senki sem szeretne olyan kocsiszt alkalmazni, aki beperelte a korábbi gazdáját. Be kellett érnie valami megalázó munkával, és nemsokára koldusbotra jutott.

A Tubbs *kontra* Starhouse eset azért is tanulságos, mert jól szemlélteti, milyen erősen tartja magát a tündérekbe vetett hit az ország lakosságának körében. Sok angol nő és férfi érzi úgy, hogy nap mint nap tündérek veszik körül őket. Vannak közöttük láthatatlanok, de akadnak, akik kereszténynek álcázzák magukat, és akár mi is ismerhetjük őket. A tudósok évtizedek óta vitatkoznak erről a kérdéstről, de eddig még semmilyen következtetésre nem jutottak.

5. Simon Bloodworth tündérszolgája váratlanul és szinte a semmiből került elő. Felajánlotta szolgálatait, és azt kérte, hogy szólítsák „Alabárdnak.” Ma már minden iskolás gyerek tudja, hogy nem szabad egy tündért felfogadni anélkül, hogy alaposabban utánanéznénk, honnan származik, és meg ne próbálnánk kideríteni, ki is ő, és pontosan miért jött el Tündérországból. Már az is gyanús, hogy egy harmadrangú angol mágus szolgája akart lenni.

Alabárdnak minden varázslat csak egy szempillantás műve volt, és Bloodworth üzlete Bradfordban, az Avon partján lévő kicsi gyapjúkereskedő városban egyre csak nőtt és virágzott. Alabárd csak egyszer okozott bonyodalmat, amikor hirtelen dührohamában tönkretett egy kis könyvet, ami Lord Lovel kápláni gyűjteményéhez tartozott.

Minél hosszabb ideje szolgált Alabárd Bloodworthnek, annál erősebb lett, és ahogy erősödött, úgy változott a külseje is: poros rongyait jóféle ruházatra cserélte, a rozsdás olló, amit egy lakatostól lopott a városban, egyszeriben karddá változott, vékony tarkafoltos rókaképéből sápadt, szemrevaló emberi arc lett, és egyik napról a másikra három lábbal magasabbá vált. Sietett meggyőzni Mrs. Bloodworthöt és lányait, hogy ez volt az igazi külseje – a korábbi csak egy átok maradványa volt.

Egy szép májusi napon 1310-ben Bloodworth éppen távol volt otthonról, amikor a felesége felfedezett egy magas szekrényt a konyhában – egy olyan helyen, ahol azelőtt nem állt szekrény. Megkérdezte Alabárdot, hogy hogyan került oda, mire a szolga azt felelte, hogy ő vitte oda azt a szekrényt, ami valójában mágikus bútordarab. Hozzátette: nagy kár, hogy Angliában nem használják gyakrabban a mágiát. Megsajdult a szíve, ha látta, hogy Mrs. Bloodworth és a lányai reggeltől estig mosnak, söpörnek, főznek és takarítanak, miközben – az ő véleménye szerint – inkább azt érdemelnék, hogy egész nap ékkövekkel díszített ruhában üldögéljenek hímzett párnákon, és édességeket falatozzanak. Mrs. Bloodworth úgy gondolta, hogy van abban valami, amit Alabárd mond. A szolga elmesélte

neki, hányszor figyelmeztette a gazdáját arra, hogy meg kellene próbálnia könnyebbé és kellemesebbé tenni a felesége életét, ám Bloodworth rá sem hederített. Az asszony azt felelte, hogy egyáltalán nincs meglepve.

Alabárd azt mondta neki, hogy ha belép a szekrénybe, egy varázslatos helyen fogja találni magát, ahol egy-két varázsige megtanulásával máris elérheti, hogy minden munka egy pillanat alatt el legyen végezve, mindenki első pillantásra csodálatosan szépnek lássa, aranyhegyek jelenjenek meg a semmiből, amikor csak kívánja, és hogy a férje mindenben engedelmeskedjen neki, és így tovább.

– Hány varázsige van? – kérdezte Mrs. Bloodworth.

– Körülbelül három – vélte Alabárd.

– Nehéz őket megtanulni?

– Ó, dehogyan! Nagyon könnyű.

– Hosszú ideig kellene ott maradnom?

– Nem, egyáltalán nem, a misére már vissza is érhetne.

Aznap délelőtt tizenhét ember lépett be a szekrénybe, akiket soha többé nem láttak Angliában. Közöttük volt Mrs. Bloodworth és a két kisebb lánya, két női és két férfi szolgálója, valamint a bácsikája és hat szomszédja. Csak Margaret Bloodworth, az asszony legidősebb lánya nem akart menni.

A Hollókirály két mágust küldött Bradfordba Newcastle-ből, hogy kiderítsék, mi történt. Az ő elbeszéléseiből ismerjük a történetet. Margaret, a fő szemtanú elmesélte azt is, mit tett az apja, miután hazaért: „eltökélten ő is belépett a szekrénybe, hogy kimentse őket, hiába könyörögtem, hogy maradjon. Ő sem jött ki többé.”

Kétszáz évvel később Martin Pale Tündérorszáiban utazgatott. Egy öreg és nagy hatalmú tündérherceg, Magyaltopán Jeromos kastélyában talált egy hét-nyolc év körüli, nagyon sápadt és csontsoványra fogyott embergyereket. A kislány azt mondta, hogy Anne Bloodworhtnek hívják, és úgy két hete jöhetett át a tündérek világába. Azonnal kiosztották neki a munkát: rengeteg mocskos edényt kellett kisúrolnia. A kislány azt is mondta, hogy az érkezése óta szorgalmasan súrolgatta az edényeket, mert ha végez, visszamehet az otthonába, és viszontláthatja a szüleit és a testvéreit. Úgy számolta, hogy egy-két napon belül el is indulhat.

6. Francis Sutton-Grove (1682-1765) elméleti mágus.

Két könyvet írt a következő címekkel: *De Generibus Artium Magicarum Anglorum* (1741) és *Előírások és leírások* (1749). Még Mr. Norrell, Sutton-Grove legnagyobb (és valószínűleg egyetlen) csodálója is úgy gondolta, hogy az *Előírások és leírások* (amelyben a szerző a gyakorlati mágia alapjait próbálta lefektetni) túrhetetlenül rossz könyv. Mr. Norrell későbbi tanítványa, Jonathan Strange annyira utálta ezt a könyvet, hogy örökké azzal nyaggatta Mr. Norrellt: tépje szét és etesse meg a bádogos szamarával (lásd *Jonathan Strange élete* John Segundus tollából, John Murray 1820-as kiadásában).

A *De Generibus Artium Magicarum Anglorumot* az angol mágiailrodalom legsivárabb alkotásának tartják (pedig ebben a műfajban sok a fárasztó könyv). Ebben a

könyvben először tett kísérletet egy angol ember arra, hogy meghatározza a mágiának azon területeit, amelyeket egy modern mágusnak el kell sajátítania. Sutton-Grove szerint harmincnolcezer-kilencszáznegyvenöt ilyen terület van, és ezeket külön fejezetekbe rendezte. Sutton-Grove még egy dologban volt méltó elődje Mr. Norrellnek: egyik listáján sem szerepelnek azok a varázslatok, amik a hagyomány szerint madarakkal és vadállatokkal kapcsolatosak, és szándékosan kihagyta azokat a mágikus fogásokat is, amelyekkel mozgósítani lehet a tündéreket; például rá lehet őket venni arra, hogy felélesszék a halottakat.

7. A Piccadilyn található Burlington House Portland hercegének, a lord főkincstárnoknak londoni rezidenciája volt. (Ma a francia stílusnak megfelelően *miniszterelnöknek* hívnák ezt a posztot.) Abban a korban épült, amikor az angol nemesek a királlyal vetekedtek a hatalom és a vagyon fitogtatásában, és ennek a háznak nem is akadt párja az egész fővárosban. Ami magát a herceget illeti, ő tiszteletreméltó öregúr volt, de szegény ember nem egészen úgy festett, ahogy az emberek az ideális miniszterelnököt elképzelték. Nagyon öreg volt és beteg. Amikor a gyűlés zajlott, a ház egyik távoli, lefüggönyözött szobájában feküdt, elkábította az ópium, és szép lassan elszállt belőle minden élet. Szinte teljesen hasznavehetetlen volt az ország és a többi miniszter számára. Egyetlen előnye volt csupán annak, hogy még mindig ő állt a kormány élén: ott volt a csodás háza, amiben a miniszterek összegyűlhetnek, és ahol a csodás szolgák mindent

felhoztak nekik a pincéből amit csak megkívántak. (Általában úgy gondolták, hogy Nagy-Britannia kormányzása meglehetősen szomjássá teszi az embert.)

8. Az *Angol Mágia Barátai* először 1808-ban jelent meg, és azonnal sikert aratott. 1812-ben Norrell és Lascelles büszkén jelentette be, hogy a példányszám elérte a 13000-et, de senki nem tudja biztosan, mennyire pontos ez az adat.

1808 és 1810 között névlegesen Lord Portishead volt a szerkesztő, de mindenki tudta, hogy Mr. Norrell és Lascelles is sokat alakított a munkáján. Norrell és Lascelles abban sem tudott pontosan megegyezni, hogy mi a folyóirat legfőbb célja. Mr. Norrell szerint az *Angol Mágia Barátainak* céljai a következők voltak: először is meggyőzni a brit népet arról, milyen fontos a modern mágia; másodsor kiigazítani az addig megjelent téves elgondolásokat a mágia történetéről; harmadszor pedig becsmérelni azokat a mágusokat és mágus-osztályokat, akiket Mr. Norrell annyira megvetett. A mágus nem akarta a mágia gyakorlati lépéseit taglalni a folyóiratban – röviden: nem akarta, hogy a lap tájékoztasson is. Lord Portishead, akinek rajongása a mágus iránt nem ismert határokat, legfontosabb feladatának azt tartotta, hogy pontosan kövesse Mr. Norrell számtalan utasítását. Ezért az *Angol Mágia Barátainak* legkorábbi számai meglehetősen unalmasra, sőt rejtélyesre sikerültek. Tele voltak furcsa kihagyásokkal, ellentmondásokkal és mellébeszélésekkel.

Lascelles ellenben nagyon is jól tudta, hogyan használhatják fel a folyóiratot annak érdekében, hogy támogatást nyerjenek az angol mágia feltámasztásához. Minden igyekezetével azon volt, hogy könnyedebbé tegye a hangnemet. Egyre jobban bosszantotta Portishead óvatossága és precizitása. Addig-addig ügyeskedett, míg 1810-től Lord Portishead mellett ő lett a másik szerkesztő. 1815-ig John Murray adta ki az *Angol Mágia Barátait*, ám akkor összeveszett Norrell-lel. Miután elvesztette a mágus támogatását, kénytelen volt eladni a folyóiratot egy másik kiadónak, Thomas Norton Longmannek. 1816-ban Murray és Strange megpróbáltak egy újabb, mágiával foglalkozó folyóiratot piacra dobni, amit *A Famulusnak* neveztek el, de ennek csak egy száma jelent meg.

9. Ezt az elméletet először egy cornwalli kelta mágus, Meraud fejtette ki a tizenkettedik században, és később számos változata látott napvilágot. A legszélsőségesebb formájában azt jelentette, hogy ha egy embert a mágiával gyógyítanak vagy mentenek meg, esetleg varázslattal támasztanak fel, az illető kikerül Isten kegyelméből és az Ő Egyházának hatásköréből, és azontúl legfeljebb annak a mágusnak vagy tündérnek lekötelezettje, aki segített rajta. Meraudot elfogták, és Dél-Anglia királyának, Stephennek a színe elé vezették a Winchesteri Tanácsban, ahol püspökök is voltak. Meraud bőrébe bélyeget égettek, megkorbácsolták, és félmeztelenre vetkőztették. Utána száműzték. A püspökök elrendelték, hogy senki sem segíthet rajta. Meraud megpróbált eljutni Winchesterből

Newcastle-be, a Hollókirály kastélyába, de útközben meghalt.

A Meraud-féle eretnokség másik része fennmaradt az észak-angliai népek hitvilágában: bizonyos fajta gyilkosok nem az Isten vagy az Ördög hatalmába tartoznak, hanem a Hollókirály fennhatósága alá.

10. Az életrajzíró szerint Strange saját költői terveit is sokáig dédelgette. A *Jonathan Strange élete* című könyvben (John Murray 1820-as londoni kiadása) John Segundus leírja, hogy miután Jonathan hiába keresett nyomorgó költőket, úgy döntött, hogy ő maga fog verseket írni. „Az első napon még minden simán ment. Reggeltől estig az öltözőszobájában lévő kis íróasztalánál ült az otthoni köpenyében, és sietve körmölte tele a több tucatnyi, negyedrért hajtott papírlapot. Elégedett volt a költeményeivel, sőt az irodalmár hírében álló inasa is jónak találta a verseket. Az inas sokszor adott tanácsot a gazdájának a metafora és a retorika bonyolult kérdéseiben. Fel-alá szaladgált a szobában, hogy összegyűjtse a szétszórt papírokat, aztán összerendezze őket, és végül lerohant a földszintre, és felolvasta a legizgalmasabb részeket barátjának, az alkertésznek. Strange tényleg döbbenetesen gyorsan tudott írni, és az inas esküdött rá, hogy amikor közel tette a kezét a gazdája fejéhez, érezte a belőle sugárzó meleget, amit a roppant kreatív energiák árasztottak. A második napon Strange újra leült a kisasztalhoz, hogy újabb ötven oldalt teleírjon, de

hamar szembe kellett néznie az első nehézséggel: nem talált rímet arra, hogy 'legyen elég a szerelem.' A 'rajtunk ámul a bálterem' nem volt elég ígéretes, a 'ha nem szeret beperelem' fenyegetően hangzott, a 'díszes lakkcipőm lekenem' pedig nem tartozott a tárgyhoz. Egy órán keresztül gyötörte az agyát, de semmi sem jutott az eszébe, ezért kilovagolt, hogy pihentesse a fejét, és onnantól fogva rá sem nézett többé arra a versre.”

11. Egyes tudósok (köztük Jonathan Strange) szerint Maria Absalom pontosan tudta, miért akarja, hogy a ház végleg tönkremenjen. Ezek a tudósok azzal érvelnek, hogy Miss Absalom is ismerte a régi babonát, miszerint az összes romos épület a Hollókirály tulajdonába kerül. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy miután az Árnyékház dűledezni kezdett, a mágia egyre erősebbé és erősebbé vált benne.

„Minden, amit ember hozott létre, az összes város, az összes birodalom és az összes emlékmű porrá enyészik egyszer. Eljön az a nap, és eljön az az óra, amikor még a kedves Olvasóim háza is átadja magát az elmúlásnak, és végül olyan épület lesz belőle, ahol a köveket már csak a holdfény tartja össze, az ablakok helyén a csillagok virítanak, és berendezésként csak a poros szél tölti ki. Azt mondják, hogy azon a napon, abban az órában ráteszi a kezét a Hollókirály. Siránkozhatunk amiatt, hogy az angol mágia rég eltűnt az országból, és kérdezgethetjük egymást, hogy hogyan engedhettünk ki egy ilyen értékes dolgot a kezünkből, de nem szabad elfelejtenünk, hogy a mágia ott vár ránk, ahol Anglia eltűnik, és eljön az a nap, amikor már

nem menekülhetünk a Hollókirály elől. Akkor visszahozhatjuk őt ebbe a világba.” Részlet Jonathan Strange könyvéből, *Az angol mágia története és gyakorlata* című írásból, amelyet John Murray adott ki Londonban, 1816-ban.

12. Amikor az emberek a „Többi Országról” beszélnek, általában Tündérországra gondolnak, vagy valami hasonlóan távoli és ködös helyre. Egy hétköznapi beszélgetéshez ez a meghatározás tökéletesen megfelel, ám egy mágusnak meg kell tanulnia pontosan fogalmazni. Köztudott, hogy a Hollókirálynak három birodalma volt. Az egyik az Észak-Angliai Királyság, amelybe beletartozott Cumberland, Northumberland, Durham, Yorkshire, Laneashire, Derbyshire és Nottinghamshire egy része is. A másik két birodalmat csak úgy nevezték: „a király többi országa.” Ezek egyike a tündérek világában volt, a másik állítólag a Pokol túlsó oldalán. Ez utóbbit gyakran hívták „Keserű Vidéknek.” A király ellenségei azt terjesztették, hogy magától Lucifertől vette bérbe.

13. Paris Ormskirk (1496-1587) iskolamester volt Clerkenwellben, egy Londonhoz közeli faluban. Sok tanulmányt írt a mágiáról. Nem volt egy kifejezetten eredeti gondolkodó, de szorgalmasan tudott dolgozni, és makacsul hajtotta végre a saját magának megszabott feladatot: előidéző varázsigéket gyűjtött és válogatott azért, hogy végül megtalálja az igazán megbízható változatot. Tizenkét

évig munkálkodott ezen, és ez idő alatt a clerkenwell-greeni háza megtelt varázsigékkel teleírt papírdarabokkal. Mrs. Ormskirk nem nagyon örült ennek a gyűjtőszervedélynek, és szegény asszony nem is sejtette, hogy ő lesz az ihlető forrása azoknak a visítózó, szitkozódó és boldogtalan mágusfeleségeknek, akik a vásári vígjátékokban és a másodrangú regényekben szerepelnek.

Végül Ormskirknek sikerült rátalálnia egy igére, ami nagyon népszerű lett a saját korában és a következő két évszázadban. Amíg Jonathan Strange meg nem változtatta az ígét a saját szájíze szerint, és ezzel fel nem idézte Maria Absalomot – és John Segundust – álmában, soha senki nem használta sikerrel. Talán tényleg azért, mert Angliában ötnél többen nem is konyítottak igazán a mágiához.

14. Ennél a pontnál mintha elhagyta volna a józan esze Mr. Segundust. Charles Hether-Gray (1712-89) egy másik mágiatörténész volt, aki szintén előállt egy híres előidéző varázsigével. Az ő ígéje éppen olyan rossz, mint Ormskirké; egy percig sem érdemes gondolkodni rajta.

15. Alig volt olyan mágus, aki ne egy másik, gyakorló mágustól leste volna el a tudást. Nem a Hollókirály volt az első brit mágus. Neki is voltak elődei – például a hetedik századi Merlin, aki félig ember, félig démon volt –, de mire a Hollókirály Angliába érkezett, mintha egytől-egyig kihaltak volna. Nem sokat tudni a Hollókirály életének első szakaszáról, de valószínű, hogy a mágiát és a királyi teendőket is Tündérország uralkodójától tanulta. A

középkori Anglia legelső mágusai a Hollókirály udvarában sajátították el a mágia művészetét, aztán ezek a mágusok tanították a következő nemzedéket.

Ezek alól az egyetlen kivétel a nottinghamshire-i mágus, Thomas Godbless (1105-82), akinek az életéről szinte semmit sem lehet tudni. Biztos, hogy egy ideig a Hollókirály udvarában élt, de csak az élete későbbi szakaszában, amikor már tapasztalt mágus volt. Talán az ő példája is azt bizonyítja, hogy a mágikus tudásra egyedül is szert lehet tenni – és ugyancsak a kivételt erősítette Gilbert Norrell és Jonathan Strange is.

16. A nottinghami esetet, amit Mr. Norrell megemlített (és amire többet nem tért vissza) érdemes és tanulságos feleleveníteni, ezért elmesélem Olvasóimnak.

A vásárt, amire Nottingham mágusmesterének lánya igyekezett, St. Matthew ünnepén rendezik Nottinghamban. A lány egy kellemes napot töltött a vásáron, és a bódék között sétálva sok-sok vásznat, csipkét és fűszert vett. Valamikor délután megpillantott egy itáliai akrobatacsoportot a háta mögött. Amint megfordult, a köpenye szélével megsuhintott egy arra járó libát, mire a haragos madár rátámadt. A jószág annyira hangoskodott és olyan hevesen csapkodott a szárnyaival, hogy a gyűrű véletlenül leesett a lány ujjáról, egyenesen a liba torkába. A lány rémülten nézte, ahogy az állat meglepetésében lenyeli az apja gyűrűjét. Ám mielőtt a Nottinghami mágusmester lánya bármit szólhatott vagy csinálhatott volna, a libapásztor továbbterelte az állatot, és eltűnt a tömegben.

A libát egy John Ford nevű ember vette meg, aki azonnal haza is vitte magával Fiskertonba. A felesége, Margaret Ford másnap levágta az állatot, megkopasztotta, és kiszedte a belső részeit. Egy súlyos ezüstgyűrűt talált a gyomrában, amelyet egy göcsörtös sárga borostyánkő díszített. Az asszony letette az ékszert az asztalra a három tojás mellé, amiket frissen hozott be a tyúkólból aznap reggel.

A tojások hamarosan remegni kezdtek, a héjuk megrepedt, és mindegyikből valami csodálatos dolog került elő. Az elsőből egy brácsához hasonló húros hangszer bukkant fel, amelynek apró karjai és lábai voltak, és saját magán játszott egy miniatűr vonóval. A következő tojásból egy szintiszta elefántcsontból készült hajó siklott ki, finom fehér vászonvitorlákkal és egy-egy sor ezüst evezővel. A harmadikból pedig egy csirkeféle állat totyogott elő, különös vörös-arany tollazattal. Csak ez az utolsó jelenség élte túl azt a napot. Pár óra múlva a brácsa apró szilánkokra tört, akár a tojáshéj, a hajó pedig este vitorlát bontott, és evezőit mozgatva elúszott a levegőben. A madár viszont egyre csak nőtt, és akkora tűzvészt okozott, amelyben egész Grantham leégett. A kétségbeesett lakók látták, ahogy a madár a lángokban fürdik, és ebből arra következtettek, hogy egy fönix volt. Miután Margaret Ford rájött, hogy valami rejtélyes módon egy varázsgyűrű került a tulajdonába, mindenképpen varázsolni akart vele. Sajnos rendkívül zsarnoki természetű asszony volt, folyton hatalmaskodott szelíd természetű férje fölött, és hosszú órákig tervezgette, hogyan bosszulja meg másokon a

sérelmeit. John Fordnak eleinte csak a fiskertoni uradalom volt a birtokában, ám a következő években mindenféle egyéb föld és kincs gyarapította a vagyonát, mert a magasabb rangú urak félték a felesége alattomos varázslataitól.

Margaret Ford varázslatainak híre hamarosan eljutott Notthinghambe is, ahol a város mágusmestere éppen a halálos ágyán feküdt. Az ereje nagy részét átköltöztette a gyűrűbe, és amikor az ékszer elveszett, először a melankólia lett úrrá rajta, aztán a kétségbeesés, végül megbetegedett. Amikor hírt kapott a gyűrűről, már annyira beteg volt, hogy semmit sem tudott tenni. A lányát viszont annyira lesújtották a történetek, és annyira bánta, hogy ilyen balszerencsét hozott a családja fejére, hogy kötelességének érezte visszaszerezni a gyűrűt. Így hát elhagyta a házát, nem is szólt senkinek, és a patakpart mentén elindult Fiskertonba.

Még csak Grunthorpe-ig jutott, amikor egy ijesztő látvány állította meg. Egy kisebb erdőt látott, ami lángokban állt, és a tűz már minden részét megkaparintotta. A keserű fekete füst csípte a szemét és fojtogatta a torkát, ám mégis úgy tűnt, mintha a tűz nem tudna ártani az erdőnek. A fák mély sóhajokat hallattak, maguk is értetlenül álltak a természetellenes kínzás előtt. A mágusmester lánya körülnézett, hátha talál valakit, aki megmagyarázza neki a csodát. Éppen arra járt egy fiatal erdész, és válaszolt a kérdésére. – Két héttel ezelőtt itt járt Margaret Ford. Miközben Thurgartonból hazafelé igyekezett, megállt az erdőben pihenni. Leült a fák árnyékában, ivott a patakból,

evett a mogyoróból és a bogycókból. Amikor viszont indulni készült, elesett egy gyökérdarabban, ami beleakadt a lábába. Felkelt a földről, de akkor meg egy szemtelen csipkerózsa sértette fel a karját. Mérgében elvarázsolta az erdőt, és azzal átkozta meg, hogy égjen mindörökké.

A mágusmester lánya megköszönte a választ, és továbbment. Egy idő után megszomjazott, és leguggolt a patakhoz, hogy vizet merjen belőle a tenyerébe. Váratlanul egy nő – vagy egy nőhöz hasonlító teremtmény – emelkedett ki a vízből. Halpikkelyek borították a testét, a bőre olyan szürke és pettyes volt, mint egy pisztrángé, és a haja is egy tüskés pisztránguszonyokból álló bizarr bozont volt. Úgy tűnt, hogy a mágusmester lányát nézi, de hideg, kerek halszemével és merev halbőrével nem tudta utánozni az emberi arckifejezéseket, ezért nem lehetett tudni, mit érez.

– Ó, bocsásson meg! – hőkölt hátra a mágusmester lánya. A nő kinyitotta a száját, mire láthatóvá vált haltorka és förtelmes halfogakkal teli szája, ám hangot most sem adott ki. Aztán hátrafelé tekeredett, és visszabukott a vízbe.

Egy asszony éppen ruhákat mosott a pataknál, és megmagyarázta a jelenséget a mágusmester lányának. – Ez Joscelin Trent volt, aki balszerencséjére egy olyan ember felesége lett, akit Margaret Ford nagyon kedvelt. Margaret Ford féltékenységében elvarázsolta, és szegény asszony kénytelen minden nappalát és éjszakáját a folyó mélyén tölteni, nehogy az elvarázsolts bőre és teste kiszáradjon. Mivel nem tud úszni, állandóan attól retteg, hogy egyszer megfullad.

A mágusmester lánya megköszönte az asszonynak, hogy elmesélte neki a nőből lett hal történetét. A lány nemsokára megérkezett egy Hoveringham nevű faluba. A település határában találkozott egy férfival és a feleségével, akik egy kicsi póniló hátán préselődtek össze. A pár azt tanácsolta a lánynak, hogy kerülje el a falut, és mutattak neki néhány keskeny utat és ösvényt, amelyeken át megkerülhette Hoveringhamet. A lány felment egy dombtetőre, és lenézett a falura. Láta, hogy minden lakónak vastag és széles szalaggal van bekötve a szeme. Nem sikerült még hozzászokniuk a maguk által előidézett vaksághoz, ezért folyton nekimentek a falaknak, megbotlottak a székekben és a talicskákban, megvágták magukat a késekkel és egyéb szerszámokkal, és megégették magukat a tűzhelynél. Száz meg száz vágás és sebhely lepte el a testüket. A kötést viszont senki sem vette le a szeméről.

– Ó! – szólalt meg a feleség a póniló hátán. – A hoveringhami lelkész volt olyan vakmerő, és a szószékről hirdette Margaret Ford gonoszságát. A püspökök, az apátok és a kanonokok mind hallgatnak, de ez a rozoga öregember szembeszállt azzal az asszonnyal, ezért Margaret Ford megátkozta az egész falut. Az a sorsuk, hogy a szemük előtt mindig a legszörnyűbb félelmeiket lássák valóra válni. Ezek a nyomorultak látják, ahogy a gyerekeik éheznek, ahogy a szüleik megtévelyednek, ahogy a szeretteik megvetik vagy elárulják őket. A férjek és a feleségek látják, ahogy a házastársukat hidegvérrel megölik. Ezért, noha tudják, hogy ez a sok szörnyű jelenet csak illúzió, muszáj bekötniük a szemüket, különben

belebolondulnának a látványba.

A mágusmester lánya megrázta a fejét, amikor újból szembesült Margaret Ford hallatlan gonoszságával, aztán továbbindult John Ford birtokára. Ott meg is találta Margaret Fordot a cselédlányaival, akik fabotokkal hajtották a teheneket az esti fejeshöz.

A mágusmester lánya bátran odament Margaret Fordhoz. Az asszony abban a pillanatban megfordult, és megcsapta a botjával. – Te komisz lány! – kiáltott fel. – Tudom, hogy ki vagy! A gyűrűm elárulta nekem. Tudom, mit tervezel: hazugságokkal hitegetsz, holott én sohasem ártottam neked, és behízelled magad a szolgálaim közé. Tudom, hogy a gyűrűmet akarod ellopni. Hát tudd meg, hogy erős varázslatokkal védem a gyűrűmet. Abban a pillanatban, amikor egy tolvaj megérinti, méhek, darazsak és más rovarok kelnek ki a földből, és agyonszurkálják; sasok, sólymok és más madarak csapnak le rá az égből, és csőrükkel csapdossák; aztán medvék, vaddisznók és más vadállatok rontanak ki az erdőből, hogy széttépjék és eltapossák!

Azzal Margaret Ford alaposan elverte a mágusmester lányát, és meghagyta a cselédlányoknak, hogy adjanak neki munkát a konyhában.

Margaret Ford minden szolgájával hasonló kegyetlenséggel bánt, és a megtört cselédlányok új társukat a legnehezebb munkával bízták meg. Valahányszor Margaret Ford megverte őket vagy kitöltötte rajtuk a dühét – márpedig erre gyakran került sor –, ők ugyanezt tették a mágusmester lányával. A mágusmester

lánya mégsem csüggedt el. Hónapokig ott dolgozott Margaret Ford konyháján, és egyfolytában azon gondolkodott, hogyan érhetné el, hogy a gazdasszony elejtse vagy elveszítse a gyűrűt.

Margaret Ford kegyetlen asszony volt. Könnyen felhúzta az orrát, és ha egyszer megharagudott valakire, soha nem bocsátott meg neki. A kisgyerekeket viszont nagyon szerette. Alig várta, hogy a karjába vehessen egy kisbabát, és ha gyerekeket dajkált, maga volt a megtestesült gyengédség. Nem volt saját gyereke, és mindenki, aki ismerte, tudta, hogy ez okozza számára a legnagyobb fájdalmat. Az emberek gyanították, hogy már többször megpróbált mágikus úton gyermeket teremteni magának, de nem sikerült.

Egy nap Margaret Ford az egyik szomszéd kislánnyal játszott, és közben azt sóhajtozta, mennyire szeretne egy gyereket, lehetőleg egy kislányt, akinek krémszínű, puha bőre van, zöld szeme és rézszínű göndör hajfürtjei (ugyanis neki is ilyen színei voltak).

– Tényleg? – kapta fel a fejét a mágusmester lánya ártatlan arccal. – Az epperstone-i törvényszolgának éppen egy ilyen kisbabája van. A legédesebb kisgyerek a világon.

Margaret Ford megparancsolta a mágusmester lányának, hogy vigye el Epperstone-ba, és mutassa meg neki a törvényszolga feleségének gyerekét. Amikor az asszony meglátta a kisbabát, rájött, hogy tényleg az a legédesebb és legszebb kisdéd az egész világon (ahogy a mágusmester lánya megmondta), majd közölte a rémült anyával, hogy magával viszi a gyereket.

Ahogy a kislány a birtokába került, Margaret Ford egész más ember lett. Állandóan a kisbabáról gondoskodott, játszott vele és énekelt neki. Margaret Ford elégedett lett a sorsával. Sokkal ritkábban használta a varázsgyűrűjét, mint azelőtt, és alig-alig vesztette el a türelmét.

Így mentek a dolgok, amíg a nottinghami mágusmester lánya ott élt Margaret Ford házában. Aztán egy nyári napon a ház asszonya, a mágusmester lánya, a kisgyermek és a többi cselédlány elindult az erdőbe kirándulni, hogy a patak partján költsék el az ebédjüket. Evés után Margaret Ford megpihent egy rózsabokor árnyékában. Nagy volt a forróság, és mind elálmosodtak.

Amint a mágusmester lánya meggyőződött róla, hogy Margaret Ford elaludt, kivett egy cukorbonbont a kosárból, és a kisbaba arca elé tette. A baba nagyon is jól tudta, mit kell tenni az ilyen cukorbonbonokkal, ezért nagyra nyitotta a száját, a mágusmester lánya pedig beletette a cukrot. Aztán amilyen gyorsan csak tudta, a többi szolgáló figyelmét elkerülve, levette a gazdasszony ujjáról a gyűrűt.

– Jaj, jaj! – kiáltozott. – Ébredjen fel, asszonyom! A baba elvette a gyűrűjét, és betette a szájába! Jaj, a kislány érdekében könyörgöm, oldja fel az átkot! Oldja fel a varázslatot! Margaret Ford felébredt, és látta, hogy van valami a gyerek szájában, de annyira álmos és kába volt, hogy nem értette, mi történik.

Egy méh repült el mellettük, és a mágusmester lánya sikoltozva mutatott rá. A többi szolgálólány is sikongatni kezdett. – Gyorsan, asszonyom, könyörgöm! – kiabált a mágusmester lánya. – Ó jaj! – nézett fel az égre. – Ott

jönnek a sasok és a sólymok! Az ég szerelmére! – meredt a szeme a távolba.

– Ott jönnek a medvék és a vaddisznók, hogy darabokra tépjék a szegény kicsi lányt!

Margaret Ford egy varázsigével feloldotta az átkot, mire az egész erdő megnyugodott. Ahogy a gyűrű varázslata véget ért, a kisbaba lenyelte a cukorkát. Miközben Margaret Ford és a cselédlányok a babának könyörögtek és hízelegtek, és megpróbálták rázogatni, hogy felköhögje a varázsgyűrűt, a nottinghami mágusmester lánya futásnak eredt a patak mentén Nottingham felé.

A történet folytatása könnyen megjósolható. Amint Margaret Ford rájött, hogy becsapták, lovasokat hivatott kutyákkal, hogy velük eredjen a lány nyomába. Többször úgy tűnt, hogy utoléri a mágusmester lányát – a lovasok a nyomában vágattak, és a kutyák is szimatot fogtak. De a legenda szerint Margaret Ford összes korábbi áldozata a lány segítségére sietett: a hoveringhami lakók levették szemükről a kötést, és a szörnyű látomások ellenére barikádokat építettek, nehogy Margaret Ford behatolhasson a faluba. Szegény Joscelin Trent kiemelkedett a folyóból, és megpróbálta magával húzni Margaret Fordot a zavaros vízbe, az égő erdő pedig lángoló ágakat hajigált rá.

A gyűrű azonban végül visszatért a nottinghami mágusmesterhez, aki gyorsan visszavarázsolta mindent és mindenkit az eredeti állapotába, és a saját vagyonát és hírnevét is helyreállította.

A történetnek létezik egy másik változata is, amelyben nem

szerepel varázsgyűrű, sem örökké lángoló erdő, sem fönix madár – sőt egyáltalán semmilyen csoda. A másik változat szerint Margaret Ford és a nottinghami mágusmester lánya (akit Donata Torelnak hívtak) nem ellenségek voltak, hanem egy női mágustársaság vezetői, akik a tizenkettedik században folytatták tevékenységüket Nottinghamshire-ben. Hugh Torel, Nottingham mágusmestere nem nézte jó szemmel a társaság működését, és mindent megtett, hogy elvegye a kedvüket a varázslástól (annak ellenére, hogy a lánya is közéjük tartozott). Majdnem sikerült is neki, de végül a lányok és az asszonyok elhagyták az otthonukat, az apjukat és a férjüket, és beköltöztek az erdőbe, ahol Thomas Godbless, egy Hugh Torelnél sokkal nagyobb mágus vette őket a védőszárnyai alá. A történetnek ez a kevésbé színes változata soha nem volt olyan népszerű, mint a másik, Jonathan Strange mégis ezt a változatot tartotta hitelesnek, és ezt írta le *Az angol mágia története és gyakorlata* című könyvében.

17. Stephen elmesélte, hogy miután Július Caesar a seregével partra szállt a szigeten, elkódorgott a tábortól. Betévedt egy erdőbe, és alig tett meg egy mérföldet, amikor két fiatal férfival találkozott. A két férfi keservesen sóhajtozott, reményvesztetten csapkodták és rugdosták a földet. Mindketten feltűnően jóképűek voltak, és a legdrágább festékekkel színezett legnemesebb kelméket viselték. Július Caesart annyira elbűvölte az ifjak szép és előkelő megjelenése, hogy mindenféle kérdéseket tett fel

nekik, ők pedig nyíltan és bátran válaszoltak. Elmesélték, hogy a közeli bíróságon jártak felperesként. A bíróság minden negyedévben összeült, hogy elrendezze a vitás kérdéseket, és megbüntesse a gonosztevőket. De sajnos a faj, amelyhez tartoztak, annyira elvetemült és veszekedős hajlamú volt, hogy akkortájt a bíróság sem tudott összeülni, mert még egy megfelelően pártatlan bíró személyében is képtelenek voltak megegyezni. Az összes tiszteletreméltó személyt, aki szóba jöhetett, már vádolták valamilyen bűncselekménnyel vagy gyanúsították valamilyen nemű összeesküvéssel. Amikor Caesar ezt hallotta, nagyon megsajnálta a két ifjút, és felajánlotta, hogy ő lesz a bírójuk – amibe hálásan beleegyeztek.

Végigvezették egy rövid ösvényen a füves völgyben, ahol két lágymű találkozott egymással. Caesar itt legalább ezer ugyanolyan gyönyörű és előkelő személlyel találkozott, mint amilyen a két ifjú volt. Leült a domboldalba, végighallgatta mindegyikük panaszát és vádját, aztán minden ügyben ítéletet hozott, de olyan igazságosat, hogy senki sem távozott a völgyből elégedetlenül.

A szépséges alakoknak annyira tetszett Caesar bíraskodása, hogy felajánlották neki: bármit kérhet cserébe fizetségképpen. Július Caesar azt kérte, hogy az egész világ fölött uralkodhasson. Meg is ígérték neki.

18. 1810. május 14-én Strange ezt írta John Segundusnak: „...Az itteniek szenvedélyesen vágynak arra, hogy felidézett képeket lássanak, és én örömmel teszek eleget a kérésnek, ha módom van rá. Akármit is mond

Norrell, nem jelent olyan nagy fáradságot, és semmi sem szórakoztatja jobban a hétköznapi halandót. Csak az a gondom, hogy a végén a közönség tagjai mindig azt kérik, hogy mutassam meg nekik a saját rokonaikat is. Kedden a Tavistock téren vacsoráztam egy Fulcher nevű család házában. Kiöntöttem a bort az asztalra, elvégeztem a varázslatot, és több jelenetet is felidéztem nekik. Először egy tengeri csatát láthattak, ami éppen akkor zajlott a Bahama-szigetekenél, aztán egy nápolyi kolostor romjait a holdfényben, és végül Bonaparte Napóleon császárt, aki lábát forró fürdőbe áztatva éppen forró csokoládét szűröcsölgetett.

A Fulcher család tagjai elég udvariasak voltak ahhoz, hogy érdeklődést mutassanak a varázslataim iránt, de ahogy az este a vége felé közeledett, megkérdezték, hogy felidézni-e nekik a Carlisle-ban lakó nagynénjüket. A következő félórában Arabellával kénytelenek voltunk egymással beszélgetni, mert a család tagjai teljes elragadtatásban figyeltek egy öregasszonyt, aki egy kandalló mellett kötögetett fehér sapkában.” Részlet John Segundus *Jonathan Strange levelei és különböző írásai* című könyvéből, amely John Murray kiadásában jelent meg Londonban, 1824-ben.

19. 1810-ben Strange és Norrell a következő varázslatokat alkalmazta: eliszaposították a tengert a Biscay-öbölnél, és egy óriás fákkal teli végeleáthatatlan erdőséggé változtatták (ezzel húsz francia hajót pusztítottak el); szokatlan nagy árvizeket és szélviharokat kavartak,

hogy összezavarják a francia hajókat, illetve kiirtsák a termést és az állatállományt Franciaországban; hajóflottákat, fallal körülvett városokat, gigantikus figurákat, szárnyaló angyalokat és hasonló jelenségeket formáltak az esőből, hogy megijesszék, félrevezessék vagy elbűvöljék a francia katonákat és tengerészeket; éjszakát varázsoztak, amikor a franciák nappalra számítottak, és fordítva.

Az összes fenti varázslat leírása megtalálható Francis Sutton-Grove *De Generibus Artium Magicarum Anglorum* című könyvében.

20. Az Előjogok Bizottsága végül Sir James Innes javára döntött, és ahogy Mr. Lascelles jósolta, a könyvtárat azonnal árverésre bocsátották.

Az 1812 nyarán (Strange portugáliai tartózkodása alatt) megtartott aukció valószínűleg a legnagyobb esemény volt a könyvtárak történetében az alexandriai könyvtár leégése óta. Negyvenegy napig tartott, és legalább két párbajt is előidézett.

A herceg könyvei között több mágikus írást is lehetett találni, csupa különlegességet.

A *Rosa et Fons* egy tizennegyedik századi mágus misztikus meditációja volt a mágia természetéről.

A gyűjteményben szerepelt egy eddig ismeretlen vers is, a *Thomas de Dundelle*, amelyet Chrétien de Troyes írt Thomas Dundale színes életéről, és arról, hogyan lett a Hollókirály első emberi szolgája. A *Loveday Ingham* könyve egy tizenötödik századi cambridge-i mágus

hétköznapijainak teendőiről szolt. Az *Exercitatio Magica Nobilissima* egy tizenhetedik századi kísérlet volt az angol mágia eredményeinek összefoglalására.

A *Hét könyve* egy meglehetősen kusza írás volt, amit részben angolul, részben latinul, részben valamilyen idegen tündérnyelven írtak. Nem lehetett rájönni, mikor írták, ki volt a szerző, és mi volt a célja ezzel a homályos értelmű munkával. Összességében egy tündérországi város története lehetett, amelyet „Hét”-nek neveztek, de az amúgy is zilált leírások közben a titokzatos szerző egy másik embert vádolt, aki valamilyen megmagyarázhatatlan módon ártott neki. A szöveg ezen részei egy felháborodott levélre hasonlítottak.

A *z Asszonyok Parlamentje* egy tizenhatodik századi allegorikus mű volt, amelyben a kizárólag nőkre jellemző bölcsességet és mágikus tehetséget magasztalták.

De kétségkívül a legcsodálatosabb darab a *Ralph Stokesie életének való tükörje* című könyv volt, amit Boccaccio *Dekameronjának* első kiadásával együtt az utolsó napon bocsátottak árverésre. Addig a napig még Mr. Norrell sem tudott ennek a könyvnek a létezéséről. A jelek szerint két szerző alkotta: egy William Thorpe nevű tizenötödik századi mágus, és egy bizonyos Col Tom Blue, aki Ralph Stokesey tündérszolgája volt. Ezért a kincsért Mr. Norrell hallatlan nagy összeget fizetett: 2100 guinea-t.

Mr. Norrellt annyira tisztelték, hogy nem akadt a teremben senki, aki az ő ellenében mert volna ajánlatot tenni. Csak egy hölgy kelt vele versenyre újra meg újra. Az aukciót

megelőző hetekben Arabella Strange nagyon elfoglalt volt. Számtalan levelet írt Strange rokonainak, és meglátogatta az összes barátjukat Londonban, hogy elég pénzt gyűjtsön össze az árveréshez, hátha meg tud szerezni egy-két könyvet a férjének. Ám Norrell minden kötetnél kiütötte a nyeregből.

Sir Walter Scott, a híres író is jelen volt az árverésen, aki így festette le a záró jeleneteket: „Mrs. Strange annyira elkeseredett, amiért nem sikerült megszereznie a *Ralph Stokesie életének való tükörje* című könyvet, hogy sírva fakadt. Mr. Norrell elsétált mellette az értékes kötettel a kezében. Nem szólt a tanítványa feleségéhez, mi több, rá se nézett. Nem is emlékszem, mikor láttam utoljára ilyen visszataszító viselkedést. Többen is észrevették ezt, és egyre több elítélő megjegyzést hallottam Mr. Norrellre. Még Lord Portishead is megfigyelte, milyen zordan viselkedett a mágus Mrs. Strange-dzsel, pedig ő határtalanul rajongott Mr. Norrell iránt.”

De Mr. Norrellt nemcsak azért bírálták, mert ilyen barátságtalanul viselkedett a tanítványa feleségével. Az aukciót követő hetekben a tudósok és a történészek arra vártak, hogy megtudják, milyen új ismereteket sajátított el Mr. Norrell a hét új könyvből. Főleg a *Ralph Stokesie életének való tükörje* című kincstől várták, hogy választ ad az angol mágia legégetőbb kérdéseire. Mindenki azt hitte, hogy Mr. Norrell az *Angol Mágia Barátai* című folyóirat hasábjain fogja közzétenni legújabb felfedezéseit, vagy engedni fogja, hogy a könyv egyes oldalairól másolatokat

készítsenek. De a mágus elbújt a világ elől. Egy-két ember konkrét kérdéseket írt neki levélben. Nem kaptak választ. Amikor az újságokban méltatlankodó levelekben bírálták a viselkedését, nagyon dühös lett. Végül is ő nem változott meg a régi önmagához képest – értékes könyveket szerzett, aztán elrejtette őket a könyvtárában, hogy senki más ne olvashassa őket. Csak az volt a különbség, hogy ismeretlensége időszakában senkit sem érdekelt, mit rejteget a könyvtárában, most viszont az egész világ szemére rá szegeződött. Nem értették, hogy miért hallgat, és egyre többször idéztek fel más alkalmakat, amikor durván és öntelten viselkedett.

21. Lascellesen kívül sok más ember is furcsállotta, hogy Mr. Norrell, aki annyira gyűlölte még a Hollókirály nevének említését is, olyan házban élt, amelynek köveit a király parancsára fejtették ki, és amelyet a király egykori földjén építettek – egy olyan birtokon, amit a Hollókirály is jól ismert.

22. *Guerilla* – spanyol szó, melynek jelentése „kis háború.” A *guerilla* bandákban spanyolok verődtek össze, létszámuk a tucatnyitól a több ezerig terjedt. A franciák ellen küzdöttek, és őket zaklatták. A csoportok egy részét egykori katonák vezették, ezért ezekben többé-kevésbé még megőrizték a katonás fegyelmet, ám a többi inkább banditák gyülekezetére hasonlított, akik legalább annyira szívesen rémisztgették a saját honfitársaikat, mint a

franciákat.

23. *Jonathan Strange John Segundusnak*, Madrid, 1812. augusztus 20.

„Ha valakit vagy valamit meg kell keresni, Lord Wellington mindig engem kér meg, hogy idézzek fel egy képet. De soha nem sikerül. A Hollókirály és a többi aranykori mágus ismerte azokat a varázslatokat, amelyekkel eltűnt tárgyakat és személyeket lehet felkutatni. Ha jól tudom, egy ezüsttállal kezdték. Ragyogó fénycsíkokkal négy részre osztották a víz felszínét. (Ha már itt tartunk, John, nem hinném, hogy tényleg olyan nehezebbre esik odavarázsolni azokat a vonalakat. Ennél érthetőbben *nem tudom* leírni ezt a trükköt. A legegyszerűbb varázslat a világon!) A négy negyed az Eget, a Poklot, a Földet és Tündérországot jelképezi. Valószínűleg egy választóigét kell elmondani, hogy kiderüljön, melyik birodalomban kell keresni az eltűnt dolgot vagy személyt. De hogy utána hogyan kell eljárni, azt nem tudom, és Norrell sem tudja. Bárcsak ismerném ezt a varázslatot! Wellington és az emberei mindig olyan feladatokkal bíznak meg, amiket nem tudok teljesíteni, vagy amit az elégtelen tudásom miatt kénytelen vagyok félbehagyni. Szinte minden nap szembesülök a hiányosságaimmal. Kísérletezgetni viszont nincs időm. Ezért arra kérem, John, hogy a szabadidejében próbálkozzon ezzel az igével, és *azonnal* tudassa velem, ha a legkisebb sikerrel is járt.”

John Segundus levelezésében később sem lehet utalást

találni rá, hogy sikerült volna ebben az ügyben valami eredményre jutnia. Azonban 1814 őszén Strange rájött, hogy Paris Ormskirk pontosan ezt az ígét írja le a *Harmincöt másik világ felfedezése* című könyvében, bár azt a bekezdést sokáig pásztor-mondókének hitték. 1814 végén már Strange és Mr. Norrell is magabiztosan alkalmazták ezt a varázslatot.

24. Strange úgy tudta, hogy ez a varázslat a Hollókirálytól ered. Mivel a király mindig a misztikus, gyönyörűséges és kifinomult varázslatokat szerette, elég meglepő, hogy ilyen brutális műveleteket is alkalmazott. A tizenharmadik század közepén a Hollókirály ellenségei egy szövetséget hoztak létre. Legtöbbjüket ismerte: köztük volt Franciaország királya, Skócia királya, és számos elégedetlen tündér, akik állításuk szerint – különböző hatalmas tündérbirodalmakat kormányoztak. Ám voltak közöttük más, titokzatosabb és még hatalmasabb személyek is. A király uralkodása alatt többnyire jó kapcsolatot tartott fenn az angyalokkal és a démonokkal, de akkoriban az a hír járta, hogy kettővel is összeveszett: Zadkiellel, a könyörületesség angyalával, és Alrinach-kal, a hajótöröttek őrével.

A királyt nem zavarta túlzottan az ellene kötött szövetség mesterkedése. Csak akkor kezdett nyugtalankodni, amikor bizonyos mágikus előjelek azt mutatták, hogy a saját udvarában élő nemesek egyike is ellene fog fordulni, és csatlakozik a szövetséghez. Robert Barbatusra gyanakodott, Wharfdale grófjára, aki annyira elhíresült

ravaszágáról és fondorlatosságáról, hogy a háta mögött csak Rókának hívták. A Hollókirály szemében nem létezett nagyobb bűn az árulásnál.

Amikor a Róka legidősebb fia valamilyen lázban meghalt, a király kiásatta a testét a sírból, és visszahozta az életbe, hogy kiszedje belőle, amit az apjáról tud. Thomas of Dundale és William Lanchester annyira visszataszítónak találták ezt a varázslatot, hogy könyörögni kezdtek a királynak: próbálkozzon valami más módszerrel. Ám a Hollókirály tombolt a dühtől, és sehogy sem lehetett jobb belátásra bírni. Ezernyi más varázslatot használhatott volna, de ez bizonyult a leggyorsabbnak és a legközvetlenebbnek, a Hollókirály pedig, akárcsak a többi nagy mágus, elsősorban a gyakorlati szempontokra figyelt.

Azt is mondják, hogy haragjában a király megkorbácsoltatta Henry Barbatust. Életében Henry szemrevaló fiatalember volt, akit csodáltak csinos arca és előkelő modora miatt, lovagi bátorságától pedig egyenesen féltek. William Lanchester nagyon felháborodott azon, hogy egy ilyen nemes lovagból a király nyűszítő, rettegő bábót csinált, ezért szembeszállt vele, és évekig nem is békültek ki.

25. Vickery ezredes felderítette az erdőt, és rengeteg francia katonát talált, akik arra vártak, hogy tüzet nyithassanak az angolokra. Éppen azon tanakodtak, hogy mihez kezdjenek a lesben álló franciákkal, amikor Lord Wellington odalovagolt hozzájuk. – Például körbejárhatnánk az erdőt, de az hosszú ideig tart, én meg sietek – közölte. –

Hol van a mágus? Valaki elsietett, hogy előkerítse Strange-et.

– Mr. Strange! – derült fel a Lord. – Gondolom, önnek egyáltalán nem kerül fáradságába elmozdítani néhány fát. Sokkal kevesebb fáradság, mint négyezer katonát úgy mozgatni, hogy a fák ne legyenek útban. Vigye el innen ezt az erdőt, ha kérhetem!

Strange megtette, amit kértek tőle, és az erdő hamarosan átkerült a völgy túlsó oldalára. A francia katonák ott kuksoltak egy csupasz hegyoldalon, és egy szempillantás alatt megadták magukat a briteknek.

26. Volt valami hiba Wellington spanyol térképeiben, ezért Pamplona városát nem pont ott találták meg, ahol számítottak rá. Wellington nagyon csalódott volt, amikor azok után, hogy a sereg húsz mérföldet menetelt egyetlen nap alatt, *nem* értek el Pamplonába, mert a város még tíz mérfölddel északabbra feküdt. Rövid egyeztetés után úgy döntöttek, hogy kényelmesebb lesz, ha Strange odaviszi nekik a várost, és nem kell lecserélni az összes térképet.

27. St. Jean de Luz templomai sok fejtörést okoztak. Látszólag semmi ok nem volt az elmozdításukra. Úgy történt, hogy egyik vasárnap a mágus brandyt ivott reggelire St. Jean de Luz egyik szállodájában, a 16. dragonos ezred három kapitányával és két hadnagyával. A különböző tárgyak elmozdításának elméleti hátterét fejtegette a katonáknak, de feleslegesen jártatta a száját,

mert a tiszték akkor sem értették volna meg, ha történetesen józanok – ám két napja ugyanolyan részegek voltak, mint Strange. A mágus mégis szemléltetni akarta, hogy miről beszél, ezért egy hirtelen varázslattal kicserélte a két templomot a bennük ájtatoskodó gyülekezetekkel együtt. Szándékában állt visszacserélni őket, még mielőtt a misék befejeződnek, de elhívták egy biliárdpartira, így teljesen kiment a fejéből. Strange sokszor ígérte, hogy mindent visszatesz a helyére, de soha nem volt ideje és kedve visszarakni a folyót, az erdőt a várost vagy bármi mást.

28. A brit kormány hercegi címet adományozott Lord Wellingtonnak. Ugyanabban az időben sokat tárgyaltak arról is, hogy nemesi rangot adjanak Strange-nek. – „A baronet cím a legkevesebb, amire igényt tarthat” – mondta Lord Liverpool Sir Walternek. – „Mi pedig semmit sem tagadunk meg tőle. Legyünk kegyesebbek: mit szólna mondjuk egy örgrófi címhez?” Strange-nek végül semmiféle rangot nem adományoztak, mert ahogy Sir Walter kifejtette, a fiatalabb mágust nem lehetett nemesi címmel kitüntetni anélkül, hogy az idősebb mágust is hasonló megtiszteltetésben részesítsék, azt pedig egyik miniszter sem akarta igazán, hogy Norrellből nemes legyen. Ha csak elképzelték, hogy Mr. Norrellt „Sir Gilbertnek” vagy „Lordomnak” kellene szólítaniuk, nyomasztó érzésük támadt.

29. Charles James Fox radikális politikus, aki nyolc

ével korábban halt meg. Ez a mondat is bizonyítja, mennyire összezavarodott a király elméje: Mr. Fox megrögzött ateista volt, és soha senki nem vehette rá, hogy betérjen egy templomba.

30. Vitatható, hogy Mr. Norrellnek igaza volt-e, amikor azt mondta, hogy a tündérutak senkinek sem árthatnak. Sok hátborzongató hely van, és tucatnyi történet kering azokról az emberekről, akik furcsa kalandokat éltek át ezeken a helyeken. A következő történet az ismertebbek közül való. Nem lehet pontosan tudni, milyen sors várt később a szereplőkre, de valószínűleg nem túl irigylésre méltó.

Élt egy ember Yorkshire-ben a tizenhatodik században, akinek volt egy birtoka. Egy nyári reggelen két vagy három szolgájával kiment a földjére kaszálni. Fehér köd ülte meg a talajt, és hűvös volt a levegő. A rét egyik határán egy ősi tündérút húzódott végig, magas galagonyabokrokkal körülvéve. Az úton magas fű és temérdek facsemete nőtt, így a legragyogóbb nyári napon is komor árnyak húzódtak végig rajta. A földbirtokos korábban egy árva lelket sem látott azon az úton, de aznap reggel odanézett az embereivel, és egy fiatalokból álló csoportot látott közeledni rajta. Különös arcuk volt, és teljesen idegenszerű ruhát viseltek. Egyikük – egy férfi – megelőzte a többieket, és az élen vonult. Letért az útról, és kiment a rétre. Fekete ruhát hordott, fiatal volt és jóképű. Habár a földműves és az emberei még sohasem látták azelőtt, azonnal felismerték: John Uskglass volt, a Máquskirály. Térdre borultak előtte, ő

pedig felsegítette őket. Elmondta nekik, hogy éppen átutazóban van, mire hoztak neki egy lovat, némi élelmet és innivalót. Hazasiettek, hogy elhívják a feleségüket és a gyerekeiket is, John Uskglass pedig megáldotta őket, és jó szerencsét kívánt nekik.

A földműves gyanakodva nézte az úton maradt többi férfit és nőt, de John Uskglass megnyugtatta, hogy nem kell félnie tőlük. Megígérte, hogy nem fognak ártani neki. Aztán ellovagolt.

Az ősi úton álló furcsa figurák még ott ödöngtek egy darabig, de amikor a nyári nap első heves sugarai megérintették őket, eltűntek a köddel együtt.

31. A festmény, amelynek azóta nyoma veszett, 1814 novemberétől a következő év nyaráig függött Mr. Norrell könyvtárának falán, aztán eltávolították onnan. Ismeretlen helyre került.

Álljon itt egy részlet Mr. Lawrence (később Sir Thomas Lawrence) életrajzából, amelyben a szerző leírja, milyen nehézségekkel kellett szembesülnie a festőnek alkotás közben. A részlet már csak azért is érdekes, mert megvilágítja előttünk, milyen viszonyban volt egymással Norrell és Strange 1814 utolsó hónapjaiban. Úgy tűnik, hogy a sok provokáció ellenére Strange még mindig próbált türelmes lenni az idősebb mágussal, és másokat is erre buzdított.

„A két mágus Mr. Norrell könyvtárában ült modellt a portréhoz. Mr. Lawrence rendkívül rokonszenvesnek találta

Mr. Strange-et, és valahányszor a fiatalabb varázslót kellett festenie, az ecset szinte magától siklott a kezében. Mr. Norrell ellenben kezdettől fogva zaklatott volt. Fészkelődött a székén, és a nyakát nyújtogatta, mintha Mr. Lawrence kezét lesne – mindhiába, hiszen a festőállvány eltakarta. A művész arra gyanakodott, hogy talán ideges a kép miatt, és megnyugtatta, hogy minden nagyszerűen halad. Mr. Lawrence hozzátette, hogy Mr. Norrell meg is nézheti, ha akarja, de a mágus ettől sem csillapodott le igazán.

Aztán Mr. Norrell hirtelen megszólította Strange-et, aki a szoba egyik sarkában ült, és éppen valamelyik miniszternek írt levelet.

– Mr. Strange, mintha huzat lenne! Ha nem tévedek, nyitva van az ablak Mr. Lawrence háta mögött. Kérem, Mr. Strange, menjen oda, és nézze meg, hogy nyitva van-e! Strange fel sem nézett a levélből, úgy válaszolt.

– Nem, nincs nyitva az ablak. Ön téved.

Pár perccel később Mr. Norrell egy süteményárus hangját vélte hallani az utcáról, és megkérte a fiatalabb mágust, hogy menjen az ablakhoz, és nézze meg. Ám Strange most sem volt hajlandó mozdulni. Nemsokára Mr. Norrell egy hercegnő hintóját hallotta közeledni. Minden erejével megpróbálta rávenni Mr. Strange-et, hogy menjen oda az ablakhoz, de a fiatalabb mágus nem engedelmeskedett. Az egész meglehetősen különös volt, és Mr. Lawrence kezdett arra gyanakodni, hogy szó sincs huzatról, süteményárusról vagy hercegnőről: Mr. Norrellnek a festéssel van baja.

Amikor Mr. Norrell kiment a szobából, a festő sietve

megkérdezte a fiatalabb mágust, hogy mi a gond. Mr. Strange eleinte azt felelte, hogy semmi gond nincs, de Mr. Lawrence addig-addig erősködött, amíg ki nem szedte Strange-ből az igazat. A mágus sóhajtott.

– Jól van, elmondom. Azt vette a fejébe, hogy ön a varázsigéit másolja ki a könyvekből a festőállvány takarásában.

Mr. Lawrence erre egészen elhűlt. Megörökítette a nemzet legnagyobbjait, de még soha nem gyanúsították lopással. Nem ilyen bánásmódra számított.

– Ugyan, Mr. Lawrence, ne vegye zokon! – vigasztalta Mr. Strange tapintatosan. – Ha él olyan ember Angliában, akinek kijár a türelem, akkor Mr. Norrell az. Az angol mágia egész jövője az ő vállára nehezedik, és ő nagyon is tisztában van ezzel. Tudja, emiatt kissé bogaras lett. Ön hogy fogadná, Mr. Lawrence, ha valamelyik reggel arra ébredne: ön maradt az egyetlen művész Európában? Nem érezné magát magányosnak? Nem érezné magán Michelangelo, Raffaello, Rembrandt és a többiek éberén figyelő tekintetét? Nem érezné a roppant kihívást, egyszermind a könyörgést részükről, hogy próbáljon meg hozzájuk hasonlóan nagyot alkotni? Nem lenne néha lehangolt vagy türelmetlen?”

Az idézet forrása: *Sir Thomas Lawrence visszaemlékezései Miss Croft tollából, akit harminc év meghitt viszonya fűzött a festőhöz.*

32. Francis Pevensey, tizenhatodik századi mágus, aki

a z *Albion Házának tizennyolc csodája* című művet írta. Tudjuk, hogy Pevensey Martin Pale tanítványa volt. Az *Albion Házában* is jól felismerhető Pale mágiája: főleg a sok bonyolult grafikon és furmányos varázseszköz, amiket annyira kedvelt. Sokáig csak úgy tartották számon Pevenseyt, mint Martin Pale egyik kisebb jelentőségű, de nagyra becsült követőjét, épp ezért nagy botrány tört ki, amikor a tizennyolcadik századi mágiatörténészek ádázul egymásnak estek miatta.

Minden 1754-ben kezdődött, amikor egy bizonyos stamfordi úr könyvtárában, Lincolnshire megyében, rejtélyes levelekre bukkantak. A régimódi betűkkel papírra vetett szövegeket Martin Pale írta alá. A kor mágiatörténészei magukon kívül voltak az örömtől.

Ám amikor jobban megvizsgálták a leveleket, kiderült, hogy egyszerű *szelmes levelekről* van szó, melyekben egy szó sem esik mágiáról. A létező legszenvedélyesebb leírások követték egymást: Pale a nyakába zúduló édes zivatarhoz hasonlította szerelmesét, illetve tűzhöz, amely mellett megmelegedhet, és leírta, hogy számára ez a gyötrelem kedvesebb minden örömnél. Sokszor tett utalást tejfehér keblekre, illatfelhőbe burkolózott lábakra, barna fűtökre, amelyekbe belegabalyodnak a csillagok, és sok egyéb dologra, ami egyáltalán nem csigázta fel a varázsigékre éhes mágiatörténészeket.

Pale sokszor és szívesen emlegette a szeretője nevét – Francis –, és az egyik levélben még egy rímet, vagy inkább találós kérdést is faragott a hölgy vezetéknevére, a Pevenseyre. A tizennyolcadik századi mágia-tudósok

eleinte azzal érveltek, hogy Pale szeretője minden bizonnyal a másik Francis Pevensey nővére vagy felesége lehetett. A tizenhatodik században ugyanis mindkét nem előszeretettel használta a Francis nevet. Aztán Charles Hether-Gray megjelentetett hét különböző részletet az említett levelekből, és rámutatott, hogy azokban az *Albion Házának tizennyolc csodája* című alkotásról is szó esik. Ezek után nem volt többé kétséges, hogy Pale szeretője és a könyv szerzője egy és ugyanaz a személy.

William Pantler be akarta bizonyítani, hogy a levelek hamisítványok. Az írásokat Mr. Whittlesea könyvtárában találták. Mr. Whittlesea felesége több színdarabot írt, amelyek közül kettőt bemutattak a Drury Lane Színházban is. Nyilvánvaló, hogy ha egy asszony odáig alacsonyodik, hogy színdarabokat ír, akkor bármit el lehet képzelni róla – érvelt Pantler. Kitarzott azon állítása mellett, hogy Mrs. Whittlesea hamisította a leveleket, és „ezzel akarta feljebb emelni a saját nemét arról a természetes színtről, amit Isten kijelölt neki...” Mr. Whittlesea párbajra hívta William Pantlert, aki ízig-vérig tudós volt, és cseppet sem konyított a fegyverekhez. Pantler kénytelen volt bocsánatot kérni, és a nyilvánosság előtt visszavonta a Mrs. Whittlesea elleni rágalmakat.

Mr. Norrell örömmel alkalmazta Pevensey mágiáját, hiszen ő már réges-rég eldöntötte magában, hogy Pevensey csak férfi lehetett. A szerelmes levelek nem érdekelték, elvégre egy szó sem esett bennük varázslatokról. Jonathan Strange máshogy látta a kérdést. Szerinte egyetlen kérdésre kellett

volna megtalálni a választ a vita lerendezéséhez: vajon Martin Pale arra vetemedett, hogy egy nőt tanítson varázsolni? Strange szerint a válasz csak „igen” lehetett. Annál is inkább, mivel Martin Pale-t is egy nő tanította varázsolni: Winchesteri Catherine.

33. *A borostyán megígérte, hogy megkötözi Anglia ellenségeit.*

A csipkerózsa megígérte, hogy megkorbácsolja őket.

A galagonya azt súgta, mindenre választ ad.

A nyírfa azt mondta, ajtót nyit más országokra.

A tiszafa fegyverekkel látott el minket.

A holló megbüntette ellenségeinket.

A tölgy a távoli hegyeket figyelte.

Az eső elmosta az összes bánatot.

Ezek a régi angol mondások állítólag felsorolják az összes szerződést, amit John Uskglass, a Hollókirály az erdőkkel kötött Anglia érdekében.

34. Les Cinque Dragownes (Az Öt Sárkány). Ez a csoport a közhiedelemmel ellentétben nem a bírák kegyetlenségéről kapta a nevét, hanem az egyik teremről, amely John Uskglass, a Hollókirály házában található – Newcastle-ben, ahol rendszerint az ítéleteket hozták. A teremnek állítólag tizenkét oldalfala volt, és mindegyiket káprázatos faragványok díszítették, amelyek részben emberek, részben tündérek keze munkáját dicsérték. A legcsodálatosabb dombormű mind közül az volt, amelyik öt

sárkányt ábrázolt.

Az Öt Sárkány többek között ezekben a bűncselekményekben hozott ítéleteket: „gonosz eljárások” – vagyis a mágia ártó szándékkal való felhasználása mások ellen; „hamis varázslás” – azaz a mágia színlelése és alaptalan ígéretés a mágiára hivatkozva valódi képességek vagy akarat hiányában; varázsgyűrűk, -kalapok, -cipők, -kabátok, -övek, -lapátok, -hangszerek, mágikus babszemek stb. való eladása olyan személyeknek, akik nem képesek irányítani a tárgyakban lakozó varázserőt; mágikus képességek színlelése, illetve az a hamis állítás, hogy az illető egy mágus megbízásából cselekszik; mágia tanítása alkalmatlan személyeknek, pl. részegeknek, holdkórosoknak, gyerekeknek, elvetemült hajlamú embereknek; valamint sok más bűncselekmény, amit képzett mágusok vagy bármely más keresztények elkövethetnek. Az Öt Sárkány olyan perekben is ítéletet hozott, amelyekben maga John Uskglass szerepelt vádlottként. Az Öt Sárkány csak egyetlen helyzetben nem hozhatott ítéletet: ha a vádlott tündér volt.

A tizenkettedik, tizenharmadik és tizennegyedik századi Angliában rengeteg varázsló és tündér gyakorolta a mágiát egymás mellett. Tudvalevő, hogy a mágiát nagyon nehéz szabályozni, és természetesen nem minden varázslat mögött rejlett segítő szándék. John Uskglass időt és energiát nem kímélve fáradozott azon, hogy létrehozzon egy testületet, amely valamiképp szabályozza az angol mágiát és a mágusok működését. Akkoriban, amikor a mágia mestersége futótűzként terjedt Angliában, a déli

királyok szívesen merítették az északi szomszédok bölcsességéből. Külön érdekessége annak a kornak, hogy amikor Anglia két országra volt osztva, és mindkettőben más jogrendszer alakult ki, a mágiát szabályozó testület mindkét területen ugyanúgy működött. Az Öt Sárkány dél-angol változata, a Fekete Sárkányok Londonban székelt, a Blackfriars közelében.

35. A tizenhetedik században élt egy kesztyűkészítő a király fővárosában, Newcastle-ben. Ennek a kesztyűkészítőnek volt egy igencsak bátor leánya. A gyermek egy nap eltűnt, és sokáig nem keresték, mert azt hitték, az apja házában bújt el játék közben. Amikor a szülei és a fivére észrevették az eltűnését, keresni kezdték. A szomszédok is segítettek nekik, de nem bukkantak a lány nyomára. Aztán késő délután felnéztek, és látták, hogy a gyermek lefelé jön a sáros, kikövezett hegyi úton.

Néhányan látni vélték mellette valakit a sötét téli utcán, de végül egyedül ért le a hegyről. Láthatólag egy haja szála sem görbült meg, és zavarosan ugyan, de azt is sikerült elmesélnie, mi történt vele.

Elszökött az apja házából, hogy csavarogjon egy kicsit a városban, és hamarosan egy olyan utcát talált, amit korábban még soha nem látott. A széles utca takarosán ki volt kövezve, és olyan magasra vezetett, amilyen magasan a lány még soha nem járt azelőtt. Egy kapunál ért véget, amely mögött a gyermek egy udvart és egy nagy kőházat látott. Bement a házba, és végignézte a szobákat, de mindegyik néma volt és üres, csak por és temérdek pók

lakott bennük. A ház egyik szárnyában lakosztályokat talált, amelyeknek falára mintha napsütötte fák lombjai vetettek volna reszketeg árnyékot, holott egyetlen fa sem volt a ház körül (ráadásul tél volt). Az egyik szoba berendezése egyetlen magas tükörből állt. A szoba és a tükör valamikor összeveszhettek, mert a tükör nem volt hajlandó visszaadni az üres szoba képmását; inkább egy madarakkal teli helyiséget mutatott. A kesztyűkészítő lánya mégis jól hallotta maga körül a madarak énekét. Ezek után egy hosszú, sötét folyosóra bukkant, amelyben vízcsobogás visszhangzott, mintha valami sötét tó vagy folyó lenne a végében. Egy-két szoba ablakából Newcastle városát látta, mások viszont egy ismeretlen városra nyíltak, vagy egy magasan fekvő, vad mocsarat mutattak. Egyik-másik ablakon át csak a hideg, kék ég nézett be.

Rengeteg lépcsősor tekergett a házban. A kezdetben még széles, kolosszális lépcsők egyre jobban elkeskenyedtek, ahogy feljebb kígyóztak, és egyre kacskaringósabbá váltak, míg végül nem voltak nagyobbak apró, keskeny repedéseknél a falban, amelyeket csak egy gyermek vehetett észre, és amelyeken csak egy gyermek fért volna át. Az utolsó lépcső egy egyszerű faajtóhoz vezetett.

A kislány nem érezte, hogy félnie kellene valamitől, ezért benyitott az ajtón, de attól, ami odabent várta, önkéntelenül is sikoltott egyet. Mintha ezer meg ezer madár repkedett volna a levegőben; sem nappal, sem éjjel nem volt, csak a fekete szárnyak tömkelege. Valahonnan messziről szélfúvás érte a bőrét, és úgy érezte, mintha felmászott volna az égbe, ahol megszámlálhatatlan sok holló várta. A

kesztyűkészítő lánya egyre jobban félt, ám egyszer csak hallotta, amint valaki a nevéen szólítja. A madarak azon nyomban eltűntek, ő pedig egy kicsi szobában találta magát, amelynek csupasz kőfalai voltak és csupasz kőpadlója. Bútort sehol sem látott, de egy férfi ült a padlón, aki integetett, a nevéen szólongatta, és azt mondta neki, hogy nem kell félnie. Hosszú, bozontos, fekete haja volt, és furcsa, szakadt, fekete öltözéket viselt. Semmi sem utalt rá, hogy király lenne, csak a mágikus képességeire lehetett következtetni a mellette heverő ezüsttálból. A kesztyűkészítő lánya alkonyatig a fekete ruhás emberrel maradt, aki aztán kivezette a házból, átkísérte a városon, egészen az apja házáig.

36. Az egyik legmeghökkenőbb történet John Uskglassról egy baszk tengerésztől származik, aki a spanyol király armadájának egyik túlélője volt. Miután a viharok tönkretették a hajóját Anglia északi partvidékeinél, a tengerész két társával a szárazföld belsejébe menekült. Nem merészkedtek be a falvakba, de tél volt, és a fagy kemény páncélt vont a talajra, ezért tartottak tőle, hogy előbb-utóbb megfagynak. Amikor beesteledett, egy üres kőházat találtak egy magas hegyoldalon, amelyet szinte járhatatlanná tett a jég. Ők mégis felmásztak, és egy sötét helyiségben találták magukat, amelybe csak a mennyezet közelében nyíló ajtók engedtek be valamennyi csillagfényt. A tengerészek lefeküdtek a padlóra, és elaludtak. A baszk tengerész azt álmodta, hogy egy király lesi minden mozdulatát.

Felébredt. A feje fölött homályos szürke fénysávok szűrődtek be, és kissé feloldották a sötétséget. Az épület legtávolabbi szegletében, az árnyak között egy magasított köemelvényt pillantott meg. A fény egyre erősödött, és az emelvény tetején lassanként egy szék vagy trón vált láthatóvá. Egy férfi ült a trónon: sápadt arcú szerzet hosszú, fekete hajjal, fekete köpenybe burkolózva. A rémült tengerész felkeltette a társait, és rámutatott a hátborzongató figurára a trónon. Mintha figyelte volna őket, de tökéletesen mozdulatlan volt. A tengerészek érdekes módon mégis biztosan tudták, hogy élő ember. Elbotladoztak az ajtóig, és kimenekültek a fagyos mezőkre. A baszk tengerész hamarosan elvesztette a társait: az egyiket egy héten belül elvitte a hideg és a keserűség; a másik, aki mindenképpen el akarta érni a Biscay-i öblöt, délnek indult, és többé senki sem hallott felőle. A baszk tengerész viszont Cumbriában maradt, és elszegődött egy földműves családhoz. Szolgáló lett, és feleségül vett egy lányt a szomszédos birtokról. Amíg élt, folyton a rejtélyes kőépület történetét mesélte, és az új barátaitól és szomszédaitól hamarosan értesült róla, hogy alighanem a Hollókirállyal találkozott. A baszk tengerész soha többé nem találta meg a házat a hegyen, és nem jártak több sikerrel a barátai és a gyerekei sem.

Valahányszor egy sötét helyre kellett bemennie, a baszk tengerész így szólt: „Üdvözöllek, Uram, szívem örül a találkozásnak.” Minden alkalommal fel volt készülve arra, hogy a sápadt arcú, sötét ruhás király őt várja valamelyik fekete szegletben. Észak-Angliában ezernyi és ezernyi

sötétség állt a király rendelkezésére, hogy elrejtőzzön benne. „Üdvözöllek, Uram, szívem örül a találkozásnak.”

37. *A Hervadó Tündéردő* (1444) Peter Watershippe tollából. A korabeli mágus részletesen leírja, hogyan indult hanyatlásnak a mágia John Uskglass távozása után. 1434-ben (Uskglass távozásának évében) Watershippe huszonöt éves volt, és éppen megkezdte mágia-tanulmányait Norwichben. *A Hervadó Tündéردő* csorbítatlanul fennmaradt varázsigéket tartalmaz, amiket tökéletesen lehetett alkalmazni, amíg Uskglass és tündér alattvalói Angliában éltek, ám távozásuk után elvesztették a hatásukat. Az aranykori mágusokról való tudásunk java részét Watershippe-nek köszönhetjük. *A Hervadó Tündéردő* indulatos könyvnek tűnik, de csak addig, amíg össze nem hasonlítjuk Watershippe későbbi könyveivel: *Cselekedeteim védelmében a Newark Castle-ben való raboskodásom idején, ahova ellenségeim juttattak be ártatlanul* (1459/60) és *Egy álnok király bűnei* (készült 1461-ben [?], megjelent 1697-ben Penzance-ban).

38. Brüsszel lakosai és a különféle seregek érdeklődve fogadták a tényt, hogy váratlanul egy messzi országba kerültek. Sajnos túlzottan is lefoglalta őket a csatára való készülés (a gazdagabb és léhább körök esetében a készülődés Richmond hercegnőjének báljára), ezért nem volt idejük kimenni az ajtón, és felfedezni az ismeretlen tájat, illetve annak lakóit. Emiatt sokáig senki sem tudta,

hogy pontosan hova is tette Strange Brüsszelt azon a júniusi délutánon.

1830-ban egy Pearson Denby nevű kereskedő és prémvadász utazott át Plains megyén. Nemsokára találkozott egy ismerősével a Lakota törzsből, a Víziszonyos Emberrel. A Víziszonyos Ember megkérdezte Denbyt, hogy tudna-e szerezni neki néhány fekete villámgolyót. A Víziszonyos Ember elmagyarázta, hogy háborút készül indítani az ellenségei ellen, és sürgősen szüksége van a golyókra. Azt is elmondta, hogy korábban ötven fekete golyója is volt, és mindig takarékoskodott velük, de mostanra elfogyott az összes. Denby nem értette, amit mond. Megkérdezte, hogy lőszerre van-e szüksége. A Víziszonyos Ember azt felelte, hogy nem. Olyan, mint a lőszer, csak sokkal nagyobb. Elvitte Denbyt a falujába, és megmutatta neki az öt és fél hüvelykes réz mozsárágyúját, amit a Carron-gyár készített skóciai Falkirkben. Denby egészen elhűlt, és megkérdezte a Víziszonyos Embert, honnan szerezte az ágyút. A Víziszonyos Ember elmesélte neki, hogy a közeli hegyekben él egy Félkész Nép nevű törzs. Valamelyik nyáron kerültek oda hirtelen a semmiből, ám a Teremtőjük csak egyetlen képességet adott nekik a túléléshez: a harciasságot. Másra nem is voltak képesek; nem tudtak bölényre és antilopra vadászni, nem tudtak lovat szelídíteni, sőt házat építeni sem. Még egymással sem értettek szót, mert a tébolyult Teremtőjük négy vagy öt különböző nyelvet alkotott nekik. De volt nekik egy ágyújuk, amit szívesen odaadtak a Víziszonyos Embernek élelemért cserébe.

Denby azonnal érdeklődni kezdett a Félkész Nép iránt, és meg is kereste őket. Először egy újabb helybeli törzsnek hitte őket, ám aztán észrevette, hogy az idősebb férfiaknak egészen európai megjelenése van, és néhányan angolul is beszélnek. Egyik-másik szokásuk nagyon hasonlított a Lakota törzs hagyományaihoz, de európai katonai szokásokat is ápoltak. A nyelvükben is sok Lakota vonást lehetett felfedezni, de legalább annyi volt benne az angol, a holland és a német is.

Egy Robert Heath nevű ember (más néven a Rövidlábú Szószátyár) elmesélte Denbynek, hogy több különböző seregből és ezredből dezertáltak 1815. június 15-én, mert másnap egy nagy csatát kellett volna vívniuk, és volt egy olyan előérzetük, hogy mindannyian meghalnak, ha ott maradnak. Nem tudja véletlenül, ki most Franciaország királya: Wellington hercege vagy Bonaparte Napóleon? Denby nem tudta. „Hát akkor” – sóhajtott Heath filozofikusan – „legyen akárki, az élet nálunk megy tovább, ahogy eddig, cimbora.”

39. Az utak, tájak, szobák és egyéb helyek összekuszálásának van egy elfogadott módja a mágiában: egy labirintust kell bennük létrehozni. Strange viszont csak 1817 februárjában tanulta meg ezt a varázslatot.

Mindamellett valószínűsíthető, hogy ezek a trükkök döntötték el a csata végkifejletét. Strange nem tudta, hogy a francia tábornok, D'Erlon húszezer emberével éppen a csata színhelyére igyekezett. Odaérnie viszont nem sikerült, mert miközben masíroztak, a vidék folyamatosan,

megmagyarázhatatlan módon változott. Ha elérték volna Quatre Bras-t, kétségtelenül a franciák győztek volna, és Waterloo-ra soha nem került volna sor. Strange annyira megsértődött a herceg korábbi megjegyzésén, hogy senkinek nem árulta el, mit tett az ügy érdekében. Csak később mesélte el John Segundusnak és Thomas Levynek. A történészek ezért nem is tudták mivel magyarázni D'Erlon kudarcát Quatre Bras-nál mindaddig, amíg 1820-ban meg nem jelent a *Jonathan Strange élete*.

40. Strange és Arabella esküvőjének idején Henry a gloucestershire-i Grace Adieu lelkésze volt. Azt a tervet dédelgette, hogy feleségül veszi a falu egyik ifjú lakóját, Miss Parbringert. De Strange-nek sem az ifjú hölgy nem tetszett, sem annak barátai. Ugyanekkor Great Hitherdenben megüresedett a lelkészi poszt, és Strange meggyőzte Sir Waltert, hogy nevezze ki Henryt. Arabella fivére boldogan fogadta a lehetőséget. Great Hitherden sokkal nagyobb település volt, mint Grace Adieu, és Henry hamarosan el is feledte az alkalmatlan ifjú hölgyet.

41. A közmondás nemcsak ennyit jelentett. Már a tizenkettedik században riválisokként tartották számon a papokat és a mágusokat. Mind a papok, mind a mágusok úgy hiszik, hogy a világ tele van természetfeletti lényekkel, és az egész univerzumot természetfeletti erők irányítják. Az egyik az imákon, a másik az igéken keresztül reméli megszólítani a természetfeletti hatalmakat, és megkérni

őket, hogy segítsenek az embereken, vagy ártsanak nekik. A kétféle kozmológia sok tekintetben meglepően hasonló, ám a papok és a mágusok egészen más következtetéseket vonnak le a fent vázolt világból.

A mágusokat elsősorban a természetfeletti lények hasznossága érdekli; meg akarják tudni, hogy milyen körülmények között lehet együttműködni az angyalokkal, démonokkal és tündérekkel. Az ő céljaik szempontjából teljesen mindegy, hogy az első csoportba mennyei, jó szándékú teremtmények tartoznak, a másodikba eredendően gonoszak, a harmadikba pedig erkölcsi szempontból meglehetősen kétesek. A papokat ellenben szinte semmi más nem érdekli, csak az erkölcsi szempont. A középkori Angliában eleve kudarcra volt ítélve az az ember, aki megpróbálta a kétféle kozmológiát valamilyen szinten egyesíteni. Az egyház nem habozott felállítani egy egész listát a különféle eretnekségekből, és a gyanútlan mágus könnyen belesétált a csapdába. Történetünk során már szó esett a Meraud-féle eretnekségről.

Alexander of Whitby (1230?-1302) azt tanította, hogy a világmindenség olyan, mint egy falikárpit, amelynek egyszerre csak egy-egy részletét láthatjuk. Csak halálunk után pillanthatjuk meg teljes egészében, és csak akkor értjük meg, hogyan kapcsolódnak egymáshoz az egyes részek. Alexandernek vissza kellett vonnia az állításait, és a papok hajtóvadászatot indítottak azok ellen, akik a Whitby-féle eretnekséget követték.

Ugyanakkor voltak olyan mágusok is, akik belekeverték a vallást a varázslás gyakorlatába. Számos olyan „ige”

maradt az utókorra, amelyek bizonyos szenteket vagy boldoggá avatottakat próbáltak rávenni: segítsenek a varázslásban. Érdekes módon legtöbbször a mágusok tündérszolgái okozták a bonyodalmakat. Amikor átjöttek Angliába, erőszakkal megkeresztelték őket, így nem csoda, hogy hamarosan szenteket és apostolokat is belefogalmaztak a varázsigéikbe.

42. Gyerekkorát Tündérorszáiban töltötte, és a *Sidhe-nép* nevet adott neki, ami a krónikások szerint lefordítva annyit tesz: Seregély. Ezt a nevet viszont maga mögött hagyta, amikor átjött Angliába. Később felvette az apja nevét, és így lett John d'Uskglass. Uralkodásának korai éveiben azonban leginkább azok a nevek ragadtak rá, amelyeket a barátaitól és az ellenségeitől kapott: a Hollókirály, a Fekete Király vagy Észak Királya.

43. Sir Walter olyasvalaminek adott hangot, amitől az emberek tényleg nagyon féltek. Az alakváltó igék mindig elborzasztották a hétköznapi halandókat. Az aranykori mágusok általában akkor alkalmazták ezeket az igéket, amikor Tündérorszáiba, vagy valami más, Anglián túli területre készültek. Tisztában voltak vele, hogy az alakváltó varázslatok nagyon könnyen félresikerülhetnek. 1232-ben egy londoni nemesember felesége, akit Cecily de Walbrooknak hívtak, észrevette, hogy egy szép kis ónszürke macska kaparja a hálószobája ajtaját. Magához vette, és elnevezte Mámor Úrnak. A macska a kezéből

evett, és az ágyán aludt. Mi több, mindenfelé követte, még a templomba is, ahol összegömbölyödött a szoknyája szegélye alatt, és dorombolt neki. Egy nap egy Walter de Chepe nevű mágus látta meg a hölgyet az utcán Mámor Úr társaságában. A varázsló azonnal gyanút fogott. Odament Cecilyhez, és azt mondta neki: „Hölgyem, attól tartok, a macska, amelyik követi kegyedet... nos az nem is macska.” Két másik mágust is hívtak, és a három varázsló több ígét is olvasott Mámor Úr fejére. Az állat visszaváltozott eredeti alakjára, és kiderült, hogy egy kevésbé elismert mágus, egy bizonyos Joscelin de Snitton rejtőzött benne. Nem sokkal később Joscelin a mágusok londoni bírósága elé állt, és az ítélet értelmében el kellett búcsúznia a jobb kezétől.

44. Az Észak-Angliában lakó közemberek úgy érezték – és nem is alaptalanul –, hogy túl sokat szenvedtek azokban az években. A franciákkal folytatott háború ínségbe taszította az országot, de ott még elviselhetetlenebb lett a nyomor és a munkanélküliség. A háború után még felocsúdni sem volt idejük, mert vadonatúj gépek jelentek meg, olcsón állítottak elő árucikkeket, és rengeteg munkaerőt tettek feleslegessé. Nem csoda, hogy többen rátámadtak ezekre a gépekre, azért, hogy visszaállítsák a saját megélhetésük feltételeit.

45. Ennél jobban nem is lehetne illusztrálni, milyen sajátosan viszonyult a londoni kormány a királyság északi részéhez. A kormány Anglia királyát képviselte, de Anglia

királya csak a déli rész törvényes uralkodója volt. A törvény értelmében ő csak gondnoki tisztséget láthatott el Észak-Anglia fölött, vagyis be kellett tartatnia a törvényt az ottani lakosokkal, amíg John Uskglass úgy nem dönt, hogy visszatér.

46. Természetesen időről-időre előkerültek olyan emberek, akik John Uskglassnak adták ki magukat, és erre hivatkozva megpróbálták megszerezni az Észak-Angliai Királyságot. A legfiatalabb próbálkozó egy Jack Pharaoh nevű férfi volt, akit 1487-ben koronáztak meg a Durhami katedrálisban. Sok északi nemesember támogatta, sőt tündérek is – hiszen Newcastle királyi városában szép számmal maradtak tündér lakosok. Pharaoh megnyerő külsejű férfi volt, királyi tartással. Könnyedén elvégzett egyszerű varázslatokat, tündér támogatói pedig készséggel egészítették ki a mutatványait, amit szintén neki tulajdonítottak. Két vándormágus fiaként látta meg a napvilágot. Gyermekkorában Hexham grófja meglátta egy vásáron, és megjegyezte, hogy feltűnően hasonlít John Uskglassra (a leírások szerint). Hexham hét shillinget fizetett a vándormágusoknak a gyermekért. Pharaoh soha többé nem látta a szüleit. A gróf egy titkos helyre zárta be Észak-Angliában, és megtanította mindenre, amit egy királynak tudnia kell. 1486-ban bemutatta őt a népnek, és ezzel megkezdődött a fiatalember rövid uralkodása Észak-Anglia királyaként. Pharaoh hamar rájött, hogy túl sok ember tud a csalásról. Hamarosan összeveszett Hexhammal. 1490-ben Pharaoh

parancsára megölték Hexhamet. A gróf négy fia csatlakozott Dél-Anglia királyához, VII. Henrikhez, és együtt ütköztek meg Pharaoh-val a worksopi csatában, 1493-ban, ahol Pharaoh vereséget szenvedett. A londoni Towerben őrizték 1499-es kivégzéséig.

Egy Piers Blackmore és egy Davey Sanschaussures nevű ember is megkísérelte megszerezni a trónt – többkevesebb sikerrel. Az utolsó áluralkodót csak Nyárkirályként emlegették, mert az igazi kilétét senki sem ismerte. Először Sunderland környékén bukkant fel 1536 májusában, nem sokkal azután, hogy VII. Henrik kiűrtette a kolostorokat. Egyesek szerint valójában egy szerzetes volt valamelyik nagy északi apátságból – Fountainből, Rievaulx-ból vagy Hurfew-ból. Abban különbözött Pharaoh-tól és Blackmore-tól, hogy őt nem támogatták északi arisztokraták, és később sem sikerült megnyernie a kegyeiket. Inkább a köznép felé kacsingatott. A pályafutása általában véve inkább titokzatosnak, semmint mágikusnak mondható. Meggyógyította a betegeket, és arra tanította a követőit, hogy tiszteljék a természetet és a vadállatokat. Eme hitvallását tekintve sokkal közelebb áll a tizenkettedik századi mágushoz, Thomas Godblesshez, mint John Uskglasshoz. Szedett-vedett seregével meg sem próbálta bevenni Newcastle-t, vagy bármi mást. 1536 nyarán mindvégig Észak-Angliában csatangolt az embereivel, és minden településen talált magának támogatókat. Szeptemberben VII. Henrik katonákat küldött a felkutatásukra. A gyülevész sereg nem volt felfegyverkezve a harchoz. A legtöbben hazamenekültek, de néhányan ott

maradtak, és harcoltak a királyukért. Végül Pontefractnál mészárolták le őket. Lehet, hogy a Nyárkirály is az áldozatok között volt, de lehet, hogy eltűnt a csata helyszínéről.

47. Sokan talán megrökönyödnek ezen a felvetésen, de a halott mágusok feltámasztásának komoly hagyományai vannak. Martin Pale azt állította, hogy Winchesteri Catherine-től tanulta a varázslást (aki John Uskglass tanítványa volt). Winchesteri Catherine kétszáz évvel azelőtt halt meg, hogy Martin Pale megszületett. Maga John Uskglass is azt vallotta, hogy sokat értekezett Merlinnel, az Endori Boszorkánnyal, Mózessel és Áronnal, Arimathiai Józseffel, és más nagyra becsült ősi mágusokkal.

48. A mágia-tudósok mindig nagy izgalommal fogadták a dr. Pale-hez kötődő új felfedezéseket. Ez a varázsló különleges helyet foglal el a mágia történetében. Strange és Norrell megjelenéséig ő volt az egyetlen említésre méltó gyakorló mágus, aki papírra vetette a varázslatait, hogy mások is elolvashassák. Természetesen nagy elismerést vívott ki magának az írásaival.

49. A legtöbben szembeszegülünk a családjunk tagjainak óhajával, ha úgy érezzük, korlátoznak minket, de ha tragikus módon elveszítünk valakit – ő, micsoda különbség! Akkor a tiltás szent megbízássá változik.

50. John Uskglass ugyan három királyság felett uralkodott, és az egész angol mágiát a kezében tartotta, mégsem tudott ellenállni a kísértésnek, hogy néha hosszú, kiszámíthatatlan utakra induljon. 1241-ben elindult newcastle-i házából, de még a korabeli mágusok sem tudták megállapítani, milyen módon távozott. Azt mondta az egyik szolgájának, hogy egy napon belül visszatér, és ott alszik majd a kandalló előtti padon.

Másnap a szolga a király személyzetének többi tagjával együtt odament a kandalló előtti padhoz, de a parancsolójukat nem találták ott. Minden reggel és minden este megnézték, ám a király nem tért vissza.

William, Lanchester grófja kormányzott a távollétében, és számos döntést elhalasztottak addig, „amíg a király vissza nem tér.” Ám ahogy telt az idő, egyre többen kételkedtek benne, hogy valaha is előkerül. Aztán pontosan egy évvel és egy nappal az indulása után, megjelent a kandalló előtti padon, mély álomba merülve.

Úgy látták, nincs tisztában vele, hogy bármi rendkívüli történt, ráadásul senkinek sem árulta el, hol járt. Senki sem merte megkérdezni, hogy ilyen sokáig akart-e maradni, vagy valami szörnyűség hátráltatta. Lanchesteri William magához hívta a szolgát, és megparancsolta, hogy ismétlje el újra pontosan, mit mondott neki a király az indulása előtt. Nem lehet, hogy mégis azt mondta: „egy évig és egy napig maradok távol”?

Lehet, felelte a férfi. A király általában halkán beszélt. Talán ő értette rosszul.

51. Annak ellenére, hogy az első perctől fogva ki nem állhatták egymást, mégis volt valami Strange-ben, ami nagy hatást tett Byronra. Következő költeményét, a *Manfredot*, szeptemberben vagy októberben kezdte el, és egy mágusról írt benne. Manfred természetesen nem hasonlít Jonathan Strange-re (legalábbis arra a köztiszteletben álló Strange-re nem, akit Byron annyira megvetett). Sokkal inkább hasonlít magára a költőre, mert ugyanolyan megszállott, öngyűlölő, és ugyanolyan gögösen megveti a hozzá hasonló férfiakat, ráadásul számos utalást tesz mindenféle lehetetlen tragédiára és rejtélyes vágyra. Manfred, a költeménybeli mágus, a levegő, a föld, a víz és a tűz szellemeit idézi fel, hogy beszélgessen velük. Úgy tűnik, Byront csalódással töltötte el a hús-vér mágussal való találkozás, ezért teremtett egy olyan varázslót, aki sokkal jobban megfelelt az ízlésének.

52. Walter De Chepe mágus a tizenharmadik században élt Londonban. Profilaxisnak nevezett művelete segítségével meg lehet védeni egy embert, egy várost vagy egy tárgyat a varázsigéktől. A feljegyzések szerint mindig akkor használták, amikor tündérmágiát tapasztaltak a közelben. Állítólag nagyon erős a hatása. Tulajdonképpen ez az egyetlen gond ezzel az igével: túl hatásos. A tárgyak néha túlzottan is ellenállóvá válnak az emberi és a tündéri mágiával szemben, sőt gyakran hétköznapi dolgokra sem lehet őket többé használni. Ezért ha Strange tanítványainak sikerült is volna alkalmazniuk a Profilaxist, valószínűleg

soha többé senki sem tudta volna kézbe venni és lapozgatni a könyveket.

1280-ban Bristol lakói megkérték a város mágusait, hogy vessék be De Chepe Profilaxisát, és ezáltal tegyék érinthetetlenné az egész várost az ellenség varázsigéivel szemben. Sajnálatos módon annyira jól sikerült a varázslat, hogy minden városlakó, minden állat és hajó valóságos élő szoborrá változott. Minden és mindenki mozdulatlaná dermedt, a folyók megálltak a városhatárnál, még a lángok is megfagytak a kandallókban. Bristol egy egész hónapig így maradt, míg végül John Uskglass elindult newcastle-i házából, hogy rendbe hozza a dolgot.

53. Ezek a feldühödött emberek két égbekiáltó dolgot is találtak a levélben: egyrészt Mr. Norrell kijelentette, hogy a vásárlók nem elég okosak ahhoz, hogy megértsék Strange könyvét, másrészt nem rendelkeznek elég fejlett morális ítélőképességgel ahhoz, hogy eldöntsék, melyik varázslat jó, és melyik alávaló.

A Norrelliták számoltak azzal, hogy Strange könyvének megsemmisítése nagy felzúdulást fog kelteni, és felkészültek arra is, hogy lépten-nyomon kritika éri majd őket, a levélnek viszont nem kellett volna ennyire gorombának lennie. Az lett volna a helyes, ha Mr. Norrell megmutatja Mr. Lascellesnek, mielőtt szétküldi. Ha Lascelles látta volna a levelet, és finomíthatott volna rajta, nem marad benne ennyi nyers és sértő kifejezés és kijelentés.

De sajnos történt egy kis félreértés. Mr. Norrell

megkérdezte Childermasst, hogy Lascelles kijavította-e már a levelet. A titkár azt hitte, hogy az egyik cikkről beszél, amit az *Angol mágia barátai* következő számába készítettek, ezért igennel felelt. Így aztán helyesbítések nélkül jutott el a levél az olvasókhöz. Lascelles éktelen haragra gerjedt, és azzal vádolta Childermasst, hogy szándékosan biztatta Mr. Norrellt: járassa le őt az emberek szemében. A titkár hevesen tagadta, hogy ilyet tett volna. Ettől kezdve rohamosan romlott a kapcsolat Lascelles és Childermass között (habár soha nem is volt jó), és Lascelles nemsokára beleültette a bogarat Mr. Norrell fülébe, hogy Childermass valójában Strange-dzsel rokonszenvez, és titokban azon ármánykodik, hogy elárulja a gazdáját.

54. „...Piacenzáról semmit sem tudok írni, ugyanis nem maradtam annyi ideig, hogy körülnézzek” – jelentette ki a levelében Henry Woodhope-nak. – „Este érkeztem. Vacsora után elindultam, hogy tegyek egy félórás sétát, de amikor kiléptem a nagy *piazzára*, azonnal egy hatalmas urnára esett a pillantásom. Egy emelvényen állt, és hosszú, fekete árnyéka imbolygott a köveken. Valami kúszónövény fonta körbe az edény nyakát, talán borostyán, de már az is elpusztult. Magam sem tudom, miért, de elviselhetetlenül lehangolt a látvány. Olyan volt, mint a veszteség, a halál és a szenvedés allegóriája. Visszamentem a fogadóba, azonnal lefeküdtem, és másnap reggel tovább indultam Torinóba.”

55. dr. Greysteel nővére valószínűleg a Derwentről beszélt. Réges-régen, amikor John Uskglass gyermekként raboskodott Tündérorszáiban, egy tündérmegjövendölte, hogy ha felnőtt, az összes tündérbirodalom elbukik. A király Angliába küldte a szolgáit, hogy hozzanak át egy vaskést, és azzal öljék meg a gyermeket. A kovács, aki a kést készítette, a Derwent partján lakott, és a folyó vizével hűtötte le a forró fémet. John Uskglasst viszont nem sikerült megölni, és a mágus már fiatalon bosszút állt a királyon és az egész klánján. Amikor átjött Angliába, és megalapította a királyságát, a tündérmegjövendölés megkeresték a kovácsot. Őt is megölték a családjával együtt, lerombolták a házat, és varázsigékkel átkozták meg a folyót, hogy megbüntessék, amiért szerepet vállalt a gyilkos fegyver elkészítésében.

56. Jacques Belasis állítólag kifejlesztett egy elsőrangú igét a tündérek előidézésére. Sajnos Belasis művének, az *Instrukciónak* csak egyetlen példánya maradt fenn, az is Hurtfew könyvtárában, és Strange nem is látta soha. Mindössze a későbbi leírások alapján alkotott róla fogalmat, ezért feltehetőleg maga próbálta összeállítani a varázsigét, és csak halvány sejtései voltak róla, hogy mit is csinál voltaképpen.

Doncaster Mesterének igéje viszont széles körben ismert, és temérdek könyvben hozzáférhető. Senki sem tudja, ki volt a Doncasteri Mester. Csak abból lehet következtetni a létezésére, hogy a tizenharmadik századi ezüstkori

mágusokról szóló történetekben gyakran esik szó „Doncaster-féle” igékről. Azt sem lehet biztosan tudni, hogy a Doncasteri Mesternek tulajdonított varázslatok valóban egy embertől származnak-e. A mágiatörténészek egy része feltételezi, hogy volt egy második mágus is, akinek alakja még inkább homályba vész, és akit ezért csak Doncasteri Ál-Mesterként emlegetnek. Ha hiszünk a meggyőző érveknek, és elfogadjuk, hogy a Doncasteri Mester tényleg John Uskglass volt, logikusnak tűnik, hogy az előidézőige az Ál-Mester műve. Elvégre John Uskglassnak semmi szüksége nem volt tündéreket előidéző igékre, hiszen hemzsegték az udvarában.

57. Signore Tosetti később bevallotta a Greysteel családnak, hogy rájött, ki lehet a cannaregio-i öreg hölgy. Sokszor hallotta a róla keringő pletykákat a városban, de addig nem hitte el őket, amíg a saját szemével nem látta az öregasszonyt. Úgy gondolta, hogy csak a tyúkeszű fiatalokat rémisztgetik a mesékkel.

A hölgy apja feltehetőleg zsidó volt, az anyja ereiben pedig fél Európa vére csörgedezett. Gyermekként sok-sok nyelvet megtanult, és tökéletesen beszélte őket. Minden tudományt el tudott sajátítani, amihez csak kedve támadt. Örömmel tanult. Tizenhat évesen már nemcsak a hölgyek alapműveltségéhez hozzátartozó franciát, olaszt és németet beszélte, hanem a civilizált (és a kevésbé civilizált) világ szinte összes nyelvét. Beszélte a skót felföld nyelvét (ami inkább éneklésre hasonlít). Beszélte a baszkot is, amit

semelyik másik nép nem képes felfogni, mert akármeddig hallgatják, később egyetlen szótagot sem tudnak felidézni belőle. Még egy olyan különös ország nyelvét is elsajátította, tudta meg signor Tosetti a többi velenceitől, amelynek létezésében nem is hitt mindenki, és senki sem tudta megmondani, merre található. (Csak Walesként emlegették.)

Beutazta a világot, királyokkal és királynőkkel, főhercegekkel és főhercegnékkal, hercegekkel és püspökökkel, grófokkal és grófnőkkel találkozott. Minden hatalmasságot a saját anyanyelvén szólított meg, és mindenütt a csodájára jártak.

Aztán Velencébe jött.

Ennek a hölgynek volt egy nagy hibája: soha nem tudta türtőztetni magát. Nemcsak a tanulásban volt nagy étvágya, hanem minden másban is, és egy hasonló természetű úrhoz ment feleségül. A házaspár részt vett egy velencei *Carnevalén*, és soha többet nem akarta elhagyni a várost. Az egész vagyonukat eljátszották a *Ridottókban*, az egészségük pedig egyéb féktelen örömeikben veszett oda. Egyik reggel, amikor Velence összes csatornája ezüstösen csillogott, rajta a hajnal rózsaszín fényeivel, a férj a Fondamenta dei Mori nyirkos kövein fekvve meghalt. Már senki sem segíthetett rajta. Valószínűleg az asszonyra is ez a sors várt, mert nem volt pénze, és nem volt hova mennie. A zsidók viszont úgy érezték, hogy meg kell könyörölniük rajta, mert bizonyos fokig ő is zsidó (bár ezt ő soha nem állította magáról), vagy talán csak megesett a szívük egy szenvedő emberen (hiszen ők is sokat szenvedtek

Velencében). Akárhogy is volt, befogadták a gettóba. Sokféle történet kering arról, hogy mi történt ezek után, de annyi biztos, hogy együtt élt a zsidókkal, mégsem tartozott közéjük. Örökké egyedül volt, és senki sem tudta, hogy erről ő tehet, vagy a szomszédjai. Teltek-múltak az évek, és ő senkivel sem találkozott. A téboly szélviharként tört be az elméjébe, és kisöpört belőle minden nyelvet, amit korábban beszélt. Elfelejtett olaszul, angolul, latinul, elfeledte a baszk és a walesi nyelvet is, minden nyelvet elfeledett a macskák nyelvén kívül – azt viszont, a pletykák szerint, kitűnően beszélte.

58. Stokesey exeteri házában idézte elő Col Tom Blue-t. Amikor a tündér harmadszorra is megtagadta tőle a segítséget, a mágus láthatatlanná változott, és követte a tündért kifelé a városból. Col Tom Blue egy tündérúton haladt végig, és végül egy olyan helyen kötött ki, ami már nem Angliában volt. Egy alacsony, barna dombhoz sétált, egy mozdulatlan pocsolya mellett. Col Tom Blue parancsára feltárult egy ajtó a domb oldalában, a tündér pedig bement. Stokesey utána osont.

A domb közepében a mágus egy elvarázsolt termet talált, telis-tele táncoló alakokkal. Megvárta, amíg az egyik táncos közel ér hozzá. Akkor odagurított a hölgynek egy bűvös almát. A hölgy felvette, mert még soha nem látott ehhez fogható csodálatos gyümölcsöt. Amint a tündérhölgy megette az almát, rögtön egy újabbat kívánt. Körülnézett, de nem látott senkit. – Ki küldte nekem ezt az almát? – kérdezte. Stokesey suttoqva válaszolt: – A keleti szél. –

Másnap este a mágus ismét követte Col Tom Blue-t a domb belsejébe. Egy darabig figyelte a táncosokat, aztán odagurított egy újabb almát a fiatal tündérnőnek. A hölgy megint megkérdezte, hogy ki küldte neki, és ő újfent azt válaszolta, hogy a keleti szél. A harmadik napon nem adta ki az almát a kezéből. A tündérhölgy otthagya a többi táncost, és körülnézett. – Keleti szél! Keleti szél! – suttogta. – Hol az almám? – Stokesey ismét suttogva válaszolt. – Árukl el, hogy hol alszik Col Tom Blue, és odaadom az almát. – A fiatal hölgy elmondta neki, hogy a tündér mélyen a földben, a *brugh* északi csücskében alszik.

A következő éjjeleken Stokesey megtestesítette a nyugati szelet, az északi szelet és a déli szelet is, és az almái segítségével rávette a többi táncost is, hogy árukljanak el minél több dolgot Col Tom Blue otthonáról. Egy juhásztól megtudta, hogy Col Tom Blue-t állatok őrzik alvás közben: egy vad koca és egy még vadabb bakkecske. A házigazda dajkájától megtudta, mit tart Col Tom Blue alvás közben a kezében: egy nagyon különleges és fontos kavicsot. A szakácssegéd pedig elárulta neki, melyik három szót mondja el Col Tom Blue minden reggel ébredés után.

Ennyi ismerettel Stokesey jókora hatalmat szerzett a tündér fölött. Ám még mielőtt felhasználhatta volna friss tudását Col Tom Blue ellen, a tündér maga jelentkezett, hogy meggondolta magát, és mégis hajlandó szolgálni a mágust.

Hogy mi okozta ezt a hirtelen fordulatot? Col Tom Blue megtudta, hogy a keleti szél, a nyugati szél és a déli szél is

mind utána érdeklődött. Sejtelve sem volt róla, mivel bőszíthette fel ezeket a roppant hatalmakat, de komolyan megrémült. Hirtelenjében egyfajta menedéknek tűnt számára a megoldás, hogy a nagy erejű és nagy tudású angol mágus szolgálatába szegődjön.

59. Sok neves szerző lejegyezte, hogy a hosszú életű tündérek előszeretettel nevezik a kiterjedtebb időszakokat „négyezer évnek.” A tündérhölgy itt csak arra célzott, hogy maga sem emlékszik rá, milyen régen kezdte el látogatni a *brugh-t*, még olyan korokban, amikor senki nem számolta az éveket, évtizedeket vagy évezredek. Sok tündér azt válaszolja a korát firtató kérdésre, hogy „négyezer éves”, ami csupán annyit jelent, hogy nem tudja, milyen idős. Öregebb, mint az emberi civilizáció, vagy maga az emberiség.

60. Strange ez idő tájt – elsősorban Henry Woodhope-nak – írt leveleit 1817 januári londoni megjelenésüktől fogva ezen a néven tartották számon. Az ügyvédek és a mágiatörténészek hosszú ideig vitatkoztak azon, mennyire volt törvényes a levelek megjelentetése. Strange ugyanis soha nem adott ilyen megbízást senkinek, és Henry Woodhope is makacsul állította, hogy nem járult hozzá. Henry Woodhope azt is nehezményezte, hogy a publikált leveleket megváltoztatták és meghosszabbították – valószínűleg Henry Lascelles és Gilbert Norrell. *Jonathan Strange élete* című könyvében John Segundus végül

megjelentette azokat a leveleket, amelyeket ő és Woodhope eredetinek tartottak. Ezek a verziók szerepelnek ebben a fejezetben is.

61. Ezt a levelet soha nem találták meg. Lehet, hogy Strange nem is küldte el. Lord Byron szerint (egy levél tanúsága alapján, amit 1816. december 31-én írt John Murraynek) Strange sok hosszú levelet fogalmazott a barátainak, melyek egy részét aztán megsemmisítette. A mágus bevallotta Byronnak, hogy már maga sem tudja, mely leveleket küldte el, és melyeket semmisítette meg.

62. A „Visszaállítás és Helyrehozás” nevű ige visszafordítja a csapások következményeit. A Teilo Keze egy ősi tündér varázsige, amellyel sokféle dolgot el lehet állítani: esőt, tüzet, szelet, folyóvizet vagy vért. Valószínűleg arról a tündérről nevezték el, aki először tanította meg ezt a fogást egy angol mágusnak.

63. Chauntlucet: egy talányos ősi ige, amely éneklésre bírja a holdat. A hold dala állítólag gyönyörű, és gyógyítja a leprát és az elmebajt.

Daedalus Rózsája: Martin Pale arra dolgozta ki ezt az igencsak bonyolult eljárást, hogy érzelmeket, bűnös gondolatokat és erényeket zárjon be borostyánkőbe, mézbe vagy méhviaszba. Ha a tartósító közeget felmelegítik, a beléjük helyezett tulajdonságok kiszabadulnak. A Rózsát többféle célra használják – vagy inkább használták. Többek között bátorságra lehetett vele

szert tenni, vagy félelmet lehetett gerjeszteni az ellenségben. Elő lehetett vele idézni szerelmet, vágyat, nemes szándékokat, haragot, irigységet, törekvést, önfeláldozást stb.

Mint sok más szokatlan nevű ige, a Mezítelen Hölgyek sem annyira izgalmas, mint amilyennek hangzik. A név valójában egy erdei virágra utal, amelyet a tündérek varázserejének csorbítására használtak. A virágot meg kellett fosztani a leveleitől és a szirmaitól – innen ered a „mezítelen” kifejezés.

Stokesey Üvegesítő igéje üveggé változtatja a tárgyakat és az embereket.

64. Több forrás is bizonyítja, hogy bármennyire hűségesekek voltak az észak-angliaiak John Uskglasshoz, nem emlegették mindig azzal a tisztelettel, amit a király a déliektől megkövetelt. Mi több, Uskglass alattvalói kifejezetten szórakozásukat lelték olyan történetek és balladák mesélésében, amelyek előnytelen színben tüntették fel az uralkodót. Ilyen történet volt például John Uskglass és az Ullswateri Szénégető meséje, vagy a Boszorkány és a Varázslónő balladája. Az utóbbinak több változata is fennmaradt (egyik-másik meglehetősen vulgáris), de mindegyik ugyanarról szól: hogyan ejtette rabul John Uskglass szívét egy közönséges cornwalli kelta boszorkány, és hogyan sikerült megakadályozni, hogy a nőszemély az országait és a hatalmát is elrabolja tőle.

65. John Uskglasshoz hasonlóan Athodel Mágusának is megvolt a maga szigete vagy birodalma. Athodel szigete feltehetőleg Skócia nyugati partjainál helyezkedett el, de az idők folyamán vagy elsüllyedt, vagy – ahogy néhányan állítják – láthatatlanná vált. Egyes skót történészek úgy tekintenek Athodelre, mint a skót mágia felsőbbrendűségének szimbólumára az angol mágiához képest. Azzal érvelnek, hogy John Uskglass királysága elbukott, és a dél-angliaiak kezére került, míg Athodel független maradt. Mivel Athodel láthatatlan és megközelíthetetlen, ezt az állítást nagyon nehéz bizonyítani és cáfolni is.

66. John Uskglass és az Ullswateri Szénégető meséjében a király mágikus versenyre kel a szegény szénégetővel, és veszít. Ez a történet hasonlóságot mutat sok egyéb régi történettel, amelyekben egy nagyhatalmú uralkodót az egyik legalantasabb származású alattvalója győzi le. Viszont éppen ezért kevés hitelt tulajdonítanak neki a történészek.

67. 1816-ban, a metszetkészítők spitalfieldsi házában Strange ezt mondta: „Senki sem tehet arról, hogy mit tanítottak neki...”

Childermass sok mindennel foglalkozott, mielőtt Mr. Norrell szolgálja és tanácsadója lett. Gyermekként rendkívül tehetséges zsebtolvaj volt. Anyja, Black Joan egyszer összehozott egy koszos, toprongyos gyerekekből álló tolvajbandát, amely a Keleti Járás városait fosztogatta az

68. Ez egy régi észak-angliai eskü. John Uskglass címerében egy Szárnyaló Hollót lehetett látni egy fehér mező előtt. A kancellárjának, William Lanchesternek is ez volt a címere, de szerepelt még benne egy könyv is.

A tizenharmadik századot John Uskglass nagyrészt a tanulásnak és a varázslásnak szentelte, és közben a kormányzást javarészt Lanchesterre bízta. Lanchester címerét helyezték ki a legtöbb nagy bírósági épületre, és azt pecsételték a legtöbb jogi iratra. Ezért terjedt el az a szokás, hogy az emberek a Madárra és a Könyvre esküdtek, hiszen ezeket látták a címeren.

69. Egy őszi délelőttön egy cumbriai kislány kiment a nagymamája kertjébe. A kert egyik szegletében felfedezett egy méhkas nagyságú házat, amit még soha nem látott korábban. Kimerevített pókhálóból készült, és zúzmarával meszelték ki. A csipkeszerű házban egy apró emberke ücsörgött, aki hol mérhetetlenül öregnek, hol ugyanannyi idősnak tűnt, mint a gyermek. A parányi teremtmény azt mondta a cumbriai gyereknek, hogy ő az énekes madarak pásztora, és hosszú idők óta az ő feladata Cumbriának azon a részén figyelni a fenyőrigókra, a szőlőrigókra, a léprigókra. A gyermek egész télen a dalosmadár-pásztorral játszott, és a barátságukat egyáltalán nem befolyásolta, hogy jókora méretbeli különbség volt közöttük. A dalosmadár-pásztor rendszerint ugyanakkorára

varázsolta magát, mint a kislány, de volt olyan is, amikor mindketten olyan kicsik lettek, mint az énekes madarak, vagy a bogarak, vagy a hópelyhek. A dalosmadarak pásztora sok furcsa és érdekes alaknak mutatta be a kislányt; egyiknek-másiknak sokkal különlegesebb házacskája volt, mint a madárpásztornak.

70. Akárcsak Martin Pale többi varázsigéjéhez, a Visszaállítás és Helyrehozás nevű igéhez is szükség van egy mágikus kulcsra vagy eszközre. Ebben az esetben a kulcs egy apró, kereszt formájú tárgy, amely két vékony fémdarabból készült. A kereszt négy vége a múltbéli helyzetet, illetve a jövőbeli helyzetet jelképezi, a teljességet (vagy egészséget), illetve a hiányos állapotot (avagy betegséget). Ahogy később Mr. Segundus a *Modern Mágusban* leírta, ebben az esetben kénytelen volt egy kanalat és egy Lady Pole fésülködőasztaláról kölcsönvett hajtűt használni. A két tárgyat Lady Pole szobalánya kötötte össze egy szalaggal.

71. Az Árnyékházban 1809-ben, amikor Mr. Segundus, Mr. Honeyfoot és Henry Woodhope is jelen volt.

72. A „*Florilegium*”, az „epitóm” és a „szófüzér” mind a varázsigék egy-egy alkotóelemére utalnak. A tizenharmadik és tizennegyedik században az angliai tündérek szívesen vettek át sorokat a varázsigéikbe a keresztény szentek példabeszédeiből. Nem igazán értették

a keresztény tantételeket, de nagyon vonzódtak a szentekhez, akiket hatalmas mágusoknak tartottak, és szívesen keresték a pártfogásukat. Ezeket a jóra buzdító beszédeket hívták *florilegiumoknak* (szó szerinti fordításban virágcsokornak vagy virághintésnek), és a tündérek előszeretettel tanították meg őket a keresztény gazdáiknak is. Miután a protestáns vallás teret hódított Angliában, és a szenteket is elfeledték, a *florilegium* már nem jelentett mást, mint mágikus szavak és varázsigetöredékek értelmetlen egyvelegét, amit a mágusok azért adnak elő, mert valami csekélyke hatást remélnek tőlük.

Az epitóm egy varázsigé tömörített változata, amelyet be lehet szűrni egy másik igébe, megerősítés céljából. Ebben az esetben az epitóm arra szolgált, hogy a mágust megóvja és szükség esetén megszabadítsa az előidézett személytől. A szófűzér egy igékből és szavakból álló szóegyveleg. A kérést megerősítő szófűzér azt segíti elő, hogy a felkutatott személy segítsen a mágusnak.

73. Clun lakói még évekkel később is azt állították, hogy ha az ember lábujjhegyre áll egy bizonyos fa mellett télen, teliholdnál, és addig nyújtóztatja a nyakát, amíg át nem lát egy másik fa ágai között, megpillanthatja Ashfaint a távolban. A holdfénytől csillogó hótakaróban egészen túlvilági, elveszett és magányos hangulata volt az épületnek. Később viszont tovább nőttek a fák, és Ashfair kísértete örökre eltűnt szem elől.

74. Ez a jelenség nem is annyira szokatlan annak, aki olvasta a *Modern Mágus* 1812 őszén megjelent számát. „Hol van Pale háza? Hol van Stokesey otthona? Miért nem látta őket soha senki? Pale Warwickban lakott. Azt is lehet tudni, melyik utcában. Stokesey háza az Exeteri katedrálissal szemben állt. Hova lett a Hollókirály newcastle-i kastélya? Akik látták, egyöntetűen állítják róla, hogy a világ legpompásabb és legszebb palotája volt. Vajon a legújabb korban miért nem látta senki? Feljegyezte valaki, hogy hogyan rombolták le? Nem. Egyszerűen csak eltűnt. Ezek a házak mind-mind léteznek valahol, de ha a mágus elmegy vagy meghal, eltűnnek a föld színéről. Ő kedve szerint ki-be járhat, de más soha nem találhatja meg a házat.”

75. Sok új mágus kérvényezte Lord Liverpoolnál és a minisztereknél, hogy elmelessen megkeresni Strange-et és Norrellt. A gondosabb urak összeírtak minden felszerelést, amire szükségük lesz, mágikus eszközöket éppúgy, mint hétköznapi tárgyakat. Remélték, hogy a kormány lesz olyan kedves, és ellátja őket ezekkel az eszközökkel. Az egyikük, egy Beech nevű ember Plymouthból, kölcsön akarta kérni az Enniskilleni lövészezredet is.

76. Kevés olyan modern mágus van, aki nem sorolja magát vagy a Norrell- vagy a Strange-követők táborába. Jóformán Childermass az egyetlen kivétel. Valahányszor

megkérdezték tőle, azt felelte, hogy ő mindkét tábornak tagja. Ezt senki sem értette, mert olyan volt, mintha azt mondta volna: egyszerre tartozik a whig és a tory pártba is.

Tartalom

- 1. KÖTET

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22

- 2. KÖTET

- 23
- 24

- [25](#)
- [26](#)
- [27](#)
- [28](#)
- [29](#)
- [30](#)
- [31](#)
- [32](#)
- [33](#)
- [34](#)
- [35](#)
- [36](#)
- [37](#)
- [38](#)
- [39](#)
- [40](#)
- [41](#)
- [42](#)
- [43](#)
- [44](#)

- [3. KÖTET](#)

- [45](#)
- [46](#)
- [47](#)
- [48](#)
- [49](#)
- [50](#)
- [51](#)
- [52](#)

- [53](#)
- [54](#)
- [55](#)
- [56](#)
- [57](#)
- [58](#)
- [59](#)
- [60](#)
- [61](#)
- [62](#)
- [63](#)
- [64](#)
- [65](#)
- [66](#)
- [67](#)
- [68](#)
- [69](#)

- [Lábjegyzetek](#)
- [Jegyzetek](#)